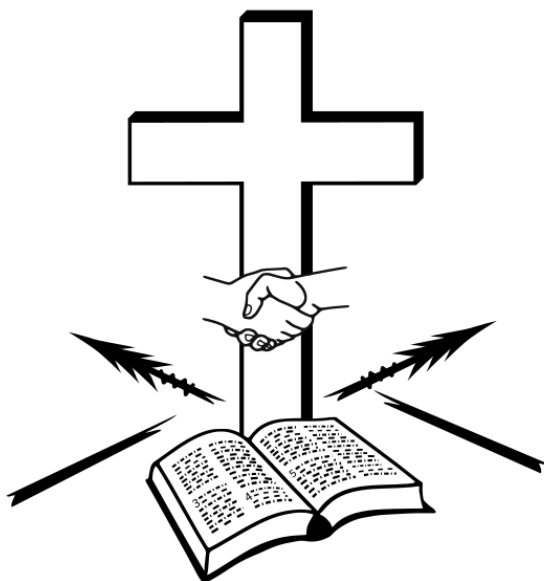

**Mbumbukiam-qa Manqat
Mbomambaqape**

**Mbumbukiam-qa Manqat Mbomambaqape
Ruth, Jonah, and the New Testament in the Kuni dialect of the
Kuni-Boazi language of Papua New Guinea
Rut, Jona, na Nupela Testamen long tokples Kuni-Boazi long
Niugini**

copyright © 2015 Wycliffe Switzerland

Language: Kuni-Boazi

Dialect: Kuni

Translation by: Wycliffe Switzerland

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2025-04-04

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 4 Apr 2025
f10a11c4-6a0c-5775-9168-c6e73df1a68f

Contents

INT	1
Lut	2
Ziona	7
Metiu	10
Mak	66
Luk	99
Zion	157
Keliso-gi u-anim	198
Lom	250
1 Kolin	276
2 Kolin	299
Galesia	314
Efesus	323
Filipai	332
Kolosi	338
1 Tesalonika	344
2 Tesalonika	349
1 Timoti	352
2 Timoti	359
Taitus	364
Filemon	367
Iblu	369
Zems	388
1 Pita	394
2 Pita	401
1 Zion	405
2 Zion	412
3 Zion	413
Zud	414
Manqat Qandoveveam	416
Ovøyam manqat	444
Baebol manqat vinivinimba	474

Megeat manqat-qase, nqanek Niu Testamen-qa yaq-te

Nqanek Niu Testamen, Kuni manqat-te, Mbumbukiam-qa Manqát. Ni khanakhanakh kandambá, Mbumbukiam ginitøke, nqanek mbuk ndakin qeikhouim. Iz eqawat matev ate ndægo, taqa yaq-te, Mbumbukiam-qa begó.

Ibugukhokhof Keliso-gi u-anim neka ezoqa nøme, Niu Testamen, Glik manqat-té ginø-peaomém. Geté vaev-te, ezoqa áv giniqeivím nqægo: Ezoqa kopoáv, ndigu Glik manqat zøtezateáv. Yaq ndigu nqanek mbuk, manqat vinivinimba-té ginø-qambugimém. Ibugukhokhof, manqat kopokopo-te mbá, giqambugimem. Até Inglis manqat-té-a, nupøkán mbá, Baebol mbaín. Vaev-te mbá ginø-qambugimém, manqat vinivinimba nøme namba. Geté ndakin Baebol manqat, manqat kopoav-qape-té, giqambugimem. Manqat nøme mbaín, ezoqa manqat kopoav-qape-te giqambugimem, av Baebol manqat ndægo. Zapa ndógo, nqanek Mbumbukiam-qa Manqát. Yaq ndøgo gigiap-qapé. Ezoqa mokho, ùni bembøe-ndapém. Soqaín ndøgo, manqat vini-te tigeve:mat o ti-ewagat, yaq mokho vini tindapat.

Manqat ndøgo, Mozes ibugukhokhof Izlael ezoqam gezø-ein, ate ni-té-a, gigiap-qapé. Ta manqat ndøgo, áv qanengáz nqægo: “Gèndoyogé, Izlael ezoqam!” Geté ta manqat-te ndøgo, Kuni iz tizi-sokhofem, yaq ta manqat-qa wag, av nqægo:

Gèndoyogé, zo Kuni ezoqam! Evezøza, nigí Mbumbukiam, Evezøza sa ndégo. Mbumbukiam nøme mbaín.

Kuku yá betaqagó, Evezøza-te, ndego qoge Mbumbukiam, uni qoqa mbøni-te neka uni qoge nqova-te neka uni qoqa bazaføgakh-te.

Nqanek guguna manqat, no nqægo nqazø-etoumit, zo oskia mbomataváp. Zogi nakheis zøté-zømesimát. Khoev-te tozo-qonumat o nakhoa-te tozo-okhoat o venanqeí nonqo-te tozo-sømbimat o tozosuzat, manqa oskia zøløvuát.

Deut 6:4-7

Niqa viam manqat, Mbumbukiam-te, nqánek: Ndego zo Kuni ezoqam, bèzøtøkeé, yaq zo teqa Manqat neka tege Nqova Mbomambaqape mokho-te, Klisten matev-te vøefisam, neka ezoqa kopoav-qape bèqeivi, av nqægo, teqa manqat unimanqatín neka mokho kandambá nqambogo.

Mbumbukiam ndøgoát, zo namba, ate ndøzøte:go.

Lut-qa emanqat

Elimelek Moab manqei-te geyag

¹ Qàgoám. Ta khøuwa-te ndøgo, manqa ovøyam megetapak Izlael manqei gimbo-kewagam, vikia sekeqape ndømát. Yaq Betliem vemiaiv-te ndøgo, Zuda manqei-te, ezoqa kopo møndøyagám. Yaq ngenek ezoqam Moab manqei-té genøyág, zas neka nakhei angana menas namba. Zapa ndøgo, Zuda manqei-te ndøgo, lou mbaín. Vikia sekeqape ndømát.

² Ngenek ezoqam, teqa iz Elimelek. Neka zas-qa iz Naomi. Neka nakhei angana-qa iziz nqáneq, Malon neka Kilion. Elimelek, ndego Eflat khagua bawan-ák. Betliem vemiaiv-té geyagám, ndøgo Zuda manqei-te. Yaq geyag, ndøgo temøqóm, Moab manqei-te.

³ Yaq Moab manqei-te giyagam, Elimelek gènaním. Yaq Naomi neka nakhei angana menas sègezuváz.

⁴ Nginik nakhei angana menas Moab sakheis ndøzøkím. Sakhei gizøkim, tiqa iziz nqazøgo, Opa neka Lut.

⁵ Naomi nakheis namba, Moab manqei-te guyagam, viav ande āv tén ndægó. Yaq vaev até ndigú-a, nakhei menas, Malon neka Kilion, vøpakhæz. Yaq Naomi yakhapús segeyagám. Zivis mbaín-a, nakheis mbain.

Naomi Lut namba ekeza manqei-te guiqavan

⁶ Yaq Naomi Moab manqei-te guqotam, manqat āv guni-ewág nqægo, *Yawe ekeza ezoqam nqawa møndøzø-tøké, lou-qa yaq-te. Yaq ndugu matavap āv gunivé nqægo. Ekeza manqei-té gunøqaván. Yaq ziupim-pakha-za namba gigiap vøkhakheinam,

⁷ manqei ndøgo sasa ndø-ivøvem, ma gi-yagam. Yaq ndigu tinø-qavanát ndøgo, Zuda manqei-te, ziupim-pakha-za namba.

⁸ Geté ate av-té gi-apat, yaq Naomi nginik ziupim-pakha-za guzø-ein, “Zøkeza zøvøndipakha-té qazonø-qavøním. Zo matev mbomømbomá qazogoam no-te neka zogi zøivis-pakha-te, ndigu gipakhæz.

⁹ Yaq Yawe matev mbomambaqape ndømatanám zo-te, neka yage egeieqei vøzø-etoām, angana ndakinak namba.”

Yaq Naomi ziupim-pakha-za menas sègegavém, sasa ndø-eivam. Eiv gèzømbo-eqavát.

¹⁰ Yaq ziupim-pakha-za gindu-einim,

“Tiá. Ni qo namba, qogi ezoqam-té qazinø-niáv.”

¹¹ Geté Naomi guzø-ein,

“Nogi sæ-pakha-za. Zøvøndipakha-té qazonø-qavøním. Gekha zapá, no namba tiziniav? Ge zò ndozo-matavap? No nakhei angana nøme ndønøfakhaz, zo vøezøkím? Mbaín.

¹² Yaq nakémbá. Zo vøqavøním, zøkeza zøvøndipakha-te. No khåpe-nøte-ngæpuka-én, anganeam nøme vøténdáf. Até ndøgó-a, no nqægo lova anganeam ndakinak tændaf, yaq nakheis tinøfakhaz,

¹³ yaq ge zò, viav kopoav ndozotó-kewagat atema nginik nakheis vumúfís? Ge zò, ngængæm até ndozøyagat, atema nogi nakheis zo vøzøkím? Nogi sæ-pakha-za. Av taoká. Noqa yage møndøsoqá. Yawe gènøngiú. Geté zo kopømbaqapé, yage ndakinak nqawa tozomø-ndapem. Yaq nakémbá, zøkeza ezoqam-te vøqavøním.”

¹⁴ Naomi nqaneq manqat gu-ein, yaq ndigu nangó ginø-eivám. Yaq Opa até gundigu, zakhapuka-pakha sège-møvøiú, ouo manqat vømbø-ein, sasa ndøwav. Geté Lut sègeqóm, Naomi namba.

¹⁵ Yaq Naomi gundu-ein,

“Nqáe! Qoge qakhapikia-pakha-gu zas, ekeza ezoqam-té neka mbumbuk-té gunøqaván. Até qó-a, qakeza ezoqam-te vøqavág.”

¹⁶ Geté Lut gundu-ein,

“No qavønim-qa yaq-te nøpøuwét. No qó namba nøténáv. Qo ande āv khoqotégāv, no ndøgo tøtónáv. Qo ande āv khoqoté-yagát, no ndøgo tæyagát. Qogi ezoqam, ndigu nogi ezoqam ndøgoát. Neka qoge Mbumbukiam, ndego nogé Mbumbukiam ndøgoát.

¹⁷ Qo ande āv khoqomé-naqaním, até nó-a, no ndøgo tæmønáním. Neka no ndøgo tæ-otambát. Ni løvøte mbá mé:qatanó. No manqat av nqate-manqate, matanapøteav tøgoat, yaq Yawe kopømbaqapé. Bèngiæno.”

¹⁸ Yaq Naomi guqèiv av nqægo, Lut matavap møndøgø, tu namba tu-iwav, yaq ndugu manqat nøme einiáv.

¹⁹ Yaq nginik sakhei menas sègezáv, atema Betliem vemiaiv-te vømøfakhaz.

Yaq Betliem vemiaiv-te gimøfakhaz, ezoqa ate gi-goam nqova zøndáf. Ti-mbá tiwabám. Yaq sakheis vemiaiv-te gigoam ndøgo, āv gini-akhaém nqægo,

“Gé, ngunuk unimanqatín, Naomi?”

²⁰ Geté Naomi guzø-qavøiu,

“No Naomi nø-akhàyám. Taqa manqa mokho, ‘Yage qanimáv’. Geté Mala zonó-akhaemat. Taqa manqa mokho, ‘Yage soqáin’. Zapa ndógo, ndego Mbumbukiam Bazaføgakh-Qape noqa yage gènøngiú.

²¹ No bugukhokhof nqanek manqei ande qate-ivav, no anganeam-ús neka nakhei angana-ús. Geté Yawe ndakin no nqawa gendo-itumb, nqanek manqei-te, no anganeam mbain, neka nakheis mbain. Gé, gekha zapá no Naomi tozonø-akhaemat? Yawe noqa yage møndønø-ngiú.”

²² Naomi tugu ziwap-pakha Lut, ndugu Moab ezoqam, tu namba Moab manqei gindi-ivøvem, atema Betliem vemiaiv-te vømøfakhaz, ta khøuwa-te ndógo, bali vingisam viav ndøogitát. (Bali ndigu loge gigiáp. Tiqa bugug andé eketóp.)

2

Lut Boaz-gi sasae ezoqam namba gi-sasaetat

¹ Naomi ekesu møndømbo-goám. Teqa iz Boáz. Ngenek tugi zivis-pakha Elimelek, tegé ekeza ezoqám. Ngenek ezoqam gigiap kopoav ezoqám, neka ndego iz-akhaé.

² Yaq khøuwa nøme, Lut, ndugu Moab sævam, Naomi gumbo-ein,

“No ambá khæ-té qatønnavin. Yaq bali khakhayakh ndigu, ezoqa tizuvatet, tæmøpisám. Ezoqa nøme tanakh ndønøgó, vønø-ein.”

Yaq Naomi gundu-ein,

“Sæ-pakha. Qanimáv. Vøqáv.”

³ Yaq Lut tunøwáv ndógo, khæ-te, bali khakhayakh vømøpisam, ndigu sasae ezoqam gi-qogavat, gi-zuvatet. Geté ndugu mè-otevák av nqægo, nqanek khæ Boaz-qá, ndego Elimelek-ge ekeza ezoqam.

⁴ Ndugu ate av-té bali khakhayakh guipisumat, yaq Boaz tendowáv ndógo, Betliem vemiaiv-te, tegi sasae ezoqam khanakanakh manqat vøzø-ein,

“Yawe ndøgoát zo namba.”

Yaq ndigu sasae ezoqam gindu-einim, “Yawe zenda ndø:vé qo-te.”

⁵ Yaq Boaz Lut gu-omet, yaq ndego ezoqam, sasae ezoqa gezø-kewagat, äv gembøebeváp nqægo,

“Ndugu gekha mbasønakâm ndunduya?”

⁶ Yaq ndego gendo-ein,

“Ndugu Moab manqei-ak mbasønakám. Naomi namba me:geavún.

⁷ Ngunuk no äv gunømbe-ein nqægo, ‘No ambá bali khakhayakh nopisámín, qogi sasae ezoqam ndi-zuvatet.’ Ngunuk qanaqanus-qape sasae gungaz atema ndakin, pusa-qase agé tæveáv. Khoev-qase-te ndógo, khapémbá gumøqomin, nango é-vøsasaein.”

⁸ Yaq Boaz nqanek manqat ge-ewag, ndego Lut äv gembøe-ein nqægo,

“Sæ-pakha. Qotøndé-ewág. Noqa manqat nqáneq. Qo ezoqa nøme-qa khæ-te ndøqáv, bali khakhayakh voqomø-pisám. Geté sa nqáneq, qoqógót, nogi sasae mbasønakheis namba.

⁹ Gèzømeté, nogi sasae ezoqam. Bali av kini-qogavet, mbasønakheis até vøzøpáev, ndigu ndiløvønøvemmet. No angana manqa møezø-løvuá. Qo matev-qase geqá-gonemák. Yaq qo ibøkha naq taqapap, ibøkha vømø-íz ndógo, angana gizivøvemem.”

¹⁰ Yaq Lut Boaz-qa manqat mbomambaqape gu-ewag, ndugu até gundigu, katuk gumøkuí, teqa megemege-te, sasa ndøkhafutav, kawa até manqei vømbø-khanaz. Yaq gumbo-ein,

“No manqei vini-ák. Geté qo tanakh kandambá qoqonøgo.”

¹¹ Yaq Boaz gendo-ein,

“No manqat ate ndægo møe-ewág, ndógo qogu qakhapuka-pakha-te matev mbomømboma ndoqombogo, yaq qævis vøndënanim-a, atema ndakin. Qavøndipakha neka qakeza ezoqam-qa manqei mðqotøndo-iváv. Yaq qo ndakin nqáneq qoqoyagé. Geté bugukhokhof niqa bawan qateqatév.

¹² Qo Yawe yaq-fia ndøqagó, av qo matev eqeieqei qoqotego. Yaq-fia kandambá teqago, ndego Izlael ezoqam-ge Mbumbukiam, qo tøke-qa qoqotøndoqav te-te.”

¹³ Yaq Lut gundu-ein,

“Khanánqa. No ezoqam khapúmbá. Qogi sasae mbasønakheis møndømø-løvumbumím. Geté qo tøke kandambá nqoqonøgot. No khanakanakh kandambá, qo nqanek manqat qoqonø-ein.”

¹⁴ Yaq khøuwa muin, lou loge khøuwa qandap ndógo, Boaz Lut tùmboe-akhá,

“Qotøndéqáv. Lou qólóg, neka lou yaf-te voqotú-afanam.”

Yaq Lut Boaz-gi sasae ezoqam namba gi:qonav, Boaz bali lonqotovap mbo-etoám. Gulouz, qambo-ewez, nøme sègeziváz.

¹⁵ Yaq Lut lou gumulog, gu-itan neka sasae manqei-te nqawa guwav, Boaz ekeza sasae ezoqam manqa áv gezømbe-løvúa nqægo,

“Ndugu mbasønakam mbøe-khafèném. Até ndøgó-a, bali løvøtap ndi-abap, ndugu kopømbaqapé bali khakhayakh tupisumit.

¹⁶ Geté bali løvøtap ndi-abap ndigu, nøme zó-ovobém, neka manqei-té qazonø-abømém. Yaq ndugu kopømbaqapé tupisam. Manqat mbo-eíním ta zapaya.”

¹⁷ Yaq Lut bali khakhayakh gupisumat, até vømøkhagus. Yaq bali nanga tag gukoqogimat ndøgo, andé kandambá gunqeitaz, ava-te. Ande áv 10 kilogrém ndægó.

¹⁸ Yaq bali nanga gumokhopez, vemiav-te guqavan, zakhapuka-pakha gèmbøzømét, gim-bogoam. Yaq Lut bali lonqotovap ndigu, khøuwa muin guizivaz, qambo-ewez, zakhapuka-pakha vømbø-etoam.

¹⁹ Yaq Naomi gèmbøe-ogofám, bali nanga khape-gimbøe-khouwez, gumbobevap,

“Nginik bali nanga gekha ezoqam-qá khæe-té qoqó-pisumam? Yawe zenda ndò:vé, te-te ndego qo geqatøke.”

Yaq Lut zakhapuka-pakha gumbo-ein,

“No bali nanga qæpisumam, khæe eve iz nqambógo, Boáz.”

²⁰ Yaq Naomi gundu-ein,

“Yáiyé! Qanimav tantáv. Yawe zenda ndò:vé, Boaz-te. Manqa mbusa ndøgo, Yawe khandí ezoqam-te neka løvøte ezoqam-te geve, ni tini-kewagat, ndego oskia mbo-mataváp. Nande Boaz, nigí angana, ndigu gipakhaez, tigí ekeza ezoqám. Ezoqam av ndego, Mozes-qa guguna manqat áv qane-eín nqægo: Sævam ndugu anganeam tembonanim, yaq anganeam-gi ekeza ezoqam yàbembø-tøkeé.”

²¹ Yaq Lut gundu-ein, ndugu Moab-ak,

“No ndego manqat nøme mba nømbo-eín av nqægo, ‘Até vøgó, nqanek nogí sasae ezoqam namba, atema bali nanga viav bemø-navøem.’”

²² Yaq Naomi ziwap-pakha gumbo-ein,

“Nanda mbomá, qo tegi sasae mbasønakheis toqozø-pavat. Tiqa zita-te bali khakhayakh toqotøndó-pisumát. Geté qo khæe vini-te toqomø-pisam, ezoqam andé matev vinivinimba vøqambé-matønømēm.”

²³ Yaq Lut ndøgo tusasaetám, Boaz-gi sasae mbasønakheis-qa avønin-te, atema bali nanga neka wit nanga viav vømø-navøem. Yaq ndugu zakhapuka-pakhá namba me:yagám.

3

Lut Boaz-te tøkè-qa yaq-te guwav

¹ Khøuwa nøme, Naomi Lut gumbo-ein,

“Sæ-pakha. No anganeam é-bataqa-omét. Yaq qo mbomambá tønøyagé.

² Qo mðqote-qatæq. Boaz, tegi sasae mbasønakheis namba qoqote-sasaetat, ndego nigí angana-gé ezoqám. Nqæe! Nqægo lova ndego bali nanga ndø-evemét, bali nanga tøkuzza manqei-te.

³ Ndakin áv qoqotégó nqægo: Vøkhæ-khakuám. Tae et sisip mbomambaqape qógé, neka ndabua eqeieqei voqó-uzám. Yaq teqa bali nanga tøkuzza manqei-té qonøqáv. Geté Boaz beqàmék. Ndego lou loge ùni bembøe-navøém.

⁴ Yaq ndego temøbuv, qo ùnime-omét, ma te:buv ndøgo. Yaq venanqei tebuvit ndøgo, qo toqonøqáv ndøgo, teqa ndabua khafuvam nonqo voqombó-onqá, teqa zenda tokhotapak-te, sasa qøbūv. Yaq manqat ndøgo, tenøqá-ein, qo ande gekha matev me qógō.”

⁵ Yaq Lut nqanek manqat gu-ewag, gundu-ein,

“Qanimáv. No matev ndæmatanám, av qonømbe-manqatat ndægo.”

⁶ Yaq ta lova ndøgo, ndugu tunøwáv ndøgo, bali nanga tøkuzza manqei-te, yaq manqat ate ndægo vømbøpaev, av zakhapuka-pakha gumøndæ-ein.

⁷ Yaq Boaz lou gumulog ndøgo, khanakhanakh gendap, yaq bali nanga møvøza avønin-té segebūv. Yaq venanqei gebuvat ndøgo, Lut até gundigu, aiyav-tē gunøwāv, Boaz-qa ndabua khafuvam nonqo vø-onqa, sa zenda tokhotapak-te ndøgo, sasa ndøbuv, teqa zenda tokhotapak qame-vavøem.

⁸ Ande áv lova u mbá ndægó, Boaz tènesuzám. Yaq ma ge:qambun, nqova mbondáf. Ae, teqa zenda tokhotapak vavap-te sævam gubuvam.

⁹ Yaq gumbobevap,

“Qo gekha ezoqám?”

Yaq gundu-ein,

“No Lút. No ezoqam khapúmbá. No andé qogú sasae mbasónakám. Qoqa ndabua khafuvam nonqo, ov-qase nandav, no qonókhafulí. Yaq no tábate-nóten, av nqægo, qonókewagát. Zapa ndógo, qo nogé anganeam-pakha-gé ekeza ezoqám. No ambá qonókein.”

¹⁰ Yaq Boaz gumbo-ein,

“Sæ-pakha. Yawe ndógoát qo namba. Qo qakhapuka-pakha matev qaniqanimáv qoqombo-goam. Geté matev ndakin ndoqo-matónumit, qo no-te tóke-qa qoqotóndoqav, ndógo mōndólóvú qoqa matev mbomōmboma ate ndægo, qoqo-matónumam. Angana ndakinak kopoáv ngiyage. Nōme gigiap kopoav ezoqám neka nōme gigiap-av ezoqám. Geté qo matavapóteáv av nqægo, ‘No anganeam ndakinak sændáf.’

¹¹ Sæ-pakha. Qo mōe ndógó. Gekha manqát ndógo, qo toqonø-ein, sæmatanam. Ezoqa ate ngi-gu, nqanek vemiat-te ngiyage, mōndæzótéz, qo sævam matev mbomambaqapú.

¹² Unimanqatín. No qogé anganeam-pakha-gé ekeza ezoqám. No yáбатаqa-keogé. Geté ezoqa nōme ndégó, ndego uní qoge qóivis-pakha-ge ekeza ezoqam. Ndego bāmbokho-beváp.

¹³ Até vókhægót nqanek, nqægo lova. Yaq qanaqanus sizíqevím, andé gekha matev me petéfakhān, penómakhaya. Ndego tōmbopoe teqaki, ság, beqakí. Geté ndego tōmbøeqasi, kopōmbá. No Yawe-qá bugug-té qataqambø-manqaté, no ndæqakí, ndego poeveav tōgoat. Até vókhæbuvít nqanek, atema qanaqanus.”

¹⁴ Yaq Lut Boaz-qá zenda tokhotapak-té gubuvát, atema vōndōnqoe. Geté agé paveateáv. Até gupøistám. Yaq é-mōndosuzám. Ezoqa bōi vizu mōe ndógó. Zapa ndógo, Boaz āv gumbøe-eín nqægo,

“Ezoqa nōme betezótéz av nqægo, sævam mōndógoām, no namba, nqanek bali nanga tókuza manqei-te.”

¹⁵ Yaq Boaz Lut manqat nōme gumbo-ein,

“Qakeza ndabua nōme nandav, nqanqa-te nandaqambovi, vókhofá. Qónvōndáz.”

Yaq Lut ndabua vōvōndaz. Yaq Boaz até gendego, bali nanga vōmbøe-qoutaz. Kopoáv gumbøeqoutaz, ndabua até vōmōmbø-qoqovøem. Taqa viniv andé āv 20 kilogrém ndægó. Yaq Boaz Lut bali nanga kawa-té gumbøezáv, Lut vōwav, yaq ndego ekeza vemiat-te sasa ndóqavan.

¹⁶ Yaq Lut zakhapuka-pakha-te guqavan, zakhapuka-pakha āv gumbøebeváp nqægo,

“Sæ-pakha. Matev āv khaqambé-fakhan?”

Yaq Lut emanqat ate ndægo vōmbøe-votot, av Boaz matev qaniqanimav gumbøe-matanam.

¹⁷ Yaq manqat nōme gundu-ein,

“Nginik bali nanga-qape Boaz nø-etoám. Ndego āv genōmbe-eín nqægo, ‘Qo qakhapuka-pakha-te zenda-zenda mba ndóqáváq.’”

¹⁸ Yaq Naomi gundu-ein,

“Sæ-pakha. Sizió-kewagét, andé gekha matev me ndófakhān. Ndego Boaz pusa naqanóká gétayák. Matev unimé:gó, nqægo khōuwa.”

4

Boaz Lut gu-oki

¹ Yaq Boaz até gendego, vemiat mboqog tambav-té genōváv, angana ma manqat gi:vōvumam, vōmōqom. Yaq Elimelek-ge ekeza ezoqam ge-omet ndógo, teqa yaq-te Boaz Lut manqat gembøe-ein, yaq sēgembo-akhá,

“Khanánqa. Qotōndéqā. Qānōqóm nqanek.”

Yaq ndego ezoqam gendowav, vōqom.

² Yaq Boaz vemiat megetapak ten sasa zø-akha, gezø-ein,

“Qānōqonáv nqanek,”

yaq ndigu vōqonav.

³ Yaq Boaz ndego ezoqam gembo-ein,

“Qo mōqote-qatéq. Naomi, ndugu sævam, Moab manqei-te gunduqavan, tugi anganeam-pakha Elimelek, ndego nigé ezoqám. Yaq ndakin ndugu Naomi, teqa manqei wi-qa ndógó, tege ekeza ezoqa nōme-te.

⁴ No āv qate-matōvém nqægo, qo bātaqa-eín, taqa yaq-te. Qo nqanek manqei taqa-pōovat, kopōmbá. Nginik vemiat megetapak neka ezoqa ewaqape-qa bōi-te, ngiqonøve, soqó-ein. Geté qo wii poeveav tōgoat, taqambo-qasi, sēgenø-ein. Zapa ndógo, qoqa zita-te ezoqa nōme mbaín, nqanek manqei tewi. No mba nogó.”

Yaq ndego Elimelek-ge ekeza ezoqam gendo-ein,

“Qanimáv. Manqei ndæwí.”

⁵ Yaq Boaz manqat nōme gembo-ein,

“Geté nqanek manqei Naomi-te toqondap, até Lut voqó-okí, ndugu Moab sævam, Elimelek-ge yo-pakha-gu zas. Yaq av ndægo, ta manqei ndøgo løvøte ezoqam-qa iz-te sekembá segégoát.”

⁶ Yaq ndego ezoqam gendo-ein,

“Av tægoat ndægo, yaq no kopømba mbaín manqei tæwi. Soqáin ndøgo, nogi nakheis sa timløvuz, noqa løvøte khøuwa-te manqei tiqqaem. Qo taqa-pøovat, qakeza ndøndáp. No kopømba mbaín tændap.”

⁷ Ta khøuwa-te ndøgo, Izlael manqei-te, matev åv qazømbe-goám nqægo. Ezoqa manqei o gigiap ezoqa nøme-qa zenda-te ge-ivavin, ndego tamak kopo ndøkho fáin, ndego ezoqa nøme vømbø-etoamin. Yaq ezoqa ewaqape tiabiti-zøté, av nqægo, ta gigiap ndøgo, ndakin ezoqa vini-qá. Nqanek Izlael ezoqam-qá matév.

⁸ Yaq ndego Elimelek-ge ekeza ezoqam Boaz gembo-ein,

“Qo qakeza ndøwí.”

Yaq ndego até gendego, tamak kopo gèkhofá, Boaz sasa mbo-etoam.

⁹ Ndego nqanek matev gego, yaq Boaz vemiyav megetapak neka ezoqa ewaqape giqon-avam, åv gezømbe-eín nqægo,

“Nqægo khøuwa, zo ezoqa ewaqape ate nqazøte-qonøve, zo mðzoqeivím. Manqei ndøgo, Elimelek neka tegi nakheis, Kilion neka Malon, tiqa manqei qagoam, no nowí, Naomi-te.

¹⁰ Yaq ngunuk ngæmam, Lut, Moab sævam, Malon gu-okiam, ndugu ndakin nogú sævám. Neka yaq nakhasam anganeam tumumbu-fakhan, ngenek løvøte ezoqam-qá iz neka manqei teabete-ndapét. Yaq av nqægo, Malon-qa iz sa gemø-navøemák teqa bawan-te neka nqanek vemiyav-te. Nqægo khøuwa zo ezoqa ewaqape ate nqazøte-qonøve, matev mðzoqeivím.”

¹¹ Yaq ndigu megetapak neka ezoqa nøme, mboqog-te ndøgo giqonavam, gindu-einim,

“Qanimáv. Ni mðiqeivím. Yawe zenda ndòvé, ngunuk sævam-te, qo toqo-okí, qoqa khøev-te tunduwav. Yaq ngunuk sævam nakheis kopoav tiabembøe-fakház, av ngínik sakhei menas ngi-gu, Laisol neka Lia nakheis gizømbe-fakhaz, ni Izlael bawan ate nqazi-gu qazindu-manazømem. Yaq Eflat khagua bawan mokho-te neka Betliem vemiyav-te nqanek, qoqa iz kandambaqape tåbetaqambegó neka gigiap kopoav ezoqam voqógoát.

¹² Yaq nakheis ndigu Yawe teqa-etoam, ngunuk sævam-te, tigi zi kopoav-qape tiabitigú, av Pelez-gi zi ndi-gu, ndego Tama neka Zuda, tige yo.”

Lut patu qamboqata

¹³ Yaq Boaz até gendego, Lut vø-oki, venanqei nonqo vøtøkuanem. Yaq Yawe gèmbotøké, kha viniv vøndap. Yaq nakhasam anganeám gundaf, gui-ova.

¹⁴ Yaq Lut gui-ova, sakheis vemiyav-te ndøgo, Naomi åv gimbøe-einím nqægo,

“Khanakhanákh Yawe-te, ndego qo qazeo geqa-etoam. Ngenek ezoqam iz akhae ndógoát, Izlael manqei-te.

¹⁵ Ngenek qazeo, qo khanakhanakh ndøqa-etoám, qoqa yage-te. Yaq qo toqotumu-ngæpuka-eq, ndego qo qákewagát. Neka qo khanakhanákh. Qogu qæwap-pakha, ngenek nakhasam gui-ova, ndugu poev kandambá qo-te. Qo amba nakhei angana seven tiqagonin, ndigu ambá kopømba mbaín tiqa-tøkeemín, av Lut nguigu, matev guimatanam qo-te.”

¹⁶ Yaq Naomi nakhasam sègendáf, vøngenøtam. Yaq ndugu Lut noundape mbotøkeám.

¹⁷ Yaq ndigu sakheis, ta vemiyav-te ndøgo giyagam, gi-einim,

“Yáiyé! Ndakin Lut nakhasam anganeam møndømboqán. Ndego andé Naomi-gé nakhasám.”

Yaq ndigu iz Obed mbo-akhaém.

Yaq ndego Obed gumu-khouwev, nakhasam gembo-fakhan, Zesí. Neka ndego Zesí gumu-khouwev, nakhasam gembo-fakhan, Deivíd, ndego iz akhae kandambaqape gegoam, Izlael manqei-te ndøgo.

Deivid-gi atankha-zapazapa-za

¹⁸ Deivid-qa zapa av nqægo qande-itán:

Tege atankha-zapa Peléz. Pelez gemanaz, Ezlon ndøqán.

¹⁹ Yaq Ezlon gemanaz, Lam vøqan.

Yaq Lam gemanaz, Aminadab vøqan.

²⁰ Yaq Aminadab gemanaz, Nason vøqan.

Yaq Nason gemanaz, Salmon vøqan.

²¹ Yaq Salmon gemanaz, Boaz vøqan.

Yaq Boaz gemanaz, Obed vøqan.

²² Yaq Obed gemanaz, Zesí vøqan.

Yaq Zesí gemanaz, Deivid vøqan.

Ziona-qa emanqat

Ziona Mbumbukiam-qa sasae mœ gekhokhon

¹ Qàgoám. Khøuwa nøme, Evezøza, ndego Mbumbukiam, até gendego, Ziona, Amitai-ge yo, vømbø-ein,

² “Niniva taon kandambaqape-té qonóqáv. Qomézomás, av nqægo, Mbumbukiam géngiæzó. Zapa ndógo, no mðezømét, nandiv. Ndigu soqa matev khàpe-zømbe-khouév.”

³ Geté Ziona, Evezøza-qa manqat gè-ogí. Yaq vini genøwáv. Tasis taon-te okho-qa ndógoám. Yaq gevis ndógo, Ziopa taon-te gemøfakhan, palai khagua ndøqeív, qabøetam. Ndógo Tasis taon-te teiti-qa ndógoám. Yaq Ziona até gendego, fia vøgo, vøuketao, sasa ndøteit. Evezøza-qá mœe ndøkhokhonát.

⁴ Yaq ndigu anana-mba møndu:bøen, Evezøza khamøe-qape tēandø-khøfötáv, palai khagua ambá vøtøkuiamin.

⁵ Yaq ndigu ezoqam, khagua-te gu:sasaetam, qambuat mœe ndøgoném. Yaq ezoqa ewaqape, ekeza mbumbuk-te tøke-qa ndø-akhayám. Yaq gigiap ndógo qøugeipam, géngagemém. Palai khagua takh-qa mbogoám.

Geté Ziona otevatév. Ndego gu:buvát, ndógo palai khagua mokho-te. Nqova mokho-té gembøi-teitát.

⁶ Yaq ndego palai khagua gembo-kewagam, até gendego, Ziona vømötiu. Gembo-ein, “Gekha zapá, venanqei mba ndoqobuvit? Mðqosuzám. Qakeza Mbumbukiam-té qonó-akhá. Eisa, ndego ni tanakh ndønigú. Yaq ni zípakhaenák.”

⁷ Yaq ndigu ezoqam, palai khagua-te gu:sasaetam, äv gini-einim nqægo, “Iziz zípeawám, pepa-qasis-te. Yaq ava-té qazínø-nqeitøvé. Yaq zíqeivím. Ezoqam teqá manqa-zapa ndégo tógoát, teqa iz tizilivím.” Yaq av gi:gonem ndægo, Ziona-qá iz ndølivím.

⁸ Yaq gémbo-bevøpém, “Qonimbí-eín. Nqanek matev qafakhan, gekha ezoqam-qá manqa-zapá? Qo gekhá sasae qógo? Neka qo gekha manqei-ák? Neka gekha bawan-ák?”

⁹ Yaq Ziona gezø-qavøiu, “No Iblu ezoqám. No Evezøza nombovizáp, ndego Mbumbukiam, yan-te ngo:yage neka ndego ndaola neka manqei-qape gekhakheinam.

¹⁰ Yaq no Evezøza-qa manqat, nø-ogí. Nøkhokhonét.”

Yaq ndigu ezoqam, nqanek manqat giyogem, ndigu mœe kandambá gigonem. Yaq Ziona gimbo-einim, “Manqa-zapá nandav. Gekha zapá, matev av qoqotego nqægo?”

¹¹ Yaq khamøe, sà tønø-fitumát. Yaq Ziona äv gimboe-bevøpém nqægo, “Gé, gekhá nitaqá-goném, nqanek khamøe vønimbí-vøitáv?”

¹² Yaq Ziona gezø-qavøiu, “No ibøkha-té qazonø-ogenønám. Yaq nqanek khamøe segévøitáv. No møtenøtén, nqanek khamøe-qape qandowav, ndógo noqá manqa-zapá.”

¹³ Geté ndigu ezoqam, palai khagua-te gu:sasaetam, ndigu bazaføgakh-us amba me:tiaemém, manqei khanøzu-qa. Geté kopømba mbain. Khamøe-qape sà tønø-fitumát.

¹⁴ Yaq ndigu Evezøza-té ginø-akhaém, gi-einim, “Evezøza, ni ngenek ezoqam, teqa yage teingi-nam, ni løvøte ni-etóám neka manqa ovøyam-te ndø-åmb, av qo pepen ezoqam qoqote-abumatum, ndigu manqa-zapa mbain ezoqam gizitagatun. Zapa ndógo, Evezøza, nqanek khamøe-qape qandowav, ndógo qoqá poév.”

¹⁵ Yaq até gindigonem, Ziona gëndafém, ibøkha-te sasa ndø-oginam. Yaq ndaføyambá, khamøe sègevøitáv.

¹⁶ Yaq ndigu sasae ezoqam, palai khagua-te gu:guvam, nqanek Evezøza-qa bazaføgakh giqeivim, ndigu mœe kandambá gigonem. Yaq até gindigonem, søvakra gigiap ndølaém, Evezøza-te sasa ndøtaem, neka manqa mbusa vøveem, av nqægo, Evezøza zimbøpavát.

¹⁷ Yaq Evezøza zongøyam-qape ndokhofotáv, Ziona vø-khoutav. Yaq Ziona zongøyam-qá emu mokho-té gunu-goám. Khøuwa misiká neka lova misika.

2

Ziona Mbumbukiam-te geguligulim

¹ Yaq Ziona ate av-té zongøyam-qa emu mokho-te gu:goam, ndego Evezøza-té genø-akhá, tege Mbumbukiam.

² Geguligulim,

“Evezøza, no soqaqape-te qægoam, qo-té qatøndo-akhá. Yaq qo mðqonø-tøké.

No løvøte avønin-te qæmø-itan, qo-té qatøndo-akhá, tøke-qa. Yaq qo noqa akhayam mðqo-ewág.

³ Qo no ibøkha-té qonø-ogenó, anana-mba-qape ndøugu, igian-te. Ibøkha ùnime-gutambát. Yaq qoqa khamøe makhamakha, noqá mumát qanø-okhoát.

4 No qæmatavupam, qo gëqambo-qasí, no qoqa bœi-te totegoat. Geté no qoqa khoev mbomambaqape, nango ndòmœqeív.

5 Khamœ-qape qandowav, no vœkhølutan, ibøkha-qape ùnime-gutambát, neka kik noqa kawa vølvøvnam.

6 Yaq no até nogeonát, atema manqei popotap-qa zapazapa-te, ibøkha mokho-te ndøgu. Yaq no ùnime-tokán.

Geté qo, Èvezøza, noge Mbumbukiam, qo no mòqoliván, neka khandi voqonø-etoam.

7 Noqa khandi qænavøemat, yaq noqa matavap qo-té qandoveséz, Èvezøza. Yaq no nøtaqaviám. Yaq qo noqa viam manqat toqomø-ewág ndógo, qakeza khoev-te.

8 Ezoqa ndigu khokho mbumbuk ndizøvizap, ndigu qo zita gi:wuaqabem, ndigu qoqa kuku matev géqeivimák.

9 Geté no khanakhanakh ouv nøtaqá-qaqayám, neka etoam matev vøtaqágø, av bugukhokhof manqa mbusa qateve.

Zapa ndógo, khandi etoam matev, qo-té qando-okhó, Èvezøza."

¹⁰ Yaq zongøyam-qape ndego, Ziona gekhoutav, Èvezøza ndøgeg-te genø-khofotáv, Ziona vømø-qozao.

3

Ziona Niniva taon-te gewav

1 Yaq Èvezøza Ziona manqat nqawá genømbo-eín,

2 "Niniva taon kandambaqape-té qonóqáv. Yaq manqat qomézomás, av tøtaqambe-eín ndægo."

3 Yaq Ziona Èvezøza-qa manqat, o-mba mo-ndáp, Niniva taon-te sasa ndøwav. Niniva taon ndøgo, kandambá tantáv. Taon toqokepaz, khøuwa misiká toqotuma, atema yaq voqomø-fakhāq.

4 Ziona Niniva taon-te gemøfakhan, yaq sègemát. Khøuwa kopó. Yaq manqa manqate ndøngáz. Gezø-ein, "Khøuwa foti mbá ngu:yoza. Nqanek Niniva taon, Mbumbukiam géngiú."

5 Yaq ndigu Niniva taon-ak, nqanek Mbumbukiam-qa manqat giyogem, gè-unimanqatiním. Yaq ndigu manqa ndøvøovømém, gi-einim, "Ndakin ni ate nqazi-gu, lou logemav matev zigoném." Yaq ezoqa ewaqape, av tinigoném ndægo, ezoqa kandakanda neka: ezoqa khasøkhasis, yaq ndigu ndabua soqøsoqa vø-uzam-a, mutøkhop vøwanim, tiqa manqa-zapazapa zapaya.

6 Yaq ndego Niniva taon-ak-ge kawa, nqanek manqat ge-ewag, ndego até gendego, ekeza qonam nonqo-te geqonumam, gévís. Ndabua mbomømboma ge-uzupam, gekhøfoë, yaq ndabua soqøsoqa vø-uzam, pakkhah-te sasa ndøqom.

7 Yaq ndego manqa ndøkhofotám, Niniva taon-qape ate qægoam. Manqat gekhofotam nqáneq, "Nqanek niqá manqát, no Niniva kawa neka nogi vesøtapak. Zo ezoqa ewaqape, nqanek Niniva taon-te nqazoyage, lou neka ibøkha ndølvégé. Até zogí søvakha gigiáp-a, lou neka ibøkha belógé.

8 Yaq zo ezoqa ewaqape ndabua soqøsoqa zó-uzám. Até zogí søvakha gigiáp-a, ndabua soqøsoqa vozozømbó-khafuzám. Neka viam bazaføgakh-us zógoném Mbumbukiam-te. Zóqambúz te-te, neka matev soqøsoqa neka gekha manqa-zapazapa nøme ndøgot, vø-ivøvém.

9 Eisa, Mbumbukiam teqa matavap peté-enënd penømakhaya, neka ndego qaqa pømbøé-navøëm penømakhaya. Yaq ni zipakhaenák."

¹⁰ Yaq Mbumbukiam geqeiv av nqægo, matev gi-enend neka manqa-zapazapa vø-ivøvem, yaq ndego tanakh zøgó ti-te. Yaq ndego Niniva taon ngi:wateáv, av bugukhokhof manqat ge-ein.

4

Ziona qaqa gego, Mbumbukiam-qa tanakh matev-qa yaq-te

1 Geté Ziona geqeiv av nqægo, Èvezøza Niniva taon ngi:wateav qagoam, yaq ndego khanakhanakh mbain, neka mbøni mbonqosøgím.

2 Yaq av gene-guligulím nqægo, "Èvezøza. No nøkeza manqei-te qægoam, no mðe-eín, matev av nqægo, ndøfakhán. Yaq nakémbá, no amba Tasis manqei-te tækhokhonin. No é-møtenøtén, qo kuku matev-us Mbumbukiám. Neka qo ezoqam tanakh qozøgoatún. Qo qaqa nakha-nakhamas-te gonemáv. Geté qo poev kandambá, ezoqam-te. No møtenøtén, qo matavap søqo-enendín, yaq ezoqam-qa yage ngi:watáv.

3 Yaq nakémbá, Èvezøza, qo noqa khandi vøndáp. E-batenaním. No poeveáv sekemba tæyagat."

⁴Yaq Evezøza gendo-ein, “Ziona. Ge qô ndoqo-matavap. Nandav matev eqeieqeí, qo qaqa ndoqogot?”

⁵Yaq Ziona Niniva taon gè-iváv. Khøuwa fakhanám genøwáv. Agé okhoeáv, khoev-qase tēmøwēv, taqa guzuguzu-te sasa ndøqom. Yaq taon-qape, bøi mba mbøevé, ande gekha matev me mbøéfakhán.

⁶Yaq Evezøza, ndego Mbumbukiam, gumbag ndøkhofotáv, Ziona-te. Yaq tønøqavíg ndøgo, Ziona-qa khoev-qase qawevam, guzuguzu nøme vømbø-etoam, teqa mbøni nqosøgeap navap nonqo. Yaq Ziona khanakhanakh kandambá gendap, nqanek gumbag guzuguzu qambo-etoam.

⁷Geté khøuwa nøme qandopave, qanaqanus lovalova-us, Mbumbukiam oiyam ndokhofotáv, gumbag ngum vølouz, gumbag vøpakha.

⁸Yaq khøuwa gendo-eqan, muin ge-itan, Mbumbukiam khamøe tatas-qape tēndekhofotáv. Yaq Ziona khøuwa tatas-te ge:qotat ndøgo, kha møndømømbø-khatá, ambá bøi vømbø-guain. Yaq ekeza manqat ge-ein, “Ság. Bånønaním. No pøveáv sekemba tæyagat.”

⁹Geté Mbumbukiam Ziona gembo-ein, “Ge qô ndoqo-matavap, Nandav eqeieqeí, qo qaqa ndoqogot, gumbag-qa yaq-te?”

Yaq Ziona gendo-ein, “No kopømbá qaqa nqægot, gumbag-qa yaq-te. No é-batenaním.”

¹⁰Yaq Evezøza gendo-ein, “Gekha zapá, gumbag-qa yaq-te mbøni ndøqa-nqosøgeapet? Qo ambá av nqægo, qakeza qo-ogeákh. Neka qo sasae-qase goneáv, taqa yaq-te. Lova qoqobuvat, ekeza mbá segefakhán. Yaq ekeza mbá segepakhá, nqægo lova.

¹¹Ge qô ndoqo-matavap, qo gumbag tanakh ndoqombogot, yaq gé, no tanakh mbaín, Niniva ezoqam-te? Tiqa bawan-qape, kandambá tantáv. Ndigu wan andled tuenti taosen ezoqam møndømø-løvú, ndigu zøtezateav ndigu, gekha nakhøa eqeieqeí neka gekha nakhøa soqain. Neka søvakha gígiap nanak kopoáv ndiyage.”

Manqat Mbomambaqape Metiu gepeawam

Megeat Manqat-qase

Nqanek emanqat Yesu-qa yaq-te, ndego Mbumbukiam-ge Yo, Metiu ndøpeawám. Yesu-gi paev ezoqam tuelv, nøme ndégo tegoám. Iz nøme qambogoam, Livaí. Yesu gemo-akha, tembopavat, ndego teks moni upøgim ezoqam ndøgoám. Lom gaman mbosasaetám.

Nakhoa mbaín, uni tizi-nøten, Metiu nqanek manqat gekha manqei-tē gēpeawam. Eisa, ndego Izlael manqei-tē o Antiok taon-tē, Silia manqei-te ndøgo, gepøtē-peawam-a?

Metiu nqanek manqat, Yesu-qa yaq-te, Zu ezoqam nonqo ndøpeawám. Ndigu bêtezøtéz neka bè-unimanqatiním, av nqægo, Yesu ndégo, Mbumbukiam nupøkhan mba geveatav. Ndego Mesayá. Ndégo, Zu ezoqam oskia gimboe-kewagam. Yaq nakémbá, Metiu manqat andé kandambá, taqa yaq-te nqánek gene-peawám, Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam ibugukhokhof Mesaya-qa yaq-te gipeaumam, yaq ndakin Yesu mokho-te vø-unimanqatin.

Yesu Mbumbukiam-qa Megeat Matev neka matev kandakanda nøme-qa yaq-te, manqat kopoáv gemanqatam. Yaq Metiu gēpeawám.

Yesu-gi atanakha-zapazapa-za (Luk 3:23-38)

¹ Yesu Keliso-gi atanakha-zapazapa-za gindu-manazømem, tiqa iziz nqánek. Ngenek Yesu, Deivid-gé zeó neka Eibleem-gé zeó.

² Eibleem gendomanaz, Aezek vøqan.

Aezek gendomanaz, Zekop vøqan.

Zekop gendomanaz, Zuda, tegi zaim neka emekheis namba, vøqaz.

³ Zuda gendomanaz, Pelez neka Zela vøqaz. Tigu evo, Tamá.

Pelez gendomanaz, Ezlon vøqan.

Ezlon gendomanaz, Lam vøqan.

⁴ Lam gendomanaz, Aminadab vøqan.

Aminadab gendomanaz, Nason vøqan.

Nason gendomanaz, Salmon vøqan.

⁵ Salmon gendomanaz, Boaz vøqan. Tegu evo, Leiáb.

Boaz gendomanaz, Obed vøqan. Tegu evo, Lút.

Obed gendomanaz, Zesi vøqan.

⁶ Zesi gendomanaz, Deivid vøqan. Ngenek Deivid, Izlael ezoqam kawa zøgoám.

Deivid gendomanaz, Solomon vøqan. Tegu evo, ibugukhokhof Ulia-gú zas ndøgoám.

⁷ Solomon gendomanaz, Leoboam vøqan.

Leoboam gendomanaz, Abaeza vøqan.

Abaeza gendomanaz, Asa vøqan.

⁸ Asa gendomanaz, Zeosafat vøqan.

Zeosafat gendomanaz, Zeolam vøqan.

Zeolam gendomanaz, Uzia vøqan.

⁹ Uzia gendomanaz, Zotam vøqan.

Zotam gendomanaz, Eiaz vøqan.

Eiaz gendomanaz, Ezekaya vøqan.

¹⁰ Ezekaya gendomanaz, Manase vøqan.

Manase gendomanaz, Amon vøqan.

Amon gendomanaz, Zosaya vøqan.

¹¹ Zosaya gendomanaz, Zeoyakin,* emekheis namba, vøqaz.

Ta khøuwa-te ndøgo, Babilon manqei-ak, Izlael ezoqam, Babilon manqei-té ginø-upøzó. Pingim-ák.

¹² Izlael ezoqam Babilon manqei-te gi-upøzo, nakhag-te gizøgeagim, taqa zita-te, ezoqa nøme gifakhaz, ngínik:

Zeoyakin gendomanaz, Sealtiel vøqan.

Sealtiel gendomanaz, Zelubabel vøqan.

¹³ Zelubabel gendomanaz, Abiud vøqan.

Abiud gendomanaz, Eliakim vøqan.

Eliakim gendomanaz, Azo vøqan.

¹⁴ Azo gendomanaz, Zadok vøqan.

Zadok gendomanaz, Akim vøqan.

Akim gendomanaz, Eliud vøqan.

¹⁵ Eliud gendomanaz, Eleaza vøqan.

Eleaza gendomanaz, Matan vøqan.

Matan gendomanaz, Zekop vøqan.

¹⁶ Zekop gendomanaz, Zosef vøqan. Ngenek Zosef, Meli-gé zivis. Neka Meli ngunuk, Yesu-gú evó. Yesu, ngének, Keliso nqazimbo-akhayam.

¹⁷ Eibleem gendo-manazam, atema Deivid vømøfakhan, atanakha-zapazapa-za ate gi:goam 14. Yaq Deivid gendo-manazam, atema Babilon manqei-ak, Izrael ezoqam Babilon manqei-te gi-upøzo, nakhag-te gizøgeagim, até ndógó-a, atanakha-zapazapa-za ate gi:goam 14. Neka ta khøuwa-te ndøgo, Izrael ezoqam Babilon manqei-te gi-upøzo, nakhag-te gizøgeagim, atema Keliso vømøfakhan, até ndógó-a, atanakha-zapazapa-za ate gi:goam 14.

Yesu ge:qan, taqa emanqat

(Luk 2:1-7)

¹⁸ Yesu Keliso āv geneqán nqægo: Tegu evo, Meli, søvøta mba mbogoám, Zosef-te. Geté ndigu uni nøkepøteáv neka venanqei nonqo tøkuateáv. Geté Meli emu é-møndæ-itán. Nqanek matev qambo-fakhan, Nqova Mbomambaqape mbøisasáe.

¹⁹ Meli-ge zivis, Zosef, teqa matev mbomambaqapé, yaq ndego poeveáv, ndugu ezoqam-qa bøi-te to:-ivav, mivi vømbó-etoám. Yaq ndego khonoam-te ivøve-qa ndøgoám.

²⁰ Zosef ate av-té gembøe-matavupat, yaq Evezøza-gé enzol ezoqam mbøfakhán. Venanqei-tam-té genømbø-fakhán, gembo-ein. “Zósef, Deivid-ge zeo, qo ndøfòfògeáp, Meli toqo-òki, qogu sævam tugoat. Zapa ndøgo, ndugu emu nduiyæt, ndøgo Nqova Mbomambaqape ndømatanám.

²¹ Nanduv tui-ova, nakhasam anganeam mbóqán. Yaq iz Yesu† qombó-akhá. Zapa ndøgo, ngenek ekeza ezoqam, gékhandi:z, ndigu manqa-zapazapa-us ndiyage.”

²² Nqanek matev ate nqægo, tønè-fakhanám ndøgo: Manqat ndøgo, Mbumbukiam ekeza manqa vevezam ezoqam mokho-te ge-ein, ta manqat ndøgo, tåbete-unimanqatín, qa-ein av nqægo,

²³ “Mbasønakam zivis namba venanqei nonqo, naqanóká gétøkuanemák. Geté ndugu emu é-ndæ-itán. Yaq ndugu nakhasam anganeam mbóqán. Neka teqa iz ‘Emanuel’ mbó-akhá.” Emanuel, taqa manqa mokho nqáne, “Mbumbukiam ngégó, ni namba.”

²⁴ Zosef gendosuzam, yaq ndego matev āv tenegó, av enzol ezoqam gembøe-ein, neka Meli vø-òki.

²⁵ Geté ndigu venanqei nonqo tøkuateáv, atema Meli vøe-ova, nakhasam anganeam vøndaf. Yaq nakhasam geqan, Zosef, iz Yesu mbo-akhá.

2

Nduku gevezoat ezoqam, Yesu-te okha gi-apat

¹ Yesu Betliem vemlav-té geqán. Ta khøuwa-te ndøgo, Zudia plovins-te, kawa, Elod ndøgoám. Yaq Yesu geqan, nqáe! Zelusalem taon-te ndøgo, nduku gevezoat ezoqam ndøfakház. Sa khøuwa fakhanám ginduzáv.

² Yaq āv gini-bevupát nqægo, “Ngenek nakhasam, ndaki geqan, ndego Zu ezoqam kawa tezøgoat, kenáqape? Ni tegú ndukuam ni-ometám, khøuwa fakhanam ndøgo. Yaq vizam-qa nimøndæ-niáv.”

³ Elod ndego, Zudia ezoqam-ge kawa, nqanek manqat ge-ewag, ndego gò:khouwá. Até ezoqa ewaqapé-a, ndigu Zelusalem taon-te giyagam, vø:khouwønem.

⁴ Yaq Elod até gendego, Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda neka Mozes-qa guguna manqat nømøndim ezoqam vømøvab, sasa zøbevap, gezø-ein, “Ngenek Mesaya, Mbumbukiam ge-ein, av nqægo, manqei-qape-te tendo-khofotav, gekha vemlav-té gemóqán?”

⁵ Yaq gimbo-einim, “Betliem vemlav-té gemóqán, Zudia plovins-te ndøgo. Zapa ndøgo, Mbumbukiam-ge manqa vevezam ezoqam, āv gene-peawám nqægo,

⁶ “Qo Betliem vemlav, Zuda manqei mokho-te ndoqotu:gu,

qo ambá av nqægo, iz mbañ, Zuda khagua bawan mokho-te. Av taoká.

Zapa ndógo, qo mokho-te, megeat ezoqam kopo ndóqán.

Ndego nogi bawan ezoqam zókewagát, Izlael ezoqam.’”

⁷ Elod nqanek manqat ge-ewag, yaq ndego nduku gevezoat ezoqam ndómováb. Khonoam-té genómováb, neka ndukuam-qa yaq-te vözombē-bevap, gekha khøuwa-té, ande gi-ometam.

⁸ Yaq gi-ometem ndógo, ndego Betliem vemiav-té genø-khofotáz, vözø-ein, “Nakhasam nandev, ùni mbøevawém. Yaq tozo-ometam, vòndozáv, no vøe-nømmøndem. Yaq até nó-a, tåbatenáv, bamømbø-vizam.”

⁹ Nginik nduku gevezoat ezoqam, kawa ezoqam-qa manqat gumuyogem, tñizáv. Yaq gi-apat ndógo, nqáe! Ndukuam ndugu, khøuwa fakhanam gi-ometam, gèzømbø-megetát. Yaq ndógo, tumø-itán, ma nakhasam gegoam.

¹⁰ Ndukuam gi-ometam, yaq ndigu khanakhanakh kandambá gindapem.

¹¹ Khøev-te gimøfakhaz, nakhasam gi-ometam, evo namba, Meli, yaq até gindigonem, katuk ndómøkúí, sasa mbovizumem. Yaq moqos ndømboqogím, gol neka gigiap sisip mbomømboma, mboqotam nonqo, neka mel tae et, vømbø-etøomem. Ta gigiap-qa fia kandakandá.

¹² Yaq ekeza manqei-te giqavaz, nakhoa vini ndøgeveém. Zapa ndógo, Mbumbukiam venanqei-tam-te, åv genezømás nqægo, “Elod-te nqawa ndøqáváz.”

Zosef neka Meli, Yesu Izip manqei-te gi-khokhoz

¹³ Nduku gevezoat ezoqam gi-ivøvem, yaq nqáe! Zosef, Evezøza-gé enzol ezoqam mbofakhán, venanqei-tam-té, vømbø-ein, “Mòqosuzám. Nakhasam neka evo, Izip manqei-té qoté-khokhóq. Zapa ndógo, Elod ngenek nakhasam gemøndæ-váo. Løvøwe-qa mbogó. Yaq Izip manqei-te ndógo, até vøndoyagé, atema nqawa vøtaqandó-akhã.”

¹⁴ Yaq Zosef até gendego, gé-itán, lová, nakhasam neka evo vø-upøzo, Izip manqei-te sasa ndøkhokhoz.

¹⁵ Yaq ndógo tiyagám, atema Elod vønanim. Nqanek matev tønefakhán ndógo, Evezøza-qa manqat gè-unimanqatín, ndógo ibugukhokhof tege manqa vevezam ezoqam mokho-te ge-ein, av nqægo, “Noge Yo, Izip manqei-té gegoám. Yaq nømbo-akhá, vøndøwav.”

Elod nakhei angana nqonqon gezitagat

¹⁶ Elod ge-otev, av nqægo, nduku gevezoat ezoqam gimbøe-khavozømmēm, yaq qaqa kandambá gego. Yaq até gendego, nakhei zitøge manqat ndøkhofotám. Betliem vemiav-te neka vemiav avøavun vøgotat, gekha nakhei anganá ndigu, ndakinak qaniap, atema viav menas qazøndap, bèpakhaéz. Yaq tegi nakhag ezoqam ndigu nakheis vøzitag. Nduku gevezoat ezoqam Elod gi-ometem, gekha khøuwa-te ndukuam ande guifakhan, yaq ndego sège-matøvéem, nakhasam-qa viav, ndego løvøwe-qa gegoam, åv atægo.

¹⁷ Nqanek matev qafakhan, yaq Mbumbukiam-qa Manqat, tege manqa vevezam ezoqam Zelemaya mokho-te ge-ein, gè-unimanqatín, ge-ein av nqægo,

¹⁸ “Eiv ndøyogém, Lama manqei-te.

Einu neka osombo kandambaqapé ndiwani.

Ndigu sakheis, Laisol-gi zi, ekeza nakheis-qa ndø-eivumít,

neka ezoqa kopømba mbain, tiqa mokho-te tizø-khakheinam.

Zapa ndógo, tigi nakheis gèpakhaéz. Mbaín.”

Zosef neka Meli, Yesu Izip manqei-te gindi-qavaz

¹⁹ Elod ge-nanim, yaq nqáe! Izip manqei-te ndógo, Zosef, Evezøza-ge enzol ezoqam mbofakhán, venanqei-tam-té,

²⁰ gembo-ein, “Mòqosuzám. Nakhasam neka evo, Izlael manqei-te nqawá qotéveséz. Zapa ndógo, ezoqam ndigu nandev nakhasam ambá tilaemin, ndigu møndø-pakhaéz.”

²¹ Yaq Zosef gesuzam, nakhasam neka evo vø-upøzo, Izlael manqei-te sasa ndøqavaz.

²² Geté Izlael manqei-te gimøfakhaz ndógo, Zosef åv gene-ewág nqægo: Kawa, Elod-gé yo Akileus ndø-itán, Zudia plovins-te ndógo. Yaq ndego møe ndógo, vøewáv. Yaq venanqei-tam-te, Mbumbukiam manqat nøme mbo-ein. Yaq ndego até gegegevát, Gellili plovins-te vømøfakhaz.

²³ Yaq Nazalet vemiav-té gimøqóm.

Mbumbukiam tege manqa vevezam ezoqam mokho-te, Yesu-qa yaq-te, é-møndæ-ein, av nqægo, “Ndego Nazalet-ak mbó-akhaemát.” Yaq ndakin nqanek manqat gè-unimanqatín.

3

*Zion, ndego ibøkha iz etoam ezoqam, Yesu-qa nakhoa gekhakheinumat
(Mak 1:1-8; Luk 3:1-18; Zion 1:19-28)*

¹ Ta khøuwa-te ndøgo, Zion ndøfakhán, ndego ibøkha iz etoam ezoqam. Yaq ndego ezoqa zømesim ndøngáz. Leg-av manqei-té gene-zømesimám, Zudia plovins-te ndøgo.

² Av gezømbè-manqatám nqægo, “Mòzoqambúz. Zapa ndøgo, Mbumbukiam-qa Megeat Matev avønín.”

³ Mbumbukiam tege manqa vevezam ezoqam Aezaya mokho-te, é-møndæ-eín, Zion-qa yaq-te. Av gene-eín nqægo,

“Leg-av manqei-te ndøgo, ezoqam-qa manqa wag ndø-akhayam.

Av qane-akhayám nqægo,

‘Evezøza-qa nakhoa é-mozoto-khakheinømém.

Nakhoa ndaføyamba-qape zombøé-viæém, ndego te:geav.’”

⁴ Zion, ndabua ge-uzupam, kemol-qá su gini-geveaném, neka ndabua segim nonqo, søvakha gigiap-gí ngusúm gini-khakheinøvemém. Neka lou gelogam, bamøkhokeakh neká ndokhos, ti-mba ndígu telouzám.

⁵ Ezoqa kopoáv gindupindam te-te. Nøme Zelusalem taon-té gindu-okhoám, neka até ndøgò-a, Zudia manqei-te ate qægoam, neka ta manqei ate qægoam ndøgo, Zoden kea avøavun qagoat, vøndø-okhoam.

⁶ Yaq manqa-zapazapa ndøgo, gimatønumam, gèvøndæmám, neka Zoden kea-te ndøgo, ibøkha iz vø-upøgimam.

⁷ Ezoqa ndígu, ibøkha iz upøgim-qa ginduzav, nøme Felisi ezoqám neka nøme Sadusi ezoqám. Andé kandambá ginduzav. Yaq Zion gezømet, av gezømbè-eín nqægo, “Zo waza soqøsoqa. Ge zò, ndozo-matavap? Zo é-ndozó-khokhoz, Mbumbukiam-qa qaqqa tøfakhan?”

⁸ Matev eqeieqei vøkhæ-matønmém. Yaq mokho tøfakhan ndøgo, tø-unimanqatín ndøgo, zo unimanqatín zoqambúz, Mbumbukiam-te.

⁹ Neka zøkeza mokho-mba ndømanqátè, av nqægo, ni Mbumbukiam gèngiænoåk, zapa ndøgo, ni Eibleem-gí zì. No nqazø-manqate: Mbumbukiam kopømbaqapé, nginik nandi manqat mba zø-eín. Yaq segé-Eibleem-gí-zi-iz.

¹⁰ Ila khakheinøváp. Tae ndøbóu. Zapa-té qanómú-løvuvøemét. Gekha tæe ndøgo, nanga eqeieqei vi:mav ndøgo, gébouím, gøinam-te vønqagimém.

¹¹ No zo ibøkha iz, ibøkhá qazømbè-etoumít, gekha ezoqám ndígu, manqa-zapazapa-te gigoam, ginduqambuz. Geté ndego ezoqam, noqa zita-te ngegeav, ndego no ùnime-løvumbám. No ezoqa khæpe nøte-khapelavøqase-én. Até nqanek sasae khapelavøqase-a, no teqa tamak khøfoe-te tæmbotøke, no kopømba mbaín. Ndego zo ibøkha iz, Nqova Mbomambaqapé neka gøina wageáp gezømbé-etoumát.

¹² Ndego andé wit nanga evem ezoqam me mé:geáv. Wit evem nonqo ndø-ndapaváv. Yaq wit nanga ndø-evém, neka louzi nonqo ndígu, lou nqeitam nonqo khøev-té genø-nqeisám. Geté tag ndøgo, gøinam-té genølvøutám. Ta gøinam ndøgo, miavmiav ndøwageáp. Khouvøemáv.”

Yesu Zion-te ibøkha iz gendap

(Mak 1:9-11; Luk 3:21-22)

¹³ Ta khøuwa-te ndøgo, Yesu Gelili manqei-té goeám. Yaq até ndegó-a, Zion-te vømat, Zoden kea-te ndøgo. Ibøkha iz ndape-qa ndømát, te-te.

¹⁴ Geté Zion Yesu-qa matavap ambá ge-enendín, gembo-ein, “Ambá qo qonø-etoamín, ibøkha iz. Nø begó. Taoká ndøgo, qo no-te qoqotøndoqav, ibøkha iz tøtaqa-etoam.”

¹⁵ Geté yaq Yesu gembo-qavøiu, “Ság. Ibøkha iz sègenø-etoám. Matev eqeieqei ate ndægo, sá bizimu-matanám, av Mbumbukiam ndømbøe-pøev.” Yaq Zion sègembopøe, ibøkha iz vømbø-etoam.

¹⁶ Yesu ibøkha-te gende-fakhan, yaq nqæ! Yan tønè-mboqøé. Yaq av geneqeív nqægo: Yan-te ndo:go, Mbumbukiam-gé Nqova ndovís. Andé kuvøkuvuam me me:løvuvavún, te-te vø:qom.

¹⁷ Yaq yan-te ndo:go, manqa wag ndofakhán. Av qande-eín nqægo, “Ngenek nogé yó. No pøev kandambá te-te, neka no nømbøe-khafuát.”

4

Saitan Yesu ge:khamasimat
(Mak 1:12-13; Luk 4:1-13)

¹ Yaq Nqova Mbomabaqape, Yesu leg-av manqei-té genø-itú. Yaq nqova soqaqape teábeme-khamás.

² Leg-av manqei-te ndøgo, Yesu khøuwa kopoáv, ate gi:goam, khøuwa fotí, lovølova neká pavpave, lou logemav matev ndøgoám. Yaq ifín mbovin.

³ Yaq nqova soqaqape, ndego ezoqa khamasim matev-te nde-abam, tendowáv ndøgo, vømbø-ein, "Qo Mbumbukiam-ge Yo toqogoat, yaq nginik nandi, manqat mba qozø-eín. Yaq segé-lou-éz."

⁴ Geté yaq Yesu manqat gembo-qavøiu, "Av taoká. Mbumbukiam-qa Manqat, av qane-peawáp nqægo, 'Ezoqa kopømba mbaín lou mba ti:yagat. Geté Mbumbukiam-qa manqat ate ndægo, teqa tou-te ndøndo-fakhate, ndøgo tiníyagát.'" "

⁵ Yaq nqova soqaqape, Zulusalem taon-té genø-itú, Mbumbukiam-qa khoev uni ova-in ndø:go vømøve, sasa mbo-ein,

⁶ "Qo Mbumbukiam-ge Yo toqogoat, soqóvuáq nqáneq, atema manqei-te. Zapa ndøgo, Mbumbukiam-qa Manqat, av qane-peawáp nqægo, 'Mbumbukiam ekeza enzol ezoqam, manqat ndøzø-eín, qo zapaya. Yaq ndigu sogó-ndøpøqém. Yaq qoqa zenda tokhotapak, nandi-te kha geqá-khanøýák.'" "

⁷ Geté Yesu gembo-qavøiu, "Mbumbukiam-qa Manqat nøme, av qane-peawáp nqægo, 'Qo Evezøza, qoge Mbumbukiam, khamasim-te ndø-ávám.'" "

⁸ Yaq vaev-te, ndego nqova soqaqape, Yesu olol ová genø-itú, taqa eqæv kandambá tantáv, neka manqei-manqei ate ndægo, manqei-qape-te nqago, neka gigiap mbomømboma ate ndægo, ta manqei-manqei-te ndøugu, vøe-omat,

⁹ sasa mbo-ein, "Noqa megege-te nqaneq, qakeza kha, manqei toqote-lavao, neka voqonø-vizám, yaq nqaneq gigiap ate nqægo, nøtaqá-etoám."

¹⁰ Yaq Yesu gendo-qavøiu, "Mòqoqáv qo, Saitan. Mbumbukiam-qa Manqat, av qane-peawáp nqægo, 'Evezøza-qá iz qø-eqatát, ndego qoge Mbumbukiam. Neka te-mba ndégo, toqombó-vizupát.'" "

¹¹ Yaq nqova soqaqape, Yesu sège-iváv, vøwav. Yaq enzol ezoqam ndozáv, vømømbø-tøkeem.

Yesu sasae ande gengaz
(Mak 1:14-15; Luk 4:14-15)

¹² Yesu ge-ewag av nqægo, Zion ndego ibøkha iz etoam ezoqam, ndimbula-té ginø-utøvëm, yaq ndego Gelili plovinis-té genøveséz.

¹³ Geté ndego ambá av nqægo, ekeza vemíav-té gemøqøm, Nazalet, geté Kapenaum taon-té genøýág. Ta taon ndøgo, Gelili kewan avønin-té qagó. Zebulon neka Naftali, tiqá khagua bawan-qá manqei.

¹⁴ Yesu av ge:matanam ndægo, yaq manqat ndøgo, Mbumbukiam tege manqa vevezam ezoqam Aezaya mokho-te ge-ein, gè-unimanqatín, av qæ-ein nqægo,

¹⁵ "Ndigu ezoqam, Zebulon neka Naftali manqei-te ndiyage,

ta nakhoa-te ndøgo, ndaola-te ndø-ovøev,

ndøgo Zoden kea yaq-keoqa,

ndøgo Gelili manqei ndimbo-akhayam, bawan vini-ak-qa manqei,

¹⁶ ndigu ezoqam, bøivun-te ndiyage, ndigu waev ndøqeivím. Waev kandambaqapé.

Tiqa manqei andé løvøte manqei. Bøivunín.

Geté ti mokho-te, waev ndøfakhán."

¹⁷ Yesu, sasae, ta khøuwa-té ndøgo tenøngáz. Ezoqa av gene-zømesimám nqægo, "Mòzoqambúz. Zapa ndøgo, Mbumbukiam-qa Megeat Matev avønín."

Yesu tegi paev ezoqam ande gezømbe-akha
(Mak 1:16-20; Luk 5:1-11)

¹⁸ Yesu Gelili kewan ndøgeg-te ge-ewat, yaq evenap menas tezømét ndøgo. Nøme Saemón. Iz nøme gimbo-akhaemam, Pitá. Neka nøme, Endlú. Voe ndø-ogiát. Zapa ndøgo, nginik ezoqa menas, voe nqagim ezoqám. Ndøgo tiqá sasáe.

¹⁹ Yaq Yesu gezø-ein, "Vøndozáv. No zonøndó-paevém. Yaq zo ezoqa takhaset matev nøtè-zømesim." ²⁰ Yaq até gindigonem, voe sège-ivøvém, sasa mbopaevem.

²¹Yaq até ge-ewát, ndøgeg-te ndøgo, evenap menas nøme vøzømet, Zēms neka Zion. Ndigu Zebedi-gi nakheís. Khagua-té gunuguvám, eve namba. Voe ndøkhakheinumat. Yaq Yesu gèzø-akhá.

²²Yaq ndigu evenap menas, ndaføyambá, sègeqá. Eve sège-ivøvém, khagua-te, Yesu vømbø-paevem.

Yesu Mbumbukiam-qa Manqat ge-zømesimat neka enqoni-us ezoqam vøkhakheinøvemmat (Luk 6:17-19)

²³Yesu Gelili plovins ate ndægo sugumu-vatát, ezoqa tiqa guliguli khoev-te vøe-zømesimat. Manqat Mbomambaqape, Mbumbukiam-qa Megeat Matev-qá yaq-té zømbe-manqatát, neka ezoqa enqoni bugug vinivinimba vøkhakheinøvemmat.

²⁴Teqa manqat, sège-panqavøém. Qámbá. Ambá ta-mba ndøgo, Gelili plovins-te mbá, geté até Silia plovins-té-a, ate ndægo, sège-panqavøém. Yaq ezoqa ate gi-goam, enqoni qazøgoam, te-te ndégo tinø-upøgimám. Enqoni bugug vinivinimbá. Nøme nqosøgeap kandakanda zøgoám neka nøme nqova soqøsoqa vøzømbü-goam. Nøme ndigu gèzø-qanøvøemám, neka nøme kha vøzø-wauwauwam. Yaq Yesu gèkhakheinøvemám.

²⁵Ezoqa kandambá gimbopavam. Nøme, Gelili plovins-ák, neka nøme vemia-v-ten-manqei-ák neka nøme Zelusalem taon-ák, neka nøme Zudia plovins-ák. Neka nøme Zoden kea yaq-keoqá gindu-okhoám.

Yesu ezoqa manqei poyat-te ge-zømesimat

5

5:1-7:29

¹Yesu ezoqa kopoav-qape gezømet, te-te gindupindam, yaq manqei poyat-té genøqavíg, vømøqom, neka tegi paev ezoqam vømbø-qonav.

Gekha ezoqám ndigu, khanakhanakh ndøzøgo (Luk 6:20-23)

²Yaq Yesu nømendim manqat ndøngáz, gezø-ein,

³“Ezoqa ndigu, Mbumbukiam-qa megemege-te, ande khakha-mba ndigu, khanakhanakh mbá giabitigú.*

Zapa ndøgo, Mbumbukiam-qa Megeat Matev, tiqa ndígu.

⁴Ezoqa mutøkhop ndiwaniap, ndigu khanakhanakh mbá giabitigú.

Zapa ndøgo, Mbumbukiam tiqa mokho-te ndøkhakheinám.†

⁵Ezoqa ekeza iz eqawatav ndigu, ndigu khanakhanakh mbá giabitigú.

Zapa ndøgo, manqei-qape tiqa ndígu tøgoát.

⁶Ezoqa matev egeieqei-te, ande ifin me ndøzømbe-viti neka ande ibøkha naq me ndøzømbe-papat, ndigu khanakhanakh mbá giabitigú.

Zapa ndøgo, Mbumbukiam ndøzø-etoám, ate vøzø-ewèz.

⁷Ezoqa tanakh matev ndøzøgo, ndigu khanakhanakh mbá giabitigú.

Zapa ndøgo, Mbumbukiam tanakh matev ndømbogoát ti-te.

⁸Ezoqa tiqa mbøni mokho-te, egeieqei ndigu, ndigu khanakhanakh mbá giabitigú.

Zapa ndøgo, ndigu Mbumbukiam ndø-ometám.

⁹Ezoqa sambi matev ndikhakheinam, ndigu khanakhanakh mbá giabitigú.

Zapa ndøgo, Mbumbukiam ndigu ekeza nakhei mé:zæb.

¹⁰Ezoqa ndigu matev egeieqei zapaya, ngiæzoat matev-te ndiyage, ndigu khanakhanakh mbá giabitigú.

Zapa ndøgo, Mbumbukiam-qa Megeat Matev, tiqa ndígu.

¹¹Unimanqatin. Zo khanakhanakh mbá qanegó, zo ezoqa no zapaya tingenøzotat neka yage tizøngi-tat neka khavozam manqat vinivinimba timanqatát, zoqa yaq-te.

¹²Até Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqám-a, ibugukhokhof giyageapam, av tini-ngiæzotám. Yaq nakémbá, zo gèkhóum neka khanakhanakh mba bezø-asøtvé. Zapa ndøgo, yan-te nqo:go, zo yaq-fia kandambaqape ndøzømbø-keoge.”

Ngalam neka waev, taqa yaya etæ manqat (Mak 9:50; Luk 14:34-35)

4:23 4:23 Met 9:35; Mak 1:39; Kel 10:38 4:24 4:24 Mak 6:55 4:25 4:25 Mak 3:7-8 5:3 5:3 Isa 57:15 * 5:3
5:3 Ndigu tini-manqaté, ndizøzetat av nqægo, ekeza mokho-mba, kopømba mbaIn egeieqei tiyagat, geté Mbumbukiam-qá tøke bezøgø. 5:4 5:4 Isa 61:2-3; Veve 7:17 † 5:4 5:4 Ndigu tini-manqaté, ndigu ekeza manqa-zapa zapaya ndi-eivumit neka Mbumbukiam-te tiqambuz. Yaq Mbumbukiam gezøtøké. 5:5 5:5 Psa 37:11 5:6 5:6 Isa 55:1-2 5:10 5:10
1 Pita 3:14 5:11 5:11 1 Pita 4:14 5:12 5:12 2 Chr 36:16; Kel 7:52

¹³ Yaq Yesu manqat nøme ge:zomas, gezø-ein, “Zo manqei-qape ezoqam-qa mokho-te, andé ngalám. Geté ngalam mokhov tømømbø-navøem, yaq nqawa áv kiní-ngalam-mokho-mba-éz? Nakhoa mbain. Soqóqousám. Yaq ezoqa segé-tokhonøvemát.

¹⁴ Neka zo nqanek manqei-qape-te, andé wáev. Gèmbø-mataváp. Taon manqei poyat-te to:goat, kopømba mbain tøkxonawat.

¹⁵ Neka ezoqa lampa gimagemin, yaq ndigu ambá av nqægo, ndis mo:khafuzimín. Geté lampa asøzam nonqo-té ginø-wuøemín. Yaq ezoqa ewaqape, khoev mokho-te tu:goat, waev sugumú-ndapét.

¹⁶ Yaq zo até kopó. Zoqa matev andé waev me betekhæev, ezoqam-qa megemege-te. Yaq ndigu zoqa matev eqeieqei tiqeviat, ndigu Mbumbukiam-qá iz ndø-eqatát, ndego zoge Zøve, yan-te ngo:yage.”

Mozes-qa guguna manqat-qa yaq-te

¹⁷ Yaq Yesu manqat nøme ge:zomas, gezø-ein, “Zo ndømatáváp av nqægo, no Mozes-qa guguna manqat neka Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam-qa manqat nqagim-qa nøgeavün. Av taoká. No ambá av nqægo, tiqa manqat nqagim-qa nøgeavün. Geté no nqáneq qategeavün: Tiqa manqat tåbete-unimanqatín.

¹⁸ No unimanqatín nqazø-manqate. Yan neka manqei-qape bugukhokhof mó:navøém. Geté Mbumbukiam-qa guguna manqat mokho-te, peawap-qase o iz-zapa-qase naqanøká gemø-navøemák. Ndøgo até gégoát, atema matev ate ndægo vømú-fakhanám, av bugukhokhof ge-ein.

¹⁹ Yaq nakémbá. Gekha ezoqám ndego, Mbumbukiam-qa guguna manqat-qase tenqawa, até ndøgó-a, manqat khapelavøqase mba tøgoat, neka ezoqa nøme matev av nqægo vøe-zømesimát, ndego Mbumbukiam-qa Megeat Matev mokho-te, iz mbain ezoqam mé:vewát. Geté gekha ezoqám ndego, Mbumbukiam-qa guguna manqat tembopavat, neka ezoqa nøme matev av nqægo vøe-zømesimát, ndego Mbumbukiam-qa Megeat Matev mokho-te, iz kandambaqape mbógoát.

²⁰ No nqazø-manqate: Zoqa matev eqeieqei, ndigu Felisi neka Mozes-qa guguna manqat nømendim ezoqam-qa matev eqeieqei løvupøteav tøgoat, yaq zo Mbumbukiam-qa Megeat Matev mokho-te zomø-ozák.”

*Qaqa-qa yaq-te
(Luk 12:57-59)*

²¹ Yaq Yesu manqat nøme ge:zomas, gezø-ein, “Zo mðzøte-zøté, Mozes-qa guguna manqat, nigí atankha-zapazapa-za qazøfakhan, áv qane-ein nqægo, ‘Ezoqa pakhapakha zokhaném. Gekha ezoqám ndego, ezoqa pakhapakha tekhana, ndego manqa ovøyam-té geabenø-itán.’

²² Geté no nqazø-manqate: Ti-mbá tiuká ndigu, manqa ovøyam-te timøwanim, ndigu pakhapakha sa ndikhanæ. Geté até ndegó-a, gekha ezoqám ndego, ezoqa nøme-te qaqa ndømbogo, manqa ovøyam-té gemø-itán. Neka gekha ezoqám ndego, ezoqa nøme-te naqei telouzat, ndego manqa ovøyam kandambaqape-té gemø-itán. Neka gekha ezoqám ndego, ezoqa nøme bianav nde:vewe, ndego yá beto-feaiwát. Soqáin ndøgo, Mbumbukiam gøinam-te temø-ogiu.

²³ Yaq nakémbá. Qo Mbumbukiam-te, etoam matev gone nonqo lou-qase-te, etoam matev-qa toqoqoat, yaq qo qombø-matøvém, av nqægo, ezoqa nøme qaqa ndømbøgø qo-te,

²⁴ yaq qo gigiap sègekha-iváv ndøgo. Yaq soqotøkha-çaváq, ndego ezoqam namba manqat vozomø-khakheinømém. Yaq tozotumu-khakheinømém, Mbumbukiam-qa khoev-te, até khæ qóveséz, etoam matev voqomøgø.

²⁵ Gèmbø-mataváp. Qo ezoqa nøme-te moni ndiqambo-løfoke, yaq ndego qo manqa ovøyam-te ndapaqat-qa teqoat, qo manqat vøkho-khakheinám, te namba, ate av-té nakhoa-te tøzøte-åpet. Soqáin ndøgo, ngenek ezoqam qo manqa ovøyam megeat-qa zenda-te teve, yaq ndego qo polis ezoqam-qa zenda-te vøvè, ndimbula-te sasa ndø-utøqém.

²⁶ No unimanqatín nqataqa-manqate. Qo ndøgo naqanøká qotøndøkhæ-fakhaqák, atema fia ate ndægo voqotumúgü.”

Mambe okho matev-qa yaq-te

²⁷ Yaq Yesu manqat nøme ge:zomas, gezø-ein, “Zo mðzøte-zøté, Mozes-qa guguna manqat, áv qane-ein nqægo, ‘Qo nøkenøkem matev ndøngi:wát.’

²⁸ Geté no nqazó-manqate: Ta-mbá taoká ndógo. Geté gekha ezoqám ndego, sævam sa tewawam, neka poev vombówāv, ndego nqova-te, mambe mōndombogó, nōkenøkem matev vōngiu.

²⁹ Yaq nakémbá, qoqa nakeamo bōi, manqa-zapa-te tō-ituq, gèkhofá. Yaq qó-ogí. Kha kopo sa tōqa-navøem, ndógo kopømbá. Geté soqain ndógo, Mbumbukiam qoqa kha ate ndægo gōinam-te sa tumu-ogi.

³⁰ Yaq qoqa nakeamo zenda, manqa-zapa-te tō-ituq, gèkepáz. Yaq qó-ogí. Kha kopo sa tōqa-navøem, ndógo kopømbá. Geté soqain ndógo, qoqa kha ate ndægo gōinam-te sa tōmuwāv.”

Sakhei zōvis-qa yaq-te

(Met 19:9; Mak 10:11-12; Luk 16:18)

³¹ Yaq Yesu manqat nōme ge:zōmas, gezø-ein, “Mozes-qa guguna manqat mokho-te, manqat nōme āv qane-eín nqægo, ‘Gekha ezoqám ndego, zas ivøve-qa tegoat, ndego sakhei zōvis pepa bepeawám, bembō-etoam.’

³² Geté no nqazó-manqate: Gekha ezoqám ndego, sævam te-ivav, geté ndugu mambe okhoeāv, ndego nōkenøkem ngi-wat matev neka mambe matev-té gunóvé, ndugu. Neka gekha ezoqám ndego, sævam av nguigu tu-okí, ndego mambe mé:wáv, tu namba, neka nōkenøkem matev vōngiū.”

Unimanqatin manqat manqate-qa yaq-te

³³ Yaq Yesu manqat nōme ge:zōmas, gezø-ein, “Até nqané-k-a, zo mōzøte-zótéz. Mozes-qa guguna manqat, nigí atanakha-zapazapa-za qazófakhan, āv qane-eín nqægo, ‘Manqa mbusa ndógo, Mbumbukiam-qa bōi-te qoqove, betaqambèpá. Geté vōmatanám, av Evezøza qoqombøe-ein.’

³⁴ Geté no nqazó-manqate: Ta-mbá taoká ndógo. Geté zoqa manqat, unimanqatin mba begó. Zo Mbumbukiam-te zenda ndø-eqáglm neka yan-qa iz ndøvèwám, zoqa manqat bazaføgakh etoam nonqo. Zapa ndógo, yan Mbumbukiam-qá qonam nonqó. Ndego ndógo teno-qomát, manqei-qape ndo:kawævat.

³⁵ Neka zo manqei-qape-qa iz ndøvèwám, zoqa manqat bazaføgakh etoam nonqo. Zapa ndógo, manqei-qape, Mbumbukiam-qá zenda tokhotapak awam nonqó. Neka zo Zelusalem taon-qa iz ndøvèwám, zoqa manqat bazaføgakh etoam nonqo. Zapa ndógo, Zelusalem, Mbumbukiam-qá taón, ndego Kawa Ezoqam Kandambaqape.

³⁶ Neka ndømanqáté, av nqægo, noqa kawa yá besoqá, noqa manqat unimanqatinteav tōgoat. Zapa ndógo, até nqanek matev-qasé-a, qo kopømba mbain toqogo, qoqa kawa-te izum kopo togo-enend, tiqapaqez o vōqákisēz.

³⁷ ‘Ya’ tozo-manqatat, yaq ‘ya’ begó. ‘Mbain’ tozo-manqatat, yaq ‘mbain’ begó. Matev nōme tozogoat, zøkeza manqat bazaføgakh etoam nonqo, ndógo nqova soqaqape-té qando-okhó.”

Yaq-fia tawat-qa yaq-te

(Luk 6:29-30)

³⁸ Yaq Yesu manqat nōme ge:zōmas, gezø-ein, “Zo mōzøte-zótéz, Mozes-qa guguna manqat, āv qane-eín nqægo, ‘Gekha ezoqám ndego, ezoqa nōme-qa bōi tepusua, até ndegó-a, yaq teqa bōi bēmbo-pusuaném. Neka gekha ezoqám ndego, ezoqam-gi khayam tekhaozo, até ndegó-a, yaq khayam bēmbo-khaozonám.’

³⁹ Geté no nqazó-manqate: Ezoqa manqa-zapa tego qo-te, qo yaq-fia ndótá. Gekha ezoqám ndego, nakeamo tømøi teqatøkub, yaq até yøgea tømøi-a betaqá-tøkub.

⁴⁰ Neka ezoqa nōme, qo namba ovøyam-te teve, neka qoqa ndabua-qase ndape-qa vōgoat, yaq qo ndego até qoqá ndabua sekeqapé-a, soqombó-etoám.

⁴¹ Neka ezoqa tetøpøtaq, teqa gigiap ande av 1 kilomita ndægo toqombo-eqa, yaq qo 2 kilomita qombó-eqá.

⁴² Ezoqa gigiap-qa teqaviam, o av teqambe-ein nqægo, ‘Gigiap sætøkhændāp. Nango ndøtaqa-etoám.’ Yaq qo sègembo-etoám.”

Ni kuku binigu, nigí qaqa ezoqam-te

(Luk 6:27-28, 32-36)

⁴³ Yaq Yesu manqat nōme ge:zōmas, gezø-ein, “Zo mōzøte-zótéz, ezoqa āv gini-manqaté nqægo, ‘Qogi ezoqam-te, kuku betaqagó. Neka qogi qaqa ezoqam, qozó-sanqawupát.’

⁴⁴ Geté no nqazó-manqate: Zo kuku bezógó, zogi qaqa ezoqam-te. Neka gèzø-guligulím, ndigu zo yage føgakh-qape ndizø-etoam.

⁴⁵ Av tɔzɔtegoat ndægo, yaq zo unimanqatin Mbumbukiam-gí nakheís. Zapa ndógo, até zogé Zové-a, ndego yan-te ngo:yage, teqa matev kopó. Ndego khóuwa waev, ezoqa eqeieqei neka soqósoqa, sùguzumbu-etoám, neka ndego qæ ndézø-étóám, ndigu matev eqeieqei ndigu neka ndigu matev soqósoqa ndigu.

⁴⁶ Zo kuku ti-te mba tɔzɔgoat, ndigu zo-te kuku ndɔzøgo, yaq zo Mbumbukiam-te gekha yaq-fia zomóqeivím? Yaq-fia zomó-qeivímák. Gèmbomataváp. Até teks moni upøgim ezoqám-a, ndigu Mbumbukiam-qa manqat paeveav ndigu, ndigu kuku ndɔzøgó, gekha ezoqa nòme-te, ti-te kuku ndɔzøgo.

⁴⁷ Neka gé, zogi zøfuap mba ndozøø-khanakhanakhat, yaq zo matev vini tozógo? Av taoká. Até bavokho-ák-a, ndigu Mbumbukiam zøtezateav ndigu, ndigu matev kopó ndógo.

⁴⁸ Geté zoge Zøve, ndego yan-te ngo:yage, ndaføyamba-qapé. Yaq até zó-a, ndaføyamba-qape áv tøne:gó.”

6

Ezoqam tøkeam-qa yaq-te

¹ Yaq Yesu manqat nòme ge:zømas, gezø-ein, “Aiyá qagó. Matev eqeieqei tozo-matønumat, kopømba mbain, ezoqa ewaqape-qa bøi-te tozogoat, yaq ndigu zoqa matev tiníqeivát. Av tɔzɔtegoat ndægo, yaq zo yaq-fia zomó-ndapemák, zoge Zøve-te, ndego yan-te ngo:yage.

² Zo gigiap-av ezoqam tozozø-tøkeat, yaq zo ezoqa ewaqape-te me:khambùváp, taqa yaq-te, av khavozam ezoqam guliguli khoev-te o nakhoa-te gi:goatun, yaq ezoqa tiqa iz vøzømbé-egatát. No unimanqatin nqazø-manqate: Ndigu yaq-fia møndømu-ndapém. Nòme gemó-ndapemák.

³ Geté gigiap-av ezoqam toqombo-tøkeat, yaq qoqa yogea zenda bete-otévát, matev ndøgo, qoqa nakeamo zenda ndoqote-matanam.

⁴ Gigiap khonoam-té qanø-etoám. Yaq qoge Qave, ndego ezoqam-qa matev ndeqeivi, khonoam-te ndimatnam, ndego yaq-fia ndòqa-etoám.”

Mbumbukiam-te toqo-guligulimat, taqa yaq-te

(Luk 11:2-4)

⁵ Yaq Yesu manqat nòme ge:zømas, gezø-ein, “Tozo-guligulimat, zo matev ndògó, av khavozam ezoqam ndi:matanam. Ndigu tøzømbè-khaneát ndøgo: Guliguli khoev-té neka nakhoa-té ginó-wanimát, neka ezoqa ewaqape-qa bøi-te sasa ndøguligulimát, yaq ezoqa tiqa matev vøe-qeivát. No unimanqatin nqazø-manqate: Ndigu yaq-fia møndømu-ndapém. Nòme gemó-ndapemák.

⁶ Geté qo Mbumbukiam-te toqo-guligulimat, qo khoev mokho-té qanø-oqát, mboqog voqotó-tokazát, Tat-te sasa qøguligulimát, ndego ezoqam ometupav. Yaq qoge Qave, ndego ezoqam-qa matev ndeqeivi, khonoam-te ndimatnam, ndego yaq-fia ndòqa-etoám.

⁷ Zo tozo-guligulimat, yaq khokho manqat khapé bezømbe-khouwèvát, av bavokho ezoqam ndi:matanam, ndigu Mbumbukiam zøtezateav ndigu. Ndigu ndimatavap, manqat seke-mba ndimanqate, yaq tigi mbumbuk tiabezømbe-ewág.

⁸ Geté zo tiqa ndigu me:qeiví. Zapa ndøgo, zoge Zøve é-møndæ-otevín, av zo-te mbain ndægo. Zo okhokho-té qazonømbo-viømemín, taqa yaq-te.

⁹ Yaq nakémbá, zo áv qane-guligulím, av nqægo:

‘Nigi Tat, qo yan-te nqoqoto:go.

Qoqa iz, yà beto-eqawát.

¹⁰ Qoqa Megeat Matev bètøndowáv ni-te.

Qoqá poev matev mba bambupáev, nqanek manqei-qape-te, ate av-té, yan-te ndimbøe-pæv.

¹¹ Qo nqægo khaiya lou vøni-etoám, av ni lou mbain nqati:gu.

¹² Niqa manqa-zapazapa, sà betaqambo-naváp, ate av-té, ni ezoqa nòme-qa manqazapazapa sa qanímbo-navupatun, ni-te gimatønumatun.

¹³ Qo ni khamasim-te ndø-åmbám. Geté gínitøkéé, ezoqa soqaqape andé vøe-ngiænø.’ ”*

¹⁴ Yesu nqanek guliguli manqat gumu-zømesim, yaq nòme áv gezømbe-eín nqægo, “Unimanqatin. Zo ezoqa nòme-qa manqazapazapa sa tøzømbo-navupat, yaq zoge Zøve, ndego yan-te ngo:yage, até zó-a, zoqa manqa-zapazapa segembøé-navøemát.

5:48 5:48 Lev 19:2; Deut 18:13 **6:1 6:1** Met 23:5 **6:5 6:5** Met 23:5; Luk 18:10-14 **6:7 6:7** 1 King 18:26-29 **6:8**

6:8 Met 6:32 **6:10 6:10** Met 26:39; Luk 22:42 **6:12 6:12** Met 6:14-15; 18:21-35 **6:13 6:13** Luk 22:40; Zems 1:13;

Zion 17:15; 2 Tes 3:3; 2 Tim 4:18 * **6:13 6:13** Baebol kopokopo nòme-te, Glik manqat-te gipeaomem, manqat nòme

ndògó. Ta manqat nqáneq: Zapa ndøgo, megeat matev neka bazaføgakh neka vizap matev, qoqá. Miavmiáv. **6:14 6:14**

Mak 11:25-26

¹⁵ Geté zo ezoqa nøme-qa manqa-zapazapa sa navøpøteav tøgoat, yaq zoqe Zøve, matev até kopó, zoqa manqa-zapazapa, sa gembøé-navøemák.”

Lou logemav matev-qa yaq-te

¹⁶ Yaq Yesu manqat nøme ge:zømas, gezø-ein, “Zo lou logemav matev tozo-gonemat, yaq zo khavozam ezoqam-qa me:qeiví. Ndigu tiqa bugug, khanakhanakh mbaín sege-kewagatún, ezoqa nøme vøezøtezín, ndigu lou logemav matev ndögót. No unimanqatín nqazø-manqate. Ndigu yaq-fia møndømu-ndapém. Nøme gemø-ndapemák.

¹⁷ Geté qo lou logemav matev toqogoat, bugug qósunguzát neka eqeieqei voqó-kewagát, av qo oskia ndoqote-keoge.

¹⁸ Yaq ezoqa gezøtezák, av nqægo, qo lou logemav matev qögót. Qave mba mé-otév, ndego ezoqam ometupav. Yaq qoge Qave, ndego ezoqam-qa matev ndeqeivi, khonoam- te ndimatanam, ndego yaq-fia ndøqa-etoám.”

Gigiap møvøyam-qa yaq-te
(Luk 12:33-34)

¹⁹ Yaq Yesu manqat nøme ge:zømas, gezø-ein, “Zo gigiap qaniqanim khapé bezømbemøvøyám, nqanek manqei-qape-te, khotet mba ngiloge, neka nagi mba nqavøtøyam, neka aqonam ezoqam ngl-åqønám.

²⁰ Geté zo gigiap qaniqanim, yan manqei-té qanø-møvøemét. Yan manqei-te ndo-go, khotet gemø-logemák neka nagi gemø-vøtøeamák neka aqonam ezoqam gemø-aqonamák.

²¹ Matev åv tøzøté-goném. Zapa ndøgo, ma qoqa gigiap qaniqanim ndægo, até qoqa mataváp-a, sa ndøgo tógoát.”

Bøi, kha-qá waév
(Luk 11:34-36)

²² Yaq Yesu manqat nøme ge:zømas, gezø-ein, “Qoqa kha, waev bøi mbo-etoám. Bøi eqeieqei tøgoat, yaq kha ate ndægo, waev-té qágoát.

²³ Geté qoqa bøi soqain tøgoat, yaq qoqa kha ate ndægo bøivun-té qanú:goát. Yaq ta waev ndøgo, qoqa mokho-te ndøgu, ande bøivun me tægoat, yaq bøivun ndøgo, kandambá tantáv.”

Mbumbukiam neka Moni-qa yaq-te
(Luk 16:13)

²⁴ Yaq Yesu manqat nøme ge:zømas, gezø-ein, “Ezoqa kopømba mbaín, kawa ezoqa menas timbogoat, tezø-sasaetat. Kawa ezoqa menas timbogoat, yaq nøme ndego, gembó-pøovát. Geté nøme ndego, gembøé-qasi:vát. Nøme ndego, teqa manqat o-mba mbøéndapát. Geté nøme ndego, teqa manqat gembó-sanqawát. Yaq até zó-a. Zo kopømba mbaín, Mbumbukiam-qa mokho-te neka moni-qa mokho-te sa tozotumu-goat.”

Fofogeap-qa yaq-te
(Luk 12:22-31)

²⁵ Yaq Yesu manqat nøme ge:zømas, gezø-ein, “Yaq nakémbá, no nqazø-manqate: Zo yage-qa yaq-te ndøfofogeáp, av nqægo, gekha lou o gekha ibøkha zólogát. Neka kha-qa yaq-te ndøfofogeáp, av nqægo, gekha ndabua zó-uzumát. Yage-qa mokho, taoká ndøgo, lou mba toqologat. Neka kha-qa mokho, taoká ndøgo, ndabua mba toqo-uzumat.

²⁶ Pipisi zøtézmēt. Ndigu avøe gigiap ogekhamáv, neka gendó-peanemák, lou khoev-te vønqeitøvēm. Geté zogé Zøve ndøzøkefé, ndego yan-te ngo:yage. Gëmbo-mataváp. Zo teqa bøi-te, pipisi ùni zøte-løvubám.

²⁷ Ge zó ndozo-matavap, ezoqa kopo zo mokho-te tefofogeapat, ndego yage elavøqase ndømbó-seketet? Mbaín!

²⁸ Neka gekha zapá, ndabua-qa ndozo-fofogeap? Flawas zøtézmēt, gagayag-te ndi-umizan. Ndigu sasae gonemáv neka ndabua potofumáv.

²⁹ Geté no nqazø-manqate: Até Solomón-a, ndego kawa ezoqam kandambaqape, gigiap mbomømboma kopoav-qape qambogoam, teqa ndabua bugug keoge mbaín, av flawas ndi:gu, tiqa bugug ndækeoge.

³⁰ Nginik flawas, ndakin gagayag-te ndi-umianet, nakhamas-te ambá gini-pakhaéz. Yaq gøinam-té ginø-nqagivemém. Geté Mbumbukiam ndabua bugug keoge eqeieqei zø-etoám. Yaq ge zó ndozo-matavap, Mbumbukiam zo ndabua gezø-uzamák? Av taoká. Zoqa unimanqatín khapémbá, Mbumbukiam-te.

³¹ Yaq nakémbá, zo ndøfofogeáp, av nqægo, ‘Gekha lou zilogát?’ neka ‘Gekha ibøkha zí-izumát?’ o ‘Gekha ndabua zí-uzumát?’

³² Gigiap av nqægo upøgim-qa yaq-te, miavmiav bavokho-ak mba ndømataváp, ndigu Mbumbukiam zøtezateav ndigu. Geté zoge Zøve, ndego yan-te ngo-yage, ndego møndæ-otév, zo gigiap av nqægo bèzøgóg.

³³ Zo bugukhokhof Mbumbukiam-qa Megeat Matev neka teqa matev eqeieqei zombóvavemát. Yaq ndego zo nqanek gigiap nøme ate ndægo ndøzø-etoám.

³⁴ Yaq nakémbá, zo ndøfòfògeáp, qasun-qa yaq-te, andé gekha matev me ndøfakhán. Qasun-qa viniv qasun mba qó-eqatét. Sáq, nqægo khaiya, nqægo khaiya-qa viniv mba toqo-eqatet.”

7

Ezoqam-qa matev gevewat-qa yaq-te
(Luk 6:37-38, 41-42)

¹ Yaq Yesu manqat nøme ge:zømas, gezø-ein, “Zo ezoqa nøme ndøvøozòát. Soqáin ndøgo, Mbumbukiam zo tevøozo.

² Av zo ezoqa nøme-qa matev ndøzøte-gevewat, Mbumbukiam zoqa matev áv tené-geveá. Neka av zo gigiap o matev ndøzøte-geveam, Mbumbukiam zo áv tezømbé-geveám.

³ Gekha zapá, qafu-qa bøi-te kupuk-qase ndoqoqeivi, geté tae-qape ndøgo, qakeza bøi-te nandaqa-genøe, qo qeivupáv?

⁴ Gekha zapá, qafu av ndoqombøe-manqate, ‘No kupuk-qase, bøi-te nandaqa-genøe, nøtaqáliv,’ geté qakeza bøi-te, tae-qape nandaqa-genøe?

⁵ Qo khavozam ezoqám. Bugukhokhof nándav, toqóliv, tae-qape, qakeza bøi-te nandaqa-genøe, eqeieqei voqókewág. Yaq váev, qafu-qa bøi-te, kupuk-qase ndøugu, toqoliv.”

Ezoqa ndigu Mbumbukiam-qa Manqat sa ndiivøngi-vat

⁶ Yaq Yesu manqat nøme ge:zømas, gezø-ein, “Mbumbukiam-qa gigiap mbomømboma gaqo zø-ètoám. Ndigu segendó-qambúz, zo vófoqobám. Neka gigiap fia kandakanda bøsik-te ndønqágím. Ndigu segé-tokhonumát.”

Mbumbukiam-te vlam-qa yaq-te
(Luk 11:9-13)

⁷ Yaq Yesu manqat nøme ge:zømas, gezø-ein, “Gèviám. Yaq Mbumbukiam ndøzø-etoám. Gèváo, Yaq zo ndøzo-qeivím. Gèkhaneám. Yaq Mbumbukiam zo mboqog ndøzø-mboqozó.

⁸ Unimanqatín. Gekha ezoqám ndego, ndeviam, ndego ndøndáp. Neka gekha ezoqám ndego, ndevao, ndego ndøqeiv. Neka gekha ezoqám ndego, mboqog-te ndekhaneam, ndego mboqog ndømbø-mboqóz.*

⁹ Gè, zo mokho-te, ezoqa nøme, ekeza nakhasam lou-qa temboviam, ndego nandi mbó-etoám?

¹⁰ O gè, ndego wazeam mbó-etoám, zongøyam-qa temboviam? Av taoká.

¹¹ Zo manqa-zapazapa-us ambá qazøtegó. Geté zo zøkeza nakheis, gigiap eqeieqei etoam mðzøte-zøtéz. Yaq av tægoat ndægo, zoge Zøve, yan-te ngo-yage, gigiap eqeieqei nøme mba zømbó-etoám, gekha ezoqám ndigu, timbo-viømemat.”

Ezoqa nøme-te matev eqeieqei gone-qa yaq-te
(Luk 6:31)

¹² Yaq Yesu manqat nøme ge:zømas, gezø-ein, “Gekha matèv ndøgo, zo ndøzøpoev, ezoqa tizø-matønumat, zo matev áv tozozømbé-matønumat. Manqat ndøgo, Mozes neka Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam gipeaomem, taqa mokho nqáneq.”

Nakhoa menás, nøme khandi-té, neka nøme soqaqape-té
(Luk 13:24)

¹³ Yaq Yesu manqat nøme ge:zømas, gezø-ein, “Mboqog khapelavøqasi-té qanø-óz. Zapa ndøgo, mboqog kandambaqapi neka nakhoa vøndæv, soqaqape-té qanømá. Ta nakhoa vøndæv-te ndøgo, ezoqa kopoáv ndi-okho.

¹⁴ Geté mboqog ndigu, khandi-te ndimboqozoat, khapímbá, neka nakhoa ndøgo ndøløve, føgákh. Neka ezoqa khapímbá, ta nakhoa ndøgo ndiçeivi.”

Khavozam ezoqam-te, yà bizio-feanoát
(Luk 6:43-44)

¹⁵ Yaq Yesu manqat nøme ge:zømas, gezø-ein, “Khavozam ezoqam-te, ndigu ekeza kha

6:32 6:32 Met 6:8 6:33 6:33-34 1 King 3:11-14; Psa 37:4, 25; Lom 14:17 7:1 7:1 Lom 2:1; 1 Ko 4:5; Zems 4:11-12
7:2 7:2 Mak 4:24 7:7 7:7 Mak 11:24; Zion 14:13; 15:7; 16:23-24 7:8 7:8 1 Zion 3:22; 5:14-15 * 7:8 7:8 Taqa manqa mokho av nqægo: Qo Mbumbukiam-te toqoqambuq, neka ande teqa mboqog-te me toqote-Khanæmat, yaq ndego segékhatóq. Kopømbaqapé teqa bawan-te toqomø-oq. 7:11 7:11 Zems 1:17 7:12 7:12 Met 22:39-40; Lom 13:8-10
7:15 7:15 Met 24:24; Kel 20:29; 2 Pita 2:1

Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam ndivewe, zo gò:feazoát. Ndigu andé sip nanak me nde-okhó, zo-te. Geté tiqa mokho-te ndøugu, ndigu andé gaço khobokhobós.

¹⁶ Zo matev mba zozóqeivát. Yaq sòzóté-zòtezát, ndigu unimanqatin Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam tipòtigú-a. Gê, bønning fakiafakia-us-te, kopømbâ, nanga mbomømboma, kopømba ande av gleips ndigu, toqo-løvus? O kopømbâ, khouwe-khouwe-te ndøgo, fig nanga toqo-vingisam? Kopømba mbain.

¹⁷ Tae eqeieqei, nanga eqeieqei ndóviám. Geté tae soqain, nanga soqøsoqa ndóviám.

¹⁸ Tae eqeieqei, kopømba mbain, nanga soqøsoqa tøviam. Neka tae soqain, kopømba mbain, nanga eqeieqei tøviam.

¹⁹ Gekha tæe ndøgo, nanga eqeieqei vi-pøteav ndøgo, gébouím. Yaq gøinam-té ginø-nqagimém.

²⁰ Yaq matev até kopó. Zo ndigu ezoqam-qa mokho tozo-qeivimat, yaq zo sòzóté-zòté, ndigu unimanqatin Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqám, ó, khavozam ezoqám.”

Mbumbukiam-qa Megeat Matev mokho-te, ti-mba ndigu timø-óz, ndigu Tat-qa poev ndimbopaev

(Luk 13:25-27)

²¹ Yaq Yesu manqat nøme ge:zømas, gezø-ein, “Zo ndømatáváp, av nqægo, ezoqa ewaqape ndigu no Evezøza Evezøza-qa ndinø-akhayam, Mbumbukiam-qa Megeat Matev mokho-te sugumú-öz. Av taoká. Ti-mba ndigu timø-óz, ndigu noge Tat-qa poev ndimbopaev, ndego yan-te ngo:yage.

²² Manqa ovøyam khøuwa kandambaqape timø-khantaz, ezoqa kopoáv, áv ginømbé-manqatát nqægo, ‘Evezøza. Evézøza. Qoqa iz-te, ni Mbumbukiam-qá Manqat nivevezumám, neka nqova soqøsoqa vøi-ngeasumam, neka umingiap matev kopoáv qeimatønumam.’

²³ Geté yaq no ndigu áv qazømbé-qavøitát nqægo, ‘No zo nøtenøtenák. Mòzozáv, zo manqa-zapazapa-us ezoqam.’”

Khoev puanam matev menas-qa yaya etæ manqat

(Luk 6:47-49)

²⁴ Yaq Yesu manqat nøme ge:zømas, gezø-ein, “Gekha ezoqám ndego, noqa manqat te-ewag neka vømbópavát, ndego matavap loloakh ezoqám. Ndego andé khoev manqei føgakh-té genøwév.

²⁵ Yaq qæ neka khamøe-qape qandowav, neka vøndø-khouwa, sògoqatá. Geté ta khoev ndøgo nqøeveáv. Zapa ndøgo, manqei føgakh-té qawevám.

²⁶ Geté gekha ezoqám ndego, noqa manqat te-ewag, yaq paeveáv, ndego matavap loloakh mbain. Ndego andé khoev ndivind-té genøwév.

²⁷ Yaq qæ neka khamøe-qape qandowav, neka vøndø-khouwa, sògoqatá. Yaq ta khoev ndøgo gèkhawá, vø-evøvøem.”

Ezoqa Yesu-qa manqat-qa yaq-te nqova qazøndaf

²⁸ Yesu nqanek nømendim manqat ate ndægo qamømbøe-navøem, yaq ezoqa ewaqape nqova ndafe kandambá. Mbøni zølév.

²⁹ Zapa ndøgo, ndego Mbumbukiam-qá iz-té neka bazaføgakh-té gene-zømesimám. Ambá av nqægo, av tigi guguna manqat nømendim ezoqam gi:zømesimam.

8

Yesu kha sisi-us ezoqam gekhakheinøvem

(Mak 1:40-45; Luk 5:12-16)

¹ Yesu manqei pøyat-te gendovis, yaq ezoqa gèmbopavát. Ezoqa kandambá.

² Yaq nqáe! Kha sisi-us ezoqam tendowáv ndøgo, ekeza kha, Yesu-qa megemege-te, manqei vøelavao, sasa mbo-ein, “Evezøza. Ambá qokhakheinømbemín. Poev taqagoat, qo kopømbaqapé, toqo-khakheinømbem.”

³ Yaq Yesu zenda mbøevé, vømbø-ein, “Nqanøpøév. Qo vø-eqeieqei-éq.” Yaq nqova mbain, ndego ezoqam, kha sisi sègembo-navøém.

⁴ Yaq Yesu áv gembøe-ein nqægo, “Nqáe! Qotøndé-ewäg. Ezoqa nøme zø-ein, av matev qaqambe-fakhan. Geté Mbumbukiam-gé iziz ezoqam-té qonøqáv, bemøqamekh, neka Mbumbukiam-te etoam matev vøgo, av Mozes gezøembe-ein. Yaq ezoqa tiabiti-zòté, av nqægo, qo mòqo-eqeieqei-éq.”

*Yesu Lom nakhag kawa ezoqam-ge sasae ezoqam gekhakhæv
(Luk 7:1-10)*

⁵ Yesu Kapenaum taon-te geme-on, yaq Lom nakhag kawa ezoqam ndowáv, vømbøviam,

⁶ “Evézøza, noge sasae ezoqam enqóni. Khoev-té gegó. Sègebuví. Ndego kha khokhokemáv, neka nqosøgeap khåpe mbøe-khouwév.”

⁷ Yaq Yesu gembo-qavøiu, “Notøndónáv, ndego vøe-khakhæv.”

⁸ Geté ndego nakhag kawa ezoqam gendo-ein, “Evézøza. Av taoká. No ezoqa eqeieqei mbá, noqa khoev-te toqotøndo-oq. Geté manqat mba qó-ein, yaq noge sasae ezoqam segé-khakhæv.

⁹ Até nó-a, no ezoqam-qá mokho-té qatu:gu. Neka no mokho-te, nakhag ezoqam mu:gu. Ndigu ezoqa kopo tæmbo-ein, ‘Vøqāv’, yaq ndego segéwáv. Neka ezoqa nøme tæmbo-ein, ‘Mòqotøndoqāv’, yaq ndego segendówáv. Neka noge sasae ezoqam tæmbo-ein, ‘Mòqo-matanām, nqanek’, yaq ndego segé-matanām.”*

¹⁰ Yesu nqanek manqat ge-ewag, ndego nqova ndafe kandambá, neka ezoqam ndigu gimbo-pavam, gezø-ein. “No unimanqatín nqazø-manqate. No nqanek Izlael bawan mokho-te, unimanqatín matev qeiviáv, av ngenek bawan vini-ak nge-unimanqatínat.

¹¹ No nqazø-manqate: Vaev khøuwa-te, ezoqa khøuwa fakhanam neka khøuwa sininím gindúzáv. Ezoqa kopoáv. Ndigu Eibleem neka Aezek neka Zekop namba mé:qonáv, Mbumbukiam-qa Megeat Matev mokho-te, lou loge kandambaqape vøgonēm.

¹² Geté ndigu ezoqam, Mbumbukiam ibugukhokhof gevevesam, ambā teqa Megeat Matev mokho-te ti-ozin, ndigu bavokhó ginó-nqagevém. Bøivun-té. Yaq tí-eivumát ndógo, neka khaya vøvivisumát.”

¹³ Yaq Yesu ndego nakhag kawa ezoqam gembo-ein, “Soqóqaváq. Matev åv tønéfakhán, av qo qoqote-unimanqatín.” Yaq até ta khøuwa iz-te ndógo, tege sasae ezoqam enqóni tømboe-navøém.

Yesu ezoqa kopoav gekhakhæz

(Mak 1:29-34; Luk 4:38-41)

¹⁴ Yesu Pita-qá khoev-té genøwáv. Yaq ge-on, tu-omét ndógo, Pita-gu zimpuka, ngusu tatas enqóni mbovitát. Venanqei nonqo-té gubuvám.

¹⁵ Yaq Yesu pingim mbogeá. Yaq enqóni sègembo-navøém. Yaq ndugu até gundigu, gè-itán, lou vømbøta.

¹⁶ Yaq qakhagus ndógo, nqova soqøsoqa-us ezoqam kopoáv, Yesu-té gindu-upøgím. Yaq nqova soqøsoqa gengeasám, ezoqam-qa mokho-te gu:goam. Manqat mba ndømanqatám, gengeasam. Neka ezoqa ate gi:goam, enqóni qazøgoam, vøkhakheinøvem.

¹⁷ Yesu av ge:matanam ndægo, yaq manqat ndógo, Mbumbukiam-ge manqa vevezam ezoqam Aezaya ibugukhokhof ge-ein, møndø-unimanqatín. Av gien-ein nqægo, “Ndego niqa nqosøgeap møndøndáp neka enqóni vøni-evøzam.”

Yesu toqombo-paev, taqa yaq-te

(Luk 9:57-62)

¹⁸ Khøuwa nøme, Yesu ezoqa kopoav gezømet, gimbo-waniapam, ndego ekeza paev ezoqam åv gezømbe-ein nqægo, “Kewan yaq-keoqá qazinø-qantáv.”

¹⁹ Yaq Mozes-qá guguna manqat nømendim ezoqam ndowáv, vømbø-ein, “Nømendim ezoqam. Qo ande åv khoqoté-okhoát, no até nøtaqá-pavát.”

²⁰ Yaq Yesu gembo-qavøiu, “Qanimáv. Geté gèmbø-mataváp. Gaqo lozokhak, sømbiam nonqo, manqei nqa ndøzøgo neka pipisi viviap ndøzøgø. Geté Ezoqam-ge Yo khoev mbaín, te:sømbimat, pusa vøe-tayát.”

²¹ Neka ezoqa nøme, Yesu gimbo-pavam, gendo-ein, “Evézøza. Até vøkhæ-keogé. Tat båtøkhæ-otáv.”†

²² Geté yaq Yesu gembo-qavøiu, “Av taoká. Ekeza pakhaezat-ak tiabe-osám ndigu, gipakhaez.‡ Geté qo, no qonøndó-páev.”

Yesu manqat mba ge-ein, khamøe sa qavøitav

(Mak 4:35-41; Luk 8:22-25)

²³ Yesu khagua-té genøketáo. Yaq tegi paev ezoqam gèmbø-paevém, vøguv, kewan yaq-keoqa sasa ndøqantav.

* **8:9 8:9** Ndego nakhag kawa ezoqam nqanek manqat ge-ein, zapa ndógo: Ndego møndø-unimanqatín, av nqægo, Yesu ta enqóni ndógo, ivøve manqat tembo-ein, yaq ndógo segé-iváv. **8:11 8:11** Luk 13:29 **8:12 8:12** Met 22:13; 25:30; Luk 13:28 **8:17 8:17** Isa 53:4 **8:20 8:20** 2 Ko 8:9 **8:21 8:21** 1 King 19:20 † **8:21 8:21** Ta khøuwa-te ndógo, ngenek ezoqam-ge eve nanimatáv, av ndógoát. Geté ndego bugukhokhof tege eve namba yage-qa ndógoám. Yaq Yesu paev-qa sa ndógo tenegoám, eve tembø-nanim. ‡ **8:22 8:22** Ezoqa ndigu gipakhaez, ndigu tønø-manqaté, ndigu Yesu paevæv ndigu.

²⁴ Giqantavat, anana-mba mōndu:bōen, mbe-qape tāndōfeā. Kandamba tantáv, khagua sasa ndōngetøyam, ambá vō-qambuanemin. Geté Yesu até gebuvám.

²⁵ Yaq tegi paev ezoqam, gèti-nám, vōsuzam. Yaq gimbo-einim, “Evézōza. Qonítoké. Ni avonín zigeón.”

²⁶ Geté Yesu gezø-qavøiu, “Gekha zapá, zo mōe ndozogo? Zoqa unimanqatin Mbumbukiam-te khapémá.” Yaq Yesu gè-itán. Yaq até gendego, khamøe ndøgo, vøfegimam-a, vøvumøyat, manqat sasanqa-us mbo-eín. Yaq ndøgo sègevøitáv. Manqei sege-veát.

²⁷ Yesu av ge:matanam ndægo, yaq tegi paev ezoqam nqova ndafe kandambá, neka ekeza mokho-mba gibond, “Ngenek gekha ezoqám? E, até khamøe fegim neka khamøe vumøe, manqat o-mba mbøendapé.”

*Yesu ezoqa menas, nqova soqøsoqa gezø-ngeasam
(Mak 5:1-20; Luk 8:26-39)*

²⁸ Yesu paev ezoqam namba, kewan yaq-keoqa gimøqa, yaq Gadala manqei-te ndøgo, ezoqa nqova soqøsoqa-us ndozáv. Menás. Nandi nqa-té gindu-fakház. Ta nandi nqa-te ndøgo, løvte ezoqam ndø-osupám. Nginik ezoqa menas, bazaføgakh kandambá neka mōe-ús. Ezoqa nōme ta nakhoa-te ndøgo okhomáv.

²⁹ Yaq Yesu gi-ometam, av gini-akhaemám nqægo, “Mbumbukiam-ge Yo! Qo ni gekha gone-qa qonígu? Qo ndakin ni nqosøgeap etoam-qa qotøndoqav? Ta khøuva ndøgo khantøzateáv. Zuá!”

³⁰ Ta manqei avōnin-te ndøgo, bōsi nen mōndø-vagimám. Kopoav-qapé.

³¹ Yaq nqova soqøsoqa, Yesu gimbo-viømem, “Ni ngeandam-qa toqogoat, yaq bōsik-qá mokho-té qanø-khofotán.”

³² Yesu gezø-ein, “Mōzozáv.” Yaq nqova soqøsoqa, sègefakház, ezoqa menas-qa mokho-te gu-goam, bōsik-te vømø-oz. Yaq bōsik manqei khavoe-té ginøbøin, ibøkha-te vømø-geonim.

³³ Yaq ezoqam ndigu, bōsik gizø-kewagam, mōe ndøbøin. Vemiav-té ginøbøin. Yaq ezoqa emanqat zømbe-votót, matev ate ndægo, qafakhan. Até ndøg-á, vøzømbē-votot, matev av ezoqa menas qazømbe-fakhan, ndigu nqova soqøsoqa gizømbu-goam.

³⁴ Yaq ezoqa ewaqape, vemiav-te gigoam, Yesu omete-qa ndøgoám, vøndōzav. Matev giqeivim, qafakhan, yaq av gimboe-viømém nqægo, “Niqa manqei ambá qo-ivávín.”

9

*Yesu kagi ezoqam gekhakheinøvem neka manqa-zapazapa vømbø-evøzam
(Mak 2:1-12; Luk 5:17-26)*

¹ Yaq Yesu khagua-té genøketáó, vōsøkuzim, Gelili kewan yaq-keoqa sasa ndøqantav, ekeza vemiav-te vømøqa.

² Ezoqa Yesu gi-ometam, yaq kagi ezoqam nondafém. Kumøkuma-té gindu-ndafém. Yesu tiqa unimanqatin geqeiv, yaq ngenek kagi ezoqam, av gembøe-eín nqægo, “Ati. Ndøfofōgeáp. Qoqa manqa-zapazapa mōndøqa-navøém.”

³ Yaq Mozes-qa guguna manqat nømendim ezoqam, teqa manqat giyogem, ekeza mokho-mba av ginibondát nqægo, “Ngenek ezoqam, Mbumbukiam-qá iz ndøngi:tít. Ezoqam-qa manqa-zapazapa, Mbumbukiam yakhapús, ndezø-evøzam.”

⁴ Geté Yesu é-møndæ-otév, av ndigu gi-matavupat. Yaq gezø-ein, “Gekha zapá, zoqa mbøni-te matavap soqøsoqa nandozombo-matavupit?”

⁵ Gè, gekha manqát ndøgo, føgakh mbain? Ndøgò, no ngenek ezoqam tæmbo-ein, ‘Qoqa manqa-zapazapa mōndøqa-navøém,’ o ndøgò, tæmbo-ein, ‘Mòqo-itán, neka okho vøngaz?’

⁶ Geté no ndakin nøtézomás, Ezoqam-ge Yo, bazaføgakh nqambøgò, ezoqam-qa manqa-zapazapa tezo-evøzam, nqanek manqei-qape-te.”

Yaq Yesu até gendego, ngenek kagi ezoqam, av gembøe-eín nqægo, “Mòqo-itán, neka kita vøkhazo, khoev-te sasa ndøqav.”

⁷ Yaq ngenek ezoqam, gè-itán, kita vøkhazo, khoev-te sasa ndøwav.

⁸ Yaq ezoqa nqanek matev giqeivim, ndigu mōe ndøgoném neka Mbumbukiam-qa iz vø-eqanem. Ndigu mōndø-matøvemém, ezoqa bazaføgakh Mbumbukiam zø-etoám, matev av nqægo timatønumat.

*Yesu Metiu gembo-akha
(Mak 2:13-17; Luk 5:27-32)*

⁹ Yesu ta manqei ndõgo ge-ivav, nakhoa gegeveat, teks moni upõgim ezoqam ndõ-omét. Teqa iz Metiú. Teks upõgim khoev-qase mokho-té gunu:qotám. Yaq Yesu áv gembø-ein nqægo, “No qonõndó-páev.” Yaq Metiu até gendego, gè-itán, neka vømbõpaev.

¹⁰ Taqa zita-te, Yesu Metiu-qa khoev-te, lou mólóg. Ta lou loge-te ndõgo, teks moni upõgim ezoqa nõme neka ezoqa nõme, ndigu manqa-zapazapa-us ndizæza, mõndõgoám. Kopoáv. Yaq ndigu Yesu neka paev ezoqam, namba me:qonavát.

¹¹ Felisi ezoqam nqanek matev giqevim, yaq ndigu Yesu-gi paev ezoqam, áv gizømbe-beváp nqægo, “Gekha zapá, zoge nõmendim ezoqam, teks moni upõgim neka manqa-zapazapa-us ezoqam namba, lou ngiloget?”

¹² Yaq Yesu nqanek manqat ge-ewag, gezø-ein, “Ezoqam ndigu enqoni mbain ndigu, ndigu mulõmula etoam ezoqam mbain tøgoat, kopømbá. Geté enqoni-us ezoqam bezøgõ, mulõmula etoam ezoqam.

¹³ Zo manqat nõme-qa mokho vømezøté, Mbumbukiam-qa Manqat-te ndøpeawap. Manqat nqánek, ‘Mbumbukiam ge-ein: Noqa poev kandambaqape nqánek, tanakh matev. Ambá ndõgo, ezoqa søvakha gigiap tindu-løvusumat no-te.’”

Yaq Yesu sasa zø-ein, “No ambá av nqægo, ezoqa eqeieqei akhayam-qa nõgeavün. Geté no manqa-zapazapa-us ezoqam akhayam-qa nõgeavün.”

*Yesu lou logemav matev-qa yaq-te gimboe-bevøpem
(Mak 2:18-22; Luk 5:33-39)*

¹⁴ Khøwa nõme, Zion, ndego ibøkha iz etoam ezoqam, tegi paev ezoqam, Yesu-té ginduzáv, vømbø-einim, “Gekha zapá, ni neka Felisi ezoqam lou logemav matev qeigoatun, geté qogi paev ezoqam gonemáv?”

¹⁵ Yaq Yesu yaya zø-etá, taqa yaq-te, gezø-ein, “Ge zó ndozo-matavap, ezoqa sæva te-oki, yaq zifuap lou loge-te tekhatob, ndigu zifuap kopømbá, mutøkhop ndøwanim, ndego ti namba te:goat? Av taoká. Kopømba mbain. Ndigu khanakhanakh zø-asøtáv. Geté khøwa ndøfakház. Yaq ndego ezoqam, sævam ge-oki, ndøndafém, ti namba nde-go. Yaq tegi zifuap lou logemav matev, ndõgo tiniqóat.

¹⁶ Ezoqa kopømba mbain, ndabua mbewat ndakinak, awenege ndabua-te to:tøke. Matev av nqægo, mokho mbain. Zapa ndõgo, ndabua toqosunguz, yaq ndabua ndakinak segé-khapelavøqasé. Yaq ndabua keqæv sa tømø-khouwév.

¹⁷ Neka ezoqa kopømba mbain, waen ndakinak, awenege søvakha ngusum-te te-ewa. Zapa ndõgo, awenege søvakha ngusum-te toqo-ewa, yaq waen tøpopon, ndigu gékeqáz. Yaq waen vøqouvøem, neka søvakha ngusum vøsoqoéz. Geté waen ndakinak ndõgo, søvakha ngusum ndakinak-té qotúqóuz. Yaq waen neká ngusum, qanimáv, segégoát.”

*Yesu sævam gukhakheinøvem, ndugu kouk qambowavam, neka mbasønakam vøkhandiiv
(Mak 5:21-43; Luk 8:40-56)*

¹⁸ Yesu Zion-gi paev ezoqam namba, ate av-té manqat gi-manqatam. Yaq Zu kawa ezoqam tendováv ndõgo, teqa megemege-te katuk vømøkui, gembø-ein, “Nogu yu ndakin ndønanim. Geté vøndoqáv, zenda vømbøeve. Yaq kopømbá tukhandiiv.”

¹⁹ Yaq Yesu gè-itán, ekeza paev ezoqam namba, vømbø-paevem.

²⁰ Yaq ate av-té nakhoa gi-geveat, sævam tunduváv ndõgo. Ndugu kouk mbowávam. Nupøkán mbá. Viav ate qægoam tuélv, kouk qambowavam. Yaq Yesu-qá zita-té gunduváv, neka ndabua ov-qase vømbø-khanaz.

²¹ Ndugu ekeza mokho-mba áv guni-matøvé m nqægo, “No ngenek ndabua mba tæmbokhanaz, yaq no sæ-eqeieqei-én.”

²² Yesu gendoqambun, ndugu vø-omet, gumbo-ein, “Ngólam. Qo ndøfòfògeáp. Qoqa unimanqatin nandav, tøkakheinøqavém.” Yaq ndaføyambá, ngunuk sævam, sège-eqeieqei-év.

²³ Yaq Yesu Zu kawa ezoqam-qa khoev-te gemøfakhan, vømø-on, pøinda khambøyam* ezoqam ndøzømét. Neka ezoqa kandambá giwambupam. Tiqa manqa feazu gezømbo-eqavát.

²⁴ Yaq Yesu gezø-ein, “Zo mõzofakház. Ngunuk mbasønakam nanimateáv. Gèbuvít.” Geté ndigu gèvøngi-nám.

²⁵ Yaq ezoqa ate gi-goam gumu-nataz, Yesu tène-ón, ma mbasønakam gui-veam ndõgo, zenda vømbøgea. Yaq mbasønakam, sègendo-suzám, vø-itan.

²⁶ Yaq manqat ndõgo, Yesu av matev ge:matanam ndægo, sège-panqavøemát, ta manqei-te ate qægoam.

Yesu bøi waev mbain ezoqa menas gekhakheinøvem

²⁷ Yesu ta manqei nqanek ge-ivav, yaq nakhoa ge-geveat, bœi waev mbain ezoqa menas, sêgemo-pavát, gimbo-akhaem, “Déivid-ge Zeo. Ni tanakh gínigú.”

²⁸ Yaq Yesu khoev-te gemœfakhan, gemœ-on, ndigu ezoqa menas até gembopavát. Yaq gezœ-ein, “Zo mozó-unimanqatinim, av nqægo, no bazaføgakh nqanœgô, zoqa bœi tækhakheinam?”

Yaq gindu-qavœinam, “Evézœza. Ni mœi-unimanqatinim.”

²⁹ Yaq Yesu até gendego, bœi vœzœ-khanœzam, gezœ-ein, “Matev sà bezœfakhán, av zo qazœte-unimanqatinim.”

³⁰ Yaq bœi sêgezœ-eqeieqei-ám. Geté Yesu ndigu gêgugúb, gezœ-ein, “Zo ezoqa nœme me-zœmás!”

³¹ Geté ndigu ezoqa menas Yesu gi-ivœvem, teqa emanqat sêge-vœndazát, ta manqei-te ndœgo, ate qægoam.

Yesu manqa-khou ezoqam gekhakheinœvem

³² Ndigu ezoqa menas gi-qavaz, yaq ezoqa nœme, manqa-khou ezoqam ndondafém, Yesu-te. Ndego manqa-khou gegoam, zapa ndœgo: Ndego nqova soqa mbœigoám.

³³ Geté Yesu ndego nqova soqa é-vœngeatám-ae, ndego ezoqam, manqa manqate é-vœngaz. Yaq ezoqa ewaqape, matev ndœgo gîqeivim, ndigu nqova ndafe kandambá. Gi-einim, “Ni matev av nqægo ibugukhokhof qeiviáv, nqanek Izlael manqei-te.”

³⁴ Geté Felisi ezoqam av gini-einim nqægo, “Ngenek nqova soqœsoqa ngegeasam, nqova soqœsoqa-gé kawa-qá bazaføgákh gene-ngeasumatún.”

Mbumbukiam ya bizimbo-viám, sasae ezoqam betœndê-khofotaz

³⁵ Yesu taon neka vemiate av ndægo sũgumu-vatát, tiqa guliguli khoev-te, Manqat Mbo-mambaqape vœmê-zœmesim. Mbumbukiam-qa Megeat Matev-qá yaq-té gene-zœmesimát. Neka ezoqa ewaqape, gekha enqoni bugug vinivinimba qazœgoat, vœkhakheinœvemat.

³⁶ Yesu ndigu ezoqa kopoav gezœmetat, yaq ndego tanakh zœgoát. Zapa ndœgo, ndigu fofogea-ús neka ezoqa tœke nonqo mbaín. Ndigu andé sip, keoge ezoqam mbain ndigu.

³⁷ Yaq Yesu ekeza paev ezoqam manqat nœme av gezœmbe-ein nqægo, “Khae-te avœe gigiap kandambá qakhatœkhatoam. Geté sasae ezoqam khapímbá, vœndé-peanêm.

³⁸ Yaq nakémbá. Khae eve, zombó-vi-mát, Mbumbukiam. Yaq sasae ezoqam tæabetœndekhofotáz, teqa avœe gigiap qakhatœkhatoam ndœgo, betœndœ-peanem.”

10

Yesu-gi u-anim tuelv-qa iziz

(Mak 3:13-19; Luk 6:12-16)

¹ Yesu ekeza paev ezoqam tuelv gêmœváb, neka bazaføgakh vœzœ-etoam. Bazaføgakh tezœmbe-etoám ndœgo, ezoqa nqova soqœsoqa zœngeasumat, neka enqoni soqœsoqa-us vinivinimba vœe-khakheinœvemat.

² Nginik Yesu-gi u-anim tuelv, tiqa iziz nqáneek: Bugukhokhof, Saemón. Iz nœme gimbo-akhaem, Pitá. Neka nœme Endlú. Pita neka Endlu, ndigu evenáp. Neka nœme Zéms, neka nœme Zión. Até ndigu ezoqa menás-a, evenáp. Zebedi-gi nakheís.

³ Nœme Filíp. Nœme Batolomeú. Nœme Tomás. Neka nœme Metiú. Metiu, ndego teks moni upœgim ezoqam ndœgoám. Neka nœme Zéms. Zems, ndego Alfius-gé yó. Neka nœme Tadiés.

⁴ Neka nœme Saemón nœmé. Ngenek Saemón, Zelot ezoqam ndœgoám. Neka nœme Zudas Iskaliót, ndego vaev-te Yesu sa gemoqambun, tegi qaqa ezoqam-qa zenda-te geve.

Yesu ekeza u-anim tuelv, manqa gezœ-lœvua, gekhofosam

(Mak 6:7-13; Luk 9:1-6)

⁵ Yaq Yesu nginik ezoqa tuelv gêkhofosám. Manqa mœndœzœmbœkhæ-lœvuá, gezœ-ein, “Zo manqei vini ezoqam-te o Samalia bawan-ak-qa vemivemiav-te ndœzáv.

⁶ Geté Izlael manqei-ak-té qazonœ-okhoát, ndigu kopœmba ande av sip ndigu ndiyonia-pet.

⁷ Ti-te ndigu tozo-okhoat, manqat nqáneek qazozœ-manqatát, ‘Mbumbukiam-qa Megeat Matev avœnin.’

⁸ Zo enqoni-us ezoqam vœkhakhætét, neka lœvœte ezoqam vœkhandi-tet. Kha sisi-us ezoqam gêkhakheinœvemét, neka nqova soqœsoqa-us ezoqam, nqova soqœsoqa vœzœ-ngeasumit. No nqanek bazaføgakh yaq-mbá sœvœ-etoám. Yaq até zœ-a, zo ezoqa yaq-mbá sozozœ-tœkeét.

⁹ Zo tozo-okhoat, moni ndø-upògím. Gol moni mbain, neka silva moni mbain, neka kopa moni mbain.

¹⁰ Neka zo moqos namba me-òkhó. Neka ndabua nòme o tamak nòme o tatuag ndø-upògím. Zapa ndógo, gekha ezoqam ndego, ndesasaeat, ndego teqa yage nonqo gigiap, ya bembø-etoám.

¹¹ Zo taon-te o vemiyav-te tozomø-fakhazat, matev eqeieqei ezoqam-qa vòmøkho-vawemát, ndego zo khoev tezø-einat. Yaq nambá tózté-sokhoát ndégo, atema ta manqei nqawa vozó-ivøvemát.

¹² Khoev-te tozomø-ozat, ezoqa manqat nqáneq qazozø-einát, ‘Sambí, zo-te.’

¹³ Yaq ndigu zo tikhatobat, zoqa sambí manqat até begó ti-te. Geté mbain tógoat, zoqa sambí manqat nqawa zo-té qabenø-vesezát.

¹⁴ Ezoqa zo khatobeav tógoat neka zoqa manqat yogeav vógoát, yaq ta khoev o vemiyav ndógo sège-ivøvemát. Yaq pakhakh ndógo, zoqa zenda tokhotapak-te tógoat, sozópomoememát.

¹⁵ No unimanqatín nqazø-manqate. Manqa ovøyam khøuwa kandambaqape timø-khantaz, ndigu vemiyav-ak-te unimé-soqá. Yaq-fia nqosøgeap ndógo, ndigu tindapem, ndømø-løvuám, av Sodom neka Gomola taon-ak timindapem.”

*Yesu zapaya matev fògøfògakh tøfakhanam
(Mak 13:9-13; Luk 21:12-17)*

¹⁶ Yaq Yesu manqat nòme ge:zømas, gezø-ein, “Nqáe! Zo andé síp. Geté zo gaqo khobokhobos-té gatø-khofosumít. Yaq nakémbá. Zo andé waza me me:gó. Matavap loloakh-ús. Neka zo andé kuvøkuvu me me:gó. Manqa-zapazapa mbain.

¹⁷ Geté gò:feazotát. Ezoqa zo manqa ovøyam-té ginø-abumát neka Zu ezoqam-qa guliguli khoev mokho-te vøfebumát.

¹⁸ Neka no zapaya, zo megetapak neka kawakawa-za-qá megemege-té ginø-abumát. Yaq zo kopømbaqapé, até ndigú-a neka bawan vini-ak, Manqat Mbomambaqape vøzté-zømesimát.

¹⁹ Zo manqa ovøyam-te ti-upògimat, zo ndøfòfògeáp, av nqægo, andé gekha manqat me zomø-einimát, o ande áv khazøté-einimát. Zapa ndógo, matev tøfakhanumat, yaq matavap Mbumbukiam zø-etoumát, zo andé gekha manqat me zøté-manqatát.

²⁰ Yaq manqat ndógo, zo tozo-manqatát, ndógo ambá zoqa manqat, geté zogé Zøve-gé Nqova Mbomambaqape ndómanqatát, zoqa mokho-te.

²¹ Ezoqa nòme, ekeza namba-qaniap løvøte-té ginø-abumát neka evøndipakha nòme, ekeza nakheis løvøte-te vø-abumát. Neka nakheis nòme, ekeza evøndipakha segezø-gambuzát, løvøte-te vø-abumát.

²² Ezoqa ewaqape zo gésanqabát neka qaqa vøzògoát, no zapaya. Geté gekha ezoqám ndego, bazaføgakh-us teyat, atema vaev-te, ndego ndømø-khandí:v.

²³ Zo vemiyav nòme-te tingiæzotat, yaq vemiyav nòme-té qazonø-khokhozát. No unimanqatín nqazø-manqate. Zo nqanek Izrael manqei-te, vemivemiyav nqagot, sasae zókhouimák, atema Ezoqam-ge Yo vøndøqaván.

²⁴ Paev ezoqam kopømba mbain, tege nømendim ezoqam teløvuam, neka sasae ezoqam kopømba mbain, tege megeat ezoqam teløvuam.

²⁵ Paev ezoqam tege nømendim ezoqam namba ti:viit, ság. Neka sasae ezoqam tege megeat ezoqam namba ti:viit, ság. Ndigu no Saitan-qa iz Belzebul ginø-akhaemam, no ande khoev eve me nqate:go, yaq ndigu nogi ezoqam, iziz soqøsoqa nòme mba zømbó-akhayám.”

*Møe Mbumbukiam-te mbá qazinøgoát, ambá ndógo, ezoqam-te
(Luk 12:2-7)*

²⁶ Yaq Yesu manqat nòme ge:zømas, gezø-ein, “Zo ezoqam-qa møe ndøgø. Zapa ndógo, gekha matev ndógo, ndøgutøve, bavokhó qandó-fakhanám. Neka gekha manqat ndógo, ndøkxonøwe, ndøndo-veveám.

²⁷ Manqat ndógo, no lova nqazø-manqate, paveat zómanqatát. Neka manqat ndógo, no geate nqazø-manqate, zo khoev ová qazøtøndó-manqatát, ezoqa ewaqape betøyogem.

²⁸ Zo ndigu møe zøgø, ndigu ezoqa pakhapakha sa ndikhanæ. Zapa ndógo, ndigu kha mba zøngiú. Geté zoqa khandi kopømba mbain, tizøngiu. Geté zo møe ndégo tozombó-goát, Mbumbukiam. Zapa ndógo, ndego kopømbaqapé, khā neka khandi, gøinam-te sugumú-ngiú.

²⁹ Zo mðzøte-zøté. Pipisi nakheis-qa fia khapekhapsémbá. Moni mokho kopo, menas soqotéwí. Pipisi, fia khasòkhasis ambá ginigú. Geté zoge Zøve ndezø-keògé, ndigu. Pipisiam kopo, kopømba mbain, manqei-te sa tubøiav, ndego poeveav tøgoat.

³⁰ Geté gèmbø-mataváp. Zo-te até zøgi izúm-a, zoqa kawa-te ate nandigu, Mbumbukiam mðndø-gevebám.

³¹ Yaq nakémbá. Zo møe ndøgø. Zo Mbumbukiam-qa bøi-te, pipisi kopoav-qaqe ùni zøte-løvubám.”

*Ni mivi bizígu, Yesu-qa yaq-te
(Luk 12:8-9)*

³² Yaq Yesu manqat nøme ge:zømas, gezø-ein, “Gekha ezoqám ndego, ezoqam-qa bøi-te te-unimanqatintat, av nqægo, ‘No Yesu-gé ezoqám,’ teqa yaq-te, até nó-a, Tat-qa megemege-te, ndego yan-te ngo:yage, áv qaté-unimanqatín nqægo, ‘Ngenek nogé ezoqám.’

³³ Geté gekha ezoqám ndego, ezoqam-qa bøi-te noqa yaq-te to:nawam, teqa yaq-te, até nó-a, ndætonawám, Tat-qa bøi-te, ndego yan-te ngo:yage.”

*Níqa kuku matev Yesu-te, yá bemøløví, av kuku matev ezoqa nøme-te nqanimbígú
(Luk 12:51-53; 14:26-27)*

³⁴ Yaq Yesu manqat nøme ge:zømas, gezø-ein, “Zo ndømatáváp, av nqægo, no nqanek manqei-qaqe-te, ezoqa sambi etoam nonqo nøgeavün. Av taoká. No ambá av nqægo, sambi etoam-qa nøgeavün. Geté no nakhag kaiya nøndøpavavün.

³⁵ No ezoqa qaqaza-qa nøgeavün. Yo eve namba segé-qatøném, neka yu evo namba vø-qatøném, neka ziwap zakhapuka namba sasa ndøqatøném.

³⁶ Ezoqam-gi qaqá ezoqam ndígu timbógoát, te namba khøev kopo-te ndiyage.

³⁷ Gekha ezoqám ndego, teqa kuku matev evøndipakha-te, kandambaqaqe ndømbogo, geté no-te andé khapémbá, ndego kopømba mbain, noge paev ezoqam tegoat. Neka gekha ezoqám ndego, teqa kuku matev nakhei angana-te o nakhei sakheis-te, kandambaqaqe ndømbogo, geté no-te andé khapémbá, ndego kopømba mbain, noge paev ezoqam tegoat.

³⁸ Neka gekha ezoqám ndego, ekeza tae mutui eqawateav tegoat neka no paeveav vøgoát, ndego kopømba mbain, noge paev ezoqam tegoat.

³⁹ Gekha ezoqám ndego, yage ekeza mokho-mba tendapet, ndego ndækhambúa. Geté gekha ezoqám ndego, ekeza yage te:khambua, no zapaya, ndego ndømøqeív.”

*Yesu-ge paev ezoqam toqombo-tøke, taqa yaq-te
(Mak 9:41)*

⁴⁰ Yaq Yesu manqat nøme ge:zømas, gezø-ein, “Gekha ezoqám ndego, zo tekhatob, ndego até nó-a, ndøkhatómb. Neka gekha ezoqám ndego, no tekhatomb, ndego até Mbumbukiám-a, vøkhatø, ndego no gendo-khofotan.

⁴¹ Gekha ezoqám ndego, Mbumbukiam-ge manqa vevezam ezoqam tekhatø, zapa ndøgø, ndego Mbumbukiam-gé manqa vevezam ezoqám, ngenek ezoqam yaq-fia áv teméndáp, av ndego Mbumbukiam-ge manqa vevezam ezoqam ekezan temendap. Neka gekha ezoqám ndego, matev eqeieqei ezoqam tekhatø, zapa ndøgø, ndego matev eqeieqei ezoqám, ngenek ezoqam yaq-fia áv teméndáp, av ndego matev eqeieqei ezoqam ekezan temendap.

⁴² No unimanqatín nqazø-manqate: Gekha ezoqám ndego, noge paev ezoqa nøme tembotøke, oskiá ndøgo, ndego iz mbain ndego, neka gigiap-qaqe kopømba ande av ibøkha vatap ndægo tembo-etoam, ngenek ezoqam yaq-fia eqeieqei ndømøndáp.”

11

*Zion, ndego ibøkha iz etoam ezoqam, tegi paev ezoqam, Yesu-te gekhofotaz
(Luk 7:18-35)*

¹ Yesu tegi paev ezoqam tuelv manqa løvuat qamømbøe-navøem, yaq ta vemíav ndøgo gè-iváv. Yaq vemíavemíav nøme-té genøwáv, Gelili manqei-te ndøgo, ezoqa vøme-zømesim.

² Ta khøuwa-te ndøgo, Zion, ndego ibøkha iz etoam ezoqam, ndimbula-té ge-utavám. Yaq manqat ge-ewag, av Keliso matev ge:matønumam, ndego ekeza paev ezoqa nøme ndokhofotáz, te-te.

³ Yaq Yesu áv gimboe-bevøpém nqægo, “Qonimbí-eín. Ezoqam qó, Mbumbukiam ge-manqatam, tendo-khofotav? Ø, ezoqa vini-qa nitó-kewagát?”

⁴ Yaq Yesu gezø-qavøiu, “Zion-te nqawa tozovesez, yaq áv qazømbøé-einim, av zo manqat nqazøte-yoge neka matev nqazøte-qeivi.

⁵ Ezoqam ndigu b̄oi waev mbain qagoam, ndakin gèkeogé. Neka ezoqam ndigu kagi gigoam, ndakin gè-okhó. Neka ezoqa ndigu kha sisi-us gigoam, kha sisi m̄ond̄oz̄o-nav̄oém. Neka ezoqa ndigu gea kand̄oq̄eap gigoam, ndakin ḡeyogé. Neka ezoqa ndigu gipakhaetat, nango m̄ond̄o-khand̄íz. Neka gigiap-av ezoqam, Mbumbukiam-qá Manqat Mbomambaqape nd̄oyogé.

⁶ Neka gekha ezoqám ndigu, no-te nakeapav ndigu, ndigu khanakhanakh mbá giabiti-igú."

⁷ Zion-gi paev ezoqam gi:qavaz, yaq Yesu Zion-qa yaq-te manqa manqate nd̄ongáz, ezoqa ewaqape-te, gez̄o-ein, "Gè, zo Zion-te qazo-apat, leg-av manqei-te nd̄ogo, zo gekha qeivi-qa zó-apat? Gè, zo ezoqa omete-qa zó-apat, ndego kop̄omba ande av gagayag nd̄ego, sa t̄opov̄emet, yaq v̄oepov̄ët, yaq v̄oepov̄ët, kham̄o sa t̄oqambuv̄omet?"

⁸ O gé, qazo-apat, zo ezoqa ndabua eqeieqei uzap omete-qa zó-apat? Nqáe! Ezoqa ndabua eqeieqei ndi-uzap, ndigu kawa ezoqam-qá khoev-té giyageáp.

⁹ Geté zonombé-einim. Zo gekha qeivi-qa zó-apat? Mbumbukiam-gé manqa vevezam ezoqam omete-qa zó-apat? Unimanqatín. Ndego Mbumbukiam-gé manqa vevezam ezoqám. Geté no nqaz̄o-manqate. Ndego Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam ate ndi:gu, m̄ond̄o-l̄ovubám.

¹⁰ Zapa nd̄ogo, ezoqam ngének, teqa yaq-te Mbumbukiam-qa Manqat av nqæpeawap nqægo,

'Nqáe! Noge u-anem notó-khofotáv, qoqa megemege-te.

Ndego nakhoa m̄oqá-khakheinám.'

¹¹ No unimanqatín nqaz̄o-manqate. Zion, ndego ib̄okha iz etoam ezoqam, ndego kandambaqapé. Ndego ezoqa ewaqape, nqanek manqei-qape-te gifakhatat, m̄ond̄o-l̄ovubám. Geté até ezoqa khas̄okhasis-a, Mbumbukiam-qa Megeat Matev mokho-te, ndigu Zion m̄ond̄o-l̄ovu:mém.

¹² Ta kh̄ouwa-te nd̄ogo, Zion manqa manqate ge:ngaz, atema ndakin, Mbumbukiam-qa Megeat Matev, bazaf̄ogakh-us nd̄okhouwv̄et̄. Geté ezoqa kef̄okefak ngi-wat-qa mb̄ogo.

¹³ Qageavun, atema: Zion v̄ofakhan, Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam ate gi:goam neka Mozes-qa guguna manqat, nd̄ogo tini-manqatám, matev zo ndakin nqazo-qeivi.

¹⁴ Oskia nd̄ogo, zo tozo-unimanqatinim o unimanqatinteav t̄ogoat: Ndigu manqat gi-einin, av nqægo, Mbumbukiam Ilaiza nd̄okhofotáv, ndigu Zion me:manqatám.

¹⁵ Gekha ezoqám ndego, gea t̄ombogoat, yá beyogé.

¹⁶ Nginik ezoqam, ndakin ngiyage, andé gekha me n̄otékhamás? No nakheis n̄otékhamás, maket manqei-te ndi-otam. Ndigu yaqyaq-a, áv gini-akhayám nqægo,

¹⁷ 'Ni zo p̄oinda niz̄o-khamb̄oemám. Khanakhanakh-ús. Geté zo ogip̄oet̄eáv. Neka ni osombo ouv niz̄o-qaqemám. Geté zo eiv̄op̄oet̄eáv.'

¹⁸ Zó-a, até kopó. Gekha mat̄ev nd̄ogo, zo ndozoqeivi, zo khanakhanakh mbain. Zion gefakhan, lou logemav matev gegoam, neka waen izumav v̄oq̄oam, yaq ezoqa ewaqape áv gim̄b̄o-manqatám nqægo, 'Ngenek nqova soqa mb̄oigú!'

¹⁹ Geté ndakin Ezoqam-ge Yo gefakhan, ngenek lou m̄ond̄o-logatún, neka waen v̄o-izumatun. Yaq ezoqam áv gim̄b̄o-manqaté nqægo, 'Ngenek ezoqam z̄oté-ometám. Lou loge m̄oqáé, neka waen izam m̄oqáé. Neka ngenek teks moni up̄ogim ezoqam neka manqa-zapazapa-us ezoqam-gí zifú.' Ezoqa av nqægo ambá gini-manqaté. Geté Mbumbukiam-qa matev, ni áv qanin̄ománd nqægo, teqa matavap loloakh, unimanqatín."

M̄ond̄o-soqoéz, ndigu Keliso gisanqawem

(Luk 10:13-15)

²⁰ Vemivemiav n̄ome-te, Yesu umingiap matev kopoáv gemat̄o-numam. Geté ndigu vemiv-ak, Mbumbukiam-te qambuzaneáv. Yaq Yesu ḡez̄op̄onqóm, v̄oz̄o-ein,

²¹ "Zo Kolazin-ak neka Betsaida-yak, zo m̄ozo-soqoéz. Zapa nd̄ogo, no umingiap matev, zo mokho-te q̄emat̄o-numam, ambá Taya neka Saedon taon mokho-te t̄ematanamim, ndigu ambá nup̄okhán mbá, Mbumbukiam-te é-ndo-qambuzín, neka tiqa manqa-zapazapa zapaya, ndabua soq̄o-soqa v̄o-uzamin neka pakhakh v̄oḡein.

²² No nqaz̄o-manqate: Manqa ov̄oyam kh̄ouwa kandambaqape tim̄o-khantaz, zo-te unimé-soqá. Yaq-fia nqos̄oq̄eap nd̄ogo, zo tozom̄-ndapem, nd̄om̄o-l̄ovuám, av Taya neka Saedon taon-ak timindapem.

²³ Neka ge zó, Kapenaum taon-ak? Zo, yan-té gin̄o-eqaz̄o, av zo nd̄oz̄ote-matavap? Av taoká. Zo ḡoinam-té gin̄o-nqagevém. No umingiap matev, zo mokho-te q̄emat̄o-numam,

ambā Sodom taon-te tæmatanam, yaq ndigu ambā Mbumbukiam-té ginø-qambuzín. Yaq ta taon ndógo, gøinam-te ambā gélonqotamá. Geté ambā oskia ndøgonín.

²⁴ No nqazø-manqate: Manqa ovøyam khøuwa kandambaqape-te, yaq-fia ndógo, zo tozomø-ndapem, ndømø-løvuám, yaq-fia, av Sodom taon-ak timindapem.”

Qåndozáv nqanek, Yesu-te, pusa vøta
(Luk 10:21-22)

²⁵ Ta khøuwa-te ndógo, Yesu áv gene-guligulím nqægo, “Tat, qo yan neka manqei-qape-ge Evezøza ndoqogo. No ike kandambá qo-te. Zapa ndógo, qoqa matavap qòkhonáo, ti-te ndigu, ekeza kha zøtezat neka matavap loloakh-us ezoqam ndizæza. Geté qo ti-te ndigu toqonø-vevezám, ezoqam ndigu ande av nakhei nqonqon ndigu.

²⁶ Unimanqatín. Tat. Qoqá poev, áv tønegoám.”

²⁷ Yaq Yesu manqat nøme ge-ein, “Gigiap neka matev ate ndægo, Tat noqá zenda-té genøvé. Ndego yakhapús, Yo ge-otev. Ezoqa nøme, ndigu Yo mè:zøtezák. Neka ezoqa Eve mè:zøtezák. Yo mba mè-otév, neka ndigu vøezøtéz, Yo Eve-qa yaq-te vevezam-qa ndezøgo.”

²⁸ “No-té qandozáv, zo ezoqa ewaqape, qazø-ewez neka viniv-qape ndozo-eqatet. No pusup nøzø-etoám.

²⁹ Kopømba ande av kao nduigu, tae monqo-te toqombøe-ve, yaq gigiap gëliv, zo noqá viniv zøndapém, neka zøtezat vozøndapém, no-te. Yaq zoqa yage-te, zo pusa zótá. Zapa ndógo, no matev aiyav-té qatø-matanám. Neka no nøkeza iz eqawatáv.

³⁰ Viniv ndógo, no ezoqam-te totove, tákh. Taqa viniv khapémbá.”

12

Yesu ndego kawá, Sabat khøuwa
(Mak 2:23-28; Luk 6:1-5)

¹ Khøuwa nøme, Sabat khøuwá, Yesu ekeza paev ezoqam namba, wit khae livin-mbá gunu-apát. Yaq tegi paev ezoqam, ifi zøvín. Yaq wit nanga ndøvingsømém, sasa ndølouz.

² Yaq Felisi ezoqam tiqa matev giqevim, Yesu áv gimbøe-einím nqægo, “Nqá! Khafeáp nandav, qogi paev ezoqam Sabat khøuwa-te wit nanga nandi-vingisumit. Kopømba mbáin, Sabat khøuwa-te, sasae toqogo.”

³ Yaq Yesu gezø-qavøiu, “Ge zø, emanqat mozó-geveømem, av Deivid ge:matanam, tegi ezoqam namba ifi qazøvin?

⁴ Mbumbukiam-qá khoev-té genø-ón, flawa vømøndø-upøzo, ndigu lou-qase-te go-abam, Mbumbukiam-gi, yaq tegi ezoqam namba sasa ndølouz. Matev av nqægo khafeáp ti-te. Mbumbukiam-gí iziz ezoqam mba zø-mboqoatám, nginik flawa tilouzat.*

⁵ Neka ge zø, Mozes-qa guguna manqat mozó-geveømem? Mbumbukiam-gi iziz ezoqam, Sabat khøuwa-te, sasae ndøgoatún, Mbumbukiam-qa khoev-te. Yaq av nqægo ndigu khafeap ndømøkuimatún. Geté ndigu manqa-zapazapa gonemáv.

⁶ No nqazø-manqate: Ezoqa ngégo nqanek. Ngenek Mbumbukiam-qa khoev ùnime:løvuám.

⁷ Mbumbukiam-qa Manqat áv qane-ein nqægo, ‘Noqa poev kandambaqape nqáne: Zo tanakh matev zøgoát, ezoqa nøme-te. Ambá ndógo, zo søvakha gigiap tozotøndo-løvusumat no-te.’ Zo nqanek manqat ambá mokho tozombø-ndapemin, yaq zo nginik manqa-zapazapa-yav ezoqam, soqøsoqa ambá zøtéæbák.

⁸ Ezoqam-ge Yo, ndego kawá. Sabat khøuwa, ndégo teno-kawaeavát.”

Yesu ezoqam pingim qambowau, gekhakheinøvem
(Mak 3:1-6; Luk 6:6-11)

⁹ Yesu ta manqei ndógo ge-ivav, yaq Zu ezoqam-qá guliguli khoev-té genøwáv.

¹⁰ Ta guliguli khoev-te ndógo, ezoqam møndøgoám. Ndego pingim gëmbowau. Yaq ezoqa Yesu gimbo-bevøpem, “Gé, ezoqa kopømbá, Sabat khøuwa-te, ezoqa nøme tekhakheinøvem, ó, khafeáp?” Av gimbøe-bevøpem nqægo, zapa ndógo: Ndigu Yesu manqa ovøyam-te vee-qa mbogoám.

¹¹ Yaq Yesu gezø-qavøiu, “Zonømbé-einím. Ezoqa sip timbowanat, yaq Sabat khøuwa-te, kopø ndugu manqei ozu-té gunübøiäv, yaq ndego ngunuk sip segé-iväv? Av taoká. Ndøliváv.

11:24 11:24 Met 10:15; Luk 10:12 **11:25 11:25 1** Ko 1:26-29 **11:27 11:27** Met 28:18; Zion 3:35; 17:2; 1:18; 10:15

11:28 11:28 Jer 31:25 **11:30 11:30 1** Zion 5:3 **12:1 12:1** Deut 23:25 **12:2 12:2** Exo 20:10 **12:3 12:3-4 1** Sam

21:1-6 **12:4 12:4** Lev 24:5-9 * **12:4 12:4** Deivid av ge:matanam ndægo, yaq ezoqa teqa matev, soqain veweáv. Yaq

nakémbá, Yesu teqa yaq-te, nqanek manqat ge-ein. **12:5 12:5** Num 28:9-10 **12:6 12:6** Met 12:41-42 **12:7 12:7**

Hos 6:6; Met 9:13 **12:10 12:10** Luk 14:3 **12:11 12:11-12** Luk 14:5

¹² Geté ezoqam sip ùnime:-lòvuám. Yaq nakémbá, khafeap mbáin, ezoqam toqombo-tòke, Sabat khòuwa-te.”

¹³ Yaq até gendego, ndego ezoqam áv gembòe-eín nqáego, “Pingim qoté-ovòyám.” Yaq ndego ezoqam, pingim sège-ovòyám, vòmbò-eqeieqei, kopòmba ande av pingim nòme qambòegoam.

¹⁴ Yaq Felisi ezoqam Yesu-qa matev giqevim, ndigu sège-ivòvém. Yaq áv gini-pòoném nqáego: Pakhapakha zimbó-khanóém.

Yesu mokho-te, Mbumbukiam-qa Manqat mòndò-unimanqatín, ndògo ibugukhokhof-ge-ein

¹⁵ Yaq Yesu ge-otev, av nqáego, Felisi ezoqam gèmbò-voqòém, yaq ndego manqei nòme-té genòwáv. Ezoqa kopoáv gimbopavat, yaq ndego enqoni-us ezoqam ate gi-goam, vòkhakheinòvemat.

¹⁶ Geté Yesu áv gene-gugubát nqáego: Ndigu teqa yaq-te, ezoqa nòme bete-zòmèsím.

¹⁷ Yesu av ge:matanam nqáego, yaq manqat ndògo, Mbumbukiam tege manqa vevezam ezoqam Aezaya mokho-te ge-ein, gè-unimanqatín. Manqat nqáneq,

¹⁸ “Nqáe! Ngenek nogé sasae ezoqám. Nò nòveatáv.

No poev kandambá te-te, neka no nòmbòe-khafuát.

Nòkeza Nqova nombó-etoám.

Ndego manqei-manqei ate ndàego, ezoqa matev eqeieqei-qá yaq-té mé:zòmésimát.

¹⁹ Ndego qaqa manqat gémanqateák. Neka ndego manqa sas gémanqateák.

Ezoqa teqa manqat gé-ewagák, nakhoa-te.

²⁰ Pefa kòfi:v, ndego ma génqawayák.

Neka lampa ndògo, tòkhounòemat, ma gékhoutavák.†

Ndego sasae gé-ivavák. Sasae até gégót, átama matev soqòsoqa ate ndàego vumú-nqagím, yaq matev eqeieqei vòndó-oé.

²¹ Manqei-qape ate nqáego, ezoqa te-te ndégo tinòtabát.”

Yesu av gimbòe-einim nqáego, Saitan-qa bazafògakh-tè genò-sasaeát
(Mak 3:20-30; Luk 11:14-23)

²² Khòuwa nòme, manqa-khou neka bòi waev mbain ezoqam ndondafém, Yesu-te. Ndego manqa-khou neka bòi waev mbain gegoam, zapa ndògo: Ndego nqova soqa mbòigoám. Yaq Yesu gékhakheinòvém. Yaq ndego ezoqam kopòmbá, manqat vò-ein-a, bòi vòmbò-eqeieqei.

²³ Yesu nqanek matev gematanam, yaq ezoqa ewaqape nqova ndafe kandambá. Yaq ekeza mokho-mba gibond, “Gé, ngenek Deivid-gé Zeò penòmakhaya, Mbumbukiam ge:manqatam, tendo-khofotav?”

²⁴ Geté Felisi ezoqam nqanek manqat giyogem, ndigu áv gini-einím nqáego, “Av taoká. Ngenek nqova soqòsoqa, Belzebul-qá bazafògákh gene-ngeasám, ndego nqova soqòsoqa-ge kawa.”

²⁵ Yesu tiqa matavap é-mòndæ-otév, yaq gezò-ein, “Zoqa manqat mokho mbáin. Zapa ndògo, gekha bawán ndigu, giqatònem, yaq ndigu izuizu ndònfèapát, ngenik gékhoubám, até vòmú-nasinim. Neka vemiyav o evenap tiqatònem, yaq ndigu izuizu ndònfèapát, ta vemiyav ndògo o ndigu evenap, kopòmba mbáin, oskia tiyagat.

²⁶ Saitan-qa bawan-qa yaq-te, matev até kopó. Ndego amba ekeza ezoqa tengesamin, yaq teqa bawan géqatá. Yaq segé-navòém.

²⁷ No nqova soqòsoqa amba Belzebul-qa bazafògakh-te tète-ngeasamin, av zo ndòzòte-manqate, yaq gé, zogí ezoqam, nqova soqòsoqa gekha ezoqam-qá bazafògakh-tè ginò-ngeasumatun? Gé, Saitan-qa bazafògakh-tè ginò-ngeasumatun? Av taoká. Yaq nakémbá. Tiqa matev mòndò-unimanqatín, av nqáego, zoqa manqat mokho mbáin.

²⁸ No nqova soqòsoqa, Mbumbukiam-gé Nqová qate-ngeasumatun. Ndògo zo áv qanezòmás nqáego: Mbumbukiam-qa Megeat Matev, mòndò-fakhán zo-te.

²⁹ Neka nòme nqáneq: Gé, ezoqa bazafògakh-qape, kopòmba ande av Saitan nde-go, teqa gigiap aqonam-qa toqogoat, yaq qò khoev-tè soqombó-òq, gigiap voqombó-aqonám? Av taoká. Geté vòkho-lòvònòvém. Váev, gigiap toqombo-aqonam, teqa khoev-te.

³⁰ Gekha ezoqám ndigu, no-te nòzòzaneav ndigu, ndigu nogí qaqa ezoqám. Neka gekha ezoqám ndigu, no ezoqa mòvòbam-qa yaq-te tòkemav ndigu, ndigu ezoqa gèpanqasumít.

³¹ Yaq nakémbá, no nqazò-manqate: Gekha manqa-zapazapá ndògo, ezoqa ndi-matanam, até ndògò-a, Mbumbukiam-qa iz ndingi:wat, ta manqa-zapazapa ndògo, Mbumbukiam kopòmbá, segembòé-navòém. Geté ezoqa Nqova Mbomambaqape-qa iz tengiu, Mbumbukiam ta manqa-zapa ndògo gembòé-navòemák.

12:14 12:14 Zion 5:16 12:16 12:16 Met 8:4; Mak 3:12 12:18 12:18 Met 3:17 12:18 12:18-21 Isa 42:1-4 † 12:20

12:20 Ta yaya etæ-qa manqa mokho nqáneq: Ezoqam ndigu bazafògákh mbain ndigu, Yesu ma génqæzoák, geté gézòtòkéé.

12:24 12:24 Met 9:34; 10:25 12:28 12:28 Kel 10:38; 1 Zion 3:8 12:30 12:30 Mak 9:40; Luk 9:50 12:31 12:31

Iblu 6:4-6

³² Ezoqam ndego, Ezoqam-ge Yo-qa yaq-te, manqa soqøsoqa ndemanqate, Mbumbukiam teqa manqa-zapa ndømbøe-navøém. Geté ezoqa Nqova Mbomambaqape-qa yaq-te, manqa soqa te-ein, Mbumbukiam teqa manqa-zapa gembøe-navøemák, ndaki yage-te neka yage nøme, megemege-te ndo:go.”

Tae nanga eqeieqei o soqain toqoqeiv, yaq soqoté-qatêq, av nqægo, tae ndøgo eqeieqei o soqain

(Luk 6:43-45)

³³ Yaq Yesu manqat nøme ge:zømas, gezø-ein, “Tae eqeieqei tøgoat, yaq até nangá-ya, eqeieqei. Geté tae soqain tøgoat, yaq até nangá-ya, soqain. Tae nanga eqeieqei o soqain toqoqeivat, yaq soqoté-qateqát, av nqægo, tae ndøgo eqeieqei o soqain.

³⁴ Zo waza soqøsoqa. Gê, manqat eqeieqei áv khazøté-manqatát, zo manqa-zapazapa-us ndozogo? Nakhoa mbaín. Ezoqa ndøgo témanqatát, gekha mataváp ndøgo, teqa mokho-te qamømbø-tøva.

³⁵ Ezoqa eqeieqei, matev eqeieqei ndøgoatún. Zapa ndøgo, teqa mokho-te, matavap eqeieqei mbøigú. Geté ezoqa soqaqape, matev soqøsoqa ndøgoatún. Zapa ndøgo, teqa mokho-te, matavap soqøsoqa mbøigú.

³⁶ No nqazø-manqate: Gekha manqát ndøgo, ezoqa khokho sa ndimanqate, Manqa ovøyam khøuwa kandambaqape-te, Mbumbukiam-te manqa ndø-ovøemém.

³⁷ Gekha manqát ndøgo, qo ndoqo-manqate, Mbumbukiam qo eqeieqei o soqain ndøgo tenéqæq.”

Felisi ezoqam Yesu-qa umingiap matev qeivi-qa gigoam

(Mak 8:11-12; Luk 11:29-32)

³⁸ Yaq Mozes-qa guguna manqat nømendim ezoqam neka Felisi ezoqa nøme, Yesu gimbo-einim, “Nømendim ezoqam. Umingiap matev qómatanám. Yaq ni tábati-nøtén, qo Mbumbukiam ndokhofotâq.”

³⁹ Geté Yesu gezø-qavøiu, “Zo ezoqa ndakin nqazoyage, zo ezoqa soqøsoqá neka zo Mbumbukiam-te tøkebeáv. Yaq ndakin, zo umingiap matev qeivi-qa mba zøgó. Geté zo matev nøme zóqeivimák. Sa ndøgo tozóqeivím, av Ziona qambøe-fakhan, ndego Mbumbukiam-ge manqa vevezam ezoqam.

⁴⁰ Kopømba ande av Ziona khøuwa misika neka lova misika zongøyam-qa mokho-te gu:goam, yaq até Ezoqam-gé Yó-a, manqei mokho-te áv tenégoát, khøuwa misiká neka lova misika.

⁴¹ Mbumbukiam-qa Manqa Ovøyam Khøuwa Kandambaqape-te, ndigu Niniva vemia-ak, segéwán. Yaq ndigu zo ezoqa soqøsoqa mé:zæb, zo ndakin nqazoyage. Zapa ndøgo, ndigu manqa-zapazapa-te gigoam, mândo-qambúz, Ziona-qa manqat gi:yogem. Geté, nqæ! Ngenek ezoqam zo namba nge:go, ngenek Ziona ünime-løvuám. Geté zo qambuzaneáv, teqa manqat qazoyogem.

⁴² Neka Mbumbukiam-qa Manqa Ovøyam Khøuwa Kandambaqape-te, até ndugú-a, Siba manqei kawa sævam kandambaqapu, segé-itán. Yaq ndugu zo ezoqa soqøsoqa mé:zæb, zo ndakin nqazoyage. Zapa ndøgo, ndugu qámbá gunduwav, Solomon-qa matavap loloakh manqat vømømbø-ewag, ndego kawa ezoqam kandambaqape. Geté, nqæ! Ngenek ezoqam zo namba nge:go, ngenek Solomon ünime-løvuám. Geté zo teqa nømendim manqat ndapeáv.”

Matev soqaqape tøfakhan, ezoqa manqa-zapa-te nqawa tevesez

(Luk 11:24-26)

⁴³ Yaq Yesu manqat nøme ge:zømas, gezø-ein, “Nqova soqa ezoqam-te tefakhan, yaq ndego mbnga qaqaniap manqei-té gé-okhoát. Manqei eqeieqei-qa ndøvawét, te:yagat. Geté qeiviav tøgoat,

⁴⁴ ekeza manqat áv gené-ein nqægo, ‘Ság. Nøkeza khoev-té qatøveséz, ma qatønde-fakhan ndøgo.’ Yaq ndego nango tevesez, ta khoev-te ndøgo, ezoqam mbaín, tembøe-khaz, viayáp neka gapuk mbaín.

⁴⁵ Yaq nangó genøwáv, nqova soqøsoqa seven nøme vømøndó-khatøb, ndigu uni gi:soqøsoqozam. Av teoká, av ndego ekezan nde:go. Yaq ndigu tindúzáv ndøgo, namba vøméqøm. Yaq vaev-te ndøgo, ndego ezoqam, teqa yage unimé-soqá. Av taoká, av bugukhokhof ge:yagam. Matev áv tømøbé-fakhán, nginik manqa-zapazapa-us ezoqam, ndakin khøuwa-te ngiyage.”

Yesu-gu evo neka emekheis, gekha ezoqám?

(Mak 3:31-35; Luk 8:19-21)

⁴⁶ Yesu ezoqa ewaqape namba, manqa mo:manqatám, yaq nqáe! Evo neka tegi emekheis tñofákház. Bavokhó sogowán. Te namba manqa manqate-qa ndógoám.

⁴⁷ Yaq ezoqa nòme áv gimboe-einím nqágo, “Nqáe! Qavo neka qamekheis, ngówani, bavokho. Ndigu manqa manqate-qa ndógo, qo namba.”

⁴⁸ Geté yaq Yesu áv gende-qavóú nqágo, “Nogu evo neka nogi nqamekheis kinógoam?”

⁴⁹ Yaq Yesu zenda ekeza paev ezoqam-té genøqantáv, ge-ein, “Nqáe! Nogu evo neka nogi nqamekheis, nginik, ngiwaniap.

⁵⁰ Zapa ndógo, gekha ezoqám ndigu, noge Tat-qa poev ndimbopaev, ndego yan-te ngo:yage, nogu evo neka nogi nqamekheis ndigu.”

13

Ezoqa manqei vivininimba-te, wit nanga gezøgeakhat, taqa yaya etæ manqat

(Mak 4:1-9; Luk 8:4-8)

¹ Ta khøuwa kopo-te ndógo, Yesu khoev gè-iváv. Yaq ndøgeg-té genø-ová, vømøqom.

² Geté yaq, khøuwa gendosasev, mbusa ndigu gifakhatat, khøuwa tatas ndólouwáz. Yaq Yesu khagua-té genøketáo, vøuqom. Ezoqa ndøgeg-té giwaniapám.

³ Yaq ndego yaya etæ manqat me:zómás. Kopoáv. Av genengáz nqágo,

“Nqáe! Ezoqam møndógoám. Khae-té genøwáv, wit nanga vømø-zøgeakh.

⁴ Yaq wit nanga ge:panqabumat, nòme nakhoa-té ginø-o:atát. Yaq pipisi tindu-løvuvám ndógo, vølouz.

⁵ Geté nòme ndigu, nandi-té ginø-o:atát. Nandi-te ndógo, manqei khapekhapémbá qatøke:pat. Yaq mbusa nakhamas-té ginø-fakhanøvém. Zapa ndógo, manqei andé mbaín.

⁶ Geté yaq, khøuwa gendosasev, mbusa ndigu gifakhatat, khøuwa tatas ndólouwáz. Yaq gèkusiz. Zapa ndógo, ndigu ngum uni mbunipøteáv.

⁷ Wit nanga nòme, gapuk-té ginø-o:atát. Yaq gapuk ndógo qa-eqa, ndigu gèvøtøgeám.

⁸ Geté wit nanga nòme, manqei egeieqei-té ginø-o:atát. Yaq kopømbá gi-eqanat, nanga vøqataz. Wit nanga nòme ndigu, 100, louzi nonqo gitøkebupat. Nòme ndigu 60, neka nòme ndigu 30.”

⁹ Yaq Yesu gezø-ein, “Gekha ezoqám ndego, gea tømboqat, yá beyogé.”

Yesu gekha zapá, ezoqa yaya mba gezø-etæam

(Mak 4:10-12; Luk 8:9-10)

¹⁰ Yaq Yesu-gi paev ezoqam tinduzáv ndógo, vømbo-bevøpem, “Qo gekha zapá, yaya mba ndoqo-etæ, ezoqa ndoqote-zømesim?”

¹¹ Yaq Yesu gezø-qavøiu, “Mbumbukiam zo mba zøtáke, zo nogi paev ezoqam, mokho manqat tøzøte-zøtez, teqa Megeat Matev-qa yaq-te. Geté ezoqa nòme-te, ndego takeáv.

¹² Gekha ezoqám ndego, mokho gendap, Mbumbukiam otevat nòme mba mbøé-etoám. Yaq ndego otevat kandambá tømboqat. Geté gekha ezoqám ndego, mokho ndapeav ndógo, yaq Mbumbukiam até otevat-qasé-a, ndømbogo, segéviwám.

¹³ No ndigu yaya mba tæzømbe-etæ ndógo: Ndigu ndikeógé. Geté géqeivimák. Neka ndigu ndiyógé. Geté mokho géndapemák.

¹⁴ Yaq av nqágo, manqat ndógo, Mbumbukiam-ge manqa vevezam ezoqam Aezaya gepeavam, gè-unimanqatín, ndøgo qa-ein, ‘Zo ndòzo-ewagát.

Geté manqa mokho zombó-ndapemák.

Zo ndòzo-kewagát.

Geté zóqeivimák.

¹⁵ Nginik ezoqam,

mbøni gèzø-føgøføgakhám.

Neka gea gèzø-tokeáp,

neka bøi ndíkøpøttáp.

Zapa ndógo, ndigu poeveáv,

bøi ti-qeivat neka gea ti-ewagat,

neka mokho tindapem,

yaq no-te vøndé-qambüz,

no vøté-khakheinøvém.’

¹⁶ Geté zo khanakanakh mbá qanegó. Zapa ndógo, zo bõi ndõzõte-qêiví neka gea ndõzõtê-yõgê.

¹⁷ No unimanqatín nqazõ-manqate. Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam neka matev egeieqei ezoqa kopoáv, matev qeivi-qa ndõgoám, zo ndakin nqazõ-qeivi. Geté ndigu qeiviáv. Neka ndigu manqat yoge-qa võgoam, zo ndakin nqazoyoge. Geté ndigu yogeáv.”

Ezoqa manqei vivinimba-te, wit nanga gezõgeakhat, taqa yaya etæ-qa manqa mokho (Mak 4:13-20; Luk 8:11-15)

¹⁸ Yaq Yesu tegi paev ezoqam gezõ-ein, “Gëndoyogé, yaya manqat ndõgo, wit nanga zõgekhæm-qa yaq-te qazõ-eta, taqa manqa mokho.

¹⁹ Wit nanga ndigu, nakhoa-te gi-o:atat, taqa manqa mokho nqáne: Ezoqa nõme, ndigu Mbumbukiam-qa Megeat Matev-qa yaq-te, manqat giyogemin, mokho upõgimáv. Yaq nqova soqaqape, até gendewavin, manqat võe-vibamin, tiqa mbõni mokho-te tõu-ogeakhat.

²⁰ Neka wit nanga ndigu, nandi-te gi-o:atat, taqa manqa mokho nqáne: Ezoqa nõme, Mbumbukiam-qa Manqat nakhamas-té ginõ-ndapemin. Khanakanakh-ús.

²¹ Geté ta manqat ndõgo, uni mbuvõemáv, tiqa mokho-te. Yaq ndigu fõgõfõgakh wanimáv. Mbumbukiam-qa Manqat zapaya, yage fõgakh-qape o ngenõgim matev qazõ-fakhanin, ndigu nakhamas-té ginõ-o:azín.

²² Neka wit nanga nõme ndigu, gapuk-te gi-o:atat, taqa manqa mokho nqáne: Ezoqa nõme, Mbumbukiam-qa Manqat ambá giniiyogé. Geté ndigu fõfõgeap khæpe zõmbekhouwevin, tiqa yage zapaya, neka tiqa poev matev, gigiap kopoav-qa yaq-te, võtubamin. Yaq Mbumbukiam-qa Manqat, tiqa mokho-te ndõugu, gëvõtagín. Yaq kopõmba mbáin, mokho tõmbo-fakhan.

²³ Neka wit nanga ndigu, manqei egeieqei-te gi-o:atat, taqa manqa mokho nqáne: Ezoqa nõme, Mbumbukiam-qa Manqat gëyogemin neka mokho võmbõ-ndapemin. Yaq Mbumbukiam-qa Manqat, mokho mbõfakhán. Kandambá. Ezoqa nõme-te 100, neka ezoqa nõme-te 60, neka ezoqa nõme-te 30.”

Wit neka avõeavõe sa qamu-umiavat, taqa yaya etæ manqat

²⁴ Yaya etæ manqat nõme, Yesu ge:zõmas, nqáne. Gezõ-ein, “Mbumbukiam-qa Megeat Matev, kopõmba ande av nqægo: Ezoqa mõndõgoám. Khae-té genõwáv, wit nanga mbomõmboma võmõ-zõgeakh.

²⁵ Geté ezoqa ewaqape ate av-té gi:sõmbiapat, tege qaqa ezoqam tendowáv ndõgo, avõeavõe nanga võpomogim, ndõgo wit ma gi:zõgeakham, sasa ndõwáv.

²⁶ Yaq wit nanga mbusa gifakhaz, gi-umianat, mokho võtõkebam, yaq até avõeavõé-a, namba me-umiavát.

²⁷ Yaq khæ eve-gi sasæ ezoqam, nqanek matev giqei vim, tinõzáv ndõgo, võmõmbõ-einin, ‘Khanánqa. Qo wit nanga egeieqei aboqo-zõgeákh. Geté ndakin avõeavõe áv khané-fakhanam?’

²⁸ Yaq gendo-ein, ‘Qaqa ezoqám abe-matanám.’

Yaq sasæ ezoqam gimbo-einin, ‘Gê, batíniav? Avõeavõe ambá nimõ-khofõemín.’

²⁹ Geté ndego áv gezõmbe-qavõiú nqægo, ‘Mbaín. Avõeavõe naqanõkã ndõkhõfõém. Soqáin ndõgo, wit namba tõzõte-khofõem.

³⁰ Wit avõeavõé namba sa bete-umianét, atema vingisam khõuwa vizimõ-khantõzêm. Yaq no sasæ ezoqam áv qazõmbé-ein nqægo, “Avõeavõe võkhæ-khofõém, võ-mõvõmem, yaq sasa zõsõnqotõvêm. Yaq wit zõvingisumém, noqa lou mõvõyam khõev-te vozõ-nqeiõzêm.”

Masted tae nanga-qa yaya etæ manqat

(Mak 4:30-32; Luk 13:18-19)

³¹ Yaya etæ manqat nõme, Yesu ge:zõmas, nqáne. Gezõ-ein, “Mbumbukiam-qa Megeat Matev, ndõgo andé masted tae nangá, ezoqa khæ-te gezõgeakhin.

³² Nginik tae nanga khapímbá. Geté mbusa qafakhanin, qakhõwevin, tae kandambá. Avõe gigiap nõme mõndõ-lõvuamin. Yaq tae ndõgo tõyat, pipisi até gindi-lõvuvamin, taqa tang-te võ-viviamin.”

Flawa poponõvem nonqo, taqa yaya etæ manqat

(Luk 13:20-21)

³³ Yesu yaya nõme gezõ-eta, nqáne, “Mbumbukiam-qa Megeat Matev, andé flawa poponõvem nonqó. Sakheis khasõkhasis ndõ-upõgimatún, khapémbá, flawa-te võu-pomogimimin. Flawa poponõvem nonqo, khapelavõqase ambá qanegó, neka flawa kandambá. Geté flawa ate ndi:gu, sègemõ-popoezín.”

*Manqat nɔme, yaya etæ-qa yaq-te
(Mak 4:33-34)*

³⁴ Yesu nqanek manqat ate ndægo, ezoqa ewaqape gezø-manqatam, ndego yaya mba zø-etæám. Ndego manqat bavokho manqatemáv. Geté yaya mba zø-etæám.

³⁵ Yesu av ge:matønumam ndægo, yaq manqat ndøgo, Mbumbukiam-ge manqa vevezam ezoqam ge-ein, gè-unimanqatín. Ta manqat nqáneq, “No ezoqa manqat tæzø-manqat, yaya mba nøzø-etæát. Manqat ndøgo, no ezoqa tøte-zømesimat, khonoam-té qagoám. Nupøkhan mbá, Mbumbukiam manqei-qape gekhakheinam, atema ndakin.”

Wit neka avøeavøe, taqa yaya etæ-qa manqa mokho

³⁶ Yesu ezoqa ewaqape gezivaz, khoev mokho-te vømø-on, yaq tegi paev ezoqam tindúzáv ndøgo, vømbø-einim, “Yaya etæ ndøgo, ezoqa avøeavøe nanga khæ-te gepomogim, taqa manqa mokho gekhám? Kopømbá toqoti-nømand?”

³⁷ Yaq Yesu gezø-qavøiu, “Ezoqam ndego wit nanga eqeieqei gezøgeakh, khæ-te, ndego Ezoqam-gé Yó.

³⁸ Khæ ndøgo, manqei-qapé, neka wit eqeieqei ndigu, Mbumbukiam-gí ezoqám, teqa Megeat Matev-te ndu:gu. Geté avøeavøe ndøgo, ndigu nqova soqaqape-gí ezoqám.

³⁹ Qaqa ezoqam, ndego avøeavøe nanga soqøsoqa gepomogim, ndego nqova soqaqapé. Neka wit vingisam khøuwa ndøgo, manqei-qape-qa vaév. Neka sasae ezoqam ndigu, enzol ezoqám.

⁴⁰ Kopømba ande av ezoqam avøeavøe gikhfoem neka vøsonqotøvem, yaq manqei-qape-qa vaev-te, matev áv tønéfakhán.

⁴¹ Ezoqam-ge Yo, ekeza enzol ezoqam ndókhofotáz, yaq gekha ezoqám ndigu, teqa Megeat Matev mokho-te, manqa-zapazapa ndigu neka ezoqa nøme manqa-zapa-te ndi-ituzá, vømøváb.

⁴² Yaq ndigu gøinam wageap-té ginø-nqagivém. Yaq tí-eivumát ndøgo, neka khaya vøvivisumát.

⁴³ Geté ezoqa eqeieqei ndigu, andé khøuwa me mé:sanqatavát, Tat-qa Megeat Matev-te. Gekha ezoqám ndego, gea tømboqat, yá beyogé.”

Yakhaseke moni-us, khæ-te qakhonawam, taqa yaya etæ manqat

⁴⁴ Yaq Yesu yaya nøme zø-etá, gezø-ein, “Mbumbukiam-qa Megeat Matev, kopømba ande av nqægo: Ezoqa khæ nøme-te, yakhaseke ndøqeív. Moni-ús. Manqei mokho-té qakhonawám. Ta yakhaseke mokho-te ndøgu, moni kandambá gu:nqeitavam. Yaq ndego ezoqam, nqanek yakhaseke nqawá genø-khonáo, sasa ndøqavan. Khanakhanakh khàpe mbøe-khouwév. Yaq até gendego, ekeza gígíap ate qambøegoam, gèwí. Yaq moni geqas ndigu, khæ ndógo tewí, ma moni yakhaseke-us ge:qeív.”

Ezoqa agiwa qanimav-qapi gezømet, taqa yaya etæ manqat

⁴⁵ Yesu yaya etæ manqat nøme ge:zømas, nqáneq. Gezø-ein, “Neka Mbumbukiam-qa Megeat Matev, kopømba ande av nqægo: Stoa eve møndøgoám. Ndego agiwa-qasis qaniqanimav-qa ndøvawám.

⁴⁶ Yaq khøuwa nøme, agiwa qanimav-qapi ndøzømét. Tiqa fia kandambá. Yaq ndego até gendego, gígíap ate qambøegoam, gèwí. Yaq moni geqas ndigu, agiwa-qasi me:wí.”

Zonga voe gindapín, taqa yaya etæ manqat

⁴⁷ Yesu yaya etæ manqat nøme ge:zømas, nqáneq. Gezø-ein, “Neka Mbumbukiam-qa Megeat Matev, kopømba ande av nqægo: Ezoqa voe gi-ogimin, zonga bugug vinivinimbá gindapín.

⁴⁸ Zonga voe gumu-khazemin, yaq ndøgeg-té ginø-itimín, vøqonavin, zonga sasa ndøgevezonamin. Zonga eqeieqei ndigu, lagu-té ginø-qonøzemín. Geté zonga soqøsoqa, gèngagevemín.

⁴⁹ Manqei-qape-qa vaev-te, matev kopo áv tønéfakhán. Enzol ezoqam tindúzáv ndøgo, ezoqa vø-qatøzø, eqeieqei vini neka manqa-zapazapa-us vini.

⁵⁰ Yaq manqa-zapazapa-us ezoqam, gøinam wageap-té ginø-nqagivém. Yaq tí-eivumát ndøgo, neka khaya vøvivisumát.”

Awenege nømendim matev neka ndakinak nømendim matev

⁵¹ Yaq Yesu ekeza paev ezoqam gezøbevap, “Ge zó, nqanek manqat ate nqægo, taqa manqa mokho mozøndapem?”

Yaq gimbo-qavøinam, “Ni møindapém.”

⁵² Yaq Yesu gezø-ein, “Gekha ezoqām ndego, Mozes-qa guguna manqat ge-otev, yaq ndego Mbumbukiam-qa Megeat Matev mokho-te, ge-noge-paev-ezoqam-ev, ndego andé khoev evé. Ndego teqa khoev kouwat mokho-te, gigiap ndemøvøyam, gigiap qaniqanim viniviniimbá ndømbogo, nøme ndakinák neka nøme awenegé, yaq ta gigiap ndøgo, nøme vøndō-ovøe.”

*Yesu ekeza vemiyav-ak gisanqawem
(Mak 6:1-6; Luk 4:16-30)*

⁵³ Yesu nqanek yaya etæ manqat zømesim qamømbøe-navøem, yaq ta manqei ndøgo ge-ivav,

⁵⁴ ekeza vemiyav-té genøwáv, Nazalet, neka Zu ezoqam-qa guliguli khoev-te, ezoqa vøme-zømesim. Yaq ndigu manqat gimboyogem, nqova ndafe kandambá neka ekeza mokho-mba gibond, “Ngenek ezoqam, matavap loloakh neka bazaføgakh, umingiap matev gone nonqo, gekham-té gendap?”

⁵⁵ Gè, ngenek khoev puanam ezoqam-gé yò? Neka tegu evo, Melí? Neka tegi emekheis Zèms, neka Zoséf, neka Saemón, neka Zudás?

⁵⁶ Neka até tegi sænakheis ate ndi:gu-a, ni namba zí:yage? Gè, ngenek ezoqam, teqa matev ate ndægo gekham-té gendap?”

⁵⁷ Yaq ndigu vemiyav-ak, Yesu gèsanqawém.

Geté yaq Yesu gezø-ein, “Manqei nøme-te, Mbumbukiam-ge manqa vevezam ezoqam, gèmbovizáp. Geté ekeza manqei-te neka ekeza khoev-te, ezoqa vizupáv.”

⁵⁸ Ta vemiyav-te ndøgo, Yesu umingiap matev, agé matanapøteáv. Zapa ndøgo, ndigu unimanqatinteáv.

14

*Zion, ndego ibøkha iz etoam ezoqam, gilaem
(Mak 6:14-29; Luk 9:7-9)*

¹ Ta khøuwa-te ndøgo, Elod ndego, Gelili plovins-ge kawa ezoqam gegoam, Yesu-qa yaq-te, manqat ndø-ewág.

² Yaq ekeza sasae ezoqam gezø-ein, “Ngenek Ziòn ategó, ndego ezoqa ibøkha iz gezø-etoumam. Løvøte-te nangó abetøndo-khandí:v. Yaq nakémbá, bazaføgakh teqa mokho-te ndøu-sasaeat, umingiap matev ndematanam.”

³ Elod nqanek manqat ge-ein, zapa ndøgo. Ibugukhokhof Elod Zion gèmvøviú, ndimbula-te vø-utav. Elodias zapayá gene-matanám. Ndugu Elodias, ibugukhokhof tege namba qawan Filip-gú zas ndøgoám. Geté Elod sègeviwám.

⁴ Yaq Zion Elod äv gembøe-manqatám nqægo, “Khaféap nandav, namba qawan-gu sævam qoqo-oki.”

⁵ Yaq Elod Zion ambá gelavawín, ta zapaya. Geté ndego ezoqam-qá møe ndøgoám. Zapa ndøgo, ndigu Zion Mbumbukiam-gé manqa vevezam ezoqam me:vewám.

⁶ Yaq Elod ge-qan, ta khøuwa iz gemø-khantaz, zifuap namba lou gilog, Elodias-gu yu tiqa megemege-te, gè-giám. Yaq Elod poev kandambá qambowav, tuqa ogiam-te.

⁷ Yaq Elod até gendego, vømbø-ein, “No unimanqatín nqataqa-manqate. Nøtaqambé-khavozák. Gekha gigiáp ndøgo, qo poev taqagoat, soqonø-ein, yaq søtaqá-etoám.”

⁸ Yaq ndugu evo mbobeváp, taqa yaq-te. Yaq ndugu Elod manqat äv tumbøe-qavøiú, av evo-qa poev qægoam, gumbo-ein, “Noqa poev nqáneq. Zion, ndego ibøkha iz etoam ezoqam, teqa kawa melek-té qazøtøndó-qonøvé, no-te sasa zotøndó-ndapém.”

⁹ Yaq Elod nqanek manqat ge-ewag, ndego khanakhanakh mbáin. Mbøni mbová. Geté ndego nakhag ezoqam äv tezømbe-ein, av tuqa poev qægoam. Zapa ndøgo, ndego manqat ezoqa ewaqape-qá bøi-té genø-ein.

¹⁰ Yaq ndigu até gindigonem, ndimbula khoev-té ginøzáv, Zion monqo vømømbø-kepøzem.

¹¹ Yaq Zion-qa kawa, melek-té ginø-qonøvé, mbasønakam vømømbó-etømem. Yaq ndugu evo-té gunøndáp, vømømbó-etoam.

¹² Yaq Zion-gi paev ezoqam manqat giyogem, tinduzáv ndøgo, Zion-qa kha vøndapem, sasa mø-ozem. Yaq Yesu-té ginøzáv, vømømbø-einim.

*Yesu ezoqa bawan-qape ge:zøkef
(Mak 6:30-44; Luk 9:10-17; Zion 6:1-14)*

¹³ Yesu Zion-qa yaq-te manqat ge-ewag, gilaem, ndego khagua-té genøketáo, yaq-keoqa sasa ndøqantav. Ndego ambá ezoqam-av manqei-té genøtinín, neka vømē-yakhapuisivín.

Geté ezoqam giyogem, av nqægo, mōndø-qantāv, ndigu tiqa vemivemiyav sège-yovitat, Yesu gimbo-pavat. Zapá ginøzāv.

¹⁴ Yesu gemø-asa, ezoqa bawan-qape mba mo:qeiv. Yaq ndego tanakh zøgó, neka enqoni-us ezoqam vøkhakheinøvem.

¹⁵ Yaq qakhagus ndøgo, ekeza paev ezoqam tinduzāv ndógo, vømbø-einim, “Gèkhagustét, neka vemiyav mbaín, nqanek. Ezoqa bawan-qape é-moqo-khofosám. Yaq vemivemiyav-té giabenøzāv, ekeza lou bemøwi.”

¹⁶ Geté Yesu gezø-ein, “Mbaín. Ndigu qavønipøteav tøgoat, kopømbá. Lou zo zozø-etoám, tilog.”

¹⁷ Yaq gimbo-einim, “Gé, áv khatigonēm? Ni flawa faev neka zonga menas mba nigú.”

¹⁸ Yaq Yesu gezø-qavøiu, “Zøtøndé-upøzonām.”

¹⁹ Yaq ndego ezoqa bawan-qape, gagayag-te qonam manqat zø-ein. Yaq até gendego, nginik flawa faev neka zonga menas, gè-upøzø, yan-te sasa ndøqan, Mbumbukiam ike manqat vømbø-ein. Yaq flawa gembegim, ekeza paev ezoqam vøzø-etoam, yaq ndigu ezoqa ewaqape sasa zø-etoam.

²⁰ Yaq ezoqa ewaqape lou tilog ndógo, até vøzø-ewez. Yaq lou mbegeap ndøgo, ezoqa gi-ivøvem, gèpizumém. Yakhav tuélv ginqeitømem, qamøvea.

²¹ Ezoqa kopoav-qapé, nqanek lou gilog. Angana ate gi-goam, ande áv faev taosén ndi:gu. Geté sakheis neka nakheis, lou gilog, ndigu gevebøpøteáv.

*Yesu ibøkha mumat go:geavun
(Mak 6:45-52; Zion 6:15-21)*

²² Yesu nginik ezoqa kopoav-qape, lou guzumbu-etoam, yaq até gendego, tegi paev ezoqam vøzø-ein, “Zo khagua-té qanøketáb, yaq-keoqa vø:qantav. No nginik ezoqa ndøtokho-khofosám.” Yaq ndigu vøšøkuzim, sasa ndøtinim.

²³ Yesu ezoqa gumu-khofosam, yaq manqei poyat-té genøqavíg, yakhapus-mba vømbø-guligulim. Yaq qapøistat, yakhapus mbá segegoát.

²⁴ Ndakin tegi paev ezoqam-qa khagua, anana-mbá qanuteitat. Qámbá. Khamøe sògo-qavavøemám neka vøshintavam.

²⁵ Yaq lova ande av 3 o 4 oklok ndægo, Yesu ekeza paev ezoqam-té genøwáv. Ibøkha mumát gono-mát.

²⁶ Geté ibøkha mumat go:geavun, gi-ometam, ndigu møe kandambá gigonem. Até vø-einim, ndego gevøgé. Yaq gèzøgeá.

²⁷ Geté Yesu até gendego, gèzøndo-akhá, “Zo møe ndøgòném. Nó!”

²⁸ Yaq Pita gembo-ein, “Evézøza. Unimanqatin qo toqogoat, qonø-ein. Yaq ibøkha mumát qatøndónáv qo-te.”

²⁹ Yaq gembo-qavøiu, “Qanimáv. Mòqotøndoqáv.”

Yaq Pita até gendego, khagua gè-iváv, ibøkha-te vøvuao, Yesu-te sasa ndøwav, ibøkha mumat.

³⁰ Geté khamøe-qape geqeiv, ndego møe ndøgó. Yaq gègeonát. Gendo-akha, “Evézøza. Gènøtøké.”

³¹ Yaq Yesu nakhamas-té genøvisí, vømbøgea. Gembo-ein, “Qoqa unimanqatin khapémhá, Mbumbukiam-te. Gekha zapá ndoqoto-nake?”

³² Yaq ndigu ezoqa menas khagua-te gi:ketab, khamøe-qape sègevøitáv.

³³ Yaq ezoqam ndigu, khagua-te gu-guavam, Yesu gèmbø-vizumém. Gimbo-einim, “Unimanqatín. Qo uni Mbumbukiam-gé-Yo-ín.”

*Yesu Genesalet manqei-te, enqoni-us ezoqam gekhakheinøvem
(Mak 6:53-56)*

³⁴ Yesu tegi paev ezoqam namba giqantavat, yaq Genesalet manqei-té gimøqá.

³⁵ Ta manqei-te ndøgo, ezoqa Yesu gimatøvemem, yaq vemivemiyav ndøgo, avøavun qagoat, manqa ndøkhofotømem, yaq ndigu enqoni-us ezoqa ate gi-goam, te-te sasa ndo-upøgim.

³⁶ Yaq ezoqa áv gimbøe-viømem nqægo, “Kopømbá, nginik enqoni-us ezoqam, ndabua ov-qase mba tiqa-khanøzumat. Yaq enqoni segezø-navøemát.” Yaq gekha ezoqam ndigu, teqa ndabua gimbo-khanazumat, enqoni sègezø-navøemtát.

15

*Mbumbukiam-qa nømendim matev, atanakha-zapazapa-za-qa nømendim matev, gèlvøvuám
(Mak 7:1-13)*

¹ Khøuwa nøme, Felisi ezoqam neka Mozes-qa guguna manqat nømendim ezoqam ndozáv, Yesu-te. Zelusalem taon-té ginduzáv. Gimbo-einim,

² “Gekha zapá, qogi paev ezoqam, nigí atanakha-zapazapa-za-qa nømendim matev ndimøkuiam? Ndigu bugukhokhof zenda uni sunguzumáv, lou giligin.”

³ Yaq Yesu gezø-qavøiu, “Geté ge zó, gekha zapá, zøkeza nømendim matev zapaya, Mbumbukiam-qa guguna manqat ndozo-møkuiam?”

⁴ Mbumbukiam áv gene-eín nqægo, ‘Qave neká qavo, gèzøvizáp. Gekha ezoqám ndego, eve o evo soqa manqat tembo-ein, ndego ezoqa yà beláém.’

⁵ Geté zo ndozo-manqate, ezoqa kopømbaqapé, eve o evo sa tembo-ein, av nqægo, gekha gigiáp ndøgo, no amba qo tøtaqa-etoamin, ndøgo Mbumbukiam-qá.

⁶ Geté gekha ezoqám ndego, manqat av nqægo nde-manqate, ndego vizap mbaín, eve-te neka evo-te. Yaq av nqægo, zo zøkeza nømendim matev mokho-te, Mbumbukiam-qá Manqat zomøkuiám.

⁷ Zo khavozam ezoqám. Mbumbukiam-ge manqa vevezam ezoqam Aezaya, zo me-eín, av ge-ein nqægo,

⁸ ‘Nginik no tou mbá ginømbe-vizáp.

Geté tiqa mbøni qámbá no-te.

⁹ Ndigu noqa iz, khokhó sege-eqawát.

Zapa ndøgo, ndigu ezoqam-qá nømendim matev mba me:zømesimít.

Ambá ndøgo, noqá nømendim matev.’ ”

Ezoqam ande áv kené-manqa-zapa-us-ev-in?

(Mak 7:14-23)

¹⁰ Yaq Yesu ezoqa ewaqape ndømøváb, gezø-ein, “Unime-yogé, neka mokho vømbø-ndapem!

¹¹ Ezoqam ambá ndøgo, tenē-manqa-zapa-us-év, Mbumbukiam-qa bøi-te, lou ndøgo, teqa manqa-nqa-te ndø-ov. Geté tene-manqa-zapa-us-evín ndøgo, manqat ndøgo, teqa manqa-nqa-te ndøndo-fakhate.”

¹² Yesu nqanek manqat ge-ein, yaq taqa zita-te, tegi paev ezoqam tinduzáv ndøgo, gimbo-einim, “Ge qó, moqoté-qateq? Felisi ezoqam mbøni nqosøgeap mboyogém, qo nqanek manqat qoqo-ein.”

¹³ Yaq Yesu gezø-qavøiu, “Gekha gigiáp ndøgo, noge Tat, ndego yan-te ngo:yage, ogekhæav ndøgo, ndøkhofoé.

¹⁴ Sá! Sègezø-iváv. Ndigu bøi waev mbain ezoqam ituza-qa ndøgó. Geté até ndigü-a, bøi waev mbaín. Bøi waev mbain ezoqam, bøi waev mbain ezoqa nøme te-itu, yaq ndigu ezoqa menas, manqei ozu-te, até sugumú-o:áz.”

¹⁵ Yaq Pita gendo-ein, “Kopømbá, yaya ndøgo, ezoqa qoqozø-eta, mokho toqoti-nømand?”

¹⁶ Yaq Yesu gezø-qavøiu, “Gé, até zó-a, manqa mokho upøgimáv?”

¹⁷ Ge zó, møzøté-zøtez? Gekha lóu ndøgo, manqa-nqa-te ndø-ov, gus-té qanø-okhó. Yaq vaev-te nqawa møndø-fakhanín.

¹⁸ Geté manqat soqøsoqa ndøgo, manqa-nqa-te ndøndo-fakhate, ndøgo mbøni-té qando-fakhanín. Matev nqánek, ezoqam Mbumbukiam-qa bøi-te ge-manqa-zapa-us-evín.

¹⁹ Zapa ndøgo, matavap soqøsoqa, kopømba ande av ezoqam pakhapakha khaneam matev neka nøkenøkem ngi:wat matev neka mambe matev neka aqonam matev neka meakha manqat manqate matev neka manqat ponqom matev, ndøgo mbøni-té qando-fakhaté.

²⁰ Ezoqam nqánek gene-manqa-zapa-us-ev-ín, Mbumbukiam-qa bøi-te. Geté ezoqam bugukhokhof zenda uni sunguziav tegoat, lou telog, ndøgo gé-manqa-zapa-us-ev-ák.”

Bawan vini-ak sævam, Yesu gu-unimanqatin

(Mak 7:24-30)

²¹ Yesu nqanek manqei ge-ivav, yaq Taya neka Saedon taon avønin-té genøwáv.

²² Yaq nqá! Keinan bawan sævam ndøwáv, ta manqei-te ndøgo guyagam, gundu-akha, “Evézøza. Deivid-ge Zeo. No tanakh gènøgó. Nogu yu, nqova soqa mbøigü. Gèngiütét.”

²³ Geté Yesu yaq manqat-qase qavøiwateáv, tu-te. Yaq tegi paev ezoqam tinduzáv ndøgo, vømbø-einim, “Vøkhofotáv, ngunuk, niqa zita-te ngundu-akhayam.”

²⁴ Yaq Yesu gendo-ein, “No Mbumbukiam Izlael ezoqam-te mbá gendo-khofotán, ndigu kopømba ande av sip ndi:gu, gi-ewaz.”

²⁵ Geté ndugu tunduwáv ndøgo, katuk vømøkui, gundu-ein, “Evézøza. Vønøtoké.”

²⁶ Yaq Yesu gumbo-qavøiu, “Matev eqeieqei mbá, nakheis-qa lou toqondap, yaq gaqo sasa qozónqagím.”

²⁷ Yaq ndugu gundu-qavøiu, “Evézøza. Nandav unimanqatín. Geté gaqo, lou khakhayakh ndølogatún, ndøgo eve-qa lou-qase-te qando-pomovatun.”

²⁸ Yaq Yesu gumbo-qavøiu, “Ngólam. Qoqa unimanqatin kandambá tantáv. Matev av tønéfakhán, av qo ndaqambe-poev.” Yaq ndaføyambá, tugu yu sège-eqeieqei-év.

Yesu ezoqa kopoav gekhakheinøvem

²⁹ Yesu ta manqei ndøgo ge-ivav, yaq Gelili kewan ndøgeg-té genø-ewát. Yaq manqei poyat-té gemøqavíg, vømøqom.

³⁰ Yaq ezoqa bawan kandambá gindupindam te-te, ezoqa nøme vøndó-upøgim, kagi ezoqam neka bøi waev mbain ezoqam neka bov o pingim kumbøgeap ezoqam neka manqakhou ezoqam neka ezoqa nøme, gekha enqoni nøme ndøgo, qazøgoat. Yesu-qá megemege-té ginø-abám, vøkhakheinøvem.

³¹ Ezoqa ewaqape nqova ndafe kandambá, matev ndøgo, bøi gi:qeivim, manqa-khou ezoqam manqat gimanqatam, neka bov o pingim kumbøgeap ezoqam vø-eqeieqei-ez, neka kagi ezoqam okho vøngazem, neka bøi waev mbain ezoqam, bøi vøkewag. Yaq ndigu Mbumbukiam-qá iz ndø-eqánem, ndego Izlael ezoqam-ge Mbumbukiam.

Yesu ezoqa bawan-qape nøme ge:zøkef

(Mak 8:1-10)

³² Yesu ekeza paev ezoqam tenø-møváb ndøgo, gezø-ein, “No nginik ezoqam tanakh nøzøgó. Zapa ndøgo, nginik no namba ngigu, khøuwa misiká. Yaq ndakin ndigu lou mbáin. No poeveáv, ndigu iffin-us sa tækhofosam. Soqáin ndøgo, nakhoa-te bøi tømøzø-gugim, ti-qavoniapet.”

³³ Yaq paev ezoqam gimbo-einim, “Gé, lou gekham-té qazíqevím, nqanek ezoqam-av manqei-te, nginik ezoqa bawan-qape vizi:zøkēf.”

³⁴ Yaq Yesu gendo-ein, “Flawa gekhám nandizøgo?”

Yaq gindu-qavøinam, “Flawa ate gi:goam sevén neka zonga khasøkhasis khapímbá.”

³⁵ Yaq Yesu ndigu ezoqa bawan-qape, manqei-te qonam manqat zø-eín.

³⁶ Yaq até degedo, nginik flawa seven neka zonga, gè-upøzó, Mbumbukiam ike manqat vømbø-ein, sasa ndømbegim, ekeza paev ezoqam vøzø-etoam, yaq ndigu ezoqa ewaqape sasa zø-etoam.

³⁷ Yaq ezoqa ewaqape lou tilóg ndøgo, até vøzø-ewez. Yaq lou mbegeap ndøgo, ezoqa gi-ivøvem, gèpizumém. Yakhav kandakanda sevén, ginqeitømem, qamøvea.

³⁸ Ezoqa kopoav-qapé, nqanek lou gilog. Angana ate gi:goam, fo taosén. Geté sakheis neka nakheis, lou gilog, gevebøpøteáv.

³⁹ Yesu ezoqa ewaqape gumu-khofosam, yaq ekeza paev ezoqam namba, khagua-té ginøketáb, Magadan manqei-te sasa ndøqantav.

16

Ezoqa Yesu-qa umingiap matev qeivi-qa gigoam

(Mak 8:11-13; Luk 12:54-56)

¹ Yaq Felisi ezoqam neka Sadusi ezoqam ndozáv, Yesu-te. Matemateam-qa mbogoám. Gimbo-einim, “Umingiap matev qómatanám. Yaq tábati-notén av nqægo, qo Mbumbukiam ndokhofotáq.”

² Geté Yesu gezø-qavøiu, “Khaiya køkouk tøgoat, khøuwa gemøsinanin, yaq zo møzøte-zøtezín, khaiya eqeieqei segení-goát.

³ Yaq khaiya kikis neka bøvun tøgoat, qanaqanus qando-pavein, zo møzøte-zøtezín, qæ ndólanqá. Zo khaiya qazo-qeivimin, zo møzøte-zøtezín, khaiya ande av khanégoat. Geté zo matev nqazo-qeivi, av ndakin nqæfakhanumit, yaq zo taqa mokho upøgimáv.

⁴ Zo ezoqa ndakin nqazoyage, zo ezoqa soqøsoqá neka zo Mbumbukiam-te tøkebeáv. Yaq ndakin, zo umingiap matev qeivi-qa mba zøgó. Geté zo matev nøme zóqeivimák. Sa ndøgo tozóqeivim, av Ziona qambøe-fakhan.”

Yaq Yesu sègeziváv, vøwav.

Yesu Felisi neka Sadusi ezoqam-qa nømendim matev, flawa poponøvem nonqo gekhamas

(Mak 8:14-21)

⁵ Yesu-gi paev ezoqam, kewan yaq-keoqa gimøqa, flawa upøzoateáv. Manqa mate zømbo-navøém.

⁶Yaq Yesu gezø-ein, “Aiyá qagó. Felisi neka Sadusi ezoqam, tiqa flawa poponøvem nonqo, gembøe-feazoát.”

⁷Yaq ndigu paev ezoqam, ekeza mokho-mba gibond, “Yesu nqanek manqat ekeqa ndógo tene-ein, ni flawa upøzoateav qazigoam.”

⁸Yesu é-møndæ-otév, ndigu gekha manqat mē-bondat. Yaq gezø-ein, “Zo gekha zapá, flawa-qa yaq-te nqazøte-fofogea? Zoqa unimanqatin Mbumbukiam-te khapémbá.

⁹Gē, zo mokho ndapeáv? Zo tozombó-matavap, no flawa faev, ndigu faev taosen ezoqam qatezøkef? Yaq yakhav andē gekhâm qazo-nqeitømem, lou ndógo qamøvea?

¹⁰Neka gē, zo tozombó-matavap, no flawa seven, fo taosen ezoqam qatezøkef? Neka yakhav andē gekhâm qazo-nqeitømem, lou ndógo qamøvea?

¹¹Zo gekha zapá, noqa manqa mokho qeiviav ndozogo? No ambá av nqægo, lou-qā yaq-tē qazømbe-ein. Geté no Felisi neka Sadusi ezoqam-qa flawa poponøvem nonqo nøte-ein. Zo ndógo tozombøé-feazotát.”

¹²Yaq ndakin, Yesu-gi paev ezoqam, manqa mokho tinømbo-ndapém ndógo, ndego ambá flawa poponøvem nonqo me-ein, ndógo flawa-te toqotu-nqagim. Geté ndego Felisi neka Sadusi ezoqam, tiqa nømendim matev-qa yaq-té gene-ein.

*Pita gematøvem, Yesu, ndego Mesaya
(Mak 8:27-30; Luk 9:18-21)*

¹³Yaq Yesu, Sæzalia-Filipai taon avønín-té genøwáv. Yaq ekeza paev ezoqam gezøbevap, “Gē, Ezoqam-ge Yo, ezoqam gekha mévewe?”

¹⁴Yaq gimbo-qavøinam, “Ezoqa nøme ndimanqate, qo Zión, ndego ibøkha iz etoam ezoqam. Neka nøme ndimanqate, qo Ilaizá. Neka nøme ndimanqate, qo Zelemayá, o Mbumbukiam-gé manqa vevezam ezoqá nømé, ndigu ibugukhokhof giyageapam.”

¹⁵Yaq Yesu gezøbevap, “Gemá zo? No gekha ezoqám zøténæna?”

¹⁶Yaq Saemon Pita gembo-qavøiu, “Qo Mesayá. Khandi Mbumbukiam-gé Yó.”

¹⁷Yaq Yesu gendo-qavøiu, “Saemon, Ziona-ge yo, qo khanakhanakh mbá qanegó. Zapa ndógo, nqanek matavap, qo ambá av nqægo, manqei-qape ezoqam qaveáz. Geté nogé Tat qaveáz, ndego yan-te ngo:yage.

¹⁸Neka no nqataqá-manqate. Qo Pitá. Taqa manqa mokho, ‘Nandi.’ Yaq ta nandi-qape-te nginik, no ndigu ezoqam, no ndi-unimanqatinat, tiqa bawan andé khoev me notó:wév. Nqova soqaqape-qa bazaføgakh kopømba mbaín, nqanek bawan tøtømbua.

¹⁹No Mbumbukiam-qa Megeat Matev mboqogim nonqo nøtaqá-etoám. Gekha matēv ndógo, qo nqanek manqei-qape-te toqotø-tokimat, até yan-té-a, áv tønétokát. Neka gekha matēv ndógo, nqanek manqei-qape-te toqo-mboqogimat, até yan-té-a, áv tøné-mboqovát.”

²⁰Yaq Yesu ekeza paev ezoqam manqa áv gezømbe-løvúa nqægo, “Zo ezoqa nøme zø-ein, av nqægo, no Mesayá.”

*Yesu ekeza løvøte neka nango khandivat-qa yaq-te, ande ge-zømas
(Mak 8:31-33; Luk 9:22)*

²¹Ta khøuwa-te ndógo, Yesu ekeza paev ezoqam, teqa løvøte-qa yaq-te zømesim ndøngáz. Gezø-ein, “No Zelusalem taon-té qabatønáv, nqosøgeap kandambaqape bamøndap, ti-te ndigu, megetapak neka Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda neka Mozes-qa guguna manqat nømendim ezoqam, neka bemølambem. Geté khøuwa timønø-misika-ez ndógo, Mbumbukiam no nqawa ndøkhandi-n.”

²²Yesu nqanek manqat ge-ein, yaq Pita até gendego, sègekható, vøgugu, gembo-ein, “Evézøza. Av taoká! Matev av nqægo, betaqa-fàkhán.”

²³Geté Yesu, gèndoqambún, Pita vømbø-ein, “Mòqoqáv qo, Saitan! Qo qønømbø-khazét. Qoqa matavap nandav, ambá av nqægo, Mbumbukiam-té qandowáv. Geté manqei-qape ezoqam-té qandowáv.”

*Yesu-te paev-qa toqogoat
(Mak 8:34-9:1; Luk 9:23-27)*

²⁴Yaq Yesu ekeza paev ezoqam gezø-ein, “Gekha ezoqám ndego, no-te paev-qa ndego, ndego ekeza poev matev zitá geabetewuá, neka ekeza tae mutui bē-eqa, neka no sasa benøndopaev.

²⁵Unimanqatin. Gekha ezoqám ndego, ekeza yage tendapet, ndego ndækhambuá. Geté gekha ezoqám ndego, no zapaya ekeza yage te:khambua, ndego ndømøqeiv.

²⁶ Gẽmbo-mataváp. Ezoqa manqei-qape gigiap ate nqægo tẽmbogawam, yaq ekeza yage gẽkhambuá, ta gigiap ate ndægo áv khambõé-tøkẽ? Neka gẽ, ngenek ezoqam, gekha fia ndõgõ, yage nango temendap?

²⁷ Ezoqam-ge Yo tendoqavan, enzol ezoqám namba mé:geáv. Eve-qa waev neka bazafõgakh namba mé:geáv, neka ezoqa ewaqape yaq-fia võzõ-etoám, av ndigu matev ndi:matanam.

²⁸ No unimanqatín nqazõ-manqate. Zo ezoqa nõme nqazo-waniap, naqanóká zõpakhæzák. Geté Ezoqam-ge Yo ndõzotõkhæ-ometám, teqa Megeat Matev namba te:geav."

17

Yesu bugug qambo-enend (Mak 9:2-13; Luk 9:28-36)

¹ Yaq khõuwa siks-qa zita-te, Yesu, Pita neka Zems neka tege namba qawan Zion, manqei poyat-qape-té genõ-itúb, võmõ-yakhapus-mokho-mba-ez.

² Yaq Yesu-te gi:kewagam, ndego bugug sõgo-enendtát, tiqa bõi-te. Teqa bugug andé khõuwa waev me me:sanqatavavún, neka teqa ndabua ùnime-papaqá. Andé wáev.

³ Yaq nqáe! Mozes neká Ilaiza, sègezõ-fakház. Yesu namba, manqat ndõmanqatám.

⁴ Yaq Pita Yesu gẽmbo-ein, "Evézõza. Qanimáv, ni nqeiq. Qo taqa-põovat, no khoev-qasis misika nõzõpuán, qõqa kopo neka Mozes-qa kopo neka Ilaiza-qa kopo."

⁵ Pita ate av-té manqat ge:manqatam, yaq ozoz ndõgutáz. Waev-ús. Yaq nqáe! Ozoz-te ndõgo, manqat ndofakhán. Av qande-ein nqægo, "Ngenek nogé Yó. No poev kandambá te-te, neka nõ nõmbõe-khafuát. Zo teqa manqat gèyogé."

⁶ Yaq ndigu paev ezoqam, nqanek manqat giyogem, mõe kandambá gigonem. Yaq sège-o:áz. Bugug até manqei-té.

⁷ Geté Yesu tendowáv ndõgo, kha võzõ-khanõzam. Gezõ-ein, "Mõzowán. Mõe ndõgõném!"

⁸ Yaq kawa gi-eqagim, gikewag, Yesu mba ndõ-ometám. Ezoqa nõme mbaín.

⁹ Manqei poyat-te nango gi-visat, Yesu manqa zõlvuá. Gezõ-ein, "Matev nqanek, zo qazoqeivim, ezoqa nõme naqanóká me:zõmás. Geté Ezoqam-ge Yo, lõvõte-te bẽtõndokhæ-khandi:v."

¹⁰ Yaq tegi paev ezoqam gimbo-bevõpem, "Gekha zapá Mozes-qa guguna manqat nõmendim ezoqam ndimanqate, av nqægo, 'Ilaiza betõkhæ-fakhán.?'"

¹¹ Yaq Yesu gezõ-qavõiu, "Unimanqatín, Ilaiza bugukhokhof ndõkhæ-fakhán, gigiap ate ndægo võkhakheinám.

¹² Geté no nqazõ-manqate: Ilaiza mõndõ-fakhán. Geté ezoqa ndego matavapõteáv. Yaq matev áv tímbi-matõnõmém, av ekezan qazõmbe-põovat. Yaq até Ezoqam-gé Yó-a, nqosõgeap ndõndáp, tiqa zenda-te."

¹³ Yaq paev ezoqam, manqa mokho tinõmbo-ndapém ndõgo, Yesu Ilaiza ge:manqatam, ndego Zion me:manqatám, ndego ibõkha iz etoam ezoqam.

Yesu opõnakam gekhakheinõvem, ndego nqova soqa gẽmbõiqoam (Mak 9:14-29; Luk 9:37-43a)

¹⁴ Yesu paev ezoqa misika namba, manqei põyat-te ginduviz, ezoqa bawan-qape mõndõgoám. Yaq ezoqam tendowáv ndõgo, teqa megemege-te katuk võmõkui.

¹⁵ Gẽmbo-ein, "Evézõza. Noge yo tanakh gẽmbõgõ! Gẽmbo-qanavõém. Unime-soqoevín. Nõme gõinam-té genõ-bõiavín neka nõme ibõkha-te võbafin.

¹⁶ No qõgi paev ezoqam-te qændafat, ndigu amba me:khamasém. Geté ndego eqeieqei-vateáv."

¹⁷ Yaq Yesu gendo-qavõiu, "Zo matev kõfigiap neka unimanqatín mbain ezoqam, zo ndakin nqazoyage, gẽ, no khõuwa andé gekhám, zo namba tizi-yagat neka zoqa viniv võe-eqatát? Geté ság! Opõnakam võndo-ndafém."

¹⁸ Yaq gindu-ndafem, Yesu nqova soqa gẽmbõe-khafén, ndego opõnakam-qa mokho-te gu:goam, yaq ndego võmbõ-fakhan. Yaq opõnakam, sège-eqeieqei-év.

¹⁹ Taqa zita-te, tegi paev ezoqam, Yesu namba gimi-yakhapus-mokho-mba-ez, gẽmbo-bevõpém, "Ni gekha zapá, nqova soqa amba qambõi-ngeatõmem?"

²⁰ Yaq gezõ-ein, "Zapa ndõgo, zoqa unimanqatín khapémbá. No unimanqatín nqazõ-manqate: Zoqa unimanqatín Mbumbukiam-te, kopõmba ande av masted tae nanga-qasis ndægo tõgonin, yaq zo ambá kopõmbá, manqei poyat nqanek ambá áv qazõmbõe-einimín

nqægo, 'Manqei nøme-té qonóqáv.' Yaq ndøgo ambá segewavín. Matev ate ndægo, zo ambá kopømbá tozo-matønømemin.*

Yesu qambo-menas, ekeza løvøte neka nango khandi:vat-qa yaq-te ge:zømas
(Mak 9:30-32; Luk 9:43b-45)

²² Khøuwa nøme, Yesu tegi paev ezoqam namba, Gelili plovins-te gipindam, Yesu äv gezømbe-eín nqægo, "Ezoqam-ge Yo, avønín, ezoqam-qá zenda-té ginóveém,

²³ neka vólaëm. Geté khøuwa timømbø-misika-ez ndøgo, ndego Mbumbukiam nango ndøkhandí:v." Ndigu paev ezoqam, nqanek manqat giyogem, yaq mbøni zová. Mbøni vaev kandambá.

Teks moni abam-qa yaq-te, Mbumbukiam-qa khoev nonqo

²⁴ Yesu tegi paev ezoqam namba, Kapenaum taon-te gimøfakhaz, yaq teks moni upøgim ezoqam ndozáv, ndigu Mbumbukiam-qa khoev teks moni gi-upøgimatun. Pita-té ginduzáv, gimbo-einim, "Gè, zoge nømendim ezoqam, teks moni møndø-abumatun, Mbumbukiam-qa khoev nonqo?"

²⁵ Yaq Pita gendo-qavøiu, "Møndø-abumatún."

Yaq Pita khoev-te gendoqavan, ambá Yesu mbo-einín, taqa yaq-te. Geté Yesu ekezan, é-mando-eín, "Sáemon. Qoqa matavap áv khané:go? Manqei-qape-gi kawakawa-za, teks moni gekha ezoqam-té gindú-upøgimatun? Ekeza ezoqam-té, ó, ezoqa vini-tè?"

²⁶ Yaq Pita gendo-ein, "Ezoqa vini-té gindu-upøgimatún."

Yaq Yesu gendo-qavøiu, "Unimanqatín. Kawakawa-za-gi ezoqam, teks moni gé-abamák ti-te.

²⁷ Geté, ság, soqain ndøgo, nginik teks moni upøgim ezoqam, qaqa tizizø-løwaz. Yaq nakémbá. Kewan-té qanø-ová, vømø-faleam. Yaq zongøyam ndego, bugukhokhof toqo-tøkhatav, manqa-nqa qombø-mboqóá. Yaq moni mokho toqózømét ndøgo. Yaq ndigu moni mokho, teks moni upøgim ezoqam-té qonø-ndapáz. Yaq qo neka no, nigí teks moni nándiv."

18

Mbumbukiam-qa Megeat Matev mokho-te, iz akhae gekha ezoqam ndøgoat?
(Mak 9:33-37; Luk 9:46-48)

¹ Ta khøuwa-te ndøgo, Yesu-gi paev ezoqam tinduzáv ndøgo, vømbø-bevøpem, "Gè, Mbumbukiam-qa Megeat Matev mokho-te, iz akhae kandambaqape, gekha ezoqam ndøgoat?"

² Yaq Yesu nakhasam mbo-akhá, tiqa mokho-te livin-mba ndøugu, vøve.

³ Gezø-ein, "No unimanqatín nqazø-manqate. Zo enendateav tøgoat, neka kopømba ande av nakhei nqonqon ndi:gu vozomógø, yaq zo Mbumbukiam-qa Megeat Matev mokho-te, zomø-ozák.

⁴ Gekha ezoqam ndego, ekeza kha tevoa, kopømba ande av nakhasam nge:go, kandambaqape ndégo tégoat, Mbumbukiam-qa Megeat Matev mokho-te.

⁵ Neka gekha ezoqam ndego, noqa iz-te, nakhasam av nge:go tekhatø, ndego no ndøkhatómb."

Matev ndøgo, ezoqa manqa-zapa-te ndø-ituza
(Mak 9:42-48; Luk 17:1-2)

⁶ Yaq Yesu manqat nøme ge:zømas, gezø-ein, "Gekha ezoqam ndego, nakhei nqonqon av ngi:gu, ndigu no ndi-unimanqatínat, manqa-zapa-te te-itub, teqa manqa-zapa kandamba tantáv. Ndego amba nandi-qape monqo-te timbo-møpøtøzemin, yaq anana-mba sasa mōoginamin, vømø-geonin, yaq ta yaq-fia te-te ndego, ambá andé khapémbá. Geté yaq-fia kandambaqape ndøgo, Mbumbukiam-te temøndap.

⁷ Manqei-qape ezoqam møndø-soqoéz, ndigu ezoqa nøme, manqa-zapa-te ndi-ituza. Unimanqatín. Khamasim matev, ndøfakhanám, ndøgo ezoqa manqa-zapa-te tø-itubat. Geté ndigu ezoqam ndøsoqoéz, ndigu ezoqa nøme manqa-zapa-te ti-itubat.

⁸ Qoqa pingim o bov manqa-zapa-te tø-ituqabat, gèkepáz, vø-ogi. Pingim o bov kopo mba taqagoat, khandi miavmiav-te toqomø-oq, ndøgo kopømbá. Geté soqain ndøgo, qoqa bov menas neka pingim menas namba, gøinam-te timø-øgeqænam, ndøgo miavmiav ndøwageap.

* **17:20 17:20** Baebol kopokopo nøme-te, Glik manqat-te gipeaomem, manqat nøme ndøgó. Ta manqat nqáne: ²¹ *Geté nqova soqøsoqa av ngi:gu, kopømba mbain sa toqo-ngeasam. Geté sa ndøgo toqoté-ngeasám, Mbumbukiam-te toqovimat neka lou logemav matev voqógoat.* **17:22 17:22** Met 16:21 **17:24 17:24** Exo 30:13; 38:26 **18:1 18:1** Luk 22:24 **18:3 18:3** Met 19:14; Mak 10:15; Luk 18:17 **18:5 18:5** Met 10:40; Luk 10:16; Zion 13:20 **18:8 18:8** Met 5:29-30

⁹ Neka qoqa bœi manqa-zapa-te tœ-ituqabat, gèkhofá, vœ-ogi. Bœi kopo mba taqagoat, qo khandi miavmiav-te toqomœ-og, ndœgo kopœmbá. Geté soqain ndœgo, qo bœi menas taqagoat, yaq gœinam-tê gimœ-ogeqœnâm.'

Sip kopo gu-ewan, yaq nqawa gufakhan, taqa yaya etœ manqat
(Luk 15:3-7)

¹⁰ Yaq Yesu manqat nœme ge:zœmas, gezœ-ein, "Zo aiyá qagó. Zo ezoqa khasœkhasis, av nginik nakheis ngi-gu, khokho ezoqam me:zœzá. No nqazœ-manqate: Enzol ezoqam ndigu, nginik ezoqam ndizœ-keoge, noqe Tat-qá bugug-té giwaniáp, ndego yan-te ngo:yage.*

¹² Ge zó ndozo-matavap? Ezoqa sip wan andled timbogoat, yaq kopo gembœ-ewân, yaq gé, ndego gekhá ndœgœ? Ndego ndigu nainti-nain nœme, segéziváz, ta manqei poyat-te ndœgo, gagayag gilogatun, nœme-qa vœmœvaœ, ndugu gumbo-ewan.

¹³ No unimanqatîn nqazœ-manqate. Ndugu sip kopo tu-omet, ndego khanakhanakh kandambá tendap. Teqa khanakhanakh tu-ti ndugu, ndœmœ-lœvuám, av khanakhanakh, sip nainti-nain-te ndœmbœgo, ndigu yozaneav ndigu.

¹⁴ Yaq matev até kopó. Zoge Tat yan-te ngo:yage, ndego poeveáv, nginik ezoqa khasœkhasis, kopo te-ewan."

Klisten qafu manqa-zapa tego qo-te

¹⁵ Yaq Yesu manqat nœme ge:zœmas, gezœ-ein, "Klisten qafu manqa-zapa tego qo-te, yaq vœmboqáv, teqa manqa-zapa vœe-omat, zo ezoqa menas zœkhapus-mba vœkhakheïnœmem. Ndego qoqa manqat te-ewag, yaq nango mœndœqa-Klisten-qafu-év.

¹⁶ Geté ndego qoqa manqat yogeav tœgoat, yaq qo ezoqa kopo o menas namba zœtézáv, te-te. Zapa ndœgo, Mbumbukiam-qa Manqat áv qane-manqaté nqœgo, 'Manqa ovœyam tœgoat, yaq bœi vizu ezoqam menas o misika begó.'

¹⁷ Geté ndego tiqa manqat te-ogi, yaq Klisten bawan ezoqam-té qanœ-ndafém. Yaq ndego até tiqá manqát-a te-ogi, qo ndego bavokho-ak o teks moni upœgim ezoqam qotévoé.

¹⁸ No unimanqatîn nqazœ-manqate. Gekha matév ndœgo, zo nqanek manqei-qape-te tozoto-tokimat, até yan-té-a, áv tœnétokát. Neka gekha matév ndœgo, nqanek manqei-qape-te tozo-mboqogimat, até yan-té-a, áv tœné-mboqovát.

¹⁹ Neka nœme nqazœ-manqate: Nqanek manqei-qape-te, zo mokho-te, ezoqa menas manqat tikoponemat, yaq Mbumbukiam sasa mbœviœmemát, noqe Tat, yan-te ngo:yage, matev ndœmatanám ti-te.

²⁰ Zapa ndœgo, ezoqa menas o misika noqa iz-te timœvab, no ndœgœoát, ti namba."

Yaya etœ manqat, qo ezoqam-qa manqa-zapazapa sa navœpœteav tœgoat

²¹ Yaq Pita tendováv ndœgo, Yesu vœmbœ-ein, "Evézœza. Noge Klisten nœfu, no-te manqa-zapazapa sekemba tegoat, yaq gé, no andé gekhâm tœmbo-geveam, sa tœnœmbo-navœem? Até tœgoat sevên?"

²² Yaq Yesu gembœ-qavœiu, "Ambá av nqœgo, seven mbá. Ndœgo khapémbá. Geté sá betaqambo-navœemát. Seven até tœgoat seventí, sa tœqambo-navœemat.

²³ Zapa ndœgo, Mbumbukiam-qa Megeat Matev, kopœmba ande av nqœgo: Kawa ezoqam mœndœgoám. Ndego moni upœgim-qa ndœgoám, tegi sasae ezoqam te-te qazœmbo-lœfokam.

²⁴ Yaq ndego moni tonqogim gengaz, sasae ezoqa nœme tindu-ndafém ndœgo. Ndego moni milión, qambœ-lœfokam.

²⁵ Geté ndego moni mbáin, tege kawa ezoqam vœmbœé-etoám. Yaq kawa ezoqam, manqat áv gembœ-ein nqœgo, 'Av tœgoat ndœgo. Gígiap ate ndaqambe-go, qówí. Até qogu sœvam neka nakheis-a, voqówí. Yaq fia qotégó, no-te.'

²⁶ Yaq ndego sasae ezoqam, kawa ezoqam-qa megemege-te, ekeza kha, manqei me-laváo, vœmbœ-ein, 'Káwa ezoqam. Tanakh gœnœgó. Até vœkhœ-keogé. Fia ate ndœgo, nqanœmbo-lœfoke, ndœtaqa-etoám.'

²⁷ Yaq ndego kawa ezoqam, tanakh mbogó, gembœ-ein, 'Ság! Fia nœ-œtoám.' Yaq sêgemboták, vœwaw.

²⁸ Geté ndego sasae ezoqam gendo-fakhan, sasae kopœmba ezoqam mba mo:qát. Ndego moni mbœ-lœfokám, te-te. Khapímbá. Geté yaq até gendego, sêge-khoteiú. Monqo mba mbœgeá, gembœ-ein, 'Fia qonœ-etoám, no-te ndaqambo-lœfoke.'

²⁹ Yaq ndego sasae ezoqa nœme, katuk ndœmœkuí, teqa megemege-te, gembœ-ein, 'Tanakh gœnœgó. Até vœkhœ-keogé. Yaq fia ndœgó.'

18:10 18:10 Iblu 1:14 * **18:10 18:10** Baebol kopokopo nœme-te, Glik manqat-te gipeaomem, manqat nœme ndœgó. Ta manqat nqáne: ¹¹ **Ezoqam-ge Yo, ezoqa khandiziat nonqo ndœgeaviin, ndigu gi-ewaz.** **18:10 18:11** Luk 19:10 **18:15 18:15** Luk 17:3; Gal 6:1 **18:16 18:16** Deut 19:15; Zion 8:17 **18:18 18:18** Met 16:19; Zion 20:23 **18:19 18:19** Mak 11:24; Zion 15:7 **18:22 18:22** Luk 17:4

³⁰ Geté ndego gèmbøeqasí. Yaq até gendego, ndimbula-te vø-utav. Yaq ndego até gú-goát ndøgo, atema yaq-fia vøgø.

³¹ Yaq sasae ezoqa nøme, nqanek matev giqevim, ndigu mbøni zønqosøgím. Yaq kawa ezoqam-té ginøzáv, emanqat ate ndægo vømømbø-vototem.

³² Yaq ndego kawa ezoqam, ngenek sasae ezoqam, gèmbø-akhá. Gembo-ein, 'Qo ezoqa soqaqapé. Moni kandambaqapi ate ndi-gu, no-te qaqambo-løfokam, no søtaqatak, qo qogonø-viam.

³³ Geté gekha zapá, qo sasae kopømba ezoqam-te tanakh goneav qagoam, av no tanakh qataqambego?

³⁴ Yaq ndego kawa ezoqam, qaqa kandambá gego. Yaq até gendego, ngenek sasae ezoqam ndimbula-te vø-utav. Yaq ndego até gú-goát ndøgo. Neka yaq-fia nqosøgeap ndø-upøgimát, atema fia ate ndægo vømúgü."

³⁵ Yesu nqanek yaya etæ manqat qamømbøe-navøem, nøme äv gene-eín nqægo, "Noge Tat, ndego yan-te ngo-yage, zo-te matev até kopó, äv tenégo, zo ezoqa nøme-te, tiqa manqa-zapazapa, sa navøepøteav tøgoat."

19

*Sakhei zøvis-qa yaq-te
(Mak 10:1-12)*

¹ Yesu nqanek manqa manqate qamømbøe-navøem, Gelili plovins tène-iváv. Yaq Zudia plovins-té genøwáv, ndøgo Zoden kea yaq-keoqa.

² Ezoqa møndømbø-pavát, bawan-qaqe kandambá, neka ndego enqoni-us ezoqam vøkhakheinøvem.

³ Yaq Felisi ezoqam ndozáv, Yesu-te. Ambá gembo-matemateømemín, gimbo-einim, "Gé, Mozes-qa guguna manqat, äv khané-ein? Ezoqa kopømbá, sævam sa te-ivav, ndego poev tømboqat, ó, kopømba mbaín?"

⁴ Yaq Yesu gezø-qavøiu, "Ge zó, Mbumbukiam-qa Manqat mozó-geveømem, av qæ-ein nqægo? 'Mbumbukiam ezoqa ande ge:khakheinøvem, anganeam neká sævam, tèkhakheinøvem."

⁵ Yaq Mbumbukiam äv gene-eín nqægo, 'Yaq nakémbá, anganeam eve neka evo géziváz. Yaq zäs namba mé:tøkuaném, yaq ndigu ezoqa menas, vømø-kha-kopo-èz.'

⁶ Yaq ndakin ndigu ambá av nqægo, kha menäs, av bugukhokhøfi-goam. Geté kha kopó. Ndigu Mbumbukiam ndøtøkuzú. Yaq ezoqa beqatøzø."

⁷ Yaq Felisi ezoqam gimbo-einim, "Av tægoat ndægo, yaq gekha zapá, Mozes-qa guguna manqat av qæ-ein av nqægo? Anganeam sævam ivøve-qa tegoat, ndego sakhei zøvis pepa bepeawám, bembø-etoam, sasa bekhofotav."

⁸ Yaq Yesu gezø-qavøiu, "Mozes sakhei zøvis matev sa gezøtak, zapa ndøgo: Zo khæpe zøtesapí:z. Geté Mbumbukiam ezoqa ande ge:khakheinøvem, av me:matøvemák, av ndægo.

⁹ No nqazø-maŋqate: Gekha ezoqam ndego, sævam te-ivav, geté ndugu mambe okhoeäv, yaq sævam vini vø-okí, ndego nøkenøkem matev ndøngüi neka mambe mé:wáv."

¹⁰ Yaq Yesu-gi paev ezoqam gimbo-einim, "Av tægoat ndægo, anganeam kopømba mbain tøgoat, sævam sa te-ivav, yaq qanimav ndøgo, nøkenøkem tiá, sá biziyagé."

¹¹ Yaq Yesu gezø-qavøiu, "Nandav manqat, nøkenøkem mbain-qa yaq-te, ezoqa ewaqape-qa mbá. Geté tiqa mba ndígu, Mbumbukiam matev tezø-etoam.

¹² Ezoqa sakhei zøkemav ndigu, zapazapa vinivinimbá. Nøme ndigu äv tiniqáz. Neka ezoqa nøme, zapa ndøgo: Ezoqa äv tizømbe-matanám. Geté ezoqa nøme, sakhei zøkemav ndigu, Mbumbukiam-qa Megeat Matev zapayá.

Gekha ezoqam ndego, kopømba tegoat, nqanek nømendim matev tendap, sá bendáp."

*Yesu nakhei nqonqon zenda gezømbø-awam
(Mak 10:13-16; Luk 18:15-17)*

¹³ Yaq ezoqa nøme, Yesu-te, nakheis ndo-upøgím. Ndigu møndøzøpoé, Yesu ambá zenda zømbø-awamín neka vøzø-guligulimin. Geté tegi paev ezoqam gèzømbø-khafén, ndigu ezoqam.

¹⁴ Geté Yesu gendo-ein, "Nakheis bëgeäv, no-te. Zømbø-khakházám. Zapa ndøgo, Mbumbukiam-qa Megeat Matev, tiqa ndígu, av nakheis ngi-gu."

¹⁵ Yaq Yesu até gendego, nakheis zenda vøzømbø-awam neka vøzø-guligulim. Yaq qamømbøe-navøem, tènnewáv.

Gigiap kopoav ezoqa ndakinak, Yesu-te gendowav

(Mak 10:17-27; Luk 18:18-27)

¹⁶ Khøuwa nøme, ezoqa tendowáv ndógo, Yesu-te, vømbø-ein, “Nøméndim ezoqam. Gekha matev egeieqei nómatønnumāt, khandi miavmiav vøténdáp?”

¹⁷ Yaq Yesu gembo-qavøiu, “Gekha zapá, no matev egeieqei-qa yaq-te, ndoqonømbe-bevap? Egeieqei Mbumbukiam mba me:gó. Geté qo khandi miavmiav ndape-qa ndoqom-bogo, qo Mbumbukiam-qá guguna manqat qombópavát.”

¹⁸ Yaq ndego gendo-ein, “Gekha guguna manqat nombópavát?”

Yaq Yesu gendo-qavøiu, “Guguna manqat nqáneq qoqombó-pavát: Qo ezoqa pakha-pakha zøkhanèám. Neka nøkenøkem matev ndøngi:wát. Neka ndø-aqònám. Neka meakha manqat ndømanqáté.

¹⁹ Qave neká qavo, gèzøvizáp. Ezoqa nøme-te, kuku áv tabetaqambe:gó, av qakeza kha-te kuku ndaqambe:go.”

²⁰ Yaq ngenek ezoqa ndakinak gendo-ein, “Nqanek guguna manqat ate ndægo nqæmbópæv. Yaq gekha matev nøme ndógo, no matønnumav ndøgo?”

²¹ Yaq Yesu gembo-ein, “Qo ndaføyamba-qape gone-qa toqogoaq, vøkhæqáv, qoqa gigiap ate ndægo, vømøwi. Yaq moni ndigu toqoqas, gigiap-av ezoqam qozó-etoám. Av toqotego ndægo, yaq qo gigiap qaniqanim yan manqei-té qoqonø-møvøemét. Yaq vøndoqáv. No qonøndó-pæv.”

²² Yaq ndego ezoqa ndakinak, nqanek manqat ge-ewag, sègewáv. Avus-mba mbovoé. Zapa ndógo, ndego gigiap kopoáv qambogoam.

²³ Yaq Yesu ekeza paev ezoqam gezø-ein, “No unimanqatín nqazø-manqate. Ezoqam ndego gigiap kopoav tømboqoaq, te-te ndego unimé-føgákh, Mbumbukiam-qa Megeat Matev-te te-on.

²⁴ Unimanqatín. Kemol ndugu, søvakha gigiap kandambaqapu, mil nqa-te one-qa tugoat, tu-te ndugu, føgakh andé mbaín, av gigiap kopoav ezoqam-te føgakh ndægo, ndego Mbumbukiam-qa Megeat Matev mokho-te one-qa tegoat.”

²⁵ Yaq paev ezoqam nqanek manqat giyogem, ndigu nqova ndafe kandambá, yaq gimbo-bevøpem, “Av tægoat ndægo, yaq gekha ezoqam ndókhandi:v?”

²⁶ Yaq Yesu ti-te gekewag, gezø-ein, “Matev av nqægo, ezoqa kopømba mbaín. Geté Mbumbukiam kopømbaqapé. Gekha matèv ndøgo, ndego gone-qa ndembogo, kopømbá, segégó.”

Yesu toqombo-pavet, taqa yaq-fia

(Mak 10:28-31; Luk 18:28-30)

²⁷ Yaq Pita gembo-qavøiu, “Nqáe! Ni gigiap ate qanimbi-goam, zitá qati-wuøém, qo nqeitaqambe-pæv.”

²⁸ Yaq Yesu gezø-ein, “No unimanqatín nqazø-manqate. Gigiap neka matev ate ndægo tøndakinak, yaq Ezoqam-ge Yo iz kandambaqape tendap, neka kawa ezoqam-qa qonam nonqo qanimav-qape-te vó:qotát, yaq até zó-a, zo ezoqa tuelv, no nqazonøndo-pæv, zøkeza kawa ezoqam-qá qonam nonqo-té qazotó-qonavát, neka Izlael khagua bawan tuelv vøzømbó-kawaetzát.

²⁹ Gekha ezoqam ndego, khoev te-ivav, o namba-qaniap o eve o evo o nakheis tezivav, o khæe te-ivav, no zapaya; ndego Mbumbukiam nøme mba mbøé-etoám, kopoav-qapé, wan andléd ate tægoat, yaq ndego khandi miavmiav vømøndáp.

³⁰ Geté ezoqa kopoáv, ndigu ndakin nduo-megetap, gendópavát. Neka ezoqa kopoav, ndigu ndakin ndindopaev, gó-megetát.”

20

Yaya etæ manqat, ezoqam-qa yaq-te, khæe-te gisasaetat

¹ Yaq Yesu yaya zø-etá, gezø-ein, “Mbumbukiam-qa Megeat Matev, kopømba ande av nqægo:

Ezoqam møndøgoám. Waen khæe evé. Yaq qanaqanus lovølova-ús. Ndego tenøwáv ndógo, teqa khæe-te sasae gone nonqo ezoqam vømø-upøzo.

² Tiqa yaq-fia, manqat áv gini-kopo:ném, av sasae ezoqam khøuwa kopo-te, oskia gi-upøgimatum. Yaq khæe-té genø-khofotáz.

³ Yaq ande av 9 oklok ndægo, ndego maket manqei-te gewav, ezoqá nøme ndøzømét. Ndigu khokhó sege-waniapám.

⁴ Yaq gezø-ein, 'Até zó-a, noqá khæ-té qazonózáv, vozomó-sasaē. No yaq-fia eqeieqei nōzø-etoám.'

⁵ Yaq ndigu sēgezáv, sasae vømōmbō-gonem.

Yaq khøuwa muin neka 3 oklok qandap, ndego matev até kopó, āv tenegó, av bugukhokhof ge:go.

⁶ Yaq até 5 oklók-a, ndego maket manqei-te, nangó genowáv, ezoqa nøme vōzømet, ndigu khokho giwaniapam. Yaq gezø-ein, 'Gekha zapá, zo khokho nqazo-waniapet, khøuwa mba nqazotø-ngiaomit?'

⁷ Yaq gindu-qavøinam, 'Zapa ndógo, ezoqa ni upøngipøteáv, sasae teizøgo.'

Yaq ndego gezø-ein, 'Ság! Até zó-a. Noqá khæ-té qazomø-sasaeném.'

⁸ Yaq khøuwa gemøsinan, ndego khæ eve, tege sasae keoge ezoqam, āv gembøe-eín nqægo, 'Sasae ezoqam mōqozø-akhayám, fia vōzø-etoam. Fia etoam toqotøndó-ngáz ndógo, ezoqam ndakin gindu-oz, sasae-te. Yaq ndigu, no bugukhokhof qato-upøzo, fia vaev-té qonøzø-etoám.'

⁹ Yaq ezoqam ndigu 5 oklok sasae gingazem, khøuwa ate ndægo-qá fia ndøndapém.

¹⁰ Yaq ezoqam ndigu bugukhokhof sasae go:ngazem, fia ndape-qa ginduzav, ndigu āv gini-matavupám nqægo: Fia andé kandambá tizindapem. Geté fia ndógo gindapem, até kopó, av ezoqa nøme gi:ndapem. Khøuwa kopo-qá fiá.

¹¹ Ndigu moni gumu-tonqogim, yaq khæ eve, manqat mboponqomém,

¹² gi-einim, 'Ezoqam nginik, sasae vaev-te gingazem, khapémbá gisasaenem. Yaq gé, āv khanégo, ndigu yaq-fia kopo gindapem, av ni qazi:ndapem, ni khøuwa ate ndægo, khøuwa tatas-te qazi-sasaetat?'

¹³ Yaq ndego khæ eve, ezoqa nøme-te, ma manqat geponqomat, āv gembøe-qavøiú nqægo, 'Nøfu! Qoté-ewäg. No ambá av nqægo, nøtaqambe-khavōz, av qo ndoqote-matavap. Av taoká. Fia ndógo, qo qoqondap, eqeieqei. Fia ndógo, av ni manqat qazi-kopo-nem.

¹⁴ Ndakin vōqáv, qoqa fia namba. No āv qanømbe-pøvám nqægo: No ndego ezoqam, vaev-te tendowav, fia até kopó, āv tæmbøé-etoám, av qo tøtaqambe-etoam.

¹⁵ Ge qó ndoqo-matavap? Ndógo eqeieqei mbá, nøkeza moni matev tøtego, av no nqanømbe-pøev? O ge qó, qónønguvim, no ndigu matev eqeieqei qazø-matanam, ndigu sasae-te vaev gindu-oz?"

¹⁶ Yesu nqanek yaya gumu-eta, yaq manqat nøme āv gene-eín nqægo, "Matev até kopó, āv tønégóat. Ezoqam ndigu, ndakin ndindopaev, ndigu gó:megetát. Neka ndigu ndakin nduo-megetap, ndigu gendópavát."

*Yesu qambo-misika, ekeza løvøte neka nango khandi:vat-qa yaq-te ge:zømas
(Mak 10:32-34; Luk 18:31-34)*

¹⁷ Yesu ekeza paev ezoqam tuelv namba, Zelusalem taon-te gi:qavigat, yaq sēgekhatób, vømø-yakhapus-mokho-mba-ez, gezø-ein,

¹⁸ "Nqæ! Ni Zelusalem taon-té qazinø-qavigit. Yaq Zelusalem taon-te ndógo, Ezoqam-ge Yo, Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda neka Mozes-qa guguna manqat nømendim ezoqam-qá zenda-té ginøveém. Yaq ndigu manqa ovøyam-te sasa ndøveém, manqat vøkopo-nēm, av nqægo, yá benaním,

¹⁹ neka manqei vini-ak-qa zenda-te vøveém, ndigu Mbumbukiam zøtezateav ndigu. Yaq ndigu otøotam mé:vewém, vøzuím, tae mutui-te sasa ndótøkewēm, vønáním. Geté khøuwa timømbo-misika-ez ndógo, ndego Mbumbukiam nango ndøkhandi:v."

*Zems neka Zion, iz akhæ ndape-qa gigoam
(Mak 10:35-45)*

²⁰ Zebedi-gi nakheis-gu evo, Yesu-té gunduwáv. Até nakhei menás-a, Zems neka Zion, vøndōzav. Yaq ndugu katuk ndømøkuí, teqa megemege-te, vømbo-ein, "Nøtaqa-viám. Kopømbá, noqa pøev matev toqogo?"

²¹ Yaq Yesu gumbo-ein, "Gekhā qápøev?"

Yaq gindu-qavøiu, "Noqa pøev nqáne. Qo kawa iz toqomøndap, nginik nogi nakhei menas, nøme ngenek, qoqa nakeamo zenda-té gemøqóm, neka nøme ngenek, qoqa yogea zenda-te vømøqóm."

²² Geté Yesu gendo-qavøiu, "Zo zøtezøtezák, gekha matev-qa zonø-einim. Gé, zo ezoqa menas, kopømbá, ibøkha khaqain-qape tozo-izam, av no tøte-iz?"*

Yaq gimbo-einim, "Ni kopømbaqapé."

20:8 20:8 Lev 19:13; Deut 24:15 **20:16 20:16** Met 19:30; Mak 10:31 **20:18 20:18** Met 16:21; 17:22-23 **20:21 20:21**

Met 19:28; Luk 22:30 **20:22 20:22** Met 26:39; Zion 18:11 * **20:22 20:22** Ibøkha khaqain-qape, Yesu-qa nqosøgeap me:manqaté, ndego tendap.

²³ Yaq Yesu gezø-ein, “Unimanqatín. Zo ibøkha khaqain-qape ndòzomø-izám, av no tøte-iz. Geté gekha ezoqám, noqa nakeamo zenda neka yogea zenda-te timòqonav, ambá av nqægo, no nõvevesám. Geté ta qonam nonqo tiqa ndígu tógoát, noge Tat gevevesam.”

²⁴ Yesu-gi paev ezoqa ten nõme, nqanek manqat giyogem, yaq qaqa ndøgoném, ndigu ezoqa menas-te.

²⁵ Yaq Yesu tegi paev ezoqam ate gi:goam, tenø-møváb ndógo, gezø-ein, “Zo mðzøte-zøté. Bawabawan-gi kawakawa-za, ezoqa gètøkhonøzát. Neka tigi megetapak gò:kawaezát, av ekeza poev ndøzømbe:go.

²⁶ Geté zo mokho-te, matev av nqægo bègø. Gekha ezoqám ndego, zo mokho-te iz kandambaqape ndape-qa tegoat, ndego ya be-zoge-tøke-ezoqam-év.

²⁷ Neka gekha ezoqám ndego, zo mokho-te megeat-qa tegoat, ndego andé zogé yaq-fia mbain sasae ezoqam bezømbegø.

²⁸ Até Ezoqam-gé Yó-a, ndego matev até kopó. Ndego ambá ndøgo tenegeavün, ezoqa sasae timboqat neka vømbø-tøkeát. Geté ndego ezoqa tøke-qa neka teqa kha løvøte-te vee-qa ndøgeavün. Yaq ezoqa kopoav, tæabete-nqovotáz.”

Yesu bøi waev mbain ezoqa menas gekhakheinøvem

(Mak 10:46-52; Luk 18:35-43)

²⁹ Yesu tegi paev ezoqam namba, Zeliko taon gi-ivøvem, ezoqa bawan-qape kandambá gimbovat.

³⁰ Yaq nakhoa keoqa-te ndøgo, bøi waev mbain ezoqa menas mðndø-qonavám. Giyogem, Yesu geløvubat, yaq até gindigonem, vømbø-akhaem, “Evézøza! Déivid-ge Zeo! Ni tanakh gínigü!”

³¹ Yaq ezoqa ewaqape, gøgugüb, “Zo manqat tiá.” Geté ndigu kandakanda nõme mba mo-akhaemém, “Evézøza. Déivid-ge Zeo. Ni tanakh gínigü.”

³² Yaq Yesu sège-itán, vøzø-akha, “Zo gekhã zøpøev, no tæzø-matanam?”

³³ Yaq ndigu gindu-qavøinam, “Evézøza. Ni ambá bøi waev qoni-etoamín.”

³⁴ Yaq Yesu tanakh zøgø. Yaq até gendego, bøi vøzø-khanøzam. Yaq ndigu ndaføyambá, bøi sègezø-eqeieqi-ám, neka Yesu vømbø-paevem.

21

Yesu Zelusalem taon-te, ande kawa ezoqam me ge-on

(Mak 11:1-11; Luk 19:28-40; Zion 12:12-19)

¹ Yesu ekeza paev ezoqam namba, Zelusalem taon gi:khatøat, yaq Betfage vemiav avøninte, Oliv manqei pøyat-te ndøgo, ndego paev ezoqa menas tène-khofotáz,

² gezø-ein, “Tozonøzáv ndøgo, vemiav zoqa megemege-te ndo:go. Yaq zo ndaføyambá, donki evo zomø-ometám, nakhasam namba. Gémpøsupát. Yaq zónqovosám, no-te sasa zotøndø-itüb.

³ Ezoqa manqat tezø-ein, yaq zo áv qazømbøé-einím nqægo, ‘Evezøza mbopøe, nginik.’ Yaq ndego zo segezøták.”

⁴ Nqanek matev qafakkan, zapa ndógo. Manqat ndøgo, Mbumbukiam tege manqa vevezam ezoqam mokho-te ge-ein, tæbete-unimanqatín. Manqat nqánek,

⁵ Zayon ezoqam, ndigu Zelusalem taon-ak, gèzø-ein,

“Nqáel! Zøge kawa ngégeav.

Ndego khambuvap matev mbáin.

Donki-qá zita-té gonoqotáv, donki ndugu ndakinak-qapu.”

⁶ Yaq ndigu paev ezoqa menas gizav, matev áv tini-matønømém, av Yesu gezømbe-ein.

⁷ Yaq donki nakhasam, evo namba, Yesu-té ginø-itüb, ndabua vøzømbø-khafuzam, yaq Yesu sasa mo:qom.

⁸ Yaq ezoqa kopoav-qapé, Yesu-qa megemege-te, ekeza ndabua mo:møtagát, nakhoa-te, neka ezoqa nõme vuv vøndøqogaz, sasa mo:møtag.

⁹ Yaq ezoqa bawan-qape, Yesu-qa megemege-te vø:megetam-a, nõme vøndøpavam, ndigu áv gini-akhaemát nqægo, “Hosána! Iké: te-te, Deivid-ge Zeo! Mbumbukiam ngenek ezoqam bèkhakheinøvém, Evezøza-qa iz-te ngegeav! Hosána! Iké: te-te, ndego uni ova-in ngo:yage!”

¹⁰ Yaq Yesu Zelusalem taon-te gemø-on, ezoqa ewaqape nqova zøndáf, gibevøpem, “Gekha ezoqám, ngenek?”

¹¹ Yaq ndigu ezoqa kopoav-qape, Yesu namba gi:geavun, gindu-qavøinam, “Ngenek Yesü. Nazalet vemiav-ák. Gelili plovins-té gendowáv. Ngenek Mbumbukiam-gé manqa vevezam ezoqám.”

Yesu Mbumbukiam-qa khoev-te gegoam
(Mak 11:15-19; Luk 19:45-48; Zion 2:13-22)

¹² Yesu Mbumbukiam-qa khoev uta-te ge-on, yaq até gendego, ezoqam ndigu gigiap gu-wiat, gèngeasám, neka lou-qasis vòzò-nqagim, ndigu mòni gi-enendtat neka ndigu kuvòkuvu, Mbumbukiam-te lòvusam nonqo, vòwiat.

¹³ Yaq gezò-ein, “Mbumbukiam-qa Manqat, áv qane-peawáp nqáego, ‘Noqa khoev, guliguli khoev ndógoát.’ Geté zo Mbumbukiam-qa khoev zò-enendtét, vòmó-aqonam-ezoqam-qa-pebam-khöev.”

¹⁴ Yaq bòi waev mbain neka kagi ezoqam ndozáv, Yesu-te, ndógo Mbumbukiam-qa khoev uta mokho-te. Yaq gèkhakheinvém.

¹⁵ Geté Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda neka Mozes-qa guguna manqat nòmendim ezoqam, umingiap matev giquevim, Yesu gematònumat neka vòyogem, av nakheis Mbumbukiam-gi khoev uta mokho-te gi-akhaemam, av nqáego, “Hosána! Iké: te-te, Deivid-ge Zeo,” yaq ndigu qaqa ndógoném.

¹⁶ Yaq Yesu gimbo-einim, “Ge qò, toqóyoge, av nginik nakhei ndindi-akhayam?”

Yaq Yesu gendo-ein, “No nqazóyógé. Gé, zo Mbumbukiam-qa Manqat mozó-geveómem, av qá-ein nqáego? ‘Qoqa iz, nakheis neka nakhei nqonqon ndò-eqatét.’”

¹⁷ Yaq Yesu segeziváz, neka Zelusalem taon vò-ivav. Yaq Betani vemlav-té genòwáv, ta lova ndógo, vòmòbuv.

Yesu fig tae manqat mba gembo-ein, sa qakusi
(Mak 11:12-14, 20-24)

¹⁸ Khòuwa nòme qandopave, lovòlova-ús, Yesu Zelusalem taon-te nqawa ge:vesezat, ndego ifi mbovin.

¹⁹ Yaq nakhoa keoqa-te ndógo, ndego fig tae ndóqéiv. Geté avònin-te gewav, nanga-qa gemòkewag, esokho mba ndóqéiv. Tae nanga mbain. Yaq Yesu até gendego, fig tae manqat vòmò-ein, “Qo tae nanga nqawa qóviámák.” Yaq ndafóyambá, ndógo fig tae ségekusi.

²⁰ Yaq tegi paev ezoqam, nqanek matev giquevim, ndigu nqawa ndafe kandambá. Yaq gimbo-bevòpem, “Áv khanégo, nqanek fig tae nakhamas-te qakusi?”

²¹ Yaq Yesu gezò-qavòiu, “No unimanqatín nqazò-manqate. Zo tozo-unimanqatintat neka nakeap mbain vozógoát, zo kopòmbaqapé, matev áv tòzòté-matònumát, av no fig tae qambò-matanam. Geté ta-mbá taoká. Zo nqanek manqei poyat tozombo-einim, av nqáego, ‘Mòqo-itán. Yaq ibòkha-tè qanòbáf,’ yaq matev segéfakhán.

²² Gekha matev ndógo, Mbumbukiam tozombo-viòmemat, zo tozo-unimanqatintat, tozolguligulimemat, yaq zo ndózo-upògimemat.”

Yesu gimbo-bevòpem, gekha ezoqam-qá iz-tè, ndego matev gematònumat
(Mak 11:27-33; Luk 20:1-8)

²³ Yesu Mbumbukiam-qa khoev uta mokho-te nqawa ge-on, ezoqa vòmè-zòmesim, yaq Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda neka Zu megetapak ndozáv, te-te, gimbo-einim, “Qo gekha ezoqam-qá iz-tè qonògot, nandav matev nandoqo-matònumit? Iz gekha ezoqám qá-etoam?”

²⁴ Yaq Yesu gezò-qavòiu, “Até nó-a, bevap kopo nqanògó, zo-te. Zo yaq tozonò-qavòinam, yaq até nó-a, ndæzò-ein, av nqáego, no matev gekha ezoqam-qá iz-tè qatò-matònumit.

²⁵ Noqa bevap manqat nqáne: Gè, Zion, ndego ezoqam ibòkha iz gezò-etoumam, ndego iz gekha ezoqam-tè gèndap? Mbumbukiam-tè, ó, manqei-qape ezoqam-tè?”

Yaq ndigu ekeza mokho-mba gibond, “Áv khazí-einim? Tizimbo-einim av nqáego, ‘Ndego iz Mbumbukiam-tè gèndap,’ yaq ndego ni áv ginimbí-ein nqáego, ‘Av tægoat ndægo, yaq gekha zapá, zo Zion unimanqatinteav qazogoam?”

²⁶ Geté tizimbo-einim av nqáego, ‘Zion, iz, manqei-qape ezoqam-tè gèndap,’ yaq nginik ezoqa bawan-qape, qaqa nígu. Zapa ndógo, ezoqa ewaqape áv gini-unimanqatinát nqáego: Zion, ndego Mbumbukiam-gé manqa vevezam ezoqám.”

²⁷ Yaq Yesu áv gimbòe-qavòinám nqáego, “Ni nítinòtenák.”

Yaq Yesu gezò-ein, “Av tægoat ndægo, yaq até nó-a, nòzò-einák, no gekha ezoqam-qá iz-tè qatògot, nqanek matev.”

Yaya etæ manqat, nakhei angana menas-qa yaq-te

²⁸ Yaq Yesu manqat nòme ge:zòmas, gezò-ein, “Ge zó, nqanek emanqat-qa yaq-te, no ndakin tæzòmbè-votot, áv khazòmbòé-matòvemém?”

Qágoám. Ezoqam mòndógoám. Nakhei angana menás gimbogoam. Khòuwa nòme, eve, yo-khòuwa, áv gembòe-ein nqáego, ‘Ndáe. Nqáego khòuwa, khæ-té qomósasáe.’

²⁹ Yaq gembø-qavøiu, 'Tía. No gènømbø-qasí.' Geté vaev-te, ndego matavap gè-enénd, sasa ndøwaw, vømøsasae.

³⁰ Yaq eve, até eveqase-té-a, vøwaw, manqat kopo vømømbø-ein. Yaq ndego gendo-qavøiu. 'Tát! Qanimáv. Ndænáv.' Geté ndego okhoeáv."

³¹ Yesu nqanek emanqat gumuvotot, yaq äv gezømbe-beváp nqægo, "Ge zó, ndozo-matavap? Nakhei menas ndigu, eve-qa manqat gekha ezoqám ndøndap?"

Indu-qavøinam, "Ndégo, yo-khøuwa."

Yaq Yesu gezø-ein, "No unimanqatín nqazø-manqate. Matev soqøsoqa-us ezoqam, av teks moni upøgim ezoqam neka sakheis, ekeza kha giwiatun, ndigu zo ndølvubám, neka Mbumbukiam-qa Megeat Matev-te vømó-øz.

³² Zapa ndógo, Zion gegeavun, neka zo ge:zømas, eqeieqei ande äv khazøté-yagát, zo ndego unimanqatinteáv. Geté teks moni upøgim ezoqam neka sakheis ekeza kha giwiatun, ndigu møndø-unimanqatíním. Zo tiqa matev ambá qazøte-qeivím. Geté até ndøgó-a, zo gambuzaneáv neka Zion unimanqatinteáv."

*Yaya etæ manqat, waen khæ keoge ezoqam-qa yaq-te
(Mak 12:1-12; Luk 20:9-19)*

³³ Yaq Yesu manqat nøme ge:zømas, gezø-ein, "Nqanek yaya etæ manqat nøme, zøtéyogëm: Qàgoám. Ezoqam møndøgoám. Khæ evé. Ndego waen khæ ndøkhá, uta vø-ogi, neka waen nanga pesegim nonqo, manqei vø-oz, neka khæ qeivi nonqo, khøev eqawat-qape vøwew. Yaq khæ ndøgo, ezoqá nøme-qá zenda-té genøvé, timbøe-kewagat, ekezan manqei nøme-te vøwaw.

³⁴ Yaq waen nanga khata viav qamøkhanaz, ndego khæ eve, sasae ezoqam ndøkhofotáz, ti-te ndigu, ma khæ gimbøe-kewagam. Ekeza waen nanga upøgim-qa ndøgoám.

³⁵ Geté ndigu khæ keoge ezoqam, gægavém. Ezoqa nøme gèzuím, neka nøme vølaem; neka nøme nandí gini-pouwím, vønaním.

³⁶ Yaq ndego khæ eve, sasae ezoqa nøme mba mo:khofotáz. Geté ndigu khæ keoge ezoqam, matev äv tizømbe-matanám, av ezoqa nøme gizømbe-matanam.

³⁷ Yaq vaev-te, ndego khæ eve, ekeza yo ndøkhofotáv, ge-ein, 'Ngenek nogé yó. Ndego ndømbø-vizumém.'

³⁸ Geté ndigu khæ keoge ezoqam, khæ eve-ge yo gi-ometam, ekeza mokho-mba, äv gini-einím nqægo, 'Ngenek khæ eve-gé yó. Waen khæ ngéneq genó-kawa-év. Zílaém. Yaq khæ nqanek, ni zindapém.'

³⁹ Yaq até gindigonem, gëmøvøinám, khæ bavokho sasa ndø-ituim, pakhapakha vømømbø-khanøem."

⁴⁰ Yesu nqanek yaya etæ manqat qamømbøe-navøem, yaq gezø-ein, "Ge zó, ndozo-matavap? Ndego khæ eve tendowaw, gekha matev zømatanám, ndigu khæ gimbo-kewagam?"

⁴¹ Yaq indu-qavøinam, "Ndego, ndigu ezoqa soqøsoqa ndøzitág, vøpakhaez. Yaq khæ ndøgo, keoge ezoqa vini-qá zenda-té genøvé. Tiqá zenda-té tenøvé ndigu, khata viav-te, tegi waen nanga timbo-etoumat."

⁴² Yaq Yesu gezø-ein, "Ge zó, Mbumbukiam-qa Manqat mozó-geveømem, av qæ-ein nqægo?

'Nandi-qapi ndigu, khøev puanam ezoqam gisanqabem,
ndigu møndømø-gigiap-qape-éz, khøev puanam nonqo.

Nqanek matev, Evezøza ndømatanám.

Ndøgo qanimav tantáv, niqa bøi-te.'

⁴³ Yaq nakémbá, no nqazø-manqate: Mbumbukiam teqa Megeat Matev, zo-te nandøgo, gévibám. Yaq ezoqa ta bawan ndigu tezó-etoám, ti-te mokho eqeieqei ndøfakhate."*

⁴⁵ Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda neka Felisi ezoqam, nqanek yaya etæ manqat giyogem, ndigu sógo-matøvemém, ngenek ni me:manqaté.

⁴⁶ Yaq ndigu ambá gimøvøinamín, ndimbula-te vø-utøvemín. Geté ndigu ezoqa bawan-qape-qá møe ndøgoném. Zapa ndógo, ezoqa ewaqape, Yesu Mbumbukiam-gé manqa vevezam ezoqam me:vewám.

21:32 21:32 Luk 3:12; 7:29-30 21:33 21:33 Isa 5:1-2 21:38 21:38 Met 27:18 21:39 21:39 Iblu 13:12 21:42 21:42 Psa 118:22-23; Lom 9:33; 1 Pita 2:6-8 * 21:43 21:43 Baebol kopokopo nøme-te, Glik manqat-te gipeaomem, manqat nøme ndøgó. Ta manqat nqáneq: ⁴⁴ Gekha ezoqam ndego, nginik nandi-te to:bøiav, ndego keqaniáp. Neka nandi ndigu, teqa kha-te to:bøiav, ndego peseinøváp.

22

*Yaya etæ manqat, nokenøkem lou loge-qa yaq-te
(Luk 14:15-24)*

¹ Yesu yaya gezø-etæam, nøme kopo nqáneq. Gezø-ein,

² “Mbumbukiam-qa Megeat Matev kopømba ande av nqægo:

Kawa ezoqam møndogoám. Tege yo, sæva oki-qa ndøgoám. Yaq ndego kawa, lou kandambaqape ndøkhekheínám,

³ neka tegi sasae ezoqam vøkhofosam, ti-te ndigu, ibugukhokhof manqa gezø-khofotam, taqa yaq-te. Geté ndakin sasae ezoqam gizø-ein, av nqægo, yà betøndozäv, ndigu gezømbogasi, tinduzav.

⁴ Yaq ndego kawa ezoqam, sasae ezoqá nøme ndøkhofosám, ti-te ndigu, ibugukhokhof manqa gezø-khofotam, gezø-ein, ‘Nandiv ezoqam gëmøzø-eín. Lou khakheitáp. No kao angana mbomømboma neka søvakha gigiap enaq-us møezitág, lou loge nonqo. Gigiap ate ndægo khakheitáp. Sà betøndozäv, nokenøkem lou loge-te.’

⁵ Geté ndigu ezoqam, ma gezømbe-akha, kawa ezoqam-qa manqat, gèsanqawém. Yaq ekeza poev matev møgoném. Ezoqa nøme, ekeza khæ-té gemøsasæ, neka ezoqa nøme stoate vømøsasae.

⁶ Neka ezoqa nøme até gindigonem, ndigu kawa-gi sasae ezoqam sègegavém, vøzitag, pakhapakha sasa zøkhaneam.

⁷ Yaq ndego kawa ezoqam, qaqá kandambá gego. Yaq até gendego, nakhag ezoqam ndøkhofotáz, ndigu ezoqam vømøzitag, pakhapakhá, ndigu tegi sasae ezoqam gizitag, neka tiqa vemíav vøsonqotøvem.

⁸ Yaq ndego kawa ezoqam, ekeza sasae ezoqam gezø-ein, ‘Noqa nokenøkem lou khakheitáp. Geté ndigu, no qazø-akha, lou namba tizilog, ndigu ezoqa soqøsoqá.

⁹ Geté ndakin nakhoa-té søzøtú-okhoát. Yaq gekha ezoqám ndigu, tozo-zømetet, sègendo-khatobát, ndigu noqa nokenøkem lou loge-te betøndozäv.’

¹⁰ Yaq ndigu sasae ezoqam sège-panqaním. Yaq gekha ezoqám ndigu, nakhoa-te gizømetín, sègendo-khatobín. Ezoqa nøme ndigu, eqeieqéí, neka nøme ndigu, soqøsoqá. Yaq nokenøkem khoev ndøgo, ùnime-khazém.

¹¹ Geté kawa ezoqam khoev-te ge-on, ezoqa gegevezo, ezoqa kopo møndu:goám ndøgu. Ndego nokenøkem ndabua eqeieqéí uzøpøteáv.

¹² Yaq kawa ezoqam gembø-eín, ‘Nøfu. Qo áv khoqotøndé-oq nqanek, nokenøkem ndabua mbomømboma uzøpøteav ndoqogo.’ Geté ndego otevatéáv, gekha manqat mbøé-eín.

¹³ Yaq ndego kawa ezoqam até gendego, ekeza sasae ezoqam, áv gezømbe-eín nqægo, ‘Bov neka pingim zombó-løvnømém, neka bavokhó qazomø-oginám. Bøivun-té. Yaq té-eivumát ndøgo, neka khaya vóvivisumát.’”

¹⁴ Yaq Yesu nqanek yaya etæ manqat qamømbøe-navøem, gezø-ein, “Mbumbukiam ezoqa kopoáv gezø-akhayam. Geté ezoqa khapímbá gevevesam.”

*Yesu amba teks moni abam-qa yaq-te timbøe-matemateømemín
(Mak 12:13-17; Luk 20:20-26)*

¹⁵ Yaq Felisi ezoqam gèpindám, matavap vømøgonem, av nqægo, Yesu beváp qazimbøe-matemateømém.

¹⁶ Yaq Felisi ezoqam, ekeza paev ezoqam ndøkhofotáz, Yesu-te, ezoqa nøme namba, ndigu Elod-te ginøzaz. Yaq ndigu gimbo-einim, “Nøméndim ezoqam. Ni møtinøtén, qo unimanqatin ezoqám. Qo ezoqam Mbumbukiam-qa poev-qa yaq-te ndoqote-zømesim, unimanqatin manqat mba qomanqaté. Qo møe mbaín, ezoqam-te. Geté qo manqat sòqo-manqaté, oskiá ndøgo, ezoqa kandakanda o ezoqa khasøkhasis.

¹⁷ Qonimbí-eín. Qoqa matavap, áv khanégo? Kopømbá, Siza-te teks moni tizi-abumat, ndego Lom kawa kandambaqape, ó, khæfæp?”

¹⁸ Geté Yesu tiqa matavap soqøsoqa é-møndøqeív, gezø-ein, “Zo khavozam ezoqam, gekha zapá, no matemateam-qa ndozogo?”

¹⁹ Moni mokho zøtè-nømøndém, ezoqam teks-te ndi-abam.” Yaq ndigu moni mokho gindu-ndøpøzem, vøe-ometem.

²⁰ Yaq Yesu gezø-ein, “Gé, gekha ezoqam-qá bugug neka iz mó:go, nginik moni mokho-te?”

²¹ Yaq gindu-qavøinam, “Siza-qá bugúg, neka teqá íz mo:gó.”

Yaq gezø-ein, “Av tægoat ndægo, Siza-qa gigiap, Siza zombó-etoumemát. Geté gigiap ndøgo, Mbumbukiam-qa, Mbumbukiam zombó-etoumemát.”

²² Ndigu teqa manqa qavøiwat giyogem, yaq ndigu nqova ndafe kandambá. Yaq sège-ivøvém, vøzav.

*Sadusi ezoqam, Yesu lõvøte-te nango khandinat-qa yaq-te gimboe-bevøpem
(Mak 12:18-27; Luk 20:27-40)*

²³ Ta khøuwa kopo-te ndøgo, Sadusi ezoqam ndozáv, Yesu-te. Nginik Sadusi ezoqam, áv gini-unimanqatinát nqægo: Ezoqa tipakhaetat, ndigu nango gemø-khandi:zák, lõvøte-te. Yaq ndigu Yesu bevap mbogoném,

²⁴ gimbo-einim, “Nøméndim ezoqam. Mozes áv gene-eín nqægo: Ezoqa tenanimat, yaq ndego nakheis mbáin, yaq ngæmam ndugu te-ivavat, namba qawan ndø-okíát, neka tege namba qawan, ndego genanim, patu bembøe-qatayat.

²⁵ Qotøndé-ewág, nqanek emanqat. Ni mokho-te, angana møndøgoám. Evenáp. Ate gi:goam sevén. Yaq khøuwa ndego, sævam ndø-okí. Yaq gènanim. Zas sège-iváv. Nakheis mbáin. Yaq eveqase ndø-okí, ngunuk ngæmam.

²⁶ Yaq matev até kopó. Até ndegó-a, vønanim. Nakheis mbáin. Yaq vaev até ndigú-a, emekheis, ndugu ngæmam kopo sège-kawawát, atema evenap seven ate gi:goam vømü-pakhaez.

²⁷ Yaq vaev até sævám-a, vønanim.

²⁸ Gè, ezoqa unimanqatin lõvøte-te tikhandi:z, yaq ta khøuwa-te ndøgo, timø-khandi:z, ngunuk sævam, gekha ezoqam-gú zas ndøgoát? Zapa ndøgo, ndigu evenap ate gi:goam, ngunuk sævam kopo ndøkawawát.”

²⁹ Yaq Yesu gezø-qavøiu, “Zoqa matavap soqáin, zo ndozo-matavap av nqægo, ezoqa tipakhaetat, ndigu lõvøte-te nango gemø-khandi:zák. Zo Mbumbukiam-qa Manqat neká teqa bazaføgakh, zøtezeatéav.

³⁰ Ezoqa lõvøte-te nango timø-khandi:z, ndigu andé enzol ezoqam me mé:goát, ndigu yan-te ngo:yage. Nøkenøkem matev mbáin.

³¹ Geté lõvøte-te toqo-khandi:q, taqa yaq-te, gè, zo mozó-geveømem, manqat ndøgo Mbumbukiam ge-ein?

³² Ndego áv gene-eín nqægo, ‘No Eibleem-gé Mbumbukiám, neka Aezek-gé Mbumbukiám, neka Zekop-gé Mbumbukiám.’ Nqanek manqat ni áv qaninømánd nqægo: Ndigu ezoqam zua ndøkhandi:zát, Mbumbukiam namba. Zapa ndøgo, Mbumbukiam ndego ambá av nqægo, lõvøte ezoqam-gè Mbumbukiám, geté ndego khandi ezoqam-gé Mbumbukiám.”

³³ Yaq ezoqa ewaqape nqanek manqat giyogem, ndigu nqova ndafe kandambá, Yesu-qa nømendim matev-qa yaq-te.

*Matev kandakanda menas ndøgo, matev ate ndægo qaløvuum
(Mak 12:28-34; Luk 10:25-28)*

³⁴ Felisi ezoqam giyogem av nqægo, Yesu ndigu Sadusi ezoqam ùnime-tokáz, yaq ndigu gèpindám, manqat vø-einim.

³⁵ Yaq tigi ezoqa kopo, ndego Mozes-qa guguna manqat otevat ezoqam gegoam, Yesu matemateam-qa mbogoám, gembobevap,

³⁶ “Nøméndim ezoqam. Mozes-qa guguna manqat mokho-te, matev uni kandambaqape-in ákhanégo?”

³⁷ Yaq Yesu gendo-qavøiu, “Matev kandambaqape nqáne: ‘Kuku yá betaqagó, Evezøza-te, ndego qoge Mbumbukiam, uni qoqa mbøni-te neka uni qoge nqova-te neka uni qoqa matavap-te.’

³⁸ Matev uni kandambaqape-in nqáne. Nqanek gø:megeát.

³⁹ Geté até nqané-a, kandambaqapé. ‘Ezoqa nøme-te, kuku áv tabetaqambe:gó, av qakeza kha-te kuku ndaqambe:go.’

⁴⁰ Mozes-qa guguna manqat ate ndægo neka nømendim manqat ndøgo, Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam gipeaomem, nqanek matev menas-té qanø-vøgií.”

*Yesu ambá av nqægo, Deivid-ge zeo mbá, geté ndego até tege Evezøzá
(Mak 12:35-37; Luk 20:41-44)*

⁴¹ Ndigu Felisi ezoqam, ate av-té giwaniapam, yaq Yesu tenøzø-beváp ndøgo, gezø-ein,

⁴² “Gè, zo ndozo-matavap? Mesaya ndego, Mbumbukiam tendo-khofotav, ndego gekha ezoqam-gè zeó?”

Yaq gimbo-qavøinam, “Ndego Deivid-gé Zeó.”

⁴³ Yaq Yesu gezø-ein, “Av tægoat ndægo, yaq gekha zapá, Deivid ndego Nqova Mbomambaqape-qa mokho-te, Evezøza gembo-akha? Manqat ndøgo, Deivid ge-ein, nqáne:

⁴⁴ Evezøza Mbumbukiam, noge Evezøza, áv gembøe-eín nqægo,

‘Noqá nakeamo zenda-té qanøqóm.

Até qóqotát, atema no qogi qaqa ezoqam,
qoqa zenda tokhotapak mokho-te vøtaqambú-áb.

⁴⁵ Gê, Deivid ndego Mesaya, Evezøza ndembo-akhayam, yaq ngenek Mesaya, áv kené-Deivid-ge-zeo-ev?”

⁴⁶ Yesu nqanek bevap manqat gezø-ein, ndigu Felisi ezoqam kopømba mbaín, gembó-qavøinám. Yaq ta khøuwa-qa zita-te, ezoqa møe ndøgoném, Yesu bevap nøme vømbøé-goném.

23

Yesu ezoqa Mozes-qa guguna manqat nømendim ezoqam neka Felisi ezoqam-qa yaq-te gegugub

(Mak 12:38-39; Luk 11:43, 46; 20:45-46)

¹ Yesu ekeza paev ezoqam neka ezoqa ewaqape gezø-ein,

² “Mozes-qa guguna manqat nømendim ezoqam neka Felisi ezoqam, Mozes-qá iziz ndøndapém, zo ndi:zømesim.

³ Yaq nakémbá, zo tiqa manqat, o-mba zømbø-ndapé, neka matev ate ndægo vøgó, av ndizømbø-manqate! Geté tiqa matev mbópæv. Zapa ndógo, matev ndøgo, ezoqa nøme ndi:zømesim, ndigu ekezan matønumáv.

⁴ Ndigu ezoqam-qa nqanqa-te, viniv-gape mo-aumatún. Yaq ezoqa amba-amba me-eqagimatún. Geté ndigu zenda-qase aumáv, ezoqa vøzømbé-tøkeát, ndigu nqanek viniv ndi-eqawat.

⁵ Ndigu matev ate ndægo, ezoqa qeivi nonqo mba ndøgoatún. Mboges-qase ndøgo, Mbumbukiam-qa Manqat-qase ndøu-peawap, tiqa kawa-pap-te neka pingim-te giløvønumatun, kandakandá sege-khakheinumatún, neka ndabua gi-uzamin, gi loloákh segezø-følæpát. Yaq ezoqa iz tiabezømbø-eqawát.*

⁶ Ndigu tøzømbø-khaneát ndøgo, lou loge kandakanda-te neka guliguli khoev-te, iz akhayapak-qá qonam nonqo-té gíqonumát,

⁷ neka ezoqa ewaqape, maket manqei-te, ndigu khaiya mbøma manqat vizap-us bezø-manqate, neka 'nømendim ezoqam' sasa bezø-akhayam.

⁸ Geté zo, 'nømendim ezoqam' bezø-akhàyám. Zapa ndógo, zo nømendim ezoqa kopo zømbegó. Geté zo evenáp. Vinivimba mbaín.

⁹ Neka zo ezoqa 'Tat' mbo-akhàyám, nqanek manqei-gape-te. Zapa ndógo, zo tat kopo zømbegó. Ndégo, yan-te ngo.yage.

¹⁰ Neka zo 'megeat ezoqam' bezø-akhàyám. Zapa ndógo, zo megeat ezoqam kopo zømbegó. Kelisó.

¹¹ Gekha ezoqam kandambaqape ndego, zo mokho-te, ndego zogé sasae ezoqam begó.

¹² Zapa ndógo, gekha ezoqam ndego, ekeza iz te-eqat, teqa iz gévoatát. Neka gekha ezoqam ndego, ekeza iz tevoatat, teqa iz gó-eqatát.”

Yesu Mozes-qa guguna manqat nømendim ezoqam neka Felisi ezoqam, tiqa manqa-zapazapa gezø-vøndøyam

(Mak 12:40; Luk 11:39-52; 20:47)

¹³ Yaq Yesu manqat nøme ge:zømas, gezø-ein, “Zo mòzo-soqoéz, zo Mozes-qa guguna manqat nømendim ezoqam neka zo Felisi ezoqam. Zo khavozam ezoqám. Zo mboqog, zòto-tokøvéem, Mbumbukiam-qa Megeat Matev-te, ezoqa vøe-ðz. Zo zøkezan onimáv. Neka ezoqam ndigu, onim-qa ndigu, zo zòzømbø-khæfáp.†

¹⁵ Zo mòzo-soqoéz, Mozes-qa guguna manqat nømendim ezoqam, neka zo Felisi ezoqam. Zo khavozam ezoqám. Zo qamba-qambá ndozo-okho neka ndozo-ane, ezoqa kopo-qa ndozovawe, zo tezøpaev. Yaq ndego zo tezøpaev, zo manqa-zapa-te nøme mba zotóvéem, áv taoká, av zo zøkezan ndøzøte:go. Yaq até ndegó-a, gøinam-té gemówáv, zo namba.

23:3 23:3 Mal 2:7-8 **23:5 23:5** Met 6:1; Exo 13:9; Deut 6:8; Num 15:38-39 * **23:5 23:5** Nginik Felisi ezoqam, Mbumbukiam-qa Manqat-qase, pepa-té gini-peaomemín, mboges-qasis-te vønqeutumemin, neka kawa-pap-te neka pingim-te vølvøvømemin, giguligulimam. Ndigu áv gini-matavupám nqægo: Ndøgo Mbumbukiam-qá poév, matev av nqægo gimatønumam. Taqa yaq-te qoté-geveám, Exo 13:9, 16, neka Deut 6:4-9 neka Deut 11:13-21. Neka tiqa ndabua-te, gi loloákh segezø-følæpám. Yaq ezoqa tini-zøtezin ndøgo, ndigu Mbumbukiam-qá sasae ndøgoatún. Taqa yaq-te qoté-geveám, Num 15:37-41. Geté ndigu Felisi ezoqam neka Mozes-qa guguna manqat nømendim ezoqam, nqanek matev ate ndægo, ekeza iz eqawat nonqo mba me-matønumám. **23:11 23:11** Met 20:26; Mak 9:35; Luk 22:26 **23:12 23:12** Job 22:29; Prov 29:23; Luk 14:11; 18:14 † **23:13 23:13** Baebol kopokopo nøme-te, Glik manqat-te gipeaomem, manqat nøme ndøgó. Ta manqat nqáneek: ¹⁴ Zo mòzo-soqoéz, Mozes-qa guguna manqat nømendim ezoqam, neka zo Felisi ezoqam. Zo khavozam ezoqám. Zo ngængæm zøzømbø-khavozumatún, tiqa khoev neka gígiap vozozø-aqonumatun. Neka zo ezoqa ewaqape-qa bøi-te, guliguli loloákh sozøgoatún. Yaq nakémbá zoqa yaq-fia, viniv kandambá tozomø-ndapem.

¹⁶ Zo m̀zo-soqoéz. Zo b̀oi waev mbain ezoqam, ituza-qa zogó. Geté até zó-a, b̀oi waev mbain. Zo áv qazóte-manqaté nqáego, 'Ezoqa Mbumbukiam-qa khoev-qa iz-te, manqa mbusa teve, gete manqa mbusa geawateav tógoat, ndógo kopómbá. Mbumbukiam te-te ndego yaq-fia gétayák. Geté ezoqa gol-qa iz-te, ndógo Mbumbukiam-qa khoev-te ndóuve, manqa mbusa teve, yaq ndego manqa mbusa até begeawát.'

¹⁷ Ge zó, matavap neka b̀oi waev mbain ezoqam, gigiap kandambaqape ákhanégo? Gól, ó, Mbumbukiam-qa khòev? Gol, ndógo khokhó. Geté Mbumbukiam-qa khoev-te qamó-oein, ndógo tóme-gigiap-qape-ín, vómó-Mbumbukiam-qa-gigiap-in.

¹⁸ Neka zo nóme, áv qazóte-manqaté nqáego, 'Ezoqa lou-qase-qa iz-te, manqa mbusa teve, ndógo Mbumbukiam-te sóvakra gigiap ndilóvutam, gete manqa mbusa geawateav tógoat, ndógo kopómbá. Mbumbukiam te-te ndego yaq-fia gétayák. Geté ezoqa sóvakra gigiap-qa iz-te, manqa mbusa teve, ndógo lou-qase-te to-ve, yaq ndego manqa mbusa até begeawát.'

¹⁹ Zo b̀oi waev mbain ezoqam, gé, gigiap kandambaqape ákhanégo? Ndógó, sóvakra gigiáp, ó ndógó, sóvakra lóvutam nonqo, Mbumbukiam-qa khoev-te ndóugu? Sóvakra gigiap ndógo, khokhó. Geté sa ndógo, tóme-gigiap-qape-ín, sóvakra lóvutam nonqo toqomo:ve, vómó-Mbumbukiam-qa-gigiap-in.

²⁰ Yaq nakémbá. Gekha ezoqám ndego, sóvakra gigiap lóvutam nonqo-qa iz-te, manqa mbusa teve, ndego manqa mbusa, gigiap menas-qa iz-té genóvé, sóvakra lóvutam nonqo neka gigiap ate ndáego, ndógo ndo:ve.

²¹ Neka gekha ezoqám ndego, Mbumbukiam-qa khoev-qa iz-te, manqa mbusa teve, ndego até Mbumbukiam-qa iz-té-a, vóvé. Zapa ndógo, Mbumbukiam ndógo teyagé.

²² Neka gekha ezoqám ndego, yan-qa iz-te, manqa mbusa teve, ndego Mbumbukiam-qa qonam nonqo-qa iz-té genóvé. Zapa ndógo, yan ndógo, Mbumbukiam-qa qonam nonqó. Neka ndego, manqa mbusa, até Mbumbukiam-qa iz-té-a, vóvé.

²³ Zo m̀zo-soqoéz, Mozes-qa guguna manqat nómendim ezoqam neka Felisi ezoqam. Zo khavozam ezoqám. Zo até avóe gigiap uni khasókhaxis-ín-a, qazótóndo-petatun, zóqqaemín, qaqageap vómó-ten-in, yaq qatoat kopo, Mbumbukiam vozombó-etómemin. Matev khasókhaxis av nqáego, zo m̀zogoatún. Geté matev kandakanda, Mbumbukiam-qa guguna manqat-te nqapeawap, zósanqawatún, kopómba ande av ezoqa nóme-te, matev eqeieqei matanam matev, neka tanakh matev, neka unimanqatin matev. Matev eqeieqei khasókhaxis tozogoat, ndógo kopómbá. Geté gigiap-qape ndógo, matev eqeieqei kandakanda tozogoat.

²⁴ Zo b̀oi waev mbain ezoqam, ituza-qa zógó. Geté até zó-a, b̀oi waev mbain. Zo yaf-te, piopam zoqombinamín. Geté kemol-qapu ndu:vóete, zo sózo-khoutóve:mín.

²⁵ Zo m̀zo-soqoéz, Mozes-qa guguna manqat nómendim ezoqam neka Felisi ezoqam. Zo khavozam ezoqám. Zo kap neka melek, mumat mba zoto-sunguzumatún. Geté mokho-te ndóugu, khavim-ús. Ta kap neka melek ndógo, zó. Zoqa mokho-te, gigiap qovet móqæ neka zókeza kha mba qeivi matev zómbu:gu.

²⁶ Zo Felisi ezoqam, zo b̀oi waev mbain. Bugukhokhof, mokho-té qazonó-sunguzám. Yaq até bavokhó-a, segébaéás.

²⁷ Zo m̀zo-soqoéz, Mozes-qa guguna manqat nómendim ezoqam neka Felisi ezoqam. Zo khavozam ezoqám. Zo andé manqei-pakha ozáp. Bavokho ndo:go, khakheitáp neka busógeáp neka voqóat. Geté mokho-te ndóugu, bazag neka peakha vóvanq mba mu:gu.

²⁸ Zo até kopó. Bavokho nandozo-keoge, bugug eqeieqei. Geté zoqa mokho-te nandóugu, khavozam neka manqa-zapazapá qazómbé-tótóvyám.

²⁹ Zo m̀zo-soqoéz, Mozes-qa guguna manqat nómendim ezoqam neka Felisi ezoqam. Zo khavozam ezoqám. Zo Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam neka gekha ezoqa eqeieqei nóme, ibugukhokhof giyageapam, khoev qaniqanimav zozó-puanumatún, tíqa manqei-pakha-te, neka vozozó-fegatun.

³⁰ Neka zo áv qazóte-manqatatún nqáego, 'Ni amba nigí atanakha-zapazapa-za-qa khóuwa-te tizi-yagein, ni ndigu ambá nizó-tókeák, ndigu Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam gizitagat.'

³¹ Zo av ndózóte-manqate, yaq zo áv qazóte-vóndámét nqáego, zo tigí zí, ndigu Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam gizitagat.

³² Ság. Vó-apét. Nandav matev, únime:-khóúm, av zogi atanakha-zapazapa-za gi:matónumam.

³³ Zo waza soqósoqa. Ge zó ndozo-matavap, góina wageap-qa móe, áv khazómbóé-khokhóz?

³⁴ Nqáe! No Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam neka matavap loloakh ezoqam neka nòmendim ezoqam notóndó-khofosumát, zo-te. Geté zo ndigu ezoqa nòme, pakhapakha zozó-khanæmát, neka nòme tae mutui-te vozó-tòkebumát, neka nòme Zu ezoqam-qa guliguli khoev-te vozó-febumát, neka vemiyav nòme-te atema vemiyav nòme-te vozó-ngeasumát.

³⁵ Yaq nakémbá, ezoqa egeiegei ate ndi:gu, pakhapakha gizò-khanæmam, Eibol gi-laem, qamat, atema zo Zekalaya, Belekia-ge yo, pakhapakha qazombo-khanøem, yaq Mbumbukiam-qa khoev-a, yaq sòvakha gigiap løvusam nonqo lou-qase-te, taqa yaq-fia nqosøgeap zo-té qanó-nqeivøém.

³⁶ No unimanqatin nqazò-manqate: Nqanek yaq-fia nqosøgeap ate nqægo, zo-té qanó-nqeivøém, zo ndakin nqazoyage.”

*Yesu Zelusalem-ak-qa mbøni qambova
(Luk 13:34-35)*

³⁷ Yaq Yesu manqat nòme ge-ein, “Zelusalem, Zelusalem, zo Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam, pakhapakha ndozozò-khaneam, neka nandi ndòzòtè-zítøgè, ndigu Mbumbukiam zo-te ndendo-khofosam, no khøuwa kopoáv, baqa amba nòte-eqagimám zo-te, kopømba ande av kokolok evo nduigu, nakheis gukhatobin, ekeza taf mokho-te vø-ozin. Geté zo gèzømbø-qasi:vám.

³⁸ Nqáe! Zoqa khoev nqanek, gésoqá. Ezoqam mbaín, segégoát.

³⁹ No nqazò-manqate: Zo no nam naqanøká zónømendamá. Geté ta khøuwa-te ndógo, sa tözøté-nømendám, zo tozo-einim, av nqægo, ‘Mbumbukiam ngenek ezoqam bèkhakheinøém, Evezøza-qa iz-te ngegeav!’ ”

24

*Mbumbukiam-qa khoev tøsoqa
(Mak 13:1-2; Luk 21:5-6)*

¹ Yesu Mbumbukiam-qa khoev ge-ivav, nakhoa gegeveat, yaq ekeza paev ezoqam tinduzáv ndógo, gimbo-einim, “Qotéqéiv. Khoev mbomømbomá ndøpuate, Mbumbukiam-qa khoev uta mokho-te.”

² Yaq Yesu ge-zø-ein, “No unimanqatin nqazò-manqate. Khoev ate ndægo, ndozoqeivi, manqei-té qamø-khakhandám. Nandi kopo nòme, nandi nòme-te, gó-zaveák.”

*Viniv vinivinimba tøfakhanam
(Mak 13:3-13; Luk 21:7-19)*

³ Taqa zita-te, Yesu Oliv manqei poyat-té genøwáv, vømøqom. Tegi paev ezoqam mba ndøgoám, te namba. Yaq áv gimbøe-bevøpém nqægo, “Qonimbí-ein. Matev nandav qoqote-manqatam, gekha khøuwá qanéfakhán? Neka andé gekha matev me nitíqéivím, ni tøtinøten, av nqægo, qo qotøndò-qavāq neka nqanek manqei-qape gemø-navøém?”

⁴ Yaq Yesu gezø-qavøiu, “Aiyá qagó. Zo ezoqa betubám.

⁵ Ezoqa kopoáv, noqá iz-té gindú-okhoát. Ndigu ezoqa áv gizømbé-manqatát nqægo, ‘No Kelisó’, neka ezoqa kandambá titubumat.

⁶ Zo nakhag-qa yaq-te tozo-ewagat neka nakhag u vozó-ewagát, zo møe ndógó. Matev av nqægo, ndøkhaè-fakhanám. Geté manqei-qape-qa vaev zuá.

⁷ Manqei nòme, manqei nòme namba, nakhag ndógoát, neka kawa ezoqa nòme-qa bawan, kawa ezoqa nòme-qa bawan namba, vønøfeapát. Manqei nòme-te, lou mbaimbai zøwagát, neka manqei nòme-te, manqei vókukuvøemát. Manqei vinivinimbá. Kopoáv.

⁸ Geté nqanek matev ate ndægo, ngazu mbá. Ndógo kopømba ande av-té, sævam tui-ova, nqosøgeap ande tuikhantav.

⁹ Zo ndógavemát neka vøngiezøtat, løvøte-te sasa ndò-abumát. Manqei-manqei ate ndægo, zo gezø-sangawupát, no zapaya.

¹⁰ Ta khøuwa-te ndógo ezoqa kopoáv, tiqa unimanqatin no-te segemø-ivøvemát. Ndigu yaqyag-qa gésanqambupát neka qaqa ezoqam-qa zenda-te izuizu vø-ambumát.

¹¹ Yaq khavozam manqa vevezam ezoqam ndòfakhanám, kopoáv, ezoqa kopoav vøtubám.

¹² Yaq matev soqøsoqa sa tønó-khouvevtét. Yaq ta zapaya ndógo, ezoqa kopoáv, tiqa kuku matev segezø-navøém.

¹³ Geté gekha ezoqam ndego, bazaføgakh-us teyat, atema vaev-te, ndego ndømø-khandiv.

¹⁴ Manqat Mbomambaqape, Mbumbukiam-qa Megeat Matev-qa yaq-te, ezoqa sugumú-zomesimít, manqei-qape ate nqægo. Bawan vinivinimba ate ndægo, sugumú-ewagét. Manqei-qape-qa vaev, khæ ndófakhán.”

*Gigiap soqaqape tɔfakhan Mbumbukiam-qa khoev-te, Zelusalem taon-te
(Mak 13:14-23; Luk 21:20-24)*

¹⁵ Yaq Yesu manqat nɔme ge:zomas, gezø-ein, “Zo gigiap soqaqape zóqeivím, ndøgo Deniel, ndego Mbumbukiam-ge manqa vevezam ezoqam, ge-manqatam. Mbumbukiam-qa khoev-té qanú-wuøyát. Geté khafeap kandambá, gigiap av nqægo tɔu-wuøyat ndøgu. (Gekha ezoqám ndego, nqanek manqat tegeveam, mokho bəmboqeiv.)

¹⁶ Zo nqanek gigiap tozoqeivím, yaq gekha ezoqám ndigu, Zudia plovins-te tiyagat, manqei popotap-té giabenø-khokhóz.

¹⁷ Gekha ezoqám ndego, khoev ova to:yat, ndego khoev mokho-te bè-ón, gigiap vømøndó-upøgim.

¹⁸ Neka gekha ezoqám ndigu, khæ-te tisasætet, ndigu ndabua upøgim-qa bevèséz.

¹⁹ Ta khøuwa-te ndøgo, ti-te ndigu unimé-soqá, sakheis emu-us ndigu neka nakhei tete ndizøloge.

²⁰ Mbumbukiam zombó-vi.mát. Nqanek matev, qozaq viav-te o Sabat khøuwa-te, befakhán.

²¹ Viniv ndøgo, ta khøuwa-te tɔfakhan, føgakh-mbá tantáv. Mbumbukiam manqei-qape ande ge:khakheinam, atema ndakin, matev føgakh-qape fakhaneáv, av ta khøuwa-te ndøgo tæfakhan. Yaq até taqa zita-té-a, matev føgakh-qape av nqægo, nango gemó-fakhanák.

²² Geté Mbumbukiam matavap é-møndo:vé, av nqægo, khøuwa ndò-tokhopogeaqasí:z. Mbain tøgønín, yaq ezoqa kopo ambá gemó-khandivák. Mbumbukiam, khøuwa, ti zapaya ndigu tené-tokhopogeaqasí:z, ndigu ekezan gevevesam.

²³ Ta khøuwa-te ndøgo, ezoqa tezø-ein, av nqægo, ‘Ngé! Keliso ngéneq,’ ó, ‘Ndé. Keliso ndégo,’ yaq zo ndø-unimanqatiním.

²⁴ Zapa ndøgo, khokho Keliso neka khokho Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam ndófakhanám. Ndigu matev kandakanda neka umingiap matev ndømatønómát. Yaq kopomba tøgønín, até ndigú-a, Mbumbukiam ekezan gevevesam, ambá ndætubám.

²⁵ Ndakin zo mðzøte-zøté:z. Mðezø-ein, matev av nqægo, ndømo-fakhanám.

²⁶ Yaq nakémbá, ezoqa zo tizø-manqatát, av nqægo, ‘Ndæ! Ndego ndendóya, leg-av manqei-te,’ yaq zo ndøgo ndözáv. O tizø-manqatát, av nqægo, ‘Ndæ! Ndego ndendópewe,’ zo ndøgo ndø-unimanqatiním.

²⁷ Zapa ndøgo, Ezoqam-ge Yo tegeav, nakhamas-té gendó-fakhán. Andé ndand mé:vøiyám, ndøgo khaiya ate ndægo sa tumukhazet, khøuwa vøndé-fakhanín-a, vømē-sinanín.

²⁸ Søvakha pikia ande äv kenéveāt, koe ndøgo tinø-piaín.”

*Yesu nango tendoqavan
(Mak 13:24-27; Luk 21:25-28)*

²⁹ Yaq Yesu manqat nɔme ge:zomas, gezø-ein, “Matev føgøføgakh khøuwa timi-nasinim, yaq nqova mbaín, khøuwa waev segembó-navóém, neka løvøyak beawap mbaín, neka nduku yan-te ngo:go vøndó-o:áz, neka gigiap føgøføgakh, yan-te nqo:go, vókukuvøém.

³⁰ Yaq yan-te nqo:go, Ezoqam-gé Yo-qá khakhatap ndó:fakhán. Yaq bawabawan ate nqægo, manqei-qape-te nqago, mbøni zømbóvá neka vø-eivám. Yaq Ezoqam-gé Yo ndø-metám. Khaiya ozoz-té genógeáv. Bazaføgakh-ús neka waev-qape-ús.

³¹ Yaq kipi ndówáv. Wad gembøé-eqavét. Yaq ndego ekeza enzol ezoqam ndókhofosám, manqei-qape ate nqægo, khøuwa vøndé-fakhanín-a, vømē-sinanín, neka sanqa-sanqa vømbó-anam. Yaq gekha ezoqám ndigu, Mbumbukiam gevevesam, manqei-qape ande äv khandévavet, enzol ezoqam gémváb.”

*Yesu ge:zomas, ande av kinizøté:z, av nqægo, teqa qavøne khøuwa avønín
(Mak 13:28-31; Luk 21:29-33)*

³² Yaq Yesu manqat nɔme ge:zomas, gezø-ein, “Zo fig tae-té qazøté-zøté:z. Tang-te mbusa tɔfakhanam, esokho vøqabám, yaq zo mðzøte-zøtezín, wavam khøuwa avønín.

³³ Yaq matev até kopó. Zo nqanek matev ate ndægo tozo-qeivimat, no qate-manqatavun, yaq zo søzøté-zøté:z, Ezoqam-ge Yo, avønín gendóqaván.

³⁴ No unimanqatín nqazø-manqate. Ezoqa nøme, ndakin ngiyage naqanøká gèpakhæzák. Até yægagát, atema ta khøuwa-te ndøgo, nqanek matev ate ndægo vø mú-fakhanām.*
³⁵ Yan neka manqei-qape ndømø-navøém. Geté noqa manqat gemø-navøemák.”

*Ezoqa mè:zøtezák, Yesu gekha khøuwa-tē gendē-qavān
 (Mak 13:32-37; Luk 17:26-30, 34-36)*

³⁶ Yaq Yesu manqat nøme ge:zømas, gezø-ein, “Ezoqa mè:zøtezák, nqanek matev gekha khøuwa-tē neka khøuwa iz-tē qanéfakhān. Até enzol ezoqām-a, yan-te ngo:yage, neka até Yó-a, zøtezateáv. Geté Eve yakhapús sege-otév.

³⁷ Ezoqam-ge Yo-qa qavøne khøuwa av tønégóat, av Noa-qa khøuwa-te qægoam.

³⁸ Ta khøuwa-te ndøgo, khouwat-qape fakhaneav qagoam, ezoqa lou loge zøgoupām, neka izam vøzø-goupam, neka sakhei vøzøkimam-a, vø-etoumam, até gemát, atema Noa khagua-qape-te vøu-on.

³⁹ Ndigu mè:zøtezák, ande gekha matev me ndøfakhān ti-te, atema vøndø-khouwa, vøngiæzo. Yaq Ezoqam-ge Yo tendoqavan, matev até kopó, av tønéfakhān.

⁴⁰ Ta khøuwa-te ndøgo, ezoqa menas khæ-te tisasætet, nøme ndego, Mbumbukiam ndøndáf. Geté nøme ndego, segé-iváv.

⁴¹ Neka sakhei menas, flawa timivisumit, nømu ndugu, Mbumbukiam ndøndáf. Geté nømu ndugu, segé-iváv.

⁴² Yaq nakémbá. Gø:feazoát. Zapa ndøgo, zo khøuwa neka khøuwa iz zøtezøtezák, zoge Evezøza te:fakhan.

⁴³ Gèmbø-mataváp: Kheov eve amba te-otevín, av nqægo, ande gekha khøuwa iz-te, aqonam ezoqam tendowav, yaq ndego ambá gé:buvák. Geté ambá sege-tiawatín. Yaq ndego aqonam ezoqam ambá gembótakák, kheov sa tembo-nqawain.

⁴⁴ Yaq nakémbá. Até zó-a, zo vø:khakheinám. Zapa ndøgo, Ezoqam-ge Yo, ta khøuwa-te ndøgo tendéqaván, zo matavapøteav tøgoat, ndego tendoqavan.”

*Yaya etæ manqat, sasæ ezoqam eqeieqei neka sasæ ezoqam soqaqape-qa yaq-te
 (Luk 12:41-48)*

⁴⁵ Yaq Yesu manqat nøme ge:zømas, gezø-ein, “Gekha sasæ ezoqām, ndego eqeieqei neka matavap loloakh-us? Sasæ ezoqam eqeieqei neka matavap loloakh-us av ngé:go. Tege kawa ezoqam, manqei nøme-te tewav, yaq ndego sasæ ezoqam, keoge ezoqam teve, teqa kheov teqeivat neka tegi sasæ ezoqa nøme, khøuwa eqeieqei-te lou vøzø-etoumát,

⁴⁶ yaq vaev-te nqawa tendoqavan, teqeiv av nqægo, ndego sasæ eqeieqei ndøgøt, ndego sasæ ezoqam kopømbá, khanakhanák.

⁴⁷ No unimanqatín nqazø-manqate. Ndego kawa ezoqam gigiap ate ndømbøego, keoge ezoqam ndégo tév, ngenek sasæ ezoqam.

⁴⁸ Geté ndego sasæ ezoqam, soqaqape tegoat neka av te-matavupat nqægo, noge kawa ezoqam nakhamas-te gendø-qavanák,

⁴⁹ yaq ndego tegi sasæ kopømba ezoqam kha zøkhanæmāt, neka lou vølogāt neka ibøkha soqa vø-izumāt, ezoqa nøme namba, ndigu oskia gi-izumatun,

⁵⁰ yaq tege kawa ezoqam ta khøuwa-te ndøgo tendéqaván, ndego sasæ ezoqam khakheinøpøteav tøgoat neka otevatav vøgoat, ndego tefakhan.

⁵¹ Yaq kawa ezoqam, ndego sasæ ezoqam, yaq-fia nqosøgeap mbó-etoám. Yaq-fia kandambá teta, te-te ndego. Yaq ndøgo tenø-khofotáv, ma khavozam ezoqa nøme ndigu. Yaq té-eivumát ndøgo, neka khaya vøvivisumāt.”

25

Yaya etæ manqat, mbasønakheis ten-qa yaq-te

¹ Yaq Yesu manqat nøme ge:zømas, gezø-ein, “Ta khøuwa-te ndøgo, Mbumbukiam-qa Megeat Matev, ande av qanégoát nqægo:

Mbasønakheis mōndøgoám. Tén ate gi-goam. Ezoqam, sævam te-oki, qatøzu-qa ndøgoám. Lampá namba me:záv.

² Faev nøme ndigu, matavap loloakh-ús. Geté faev nøme ndigu, matavap loloakh mbáin.

³ Ndigu matavap loloakh mbain mbasønakheis, oil nøme upøgipøteáv, lampa-te qouzam nonqo.*

24:34 24:34 Met 16:28 * **24:34 24:34** Yesu nqanek manqat ge-ein, yaq ndego Mbumbukiam-qá kheov ngi-wat-qa yaq-té abete-manqatám, neka gekha matev vivinivimba nøme ndøgo, ta khøuwa-te ndøgo tøfakhanam. **24:35 24:35** Met 5:18 **24:36 24:36** Kel 1:7; 1 Tes 5:1-2 **24:37 24:37** Gen 6:5-8 **24:39 24:39** Gen 7:21-23 **24:42 24:42** Met 25:13 **24:43 24:43** Luk 12:39-40; Veve 16:15 **24:47 24:47** Met 25:21, 23 **25:1 25:1** Veve 19:7; Luk 12:35 * **25:3 25:3** Ta khøuwa-te ndøgo, kelesen mbáin. Geté ezoqa oliv oil ndøqozumám, tiqa lampa-te. Ta oil ndøgo, oliv tae nanga-qá ét. Nandí gini-pesegimám, oil sasa ndøwain.

⁴ Geté ndigu matavap loloakh-us, oil nōme mōndō-upōgīm.

⁵ Yaq ndego ezoqam, sævam te-oki, yakha mōndævá. Yaq ndigu mbasōnakheis, venanqei zōvín, vōfōyam, venanqei sasa ndōsōmbiam.

⁶ Yaq qamō-umba ndōgo, ezoqa tīndi-akhaém, 'Ezoqam sævam te-oki, ngégeav! Mōzotōndozáv. Zimbōé-qatōzém.'

⁷ Yaq ndigu mbasōnakheis ten ate gi-goam, sūgumusúz, tiqa lampa waev vō-khouwe-khouwevam.

⁸ Yaq ndigu matavap loloakh mbain mbasōnakheis, matavap loloakh mbasōnakheis gizō-ein, 'Ni oil zoní-etoám, zoqa nanda. Niqa lampa avōnín gékhouvōém.'

⁹ Yaq matavap loloakh mbasōnakheis gindu-qavōinam, 'Nakhoa mbain. Oil nqanek nqanigu, kopōmba mbain, zo vōizō-etoám neka ni nikeza nonqo. Geté oil wi ezoqam-té qanōzáv, nōme vōmōwi.'

¹⁰ Yaq ndigu vōzav. Geté gi-ivōvem, ndego ezoqam sævam te-oki, tēnefakhán. Yaq mbasōnakheis faev ndigu, go:khakheinam, namba me-záv ndego, neka nōkenōkem lou logete vōmō-oz. Yaq mboqog keoge ezoqam, até gindigonem, mboqog vōtokōzem.

¹¹ Yaq vaev até ndigú-a, matavap loloakh mbain mbasōnakheis, vōfakhaz. Gi-akhaem, 'Khanánqa. Khanánqa. Mboqog qoní-mboqozó!'

¹² Geté yaq ndego sævam te-oki, gezō-qavōiu, 'Av taoká. No nōtenōtenák zo.'

¹³ Yaq Yesu nqanek yaya etæ manqat qamōmbōe-navōem, gezō-ein, "Yaq nakémbá. Gō:feazoát. Zapa ndōgo, zo khōuwa neka khōuwa iz zōtezōtezák, Ezoqam-ge Yo te:fakhan."

Yaya etæ manqat, sasae ezoqam-qa yaq-te, kawa ezoqam moni gezō-etoam, ti:sasasetat (Luk 19:11-27)

¹⁴ Yaq Yesu yaya etæ manqat nōme ge:zōmas, gezō-ein, "Mbumbukiam-qa Megeat Matev, ande āv qanéhoát nqægo:

Ezoqam mōndōgoám. Manqei nōme-te okho-qa ndōgoám. Yaq ndego ekeza gigiap, sasae ezoqam-qá zenda-té genō-awám, timbōe-qeivat.

¹⁵ Sasae ezoqa nōme, moni pus faev gembo-etoam. Nōme ndego, menás. Neka nōme ndego, kopó. Moni ndego gezō-etoumat, ndōgo tō-einín, tiqa matev eqeieqei neka zōtezat, ande āv khazōmbēgo. Yaq ndego até gendego, vōwaw.

¹⁶ Yaq ndego ezoqam, moni pus faev ge-upōzo, gēme-sasáe, moni pus faev nōme vōqas.

¹⁷ Yaq até ndegó-a, moni pus menas ge-upōzo, nōme menas vōqas.

¹⁸ Geté ndego ezoqa nōme, moni pus kopo gendapaz, manqei mba ndō-óz, tege kawa ezoqam-gi moni vōkhonab.

¹⁹ Yaq mōi-mbá sege-awám, tige kawa ezoqam nqawa tēandō-qāvān. Yaq gezōbevap, 'Nginik nogi moni, āv khazōmbōé-matōnumam?'

²⁰ Yaq ndego sasae ezoqam, moni pus faev ge-upōzo, faev nōmé namba sūgumu-upōzotavún, neka moni ate gi-goam, kawa ezoqam vōmbō-etoam, gembo-ein, 'Káwa ezoqam. Qotézōmēt. Moni pus faev ndigu, noqa zenda-te qoqo-ab, no moni pus faev nōme nōteqás. Moni ate ndi:gu, ngínik.'

²¹ Yaq ndego kawa ezoqam gendo-ein, 'Mbomambaqapé. No khanakhanák. Qo sasae ezoqam qanimáv. Gigiap-qase ndōgo, qoqa zenda-te qæve, qo eqeieqei qombo-kewagám. No gigiap nōme mba nōtaqambō-etoám, toqombo-kewagat. Vōndo-óq. Khanakhanakh zigoném, no namba.'

²² Yaq até kopó, ndegó-a, sasae ezoqam, moni pus menas ge-upōzo. Kawa ezoqam-te gewav, āv gembōe-ein nqægo, 'Káwa ezoqam. Qotézōmēt. Moni pus menas ndigu, noqa zenda-te qoqo-ab, no moni pus menas nōme nōteqás. Moni ate ndi:gu, ngínik.'

²³ Yaq ndego kawa ezoqam gembo-ein, 'Mbomambaqapé. No khanakhanák. Qo sasae ezoqam qanimáv. Gigiap-qase ndōgo, qoqa zenda-te qæve, qo eqeieqei qombo-kewagám. No gigiap nōme mba nōtaqambō-etoám, toqombo-kewagat. Vōndo-óq. Khanakhanakh zigoném, no namba.'

²⁴ Yaq até ndegó-a, ndego moni pus kopo gendapaz, vōndō-on. Yaq ndego kawa ezoqam āv gembōe-ein nqægo, 'Káwa ezoqam. No mōtenōtén, qo matev fōgakh-qape ezoqám. Qo gigiap sōqo-peain. Geté khae sasae kandakanda, ezoqá nōme qagoatún. Qo toqopewát ndōgo, qo qakezan ogekhævav ndoqogo.

²⁵ Yaq nakémbá. No mōe nogoám. Yaq no qogi moni nōkhonáb. Manqei-té qæmō-otáz. Yaq ndakin qogi moni ngínik.'

²⁶ Yaq ndego kawa ezoqam gendo-ein, 'Qo sasae ezoqam soqain neka wau-qapé. Qo ndoqo-matavap, no ezoqa matev fōgakh-qape, no avōe gigiap qæpe:tatun, no nōkeza ogekhævav ndōgo,

²⁷Yaq qo moni, ambá moni nqeisam nonqo-té qomø-utazín. Yaq no ndakin qatøndo-qavan, ndigu moni elavøqase, bèkhouwezín, tæ-upøzoin.'

²⁸Yaq ndego kawa ezoqam ge-ein, 'Moni pus kopo, vøe-viomém. Yaq ndégo tozombó-etøomém, ndego moni pus ten ndimbogo.

²⁹Zapa ndógo, gekha ezoqám ndego, gigiap ndømbogo neka eqeieqei vømbó-kewagāt, no nøme mba nømbøé-etoám. Geté ndego, gigiap eqeieqei keogeav tøgoat, até ndógó-a, gigiap-qase ndømbogo, nøtéviwám.

³⁰Ngenek wau ezoqam, bavokhó qazonø-oginám. Bøivun-té. Yaq té-eivumát ndógo, neka khaya vøvivisumāt.'

Manqa ovøyam kandambaqape tøfakhan

³¹Yaq Yesu manqat nøme ge-zømas, gezø-ein, "Ezoqam-ge Yo tegeav, ndego kawa ezoqam ndógeáv. Bazaføgakh-ús neka waev-ús. Ndego ekeza enzol ezoqam ate ti-goat namba mé:geáv. Yaq ekeza kawa qonam nonqo qanimav-qape-té gonóqotáv.

³²Yaq bawabawan ate ndi:gu, teqá megemege-té ginómováb. Yaq ndego ezoqa ewaqape, géqatøzó. Av gené-qatøzó, av sip keoge ezoqam gi-goatun, sip mba vini, neka naningus mba vini.

³³Ezoqa eqeieqei, ekeza nakeamo zenda-té genø-áb, neka ezoqa soqøsoqa, ekeza yogea zenda-te vø-áb.

³⁴Yaq ndego kawa ezoqam, ndigu ekeza nakeamo zenda-te tiwanat, áv gezømbé-eín nqægo, 'Vøndozáv, zo ezoqam. Noge Tat, zo møndø-khakheinøvém. Mbumbukiam-qa Megeat Matev, ndego ibugukhokhof zo gezønøza, manqei-qape ande ge-khakheinam, zoqá.

³⁵Zapa ndógo, no ifi qanø-vinumam, zo lou zonø-etøumám. Neka ibøkha naq qanø-papumam, zo ibøkha zonø-etøumám. Neka no manqei vini-ak qægoam, zo khoev zonø-manqatám.

³⁶Neka no ndabua mbain qægoam, zo ndabua zonø-etøumám. Neka no enqoni qanøgoam, zo zonø-kewagám. Neka no ndimbula-te qægoam, zo okha zonøndo-okhoám.'

³⁷Yaq ndigu ezoqa eqeieqei timbo-qavøinam, 'Evézøza. Gê, ni gekha khøuwa-té qatí-qamekham, qo ifi qaqa-vinumam, yaq lou vøitaqā-etøumam, neka ibøkha naq vøqā-papumam, yaq ibøkha vøitaqā-etøumam?

³⁸Neka ni gekha khøuwa-té qatí-qamekham, qo manqei vini-ak qoqogoam, yaq ni khoev vøitaqā-manqatam, neka qo ndabua mbain qoqogoam, yaq ni ndabua vøitaqā-etøumam?

³⁹Neka ni gekha khøuwa-té qatí-qamekham, qo enqoni qaqaqoam, o ndimbula-te qoqo-goam, yaq ni okha vøitaqandø-okhoam?'

⁴⁰Yaq ndego kawa ezoqam tezø-ein, 'No unimanqatín nqazø-manqate. Gekha matēv ndógo, zo ndigu qazozø-matønumam, ndigu no ndinøpaev, oskiá ndógo, ndigu iz mbain ndigu, yaq ndógo zo no-té qazonø-matønumám.'

⁴¹Geté yaq ndego kawa ezoqam, manqat ndigu tezø-eín, ndigu ekeza yogea zenda-te tiwanat. Av gezømbé-eín nqægo, 'Mòzozáv. Zo mòzo-soqøéz. Gøinam-té qazonøzáv, ndógo miavmiav ndøwageap, ndógo Mbumbukiam nqova soqaqape neka tegi enzol ezoqam nonqo gekhakheinam.

⁴²Zapa ndógo, no ifi qanø-vinumam, zo no lou etøumáv. Neka no ibøkha naq qanø-papumam, zo no ibøkha etøumáv.

⁴³Neka no manqei vini-ak qægoam, zo no khoev manqatemáv. Neka no ndabua mbain qægoam, zo no ndabua etøumáv. Neka no enqoni qanøgoam neka ndimbula-te qægoam, zo no-te okha okhomáv.'

⁴⁴Yaq ndigu timbo-qavøinam, 'Evézøza. Ni qo gekha khøuwa-té qatí-qamekham, qo ifi qaqa-vinumam, o ibøkha naq qaqa-papumam, o qo manqei vini-ak qoqogoam, o ndabua mbain qoqogoam, o enqoni qaqaqoam, o ndimbula-te qoqogoam, yaq ni qo tokemáv?'

⁴⁵Yaq ndego kawa ezoqam tezø-ein, 'No unimanqatín nqazø-manqate. Gekha matēv ndógo, zo qazømbø-qasi:vupam, ezoqa vozozømbé-goāt, ndigu no ndinøpaev, oskiá ndógo, ndigu iz mbain ndigu, zo no zømbø-qasi:vupám.'

⁴⁶Nginik ezoqam, yaq-fia nqosøgeap miavmiav-us-qape ndøndapém. Geté ezoqa eqeieqei ndigu, khandi miavmiav møndapém."

26

Yesu gimbo-voqoem

(Mak 14:1-2; Luk 22:1-2; Zion 11:45-53)

¹ Yesu nqanek manqa manqate ate qægoam qamømbøe-navøem, yaq ekeza paev ezoqam gezø-ein,

² “Zo mðøzøte-zøtéz, khøuwa menas mba mui-ozá, niqa Pasova khøuwa kandambaqape tizi-khantøzem. Yaq Ezoqam-ge Yo gémøvøinám, tae mutui-te vøtøkewēm.”

³ Ta khøuwa-te ndøgo, Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda neka Zu megetapak, gémøváb. Kayafas-qá khoev-té ginømváb, ndego Mbumbukiam-ge iziz ezoqam kandambaqape.

⁴ Yaq matavap äv giniveém nqægo: Yesu gémøvøinám, khonoam-té, vølaēm.

⁵ Geté äv gini-einim nqægo, “Ni khøuwa kandambaqape-te, bizi-matønømem. Soqain ndøgo, ezoqa qaqa tigonem ni-te, yaq nøfe kandambaqape ndøfakhān, ti mokho-te.”

Sævam tae et sisip mbomambaqape, Yesu-qa kha-te gumbøe-qouz

(Mak 14:3-9; Zion 12:1-8)

⁶ Yesu Betani vemiaiv-te goeam, Saemon-qá khoev-té geqotám. Ngenek Saemon, bugukhokhof kha sisi-us ndøgoám.

⁷ Yaq Yesu ate av-té lou ge:logat, sævam kopo tunduwáv ndøgo, botol-qase vøndøndap. Tae et sisip qanimav-qape mu-nqeitavám. Taqa fia kandamba tantáv. Yaq ndugu até gundigu, Yesu, kawa-té gumbøe-qouz.

⁸ Tegi paev ezoqam, nqanek matev giqeivim, ndigu khanakhanakh mbaín, gi-einim, “Gekha zapá, ngunuk nqanek tae et fia kandambaqape, sa ngungiitit?”

⁹ Ngunuk ambá gewiín, fia kandambaqape vøqasin, yaq ni moni gigiap-av ezoqam vizizø-etoamin.”

¹⁰ Yesu é-møndæ-otév, av manqat gi-manqatam, yaq gezø-ein, “Gekha zapá, zo ngunuk sævam viniv nqazombø-veet? Ngunuk matev mbomambaqapé gunø-matanam.

¹¹ Zo gigiap-av ezoqam namba oskia zøté-yageapát. Geté no namba, oskia zí-yageák.

¹² Ngunuk nqanek tae et sisip mbomambaqape, noqa kha-te guoqouz, ndugu no otønät nonqo me-khakheinømbém.

¹³ No unimanqatín nqazø-manqate. Gekha manqei-tē ndøgo, ezoqa nqanek Manqat Mbomambaqape ti-zømesimat, manqei-qape-te ate nqægo, ezoqa ngunuk sævam-qa yaq-te mé-manqatát, matev mbomambaqape av guimatnam, neka ngunuk vømbøé-matavupát.”

Zudas Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda namba, manqa gi:kopo:nem, Yesu tiqa zenda-te teve

(Mak 14:10-11; Luk 22:3-6)

¹⁴ Taqa zita-te ndøgo, ndigu Yesu-gi paev ezoqa tuelv, ezoqa kopo, iz nqambogo, Zudas Iskaliot, Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda-té genøwáv,

¹⁵ vøzø-ein, “Yaq-fia gekha zønø-etøomēm, ndego Yesu zoqa zenda-te tæve?” Yaq ndigu até gindigonem, moni mokho 30 vøgevebømem, sasa mbo-etøomem.

¹⁶ Yaq Zudas ndakin nakhoa-qa ndøváo, Yesu tiqa zenda-te ande äv kenévē.

Yesu tegi paev ezoqam namba, Pasova lou gilog

(Mak 14:12-21; Luk 22:7-13, 21-23; Zion 13:21-30)

¹⁷ Zu ezoqam-qa khøuwa kandakanda qangaz, ndøgo flawa poponøvemav gilouzatun, ta bugukhokhof khøuwa-te ndøgo, Yesu-gi paev ezoqam tinduzáv ndøgo, vømbø-bevøpem, “Gé, qoqa poev gekhām? Ni Pasova lou gekham-tē qeimøqá-khakheinømēm?”

¹⁸ Yaq Yesu manqa gezø-qavøiu, ezoqam-qá iz zø-etoám, gezø-ein, “Zelusalem taon mokho-té qazonøzáv, ngenek ezoqam manqat vømømbó-einim. Av qazømbøé-einim nqægo, ‘Nømendim ezoqam, äv gene-eín: Noqa khøuwa iz møndøndáp. No paev ezoqam namba, Pasova lou, qoqá khoev-té qeitølóg.’”

¹⁹ Yaq paev ezoqam äv tini-matønømem, av Yesu gezømbe-ein, Pasova lou vømbø-khakheinømem.

²⁰ Yaq qakhagus ndøgo, Yesu tegi paev ezoqam tuelv namba tinøpindám ndøgo, lou loge-te vøqonav.

²¹ Yaq ate av-té lou gi:logat, Yesu äv gezømbe-eín nqægo, “No unimanqatín nqazø-manqate: Zo ezoqa kopo segenø-qambún, neka no qaqa ezoqam-qa zenda-te vøvé.”

²² Yaq ndigu mbøni zøvá, nqanek manqat giyogem. Mbøni vaev kandambá. Yaq ezoqa kopokopo ate gi:goam äv gimbøe-bevupát nqægo, “Evézøza. Eisa. Qo ekeqá no qote-manqaté.”

²³ Yaq gezø-qavøiu, “Ezoqam ndégo tégoát, ndego no namba lou yaf-te sa qeitumu-afønäm.

²⁴ Ezoqam-ge Yo ndònaním, av Mbumbukiam-qa Manqat qæ-ein. Geté te-te ndego, unimé-soqá, ndego Ezoqam-ge Yo sa temboqambun, neka qaqa ezoqam-qa zenda-te vóvê. Ngenek ezoqam qaneav tøgónin, ambá qanimáv te-te.”

²⁵ Yaq Zudas, ndego Yesu sa gemboqambun, áv gembøe-eín nqægo, “Nøméndim ezoqam. Eisa. Qo ekeqá no qote-manqaté?”

Yaq Yesu gembo-qavøiu, “Nándav, av qo ndoqote-manqate.”

Evezøza-qa lou loge matev ande qæfakhan

(Mak 14:22-26; Luk 22:14-20; 1 Ko 11:23-25)

²⁶ Ndigu ate av-té lou gi:logat, yaq Yesu flawa ndòndapáz, Mbumbukiam-te ike manqat vø-ein, sasa ndømbegim, ekeza paev ezoqam vøzø-etoam, gezø-ein, “Mòzo-upøgím, neka vølouz. Nqanek noqá khá.”

²⁷ Yaq izam nonqo ndòndáp, waen-ús, Mbumbukiam ike manqat vømbø-ein, ekeza paev ezoqam vøzø-etoam, gezø-ein, “Mòzo-izám, zo ate ndøzøte-go.

²⁸ Nqanek noqá kóuk. Mbumbukiam poev mé-unimanqatín, tegi ezoqam namba. Noqa kouk, ezoqam kopov zapayá qanéwá. Manqa-zapazapa zømbé-sunguzát.

²⁹ No nqazø-manqate: No waen tae nanga-qa et, nqawa naqanóká nó-izák. No sa ndógo tømé-íz, ta khøwa-te ndógo, zo namba Tat-qa Megeat Matev-te, waen ndakinak tizimø-izømem.”

³⁰ Lou gumulog, Mbumbukiam-te ouv sasa ndøqaem, yaq Oliv manqei pøyat-té ginøzáv.

Yesu Pita gembo-vøndøyam, ndego teqa yaq-te to-nawam

(Mak 14:27-31; Luk 22:31-34; Zion 13:36-38)

³¹ Yaq Yesu ekeza paev ezoqam gezø-ein, “Nqægo lova, zo ate nqazøte-go, møe zóboín. No sozó-nøuvøném. Mbumbukiam-qa Manqat, áv qane-peawáp nqægo, ‘No sip keoge ezoqam nólaváo. Yaq sip segemø-panqaním.’ Yaq ndakin matev áv tønéfakhán, av ndægo.

³² Geté no løvøte-te tøtøndo-khandi:n, yaq Gelili plovin-s-té qatónáv. No é-ndøto:má ndógo, zoqa megemege-te.”

³³ Yaq Pita gendo-ein, “Ezoqa ewaqape, qo ambá gini-qouvøqém. Geté no, nóqouvaqák.”

³⁴ Yaq Yesu gembo-qavøiu, “No unimanqatín nqataqa-manqate: Nqægo lova kokolok naqanóká gé-ogeayák. Qo noqa yaq-te ndøqotøkhæ-nawám. Misiká toqoto-nawam.”

³⁵ Geté Pita gembo-qavøiu, “Av taoká. Oskía ndógo, qo namba tøtenanim. No notó-nawamák, qoqa yaq-te.”

Yaq até tegi paev ezoqa nømé-a, manqat kopó, áv tini-manqatám.

Yesu Getsemani manqei-te, Mbumbukiam-te gemø-guligulim

(Mak 14:32-42; Luk 22:39-46)

³⁶ Yaq Yesu ekeza paev ezoqam namba, khæ manqei-té ginøzáv. Taqa iz, Getsemani. Yaq gimøfakhaz ndógo, tegi paev ezoqam, áv gezømbe-eín nqægo, “Até vo:qonóvé nqanek. No elavøqase nøme nónav. Nomø-guligulím.”

³⁷ Yaq ndego ti-mba ngínik gekhatób, namba gi-zav, Pita neka Zebedi-gi nakhei menas. Yaq Yesu mbøni vaev matev mbongáz. Viniv kandambá gembo-ewag.

³⁸ Yaq gezø-ein, “Noqa mbøni kandambá qanevá. No avønín, nónaním. Até vøgó nqanek, neka até vo:tiawét, no namba.”

³⁹ Yaq Yesu elavøqase nøme vøwav. Khapémhá. Yaq ekeza kha, manqei me:laváo, bugug até manqei-té, Mbumbukiam-te sasa ndøviam. Av gene-guligulím nqægo, “Tát! Kopømba tøgøat, nqanek nqosøgeap kandambaqape, ndógo ande ibøkha khaqain-qape me tønømbe-fakhan, ambá qøndapín. Geté matev áv tabete-fakhán, av qoqa poev ndægo. Ambá ndógo, av no nqanømbe-poev.”

⁴⁰ Yaq ndego tegi paev ezoqa misika-te gevesez, tezømét ndógo. Gèsømbiám. Yaq Yesu Pita gembo-ein, “Ge zó, kopømba mbaín, no namba elavøqase tøzøte-tiawet?

⁴¹ Até vo:tiawét, neka gøguligulimít. Soqain ndógo, khamasim matev tøndovav zo-te, yaq zo zø-o:áz. Unimanqatín. Nqova poev ndømbógó. Geté kha, bazaføgakh mbaín.”

⁴² Yaq Yesu nangó genøwáv, vømø-guligulim, ge-ein, “Tát! Nakhøa nøme mbain tøgøat. Qo taqa-pøovat, no nqanek ibøkha khaqain-qape sa tæ-iz, ság. Qoqa poev matev sá befakhán.”

⁴³ Yaq tegi paev ezoqa misika-te nango gendovesez, gezømet, ndigu nqawá ginø-sømbiám. Kopømba mbaín, to:tiawet.

⁴⁴ Yaq Yesu sègezø-iváv, nango vøwav. Yaq gèmømbo-misiká, geguligulimat. Manqat ge-ein, até kopó, av bugukhokhof ge-manqatam.

⁴⁵ Yaq tegi paev ezoqam-te nango gendovesez, gezø-ein, "Zo sekembā sozó-sømbiapet neka pusa zótavet? Nqá! Khøuwa iz mizi-khanøzém. Ezoqam-ge Yo, manqa-zapazapa-us ezoqam-qá zenda-té ginóveém.

⁴⁶ Mòzosúz. Biziniáv. Ngé! Ezoqam ngének, no ezoqam-qa zenda-te teve!"

Yesu gimøvøinam

(Mak 14:43-50; Luk 22:47-53; Zion 18:3-12)

⁴⁷ Yesu ate av-té manqat ge-manqatam, Zudas ténéfakhán. Tegi paev ezoqa tuelv, ezoqa nøme ndégo tegoám. Ezoqa kopoáv, namba me-geavún, ndigu kaiya neka ndawa vøndø-upøgim. Nginik Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda neka Zu megetapak ndokhofotáz.

⁴⁸ Zudas, manqa é-møndøzø-ein, av nqægo, "Ezoqam ndégo, no tængenøtam. Ndégo tozó-møvøinám."

⁴⁹ Yaq Zudas até gendego, Yesu-té genøwáv, gembo-ein, "Nøméndim ezoqam. Lova mbomá." Neka sasa ndøngenøtam.

⁵⁰ Yaq Yesu gembo-qavøiu, "Nøfu. Matev vømatanám, ma qoqombøe-geavun."

Yaq ndigu ezoqa nøme tinduzáv ndøgo, Yesu vø-møvøinam.

⁵¹ Yaq nqá! Ezoqa kopo, Yesu namba ge-goam, até gendego, kaiya mba ndøliváz, Mbumbukiam-ge iziz ezoqam kandambaqape, tege sasae ezoqam, gea vømbøkawa.

⁵² Geté Yesu gembo-ein, "Kaiya nandiv, nango vø-utáz, ma qoqotønde-livaz. Ezoqam ndigu kaiya ti-khanæmat, kaiyá gimí-pakhaéz.

⁵³ Ge qó, qateqateáv, av nqægo? No amba tønø-poevin, yaq no ambá kopømbá. Ambá Tat nombo-akhaín, tøke-qa. Yaq ndego até tendegonin, enzol ezoqam vøndø-khofotazin, no vønø-tøkeemin. Ndego enzol ezoqam kopoav-qapé tendo-khofotazin. Tiqa bawan ate tægonin, tuelv ndømø-løvuín.

⁵⁴ Geté Mbumbukiam tegi enzol ezoqam amba tendo-khofotazin, yaq gé, Mbumbukiam-qa Manqat áv khané-unimanqatín, ndøgo qa-ein, av nqægo, matev yá befakhán, av ndakin tæfakhan ndægo?"

⁵⁵ Yaq Yesu ezoqa ewaqape gezø-ein, "Ge zó, no pepen ezoqam zóténæmbem, nakhag kaiya neka ndawa-us qazogeavun, no vozó-møvønønám? No khøuwa ate qæpavpavemam, Mbumbukiam-qá khoev-té qæqoám, ezoqa vøtê-zømesimam. Geté ndøgo, zo no møvønøateáv.

⁵⁶ Geté nqanek matev ate ndægo, tønefakhán ndøgo, Mbumbukiam-qa Manqat tåbete-unimanqatín, av tegi manqa vevezam ezoqam gi-peaumam."

Yaq Yesu nqanek manqat qamømbøe-navøem, tegi paev ezoqam sège-ivøvé. Møe ndøbøín.

Yesu manqa ovøyam-te gindafem

(Mak 14:53-65; Luk 22:54-55, 63-71; Zion 18:13-14, 19-24)

⁵⁷ Ezoqam ndigu, Yesu gimøvøinam, yaq Kayafas-qá khoev-té ginøndafém, ndego Mbumbukiam-ge iziz ezoqam kandambaqape. Mozes-qa guguna manqat nøméndim ezoqam neka Zu megetapak nøme, é-møndømøváb ndøgo.

⁵⁸ Pita Yesu até gembopavát. Andé qámhá gendopavam. Yaq Mbumbukiam-ge iziz ezoqam kandambaqape-qa khoev-te gemøfakhan, até ndegó-a, uta mokho-te vø-on, vos keoge ezoqam namba vømèqonav. Ndego matev qeivi-qa ndøgoám, Yesu andé gekha matev me mbøégønëm.

⁵⁹ Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda neka Zu ezoqam-gi manqa ovøyam megetapak ate gi-goam, Yesu, manqa-zapazapa-qa mbovavát. Yaq ezoqa amba khokho manqat ti-einimin, teqa yaq-te, ndigu ambá gelaemín.

⁶⁰ Ezoqa kopoáv gindu-okhoat, khokho manqat gimanqatat, teqa yaq-te. Geté ndigu megetapak nakhoa qeiviáv, vøelaëm. Yaq vaev, ezoqa menas tinduzáv ndøgo, gindu-einim,

⁶¹ "Ngenek ezoqam áv gene-eín nqægo, 'No kopømbá. Mbumbukiam-qa khoev nó-evøzám. Yaq khøuwa misika mokho-te, nangó qatøwév.' "

⁶² Yaq Mbumbukiam-gé iziz ezoqam kandambaqape ndø-itán, Yesu vømbø-ein, "Ge qó, yaq manqa qavøiwat taqágo, nginik qo-te manqat ngi-møvøet?"

⁶³ Geté Yesu manqat einiáv. Yaq Mbumbukiam-ge iziz ezoqam kandambaqape gembo-ein, "Khandi Miav-ak Mbumbukiam-qa iz-te, soqoní-eín. Gé, qo Mesayá? Mbumbukiam-gé Yø?"

⁶⁴ Yaq Yesu gembo-qavøiu, "No nándev, av qo ndoqote-manqate. Geté no nqazø-manqate. Zuá. Zo Ezoqam-ge Yo zomø-ometám. Mbumbukiam Bazaføgakh-qape-qá nakeamo zenda-té géqotát. Yaq ndego khaiya ozoz-té genøgeáv."

⁶⁵ Yaq ndego Mbumbukiam-ge iziz ezoqam kandambaqape, mbøni mbonqosøgím, nqanek manqat ge-ewag. Yaq até gendego, ekeza ndabua vøkeqa, gendo-ein, “Ngenek Mbumbukiam-qá iz ndøngiú. Ságl! Bøi vizu ezoqa nøme-qa bizivàwém. Nqáe! Zo mòzombo-yogém, Mbumbukiam-qa iz gengiu.

⁶⁶ Ge zó, áv khazømbøé-matavap?”

Yaq ndigu ezoqa ewaqape gindu-qavøinam, “Unimanqatín. Ngenek manqa-zapa ndøgó. Yà benanim.”

⁶⁷ Yaq ndigu até gindigonem, køse vømbøe-pisibømem, teqa bugug-te, neka vøzuim. Ezoqa nøme, tømøi mbotøkubím,

⁶⁸ Yaq áv gimbøe-einím nqægo, “Qo Mesaya toqogoat, ndego Mbumbukiam tendokhofotav, yaq qotínømánd, av nqægo, qo gekha ezoqám ndølavaq?”

Pita Yesu-qa yaq-te go:nawam

(Mak 14:66-72; Luk 22:56-62; Zion 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Pita khoev uta mokho-te gu:qotam, yaq sasae mbasønakam ndowáv, gumbo-ein, “Até qó-a, Yesú namba qotegoám, ndego Gelili plovinak-ak.”

⁷⁰ Geté ndego gò:nawám. Yaq ezoqa ewaqape-qa bugug-te, áv gene-ein nqægo, “No nøtenøtenák, qo gekhá qotè-manqate.”

⁷¹ Yaq ndego uta mboqog-te gendo-fakhan, sasae mbasønakam nømu tùni-omét. Yaq ndugu ezoqa nøme, giwaniapam ndøgo, áv guzømbe-ein nqægo, “Ngenek Yesú namba me:goám, ndego Nazalet vemiaiv-ak.”

⁷² Yaq até nangó, Pita gò:nawám, gendo-qavøiu, “No unimanqatín nqataqa-manqate. Mbumbukiam-qa iz-te, no ngenek ezoqam nøtenøtenák.”

⁷³ Yaq khapélæ qa-auwam. Yaq até ezoqa nømé-a, giwaniapam, Pita-te vøndoazáv, gimbo-einim, “Unimanqatín. Ezoqa nøme qó, te namba qazøtegoam. Ni tøtinøtén ndøgo, qoqa manqat elavøqase vini. Gelili ezoqam-qá manqát.”

⁷⁴ Yaq Pita gezø-qavøiu, “No unimanqatín nqazø-manqate. No nandev ezoqam nøtenøtenák. No tøte-khavozumit, yaq Mbumbukiam kopømbaqapé, bèlavámb.”

Pita nqanek manqat ge-ein, yaq ndaføyambá, kokolok tündü-øgeá.

⁷⁵ Yaq Pita manqat gëmbo-matøvé, av Yesu gembøe-ein nqægo, “Kokolok naqanøká gé-ogeayák. Qo noqa yaq-te ndøqotøkhæ-nawám. Misiká toqoto-nawam.”

Yaq Pita bavokhø genøfakhán, vømøvin. Eiv baza ùni mbøepós, ge-eivat.

27

Yesu Pailøt-te gindafem, ndego Lom gaman ezoqam

(Mak 15:1; Luk 23:1-2; Zion 18:28-32)

¹ Yaq qanaqanus, lovølova-ús. Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda neka Zu megetapak, manqat ndøkopo:ném, gi-einim, “Yesu zilaém.”

² Yaq gèlvønøvemém, Lom gaman ezoqam-qa zenda-te vømøveem. Teqa iz Pailøt.

Zudas genanim

(Kel 1:18-19)

³ Zudas, ndego Yesu sa gemboqambun, ge-otev, ndigu matavap giveem, av nqægo, Yesu zilaém, yaq ndego mutøkhop ndø-itán, av matev ge-matanam ndægo. Yaq até gendego, moni mokho 30 gimbo-etømem, nangó genø-upøzó, ti-te ndigu, Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda neka megetapak.

⁴ Yaq Zudas áv gezømbe-ein nqægo, “No manqa-zapa nøgó, ndego manqa-zapa mbain ezoqam, zoqa zenda-te qæve, tozolaem.”

Geté ndigu gindu-qavøinam, “Nandav niqá vinív mbá. Qakeza manqa-zapá.”

⁵ Yaq Zudas até gendego, moni mokho Mbumbukiam-qá khoev mokho-té genø-nqagevém, sasa ndøwav. Yaq gewav ndøgo, ekeza monqo møfók, vønanim.

⁶ Yaq Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda, moni mokho gèpisumém, Zudas Mbumbukiam-qa khoev-te genqagevem. Geté gi-einim, “Khaféap, nginik moni, Mbumbukiam-qa khoev moni namba tizi-tøkuzanam. Zapa ndøgo, nginik moni mokho, ezoqam me:laém.”

⁷ Yaq ndigu manqat áv gini-kopo:ném nqægo: Ndigu moni, ganda pot khakheinam ezoqam-qá khæ mé:wiiim. Manqei vini-ak-qá ezoqa osam nonqó, Zelusalem taon-te løvøte tigeivimat.

⁸ Yaq nakémbá, ndøgo khæ, ndakin iz “khæ kouk-us” mbo-akhayám.

⁹ Nqanek matev qafakhan, yaq manqat ndøgo, Mbumbukiam-ge manqa vevezam ezoqam Zelemaya gepeawam, gëmø-unimanqatín, av qæ-ein nqægo, “Ndigu moni mokho 30 gi-upøzonam, ta fia ndøgo, Izrael ezoqam manqat gikopo:nem, ndego ti:wiim,

¹⁰ yaq nginik moni, pot khakheinam ezoqam-qá khæ me:wiim. Ate av-té, av Evezøza manqat genømbe-ein.”

*Yesu Pailøt-qa bugug-te manqa ge-ovøyam, ndego Lom gaman ezoqam
(Mak 15:2-5; Luk 23:3-5; Zion 18:33-38)*

¹¹ Yaq Yesu Lom gaman ezoqam-qá megemege-té genø-itán. Yaq ndego gembobevap, “Gé, qo Zu ezoqam-gé kawà?”

Yaq Yesu gembo-qavøiu, “Nándav, av qo ndoqote-manqate.”

¹² Geté ndigu Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda neka megetapak manqat te-te gimøvøyat, ndego manqat einiáv.

¹³ Yaq Pailøt gembo-ein, “Gé, qo tiqa manqat toqóyoge, ndigu qo-te mba ndimøvøet?”

¹⁴ Geté Yesu yaq manqa qavøiwateáv. Yaq ndego Lom gaman ezoqam, nqova ndafe kandambá.

*Pailøt manqa gevøovam, Yesu tae mutui-te titøkewem
(Mak 15:6-15; Luk 23:13-25; Zion 18:39-19:16)*

¹⁵ Zu ezoqam-qa Pasova khøuwa kandambaqape-te, ndego Lom gaman ezoqam, ndimbula ezoqa kopo sège-nqonqotavín, ezoqam-te, vøfakhanín, av ndigu qazømbe-poein.

¹⁶ Ta khøuwa-te ndøgo, ndimbula ezoqa kopo møndøgoám. Teqa iz Balabás. Ezoqa ewaqape møndæzøtéz, ndego pepen ezoqam soqaqapé.

¹⁷ Yaq ezoqa ewaqape, Pailøt-te gimøvab, ndego äv gezømbe-beváp nqægo, “Gekha ezoqá nøzø-mboqoiü, ndimbula-te tefakhan? Balabás, ó, Yesü, ndego Mesaya ndimbo-akhayam?”

¹⁸ Ndego møndæ-otév, Zu megetapak, Yesu teqa zenda-te, ta zapaya ndøgo tiniveém. Ndigu ova ndø-einím.

¹⁹ Pailøt manqa ovøyam khoev-te ge:qotam, yaq tegu zas manqat ndokhofotáv. Manqat av nqægo, “Nandev ezoqam, matev-qase mbomatánám. Ndego manqa-zapa mbáin. No lova venanqei notamát, te zapaya. Venanqei-tam soqaqapé.”

²⁰ Geté Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda neka Zu megetapak, ezoqa ewaqape äv gizømbe-pouweát nqægo, “Pailøt äv qazømbøé-einím nqægo: Balabas benqonqotáv, bavokho. Geté Yesu løvøte-té geabenøvé.”

²¹ Yaq Pailøt ezoqa ewaqape gezøbevap, “Nginik ezoqa menas, gekha ezoqám nøzø-nqonqotáv?”

Yaq ezoqa ewaqape gimbo-qavøinam, “Nándev, Balabas, toqoní-nqonqotáv!”

²² Yaq Pailøt gezøbein, “Av tægoat ndægo, yaq ngenek Yesu, Mesaya ndimbo-akhayam, gekha nombógø?”

Yaq ezoqa ewaqape gimbo-qavøinam, “Tae mutui-té geabe-tøkewé.”

²³ Yaq Pailøt gezøbevap, “Gekha zapá? Ngenek gekha manqa-zapá ndøgo?”

Geté ndigu kandakanda nøme mba mo-akhaemém, “Tae mutui-té geabe-tøkewé.”

²⁴ Yaq Pailøt geqeiv, av nqægo, ndigu teqa manqat gëyogemák neka avønin nøfe ndøngazëm, yaq ndego ibøkha ndøndáp, ezoqa ewaqape-qa bøi-te, zenda vøsunguz, gezø-ein, “Nqanek noqá manqa-zapá mbá, zo ngenek ezoqam tozolaem. Zoqá manqa-zapá.”

²⁵ Yaq ezoqa ewaqape gindu-qavøinam, “Yaq-fia nqosøgeap, teqa kouk waev-qa yaq-te, ni-té qabenø-nqeivøém, nigí nakheis namba.”

²⁶ Yaq Pailøt até gendego, Balabas vøzø-nqonqotav. Geté Yesu nakhag ezoqam-qá zenda-té genøvé, bemøfeomem, tae mutui-te sasa bemø-tøkewem.

*Nakhag ezoqam, Yesu otøotam gi:vewem
(Mak 15:16-20; Zion 19:2-3)*

²⁷ Yaq Pailøt-gi nakhag ezoqam, Yesu gaman-qá khoev-té gimøndafém, yaq nakhag ezoqa ewaqape vøzø-akha, te-te vøndø-pindam.

²⁸ Yaq até gindigonem, ekeza ndabua sègembo-khofoném, neka ndabua køkouk, kopømbe ande av kawa ezoqam-qa ndabua ndægo, vømbø-uzim.

²⁹ Yaq gumbag fakiafakia-us ndø-ogeaném. Yaq kawa-té gimboe-uzím. Andé kawa ezoqam-qá wawáq. Yaq teqa nakeamo zenda-te, tatuag, kopømbe ande av kawa ezoqam-qa tatuag ndægo, vømbø-etøomem. Yaq otøotam me:vewém. Katuk ndømkøuf, teqa megemege-te, gimbo-einim, “Zu ezoqam-ge kawa. Iké: qo-te.”

³⁰ Yaq kōse mbøe-pisibømém, teqa kha-te, tatuag nqawa vøe-viomem, kawa sasa mbøe-khanæmem.

³¹ Otøotam gumuvewem, yaq ndabua kōkōuk, nqawá ginømbo-khofoném, neka ekeza ndabua vømbø-uzim. Yaq tinøndafém ndøgo, tae mutui-te vømø-tøkwém.

Yesu tae mutui-te gitøkewem

(Mak 15:21-32; Luk 23:26-43; Zion 19:17-27)

³² Nakhag ezoqam, Yesu taon bavokho gi-ituat, ezoqa ndø-ometám. Sailini taon-ák. Teqa iz Saemón. Yaq ndigu até gindigonem, ndego Yesu-qa tae mutui eqawat-qa yaq-te vøtøpøtøvem.

³³ Yaq gi-apat, manqei ndøgo timøfakház, Golgota ndimbo-akhayam. Taqa manqa mokho, “Kawa-pakha manqei.”

³⁴ Yaq Yesu ambá waen mbo-etøomemín. Gigiap khaqain-qapé namba me:tøkuaném. Geté ndego ge:khamas, yaq gèmbøeqasí, vøe-iz.

³⁵ Yaq Yesu tae mutui-té ginø-tøkewém. Gumu-tøkewem, yaq teqa ndabua, kas me-otám.

³⁶ Yaq qame-navøem, ndigu sègeqonáv ndøgo, Yesu vømbø-gazinem.

³⁷ Teqa kawa-te, ova ndo:go, manqat ndøtøkeém, ndego andé gekha manqa-zapa zapayá ginlaem. Av qane-peaupám nqægo, “Ngenek Yesú. Zu ezoqam-gé kawá.”

³⁸ Yesu gitøkewem, pepen ezoqam menás namba me:tøkebám. Nøme ndego, teqa nakeamo zenda-té ginø-tøkewém, neka nøme ndego, yogea zenda-te vøtøkewem.

³⁹ Ezoqa gi-okhoat ndøgo, Yesu sège-ngenøitát. Kawa mba ndøngetæát,

⁴⁰ manqat vømbø-manqatát, av nqægo, “Qo Mbumbukiam-qa khoev ngi-wat-qa neka khøuwa misika mokho-te nango weve-qa qoqogoam, qo qakeza mokho-mba vøkhandi:q. Sogotøndó-vís, nandav tae mutui-te, qo unimanqatin Mbumbukiam-ge Yo toqogoat.”

⁴¹ Yaq até Mbumbukiam-gí iziz ezoqa kandakandá-ya, Mozes-qa guguna manqat nømendim ezoqam neka megetapak nøme namba, otøotam me:vewém.

⁴² Gi-einim, “Ezoqa nøme gèkhandi:ztám. Geté ekeza kha, kopømba mbaín tekhandi. Ngenek unimanqatin Izlael ezoqam-ge kawa tegoat, yaq ndakin yá betøndóvís, nqanek tae mutui-te. Yaq ni tábizi-unimanqatinim.

⁴³ Ndego Mbumbukiam-te mbá genøtawé. Yaq Mbumbukiam yá bekhandi:v, unimanqatin poev tømboqoat te-te. Ngenek ekezan áv gene-eín nqægo, ‘No Mbumbukiam-gé Yó.’”

⁴⁴ Yaq até pepen ezoqám-a, Yesu namba tae mutui-te gitøkebupam, vøngenøinam.

Yesu ge:nanim

(Mak 15:33-41; Luk 23:44-49; Zion 19:28-30)

⁴⁵ Yaq khøuwa muin qandap, qamat atema khagus 3 oklok vøndap, manqei ate qægoam, bøivun ndønqeivøém.

⁴⁶ Yaq ande av 3 oklok ndægo, Yesu kandambaqape tène-ogeá. Ekeza manqat-te áv gene-akhá nqægo, “Eli, Eli, lómá sabaxtáni?” Taqa manqa mokho nqáneq: “Mbumbukiam, Mbumbukiam. Gekha zapá, no qoqo-nøuvan?”

⁴⁷ Geté ezoqam nøme, avønin giwaniapam ndøgo, teqa akhayam giyogem, ndigu manqa mokho ndapeáv. Yaq áv gini-einim nqægo, “Ngenek Ilaiza mbo-akhayám.”

⁴⁸ Yaq ezoqa nøme até gendego, ndabua-qa ndøteit, waen khaqain-qape-te vøuqoqom, tae-te sasa ndølvønnam, Yesu vømbø-qantav. Izam-qa mbogoám.

⁴⁹ Geté ezoqa nøme gindu-einim, “Qombó-iváv. Yaq ziqeivím, Ilaiza petøndéwáv, penømakhaya, ngenek vøkhandi:v.”

⁵⁰ Yaq Yesu kandambaqape, nangó genø-akhá, vønanim.

⁵¹ Yaq nqáe! Mbumbukiam-qa khoev-te, ndabua ndøgo, khafeap kouwat mboqog-te qafaleam, livin-mbá qanømu-qatavát. Sa ová qandoqatá, atema manqei-te. Neka manqei vøkukuvøem, neka nandi kandakanda vø-qaqanimat.

⁵² Yaq Mbumbukiam-gi ezoqa kopoáv, ndigu ibugukhokhof gipakhaetat, tiqa manqei-pakha sège-mboqovønemat, ma gi-osupat ndøgo, neka løvøte-te vøndøsuz,

⁵³ neka tiqa manqei-pakha vø-ivøvem. Yaq Yesu løvøte-te gendo-khandi:v, taqa zita-te, ndigu Zelusalém ginø-öz, Mbumbukiam-qa taon-te. Ezoqa kopoáv gizømet, ndigu løvøte ezoqam.

⁵⁴ Yaq ndego nakhag kawa ezoqam neka ndigu nakhag ezoqa nøme, Yesu gimbo-kewagat, manqei kukuvøem neka matev ate ndægo giqeivim, qafakhanumat, ndigu møe ndøgoném. Møe kandambá. Yaq áv gini-einim nqægo, “Ngenek unimanqatin Mbumbukiam-gé Yó.”

⁵⁵ Ta manqei-te ndøgo, até sakheis-a, vøgoam. Sakheis kandambá. Andé qambaqapé gindu-waniapát, matev qiçivat. Nginik sakheis Yesú namba me:geavún, Gelili plovins-te ginduzav, neka vømbō-tøkeam.

⁵⁶ Sakhei nøme, namba gi-waniapam, nømu Meli. Magdala vemiyav-ák. Neka Meli nømu, ndugu Zems neka Zosef, tigú evó. Neka nømu ndugu, Zebedi-gú zás. Zems neka Zion, tigú evó.

Yesu manqei ozu-te gi-oeoinam

(Mak 15:42-47; Luk 23:50-56; Zion 19:38-42)

⁵⁷ Ezoqa kopo mōndøgoám. Teqa iz Zoséf. Alimatea vemiyav-ák. Gigiap kopoav ezoqám. Ndego Yesu-gé paev ezoqam nøme ndøgoám. Yaq Yesu gitøkewem, qakhagus ndøgo,

⁵⁸ ndego Pailøt-té genøwáv, Yesu-qa kha-qa yaq-te vørmømbō-viam. Yaq Pailøt ekeza nakhag ezoqam gezø-ein, "Ság. Ngenek teqa kha, sà bendáp."

⁵⁹ Yaq Zosef até gendego, teqa kha vøndap, ndabua ndakinak sasa me:løvønøvem.

⁶⁰ Yaq ekeza manqei ozu-té gemø-oeoiú, ndøgo nandi-te ge-oz. Yaq nandi-qape ndøqambesám, manqei-pakha mboqog vøtok, sasa ndøwáv.

⁶¹ Yaq Meli Magdala vemiyav-ak neka Meli nømu, manqei-pakha avønin-té qiçonavát, gimbo-kewagat.

Nakhag ezoqam, Yesu-qa manqei-pakha gimbo-kewagat

⁶² Yaq khøuwa nøme qandopave, khøuwa kandakanda-qa lou khakheinam khøuwa qame-navøem, Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda neka Felisi ezoqam, Pailøt-té ginøzáv.

⁶³ Gimbo-einim, "Khanánqa. Ni matavap áv qanimbi-veséz nqægo: Ndego khavozam ezoqam gekhandi:vta, ndego áv gene-eín, 'No løvøte-te nango ndækhandi:n, khøuwa misika-qa zita-te.'

⁶⁴ Yaq nakémbá. Nakhag ezoqam qókhofotáz, ndøgo manqei-pakha-te. Yaq ùni bembø-keogé, atema khøuwa misika bemø-nasinim. Soqain ndøgo, tegi paev ezoqam teqa kha ti-aqonømem, yaq ezoqa vøzømbé-khavozám, av nqægo, 'Ndego løvøte-té gendo-khandi:v.' Khavozam manqat av nqægo, amba tøfakhanin, yaq ndøgo, teqa khavozam manqat ate ndøgo, ibugukhokhof gemanqatam, ambá unime:løvuaínim."

⁶⁵ Yaq Pailøt gezø-ein, "Qanimáv. Nakhag ezoqam zó-upøzó. Neka ùni mbøe-keogé, nandav manqei-pakha."

⁶⁶ Yaq ndigu manqei-pakha-te vøzav. Yaq nandi-qape-te ndøgo, ndigu mboqog-te go:zavam, khakhatap mo:goném. Soqain ndøgo, ezoqa sa ti-oz. Yaq nakhag ezoqam, ségeziváz ndøgo, manqei-pakha gimbo-kewagat.

28

Yesu løvøte-te gendo-khandi:v

(Mak 16:1-10; Luk 24:1-12; Zion 20:1-10)

¹ Sabat khøuwa qame-navøem, yaq Sande qanaqanus qandopave, Meli, ndugu Magdala vemiyav-ak, neka Meli nømu, manqei pakha-té ginøzáv. Ambá gëmø-qeivimín.

² Yaq nqova mbain, manqei qando-kukuvøem. Manqei kukuvøem kandambá. Zapa ndøgo, Evezøza-gé enzol ezoqam ndovís, yan-te, nandi-qape vø-qambesam, manqei-pakha mboqog tambav-te go:zavam, nandi mumat sasa mo:qom.

³ Teqa kha waev kandambá, vøiyam-ús, neka teqa ndabua ùnime-papaqá.

⁴ Yaq nakhag ezoqam gi-ometam, ndigu møe kandambá. Kha ségezømbu-wageapát, vø-o:az. Andé løvøte ezoqam me me:singitavát.

⁵ Geté ndigu sakheis, enzol ezoqam áv gezømbø-eín nqægo, "Zo møe ndøgøném. No møtenøtén. Zo Yesu-qa zovawét, ndego tae mutui-te gitøkewem.

⁶ Ndego nqanek mbain. Mbumbukiam mōndø-khandi:v, løvøte-te. Ate av-té, ekezan manqat ge:manqatam. Zøtøndézáv. Manqei ndøgo, ma kha qæveam, nqáneq.

⁷ Ndakin nakhama ndøzáv, tegi paev ezoqam manqat vørmøzø-ein. Av qazozømbé-eín nqægo, 'Ndego mōndø-khandi:v, løvøte-te. Yaq ndakin Gelili plovins-té genøamá. Ndego é-ndo:má ndøgo, zoqa megemege-te. Yaq ndøgo, tozomø-ometám.' Nqáe! No ndakin møezø-ein."

⁸ Yaq ndigu sakhei menas, manqei-pakha sége-ivøvé. Nakhamas-té. Møe-ús. Geté até khanakhanakh kandambá. Yaq tegi paev ezoqam-té ginøbøin. Ambá manqat møzø-einín.

⁹ Geté nakhoa livin ndøgu, nqáe! Yesu zøfakhán, vøzø-ein, "Qanaqanus mbomá, zote!" Yaq ndigu tinøzáv ndøgo, katuk vømbō-møkuim, zenda tokhotapak sasa mbogeagimem, vømbō-vizumem.

¹⁰Yaq Yesu gezø-ein, “Zo møe ndøgòném. Nogi paev ezoqam-té qanøzáv, manqat vømøzø-ein. Gellili plovins-té giabenøzáv. Yaq no ndøgo tímø-nømendám.”

Khokho emanqat, Yesu-qa kha-qa yaq-te qapanqavøem

¹¹Ndigu sakheis nakhoa-te gi-apat, yaq nakhag ezoqa nøme ndigu, manqei-pakha gimbo-kewagat, taon-té ginøveséz, Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda, matev ate ndægo, ande äv khanē-fakhanumat, vømēzømas.

¹²Yaq ndigu Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda, megetapak nømé namba me-qonáv, manqat vøkakambam. Manqat gumu-kopo-nem, yaq até gindigonem, nakhag ezoqam moni vøzø-etoam. Moni andé kandambá.

¹³Gizø-ein, “Zo ezoqa äv qazozømbé-manqatét, ‘Ni nĩsømbiát, lova. Yaq tegi paev ezoqam tinduzáv ndøgo, teqa kha vø-aqonømem.’

¹⁴Geté ndego Lom gaman ezoqam, taqa yaq-te te-ewag, yaq ni äv qeimbøé-einím nqægo: Ndøgo zoqá manqa-zapá mbá. Zo mbofògeäp.”

¹⁵Yaq ndigu nakhag ezoqam, moni gindøpøzem, äv tini-matønnumám, av gizømbe-ein. Yaq nqaneq khokho emanqat, sège-panqavøemát, Zu ezoqam-qa bawan mokho-te. Até ndaki khøuwa-té-a, sège-panqavøemét.

Yesu ekeza paev ezoqam, sasae-qa yaq-te manqa gezø-løvua

(Mak 16:14-18; Luk 24:36-49; Zion 20:19-23; Kel 1:6-8)

¹⁶Yaq Yesu-gi paev ezoqam ileven, Gellili plovins-té ginøzáv, manqei pøyat-te vømøqavig. Ate av-té, av Yesu gezømbe-manqatam.

¹⁷Yaq gi-ometam ndøgo, katuk ndømøkuím, vømbø-vizumem. Geté nøme ndigu, gø:nakém.

¹⁸Yaq Yesu sègezø-khanøgím, gezø-ein, “Gigiap ate ndægo, yan-te neka manqei-qape-te nqago, Mbumbukiam noqá zenda-té genøvé. No notó-kawaentát.

¹⁹Yaq nakémbá. Bawabawan-te ate ndækhazet, sozó-okhoát, ezoqa noqa manqat vømē-zømesim, yaq ndigu bemø-nogi-paev-ezoqam-ez. Yaq ibøkha iz zozø-etoumát, Tat-qā iz-tē, neka Yo-qā iz-tē, neka Nqova Mbomambaqape-qā iz-tē.

²⁰Neka vøe-zømesimít. Manqat ate ndægo, av no qazømbe-manqatam, bemøndapem.

Nqáe! No ndægoát zo namba, khøuwa ate ndægo, atema manqei-qape vaev-te.”

Manqat Mbomambaqape Mak gepeawam

Megeat Manqat-qase

Nqanek emanqat, Yesu-qa yaq-te, ndego Mbumbukiam-ge Yo, Mak ndøpeawám. Ndego iz nøme, Zion-Mak mbo-akhaemám. Ndego ambá av nqægo, Yesu-gí paev ezoqam tuelv mokho-tê gunu:goám.

Mak, ndego Pol-ge zifu Banabas, tegé ekeabóí (Kol 4:10). Ndego Zelusalem taon-té gekhouwév, neka Pita neka Pol neka Banabas, tiqa sasae-te vøzø-tøkeam.

Ni kopømba mbaín uni tizi:nøten, gekha manqei-tê ndøgo, Mak nqanek manqat gepeawam. Geté Klisten bawan megetapak, nupøkhan mba giyagam, av gini-matavupám nqægo: Mak Lom taon-té abewáv, yaq ndego ta taon-te ndøgo, Pitá namba abetegoám, ngenek Yesu-qa yaq-te ge:vototupam, yaq Mak vøpeawam.

Mak nqanek manqat, Yesu-qa yaq-te, Lom ezoqam nonqo ndøpeawám. Nginik ezoqam, tiqa poev, bazaføgakh matev zøgoám. Yaq nakémbá, Mak manqat andé kandambá, Yesu-qa bazaføgakh-qa yaq-té gene-peawám, av ndego enqoni-us ezoqa kopoav ge:khakhæz, neka ezoqam ndigu nqova soqøsoqa gizømbu-goam, vøzø-ngeasumam, neka tiqa manqazapazapa-te vønqovotaz, ndøgo qazø-geageapam.

Nqanek manqat-qa vaev, Mak 16:9 qangaz, ta manqat ndøgo, ezoqa viní abe-peawám.

Zion Yesu-qa nakhoa gekhakheinumat

(Met 3:1-12; Luk 3:1-18; Zion 1:19-28)

¹ Emanqat Mbomambaqape, Yesu Keliso-qa yaq-te, ndego Mbumbukiam-ge Yo, nqánek.

² Matev av qanengáz, av Mbumbukiam-ge manqa vevezam ezoqam Aezaya ge:peawam. Ndego av gene-peawám nqægo,

“Mbumbukiam ge-ein:

Nqáe! Noge u-anem notó-khofotáv, qoqa megemege-te.

Ndego nakhoa møqá-khakheinám.

³ Leg-av manqei-te ndøgo, ezoqam-qa manqa wag ndó-akhayam.

Av qane-akhayám nqægo,

‘Evezøza-qa nakhoa é-mozoto-khakheinømém.

Nakhoa ndaføyamba-qape zombøé-viæém, ndego te:geav.’”

⁴ Yaq Zion ndøfakhán, leg-av manqei-te ndøgo, ezoqam ibøkha iz vøzø-etoumam neka Mbumbukiam-qa Manqat vøe-zømesimam. Av gezømbe-manqatám nqægo, “E-mozøqambúz, neka ibøkha iz vø-upøgim. Yaq Mbumbukiam zoqa manqa-zapazapa, ndømbøe-navøém.”

⁵ Ezoqa kopoáv, gindupindam te-te. Zudia plovins-té gindu-okhoám, plovins ate ndægo, neka Zelusalem taon-ak vøndø-pindam. Yaq manqa-zapazapa ndøgo, gimatønumam, gevøndæmém, neka Zoden kea-te ndøgo, ibøkha iz vø-upøgim.

⁶ Zion ndabua egeieqei uzøpøteáv. Geté ndabua ge-uzupam, kemol-qá su gini-geveaném, neka ndabua segim nonqo, søvakhá gigiap-gí ngusúm gini-khakheinøvemém. Neka lou gelogam, bamøkhoekakh neká ndokhos, ti-mba ndígu telouzám.

⁷ Zion ezoqa manqat av gezømbe-manqatám nqægo, “Noqa zita-te, ezoqa kopo ndøgeáv. Ndego no ùnime-løvumbám. No ezoqa khåpe nøte-khapelavøqase-én. Até nqanek sasae khapelavøqasé-a, no katuk tæmøkui, teqa tamak khøfoe-te tæmbotøke, no kopømba mbaín.

⁸ No zo ibøkha iz, ibøkhá qazømbe-etoumít. Geté ndego ibøkha iz, Nqova Mbomambaqape gezømbe-etoumát.”

Yesu ibøkha iz gendap

(Met 3:13-17; Luk 3:21-22)

⁹ Ta khøwa-te ndøgo, até Yesú-a, Zion-te vømat. Nazalet vemiaiv-té gendowáv, Gelili plovins-te ndøgo. Yaq até ndegó-a, Zion-te ibøkha iz vøndap, Zoden kea-te ndøgo.

¹⁰ Yesu ibøkha-te é-vøndo-fakhán-ae, yaq av geneqeív nqægo: Yan gëmboqoé. Yaq Nqova Mbomambaqape ndovís. Andé kuvøkuvuam me me:løvuvavún, te-te.

¹¹ Yaq yan-te ndo:go, manqa wag ndofakhán. Av qande-eín nqægo, “Qo nogé Yó. No poev kandambá qo-te. No nøtaqambo-khafuát.”

Saitan Yesu ge:khamasimat

(Met 4:1-11; Luk 4:1-13)

¹² Taqa zita-te, Nqova Mbomambaqape, Yesu leg-av manqei-té genø-itú.

¹³ Khøuwa foti, leg-av manqei-te geyagam. Yaq Saitan Yesu teme-khamasím ndógo. Yesu sòvakha gigiap lozokhák namba meyagam. Yaq enzol ezoqam tinduzavín ndógo, Yesu vømbø-tøkeemin.

*Yesu Gelili plovins-te sasae gengaz
(Met 4:12-22; Luk 4:14-15; 5:1-11)*

¹⁴ Zion ndimbula-te gi-utøvem, yaq Yesu Gelili plovins-té genøwáv, ezoqa Mbumbukiam-qa Manqat Mbomambaqape vøme-zømesim.

¹⁵ Av gene-zømesimát nqægo, “Khøuwa mízi-khantøzém. Mbumbukiam-qa Megeat Matev, avønín. E-mozoqambúz neka Mbumbukiam-qa Manqat Mbomambaqape vø-unimanqatinim!”

¹⁶ Yesu Gelili kewan ndøgeg-te ge-ewat, yaq evenap menas tezømét ndógo, Saemon neka Endlu. Voe ndø-ogiát. Zapa ndógo, ndigu ezoqa menas, voe nqagim ezoqám. Ndøgo tiqá sasáe.

¹⁷ Yaq Yesu gezø-ein, “Vøndozáv. No zonøndó-paevém. Yaq zo ezoqa takhaset matev nøté-zømesím.”

¹⁸ Yaq até gindigonem, voe sège-ivøvé, sasa mbopaevem.

¹⁹ Yesu agé okhoeáv, evenap menas nøme tenøzømét, Zems neka Zion. Ndigu Zebedi-gí nakheís. Khagua-té gunuguvám. Voe ndøpotofumát.

²⁰ Yaq ate ndigú-a, Yesu vøzø-akha. Yaq ndigu gèqá. Eve sège-ivøvé, tegi sasae ezoqam namba, Yesu vømbø-paevem.

*Yesu ezoqa kopo, nqova soqa gembo-ngeatam
(Luk 4:31-37)*

²¹ Yesu ekeza paev ezoqam namba, Kapenaum taon-té ginøzáv. Yaq Sabat khøuwa-te ndøgo. Zu ezoqam-qá guliguli khoev-té gemø-ón, ezoqa vøme-zømesim.

²² Ezoqam ndigu, teqa nømendim manqat giyogem, mbøni zølév. Zapa ndógo, ndego Mbumbukiam-qá iz-té neka bazaføgakh-té gene-zømesím. Ambá av nqægo, av Mozes-qa guguna manqat nømendim ezoqam gi-zømesimam.

²³ Ta guliguli khoev-te ndøgo, ezoqa kopo møndu:goám. Ndego nqova soqa mbøigoám. Yaq ndego kandambaqapé sege-akhá,

²⁴ “Yésu, Názalet-ak! Gé, qo ni gekha qonígú? Ni ngiænoat-qá qotøndóqav? No møtenøtén, qo gekha ezoqám. Qo Mbumbukiam-gé Ezoqa Ndaføyamba-qapé.”

²⁵ Yaq Yesu ndego nqova soqa, gèmbøe-khafén, gembo-ein, “Qo manqat tíal! Møqotøndo-fakháq, qo nandav ezoqam-qa mokho-te ndoqotu:gu.”

²⁶ Yaq ndego nqova soqa, até gendego, ndego ezoqam møndøkhæ-qantám, sùgumu-waguvupát, sasa ndøfakhan. Akhayam-ús, gendo-fakhan.

²⁷ Yaq ezoqa ewaqape, nqova ndafe kandambá, neka yaqyaq-a gibond, “Nqanek gekha matév? Teqa nømendim matev viní. Nðakinák, neka bazaføgakh-ús. Ngenek nqova soqøsoqa sègezømbe-khafenín, yaq ndigu teqa manqat o-mba vømbøe-ndapemin.”

²⁸ Yesu nqanek matev gego, yaq ndaføyambá, teqa emanqat sùgumu-panqavøemát, Gelili plovins-te ate qægoam.

*Yesu ezoqa kopoav gekhakhæz
(Met 8:14-17; Luk 4:38-41)*

²⁹ Yesu Zu ezoqam-qa guliguli khoev gendo-ivav, yaq Saemon neka Endlu, tiqá khoev-té genøwáv. Até Zems neka Zion, namba me-apát.

³⁰ Yaq khoev-te gimøfakhaz, Saemon-gu zimpuka, ngusu tatas enqoni mbovitát. Venanqei nonqo-té gubuvám. Yaq Yesu tøke-qa mbøvømém, tuqa yaq-te.

³¹ Yaq Yesu tenøwáv ndógo, zenda vømbøgea, neka vø-eqei. Yaq ngusu tatas enqoni, sègembo-navøém. Yaq ndugu até gundigu, lou vøzøta.

³² Yaq khøuwa gumusinan ndøgo, ezoqa ewaqape, enqoni qazøgoam o nqova soqøsoqa gizømbu-goam, Yesu-té gindu-upøgím.

³³ Vemiav-ak ezoqa ewaqapé ndozáv. Khoev vimá ginømøváb.

³⁴ Yaq gekha enqoni, bugug vinivinimba qazøgoam, Yesu gèkhakhæz. Ezoqa kopoáv. Neka nqova soqøsoqa kopoav, ezoqam-qa mokho-te gizømbu-goam, vøzø-ngeasam. Ndego nqova soqøsoqa takeáv, manqat timanqatat. Zapa ndógo, ndigu møndæzøtéz, ndego gekha ezoqám.

Yesu manqei vinivinimba nōme-te ge-okhoam

(Luk 4:42-44)

³⁵ Khōuwa nōme qandopave, lovōlova-ús, até gupøistám, Yesu gesùzám, khoev vø-ivav, ezoqam-av manqei-te sasa ndōwav, vømø-guligulim.

³⁶ Yaq Saemon-za, gèmbovawát.

³⁷ Yaq gi-ometam ndōgo, gimbo-einim, “Ezoqa ewaqape qoqa ndōvawét.”

³⁸ Geté Yesu manqat gezø-qavøiu, “Ni até vemivemiav nōme-té-a, avønin nqagot, bīziniáv, Mbumbukiam-qa Manqat bamē-zømesim. Zapa ndōgo, no ta zapaya nqáneq qatøndenáv.”

³⁹ Yaq Yesu Gelili plovinis ate ndægo sugumu-vatát, ezoqa tiqa guliguli khoev-te vøe-zømesimat, neka nqova soqøsoqa vøzø-ngeasumat, ezoqam-qa mokho-te gu:goat.

Yesu kha sisi-us ezoqam gekhakheinøvem

(Met 8:1-4; Luk 5:12-16)

⁴⁰ Khōuwa nōme, kha sisi-us ezoqam ndowáv. Yaq Yesu-qa megemege-te, katuk ndømøkúí, vømbøviav, “Ambá qokhakheinømbemín. Poev taqagoat, qo kopømbaqapé, toqokhakheinømbem.”

⁴¹ Yaq Yesu ngenek ezoqam tanakh mbogó, zenda vømbøeve, gembo-ein, “Nqanøpoév. Qo vøkhakhæq.”

⁴² Yaq nqova mbaín, ndego ezoqam, kha sisi sègembo-navøém.

⁴³ Yaq Yesu ngenek ezoqam gèkhofotáv. Geté áv nenegugu nqægo,

⁴⁴ “Qo ezoqa nōme zø-eín, av matev qaqambe-fakhan. Geté Mbumbukiam-gé iziz ezoqam-té qonøqáv, bemøqamekh, neka Mbumbukiam-te etoam matev voqógo, av Mozes gezømbe-ein, kha sisi tøqa-navøem. Yaq ezoqa tiabiti-zøté, qo mògo-eqeieqei-éq.”

⁴⁵ Geté ngenek ezoqam gewav, ndego Yesu-qa manqat sège-vøndazát. Ezoqa ewaqape zømanqatát. Yaq ta zapaya ndōgo, Yesu kopømba mbaín, ezoqa ewaqape-qa bøi-te, vemivemiav-te vøe-onimít. Geté vemivav bavokho ndōgo, ezoqam-av manqei-te genøqonumát. Geté ezoqa ta manqei vinivinimba-te giyagam, sègendo-okhoám, te-te.

2

Yesu kagi ezoqam gekhakheinøvem neka manqa-zapazapa vømbø-evøzam

(Met 9:1-8; Luk 5:17-26)

¹ Khapé outøpøteáv. Yaq Yesu Kapenaum taon-té genøveséz. Yaq ezoqa møndøyogém, av nqægo, ndego khoev-té gegø.

² Yaq gèndopindám te-te. Ezoqa kopoáv. Khoev ùnime-khazém. Até bavokhó-a, mboqog-te ndo:go, løvøzupøteáv. Yaq Yesu Mbumbukiam-qa Manqat me:zømesimát.

³ Ge:zømesimat, yaq ezoqa foa tündizáv. Kagi ezoqam ndø-eqeitavún.

⁴ Ambá Yesu-té ginø-eqeinamín. Geté ezoqa khápumu-khouwéz, vøe-øz. Yaq até gindigonem, khoev ová ginøqavíg, yaq ova ndo:go, má Yesu ge:qotam, nqa vømø-løozem, neka ndego enqoni-us ezoqam, kita-te geqeiam, sasa ndøføløtøvem.

⁵ Yesu tiqa unimanqatin geqeiv, yaq ngenek kagi ezoqam, áv gembøe-eín nqægo, “Áti. Qoqa manqa-zapazapa møndøqa-navøém.”

⁶ Yaq Mozes-qa guguna manqat nømendim ezoqam, wambap-te giqonavam, ekeza mokho-mba áv gini-matavupát nqægo,

⁷ “Gekha zapá, ngenek av nge:manqate? Mbumbukiam-qa iz ndøngi:tít. Ezoqam-qa manqa-zapazapa, Mbumbukiam yakhapús, ndezø-evøzam.”

⁸ Yesu é-møndæ-otév, av gi-matavupát. Yaq gezø-ein, “Zo gekha zapá, zoqa mbøni-te av ndøzøte-matavupít?

⁹ Gè, gekha manqát ndōgo, føgakh mbain? Ndōgò, no ngenek kagi ezoqam tæmbo-ein, ‘Qoqa manqa-zapazapa møndøqa-navøém,’ o ndōgò, tæmbo-ein, ‘Mògo-itán, kita vøkhazo, okho sasa ndøngaz?’

¹⁰ Geté no ndakin nøtézømás, Ezoqam-ge Yo, bazaføgakh nqambógó, ezoqam-qa manqa-zapazapa tezø-evøzam, nqanek manqei-qape-te.”

¹¹ Yaq Yesu até gendego, ngenek kagi ezoqam áv gembøe-eín nqægo, “No nqataqá-manqate. Mògo-itán, neka kita vøkhazo, khoev-te sasa ndøqav.”

¹² Yaq ndaføyambá, ngenek ezoqam sège-itán, kita vøkhazo, bavokho sasa ndōwav. Ezoqa ewaqape até gembo-kewagát, gemat. Ndigu nqova ndafe kandambá, neka Mbumbukiam-qa iz vø-eqanem. Gi-einim, “Ni bugukhokhof matev av nqægo qeiviáv.”

Yesu Livai gembo-akha, tembopavat, neka teqa khoev-te lou vølog

(Met 9:9-13; Luk 5:27-32)

¹³ Taqa zita-te, Yesu Gelili kewan-té genoveséz. Yaq ezoqa kandambá, gindupindam te-te. Yaq Yesu Mbumbukiam-qa Manqat vøe-zømesim.

¹⁴ Yesu ta manqei ndøgo ge-ivav, nakhoa gegeveat, ezoqam ndø-omét. Teqa iz Livái.* Alfius-gé yó. Teks upøgim khoev-qase mokho-té gunu-qotám. Yaq Yesu av gembøe-eín nqægo, “No qonøndó-páev.” Yaq Livai até gendego, gè-itán, vømbøpaev.

¹⁵ Taqa zita-te, Yesu Livai-qa khoev-te, lou mølog. Ta lou loge-te ndøgo, teks moni upøgim ezoqa nøme neka ezoqa nøme, ndigu manqa-zapazapa-us ndizæza, møndøgoám. Kopoáv. Yaq ndigu Yesu neka paev ezoqam, namba me-qonavát. Ezoqam av ngi-gu, kopoáv, Yesu gimbojavam.

¹⁶ Yaq Mozes-qa guguna manqat nømendim ezoqam, ndigu Felisi gizø-akhaemam, Yesu gi-ometam, ezoqam av ngi-gu, lou namba gi-logat, yaq ndigu tegi paev ezoqam, av gezømbøe-eín nqægo, “Gekha zapá, ngenek teks moni upøgim ezoqam neka manqa-zapazapa-us ezoqam namba lou ndiloget?”

¹⁷ Yesu tiqa manqat ge-ewag, yaq av gezømbøe-eín nqægo, “Ezoqam ndigu enqoni mbain ndigu, ndigu mulømula etoam ezoqam mbain tøgoat, kopømbá. Geté enqoni-us ezoqam bezøgó, mulømula etoam ezoqam. No ambá av nqægo, ezoqa eqeieqei akhayam-qa nøgeavün. Geté no manqa-zapazapa-us ezoqam akhayam-qa nøgeavün.”

Yesu lou logemav matev-qa yaq-te gimbøe-bevøpem

(Met 9:14-17; Luk 5:33-39)

¹⁸ Khøwa nøme, Zion-gi paev ezoqam neka Felisi ezoqam, lou logemav matev ndøgoát. Yaq ezoqa nøme tinduzáv ndøgo, Yesu vømbø-bevøpem, “Gekha zapá, Zion-gi paev ezoqam neka Felisi ezoqam, lou logemav matev gigoatun, geté qogi paev ezoqam gonemáv?”

¹⁹ Yaq Yesu yaya zø-etá, taqa yaq-te, gezø-ein, “Ge zó ndozo-matavap, ezoqa sæva te-oki, yaq zifuap lou loge-te tekhatoð, ndigu zifuap kopømbá, lou logemav matev ndøgonem, ndego ti namba te-goat? Av taoká. Ndego anganeam, zifuap namba zua tiqoqongepet, ndigu kopømba mbain, lou logemav matev tigoat.

²⁰ Geté khøwa ndøfakház. Yaq ndego ezoqam, ndego sævam ge-oki, ndøndafém, ti namba nde-go. Yaq tegi zifuap lou logemav matev, ta khøwa-te ndøgo tinigoát.

²¹ Ezoqa kopømba mbain, ndabua mbewat ndakinak, awenege ndabua-te to-tøke. Av toqotego ndægo, yaq ndabua toqosunguz, ndabua ndakinak ndøgo, segé-khapelavøqasé. Yaq ndabua keqæv sa tømø-khouwév.

²² Neka ezoqa kopømba mbain, waen ndakinak, awenege søvakra ngusum-te te-ewa. Zapa ndøgo, awenege søvakra ngusum-te toqo-ewa, yaq waen tøpopon, ndigu gékeqáz. Yaq waen vøqouvøem, neka søvakra ngusum vøsoqoéz. Geté waen ndakinak ndøgo, søvakra ngusum ndakinak-té qotúqóuz.”

Yesu ndego kawá, Sabat khøwa

(Met 12:1-8; Luk 6:1-5)

²³ Khøwa nøme, Sabat khøwá, Yesu ekeza paev ezoqam namba, wit khæe livin-mbá gunu-apát. Yaq tegi paev ezoqam, wit nanga ndøvingsisømé, sasa ndølouz.

²⁴ Yaq Felisi ezoqam tiqa matev gigeivim, Yesu av gimbøe-einim nqægo, “Nqæ! Gekha zapá, qogi paev ezoqam nqanek Sabat khøwa-te sasæ ngigut. Khæfáp nandáv?”

²⁵ Yaq Yesu gezø-qavøiu, “Ge zó, emanqat mozó-geveømem, av Deivid ge-matanam, tegi ezoqam namba ifin qazøvin?”

²⁶ Ta khøwa-te ndøgo, Abiata Mbumbukiam-ge iziz ezoqam kandambaqape gegoam, Deivid Mbumbukiam-qa khoev-té genø-ón, flawa vømølouz, ndigu lou-qase-te go-abam, Mbumbukiam-gi. Matev av nqægo khæfáp. Mbumbukiam-gi iziz ezoqam mba zø-mboqotám, nginik flawa tilouzat. Geté Deivid sègelóuz, neka até ndigú-a, vøzø-etoam, te namba gi-goam.”†

²⁷ Yaq Yesu nøme gezø-ein, “Mbumbukiam ambá av nqægo, ezoqa Sabat khøwa nonqo ndøkhakheinøvém. Geté ndego Sabat khøwa, ezoqam nonqo ndøkhakheinám.

²⁸ Ezoqam-ge Yo, ndego kawá. Até Sabat khøwá-ya, ndégo teno-kawævát.”

3

Yesu ezoqam pingim qambowau, gekhakheinøvem

(Met 12:9-14; Luk 6:6-11)

¹ Khøwa nøme, Yesu Zu ezoqam-qa guliguli khoev-te gemat, ezoqa kopo mønđu:goám ndøgo. Ndego pingim gèmbowáú.

* **2:14 2:14** Livai, iz nøme Metiú. **2:16 2:16** Met 11:19 **2:24 2:24** Deut 23:25 **2:25 2:25** 1 Sam 21:1-6 **2:26** 2:26 Lev 24:5-9 † **2:26 2:26** Deivid av ge-matanam ndægo, yaq ezoqa teqa matev, soqain veweáv. Yaq nakémbá, Yesu teqa yaq-te, nqanek manqat ge-ein. **2:27 2:27** Deut 5:14

² Yaq ezoqa Yesu-te bōi mba mo:veém, ndego ngenek ezoqam peté-khakheinøvēm, penōmakhaya, Sabat khōuwa-te. Zapa ndōgo, ndigu Yesu manqa ovōyam-te vee-qa mbogoám.

³ Yaq Yesu ngenek ezoqam pingim qambowau gembo-ein, "Qoté-itān, livin-mba nqōugu."

⁴ Yaq Yesu ezoqa ewaqape gezōbevap, "Gekha matév ndōgo, Sabat khōuwa-te toqogo, kopōmba? Ndōgō, matev egeiegei toqogo, o ndōgō, matev soqain toqogo? Ndōgō, ezoqa toqo-khandi:v, o ndōgō, ezoqa pakhapakha toqokhana?" Geté ndigu yaq manqat qavōiwateáv.

⁵ Yesu geqambunim, ezoqa vōzōmet, ndego qaqa ndōgō, neka mbōni mbonqosōgím. Zapa ndōgo, ndigu mokho qeiviáv. Yaq até gendego, ndego ezoqam gembo-ein, "Pingim qoté-ovōyam." Yaq ndego ezoqam, pingim vō-ovōyam. Sēgembo-egeiegei.

⁶ Yaq Felisi ezoqam, Yesu-qa matev giqeivim, ndigu sēge-ivōvém, vōzav, yaq gaman ezoqam Elod, tegi ezoqam namba, vōmō-mōvab, manqat vō-einim, Yesu ande āv kinilaēm.

Ezoqa bawan-qaqe Yesu gimbojavam

⁷ Yaq Yesu ekeza paev ezoqam namba, Gelili kewan-té ginōzāv. Geté Gelili plovin-sak kopoáv, até gezōpavát. Até Zudia plovin-sak-a,

⁸ neka Zelusalem taon-ak, neka Idumea manqei-ak, neka Zoden kea yaq-keoqa manqei-ak, neka Taya-yak neka Saedon manqei-ak, vōndō-okhoam. Ndigu tindi-okhoám ndōgo, Yesu matev vinivinimba ge-matōnumam, manqat giyogem.

⁹ Yaq Yesu ekeza paev ezoqam, khagua khakheinam manqat zō-ein. Yaq tēabete-ketáo, ezoqa andé vōe-nqonōtōvēm.

¹⁰ Zapa ndōgo, ta khōuwa-te ndōgo, Yesu ezoqa kopoáv, gekhakheinōvem. Yaq enqoni-us ezoqa nōme, ezoqam gēqaqagimám, atema Yesu-te, kha vōmbō-khanōzemin.

¹¹ Yaq ezoqam ndigu, nqova soqōsoqa gizōmbu-goam, Yesu gi-ometamin, ndigu Yesu-qa megemege-te, ekeza kha, manqei me:lavawín, vō-akhæmemin, "Qo Mbumbukiam-gé yó."

¹² Geté Yesu ndigu gezōmbe-khafén. Ezoqa bezō-manqáté av nqægo, ndego gekha ezoqám.

Yesu u-anim tuelv gi-upōzo

(Met 10:1-4; Luk 6:12-16)

¹³ Yesu manqei poyat-té genōqavíg, ezoqa vōmōvab, ndigu ekeza ma qambōe-pōovam. Yaq ndigu te-te sasa ndōzav.

¹⁴ Yaq Yesu até gendego, ezoqa tuelv vōvevesam. Ndigu ezoqa tuelv, u-anim zō-akhá. Ndigu namba mé:goát. Yaq gékhofosám, ezoqam Mbumbukiam-qa Manqat vōmé-zōmesim,

¹⁵ neka bazafōgakh vōzō-etoám, yaq ndigu nqova soqōsoqa vōngeasumat, ezoqam-qa mokho-te tu:goat.

¹⁶ Ezoqa tuelv gi-upōzo, ngínik: Saemón. Yaq Yesu iz nōme gembo-akha, Pitá.

¹⁷ Nōme Zéms neka Zión. Ndigu Zebedi-gí nakhéis. Yesu iz nōme gezō-akha, Boanezéz. Taqa manqa mokho, "Ndand nakhéis."

¹⁸ Nōme gi-upōzo, Endlú neka Filíp, neka Batolomeú, neka Metiú, neka Tomás, neka Zéms. Ngenek Zems, Alfius-gé yó. Neka nōme Tadiés neka Saemón. Ngenek Saemon, Zelot ezoqam ndōgoám.

¹⁹ Neka nōme Zudas Iskaliót. Ezoqam ngének, vaev-te Yesu tegi qaqa ezoqam-qa zenda-te geve.

Yesu av gimboe-einim nqægo, Saitan-qa bazafōgakh-tē genō-sasaeāt

(Met 12:22-32; Luk 11:14-23; 12:10)

²⁰ Yesu khoev-te gevesez, yaq ezoqa kopoáv, nqawa gindupindam. Yaq Yesu tegi paev ezoqam namba, ambá lou ndōlogín. Geté ezoqam khápumu-khouwéz.

²¹ Yesu-gi ekeza ezoqam, nqanek manqat giyogem, yaq tinduzáv ndōgo. Ambá gekhatowemín. Zapa ndōgo, ndigu até vōe-einim, gekawakawaév.

²² Neka Mozes-qa guguna manqat nōmendim ezoqam, Zelusalem taon-te ginduzav, āv gini-einim nqægo, "Ngenek Belzebul mbōigú, ndego nqova soqōsoqa-ge kawa. Teqá bazafōgakh-té genō-ngeasumatún, nqova soqōsoqa."

²³ Yaq Yesu ndigu ezoqam gēmōváb, gezō-ein, "Manqat nandav, mokho mbaín. Gē, Saitan ekeza kha āv kené-ngeatám, ezoqam-qa mokho-te tu:goat?" Yaq Yesu yaya zō-etá, taqa yaq-te, gezō-ein,

²⁴ "Bawan kopo tigoat, yaq livin-mbā gunumú-qatōnēm, izuizu nakhag vōgonēm, ndigu sugumú-nasinim.

²⁵ Neka evenap tigoat, yaq livin-mbā gunumú-qatōnēm, izuizu vōnōfē, yaq ndigu sugumú-nasinim.

²⁶ Neka matev até kopó. Saitan ekeza kha livin-mba tumuqata, yaq ekeza kha namba vóenófê, ndego até segemó-navóém.

²⁷ Neka nòme nqánek: Ezoqa kopómba mbáin, bazafógakh ezoqam-qa khoev-te sa te-on, gigiap vómbó-aqonám. Geté ndego bazafógakh ezoqam bétókho-lóvónóvém. Váev gigiap tembo-aqonam, teqa khoev-te.

²⁸ No unimanqatín nqazó-manqate. Gekha manqa-zapazapā ndógo, ezoqa ndimatnam, até ndógó-a, Mbumbukiam-qa iz ndingi:wat, ta manqa-zapazapa ndógo, Mbumbukiam kopómbá, segembóé-navóém.

²⁹ Geté ezoqa Nqova Mbomambaqape-qa iz tengiu, Mbumbukiam ta manqa-zapa ndógo, gembóé-navóemák. Ndógo miavmiáv, até gégoát.”

³⁰ Yesu nqanek manqat ge-ein, zapa ndógo: Mozes-qa guguna manqat nómendim ezoqam áv gini-einím nqáego, “Nandev nqova soqa mbóigú, teqa mokho-te.”

Yesu-gu evo neka emekheis, gekha ezoqám?

(Met 12:46-50; Luk 8:19-21)

³¹ Ta khóuwa-te ndógo, Yesu-gu evo neka emekheis ndófakház. Khoev vimá sogowán. Yaq manqat mba ndókhofotóvém, av nqáego, Yesu yá betóndowáv.

³² Ezoqa kopoáv, Yesu-qa avónin-te gíqonavat. Unime-khóogóvém. Yaq ezoqa gimbo-einim, “Nqáe! Qogu qavo neka qamekheis ngó:wani, bavokho. Qoqa mo:keogé.”

³³ Yaq Yesu gezó-ein, “Nogu evo neka nogi nqamekheis kinógoam?”

³⁴ Yaq gégambuním, ezoqa vóžómet, uni gi:khóogóvém, gíqonavam, gezó-ein, “Nqáe! Nogu evo neka nogi nqamekheis ngínik!

³⁵ Zapa ndógo, gekha ezoqám ndigu, Mbumbukiam-qa poev ndimbopaev, nogi nqamekheis neka evo ndigu.”

4

Ezoqa manqei vivinimba-te, wit nanga gezógeakhat, taqa yaya etæ manqat

(Met 13:1-9; Luk 8:4-8)

¹ Khóuwa nòme, Yesu Gelili kewan-te ndógo, zómesim manqat nqawa gengaz, ezoqa kopoáv gindupindam. Yesu únime-khóogóvém. Yaq ndego khagua-té genóketáo, khagua elavóqase vósókuz, sasa mo:qom. Ezoqa ewaqape, ndógeg-té gigoám.

² Yaq ndego yaya etæ manqat zómanqatát. Kopoáv. Nòme gezó-eta, nqánek,

³ “Nqáe! Ezoqam móndógoám. Khae-té genóváv, wit nanga vómó-zógeakh.

⁴ Yaq wit nanga ge:panqabumat, nòme nakhoa-té ginó-o:atát. Yaq pipisi tindu-lóvuvám ndógo, vólouz.

⁵ Geté nòme ndigu, nandi-té ginó-o:atát. Nandi-te ndógo, manqei khapekhapémbá qatóke:pat. Yaq mbusa nakhamas-té ginó-fakhanóvém. Zapa ndógo, manqei andé mbáin.

⁶ Geté yaq, khóuwa gendosasev, mbusa ndigu gifakhatat, khóuwa tatas ndólouwáz. Yaq gékusíz. Zapa ndógo, ndigu ngum uni mbunipóteáv.

⁷ Wit nanga nòme, gapuk-té ginó-o:atát. Yaq gapuk ndógo qa-eqa, ndigu gèvótógeám. Yaq louzi nonqo fakhazaneáv. Mbaín.

⁸ Geté wit nanga nòme ndigu, manqei eqeieqei-té ginó-o:atát. Yaq kopómbá gi-eqanat, nanga vóqataz. Wit nanga nòme ndigu, 30, louzi nonqo gitókebupat. Nòme ndigu 60, neka nòme ndigu 100.”

⁹ Yesu nqanek yaya etæ manqat qamómbóe-navóem, yaq áv gezóembe-ein nqáego, “Gekha ezoqám ndego, gea tómbogoat neka yoge kopómba vómbógoát, yá beyogé!”

Yaq gekha zapā, ezoqa yaya mba gezó-etæam

(Met 13:10-17; Luk 8:9-10)

¹⁰ Ezoqa bawan-qape gi:zav, yaq Yesu-gi paev ezoqam tuelv neka ezoqa nòme gim-bopavam, yaya etæ-qá manqa mokho mbobevópém.

¹¹ Yaq gezó-ein, “Mbumbukiam zo mba zótáke, mokho manqat tóžote-zótez, teqa Megeat Matev-qa yaq-te. Geté ezoqa nòme, no yaya mba nóžó-etæ.

¹² No ndigu yaya mba tæžóembe-etæ ndógo: Ndigu ndikeógé. Geté géqeivimák. Neka ndigu ndiyógé. Geté mokho géndapemák. Amba tíqeivimin neka mokho vóndapemin, yaq ndigu ambá Mbumbukiam-té ginó-qambuzín, yaq ndego tiqa manqa-zapazapa vóžó-evóžamin.”

Ezoqa manqei vivinimba-te, wit nanga gezógeakhat, taqa yaya etæ-qa manqa mokho

(Met 13:18-23; Luk 8:11-15)

¹³ Yaq Yesu ekeza paev ezoqam gezø-ein, “Gê, zo nqanek yaya etæ-qa manqa mokho ndapeáv? Yaq av tægoat ndægo, zo yaya etæ nøme-qa mokho áv khazøté-upøgim?”

¹⁴ Noqa yaya etæ-qa manqa mokho nqáneek: Ezoqam ndego wit nanga gezøgeakhat, ndego Mbumbukiam-qa Manqat me:zømesimát.

¹⁵ Wit nanga ndigu, nakhoa-te gi-o:atat, taqa manqa mokho nqáneek: Ezoqa nøme, ndigu Mbumbukiam-qa Manqat giyogemín, Saitan até gendewavín, manqat vøe-vibamin, tiqa mokho-te tøu-ogeakhat.

¹⁶ Neka wit nanga ndigu, nandi-te gi-o:atat, taqa manqa mokho nqáneek: Ezoqa nøme, Mbumbukiam-qa Manqat nakhamas-té ginø-ndapemín. Khanakanakh-ús.

¹⁷ Geté ta manqat ndøgo, uni mbuvøemáv, tiqa mokho-te. Yaq ndigu føgøføgakh wanimáv. Mbumbukiam-qa Manqat zapaya, yage føgakh-qape o ngenøgim matev qazø-fakhanin, ndigu nakhamas-té ginø-o:azin.

¹⁸ Neka wit nanga nøme ndigu, gapuk-te gi-o:atat, taqa manqa mokho nqáneek: Ezoqa nøme, Mbumbukiam-qa Manqat ambá giniyogé.

¹⁹ Geté ndigu fofogeap khåpe zømbe-khouwevín, tiqa yage zapaya, neka tiqa poev matev, gigiap kopoav neka matev vinivinimba-qa yaq-te, vøtubamin. Yaq Mbumbukiam-qa Manqat, tiqa mokho-te ndøgu, gèvøtagín. Yaq kopømba mbaín, mokho tømbo-fakhan.

²⁰ Neka wit nanga ndøgo, manqei egeieqei-te gi-o:atat, taqa manqa mokho nqáneek: Ezoqa nøme, Mbumbukiam-qa Manqat, ùnime-yogemín neka manqa o-mba vømbøe-ndapemín. Yaq Mbumbukiam-qa Manqat, mokho mbófakhán. Kandambá. Ezoqa nøme-te 30, neka ezoqa nøme-te 60, neka ezoqa nøme-te 100.”

*Waev-qa yaya etæ manqat
(Luk 8:16-18)*

²¹ Yaq Yesu manqat nøme gezø-ein, “Gê, ezoqa lampa tözøgoat, ndigu ndis o lou-qase mokho-té gunú-wuøém? Av taoká! Geté lampa asøzam nonqo-té ginø-wuøém.

²² Yaq até kopó. Gekha matèv ndøgo, ndøkhonøwe, bavokhó qandó-fakhanám. Neka gekha mokho manqát ndøgo, ndøkhonøwe, segendó-veveám.

²³ Gekha ezoqám ndego, gea tømboagoat neka yoge kopømba vømbógoát, yá beyogé!”

²⁴ Yaq Yesu nøme gezø-ein, “Unime-yogé, manqat nqæmanqate. Av zo gigiap o matev ndøzøte-geveam, Mbumbukiam zo áv tezømbé-geveám. Yaq Mbumbukiam-qa matev ndømø-løvuám, av zo matev ndøzøte-matanam.*

²⁵ Gekha ezoqám ndego, mokho gendap, Mbumbukiam otevat nøme mba mbøé-etoám. Geté gekha ezoqám ndego, mokho ndapeav ndøgo, yaq Mbumbukiam até otevat-qasé-a, ndømbogo, segéviwám.”

Yesu Mbumbukiam-qa Megeat Matev, wit nanga ge:khamas

²⁶ Yesu yaya nøme gezø-eta, nqáneek. Gezø-ein, “Mbumbukiam-qa Megeat Matev, kopømba ande av nqægo: Ezoqa khæe-te wit nanga tezøgeakh,

²⁷ yaq tebuvat, neka vøszamát, ndigu wit nanga yakhapus mokho-mbá segé-qatazát neka vøfisamát. Geté ndego gé-otevák, ande áv kinifakház.

²⁸ Manqei yakhapus, ewa qambo-etoamin, gifisamin. Bugukhokhof wit gagayag ndøfitamín, yaq wit nanga sasa ndøqatazin, yaq louzi nonqo vøgonin.

²⁹ Yaq louzi nonqo gumu-fisamin, yaq ngenek avøe ogekhæm ezoqam tewavín ndøgo, vømø-qogazin.”

*Masted tae nanga-qa yaya etæ manqat
(Met 13:31-32; Luk 13:18-19)*

³⁰ Yaq Yesu nøme gezø-ein, “Gê, Mbumbukiam-qa Megeat Matev, áv khazí-khamasém? Gekha yaya zí-etæém, taqa yaq-te?

³¹ Masted tae nanga zí:khamasém. Manqei-te toqo-zøgeakh, yaq ndigu khapímbá. Av tiuká, av tae nanga nøme ndigu.

³² Geté yaq giqatazin, mbusa vøfakhanin, yaq tae kandambá tøyat. Khæe gigiap nøme møndø-løvuamín, neka tangtang kandakandá. Yaq ta tae tangtang guzuguzu-te ndøgo, kopømbaqapé, pipisi go-viviamin.”

*Manqat nøme, yaya etæ-qa yaq-te
(Met 13:34)*

4:19 4:19 Met 19:23-24 4:21 4:21 Met 5:15; Luk 11:33 4:22 4:22 Met 10:26; Luk 12:2 4:24 4:24 Met 7:2 * 4:24 4:24 Taqa manqa mokho nøme nqáneek: Qo Mbumbukiam-qa manqat elavøqase mba toqo-ewagat, yaq qateqat khapémbá toqondapat. Geté Mbumbukiam-qa manqat mæ mba toqo-ewagat, neka voqombó-pavát, yaq qateqat kandambaqapé toqondapat. Yaq av nqægo, Mbumbukiam qateqat nøme mba qambó-etoám. 4:25 4:25 Met 13:12; 25:29; Luk 19:26
4:29 4:29 Joel 3:13; Veve 14:15

³³ Yesu ezoqa Mbumbukiam-qa Manqat ge-zømesimam, yaya av nqægo kopoáv gezø-etæam. Yaq ndógo, ndigu mokho tiabembøe-ndapém.

³⁴ Ezoqa ewaqape, ndego yaya mba zø-etæám. Geté ekeza paev ezoqam namba, gimiyakhapus-mba-ezin, ndego manqa mokho ate ndægo mðndøzø-ovøyamín.

*Yesu manqat mba ge-ein, khamøe sa qavøitav
(Met 8:23-27; Luk 8:22-25)*

³⁵ Ta khagus ndógo, Yesu ekeza paev ezoqam gezø-ein, “Kewan yaq-keoqá qazinó-qantáv.”

³⁶ Yaq ezoqam ndigu, namba gi:goam, ekeza vemivemiyav-té ginø-khofosám. Yesu khagua-te é-mðndøketáo, yaq até tegi paev ezoqám-a, vøketab, yaq sasa ndøsøkuzim. Até khagua nømé-a, namba me:-áz.

³⁷ Yaq giqantavat, anana-mba mðndu:bøen, mbe-qape tåndøfeá, khamøe khagua sasa ndøngetøyam, ibøkha vøu-yovøem. Lokh bøi-té qanø-tøvøyat.

³⁸ Geté Yesu khagua okho-te ndógo, gèbuvám. Kawa kaoqa-té qamboveám. Yaq ekeza paev ezoqam gèti:nám, gimbo-einim, “Nøméndim ezoqam! Qo ni-te toqó-matavap? Ni avnín zigeón!”

³⁹ Yaq Yesu gendosuzam, vø-itan. Yaq até gendego, khamøe ndógo, vøfegimam-a, vøvumøyat, manqat sasanqa-us mbo-eín. Yaq khamøe sègevoítav. Qavøitav mbómá. Manqei sege:veát.

⁴⁰ Yaq Yesu ekeza paev ezoqam gezø-ein, “Zo, gekha mbøni zóva? Ge zó, Mbumbukiam unimanqatinteav sekembá sozøgo?”

⁴¹ Yesu matev av nqægo gematanam, yaq tegi paev ezoqam, møe kandambá gigonem, neka yaqyaq-a gibond, “Ngenek gekha ezoqám? E, até khamøe fegim neka khamøe vumøe, manqat o-mba mbøendapé.”

5

*Yesu ezoqam nqova soqøsoqa gembø-ngeasam
(Met 8:28-34; Luk 8:26-39)*

¹ Yesu ekeza paev ezoqam namba, kewan yaq-keoqá ginøqantáv, Gelasa ezoqam-qa manqei-te vømøfakhaz.

² Yesu khagua-te é-vøndovuáo-ae, ezoqa nqova soqøsoqa-us é-vøndøwav. Nandi nqa-té gendo-fakhán.

³ Ta nandi nqa-te ndógo, løvøte ezoqam ndø-osupám. Ngenek ndógo teyagám. Ndego bazaføgakh kandambá. Até auli sén-a, kopømba mbaín, toqote-løvønøvem.

⁴ Khøuwa kopóáv, ezoqa ambá gini-løvønøvemám, bov-té neka pingim-te. Geté sen sègezø-løvusám. Ezoqa bazaføgakh-qape mbaín, vømboé-khá.

⁵ Pavpave neká lovølova, ndego manqei-pakha-te neka manqei popotap-té genø-okhoám. Sugú-akhaemét neka ekeza kha nandi gene-qaqagumám.

⁶ Yesu qámbá gegoam. Yaq ndego ezoqam Yesu ge-omet, gèndovuáo, Yesu-qa megemege-te, ekeza kha, manqei vøelavao.

⁷ Yaq ndego ezoqam, kandambaqapé møndæ-akhá, ge-ein, “Yésu, Mbumbukiam-ge Yo, ndego Eqeivat-Qape, qo no gekha qonøgø? Mbumbukiam-qa iz-te, nøtaqa-viám, no nqosøgeap nø-etóám!”

⁸ Ndego nqanek manqat ge-ein, zapa ndógo: Yesu áv gene-eín nqægo, “Qo nqova soqa, nandev ezoqam-qa mokho-te ndoqotu:gu, mðqotøndo-fakháq.”

⁹ Yaq Yesu gembøbevap, “Qo gekha íz?” Yaq gembø-qavøiu, “Noqa iz Bawan-qapé. Zapa ndógo, ni nqova soqøsoqa kopoáv.”

¹⁰ Yaq ngenek nqova soqa, Yesu áv gembøeviám nqægo, “Ni nqanek manqei-te nqei, ndøkhoftán.” Viam kandambá gego.

¹¹ Ta manqei avnín-te ndógo, bøsi nen mðndøwanám. Kopoav-qapé. Manqei poyat-té givagimám.

¹² Yaq nqova soqøsoqa Yesu gimbo-viømem, “Ni bøsik-qá mokho-té qanø-khofótán.”

¹³ Yaq Yesu sègezøták. Yaq ndigu nqova soqøsoqa até gindigonem, vøfakhaz, ndego ezoqam-qa mokho-te gu:goam, bøsik-te sasa mø-oz. Yaq bøsik manqei khavøe-té ginøbøín, ibøkha-te vømø-geonim. Bøsik kopoav-qapé, ande áv tu taosén ndægó, gigeonim.

¹⁴ Yaq ezoqam ndigu, bøsik gizø-kewagam, møe ndøbøín, yaq taon-te neka vemivemiyav-te, ezoqa emanqat vømøzømbè-vototap. Yaq ezoqa tinduzáv ndógo, matev ndøqeivím, ma qæfakhan.

¹⁵ Yaq Yesu-te gifakhaz, matev āv giniqeivím nqægo: Ezoqam ndego nqova soqsoqqa gimbbøigoam, geqotam, ndabua ndø-uzupám neka matavap kopømbá qambogoam. Yaq ndigu møe ndøgoném.

¹⁶ Yaq ezoqam ndigu, matev bøi gi:qeivim, emanqat zømbe-vototáp, teqa yaq-te ndego, nqova soqsoqqa gimbbøigoam, neka bøsik, matev ande āv khazømbē-fakhan.

¹⁷ Yaq ezoqa Yesu āv gimbbøe-viømém nqægo, “Niqa manqei ambá qo-ivavín.”

¹⁸ Yesu khagua-te ge:ketawat, yaq ezoqam ndego, nqova soqsoqqa gembo-ngeasam, te namba okho-qa mboviám.

¹⁹ Geté Yesu ndego takeáv, gembo-ein, “Qakeza khoev-té neka ezoqam-té qonóqáv. Neka matev kandambaqape qaqaqafakhan, emanqat qozømbé-vototupát, av Mbumbukiam Evezeza geqambe-matanam neka tanakh āv keqambēgo.”

²⁰ Yaq ndego ezoqam tēnewáv. Ta vemiav ten ate qægoam, ekeza manqei-te, ezoqa sūguzumbu-manqatát, Yesu ande āv kembøe-matanam. Yaq ezoqa nqova ndafe kandambá, giyogem.

Yesu sævam gukhakheinøvem, ndugu kouk qambowavam, neka mbasønakam vøkhandi:v (Met 9:18-26; Luk 8:40-56)

²¹ Yesu kewan yaq-keoqa nqava giqantavat, gimøqa, yaq ezoqa kopoáv gindupindam te-te. Ndego ndøgeg-te até gegoám,

²² yaq Zu ezoqam-qa guliguli khoev megeat ezoqam ndowáv. Teqa iz Zailés. Yaq Yesu ge-omet, ndego teqa zenda tokhotapak-qa megemege-te, ekeza kha, manqei me:laváo,

²³ vømbøviam, gembo-ein, “Nogu yu avønín gēnanám. Ambá qotondo-qavín. Zenda qombøévé. Yaq ndugu enqoni tåbembøe-navøém neka tåbete-khandi:v.”

²⁴ Yaq Yesu ndego ezoqam, namba me:wáv. Yaq ezoqa kopoáv, segembo-paevém, neka sēge-nqonondumát, teqa avønin-te.

²⁵ Ezoqam gi-apat ndøgo, sævam kopo møndu:goám. Ngunuk kouk mbowavám. Nupøkhan mbá. Viav ate qægoam, tuélv qambowavam.

²⁶ Ngunuk sævam, mulømula etoam ezoqam-te vinivinimba, ambá guni-okhoám, neka tugi moni ate gi:goam vø:ngiæzotam. Geté ndigu nqosøgeap mba mbo-etoumám. Tuqa enqoni navøepøteáv. Sà tønø-khouwevtát.

²⁷ Ngunuk Yesu-qa manqat møndø-ewág. Yaq ezoqa bawan-qape-qa mokho-te gu:goam, ndugu Yesu-qá zita-té gunduwáv, neka ndabua vømbø-khanaz.

²⁸ Av guni-matøvé m nqægo, “No ngenek ndabua mba tæmbokhanaz, yaq no sæ-æqeieqei-én.”

²⁹ Ndugu ndabua até é-vømbokhanáz-ae, yaq kouk waev sēgembo-navøém. Yaq ndugu sēge-otév, ekeza kha-te, “Nqanek enqoni møndønø-navøém.”

³⁰ Yesu tene-otév ndøgo, teqa bazaføgakh nøme, ezoqam-té qanøwáv, vøkhakheinøvem. Yaq gēndoqambún, ezoqa ewaqape-qa mokho-te, gezø-ein, “No ndabua gekha ezoqām nøkhanaz?”

³¹ Yaq ekeza paev ezoqam gimbo-einim, “Ezoqam toqó-zømete, nginik qoqa avøninte khape gindikhas? Yaq gekha zapá, qo av qoqote-ein nqægo, ‘No kha gekha ezoqām nøkhanaz?’ ”

³² Geté Yesu sekembá segevavám, av nqægo, kha uni gekha ezoqām mbókhanaz?

³³ Yaq ngunuk sævam sēgendowáv. Møe-ús. Kha sēgembøi-wageapát. Zapa ndøgo, ndugu møndæ-otév, ezoqa nó, matev qanøfakhan. Yaq ndugu Yesu-qa megemege-te, ekeza kha, manqei me:laváo, neka tuqa emanqat ate qægoam, vømbø-vøndaz.

³⁴ Yaq Yesu gumbo-ein, “Ngólam. Qoqa unimanqatin nandav, tøkhakeinøqavém. Mòqoqáv. Qo mbøni betaqávæv. Enqoni møndøqa-navøém.”

³⁵ Yesu ate av-té manqat ge:manqatam, yaq Zailés-qa khoev-te, ndego Zu ezoqam-qa guliguli khoev gezømbo-megetam, ezoqam tinduzáv ndøgo, vømbø-einim, “Qogu yu møndønánim. Nandev nømendim ezoqam, sekemba mbopøwé:t, tendowav.”

³⁶ Yesu tiqa manqat møndø-ewág. Geté guliguli khoev megeat ezoqam, āv gembøe-ein nqægo, “Qo ndøfògēáp! Soqó-unimanqatin.”

³⁷ Yesu ezoqa nøme gēzømbe-khafén, te namba ti:zav. Geté ti-mba ndigu tekhatób, Pita neka Zems neka Zion, Zems-ge yakhasek.

³⁸ Yaq guliguli megeat ezoqam-qa khoev-te gimøfakhaz, eiv neka osombo kandambá geqeiv. Manqa feazu khápumu-khouwév.

³⁹ Yaq Yesu khoev-te ge-on, ezoqa āv gezømbe-ein nqægo, “Zo gekhā zø-eivumit? Neka gekha osombo zówanet? Ngunuk nakhasam nanimateáv. Geté gēbuvít.”

⁴⁰ Geté ndigu Yesu gèvøngi:nám. Yaq Yesu ezoqa ewaqape gènatáz. Evøndipakha neka tegi paev ezoqam misika mba ndøkhatób, neka kouwat mokho-te vø-oz, ma nakhasam guigoam.

⁴¹ Yaq Yesu até gendego, zenda vømbøgea neka ekeza manqat-te sasa mbo-ein, “*Talita, kóum!*” Taqa manqa mokho nqáneq, “*Khapúlav. Nqataqá-manqate. Mòqo-itán!*”

⁴² Yaq ndaføyambá, ngunuk mbasønakam sège-itán, okho vøngaz. (Ngunuk mbasønakam, tuqa viav tuélv.) Nqanek matev qafakhan, yaq ezoqa nqova ndafe kandambá.

⁴³ Geté Yesu gèzømbe-khafén. Ezoqa nøme bezø-ein, av matev qæfakhan ndægo. Yaq ndego mbasønakam lou etoam manqat zø-ein.

6

Yesu ekeza vemiyav-ak gisanqawem

(Met 13:53-58; Luk 4:16-30)

¹ Yesu nqanek manqei ge-ivav, yaq ekeza vemiyav-té genøwáv. Até ekeza paev ezoqám-a, namba me-apát.

² Yaq Sabat khøuwa qandap, ndego nømendim manqat ndøngáz, tiqa guliguli khoev-te ndøgo. Ezoqa kopoáv, teqa manqat giyogem. Neka ndigu nqova ndafe kandambá, gi-einim, “Ngenek ezoqam, otevat neka matavap loloakh gekham-té gendap? Neka bazaføgakh gekham-té gendap, umingiap matev vinivinimba ndematanam?”

³ Gé, ngenek ndégò, khoev puanam ezoqam? Meli-gé yò? Zems neka Zosef neka Zudas neka Saemon, tigí zapikiá? Neka até tegi sænakheís-a, ni namba zíyage?” Yaq ndigu vemiyav-ak, Yesu gèsanqawém.

⁴ Geté yaq Yesu gezø-ein, “Manqei nøme-te, Mbumbukiam-ge manqa vevezam ezoqam, gèmbovizáp. Geté ekeza manqei-te neka ekeza ezoqam-te, ndego vizupáv.”

⁵ Ta manqei-te ndøgo, Yesu kopømba mbáin, umingiap matev tematanam. Geté zenda enqoni-us ezoqa kopokopo mba zømbø-awám, yaq ndigu vøkhakhæz.

⁶ Yesu nqova ndafe kandambá, tiqa unimanqatin mbain matev-qa yaq-te.

Yesu ekeza u-anim tuelv, manqa gezø-løvua, gekhofosam

(Met 10:5-15; Luk 9:1-6)

Yaq Yesu vemivemiyav nøme-té genø-okhoám, ta manqei ndøgo, ezoqa vømē-zømesim.

⁷ Yaq ekeza paev ezoqa tuelv gèmøváb, vøndøzav, yaq ndigu menømenas sasa ndøkhofosam, neka nqova soqøsoqa ngeasam nonqo bazaføgakh vøzø-etoam.

⁸ Av gezømbe-ein nqægo, “Gigiap mbáin, sozó-panqanim. Tatuag mba zótonqogím, okho nonqo. Geté lou neka moqos neka moni ndøtonqògím.

⁹ Zo kopømbaqapé, tamak tozo-uzam. Geté ndabua nøme ndøtonqògím, sa nándav, nandozo-uzap.”

¹⁰ Neka nøme gezø-ein, “Zo ezoqa khoev tizø-einat, ta khoev-te ndøgo, até vøskhoé. Yaq ta-mbá tøzøtè-ivøvemát ndøgo, vemiyav nøme-te tozozavat.

¹¹ Geté manqei nøme-te tozomø-fakhazat, yaq ndigu ezoqam zo khatobeav tøgoat neka zoqa manqat yogeav vøgoát, ta manqei ndøgo sège-ivøvemát. Yaq pakhakh ndøgo, zoqa zenda tokhotapak-te tøgoat, sozó-pomoememát. Yaq ndigu tíabiti-zøtezát, ni manqa-zapa zigoném.”

¹² Yaq Yesu-gi paev ezoqam gèpanqanim, neka ezoqa Mbumbukiam-te qambuzan manqat vøzø-manqatat.

¹³ Yaq nqova soqøsoqa kopoáv, ezoqam-qa mokho-te gu:goat, gèzø-ngeasumám. Neka enqoni-us ezoqam, oil vøzømbø-qouzumam. Yaq ndigu sège-khakhæzin. Ezoqa kopoáv.

Zion ndego ibøkha iz etoam ezoqam, ande av kinllaem

(Met 14:1-12; Luk 9:7-9)

¹⁴ Yesu-qa manqat sège-panqavøemát. Até Elód-a, ndego Gelili plovins-ge kawa ezoqam gegoam, vø-ewag. Ezoqa nøme áv gini-manqatám nqægo, “Yesu, ndego Zíon ategó, ndego ezoqam ibøkha iz gezø-etoumam. Ekeqa nangó gendo-khandí:v. Yaq nakémbá, ndego umingiap matev vinivinimba ndematanam.”

¹⁵ Geté ezoqa nøme gimanqatam, “Ilaizá ategó.” Neka ezoqa nøme gimanqatam, “Yesu ndego Mbumbukiam-gé manqa vevezam ezoqám, av ibugukhokhof gi-yagam.”

¹⁶ Yaq Elod nqanek manqat ge-ewag, ndego áv gene-ein nqægo, “Ngenek Zíon ategó, no teqa monqo kepøzu manqat qævøvomam. Nqawá gendo-khandí:v.”

¹⁷⁻¹⁸ Ta matev ndøgo, áv qanefakhán nqægo: Elod-gu zas Elodias, ndugu ibugukhokhof tege namba qawan Filip-gú zas ndøgoám. Yaq Zion Elod áv gembøe-manqatám nqægo,

“Manqa-zapá nandav, qoge namba qawan-gu sævam qoqondaf.” Yaq Elod-qa qavøiwat, nakhag ezoqam ndøkhofotáz, Zion vø-møvøinam neka ndimbula-te vø-utøvem.

¹⁹ Elodias ndugu, qaqa mbogoám, Zion-te, teqa manqat zapaya. Yaq ndugu Zion løvøwe-qa mbogoám. Geté ndugu nakhóa qeiviáv, ande áv kumbøé-matanám.

²⁰ Zapa ndógo, Elod møe ndógoám, Zion-te. Ndego møndæ-otév, Zion ezoqam egeieqei neka ndaføyamba-qaþé. Yaq Elod gëmbøe-vigimám. Elod, Zion-qa manqat, viniv ambá qambøe-etoumám. Geté ndego gëmbøe-khaneatám, teqa manqat ge-ewagam.

²¹ Geté vaev, Elodias khøuwa mbomambaqaþe tumø-khantáz ndógo, Zion-qa løvøte-qa yaq-te. Elod ge:qan, ta khøuwa iz gemø-khantaz, ndego lou kandambaqaþe ndólóg, gaman ezoqam kandakanda neka nakhag megetapak neka Gelili plovin-sak kandakanda namba.

²² Yaq ate av-té lou gi:logat, Elodias-gú yu ndo-ón, ogiam-ús. Yaq Elod neka ezoqa ewaqaþe, namba gi:logat, poev kandambá qazøwav, tuqa ogiam-te.

Yaq Elod, ndego Zudia ezoqam-ge kawa, até gendego, mbasønakam vømbø-ein, “No unimanqatín nqataqa-manqate. Nøtaqambé-khavoþák. Gekha gigiáp ndógo, qo toqonøviam, soqonø-eín. Yaq søtaqá-etoám.”

²³ Yaq manqa mbusa áv genevé nqægo, “Unimanqatín. Gekha gigiáp ndógo, qo taqapoe. Søtaqá-etoám. Qo toqonø-ein, av nqægo, no gigiap neka manqei ate ndægo, nqæmbo-keoge, livin-mba sa tøtumu-qata, neka nøme qo vøtaqá-etoám, ság. Yaq sægó.”

²⁴ Yaq mbasønakam evo-té gunøwáv, vømbøbevap, “No gekha gigiap-qa manqat nombø-ein?” Yaq evo gundu-ein, “Gigiap nqáneþ: Zion, ndego ibøkha iz etoam ezoqam, teqá kawa-qa manqat qombøé-eín.”

²⁵ Yaq ndaføyambá, mbasønakam kawa ezoqam-té gunøveséz, vømbø-ein, “Noqa poev nqáneþ. Zion, ndego ibøkha iz etoam ezoqam, teqa kawa melek-té qotøndó-qonáv, ndakin.”

²⁶ Elod nqaneþ manqat ge-ewag, yaq ndego khanakhanakh mbaín. Mbøni mbová. Geté ndego poeveáv, tuqa manqat tesanqao. Zapa ndógo, ndego manqa mbusa é-møndo:vé, taqa yaq-te, neka ezoqa ewaqaþe lou namba gi:logat, møndøyogém.

²⁷ Yaq ndaføyambá, nakhag ezoqam ndøkhofotáv, ndimbula khøev-te, Zion-qa kawa vømøndó-ndáp. Yaq ndego nakhag ezoqam gëwáv, Zion-qa monqo vømøkeþaz.

²⁸ Yaq nqava gendoqavan, kawa melek-té gendové, mbasønakam vømbø-etoam. Yaq mbasønakam evo sasa mbo-etoam.

²⁹ Zion-gi paev ezoqam manqat giyogem, yaq ndigu tinduzáv ndógo, teqa kha vøndapem, sasa mø-ozem.

Yesu ezoqa bawan-qaþe ge:zøkef

(Met 14:13-21; Luk 9:10-17; Zion 6:1-14)

³⁰ Yesu-gi u-anim, gekhofosam, nqava gindu-vesezam, yaq te-te gindupindam, emanqat mbøe-vototém, matev ate ndægo gi:matønumam neka ezoqa vøe-zømesimam.

³¹ Yaq Yesu áv gezømbe-eín nqægo, “Zo neka no, ezoqam-av manqei-té qazinø-niáv, vizimø-nikhapuz-mokho-mba-øn, neka pusa sasa zomótá.” Yesu nqaneþ manqat ge-ein, zapa ndógo. Ezoqa kopoáv, sege-vesendám, yaq vønde-okhoam-a, yaq vø-okhoam. Yaq Yesu tegi paev ezoqam namba, kopømba mbaín, lou tilog.

³² Yaq ndigu khagua-té ginøketáb, ezoqam-av manqei-te sasa ndøtinim. Ambá gimiyakhapuz-mokho-mba-ezín.

³³ Geté ezoqa kopoáv, é-møndøzømét, gisøkuzim. Yaq møndø-matøvemém, ande áv kinítinim. Yaq vemíav vinivinimba ate qægoat, ezoqa gëndobøín. Zapá ginøzáv. Yaq é-vømøfakþaz, ma Yesu neka tegi paev ezoqam gimbøe-pøotat.

³⁴ Yaq Yesu gemø-asa, ezoqa bawan-qaþe mba mo-qeív. Yaq ndego tanakh zøgó. Zapa ndógo, ndigu ezoqam, andé síp, keoge ezoqam mbaín tigøat. Yaq ndego nømendim manqat vinivinimba zøngáz.

³⁵ Yaq qakhagus ndógo, ekeza paev ezoqam tinduzáv ndógo, vømbø-einim, “Gëkhagustét, neka vemíav mbaín, nqaneþ.

³⁶ Ezoqam é-moqo-khofosám. Yaq vemivemíav neka khøev avøavun nqagot, ekeza lou bemøwi.”

³⁷ Geté yaq Yesu manqa qavøiwat gezø-ein, “Lou zo zozø-etoám, tilog.”

Yaq gimbo-einim, “Nakhóa mbaín. Taqa fia khápumu-khouwév. Geté ni amba-té, 200 moni mokho tinigunin, amba lou teimø-wiin, nginik ezoqa zøkefe nonqo.”

³⁸ Yaq Yesu gezøbevap, “Gé, zo flawa gekhá nandizøgo? Zøtézáv, neka zøtévwøm.” Yaq gígasem, gi-einim, “Flawa faév, neka zonga menas.”

³⁹ Yaq Yesu ekeza paev ezoqam gezø-ein, “Ezoqa ate nandi-gu, gagayag-té giabe-qoqongeaþét.”

⁴⁰ Yaq ndigu v̄oqoqongim. Babawawan n̄ome-te, ezoqa 50 giqonavat, n̄ome-te 100.

⁴¹ Yaq Yesu até gendego, nginik flawa faev neka zonga menas gè-upòzò, yan-te sasa ndòqan, Mbumbukiam ike manqat v̄ombō-ein. Yaq flawa gèmbegim, tegi paev ezoqam v̄z̄ò-etoam, ezoqa ewaqape-te etoam nonqo. Até zongá-ya, paev ezoqam v̄z̄ò-etoam, yaq ndigu ezoqa ewaqape sasa z̄ò-etoam.

⁴² Yaq ezoqa ewaqape, lou tilóg ndògo, até v̄z̄ò-ewez.

⁴³ Yaq flawa neka zonga mbegeap ndògo, ezoqa gi-iv̄ovem, gèpizumém. Yakhav tuélv ginqeit̄mem, qam̄vea.

⁴⁴ Ezoqa kopoav-qapé, nqanek lou gilog. Angana ate gi:goam, faev taosén.*

Yesu ib̄okha mumat go:geavun

(Met 14:22-33; Zion 6:15-21)

⁴⁵ Yesu nginik ezoqa kopoav-qape, lou guzumbu-etoam, yaq até gendego, tegi paev ezoqam v̄z̄ò-ein, “Zo khagua-té qan̄oketáb, yaq-keoqa, Betsaida vemiav-te, v̄oqantav. No nginik ezoqam nd̄otokho-khofosám.” Yaq ndigu v̄s̄okuzim, sasa nd̄otinim.

⁴⁶ Yaq Yesu ezoqa gumu-khofosam, manqei poyat-té gen̄oqavíg, v̄om̄-guligulim.

⁴⁷ Yaq qamup̄ois ndògo, Yesu sekembá segegoám, manqei-te. Yakhapús. Geté tegi paev ezoqam, kewan livin-mbá gunu-tiamát.

⁴⁸ Yaq Yesu av̄ genez̄omét nq̄ægo: Kham̄oe nd̄osintavám. Yaq kave kandakandá sege-itimát. Yaq lova ande av 3 o 4 oklok nd̄ægo, Yesu ekeza paev ezoqam-té gen̄owáv. Ib̄okha mumát gono:mát. Yaq ndego tiqa khagua l̄ovui-qa ndògoám.

⁴⁹ Geté ndigu Yesu gi-ometam, ib̄okha mumat go:geavun, ndigu até v̄oe-einim, ndego gev̄oḡev. Yaq ndigu m̄oe nd̄oz̄ogéá.

⁵⁰ Ndigu ate gi:goam, gi-ometam, m̄oe kandambá gigonem.

Geté Yesu nakhamas-té gen̄oz̄ò-akhá, gez̄ò-ein, “Zo m̄oe nd̄oḡoném. Nó!”

⁵¹ Yaq khagua-té gez̄ombu-ketáo. Yaq kham̄oe s̄egev̄oitáv. Yaq ndigu nqova ndafe kandambá.

⁵² Ndigu m̄ond̄æz̄otéz, av nq̄ægo, Yesu ezoqa kopoav-qape lou gez̄ò-etoam. Geté ndigu mokho ndapeáv, teqa yaq-te. Matavap zua z̄otokeapám.

Yesu Genesalet manqei-te, enq̄oni-us ezoqam gekhakhein̄ovem

(Met 14:34-36)

⁵³ Yesu tegi paev ezoqam namba giqantav, yaq Genesalet manqei-té gim̄ofakház, v̄om̄-asa.

⁵⁴ Manqei-te giv̄ovuam ndògo, yaq ndaf̄oyambá, ezoqa Yesu ḡemat̄ov̄omém.

⁵⁵ Yaq ndigu s̄ege-panqanim, nakhamas-té, neka enq̄oni-us ezoqam v̄om̄ond̄o-up̄ogim. Gekha manqei-t̄e ndògo, ezoqa Yesu-qa yaq-te giyogemin, ndigu enq̄oni-us ezoqam kita-té gin̄o-abamín, Yesu-te sasa nd̄o-up̄ogimin, ma ndego te:goat.

⁵⁶ Neka gekha manqei vinivinimba-t̄e ndògo, ge-okhoam, vemiav khas̄okhasis-te neka vemiav kandakanda-te, ezoqa enq̄oni-us ezoqam, maket manqei-té gin̄o-up̄ogimín. Yaq Yesu av̄ gim̄b̄oe-vīom̄emín nq̄ægo, “Kop̄ombá, nginik enq̄oni-us ezoqam, ndabua ov-qase mba tiqa-khan̄ozumat.” Yaq gekha ezoqám ndigu, ndabua gimbo-khan̄ozemin, ndigu s̄ege-khakhæzín.

7

Mbumbukiam-qa n̄omendim matev, atanakha-zapazapa-za-qa n̄omendim matev, ḡel̄ovuám
(Met 15:1-9)

¹ Kh̄ouwa n̄ome, Felisi ezoqam neka Mozes-qa guguna manqat n̄omendim ezoqam ndozáv, Yesu-te. Zelusalem taon-té ginduzáv.

² Yaq av̄ giniq̄eivim nq̄ægo: Yesu-gi paev ezoqa n̄ome, lou gilog, ndigu zenda uni sunguziáv, av Felisi ezoqam, ezoqa gi:z̄omesimam.

³ (Nginik Felisi ezoqam neka Zu ezoqam ate gi:goam, lou logemáv, zenda uni sunguzumav t̄oḡoat. Geté atanakha-zapazapa-za-qá matev mbopaevemín, taqa yaq-te.)

⁴ Yaq ezoqam maket manqei-te gindu-qavazin, ndigu m̄ond̄okhæ-khakuamín, váev lou gilogin. Ndigu matev n̄ome kopoáv ndimbopaev, tigi atanakha-zapazapa-za-te gindu-up̄ogimam, kop̄omba ande av kap neka pot neka melek neka venanqei nonqo sunguzam matev.)

⁵ Yaq ndigu Felisi ezoqam neka Mozes-qa guguna manqat n̄omendim ezoqam, Yesu gimbo-bev̄opem, “Gekha zapá ndògo, qogi paev ezoqam nigi atanakha-zapazapa-za-qa matev p̄op̄ovumav ndògo? Ndigu bugukhokhof zenda uni sunguzumáv, lou gilogin.”

* **6:44 6:44** Sakheis neka nakheis m̄ond̄oḡoám, lou gilog. Geté ndigu geveb̄op̄teáv. **6:46 6:46** Luk 5:16 **6:49 6:49**
Luk 24:37 **6:51 6:51** Mak 4:39 **7:2 7:2** Luk 11:38 **7:4 7:4** Met 23:25

⁶ Yaq Yesu gezø-qavøiu, “Mbumbukiam-ge manqa vevezam ezoqam Aezaya, unimanqatin manqat ndø-ein, zo khavozam ezoqam-qa yaq-te. Ndego äv gene-peawám nqægo, ‘Mbumbukiam ge-ein: Nginik no tou mbá ginømbe-vizáp. Geté tiqa mbøni qámbá no-te.

⁷ Ndigu noqa iz, khokhó sege-eqawát. Zapa ndógo, ndigu ezoqam-qá nømendim matev mba me:zømesimit. Ambá noqá nømendim matev.’

⁸ Mbumbukiam-qa nømendim matev, zo mðzo-ivøvé. Geté ezoqam-qá nømendim matev zombopavét.”

⁹ Yaq Yesu gezø-ein, “Mbumbukiam-qa nømendim manqat sanqawe neka zøkeza matev paev-qa yaq-te, zo ùni zøtezøté.”

¹⁰ Mozes äv gene-ein nqægo, ‘Qave neká qavo, gezøvizáp. Gekha ezoqám ndego, eve o evo soqa manqat tembo-ein, ndego ezoqa, yá belaém.’

¹¹ Geté zo ndozo-manqate, ezoqa kopømbaqapé, eve o evo sa tembo-ein, av nqægo, gekha gigiáp ndógo, no amba qo tøtaqa-etoamin, ndógo Kobán. (Taqa manqa mokho, ‘Mbumbukiam-qá.’)

¹² Zo av ndøzøte-manqate, yaq zo ezoqa evøndipakha tøkeam-qa yaq-te, zòzømbø-khazú.

¹³ Yaq zo zøkeza nømendim matev mokho-te, atanakha-zapazapa-za-te qazo-upøgim, Mbumbukiam-qá Manqat zosanqawé. Neka zo matev av nqægo, kopoáv nandozogot.”

Ezoqam äv kené-manqa-zapa-us-ev-in?

(Met 15:10-20)

¹⁴ Yaq Yesu ezoqa ewaqape nqawá genømváb, gezø-ein, “Noqa manqat ùnime-yogé, zo ate nqazøte-go, neka mokho vømbø-ndapem!

¹⁵ Gigiap ndógo, ezoqam-te ndø-øev, kopømba mbaín, te-manqa-zapa-us-ev, Mbumbukiam-qa bøi-te. Geté ndógo tené-manqa-zapa-us-év, matev neka manqat ndógo, te-te ndøndo-fakhate.”*

¹⁷ Yesu nginik ezoqam gezivaz, neka khoev mokho-te vømbø-on, yaq ekeza paev ezoqam, nqanek manqat mokho-qa yaq-te mbøbevøpém.

¹⁸ Yaq Yesu gezø-qavøiu, “Gé, até zó-a, manqa mokho upøgimäv? Ge zó, møzøté-zøtez? Gekha gigiáp ndógo, ezoqam-te ndø-øev, ndógo kopømba mbaín, te-manqa-zapa-us-ev, Mbumbukiam-qa bøi-te.

¹⁹ Zapa ndógo, ta gigiap ndógo, ambá av nqægo, mbøni-tè qanø-øeín, geté emu-té qanø-øeín, neka nqawa vømbø-fakhanin.” (Nqanek manqat mokho-te, Yesu äv gene-ein nqægo: Mbumbukiam-qa bøi-te, lou ate ndægo egeieqeí. Qoté-manqa-zapa-us-eq-ák.)

²⁰ Yaq Yesu gezø-ein, “Ezoqam ndógo tené-manqa-zapa-us-év, matev neka manqat ndógo, te-te ndøndo-fakhate.

²¹ Zapa ndógo, ezoqam-qa matavap soqøsoqa, ndógo matev soqøsoqa-te nakhoa ndøløwe, teqa mbøni-té qando-fakhaté. Ta matev soqøsoqa nqánek: Mambe matev, neka aqonam matev, neka ezoqa pakhapakha khaneam matev,

²² neka nøkenøkem ngi:wat matev, neka gigiap qovetam matev, neka sanqambap matev, neka khavozam matev, neka sapi matev, neka ova matev, neka manqa ponqom matev, neka qakeza iz eqawat matev, neka kawakawa matev.

²³ Matev nqanek ate ndægo, ezoqam-qá mokho-té qando-fakhaté. Yaq ezoqa ndógo tene-manqa-zapa-us-evín.”

Bawan vini-ak sævam, Yesu gu-unimanqatin

(Met 15:21-28)

²⁴ Yesu ta manqei ndógo ge-ivav, yaq Taya taon avønín-té genøwáv. Yaq khoev-te gemø-on, ndego poveáv ezoqa nøme ti-zøtez av nqægo, ndego ngégø. Geté ndego kopømba mbaín tekhnawat.

²⁵ Ta manqei-te ndógo, sævam møndøgoám. Tugu mbasønakam-yu, nqova soqa mbøigoám. Ngunuk sævam, Yesu-qa yaq-te até é-vøe-ewág-ae, vøndøwav, teqa zenda tokhotapak-qa megemege-te, ekeza kha, manqei vøelavao.

²⁶ Ngunuk sævam, bawan vini-ák. Glik sævám. Finisia taon-té guqán, Silia plovins-te ndógo. Yaq ndugu Yesu äv gumbøe-viám nqægo, “Nøgu yu, ambá nqova soqa qombongeatamín?”

²⁷ Yaq Yesu gumbo-qavøiu, “Matev egeieqeí mbá, nakheis-qa lou toqondap, yaq gaqo sasa qozønqagím. Geté lou bugukhokhof nakheis betølog, bezø-ewez.”†

7:6 7:6-7 Isa 29:13 7:10 7:10 Exo 20:12; 21:17; Deut 5:16 7:15 7:15 Kel 10:14-15 * 7:15 7:15 Baebol kopokopo nøme-te, Glik manqat-te gipeaomem, manqat nøme ndógó. Ta manqat nqánek: ¹⁶ Gekha ezoqám ndego, gea tømboqat neka yoge kopømba vømbøgoat, yá beyogé! † 7:27 7:27 Yesu gaqo ge-ein, zapa ndógo. Zu ezoqam, bawan vini-ak, gaqo me:zæbám.

²⁸ Geté yaq ndugu gundu-ein, “Evézøza. Nandav unimanqatín. Geté gaqo ndigu, lou-qase mokho-te ngu:sømbiap, lou khakhayakh ndølogatún, nakheis gi-ivøvemin.”

²⁹ Yaq Yesu gumbo-ein, “Qoqa manqat, mokho kandambá. Khoev-té qonóqáv. Nqova soqa ndego, qogu yu-qa mokho-te gu:goam, møndømbo-fakhán.”

³⁰ Yaq ndugu khoev-te guqavan, tukewág ndøgo, mbasønakam-yu, venanqei nonqo-té gumbobuvám. Neka nqova soqa møndø-fakhán, tu mokho-te gu:goam.

Yesu gea kandøgeap neka manqa-khou ezoqam gekhakheinøvem

³¹ Yesu nqanek manqei Taya taon avønin-te ndøgo, nqawá genø-iváv. Yaq Saedon taon-té genøwáv, vømølvu, Gelili kewan-te vømø-ova, neka vemlav ten manqei-te sasa ndøwav.

³² Yesu gefakhan ndøgo, yaq gea kandøgeap neka manqa-khou ezoqam ndøndafém, te-te. Yaq zenda awam-qa mbøvímém.

³³ Yaq Yesu ndego ezoqam, ezoqa ewaqape-qa mokho-te gu:goam, manqei vini-té genøndáf, vømø-yakhapus-mokho-mba-ez. Yaq até gendego, kokosov gea nqa-te vømboawasam, neka kokosov-te køse sasa ndøpisib, yaq nasam vømbo-khantav.

³⁴ Yaq Yesu yan-té genøqán, mbøni sekeqape vøfok, ekeza manqat-te ge-ein, “*Efat!*” Taqa manqa mokho nqáneq, “Sà bemboqóé!”

³⁵ Yesu nqanek manqat até é-vø-ein-ae, yaq ngenek ezoqam-qa gea gømbo-mboqovøém, neka nasam kopømbá gembo-sasaetam, yaq ndego manqa manqate eqeieqei vøngaz.

³⁶ Yaq Yesu ndigu ezoqam áv gegugub nqægo, “Ezoqa nøme zø-ein, taqa yaq-te.” Ndego manqat kopømbá gegugubam. Geté ndigu teqa emanqat, nøme mba mo:vøndazát.

³⁷ Ndigu nqova ndafe kandambá, yaq gimanqatam, “Matev ate ndægo ndematanam, qanimav tantáv. Ezoqa gea qazø-kandøgeapam neka manqa-khou vøgoam, ndigu ndakin kopømbá ndiyoqe neka manqat ndimanqate.”

8

Yesu ezoqa bawan-qape nøme ge:zøkef

(Met 15:32-39)

¹ Khøuwa nøme, até nqawá, ezoqa kopoáv, Yesu-te gindupindam. Yaq ndigu lou mbaín, vøeløg. Yaq Yesu ekeza paev ezoqam ndømváb, gezø-ein,

² “No tanakh nøzøgó, nginik ezoqam. Zapa ndøgo, nginik no namba ngigu, khøuwa misiká. Yaq ndakin, ndigu lou mbaín.

³ No ndigu iffin-us sa tækhofosam, ekeza vemivemlav-te, yaq bøi møzøgugím, livin-qase. Ezoqa nøme, andé qámbá gindu-okhoam.”

⁴ Yaq Yesu-gi paev ezoqam gimbo-qavøinam, “Gé, lou gekham-té qazíqeivím, nqanek ezoqam-av manqei-te, nginik ezoqam vizí:zøkéf.”

⁵ Yaq Yesu gezøbevap, “Flawa gekhám nandizøgo?”

Ndigu gindu-qavøinam, “Flawa ate gi:goam sevén.”

⁶ Yaq Yesu ndigu ezoqa bawan-qape, manqei-te qonam manqat zø-ein. Yaq até gendego, nginik flawa seven gé-upøzó, Mbumbukiam ike manqat vømbo-ein, sasa ndømbegím, ekeza paev ezoqam, ezoqa ewaqape etoam nonqo, vøzø-etoam, yaq ndigu sasa zø-etoam.

⁷ Até zonga khasøkhasís-a, vøzøgoam. Khapémbá. Yaq Yesu Mbumbukiam-te ike manqat qambøeva, até nginik zongá-ya, ekeza paev ezoqam, ezoqa ewaqape etoam nonqo, vøzø-etoam.

⁸ Yaq ezoqa ewaqape lou tiløg ndøgo, até vøzø-ewez. Yaq lou mbegeap ndøgo, ezoqa gi-ivøvem, gèpizumém. Kandambá qamøvea. Yakhav kandakanda sevén, ginqeitømem.

⁹ Ezoqa kopoav-qapé, nqanek lou giløg. Angana ate gi:goam, ande áv fo taosén ndi:gu.* Yaq Yesu ndigu ezoqam, ekeza vemivemlav-té genø-khofosám.

¹⁰ Yaq ndego até gendego, ekeza paev ezoqam namba, khagua-té ginøketáb, Dalmanuta manqei-te sasa ndøtinim.

Felisi ezoqam Yesu-qa umingiap matev qeivi-qa gigoam

(Met 12:38-42; 16:1-4)

¹¹ Yaq Felisi ezoqam ndozáv, Yesu-te, neka te namba manqa itumbam vøngazem. Ndigu matemateam-qa mbogóam. Neka ambá umingiap matev mboqeivimín, ndego uni Mbumbukiam-qa bazaføgakh tøpømbøégo-a.

¹² Geté Yesu mbøni sekeqape ndøfók, gezø-ein, “Zo ezoqa ndakin nqazoyage, gekha zapá, zo umingiap matev qeivi-qa ndøzøgo? No unimanqatín nqazø-manqate, zo umingiap matev zøqeivimák.”

¹³ Yaq Yesu Felisi ezoqam tenøziváv ndøgo, khagua-te vøketao, yaq-keoqa sasa ndøqantav.

*Yesu Felisi ezoqam neka Elod, tiqa matev, flawa poponøvem nonqo gekhamas
(Met 16:5-12)*

¹⁴ Yesu tegi paev ezoqam namba gi:qantavat, flawa kopo zømbu-khokhonavám, khagua-te. Nøme tonqozoateáv. Manqa matev zømbu-navøém.

¹⁵ Yaq Yesu gezø-ein, "Aiyá qagó. Felisi ezoqam neka Elod, tiqa flawa poponøvem nonqo, gèmbøe-feazoát."

¹⁶ Yaq tegi paev ezoqam, áv ginibondát nqægo, "Ngenek nqanek manqat ekeqá tene-ein ndøgo, ni flawa mbain nqazigu."

¹⁷ Yesu é-møndæ-otév, ndigu gekha manqat mē:bondat. Yaq gezø-ein, "Zo gekha zapá, flawa-qa yaq-te nqazøte-fofogeap? Gê, zo sekemba sozó-bevupit, neka mokho ndapeáv? Gê, zoqa matavap gétokeap?"

¹⁸ Zo bøi ndøzøgó. Geté zo qeivupáv. Neka zo gea ndøzøgó. Geté zo yogepáv. Gèmbu-mataváp,

¹⁹ ta khøuwa-te ndøgo, no flawa faev qæmbegim, neka yaq ezoqa faev taosen vøtēzøkef. Zo yakhav ate qægoam gekhám, lou mbegeap qazo-nqeitømem, ndøgo qamøvea?"

Yaq gimbo-einim, "Yakhav ate qægoam tuélv, qeinqeitumem."

²⁰ Yaq Yesu nøme gezø-ein, "Neka flawa seven qæmbegim, ezoqa fo taosen nonqo. Zo yakhav ate qægoam gekhám, lou mbegeap qazo-nqeitømem, ndøgo qamøvea?"

Yaq gimbo-einim, "Yakhav ate qægoam, sevén qeinqeitumem."

²¹ Yaq Yesu gezø-ein, "Yaq ge zó, gekha zapá, noqa manqat-qa mokho sekemba qeivupav ndozogo?"

Yesu bøi waev mbain ezoqam gekhakheinøvem

²² Yesu ekeza paev ezoqam namba, Betsaida vemia-ve te gimøfakhaz, yaq bøi waev mbain vemian ndondafém, neka Yesu te-te zenda awam-qa vømbø-viømem.

²³ Yaq Yesu ndego bøi waev mbain ezoqam pingi mbogéa, vemia-ve bavokho vø-itu. Yaq até gendego, teqa bøi-te, køse mbøe-pisib, neka zenda sasa mbøeve, gembobevap, "Toqóqevi?"

²⁴ Yaq ngenek ezoqam bøi ge-eqa, gembo-ein, "Ezoqam nqæzømeté. Geté nginik ngi-khoet, andé tae nøteqevi."

²⁵ Yaq Yesu teqa bøi-te, zenda nqawá genøvé. Yaq ngenek ezoqam bøi gembogoa, sègembo-eqeieqei. Gigiap ate qægoam ùnime-qeiváp. Bavokho-qapé.

²⁶ Yaq Yesu gembo-ein, "Qakeza khoev-té qanøqáv. Geté vemia-ve mokho-te ndøqáv."

Pita gematøvem, Yesu, ndego Mesayá

(Met 16:13-20; Luk 9:18-21)

²⁷ Yesu ekeza paev ezoqam namba, Sæzalia-Filipai taon avønin-té ginø-apat, vemia-ve vinivinimba qagoat. Ate av-té gi-apat, yaq Yesu gezøbevap, "Gê, ezoqa no gekha ezoqám mé:næna?"

²⁸ Yaq gimbo-einim, "Ezoqa nøme ndimanqate, qo Zión, ndego ibøkha iz etoam ezoqam. Neka nøme ndimanqate, qo Ilaizá, o Mbumbukiam-gé manqa vevezam ezoqá nømé, ndigu ibugukhokhof giyageapam."

²⁹ Yaq Yesu gezøbevap, "Gemá zo? No gekha ezoqám zøténæna?"

Yaq Pita gembo-qavøiu, "Qo Mesayá."

³⁰ Yaq Yesu ekeza paev ezoqam manqa áv gezømbe-løvuá nqægo, "Zo ezoqa nøme zø-ein, no gekha ezoqám."

Yesu ekeza løvøte neka nango khandivat-qa yaq-te, ande gezømas

(Met 16:21-23; Luk 9:22)

³¹ Yesu tegi paev ezoqam, ekeza løvøte-qa yaq-te zømesim ndøngáz. Gezø-ein, "Ezoqam-ge Yo, nqosøgeap kandambaqape bendáp. Neka Zu megetapak neka Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda neka Mozes-qa guguna manqat nømemind ezoqam bèsanqawém, sasa belæm. Geté khøuwa misika-qa zita-te, nqawa ndøkhandí.v."

³² Yesu manqat bavokho-qapé gezø-ein, taqa yaq-te. Yaq Pita até gendego, Yesu sègekható, guguna manqat manqate vømbøngaz.

³³ Geté Yesu, gendøqambún, ekeza paev ezoqam vøzømet, Pita sasa mboponqom, gembo-ein, "Mòqoqáv qo, Saitan! Zapa ndøgo, qoqa matavap nandav, ambá av nqægo, Mbumbukiam-té qandowáv. Geté manqei-qape ezoqam-té qandowáv."

Yesu-te paev-qa toqogoat

(Met 16:24-28; Luk 9:23-27)

³⁴ Yaq Yesu ezoqa bawan-qape ndømváb, ekeza paev ezoqam namba, gezø-ein, “Gekha ezoqām ndego, no-te paev-qa ndego, ndego ekeza poev matev, zitá geabetewuá, neka ekeza tae mutui bē-eqa, neka no sasa benøndopaev.

³⁵ Gekha ezoqām ndego, ekeza yage geawat-qa tegoat, ndego ndækhambuá. Geté gekha ezoqām ndego, no neka Manqat Mbomambaqape zapaya, ekeza yage te:khambua, ndego ndømøqeív.

³⁶ Gømbo-mataváp. Ezoqa manqei-qape gigiap ate nqægo tøm bogawam, yaq ekeza yage gekhambuá, ta gigiap ate ndægo, áv khambøé-tøkē?

³⁷ Neka gé, ngenek ezoqam, gekha fia ndógō, yage nango temendap?

³⁸ Gekha ezoqām ndego, noqa yaq-te neka noqa manqat-qa yaq-te, mivi tegoat, nginik manqa-zapazapa-us ezoqam mokho-te, ndakin ngiyage, ndigu Mbumbukiam-te tøkēbeav ndigu, yaq até Ezoqam-gé Yó-a, ndego mivi ndógō te-te, Eve-qa waev neka bazaføgakh-te tegeav, Mbumbukiam-gi enzol ezoqam namba.”

9

¹ Yaq Yesu manqat nøme gezø-ein, “No unimanqatín nqazø-manqate. Zo ezoqa nøme, nqazo-waniap, naqanøká zópakhaezák. Geté Mbumbukiam-qa Megeat Matev ndòzotøkhæ-qeívím. Bazaføgakh-us ndøgeáv.”

*Yesu bugug qambo-enend
(Met 17:1-13; Luk 9:28-36)*

² Yaq khøuwa siks-qa zita-te, Yesu, Pita neka Zems neka Zion, manqei poyat-qape-té genø-itúb, vømø-yakhapus-mba-ez. Yaq Yesu-te gi:kewagam, ndego bugug sògo-enendtát, tiqa bøi-te,

³ neka teqa ndabua vømømbō-papaqa-qape. Bøi sanqatøve-ús. Manqei-qape-te ate nqægo, ezoqa kopømba mbaín, ndabua tezunguz, vøpapaqā, kopømba ande av teqa ndabua qægoam.

⁴ Yaq Ilaizā neka Mozes, sègezø-fakház. Yesu namba, manqat ndømanqatám.

⁵ Yaq Pita Yesu gømbo-ein, “Nøméndim ezoqam. Qanimáv, ni nqeigu. Ni khoev-qasis misika nizøpuán, qoqa kopo neka Mozes-qa kopo neka Ilaiza-qa kopo.”

⁶ Pita nqanek manqat khokhø sege-ein. Ndego otevatéav gekha manqat ndø-ein. Zapa ndógō, ndigu møe ndøgoném.

⁷ Yaq ozoz ndokawá, vøgutaz. Yaq ta ozoz-te ndøgo, manqat ndofakhán. Av qande-ein nqægo, “Ngenek nogé Yó. No poev kandambá te-te. Zo teqa manqat gèyogé.”

⁸ Yaq ndigu amba me-qambuním. Geté ezoqa nøme zømeteáv. Yesu mba ndø-ometám, ti namba ge:goam.

⁹ Yaq manqei poyat-te gi:visat, Yesu manqa áv gezømbe-løvuá nqægo, “Matev nqanek, zo qazoqeívím, ezoqa nøme naqanøká me:zømás. Geté Ezoqam-ge Yo, løvøte-te bètøndokhæ-khandí.v.”

¹⁰ Yaq ndigu teqa manqat gèkhatiwiím. Geté yakhapus mokho-mba, áv ginibondát nqægo, “Ngenek løvøte-te khandi-vat-qa yaq-te, manqat ge-ein, taqa manqa mokho áv khandégo?”

¹¹ Yaq Yesu gømbo-bevøpém, “Gekha zapá ndøgo, Mozes-qa guguna manqat nømendim ezoqam ndimanqate, av nqægo, ‘Ilaiza betøkho-fakhán.’?”

¹² Yaq Yesu gezø-qavøiu, “Unimanqatín, Ilaiza bugukhokhof ndøkho-fakhán, gigiap ate ndægo vøkhakheinām. Geté Ezoqam-ge Yo-qa yaq-te, Mbumbukiam-qa Manqat nøme mozó-geveømem? Ndøgo áv qane-ein nqægo, ‘Ndego nqosøgeap kandambaqape ndøqeív neka ezoqa gésanqawém.’

¹³ Geté Ilaiza-qa yaq-te, no nqazø-manqate: Ndego møndø-fakhán. Yaq ezoqam ndego, áv timbøe-matønumát, av ndigu ekeza qazømbe-pøovam. Nqanek matev áv tønèfakhán, av Mbumbukiam-qa Manqat teqa yaq-te qæ-ein.”*

*Yesu opønakam gekhakheinøvem, ndego nqova soqa gembøigoam
(Met 17:14-21; Luk 9:37-43a)*

¹⁴ Yaq Yesu, Pita neka Zems neka Zion namba, tegi paev ezoqa nøme-te nango gin-duqavaz, givisavun, yaq tizømét ndógō, ezoqa kopoáv giwaniapam ti-te. Neka ndigu Mozes-qa guguna manqat nømendim ezoqam namba, manqa ndø-itumbumát.

¹⁵ Yaq ezoqa ewaqape, Yesu gi-ometam, ndigu nqova zøndáf. Yaq tinøbøín ndógō, khaiya mboma manqat vømbo-einim.

8:34 8:34 Met 10:38-39; Luk 14:27 8:38 8:38 Met 10:33 9:1 9:1 Mak 13:30 9:2 9:2-7 2 Pita 1:17-18; Kel 3:22

9:11 9:11 Mal 3:1 9:12 9:12 Mal 4:5-6; Psa 22:1-18; Isa 53:3 9:13 9:13 Met 11:14 * 9:13 9:13 Yesu Ilaiza-qa yaq-te manqat ge-ein, ndego Zion me:manqatám. Qotéqelv: Met 11:14 neka 17:13

- 16 Yaq Yesu gezø-ein, "Gekha zapayā zoté-ponqombupit?"
- 17 Yaq ezoqa tendowáv ndógo, manqat vombō-ein, "Nóméndim ezoqam. No nòkeza yo notòndo-ndáf qo-te. Ndego nqova soqa mbòigú, neka manqa khóu.
- 18 Nqova soqa gè-uvutumátún. Yaq manqei me:lavawín. Yaq kòse mòndæqouzín, teqa manqa-nqa-te, neka khaya vòvivismín, neka kha vombō-fògakhín. No qogi paev ezoqam, mòezø-ein. Nqova soqa ambá gengeatømemín. Geté ndigu amba me:goném. Kopømba mbain."
- 19 Yaq Yesu gendo-qavøiu, "Zo unimanqatin mbain ezoqam, zo ndakin nqazoyage, gè, no khøuwa andé gekhám, zo namba tizi:yagat neka zoqa viniv vøe-eqatát? Geté ság! Opønakam vòndo-ndafém."
- 20 Yaq opønakam vòndø-ndafem. Yaq nqova soqa Yesu ge-omet, ndego até gendego, nakhasam vø-uvutam. Kha sègembøi-wageapát. Yaq nakhasam manqei-té genø-ogú. Sège-qambinimát, neka manqa-nqa-te kòse vombō-qounat.
- 21 Yaq Yesu eve gèmbobeváp, "Gekha khøuwā qambøengaz?"
- Yaq ndego gendo-ein, "Ndógo, khapelavøqase ge:goam, tømboe-ngáz.
- 22 Khøuwa nøme, nqova soqa, gøinam-té neka ibøkha-té genø-nqagevemám. Laelae-qa mbogoám. Geté qo kopømba toqogoat, ambá tanakh qoniguín neka voqonl-tøkein."
- 23 Yaq Yesu gembo-ein, "Gekha zapá, av nqoqote-manqate nqægo, 'Qo kopømba toqogoat?' Matev ate ndægo kopømbá, te-te ndego, nde-unimanqatinat."
- 24 Yaq nakhamas-té, ndego nakhasam-ge eve, áv gene-akhá nqægo, "No mòe-unimanqatin. Gènøtøké. Yaq no kopømbaqapé, tæ-unimanqatin."
- 25 Yaq Yesu geqeiv, av nqægo, ezoqa bawan-qape gèpindumít, yaq ndego nqova soqa gèmboponqóm, gembo-ein, "Qo nqova soqa, manqa-khou neka gea kandøgeap, no nqataqá-manqate. Ngenek nakhasam mòqo-iváv, neka nango ndø-òq, teqa mokho-te."
- 26 Yaq ngenek nqova soqa, gè-ogeá, neka nakhasam vø-uvutam. Kandambá ge-uvutam, sasa ndøfakhan. Yaq ndego nakhasam, andé løvøte bugug me me:kewagám. Yaq ezoqa nøme áv gini-einím nqægo, "Ndego mòndønanim."
- 27 Geté Yesu zenda mbogeá, sasa ndø-eqeiu, vø-itan.
- 28 Yaq vaev-te, Yesu khoev-te ge-on, ekeza paev ezoqam namba gimí-yakhapus-mba-ez, ndigu gèmbø-bevøpém, "Ni gekha zapá ndógo, nqova soqa amba qati-ngeatømem?"
- 29 Yaq Yesu gezø-qavøiu, "Nqova soqa av nge:go, guligulim mbá qoté-ngeatám."

*Yesu qambo-menas, ekeza løvøte neka nango khandivat-qa yaq-te ge:zømas
(Met 17:22-23; Luk 9:43b-45)*

- 30 Yesu ekeza paev ezoqam namba, nqanek manqei gi-ivøvem, yaq Gelili plovin mokho-té sugu-apát. Yaq ndego poeveáv, ezoqam ti:zøtez av nqægo, ndego gekham-té gego.
- 31 Zapa ndógo, ndego ekeza paev ezoqam me:zømesimát. Gezø-ein, "Ezoqam-ge Yo, ezoqam-qá zenda-té ginøveém, neka pakhapakha vombō-khanøem. Geté tenanim, yaq khøuwa misika-qa zita-te, nqawa ndøkhandí.v."
- 32 Tegi paev ezoqam, nqanek manqat giyogem, ndigu manqa mokho ndapeáv. Geté mòe ndøgoném, vømbøé-bevøpém.

*Yesu-gi paev ezoqam mokho-te, megeat ezoqam, gekha ezoqám?
(Met 18:1-5; Luk 9:46-48)*

- 33 Yaq Yesu, ekeza paev ezoqam namba, Kapenaum taon-té ginøzáv. Khoev-te gimø-oz ndógo, yaq áv gezømbe-ein nqægo, "Zo nakhoa-te ndógo, gekha zapayá qazoté-ponqombem?"
- 34 Geté ndigu yaq manqat qavøiwateáv. Zapa ndógo, nakhoa-te ndógo, taqa yaq-te ndógo tini-ponqombém, ti mokho-te, iz akhae kandambaqape, gekha ezoqám ndógo.
- 35 Yaq Yesu segeqóm ndógo, ekeza paev ezoqam tuelv, sasa ndømøvab, gezø-ein, "Gekha ezoqám ndego, megeat iz ndape-qa tegoat, ndego yá betòndo-páev, neka ndego ezoqa ewaqape-gé sasae ezoqam begó."
- 36 Yaq Yesu nakhasam ndo-itú, tiqa mokho-te livin-mba ndøugu vøve, sasa ndøngenøtam, gezø-ein,
- 37 "Gekha ezoqám ndego, noqa iz-te, nakhasam av nge:go tekhatø, ndego no ndøkhatómb. Neka gekha ezoqám ndego, no tekhatomb, ndego no mba gékhatómbák, geté até ndegó-a, Mbumbukiam, no gendo-khofotan."

*Ezoqam ni sanqaupav ndigu, ndigu nigí
(Luk 9:49-50)*

³⁸ Zion Yesu gembo-ein, “Nóméndim ezoqam. Ni ezoqam mõi-ometám. Ndego nqova soqsoqa ndøngeasumatún. Qoqá iz-té genøgoatún. Yaq ni ndego nimbøe-khafeném. Zapa ndøgo, ndego ni namba okhomáv.”

³⁹ Geté yaq Yesu gezø-qavøiu, “Mbøe-khaféáp, ndego. Zapa ndøgo, gekha ezoqám ndego, noqa iz-te uningiap matev ndematanam, ndego noqa iz nakhamas-te géngiuák.

⁴⁰ Gekha ezoqám ndego, ni-te sanqaupav ndego, ndego nigí.

⁴¹ No unimanqatín nqazø-manqate. Gekha ezoqám ndego, zo noqa iz-te, ibøkha-qase tezø-etoam, zapa ndøgo, zo Keliso-gè ezoqám, ngenek ezoqam yaq-fia eqeieqei ndømondáp.”

*Matev soqsoqa ndøgo, unimanqatin matev ndøngi:wat
(Met 18:6-9; Luk 17:1-2)*

⁴² Yaq Yesu manqat nøme gezø-ein, “Gekha ezoqám ndego, nakhei nqonqon av ngí:gu, ndigu no ndi-unimanqatinat, manqa-zapa-te te-itub, teqa manqa-zapa kandamba tantáv. Ndego amba nandi-qape monqo-te timbo-møpøtøzemin, kewan-te sasa mø-oginamin, yaq ta yaq-fia te-te ndego, ambá andé khapémhá. Geté yaq-fia kandambaqape ndøgo, Mbumbukiam-te temøndap.

⁴³ Qoqa zenda kopo, manqa-zapa-te tø-ituqabat, sègekepáz. Zenda kopo mba taqagoat, khandi miavmiav-te toqomø-oq, ndøgo kopømbá. Geté soqain ndøgo, qo zenda menas taqagoat, yaq gøinam-tè qonøqáv, ta gøinam ndøgo, khouvøemav ndøgo.[†]

⁴⁵ Neka qoqa zenda tokhotapak kopo, manqa-zapa-te tø-ituqabat, sègekepáz. Zenda tokhotapak kopo mba taqagoat, khandi miavmiav-te toqomø-oq, ndøgo kopømbá. Geté soqain ndøgo, qo zenda tokhotapak menas taqagoat, yaq gøinam-tè gimø-ogeqænám.[‡]

⁴⁷ Neka qoqa bøi kopo, manqa-zapa-te tø-ituqabat, sègekho fá. Qo bøi kopo mba taqagoat, Mbumbukiam-qa Megeat Matev mokho-te toqomø-oq, ndøgo kopømbá. Geté soqain ndøgo, qo bøi menas taqagoat, yaq gøinam-tè gimø-ogeqænám.

⁴⁸ Ta gøinam-te ndøgo, nonqou ndigu, ezoqam-qa kha ndiloge, nasiniapáv, neka gøinam khouvøemáv.

⁴⁹ Mbumbukiam-gi iziz ezoqam, te-te søvakha gigiap giløvusamin, gøinam-te, ndigu ngalam mo-geemín. Yaq ndøgo, søvakha gigiap sège-eqeieqei-in, Mbumbukiam-qa bøi-te. Yaq matev até kopó, matev føgøføgakh yá betøndo-fakhaté, ezoqa ewaqape-te, ndigu bemø-eqeieqei-ez, Mbumbukiam-qa bøi-te.

⁵⁰ Ngalam gigiap qanimáv. Geté mokhov tømømbo-navøem, yaq áv khoqotégø, nqawa ti-mokhov-us-ez? Zo ngalam bezømbu:gu, zo mokho-te. Neka sambí matev-té qanøyagé, yaqyaq-a.”

10

*Nøkenøkem matev ngi:wat-qa yaq-te
(Met 19:1-12; Luk 16:18)*

¹ Yesu ta manqei ndøgo ge-ivav, yaq Zudia plovin-te neka Zoden kea yaq-keoqá genøwáv. Yaq até nqawá, ezoqa kopoáv gindupindam, yaq ndego vøe-zømesim, av oskia ge-goam.

² Yaq Felisi ezoqam ndozáv, Yesu-te. Ambá gembo-matematememín, gimbo-bevøpem, “Gè, Mozes-qa guguna manqat, áv khané-ein? Ezoqa kopømbá, sævam sa te-ivav, ó, kopømba mbaín?”

³ Yaq Yesu gèzøbeváp, “Gè, zo Mozes gekha manqat zø-ein, taqa yaq-te?”

⁴ Yaq gimbo-qavøinam, “Mozes áv gene-ein nqægo: Anganeam sævam ivøve-qa tegoat, ndøgo kopømbá. Sakhei zøvis pepa bepeawám, bembø-etoam, ndugu sasa bekhofotav.”

⁵ Yaq Yesu gezø-ein, “Mozes nandav manqat gepeawam, zapa ndøgo: Zo khápe zøtesapí:z.

⁶ Geté Mbumbukiam manqei-qape ande ge:khakheinam, ndego ezoqam, anganeam neká sævam, tèkhakheinøvém.

⁷ Yaq nakémbá, anganeam eve neka evo géziváv. Yaq zás namba métøkuaném,

⁸ yaq ndigu ezoqa menas, vømø-kha-kopo-èz. Yaq ndakin ndigu ambá av nqægo, kha menás, av bugukhokhof gi-goam. Geté kha kopó.

⁹ Ndigu Mbumbukiam ndøtøkuzú. Yaq ezoqa beqatøzø.”

¹⁰ Yaq Yesu tegi paev ezoqam namba, khoev-te givesez, ndigu gømbo-bevøpém, taqa yaq-te.

9:40 9:40 Met 12:30; Luk 11:23 **9:41 9:41** Met 10:42 **9:43 9:43** Met 5:30 † **9:43 9:43** Baebol kopokopo nøme-te, Glik manqat-te gipeaomem, manqat nøme ndøgo. Ta manqat nqáne: ⁴⁴ *Ta gøinam-te ndøgo, nonqou ndigu, ezoqam-qa kha ndiloge, nasiniapáv, neka gøinam khouvøemáv.* ‡ **9:45 9:45** Até nqané-k-a, Baebol kopokopo nøme-te, Glik manqat-te gipeaomem, manqat nøme ndøgo. Ta manqat nqáne: ⁴⁶ *Ta gøinam-te ndøgo, nonqou ndigu, ezoqam-qa kha ndiloge, nasiniapáv, neka gøinam khouvøemáv.* **9:47 9:47** Met 5:29 **9:48 9:48** Isa 66:24 **9:50 9:50** Met 5:13; Luk 14:34

10:4 10:4 Deut 24:1-4; Met 5:31 **10:6 10:6** Gen 1:27; 5:2 **10:7 10:7-8** Gen 2:24; Ef 5:31-33

¹¹ Yaq gezø-ein, “Gekha ezoqām ndego, sævam te-ivav neka sævam vini vó-okī, ndego manqa-zapa ndógo, zas-te. Ndego nokenøkem matev ndóngiú neka mambe mé:wáv.

¹² Yaq até kopó. Sævam ndugu, zivis tu-ivav, anganeam vini vóndáf, até ndugú-a, nokenøkem matev ndóngiú neka mambe mé:wáv.”

Yesu nakhei nqonqon zenda gezømbø-awam

(Met 19:13-15; Luk 18:15-17)

¹³ Ezoqa nøme, Yesu-te, nakheis ndo-upøgím. Ndigu møndözøpoé, Yesu ambá zenda zømbø-awamín. Geté tegi paev ezoqam gèzømbe-khafén, ndigu ezoqam.

¹⁴ Yesu nqanek matev geqeiv, ndego khanakhanakh mbaín, ekeza paev ezoqam-te, gezø-ein, “Nakheis bègeáv no-te. Zømbø-khakházám. Zapa ndógo, Mbumbukiam-qa Megeat Matev, tiqa ndigu, av nakheis ngi-gu.

¹⁵ No unimanqatín nqazø-manqate. Gekha ezoqām ndego, Mbumbukiam-qa Megeat Matev khatiwiav tōgoat, av nakhei nqonqon ngi-gu, ndego teqa Megeat Matev mokho-te gemó-onák.”

¹⁶ Yaq Yesu nginik nakheis, gè-upøgímám, zenda vøzømbø-awam, sasa zøguligulim.

Gigiap kopoav ezoqa ndakinak, Yesu-te gendowav

(Met 19:16-26; Luk 18:18-27)

¹⁷ Yesu manqei ndógo ge-ivavtat, yaq ezoqa kopo tendotéit ndógo, Yesu-qa megemege-te, katuk vómøkui, gembo-ein, “Nóméndim ezoqam mbomambaqape. No gekha matev nómatønmat, khandi miavmiav vóténdáp?”

¹⁸ Yaq Yesu gembo-qavøiu, “Gekha zapá no mbomambaqape ndoqote-næna? Ezoqa mbaín, mbomambaqape. Mbumbukiam mba me:gó.

¹⁹ Qo Mbumbukiam-qa guguna manqat mðqote-qatég, av qæ-ein nqægo, ‘Qo ezoqa pakhapakha zøkhanéám. Neka nokenøkem matev ndóngi-wát. Neka ndø-aqónám. Neka meakha manqat ndømanqaté. Neka khavozam matev ndógo. Qavé neka qavo, gèzøvázáp.’”

²⁰ Yaq ngenek ezoqam gendo-ein, “Nóméndim ezoqam. Nqanek guguna manqat ate ndægo nqæmbðpæv, no khapelavøqase qategoam, atema ndakin.”

²¹ Yaq Yesu ngenek ezoqam, gèwawám, kuku matev-ús, gembo-ein, “Qanimáv. Geté matev kopo nøme nqáneq qoqógo. Vøkhæqáv. Yaq gigiap ate nandaqambe-go, qomóví. Yaq moni ndigu toqoqas, gigiap-av ezoqam qozó-etoám. Av toqotego ndægo, yaq qo gigiap qaniqanim, yan manqei-te qoqonø-møvøemét. Yaq vøndøqáv. No qonøndó-pæv.”

²² Yaq ndego nqanek manqat ge-ewag, ndego avus-mba mbovoé. Yaq sègewáv. Mbøni vaev-ús. Zapa ndógo, ndego gigiap kopoáv qambogoam.

²³ Yaq Yesu geqambunim, ekeza paev ezoqam sasa ndøwabam, gezø-ein, “Gigiap kopoav ezoqam, ti-te ndigu unimé-føgákh, Mbumbukiam-qa Megeat Matev mokho-te tu-oz.”

²⁴ Yaq tegi paev ezoqam nqanek manqat giyogem, ndigu nqova ndafe kandambá. Geté Yesu manqat, nqawá genøzø-ein, “Nogi nakheis. Nakhoa føgakh-qapé, Mbumbukiam-qa Megeat Matev mokho-te toqotu-oq!

²⁵ Kemol ndugu, søvakha gigiap kandambaqapu, mil nqa-te one-qa tugoat, tu-te ndugu føgakh andé mbaín, av gigiap kopoav ezoqam-te føgakh ndægo, ndego Mbumbukiam-qa Megeat Matev mokho-te one-qa tegoat.”

²⁶ Yaq Yesu-gi paev ezoqam, nqova nøme mba zømbondáf, neka yaqyaq-a gibond, “Av tægoat ndægo, yaq gekha ezoqām ndøkhandi:v?”

²⁷ Yaq Yesu ti-te gekewag, gezø-ein, “Matev av nqægo, ezoqa kopømba mbaín. Geté Mbumbukiam, ndego vini. Matev ate ndægo, ndego kopømbaqapé tego.”

Yesu toqombo-pavet, taqa yaq-fta

(Met 19:27-30; Luk 18:28-30)

²⁸ Yaq Pita Yesu gembo-ein, “Nqáe! Ni gigiap ate qægoam, zitá qati-wuøém, qo nqetaqambe-pæv.”

²⁹ Yaq Yesu gezø-ein, “No unimanqatín nqazø-manqate. Gekha ezoqām ndego, khoev te-ivav, o namba-qaniap o evo o eve o nakheis tezivaz, o khæ te-ivav, no zapaya neka Mbumbukiam-qa Manqat Mbomambaqape zapaya,

³⁰ ndego Mbumbukiam ndakin yage-te nøme mba mbøé-etoám, kopoav-qapé, wan andléd ate tægoat, khoev, neka namba-qaniap, neka evøndipakha-sæv neka khæ. Geté ndego até ngenøgim matév-a vóndáp, no zapaya. Yaq megemege-te ndo-go, ndego khandi miavmiav ndøndáp.

³¹ Geté ezoqa kopoáv, ndigu ndakin nduo-megetap, gendópavát. Neka ezoqa kopoav, ndigu ndakin ndindopaev, gó-megetát.”

*Yesu qambo-misika, ekeza lõvøte neka nango khandi-vat-qa yaq-te ge:zømas
(Met 20:17-19; Luk 18:31-34)*

³² Yesu ekeza paev ezoqam namba nakhoa gigeveat, Zelusalem taon-te giqavigat, ndego gèzøombo-megetát. Yaq tegi paev ezoqam, nqova zøndáf neka mbøni zøvá, taqa yaq-te. Até ezoqa nõmé-a, namba gi-apat, møe ndøgoném.

Yaq Yesu ekeza paev ezoqam tuelv, nqawá genøkhatób, vømø-yakhapus-mba-ez, neka matev-qa yaq-te, ndøgo Zelusalem taon-te tømøombo-fakhan, sasa me:zømas,

³³ gezø-ein, "Nqáe! Ni Zelusalem taon-té qazinø-qavigít. Yaq Zelusalem taon-te ndøgo, Ezoqam-ge Yo, Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda neka Mozes-qa guguna manqat nõmendim ezoqam-qá zenda-té gimøveém. Yaq ndigu manqa ovøyam-te sasa ndøveém, manqat vøkopo-nëm, av nqægo, yá benanim, neka manqei vini-ak-qa zenda-te vøveém, ndigu Mbumbukiam zøtezeateav ndigu.

³⁴ Yaq ndigu otøotam mé:vewém neka køse vømboé-pisibømém, teqa kha-te, neka vøzuím, pakhapakha sasa mbókhanøém. Geté khøuwa misika-qa zita-te, ndego nqawa ndøkhandi:v."

*Zems neka Zion, iz akhae ndape-qa gigoam
(Met 20:20-28)*

³⁵ Zems neka Zion, ndigu Zebedi-gi nakheis, tinduzáv ndøgo, Yesu manqat vømbo-einim, "Nømendim ezoqam. Nitaqá-viømém. Kopømbá, niqa poev matev toqogo."

³⁶ Yaq Yesu gezø-ein, "Zo gekhá zøpøev, no tæzøgo?"

³⁷ Yaq gimbo-einim, "Niqa poev nqáneq. Qo megeat iz kandambaqape toqomøndap, yaq ni ambá qo namba zimi-qonavín, ezoqa nõme, qoqa nakeamo zenda-te vøqøm, neka ezoqa nõme, qoqa yogea zenda-te vøqøm."

³⁸ Geté Yesu gendo-qavøiu, "Zo zøtezeateák, gekha matev-qa zonø-einim. Gè, zo kopømbá, ibøkha khaqain-qape tozo-izam, av no tøte-iz? Neka ibøkha iz ndøgo, no tændap, kopømbá tozo-upøgim?"*

³⁹ Yaq gimbo-einim, "Ni kopømbaqapé."

Yaq Yesu gezø-ein, "Zo ibøkha khaqain-qape ndøzomø-izám, av no tøte-iz. Neka zo ibøkha iz ndøzomø-upøgim, av no tøtendap.

⁴⁰ Geté gekha ezoqám, noqa nakeamo zenda neka yogea zenda-te timøqonav, ambá av nqægo, nõ nõvevesám. Geté ta qonam nonqo, tiqa ndigu tøgoát, Mbumbukiam gevevesam."

⁴¹ Yesu-gi paev ezoqa ten nõme, nqanek manqat giyogem, yaq qaqa ndøgoném, Zems neka Zion-te.

⁴² Yaq Yesu ekeza paev ezoqam tenø-møváb ndøgo, gezø-ein, "Zo møzøte-zøté. Ezoqa ndigu, bawan vinivinimba, kawakawa-za ndizæza, ndigu ezoqa gètøkhonøzát. Neka tigi megetapak, gø:kawæzát, av ekeza poev ndøzømbegø.

⁴³ Geté zo mokho-te, matev av nqægo bègø. Gekha ezoqám ndego, zo mokho-te iz kandambaqape ndape-qa tegoat, ndego yá be-zøge-tøke-ezoqam-év.

⁴⁴ Neka gekha ezoqám ndego, zo mokho-te megeat-qa tegoat, ndego andé ezoqa ewaqape-ge yaq-fia mbain sasae ezoqam bezømbegø.

⁴⁵ Até Ezoqam-gé Yó-a, ndego matev até kopó. Ndego ambá ndøgo tenegeavün, ezoqa sasae timbogoat neka vømbo-tøkeát. Geté ndego ezoqa tøke-qa neka teqa kha lõvøte-te vee-qa ndøgeavün. Yaq ezoqa kopoav, tèabete-nqovotáz."

*Yesu bøi waev mbain ezoqam gekhakheinøvem
(Met 20:29-34; Luk 18:35-43)*

⁴⁶ Yesu tegi paev ezoqam namba, Zeliko taon-te gimøfakhas, yaq nqawa gi-ivøvem, ezoqa kopoáv, namba gi:zav. Yaq ate av-té nakhoa gi:geveat, keoqa-te ndøgo, bøi waev mbain ezoqam mõndøqotám. Teqa iz Batimeús. Timeus-gé yó. Ndego ezoqa gigiap-qa zøvi:mám.

⁴⁷ Yaq ge-ewag av nqægo, Yesu, ndego Nazalet-ak ngøma, yaq ndego sège-akhá, "Yésu. Dévid-ge Zeo. No tanakh gènøgø."

⁴⁸ Yaq ezoqa kopoáv, gøguguím, "Qo manqat tíá." Geté ndego kandakanda nõme mba mo-akhayám, "Dévid-ge Zeo. No tanakh gènøgø."

⁴⁹ Yaq Yesu sège-itán, manqat vø-ein, "Ezoqam nandev, yá betøndowáv, no-te."

Yaq ezoqa ndego bøi waev mbain ezoqam gømbo-akhaém, gimbo-einim, "Qo khanakanakh mbá qanegó. Qó-itán. Yesu ndeqandó-akhayam."

10:32 10:32-34 Mak 8:31; 9:31 **10:38 10:38** Mak 14:36; Luk 12:50 * **10:38 10:38** Ibøkha khaqain-qape neka ibøkha iz ndape, Yesu-qa nqosøgeap me-manqaté, ndego tendap. **10:39 10:39** Kel 12:2; Veve 1:9 **10:42 10:42** Luk 22:25-26
10:43 10:43 Met 23:11; Mak 9:35

⁵⁰ Yaq ndego até gendego, ekeza ndabua sekeqape, manqei-té genø-ogí. Yaq sasanqá sege-itán, Yesu-te vøwaw.

⁵¹ Yaq Yesu gembo-ein, “Qo gekhá qápoe, no tøtaqa-matanam?”

Yaq ndego bøi waev mbain ezoqam gendo-ein, “Nøméndim ezoqam. No bøi keoge-qa nøgó.”

⁵² Yaq Yesu gembo-ein, “Qanimáv. Mòqoqáv. Qoqa unimanqatin nandav, tøkhaheinøqavém.” Yaq ndaføyambá, ngenek ezoqam gekewág, neka Yesu vømbøpæv, nakhoa-te gi-apat.

11

Yesu Zelusalem taon-te, ande kawa ezoqam me ge-on

(Met 21:1-11; Luk 19:28-40; Zion 12:12-19)

¹ Yesu ekeza paev ezoqam namba, Zelusalem taon gi:khatooat, yaq Betfage neka Betani vemia-v-te gimøfakhaz, Oliv manqei pøyat-te ndøgo, ndego paev ezoqa menas tène-khofotáz,

² gezø-ein, “Tozonøzáv ndøgo, vemia-v zoqa megemege-te ndo-go. Tozomø-oz, yaq ndaføyambá, zo donki nakhasam zomø-ometám. Gémpotavát. Ta donki nakhasam-qa zita-te ndo-go, ezoqam bugukhokhof qomateáv. Yaq sozó-ñqovotøvév, sasa zotøndó-ituím.

³ Geté ezoqa tezøbevap av nqægo, ‘Gekha zapá, ngunuk donki nqazo-ñqovotavet?’ Yaq zo áv qazømbøé-einím nqægo, ‘Evezøza mbopøe, ngunuk. Yaq ndego nakhamás, nango ndøzøndo-khofotáv.’”

⁴ Yaq nginik paev ezoqam gizav, donki nakhasam møndø-ometám. Khoev mboqog tambav-té gumopotavám.

⁵ Yaq ezoqa nøme, giwaniapam ndøgo, gèzøbeváp, “Zo gekhá zógot? Gekha zapá, nanduv nandozo-ñqovotavet?”

⁶ Yaq paev ezoqam, manqat áv tizimbi-eín, av Yesu gezømbe-ein. Yaq ndigu sègezøták.

⁷ Yaq donki ndugu, Yesu-té gindu-ituím. Yaq até gindigonem, ekeza ndabua donki-qá zita-té gimboe-khafuzím, Yesu vø:qom.

⁸ Yaq ezoqa kopoáv, Yesu-qa megemege-te, ekeza ndabua mo:møtagát, nakhoa-te, neka ezoqa nøme vuv vøndøqogaz, sasa mo:møtag.

⁹ Yaq ezoqa nøme Yesu-qa megemege-te vø:megetam-a, nøme vøndøpavam, ndigu áv gini-akhaemát nqægo, “Hosána! Iké: Mbumbukiam-te! Ndego ngenek ezoqam bèkhakheinøvév, Evezøza-qa iz-te ngegeav.

¹⁰ Mbumbukiam teqa Megeat Matev bèkhakheinám, ndego ni tenimbo-kawaevtat, av bugukhokhof nigí atanakha Deivid ginimbo-kawaevtam. Hosána! Iké: te-te, ndego uni ova-in ngo:yage!”

¹¹ Yaq Yesu Zelusalem taon-te gemø-on, ndego Mbumbukiam-qá khoev-té genøwáv, gigiap ate qægoam vømøqeiv. Yaq taqa zita-te, Betani vemia-v-té genøveséz, tegi paev ezoqam tuelv namba. Zapa ndøgo, khøuwa gèsinanát.

Yesu fig tae manqat mba gembo-ein, yaq sa qakusi

(Met 21:18-19)

¹² Yaq khøuwa nøme qandopave, Yesu Betani vemia-v nqawa ge-ivav, yaq nakhoa livin ndøgu, ifi mbovín.

¹³ Yaq Yesu bøi ge-ogí, fig tae mba mo:qeiv, qandoyam. Esokho møndømbø-goám. Geté avønín-te ndøgo gewav, nanga-qa gemøkewag, esokho mba ndøqeiv. Tae nanga mbain. Zapa ndøgo, taqá viáv mbá.

¹⁴ Yaq Yesu até gendego, ta fig tae ndøgo manqat vømbø-ein. Gembo-ein, “Qo tae nanga nqawa qóviámák. Ezoqa nango gélogemák qo-te.” Yaq Yesu-gi paev ezoqam, nqanek manqat møndøyogém, ge-ein.

Yesu ezoqa gengeasam, ndigu Mbumbukiam-qa khoev-te gigiap giwiam

(Met 21:12-17; Luk 19:45-48; Zion 2:13-22)

¹⁵ Yesu Zelusalem taon-te gevesez, Mbumbukiam-qa khoev uta-te nqawa ge-on, yaq até gendego, ezoqam ndigu gigiap gu:wiat, gèngeasám, neka lou-qasis vøzø-nqagim, ndigu møni gi:-enendtát neka ndigu kuvøkuvu, Mbumbukiam-te løvusam nonqo, vøwíat.

¹⁶ Yaq ndego ezoqa takeáv, gigiap Mbumbukiam-qa khoev uta yaq-keoqa gisinatam.

¹⁷ Yaq Yesu gè:zømesím, gezø-ein, “Mbumbukiam-qa Manqat, áv qane-peawáp nqægo, ‘Noqa khoev, bawabawan ate ndi:gu-qá guliguli khoev ndøgoát.’ Geté zo Mbumbukiam-qa khoev zø-enendém, vømø-aqonam-ezoqam-qa-pebam-khoev.”

18 Yaq Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda neka Mozes-qa guguna manqat nɔmɛndim ezoqam, nqanek manqat giyogem, ndigu Yesu laelae-qá nakhwa mbovawém. Ndigu mɔe mbogoám. Zapa ndógo, ezoqa ewaqape, teqa nɔmɛndim manqat, mbɔni zólév.

19 Yaq qakhagus ndógo, Yesu neka tegi paev ezoqam, Zelusalem taon nqawa tɔni-ivóvém.

Unimanqatin matev-qa yaq-te

(Met 21:20-22)

20 Khɔuwa nɔme qandopave, Yesu ekeza paev ezoqam namba nakhoa gigeveat, sège-keogém ndógo, ta fig tae ndógo, manqat gembo-ein, gèpakhá. Até lu-té.

21 Pita até gembó-matavupám, Yesu tae manqat gembo-ein. Yaq ndego Yesu áv gembó-ein nqægo, “Nɔmɛndim ezoqam. Qotékewág. Ta tae ndógo, nɔmɔkhaiya soqain-te qoqove, mɔndɔ-pakhá!”

22 Yaq Yesu gezɔ-ein, “Zo Mbumbukiam vɔ-unimanqatinim.

23 No unimanqatin nqazɔ-manqate. Gekha ezoqám ndego, nqanek manqei pɔyat tembo-ein av nqægo, ‘Soqɔqavíg, neka ndaola-té qomɔbɔiáq,’ yaq ndego nakeap mbain tɔgoat, teqa mbɔni-te, geté gè-unimanqatin av nqægo, matev segéfakhán, av manqat ge-ein, yaq matev segembó-fakhán.

24 No nqazɔ-manqate. Gekha matév ndógo, zo tozombóe-guligulimat neka Mbumbukiam vɔzombóe-viɔmɛmát, zo vɔ-unimanqatinim, av nqægo, matev mɔndɔ-fakhán. Yaq zo zóndapém.

25 Geté zo tozo-guligulimat, yaq zo ezoqa nɔme-te qaqa tɔzɔgoat, ndigu zo manqa-zapazapa gizɔgo, yaq zo sá bezɔmbo-navóém. Yaq zoge Zóve ndego, yan-te ngo:yage, até zoqá manqa-zapazapá-ya, segembóe-navóém.”*

Yesu gimbo-bevɔpem, gekha ezoqam-qá iz-té, ndego matev gematɔnumat

(Met 21:23-27; Luk 20:1-8)

27 Yesu tegi paev ezoqam namba, Zelusalem taon-te, nangó ginɔveséz. Yaq Yesu Mbumbukiam-qa khoev uta mokho-te gu-okhoam, Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda neka Mozes-qa guguna manqat nɔmɛndim ezoqam neka Zu megetapak nɔme, tinduzáv ndógo,

28 gimbo-einim, “Qo gekha ezoqam-qá iz-té qonógot, nandav matev nandoqo-matɔnumit? Iz gekha ezoqám qá-etoam, matev av nqægo ndoqogot?”

29 Yaq Yesu gezɔ-qavɔiu, “Até nó-a, bevap kopo nqanógo, zo-te. Zo yaq tozonɔ-qavɔinam, yaq no ndæzɔ-ein, av nqægo, no matev gekha ezoqam-qá iz-té qatɔ-matɔnumit.

30 Zɔnɔmbé-einim. Gè, Zion, ndego ezoqam ibókha iz gezɔ-etoumam, ndego iz Mbumbukiam-té, ó, manqei-qape ezoqam-té gendap?”

31 Yaq ndigu ekeza mokho-mba gibond, “Áv khazi-einim? Tizimbo-einim av nqægo, ‘Ndego iz Mbumbukiam-té gendáp,’ yaq ndego ni áv ginimbí-ein nqægo, ‘Av tægoat ndægo, yaq gekha zapá, zo Zion unimanqatinteav qazogoam?’

32 Geté tizimbo-einim av nqægo, ‘Zion, iz, manqei-qape ezoqam-té gendáp,’ yaq nginik ezoqa bawan-qape, ndɔndo-qambúz ni-te, qaqa vónígú.”

Ndigu megetapak, mɔe ndógoám, ezoqam-te. Zapa ndógo, ezoqa ewaqape, áv gini-unimanqatinám nqægo: Zion, ndego Mbumbukiam-gé manqa vevezam ezoqám.

33 Yaq Yesu áv gimbóe-qavɔinám nqægo, “Ni nítinótenák.”

Yaq Yesu gezɔ-ein, “Av tægoat ndægo, yaq até nó-a, nɔzɔ-einák, no gekha ezoqam-qá iz-té qatɔgot, nqanek matev.”

12

Yaya etæ manqat, khæ keoge ezoqam-qa yaq-te

(Met 21:33-46; Luk 20:9-19)

1 Yaq Yesu yaya etæ ndóngáz, gezɔ-ein, “Ezoqa mɔndógoám. Ndego waen khæ ndókhá, uta vɔ-ogi, neka waen nanga pesegim nonqo, manqei vɔ-oz, neka khæ qeivi nonqo, khoev eqawat-qape vɔwev. Yaq khæ ndógo, ezoqá nɔme-qá zenda-té genóvé, timbóe-kewagat, ekezan manqei nɔme-te vɔwaw.

2 Yaq waen nanga qakhata ndógo, ndego khæ eve, sasae ezoqam ndókhofotáv, ti-te ndigu, ma khæ gimbóe-kewagat. Ekeza waen nanga upɔgim-qa ndógoám.

3 Geté ndigu khæ keoge ezoqam, até gindigonem, ngenek sasae ezoqam gémvɔinám, vɔzuim, yaq khakha-mba nango sasa ndókhofotóvém.

11:18 11:18 Mak 14:1 11:23 11:23 Met 17:20 11:24 11:24 Met 7:7 11:25 11:25 Met 6:14-15 * 11:25 11:25

Baebol kopokopo nɔme-te, Glik manqat-te gipeaomem, manqat nɔme ndógó. Ta manqat nqáne: 26 Geté zo ezoqa nɔme-qa manqa-zapazapa sa navɔpɔteav tɔgoat, yaq zoge Zóve, matev até kopó, zoqa manqa-zapazapa, sa gembóe-navóemák. 12:1

⁴ Yaq ndego khæ eve, sasæ ezoqa nõme ndøkhofotáv. Geté ndego kawa-té ginømbø-khanæmém, mívi matev vømbø-etøomem.

⁵ Neka sasæ ezoqam nõme gekhofotav, yaq ndigu pakhapakha mbokhanøém. Ngenek waen khæ eve, sasæ ezoqa nõme kopoáv gekhofosumam. Nõme ndigu gèzitagám, neka nõme pakhapakha vøzø-khanæmam.

⁶ Yaq ngenek waen khæ eve, ekeza yo mba mbogoám, ndego gembøe-khafuatam. Yaq vaev ndégo tekhofotáv, ekeza manqa ge-ein, 'Ngenek nogé yó. Ndego ndømbø-vizumém.'

⁷ Geté ndigu khæ keoge ezoqam gi-ometam, ekeza mokho-mba, áv gini-einím nqægo, 'Ngenek khæ eve-gé yó. Waen khæ ngének genó-kawa-év. Zilaém. Yaq khæ nqanek, gemøniqá.'

⁸ Yaq até gindigonem, gèmvøinám, pakhapakha vømbø-khanøem, khæ bavokho sasa ndø-ogi:nam."

⁹ Yesu nqanek yaya etæ manqat qamømbøe-navøem, yaq gezø-ein, "Ge zó, ndozomatavap? Ngenek waen khæ eve, gekha matev ndógó? Ndego áv genégó nqægo: Ndego ndøndowáv, ndigu khæ keoge ezoqam pakhapakha vømozø-khaneám, neka waen khæ, ezoqa vini sasa zø-etoám.

¹⁰ Ge zó, Mbumbukiam-qa Manqat mozó-geveømem, av qæ-ein nqægo?

'Nandi-qapi ndigu, khoev puanam ezoqam gisanqabem, ndigu møndømmø-gigiap-qape-éz, khoev puanam nonqo.

¹¹ Nqanek matev, Evezøza ndømatanám.

Nðgo qanimav tantáv, niqa bøi-te.' "

¹² Yesu nqanek manqat gezø-ein, yaq Zu megetapak, møvøiwat-qá nakhoa mbovawém. Geté ndigu ezoqa bawan-qape-qá møe ndøgoám. Yaq ndigu Yesu sège-ivøvé, vøzav.

Yesu amba teks moni abam-qa yaq-te timbøe-matemateømemin

(Met 22:15-22; Luk 20:20-26)

¹³ Khøuwa nõme, Zu megetapak, Felisi ezoqam neka Elod-gi zifuap ndøkhofotáv, Yesu-te. Ndigu ambá gembo-matemateømemín. Yaq Yesu manqat soqain te-einin, yaq ndigu ambá gemvøinámín.

¹⁴ Yaq ndigu tinduzáv ndógo, vømbø-einim, "Nøméndim ezoqam. Ni møtinøtén. Qo unimanqatin ezoqám. Qo møe mbaín, ezoqam-te. Geté qo manqat sògo-manqaté, oskiá ndøgo, ezoqa kandakanda o ezoqa khasøkhasis. Neka qo ezoqa Mbumbukiam-qa poev-qa yaq-te ndoqote-zømesim, qo unimanqatin manqat mba qomanqaté. Qonimbí-ein. Kopømbá, Siza-te teks moni tizi-abumat, ndego Lom kawa kandambaqape, ó, khæfæp? Moni ndizi-abumat, ó, mbaín?"

¹⁵ Ndigu nqanek manqat gi-einim, yaq Yesu møndø-matøvé, ndigu matemateam-qa mbogoám, yaq gezø-ein, "Zo gekha zapá, no matemateam-qa ndozonøgo? Moni mokho zøtøndé-ndøpøzém, batèzømet."

¹⁶ Yaq ndigu moni mokho gindu-ndøpøzem, vøe-ometem. Yaq gezøbevap, "Gé, gekha ezoqam-qá bugug neka iz mó:go, nginik moni mokho-te?"

Yaq gimbo-einim, "Siza-qá bugúg, neka teqá iz mo:gó."

¹⁷ Yaq Yesu gezø-ein, "Av tægoat ndægo, Siza-qa gigiap, Siza zombó-etoumemát. Geté gigiap ndøgo, Mbumbukiam-qa, Mbumbukiam zombó-etoumemát."

Yesu nqanek manqa qavøiwat gezø-ein, yaq ndigu nqova ndafe kandambá.

Sadusi ezoqam, Yesu løvøte-te nango khandi:nat-qa yaq-te gimbøe-bevøpem

(Met 22:23-33; Luk 20:27-40)

¹⁸ Yaq Sadusi ezoqam ndozáv, Yesu-te. Nginik Sadusi ezoqam, áv gini-unimanqatinát nqægo: Ezoqa tipakhaetat, ndigu nango gemø-khandi:zák, løvøte-te. Yaq ndigu Yesu bevap mbogoném,

¹⁹ gimbo-einim, "Nøméndim ezoqam. Mozes ni áv ginimbi-peawám nqægo: Ezoqa tenanimat, sæva te-ivavat, patu qataeveav vøgoát, yaq ngunuk ngæmam, namba qawan be-okíát, tege namba qawan, ndego genanim, patu bembó-qatav.

²⁰ Qotøndé-ewág, nqanek emanqat. Angana møndøgoám. Evenáp. Até gi:goam sevén. Yaq khøuwa ndego, sævam ndø-okí, vønanim. Patu qataeveáv.

²¹ Yaq eveqase ndø-okí, ngunuk ngæmam, ndego teqa zita-te geqan. Geté ndego matev até kopó, patu qataeveáv genanim. Yaq até ndegó-a, teqa zita-te geqan, matev até kopó.

²² Yaq matev até gemát, atema ndigu evenap seven ate gi:goam vømu-pakhaez. Ndigu patu qataeveáv. Yaq vaev até sævám-a, vønanim.

²³ Gê, ezoqa unimanqatin lõvøte-te tikhandi:z, yaq ta khøuwa-te ndøgo, timø-khandi:z, ngunuk sævam, gekha ezoqam-gũ zas ndøgoát? Zapa ndøgo, ndigu evenap ate gi-goam, ngunuk sævam kopo ndøkawawát."

²⁴ Yaq Yesu gezø-qavøiu, "Zoqa matavap soqáin, zo ndozo-matavap av nqægo, ezoqa tipakhaetat, ndigu lõvøte-te nango gemø-khandi:zák. Zo Mbumbukiam-qa Manqat neka teqa bazaføgakh zøtezeatáv."

²⁵ Ezoqa lõvøte-te nango timø-khandi:z, ndigu andé enzol ezoqam me mé:goát, ndigu yan-te ngo:yage. Nøkenøkem matev mbaín.

²⁶ Geté lõvøte-te toqo-khandi:q, taqa yaq-te, gê, zo Mozes-qa mbuk-te, emanqat mozó-geveømem, tae-qase-qa yaq-te, qawageapam? Ta emanqat-te ndøgo, Mbumbukiam Mozes av gembøe-eín nqægo, 'No Eibleem-gé Mbumbukiám, neka Aezek-gé Mbumbukiám, neka Zekop-gé Mbumbukiám.'

²⁷ Nqanek manqat ni áv qaninømand nqægo: Ndigu ezoqam zua ndøkhandi:zát, Mbumbukiam namba. Zapa ndøgo, Mbumbukiam ndego ambá av nqægo, lõvøte ezoqam-gé Mbumbukiám, geté ndego khandi ezoqam-gé Mbumbukiám. Yaq nakémbá, zo Sadusi ezoqam, zoqa matavap soqáin, zo ndozo-matavap, av nqægo, ezoqa tipakhaetat, ndigu nqawa gekhandi:zatak."

Matev kandakanda menas ndøgo, matev ate ndægo qaløvuam

(Met 22:34-40; Luk 10:25-28)

²⁸ Yesu Sadusi ezoqa namba manqa gi-itumbumam, yaq Mozes-qa guguna manqat nømendim ezoqa kopo mõndøgoám, tíqa manqat vø-ewag. Yaq geqeiv av nqægo, Yesu qavøiwat mbomambaqapē gezø-ein, yaq ndego tendowáv ndøgo, bevap nøme vømbøgo, gembo-ein, "Gê, Mozes-qa guguna manqat mokho-te, gekha matév mó:megeat?"

²⁹ Yaq Yesu gembo-qavøiu, "Matev nqo:megeat nqáneq, 'Gèndoyogé, Izlael ezoqam! Evezøza, nigí Mbumbukiam, Evezøza sa ndégo. Mbumbukiam nøme mbaín.

³⁰ Kuku yá betaqagó, Evezøza-te, ndego qoge Mbumbukiam, uni qoqa mbøni-te neka uni qoge nqova-te neka uni qoqa matavap-te neka uni qoqa bazaføgakh-te.'

³¹ Neka matev kandambaqape nøme nqáneq, 'Ezoqa nøme-te, kuku av tabetaqambe:gó, av qakeza kha-te kuku ndaqambe:go.' Matev kandakanda nøme mbaín, nqanek matev menas qaløvuam."

³² Yaq ngenek Mozes-qa guguna manqat nømendim ezoqam, Yesu gembo-ein, "Nømendim ezoqam. Qanimáv. Qoqa manqat unimanqatin. Evezøza yakhapús, Mbumbukiam. Mbumbukiam nøme mbaín.

³³ Neka unimanqatin. Kuku yá betaqagó, Evezøza-te, ndego qoge Mbumbukiam, uni qoqa mbøni-te neka uni qoqa matavap-te neka uni qoqa bazaføgakh-te. Neka ezoqa nøme-te, kuku av tabetaqambe:gó, av qakeza kha-te kuku ndaqambe:go. Matev kandakanda sa nqáneq. Taoká ndøgo, Mbumbukiam-te søvakha gigiap nqazi-løvusam, o gekha etoam matev nøme nqazimbogo."

³⁴ Yesu geqeiv av nqægo, ngenek ezoqam-qa qavøiwat mokho kandambá, yaq av gembøe-eín nqægo, "Qo qambaqapé mbá, Mbumbukiam-qa Megeat Matev-te."

Yaq taqa zita-te, ezoqa møe ndøgoném, Yesu bevap nøme vømbøe-gonēm.

Yesu ambá av nqægo, Deivid-ge zeo mba, geté ndego até tege Evezøzá

(Met 22:41-46; Luk 20:41-44)

³⁵ Yesu Mbumbukiam-qa khoev-te gegoam, ezoqa ge-zømesimat, yaq av gezømbe-beváp nqægo, "Gê, zo ndozo-matavap? Gekha zapá, Mozes-qa guguna manqat nømendim ezoqam ndimanqate, av nqægo, Mesaya ndego, Deivid-gé zeø?"

³⁶ Deivid ekezán, Nqova Mbomambaqape mokho-te, Mesaya-qa yaq-te ge-ein: Evezøza Mbumbukiam, noge Evezøza, av gembøe-eín nqægo,

'Noqá nakeamo zenda-té qanøqóm.

Até qóqotát, atema no qogi qaqa ezoqam

qoqa zenda tokhotapak mokho-te vøtaqambú-áb.'

³⁷ Deivid ekezan, ndego Mesaya, Evezøza mbo-akhayám. Yaq gê, ngenek Mesaya, av kené-Deivid-ge-zeo-ev?"

Ezoqa kopoáv, Yesu namba giwaniapam, teqa manqat giyogem. Yaq ndigu teqa manqat gèzømbe-khaneatám.

Yesu ezoqa Mozes-qa guguna manqat nømendim ezoqam-qa yaq-te gegugub

(Met 23:1-36; Luk 20:45-47)

³⁸ Yesu ezoqa ge:zomesimat, nøme āv gezømbe-eín nqægo, “Gò:feazoát, Mozes-qa guguna manqat nømendim ezoqam-qa yaq-te. Ndigu tømbe-khaneát ndøgo, ti-okhoat, ndabua loloakh mbomømboma ndø-uzupát, neka ezoqa ewaqape, maket manqei-te, ndigu khaiya mboma manqat vizap-us bezø-manqate,

³⁹ neka guliguli khoev-te neka lou loge kandakanda-te ndøgo, iz akhayapak-qa qonam nonqo-te vøqonumát.

⁴⁰ Ndigu ngængæm zømbe-khavozumatún, tiqa khoev neka gigiap vøzø-aqonumatun. Neka ezoqa ewaqape-qa bøi-te, guliguli loloakh ndøgoatún. Yaq nakémbá ndigu yaq-fia nqosøgeap, nøme mba mó:ndapém.”

*Ngæmam-qa etoam matev, Mbumbukiam-te
(Luk 21:1-4)*

⁴¹ Yesu Mbumbukiam-qa khoev-te, moni nqeisam nonqo avønín-té geqotám. Ndego ezoqa ndøzømetát, moni ginqeisumat. Gigiap kopoav ezoqam kopoáv, moni kandakandá ginqeisumat.

⁴² Yaq até sævam-a vøndøwav. Ndugu ngæmám. Gigiap-av ezoqám. Zivis møndømbo-naním. Gunduwav, moni mokho khasøkhasis menas vønqeitaz. Nginik moni, tiqa fia khapímá. Ande āv penpakha kopó ndí:gu.

⁴³ Yaq Yesu ekeza paev ezoqam ndømøváb, gezø-ein, “No unimanqatín nqazø-manqate. Ngunuk gigiap-av sævam, moni kandambá gu:nqeitaz, āv tiuká, av ezoqa ewaqape nøme, moni ginqeisumat.

⁴⁴ Zapa ndøgo, ndigu ezoqa nøme, moni kandakanda ambá gini-nqeisumám. Geté ndigu moni nøme kopoav-qapí ndizøgo. Geté ngunuk ngæmam, viní. Ndugu moni ate gimbøegoam, sùgumu-áb. Nøme mbaín, tuqa yage nonqo.”

13

*Mbumbukiam-qa khoev tøsoqa
(Met 24:1-2; Luk 21:5-6)*

¹ Yesu Mbumbukiam-qa khoev ge-ivavtat, yaq tege paev ezoqa kopo nøme, āv gembøe-eín nqægo, “Nøméndim ezoqam. Qotéqëiv! Mbumbukiam-qa khoev-te ndøgo, khoev qaniquanímáv tantáv. Nandi kandakanda mbá ginipuán.”

² Geté Yesu gembo-qavøiu, “Khoev kandakanda ate ndægo, ndoqoqeivi, manqei-té qamó-khakhandám. Nandi kopo nøme, nandi nøme-te, gó:zaveák.”

*Viniv vinivinimba tøfakhanam
(Met 24:3-14; Luk 21:7-19)*

³ Taqa zita-te, Yesu Oliv manqei poyat-té genøwáv, vømøqom. Ta manqei poyat ndøgo, Mbumbukiam-qa khoev yaq-keoqá qagó. Pita neka Zems neka Zion neka Endlu, ti-mba ndí:gu tigoám, te namba. Yaq āv gimbøe-bevøpém nqægo,

⁴ “Qonimbi-eín. Matev nandav, qoqote-manqatam, gekha khøuwá qanéfakhán? Neka andé gekha matev me nitíqeiwím, ni tøtinøten, av nqægo, nqanek matev ate ndægo avønín géfakhanám?”

⁵ Yaq Yesu gezø-ein, “Aiyá qagó. Zo ezoqa betùbám.

⁶ Ezoqa kopoáv, noqá iz-té gindú-okhoát. Ndigu ezoqa āv gizømbé-manqatát nqægo, ‘Ezoqa, nó’, neka ezoqa kandambá titubumat.

⁷ Zo nakhag-qa yaq-te tozo-ewagát neka nakhag u vozó-ewagát, zo møe ndøgó. Matev av nqægo, ndøkhæ-fakhanám. Geté manqei-qape-qa vaev zuá.

⁸ Manqei nøme, manqei nøme namba, nakhag ndøgoát, neka kawa ezoqa nøme-qa bawan, kawa ezoqa nøme-qa bawan namba, vønøfeapát, neka manqei nøme-te, manqei vókukuvøemát. Manqei vinivinimbá. Kopoáv. Manqei nøme-te, lou mbaimbai zøwagát. Geté nqanek matev ate ndægo, ngazu mbá. Ndøgo kopømba ande av-té, sævam tui-ova, nqosøgeap ande tuikhantav.

⁹ Zo aiyá qazógoát. Ezoqa zo manqa ovøyam-té ginø-abumát neka Zu ezoqam-qa guliguli khoev mokho-te vøfebumát. Neka no zapaya, zo megetapak neka kawakawa-za-qá megemege-té ginø-abumát, yaq zo ndigu noqa yaq-te vøzøtè-zømasát.

¹⁰ Geté ezoqa bawabawan ate ndí:gu, Mbumbukiam-qa Manqat Mbomambaqape bètøkhæ-yogém, yaq váev manqei-qape tømø-navøem.

¹¹ Zo tigavemat neka manqa ovøyam-te vø-abumát, zo naqanøká ndøfofogèmé, av nqægo, andé gekha manqat me zomø-einimát. Zapa ndøgo, matev tøfakhanumat, yaq matavap Mbumbukiam zø-etoumát, zo andé gekha manqat me zøtè-manqatát. Yaq zo ambá av nqægo, zøkezan zómanqatát. Geté Nqova Mbomambaqape ndømanqatát.

¹²Ezoqa nõme, ekeza namba-qaniap lõvõte-té ginó-abumát neka evõndipakha nõme, ekeza nakheis lõvõte-te vó-abumát. Neka nakheis nõme, ekeza evõndipakha segezõ-qambuzát, lõvõte-te vó-abumát.

¹³Ezoqa ewaqape zo gésanqabát neka qaqa vózõgoát, no zapaya. Geté gekha ezoqám ndego, bazafõgakh-us teyat, atema vaev-te, ndego ndõmõ-khandí:v.”

Gigiap soqaqape tõfakhan, Mbumbukiam-qa khoev-te, Zelusalem taon-te
(Met 24:15-28; Luk 21:20-24)

¹⁴Yaq Yesu manqat nõme ge:zõmas, gezõ-ein, “Zo Mbumbukiam-qa khoev mokho-te, gigiap soqaqape zõqeivim. Geté khafeap kandambá, gigiap av nqægo tõu-wuõyat ndõugu. (Gekha ezoqám ndego, nqanek manqat tegeveam, mokho bõmboqeív.) Zo nqanek gigiap tozoqeivim, yaq gekha ezoqám ndigu, Zudia plovins-te tiyagat, manqei popotap-té giabeno-khokhóz.

¹⁵Gekha ezoqám ndego, khoev ova to:yat, ndego khoev mokho-te bè-õn, gigiap võmõndõ-upõgim.

¹⁶Neka gekha ezoqám ndigu, khæ-te tisasætet, ndigu ndabua upõgim-qa bevèséz.

¹⁷Ta khõuwa-te ndõgo, ti-te ndigu unimé-soqá, sakheis emu-us ndigu neka nakhei tete ndizõloge.

¹⁸Mbumbukiam zombó-vi-mát. Nqanek matev, qozaq viav-te befakhán.

¹⁹Viniv ndõgo, ta khõuwa-te tõfakhan, fõgakh-mbá tantáv. Mbumbukiam manqei-qape ande ge:khakheinam, atema ndakin, matev fõgakh-qape fakhaneáv, av ta khõuwa-te ndõgo tõfakhan. Yaq até taqa zita-té-a, matev fõgakh-qape av nqægo, nango gemó-fakhanák.

²⁰Geté Mbumbukiam matavap é-mõndo:vé, av nqægo, khõuwa ndõ-tokhopogeaqasí:z. Mbain tõgonin, yaq ezoqa kopo ambá gemó-khandi:vák. Mbumbukiam, khõuwa, ti zapaya ndigu tené-tokhopogeaqasí:z, ndigu ekezan gevevesam.

²¹Ta khõuwa-te ndõgo, ezoqa tezõ-ein, av nqægo, ‘Ngé! Mesaya ngének,’ ó, ‘Ndé. Mesaya ndégo,’ yaq zo ndõ-unimanqatinim.

²²Zapa ndõgo, khokho Mesaya neka khokho Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam ndõfakhanám. Ndigu matev kandakanda neka umingiap matev ndõmatõnumát. Yaq kopõmba tõgõnin, até ndigú-a, Mbumbukiam ekezan gevevesam, ambá ndætubám.

²³Geté zo aiyá qazõgoát. No ndakin matev ate ndægo, tõmõ-fakhanam, mðezõmbe-eín.”

Yesu nango tendoqavan
(Met 24:29-31; Luk 21:25-28)

²⁴Yaq Yesu manqat nõme gezõ-ein, “Ta khõuwa-te ndõgo, nqanek viniv kandambaqape tõme-navõem, yaq khõuwa waev segembó-navõém, neka lõvõyak beawap mbain,

²⁵neka nduku yan-te ngo:go võndó-o:áz, neka gigiap fõgõfõgakh yan-te nqo:go, vókukuvõem.

²⁶Yaq ezoqa Ezoqam-gé Yo ndõ-ometám. Khaiya ozoz-té genõgeáv. Bazafõgakh-ús neka waev-qape-ús.

²⁷Yaq ndego enzol ezoqam ndõkhofosám, manqei-qape ate nqægo, khõuwa võndë-fakhanin-a, võmë-sinanin, neka sanqa-sanqa võmbõ-anam. Yaq gekha ezoqám ndigu, Mbumbukiam gevevesam, manqei-qape ande áv khandëvavet, enzol ezoqam gémováb.”

Yesu ge:zõmas, ande áv kintzõtéz, av nqægo, teqa qavõne khõuwa avõnin
(Met 24:32-35; Luk 21:29-33)

²⁸Yaq Yesu manqat nõme gezõ-ein, “Zo fig tæ-té qazõté-zõtéz. Tang-te mbusa tõfakhanam, esokho vóqabám, yaq zo mõzõte-zõtézín, wavam khõuwa avõnin.

²⁹Yaq matev até kopó. Zo nqanek matev tozo-qeivimat, tõfakhanumat, yaq zo sõzõté-zõtéz, Ezoqam-ge Yo, avõnin gendõqaván.

³⁰No unimanqatin nqazõ-manqate. Ezoqa nõme, ndakin ngiyage, naqanóká gëpkhaezák. Até géyagát, atema ta khõuwa-te ndõgo, nqanek matev ate ndægo võmú-fakhanám.*

³¹Yan neka manqei-qape ndõmõ-navõém. Geté noqa manqat gemó-navõemák.”

Ezoqa mè:zõtézák, Yesu gekha khõuwa-të gendë-qavan
(Met 24:36-44)

13:12 13:12 Met 10:21 **13:13 13:13** Met 10:22; Zion 15:21 **13:14 13:14** Dan 9:27; 11:31; 12:11 **13:15 13:15** Luk 17:31 **13:17 13:17** Luk 23:29 **13:19 13:19** Dan 12:1; Veve 7:14 **13:22 13:22** Veve 13:13 **13:24 13:24-25** Isa 13:10; Joel 2:10, 31; 3:15; Veve 6:12-13 **13:26 13:26** Veve 1:7 **13:27 13:27** Met 13:41 * **13:30 13:30** Yesu nqanek manqat ge-ein, yaq ndego Mbumbukiam-qa khoev ngi-wat-qa yaq-té abete-manqatám, neka gekha matev vinivinimba nõme ndõgo, ta khõuwa-te ndõgo tõfakhanam.

³² Yaƣ Yesu manqat nɔme ge:zomas, gezø-ein, “Ezoqa mè:zøtezák, nqanek matev gekha khøuwa-tè neka gekha khøuwa iz-tè qanéfakhàn. Até Eve yakhapús sege:otév.

³³ Yaƣ nakémbá. Aiyá qazógoát. Gò:feazoát. Zapa ndógo, zo khøuwa iz zøtezøtezák, ta matev ndógo tófakhan.

³⁴ Ndógo kopømba ande av ndægo, ezoqam manqei nɔme-te tewav. Khoev te-ivav, yaƣ ekeza gigiap, tegi sasae ezoqam-qá zenda-té genø-awám, timbøe-qeivat. Ezoqa vinivinimba, sasae vinivinimbá tezø-etoam. Yaƣ ndego ezoqam mboqog tembo-kewagat, áv gembøe-ein nqægo, ‘Qo oskia mo:feaqoát.’

³⁵ Até zó-a, gò:feazoát. Zapa ndógo, zo zøtezateáv, gekha khøuwá, ndego khoev eve tendoqavan, khagús o lova u-mbá, o kokolok tui-ogea o qanaqanus tænqovet.

³⁶ E-mozoto-khakheinám. Soqáin ndógo, ndego nqova tezøndaf, yaƣ zo venanqei sømbiam-tè gezømet.

³⁷ Nqanek manqat zo nqazø-manqate, no ezoqa ewaqape nøte-zømastét. Manqat nqáne: Oskia mo:feazoát!”

14

Yesu gimbo-voqoem

(Met 26:1-5; Luk 22:1-2; Zion 11:45-53)

¹ Khøuwa menas mba mu-ewabám, atema Zu ezoqam-qa Pasova khøuwa kandambaqape-te neka ta khøuwa kandakanda nɔme ndigu, flawa poponøvemav gilouzatun. Yaƣ Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda neka Mozes-qa guguna manqat nømendim ezoqam nakhoa-qa ndøvawát, Yesu ande áv kimbøe-matemateømēm, neka vø-møvøinām, sasa ndlaēm.

² Geté ndigu áv gini-einím nqægo, “Ni khøuwa kandambaqape-te, bizi-matønømēm. Soqáin ndógo, ezoqa qaqa tigonem ni-te, yaƣ nøfe kandambaqape ndøfakhàn, ti mokhote.”

Sævam tae et sisip mbomambaqape, Yesu-qa kha-te gumbøe-qouz

(Met 26:6-13; Zion 12:1-8)

³ Yesu Betani vemiaiv-te goeam, Saemon-qá khoev-té geqotám. Ngenek Saemon, bugukhokhof kha sisi-us ndógoám. Yaƣ Yesu ate av-té lou ge:logat, sævam kopo tunduwáv ndógo, botol-qase vøndøndap. Tae et sisip qanimav-gape mu:nqeitavám. Taqa fia kandambá tantáv. Yaƣ ndugu até gundigu, botol gumboqoá, tae et sisip mbomambaqape, Yesu-qa kawa-te sasa mo:qouz.

⁴ Ezoqa nɔme, nqanek matev giqueivim, ndigu khanakhanakh mbáin, neka yaqyaq-a gibond, “Gekha zapá, ngunuk nqanek tae et fia kandambaqape, sa gungiu?”

⁵ Nqanek gigiap fia kandambá tantáv. Moni mokho tri andled møndø-løvuám. Ngunuk ambá gewiín, fia kandambaqape vøqasin, yaƣ ni moni gigiap-av ezoqam vizizø-etoamin.” Yaƣ ndigu ngunuk sævam gømbo-ponqomēm.

⁶ Geté yaƣ Yesu gezø-ein, “Sègømbo-ivøvé. Gekha zapá, zo ngunuk sævam viniv nqazombøe-veet? Ngunuk matev mbomambaqapé gunø-matanam.

⁷ Zo gigiap-av ezoqam namba, oskia zøté-yageapát. Yaƣ gekha khøuwá ndógo, zo tøzø-pøovat, kopømbaqapé tozozø-tøkeat. Geté no namba, oskia zì:yageák.

⁸ Matev eqieieqi ndógo, ndugu kopømbaqape qagoam, tumatanam, møndø-matanám. Ngunuk nqanek tae et sisip mbomambaqape, noqa kha-te guoqouz, ndugu no otønát nonqo me:khakheinømbém.

⁹ No unimanqatin nqazø-manqate. Gekha manqei-tè ndógo, ezoqa Manqat Mbomambaqape ti:zømesimat, manqei-qape-te ate nqægo, ezoqa ngunuk sævam-qa yaƣ-te mé:manqatát, matev mbomambaqape av guimatnam, neka ngunuk vømbøe-matavupát.”

Zudas Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda namba, manqat gi:kopo-nem, Yesu tiqa zenda-te teve

(Met 26:14-16; Luk 22:3-6)

¹⁰ Yaƣ Zudas Iskaliot, ndego Yesu-gi paev ezoqa tuelv goeam, ndego Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda-té genøwáv, manqat vømø-kopo-nem, av nqægo, Yesu tiqá zenda-tè genøvé.

¹¹ Yaƣ ndigu khanakhanakh kandambá gindapem, teqa manqat giyogem, neka yaƣ-moni etoam manqat vømbo-einim. Yaƣ Zudas nakhoa-qa ndøváo, Yesu tiqa zenda-te, ande áv kenévé.

Yesu tegi paev ezoqam namba, Pasova lou gilog
(Met 26:17-25; Luk 22:7-13, 21-23; Zion 13:21-30)

¹² Zu ezoqam-qa khøuwa kandakanda qangaz, ndøgo flawa poponøvemav gilouzatun, ta bugukhokhof khøuwa-te ndøgo, ndigu Pasova lou loge nonqo, sip nakheis gizitagatun, Yesu-gi paev ezoqam tinduzáv ndøgo, vømbø-bevøpem, “Gè, qoqa poev gekhám? Ni gekham-tè qatíniáv, Pasova lou vøimøqá-khakheinømém?”

¹³ Yaq Yesu ekeza paev ezoqa menas ndøkhofotáz, gezø-ein, “Zelusalem taon mokho-té qazonózáv. Yaq ezoqam zomø-ometám. Ibøkha ndø-eqatét. Yaq zombó-paevém.

¹⁴ Khoev mokho-te te-on, yaq ta khoev ndøgo, khoev eve áv qazømbøé-einim nqægo, ‘Nømendim ezoqam áv geqande-beváp nqægo: Noqa khoev kouwat gekham-tè qágo, ma nogi paev ezoqam namba Pasova lou teimilog?’

¹⁵ Yaq ndego zo khoev kouwat kandambaqape mé-zømás, khoev ova ndo:go. Qonam nonqo neka lou-qase khakheitáp. Yaq niqa lou ndøgo tozomø-khakheinømém.”

¹⁶ Yaq nginik Yesu-gi paev ezoqam, taon-qape-te gizav, ndigu matev áv timiqeivím, av Yesu gezømbe-ein ndøgo. Yaq ndigu Pasova lou vømø-khakheinømem.

¹⁷ Yaq qakhagus ndøgo, Yesu tegi paev ezoqam tuelv namba tinøpindám ndøgo, lou loge-te vøqonav.

¹⁸ Yaq ate av-té lou gi:logat, Yesu áv gezømbe-ein nqægo, “No unimanqatín nqazø-manqate. Zo ezoqa kopo, ndakin lou nqazologet, segenø-qambún, neka no qaqa ezoqam-qa zenda-te vøvé.”

¹⁹ Yaq tegi paev ezoqam, nqanek manqat giyogem, ndigu mbøni zøvá. Yaq ezoqa kopokopo ate gi:goam, áv gimbøe-bevupát nqægo, “Eisa. Qo ekeqá no qote-manqaté.”

²⁰ Yaq Yesu gezø-ein, “Zo ezoqa tuelv nqazo-qonøve, no namba lou yaf-te nqazi-afønunit, ezoqa kopo ngú:gú.

²¹ Ezoqam-ge Yo ndønanim, av Mbumbukiam-qa Manqat qæ-ein. Geté te-te ndego, unimé-soqá, ndego Ezoqam-ge Yo sa temboqambun, neka qaqa ezoqam-qa zenda-te vøvé. Ngenek ezoqam qaneav tøgonin, ambá qanimáv te-te.”

Evezøza-qa lou loge matev ande qæfakhan
(Met 26:26-30; Luk 22:14-20; 1 Ko 11:23-25)

²² Ndigu ate av-té lou gi:logat, yaq Yesu flawa ndøndapáz, Mbumbukiam-te ike manqat vø-ein, sasa ndømbegim, ekeza paev ezoqam vøzø-etoam, gezø-ein, “Møzo-upøgim. Nqanek noqá khá.”

²³ Yaq izam nonqo ndøndáp, waen-ús, Mbumbukiam-te ike manqat vø-ein, ekeza paev ezoqam sasa zø-etoam. Yaq ndigu ate gi:goam sùgumu-izumát, ta izam nonqo kopote-te.

²⁴ Yaq Yesu áv gezømbe-ein nqægo, “Nqanek noqá kóuk. Mbumbukiam poev mé-unimanqatín, tegi ezoqam namba. Noqa kouk, ezoqam kopoav zapayá qanéwa.

²⁵ No unimanqatín nqazø-manqate. No waen tae nanga-qa et, nqawa naqanøká nó-ízák. No sa ndøgo tømé-íz, ta khøuwa-te ndøgo, no Mbumbukiam-qa Megeat Matev-te, waen ndakinak tæmø-iz.”

²⁶ Lou gumulog, Mbumbukiam-te ouv sasa ndøqam, yaq Oliv manqei pøyat-té ginøzáv.

Yesu Pita gembo-vøndøyam, ndego teqa yaq-te to-nawam
(Met 26:31-35; Luk 22:31-34; Zion 13:36-38)

²⁷ Yaq Yesu ekeza paev ezoqam gezø-ein, “Zo ate nqazøte:go, møe zøbøín. No sozó-nøuvøném. Mbumbukiam-qa Manqat, áv qane-peawáp nqægo, ‘No sip keoge ezoqam nólaváo. Yaq sip segemø-panqanim.’

²⁸ Geté no løvøte-te tètøndo-khandi:n, yaq Gelili plovinis-té qatónáv. No é-ndøto:má ndøgo, zoqa megemege-te.”

²⁹ Geté Pita gendo-ein, “Ezoqa ewaqape, qo ambá gini-qouvøqém. Geté no, nóquvayák.”

³⁰ Yaq Yesu gembo-ein, “No unimanqatín nqataqa-manqate. Nqægo lova, kokolok menas naqanøká gé-ogeayák. Qo noqa yaq-te ndøqotøkhæ-nawám. Misiká toqoto-nawam.”

³¹ Geté yaq Pita manqa qavøiwat gego, manqat bazaføgakh-ús ge-ein, “Av taoká. Oskía ndøgo, no totonanim, qo zapaya, no notó-nawamák, qoqa yaq-te.”

Yaq até tegi paev ezoqa nømé-a, manqat kopó, áv tini-manqatám.

Yesu Getsemani manqei-te gemø-guligulim
(Met 26:36-46; Luk 22:39-46)

³² Yaq Yesu ekeza paev ezoqam namba, khae manqei-té ginøzáv. Taqa iz, Getsemaní. Yaq gimøfakhaz ndøgo, tegi paev ezoqam, av gezømbe-ein nqægo, "Até vo:qonové nqanek. No nomø-guligulim."

³³ Yaq ndego ti-mba nginik gekhatób, namba gi-zav, Pita neka Zems neka Zion. Yaq Yesu mbøni vaev matev mbongáz. Viniv kandambá gembo-ewag.

³⁴ Yaq gezø-ein, "Noqa mbøni kandambá qanevá. No avønín, nønaním. Até vøgó nqanek, neka até vo:tiawét."

³⁵ Yaq Yesu elavøqase nøme vøwav. Khapémbá. Yaq katuk ndømøkuí. Bugug manqei-té, vøguligulim, av nqægo, "Kopømba tøgoat, ta matev ndøgo, tønøfakhan, ambá sege-løvumbín."

³⁶ Neka nøme av gene-ein nqægo, "Aba! Tát! Qo kopømbaqapé, matev ate ndægo toqogo. Nqanek nqosøgeap kandambaqape, ndøgo ande ibøkha khaqain-qape me tønømbe-fakhan, ambá qøndapín. Geté matev av tabete-fakhán, av qoqa poev ndægo. Ambá ndøgo, av no nqanømbe-poev."

³⁷ Yaq ndego tegi paev ezoqa misika-te gevesez, tezømét ndøgo. Gèsømbiám. Yaq Yesu Pita gembo-ein, "Sáemon! Qo qóbuvit? Ge qó, kopømba mbaín, no namba elavøqase toqote-tiawet?"

³⁸ Zo até vo:tiawét, neka gøguligulimít. Soqain ndøgo, khamasim matev tøndowav zo-te, yaq zo zø-øáz. Unimanqatín. Nqova poev ndømbógó. Geté kha, bazaføgakh mbaín."

³⁹ Yaq Yesu nangó genøwáv, vømø-guligulim. Guliguli manqat até kopó, av bugukhokhof ge:guligulim.

⁴⁰ Yaq tegi paev ezoqa misika-te nango gendovesez, gezømet, ndigu nqawá ginø-sømbiám. Venanqei baza khåpe zømbepós. Yaq gisuz ndøgo, ndigu mè:zøtezák, gekha manqat mbó-einím.

⁴¹ Yaq Yesu nqawá genøwáv, vømø-guligulim. Yaq qambo-misika, tegi paev ezoqam-te nango gendovesez, gezø-ein, "Zo sekembá sozø-sømbiapet neka pusa zótavet? Sag! Khøuwa iz møndøndáp. Ezoqam-ge Yo, manqa-zapazapa-us ezoqam-qá zenda-té ginøveém."

⁴² Møzøsúz. Biziniáv. Ngé! Ezoqam ngének, no ezoqam-qa zenda-te teve!"

Yesu gimøvøinam

(Met 26:47-56; Luk 22:47-53; Zion 18:3-12)

⁴³ Yesu ate av-té manqat ge:manqatam, Zudas tènèfakhán. Tegi paev ezoqa tuelv, ndøgo nøme ndégo tegoám. Ezoqa kopoáv namba me:geavún, ndigu kaiya neka ndawa vøndø-upøgim. Nginik Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda neka Mozes-qa guguna manqat nømendim ezoqam neka Zu megetapak kandakanda ndokhofotáz.

⁴⁴ Zudas, manqat é-møndøzø-ein, av nqægo, "Ezoqam ndégo, no tængenøtam. Ndégo tozø-møvøinám, neka gømbo-kewagét, tozoqavaz."

⁴⁵ Yaq Zudas até gendego, Yesu-té genøwáv, gembo-ein, "Nøméndim ezoqam." Neka sasa ndøngenøtam.

⁴⁶ Yaq ezoqam tinduzáv ndøgo, vø-møvøinam.

⁴⁷ Yaq paev ezoqa kopo, avønín gembogoam, kaiya mba ndøliváz, Mbumbukiam-ge iziz ezoqam kandambaqape, tege sasae ezoqam, gea vømbøkawa.

⁴⁸ Yaq Yesu gezø-ein, "Ge zó, no pepen ezoqam zøténæmbem, nakhag kaiya neka ndawa-us qazogeavun, no vozø-møvønønám?"

⁴⁹ No khøuwa ate qæpavpavemam, Mbumbukiam-qá khoev-té qæqoám, zo namba, ezoqa vøtè-zømesimam. Geté ndøgo, zo no møvønøateáv. Geté nqanek matev ate ndægo, tønøfakhán ndøgo, Mbumbukiam-qa Manqat tabete-unimanqatín, av bugukhokhof ge-ein."

⁵⁰ Yaq Yesu nqanek manqa manqate qamømbøe-navøem, tegi paev ezoqam sège-ivøvéem. Møe ndøbøín.

⁵¹ Geté ezoqa ndakinak kopo, Yesu até gembopavát. Ndabua papaqa-mba ndølvønøetám. Yaq ndigu ambá ndabua mbogeanemin.

⁵² Geté ndego ndabua geløvøetam, sège-iváv, vøteit. Naqei-áv.

Yesu manqa ovøyam-te gindafem

(Met 26:57-68; Luk 22:54-55, 63-71; Zion 18:13-14, 19-24)

⁵³ Ezoqam ndigu, Yesu gimøvøinam, Mbumbukiam-ge iziz ezoqam kandambaqape-qá khoev-té ginøndafém. Yaq Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda neka Zu megetapak kandakanda neka Mozes-qa guguna manqat nømendim ezoqam, tinømváv ndøgo.

⁵⁴ Pita Yesu até gembopavát. Andé qámbá gendopavam. Yaq Mbumbukiam-ge iziz ezoqam kandambaqape-qa khoev-te gemøfakhan, até ndégø-a, uta mokho-te vø-on. Yaq ndego vos keoge ezoqám namba me:qonáv, gøinam avønín-te, kha vøqoqoutam.

⁵⁵ Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda neka Zu ezoqam-gi manqa ovøyam megetapak ate gi-goam, Yesu, manqa-zapazapa-qa mbovawát. Yaq ezoqa amba gekha manqat tieinimin, teqa yaq-te, ndigu ambá gelaemín. Geté ndigu teqa manqa-zapa qeiviáv.

⁵⁶ Zapa ndógo, ezoqa kopoáv, khokho manqat ambá gini-manqatát, Yesu-qa yaq-te. Geté tiqa manqat vinivinimbá.

⁵⁷ Yaq ezoqa nøme até gindigonem, vøwan, Yesu-qa yaq-te meakha manqat vømanqatat, gi-einim,

⁵⁸ “Ni ngenek mðimbo-yogém. Av gene-eín nqægo, ‘No Mbumbukiam-qa khoev, ezoqa giwevem, nó-evözám. Yaq khøuwa misika mokho-te, nøme nówév. Geté ta khoev ndøgo, ambá av nqægo, ezoqam ndøwevém.’ ”

⁵⁹ Geté ndigu ezoqam, nqanek manqat gimanqatat, ate ndígu-a, meakha manqat vinivinimbá gimanqatat.

⁶⁰ Yaq Mbumbukiam-gé iziz ezoqam kandambaqape ndø-itán, tiqa megemege-te ndo-go, Yesu vømbøbevap, “Ge qó, yaq manqa qavøiwat taqágo, nginik qo-te manqat ngi-møvøet?”

⁶¹ Geté Yesu manqat einiáv neka yaq qavøiwateáv. Yaq ndego Mbumbukiam-gé iziz ezoqam kandambaqape, até gendego, Yesu vømbøbevap, “Gé, qo Mesayá? Mbumbukiam, ndego Iz Eqawat-Qape, tegé Yó?”

⁶² Yaq Yesu gembo-ein, “No nándev! Zo Ezoqam-ge Yo zomó-ometám. Mbumbukiam Bazaføgakh-qape-qá nakeamo zenda-té géqotát. Yaq ndego khaiya ozoz-té genøgeáv.”

⁶³ Yaq ndego Mbumbukiam-ge iziz ezoqam kandambaqape, mbøni mbonqosøgím, nqanek manqat ge-ewag. Yaq até gendego, ekeza ndabua vøkeqa, gendo-ein, “Ság! Bøi vizu ezoqa nøme-qa bizivávém.

⁶⁴ Zo mòzombo-yogém, Mbumbukiam-qa iz gengiu. Zo gekha zombó-matavap?”

Yaq ezoqa ewaqape áv gindi-einim nqægo, “Ngenek manqa-zapa ndøgó. Yá benaním!”

⁶⁵ Yaq ezoqa nøme até gindigonem, køse vømbøe-pisibømem, teqa kha-te. Bøi nd-abuá gimbøe-gutøvém, zenda sasa me-zuim, gimbo-einim, “Qo Mbumbukiam-ge manqa vevezam ezoqam toqogoat, qotínómánd, av nqægo, qo gekha ezoqám ndólavaq.” Yaq vos keoge ezoqam ndozáv, Yesu vø-ituim neka vøzuim.

Pita Yesu-qa yaq-te go-nawam

(Met 26:69-75; Luk 22:56-62; Zion 18:15-18, 25-27)

⁶⁶ Pita khoev uta mokho-te gu:qotam, yaq Mbumbukiam-ge iziz ezoqam kandambaqape, tegu sasae mbasønakam nømu ndowáv.

⁶⁷ Yaq Pita gu-omet, gøinam-te kha geqoqoutumat, ndugu áv gumbøe-eín nqægo, “Até qó-a, Yesú namba qotegoám, ndego Nazalet-ak!”

⁶⁸ Geté Pita gø:nawám, ge-ein, “No nøtenøtenák, qo gekhá qotē-manqate. Av khoqotē-manqate?” Yaq Pita gewav, uta mboqog avønin-te gemø-itan, kokolok tūni-ogeá.

⁶⁹ Yaq ngunuk mbasønakam, Pita nqawá gunø-omét. Yaq ezoqa nøme, avønin giwaniapam, ndugu áv guzømbe-eín nqægo, “Ezoqa nøme, Yesu namba ge-goam, ngének.”

⁷⁰ Geté Pita gø:nawám.

Agé outøpøteáv, ezoqa nøme, Pita-qa avønin-te giwaniapam, gimbo-einim, “Unimanqatín! Ezoqa nøme qó, te namba qazøtegoam. Zapa ndógo, até qó-a, Gelili plovin-ák.”

⁷¹ Yaq Pita gezø-qavøiu, “No unimanqatín nqazø-manqate. No nandev ezoqam nøtenøtenák, zo ndøzøte-manqate. No tøte-khavozumit, yaq Mbumbukiam kopømbaqapé, belávám.”

⁷² Pita nqanek manqat ge-ein, yaq ndaføyambá, kokolok nango tūndi-ogeá. Yaq Pita manqat gëmbo-matøvém, av Yesu gembøe-ein nqægo, “Kokolok menas naqanøká gé-ogeayák. Qo noqa yaq-te, ndøqotøkhæ-nawám. Misiká toqoto-nawam.”

Yaq Pita mbøni mbová. Mbøni vaev kandambá, vøvin.

15

Yesu Pailøt-te gindafem, ndego Lom gaman ezoqam

(Met 27:1-2, 11-14; Luk 23:1-5; Zion 18:28-38)

¹ Yaq qanaqanus, lovølova-ús. Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda neka Zu megetapak neka Mozes-qa guguna manqat nømendim ezoqam neka Zu ezoqam-gi manqa ovøyam megetapak ate gi-goam, matavap é-møndø-kopo-ném, Yesu ande gekha matev me mbøgoném. Yaq ndigu até gindigonem, géløvønevémém, Pailøt-qa zenda-te vømøveem.

² Yaq Pailøt gembobevap, “Gé, qo Zu ezoqam-gé kawá?”

Yaq Yesu gembo-qavøiu, “Nándav, av qo ndoqote-manqate.”

³ Yaq Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda, manqa ndømvøém te-te. Manqat kandambá gimøvøem.

⁴ Yaq Pailøt Yesu nqawá genømbo-beváp, gembo-ein, “Nqáe! Nginik manqa-zapazapa kandambá ngi-møvøet qo-te. Yaq ge qó, yaq manqa qavøiwat taqágo?”

⁵ Geté até nqawá, Yesu yaq manqa qavøiwateáv. Yaq Pailøt nqova ndafe kandambá.

Pailøt manqa gevøovam, Yesu tae mutui-te titøkewem

(Met 27:15-26; Luk 23:13-25; Zion 18:39-19:16)

⁶ Zu ezoqam-qa Pasova khøuwa kandambaqaape-te, Pailøt, ndimbula ezoqa kopo sège-nqonqotavín, ezoqam-te, vøfakhanin, av ndigu qazømbe-poein.

⁷ Ta khøuwa-te ndøgo, ezoqa kopo ndimbula-te møndøgoám, ezoqa nøme namba. Teqa iz Balabás. Ndigu Lom gaman ngeasam-qa ndøgoám neka ezoqa vølaem.

⁸ Yaq ezoqa kopoáv, Pailøt-té ginduzáv, vømbø-einim, “Qo ambá ezoqa kopo qonqonqotavín, géfakhán, av oskia qoqote-goatun ndægo.”

⁹ Yaq Pailøt gezø-ein, “Zo gekhá zøpøev? No ndégo tænnqonqotáv, tefakhan, ndego Zu ezoqam-ge kawa ndimbo-akhayam?”

¹⁰ Pailøt møndæ-otév, Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda, Yesu teqa zenda-te, ta zapaya ndøgo tiniveém. Ndigu ova ndø-einim.

¹¹ Geté Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda, ezoqa ewaqape áv gizømbe-pouweát nqægo, “Pailøt Balabas betøndo-nqonqotáv, bavokho. Teoká ndego, Yesu.”

¹² Yaq Pailøt ezoqa gezøbevap, “Av tægoat ndægo, yaq ngenek ezoqam, zo Zu ezoqam-ge kawa nqazombo-akhayam, gekha nombógo?”

¹³ Yaq áv gini-akhaém nqægo, “Tae mutui-té qanø-tøkeó!”

¹⁴ Yaq Pailøt gezøbevap, “Gekha zapá? Gé, ngenek gekha manqa-zapá ndøgo?”

Geté ndigu kandakanda nøme mba mo-akhaemém, “Tae mutui-té qanø-tøkeó!”

¹⁵ Yaq Pailøt ezoqa khanakhanakh-qa ndøgoám. Yaq Balabas zønqonqotáv. Geté Yesu nakhag ezoqam-qá zenda-té genøvé, bemøfeomem, tae mutui-te sasa bemø-tøkewem.

Nakhag ezoqam, Yesu otøotam gi:vewem

(Met 27:27-31; Zion 19:2-3)

¹⁶ Yaq ndigu nakhag ezoqam, Yesu gaman-qá khoev-té ginøndafém, ta uta mokho-te vømø-on, neka nakhag ezoqa ewaqape vøzø-akha, te-te vøndø-pindam.

¹⁷ Yaq até gindigonem, ndabua køkouk, kopømba ande av kawa ezoqam-qa ndabua ndægo, vømbø-uzim. Yaq gumbag fakiafakia-us ndø-ogeaném. Yaq kawa-té gimboe-uzim. Andé kawa ezoqam-qá wawáq.

¹⁸ Yaq ndigu khokho khanakhanakh manqat mbomanqatát te-te, gimbo-einim, “Zu ezoqam-ge kawa, iké: qo-te.”

¹⁹ Yaq ndigu kawa-te, tæ gimboe-khanæmát, teqa kha-te, køse vømbøe-pisibømem. Yaq teqa megemege-te, katuk ndømvøkuí, iz khokho vømbø-eqanem.

²⁰ Otøotam gumuvewem, yaq ndabua køkouk, nqawá ginømbo-khofoném, neka ekeza ndabua vømbø-uzim. Yaq taon bavokhó ginø-ituím, tae mutui-te vømø-tøkewém.

Yesu tae mutui-te gitøkewem

(Met 27:32-44; Luk 23:26-43; Zion 19:17-27)

²¹ Nakhag ezoqam, Yesu taon bavokho gi-ituat, ezoqa ndø-ometám. Sailini taon-ák. Teqa iz Saemón. Aleksanda neka Lufus, tigé evé. Ndego ambá Zelusalem taon-té genømatín. Yaq nakhag ezoqam até gindigonem, ndego Yesu-qa tae mutui eqawat-qa yaq-te vøtøpøvøem.

²² Yaq Yesu ndøgo tinøndafém, manqei iz nqambogo, Golgota. Taqa manqa mokho, “Kawa-pakha manqei.”

²³ Yaq Yesu ambá waen mbo-etømemín. Mulømula-ús. Mel tae et namba me:tøkuaném. Nqosøgeap navap nonqó. Geté Yesu gèmbøeqasí.

²⁴ Yaq Yesu tae mutui-té ginø-tøkewém. Gumu-tøkewem, yaq kas me-otám, av nqægo, teqa ndabua vinivinimba-te ndøgo, gekha ezoqám, gekha ndabua ndø-upá.

²⁵ Ndøgo khøuwa iz 9 oklok qanaqanús, Yesu tae mutui-te gitøkewem.

²⁶ Tae mutui-te ova ndo:go, manqat ndøtøkeém, ndego andé gekha manqa-zapa zapayá ginlaem. Av qane-peaupám nqægo, “Ngenek Zu ezoqam-gé kawá.”

²⁷⁻²⁸ Yesu gitøkewem, pepen ezoqam menás namba me:tøkebám. Nøme ndego, teqa nakeamo zenda-té ginø-tøkewém, neka nøme ndego, yogea zenda-te vøtøkewem.*

²⁹ Ezoqa gi-okhoat ndøgo, Yesu sège-ngenøitát. Kawa mba ndøngetæát, manqat vømbø-

15:15 15:5 Isa 53:7; Mak 14:61 15:11 15:11 Kel 3:13-14 15:21 15:21 Lom 16:13 15:24 15:24 Psa 22:18 15:27-28

15:27-28 Isa 53:12 * 15:27-28 15:27-28 Baebol kopokopo nøme-te, Glik manqat-te gipeaomem, manqat nøme ndøgó.

Ta manqat nqáne: *Yaq av nqægo, Mbumbukiam-qa Manqat møndø-unimanqatit, av qæ-ein nqægo, “Ndego pepen ezoqam me:vewem.”* 15:29 15:29 Psa 22:7; 109:25; Mak 14:58

manqatat, av nqægo, “Qo Mbumbukiam-qa khoev ngi:wat-qa neka khøuwa misika mokho-te nango weve-qa qoqogoam,

³⁰ qo qakeza mokho-mba vøkhandi:q. Soqotøndó-vís, nandav tae mutui-te.”

³¹ Yaq até Mbumbukiam-gí iziz ezoqa kandakandá-ya, Mozes-qa guguna manqat nømendim ezoqam neka megetapak nøme namba, otøotam me:vewém. Yaqyaq-a, áv gini-manqatám nqægo, “Ezoqa nøme gèkhandi:ztám. Geté ekeza kha, kopømba mbaín tekhandi.

³² Ngenek unimanqatin Mesaya neka Izrael ezoqam-ge kawa tegoat, yaq ndakin yá betøndovís, nqanek tae mutui-te. Yaq ni tábizi-unimanqatiním.”

Até ndigu-a, Yesu namba gi:tøkebupam, Yesu otøotam me:vewém.

Yesu genanim

(Met 27:45-56; Luk 23:44-49; Zion 19:28-30)

³³ Yaq khøuwa muin qandap, qamat atema khagus 3 oklok vøndap, manqei ate qægoam, bøvun ndønqeivøém.

³⁴ Yaq 3 oklok qandap, Yesu kandambaqape tène-ogeá. Ekeza manqat-te áv gene-akhá nqægo, “Eloi, Eloi, lømá sabaxtáni?” Taqa manqa mokho nqáneq, “Mbumbukiam, Mbumbukiam. Gekha zapá, no qoqo-nøuvan?”

³⁵ Geté ezoqa nøme, avønin giwaniapam ndøgo, teqa akhayam giyogem, ndigu manqa mokho ndapeáv. Yaq áv gini-einím nqægo, “Nqáe! Ngenek Ilaiza mbo-akhayám!”

³⁶ Yaq ezoqa nøme até gendego, ndabua-qa ndøfeit, waen khaqain-qape-te vøuqogom, tae-te sasa ndøløvønám, Yesu vømbø-qantav. Izam-qa mbogoám. Yaq ge-ein, “Ziçeivím, Ilaiza petøndéwāv penømakhaya, vømbótøkē, tae mutui-te vøkoqoiü.”

³⁷ Yaq Yesu kandambaqapē sege-ogeá, sasa ndønanim.

³⁸ Yaq Mbumbukiam-qa khoev-te, ndabua ndøgo, khafeap kouwat mboqog-te qafaleam, livin-mbá qanømu-qatavát. Sa ová qandoqatá, atema manqei-te.

³⁹ Yaq ndego nakhag kawa ezoqam, tae mutui-qa megemege-te go:yam, matev ge:qeiv, av Yesu genanim, ndego áv gene-ein nqægo, “Ngenek unimanqatin Mbumbukiam-gé Yó.”

⁴⁰ Ta manqei-te ndøgo, até sakheis-a, vøgoam. Andé qambaqapē gindu-waniapát, matev giqueivat. Ndigu sakheis, nømu Meli Magdala vemia-v-ák, neka nømu Salomé, neka nømu Meli. Ngunuk Zems neka Zoses, tigü evó. (Ngenek Zems ezoqa ndakinák. Geté ezoqa nøme møndøgoám, iz kopo qambøegoam.)

⁴¹ Yesu Gelili plovinis-te ge-okhoam, nginik sakheis møndømbo-pavám, neka vømbø-tøeam. Neka sakheis nøme kopoáv, Yesu namba gi:geavun, atema Zelusalem taon-te ndøgo.

Yesu manqei ozu-te gi-oeinam

(Met 27:57-61; Luk 23:50-56; Zion 19:38-42)

⁴²⁻⁴³ Ezoqa kopo møndøgoám. Teqa iz Zoséf. Alimatea vemia-v-ák. Ndego manqa ovøyam ezoqam kandambaqape ndøgoám. Neka ndego Mbumbukiam-qá Megeat Matev-qa mo:kewagám.

Yaq qakhagus ndøgo, Sabat khøuwa khakheinam khøuwa-te, ngenek Zoséf, møe goneáv, geté Pailøt-té genøwáv, Yesu-qa kha-qa yaq-te vømbø-viam.

⁴⁴ Yaq Pailøt Yesu-qa løvøte manqat ge-ewag, nakhamas mba genanim, ndego nqova mbondáf. Yaq nakhag kawa mbo-akhá, vømbøbevap, “Yesu até unimanqatin ndønanim?”

⁴⁵ Yaq ndego nakhag kawa gembo-unimanqatin, av nqægo, Yesu møndønanim, Pailøt Zoséf sègemboták, Yesu-qa kha tendap.

⁴⁶ Yaq Zoséf ndabua papaqá møwí, Yesu-qa kha, tae mutui-te qatøkeam, vømbøndø-koqa. Yaq teqa kha ndabuá geneløvønám, manqei ozu-te vøndap. Ta manqei ozu ndøgo, nandi nqá. Yaq Zoséf Yesu temø-utáv ndøgo, nandi-qape vø-qambesam, manqei-pakha mboqog vøtok.

⁴⁷ Meli Magdala vemia-v-ak, neka Meli ndugu, Zoses-gu evo, ndigu até gendo-kewagám, Zoséf Yesu nandi nqa-te ge-utavat.

16

Yesu løvøte-te gendo-khandi-v

(Met 28:1-8; Luk 24:1-12; Zion 20:1-10)

¹ Sabat khøuwa game-navøem, yaq Meli, ndugu Magdala vemia-v-ak, neka Meli, Zems-gu evo neka Salome, Yesu-qa kha-te giam nonqo, mulømula sisip mbomambaqape mø-wíim.

² Yaq Sande qanaqanus, løvølova-us, khøuwa ge:fakhatavun, ndigu sakheis manqei pakha-té ginøzáv.

³ Ndigu yaqyaq-a gibond, “Gekha ezoqám níqambesám, ndigu nandi-qapi, manqei-pakha mboqog ndætøke?”

⁴ Geté manqei-pakha-te gifakhaz, tiqevím ndógo, mboqog gèmbòqoatám. Nandi-qapi é-mòndò-qaminím. Nginik nandi, kandamba tintív.

⁵ Yaq nandi nqa-te gi-oz, ezoqa ndakinak ndò-ometám. Nakeamo zenda-té geqotám. Ndabua papaqa ndò-uzám. Yaq ndigu mòe kandambá gigionem.

⁶ Geté yaq ndego ezoqam gezò-ein, “Zo mòe ndògòném. No mòtenòtén. Zo Yesu-qa zovawét, ndego Nazalet-ak, ndego tae mutui-te gitòkewem. Ndego nqanek mbaín. Mbumbukiam mòndò-khandí:v, lóvòte-te. Nqáe! Manqei nqáneq, gi-veem.

⁷ Ndakin mòzozáv, Pita neka Yesu-gi paev ezoqa nòme, manqat vòmòzò-ein. Av qazozòmbé-eín nqáego, ‘Gelili plovin-s-té genómá. Ndego é-ndo-má ndógo, zoqa megemege-te. Yaq ndógo, tozomò-ometám, av bugukhokhof gezòmbè-ein ndáego.’”

⁸ Yaq ndigu sakheis mòe kandambá gigionem. Kha sègezòmbu-wageapát. Yaq nandi nqa-te gindu-fakhaz, ndigu mòe ndòbòin. Yaq ndigu ezoqa nòme-te einiáv, matev ndógo giqueivim. Zapa ndógo, ndigu mòe ndògoném.

Yesu Meli Magdala vemiyav-ak gembò-fakhan

(Met 28:9-10; Zion 20:11-18)

⁹* Yesu Sande qanaqanus lovòlova-us, lóvòte-te gende-khandi:v, ndego bugukhokhof Meli Magdala vemiyav-ak mbofakhán. Ngunuk sèvam ndúgu, ibugukhokhof nqova soqòsoqa seven gimboigoam, Yesu gumbo-ngeasam.

¹⁰ Meli Yesu gu-omet, yaq tegi paev ezoqam-té gunòwáv. Ndigu mutòkhop ndòwaniapát neka vò-eivumat. Yaq Meli manqat vòmòzò-ein.

¹¹ Geté manqat gimboyogem, av nqáego, “Yesu mòndò-khandi:v. No mòe-omét,” ndigu tuqa manqat gèqavotòvém.

Yesu ekeza paev ezoqa menas gezòfakhan

(Luk 24:13-35)

¹² Taqa zita-te, Yesu-gi paev ezoqa menas, Zelusalem taon gi-ivavtat, Yesu sègezò-fakhán, nakhoa-te ndógo. Geté ndego bugug viní.

¹³ Yaq nginik ezoqa menas, nqawá ginòveséz, tegi paev ezoqa nòme vòmòzò-ein. Geté ndigu unimanqatinteáv, tiqa manqat.

Yesu ekeza paev ezoqa ileven gezòfakhan

(Met 28:16-20; Luk 24:36-49; Zion 20:19-23; Kel 1:6-8)

¹⁴ Yaq vaev Yesu ekeza paev ezoqa ileven-té genòfakhán, ate av-té lou gi-logat. Yaq ndego gèzòponqóm. Zapa ndógo, ndigu tiqa manqat unimanqatinteáv, ndigu Yesu gi-ometam, lóvòte-te gendo-khandi:v. Mbòni gèzò-tokeapám.

¹⁵ Yaq Yesu av gezòmbè-eín nqáego, “Manqei-qape ate nqáego, sozó-okhoát, ezoqa ewaqape, Manqat Mbomambaqape vòmè-zòmesim.

¹⁶ Gekha ezoqám ndego, te-unimanqatin neka ibòkha iz vòndáp, ndego ndòmò-khandi:v. Geté gekha ezoqám ndego, unimanqatinteav tegoat, ndego yaq-fia nqosògeap ndòqéiv.

¹⁷ Ezoqam ndigu ti-unimanqatintat, umingiap matev av nqáego giní-matònumát. Ndigu noqa iz-te, nqova soqòsoqa segé-ngeasumát, ezoqam-qa mokho-te tu-goat, neka manqat ndakinak vinivinimba vòe-manqatát.

¹⁸ Waza ti-upògimat, o ibòkha mulòmula-us ti-izumat, ndógo ezoqa lóvòte ndòzò-etoam, ndógo gèngiæzoák. Neka ndigu enqoni-us ezoqam-te, zenda tizòmbò-aumat, yaq ndigu segé-khakhæzát.”

Yesu yan-te geqavig

(Luk 24:50-53; Kel 1:9-11)

¹⁹ Evezòza Yesu, ti-te manqa manqate qamòmbòe-navòem, yaq Mbumbukiam yan-té genòndáf, yaq ndego Mbumbukiam-qa nakeamo zenda-te vòmòqom.

²⁰ Yaq tegi paev ezoqam sège-panqaním, neka Mbumbukiam-qa Manqat, manqei-manqei ate qægoam vòmè-zòmesim. Yaq Evezòza mòndòzò-tòkéát, neka tiqa manqat, umingiap matev vinivinimba vòzòmbè-unimanqatintat.

16:7 16:7 Met 26:32; Mak 14:28 * **16:9 16:9** Ibugukhokhof Baebol Glik manqat-te gipeaomem, Baebol kopokopo nòme-te, nqanek vaev manqat ves 9 atema 20 mbaín. **16:14 16:14** 1 Ko 15:5 **16:15 16:15** Kel 1:8 **16:16 16:16** Kel 2:38 **16:17 16:17** Kel 2:4; 8:7 **16:18 16:18** Luk 10:19; Kel 28:3-6 **16:19 16:19** Kel 1:9-11; 2:33-34 **16:20 16:20** Kel 14:3; Iblu 2:3-4

Manqat Mbomambaqape Luk gepeawam

Megeat Manqat-qase

Nqanek emanqat, Yesu-qa yaq-te, ndego Mbumbukiam-ge Yo, Luk ndøpeawám. Ngenek Luk, mulømula etoam ezoqám. Ndego ambá av nqægo, Yesu-gí paev ezoqam tuelv mokho-tē gunu-goām.

Ndego Pol namba me:sasaetám, ngenek manqei vinivinimba-te ge-okhoam, vømbø-tøkeam. Neka Luk até Lom taon-té-a, Pol namba vøgoam.

Luk Zu bawan-ák mbá. Ngenek Glik bawan-ák. Ndego nqanek manqat, Yesu-qa yaq-te, Glik ezoqam nonqo ndøpeawám. Até Tiofilús-a, te-te ndego, Luk nqanek manqat gekhofotav, Glik ezoqám.

Nginik Glik ezoqam, tiqa poev, matev ndaføyamba-qape zøgoám. Yaq nakémbá, Luk manqat andé kandambá, Yesu-qa matev ndaføyamba-qape-qa yaq-té gene-peawám, neka taqa yaq-te ndøgo, ndego ezoqam tanakh, áv kezømbē-goam.

Luk até Keliso-gi u-anim-qa emanqát-a, vøpeawam.

Luk teqa manqat ande ge:ngaz

¹ Ezoqa kopoáv, emanqat amba-amba me:peaumám, ta matev vinivinimba-qa yaq-te, ni mokho-te qafakhanumam, av Mbumbukiam ge:manqatam, tøfakhanam.

² Ndigu manqat ndøgo tipeaumám, av ezoqa nøme gi:zømesimam, ndigu matev ekeza bøi gi:qeivam, andé qandengaz atema vaev-te, neka ndigu ezoqa ewaqape vøe-zømesimam.

³ Até nó-a, no matev ate qægoam, mokho møembo-vawát, vøemøqeiv, matev ande qandengaz, atema vaev-te.

Yaq nakémbá, Tiofilus, nigí kandambaqape, no nqæmatavap, emanqat egeieqei bataqa-peawam, matev ate ndægo, av qæfakhanumat.

⁴ No tøtaqambé-peawám ndøgo, qo tønecatéq, manqat ndøgo, qo gi:qamekhæmam, ndøgo unimanqatín.

Enzol ezoqam, Zekalaya Zion-qa qane-qa yaq-te ge:omat

⁵ Ta khøuwa-te ndøgo, Elod Zudia plovins-te kawa gegoam, Mbumbukiam-ge iziz ezoqam møndøgoám. Teqa iz Zekalayá. Mbumbukiam-gi iziz ezoqam-qa bawan-te, Abaeza gimbo-akhaemam, ndøgo tunu-sasaetám. Até tegú zás-a, Elon-gú zíú.* Tuqa iz, Elizabét.

⁶ Nginik ezoqa menas, tiqa yage egeieqei, Mbumbukiam-qa bøi-te. Manqa-zapazapa mbain. Evezøza-qa guguna manqat neka khafeap ate ndægo ùni mbøepavám.

⁷ Geté ndigu nakheis mbain. Zapa ndøgo, Elizabet ndugu, sóg. Yaq ndakin ndigu ezoqa menas, khap møndøzøgø.

⁸ Khøuwa nøme, Zekalaya ekeza bawan namba, Mbumbukiam-ge iziz ezoqam-qa sasae gego, Mbumbukiam-qa megemege-te,

⁹ ndigu nandi-qasis ndønqagevemém, iz-ús, av Mbumbukiam-gi iziz ezoqam-qa matev qazømbe-goam. Yaq Zekalaya-qá iz ndøfakhán, Mbumbukiam-qa khoev mokho-te te-on, Mbumbukiam-te tae et sisip mbomambaqape temø-mboqotav.

¹⁰ Yaq Zekalaya Mbumbukiam-qa khoev-te, tae et gemø-mboqotav, ezoqa ewaqape, bavokhó gono-waniapám. Gø:guligulimát.

¹¹ Zekalaya Mbumbukiam-qa khoev-te gu:goam, yaq nqáe! Evezøza-gé enzol ezoqam mbofakhán, lou-qase-qa nakeamo-te vø-itan, ma Mbumbukiam-te, tae et sisip mbomambaqape qæmboqotavát.

¹² Yaq Zekalaya ngenek enzol ezoqam ge:omet, ndego nqova mbondáf. Møe kandambá gego.

¹³ Geté ndego enzol ezoqam, áv gembøe-eín nqægo, “Zekalaya. Qo møe ndøgø. Mbumbukiam qoqa akhayam, møndøqa-ewág. Qogu sævam, Elizabet, nakhasam anganeam mbóqán. Yaq teqa iz Zion qombó-akhá.

¹⁴ Ndego khanakanakh qá-etoám, voqókhøum. Neka até ezoqá nømé-a, khanakanakh ndøgoném, teqa qane-qa yaq-te. Ezoqa kopoáv.

¹⁵ Ndego ezoqam kandambaqape ndøgoát, Evezøza-qa bøi-te. Ndego waen neka ibøkha føgføgakh nøme be-izám. Até ndøgø-a, evo-qa emu mokho-te tu:goat, teqa kha Nqova Mbomambaqape, é-ndømømbo-tønøyám.

1:1 1:1 Kel 1:1
1:9 1:9 Exo 30:7

* 1:5 1:5 Até tugé evé-a, Mbumbukiam-gé iziz ezoqam ndøgoám, av Elon-gi zi ate gi:goam gigoam.
1:15 1:15 Num 6:2-3

¹⁶ Ndego Izlael ezoqa kandambá, Evezøza-té gendó-qambuzú, tigi Mbumbukiam.

¹⁷ Ndego Evezøza-qá megemege-té genómá. Ilaiza-qá bazaføgakh-té neka Nqova Mbomambaqape-ús. Yaq ndego evøndipakha-qa mbøni, nakheis-té genøqambuá neka ezoqam ndigu, Mbumbukiam-qa manqa o-mba ndapeav ndigu, ndigu vø-enënd neka ezoqa nøme-qa matev vømbø-paevēm, ma teqa manqa o-mba ndimbøe-ndape. Ndego Evezøza-gi ezoqam é-ndo-khakheinøvēm, te noŋo.”

¹⁸ Yaq Zekalaya gembobevap, “Gè, no áv khaténøtēn, av nqægo, matev ndøfakhān, av qo qoqote-ein ndægo? No lawaqapé. Neka até nogú sævām-a, ndugu ngæpuká.”

¹⁹ Yaq enzol ezoqam gembø-qavøiu, “No Gebliél. No Mbumbukiam-qá megemege-té qatoyá. No ndégo tendo-khofotán, qo namba manqat vizí-einīm neka nqanek manqat mbomambaqape batēqamakh.

²⁰ Nqáé! Qo manqa-khou qógoát. Manqat qómanqateák, atema ta khøuwa-te ndøgo, nqanek matev vømfakhān. Zapa ndøgo, qo noqa manqat unimanqatinteáv. Geté nqanek matev ndømø-fakhān, ekeza khøuwa eqeieqei-te.”

²¹ Zekalaya nqanek matev qambøe-fakhan, yaq ezoqa ewaqape bavokho go:waniapam, gèmbøe-kewagát. Yaq ndigu gò:bevøpém, gekha zapá Mbumbukiam-qa khoev-te khøuwa mba ngu:ngeaomit?

²² Yaq vaev-te gendo-fakhan, ndego kopømba mbain, manqat te-ein. Yaq ndigu søgo-matøvemēm, ngenek umingiap ndøqéiv, Mbumbukiam-qa khoev mokho-te. Yaq ndego zendá gezømbe-khamasím. Manqat até gekhoutáv.

²³ Yaq Zekalaya tege sasae khøuwa gumukhoub, Mbumbukiam-qa khoev-te ndøgo, ndego ekeza vemiaiv-té genøqaván.

²⁴ Yaq khapé outøpøteáv, tegu zas Elizabet, emu tūnī-ítān. Yaq ndugu ekeza khoev mokho-te mbá gunu:goám. Løvøyak faév.

²⁵ Yaq ndugu manqat áv guni-ein nqægo, “Evezøza matev kandambá gego, no-te. Ezoqa no gèsanqambám. Geté teqa kuku matev kandambá. Yaq ndego ndakin noqa mivi matev, møndønø-nqagím.”

Enzol ezoqam, Meli Yesu-qa qane-qa yaq-te gui-omat

²⁶ Elizabet løvøyak gimømbo-siks-ez, kha viniv-us guigoam, Mbumbukiam tege enzol ezoqam Gebliel, Nazalet vemiaiv-té genø-khofotáv, Gelili plovinis-te ndøgo.

²⁷ Mbasønakam-té genø-khofotáv. Tuqa iz, Meli. Ngunuk søvøta mba mbgoám. Anganeam-qa iz Zoséf. Ngenek Zoséf, Deivid-gé zeó, ndego Izlael ezoqam-ge kawa kandambaqape geogoam.

²⁸ Yaq Gebliel Meli-te gemøfakhan, ndego áv gumbøe-ein nqægo, “Khaiya mbomá. Mbumbukiam poev kandambá qo-te. Evezøza nandégó, qo namba.”

²⁹ Meli nqanek manqat gu-ewag, ndugu nqova ndafe kandambá. Yaq gò:beváp, nqanek manqat-qa mokho gekhām?

³⁰ Yaq ndego enzol ezoqam gumbo-ein, “Méli. Qo møe ndøgø. Mbumbukiam kukú qo-te. Ndego qo ndøveatáq.

³¹ Nqáé! Qo emu qoté-itán, voqoté-ovā. Nakhasam anganeám teqaqan. Yaq teqa iz Yesu qombó-akhá.

³² Ndego kandambaqape ndøgoát. Yaq ndego Mbumbukiam Eqeiwat-Qape-ge Yo mbó-akhaemát. Neka Evezøza Mbumbukiam, ndego kawa mó:vé, av tege atazøkha Deivid ge:goam.

³³ Ndego zo Izlael ezoqam, Zekop-gi zi, kawa zømbógoát, miavmiaiv. Teqa Megeat Matev gemó-navøemák.”

³⁴ Yaq Meli ndego enzol ezoqam gumbobevap, “Gè, nqanek matev áv khanømbé-fakhān? No anganeam mbain.”

³⁵ Yaq ndego enzol ezoqam gumbo-qavøiu, “Nqova Mbomambaqape ndóvis qo-te, neka Mbumbukiam-qa bazaføgakh vøgutāq, ndego Eqeiwat-Qape. Yaq nakémbá, ndego nakhasam-yo teqaqan, ndego ezoqam eqeieqei-qape ndøgoát, yaq ndego iz Mbumbukiam-ge Yo mbó-akhaemát.

³⁶ Nqáé! Até Elizabét-a, qoqo ezoqam, emu me:yæt. Løvøyak síks. Ndugu ngæpuká. Ezoqa áv gimboe-manqatám nqægo, ngunuk sóg. Geté ndugu ndakin nakhasam anganeam ndóndáf.

³⁷ Zapa ndøgo, matev ate ndægo, Mbumbukiam kopømbaqapé, segé-matanám.”

³⁸ Yaq Meli gundu-qavøiu, “Qanimáv. No Mbumbukiam-gú sasae ezoqám. Matev sá befakhān, av qo ndoqote-manqate.”

Yaq ndego enzol ezoqam, tenø-iváv ndøgo, vøwav.

Meli Elizabet-te okha gumat

³⁹Yaq khapé outópoteáv, Meli gigiap tünø-khåkhēinām, manqei popotap-te vōwaw, Zudia plovins-te ndøgo. Nakhamas-té gunómát. Yaq vemiav-te gumøfakhan,

⁴⁰ma Zekalaya geyagam, ndugu khoev-té gumø-ón, Elizabet khaiya mboma manqat vømbø-ein.

⁴¹Elizabet Meli-qa manqat gu-ewag, yaq nakhasam kha ndøkhokhók, tuqa emu mokho-te. Yaq Elizabet, kha Nqova Mbomambaqapé qambøe-tønøyám.

⁴²Yaq ndugu kandambaqapé sege-akhá. Av guni-akhá nqægo, “Ni sakheis ate nqazi-gu-qa mokho-te, qo Mbumbukiam møndø-khakheinøqavém. Neka até nakhasám-a, qoqa emu mokho-te nandu:gu, ndego møndø-khakheinøvém.

⁴³Geté no gekha ezoqám, noge Evezøza-gu evo, no-te gugeavun?

⁴⁴Nqæ! No qoqa khaiya mboma manqat até vøe-ewág-ae, yaq nakhasam noqa mokho-te ngu:gu, khanakhanakh ndøgó. Kha ndøkhokhók.

⁴⁵Qo khanakhanakh mbá qanegó. Zapa ndøgo, qo Evezøza-qa manqat mðqo-unimanqatín. Yaq matev ndøgo ndøfakhán, av geqambe-ein ndægo.”

Meli Mbumbukiam-qa iz gui-eqa

⁴⁶Yaq Meli manqat áv guni-eín nqægo,

“Noqa mbøni mokho-te, no Evezøza-qa iz ùni nøte-eqatét.

⁴⁷Neka no khóum, Mbumbukiam-te, ndego noge khandi etoam ezoqam.

⁴⁸No tegú sasae mbasønákám. Ezoqa kandambaqapú mbá.

Geté ndego møndønøménd.

Yaq ndakin-a, atema tøma, ezoqa ate ti:mønøzumit, noqa yaq-te áv ginømbé-manqatát nqægo, ‘Ndugu kopømbá, khanakhanákh.’

⁴⁹Zapa ndøgo, ndego Mbumbukiam Egeiwat-Qape, matev kandambaqapé genø-matanam. Ndego ndaføyamba-qapé.

⁵⁰Teqa tanakh matev até gémá, ezoqa ate ti:mønøzumit, ti-te ndigu, ndego timbo-vizupat.

⁵¹Teqa zenda bazaføgakh-us, ndego matev kandakandá ge:matanam.

Ezoqa ndigu gikhambuvupam, ndigu ekeza kha gi-eqatam, ndego gèpanqasám.

⁵²Kawa ezoqa kandakanda, ndego sège-nqagevém, tiqa qonam nonqo-te gigoam, vøkhokho-ezoqam-ez.

Geté ezoqa ndigu, ekeza kha eqawatav ndigu, ndego gè-eqazó.

⁵³Ezoqa ndigu, ifi qazøvitam, loge gigiap mbomømboma me:zøkéf.

Geté gigiap kopoav ezoqam, khakha-mbá sege-khofosám.

⁵⁴Ndego ni Izlael bawan-ak, tegi sasae ezoqam, møndøni-tøké, neka ndego manqa mate navøpøteáv, teqa tanakh matev-qa yaq-te,

⁵⁵av bugukhokhofnigi atanakha-zapazapa-za manqa mbusa gezømbeve, Eibleem neka tegi zi, av nqægo, teqa tanakh matev segemá ni-te, miavmiáv.”

⁵⁶Meli løvøyak ande áv misiká ndi:gu, Elizabet namba gi:søkhoam, yaq taqa zita-te, ekeza vemiav-te nqawa sasa ndøqavan.

Zion, ndego ibøkha iz etoam ezoqam, geqan

⁵⁷Ta khøuwa-te ndøgo, Elizabet qakhantav, gui-ova, nakhasam anganeám gembøqan.

⁵⁸Yaq ezoqam ndigu, avønin gimbo-puatat neka ekeza ezoqam, gyyogem av nqægo, Evezøza tanakh-qapè gumbøqan, nakhasam gumbøqan, yaq ndigu khanakhanakh kandambá gindapem, tu namba.

⁵⁹Yaq opønakam-yo khøuwa eit qamømbø-ndap, ezoqam ndigu tegi ngusum qogøzat matev-qa yaq-te gimøvab, ndigu ambá eve-qá iz mbo-akhaemín, Zekalaya.

⁶⁰Geté tegu evo, áv guni-eín nqægo, “Av taoká. Teqa iz Zion ndøgoát.”

⁶¹Yaq ndigu gimbo-qavøinam, “Geté zogi zøkeza ezoqam, iz mbaín, av nandægo.”

⁶²Yaq ndigu eve gèmbøe-khamasimím, av nqægo, teqa poev gekhám, ndego ande gekha iz me mbó-akhá, nakhasam.

⁶³Yaq ndego peavam nonqo gigiap-qa ndøgoám, vømbø-etømem. Yaq ndego áv gene-peawám nqægo, “Teqa iz Zión.” Yaq ezoqa ewaqape, nqova ndafe kandambá.

⁶⁴Yaq nqova mbaín, Zekalaya, kumam nqawa gembosasae, manqa manqate vøngaz, Mbumbukiam-qa iz sasa ndø-eqa.

⁶⁵Yaq ezoqa ewaqape, avønin gizø-puatat, ndigu nqova ndafe kandambá, neka møe ndøgoném. Yaq nqanek manqat, Zudia plovins manqei popotap-te ate qægoam, sùgumupanqavøemát.

⁶⁶ Yaq ezoqa ewaqape, nqanek manqat giyogem, ndigu matavap kandambá gigonem. Av gini-einim nqægo, “Gê. Ngenek nakhasam-yo, andé gekha ezoqam me mé:goát?” Ndigu av gini-matovemém nqægo, Mbumbukiam-qa bazaføgakh ndógó, te namba.

Zekalaya Mbumbukiam-qa manqat gevevezam, Yesu neka Zion, tiqa yaq-te

⁶⁷ Yaq Zekalaya, nakhasam-yo-ge eve, kha Nqova Mbomambaqapé qambøe-tønøyám. Yaq ndego Mbumbukiam-qa manqat ndøvevezám. Manqat av gene-ein nqægo,

⁶⁸ “Evezøza-qa iz, yá beto-eqawát, ndego Izlael ezoqam-ge Mbumbukiam.

Ndego ni tøke-qa ndowáv, ni tegi ezoqam. Yaq génqovotán.

⁶⁹ Ndego khandi etoam ezoqam bazaføgakh-qape nindo-khofotáv.

Ngenek tege sasae ezoqam Deivid, tegé zeó.

⁷⁰ Nupøkán mbá, ndego tegi manqa vevezam ezoqam mokho-te, ndigu gevevesam, av gene-ein nqægo:

⁷¹ Ndego ni ndøkhandí:n, nigi qaqa ezoqam-qa zenda-te nqazu-gu

neka ezoqa ewaqape-qa zenda-te, ndigu ni ndisanqana.

⁷² Ndego ni tanakh nigú, av nigi atanakha-zapazapa-za gezømbe-ein.

Poev matev ndøgo, ti namba ge-unimanqatin, ndego manqa mate navøpøteáv.

⁷³ Mbumbukiam nigi atanakha-zapa Eibleem, manqa mbusa av gembøevé nqægo,

⁷⁴ ndego ni ndøkhandí:n, nigi qaqa ezoqam-qa zenda-te nqazu-gu.

Yaq ni kopømbaqapé. Møe zígoák, teqa iz tizi-eqatat,

⁷⁵ neka niqa yage-te, khøuwa ate tægoat, ndaføyamba viziýagát neka niqa matev eqeieqei vøgoát, teqa bøi-te.

⁷⁶ Yaq qo, noge yo, qo Mbumbukiam-gé manqa vevezam ezoqam qá-akhaemát, ndego Egeiwat-Qape.

Zapa ndógo, qo Evezøza-qa megemege-té qoqotómá. Teqa nakhoa qotó-khakheinumít.

⁷⁷ Qo tegi ezoqam, av qoqoté-zømesimít nqægo: Mbumbukiam tiqa manqa-zapazapa ndøevózám neka vøkhandí:z.

⁷⁸ Zapa ndógo, nigi Mbumbukiam-qa kuku matev neka tanakh matev kandambaqapé.

Khandi etoam matev andé khøuwa me mé:fakhatáv.

⁷⁹ Yaq ezoqa waev zø-etoám, ndigu bøivun-te neka løvøte-te ndiyage.

Yaq ndigu sambi yage-té genø-itúb.”

⁸⁰ Yaq Zion gèkhouwév, neka nqova-te bazaføgakh vømbøgo. Yaq ndego leg-av manqei-té geyagám, atema ta khøuwa-te ndógo, ezoqa ewaqape-qa megemege-te vø:-itan, ndigu Izlael manqei-ak.

2

Yesu ge-qan

(Met 1:18-25)

¹ Ta khøuwa-te ndógo, Siza Ogastes, ndego Lom kawa ezoqam kandambaqape, manqat av gene-vøovám nqægo: Ezoqa ewaqape, manqei-manqei ate qægoam, Lom gaman gimbo-kewagam, tiqa iziz gaman-qa mbuk-té qabe-peawáp.

² Ezoqa gevebam matev av nqægo, khokhofá qafakhan, Lom gaman-qa mokho-te. Ta khøuwa-te ndógo, Silia plovins-te, Kuilinius kawa ndøgoám.

³ Yaq ezoqa ewaqape, ekeza vemia-vé ginø-qavøním, tigi atanakha-zapazapa-za ma gindizav ndógo, iziz vøømø-awam.

⁴ Yaq até Zoséf-a, Nazalet vemia-vé, Gelili plovins-te ndógo, gè-iváv. Yaq Deivid-qa vemia-vé genøqavíg, Zudia plovins-te ndógo. Zapa ndógo, ndego Deivid-gé zeó. Ta vemia-vé-qa iz Betliém.

⁵ Yaq iz vee-qa gewav, Melí namba me:-apát. Ndigu søvøta mba zøgoám. Geté Meli ndugu, emu-ús.

⁶ Yaq Betliem vemia-vé gi-sokhoam, Meli tñni-ová.

⁷ Nakhasam gemboqan, anganeám. Meli-gé nakhasa khøuwá. Yaq ndabuá guni-løvønøvé, kao lou loge nonqo-te sasa ndøve. Zapa ndógo, khoev kouwat ndógo, ma okha ezoqam gisømbi:matun, løvøzupøteáv. Gùmukhazém.

Enzol ezoqam, sip keoge ezoqam-te gimøfakhaz

⁸ Ta lova ndógo, Betliem vemia-vé bavokho, sip keoge ezoqam møndøgoám. Sip zøkewagát.

⁹ Yaq nqova mbaín, Evezøza-gé enzol ezoqam zøfakhán. Yaq Evezøza-qa waev-qape, sùgumu-gutavát, ndigu sip keoge ezoqam. Yaq ndigu møe kandambá gigonem.

¹⁰ Geté ndego enzol ezoqam gezø-ein, “Zo møe ndøgòném. Nqáe! No manqat mbomambaqape nondapavún zo-te. Ndøgo ezoqa ewaqape khanakhanakh zø-etoám.

¹¹ Nqægo lova, Deivid-qa vemlav-te, Betliem, khandi etoam ezoqam ndøqán, zo-te. Ndego Kelisó. Evezøzá.

¹² Zo ngenek nakhasam, áv qazøté-ometám nqægo: Ndego ndabua løvønøvá, neka kao lou loge nonqo mokho-té gunu-utøvé.”

¹³ Yaq nqova mbaín, enzol ezoqa nøme kopoav-qaqape ndøfakház. Mbumbukiam-qá iz ndø-eqatát. Áv gini-manqatám nqægo,

¹⁴ “Mbumbukiam-qa iz yá beto-eqawát, ndego uni ova-in ngo:yage. Manqei-qaqape-te nqanek, sambu matev ndøfakhán, ndigu ezoqam-te, Mbumbukiam ndømbopøev.”

¹⁵ Yaq enzol ezoqam, yan-te nango givavaz, ndigu sip keoge ezoqam áv gini-einím nqægo, “Biziniáv, Betliem vemlav-te ndøgo, matev bizimø-qeivim, av Evezøza manqat ginindi-khofotav ndægo.”

¹⁶ Yaq nakhasam-té ginøzáv, Meli neka Zosef neka nakhasam vømøzømet, ndego kao lou loge nonqo-te gu:qeiam.

¹⁷ Nakhasam gi-ometam ndøgo, yaq ndigu emanqat me:vototém, av enzol ezoqam, nakhasam-qa yaq-te gezømbe-ein.

¹⁸ Yaq ezoqa ewaqape, sip keoge ezoqam-qa manqat giyogem, ndigu nqova ndafe kandambá.

¹⁹ Geté Meli ndugu, matavap mba ndø-aumát, matev ate ndægo qambo-fakhanumat. Ndugu oskia mbomatavupám.

²⁰ Yaq sip keoge ezoqam givavanat, ndigu Mbumbukiam-qa iz até go-eqatát neka ike manqat vømbo-manqat, matev ate qægoam-qa yaq-te, giyogem neka vøqeivim. Matev áv tønefakhán, av enzol ezoqam gezømbe-ein.

Yesu iz gimbo-akhaem

²¹ Yaq nakhasam-yo khøuwa eit qamømbø-ndap, tegi ngusum gi:kepøtøzem, iz Yesu mbo-akhaém, ate av-té, av enzol ezoqam Meli gumbøe-ein, ndugu emu itønøev qagoam.

Simeon Yesu-qa yaq-te, Mbumbukiam ike manqat gembo-ein

²² Yesu ge:qan, yaq khøuwa foti-qa zita-te, Meli kha sunguzam matev qamømbø-navøem, av Mozes-qa guguna manqat qæ-ein, nakhasam ge-qanin, yaq Zosef neka Meli, Mbumbukiam-qá khoev-té ginøzáv, Zelusalem taon-te ndøgo, Yesu Evezøza-qa zenda-te vømøveém.

²³ Taqa yaq-te, Evezøza-qa guguna manqat, áv qane-ein nqægo, “Nakhei angana ate ti-goat, bugukhokhof tiqanet, ndigu Evezøza-gi ndøgoát.”

²⁴ Yaq ndigu etoam matev møgoném, Mbumbukiam-te, av Evezøza-qa guguna manqat qæ-ein. Ndøgo áv qane-ein nqægo: Kuvøkuvu o mumuk nakhei menas qó-áb.

²⁵ Zelusalem taon-te ndøgo, ezoqa møndøgoám. Teqa iz Simeón. Ndego ezoqam ndaføyamba-qaqape neka Mbumbukiam mbovizupám. Ndego teqá tenø-kewagám ndøgo, Izlael ezoqam tekhandiz. Mbumbukiam-gé Nqova Mbomambaqape mo-goám, te-te.

²⁶ Nqova Mbomambaqape, ndego áv gene-omát nqægo: Ndego naqanøká génanimák. Geté Mesaya ndøkhæ-omét, ndego Evezøza tendo-khofotav.

²⁷ Ta khøuwa-te ndøgo, Nqova Mbomambaqape, Simeon Mbumbukiam-qá khoev-té genø-itú. Yaq Meli neka Zosef, Yesu gindu-ndafem, gindu-oz, matev tigonem, av Mozes-qa guguna manqat qæ-ein,

²⁸ Yaq Simeon até gendego, nakhasam gendáf, Mbumbukiam ike manqat vømbo-ein. Av gene-ein nqægo,

²⁹ “Evezøza Eqeiwat-Qape. Manqa mbusa ndøgo, no-te qoqove, møndø-unimanqatín. Yaq no, qoge sasae ezoqam, ndakin kopømbá, mbomambá sænaním.

³⁰ No ndakin qoqa ezoqa khandi:zat matev, nøkeza bøi qateqéiv,

³¹ ndøgo qo bawabawan ate ndægo nonqo qoqo-khakheinam.

³² Ngenek bawan vini-ak-qá waev ndøgoát, neka Mbumbukiam-qa yaq-te vøzømbé-vevezumát, neka ni Izlael-ak, qogi bawan ezoqam, iz kandambaqape vønigoát.”

³³ Simeon nqanek manqat ge-ein, yaq ndigu evøndipakha, nqova ndafe kandambá.

³⁴ Yaq Simeon zenda mo-vé ti-te, vøzø-guligulim. Yaq ndego Meli gumbo-ein, “Nqáe! Mbumbukiam ngenek nakhasam tene-veatáv ndøgo: Ezoqa kopoáv gé-o:atát, ndego tisan-qawat, neka ezoqa kopoav vøwaniapát, ndego ti-unimanqatintat, nqanek Izlael manqei-te. Ndego Mbumbukiam-qá khakhatap ndøgoát. Geté ezoqa kopoav gembø-sanqaupát.

³⁵ Yaq, qo Meli, qoqa mbøni andé nakhag kaiya me qambé-keqáz. Timbo-sanqaupat, yaq ezoqam-qa matavap, khonoam-te ndøgo, segendó-veveám.”

Ena ezoqa Yesu-qa yaq-te guizømas

³⁶ Ezoqa nøme mõndøgoám, Mbumbukiam-qa khoev-te ndøgo. Sævám. Tuqa iz, Ená. Ndugu Mbumbukiam-gú manqa vevezam ezoqám. Fanuel-gú yú. Asa khagua bawan-ák. Ndugu ngæpuká. Anganeam namba gi:yagam, viav seven mbá, yaq tønø-nānīm.

³⁷ Yaq ndugu tuni-ngæmam-év ndøgo, atema ndakin, viav 84 vømbøndap. Ndugu Mbumbukiam-qa khoev lõvøinøvemáv. Pavpave neká lovølova, Mbumbukiam-qá iz mba ndø-eqatám, lou logemav matev vøgoam-a, vøguligulimam.

³⁸ Simeon ate av-té Meli neka Zosef namba manqat gi:manqatam, yaq ndugu tündiwáv, Mbumbukiam-qa iz vø-eqa neka ezoqa ewaqape nakhasam-yo-qa yaq-te vøezømas, ndigu khandi etoam ezoqam gimbøe-kewagam, ndego Zelusalem ezoqam tenqovotaz.

Zosef neka Meli, Yesu namba Nazalet vemiav-te giqavaz

³⁹ Zosef neka Meli, matev ate ndægo gumugonem, av Evezøza-qa guguna manqat ndæmanqate, ndigu ekeza vemiav-té ginøqaváz, Nazalet, ndøgo Gelili plovins-te.

⁴⁰ Yaq ndego nakhasam gekhouwevtat, bazaføgakh-ús neka matavap loloakh-ús. Neka Mbumbukiam-qá kuku matev mo:goám te-te.

Yesu opønakam ge:goam, Mbumbukiam-qa khoev-te gemat

⁴¹ Viav-viav ate qægoam, Yesu-gi evøndipakha, Zelusalem taon-té ginø-okhoám, Pasova khøuwa kandakanda matev vømø-gonemin.

⁴² Yaq Yesu viav tuelv qamømbøe-ndap, até ndegó-a, ti namba mõvømbam khøuwa kandakanda-te vøwav, av tiqa matev qazømbe-goam.

⁴³ Yaq pindap qamezømbe-navøem, tegi evøndipakha gi:qavanat, Yesu Zelusalem taon-té segeqóm. Geté tegi evøndipakha zøtezteáav.

⁴⁴ Ndigu gimatavupam, ezoqá nømé namba me:qavanét. Geté khøuwa seke gingiamat, gi-apat, ndigu tigi ekeza ezoqam neka zifuap-te amba mbøevawém.

⁴⁵ Geté ndigu ometeáv. Yaq Zelusalem taon-té ginøveséz, vømømbø-vawem.

⁴⁶ Yaq khøuwa misika-qa zita-te, Mbumbukiam-qá khoev-té gi-ometám. Mbumbukiam-qá Manqat nømendim ezoqám namba me:qonavám. Tiqá manqat ndø-ewagát, neka vøzø-sinøzumat.

⁴⁷ Ezoqa ewaqape, teqa manqat giyogem, ndigu teqa otevat neka manqa qavøiwat-qa yaq-te, nqova zøndáf.

⁴⁸ Yaq tegi evøndipakha gi-ometam, ndigu nqova ndafe kandambá. Yaq evo gumbo-ein, “Ati. Gekha zapá, qo matev av nqægo qoqoni-matanam? Nqáe! No qave namba, fofogeap kandambá qeitaqa-goat, amba qeitaqambe-vawat.”

⁴⁹ Yaq Yesu gezø-qavøiu, “Gekha zapá, no qazonø-vawat? Gé, zo zøtezteáav, av nqægo, no Tat-qá khoev-té qabatu:gu?”

⁵⁰ Geté ndigu manqa mokho ndapeáv, gekhā mé:manqatam.

⁵¹ Yaq Yesu evøndipakha namba, ekeza vemiav-té ginøqaváz, Nazalet. Yaq ndego tiqa manqat o-mba zømbo-ndapám. Geté Meli ndugu, matavap mba ndø-aumát, matev ate ndægo, qambo-fakhanumat.

⁵² Yaq Yesu gekhouwevtat, até matavap loloákh namba sege-khouwevtát, Mbumbukiam neka ezoqam, kuku vøzøgoam te-te.

3

Zion, ndego ibøkha iz etoam ezoqam, ezoqa Mbumbukiam-qa Manqat ge:zømesimat

(Met 3:1-12; Mak 1:1-8; Zion 1:19-28)

¹ Ta viav-te ndøgo, Siza Taibilies viav 15 Lom kawa ezoqam kandambaqape gegoam, neka Pontius Pailøt, Zudia plovins-te, Lom gaman ezoqam vøgoam, neka Elod Gelili plovins vømbo-kewagam, neka tege eveqase Filip, Itulia neka Tlakonitis manqei vømbo-kewagam, neka ndego Lisania, Ebilin manqei vømbo-kewagam,

² neka Anas neka Kayafas Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda vøgoam, yaq Zion-te, ndego Zekalaya-ge yo, Mbumbukiam-qá manqat ndøfakhán. Ta khøuwa-te ndøgo, Zion leg-av manqei-té gegoám.

³ Yaq ndego até gendego, Zoden kea avønin-te, manqei-manqei ate qægoam sège-okhoám, ezoqa vøe-zømesimam, av nqægo, “E-mozoqambúz, neka ibøkha iz vø-upøgim. Yaq Mbumbukiam zoqa manqa-zapazapa, ndømbøe-navøém.”

⁴ Matev āv tōnefakhán, av Mbumbukiam-ge manqa vevezam ezoqam Aezaya, mbuk-te ge-peawam. Ndego āv gene-peawám nqáégo,

“Leg-av manqei-te ndógo, ezoqám-qa manqa wag ndó-akhayam.

Av qane-akhayám nqáégo,

‘Evezōza-qa nakhoa é-mozoto-khakheinómém.

Nakhoa ndafōyamba-qape zombōé-viæém, ndego te:geav.

⁵ Manqei tōmbuvap ate ndægo, manqei nōme bètō-awáp,

neka manqei popotap ate ndægo, bèmøkuiáp.

Nakhoa ndókhafigeapet, bèndafōyá, neka nakhoa ndō-asōtavet bègevōem.

⁶ Yaq ezoqa ewaqape, Mbumbukiam-qa khandi etoam matev ndóqeivím.’ ”

⁷ Ezoqa kopoáv, ibøkha iz ndape-qa ginduzav, Zion-te. Geté ti-te ndigu, khokho sa ginduzav, ndego av gezōmbe-manqatám nqáégo, “Zo waza soqōsoqa. Ge zò, ndozo-matavap? Zo é-ndozó-khokhoz, Mbumbukiam-qa qaqa tōfakhan?”

⁸ Matev eqeieqei vòkhæ-matōnómém. Yaq mokho tōfakhan ndógo, tó-unimanqatín ndógo, zo unimanqatín zoqambúz, Mbumbukiam-te. Neka zōkeza mokho-mba ndōmanqaté, av nqáégo, ni Mbumbukiam gēngiænoák, zapa ndógo, ni Eibleem-gí zì. No nqazō-manqate: Mbumbukiam kopōmbaqapé, nginik nandi manqat mba zō-eín. Yaq segé-Eibleem-gí-zi-iz.

⁹ Ila khakheinōváp. Tae ndóbóu. Zapa-té qanómú-lōvuvōemét. Gekha tæe ndógo, nanga eqeieqei vi-mav ndógo, gébouím, gōinam-te vónqagimēm.

¹⁰ Yaq ezoqa ewaqape, manqat gimboyogem, āv gimbōe-bevōpém nqáégo, “Av tægoat ndægo, yaq ni gekha nígonēm?”

¹¹ Yaq Zion gezō-qavōiu, “Gekha ezoqám ndego, ndabua menas tōmbogoat, nōme tæabembo-etoám ndego, ndabua mbain ndego. Neka gekha ezoqám ndego, lou tōmbogoat, yá bemo-etoám ndego, lou mbain ndego.”

¹² Até teks moni upōgim ezoqám-a, ibøkha iz ndape-qa vōndōzav. Yaq Zion gimbo-bevōpem, “Nóméndim ezoqam. Gebá ni? Gekhā nígonēm?”

¹³ Yaq gezō-qavōiu, “Zo ezoqam-te, teks moni ndozo-upōgim, zo nōme khokho ndō-upōgím. Sā tō-upōgím ndigu, av gaman iziz ge:ve.”

¹⁴ Até nakhag ezoqám-a, Zion gimbo-bevōpem, “Gebá ni? Gekhā nígonēm?”

Yaq gezō-qavōiu, “Ezoqa moni etoam-qa yaq-te ndōtōpōtōzát. Neka meakha manqat ndōmanqaté, ezoqam-qa yaq-te, ti-te moni upōgim nonqo. Ság, moni ndigu, gaman-te ndozo-upōgím.”

¹⁵ Ezoqa ewaqape, khandi etoam ezoqam-qa mo:kewagám. Yaq ndigu Zion-qa matev gíqeivím, gō-bevōpém, “Eisa. Ngenek Mesayá agegó, ndego ezoqam, Mbumbukiam tendokhofotav, ni tekhandin.”

¹⁶ Geté Zion gēzō-ovōyám, gezō-ein, “No Mesayá mbá. No zo ibøkha iz, ibøkhá qazōmbe-etoumít. Geté ndego, noqa zita-te ngegeav, ndego no únime-lōvumbám. No ezoqa khæpe nōte-khapelavōqase-én. Até nqanek sasae khapelavōqasé-a, no teqa tamak khofoe-te tæmbotōke, no kopōmba mbáin. Ndego zo ibøkha iz, Nqova Mbomambaqapé neka gōina wageáp gezōmbé-etoumát.

¹⁷ Ndego andé wit nanga evem ezoqam me mé:geáv. Wit evem nonqo ndó-ndapaváv. Yaq wit nanga ndó-evém, neka louzi nonqo ndigu, lou nqeitam nonqo khoev-té genó-nqeisám. Geté tag ndógo, gōinam-té genólōvutám. Ta gōinam ndógo, miavmiav ndōwageáp. Khouvōemáv.”

¹⁸ Zion ezoqa guguna manqat vinivinimbá gezō-manqatam, kopoáv, neka Mbumbukiam-qa Manqat Mbomambaqape vōe-zōmesimam.

¹⁹ Elod-qa yaq-te, ndego kawa ezoqam, Zion āv gene-eín nqáégo, “Ngenek manqa-zapa ndógó, namba qawan-gu zas, Elodias, sa geviwam, vō-oki neka matev soqōsoqa nōme kopōav vōmatanam.”

²⁰ Yaq vaev-te, Elod matev soqa nōme mba mo:matanám, ndógo Zion ndimbula-te ge-utav.

Yesu ibøkha iz gendap

(Met 3:13-17; Mak 1:9-11)

²¹ Zion ezoqa ewaqape ibøkha iz gezō-etoumat, yaq até Yesú-a, ibøkha iz vōndap. Yaq Yesu ate av-té ge:guligulimat, yan tōne-mboqóé.

²² Yaq Nqova Mbomambaqape ndovís, te-te vō:qom. Bugug andé kuvōkuvuám. Yaq yan-te ndo-go, manqa wag ndofakhán. Av qande-eín nqáégo, “Qo nogé Yó. No poev kandambá qo-te. No nōtaqambo-khafuát.”

Yesu-gi atanakha-zapazapa-za
(Met 1:1-17)

²³ Yesu Mbumbukiam-qa sasae ge:ngaz, ndego viav ande āv 30 ndægó. Ezoqa āv gini-matavupám nqægo: Ndego Zosef-gē yō.

Zosef, ndego Eli-gé yó.*

²⁴ Eli, ndego Matat-gé yó.

Matat, ndego Livai-gé yó.

Livai, ndego Melki-gé yó.

Melki, ndego Zenai-gé yó.

Zenai, ndego Zosef-gé yó.

²⁵ Zosef, ndego Matataias-gé yó.

Matataias, ndego Amos-gé yó.

Amos, ndego Naum-gé yó.

Naum, ndego Esli-gé yó.

Esli, ndego Nagai-gé yó.

²⁶ Nagai, ndego Mat-gé yó.

Mat, ndego Matataias-gé yó.

Matataias, ndego Semein-gé yó.

Semein, ndego Zosek-gé yó.

Zosek, ndego Zoda-gé yó.

²⁷ Zoda, ndego Zoanan-gé yó.

Zoanan, ndego Lesa-gé yó.

Lesa, ndego Zelubabel-gé yó.

Zelubabel, ndego Sealtiel-gé yó.

Sealtiel, ndego Neli-gé yó.

²⁸ Neli, ndego Melki-gé yó.

Melki, ndego Adi-gé yó.

Adi, ndego Kosam-gé yó.

Kosam, ndego Elmadam-gé yó.

Elmadam, ndego E-gé yó.

²⁹ E, ndego Zosua-gé yó.

Zosua, ndego Elieza-gé yó.

Elieza, ndego Zolim-gé yó.

Zolim, ndego Matat-gé yó.

Matat, ndego Livai-gé yó.

³⁰ Livai, ndego Simeon-gé yó.

Simeon, ndego Zuda-gé yó.

Zuda, ndego Zosef-gé yó.

Zosef, ndego Zonam-gé yó.

Zonam, ndego Eliakim-gé yó.

³¹ Eliakim, ndego Melea-gé yó.

Melea, ndego Mena-gé yó.

Mena, ndego Matata-gé yó.

Matata, ndego Neitan-gé yó.

Neitan, ndego Deivid-gé yó.

³² Deivid, ndego Zesi-gé yó.

Zesi, ndego Obed-gé yó.

Obed, ndego Boaz-gé yó.

Boaz, ndego Salmon-gé yó.

Salmon, ndego Nason-gé yó.

³³ Nason, ndego Aminadab-gé yó.

Aminadab, ndego Admin-gé yó.

Admin, ndego Ani-gé yó.

Ani, ndego Ezlon-gé yó.

Ezlon, ndego Pelez-gé yó.

Pelez, ndego Zuda-gé yó.

³⁴ Zuda, ndego Zekop-gé yó.

Zekop, ndego Aezek-gé yó.

3:23 3:23 Luk 4:22; Zion 6:42 * **3:23 3:23** Glik manqat-te, nqanek manqat uni bavokho-in mbá, Eli-qa yaq-te. Zôtezat ezoqa nōme, āv gini-mataváp nqægo: Eli ndego, Meli-gé evé, ambá av nqægo, Zosef-gé evé. **3:32 3:32** Rut 4:17-22

Aezek, ndego Eibleem-gé yó.
 Eibleem, ndego Tela-gé yó.
 Tela, ndego Nao-gé yó.
³⁵ Nao, ndego Selug-gé yó.
 Selug, ndego Leu-gé yó.
 Leu, ndego Peleg-gé yó.
 Peleg, ndego Eba-gé yó.
 Eba, ndego Sela-gé yó.
³⁶ Sela, ndego Kenan-gé yó.
 Kenan, ndego Afaksad-gé yo.
 Afaksad, ndego Sem-gé yó.
 Sem, ndego Noa-gé yó.
 Noa, ndego Lamek-gé yó.
³⁷ Lamek, ndego Metusela-gé yó.
 Metusela, ndego Inok-gé yó.
 Inok, ndego Zaled-gé yó.
 Zaled, ndego Malalel-gé yó.
 Malalel, ndego Kenan-gé yó.
³⁸ Kenan, ndego Enos-gé yó.
 Enos, ndego Set-gé yó.
 Set, ndego Adam-gé yó.
 Neka Adam, ndego Mbumbukiam ndøkhakheinøvém.

4

Saitan Yesu ge:khamasimat
 (Met 4:1-11; Mak 1:12-13)

¹ Yesu Zoden kea-te gegoam, kha Nqova Mbomambaqapé qambøe-tønøyám. Yaq gen-dovesez, ndego Nqova Mbomambaqape, leg-av manqei-té genø-itú.

² Yaq nqova soqaqape, teme-khamasim ndógo. Ge:khamasimam, khøuwa ate gi:goam, foti. Ta khøuwa foti mokho-te ndógo, Yesu lou logemáv. Sègegoám. Yaq vaev-te, ndego ifi mbovin.

³ Yaq ndego nqova soqaqape, Yesu gembo-ein, “Qo Mbumbukiam-ge Yo toqogoat, yaq nginik nandi, manqat mba qombó-ein. Yaq segé-lou-éz.”

⁴ Geté yaq Yesu gembo-qavøiu, “Mbumbukiam-qa Manqat áv qane-peawáp nqægo, ‘Ezoqa kopømba mbaín, lou mba te:yagat.’ ”

⁵ Yaq ndego nqova soqaqape, Yesu olol ová genø-itú. Yaq ndego até gendegó, manqei-manqei ate ndægo vøe-omat, nqanek manqei-qape-te nqago,

⁶ gembo-ein, “Nqanek bawabawan ate nqægo, qoqá zenda-té qatóvé. Yaq qø qotó-kawaeqtát, iz kandambaqape vøqágoát. Nqanek gigiap ate nqægo, noqá. Yaq gekha ezoqám ndego, no tønø-pøovat, tæmbo-etoam, no kopømbaqapé, sæmbó-etoám.

⁷ Yaq nakémbá, katuk qotøndó-møkuí no-te, neka voqonó-vizám, yaq nqanek gigiap ate nqægo, qoqa ndógoát.”

⁸ Geté yaq Yesu gembo-qavøiu, “Av taoká. Mbumbukiam-qa Manqat áv qane-peawáp nqægo: Evezøza-qá iz qó-eqatát, ndego qoge Mbumbukiam. Neka te-mba ndégo, toqombó-vizupát.”

⁹ Yaq nqova soqaqape, Yesu Zelusalem taon-té genø-itú, Mbumbukiam-qa khoev uni ova-in ndo:go vømøve, sasa mbo-ein, “Qo Mbumbukiam-ge Yo toqogoat, soqóvuáq nqáneq, atema manqei-te.

¹⁰ Zapa ndógo, Mbumbukiam-qa Manqat áv qane-peawáp nqægo, ‘Mbumbukiam tegi enzol ezoqam ndözø-ein. Ndigu ndøqa-tøkeém.

¹¹ Yaq ndigu sogó-ndøpøqém. Yaq qoqa zenda tokhotapak, nandi-te kha geqá-khanøyák.”

¹² Geté Yesu gembo-qavøiu, “Mbumbukiam-qa Manqat nøme, áv qane-ein nqægo, ‘Qo Evezøza, qoge Mbumbukiam, khamasim-te ndø-ávám.’ ”

¹³ Nqova soqaqape, teqa khamasim matev ate qægoam qamømbøe-navøem, yaq ndego Yesu sége-iváv, vøwaw. Yaq khøuwa nøme eqeieqei temözømet, nqawa ndógo temékhamás.

Yesu Gelili plovins-te sasae gengaz
 (Met 4:12-17; Mak 1:14-15)

¹⁴ Yaq Yesu Gelili plovins-té genøveséz. Nqova Mbomambaqape-qa bazaføgakh, mõndu:goám te-te. Yaq teqa manqat sùgumu-panqavøemát, ta manqei-te ndøgo, ate qægoam.

¹⁵ Ndego, ezoqam, Zu ezoqam-qá guliguli khoev-té gene-zømesimám. Ezoqa ewaqape, teqa manqat gi-ewagam, ndigu gëmbo-vizupám.

Yesu ekeza vemiaiv-ak gisanqawem

(Met 13:53-58; Mak 6:1-6)

¹⁶ Yesu Nazalet vemiaiv-te gemat, ma ge:khouwev ndøgo, yaq Sabat khøuwa qandap, ndego guliguli khoev-té genø-ón, av ekeza matev qambøegoam. Yaq sège-itán. Mbumbukiam-qá Manqat geveam-qa ndøgoám.

¹⁷ Yaq Aezaya-qá mbuk mbo-etøomé, vø-mboqoa, manqat nøme vøqeiv. Yaq av gene-geveám nqægo,

¹⁸ "Evezøza-gé Nqova mo:gó, no-te.

Ndego oil nømboqóuz, vøveatan. Tene-veatán ndøgo, ezoqa ndigu khakha-mba ndiyage, Manqat Mbomambaqape nøté-zømesimát.

Neka ndego no nqáneq gende-khofotán. No ndimbula ezoqam nøté-zømás, av nqægo, ndigu kopømbaqapé, segéfakház,

neka bøi waev mbain ezoqam vøté-zømás, av nqægo, ndigu bøi nango segé:kewág.

Ezoqam ndigu, ezoqam-qa mokho-te ndu:gu, ndigu ndingenezoat neka matev soqøsoqa ndizø-matanam, ndigu ndøkhandiz.

¹⁹ No ndigu av qazømbé-akhá nqægo, 'Khøuwa mõndøndáp. Evezøza tegi ezoqam-te, matev mbomambaqape ndømatanám.' "

²⁰ Yesu nqanek manqat gumu-geveam, mbuk sasa ndøtok, mbuk keoge ezoqam nqawa vømbø-etoam, vøqom, yaq ezoqa ewaqape, Zu ezoqam-qa guliguli khoev-te gu:qonavam, bøi te-te mbá.

²¹ Yaq Yesu nømendim manqat ndøngáz, gezø-ein, "Mbumbukiam-qa Manqat nqanek, zo qazoyogem, qæeveam, gè-unimanqatín, nqægo khaiya."

²² Yaq ezoqa ewaqape, teqa manqat giyogem, sègembøe-gøomé neka nqova zøndáf, teqa manqat mbomambaqape-qa yaq-te. Yaq ndigu gø:bevøpém, teqa yaq-te, gi-einim, "Gé, ngenek Zosef-gé yø?"

²³ Yaq Yesu gezø-ein, "No mõtenøtén. Manqat ndøgo, ezoqa ndimanqate, no zonø-einim. Av qazonømbé-einim nqægo, 'Mulømula etoam ezoqam, qakeza kha vøkhæ-khakheiná. Matev kandakanda ndøgo, ni qeyogem, Kapenaum taon-te qoqo-matønumam, até nqanéka, qakeza vemiaiv-te, vømatanám.' "

²⁴ Yaq Yesu nøme gezø-ein, "No unimanqatín nqazø-manqate. Mbumbukiam-ge manqa vevezam ezoqam, ekeza vemiaiv-te, ezoqa teqa manqat géyogemák.

²⁵ No nqazø-manqate: Ilaiza geyagam, ndego Mbumbukiam-ge manqa vevezam ezoqam, yaq viav misika neka løyoyak siks vikia seke qamat, ta khøuwa-te ndøgo, ngængæm kopoáv gigoam, Izlael manqei-te.

²⁶ Geté Mbumbukiam Ilaiza ambá av nqægo, Izlael ngængæm-té genø-khofotáv, vømøzø-tøkē. Geté ngæmam kopo-te mbá genø-khofotáv, Zalefat taon-te guiyagam, Saedon manqei-te, vømømbø-tøke.

²⁷ Neka ta khøuwa-te ndøgo, Ilaiza Mbumbukiam-ge manqa vevezam ezoqam gegoam, kha sisi-us ezoqa kopoáv giyagam, Izlael manqei-te. Geté ezoqa kopo khakhævateáv. Sa ndégo tekhhæv, Naeman, ndego Silia manqei-ak."

²⁸ Ezoqa ndigu, Zu ezoqam-qa guliguli khoev-te giqonavam, nqanek Yesu-qa manqat giyogem, ndigu mbøni zønqosøgím.

²⁹ Yaq até gindigonem, vemiaiv bavokhó ginø-ngeatøomé. Yaq manqei khavoe-té ginø-ituí. Tíqa vemiaiv, manqei poyat-té qagoám. Yaq ndigu ambá timø-oginamín ndøgo.

³⁰ Geté Yesu ezoqa ewaqape, sège-keqazotát. Livin-mbá sugumát, vømøfakhan.

Yesu ezoqa nqova soqa gëmbo-ngeatam

(Mak 1:21-28)

³¹ Yaq Yesu Kapenaum taon-té genøwáv, Gelili plovins ndøgo, neka Sabat khøuwa-te, ezoqa vømē-zømesim.

³² Yaq ezoqam ndigu, teqa manqat giyogem, mbøni zølév. Zapa ndøgo, ndego Mbumbukiam-qá iz-té neka bazaføgakh-té gene-zømesimát.

³³ Ta guliguli khoev-te ndøgo, ezoqa kopo mõndu:goám. Ndego nqova soqa mbøigoám. Yaq ndego kandambaqapé sege-akhá,

³⁴ “A? Yésu, Názalet-ak! Gê, qo ni gekha qonígū? Ni ngiænoat-qā qotōndóqav? No mōtenōtén, qo gekha ezoqám. Qo Mbumbukiam-gé Ezoqa Ndaføyamba-qapé.”

³⁵ Yaq Yesu ndego nqova soqa, gëmbøe-khafén, gembo-ein, “Qo manqat tia! Mòqotōndo-fakháq, qo nanda ezoqam-qa mokho-te ndoqotu:gu.” Yaq ndego nqova soqa, até gendego, ndego ezoqam, manqei-té genø-ogíú, sasa ndøfakhan. Yaq ge:fakhan, ndego teqa kha ngi:wateáv.

³⁶ Yaq ezoqa ewaqape nqova ndafe kandambá. Av gini-einím nqægo, “Ngenek ezoqam. Teqa manqat viní. Andé iz akhae ezoqam-qá manqa manqaté. Taqa bazaføgakh kandambá. Ndego nqova soqøsoqa, manqat mba zømanqaté. Yaq ndigu sègendo-fakhazín.”

³⁷ Yesu nqanek matev gego, yaq teqa emanqat sùgumu-panqavøemát, vemivemíav ate qægoam, ta manqei-te ndøgo.

*Yesu ezoqa kopoav gekhakhæz
(Met 8:14-17; Mak 1:29-34)*

³⁸ Yesu Zu ezoqam-qa guliguli khoev gendo-ivav, yaq Saemon-qá khoev-té genøwáv. Khoev-te ndøgo, Saemon-gu zimpuka, ngusu tatas enqoni mbogoám. Tatas kandambá. Yaq Yesu tøke-qa mboviøémém, tuqa yaq-te.

³⁹ Yaq ndego tuqá avønin-té genø-itán, sasa mo:foe, enqoni ndøgo, ivøve manqat vømbø-ein. Yaq enqoni sègembo-navøém. Yaq ndugu até gundigu, gè-itán, ndigu lou vøzøta.

⁴⁰ Yaq khøuwa gesinanat, ezoqa ewaqape, ekeza ezoqam, ndigu enqoni vinivinimba qazøgoam, Yesu-té gindu-itúb. Yaq zenda zømbø-awám, vøkhakheinvøvem.

⁴¹ Ezoqa nøme kopoáv, nqova soqøsoqa zøfakhatát. Akhayam-ús. Av gini-akhaemám nqægo, “Qo Mbumbukiam-gé Yó!” Geté Yesu gèzømbø-khafén neka takeáv, manqat nøme ti-einím. Zapa ndøgo, ndigu nqova soqøsoqa møndæzøtéz, Yesu, ndego Mesayá.

*Yesu vemivemíav nøme-te, Mbumbukiam-qa Manqat ge:zømesimat
(Mak 1:35-39)*

⁴² Khøuwa nøme, qæenqøovat, Yesu taon tène-iváv. Yaq ezoqam-av manqei-té genøwáv, vømbø-yakhapus-mokho-mba-ev. Geté ezoqa gëmbovawát. Yaq gi-ometam ndøgo, ndigu keseiwat-qa mbogoám. Manqei nøme-te, ambá géwavák.

⁴³ Geté Yesu gezø-ein, “No Manqat Mbomambaqape, Mbumbukiam-qa Megeat Matev-qa yaq-te, até vemivemíav nøme-té-a, bàme-zømesím. Mbumbukiam ta zapaya nqánek gende-khofotán.”

⁴⁴ Yaq Yesu até Zu ezoqam-qa guliguli khoev nøme-té-a, vemíav vinivinimba-te qapuatat, Zudia plovin-te ndøgo, Mbumbukiam-qa Manqat vømè-zømesim.

5

*Yesu tegi paev ezoqam, ande gezømbø-akha
(Met 4:18-22; Mak 1:16-20)*

¹ Khøuwa nøme, Yesu Genesaleat kewan* ndøgeg-té geyám. Ezoqa me:zømesimát. Ezoqa kopoáv gindupindam. Mbumbukiam-qá Manqat ndø-ewagát.

² Yaq pu-te ndøgo, Yesu khagua menas ndøqéiv. Voe nqagim ezoqam ndø-asæmém. Ndigu voe ndøsungzát.

³ Yaq khagua nøme qa-asæam, Yesu tunuketáo ndøgo. Ndøgo Saemon-qá khaguá. Yaq gembo-ein, “Elavøqase vøndosøkúz.” Yaq Yesu khagua-té gunu:qóm, ezoqa ewaqape Mbumbukiam-qa Manqat sasa me:zømesim.

⁴ Yesu manqa manqate qamømbøe-navøem, yaq ndego Saemon av gembøe-ein nqægo, “Ananá qazonø-tiním, voe vømbø-nqagem.”

⁵ Yaq Saemon gembo-qavøiu, “Kándambaqape. Lova seke qapøistat, ni sasae kandá qeigoat. Voe amba niti-nqagimát. Zongøyam kopo ndafeáv. Geté ság, av qo qoqote-ein ndægo, voe ndænnqág.”

⁶ Yaq av gi-gonem ndægo, zonga kopoav-qapé gizømbø-ndap. Voe ambá vøkeqavøemin.

⁷ Khagua nøme-te, voe nqagim ezoqa nøme møndøbøetám. Yaq ndigu tøke-qa zø-akhá. Yaq gindutinim, zonga khagua menas-té ginø-geabám, até vømøzø-tøtvøbam. Khagua ambá vøzø-geovøemin.

⁸ Yaq Saemon Pita, nqanek matev geqeiv, ndego katuk ndømøkuí, Yesu-qa megemege-te, vømbø-ein, “Evezøza. Noqa avønin-te ndøyá. Zapa ndøgo, no manqa-zapa-us ezoqám.”

⁹ Ndego nqanek manqat ge-ein, zapa ndøgo: Ndego neka ezoqa nøme, te namba gi-goam, ndigu nqova ndafe kandambá, zonga kopoav-qape gizømbø-ndap.

¹⁰ Até Zems neka Ziôn-a, ndigu Zebedi-gi nakheis, Saemon namba gi-sasaetam, nqova vøzøndaf.

Yaq Yesu Saemon av gembøe-eín nqægo, “Qo møe ndøgð. Qo ndakin ambá av nqægo, zonga qótakhasát, geté ezoqa qótakhasát.”

¹¹ Yaq ndigu até gindigonem, khagua neka gigiap ate qægoam, sège-iváv, Yesu sasa mbopævem.

*Yesu kha sisi-us ezoqam gekhakheinøvem
(Met 8:1-4; Mak 1:40-45)*

¹² Yesu vemiav nøme-te gegoam, yaq ezoqa møndøgoám. Teqa kha ate qægoam, kha sisi-ús. Yaq Yesu ge-omet, ndego teqa megemege-te, ekeza kha, manqei me:laváo, bugug até manqei-té, vømbøviam, “Evézøza. Ambá qokhakheinømbemín. Poev taqagoat, qo kopømbaqapé, toqo-khakheinømbem.”

¹³ Yaq Yesu zenda mbøevé, vømbø-ein, “Nqanðpoév. Qo vø-eqeieqei-éq.” Yaq nqova mbain, ndego ezoqam, kha sisi sègembo-navøém.

¹⁴ Yaq Yesu manqa av gembøe-løvuá nqægo, “Ezoqa nøme zø-eín. Geté Mbumbukiam-gé iziz ezoqam-té qonóqáv, bemøqamekh, neka Mbumbukiam-te etoam matev vømøgo, av Mozes gezømbe-ein ndægo. Yaq ezoqa tiabiti-zøté, av nqægo, qo mòqo-eqeieqei-éq.”

¹⁵ Yesu ndego ezoqam møndøgugú, geté teqa emanqat sège-panqavøemát. Yaq ezoqa kopoáv gindu-okhoam te-te. Ndigu teqa manqat yoge-qa ndøgoám, neka khakhæzat-qa vøgoam, ndigu enqoni qazøgoam.

¹⁶ Geté Yesu ezoqam-av manqei-té genøwavín, vømø-guligulimin.

*Yesu kagi ezoqam gekhakheinøvem neka manqa-zapazapa vømbø-evøzam
(Met 9:1-8; Mak 2:1-12)*

¹⁷ Khøuwa nøme, Yesu ezoqa Mbumbukiam-qa Manqat ge-zømesimat, Felisi ezoqam neka Mozes-qa guguna manqat nømendim ezoqam, møndø-qonavám. Nøme Gelili plovin-té ginduzáv, vemivemiav ate qægoam, neka nøme até Zudia plovin-té-a neka Zelusalem taon-te vøndø-okhoam. Yaq Evezøza Mbumbukiam-qa bazaføgakh, enqoni-us ezoqam khakhæxinøvem nonqo, møndøgoám, Yesu-te.

¹⁸ Yesu ezoqa ge-zømesimat, yaq ezoqa nøme tinduzáv ndøgo. Kagi ezoqam ndø-eqeitavún. Ambá khøev mokho-té ginø-ndafemín, Yesu-qa megemege-te vø-veemin.

¹⁹ Geté ndigu nakhoa qeiviáv, vøe-øz. Zapa ndøgo, ezoqa khápumu-khouwéz. Yaq até gindigonem, khøev ová ginøqavíg, yaq ova ndøgo, ma Yesu ge-qotam, nqa vømø-løozem. Yaq ndego ezoqam sège-føløtøvem, kita-ús, ezoqa ewaqape-qa livin-te, Yesu-qa megemege-te.

²⁰ Yesu tiqa unimanqatin geqei, yaq ndego ezoqam av gembøe-eín nqægo, “Nøfu! Qoqa manqa-zapazapa, møndøqa-navøém.”

²¹ Yaq Mozes-qa guguna manqat nømendim ezoqam neka Felisi ezoqam, nqanek manqat giyogem, ndigu av ginibónd nqægo, “Gekha ezoqám ngenek, Mbumbukiam-qa iz ngen-genøiti? Ezoqam-qa manqa-zapazapa, Mbumbukiam yakhapús, ndezø-evøzam.”

²² Yesu é-møndæ-otév, av ndigu gi-matavupat. Yaq gezø-ein, “Zo gekha zapá, zoqa mbøni-te av ndøzøte-matavupit?”

²³ Gè, gekha manqát ndøgo, føgakh mbain? Ndøgð, no ngenek ezoqam tæmbo-ein, ‘Qoqa manqa-zapazapa møndøqa-navøém,’ o ndøgð, tæmbo-ein, ‘Mòqo-itán, neka okho vøngaz?’

²⁴ Geté no ndakin nøtézmás, Ezoqam-ge Yo, bazaføgakh nqambógó, ezoqa manqa-zapazapa tezø-evøzam, nqanek manqei-qape-te.”

Yaq Yesu ngenek kagi ezoqam, av gembøe-eín nqægo, “No nqataqá-manqate. Mòqo-itán, kita vøkhazo, khøev-te sasa ndøqav.”

²⁵ Yaq nqova mbain. Ndego ezoqa ewaqape-qa bøi-te, sège-itán, kita vøkhazo, khøev-te sasa ndøwav. Mbumbukiam-qa iz até go-eqatát, gemat.

²⁶ Yaq ezoqa ewaqape, nqova ndafe kandambá. Mbumbukiam-qá iz ndø-eqaném. Yaq av gini-manqatát nqægo, “Ni nqægo khaiya, matev viní qaziqeivim.”

*Yesu Livai gembø-akha, tembopavat
(Met 9:9-13; Mak 2:13-17)*

²⁷ Taqa zita-te, Yesu vemiav ge-ivavtat, ndego teks moni upøgim ezoqam ndø-omét. Teks upøgim khøev-gase mokho-té gunu-qotám. Teqa iz Livai.† Yaq Yesu av gembøe-eín nqægo, “No qonøndø-pæv.”

²⁸ Yaq Livai até gendego, vømbøpæv. Gigiap ate qægoam, sège-iváv.

²⁹ Yaq Livai lou kandambaqape ndølóg, ekeza khøev-te. Yesu mbokhanakhanákh. Teks moni upøgim ezoqam neka ezoqa nøme kopoáv, teqa lou loge-te gindupindam.

³⁰ Yaq Felisi ezoqam neka Mozes-qa guguna manqat nømendim ezoqam, ndigu Felisi ezoqam-te ginøzaz, qaqa ndøgoném, Yesu-gi paev ezoqam-te, gizø-ein, “Gekha zapá, zo teks moni upøgim ezoqam neka manqa-zapazapa-us ezoqam namba, ibøkha nqazøte-izit neka lou namba nqazøte-loget?”

³¹ Yaq Yesu gezø-qavøiu, “Ezoqam ndigu enqoni mbain ndigu, ndigu mulømula etoam ezoqam mbain tøgoat, kopømbá. Geté enqoni-us ezoqam bezøgó, mulømula etoam ezoqam.”

³² No ambá av nqægo, ezoqa egeiegei akhayam-qa nøgeavün, tiqambuz. Geté no manqa-zapazapa-us ezoqam akhayam-qa nøgeavün, vøndó-qambüz.”

*Yesu lou logemav matev-qa yaq-te gimbøe-bevøpem
(Met 9:14-17; Mak 2:18-22)*

³³ Ezoqa nøme, Yesu äv gimbøe-einim nqægo, “Zion-gi paev ezoqam, lou logemav matev ndøgoatün, vøguligulimatun. Até Felisi ezoqam-gi paev ezoqám-a, vøgoatun. Geté qogi paev ezoqam, matev av nqægo gonemáv. Ndigu lou sège-logatün, neka ibøkha vø-izumatun.”

³⁴ Yaq Yesu yaya zø-età, taqa yaq-te, gezø-ein, “Ge zó ndozo-matavap, ezoqa sæva te-oki, yaq zifuap lou loge-te tekhatob, ndigu zifuap kopømbá, lou logemav matev ndøgonem, ndego ti namba ti-goat? Av taoká. Ndigu lou logemav matev gégonemák.

³⁵ Geté khøuwa ndøfakház. Yaq ndego ezoqam, sævam ge-oki, ndøndafém, ti namba nde-go. Yaq tegi zifuap lou logemav matev, ta khøuwa-te ndøgo tinígoát.”

³⁶ Yaq Yesu yaya nøme zø-età, gezø-ein, “Ezoqa kopømba mbain, ndabua ndakinak tekeqa, yaq ta mbewat ndøgo, nqawønege ndabua-té gemøtøkē. Zapa ndøgo, av toqotego nqægo, yaq ndabua ndakinak segemø-soqá, neka ndabua mbewat ndakinak gemø-kopømbayák, nqawønege ndabua namba.

³⁷ Neka ezoqa kopømba mbain, waen ndakinak, awenege søvakha ngusum-te te-ewa. Zapa ndøgo, awenege søvakha ngusum-te toqo-ewa, yaq waen tøpopon, ndigu gékeqáz. Yaq waen vøqouvøem, neka søvakha ngusum vøsoqøz.

³⁸ Geté waen ndakinak, søvakha ngusum ndakinak-té qotúqóuz.

³⁹ Geté unimanqatín, gekha ezoqám ndigu, waen awenege gi-izumatun, ndigu waen ndakinak gèzømbo-qasíín. Ndigu äv gini-einimín nqægo, ‘Qanimav ndøgo, awenege.’ ”

6

*Yesu ndego kawá, Sabat khøuwa
(Met 12:1-8; Mak 2:23-28)*

¹ Sabat khøuwa nøme, Yesu ekeza paev ezoqa namba, khae mokho-té gunu-apát. Yaq tegi paev ezoqam, wit nanga ndøvingisømém, sasa ndøtitisam, tag vøkhofovøem, mokho sasa ndølouz.

² Yaq Felisi ezoqa nøme, tiqa matev giqivim, ndigu äv gizømbe-ein nqægo, “Gekha zapá, zo wit nanga ndozo-vingisumit? Khafeáp nanda, Sabat khøuwa-te sasae av nqægo toqogot.”

³ Yaq Yesu gezø-qavøiu, “Ge zó, emanqat mozó-geveømem, av Deivid ge-matanam, tegi ezoqam namba, ifi qazøvin?”

⁴ Mbumbukiam-qá khoev-té genø-ón, flawa vømøndø-upøzo, ndigu lou-qase-te go-abam, Mbumbukiam-gi, yaq sasa ndølouz, neka ndigu ezoqam, te namba gi-goam, vøzø-etoam. Matev av nqægo khafeáp. Mbumbukiam-gi iziz ezoqam mba zø-mboqoatám, nginik flawa tilouzat.” *

⁵ Yaq Yesu gezø-ein, “Ezoqam-ge Yo, ndego kawá. Sabat khøuwa, ndégo teno-kawaevát.”

*Yesu ezoqam pingim qambowau, gekhakheinøvem
(Met 12:9-14; Mak 3:1-6)*

⁶ Sabat khøuwa nøme, Yesu Zu ezoqam-qa guliguli khoev-te gemat, ezoqa ge:zømesimat, ezoqam møndøgoám. Teqa nakeamo pingim, gèmbowau.

⁷ Yaq Felisi ezoqam neka Mozes-qa guguna manqat nømendim ezoqam, Yesu bøi mba mbøveém, ndego ezoqa peté-khakheinøvem penømakhaya, Sabat khøuwa-te. Zapa ndøgo, ndigu Yesu manqa ovøyam-te vee-qa mbogoám.

⁸ Yesu é-møndæ-otév, ndigu ande gekha me mbómatavupam. Yaq ndego ezoqam, pingim qambowau, äv gembøe-ein nqægo, “Qoté-itán. Yaq ezoqa ewaqape-qá megemege-té qoqonø-itán.” Yaq ndego ge-itán, sasa ndøwav, ezoqa ewaqape-qa megemege-te vømø-itan.

5:30 5:30 Luk 15:1-2 5:34 5:34 Zion 3:29 6:1 6:1 Deut 23:25 6:2 6:2 Zion 5:10 6:3 6:3 1 Sam 21:1-6 6:4

6:4 Lev 24:5-9 * 6:4 6:4 Deivid av ge-matanam ndægo, yaq ezoqa teqa matev, soqain veweáv. Yaq nakémbá, Yesu teqa yaq-te, nqanek manqat ge-ein.

⁹ Yaq Yesu ndigu Felisi ezoqam neka Mozes-qa guguna manqat nɔmɛndim ezoqam gezɔbevap, “Ge zɔ, ndozo-matavap. Gekha matɛv ndɔgo, Sabat khɔuwa-te toqogo, kopɔmba? Ndɔgɔ, matev eqeieqei toqogo, o ndɔgɔ, manqa-zapa toqogo? Ndɔgɔ, ezoqa toqo-khandi-v, o ndɔgɔ, teqa yage toqongiu?”

¹⁰ Yaq Yesu sɛge-qambunim, ezoqa ewaqape vɔzɔmet, yaq pingim wau ezoqam gembo-ein, “Pingim qotɛ-ovɔyām.” Yaq ndego ezoqam, pingim gɛ-ovɔyām. Sɛgembo-eqeieqei.

¹¹ Yesu matev av ge:matanam, yaq Zu megetapak, qaqa kandambá gigonem, neka yakhapus mokho-mba gibond, “Ni ngenek gekhá zimbógonēm?”

Yesu tegi u-anim tuelv gevevesam

(Met 10:1-4; Mak 3:13-19)

¹² Ta khɔuwa-te ndɔgo, khɔuwa nɔme, Yesu manqei poyat-tɛ genɔqavíg, vɔmɔ-guligulim. Yaq lova seke qamat, Mbumbukiam-tɛ genɔ-akhaemát.

¹³ Yaq qanaqanus qandopave, ndego ekeza paev ezoqam ndɔmɔváb, ezoqa tuelv vɔvevesam. Ndigu ezoqa tuelv, u-anim zɔ-akhá.

¹⁴ Ezoqam gevevesam ngínik: Saemón. Iz nɔme gembo-akha, Pitá. Neka tege eveqase Endlú. Neka nɔme Zéms, neka Zíón, neka Filíp, neka Batolomeú,

¹⁵ neka Metiú, neka Tomás, neka Zems nɔmɛ. Ngenek Zems, Alfius-gé yó. Neka Saemón nɔmɛ. Ngenek Saemon, Zelot ezoqam ndɔgoám.

¹⁶ Nɔme Zudás. Ngenek Zems-gé yó. Neka nɔme Zudas Iskaliót. Ezoqam ndégo, vaev-te Yesu tegi qaqa ezoqam-qa zenda-te geve.

Yesu Mbumbukiam-qa Manqat ge:zɔmesimat neka enqoni-us ezoqam vɔkhakheinɔvemát

(Met 4:23-25)

¹⁷ Yesu tegi u-anim namba, manqei poyat-te ginduvís, yaq manqei gev-te gimɔwan, tegi paev ezoqa nɔme kandambá gindupindam. Neka ezoqa nɔme kopoáv, Zudia plovins-tɛ ginduzáv, vemivemiav ate qægoam, neka Zelusalem taon-te vɔndɔzav. Até ndɔgɔ-a, Taya neka Saedon taon avɔnin, ndaola-te ndɔgo, vɔndɔzav.

¹⁸ Ndigu tindi-okhoám ndɔgo, Yesu-qa manqat ndɔyogém neka vɔkhakhæz, ndigu enqoni qazɔgoam. Yaq ezoqam ndigu nqova soqɔsoqa gizɔmbu-goam, Yesu vɔkhakheinɔvem.

¹⁹ Ezoqa ewaqape, Yesu kha khanɔzam-qa mbogoám. Zapa ndɔgo, bazafɔgakh ndo-fakhatám te-te, ezoqa ewaqape vɔkhakhæz.

Gekha ezoqám ndigu, khanakhanakh tɔzɔgoat, neka gekha ezoqám ndigu, tisoqoez

(Met 5:1-12)

²⁰ Yaq Yesu ekeza paev ezoqam ndɔwabám, gezɔ-ein,

“Zo khanakhanakh mbá qanegó, zo gigiap-av ezoqam.

Zapa ndɔgo, Mbumbukiam-qa Megeat Matev, zoqá.

²¹ Zo khanakhanakh mbá qanegó, zo ndakin ifi ndɔzɔvinam.

Zapa ndɔgo, zo ndɔzɔ-ewéz.

Zo khanakhanakh mbá qanegó, zo ndakin ndozo-eivam.

Zapa ndɔgo, zo khanakhanakh mɔzɔ-asɔtáv.

²² Unimanqatín, zo khanakhanakh mbá qanegó, zo Ezoqam-ge Yo zapaya ndisanqaza neka ndɔzɔmbo-qasi:v neka zoqa manqat ndiponqom neka zoqa iz ndingenɔiwat.

²³ Matev av nqægo tɔfakhan, yaq sɛgekhoúm, neka gɛ-ogíam. Zapa ndɔgo, Mbumbukiam yaq-fia mɔndɔzɔmbɔ-nɔzá, yan-te nqo:go. Matev ndɔgo, zo-te ndimatanam, áté kopó, av tigi atanakha-zapazapa-za, Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam-te gi:matɔnumam.

²⁴ Geté zo, mɔzo-soqoéz, gigiap kopoav ezoqam.

Zapa ndɔgo, zo yage eqeieqei mɔzotumu-ndapém. Nɔme mbaín.

²⁵ Neka zo, mɔzo-soqoéz, zo ndakin lou ndɔzɔ-ewezat.

Zapa ndɔgo, zo ifi mɔzɔvinám.

Neka zo, mɔzo-soqoéz, zo ndakin khanakhanakh mba ndɔzɔ-asɔtɔve.

Zapa ndɔgo, zo mbɔni vaev-tɛ qazɔ-waniapát neka zɔ-eivumát.

²⁶ Neka zo, mɔzo-soqoéz, ezoqa ewaqape zoqa iz ndi-egawat. Matev ndɔgo, zo-te ndimatanam, ndɔgo até kopó, av tigi atanakha-zapazapa-za, khokho Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam-te gi:matɔnumam.”

Zogi qaqa ezoqam-te, kuku bezɔgó

(Met 5:38-48; 7:12a)

²⁷ Yaq Yesu manqat nɔme gezɔ-ein, “Geté zo ezoqam, zo noqa manqat nqazoyoge, no nqazɔ-manqate: Zo kuku bezɔgó, zogi qaqa ezoqam-te. Neka matev eqeieqei zɔmatanam, ti-te ndigu, zo ndisanqaza.

²⁸ Ezoqa tiqa manqa manqat-te, zo soqain-te ti-abumata, yaq zo āv qane-guligulim: Mbumbukiam matev eqeieqei bezø-matanám. Neka gèzø-guligulím, ndigu zo yage føgøføgakh ndizø-etoam.

²⁹ Ezoqa tømøi teqatøkub, yaq sège-qambúq, yaq betaqā-tøkub. Neka ezoqa qoqa ndabua tendap. Sáq! Até ndabua nømé-a, bèndáp.

³⁰ Gekha ezoqām ndego, gigiap-qa teqaviam, sègembo-etoám. Neka gekha ezoqām ndego, qoqa gigiap sa tendap, nqawa ndape-qa ndøgø.

³¹ Gekha matēv ndøgo, zo ndøzøpøev, ezoqa zo-te timatønumat, zo matev āv tozozømbé-matønumát.

³² Zo kuku ti-te mba tøzøgoat, ndigu zo-te kuku ndøzøgo, yaq ge zø ndozo-matavap, zoqa matev viní? Eqeieqei-qapé? Av taoká. Até manqa-zapa-us ezoqám-a, kuku ndøzøgø, ti-te ndigu, kuku ndøzøgo.

³³ Neka ge zø ndozo-matavap, zo matev eqeieqei ti-mba ndigu tozozø-goat, ndigu matev eqeieqei ndimatatanam zo-te, yaq zoqa matev viní? Eqeieqei-qapé? Av taoká. Até manqa-zapa-us ezoqám-a, matev āv tinigoatún.

³⁴ Neka ge zø ndozo-matavap, zo gigiap ti-mba ndigu tozozø-etoumat, zo ndøzøte-zøtezat, ndigu nqawa ndøzø-qavøiū, yaq zoqa matev viní? Eqeieqei-qapé? Av taoká. Até manqa-zapa-us ezoqám-a, gigiap mñndø-etoumatún, yaqyaq-a. Yaq ndigu gigiap ate ndægo, nqawa tonqogim-qa ndøgonemín.

³⁵ Geté, zo kuku bezøgø, zogi qaqa ezoqam-te. Neka matev eqeieqei zømatanám. Gigiap yaq-mbá segezø-etoám. Neka nqawa qavøiwat-qa ndøgø. Zo av tøzøte-matønumat ndægo, zo yaq-fia kandambaqape ndøzomø-ndapém. Yaq Mbumbukiam, ndego Eqeiwat-Qape, zo ekeza nakheis mé:zæb. Zapa ndøgo, até ndegó-a, matev eqeieqei zømatønumatún, ndigu ike manqat manqatemav ndigu neka ndigu ezoqa soqøsoqa.

³⁶ Ezoqa nømte-te, tanakh bezøgø, av zoge Zøve yan-te ngo-go, tanakh ndømbøgo.”

*Ezoqa nømte ndøvøzødt
(Met 7:1-5)*

³⁷ Yaq Yesu manqat nømte gezø-ein, “Zo ezoqa nømte ndøvøzødt. Yaq Mbumbukiam até zø-a gévøzoák. Neka ndømanqatē, av nqægo, ezoqa nømte ndigu ùnime-soqøsoqøezām. Yaq Mbumbukiam até zoqá yaq-té-a, av nqægo gé-einák. Ezoqam-qa manqa-zapazapa, sà bezømbø-naváp. Yaq Mbumbukiam até zoqá manqa-zapazapá-ya, segembøé-navøém.

³⁸ Gè-etoám, ezoqa nømte-te. Yaq Mbumbukiam zo ndøzø-etoám. Kandamba gezømbé-etoám. Kopømba ande av lou ndægo, ezoqa ava-te tenqeitavet, gétøvøgimít, vømótøvā, neka vømø-qoqovøém. Av ezoqa tozozømbe-etoumat, zo Mbumbukiam av tezømbé-etoám.”

³⁹ Yaq Yesu yaya zø-età, gezø-ein, “Bøi waev mbain ezoqam, kopømba mbain, bøi waev mbain ezoqa nømte te-itu. Av tægoat ndægo, yaq ndigu ezoqa menas, manqei ozu-te até sugumú-o:áz.

⁴⁰ Paev ezoqam kopømba mbain, tege nømendim ezoqam teløvuam. Geté gekha ezoqām ndego, nømendim matev ate ndægo tumundap, ndego āv tenégoát, av tege nømendim ezoqam ndego.

⁴¹ Gekha zapá, qafu-qa bøi-te, kupuk-qase ndoqoqeivi, geté tae-qape ndøgo, qakeza bøi-te nandaqa-genøe, qo qeivupāv?

⁴² Gekha zapá, qafu av ndoqombøe-manqate, ‘Nøfu, kupuk-qase bøi-te nandaqa-genøe, nøtaqāliv,’ geté qakeza bøi-te nandav, qo tae-qape qeiviāv, nandaqa-genøe? Qo khavozam ezoqám. Bugukhokhof nándav, toqóliv, tae-qape, qakeza bøi-te nandaqa-genøe, eqeieqei voqókwæg. Yaq váev qafu-qa bøi-te, kupuk-qase ndøgu, toqoliv.”

Tae nanga eqeieqei o soqain toqoqeiv, yaq soqoté-qatéq, av nqægo, tae ndøgo eqeieqei o soqain

(Met 7:16-20; 12:33-35)

⁴³ Yaq Yesu manqat nømte ge:zømas, gezø-ein, “Tae eqeieqei, nanga soqøsoqa géviamák. Neka tae soqain, nanga eqeieqei géviamák.

⁴⁴ Tae nanga toqoqeiv, yaq soqoté-qatéq, tae ndøgo eqeieqei o soqain. Bønig fakiafakia-us-te, kopømba mbain, nanga mbomømboma, kopømba ande av fig ndi-gu, toqo-vingisam. Neka khouwe-khouwe-te ndøgo, kopømba mbain, gleips toqo-løvus.

⁴⁵ Yaq matev até kopø. Ezoqa eqeieqei, matev eqeieqei ndøgoatún. Zapa ndøgo, teqa mokho-te, matavap eqeieqei mbøigú. Geté ezoqa soqaqape, matev soqøsoqa ndøgoatún. Zapa ndøgo, teqa mokho-te, matavap soqøsoqa mbøigú. Unimanqatín. Gekha mataváp ndøgo, ezoqam-qa mokho-te qamømbø-tøva, ndego ndøgo témanqatát.”

*Khoev puanam matev menas-qa yaya etæ manqat
(Met 7:24-27)*

⁴⁶ Yaq Yesu manqat nøme ge:zømas, gezø-ein, “Gekha zapá, no Evezøza ndozonø-akhayam, getæ matev gonemáv, av no nqazømbe-manqate?”

⁴⁷ Gekha ezoqám ndego, no-te tendowav, noqa manqat vø-ewág, neka o-mba vó-ndáp, no nøtéztømás, ndego andé gekha ezoqám.

⁴⁸ Ndego ezoqam, kopømba ande av ndé:go, khoev manqei føgakh-te gewev. Uk ge-asøzam, até pakoa-té. Yaq khouwat qandowav, khamøe qando-okhoam, ndøgo kopømba mbáin, tønqonaz. Zapa ndøgo, khoev føgakh-qapé qawevam.

⁴⁹ Geté gekha ezoqám ndego, noqa manqat sa te-ewagat, gete o-mba ndapeav vøgoát, ndego kopømba ande av ndé:go, khoev qoq-te gewev, uk sa go:følzam. Yaq khouwat qandowav neka khamøe qando-okhoam, sègemø-khawá. Khoev ùnime-ngiú.”

7

*Yesu Lom nakhag kawa ezoqam-ge sasae ezoqam gekhakhæv
(Met 8:5-13)*

¹ Yesu teqa nømendim manqat qamømbøe-navøem, ezoqam-te, yaq Kapenaum taon-té genøwáv.

² Ta vemiyav-te ndøgo, Lom nakhag kawa ezoqam møndøgoám, neka ndego sasae ezoqam vømbøgoam. Te-te ndego khafuat kandambá. Ndego sasae ezoqam, enqoni mbogoám, ambá vønanimin.

³ Yaq ndego nakhag kawa ezoqam, Yesu-qa yaq-te manqat ge-ewag, ndego Zu megetapak ndøkhofotáz, te-te. Yesu áv gimboé-einím nqægo: Bètøndowáv, tege sasae ezoqam vøkhakheinøvem.

⁴ Yaq ndigu Yesu-te gi-apat, gimøfakhaz, gèmmøbo-viømém. Viam kandambá gigonem, vømbø-einim, “Qombótøké, ngenek nakhag kawa. Ndego ezoqa mbomambaqapé,

⁵ neka ndego poev kandambá, ni Zu ezoqam-te. Niqa guliguli khoev giwewem, moni ndégo te-áb.”

⁶ Yaq Yesu namba me:záv. Khoev gi-khatoat, ndego nakhag kawa ezoqam, zifuap ndøkhofotáz, teqa manqat vømmøbø-einim, av nqægo, “Khanánqa. Ság. Noqa khoev-te ndøqáv. No ezoqa egeieqéí mbá, noqa khoev-te toqotøndo-oq.

⁷ Yaq nakémbá, nø nøkezan okhoeáv qo-te. Geté manqat mba qó-ein. Yaq noge sasae ezoqam segé-khakhæv.

⁸ Até nó-a, no ezoqam-qá mokho-té qatu:giú. Neka no mokho-te, nakhag ezoqam mu:giú. Ndigu ezoqa kopo tæmbo-ein, ‘Vøqáv’, yaq ndego segéwáv. Neka ezoqa nøme tæmbo-ein, ‘Mòqotøndoqáv’, yaq ndego segendówáv. Neka noge sasae ezoqam tæmbo-ein, ‘Mòqo-matanám, nqanek’, yaq ndego segé-matanám.”*

⁹ Yesu nqanek manqat ge-ewag, yaq nqova mbondáf. Yaq gèndoqambún, ndigu ezoqa bawan-qape gimbojavam, vøzø-ein, “No nqazø-manqate. No nqanek Izlael bawan mokho-te, unimanqatin matev qeiviáv, av ngenek bawan vini-ak nge-unimanqatinat.”

¹⁰ Yaq ndigu u-anim, nakhag kawa-qa khoev-te giqavaz, ti-ometám ndøgo, ndego sasae ezoqam, møndø-khakhæv.

Yesu ngæmam-ge yo gekhandi:v

¹¹ Khøuwa nøme, Yesu taon nøme-té genømát. Ta taon-qa iz, Naín. Ekeza paev ezoqam neka ezoqa nøme bawan-qapé namba me-apat.

¹² Yaq nqáe! Taon uta mboqog ge-khatobat, ezoqa løvøte ezoqam ndø-eqeitavún. Taon-té gindu-fakház. Ndego ezoqa ndakinák. Tegu evo ngæmám. Zivis gèmbonaním, neka ndugu nakheis nøme mbáin. Taon-ak kopoáv, ngæmam namba gi-geavun.

¹³ Yaq Evezøza ngunuk sævam gu-omet, ndego tanakh mbogó, gumbo-ein, “Qo ndø-eiv.”

¹⁴ Yaq Yesu tenøwáv ndøgo, løvøte ezoqam-qa kumøkuma vømøkhanaz. Yaq ezoqam ndigu, gi-eqeitam, sègewán. Yaq Yesu até gendego, ndego løvøte ezoqam, áv gembø-ein nqægo, “Ndáe! No nqataqá-manqate. Mòqo-khandi:q.”

¹⁵ Yaq ndego sègeqóm, manqa manqate vøngaz, yaq Yesu ndego ezoqam, evo nqawa sasa mbo-etoam.

¹⁶ Yaq ezoqa ewaqape, nqanek matev giqevim, ndigu møe ndøgoném, neka Mbumbukiam-qa iz vø-eqanem. Av gini-einím nqægo, “Mbumbukiam-gé manqa vevezam

6:46 6:46 Met 7:21 * 7:8 7:8 Ndego nakhag kawa ezoqam nqanek manqat ge-ein, zapa ndøgo: Ndego møndø-unimanqatin, av nqægo, Yesu ta enqoni ndøgo, ivøve manqat tembo-ein, yaq ndøgo segé-iváv. 7:15 7:15 1 King 17:23; 2 King 4:36 7:16 7:16 Luk 1:68

ezoqam kandambaqape ndɔfakhán, ni mokho-te. Mbumbukiam ni-te tɔke-qa ndowáv, ni tegi ezoqam.”

¹⁷Yaq nqanek manqat, Yesu-qa yaq-te, Zudia plovins-te ndɔgo neka manqei-manqei ate qægoam, avɔavun qagoat, sùgumu-panqavɔemát.

Zion, ndego ibòkha iz etoam ezoqam, tegi paev ezoqam, Yesu-te gekhofotaz (Met 11:2-19)

¹⁸Zion, ndego ibòkha iz etoam ezoqam, tegi paev ezoqam, matev ate ndægo gi-ometem ndɔgo, Yesu gematɔnumat, yaq ndego ekeza paev ezoqa menas zò-akhá.

¹⁹Yaq Yesu-té genɔ-khofotáz. Av gimɔmbɔé-bevɔpém nqægo, “Gé, ezoqam qó, Mbumbukiam ge-manqatam, tendo-khofotav? O, ezoqa vini-qa nitó-kewagát?”

²⁰Yaq Yesu-te gimɔfakhaz, gimbo-einim, “Ni Zion, ndego ibòkha iz etoam ezoqam, ndokhofotán. Qo nitaqá-bevɔpém: Gé, ezoqam qó, Mbumbukiam ge-manqatam, tendo-khofotav? O, ezoqa vini-qa nitó-kewagát?”

²¹Ta khòuwa-te ndɔgo, ndigu ezoqa menas gigeavun, Yesu ezoqa kopoáv gekhakheinɔvem. Ndigu enqoni bugug vinivinimba zògoám neka nɔme ndigu, nqova soqɔsoqa vòzɔmbù-goam. Neka bɔi waev mbain ezoqa kopoáv, bɔi waev vòzɔ-etoam.

²²Yaq Yesu ndigu Zion-gi paev ezoqam gezɔ-qavɔiu, “Zion-te nqawa tozovesez, yaq áv qazɔmɔmbɔé-einim, av zo manqat nqazɔte-yoge neka matev nqazɔte-qeivi. Ezoqam ndigu, bɔi waev mbain qagoam, ndakin gèkeogé. Neka ezoqam ndigu, kagi gigoam, ndakin gè-okhó. Neka ezoqa ndigu, kha sisi-us gigoam, kha sisi mòndɔzɔ-navɔém. Neka ezoqa ndigu, gea kandɔgeap gigoam, ndakin gèyogé. Neka ezoqa ndigu, gipakhaetat, nango mòndò-khandí:z. Neka gigiap-av ezoqam, Mbumbukiam-qá Manqat Mbomambaqape ndɔyogé.

²³Neka gekha ezoqám ndigu, no-te nakeapav ndigu, ndigu khanakhanakh mbá giabit-igú.”

²⁴Zion-gi manqa upɔgim ezoqam gi-qavaz, yaq Yesu Zion-qa yaq-te manqa manqate ndɔngáz, ezoqa ewaqape-te, gezɔ-ein, “Gé, zo Zion-te qazo-apat, leg-av manqei-te ndɔgo, zo gekha qeivi-qa zó-apat? Gé, zo ezoqa omete-qa zó-apat, ndego kopɔmba ande av gagayag ndægo, sa tɔpovɔemet, yaq vɔepovét, yaq vɔepovét, khamɔe sa tɔqambuvɔemet?

²⁵O gé, qazo-apat, zo ezoqa ndabua eqeieqei uzap omete-qa zó-apat? Nqá! Ezoqa ndabua eqeieqei ndi-uzap neka gigiap kopoav si ndɔzɔwag, ndigu kawa ezoqam-qá khoev-té giyagéap.

²⁶Geté zonɔmbé-einim. Zo gekha qeivi-qa zó-apat? Mbumbukiam-gé manqa vevezam ezoqam omete-qa zó-apat? Unimanqatín. Ndego Mbumbukiam-gé manqa vevezam ezoqám. Geté no nqazɔ-manqate. Ndego Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam ate ndi:gu, mòndɔ-lɔvubám.

²⁷Zapa ndɔgo, ezoqam ngének, teqa yaq-te Mbumbukiam-qa Manqat av nqæpeawap nqægo,

‘Nqá! Noge u-anem notó-khofotáv, qoqa megemege-te.

Ndego nakhoa mɔqá-khakheinám.’

²⁸No nqazɔ-manqate. Zion, ndego ibòkha iz etoam ezoqam, ndego kandambaqapé. Ndego ezoqa ewaqape, nqanek manqei-qape-te gifakhatat, mòndɔ-lɔvubám. Geté até ezoqa khasòkhasis-a, Mbumbukiam-qa Megeat Matev mokho-te, ndigu Zion mòndɔ-lɔvu:mém.”

²⁹Ezoqa ewaqape, nqanek manqat giyogem, mòndɔ-unimanqatinim, av nqægo, Mbumbukiam-qa matev eqeieqei. Até ndigú-a, teks moni upɔgim ezoqam. Ibòkha iz sùgumu-upɔgimát, Zion gezɔ-etoam.

³⁰Geté Felisi ezoqam neka Mozes-qa guguna manqat zɔtezat ezoqam, ndigu Mbumbukiam-qa matavap gè-ogiim, tiqa yaq-te ge:pɔoa, te-te tiqambuz. Neka ndigu gèzɔmbo-qasi, Zion ibòkha iz tezɔ-etoam.

³¹Yaq Yesu gezɔbevav, “Gé, nginik ezoqam, ndakin ngiyage, andé gekha me nɔtékhamás? Nginik ande gekhám?

³²No nakheis nɔtékhamás, maket manqei-te ndi-otam. Ndigu yaqyaq-a, áv gini-akhayám nqægo, ‘Ni zo pòinda nizɔ-khambɔemám. Khanakhanakh-ús. Geté zo ogipɔteáv. Neka ni osombo ouv nizɔ-qaqaemám. Geté zo eivɔpɔteáv.’

³³Zó-a, até kopó. Gekha matev ndɔgo, zo ndozoqei, zo khanakhanakh mbain. Zion ndego ibòkha iz etoam ezoqam gefakhan, lou logemav matev gegoam, neka waen izumav vògoam, yaq zo áv qazɔte-manqatám nqægo, ‘Ngenek nqova soqa mbɔigú.’

³⁴Geté ndakin Ezoqam-ge Yo gefakhan, ngenek lou mòndɔ-logatún, neka waen vò-izumatun. Yaq zo áv qazɔte-manqaté nqægo, ‘Ngenek ezoqam zɔté-ometám! Lou loge

mòqæé, neka waen izam mòqæé. Neka ngenek teks moni upøgim ezoqam neka manqa-zapazapa-us ezoqam-gí zifú.’

³⁵ Zo av nqægo ambá qazøte-manqaté. Geté ezoqam-qa matev toqoqeiv, ndøgo Mbumbukiam-qa matavap loloakh-te ndøndo-fakhate, yaq soqoté-qatéq, av nqægo, Mbumbukiam-qa matavap loloakh, unimanqatín.”

Manqa-zapa-us sævam, Yesu-qa zenda tokhotapak-te, tae et sisip mbomambaqape guoqouz

³⁶ Khøuwa nøme, Felisi ezoqam, Yesu lou loge manqat mbo-ein, teqa khoev-te. Yaq Yesu tenøwáv ndøgo, lou vømølog.

³⁷ Ta vemlav-te ndøgo, sævam møndøgoám. Ndugu manqa-zapa-ús. Yaq manqat gu-ewag av nqægo, Yesu Felisi ezoqam-qa khoev-te lou gelogat, ndugu tunduwáv ndøgo, botol-qase vøndøndap. Tae et sisip qanimav-qape mu:nqeitavám. Taqa fia kandambá tantáv.

³⁸ Yesu-qá zita-té gunduwáv, teqa zenda tokhotapak avønin-te vø-itan. Ndugu gèvin. Yaq bøi einu ndigu, Yesu-qá zenda tokhotapak-té ginø-lanqanimám.† Yaq ndugu até gundigu, susu ndøgo, Yesu-qa zenda tokhotapak-te qagoam, ekeza izúm guni-vuogim, neka zenda tokhotapak vømbø-ngenøtam, yaq tae et sisip mbomambaqape, teqa zenda tokhotapak-te sasa mbøeqouz.

³⁹ Yaq ndego Felisi ezoqam, ma Yesu gendekhato, nqanek matev geqeiv, ndego ekeza mokho-mba, áv gene-matavupát nqægo, “Ngenek amba unimanqatin manqa vevezam ezoqam tegonin, yaq ndego bête-otevín, ngunuk sævam, kha ndumbo-khanøzam. Ndego bête-otevín, av nqægo, ndugu manqa-zapa-ús.”

⁴⁰ Yesu teqa matavap é-møndæ-otév, yaq gembo-ein, “Sáemon. No manqat nqanøgó, qo-te.”

Yaq Saemon gembo-ein, “Nøméndim ezoqam, qonømbé-eín.”

⁴¹ Yaq Yesu yaya mbo-etá, gembo-qavøiu, “Ezoqa menas møndøgoám. Ndigu moni etoam ezoqam-te, moni zømbo-løfokám. Moni kandambá. Nøme moni mokho 500 qambøe-løfokam, neka nøme moni mokho 50.‡

⁴² Geté ndigu ezoqa menas, moni mbaín, ndego nango vømbøé-qavøinám. Yaq ndego ezoqam, te-te moni qazømbo-løfokam, áv gezømbe-eín nqægo, ‘Ság, moni nango nøqavøinám.’”

Yaq Yesu Saemon gembobevap, “Ge qð ndoqo-matavap? Nginik ezoqa menas, ndego ezoqam-te moni qazømbo-løfokam, kuku kandambaqape gekha ezoqám mbøgoát, te-te?”

⁴³ Yaq Saemon gendo-qavøiu, “No nqæmatavap: Ezoqam ndégo, ndego moni kandambaqape qambøe-løfokam, sa gembotak.”

Yaq Yesu gembo-ein, “Nándav. Qo unimanqatín ndoqo-manqate.”

⁴⁴ Yaq Yesu sævam-té genøqambún, Saemon sasa mbo-ein, “Ngunuk sævam qoté-omēt. No qoqa khoev-te qatøndo-on, qo no ibøkha etopøteáv, noqa zenda tokhotapak sunguzu nonqo. Geté ngunuk noqa zenda tokhotapak, ekeza bøi einú gunisungúz. Yaq ekeza izúm guni-vuogím.

⁴⁵ Qo no ngenøndøpøteáv, no qatøndo-on, av niqa matev ndægo. Geté ngunuk sævam, noqa zenda tokhotapak, oskia ndøngenøtumít, ande qatønde-on, atema ndakin.

⁴⁶ Neka qo noqa kawa-te, oil qouziáv, qatøndo-on, av niqa matev ndægo. Geté ngunuk sævam, noqa zenda tokhotapak-te, tae et sisip mbomambaqape mo:qóuz.

⁴⁷ No nøtaqá-eín, gekha zapā ngunuk kuku khape qambe-khouwev no-te. Ngunuk kuku khape tømboe-khouwév ndøgo, tuqa manqa-zapazapa kopoav-qape, møndømbo-navøém. Geté gekha ezoqám ndego, manqa-zapazapa khapelavøqase mba sa qambøe-navøem, teqa kuku khapémbá.”

⁴⁸ Yaq Yesu ndugu sævam áv gumbøe-eín nqægo, “Qoqa manqa-zapazapa, møndøqa-navøém.”

⁴⁹ Yaq ezoqa nøme, lou loge-te namba gi-qonavam, ekeza mokho-mba gibond, “Ngenek kenøgoam, ezoqa manqa-zapazapa ndezø-evøzam?”

⁵⁰ Yaq Yesu ndugu sævam gumbo-ein, “Qoqa unimanqatin nandav, tøkhandí:q. Mòqoqáv. Qo mbøni betaqávæv.”

8

Sakheis ndigu, Yesu namba gi-okhoam

7:37 7:37 Met 26:7; Mak 14:3; Zion 12:3 † 7:38 7:38 Ta khøuwa-te ndøgo, ezoqa lou loge-te giqonavam, andé gi-sømbiapám. Bov gèzø-zageapám. Yaq nakémbá, ngunuk sævam, Yesu-qa zita-te gunduwav, eiv-us, tugi bøi einu, Yesu-qa zenda tokhotap-te golanqanimam. ‡ 7:41 7:41 Ndigu moni, fia kandambá. Moni mokho 500, ndigu viav menas-qá fia. Neka moni mokho 50, ndigu løvøyak menas-qá fia. 7:50 7:50 Luk 8:48; 18:42

¹ Taqa zita-te, yaq Yesu taon neka vemivemiyav ate qægoam sège-okhoám. Ezoqa Manqat Mbomambaqape, Mbumbukiam-qa Megeat Matev-qa yaq-te me:zømesimám. Ekeza paev ezoqam tuelv namba me-okhoám,

² neka sakheis vøgoam. Nginik sakheis, Yesu gèkhakhæz. Nøme ndigu, enqoni vøzøgoam-a, nøme ndigu, nqova soqøsoqa vøzømbū-goam. Sævam kopo nømu, Meli Magdala vemiyav-ák. Yesu nqova soqøsoqa sevén, gumbo-ngeasam.

³ Neka sævam nømu, iz Zoaná. Ndugu Kuza-gú zás. Ngenek ezoqam, ndigu Elod-qa khoev-te gisasætam, kawa zømbogoám. Neka sævam nømu, ndugu iz Susaná. Neka sakheis nøme kopoáv gigoam. Ndigu sakheis, ekeza gigiáp gizømbe-tøkeám, ndigu gi-okhoam.

*Ezoqa manqei vivinimba-te, wit nanga gezøgeakhat, taqa yaya etæ manqat
(Met 13:1-9; Mak 4:1-9)*

⁴ Khøuwa nøme, ezoqa kopoáv gimøvab. Vemivemiyav ate ndægo, Yesu-te gindu-okhoam. Yaq ndego yaya zø-etá, gezø-ein,

⁵ “Ezoqa møndøgoám. Khae-té genøwáv, wit nanga vømø-zøgeakh. Yaq wit nanga ge:panqabumat, nøme nakhoa-té ginø-o:atát. Yaq ezoqa tetøkhonøvemém ndøgo, pipisi vølouz.

⁶ Geté nøme ndigu, nandi-té ginø-o:atát. Nandi-te ndøgo, manqei khapekhapémbá qatøke:pat. Yaq mbusa qafakhan, gèkusiz. Zapa ndøgo, ibøkha mbáin.

⁷ Wit nanga nøme, gapuk-té ginø-o:atát. Yaq gapuk ndøgo, wit namba qæ-eqa, ndigu gèvøtøgeám.

⁸ Geté wit nanga nøme ndigu, manqei eqeieqei-té ginø-o:atát. Yaq kopømbá gi-eqanat, nanga vøqataz. Wit nanga kopokopo-te, louzi nonqo andled-andléd gitøkebutat.”

Yesu nqanek yaya etæ manqat qamømbøe-navøem, yaq äv gene-akhá nqægo, “Gekha ezoqám ndego, gea tømboqat neka yoge kopømba vømbøgoát, yá beyogé!”

*Yesu gekha zapá, ezoqa yaya mba gezø-etæam
(Met 13:10-17; Mak 4:10-12)*

⁹ Yesu nqanek yaya ge-eta, yaq tegi paev ezoqam, manqa mokho-qa mbøbebevøpém.

¹⁰ Yaq gezø-qavøiu, “Mbumbukiam zo mba zøtáke, zo nogi paev ezoqam, mokho manqat tøzøte-zøtez, teqa Megeat Matev-qa yaq-te. Geté ndigu ezoqa nøme, no yaya mba nøzø-etæ. No yaya tæzømbe-etæ ndøgo: Ndigu ndøqevát. Geté mokho gembó-ndapemák. Neka ndigu ndø-ewagát. Geté manqa mokho gembó-ndapemák.”

*Ezoqa manqei vivinimba-te, wit nanga gezøgeakhat, taqa yaya etæ-qa manqa mokho
(Met 13:18-23; Mak 4:13-20)*

¹¹ Yaq Yesu tegi paev ezoqam gezø-ein, “Yaya etæ-qa manqa mokho nqánek: Wit nanga ndigu, Mbumbukiam-qa Manqat.

¹² Nøme ndigu, nakhoa-te gi-o:atát, taqa manqa mokho nqánek: Ezoqa nøme, ndigu Mbumbukiam-qa Manqat giyogemin, yaq nqova soqaqape até gendewavin, Mbumbukiam-qa Manqat vøe-vibamin, tiqa mbøni mokho-te ndøugu. Ndego tenegoatún ndøgo, soqáin ndøgo, ndigu ti-unimanqatinim, yaq Mbumbukiam khandi vøzø-etoám.

¹³ Neka wit nanga ndigu, nandi-te gi-o:atát, taqa manqa mokho nqánek: Ezoqa nøme, Mbumbukiam-qa Manqat khanakhanakh-us ndø-ndapemín. Geté ta manqat ndøgo, uni mbuvøemáv, tiqa mokho-te. Yaq tiqa unimanqatin matev Mbumbukiam-te, khapekhapé outupáv. Khamasim matev qazø-fakhanin, ndigu nakhamas-té ginø-o:azín.

¹⁴ Neka wit nanga nøme ndigu, gapuk-te gi-o:atát, taqa manqa mokho nqánek: Ezoqa nøme, Mbumbukiam-qa Manqat ambá giniyogé. Geté tiyagat, ndigu tiqa yage-qa yaq-te fofogep khæpe zømbe-khouwevín, neka gigiáp kopoav neka manqei-qape-qa khanakhanakh matev-qa yaq-te, poev khape vøzømbè-khouwevín. Yaq tiqa unimanqatin gèvøtagín. Kopømba mbáin, mokho tøfakhan.

¹⁵ Neka wit nanga ndigu, manqei eqeieqei-te gi-o:atát, taqa manqa mokho nqánek: Ezoqa nøme, tiqa mbøni eqeieqei neka unimanqatin. Ndigu Mbumbukiam-qa Manqat unime-yogemin. Ndigu føgøføgakh até gembó-geageapat neka yovitáv. Yaq Mbumbukiam-qa Manqat, tiqa mokho-te ndøugu, mokho ndøfakhanin.”

*Qoqa Klisen matev, ande waev me ndægo, ndøkhònaø
(Mak 4:21-25)*

¹⁶ Yaq Yesu manqat nøme gezø-ein, “Lampa toqomag, yaq kopømba mbáin, baket mokho-te o lou-qase mokho-te toqo-khonaø. Geté lampa asøzam nonqo-té qonøwuá. Yaq gekha ezoqám ndigu, khoev-te ti-ozat, waev gèqevát.

¹⁷ Gekha matēv ndōgo, ndōkhonōwe, bavokhó qandó-fakhán. Neka gekha mokho manqát ndōgo, ndōkhonōwe, gendó-veveám. Yaq ezoqa ewaqape, gézōtéz.

¹⁸ Yaq nakémbá, aiyá qagó. Noqa manqat ùnime-yogé, manqat nqæmanqate. Gekha ezoqām ndego, mokho gendap, Mbumbukiam otevat nōme mba mbōé-etoám. Geté gekha ezoqām ndego, mokho ndapeav ndōgo, yaq até otevat-qasé-a, ndego ezoqam ndematavap ndōmbogo, Mbumbukiam segéviwám.”

Yesu-gu evo neka emekheis, gekha ezoqám?

(Met 12:46-50; Mak 3:31-35)

¹⁹ Khōuwa nōme, Yesu-gu evo neka emekheis ndōfakház. Geté ndigu kopōmba mbain, Yesu-te vōe-ōz. Zapa ndōgo, ezoqa khāpumu-khouwéz.

²⁰ Yaq ezoqa nōme, āv gimbōe-einím nqægo, “Qogu qavo neka qamekheis ngó:wani, bavokho. Qo ndōqamekhám.”

²¹ Yaq Yesu gendo-qavōiu, “Nogu evo neka nqamekheis ndígu, Mbumbukiam-qa Manqat ndiyoge neka ndimbopaev.”

Yesu manqat mba ge-ein, khamōe sa qavōitav

(Met 8:23-27; Mak 4:35-41)

²² Khōuwa nōme, Yesu ekeza paev ezoqam namba, khagua-té ginōketáb, gezō-ein, “Yaq-keoqá qazinó-qantáv.” Yaq sasa ndōsokuzim.

²³ Giqantavat, Yesu venanqei mbovin. Yaq gébúv. Yaq anana-mba mōndu:bōen, mbe-qape tándōfeā. Khamōe qando-okhoam, lokh bōi-té qanō-tōvōyát, ambá vō-qambuanemin.

²⁴ Yaq até gindigonem, Yesu gēti:nám, gimbo-einim, “Evézōza, Evézōza. Ni avōnín zigeón.” Yaq Yesu gendosuzam, vō-itan. Yaq khamōe ndōgo, vōfegimam-a, vōvumōyat, manqat sasanqa-us mbo-ein. Yaq ndōgo ségevōitáv. Qavōitav mbómā.

²⁵ Yaq Yesu ekeza paev ezoqam gezō-ein, “Zo unimanqatin mbain, Mbumbukiam-te?”

Yesu matev av ge-matanam ndægo, yaq tegi paev ezoqam, nqova ndafe kandambá neka mōe vōgonem. Yaq, yaqyaq-a gibond, “Ngenek gekha ezoqám? E, até khamōe fegim neka khamōe vumōe, manqat mba mbomanqaté. Yaq ndōgo manqa o-mba mbōendapé.”

Yesu ezoqam nqova soqōsoqa gembo-ngeasam

(Met 8:28-34; Mak 5:1-20)

²⁶ Yesu ekeza paev ezoqam namba, Gelasa ezoqam-qá manqei-té ginōqantáv. Ta manqei ndōgo, Gelili manqei yaq-keoqá qagó.

²⁷ Yesu khagua-te gendovuaov, yaq verniav-ak kopo ndowáv. Ndego nqova soqōsoqa mbōigoám. Viav kopoáv, ndego ndabua uzumáv neka ve-te sōmbimáv. Geté nandi nqa-té geyagám. Ta nandi nqa-te ndōgo, lōvōte ezoqam ndō-osupám.

²⁸ Yaq ngenek ezoqam Yesu ge-omet, kandambaqapé sege-ogeá, ekeza kha, teqa megemege-te, manqei vōelavaov. Yaq āv gene-akhá nqægo, “Yesu, Mbumbukiam-ge Yo, ndego Egeiwat-Qape, qo no gekha qonógo? Mbumbukiam-qa iz-te, nqataqá-viam, no nqosōgeap nō-etōám.”

²⁹ Ndego nqanek manqat ge-ein, zapa ndōgo. Yesu nqova soqa fakhane manqat mbo-ein. Ndego nqova soqa oskia ndōqanōtumám. Khōuwa kopoáv. Bov neka pingim, auli sen ambá gimbōe-lōvnōvememín. Geté ndego sége-lōvuzuín. Yaq nqova soqa, ndego ezoqam-av manqei-té genō-ituín.

³⁰ Yaq Yesu gembobevap, “Qo gekha íz?”

Yaq ndego gendo-qavōiu, “Noqa iz Bawan-qapé.” Nqanek tene-ein ndōgo. Zapa ndōgo, nqova soqōsoqa kopoáv, teqa mokho-te gimboigoam.

³¹ Yaq ndigu nqova soqōsoqa, Yesu āv gimbōe-viōmém nqægo, “Ni manqei ozu-te, nqa vaev mbain ndōgo, ndōkhofótán.”

³² Ta manqei avōnin-te ndōgo, bōsi nen mōndōwanám. Kopoav-qapé. Manqei poyat-té givagimám. Yaq nqova soqōsoqa, Yesu gimbo-viōmem, “Ni ambá bōsik mokho-té qonō-khofotanín?” Yaq Yesu ségezōták.

³³ Yaq ndigu nqova soqōsoqa, géfakház, ndego ezoqam-qa mokho-te gu:goam, bōsik-te vōmō-oz. Yaq bōsik manqei khavoe-té ginōbōín, ibōkha-te vōmō-geonim.

³⁴ Yaq ezoqam ndigu, bōsik gizō-kewagam, nqanek matev giqevim, ndigu mōe ndōbōín, yaq taon-te neka vemivemiav-te, ezoqa emanqat vōmōzōmbē-vototap.

³⁵ Yaq ezoqa tinduzáv ndōgo. Matev qeivi-qa ndōgoám, ma qæfakhan ndōgo. Yaq Yesu-te gimōfakhaz, ti-ometám ndōgo, ndego ezoqam, nqova soqōsoqa gimbo-fakhaz, ndabua ndō-uzupám neka matavap kopōmba vōmbōgoam. Yesu-qá zenda tokhotapak megemege-té gonoqotám. Yaq ndigu mōe ndōgoném.

³⁶ Yaq ezoqam ndigu, matev b̄oi gi-qeivim, emanqat z̄ombe-votót, ndego nqova soq̄osoqa gimbogoam, ande āv kenē-khakhæv.

³⁷ Yaq ezoqa ewaqape, Gelasa manqei-te giyagam, Yesu āv gimboe-viōmém nqægo. Tiqa manqei, yā be-ivāv. Zapa ndōgo, ndigu m̄oe kandambá gigonem. Yaq Yesu ḡeketáo, sasa nd̄os̄okuzim.

³⁸ Yaq ndego ezoqam, nqova soq̄osoqa gimbo-fakhaz, Yesu namba okho-qa mboviám. Geté Yesu ndego takeáv, gemo-ein,

³⁹ “Qakeza vemiyav-té qon̄qaváq, ezoqa voqomé-z̄omās, Mbumbukiam ande āv ke-gambē-matanam.”

Yaq ndego ekeza vemiyav-té gen̄wáv. Manqat s̄ege-manqatát, vemiyav-te ate qægoam, Yesu ande āv kemb̄e-matanam.

Yesu sævam gukhakhein̄vem, ndugu kouk qambowavam, neka mbas̄onakam v̄õkhandi:v (Met 9:18-26; Mak 5:21-43)

⁴⁰ Yesu kewan yaq-keoqa nqawa geqantavat, gem̄oqa, yaq ezoqa kopoáv, khanakhanakh mbogoném, ge-fakhan. Zapa ndōgo, ndigu ḡemb̄oe-kewagam.

⁴¹ Yaq nqæ! Ezoqam tendowáv ndōgo. Teqa iz Zailés. Ndego Zu ezoqam-qá guliguli khoev megeat ezoqám. Yaq ndego até gendego, Yesu-qa zenda tokhotapak-qa megemege-te, ekeza kha, manqei me-laváo, ekeza khoev-te okho-qa yaq-te v̄omb̄oviam.

⁴² Zapa ndōgo, tegu yu, ndugu viav ande av tuelv ndægo qamb̄oegoam, ḡenanimtát. Neka ndego nakheis n̄ome mbaín.

Yaq Yesu gemat, ezoqa bawan-qape ḡeqanabát, ambá v̄õt̄ogut̄omemin.

⁴³ Ta bawan mokho-te ndōgo, sævam kopu m̄õndu-goám. Ndugu kouk mbowavam. Nup̄okhán mbá. Viav ate qægoam, tuelv, qambowavam. Ndugu tugi moni ate gi-goam ambá guni-ngiæzotám, mul̄õmula etoam ezoqam-te. Geté ezoqa kopu, kop̄õmba mbaín v̄õ-khakhein̄vém.

⁴⁴ Yaq ndakin ngunuk sævam, Yesu-qá zita-té gunduwáv, teqa ndabua ov-qase v̄omb̄õ-khanaz. Yaq nqova mbaín. Tuqa kouk waev, s̄egembo-nav̄oém.

⁴⁵ Yaq Yesu gebevap, “No gekha ezoqám nd̄õkxantan?”

Geté ezoqa ewaqape ḡõ-naomém. Yaq Pita gembo-qav̄õiu, “Ev̄éz̄õza. Ezoqa bawan-qape kh̄apumu-khouwév, qoqa kha ngikhanazumit.”

⁴⁶ Geté Yesu gendo-ein, “Ezoqa m̄õnd̄õ-kxantán. No t̄õten̄õtén ndōgo. Zapa ndōgo, noqa bazaf̄ogakh n̄ome, ezoqam-té qan̄wáv.”

⁴⁷ Yaq ngunuk sævam gui-otev av nqægo, Yesu m̄õnd̄õq̄and, yaq s̄egendowáv. Kha wageap-ús. Yaq Yesu-qa megemege-te, ekeza kha, manqei me-laváo, ezoqa ewaqape-qa b̄oi-te v̄õv̄õnd̄õyam, gekha zapayá guni-kxantav, yaq ndaf̄õyambá sege-eqeieqei-ēv.

⁴⁸ Yaq Yesu gumbo-ein, “Ngólam. Qoqa unimanqatin nandav, t̄õkhakhein̄õqavém. M̄õqoqáv. Qo mb̄õni betaqávæv.”

⁴⁹ Yesu ate av-té manqat ge-manqatam, yaq Zailés-qa khoev-te, ndego Zu ezoqam-qa guliguli khoev gez̄õmbo-megetam, ezoqam tendowáv ndōgo, v̄omb̄õ-ein, “Qogu yu m̄õnd̄õnanim. Nandev n̄õmendim ezoqam, sekemba mbop̄õuw̄e:t, tendowav.”

⁵⁰ Geté Yesu nqanek manqat ge-ewag, yaq ndego Zailés āv gemb̄oe-ein nqægo, “Qo nd̄õf̄õf̄õgeáp. Soq̄õ-unimanqatin. Ndugu segé-khandi:v.”

⁵¹ Yesu Zailés-qa khoev-te gem̄õfakhan, yaq ezoqa n̄ome ḡez̄õmbe-khafén, te namba ti-oz. Geté ti-mba ndigu tekhatób, Pita neka Zion neka Zems, neka nakhasam-gi ev̄õndipakha.

⁵² Ezoqa ewaqape, eiv neka osombo nd̄õgoném, nakhasam-te. Geté Yesu gez̄õ-ein, “Eiv ság! Ngunuk nakhasam nanimateáv. Geté venanqei nd̄õbuvít.”

⁵³ Yaq ndigu Yesu ḡev̄õngi:nám. Zapa ndōgo, ndigu m̄õnd̄õz̄õt̄éz, ndugu m̄õnd̄õnanim.

⁵⁴ Geté Yesu até gendego, mbas̄onakam zenda v̄õmb̄õgea, sasa nd̄õ-akha, “Khapúlav. M̄õqo-itán!”

⁵⁵ Yaq tugu nqova, nqawá gum̄õnd̄æ-veséz. Yaq ndaf̄õyambá, ndugu s̄egendo-suzám, v̄õ-itan. Yaq Yesu mbas̄onakam-te, lou etoam manqat nd̄õ-ein.

⁵⁶ Nakhasam-gi ev̄õndipakha, ndigu nqova ndafe kandambá. Geté Yesu ḡez̄õmbe-khafén. Ezoqa n̄ome bez̄õ-ein, av matev qæfakhan ndægo.

9

Yesu ekeza u-anim tuelv, manqa gez̄õ-l̄õvua, gekhofosam (Met 10:5-15; Mak 6:7-13)

¹ Kh̄õuwa n̄ome, Yesu ekeza paev ezoqam tuelv, ḡem̄ováv. Yaq ndego iz neka bazaf̄ogakh z̄õ-etoám. Ndugu ezoqa nqova soq̄osoqa vinivinimba z̄õngeasumát neka enqoni-us ezoqam v̄õkhakhein̄õvemát.

² Yaq tene-khofosám ndógo, ezoqa Mbumbukiam-qa Megeat Matev-qa yaq-té gini-zómesimát neka enqoni-us ezoqam vókhakheinøvemát.

³ Av gezømbe-eín nqægo, “Tozo-okhoat, gigiap ndø-upðgím, av nqægo, tatuag neka moqos neka lou neka moni neka ndabua enend nonqo.

⁴ Zo ezoqa khoev tizø-einat, ta khoev-te ndógo, até vøsokhoé. Yaq ta-mbá tøzøté-ivøvemát ndógo, vemíav nømte-te tozozavat.

⁵ Geté zo vemíav nømte-te tozomø-fakhazat, yaq ndigu zo khatobeav tøgoat, ta vemíav ndógo, sège-ivøvemát. Yaq pakhakh ndógo, zoqa zenda tokhotapak-te tøgoat, sozó-pomoememát. Yaq ndigu tiabiti-zøtezát, ni manqa-zapa zigonēm.”

⁶ Yaq ndigu gèpanqaním, vemivemíav vinivinimba-te, Mbumbukiam-qa Manqat Mbo-mambaqape vømē-zómesim-a, enqoni-us ezoqam vømø-khakheinøvem, manqei-manqei ate qægoam.

Elod Yesu-qa yaq-te go-nakat

(Met 14:1-12; Mak 6:14-29)

⁷ Yaq Elod, ndego Gelili plovinis-ge kawa ezoqam, manqat ge-ewag, matev vinivinimba qafakhanumat, ndego gø:beváp. Zapa ndógo, ezoqa nømte-av gini-manqatám nqægo, “Zion, ndego ibøkha iz etoam ezoqam, nangó gendo-khandí:v, løvøte-te.”

⁸ Geté ezoqa nømte-gimanqatam, “Ilaiza ndøfakhán.” Neka ezoqa nømte, av gini-manqatám nqægo, “Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam, ibugukhokhof giyageapam, nømte nangó gendo-khandí:v.”

⁹ Yaq Elod av gene-eín nqægo, “Zion, noqa manqa vøovam-te, monqo mbokepøzém. Geté ngenek gekha ezoqám, emanqat nqæmbo-yoge?” Yaq ndego Yesu omete-qa ndøgoám.

Yesu ezoqa bawan-qape ge-zøkef

(Met 14:13-21; Mak 6:30-44; Zion 6:1-14)

¹⁰ Yesu-gi u-aním nango ginduvesez, vøe-ometem, av nqægo, matev ande av kiní-matønnumam, yaq ndego vemíav nømte-té genø-itúb. Ta vemíav-qa iz, Betsaidá. Ndego ambá gemø-yakhapus-mokho-mba-ezín, ti namba.

¹¹ Geté ezoqa ewaqape gi:zøtez, av nqægo, Yesu ande av kenéma, yaq ndigu sègembo-paevém. Yaq Yesu sègekhatób, neka Mbumbukiam-qa Megeat Matev-qa yaq-te vøe-zómesim neka enqoni-us ezoqam vókhakheinøvem.

¹² Yaq qakhagus ndógo, khøuwa ambá vømø-sinanin. Tegi paev ezoqam tuelv tinízáv, Yesu vømbo-einim, “Ezoqa bawan-qape é-moqo-khofosám. Yaq vemivemíav neka khoev avøavun nqagot, lou neka venanqei nonqo, tiabimi-váo. Zapa ndógo, ni ezoqam-av manqei-té qazigú, nqanek.”

¹³ Geté yaq Yesu gezø-ein, “Lou zo zozø-etoám, tilog.”

Yaq gindu-qavøinam, “Ni flawa faev neka zonga menas mba nigú. Gê, nginik ezoqa bawan-qape, lou ni nimzøwí?”

¹⁴ Ndigu nqanek manqat gi-einim, zapa ndógo. Ezoqa kandambá gigoam. Angana ate gi:goam, ande av faev taosén ndi-gú.*

Yaq Yesu ekeza paev ezoqam gezø-ein, “Ezoqa yá beqonáv. 50 50-té giabenø-qoqongepét.”

¹⁵ Yaq Yesu-gi paev ezoqam, av tini-matønømém, yaq ezoqa ewaqape vøqonam.

¹⁶ Yaq Yesu até dengo, nginik flawa faev neka zonga menas ge-upðzø, yan-te sasa ndøqan, Mbumbukiam ike manqat vømbo-ein. Yaq gèmbegím, tegi paev ezoqam vøzø-etoam, yaq ndigu ezoqa ewaqape sasa zø-etoam.

¹⁷ Yaq ezoqa ewaqape, lou tilóg ndógo, até vøzø-ewez. Yaq lou mbegeap ndógo, ezoqa gi-ivøvem, gèpizumém. Yakhav tuélv ginqeitømem, qamøvea.

Pita gematøvem, Yesu, ndego Mesayá

(Met 16:13-19; Mak 8:27-29)

¹⁸ Khøuwa nømte, Yesu geguligulimat, tegi paev ezoqam mba ndøgoám, te namba. Yaq ndego av gezømbe-beváp nqægo, “Gê, ezoqa no gekha ezoqám mé:næna?”

¹⁹ Yaq ndigu gindu-qavøinam, “Ezoqa nømte ndimanqate, qo Zión, ndego ibøkha iz etoam ezoqam. Neka nømte ndimanqate, qo Ilaizá. Neka nømte ndimanqate, Mbumbukiam-ge manqa vevezam ezoqa nømte, ndigu ibugukhokhof giyageapam, ezoqa kopo nqawá gendo-khandí:v.”

²⁰ Yaq Yesu gezøbevap, “Gemá zo? No gekha ezoqám zøténæna?”

Yaq Pita gendo-qavøiu, “Qo Mesayá, ndego Mbumbukiam ge:manqatam, tendo-khofotav.”

21 Yaq Yesu ekeza paev ezoqam gègugúb, vòzòmbè-khafen, gezò-ein, “Zo ezoqa nõme me:zòmás, av nqægo, no gekha ezoqâm.”

*Yesu ekeza lõvøte neka nango khandivat-qa yaq-te, ande ge:zømas
(Met 16:21-23; Mak 8:31-33)*

22 Yaq Yesu manqat nõme, áv gezòmbè-eín nqægo, “Ezoqam-ge Yo, nqosøgeap kandaqape bendáp. Neka Zu megetapak neka Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandaqanda neka Mozes-qa guguna manqat nõmendim ezoqam bésanqawém, sasa belae. Geté khøuwa timòmbò-misika-ez ndøgo, ndego Mbumbukiam nango ndøkhandi-v.”

*Yesu-te paev-qa toqogoat
(Met 16:24-28; Mak 8:34-9:1)*

23 Yaq Yesu ezoqa ewaqape gezò-ein, “Gekha ezoqâm ndego, no-te paev-qa ndego, ndego ekeza poev matev, zitá geabetewuá, neka ekeza tae mutui bē-eqa, khøuwa ate tæpavpavemat, neka no sasa benøndopaev.

24 Gekha ezoqâm ndego, ekeza yage geawat-qa tegoat, ndego ndækhambúa. Geté gekha ezoqâm ndego, ekeza yage te:khambua, no zapaya, ndego ndòmøqeív.

25 Gèmbò-mataváp. Ezoqa manqei-qape gigiap ate nqægo tømboqawam, geté ekezan gèsoqoév, vømò-navøem, yaq ta gigiap ate ndægo, áv khambøé-tøkè?

26 Gekha ezoqâm ndego, noqa yaq-te neka noqa manqat-qa yaq-te, mivi tegoat, yaq até Ezoqam-gé Yó-a, ndego mivi ndøgó te-te, ndego ekeza waev bazaføgakh-us neka Eve-qa waev bazaføgakh-us neka Mbumbukiam-gi enzol ezoqam-qa waev bazaføgakh-us namba te:geav.

27 No unimanqatín nqazø-manqate. Zo ezoqa nõme nqazo-waniap, naqanøká zópakhaezák. Geté Mbumbukiam-qa Megeat Matev, ndòzotøkæh-qeivím.”

*Yesu bugug qambo-enend
(Met 17:1-8; Mak 9:2-8)*

28 Yesu nqanek manqat ge-ein, yaq ande av khøuwa eit-qa zita-te, ndego Pita neka Zion neka Zems tène-upòzò. Yaq manqei pøyat-té gimøqavíg. Guligulim-qa ndøqavígát.

29 Ndego ate av-té ge:guligulimat, yaq teqa bugug sège-enénd, neka ndabua vømbo-enend. Unime:-papaqá. Andé ndand vøiyám.

30 Yaq nqáe! Ezoqa menas sègefakház. Ezoqa ngínik, Mozes neka Ilaiza. Manqat ndømanqatám, Yesu namba.

31 Ndigu ezoqa menas, Mbumbukiam-qá waev-ús. Yesu-qá lõvøte-qa yaq-té gini-manqatám, neka ndego Mbumbukiam-qa manqá mbusa ande áv kemé-unimanqatín, Zelusalem taon-te ndøgo.

32 Pita neka tegi zifuap menas, venanqei zøvín. Yaq sègesømbí. Yaq nango gindusuz, ndigu Yesu Mbumbukiam-qá waev-ús ndø-ometám, neka ndigu ezoqa menas vòzømet, te namba giwanam.

33 Yaq ndigu ezoqa menas, qavøne-qa gigoam, Pita Yesu áv gembøe-eín nqægo, “Evézøza. Qanimáv, ni nqeiq. Ni khoev-qasis misika nizøpuán, qoqa kopo neka Mozes-qa kopo neka Ilaiza-qa kopo.” Pita nqanek manqat khokhó sege-eín. Ndego otevatéav, gekha manqat ge-ein.

34 Pita ate av-té manqat ge-manqatam, yaq ozoz ndokawá, vøgutaz. Yaq ndigu paev ezoqam, møe kandambá gigonem, ozoz qagutaz.

35 Yaq ozoz-te ndøgo, manqat ndofakhán. Av qande-eín nqægo, “Ngenek nogé Yó. No nõveatáv. Zo teqa manqat gèyogé.”

36 Manqat ndøgo qame-navøem, yaq Yesu mba ndø-ometám. Yakhapús segeyám.

Ndigu paev ezoqam, nqanek matev giqeivim, gèkhonoumám. Ta khøuwa-te ndøgo, ndigu ezoqa nõme-te manqatemáv, taqa yaq-te.

*Yesu opønakam gekhakheinøvem, ndego nqova soqa gembøigoam
(Met 17:14-18; Mak 9:14-27)*

37 Yaq khøuwa nõme qandopave, Yesu tegi paev ezoqa misika namba, manqei poyat-te ginduvis, yaq ezoqa bawan-qape møqás.

38 Yaq nqáe! Ta bawan mokho-te ndøgo, ezoqa kopo áv gene-akhá nqægo, “Nøméndim ezoqam, no nõtaqa-viám. Ambá noge yo qombo-tøkèin. No nakheis nõme mbáin. Sa kopo ngének.

39 Nqova soqa ndøqanøtumatún. Yaq gè-ogeaín. Kha segembøi-wageapét neka køse vømbo-qounít. Faf-faf-ús. Ndego nqova soqa yovitáv neka ùnime:-ngiuín.

⁴⁰ No qogi paev ezoqam mðezøviám, ngenek nqova soqa tingeatømem. Geté ndigu amba me:goném. Kopømba mbain.”

⁴¹ Yaq Yesu gendo-qavøiu, “Zo matev køfigiap neka unimanqatin mbain ezoqam, zo ndakin nqazoyage, gè, no khøuwa andé gekhâm, zo namba tizi:yagat neka zoqa viniv vøe-eqatât? Geté ság! Qoge yo vøndondáf.”

⁴² Yaq ndego opønakam, ate av-té ge:geavun, nqova soqa manqei-té genø-ogiu, vø-uvutam. Kha sègembøi-wageapát. Yaq Yesu ndego nqova soqa gèmbøe-khafén, vøfakhan, neka opønakam vøkhakheinøvem, yaq eve nqawa sasa mbo-etoam.

⁴³ Ezoqa ewaqape, nqanek Mbumbukiam-qa bazaføgakh-qape giqevim, ndigu nqova ndafe kandambá.

*Yesu qambo-menas, ekeza løvøte-qa yaq-te ge:zømas
(Met 17:22-23; Mak 9:30-32)*

Ezoqa ewaqape, Yesu-qa matev ate ndægo-qa yaq-te, até gimboe-matavupát, yaq ndego ekeza paev ezoqam gezø-ein,

⁴⁴ “Noqa manqat ünime-yogém, no ndakin tæzø-ein. Ezoqam-ge Yo, ezoqam-qa zenda-té ginøveém.”

⁴⁵ Geté Yesu nqanek manqat ge-ein, tegi paev ezoqam, manqa mokho ndapeáv. Gekhonawám ti-te. Yaq ndigu kopømba mbain, manqa mokho vøe-qeivím. Geté ndigu møe ndogoném, Yesu manqa mokho-qa yaq-te vømbøé-bevøpém.

*Yesu-gi paev ezoqam mokho-te, megeat ezoqam, gekha ezoqám?
(Met 18:1-5; Mak 9:33-37)*

⁴⁶ Khøuwa nøme, Yesu-gi paev ezoqam, ekeza mokho-mba, gèponqombupát. Tini-ponqombupát ndógo, ti mokho-te, iz akhae kandambaqape, gekha ezoqá ndógo.

⁴⁷ Geté Yesu é-møndæ-otév, ndigu gekhâ mbómatavupam. Yaq ndego nakhasam ndo-itú, teqa avønin-te vøve,

⁴⁸ gezø-ein, “Gekha ezoqám ndego, noqa iz-te, ngenek nakhasam tekható, ndego no ndákhátómb. Neka gekha ezoqám ndego, no tekhatómb, ndego até ndegó-a, vøkhátó, ndego no gendo-khofotan. Zo mokho-te, ezoqa kandambaqape ndégo tegó, ndego iz mbain ndógo.”

*Ezoqam ni sanqaupav ndigu, ndigu nigí
(Mak 9:38-40)*

⁴⁹ Zion Yesu gembo-ein, “Evézøza. Ni ezoqam mõi-ometám. Ndego nqova soqøsoqa ndøngeasumatún. Qoqá iz-té genøgoatún. Yaq ni nimbøe-khafeném. Zapa ndógo, ndego ni namba, qo-te pøpøvumáv.”

⁵⁰ Geté yaq Yesu gezø-qavøiu, “Mbøe-khafèáp, ndego. Zapa ndógo, gekha ezoqám ndego, zo-te sanqaupav ndego, ndego zogé.”

Samalia vemia v nøme-te, Yesu gisanqawem

⁵¹ Khøuwa ge:khatobat, Yesu yan-te te:qavig, ndego matavap av genegó nqægo: Zelusalem taon-té genóváv. Yaq kopømba mbain, teqa matavap toqo-enend taqa yaq-te.

⁵² Yaq ndego u-anim ndøkhofotáz, teqa megemege-te. Yaq ndigu vemia v nøme-te gimøfakhaz, Samalia manqei-te ndógo, ambá nakhoa mømbo-khakheinømemiín, vømébüv.

⁵³ Geté ndigu vemia v-ak, giyogem av nqægo, Yesu Zelusalem taon-té genómā, yaq ndigu khatowéáv.†

⁵⁴ Yaq tegi paev ezoqa menas, Zems neka Zion, tiqa matev giqevim, ndigu Yesu av gimboe-einiín nqægo, “Evézøza. Qoqa poev gekhâm? Ndizi-akhaem, gøinam betøndøvis yan-te, nginik ezoqam vøngiæzø?”

⁵⁵ Geté Yesu gèndoqambün, nginik ezoqa menas vøgugub.‡

⁵⁶ Yaq Yesu ekeza paev ezoqam namba, vemia v nøme-té gimøzáv.

*Yesu toqombo-paev, taqa yaq-te
(Met 8:19-22)*

⁵⁷ Yaq ndigu ate av-té nakhoa gi:geveat, ezoqa tendowáv ndógo, Yesu vømbø-ein, “Qo ande av khoqoté-okhoät, no até nøtaqá-pavát.”

9:44 9:44 Luk 9:22 9:45 9:45 Luk 18:34 9:46 9:46 Luk 22:24 9:48 9:48 Met 10:40 9:50 9:50 Met 12:30; Luk 11:23 † 9:53 9:53 Yaq Zu ezoqam-a, yaq Samalia ezoqam, qaqa matev zømbugoám. Yaq ndigu Samalia ezoqam poeveáv, Zu ezoqam tiqa manqei-te sa tu-apat. 9:54 9:54 2 King 1:9-16 ‡ 9:55 9:55 Baebol kopokopo nøme-te, Glik manqat-te gipeaomem, manqat nøme ndógó. Ta manqat nqáne: Yaq Yesu gezø-ein, “Zo zøtezeáv, zo gekha nqova-gl ezoqám. Zapa ndógo, Ezoqam-ge Yo, ambá av nqægo, ezoqam-qa yage ngiwat-qa ndøgeavün. Geté ndego ezoqa khandizat-qa ndøgeavün.”

⁵⁸ Yaq Yesu gembo-qavøiu, “Qanimáv. Geté gèmbø-mataváp. Gaqo lozokhak, [§] sòmbiam nonqo, manqei nqa ndøzògó neka pipisi viviap ndøzògō. Geté Ezoqam-ge Yo, khoev mbaín, te:sòmbimat, pusa vøe-tayát.”

⁵⁹ Yaq ezoqa nøme-te, Yesu áv gene-eín nqáego, “Qonøndò-páev.”

Geté yaq ndego ezoqam gendo-ein, “Evézøza. Até vøkhæ-keogé. Tat bàtøkhæ-otáv.”*

⁶⁰ Geté yaq Yesu gembo-qavøiu, “Av taoká. Ekeza pakhaezat-ak tiabe-osám ndigu, gipakhaez.† Geté qo, ezoqa Mbumbukiam-qá Megeat Matev qomé-zømesím.”

⁶¹ Ezoqa nøme Yesu gembo-ein, “Evézøza. No ndøtaqando-páev. Geté bàtøkhonáv, nogi ezoqam, ouo manqat bamøzø-ein.”

⁶² Yaq Yesu gembo-qavøiu, “Gekha ezoqám ndego, manqei tekhaemet, yaq ndego zita-te sekembá segé-qambunimát, ndego kopømba mbaín, Mbumbukiam-qá Megeat Matev-te sasae tego.”

10

Yesu ekeza paev ezoqa seventi-tu gekhofosam

¹ Taqa zita-te, Evezøza paev ezoqa seventi-tu nøme ndøvevesám. Yaq teqá megemege-té genø-khofosám. Ezoqa menømenas ndøkhofosumát, ndøgo taon neka vemivemiav ate qægoam, ma ekeza okho-qa gembøgoam.

² Yaq ndego manqa zølvuá, gezø-ein, “Khae-te avøe gigiap kandambá qakhatøkhatoom. Geté sasae ezoqam khapímbá, vøndé-peanēm. Yaq nakémbá. Khae eve, zombó-vimát, Mbumbukiam. Yaq sasae ezoqam, tèabetønde-khofotáz, teqa avøe gigiap qakhatøkhatoom ndøgo, betøndø-peanem.

³ Mózozáv. Nqáel! Zo andé sip nakheís. Geté zo gaqo khobokhobos-té qatø-khofosumít.

⁴ Moni neka moqos neka tamak ndø-upøgím. Ezoqa tozomø-qasat nakhoa-te, yaq ti namba manqa manqate-te, khøuwa iziz khapekhapé me:khøbám.

⁵ Khoev-te tozomø-ozat, zo bugukhokhof manqat nqáneq qazozø-einát, ‘Sambí zo-te, zo nqanek khoev-te nqazoyage.’

⁶ Ndigu ezoqam, sambí-anim tigoat, zo vøkhatobát, yaq zoqa sambí manqat, até gégoát ti-te. Geté ndigu zo khatobeav tøgoat, zoqa sambí nango ndøzø-vesezát.

⁷ Zo ezoqa khoev tizø-einat, ta khoev-te ndøgo, até vøsokhøé. Lou neka ibøkha vølogé, ndigu tizø-etoumat. Zapa ndøgo, gekha ezoqám ndego, ndesasaeat, ndego teqa yage nonqo gigiap ya bembo-etoám. Sa ndøyágeáp, khoev nøme-te, khoev nøme-te.

⁸ Gekha vemíav-té ndøgo, tozomø-fakhazat, ndigu zo tikhatobat, yaq lou sège-logemát, zoqa megemege-te timøvøemat.

⁹ Enqoni-us ezoqam zókhakheínøvemát, neka ezoqa áv qazozømbé-manqatát nqáego, ‘Mbumbukiam-qa Megeat Matev, møndø-fakhán zo-te.’

¹⁰ Geté zo vemíav nøme-te tozomø-fakhazat, yaq ezoqa zo khatobeav tøgoat, yaq nakhoa-té qazonø-wanát, ta vemíav-te ndøgo. Yaq áv qazozømbé-manqatát nqáego,

¹¹ ‘Até pakhákh-a, niqa zenda tokhotapak-te nqatøkeap, zoqa vemíav-te qei-okhoam, ni nípomøemét. Yaq zo tøzøté-zøtéz ndøgo, zo manqa-zapa zogoném. Geté zo vøezøtéz, Mbumbukiam-qa Megeat Matev, møndø-fakhán.’”

¹² Yaq Yesu tegi paev ezoqam gezø-ein, “No nqazø-manqate. Manqa Ovøyam Khøuwa Kandambaqape timø-khantaz, ndigu vemíav-ak-te unimé-soqá. Yaq-fia nqosøgeap ndøgo, ndigu tindapem, ndømø-løvuám, av Sodom taon-ak timindapem.”

Møndø-soqøéz, ndigu Keliso gisanqawem

(Met 11:20-24)

¹³ Yaq Yesu manqat nøme gezø-ein, “Zo mòzo-soqøéz, zo Kolazin-ak neka Betsaidayak. Zapa ndøgo, no umingiap matev, zo mokho-te qæmatønnumam, ambá Taya neka Saedon taon mokho-te tæmatanamin, ndigu ambá nupøkhán mbá, Mbumbukiam-te é-ndo-qambuzín, neka tiqa manqa-zapazapa zapaya, ndabua soqøsoqa vø-uzamin neka pakhakh-te vøqonavin. Geté zo qambuzaneáv.

¹⁴ Manqa ovøyam khøuwa timø-khantaz, zo-te unimé-soqá. Yaq-fia nqosøgeap ndøgo, zo tozomø-ndapem, ndømø-løvuám, av Taya neka Saedon taon-ak timindapem.

§ 9:58 9:58 Nginik gaqo lozokhak-qa nqovønqova, Metiu 8:20 avønín-té qonøqéiv. * 9:59 9:59 Ta khøuwa-te ndøgo, ngenek ezoqam-ge eve nanimæav, as ndøgoát. Geté ndego bugukhokhof tege eve namba yage-qa ndøgoám. Yaq Yesu paev-qa sa ndøgo tenegoám, eve tembøe-nanim † 9:60 9:60 Ezoqa ndigu gipakhaez, ndigu tønø-manqaté, ndigu Yesu paev-qa sa ndøgo tenegoám, 9:61 9:61 1 King 19:20 10:1 10:1 Mak 6:7 10:2 10:2 Met 9:37-38; Zion 4:35 10:3 10:3 Met 10:16 10:4 10:4 Met 10:7-14; Mak 6:8-11; Luk 9:3-5 10:7 10:7 1 Ko 9:6-14; 1 Tim 5:18 10:8 10:8 1 Ko 10:27 10:11 10:11 Kel 13:51; 18:6 10:12 10:12 Gen 19:24-25; Met 10:15; 11:24

¹⁵ Neka ge zó, Kapenaum taon-ak? Zo, yan-té ginó-eqazó, av zo ndözöte-matavap? Av taoká. Zo góinam-té ginó-nqagevém.”

¹⁶ Yaq Yesu ekeza paev ezoqam gezó-ein, “Gekha ezoqám ndego, zoqa manqat tendap, ndego noqá manqat ndóndáp. Neka gekha ezoqám ndego, zo tesanqab, ndego no ndósanqám. Neka gekha ezoqám ndego, no tesanqamb, ndego até ndegó-a, ma no gende-khofotan, vósanqáó.”

Yesu-gi paev ezoqam seventi-tu, nango ginduqavaz

¹⁷ Yesu-gi paev ezoqam seventi-tu, nango ginduqavaz, ndigu khanakhanakh kandambá. Yaq gimbo-einim, “Evézøza. Até nqova soqøsoqá-ya, niqa manqat o-mba mo-ndapám, ni qoqa iz-te, manqat qeizø-manqatam.”

¹⁸ Yaq Yesu gezó-qavøiu, “No Saitan møe-omét. Yan-té gendobøiáv. Andé vøiyam me me:bøi.

¹⁹ Nqáe! No zo bazaføgakh mõezø-etoám. Zo waza soqøsoqa neka lakalaka sozó-tokhonevemát, neka zoge qaga ezoqam, Saitan, teqa bazaføgakh ate ndægo vozó-tokhoném. Yaq zo-te matev-qase gemø-fakhanák.

²⁰ Geté zo ambá ta zapaya ndøgo, khanakhanakh ndøgø, nqova soqøsoqa zoqa manqat o-mba nduondape, geté zo khanakhanakh ndøgo tabezøgó, zoqa iziz yan-te ndo-peawap.”

Yesu khanakhanakh-us, Eve ike manqat gembo-ein

(Met 11:25-27; 13:16-17)

²¹ Ta khøuwa-te ndøgo, Yesu Nqova Mbomambaqape mokho-te, khanakhanakh kandambá gendap. Yaq áv gene-guligulim nqægo, “Tat, qo yan neka manqei-qape-ge Evezøza ndoqoqo. No ike kandambá qo-te. Zapa ndøgo, qoqa matavap qøkhonáo, ti-te ndigu, ekeza kha zøtezat neka matavap loloakh-us ezoqam ndivewe. Geté qo ti-te ndigu toqonø-vevezám, ezoqam ndigu ande av nakhei nqonqon me ndi:gu. Nimanqatín. Tát! Qoqa poev, áv tønegoám.”

²² Yaq Yesu manqat nøme ge-ein, “Gigiap neka matev ate nqægo, Tat noqá zenda-té genøvé. Ezoqa mè-zøtezák, ndego Yo gekha ezoqám. Eve mba me-otév. Neka ezoqa mè-zøtezák, ndego Eve gekha ezoqám. Yo mba me-otév, neka ndigu vøezøtéz, Yo Eve-qa yaq-te vevezam-qa ndezøgo.”

²³ Yaq Yesu ekeza paev ezoqam-té genøqambún. Yaq ti-mba ndigu tezø-eín, “Zo khanakhanakh mbá qanegó, zo matev bøi nqazøte-qeivi, ndakin nqafakhanam.

²⁴ No nqazø-manqate: Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam neka kawakawa-za kopoáv, matev qeivi-qa ndøgoám, zo ndakin nqazo-qeivi. Geté ndigu qeiviáv. Neka ndigu manqat yoge-qa vøgoam, zo ndakin nqazoyoge. Geté ndigu yogeáv.”

Samalia ezoqam-qa yaya etæ manqat

²⁵ Khøuwa nøme, Mozes-qá guguna manqat nømendim ezoqam ndowáv. Ndego Yesu ambá gembo-matemateamín, gembo-ein, “Nømendim ezoqam. No gekha matév nómatønnumát, khandi miavmiáv vøténdáp?”

²⁶ Yaq Yesu gembo-qavøiu, “Gé, Mozes-qa guguna manqat áv khané-ein? Qo qoqo-geveam, gekha mokho qombóndap?”

²⁷ Yaq ndego gendo-qavøiu, “Mozes-qa guguna manqat, áv qane-eín nqægo, ‘Kuku betaqagó, Evezøza-te, ndego qoge Mbumbukiam, uni qoqa mbøni-te neka uni qoge nqovate neka uni qoqa bazaføgakh-te neka uni qoqa matavap-te. Neka ezoqa nøme-te, kuku áv tabetaqambe:gó, av qakeza kha-te, kuku ndaqambe:go.’ ”

²⁸ Yaq Yesu gembo-qavøiu, “Qo unimanqatín ndoqo-manqate. Qo matev áv tønégó. Yaq qo khandi ndøqondáp.”

²⁹ Geté ndego ezoqam, ekeza iz khakheinam-qa ndøgoám, yaq gendo-ein, “Gé, ezoqa nøme, gekha ezoqám?”

³⁰ Yaq Yesu gembo-qavøiu, emanqat me:votót, gembo-ein, “Ezoqa mõndøgoám. Zelusalem taon-té gendowáv. Ambá Zeliko taon-té genø-visatín. Yaq nakhoa livin-qase ndøgu, pepen ezoqam ndøqás, vø-møvøinam, ndabua sasa mbokhofoem, vøzuim. Yaq sège-ivøvé. Ndego ambá vønanimin.

³¹ Yaq ta khøuwa iz kopo-te ndøgo, nakhoa-te ge:veam, Mbumbukiam-gé iziz ezoqam ndøgeavún. Yaq ndego ngenek ezoqam ge-omet, geveam, ndego nakhoa yaq-keoqá genøqantáv, vølvøvu.

³² Yaq matev até kopó, ta nakhoa-te ndøgo, Livai bawan-ak ndøgeavún. Yaq até ndegó-a, ngenek ezoqam ge-omet, geveam, ndego nakhoa yaq-keoqá genøqantáv, vølvøvu.

³³ Yaq vaev, Samalia bawan-ak ndowáv, ta nakhoa-te ndógo, ngenek ezoqam vø-omet. Yaq ndego tanakh mbogó,

³⁴ te-te vøwaw, nqamav-te oil neka waen ande mulømula me vømbøe-qouzam, sasa mboløvønam, ekeza donki-qa zita-te vø-ve.* Yaq okha ezoqam-qá venanqei nonqo khoev-té genøndáf, vømbø-kewagam.

³⁵ Yaq khøuwa nøme qandopave, ndego silva moni mokho menas ndø-urøzó, ndego okha ezoqam-qa khoev keoge ezoqam vømbø-etoam.† Yaq áv gembøe-eín nqægo, 'Gømbo-keogé, ngenek ezoqam. Yaq nango tøtøndo-qavan, qo fia nøme ande áv khoqoté-nqagivemēt, teqa kha-te, no fia ndægø.'"

³⁶ Yesu nqanek emanqat gumuvotot, yaq ndego Mozes-qa guguna manqat nømendim ezoqam, áv gembøebeváp nqægo, "Ge qó ndoqo-matavap? Ezoqa misika mokho-te nginik, matev egeieqei, gekha ezoqám ndømatanam, te-te ndego, pepen ezoqam gizuim?"

³⁷ Yaq ndego Mozes-qa guguna manqat nømendim ezoqam gendo-ein, "Ezoqam ndégo, tanakh gembogo, vømbøtøke."

Yaq Yesu gembø-ein, "Nándav. Yaq até qó-a, matev áv toqotégoát."

Yesu Mata neka Meli okha gezømat

³⁸ Khøuwa nøme, Yesu ekeza paev ezoqam namba, nakhoa gigeveat, yaq vemiav nøme-té gimøfakház. Ta vemiav-te ndógo, sævam møndøgoám. Tuqa iz Matá. Yaq ndugu Yesu khoev-té gunukható.

³⁹ Ndugu yakhasuk møndømbø-goám. Tuqa iz Melí. Yaq ndugu Evezøza-qá zenda tokhotapak avønin-té gunøqóm. Nømendim manqat mbøe-ewagát.

⁴⁰ Geté Mata ndugu, khanakanakh mbaín, lou yakhapus gu-ifutat. Sasae khàpe mbøe-khouwév. Yaq ndugu tunøwáv ndógo, Yesu vømbø-ein, "Evézøza. Ge qó ndoqo-matavap, nqanek matev egeieqei, no nakhapus nqæsasaet, yaq nogu nam, no tøkeeav ndógo? Gømbo-ein, nanduv, no ya benøtøké."

⁴¹ Yaq Yesu gumbo-qavøiu, "Máta, Máta! Qo matev vinivinimba-qa yaq-te, khàpe qote-fofogeáp neka matavap khàpe qambe-khouwévát.

⁴² Geté matev kopo mba betaqambegó. Ngunuk Meli, matev mbomambaqape ndøndáp, noqa manqat ngu-ewaget. Yaq ezoqa kopømba mbaín, tuiviwam."

11

Mbumbukiam-te toqo-guligulimat, taqa yaq-te

(Met 6:9-13; 7:7-11)

¹ Khøuwa nøme, Yesu manqei nøme-te geguligulimat, yaq qamømbøe-navøem, ekeza paev ezoqa kopo nøme, áv gembøe-eín nqægo, "Evézøza. Ni guligulim-qa yaq-te qotínømánd, av Zion, ndego ezoqa ibøkha iz etoam ezoqam, ekeza paev ezoqam ge:zømas."

² Yaq Yesu gezø-ein, "Zo tozo-guligulimat, áv qazøté-manqatát nqægo, 'Tát!

Qoqa iz ya beto-egawát.

Qoqa Megeat Matev, bètøndowáv ni-te.

³ Khøuwa ate tæpavpavemat, ni lou gñi-etoám, av ni lou mbain nqati:gu.

⁴ Niqa manqa-zapazapa, sà betaqambo-navøemát.

Até ní-a, ezoqa nøme-qa manqa-zapazapa, møndønimbo-navupátún, ni-te gimatønumatun.

Neka ni khamasim-te ndø-åmbám.'"

⁵ Yaq Yesu ekeza paev ezoqam gezø-ein, "Ge zó, ezoqa kopo, lova u-mba-qape zifu-qa khoev-te tema, vømbømbø-eín av nqægo, 'Nøfu. Flawa misika mba qonø-etoám.

⁶ Zapa ndógo, noge nøfu nøme, manqei nøme-té genømä. Yaq ndakin noqá khoev-té genøfakhán. Geté no lou mbaín vømbøe-etoám.'

⁷ Yaq qafu khoev mokho-te áv gendē-qavøiu nqægo, 'Mðqo-nøuván! Khøev mboqog mðtøtokáz. Ni nísømbiit, nakheis namba. Yaq kopømba mbaín tæsuzam, lou vøtaqá-etoám.'

⁸ No nqazø-manqate: Ndego tesuzam, lou vømbø-etoám, ndógo ambá ta zapaya ndógo tenégø, ndego zifu ndembogo. Geté ta zapaya ndógo tenésuzám, ndego ge:pouweam, yaq gigiap ate ndægo, ndego mbain ndógo, vømbø-etoám.

⁹ Yaq nakémbá. No nqazø-manqate: Gèviám. Yaq Mbumbukiam ndøzø-etoám. Gèváo. Yaq zo ndòzo-qeivím. Gèkhaneám. Yaq Mbumbukiam zo mboqog ndøzø-mboqozó.

* **10:34 10:34** Yaq Samalia ezoqam-a, yaq Zu ezoqam, qaqa matev zømbugoám. Geté ndego Samalia ezoqam, tanakh mbogó, ndego Zu ezoqam, vømbøtøke. † **10:35 10:35** Nginik moni mokho menas-qa fia, andé kandambá. **10:39**

10:39 Zion 11:1; 12:2-3 **10:42 10:42** Met 6:33

¹⁰ Unimanqatín. Gekha ezoqám ndego, ndeviam, ndego ndòndáp. Neka gekha ezoqám ndego, ndevao, ndego ndòqéiv. Neka gekha ezoqám ndego, mboqog-te ndekhaneam, ndego mboqog ndòmbó-mboqóz.*

¹¹ Gê, zo mokho-te, matev áv khanégo? Nakhasam eve zongoyam-qa temboviam, ndego wazeam mbó-etoám?

¹² O gava-qa temboviam, ndego lakalakoam mbó-etoám? Av taoká.

¹³ Zo manqa-zapazapa-us, ambá qazòtegó. Geté zo zòkeza nakheis, gigiap equeieqi etoam mòzòte-zòtéz. Yaq av tægoat ndægo, zoge Zòve, yan-te ngo:yage, ndego Nqova Mbomambaqape nòme mba zòmbó-etoám, gekha ezoqám ndigu, timbøe-viømemat."

Yesu av gimbøe-einim nqægo, Saitan-qá bazaføgakh-tê genø-sasaeät
(Met 12:22-30; Mak 3:20-27)

¹⁴ Khøuwa nòme, Yesu manqa-khou ezoqam, nqova soqa mbongeatám. Yaq nqova soqa gembó-fakhan, ndego manqa manqate ndøngáz. Yaq ezoqa ewaqape, nqova ndafe kandambá.

¹⁵ Geté ezoqa nòme, áv gini-einim nqægo, "Ngenek nqova soqøsoqa, Belzebul-qá bazaføgakh gene-ngeasám, ndego nqova soqøsoqa-ge kawa."

¹⁶ Neka ezoqa nòme ndigu, matemateam-qa mbogoám, neka teqa umingiap matev qeivi-qa vømbøgoam.

¹⁷ Geté Yesu é-møndæ-otév, av ndigu gi:matavupam, teqa bazaføgakh ande áv khanéfakhan. Yaq ndego yaya zø-etá, taqa yaq-te, gezø-ein, "Bawan kopo tigoat, yaq ndigu livin-mbá gunumú-qatønëm, izuizu nakhag vøgonëm, nginik gékhoumbám, até vømú-nasinim. Neka até evenáp-a, tiqatønem, yaq izuizu ndønøfeapát, ndigu gemó-navøém.

¹⁸ Yaq Saitan-qa yaq-te, matev até kopó. Ndego ekeza kha livin-mba tumuqata, yaq ekeza kha namba vøenøfê, teqa bawan áv khanégoát? Yaq nakémbá, zoqa manqat mokho mbaín, nandozo-manqate av nqægo, no nqova soqøsoqa, Belzebul-qá bazaføgakh-tê qatø-ngeasám.

¹⁹ No nqova soqøsoqa, amba Belzebul-qa bazaføgakh-te tøte-ngeasamin, av zo ndøzøte-manqate, yaq gê, zogí ezoqam, nqova soqøsoqa gekha ezoqam-qá bazaføgakh-tê ginø-ngeasumatun? Gê, Saitan-qá bazaføgakh-tê ginø-ngeasumatun. Av taoká. Yaq nakémbá. Tíqa matev møndø-unimanqatín, av nqægo, zoqa manqat mokho mbaín.

²⁰ No nqova soqøsoqa, Mbumbukiam-qá bazaføgakh-tê qatø-ngeasumatún. Ndøgo zo áv qanezømás nqægo: Mbumbukiam-qa Megeat Matev, møndø-fakhán zo-te.

²¹ Neka nòme nqánek: Ezoqa bazaføgakh-qape, ekeza khoev-te bøibøi to:yøet neka sanqava kopoav vømbøgoát, yaq teqa gigiap kopømbá. Ezoqa gembó-aqonamák.

²² Geté ezoqa uni bazaføgakh-us-qape-in tendowav, namba vøenøfê, yaq-mba vózū, yaq ndego sanqava géviwám, ndego go:tawam, neka teqa gigiap vømbó-upøgim, vømó-etøomëm, ezoqa nòme namba.†

²³ Gekha ezoqám ndigu, no-te nøzøzaneav ndigu, ndigu nogí qaqa ezoqám. Neka gekha ezoqám ndigu, no ezoqa møvøbam-qa yaq-te tøkemav ndigu, ndigu ezoqa gépanqasumit."

Matev soqaqape tøfakhan, ezoqa manqa-zapa-te nqawa tevesez
(Met 12:43-45)

²⁴ Yaq Yesu manqat nòme ge:zømas, gezø-ein, "Nqova soqa ezoqam-te tefakhan, yaq ndego mbenga qaqaniap manqei-té gé-okhoát. Manqei equeieqi-qa ndøvawét, te-yagat. Geté qeiviav tøgoat, ekeza manqat áv gené-ein nqægo, "Ság. Nòkeza khoev-té qatøveséz, ma qatønde-fakhan ndøgo."

²⁵ Yaq ndego nango tevesez, ta khoev ndøgo viayáp neka gapuk mbaín.

²⁶ Yaq nangó genøwáv, nqova soqøsoqa seven nòme vømøndø-khatøb, ndigu uni gi:soqøsoqozam. Av teoká, av ndego ekezan ndego. Yaq ndigu tindúzáv ndøgo, namba vøméqòm. Yaq vaev-te ndøgo, ndego ezoqam, teqa yage unimé-soqá. Av taoká, av bugukhokhof ge:yagam."

Unimanqatin khanakhanakh-qa yaq-te

²⁷ Yesu nqanek manqat ge-ein, yaq ezoqa ewaqape-qa mokho-te, sæva kopo áv guni-akhá nqægo, "Sævam ndugu khanakhanakh mbá guabitigú, qo gui-ova neka tete vøqá-etoumam."

* **11:10 11:10** Taqa manqa mokho av nqægo: Qo Mbumbukiam-te toqoqambuq, neka ande teqa mboqog-te me toqote-khanæmat, yaq ndego segékhatóq. Kopømbaqapé teqa bawan-te toqomø-oq. **11:15 11:15** Met 9:34; 10:25

11:16 11:16 Met 12:38 **11:22 11:22** Kol 2:15 † **11:22 11:22** Ezoqa bazaføgakh-qape ndego, ekeza khoev-te bøibøi ndo:yøet, ndego Saitán. Geté ndego ezoqam uni bazaføgakh-us-qape-in, ndego yaq-mba tezu neka gigiap vømbó-upøgim, ndego Yesú. **11:23 11:23** Luk 9:50 **11:27 11:27** Luk 1:28, 42, 48

²⁸ Yaq Yesu gendo-qavøiu, “Unimanqatín, nandav. Geté uni khanakhanakh-in ndigu tóžogóát, ezoqam ndigu, Mbumbukiam-qa Manqat ndiyögé neka manqa o-mba ndimbøe-ndāpē.”

*Yesu ekezan, Ziona ge-khamas
(Met 12:38-42)*

²⁹ Ezoqam-qa bawan qakhouwevtat, Yesu-qa manqat gi-ewagat, yaq ndego āv gezømbe-eín nqægo, “Zo ezoqa ndakin nqazoyage, zo ezoqa soqøsoqá. Zo umingiap matev qeivi-qa mba zøgó. Geté zo matev nøme zóqeivimák. Sa ndógo tozóqeivím, av Ziona qambøe-fakhan.

³⁰ Matev ndøgo, Ziona qambo-fakhan, Niniva ezoqam āv qanezømás nqægo: Mbumbukiam ndokhofotáv. Yaq até ta matev ndøgó-a, Ezoqam-ge Yo tømbo-fakhan, zo mé:zømás, zo ndakin nqazoyage, av nqægo, no Mbumbukiam ndokhofotán.

³¹ Mbumbukiam-qa Manqa Ovøyam Khøwa Kandambaqape-te, ndugu Siba manqei kawa sævam kandambaqapu, segé-itán. Yaq ndugu zo ezoqa soqøsoqa mé:zæb, zo ndakin nqazoyage. Zapa ndógo, ndugu qámbá gunduwav, Solomon-qa matavap loloakh manqat vømømbø-ewag, ndego Izrael kawa ezoqam kandambaqape. Geté, nqáe! Ngenek ezoqam zo namba nge:go, ngenek Solomon ùnime:løvuám. Geté zo teqa nømendim manqat ndapeáv.

³² Ta Manqa Ovøyam Khøwa Kandambaqape-te, até Niniva ezoqám-a, vówān. Yaq ndigu zo ezoqa soqøsoqa mé:zæb, zo ndakin nqazoyage. Zapa ndógo, ndigu manqa-zapazapa-te gigoam, māndo-qambúz, Ziona-qa manqat giyogem. Geté, nqáe! Ngenek ezoqam, zo namba nge:go, ngenek Ziona ùnime:løvuám. Geté zo qambuzaneáv, teqa manqat qazoyogem.”

*Niqa matev waev-té qabegó
(Met 5:15; 6:22-23)*

³³ Yaq Yesu manqat nøme ge:zømas, gezø-ein, “Lampa toqomag, yaq kopømba mbain toqokhonao o yakhav mokho-te voqotú-utáv. Geté lampa asøzam nonqo-té qonøwuá. Yaq gekha ezoqām ndigu, khoev-te ti-ozat, waev ndøqeivát.

³⁴ Qoqa kha, waev bøi mbo-etoám. Bøi eqeieqei tøgoat, yaq kha ate ndægo, waev-té qágoát. Geté bøi soqain tøgoat, yaq qoqa kha ate ndægo, bøvun-té qágoát.

³⁵ Yaq nakémbá. Aiyá qagó. Soqain ndøgo, ta waev ndøgo, qoqa mokho-te nandaqambu:gu, tøbøivun.

³⁶ Yaq nakémbá, qoqa kha ate ndægo, waev mokho-te mba tøugoat neka bøvun-qase mbain vógoát, yaq kha ate ndægo waev-ús, kopømba av-té, lampa-qa waev qo-te ndækhaev.”

*Yesu Felisi ezoqam neka Mozes-qa guguna manqat nømendim ezoqam gezøponqom
(Met 23:1-36; Mak 12:38-40)*

³⁷ Yesu manqa manqate qamømbøe-navøem, yaq Felisi ezoqa kopo, Yesu lou loge manqat mbo-ein. Yaq khoev-té gemømbø-ón, lou loge-te vøqom.

³⁸ Geté Yesu bugukhokhof zenda sunguziav, av tiqa matev qægoam, lou gilogin. Yaq ndego Felisi ezoqam, nqova mbondáf.

³⁹ Yaq Evezøza, ndego āv gembøe-eín nqægo, “Zo Felisi ezoqam, zo kap neka melek, mumat mba zoto-sunguzumatún. Neka zo zøkezan, até kopó. Mumat-te ndo:go, eqeieqei. Geté zoqa mokho-te, gigiap qovetu matev neka manqa-zapazapa, møndømø-tøtvøvým.

⁴⁰ Zo matavap mbain ezoqam, ge zó ndozo-matavap, Mbumbukiam ndego ezoqam gekhakheinøvem, mumat mba mbøé-khakheinam, geté mokho-te khakheinøpøteáv neka ndego otevateáv, ndøgo mokho-te ndøugu? Av taoká.

⁴¹ Yaq nakémbá, gigiap nandav, zoqa melek neka kap nandu-nqeitøve, zo gigiap-av ezoqam zozø-etoám. Yaq nqáe! Gigiap ate ndægo, ndógo tözømbé-eqeieqei.

⁴² Zo mðzo-soqøéz, Felisi ezoqam. Zo até avøe gigiap uni khasøkhasis-ín-a, qazøtøndope:tatun, zóqqaemín, qaqageap vømø-ten-in, yaq qatoat kopo Mbumbukiam vozombø-etøomemin. Matev khasøkhasis av nqægo, zo mðzogoatún. Geté matev kandakanda, kopømba ande av ezoqa nøme-te, matev eqeieqei matanam matev, neka kuku matev Mbumbukiam-te, zo gèzømbo-qasi:v. Matev eqeieqei khasøkhasis tozogoat, ndøgo kopømbá. Geté gigiap-qape ndøgo, matev eqeieqei kandakanda tozogoat.

⁴³ Zo mðzo-soqøéz, Felisi ezoqam. Zo tözømbe-khaneát ndógo, guliguli khoev-te, iz akhayapak-qá qonam nonqo-té qazó-qonumát, neka ezoqa ewaqape, maket manqei-te, zo khaiya mboma manqat vizap-us bezø-manqate.

⁴⁴ Zo mōzo-soqoéz. Zo andé manqei-pakha ozap nōme me zōte-gó. Mumat-te ndōgo, bugug eqeieqei. Geté mokho-te ndōgu, kha mōndōlanqá. Yaq ezoqa sogó-okhoát, mumat. Zapa ndōgo, ndigu zōtezateáv, av nqægo, nqanek ezoqa-pikia nge-otōvê.’

⁴⁵ Yesu nqanek manqat ge-ein, yaq Mozes-qa guguna manqat nōmendim ezoqa kopo, áv gembōe-ein nqægo, “Nōmendim ezoqam. Qo nqanek manqat nandoqo-manqate, qo até ní-a, iz sōqonimbu-ngi:wát.”

⁴⁶ Yaq Yesu gembo-qavōiu, “Unimanqatín. Até zó-a, Mozes-qa guguna manqat nōmendim ezoqam, zo mōzo-soqoéz. Zo ezoqa viniv-qape zozōmbō-awám. Yaq ezoqa amba-amba me-eqagim. Geté zo zenda-qase aumáv, ezoqa vozozōmbé-tōkeát, ndigu nqanek viniv ndi-eqawat.

⁴⁷ Zo mōzo-soqoéz. Zapa ndōgo, zo Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam-qa manqei ozap-te, khoev qaniqanimav zozō-puanumatún, zoqa matavap vesezu nonqo. Geté ndigu zōkeza zōzōkha-zapazapa-za ndōzitagát.

⁴⁸ Zo matev av nqægo ndozogo, yaq zo zō-unimanqatintét, av nqægo, matev ndōgo, zogi zōzōkha-zapazapa-za gigonem, eqeieqei. Ndigu gēzitagám, ndigu Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam, yaq zo tiqa manqei ozap mumat, khoev qaniqanimav zozō-puanumatún.

⁴⁹ Mbumbukiam ekeza matavap loloakh-te, taqa yaq-te áv gene-ein nqægo, ‘No manqa vevezam ezoqam neka u-anim nōtōndó-khofosumat, ti-te. Geté nōme ndigu, pakhapakha zōkhanæmát neka matev soqōsoqa vōzōgoát.’

⁵⁰ Yaq nakémbá, Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam ate gi-goam gizitagat, Mbumbukiam manqei-qape ande ge-khakheinam, atema ndakin, taqa yaq-fia nqosōgeap, zo-té qanōbói, zo ndakin nqazoyage,

⁵¹ ta zitōge matev ndōgo, qangaz, Eibol gilaem, qamat, atema Zekalaya vōmōlaem, yaq lou-qase-te ndōgo, ma Mbumbukiam-te sōvakha gīgiap gilōvusumatun, yaq ndōgo, Mbumbukiam-qa khoev ndōwev, livin-qase ndōgu. No unimanqatín nqazō-manqate. Nqanek yaq-fia nqosōgeap, zo zōndapém, zo ndakin nqazoyage.

⁵² Zo mōzo-soqoéz, Mozes-qa guguna manqat nōmendim ezoqam. Zo mboqog mboqogim nonqo, mōzo-khonóbém, Mbumbukiam-qa yaq-te zōtezat nonqo. Zo zōkezan onimáv, neka zo ezoqa nōme zōzōmbō-kház, ndigu onim-qa ndigu.”

⁵³ Yesu nqanek khoev ge-ivav, yaq Mozes-qa guguna manqat nōmendim ezoqam neka Felisi ezoqam, qaqa matev ndōngazém, te-te. Yaq ndigu bevap vinivinimbá gimbogoam.

⁵⁴ Ambá gembo-matematemémín. Yaq ndego manqat soqain te-einin, yaq ambá manqa ovōyam-té ginō-veemín.

12

Ezoqam-qa khavozam matev-qa yaq-te, gó:feazoát (Met 10:26-27)

¹ Ndakin ezoqa kopoav-qapé gindupindam, Yesu-te. Taosen mōndōmō-lōvú. Izuizum sēge-tokhonōmbemám. Geté Yesu bugukhokhof ekeza paev ezoqam, áv gezōmbe-ein nqægo, “Gó:feazoát. Felisi ezoqam ndigu, khavozam ezoqám. Tiqa matev, bugug eqeieqei ndōkeogé. Geté soqain. Neka tiqa khavozam matev, andé flawa poponōvem nonqo me me:panqavōemín, ezoqa nōme-te.

² Geté gekha matév ndōgo, ndōgutōve, bavokhó qandó-fakhanám. Neka gekha manqát ndōgo, ndōkhonōwe, ndōndo-veveám.

³ Manqat ndōgo, zo lovōlova ndozo-manqate, yaq tōndo-paveat, ezoqa ewaqape sugumú-ewagét. Neka manqat ndōgo, zo khoev mokho-te, ezoqa nōme-qa gea-te sa ndozoto-potozu, bavokhó sugumú-vōndavét.”

Mōe Mbumbukiam-te mbá qazinōgodt, ambá ndōgo, ezoqam-te (Met 10:28-31)

⁴ Yaq Yesu manqat nōme gezō-ein, “Nófuap! No nqazō-manqate: Zo ndigu mōe zōgó, ndigu ezoqa pakhapakha sa ndikhanæ. Zapa ndōgo, ndigu kha mba zōngiú. Geté taqa zita-te, ndigu matev nōme kopōmba mbaín tizōgo.

⁵ Geté no ndakin nōtézomás av nqægo, zo mōe gekha ezoqám zombōgoát. Zo mōe ndégo tozombó-goát, Mbumbukiam. Ndego bazafōgakh ambá ta-mba nqānek, qambōegō, ezoqa tezitag. Geté taqa zita-te, ndego kopōmbaqapé, ezoqa gōinam-té gemō-nqagivém. Unimanqatín. Mōe te-mbá tōmbogó ndego.

⁶ Zo mōzōte-zōtéz. Pipisi nakheis-qa fia khapekhapémbá. Moni mokho-qasis menas, faev soqotéwí. Pipisi, fia khasōkhasis ambá ginigú. Geté Mbumbukiam ndezō-keogé, ndigu. Ndego pipisiam kopo, manqa mate gembōé-navōemák.

⁷ Geté gēmbō-mataváp. Zo-te até zōgí izúm-a, zoqa kawa-te ate nandigu, Mbumbukiam

mòndø-gevebám. Yaq nakémbá. Zo mœe ndògô. Zo Mbumbukiam-qa bøi-te, pipisi kopoav-qape ùni zøte-løvubám.”

*Ni mivi bizigú, Yesu-qa yaq-te
(Met 10:32-33; 12:32; 10:19-20)*

⁸ Yaq Yesu manqat nœme ge:zomas, gezø-ein, “No nqazø-manqate: Gekha ezoqám ndego, ezoqam-qa bøi-te te-unimanqatintat, av nqægo, ‘No Yesu-gê ezoqám,’ teqa yaq-te, até Ezoqam-gé Yó-a, Mbumbukiam-gi enzol ezoqam-qa bugug-te, äv gené-unimanqatín nqægo, ‘Ngenek nogê ezoqám.’

⁹ Geté gekha ezoqám ndego, ezoqam-qa bøi-te noqa yaq-te to:nawam, teqa yaq-te, até nó-a, ndætonawám, Mbumbukiam-gi enzol ezoqam-qa bugug-te.

¹⁰ Gekha ezoqám ndego, Ezoqam-ge Yo-qa yaq-te, manqa soqsoqa ndemanqate, ta manqa-zapa ndøgo, Mbumbukiam kopømbá, segembøé-navøém. Geté ezoqa Nqova Mbomambaqape-qa iz tengiu, Mbumbukiam teqa manqa-zapa gembøé-navøemák.

¹¹ Zo ezoqa Zu ezoqam-qa guliguli khoev-te o megetapak-qa megemege-te o gekha kawakawa-za-qa megemege-te ti-itub, yaq zo ndøfofögeáp av nqægo, ande gekha manqat me zozømbé-qavøiü o gekha manqat zó-einím.

¹² Zapa ndøgo, ta khøuwa-te ndøgo, Nqova Mbomambaqape zø-ovøyám, zo ande gekha manqat me zøté-einím.”

Gigiap kopoav ezoqam, ndego gigiap sa gemøndatat, taqa yaya etæ manqat

¹³ Yesu ezoqa bawan-qape manqat gezø-manqatat, yaq livin-te ndøugu, ezoqa kopo äv gembøe-ein nqægo, “Nøméndim ezoqam, noge ata gembøe-ein, tat-qa gigiap, yä bani-etøomém, ndøgo gini-ivav, genanim.”

¹⁴ Geté Yesu gembø-qavøiu, “Gê, no gekha ezoqám ndøve, qo neka qazøpikia tæzø-ein, av nqægo, ‘Zøve-qa gigiap äv qazøté-etøomém nqægo?’”

¹⁵ Yaq Yesu ezoqa ewaqape, äv gezømbø-ein nqægo, “Aiyá qagó neka zøkeza kha, gembøe-keogé. Zo gigiap me:qovëtú. Ezoqam-qa yage, ambá av nqægo, gigiap kopoav-qape-tè qanotawê.”

¹⁶ Yaq Yesu yaya zø-etá, gezø-ein, “Ezoqa kopo mòndøgoám. Gigiap kopoav ezoqám. Ndego khae vømbøgoam. Yaq viav nœme-te, ndego avøe gigiap kopoav-qapé qambo-fakhan.

¹⁷ Yaq ndego ezoqam gematøvem, ‘Av khatégó? Noqa khoev ate nqæpuate løvøzupøtéäv, avøe gigiap vøté-nqeitám.’

¹⁸ Yaq ndego äv gene-ein nqægo, ‘No nqáneq qægóg. Lou nqeitam khoev awenege nó-evøzám. Yaq kandakanda ndakinak nópuán. Yaq lou tøtú-nqeitám ndøgo, noqa gigiap nœme namba.

¹⁹ Yaq taqa zita-te, no nøkeza mokho-mba äv qaté-ein nqægo, “No ndakin gigiap kopømbá. Viav kopoäv, no gigiap-qa nófofögeapák. No ndakin pusa mba nótvát, lou vøelögát neka ibøkha vøe-izumat. Yaq no khanakhanakh mbá qatáyagát.”

²⁰ Geté Mbumbukiam gembø-ein, ‘Qo matavupav ezoqam, qo nqægo lova qónaqaním. Yaq gé, qoqa gigiap ate nandaqambe-go, gekha ezoqám ndø-upøgím, ndoqo-khatiwi? Qó mbá!’”

²¹ Yesu nqanek yaya guzumbu-eta, yaq nœme äv gezømbø-ein nqægo, “Ndigu matev äv tøzømbé-fakhán, ndigu gigiap sa timøndatet, ekezan nonqo, geté Mbumbukiam-qa bøi-te, gigiap ande mbain me ndi-gu.”

*Zo gigiap-qa yaq-te ndøfofögeáp
(Met 6:25-34)*

²² Yaq Yesu ekeza paev ezoqam gezø-ein, “Yaq nakémbá, no nqazø-manqate: Zo yage-qa yaq-te ndøfofögeáp, av nqægo, gekha lou zólogát. Neka kha-qa yaq-te ndøfofögeáp, av nqægo, gekha ndabua zó-uzumat.

²³ Yage-qa mokho, taóká ndøgo, lou mba toqologat. Neka kha-qa mokho, taóká ndøgo, ndabua mba toqo-uzumat.

²⁴ Pipisi zøté-zømet! Ndigu avøe gigiap ogekhamáv, neka gendó-peanemák. Neka ndigu lou nqeitam nonqo khoev mbaín. Geté Mbumbukiam ndøzøkéfé. Gembø-mataváp. Zo teqa bøi-te, pipisi ùni zøte-løvubám.

²⁵ Ge zó ndozo-matavap, ezoqa kopo zo mokho-te tefofögeapat, ndego yage elavøqase ndømbó-seketet? Mbaín!

²⁶ Até nqanek matev-qasé-a, zo kopømba mbaín, tozo-matønømem. Av tægoat ndægo, yaq zo gekha zapá, matev nœme-qa yaq-te ndozo-fofögeap?

²⁷ Neka flawas zøté-zømet, ndi-umizan. Ndigu sasae gonemáv neka ndabua potofumáv. Geté no nqazø-manqate: Até Solomón-a, ndego kawa ezoqam kandambaqape, gigiap

mbomømboma kopoav-qape qambogoam, teqa ndabua bugug keoge mbaín, av flawas ndi:gu, tiqa bugug ndækeoge.

²⁸ Nginik flawas, ndakin gagayag-te ndi-umianet, nakhamas-te ambá gini-pakhaéz, yaq gøinam-té ginø-nqagivemém. Geté Mbumbukiam ndabua bugug keoge egeieqei zø-etoám. Mbumbukiam flawas ndabua egeieqei ndezø-etoam, ndego zo nøme mba zømbó-uzám. Zoqa unimanqatin khapémbá, Mbumbukiam-te.

²⁹ Zo lou-qa yaq-te neka izam-qa yaq-te, matavap khapé bezømbe-khouwènvát neka mbofofogèáp.

³⁰ Gigiap av nqægo upøgim-qa yaq-te, miavmiav bavokho-ak mba ndømataváp, ndigu Mbumbukiam zøtezateav ndigu, nqanek manqei-qape-te. Geté zoge Zøve, ndego møndæ-otév, gigiap av nqægo, zo bèzøgø.

³¹ Zo bugukhokhof Mbumbukiam-qá Megeat Matev mba zombóvawát. Yaq ndego zo nqanek gigiap nøme, ndøzø-etoám.”

Moni mendebam-qa yaq-te

(Met 6:19-21)

³² Yaq Yesu manqat nøme ge:zømas, gezø-ein, “Zo møe ndøgø, zo ande sip nakhei misika mba ndøzøte-go. Zapa ndøgo, zoge Zøve-qa poev nqánek: Ndego teqa Megeat Matev zo zø-etoám.

³³ Gigiap nandøzøgo, gèwí. Yaq moni ndigu, tozoqasem, gigiap-av ezoqam zozø-etoám. Av tøzøte-gonem ndægo, yaq zogi moni, yan manqei-té qazonø-møvøbumít. Ta manqei-te ndøgo, moni nqeisam nonqo ndigu, gékeqanimák. Neka moni ndigu, génasinimák. Neka aqona ezoqam, kopømba mbaín, tizømetam, neka khotet kopømba mbaín, tilouzim.

³⁴ Matev äv tøzøté-goném. Zapa ndøgo, ma zoqa gigiap qaniganim ndægo, até zoqá mataváp-a, sa ndøgo tógoát.”

Evezøza-qa qavøne nonqo, é-mozoto-khakheinám

³⁵ Yaq Yesu manqat nøme ge:zømas, gezø-ein, “Zo é-mozoto-khakheinám. Neka zoqa lampa até betøkháev.

³⁶ Zo andé nginik sasae ezoqam me me:gó. Khakheitáp. Ndigu ekeza kawa-qa tiokewaget, ndego sakhei etoam matev-te gewav, yaq khøuwa nøme nqawa tendoqavan, mboqog-te vøkhaneám, yaq ndigu mboqog nakhamas-té ginømbó-mboqozønám.

³⁷ Yaq ndigu sasae ezoqam khanakhanakh mbá ginígoát, kawa ezoqam tendoqavan, ndigu vøzømet, timbøe-tiawet. No unimanqatin nqazø-manqate. Ndego kawa ezoqam, tegi sasae ezoqam av te:zømet ndægo, yaq ndego sasae nonqo ndabua ndø-úz, lou loge-te qonam manqat vøzø-ein-a, lou vøzø-qoqøng.

³⁸ Sasae ezoqam av ngi:gu, khanakhanakh mbá ginígoát, até ndøgø-a, tigi kawa ezoqam lova u-mba o nqoev-te tendoqavan, yaq ndigu tezømet, av nqægo, ndigu møndo-khakheinám.

³⁹ Gømbø-mataváp: Khoev eve amba te:-otevin, av nqægo, ande gekha khøuwa iz-te, aqonam ezoqam tendowav, yaq ndego ambá gembótakák, khoev sa tembo-nqawain.

⁴⁰ Yaq até zó-a, zo vø:khakheinám. Zapa ndøgo, Ezoqam-ge Yo, ta khøuwa-te ndøgo tendéqaván, zo matavapøteav tøgoat, ndego tendoqavan.”

Yaya etæ manqat, sasae ezoqam egeieqei neka sasae ezoqam soqaqape-qa yaq-te

(Met 24:45-51)

⁴¹ Yaq Pita Yesu gømbobeváp, “Evézøza. Gè, yaya nqanek qoqo-eta, ni qoté-manqate, ó, ezoqa ewaqape qoté-manqate?”

⁴² Yaq Evezøza gømbø-qavøiu, “Ge qø ndoqo-matavap? Gekha sasae ezoqám, ndego unimanqatin neka matavap loloakh-us? Sasae ezoqam unimanqatin neka matavap loloakh-us, av ngé:go. Tege kawa ezoqam, manqei nøme-te tewav, yaq ndego sasae ezoqam, keoge ezoqam teve, teqa khoev teqevát neka tegi sasae ezoqa nøme, khøuwa egeieqei-te lou vøzø-etoumát,

⁴³ yaq vaev-te nqawa tendoqavan, teqev av nqægo, ndego sasae egeieqei ndøgøt, yaq ndego sasae ezoqam kopømbá, khanakhanákh.

⁴⁴ No unimanqatin nqazø-manqate. Ndego kawa ezoqam, gigiap ate ndømbøgo, keoge ezoqam ndégo tévé, ngenek sasae ezoqam.

⁴⁵ Geté ndego sasae ezoqam, av tematavupat nqægo, noge kawa ezoqam nakhamas-te gendø-qavanák, yaq ndego sasae ezoqa nøme kha zøkhanæmát, angana neka sakheis, neka lou loge møqæ vømbóyát neka ibøkha soqa izam møqæ vøgoát, yaq kawa mbó-okivát,

⁴⁶ yaq tege kawa ezoqam, ta khøuwa-te ndøgo tendéqaván, ndego sasae ezoqam khakheinøpøteav tøgoat neka oteveatev vøgoát, ndego tefakhan. Yaq kawa ezoqam, ndego sasae ezoqam, yaq-fia nqosøgeap mbó-etoám. Yaq-fia kandambá teta, te-te ndego. Yaq ndøgo tenó-khofotáv, ma unimanqatinteav ezoqa nøme ndigu.

⁴⁷ Gekha sasae ezoqám ndego, tege kawa ezoqam-qa poev te-otev, gete khakheinøpøteav tøgoat neka teqa poev paeveav vøgoát, ndego yaq-fia nqosøgeap kandambá tendap.

⁴⁸ Geté gekha sasae ezoqám ndego, tege kawa ezoqam-qa poev oteveatev tøgoat, neka matev soqain vøgoát, ndego yaq-fia nqosøgeap andé khapémbá tendap.

Gekha ezoqám ndego, Mbumbukiam otevat kandambaqape gembo-etoam, yaq ndego nqawa kandambaqapé sa bembo-qavøiú. Neka gekha ezoqám ndego, Mbumbukiam gígiap o matev kopoav teqa zenda-te go:ve, yaq ndego nqawa kandambá sa bembo-etoám.”

*Ezoqa géqaqáb, Yesu zapaya
(Met 10:34-36)*

⁴⁹ Yaq Yesu manqat nøme gezø-ein, “No nqanek manqei-qape-te, gøinam mboqotøve-qa nøgeavún. Neka noqa poev kandambaqape nqáne: Ambá gewagimín.

⁵⁰ Geté no ibøkha iz vini båtøkhæ-ndáp. Yaq no mbøni vaev kandambá, taqa yaq-te, atema matev ate ndægo, vømø-navøém.

⁵¹ Ge zó ndozo-matavap, no nqanek manqei-qape-te, ezoqa sambi etoam-qa nøgeavun? Av taoká. No ezoqa qaqaqa-qa nøgeavún.

⁵² Ndakin matev äv qanéfakhán nqægo: Khoev kopo-te ezoqam faev tiyagat, ndigu ndøqatøném. Ezoqa misika, ezoqa menas gésanqáb, neka ezoqa menas, ezoqa misika vøsanqáb.

⁵³ Eve yo ndòsanqáo, neka yo eve vøsanqáo. Evo yu ndòsanqáo, neka yu evo vøsanqáo. Zakhapuka ziwap ndòsanqáo, neka ziwap zakhapuka vøsanqáo.”

*Yesu-qa yaq-te, mokho vømbo-ndapém neka vøqambúz
(Met 16:2-3)*

⁵⁴ Yesu ezoqa bawan-qape manqat nøme gezø-ein, “Zo ozoz qazo-qeivimin, khøuwa sininin tømuyav, yaq zo nakhamas-te äv qazøte-einimín nqægo: Qæ ndòlanqá. Yaq unimanqatín. Qæ sège-lanqáin.

⁵⁵ Neka yaq sanqa khamøe qando-feain, yaq zo äv qazøte-einimín nqægo: Khøuwa tatas-qape ndøyoæt. Yaq unimanqatín. Khøuwa tatas-qape sège-itanín.

⁵⁶ Zo khavozam ezoqám, zo ndozo-manqate av nqægo, ‘Ni Mbumbukiam møtinøtën.’ Zo manqei neka khaiya qazo-qeivimin, yaq zo mözøte-zøtezin, av nqægo, khaiya ande äv khanégoát. Geté zo matev nqazo-qeivi, av ndakin nqæfakhate, zo gekha zapá, taqa mokho ndapeav ndozogo?”

*Mbumbukiam-te nakhamas-té qanøqambúz
(Met 5:25-26)*

⁵⁷ Yaq Yesu manqat nøme gezø-ein, “Zo gekha zapá, zøkhapus mokho-mba matavapøteav ndøgo, gekha matév ndøgo, egeieqei ndøgo?

⁵⁸ Gembo-mataváp. Qo ezoqa nøme-te moni ndiqambo-løfoke, yaq ndego qo manqa ovøyam-te ndapaqat-qa tegoat, qo manqat vøkho-khakheinám, te namba, ate av-té nakhoa-te tözøte-äpet. Soqain ndøgo, ndego qo manqa ovøyam megeat ezoqam-qa zenda-te teve, yaq ndego qo polis ezoqam-qa zenda-te vøvè, yaq ndego qo ndimbula-te sasa ndø-utáq.

⁵⁹ No nqataqá-manqate. Qo ndøgo naqanøká qotøndó-fakhaqák, atema fia ate ndægo voqotumúgú.”

13

Gekha ezoqám ndego, Mbumbukiam-te qambuniav tegoat, ndego gemø-navøém

¹ Ta khøuwa-te ndøgo, ezoqa nøme Yesu namba gi-goam, emanqat äv gimboe-vototém nqægo: Gelili ezoqa nøme, Mbumbukiam-te søvakha gígiap ndøløvumát. Yaq ate av-té, etoam matev gi-goat, Pailøt-gi nakhag ezoqam, gèzitág. Yaq av nqægo, tiqa kouk, søvakha gígiap-té qanø-o:á, ndigu Mbumbukiam-te etoam nonqo lou-qase-te go-aomem, neka tiqa kouk namba vømø-tøkua.

² Yesu nqanek emanqat ge-ewag, yaq äv gezømbe-ein nqægo, “Ge zó ndozo-matavap, ndigu ezoqam, nqanek matev qazøfakhan, tiqa manqa-zapazapa kandambá, äv táoka, ndigu Gelili ezoqa nøme-qa manqa-zapazapa? Yaq nakémbá, nqanek matev qazøfakhan ti-te?

³ Mbaín! Geté no nqazó-manqate: Zo Mbumbukiam-te qambuzaneav tógoat, yaq até zó-a, zo ate ndòzòte:go, áv tózómé-nasiním.

⁴ Neka ge zó ndozo-matavap, ndigu ezoqa 18 gipakhaez, Siloam kewan-qasi avónin-te ndógo, khoev eqawat-qape qandonqoe, tiqa manqa-zapazapa kandambá, áv táoka, ndigu ezoqa nòme-qa manqa-zapazapa, Zelusalem taon-te ndiyage?

⁵ Mbaín! Geté no nqazó-manqate: Zo Mbumbukiam-te qambuzaneav tógoat, yaq até zó-a, zo ate ndòzòte:go, áv tózómé-nasiním."

Yaya etæ manqat, fig tae vi:mav qagoam

⁶ Yaq Yesu yaya zò-etá, gezò-ein, "Ezoqa mòndógoám, ekeza waen khæ-te, fig tae vomböyam. Yaq tae nanga-qa gemøkewag, vi:pòteáv.

⁷ Yaq ndego tege sasae ezoqam, khæ gembøe-kewagam, áv gembøe-eín nqægo, 'Nqæ! No nqanek tae-te, nanga viam-qa nòmbøe-kewagám. Viav misiká. Geté vi:máv. Sáq! Qókhavoé. Manqei mo:khazú.'

⁸ Geté yaq ndego sasae ezoqam gendo-qavöiu, 'Khanánqa. Tae nqanek até betòkhæyá. Viav kopo nòme betòkho-ngeatám. Tae zapa-te nqanek, manqei mumat båtòkho-nqagím. Yaq pakhakh notóqouzám.

⁹ Eisa, viáv nòme qanéviám. Geté mbain tógoat, kopømbá. Soqó-khavoé.' "

Yesu Sabat khøuwa-te, sævam zita køfi:v gukhakheinøvem

¹⁰ Sabat khøuwa nòme, Yesu Zu ezoqam-qa guliguli khoev nòme-te, Mbumbukiam-qa Manqat ge:zømesimat,

¹¹ yaq nqæ! Sævam kopo mòndógoám. Ndugu nqova soqa mbøigoám, ndego enqoni vømbø-etoam. Viav kandambá gumbøigoam. Viav ate qægoam 18. Yaq ndugu zita køfi:v. Kopømba mbaín, ndaføyamba vøe-itán.

¹² Yesu ndugu sævam gu-omet, yaq sègembo-akhá, vøndöwav, yaq gumbo-ein, "Ngólam, qo mòqo-eqeieqei-éq. Qoqa enqoni nandav, mòndóqa-navøém."

¹³ Yaq ndego zenda mbøevé. Yaq nqova mbaín, ndugu sège-eqeieqei-év, ndaføyamba vø-itan, Mbumbukiam-qa iz sasa ndø-eqa.

¹⁴ Geté ndego Zu ezoqam-qa guliguli khoev megeat ezoqam, khanakhanakh mbaín, Yesu ngunuk sævam, Sabat khøuwa-te guikhakheinøvem. Yaq ndego ezoqa áv gezømbe-eín nqægo, "Sasae khøuwa ate ndi:gu, siks. Ta khøuwa-te ndógo tózòtøndé-okhoát, eqeieqezat-qa tozogoat. Ambá ndógo, Sabat khøuwa-te."

¹⁵ Yaq Evezøza gembo-qavöiu, "Zo khavozam ezoqám. Até zó-a, zo sasae sòzogoatún, Sabat khøuwa-te. O gè, zo Sabat khøuwa-te, kao o donki nqovotumáv, neka ibøkha-te ituimáv. Av taoká. Zo mòzogoatún.

¹⁶ Até ngunuk sævám-a, Eibleem-gú ziiú. Geté Saitan viav kopoav-qapé gumønøitam. Ate qægoam 18. Yaq ge zó ndozo-matavap? Ngunuk kopømba mbaín, Sabat khøuwa-te tu-eqeieqei-ev. Av taoká. Kopømbaqapé!"

¹⁷ Yesu nqanek manqat ge-ein, yaq tegi qaqqa ezoqam ate gi:goam, mivi ndòndapém. Geté ndigu ezoqa nòme, khanakhanákh, Yesu matev kandakanda ate qægoam, gematønnumam.

Masted tae nanga-qa yaya etæ manqat

(Met 13:31-32; Mak 4:30-32)

¹⁸ Yaq Yesu gezø-ein, "Gè, Mbumbukiam-qa Megeat Matev ande gekhám? Gekhã nøtékhámás?

¹⁹ Masted tae nanga nøtékhámás. Ndigu khapikhapímbá. Geté ezoqa, nanga kopo khæ-te tezøgeakh, yaq ndigu gèkhouwezín, vømø-tae-in, neka pipisi tang-te sasa mo:viviamin."

Flawa poponøvem nonqo-qa yaya etæ manqat

(Met 13:33)

²⁰ Yaq Yesu manqat nòme gezø-ein, "Gè, Mbumbukiam-qa Megeat Matev gekhã nøtékhámás?

²¹ Flawa poponøvem nonqo nøtékhámás. Sakheis khasøkhasis ndø-upøgimatún, khapémbá, flawa-te vøu-pomogimimin. Flawa poponøvem nonqo, khapelavøqase ambá qanegó, neka flawa kandambá. Geté flawa ate ndi:gu, sègemø-popoezín."

Yaya etæ manqat, mboqog khapelavøqasi-qa yaq-te

(Met 7:13-14, 21-23)

²² Yesu nakhoa gegeveat, Zelusalem taon-te gemat, ta taon neka vemivemiav-te ndógo, nakhoa-te qo:goat, Mbumbukiam-qá manqat me:zømesimat.

²³ Yaq ezoqa nòme, Yesu áv gembøebeváp nqægo, "Evézøza. Gè, ezoqa khapímbá, tikhandi:z?"

Yaq Yesu ndigu gezø-qavøiu,

²⁴ “Bazaføgakh ndø-asáz. Mboqog khapelavøqasi-té qazomø-öz. No nqazø-manqate. Ezoqa kopoáv, onim-qa tigoat. Geté kopømba mbaín.

²⁵ Khoev eve mboqog to:tokaz, yaq zo bavokhó sozotówán, vozó-khanæmëm. Yaq zombó-viømém, ‘Evézøza. Mboqog qoní-mboqozó!’ Geté yaq ndego tendo-qavøiu, ‘No zo nøtenøtenák. Zo gekha manqei-ák?’

²⁶ Yaq zo tozombo-qavøinam, ‘Ni lou zilógám neka ibøkha zi-izumám, qo namba, neka qo niqa vemiav-te, mðqoti-nømendimám.’

²⁷ Geté ndego nangó genøzø-qavøiú, tezø-ein, ‘No zo nøtenøtenák. Zo khazonó-goam? Mðozáv, zo manqa-zapazapa-us ezoqam ate ndøzøte:go.’

²⁸ Zo zó-eivumát, neka khaya vozó-vivisumát, Eibleem neka Aezek neka Zekop neka Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam ate ndi:gu tozo-zømet, Mbumbukiam-qa Megeat Matev mokho-te tigoat, geté zo bavokhó ginø-nqagevëm.

²⁹ Ezoqa khøwa fakhanam neka khøwa sininim neka sanqa-sanqa-té gindúzáv. Yaq ndigu Mbumbukiam-qa Megeat Matev mokho-te, lou lege kandambaqape-té genøqonáv.

³⁰ Nqáe! Ezoqa nøme, ndakin ndindopaev, ndigu gó:megetát. Neka nøme ndigu, nduo-megetap, ndigu gendópavát.”

Yesu Zelusalem-ak-qa mbøni qambova

(Met 23:37-39)

³¹ Ta khøwa-te ndøgo, Felisi ezoqam ndozáv, Yesu vømømbø-einim, “Nqanek manqei mðgo-iváv. Viní qonøqáv. Zapa ndøgo, Elod qo løvøqa-qa qagó.”

³² Geté Yesu gezø-ein, “Ngenek khavozam ezoqam, Elod, áv qazømømbøé-einim nqægo, ‘Nqáe! No nqægo neka qasun, nqova soqøsoqa sængiasumít, ezoqam-qa mokho-te ndu:gut, neka ezoqa vøe-khakheinøvemët. Yaq khøwa timønø-misika-ez, no sasae nutumúkhóu.

³³ No nakhoa até banø-geveét. Sæmá, nqægo neka qasun neka qapunum, atema Zelusalem taon-te vømøf-fakhán. Zapa ndøgo, Mbumbukiam-ge manqa vevezam ezoqam, kopømba mbaín, manqei vini-te tilaem. Zelusalem taon-te mbá giabemø-laém.*

³⁴ Zelusalem, Zelusalem, qo Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam pakhapakha ndo-qozø-khaneam, neka nandí ndøqøtè-zítøgè, ndigu Mbumbukiam qo-te ndendo-khofosam, no khøwa kopoáv, qøgi ezoqam baqa amba nøzømbe-eqatám, kopømba ande av kokolok evo nduigu, nakheis gukhatobin, ekeza taf mokho-te vø-ozin. Geté qo gèqambo-qasi:vám.

³⁵ Nqáe! Zoqa khoev nqanek, ezoqam mbaín, segégoát. No nqazø-manqate: Zo no nango naqanøká zønømendamák. Geté ta khøwa-te ndøgo, sa tøzøtè-nømendám, zo tozo-einim, av nqægo, ‘Mbumbukiam ngenek ezoqam bèkhakheinøvëm, Evezøza-qa iz-te ngegeav!’ ”

14

Yesu Sabat khøwa-te, ezoqa gekhakheinøvem

¹ Sabat khøwa nøme, Yesu lou Felisi iz akhae ezoqam-qá khoev-té gemøløg. Yaq ndigu bøi mba mbotakém, ande gekha matev me ndømatanám.

² Yaq nqáe! Ezoqa tendowáv ndøgo, Yesu-qa megemege-te vø:itan. Ndego bov neka pingim gëmbo-boqotám.

³ Yaq Yesu ndigu Mozes-qa guguna manqat nømendim ezoqam neka Felisi ezoqam, áv gezømbe-beváp nqægo, “Gè, kopømbá, Sabat khøwa-te ezoqa toqo-khakheinøvem, ó, khafeáp?”

⁴ Geté ndigu yaq qavøiwateáv. Yaq Yesu ngenek ezoqam, zenda mbøevé, vøkhakheinøvem, sasa ndøkhofotav.

⁵ Yaq Yesu gezø-ein, “Zonømbé-einim. Zo nqazo-qonøve, ezoqa kopo, Sabat khøwa-te, yo o kao ibøkha ozu-te tumbøe-van, yaq gè, ndego sa ndø-ivav? Áv taoká. Geté nakhamas-té genøliváv. Até ndøgó-a, Sabat khøwa-te tøgoat.”

⁶ Yesu nqanek manqat ge-ein, yaq ndigu kopømba mbaín, manqat vømboé-qavøinám.

Qo qakeza iz toqovoa, yaq Mbumbukiam ndø-egoqø

⁷ Yesu nqanek lou loge-te gegoam, yaq ezoqa tezøméé ndøgo, ndigu ezoqa kandakanda-qá qonam nonqo-té gimøqonám. Yaq Yesu yaya zø-etá, taqa yaq-te, gezø-ein,

⁸ “Qo ezoqa sakhei etoam lou loge-te tekhatog, yaq ezoqa kandakanda-qa qonam nonqo-te ndøqøm. Soqáin ndøgo, ezoqa iz-akhae-qape tendowav,

13:25 13:25 Met 25:10-12 13:27 13:27 Psa 6:8 13:28 13:28 Met 8:11-12 13:29 13:29 Psa 107:3 13:30 13:30

Met 19:30 * 13:33 13:33 Yesu Mbumbukiam-ge manqa vevezam ezoqam ge-ein, ekezan me-ein. 13:35 13:35 Psa

118:26 14:3 14:3 Luk 6:9 14:5 14:5 Met 12:11; Luk 13:15 14:8 14:8 Prov 25:6-7

⁹ yaq ndego ezoqam, ma qo ge:khatog, teqa-ein, 'Qoqa qonam nonqo, ngēnek qombō-etoām,' yaq qo mivi voqóndáp, khokho ezoqam-qa qonam nonqo-te sasa qomóqóm.

¹⁰ Geté ezoqa lou loge-te tekhatog, yaq khokho ezoqam-qa qonam nonqo-té qamóqóm. Yaq ndego ezoqam, qo ma ge:khatog, tendówáv ndógo, qo vóqá-ein, 'Nófu. Nqáneq qoqonó-qóm, ezoqa kandakanda-qa qonam nonqo-te.' Yaq av nqáego, qoqa iz gó:-eqatát, ezoqa ewaqape-qa bōi-te, ndigu qo namba lou-qase-te tiqonavat."

¹¹ Yaq Yesu manqat nōme gezø-ein, "Unimanqatín. Gekha ezoqām ndego, ekeza iz te-eqatát, teqa iz gévoatát. Neka gekha ezoqām ndego, ekeza iz tevoatat, teqa iz gó:-eqatát."

Kopømba mbain, ti-mba toqozø-tøkeat ndigu, yaq tiqa-qavøitat

¹² Yaq Yesu ndego ezoqam, ma lou loge-te ge:khatog, āv gembøe-ein nqáego, "Qo lou loge kandambaqape toqo-khakheinam, khøuwa muin o khagos, qo ambá av nqáego, qogi qafuap o namba-qaniap o qakeza ezoqa nōme o gigiap eve ezoqam, ndigu khoev avønin ndiqapuute, ti-mba ndigu toqókhatób. Av toqotegoat ndægo, yaq ndigu qo até tiqá lou loge-té-a, segé-khatogabém. Yaq qoqa yaq-fia sa ndógo toqágoát. Yaq-fia nōme mbain.

¹³ Geté lou loge toqo-khakheinam, yaq gigiap-av ezoqam neka bov o pingim soqøsoqa ezoqam neka kagi ezoqam neka bōi waev mbain ezoqam qókhatób.

¹⁴ Av toqotegoat ndægo, qo kopømbá, khanakhanákh. Zapa ndógo, ndigu kopømba mbain vøqambé-qavøinām. Geté yaq-fia ndógo toqomóndáp, ezoqa eqeieqei løvøte-te tindusuz."

Yaya etce manqat, lou loge kandambaqape-qa yaq-te, ezoqa qazømbo-qasi

(Met 22:1-10)

¹⁵ Ezoqa nōme, ndego lou namba gi:logat, nqanek manqat ge-ewag, yaq ndego Yesu āv gembøe-ein nqáego, "Ezoqa khanakhanakh mbá giabitigú, ndigu Mbumbukiam-qa Megeat Matev mokho-te, lou loge kandambaqape-te ndógo, lou timølog."

¹⁶ Geté yaq Yesu gembo-qavøiu, "Unimanqatín. Geté qoté-ewag, nqanek emanqat: Ezoqa mōndøgoām. Ndego lou loge kandambaqape ndøkhlakheinám. Yaq ndego ezoqa kopoáv gezø-akhayam, teqa lou loge-te tinduzav.

¹⁷ Yaq lou loge khøuwa qamø-khantaz, ndego tege sasae ezoqam ndøkhhofotáv, ti-te ndigu, vømøzø-ein, 'Mòzotøndozáv. Lou mōndømu-khakheinám.'

¹⁸ Geté ndigu ezoqa ewaqape, tanakh manqat mbo-einím. Kopømba mbain vøndézāv. Nōme ndego gendo-ein, 'No manqei nowí. Yaq bāmønáv, bamøqeiv. Tanakhambá. Kopømba mbain, vøtøndénáv.'

¹⁹ Ezoqa nōme ndego gendo-ein, 'No kao nowí. Ate gi:goam tén. Avøe manqei khayam nonqó. Yaq ndakin nōmé-khamasím. Tanakhambá. Kopømba mbain, vøtøndénáv.'

²⁰ Ezoqa nōme gendo-ein, 'No sævam no-okí. Yaq kopømba mbain, vøtøndénáv.'

²¹ Yaq ndego sasae ezoqam gēndoveséz, ekeza kawa ezoqam, manqat vømømbō-ein. Ngenek nqanek manqat ge-ewag, yaq qaqá ndógo, ekeza sasae ezoqam vømbo-ein, 'Ság. Nakhoa kandakanda neka khasøkhasis-té soqóqáv, taon-te ndógo. Nakhamas-té. Yaq gigiap-av ezoqam neka bov o pingim soqøsoqa ezoqam neka bōi waev mbain ezoqam neka kagi ezoqam qotøndó-khatób, voqotøndó-itüb.'

²² Yaq ndego sasae ezoqam matev gumugu, av kawa ezoqam gembøe-ein, nango vøndøqavan, yaq āv gembøe-ein nqáego, 'Káwa ezoqam. No ezoqa mōtøndo-khatób, av manqat qoqonømbe-ein ndægo. Geté qonam nonqo nōme, ndølvúzáp.'

²³ Yaq kawa ezoqam gembo-qavøiu, 'Taon bavokhó qonóqáv, ta nakhoa vinivinimba-te ndo:go. Yaq ezoqa qomøzø-pouwá. Bètøndozáv. Noqa khoev-te, ùni betetováb.

²⁴ No nqazø-manqate: Ndigu ezoqam, no bugukhhokhof qazø-akha, qazømbo-qasi, ndigu ezoqa kopo, noqa lou loge kandambaqape-te, gemø-onák.' "

Vøkhæ-matøvém, Yesu paev-qa toqombo-goat

(Met 10:37-38)

²⁵ Khøuwa nōme, ezoqa bawan-qape kandambá, Yesu namba nakhoa-te gi-apat. Yaq ndego tēnøqambún ndógo, ndigu gimbojavam, vøzø-ein,

²⁶ "Gekha ezoqām ndego, no-te tendowav, gete ndego ekeza eve neka evo neka zas neka nakheis neka namba-qaniap sanqabeav tøgoat neka até ekeza yagé-a, sanqaweav vøgoát, ndego kopømba mbain, noge paev ezoqam tegoat.

²⁷ Neka gekha ezoqām ndego, ekeza tae mutui eqawateav tøgoat, no vønøndó-paæv, ndego kopømba mbain, noge paev ezoqam tegoat.

²⁸ Gēmbo-mataváp. Zo ezoqa kopo, khoev eqawat-qape weve-qa tegoat, ndego bugukhhokhof bètøkho-matøvém, av nqáego, taqa fia gekhám, até vømúkhdū.

²⁹ Soqáin ndøgo, ndego sement mba tezav o uk mba te-asaz, yaq ndego kopømba mbain tøgoat, khoev sasae ate ndægo temøkhou, zapa ndøgo, moni mbaín. Av tægoat ndægo, yaq ezoqa ewaqape, khoev timbo-qeivimat, gévøngi-namát,

³⁰ sasa ndø-einimát, av nqægo, 'Ngenek ezoqam khoev sasae amba me:ngáz. Geté kopømba mbain, vøekhøu.'

³¹ Neka nøme nqáne: Kawa ezoqam tegoat, yaq ndego tegi nakhag ezoqam ten taosen namba, nakhag gone-qa tegoat, kawa ezoqa nøme namba, ndego nakhag ezoqam tuenti taosen ndimbugu, yaq ndego bètøkhæqóm, vømatøvem, av nqægo, teqa khagua pemé-eqá, penømakhaya.

³² Geté teqeiv av nqægo, kopømba mbain, yaq ndego u-anim bekhofotáz, kawa ezoqa nøme-te, ndego ate av-té qambaqape te-goat. Yaq ndigu sambí manqat manqate-qa bemømbø-viømém."

³³ Yesu nqanek yaya etæ manqat qamømbøe-navøem, yaq äv gezømbø-eín nqægo, "Zó-a, kopó. Gekha ezoqám ndego, ekeza gigiap ate ndægo, zita wuøeav tegoat, ndego kopømba mbain, noge paev ezoqam tegoat."

Ngalam-qa yaya etæ manqat

(Met 5:13; Mak 9:50)

³⁴ Yaq Yesu manqat nøme gezø-ein, "Ngalam gigiap qanimáv. Geté mokhov tømømbø-navøem, yaq nqawa äv kiní-ngalam-mokho-mba-éz?

³⁵ Ngalam av ngi:gu, mokho mbain. Até ndøgó-a, manqei namba toqote-qambua, avøe ewa etoam nonqo, kopømba mbain. Soqó-ogizó.

Gekha ezoqám ndego, gea tømboagoat neka yoge kopømba vømbógoát, yà beyogé!"

15

Sip kopo gu-ewan, yaq nqawa gufakhan, taqa yaya etæ manqat

(Met 18:12-14)

¹ Khøuwa nøme, teks moni upøgim ezoqam neka manqa-zapa-us ezoqam kopoáv, Yesu-te gindupindam. Manqat yoge-qa mbozáv.

² Yaq Felisi ezoqam neka Mozes-qa guguna manqat nømendim ezoqam, Yesu manqa mbogevøem, gi-einim, "Ngenek gekha zapá, manqa-zapa-us ezoqam namba ndi:tøkuat neka lou namba ndi:loge?"

³ Yaq Yesu yaya zø-etá, taqa yaq-te, gezø-ein,

⁴ "Zo ezoqa kopo, sip wan andled timbogoat, yaq kopo gembø-ewán, yaq gé, ndego gekhá ndøgó? Ndego ndigu nainti-nain nøme, segéziváz, ta manqei-te ndøgo, gagayag gilogatun, nøme-qa vømøvaø, ndugu gumbo-ewan. Yaq até gembóvawét, atema vømø-omét.

⁵ Yaq tu-omet, ndego khanakhanákh. Yaq nqanqa-té gunóvé,

⁶ sasa ndøqanão, vøqaván. Yaq ndego zifuap neka ezoqa nøme, avønin timbo-puatat, tenøzø-akhá ndøgo, vøzø-eín, 'Vøndoazáv. Khanakhanakh zígoném, no namba. Zapa ndøgo, sip kopo qanømbø-navupam, mðe-omét.'

⁷ No nqazø-manqate: Yan-te nqo:go, matev até kopó. Khanakhanakh ndøgo, tin-dapem, manqa-zapa-us ezoqa kopo, Mbumbukiam-te teqambun, ndøgo gemø-løvuám, av khanakhanakh ndøgo, ezoqa eqeieqei nainti-nain-qa yaq-te tøzømbø-goat, ndigu ndi-matavap, ni kopømbaqapè Mbumbukiam-te qambuniav tøgoat."

Sæva kopo, moni mokho gimbo-nasiniapam, yaq nqawa guzømet, taqa yaya etæ manqat

⁸ Yaq Yesu yaya nøme gezø-eta, gezø-ein, "Sæva moni mokho ten timbogoat, yaq kopo gembø-nasinim, yaq gekhá ndøgó? Ndugu lampa ndómág, khoev vøviayám. Yaq unimé-vawét, atema vømøzømet.

⁹ Yaq moni mokho tuzømet, zifuap neka ezoqa nøme, avønin timbo-puatat, tunøzø-akhá ndøgo, vøzø-eín, 'Vøndoazáv. Khanakhanakh zígoném, no namba. Zapa ndøgo, moni mokho ndigu, ginø-nasiniapam, nango mðezømet.'

¹⁰ No nqazø-manqate: Manqa-zapa-us ezoqa kopo, Mbumbukiam-te geqambunin, yaq Mbumbukiam-gi enzol ezoqam, até kopó, khanakhanakh äv tini-gonemín."

Yaya etæ manqat, nakhei angana menas-qa yaq-te

¹¹ Yaq Yesu yaya nøme zø-etá, gezø-ein, "Ezoqa kopo møndøgoám. Nakhei angana menás gimboagoam.

¹² Yaq khøuwa nøme, yo okho-qase até gendego, eve vømbø-ein, 'Tát! Gigiap ndøgo, no ata namba toqoni-etoam, qo toqo-lawaqape-eq, no é-moqonømbø-etoám ndakin.' Yaq eve até gendego, ekeza gigiap ate ndægo, livin-mbá gunumu-qatatát, nakhei menas vøzø-etoam.

¹³ Khapé outópoteáv, yaq okho-qase ekeza gigiap gèwí. Yaq manqei nòme-té genòwáv. Qámbá. Yaq tegi moni, khokho matev-té genò-nqagivémát.

¹⁴ Yaq moni até gi-goam gumukhoub, vikia seke ndòfakhán, ta manqei-te ndògo, yaq ndego lou mbaimbai vòmbòpa.

¹⁵ Yaq ndego mo-manqei-anim ezoqam tòke-qa gemboviam, ndego bòsi nen-té genò-khofotumám, lou vòmòzò-etoamin.

¹⁶ Yaq ndego ifi kandambá qambo-vinumam. Geté ezoqa lou etoumáv. Yaq ndego bòsik-qa lou soqaqape loge-qa mbogoám.

¹⁷ Yaq matavap equeieqei qamòndæ-vesez, ndego ekeza manqat áv gene-eín nqáego, 'Tat-gi sasae ezoqam ate ndi:gu, ndigu lou kopoáv ndiloge. Geté no, nòpotonám. No avònín nònaním.

¹⁸ Ság! Manqei nqanek, nò-iváv. Yaq tat-té qatòqaván. No áv qamòmbò-eín nqáego, "Tát! No manqa-zapa nogó, Mbumbukiam-te neka qo-te.

¹⁹ No ezoqa equeieqei mbá, qoge yo sekemba tægoat. Ság. No qoge sasae ezoqam mba nógoát."

²⁰ Yaq ndego até gendego, ta manqei ndògo gè-iváv, eve-te sasa ndòwáv. Ndego qambaqape, ambá genegeavún. Yaq eve sège-omét. Yaq tanakh mbogó. Yaq até gendego, tenòvuáo ndògo, yo vòmò-mòvòiu, sasa ndòngentam.

²¹ Yaq yo gembò-ein, 'Tát! No manqa-zapa nogó, Mbumbukiam-te neka qo-te. No ezoqa equeieqei mbá, qoge yo sekemba tægoat.'

²² Geté eve ekeza sasae ezoqam zò-akhá, gezò-ein, 'Nakhama ndògó! Ndabua equeieqei zotòndò-upòném, vozombó-uzòmém, neka kokosov-te mbimak khapelavòqasi vozombó-utòzém neka tamak vozombó-uzòmém.

²³ Kao-yu enaq-us vòndolaém. Yaq lou zilóg. Khanakhanakh-qape zìgoném.

²⁴ Zapa ndògo, noge yo, andé genaním. Geté ndakin, mòndò-khandí:v. Ndego gò-navupám. Geté ndakin, mòndò-fakhán.' Yaq lou loge ndòngazém. Khanakhanakh kandambá gigonem.

²⁵ Ta khòuwa-te ndògo, yo-khòuwa, khæ-té gegoám. Yaq nango gendoqavan, khoev ge:khatoat, ndego ouv qaqayam ndò-ewág, ezoqa gi-ogimat.

²⁶ Yaq ndego sasae ezoqam mbo-akhá, gembobevap, 'Gekhā ndògo, manqa khape qæfeaz?'

²⁷ Yaq ndego sasae ezoqam gembò-qavòiu, 'Qaveqase ndoqaván. Yaq qave, kao-yu enaq-us ndòlaváo. Zapa ndògo, ndego khanakhanakh kandambá, ge-omet av nqáego, te-te matev-qase nòme fakhaneav qagoam, gefakhan.'

²⁸ Geté ndego zapikia, nqanek manqat ge-ewag, ndego qaqa ndògó. Yaq poeveáv, lou loge-te te-on. Yaq eve ndòfakhán, onim-qa yaq-te vòmòmbò-pouwa.

²⁹ Geté ndego yo-khòuwa, eve gembò-qavòiu, 'Nqáe! No viav kopoáv, sasae nqataqago. Neka no qoqa manqat nqagimáv. Geté qo até nangingus-yu kopó-a, etopòteáv no-te, yaq nogi nòfuand namba khanakhanakh vòtìgoném.

³⁰ Geté nandev qoge yo gendoqavan, ndego qogi moni ate ndi:gu mambe sakheis-te gò-ngiæzo, yaq qo até qoqotòndego, kao-yu enaq-us voqombò-lavao.'

³¹ Yaq eve gendo-ein, 'Ati. Qo no namba oskia qogó. Neka gigiap ate nqanòmbè:go, ndògo qoqá.

³² Geté ni lou ùni bizilóg neka khanakhanakh biní-asòtav. Zapa ndògo, qoge qaveqase, andé genaním. Geté nango mòndò-khandí:v. Ndego gò-navupám. Geté ndakin, mòndò-fakhán.'"

16

Yaya etæ manqat, gigiap keoge ezoqam-qa yaq-te, ndego ge:khavozam

¹ Yaq Yesu ekeza paev ezoqam, emanqát nòme zòvotót, gezò-ein, "Qàgoám. Ezoqa mòndògoám. Gigiap kopoav ezoqám. Neka ndego sasae ezoqam vòmbògoam. Gigiap ate qægoam, ndégo tembòe-kawævtám. Geté khòuwa nòme, ndego gigiap eve ezoqam, áv gene-ewág nqáego: Tege sasae ezoqam, moni mbongiaæzótét.

² Yaq gigiap eve ezoqam, até gendego, ndego gigiap keoge ezoqam vòmbò-akha, gembò-ein, 'Gé, gekhā ndògo, qoqa moni ngiæzoat matev-qa yaq-te, manqat nqæyoge? Ság! Emanqat qópeawám, nogi moni ande áv khoqombòe-kewagam. Zapa ndògo, qo kopòmba mbaín, noge gigiap keoge ezoqam, sekemba toqogoat.'

³ Yaq ndego gigiap keoge ezoqam, ekeza manqat ge-ein. 'Áv khatégò? Noge kawa gékhofonó, sasae-te. No bazaføgakh mbaín, manqei ozam sasae tægo. Neka no miví, ezoqa gigiap-qa vòzòmbé-vi:mát.

⁴ Ság. No ndakin mōtenōtén, ande gekha matev me nōtégō. Yaq sasae-te tækhofon, no ezoqa ekeza khoev-té ginō-khatombém.’

⁵ Yaq ndego até gendego, ezoqa ewaqape, ndigu tege kawa-te gigiap qazōmbo-lōfokam, vōzō-akhayam. Yaq ndego ezoqam, bugukhokhof gendowav, āv gembōe-eín nqáego, ‘Qo noqe kawa-te, gigiap ate qāgoam gekhām nandaqambo-lōfoke?’

⁶ Yaq ndego ezoqam gendo-qavōiu, ‘No te-te oil yakhav wan andléd, nqanōmbo-lōfoke.’

Yaq ndego gigiap keoge ezoqam gendo-ein, ‘Ság. Pepa taqa yaq-te gipeomem, nqáneq. Gèqóm. Yaq yakhav fifti mba qotó-peawám. Nakhamas-té.’

⁷ Yaq ndego gigiap keoge ezoqam, ezoqa nōme gembobevap, ‘Gebá qo. Qo noqe kawa-te, gigiap ate qāgoam gekhām nandaqambo-lōfoke?’

Yaq ndego ezoqam gembo-qavōiu, ‘No te-te flawa pus wan taosén, nqanōmbo-lōfoke.’

Yaq ndego gigiap keoge ezoqam gembo-ein, ‘Pepa taqa yaq-te gipeomem, nqáneq. Ság! Eit andled mba qotó-peawám.’

⁸ Yaq vaev-te, ndego gigiap kopoav ezoqam, tege keoge ezoqam-qa manqat ge-ewag, av khavozam matev ge:matanam, yaq ndego teqa iz gè-eqá. Zapa ndōgo, teqa matavap loloákh.”

Yaq Yesu taqa yaq-te, āv gezōmbe-eín nqáego, “Unimanqatín. Manqei-qape ezoqa soqōsoqa, yaqyaq-a matev gimatōnumatun, tiqa matavap loloákh mōndōlōvú, ndigu ezoqa nōme-qa matavap, ndigu waev-te ndiyage.

⁹ Geté no nqazō-manqate. Manqei-qape ezoqam, moni manqa-zapazapa nonqo ndō-abumatún. Geté zo ezoqá nōme zozōmbé-tōké. Yaq ndigu zogi zōfuap ndōgoát. Yaq vaev ndōgo, moni khatibam matev tōmō-navōem, Mbumbukiam zo ekeza khoev miavmiav-té genō-upōzō.”

Gigiap neka moni keoge eqeieqei-qa yaq-te

¹⁰ Yaq Yesu manqat nōme ge:zōmas, gezō-ein, “Gekha ezoqām ndego, ezoqam-qa gigiap khapelavōqase, eqeieqei tembo-kewagat, ndego até gigiap kandambaqapé-a, eqeieqei mbókewagát. Geté gekha ezoqām ndego, ezoqam-qa gigiap khapelavōqase, keoge eqeieqei mbain tōgoat, ndego até gigiap kandambaqapé-a, keoge eqeieqei gembōgoák.

¹¹ Yaq nakémbá, zo manqei-qape moni keoge eqeieqei gonemav tōgoat, ge zō ndozo-matavap, zo Mbumbukiam unimanqatin gigiap ndōzō-etoam, tozombo-kewagat? Av taoká.

¹² Neka gè, zo ezoqa nōme-qa gigiap keoge eqeieqei gonemav tōgoat, zo Mbumbukiam zōkeza gigiap ndōzō-etoam? Mbaín.”

Ezoqa kopōmba mbain, kawakawa-za menas timbogoat, Mbumbukiam nekā moni (Met 6:24)

¹³ “Sasae ezoqa kopōmba mbain, kawa ezoqa menas timbogoat, tezō-sasaetat. Kawa ezoqa menas timbogoat, yaq nōme ndego, gembó-pōovát. Geté nōme ndego, gembōé-qasi:vát. Nōme ndego, teqa manqat o-mba mbōéndapát. Geté nōme ndego, teqa manqat gembó-sanqawát. Yaq até zó-a. Zo kopōmba mbaín, Mbumbukiam-qa mokho-te neka moni-qa mokho-te sa tozotumu-goat.”

Felisi ezoqam-qa khavozam matev, moni-qa yaq-te

¹⁴ Yaq Felisi ezoqam, nqanek manqat giyogem, moni-qa yaq-te, ndigu Yesu gèvōngi:nám. Zapa ndōgo, ndigu moni-te poev zōgoám.

¹⁵ Yaq Yesu gezō-ein, “Zo ezoqam-qa bōi-te, zoqa matev bugug eqeieqei keoge-qa zōgó. Geté Mbumbukiam, zoqa mbōni mōndæ-otév. Matev nōme ndōgo, ezoqa eqeieqei ndivewe, ndōgo Mbumbukiam-qa bōi-te soqaqapé.”

Mozes-qa guguna manqat neka Mbumbukiam-qa Megeat Matev-qa yaq-te (Met 11:12-13; 5:31-32; Mak 10:11-12)

¹⁶ Yaq Yesu manqat nōme gezō-ein, “Zion gefakhan, ndego ibōkha iz etoam ezoqam, yaq ndakin Mozes-qa guguna manqat-gi khōuwa neka Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam-gi khōuwa, mōndōmō-nasinim. Ndakin Manqat Mbomambaqape, Mbumbukiam-qa Megeat Matev-qa yaq-te ndōfakhán. Neka ezoqa ewaqape, onim-qa ndōgót. Bazafōgakh-ús.

¹⁷ Geté unimanqatín. Yan neka manqei-qape, kopōmbá, tōmō-navōem. Geté Mbumbukiam-qa guguna manqat mokho-te, pewap-qase gemō-navōemák.

¹⁸ Khamasim, nqáneq: Gekha ezoqām ndego, sævam te-ivav, yaq sævam vini vō-okī, ndego nōkenøkem matev ndōngiú neka mambe mé:wáv. Neka gekha ezoqām ndego, sævam

tu-oki, ezoqa nøme ge-ivav, até ndegó-a, mambe mé:wáv tu namba neka nøkenøkem matev vøngiú.”

Gigiap kopoav ezoqam neka Lazales, tiqa emanqat

¹⁹ Yaq Yesu emanqát nøme zøvotót, gezø-ein, “Qágoám. Ezoqa møndøgoám. Gigiap kopoav ezoqám. Ndbusia egeieqei fia kandakanda ndø-uzumám neka yage egeieqei-te vøyagam.

²⁰ Teqi mboqog bavokho ndøgo, gigiap-av ezoqam ndøveém. Teqa kha ate qægoam, saté nqama-nqamav. Iz nqambógo, Lazalés.

²¹ Ndego lou khakhayakh loge-qa mbogoám, ndøgo gigiap eve-qa lou-qase-te qando-pomovam. Yaq gaqo ndozavín, nqamav vømbø-venegomemin.

²² Yaq Lazales gènaním. Yaq enzol ezoqam, Eibleem-té ginø-eqeinám, teqa avønín-te vømøqom. Yaq vaev até ndegó-a, gigiap eve ezoqam, vønanim, neka ezoqa vømø-otøvem.

²³ Yaq ndego løvøte ezoqam-qa manqei-te gemøfakhan ndøgo, bøi ge-eqa, nqosøgeap kandambaqape gembo-ewagam, Eibleem mba mo-omét. Lazales namba me:qonávám. Qámbá.

²⁴ Yaq sége-akhá, ‘Atákha. Eibleem. No tanakh gènogó. Lazales qotøndó-khofotáv. Kokosov kopo ibøkha-té genø-qoqomáz, noge sas vøkhantáv, vøvamév. Zapa ndøgo, no nqanek gøina wageap-te nqægo, nqosøgeap khåpe nømbe-khouwév.’

²⁵ Geté Eibleem áv gembøe-ein nqægo, ‘Nøzeø. Gèmbo-mataváp. Qo qoqoyagam, qo gigiap qaniganímáv qaqagoam. Geté Lazales gigiap soqøsoqa geneyagám. Geté ndakin ngenek yage qanimav-qape ndøndapét. Geté qo nqosøgeap-qape qøndapét.

²⁶ Neka nøme nqáneq: Yaq qo-a, yaq ni, manqei ozu khavoe-qape nqøugu. Neka gekha ezoqám ndigu, nqanek ngiyage, qo-te okho-qa ndigu, kopømba mbaín. Neka gekha ezoqám ndigu, nandav nandiyage, kopømba mbaín, ni-te tinduzav.’

²⁷ Yaq ndego gigiap kopoav ezoqam gendo-ein, ‘Atákha. Av tægoat ndægo. Nøtaqá-viám. Lazales nogé tat-qá khoev-té qonø-khofotáv.

²⁸ No namba qatifikhan, fáev ate gi-goam. Yaq Lazales bèwáv, bemøzø-ein, tiqa matev bè-enénd. Soqáin ndøgo, até ndigú-a, nqanek nqosøgeap manqei-te tinduzav.’

²⁹ Geté yaq Eibleem gembo-qavøiu, ‘Qogi namba-qaniap, nømendim manqat ndøzøggó, Mozes neka Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam gipeaomem. Yaq tiabembo-pavét ndøgo, av ndigu gi:peaomem.’

³⁰ Yaq ndego gigiap kopoav ezoqam gendo-ein, ‘Atákha. Eibleem. Av taoká. Geté ezoqa kopo løvøte-te tendosuzam, manqat vøzø-ein, ndigu ndøqambúz.’

³¹ Geté yaq Eibleem gembo-qavøiu, ‘Ndigu Mozes neka Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam-qa manqat yogeav tøgoat, yaq até ndøggó-a, ezoqa løvøte-te tendosuzam, ndigu teqa manqat yogeav áv tinígoát.’ ”

17

Ezoqa nøme, manqa-zapa-te toqo-itub

(Met 18:6-7; Mak 9:42)

¹ Yaq Yesu ekeza paev ezoqam gezø-ein, “Matev vinivinimba ndøfakhanám, ndøgo ezoqa manqa-zapazapa-te tø-itubat. Geté ndego ezoqam, møndø-soqøév, ndego matev av nqægo tematønumat, ndøgo ezoqa nøme manqa-zapazapa-te tø-itub.

² Ezoqa av nge:go, amba nandi-qape monqo-te timbo-møpøtøzemin, kewan-te sasa møoginamin, vømø-geonin, ndøgo amba qanimáv. Geté soqáin ndøgo, ndego nginik ezoqa khasøkhasis manqa-zapa-te-te-itub.

³ Yaq nakémbá. Aiyá qagó.”

Ezoqa nøme-qa manqa-zapazapa, sà betaqambo-navøemát

(Met 18:21-22)

Yaq Yesu manqat nøme gezø-ein, “Klisten ezoqa nøme, manqa-zapa tematanam, yaq qógugú. Yaq ndego tematøvem, av nqægo, ‘Unimanqatín. No manqa-zapa nogó.’ Yaq qo teqa manqa-zapa, sà betaqambo-navøém.

⁴ Até ndøggó-a, ezoqa khøuwa kopo-te, matev soqøsoqa seven tematønunit qo-te, neka tanakh manqat seven vøqá-manqatét, yaq qo teqa manqa-zapazapa, até sa betaqambo-navøemát.”

Unimanqatin-qa yaq-te

⁵ Yaq Evezøza-gi u-anim gimbo-einim, “Niqa unimanqatin vønifítám.”

⁶ Yaq Yesu gezø-qavøiu, “Unimanqatín. Até ndøggó-a, zoqa unimanqatin khapelavøqase mba tøgoat, kopømba ande av masted tae nanga-qasi ndi-gu, zo kopømbá, nqanek tae-qape

sozombó-einím, 'Vòkhofóq. Yaq ndaola-té qoqomó-itán.' Yaq tae nqanek, zoqa manqat o-mba zombóndáp."

Yesu ekeza paev ezoqam, sasae ezoqam ge:khamas

⁷ Yaq Yesu yaya zø-età, gezø-ein, "Zo ezoqa nõme, sasae ezoqa teqagoat, ndego khae-te teqa-sasaetat o sip tezø-kewagat, yaq ndego sasae manqei-te gendo-qavanin, gè, qo moqombó-einin, av nqægo, 'Mòqotòndo-óq. Gèqóm. No namba lou zilóg?"

⁸ Av taoká. Geté qo ndego av qoqombøe-einín nqægo, 'Noqa lou vòkhætá, vòkhakheinam, voqó-yogím. Yaq no lou loge neka ibøkha izam tønømbu-navøem, qo qakeza lou ndógo toqonólóg.'

⁹ Yaq ndego sasae ezoqam, nqanek sasae qamømbøe-navøemin, yaq gè, qo ike manqat qombó-einin, ndego qoqa manqat o-mba geqambo-ndap? Av taoká."

¹⁰ Yaq Yesu taqa yaq-te gezø-ein, "Zo até kopó. Zo matev ate ndægo tozotumu-gonem, av Mbumbukiam gezømbe-ein, yaq zo sa nqáneq qazó-einím, 'Ni khokho sasae ezoqam mbá. Ni satø ndógo teigoném, av Mbumbukiam manqat ginimbi-ein.' "

Yesu kha sisi-us ezoqam ten gekhakheinøvem

¹¹ Yesu Zelusalem taon-te gemat, yaq æ tunumát, e Samalia manqei-a, e Gelili plovins.

¹² Yesu vemiaav nõme-te ge-onat, yaq kha sisi-us ezoqam ndozáv. Tén ate gi-goam. Yaq ndigu qambaqapé segendowán.*

¹³ Yaq ndigu kandambaqape segendo-akhaém, "Yésu. Káwa ezoqam. Ni tanakh ginigú."

¹⁴ Yesu ndigu ezoqam gezømet, yaq av gezømbe-ein nqægo, "Mbumbukiam-gí iziz ezoqam-té qazonózáv, bemøzømet." Yaq ndigu ezoqam ten ate av-té gi-apat, kha sisi sègezømbo-navøemtát.

¹⁵ Yaq ndigu ezoqa kopo ge-otев av nqægo, kha sisi mõndønø-navøem, ndego nangó genøveséz, Yesu-te. Mbumbukiam-qa iz, até go-eqatát. Kandakandá mõndæ-akhayám.

¹⁶ Yaq ndego Yesu-qa zenda tokhotapak-qa megemege-te, katuk ndømøkufi, ike manqat vømbø-ein. Ndego ezoqam, bawan vini-ák. Samalia ezoqám.

¹⁷ Yesu ngenek ezoqam ge-omet, yaq av gene-ein nqægo, "Ezoqa ate gi-goam tén, kha sisi-us gigoam, gi-eqeieqi-ez. Gemá ndigu ezoqa nain nõme, kinóqapi?"

¹⁸ Gè, ezoqa nõme, ambá gèmatøvemem, av nqægo, ni båniveséz, Mbumbukiam-qa iz bamü-eqanem? Gè, ezoqa sa ngenék, manqei vini-ak?"

¹⁹ Yaq Yésu ndego ezoqam gembo-ein, "Qoté-itán. Mòqoqáv. Qoqa unimanqatin nandav, tøkhaheinøqavém."

Mbumbukiam-qa Megeat Matev tøfakhan

(Met 24:23-28, 37-41)

²⁰ Khøuwa nõme, Felisi ezoqam Yesu gimbo-bevøpem, Mbumbukiam-qa Megeat Matev gekha khøuwá qanéfakhán, yaq ndego av gezømbe-qavøiú nqægo, "Mbumbukiam-qa Megeat Matev tøfakhan, yaq kopømba mbáin, toqoqeiv, av gigiap o matev nõme ndoqote-qeivi.

²¹ Ezoqa kopømba mbáin, ti-einim av nqægo, 'Nqáé! Mbumbukiam-qa Megeat Matev nqáneq,' ó, 'Ndæ! Mbumbukiam-qa Megeat Matev ndógo.' Zapa ndógo, Mbumbukiam-qa Megeat Matev, zo mokho-té qanu-gú."

²² Yaq Yesu ekeza paev ezoqam gezø-ein, "Khøuwa ndømø-fakház. Yaq zo Ezoqam-gé Yo-gi khøuwa kopo zømete-qa zógoát. Geté zo zózømetamák.

²³ Ezoqa zo av gizømbé-manqatát nqægo, 'Ndæ! Keliso ndégo, yaq manqei,' ó, 'Nqáé! Keliso ngégo.' Geté zo ndøzáv, neka ndigu zøpáev, tizav.

²⁴ Zapa ndógo, ta khøuwa-te ndógo, Ezoqam-ge Yo tegeav, ndego nakhamas-té gendó-fakhán. Andé ndand mé:vøiyám, ndógo yan-qape sa tumukhazet.

²⁵ Geté bugukhokhof, ndego nqosøgeap kandambaqape bètøkho-ndáp neka ezoqa ndakin ngiyage, bèsanqawem.

²⁶ Ezoqam-ge Yo nango tegeav, matev av tønégóát, av Noa-qa khøuwa qægoam.

²⁷ Ta khøuwa-te ndógo, ezoqa lou loge zøgoupám, ibøkha izam vøzø-goupam, neka sakhei vøzøkimam-a, vø-etoumam. Yaq matev até gemát, atema Noa khagua-qape-te vøu-on, khouwat-qape vøndòwav, ezoqa ewaqape vøngiæzo.

²⁸ Yaq até Lot-qá khøuwa-té-a, matev até kopó, av tønegoám. Ezoqa lou loge zøgoupám, ibøkha izam vøzø-goupam, gigiap vøwiam, neka avøe gigiap vø-ogeakham, neka khoev vøpuanemam.

* **17:12 17:12** Ndigu qambaqape tindiwán ndógo. Zapa ndógo, ta khøuwa-te ndógo, kha sisi-us ezoqam kopømba mbáin, ezoqa nõme-qa avønin-te tizav. Khafeáp. **17:13 17:13** Lev 13:45-46 **17:14 17:14** Lev 14:2-3; Met 8:3-4 **17:23 17:23** Mak 13:21; Luk 21:8 **17:28 17:28** Gen 18:20; 19:25

²⁹ Geté ta khøuwa-te ndøgo, Lot Sodom taon ge-ivav, gewav, gøinam neka nandi wagøvap-us ndø-o:áz. Andé gæ me me:lanqá, ezoqa ewaqape vøngiæzo.

³⁰ Yaq matev kopo, äv tønéfakhán, Ezoqam-ge Yo tendoveao, tendoqavan.

³¹ Ta khøuwa-te ndøgo, gekha ezoqám ndego, khoev ova to:yat, ndego khoev mokho-te bè-ón, gigiap vømøndó-upá. Neka gekha ezoqám ndego, khae-te tesasaetet, ndego khoev-te nango bevèséz.

³² Lot-gu zas gëmbo-mataváp, ndugu andé gekha matev me mbøfakhan.

³³ Gekha ezoqám ndego, ekeza yage geawat-qa tegoat, ndego ndækhambuá. Geté gekha ezoqám ndego, ekeza yage te:khambua, ndego ndømøqeiv.

³⁴ No nqazø-manqate: Ta lova ndøgo, ezoqa menas venanqei nonqo kopo-te tisømbiit, yaq Mbumbukiam kopo ndøndáf. Geté nøme, segé-iváv.

³⁵ Neka sakhei menas, flawa timivisumit, nømu ndugu, Mbumbukiam ndøndáf. Geté nømu ndugu, segé-iváv.[†]

³⁷ Yesu-gi paev ezoqam, nqanek manqat giyogem, yaq äv gimbøe-bevøpém nqægo, "Evézøza. Nqanek matev, gekha manqei-té qamøfakhán?"

Yaq Yesu gezø-qavøiu, "Søvakha pikia ande äv kenéveát, koe ndøgo tinø-piaín."

18

Ngæmam neka manqa ovøyam megeat ezoqam, tiqa yaya etaæ manqat

¹ Yesu ekeza paev ezoqam, yaya nøme zø-età. Tezømbe-età ndøgo, ndigu bètezøtéz, Mbumbukiam-te miavmiav be-akhayám neka be-ivøvéin.

² Yaya gezø-eta nqáneq, "Vemiav nøme-te, manqa ovøyam megeat ezoqam møndøgoám. Ngenek Mbumbukiam-te møe mbaín neka ezoqam-qa yaq-te matavupáv.

³ Neka ta vemiav kopo-te ndøgo, ngæmam vøgoam. Zivis møndømbø-naním. Ndugu ngenek manqa ovøyam ezoqam-té gunø-okhoám, manqat vømømbø-einin, av nqægo, 'No úni nømbetøké. Noge qaqa ezoqam, no ngiænoat-qa ndøgó.'

⁴ Geté ndego manqa ovøyam megeat ezoqam, khøuwa kopoav, gëmbøe-qasi:vám. Geté vaev-te, ndego ekeza manqat äv gene-eín nqægo, 'Ság! No Mbumbukiam-te møe mbaín neka ezoqam-qa yaq-te matavupáv.

⁵ Geté no gënømbø-qasi:v, ngunuk ngæmam sekemba ngundu-okho, khøuwa ngunøngiæzoat. Ság! Sæmbótøké. Soqáin ndøgo, nqanek matev sa tøma, no kha vømønø-føløvøäm."

⁶ Yaq Evézøza nqanek emanqat gumuvotot, gezø-ein, "Ngenek manqa ovøyam megeat ezoqam, soqaqapé. Geté teqa manqat mozóyogem?"

⁷ Yaq ge zó, ndozo-matavap, ndego ngunuk ngæmam gumbotøke, yaq Mbumbukiam, tegi ezoqam gevevesam, gezø-tøkeák, neka ndigu manqa ovøyam-te, matev egeieqei gëndapemák, ndigu te-te oskia ndi-akhayam, pavgave neka lovølova? Neka Mbumbukiam yakha ndømbóva, tezøtøke? Mbaín.

⁸ No nqazø-manqate: Ndego ekeza ezoqam, nakhamas-té genøzø-tøké.

Geté Ezoqam-ge Yo nango tendoqavan, gë, ndego unimanqatin ndøqeiv?"

Yaya etaæ manqat, Felisi ezoqam neka teks moni upøgim ezoqam-qa yaq-te, ndigu Mbumbukiam-te gimø-akhaemem

⁹ Ezoqam-qa mokho-te, ndigu Yesu-qa manqat gi-ewagat, nøme ekeza kha, egeieqei me:vewám. Yaq ndigu ezoqa nøme, gësanqabám. Yaq Yesu ndigu yaya zø-età, gezø-ein,

¹⁰ "Ezoqa menas møndøgoám. Nøme ndego, Felisi ezoqám. Neka nøme ndego, teks moni upøgim ezoqám. Yaq khøuwa nøme, ndigu ezoqa menas, Mbumbukiam-qa khoev-té ginø-apát. Guligulim-qa ndø-apát.

¹¹ Yaq ndego Felisi ezoqam, sège-itán. Anøzí. Yaq äv gene-guligulím nqægo, 'Ike kandambá, Mbumbukiam. Zapa ndøgo, no äv tiuká, av ezoqa nøme soqøsoqa ndi-gu, ndi-aqonam neka ndi:khavozam neka mambe ndi-okho. Neka no äv teoká, av ngenek teks moni upøgim ezoqam nge:go.

¹² No pula kopo-te, khøuwa menas, lou logemav matev nogoatún. Neka gigiap ate ndægo, gæ-upøgimatun, no ndøqaqáin, qaqageap vømø-ten-in, neka qatoat kopo qo vøtaqā-etoamin.'

¹³ Geté ndego teks moni upøgim ezoqam, qambaqapé segendo-itán. Yaq geguligulim, ndego kawa eqawateáv, yan-te. Zapa ndøgo, ndego mívi. Geté ndego ekeza savim

17:31 17:31 Met 24:17-18 **17:32 17:32** Gen 19:17, 26 **17:33 17:33** Luk 9:24 † **17:35 17:35** Baebol kopokopo nøme-te, Glik manqat-te gipeaomem, manqat nøme ndøgó. Ta manqat nqáneq: ³⁶ *Neka ezoqa menas, khae-te tisasaetet, nøme ndego, Mbumbukiam ndøndáf. Geté nøme ndego, segé-iváv.* **18:1 18:1** Kol 4:2; 1 Tes 5:17 **18:12 18:12** Isa 58:1-4; Met 23:23 **18:13 18:13** Psa 51:1

ndøtøkubám, mutøkhop vø-itan, sasa ndø-ein, ‘Mbumbúkiam! No tanakh gènégo. No manqa-zapa-us ezoqám.’”

¹⁴ Yesu nqanek yaya etæ manqat qamømbøe-navøem, yaq äv gezømbe-ein nqægo, “No nqazø-manqate: Nginik ezoqa menas khoev-te giqavaz, ezoqam ngének ge-eqeieqei-év, Mbumbukiam-qa bøi-te, vaev-te geguligulim. Ambá ndego, Felisi ezoqam. Zapa ndøgo, gekha ezoqám ndego, ekeza iz te-eqat, teqa iz gévoatat. Neka gekha ezoqám ndego, ekeza iz tevoatat, teqa iz gó-eqatát.”

*Yesu nakhei nqonqon, zenda gezømbove
(Met 19:13-15; Mak 10:13-16)*

¹⁵ Ezoqa nøme, Yesu-te, nakhei nqonqon ndo-itub. Ndigu møndøzøpoé, Yesu ambá zenda zømbø-awamín. Geté tegi paev ezoqam nqanek matev giqeivim, gèzømbe-khafén, ndigu ezoqam.

¹⁶ Geté Yesu ndigu nakheis, sègezø-akhá. Yaq äv gene-ein nqægo, “Nakheis bègeáv, no-te. Zømbo-khakházám. Zapa ndøgo, Mbumbukiam-qa Megeat Matev, tiqa ndigu, av nakheis ngi:gu.

¹⁷ No unimanqatín nqazø-manqate. Gekha ezoqám ndego, Mbumbukiam-qa Megeat Matev khatiwiav tøgøat, av nakhei nqonqon ngi:gu, ndego teqa Megeat Matev mokho-te gemø-onák.”

*Gigiap kopoav ezoqa ndakinak, Yesu-te gendowav
(Met 19:16-26; Mak 10:17-27)*

¹⁸ Khøuwa nøme, megeat ezoqa nøme, Yesu äv gembøebeváp nqægo, “Nøméndim ezoqam mbomambaqape. No gekha matev nómatønnumät, khandi miavmiav vøténdäp?”

¹⁹ Yaq Yesu gembø-qavøiu, “Gekha zapá, no mbomambaqape ndoqote-næna? Ezoqa mbain, mbomambaqape. Mbumbukiam mba me:gó.

²⁰ Qo Mbumbukiam-qa guguna manqat möqote-qatég, av qæ-ein nqægo: Qo nøkenøkem matev ndøngi:wát. Neka ezoqa pakhapakha zøkhanéäm. Neka ndø-aqónám. Neka meakha manqat ndømanqaté. Qavé neka qavo, gèzøvizáp.”

²¹ Yaq ezoqam gendo-qavøiu, “Nqanek guguna manqat ate ndægo, nqæmbøpæv, no khapelavøqase qategoam, atema ndakin.”

²² Yesu nqanek manqat ge-ewag, yaq gembø-qavøiu, “Qanimáv. Geté matev kopo nøme nqáneq qoqógó. Gigiap ate nandaqambe:go, qówí. Yaq moni ndigu toqoqas, gigiap-av ezoqam qozø-etoám. Av toqotego ndægo, yaq qo gigiap qaniqanim, yan manqei-té qoqonómøvøemét. Yaq vøndoqáv. No qonøndó-pæv.”

²³ Geté ngenek ezoqam, nqanek manqat ge-ewag, ndego khanakhanakh mbain. Avus-mba mbovoé. Zapa ndøgo, ndego gigiap kopoáv qamboqoam.

²⁴ Yesu ngenek ezoqam ge-omet, avus-mba qambovoe, yaq äv gene-ein nqægo, “Gigiap kopoav ezoqam, ti-te ndigu unimé:-føgákh, Mbumbukiam-qa Megeat Matev mokho-te tu-oZ.

²⁵ Kemol ndugu, søvakha gigiap kandambaqapu, mil nqa-te one-qa tugoat, tu-te ndugu føgakh andé mbain, av gigiap kopoav ezoqam-te føgakh ndægo, ndego Mbumbukiam-qa Megeat Matev mokho-te one-qa tegoat.”

²⁶ Yaq ezoqam ndigu, nqanek manqat giyogem, äv gini-bevøpém nqægo, “Av tægoat ndægo, yaq gekha ezoqám ndøkhandi:v?”

²⁷ Yaq Yesu gezø-qavøiu, “Gekha matév ndøgo, ezoqam-te kopømba mbain ndøgo, Mbumbukiam kopømbaqapé, segé-matanám.”

*Yesu toqombo-pavet, taqa yaq-fla
(Met 19:27-30; Mak 10:28-31)*

²⁸ Yaq Pita Yesu gembø-ein, “Nqáe! Ni nikeza gigiap ate qægoam, zitá qati-wuøém, qo nqeitaqambe-pæv.”

²⁹ Yaq Yesu gezø-qavøiu, “No unimanqatín nqazø-manqate. Gekha ezoqám ndego, khoev te-ivav o zas o namba-qaniap o evøndipakha o nakheis tezivaz, Mbumbukiam-qa Megeat Matev zapaya,

³⁰ ndego Mbumbukiam, ndakin yage-te nqanek, nøme mba mbøé-etoám, kopoav-qapé, yaq megemege-te ndo:go, ndego khandi miavmiav vømøndäp.”

*Yesu qambo-misika, ekeza løvøte neka nango khandi:vav-qa yaq-te ge:zømas
(Met 20:17-19; Mak 10:32-34)*

³¹ Yesu ekeza paev ezoqam tuely, tène-itúb, vømø-yakhapus-mokho-mba-ez, yaq gezø-ein, “Nqáe! Ni ndakin Zelusalem taon-té qazinø-qavigít. Yaq matev ate ndægo,

Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam, Ezoqam-ge Yo-qa yaq-te gi:peaomem, gemó-fakhanám.

³² Ndego manqei vini-ak-qá zenda-té ginóveém, ndigu Mbumbukiam zótezateav ndigu. Yaq ndigu otóotam mé:vewém neka vóngeñinám neka kóse vombóé-pisibómém teqa kha-te, sasa ndófeomém, vólaēm.

³³ Geté khóuwa tímóbo-misika-ez ndógo, ndego nqawa ndókhandí:v.”

³⁴ Yesu-gi paev ezoqam, nqanek manqat giyogem, ndigu manqa mokho-qase nda-peáv. Ti-te ndigu, teqa manqat mokho mbáin. Ndigu zótezateáv, av nqægo, Yesu gekhá mé:manqatam.

Yesu bói waev mbain ezoqam gekhakheinóvem

(Met 20:29-34; Mak 10:46-52)

³⁵ Yesu Zeliko taon ge:khatóat, yaq bói waev mbain ezoqam mōndógoám. Nakhoa keoqaté gegotám. Ezoqa gigiap-qa zóvi:mát.

³⁶ Yaq ndego ezoqa bawan-qape gezó-ewag, manqa qazófeazat, gilóvuat, yaq gébeváp, ge-ein, “Gekhá ndógo?”

³⁷ Yaq ezoqa gimbo-einim, “Yesu ndómá, ndego Nazalet vemíav-ak.”

³⁸ Ngenek bói waev mbain ezoqam, nqanek manqat ge-ewag, yaq até gendego, sége-akhá, “Yésu. Déivid-ge Zeo. No tanakh gèñógó.”

³⁹ Yaq ndigu ezoqam, Yesu-qa megemege-te go-apat, géguguím, gimbo-einim, “Qo manqat tíá.”

Geté ndego kandakanda nōme mba mo-akhayám, “Déivid-ge zeo. No tanakh gèñógó!”

⁴⁰ Yaq Yesu sége-itán, ezoqa vózó-ein, “Nandev ezoqam, vōndo-ituím, no-te.”

Yaq ndego ezoqam gendowav, Yesu ndego áv gembóebéváp nqægo,

⁴¹ “Qo gekhá qápoev, no tótaqa-matanam?”

Yaq ndego gendo-qavóiu, “Evézóza. No bói keoge-qa nógó.”

⁴² Yaq Yesu gembo-qavóiu, “Qanimáv. Mōqokewág. Qoqa unimanqatin nandav, tókakheinóqavém.”

⁴³ Yaq nqova mbáin. Ngenek ezoqam gèkewág, Yesu vōmbópaev. Mbumbukiam-qa iz até go-eqatát, gemat. Yaq até ndigú-a, ezoqa bawan-qape, nqanek matev giqéivim, Mbumbukiam-qa iz vó-eqanem.

19

Zakies-qa emanqat

¹ Yesu Zeliko taon-te ge-on, yaq livin-mbá gunu:mát.

² Ta taon-te ndógo, ezoqam mōndógoám. Teks moni upógim kawa ezoqám. Teqa iz Zakiés. Ndego gigiap eve ezoqám.

³ Yaq ndego Yesu omete-qa ndógoám, ndego andē gekha ezoqám. Geté kopómba mbáin. Zapa ndógo, ezoqa khápeme-khouwéz, neka ndego khápeme-tokhopogeaqase-év, vóe-omēt.

⁴ Yaq ndego megemege-té genóvuáo, Yesu omete-qa gego, tae-te vómóqavig. Zapa ndógo, Yesu ndógo tenómá.

⁵ Yesu tae gumukhato, yaq bói ndó-eqá. Yaq ndego Zakies áv gembóe-ein nqægo, “Zakies. Nakhama ndóvis. No nqægo, qoqá khoev-té qægoát.”

⁶ Yaq Zakies até gendego, gèndóvis, Yesu khoev-te vókhato. Khanakanakh-ús.

⁷ Ezoqa ewaqape, nqanek matev giqéivim, yaq ndigu Yesu, manqa mbogevéém, gi-einim, “Ngenek gekha zapá, manqa-zapazapa-us ezoqa namba, lou tímólog.”

⁸ Yaq khoev-te gimóqonav, Zakies até gendego, sége-itán, Evézóza vōmbó-ein, “Evézóza. Nqáe! Noqa gigiap livin-mbá qatumú-qatá. Yaq nōme, gigiap-av ezoqam nózó-etoám. Neka gekha moní ndigu, no ezoqa qazó-aqonóvemam, no nqawá qanózó-etoám. No moni nōme foa-foá, indap, tæzómbó-abam.”

⁹ Yaq Yesu gendo-ein, “Nqægo khaiya, nqanek khoev-te, khandi mōndó-fakhán. Zapa ndógo, até ngenek ezoqám-a, Eibleem-gé zeó.*

¹⁰ Ezoqam-ge Yo, ndógo tenegeavún. Ezoqa gezóvuáo, ndigu gi-ewaz, neka vókhándí:z.”

Yaya eté manqat, sasae ezoqam-qa yaq-te, kawa ezoqam moni gezó-etoam, tisasaetat
(Met 25:14-30)

18:32 18:32 Luk 9:22, 44 **18:34 18:34** Mak 9:32 **19:7 19:7** Luk 15:2 **19:8 19:8** Exo 22:1; Num 5:6-7 **19:9 19:9**

Kel 16:31; Luk 13:16 * **19:9 19:9** Yesu ngenek ezoqam, Eibleem-ge zeo ge:veo, zapa ndógo: Ndego áv tene-unimanqatin, av Eibleem ge-unimanqatin. **19:10 19:10** Luk 15:4-5; Zion 3:17; 1 Tim 1:15

11 Ezoqa ewaqape ate av-té manqat gimbøe-ewagat, yaq Yesu manqat nøme mba mo:manáz. Zapa ndógo, ndego Zelusalem taon ge:khatoot, ezoqa até vøe-einim, Mbumbukiam-qa Megeat Matev ndakin ndøfakhân, yaq Yesu kawa ndøgoát. Yaq Yesu yaya zø-etá, taqa yaq-te, gezø-ein,

12 “Qågoám. Ezoqam møndøgoám. Iz akhae ezoqám. Yaq ndego manqei qambaqape okho-qa ndøgoám. Ndøgo kawa iz møndáp, yaq vaev ekeza manqei-te nango vøveséz.

13 Yaq gewav, tegi sasae ezoqam ten møndøzømbøkhæ-akhá, ezoqa kopokopo moni mokho kopokopo vøzø-etoam.† Yaq gezø-ein, ‘Zøté-sasaeném, no tøte-ewambat; yaq ndego sasa ndøwav.

14 Geté ekeza manqei-te ndøgo, ezoqa gëmbo-sanqaupám. Yaq ndigu u-anim ndøkhofotáz, teqa zita-te. Ndigu ta manqei qambaqape ezoqam, áv tiabezømbe-ein, ‘Ni poeveáv, ngenek ezoqam, nigi kawa tegoat.’

15 Geté ndego ezoqam, kawa iz møndømbo-akhaém, ekeza manqei-te vøqavan. Yaq gemøfakhan ndøgo, ndego manqat mba ndøkhofotám. Tegi sasae ezoqam bêtøndopía, betè-otev, ndigu moni ande gekha-gekham gíqaqasam, ndego ge-ewawam.

16 Yaq ndego sasae ezoqam, bugukhokhof gendowav, ndego kawa ezoqam áv gembøe-eín nqægo, ‘Káwa ezoqam. Qogi moni mokho kopo, noqa zenda-te qoqozav, ndakin møndømø-ten-éz.’

17 Yaq kawa ezoqam gëmbo-ein, ‘Qanimáv. Qo sasae ezoqam mbomambaqapé. Ndakin qo kawa ezoqam nøveét. Taon ate tægoat tén, toqoto-kawaeqtat. Zapa ndógo, gigiap khapelavøqase ndøgo, qoqa zenda-te qæve, qo qanimáv qoqombo-kewagam.’

18 Yaq sasae ezoqa nøme gendowav, kawa vømbø-ein, ‘Káwa ezoqam. Qogi moni mokho kopo, noqa zenda-te qoqozav, ndakin møndømø-faev-éz.’

19 Yaq kawa ezoqam gëmbo-ein, ‘Qanimáv. Qo taon fáev, toqoto-kawaeqtat.’

20 Yaq sasae ezoqa nøme gendowav, kawa ezoqam vømbø-ein, ‘Káwa ezoqam. Qogi moni mokho kopo, noqa zenda-te qoqozav, ngínik. Ndabua mbewát qate-løvnøvéim, sasa nokhonab.

21 No møe nøtaqa-goám. Zapa ndógo, qo ezoqa kefak-qapé. Qo moni soqo-upøgimín ndøgo, qakezan sasae gonemav ndoqogo, neka qo avøe gigiap voqø-peain, ndøgo qakezan ogekhamav ndoqogo.’

22 Yaq kawa ezoqam gëmbo-qavøiu, ‘Qo sasae ezoqa soqaqapé. Qo yaq-fia áv tøtaqambé-matanám, av manqat qoqote-ein. Qo áv qoqote-ein nqægo: Qo mōqote-qatéq. No ezoqa kefak-qapé, neka no moni sæ-upøgimatún, ndøgo no sasae gonemav qægoatun neka avøe gigiap sa vøe-peain, ndøgo no ogekhamav ndøgo.

23 Av tægoat ndægo, yaq qo gekha zapá, nogi moni, moni nqeisam nonqo khoev-te zaveav qagoam? Yaq ndakin no qatøndo-qavan, ndigu ambá elavøqase ndøkhouwézín, no nqawa qændapaz.’

24 Yaq ndego kawa ezoqam, até gendego, ndigu sasae ezoqa nøme, teqa avønín-te giwaniapam, vøzø-ein, ‘Moni mokho kopo vøe-viomém. Yaq ndégo tozombó-etøomém, ndego moni mokho ten ndimbogo.’

25 Geté ndigu sasae ezoqam gindu-einim, ‘Káwa ezoqam. Ndego sasae ezoqa nøme, moni mokho ten ndimbógó.’

26 Yaq ndego kawa ezoqam gendo-qavøiu, ‘No nqazø-manqate: Gekha ezoqám ndego, kopoav ndømbogo, ndego nøme mba mbøé-etøomém. Geté gekha ezoqám ndego, khakha-mba ndego, khapelavøqase nøme ndømbogo, gé-viomém.

27 Geté nogi qaqa ezoqam-qa yaq-te, ndigu poeveav qagoam, no kawa tæzømbo-goat, ndigu vøndo-upøzø, noqa bugug-te sasa zøzitåg, vøpakhæz.’ ”

*Yesu Zelusalem taon-te, ande kawa ezoqam me ge-on
(Met 21:1-11; Mak 11:1-11; Zion 12:12-19)*

28 Yesu nqanek manqa manqate qamømbøe-navøem, yaq nakhoa até gegeveát, atema Zelusalem taon-te.

29 Yaq Betfage neka Betani vemíav ge:khatoot, Oliv manqei poyat avønín-te ndøgo, yaq ekeza paev ezoqa menas tène-khofotáz,

30 gezø-ein, “Tozonózáv ndógo, vemíav zoqa megemege-te ndo:go. Tozomø-oz, yaq zo donki nakhasam zomø-ometám. Gémpotavát. Ta donki nakhasam-qa mumat-te ndøgo, ezoqam bugukhokhof qomateáv. Yaq sozó-nqovotøvéim, sasa zotøndó-itúim.

31 Geté ezoqa tezøbevav av nqægo, ‘Gekha zapá, ngunuk donki nqazo-nqovotavet?’ Yaq zo áv qazømbøé-einím nqægo, ‘Evezøza mbopóe, ngunuk.’ ”

† 19:13 19:13 Nginik moni viní. Fia kandakandá.

19:17 19:17 Luk 16:10

19:26 19:26 Met 13:12; Luk 8:18

³² Yaq ndigu ezoqa menas gizav, Yesu gekhofotaz, ndigu matev āv timiqeivīm, av gezømbē-ein ndægo.

³³ Yaq donki gi-nqovotavat, tugi evøndipakha, āv gizømbē-ein nqægo, “Gekha zapā, ngunuk donki nqazo-nqovotavet?”

³⁴ Yaq gizø-ein, “Evezøza mbopøe, ngunuk.”

³⁵ Yaq ndigu Yesu-té gindu-itūīm, ekeza ndabua vømbøe-khafuzim, Yesu sasa mbotøkeem, tuqa zita-te vø:qom.

³⁶ Yaq Yesu donki-te go:qotat, nakhoa gegeveat, ezoqa teqa megemege-te, ekeza ndabua mo:møtagát, nakhoa-te.

³⁷ Yaq Zelusalem taon gi:khatōat, Oliv manqei poyat gindi-isøtaz, yaq Yesu-gi paev ezoqa bawan-qape, khanakhanakh zømbø-asøtāv, neka teqa iz vø-eqanem. Manqa gèzømbø-eqavát. Teqa iz ndøgo tini-eqaném, umingiap matev vinivinimba giqeivam, Yesu gematønumam.

³⁸ Av gini-akhaemavūn nqægo,

“Mbumbukiam ngenek kawa ezoqam, bèkhakheinøvé, Evezøza-qa iz-te ngegeav. Mbumbukiam ndego yan-te ngo:go, sambi ndøgót ni-te. Teqa iz bèto-eqavát, ndego uni ova-in ngo:yage.”

³⁹ Yaq Felisi ezoqa nøme, ndigu ezoqa bawan-qape mokho-te gu:goam, Yesu āv gimbø-einīm nqægo, “Nøméndim ezoqam, qogi paev ezoqam gèzømbē-khafén. Manqat av nqægo bemanqáté!”

⁴⁰ Geté Yesu gezø-qavøiu, “No nqazø-manqate: Ndigu manqat tikhoutav, yaq nandi ndø-akhaemém.”

Yesu Zelusalem ezoqam-qa gevin

⁴¹ Yesu Zelusalem gumukhato, taon geqeiv, yaq gèvín.

⁴² Ge-ein, “Zelusalem taon, qo nqægo khøuwa, amba toqo-matøvemim, av nqægo, ‘Sambi āv khaténdāp,’ yaq qo ambá qoqeivín. Geté ndøgo gèkhonøwé, qoqa bøi-te.

⁴³ Khøuwa ndøfakház. Yaq qogi qafa ezoqam, qoqa taon uta-te ndøgo, manqei ndømønømemém. Taon unimé-khawagét, qo vøtokāq.

⁴⁴ Yaq ndigu qo unimé-ngiæqonám, qogi ezoqam pakhapakha vøzø-khaneām. Ndigu qo mokho-te, nandi kopo nøme, nandi nøme-qa mumat-te, gèzivazemák. Nqanek matev tenéfakhán ndøgo. Zapa ndøgo, qo matavapøteáv, av nqægo, Mbumbukiam qo tøke-qa ndøgeavūn.”

Yesu Mbumbukiam-qa khoev-te gegoam

(Met 21:12-17; Mak 11:15-19; Zion 2:13-22)

⁴⁵ Yaq Yesu Mbumbukiam-qa khoev uta-te gemø-on, ndego até gendego, ezoqam ndigu gigiap gu:wiat, vøngeasam.

⁴⁶ Gezø-ein, “Mbumbukiam-qa Manqat, āv qane-peawáp nqægo, ‘Noqa khoev, guliguli khoev ndøgoát.’ Geté zo Mbumbukiam-qa khoev, zø-enendém, vømø-aqonam-ezoqam-qa-pebam-khoev.”

⁴⁷ Ta pula-te ndøgo, khøuwa ate qæpavpavemam, Yesu ezoqa Mbumbukiam-qá khoev-té gene-zømesimám. Geté Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda neka Mozes-qa guguna manqat nømendim ezoqam neka megetapak nøme, ndigu Yesu laelae-qá nakhoa mbø-vawám.

⁴⁸ Geté ndigu nakhoa qeiviáv, Yesu ande āv kimbøé-goném. Zapa ndøgo, ezoqa ewaqape Yesu løvøinøvemáv. Soqain ndøgo, teqa manqat kopo ti:løvuiim.

20

Yesu gimbo-bevøpem, gekha ezoqam-qá iz-tē, matev gematønumat

(Met 21:23-27; Mak 11:27-33)

¹ Khøuwa nøme, Yesu Mbumbukiam-qa khoev-te, ezoqa ge-zømesimat neka Manqat Mbo-mambaqape vøzø-manqatat, yaq Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda neka Mozes-qa guguna manqat nømendim ezoqam neka Zu megetapak nøme ndozáv,

² vømbo-bevøpem, “Qonimbí-ein. Qo gekha ezoqam-qá iz-tē qonøgot, nandav matev nandogo-matønūmit? Iz gekha ezoqām qá-etoam?”

³ Yaq Yesu gezø-qavøiu, “Até nó-a, bevap kopo nqanøgó, zo-te. Zonømbé-einīm.

⁴ Gé, Zion, ndego ezoqa ibøkha iz gezø-etoumam, ndego iz Mbumbukiam-té gendap, ó, manqei-qape ezoqam-té?”

⁵ Yaq ndigu ekeza mokho-mba gibond, “Av khazí-einim? Tizimbo-einim av nqægo, ‘Ndego iz Mbumbukiam-tê gendâp,’ yaq ndego ni âv ginimbí-ein nqægo, ‘Av tægoat ndægo, yaq gekha zapá, zo Zion unimanqatinteav qazogoam?’”

⁶ Geté tizi-einim av nqægo, ‘Zion, iz, manqei-qape ezoqam-tê gendâp,’ yaq nginik ezoqa bawan-qape, nandí ginízítáng. Zapa ndógo, nginik âv gini-unimanqatinát nqægo: Zion ndego Mbumbukiam-gé manqa vevezam ezoqam ndógoám.”

⁷ Yaq ndigu gimbo-qavóinam, “Ni nitinótenák, teqa matev gekham-tê qandō-fakhan.”

⁸ Yaq Yesu gezø-ein, “Av tægoat ndægo, yaq até nó-a, nõzø-einák, no gekha ezoqam-qá iz-tê qatøgot, nqanek matev.”

*Yaya etæ manqat, khae keoge ezoqam-qa yaq-te
(Met 21:33-46; Mak 12:1-12)*

⁹ Yaq taqa zita-te, Yesu ezoqa ewaqape yaya zø-etá, gezø-ein, “Ezoqa mõndøgoám. Ndego waen khae ndøkhá. Yaq khae ndøgo, ezoqa nõme-qá zenda-té genøvé, timbøe-kewagat, ekezan manqei nõme-te vøwav. Møp-mbá gene-ewawám.

¹⁰ Yaq waen nanga qakhata ndøgo, ndego khae eve, sasae ezoqam ndøkhofotáv, ti-te ndigu, ma khae gimbøe-kewagam. Ekeza waen nanga upøgim-qa ndøgoám. Geté ndigu khae keoge ezoqam, ngenek sasae ezoqam gèzuím. Yaq nango khakha-mbá sege-khofotóvém.

¹¹ Yaq ndego khae eve, sasae ezoqa nõme ndøkhofotáv. Geté até ndegó-a, vøzuím-a, vøngenóinam, khakha-mba nango sasa ndøkhofotóvém.

¹² Yaq ndego khae eve, sasae ezoqa nõme ndøkhofotáv. Ndakin gèmbø-misika-éz, sasae ezoqam gekhofosumam. Geté até ndegó-a, vøzuím-a, kouk vømbø-etømem, khae bavokho sasa ndøngeatømem.

¹³ Yaq ndego khae eve, ekeza manqa ge-ein, ‘Ndakin gekhá nõgø? Sá! Nøkeza yo nõkhofotáv, ndego nqæmbøe-khafuat. Ngenek tiabembøe-vizumém.’

¹⁴ Geté ndigu khae keoge ezoqam, khae eve-ge yo gi-ometam, yaq ndigu ekeza mokho-mba âv ginibónd nqægo, ‘Ngenek khae eve-gé yó. Waen khae ngéneq genó-kawa-év. Zilaém. Yaq khae nqanek, gemóniqá.’

¹⁵ Yaq ndigu até gindigonem, khae bavokhó ginø-ituím, pakhapakha vømømbó-khanøem.”

Yesu nqanek yaya etæ manqat qamømbøe-navøem, yaq ezoqa âv gezømbe-ein nqægo, “Ge zó, ndozo-matavap? Ndego khae eve, gekha matev zómatanám, ndigu khae gimbo-kewagam?”

¹⁶ Ndego âv genégó nqægo: Ndego ndøndowáv, ndigu khae keoge ezoqam pakhapakha vømøzø-khaneám, neka waen khae, ezoqa vini sasa zø-etoám.”

Yaq ezoqam ndigu, nqanek Yesu-qa manqat giyogem, âv gini-einim nqægo, “Matev av nqægo befákhán!”

¹⁷ Yaq Yesu ndigu gèwabám, gezø-ein, “Zo ndozo-matavap, matev av nqægo kopømba mbáin, tøfakhan, yaq gé, gekha zapá, Mbumbukiam-qa Manqat av nqæpeawap nqægo: ‘Nandi-qapi ndigu, khoev puanam ezoqam gisanqabem,

ndigu mõndømø-gigiap-qape-éz, khoev puanam nonqo.’?”

¹⁸ Gekha ezoqám ndego, nginik nandi-te to:bøiav, ndego keqaniáp. Neka nandi ndigu, teqa kha-te to:bøiaz, ndego peseinøváp.”

¹⁹ Yesu nqanek manqat gezø-ein, yaq Mozes-qa guguna manqat nõmendim ezoqam neka Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda, ambá ndaføyamba ndømøvøinamín. Zapa ndógo, ndigu âv gini-matøvemém nqægo: Yesu nqanek yaya ge-eta, ndigu tene-manqatám. Geté ndigu matev-qase goneáv. Zapa ndógo, ndigu ezoqam-qá mõe ndøgoném.

*Yesu amba teks moni abam-qa yaq-te timbøe-matemateømemin
(Met 22:15-22; Mak 12:13-17)*

²⁰ Mozes-qa guguna manqat nõmendim ezoqam neka Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda, bøi mba mo-veém, Yesu-te. Yaq ndigu bøibøi ezoqam ndøkhofotáv, Yesu bemømbøe-khavoømem, av nqægo, ndigu yoge eqeieqei mbøgoném. Geté ndigu ambá gembo-matemateømemín. Yaq Yesu ambá Lom gaman ezoqam-qá zenda-té ginø-veemín, gaman-qa yaq-te amba manqat soqain te-einin.

²¹ Yaq nginik ezoqam, Yesu âv gimboe-einim nqægo, “Nømendim ezoqam, ni mõtinøtén, manqat ndøgo, qo ndoqo-manqate neka ezoqa ndoqote-zømesim, eqeieqei. Neka qo ezoqam-te mõe mbáin, oskiá ndøgo, ndigu ezoqa kandakanda o ezoqa khasøkhasis. Geté qo ezoqa Mbumbukiam-qa poev-qa yaq-te ndoqote-zømesim, qo unimanqatin manqat mba qomanqaté.

²² Qonimbí-ein. Kopømbá, Siza-te teks moni tizi-abumat, ndego Lom kawa kandambaqape, ó, khafeáp?”

²³ Geté Yesu tiqa matemateam matev, é-møndæ-otév, yaq gezø-ein,
²⁴ “Moni mokho zóté-nømøndëm. Gê, gekha ezoqam-qá bugug neka iz mó:go?”
 Yaq gindu-einim, “Siza-qá bugúg, neka teqá iz mo:gó.”
²⁵ Yaq Yesu gezø-qavøiu, “Av tægoat ndægo, Siza-qa gigiap, Siza zombó-etoumemát. Geté gigiap ndøgo, Mbumbukiam-qa, Mbumbukiam zombó-etoumemát.”
²⁶ Yesu-qa manqa qavøiwat qanimav-qaape giyogem, yaq ndigu nqova ndafe kandambá. Kopømba mbaín, timbo-matemateømem, ezoqa ewaqape-qa bøi-te. Yaq ndigu manqat nøme einiáv. Sège-ivøvém.

Sadusi ezoqam, Yesu løvøte-te nango khandi:nat-qa yaq-te gimboe-bevøpem
 (Met 22:23-33; Mak 12:18-27)

²⁷ Yaq Sadusi ezoqam ndozáv, Yesu-te. Nginik Sadusi ezoqam, áv gini-unimanqatinát nqægo: Ezoqa tipakhaetat, ndigu nango gemø-khandi:zák, løvøte-te. Yaq ndigu Yesu áv gimboe-einim nqægo,

²⁸ “Nøméndim ezoqam, Mozes ni áv ginimbi-peawám nqægo: Ezoqa tenanimat, sæva te-ivavat, patu qataeveav vøgoát, yaq ngunuk ngæmam, namba qawan be-okíát, tege namba qawan, ndego genanim, patu bembó-qatayat.

²⁹ Qotøndé-ewág, nqanek emanqat. Angana møndøgoám. Evenáp. Até gi:goam sevén. Yaq khøuwa ndego, sævam ndø-okí, vønanim. Patu qataeveáv.

³⁰ Yaq eveqase ndø-okí, ngunuk ngæmam, ndego teqa zita-te geqan. Yaq até ndegó-a, vønanim. Nakheis qazaneáv.

³¹ Yaq ndakin ngæmam ndégo te-okí, teqa zita-te go:qavigavun. Yaq até ndegó-a, vønanim. Nakheis mbaín. Yaq matev até gemát, atema ndigu evenap seven ate gi:goam vømu-pakhaez. Ndigu patu qataeveáv.

³² Yaq vaev até sævám-a, vønanim.

³³ Gê, ngunuk sævam-qa yaq-te, matev áv khanégo? Ezoqa unimanqatin løvøte-te tikhandi:z, yaq ta khøuwa-te ndøgo, timø-khandi:z, ngunuk sævam, gekha ezoqam-gú zas ndøgoát? Zapa ndøgo, ndigu evenap ate gi:goam, ngunuk sævam kopo ndøkawawát.”

³⁴ Yaq Yesu gezø-qavøiu, “Nøkenøkem matev sa nqánek qagó, ndakin nqaziyage, manqei-qaape-te.

³⁵ Geté ezoqa ndigu, Mbumbukiam eqeieqei tezæb, løvøte-te nango tisuz, neka megemege-te vømøiyág, ndigu nøkenøkem matev gezøgoák.

³⁶ Ndigu andé enzol ezoqam me mé:goát, neka løvøte nøme gemø-qeivimák. Ndigu Mbumbukiam-gí nakheis ndøgoát. Zapa ndøgo, ndigu løvøte-te møndø-khandi:z.

³⁷ Geté løvøte-te khandi:nat-qa yaq-te, Mozes ekezan møndænømánd, av nqægo, ndøgo unimanqatin. Zapa ndøgo, Evezøza Mozes gembó-fakhan, tæ-qase-te ndøgo, qawageapam, yaq Mozes ndego áv gembøe-akhá nqægo: Eibleem-gé Mbumbukiám neka Aezek-gé Mbumbukiám neka Zekop-gé Mbumbukiám.

³⁸ Mbumbukiam ndego ambá av nqægo, løvøte ezoqam-gē Mbumbukiám, geté ndego khandi ezoqam-gé Mbumbukiám. Te-te ndego, ezoqa ewaqape, gipakhaetat, zua ndøkhandi:zát.”

³⁹ Yaq Mozes-qa guguna manqat nømendim ezoqa nøme, Yesu-qa manqat giyogem, áv gini-einim nqægo, “Nøméndim ezoqam. Qoqa qavøiwat manqat, qanimáv tantáv.”

⁴⁰ Yaq taqa zita-te, ezoqa nøme bevap goneáv, te-te. Møe ndøgoném.

Yesu ambá av nqægo, Deivid-ge zeo mbá, geté ndego até tege Evezøza
 (Met 22:41-46; Mak 12:35-37)

⁴¹ Yaq Yesu ezoqa gezøbevap, “Ge zò, ndozo-matavap? Gekha zapá, ezoqa av ndi:manqate, av nqægo, Mesaya ndego, Deivid-gē Zeø?”

⁴² Sams mbuk mokho-te, Deivid ekezan áv gene-peawám nqægo: Evezøza Mbumbukiam, noge Evezøza, áv gembøe-eín nqægo,

‘Noqá nakeamo zenda-té qanøqóm.

⁴³ Até qóqotát, atema no qogi qaqa ezoqam,
 kopømba ande av zenda tokhotapak awam nonqo,
 qoqa zenda tokhotapak mokho-te vøtaqambú-áb.’

⁴⁴ Deivid, ndego Mesaya, Evezøza mbo-akhayám. Yaq gê, ngenek Mesaya, áv kené-Deivid-ge-zeo-ev?”

Yesu ekeza paev ezoqam, Mozes-qa guguna manqat nømendim ezoqam-qa yaq-te gegugub
 (Met 23:1-36; Mak 12:38-40)

⁴⁵ Ezoqa ate av-té teqa manqat gi-ewagat, yaq Yesu ekeza paev ezoqam áv gezømbe-eín nqægo,

⁴⁶ “Gò:feazoát, Mozes-qa guguna manqat nòmendim ezoqam-qa yaq-te. Ndigu tözòmbe-khaneát ndògo, ti-okhoat, ndabua loloakh mbomòmboma ndò-uzupát, neka ezoqa ewaqape, maket manqei-te, ndigu khaiya mboma manqat vizap-us bezò-manqate, neka guliguli khoev-te neka lou loge kandakanda-te ndògo, iz akhayapak-qa qonam nonqo-te vòqonumát.

⁴⁷ Ndigu ngængæm zòmbe-khavozumatún, tiqa khoev neka gigiap vözò-aqonumatun. Neka ezoqa ewaqape-qa bòi-te, guliguli loloakh ndògoatún. Yaq nakémbá ndigu yaq-fia nqosògeap, nòme mba mó:ndapém.”

21

*Ngæmam-qa etoam matev Mbumbukiam-te
(Mak 12:41-44)*

¹ Yesu Mbumbukiam-qa khoev-te gegoam, yaq gigiap kopoav ezoqam ndözòmét. Ndigu moni ndò-abumát, moni nqeisam nonqo-te ndògo.

² Yaq até sævám-a, vò-omet. Ngunuk ngæmám. Gigiap-av ezoqám. Zivis mòndòmbo-naním. Ngunuk moni mokho khasòkhasis menas mba mu:nqeitáz.

³ Yesu ngunuk sævam gu-omet, yaq áv gene-ein nqægo, “No unimanqatín nqazò-manqate. Ngunuk gigiap-av sævam, moni kandambá gu:nqeitaz, áv tiuká, av ezoqa ewaqape nòme, moni gi:nqeisumat.

⁴ Unimanqatín. Ndigu ezoqa nòme, moni kandakandá ginqeisumat. Geté ndigu moni nòme kopoav-qapi ndizògó. Geté ngunuk ngæmam, viní. Ndugu moni ate gimbbòegoam, sùgumu-áb. Nòme mbaín, tuqa yage nonqo.”

*Mbumbukiam-qa khoev tòsoqa, Zelusalem taon-te ndògo
(Met 24:1-2; Mak 13:1-2)*

⁵ Ezoqa nòme, Mbumbukiam-qa khoev-qa yaq-te, áv gini-manqatám nqægo, “Mbumbukiam-qa khoev mbomambá tantáv. Nandi kandakanda qaniqaním giniwévém. Neka gigiap qaniqaním gimbbøe-fegém, gigiap ndògo, ezoqa Mbumbukiam-te etoam matev gi:goam.”

Geté yaq Yesu gezò-qavøiu,

⁶ “Khøuwa ndòmò-fakház. Yaq nqanek khoev ate ndægo, ndozoqeivi, manqei-té qamò-khakhandám. Nandi kopo nòme, nandi nòme-te, gó:zaveák.”

*Viniv vinivinimba tøfakhanam
(Met 24:3-14; Mak 13:3-13)*

⁷ Yaq ndigu Yesu gimbo-bevøpem, “Nòméndim ezoqam. Matev nandav, qoqote-manqatam, gekha khøuwá qanéfakhán? Neka andé gekha matev me nitqequivím, ni tøtinøten, av nqægo, nqanek matev avønín gēfakhán?”

⁸ Yaq Yesu gezò-qavøiu, ifin matev neka enqoni soqøsoqa ndòfakhanám, zo ezoqa titubam. Ezoqa kopoáv, noqá iz-té gindú-okhoát. Ndigu ezoqa áv gizòmbé-manqatát nqægo, ‘Ezoqa, nó’, ó, ‘Khøuwa mòndò-fakház.’ Geté zo ndigu zòpaév.

⁹ Nakhag neka nøfeap kandakanda-qa yaq-te tozo-ewagat, yaq zo møe ndøgonémát. Matev av nqægo, bugukhokhof ndòkko-fakhanám. Geté manqei-qape-qa vaev, zuá.”

¹⁰ Yaq Yesu manqat nòme gezò-ein, “Manqei nòme, manqei nòme namba, nakhag ndògoát, neka kawa ezoqa nòme-qa bawan, kawa ezoqa nòme-qa bawan namba, vónøfeapát,

¹¹ neka manqei nòme-te, manqei vòkukuvøemát. Manqei kukuvøem kandakandá. Neka manqei vinivinimba-te, ifin matev neka enqoni soqøsoqa ndòfakhanám, neka matev kandakanda møe-us neka yan-te khakhatap kandakanda vøfakhanám.

¹² Geté nqanek matev ate ndægo, okhokho-té qanò-fakhanám. Zo ezoqa ndòkhæ-gavemat neka matev soqøsoqa vözò-matønümát. Ndigu zo manqa ovøyam-té ginò-abumát, Zu ezoqam-qa guliguli khoev-te ndògo, neka zo ndimbula-te vønqeisumat. Neka no zapaya, zo megetapak neka kawakawa-za-qá megemege-té ginò-abumát.

¹³ Matev av nqægo tøfakhanam, yaq zo kopømbaqapé, ndigu ezoqam Manqat Mbomambaqape zòtè-zømesimát.

¹⁴ Geté zo naqanøká ndòfogèmé, av nqægo, zo andé gekha manqat me zozò-qavøitat.

¹⁵ Zapa ndògo, manqat eqeieqei neka matavap loloakh, nò nözò-etumát. Yaq zogi qaqa ezoqam, kopømba mbaín, zoqa manqat tiqavøitat neka vözò-nqagimát.

¹⁶ Até zogi zøvøndipakhá-ya neka namba-qaniap neka zøkeza ezoqam neka zøfuap, segezò-qambúz, neka zo ezoqa nòme vòzitáz.

¹⁷ Ezoqa ewaqape zo gésanqabát, no zapaya.

¹⁸ Geté zoqa kawa-te, izum ate nandizømbi:gu, kopo gezø-nasinimák.

¹⁹ Zo føgøføgakh ndøwaniáp. Yaq zo khandi zomóndapém.”

Zelusalem taon ngi:wat-qa yaq-te

(Met 24:15-21; Mak 13:14-19)

²⁰ Yaq Yesu manqat nøme gezø-ein, “Zo nakhag ezoqa tozo-zømet, ndigu Zelusalem taon uni ti:khawaget, yaq zo søzøté-zøté, av nqægo, ndøgo avønín gésoqá.

²¹ Ta khøuwa-te ndøgo, ezoqa ndigu Zudia plovin-te tiyagat, manqei popotap-té giabenø-khokhóz. Neka ndigu Zelusalem taon-te tiyagat, taon yá be-ivøvé. Neka ezoqa ndigu bavokho to:yagat, taon-te betøndò-öz.

²² Nginik khøuwa, Mbumbukiam-qá yaq qavøiwat khøuwá, ezoqa manqa-zapazapa gi:goam. Yaq Mbumbukiam-qa Manqat ate ndægo, gemø-unimanqatín, taqa yaq-te ndøpæawap.

²³ Ta khøuwa-te ndøgo, ti-te ndigu unimé-soqá, sakheis emu-us ndigu neka nakhei tete ndizøloge. Yage føgakh-qape ndøfakhán, nqanek manqei-te. Nginik bawan ezoqam, Mbumbukiam-qá qaqa ndøqeivím.

²⁴ Zu ezoqa nøme, nakhag kaiya-té ginø-pakhaetát, neka nøme vøzø-geagimát, manqei vinivinimba-te sasa ndø-itubát, manqei-qape-te ate nqægo. Yaq Zelusalem taon, bawan vini-ak ndøtokhonumát, atema bawan vini-ak-gi khøuwa vømø-nasiním.”

Yesu nango tendoqavan

(Met 24:29-31; Mak 13:24-27)

²⁵ Yaq Yesu manqat nøme gezø-ein, “Khøuwa neka løvøyak neka nduku, matev vinivinimba zøfakhanám. Neka manqei-qape-te nqanek, bawabawan vinivinimba gø:bøvøpém neka møe vøgonëm. Zapa ndøgo, ndaola-te ndøgo, khamøe kandakanda ndøvumøemát. U-ús.

²⁶ Ezoqa møe khape tøzømbe-khouwevat, matev kandakanda nøme-qa timbøe-kewagat, manqei-qape-te tøfakhanam, yaq bøi zøgugimát. Até ndøgó-a, gigiap yan-te nqo:go, vøkukuvøém.

²⁷ Yaq ezoqa, Ezoqam-gé Yo ndø-ometám. Khaiya ozoz-té genøgeáv. Bazaføgakh-ús neka waev-qape-ús.

²⁸ Matev av nqægo tøngazøngazam, zo sège-føgøføgakhæzám. Kawa mba zotó-egá. Zapa ndøgo, zo Mbumbukiam avønín génqovotáz.”

Fig tae-qa yaya etæ manqat

(Met 24:32-35; Mak 13:28-31)

²⁹ Yaq Yesu yaya zø-etá, gezø-ein, “Zo fig tae o gekha tae nøme zóqeivát.

³⁰ Zo qazo-qeivimín, esokho qaqabamín, yaq zo mðzøte-zøté, wavam khøuwa avønín.

³¹ Yaq matev até kopó. Zo nqanek matev tozo-qeivimat, tøfakhanumat, av no qazømbe-manqatam, yaq zo søzøté-zøté, Mbumbukiam-qa Megeat Matev avønín géfakhán.

³² No unimanqatín nqazø-manqate. Ezoqa nøme, ndakin ngiyage, naqanøká gépakhaezák. Até géyagát, atema ta khøuwa-te ndøgo, nqanek matev ate ndægo vømú-fakhanám.*

³³ Yan neka manqei-qape ndømø-navøém. Geté noqa manqat, gemø-navøemák.”

Aiyá qabizigú, soqain ndøgo, ni khakheinøpøteav tøgoat

³⁴ Yaq Yesu manqat nøme gezø-ein, “Aiyá qagó. Zo manqei-qape matev-te, kawa ndøvóá, kopømba ande av ibøkha soqa izam matev neka qakeza yage-qa yaq-te khape toqote-føfageapat. Soqain ndøgo, ta khøuwa ndøgo, zo ande ka me tøzøte-ndap.

³⁵ Nqanek khøuwa, ezoqa ewaqape-té qanøfakhán, nqanek manqei-qape-te ngiyage. Nakhamas-té.

³⁶ Zo oskia mo:feazoát. Gèguligulím, av nqægo, nqanek matev ate ndægo tøfakhanam, zo bazaføgakh-us tøzøté-waním, yaq vaev Ezoqam-ge Yo-qa megemege-te vozotó-wán.”

³⁷ Ta pula-te ndøgo, khøuwa ate qæpavpavemam, Yesu ezoqa Mbumbukiam-qá khoev-té gene-zømesimám. Yaq qakhagusin ndøgo, ndego Zelusalem taon, gè-ivavín. Yaq lovølova, Oliv manqei poyat-té gemøbuvín.

³⁸ Yaq qanaqanus qando-pavein, ezoqa ewaqape, Mbumbukiam-qá khoev-té ginøzavín, lovølova-ús, Yesu-qa manqat vømø-yogemin.

21:22 21:22 Jer 5:29; 46:10; Hos 9:7 **21:24 21:24** Psa 79:1; Veve 11:2 **21:25 21:25** Isa 13:10; Ezek 32:7; Joel 2:31; Veve 6:12-13 **21:27 21:27** Dan 7:13; Met 26:64; Veve 1:7 * **21:32 21:32** Yesu nqanek manqat ge-ein, yaq ndego Mbumbukiam-qá khoev ngi-wat-qa yaq-té abete-manqatám, neka gekha matev vinivinimba nøme ndøgo, ta khøuwa-te ndøgo tøfakhanam.

22

Yesu gimbo-voqoem

(Met 26:1-5; Mak 14:1-2; Zion 11:45-53)

¹ Zu ezoqam-qa khøuwa kandambaqape, Pasova ndimbo-akhayam, ndøgo flawa poponøvemav gilouzatum, avønín qagoám.

² Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda neka Mozes-qa guguna manqat nømendim ezoqam, Yesu laelae-qá nakhoa mbovawém. Geté ndigu poeveáv, ezoqa ewaqape-qa bøi-te timøvøinam. Zapa ndøgo, ndigu ezoqam-qá møe ndøgoám.

Zudas Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda namba, manqa gi:kopo:nem, Yesu tiqa zenda-te teve

(Met 26:14-16; Mak 14:10-11)

³ Yaq Zudas, iz nøme Iskaliot gimbo-akhaemam, ndego Yesu-gi paev ezoqa tuelv gegoam, Saitan mbøi-øn.

⁴ Yaq Zudas até gendego, Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda neka Mbumbukiam-qa khoev vos keoge ezoqam-gi megetapak-té genøwáv, ti namba manqa vømø-khakheinømem, Yesu tiqa zenda-te ande áv kenévé.

⁵ Ndigu teqa manqat giyogem, yaq ndigu khanakhanákh, neka te-te moni etoam manqat vøkhakheinømem.

⁶ Yaq Zudas tiqa manqat gè-unimanqatín. Yaq khøuwa eqeieqei-qa mo:kewagám. Yesu ezoqa ewaqape-te ande áv khambøé-løvüz, yaq tiqa zenda-te ndøgo tenévé.

Yesu-gi paev ezoqa menas, Pasova lou gimø-khakheinømem

(Met 26:17-25; Mak 14:12-21; Zion 13:21-30)

⁷ Zu ezoqam-qa khøuwa kandambaqape gimø-khantøzem, ndøgo flawa poponøvemav gilouzatum, neka Pasova lou loge nonqo sip nakheis vøzitagatum,

⁸ yaq Yesu Pita neká Zion, tèkhofotáz, gezø-ein, "Pasova lou zomø-khakheinømém, ni tizimølog."

⁹ Yaq gimbo-einim, "Gé, qoqa poev gekhám? Ni gekham-té qeimø-khakheinømém?"

¹⁰ Yaq gezø-qavøiu, "Zelusalem taon-te tozomø-oz, zo ezoqa zó-ometám. Ibøkha ndø-egatét. Yaq zombó-paevém, atema khoev-te vømø-øn."

¹¹ Yaq ta khoev ndøgo, khoev eve áv qazømbøé-einím nqægo, 'Nømendim ezoqam, áv gegande-beváp nqægo: Khoev kouwat gekham-té qágo, ma nogi paev ezoqam namba, Pasova lou teimølog?"

¹² Yaq ndego zo khoev kouwat kandambaqape mé:zømás, khoev ova ndo:go. Qonam nonqo neka lou-qase khakheitáp. Yaq zo lou ndøgo tozomø-khakheinømém."

¹³ Yaq ndigu gizav, matev áv timiqeivím, av Yesu gezømbe-ein ndægo. Yaq ndigu Pasova lou vømø-khakheinømem.

Evezøza-qa lou loge matev ande qæfakhan

(Met 26:26-30; Mak 14:22-26; 1 Ko 11:23-25)

¹⁴ Yaq qakhagus ndøgo, lou loge khøuwa iz gimø-khantaz, Yesu tegi u-anim namba, tinøpindám ndøgo, lou loge-te vøqonav.

¹⁵ Ndego áv gezømbe-ein nqægo, "No nqosøgeap banøndáp. Geté noqa poev kandambaqape, nqáneq qagoám. Nqanek Pasova lou bízikhæológ, zo namba.

¹⁶ No nqazø-manqate: No Pasova lou nøme, naqanøká nomølogák, atema Mbumbukiam-qa Megeat Matev mokho-te, matev ate ndægo vømø-unimanqatín, ndøgo Pasova lou loge matev kha-mba ndømbo-ove."

¹⁷ Yaq Yesu izam nonqo ndøndáp, waen-ús, Mbumbukiam-te ike manqat vø-ein, yaq gezø-ein, "Møzondapém. Yaq søzøtumú-izumít, zo ate ndøzøte:go.

¹⁸ No nqazø-manqate: No waen tae nanga-qa et, nqawa naqanøká nø-izák, atema Mbumbukiam-qa Megeat Matev vømøfakhān."

¹⁹ Yaq taqa zita-te, Yesu flawa ndøndapáz, Mbumbukiam-te ike manqat vø-ein, sasa ndømbeigim, ekeza paev ezoqam vøzø-etoam, gezø-ein, "Nqanek noqá khá, zo nqazø-etoumit. Matev av nqægo até vøgó. Yaq no zonømbé-matavupát."

²⁰ Yaq matev até kopó, lou loge qamezømbe-navøem, Yesu izam nonqo ndøndáp, waen-ús, gezø-ein, "Nqanek waen, Mbumbukiam poev ndakinak mé-unimanqatín. Noqá kóuk gené-unimanqatín, ndøgo zo zapaya tøwa.

²¹ Geté. Nqáé! Ezoqam ndego, ma nogi qaqá ezoqam-qa zenda-te teve, ngégo, nqanek lou loge-te nqazi-qonøve.

²² Ezoqam-ge Yo ndònaním, av Mbumbukiam-qa poev ndægo. Geté ndego mòndø-soqoév, ndego ezoqam, ma nogi qaqa ezoqam-qa zenda-te teve.”

²³ Yesu nqanek manqat ge-ein, yaq ekeza paev ezoqam ekeza mokho-mba, äv ginibónd nqægo, “Eisa, ni mokho-te matev av nqægo, gekha ezoqām ndòmatanām?”

Megeat Matev eqeieqei-qa yaq-te

²⁴ Yaq Yesu-gi paev ezoqam-qa mokho-te, ponqombap matev ndøfakhán. Tini-ponqombupát ndògo, ti mokho-te, iz akhae kandambaqape, gekha ezoqá ndògo?

²⁵ Yaq Yesu gezø-ein, “Bawabawan-gi kawakawa-za, ezoqa gètøkhonøzát. Yaq nginik megetapak, ekeza kha, keoge ezoqa eqeieqei me:vewé.

²⁶ Geté zo mokho-te, matev av nqægo bègø. Gekha ezoqām ndego, zo mokho-te iz kandambaqape tegoat, ndego yà be-khapelavøqase-év. Neka gekha ezoqām ndego, megeat ezoqam tegoat, ndego yà be-zoge-tøke-ezoqam-év.

²⁷ Gè, ezoqa kandambaqape ákenego? Ndégð, lou-qase-te ndemia, ó, ndégð, lou ndeyo-gimit? Zo mðzøte-zøtéz, ezoqa kandambaqape ndégo, lou-qase-te tegoat. Geté no zo mokho-te, zogé sasae ezoqām.

²⁸ Zo nó namba zi:goám. Neka zo no nõuvøateáv, matev føgøføgakh qanø-fakhanumam.

²⁹ Yaq nakémbá. No zo Megeat Matev nõzø-etoám, kopømba av-té, Tat no Megeat Matev genømbe-etoam.

³⁰ No kawa iz tæmøndap, zo noqa lou-qase-te, lou zólogát neka ibøkha vozó-izumát, no namba, neka zøkeza kawa ezoqam-qa qonam nonqo-te vozotó-qonavát, neka Izlael khagua bawan tuelv vozozømbó-kawaeztát.”

Yesu Pita gembo-vøndøyam, ndego teqa yaq-te to-nawam

(Met 26:31-35; Mak 14:27-31; Zion 13:36-38)

³¹ Yesu Pita äv gembø-ein nqægo, “Sáemon, Sáemon. Nqáe! Saitan Mbumbukiam zo khamasim-qá yaq-té gembøevíam. Ndego zo andé wit me mé-evém, tag vøkhofovøém.

³² Geté no, nõguligulím, qo zapaya, Sáemon. Qoqa unimanqatin, betaqa-návøém. Yaq nqawa toqotøndo-qambuq, qafuap vðzøtøké. Yaq tiqa unimanqatin bezømbè-føgakh.”

³³ Geté Pita gembo-qavøiu, “Evézøza. No kopømbá. Ndimbula-te sænáv, qo namba, neka sizimú-pakhaén.”

³⁴ Yaq Yesu gembo-ein, “Pita! No nqataqá-manqate. Nqægo lova, kokolok naqanóká gé-ogeayák. Qo noqa yaq-te, ndòqotøkhae-nawám. Misiká toqoto-nawam. Av qoqoté-manqatát nqægo, ‘No ngenek ezoqam nõtenøtenák.’”

Yesu-gi paev ezoqam bèto-khakheindám

³⁵ Yaq Yesu ekeza paev ezoqam gezøbevap, “Ta khøuwa-te ndøgo, zo qækhofosam, yaq no av qazømbø-ein nqægo, moni neka moqos neka tamak ndø-upøgím, yaq ge zó, gigiap mbáin mozógoam?”

Yaq gindu-qavøinam, “Mbáin. Ni kopømbá qeigoam.”

³⁶ Yaq Yesu gezø-ein, “Qanimáv. Geté ndakin vini. Gekha ezoqām ndego, moni nqeisam nonqo timbogoat neka moqos vømbøgoát, bètonqoatét. Neka gekha ezoqām ndego, nakhag kaiya mbain tøgoat, ndego ekeza ndabua nõme, yà bewi. Yaq moni ndigu teqas, nakhag kaiya mé:wí.

³⁷ Mbumbukiam-qa Manqat äv qane-peawáp nqægo: ‘Ndego pepen ezoqam me:vewém.’ No nqazø-manqate. Nqanek manqat bè-unimanqatin, no mokho-te. Unimanqatin. Gekha manqat ndøgo, noqa yaq-te ndøpeawap, avønin géfakhán.”

³⁸ Yaq Yesu-gi paev ezoqam gindu-einim, “Evézøza. Nqáe! Nakhag kaiya menas nginik.” Geté ndego gendo-ein, “Ság. Tiá.”

Yesu Oliv manqei poyat-te gemø-guligulim

(Met 26:36-46; Mak 14:32-42)

³⁹ Taqa zita-te, Yesu Zelusalem taon, gè-iváv. Yaq Oliv manqei poyat-té genøwáv, av oskia ge:goam, neka tegi paev ezoqam vømbø-paevem.

⁴⁰ Yaq gimøfakhaz ndøgo, ekeza paev ezoqam äv gezømbø-ein nqægo, “Zo bazaføgakh-qa, gèguligulim. Soqáin ndøgo, khamasim matev tøndowav zo-te, yaq zo zø-o:áz.”

⁴¹ Yaq ndego sègeziváz, elavøqase nõme vøwav. Atap ande av ndægo, nandi toqo-ogizo, tímø-bøiaz. Yaq ndego katuk ndømqúí, vøguligulim.

⁴² Av gene-guligulim nqægo, “Tát! Qo taqa-pøovat. Nqanek nqosøgeap kandambaqape, ndøgo ande ibøkha khaqain-qape me tønømbe-fakhan, ambá qøndapín. Geté matev äv tabete-fakhán, av qoqa poev ndægo. Ambá ndøgo, av no nqanømbe-poev.”

⁴³ Yaq yan-te ndo:go, enzol ezoqam ndovís, bazaføgakh vømbō-etoam.

⁴⁴ Yesu mbøni vaev kandambaqape ndøndáp. Yaq ndego bazaføgakh-us nøme mba mo-guligulím. Tata andé kóuk. Sège-lanqavám, manqei-te.

⁴⁵ Yesu guligulím qamømbøeva, ge-itan, tegi paev ezoqam-te gevesez, yaq áv genezømét nqægo: Gèsømbíam. Bazaføgakh gèzø-navøém. Zapa ndógo, ndigu mbøni vaev matev khàpe zømbe-khouwév.

⁴⁶ Yaq Yesu gezø-ein, “Zo gekha zapá, venanqei mba ndozo-sømbiit? Mòzosúz. Neka gèguligulím. Soqáin ndógo, khamasim matev tøndowav zo-te, yaq zo zō-o:áz.”

Yesu møvøiwat-qa ginduzav

(Met 26:47-56; Mak 14:43-50; Zion 18:3-11)

⁴⁷ Yesu ate av-té manqat ge-manqatam, yaq nqáe! Ezoqa bawan-qape tñøfakház. Ndigu Zudas ndø-itubavún, ndego Yesu-gi paev ezoqa tuelv nøme gegoam. Yaq ndego até gendego, Yesu-té genøwáv, vøngenøtam.

⁴⁸ Yaq Yesu gembo-ein, “Zúdas. Gè, qo Ezoqam-ge Yo ngenøtam-ús, qaqa ezoqam-qa zenda-te nqoqoveet?”

⁴⁹ Yaq ndigu ezoqam, Yesu namba gi:goam, go:matøvemem, ande gekha matev me ndøfakhán, yaq áv gimboe-einím nqægo, “Evézøza, nakhag kaiya ndøtizitag?”

⁵⁰ Yaq paev ezoqa nøme, até gendego, Mbumbukiam-ge iziz ezoqam kandambaqape, tege sasae ezoqam, nakeamo gea vømbøkawa.

⁵¹ Geté yaq Yesu gezø-ein, “Ság. Matev av nqægo tønév.” Yaq Yesu teqa gea gèmbokhanáz, nango vømbø-eqeieqe.

⁵² Yaq Yesu Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda neka Mbumbukiam-qa khoev vos keoge ezoqam neka Zu megetapak nøme, ndigu møvøiwat-qa gigeavun, áv gezømbe-ein nqægo, “Ge zó, no pepen ezoqam zøténæmbem, nakhag kaiya neka ndawa-us qazogeavun?”

⁵³ No khøuwa ate qæpavævemam, Mbumbukiam-qa khoev-té qæqoám, zo namba. Geté ndógo, zo no kha khanøzeáv. Geté ndakin, zoqa khøuwa qanimav-qape møndø-fakház. Kawa matev, bøvun-qa bazaføgakh ndøndáp.”

Pita Yesu-qa yaq-te go-nawam

(Met 26:57-58, 69-75; Mak 14:53-54, 66-72; Zion 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Yaq ezoqam ndigu gigeavun, até gindigonem, Yesu vø-møvøinam, Mbumbukiam-ge iziz ezoqam kandambaqape-qa khoev-te sasa ndø-ituim. Pita até gezøpavát. Andé qámbá gendopavam.

⁵⁵ Khøev-te gimøfakhaz, yaq uta mokho-te ndøgu, gøinam møndø-løvutám. Yaq Pita tenøqóm ndógo, ti namba, ndigu gøinam-te giqonavam.

⁵⁶ Sasae mbasønakam Pita gu-omet, gøinam waev-te geqotam, yaq ndugu gèwawám, gundu-ein, “Até ngenék-a, Yesú namba me:goám!”

⁵⁷ Geté Pita gò:nawám, gendo-ein, “Ngolam, no nandev ezoqam, nøtenøtenák.”

⁵⁸ Yaq khapè outøpøteáv, ezoqa nøme Pita tønø-ømét, gembo-ein, “Unimanqatín. Até qó-a, qo tigi ezoqám.”

Geté yaq Pita gendo-qavøiu, “Khanánqa. Av taoká. Nó mbá.”

⁵⁹ Andé mõi-mbá sege-auwám. Ande av wan awá ndægó, ezoqa nøme tèándøwáv, gendo-ein, “Unimanqatín. Møtenøtén. Ezoqa nøme ngének, Yesu namba ge:goam. Zapa ndógo, até ngenék-a, Gelili plovin-ák.”

⁶⁰ Yaq Pita gendo-qavøiu, “Khanánqa. No nøtenøtenák, qo gekhá qotè-manqate.”

Yaq Pita ate av-té manqat ge-manqatam, kokolok tundi-ogéa.

⁶¹ Yaq Evezøza gèndoqambún, Pita vøwawam. Yaq Pita tembo-matøvé mndógo, Evezøza av gemboe-ein nqægo, “Nqægo lova, kokolok naqanóká gé-ogeyák. Qo noqa yaq-te ndøgotøkhæ-nawám. Misiká toqoto-nawam.”

⁶² Yaq Pita bavokhó genøfakhán, vømøvin. Eiv baza ùni mbøpós, ge-eivat.

Yesu otøotam vøe-vewem-a, vøzuim

(Met 26:67-68; Mak 14:65)

⁶³ Yaq ndigu vos keoge ezoqam, Yesu gimbo-kewagat, otøotam me:vewát neka vøzuat.

⁶⁴ Bøi ndabuá gimboe-gutøvé m, vømbø-einim, “Qo Mbumbukiam-ge manqa vevezam ezoqam toqoogat, qotínømánd, av nqægo, qo gekha ezoqám ndølavaq?”

⁶⁵ Yaq ndigu ngenøgim manqat nøme kopoáv gimbo-manqatam.

Yesu Zu megetapak-te, manqa ge-ovøyam

(Met 26:59-66; Mak 14:55-64; Zion 18:19-24)

⁶⁶ Yaq qanaqanus qæñqovat, Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda neka Mozes-qa guguna manqat nõmendem ezoqam neka Zu megetapak nõme tinimováb. Yaq Yesu tiqá megemege-té ginø-ituím.

⁶⁷ Yaq gimbo-bevøpem, “Qonimbí-ein. Gê, qo Mesayá?”

Yaq Yesu gezø-qavøiu, “No tæzø-ein, zo no ma zó-unimanqatinimák.

⁶⁸ Neka no zo bevap tæzøgo, zo ma zonø-qavøinamák.

⁶⁹ Geté avonín, Ezoqam-ge Yo Mbumbukiam-qá nakeamo zenda-té gemóqóm, ndego Bazaføgakh-Qape.”

⁷⁰ Yaq ndigu ate gi:goam gimbo-bevøpem, “Av tægoat ndægo, yaq gê, qo Mbumbukiam-gê Yø?”

Yaq gezø-qavøiu, “Manqat nándav, av zo ndøzøte-manqate. No tëntév.”

⁷¹ Yaq ndigu gi-einim, “Ság! Bøi vizu ezoqa nõme-qa bizivávém. Ni manqat ekeza tou-té qazinømbo-yogém.”

23

Yesu Pailøt-te manqa ge-ovøyam, ndego Lom gaman ezoqam

(Met 27:1-2, 11-14; Mak 15:1-5; Zion 18:28-38)

¹ Yaq ndigu megetapak ate gi:goam, até gindigonem, Yesu Pailøt-té ginø-ituím.

² Yaq ndigu manqa nõsøkuzømém, Yesu-qa yaq-te, gimbo-einim, “Ni ngenek ezoqam av qati-ometám nqægo. Nigi bawan ezoqam-qá matavap ndø-enegimatún. Neka ngenek, ezoqa av gezømbe-manqatatún nqægo: Siza-te, ndego Lom kawa ezoqam kandambaqape, teks moni be-ábám. Neka ngenek ekeza kha, Mesaya neka kawa ezoqam me:vewé.”

³ Yaq Pailøt Yesu gembobevap, “Gê, qo Zu ezoqam-gê kawa?”

Yaq Yesu gemo-qavøiu, “Nándav, av qo ndoqote-manqate.”

⁴ Yaq Pailøt Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda neka ezoqa ewaqape gezø-ein, “No ngenek ezoqam, teqa manqa-zapa qeiviáv.”

⁵ Geté ndigu sekembá segembo-pouweám, av nqægo, “Ngenek ezoqa gezømesimatun, matavap ùni zømbe-ngi:tatún, ni Zu ezoqam-qa manqei-te ate nqægo. Gelili plovins-té gendongáz. Yaq ndakin nqanek Zelusalem taon-té gegó.”

Yesu Elod-te manqa ge-ovøyam

⁶ Yaq Pailøt nqanek manqat ge-ewag, ezoqa gezøbevap, “Gê, ngenek ezoqam, Gelili plovins-ák?”

⁷ Yaq Pailøt ge-otev av nqægo, Yesu ta plovins-te ndøgo tendowáv, ma Elod gembokewagam, yaq ndego Elod-té genø-khofotáv. Zapa ndøgo, ta khøuwa-te ndøgo, ngenek Zelusalem taon-té gegoám.

⁸ Yaq Elod Yesu ge-omet, ndego khanakhanakh kandambá. Zapa ndøgo, ndego ometeqa ndøgoám. Nupøkhn mbá. Ndego mõndø-ewág, Yesu-qa yaq-te. Yaq ndakin, ndego umingiap matev qeivi-qa mbogoám, av Yesu ge:matønnumam.

⁹ Yaq Elod Yesu bevap kandambá gembogoat. Geté ndego yaq manqat qavøiwateáv.

¹⁰ Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda neka Mozes-qa guguna manqat nõmendem ezoqam, até gegoám, Yesu-qa manqa vøsoøkuzømem. Manqat kandambá gimboe-møvømem.

¹¹ Yaq Elod ekeza nakhag ezoqam namba, Yesu otøotam me:vewém neka vøngenøinam. Ndigu kawa ezoqam-qá ndabua mbo-uzím, Pailøt-te nango sasa ndøkhofotøvem.

¹² Ta khøuwa-te ndøgo, Elod neka Pailøt, zifu matev ndøngazém. Geté bugukhokhof, ndigu qaza zømbugoám.

Pailøt manqa gevøovam, Yesu tae mutui-te titøkewem

(Met 27:15-26; Mak 15:6-15; Zion 18:39-19:16)

¹³ Yesu Pailøt-te nango gindu-ituim, yaq ngenek Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda neka megetapak nõme neka ezoqa ewaqape ndømøváb,

¹⁴ gezø-ein, “Zo ngenek ezoqam no-te qazøtøndo-ndafem, neka zo av ndøzøte-manqate av nqægo, ngenek ezoqam-qá matavap ndø-enegim, nqáe! No amba nõmbøe-beváp, zoqa bøi-te. Geté no teqa manqa-zapa-qase qeiviáv, av zo manqa ndøzømbøe-møvøemet.

¹⁵ Até Eldø-a, teqa manqa-zapa-qase qeiviáv. Yaq nakémbá, ndego ni-te nango gendokhofotav. Ngenek ezoqam matev-qase goneáv, ta zapaya tizi:laem.

¹⁶ Geté nakhag ezoqam bètøkho-feomém. Yaq sænqonqotáv.*

¹⁸ Geté ndigu ezoqa ewaqape sùgumu-tøkúz, gindu-akhaemem, “Gèlaém nandev. Geté Balabas qonindø-nqonqotáv.”

22:67 22:67 Zion 3:12 22:69 22:69 Kel 7:56 23:7 23:7 Luk 3:1 * 23:16 23:16 Baebol kopokopo nõme-te, Glik manqat-te gipeaomem, manqat nõme ndøgó. Ta manqat nqáneq: ¹⁷ Pasova khøuwa kandambaqape-te, Pailøt ndimbu ezoqa kopo ndønqonqotavín.

¹⁹ Balabas ndimbula-té gunu-utavám. Zapa ndógo, ndego Lom gaman ngeasam-qa mbogoám, ndógo Zelusalem taon-te, neka ezoqa vólavao.

²⁰ Pailot Yesu nqonqotove-qa mbogoám. Yaq ndego ezoqa ewaqape, manqat amba zømbe-ein, nango.

²¹ Geté ndigu sekembá sege-akhaemám, “Gèlaváo. Tae mutui-té qanø-tøkeó!”

²² Yaq ndakin Pailot gëmbo-misiká, gezø-ein, “Gekha zapá? Ngenek gekha manqa-zapá ndógo? No teqa manqa-zapa qeiviáv, ta zapaya tizi:laem. Geté nakhag ezoqam bètøkhø-feomém. Yaq sænqonqotáv.”

²³ Geté ndigu ivøeáv. Sekembá sege-akhaemát, av nqægo, Yesu tae mutui-té geabe-tøkewé. Tiqa akhayam, Pailot-qa manqat ünime-tømbuá.

²⁴ Yaq vaev-te, ndego manqa áv tene-vøovám, av ndigu qazømbe-pøovam.

²⁵ Ndego ezoqam, ndigu qazø-pøovam, tefakhan, ndego sègezø-nqonqotáv, ndego Lom gaman ngeasam-qa mbogoam neka ezoqa vólavao, yaq ta zapaya ndimbula-te gi-utavam. Geté Yesu nakhag ezoqam-qa zenda-té genøvé, yaq ndigu matev bemømbø-matønømem, av ezoqa ewaqape poev qazømbe-goam.

*Yesu ezoqa zitøge manqei-te gi-ituim
(Met 27:32; Mak 15:21; Zion 19:17)*

²⁶ Nakhag ezoqam, Yesu taon bavokho gi-ituat, ezoqa ndø-ometám. Sailini taon-ák. Teqa iz Saemón. Ndego ambá Zelusalem taon-té genømatín. Yaq ndigu até gindigonem, vø-mønøinam, Yesu-qa tae mutui vømbøe-veem, sasa ndøtøpøtøvem, teqa zita-te te-eqatet.

²⁷ Ezoqa bawan-qape kandambá, gimbopavat. Neka sakheis kopoáv, Yesu gëmbo-eivumát, neka ekeza savi vø-qambubumat.

²⁸ Yaq Yesu gèndoqambún, gezø-ein, “Zelusalem taon-ak, sakheis, zo noqá ndø-eivùmít. Geté zo zøkezan-qa ndø-eivám neka zogi nakheis-qa vozó-eivám.

²⁹ Nqáé! Khøuwa ndømø-fakház. Yaq ezoqa áv giní-einím nqægo, ‘Sakheis ndigu, khanakhanakh mbá giabitigú, ndigu sog ndigu neka nakheis mbain ndigu neka nakheis tiqa tete logemav ndigu.’

³⁰ Ta khøuwa-te ndógo, ezoqa olol vinivinimba, áv gimbøé-manqatát nqægo, ‘Niqá mumát qando-muvuvøém’ neka manqei popotap vømbø-einím, ‘Ni vøkhonám.’

³¹ Nginik matev av nqægo ngimatønnumit no-te, no kopømba ande av tae khandin me nqate-go, yaq ge zó ndozo-matavap, zo gekha matév zøfakhán, zo kopømba ande av tae pakhapakha me ndøzøte-go? Matev unimé:-soqá tøzøfakhan.”

³² Yesu gi-ituat, yaq até ezoqa menas nømé-a, vø-itubat, timøzitag. Ndigu pepen ezoqám.

*Yesu tae mutui-te gitøkewem
(Met 27:33-44; Mak 15:22-32; Zion 19:18-27)*

³³ Yaq ta manqei-te ndógo gimøfakhaz, kawa-pakha manqei ndimbo-akhayam, ndigu Yesu tae mutui-té ginø-tøkewém, neka pepen ezoqa menas, vøtøkebam. Nøme ndego, Yesu-qa nakeamo zenda-té ginø-tøkewém, neka nømme ndego yogea zenda-te vøtøkewem.

³⁴ Yesu gi-pototumat, yaq áv gene-ein nqægo, “Tát. Tiqa manqa-zapa, qo sà betaqambo-navøém. Zapa ndógo, nginik zøtezteáv, andé gekha matev me ndømatunumit.”

Gumu-tøkewem ndógo, yaq nakhag ezoqam, teqa ndabua, kas me-otám.

³⁵ Ezoqa tiwaniapát ndógo. Matev ndøqeivát. Geté Zu megetapak, Yesu otøotam me:vewém, gi-einím, “Ezoqa nømme gekhandi:ztam, yaq ndakin ekeza kha bekhandí, ngenek uni Mesaya-in tegoat, ndego Mbumbukiam geveatav.”

³⁶ Até nakhag ezoqám-a, otøotam me:vewém, waen khaqain-qape etoam-qa vømbøgonem.

³⁷ Yaq áv gimbøe-einím nqægo, “Qo Zu ezoqam-ge kawa toqogoat, qakeza kha qókhandí.”

³⁸ Teqa kawa-te, ova ndo-go, manqat ndøtøkeém. Av qane-peaupám nqægo, “Ngenek Zu ezoqam-gé kawá.”

³⁹ Pepen ezoqa nømme, ndego namba gi:tøkebupam, Yesu otøotam me:veó, gëmbo-ein, “Gé, qo Mesayá? Av tægoat ndægo, qo qakeza kha qókhandí neka ni voqó-khandi:n.”

⁴⁰ Geté ndego pepen ezoqa nømme, namba gi:tøkebupam, gègugú, gëmbo-ein, “Gé, qo ndakin yaq-fia nqosøgeap kopo ndoqote-ndapet, av ngenek nge:ndapet, qo Mbumbukiam-te møe mbain?

⁴¹ Ni nqanek yaq-fia nqosøgeap, nikeza manqa-zapa zapayá qazindapét. Geté ngenek ezoqam, manqa-zapa-qase goneáv.”

⁴² Yaq ngenek pepen ezoqam, Yesu gëmbo-ein, “Yésu. No gènøndo-matøvémm, qo kawa iz toqomøndap.”

⁴³ Yaq Yesu gembo-ein, “No unimanqatín nqataqa-manqate. Nqægo khøuwa, qo no namba, Paladais manqei-té qazigóát.”

Yesu genanim

(Met 27:45-56; Mak 15:33-41; Zion 19:28-30)

⁴⁴ Yaq khøuwa ande av muin qandap, qamat atema khagus 3 oklok vøndap, manqei ate qægoam, bøivun ndønqevøém.

⁴⁵ Khøuwa waev sègembo-navøém. Neka ndabua ndøgo, Mbumbukiam-qa khoev mokhote qafaleam, sège-keqavát. Livin-mbá qanumu-qatavát.

⁴⁶ Yaq Yesu kandambaqapé sege-akhá, “Tát! Noge nqova, qoqá zenda-té qatvøéé.” Ndego nqanek manqat gumu-ein, yaq gènaním.

⁴⁷ Yaq ndego nakhag kawa ezoqam, nqanek matev geqeiv, ndego Mbumbukiam-qá iz ndø-eqá, ge-ein, “Unimanqatín. Ngenek ezoqam ndaføyamba-qapé.”

⁴⁸ Yaq ezoqa ewaqape, matev qeivi-qa gindupindam, matev ndøgo giqeivim, qafakhanumat, ndigu savi mba ndøqambubám, sasa ndøzav.

⁴⁹ Ezoqa ewaqape, ndigu Yesu gi-zøtez, ande qámbá gindu-waniapam. Até ndigú-a, sakheis, ndigu Yesu gimbo-pavavun, Gelili plovins-te ginduzav, matev vøqeivim.

Yesu manqei ozu-te gi-eoeinam

(Met 27:57-61; Mak 15:42-47; Zion 19:38-42)

⁵⁰ Yaq nqáé! Ezoqa kopo møndøgoám. Teqa iz Zoséf. Alimatea vemia-væk. Ndego Zu ezoqam-qá manqa ovøyam megeat ezoqá nømé. Ndego ezoqa mbomambaqapé neka ndaføyamba-qapé.

⁵¹ Mbumbukiam-qá Megeat Matev-qa mo:kewagám. Ta khøuwa-te ndøgo, Zu megetapak nømé, manqat gikopo-nem, Yesu tilaem, ndego tiqa manqat unimanqatinteáv.

⁵² Yaq ndego Pailøt-té genøwáv, Yesu-qa kha-qa yaq-te vømømbø-viam.

⁵³ Yaq gembotak, Zoséf até gendego, Yesu vøkoqoiu, tae mutui-te getøkewam, ndabua sasa meløvønøvem, nandi nqa manqei-pakha-te vømø-utav. Ta manqei-pakha ndøgo, nandi giløtotzem, bugukhokhof løvøte ezoqa utøveáv.

⁵⁴ Ta khøuwa ndøgo, Sabat gigiap khakheinam khøuwá. Yaq Sabat khøuwa avønín qagoám, tøngaz.

⁵⁵ Sakheis ndigu, Yesu gimbo-pavavun, Gelili plovins-te ginduzav, ndigu Zoséf gèmbopaevém, nandi nqa manqei-pakha vøqeivim, neka Yesu-qa kha av kimí-utøvem.

⁵⁶ Yaq khoev-te givesez, tae nanga etet sisip mbomømboma møkhekheinømém. Yesu-qá kha-te giam nonqó. Geté Sabat khøuwa é-møndøngáz. Yaq ndigu gèqovezát, av Mozes-qa guguna manqat qæ-ein.

24

Yesu løvøte-te gekhandiv

(Met 28:1-10; Mak 16:1-8; Zion 20:1-10)

¹ Yaq Sande qanaqanus, lovølova-ús. Ndigu sakheis manqei pakha-té ginøzáv, tae etet sisip mbomømboma vø-upøgim, Yesu-qa kha-te giam nonqo gikhakheinumat.

² Yaq manqei-pakha-te gimøfakhaz, av giniqeivím nqægo: Nandi ndigu nqa qætøkam, gèqambiním.

³ Geté ndigu gi-oz, Yesu-qa kha qeiviáv, ndego Evezøza.

⁴ Ndigu ate av-té matavap gimboe-aumat, yaq nqáé! Tiqa avønín-te, ezoqa menas sègefakház. Tiqa ndabua bøi sanqatøve-ús.

⁵ Yaq ndigu sakheis, møe kandambá gigonem. Bøi manqei-té ginøvøogím. Geté ndigu ezoqa menas gindu-einim, “Gekha zapá, nqanek løvøte ezoqam-qa manqei-te, khandi ezoqam-qa ndozovawet?”

⁶ Ngenek mbaín, nqanek. Møndø-khandí:v. Tozombó-matavap, manqat ndøgo gezø-ein, zo namba Gelili plovins-te gegoam?

⁷ Ndego av gene-eín nqægo, ‘Ezoqam-ge Yo, manqa-zapazapa-us ezoqam-qá zenda-té giabenø-veém, neka tae mutui-te bëtøkewem. Geté khøuwa timømbø-misika-ez ndøgo, ndego nqawa ndøkhandí:v.’”

⁸ Yaq ndigu sakheis, nqawa tinø-matøvemém ndøgo, av Yesu manqat gezømbe-manqatam.

⁹ Yaq taon-té ginøqaváz, Yesu-gi paev ezoqa ileven neka paev ezoqa nømé, manqat vømøzø-ein.

¹⁰ Sakheis ndigu, Yesu-gi u-anim manqat gizø-ein, ngínik: Meli, ndugu Magdala vemia-væk, neka Zoaná, neka Meli nømú, ndugu Zems-gu evo, neka sakheis nømé vøgoam, ti namba.

¹¹ Geté ndigu paev ezoqam, sakheis-qa manqat gèqavotóvém. Ti-te ndigu, tiqa manqat, mokho mbaín.

¹² Geté Pita até gendego, manqei ozu-té genóteít. Yaq nandi nqa mokho-te gemø-fakhanam, ndego ndabua mba ndóqeví. Ezoqam mbaín. Yaq nangó genóqaván. Matavap mba ndó-aumát, ande gekha matev me ndófakhan.

Yesu tegi paev ezoqa menas gezøfakhan, ndigu Emaus vemiaiv-te gi-apat (Mak 16:12-13)

¹³ Yaq nqáe! Ta khøuwa kopo-te ndógo, Yesu-gi paev ezoqa menas nøme, Emaus vemiaiv-té ginø-apat. Yaq Zelusalem taon-a, yaq Emaus vemiaiv, taqa atap ande áv ileven kilomítá ndægó.

¹⁴ Nakhoa-te gi-apat, manqat ndógo tini-manqatát, matev ate ndægo, ande áv khañfakhan.

¹⁵ Ndigu ate av-té, nakhoa gi-geveat, manqat vømanqatat-a, matavap vø-aumat, yaq Yesu ndowáv, namba sasa me:zav.

¹⁶ Geté ndigu matavapøteáv, ndego.

¹⁷ Yaq Yesu gèzøbeváp, “Zo gekha manqat zóté-manqatet, nqanek nakhoa nqazo-geveet?” Yaq ndigu sègewán. Avus-mba zøvøovóém.

¹⁸ Yaq ezoqa kopo, iz nqambogo Kleopas, áv gembø-eín nqægo, “Ezoqa ewaqape mokho-te, Zelusalem taon-te gipindam, qo mbá atoqogó, emanqat yogeav ndoqogo, matev ndógo qafakhan, ndakin khøuwa-te.”

¹⁹ Yaq Yesu gezøbeváp, “Gekha matèv ndófakhan?”

Yaq gindu-qavøinam, “Yesu-qá manqat niti-manqatét, ndego Nazalet vemiaiv-ak. Ndego Mbumbukiam-gé manqa vevezam ezoqam ndógoám. Teqa manqat neka matev bazaføgakh kandambá. Ezoqam neká-e, Mbumbukiam, ndego eqeieqei me:vewám.

²⁰ Geté Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda neka nigi kawakawa-za nøme, Lom gaman ezoqam-qá zenda-té ginøveém. Yaq tiabiti-laém. Yaq ndigu tae mutui-té ginø-tøkewém.

²¹ Geté ni áv qati-matavupám nqægo: Ezoqam ategó ndego, ni Izlael ezoqam tenqovotan. Geté matev viní qafakhan. Ndakin khøuwa møndømmø-misika-éz, nqanek matev qafakhan.

²² Neka nøme nqáne: Nigi sakheis nøme, nqova nindáf. Nqægo qanaqanus, manqei-pakha-te gi-apat,

²³ ndigu teqa kha qeiviáv. Yaq ndigu ginduqavaz, áv ginimbi-eín nqægo, ‘Ni umingiap niqevím. Enzol ezoqam nizómét. Neka ndigu enzol ezoqam, áv ginimbi-eín nqægo, ndego møndø-khandí:v.’

²⁴ Yaq nigi ezoqa nøme ndózáv, manqei-pakha-te ndógo. Yaq matev áv timiqevím, av sakheis gi:manqatam. Geté ndigu ometeáv, ndego.”

²⁵ Yaq Yesu ndigu ezoqa menas gezø-ein, “Ge zó, mokho ndapeáv? Zo zuá zóté-bevupit, manqat ate ndægo, Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam gi:manqatam?”

²⁶ Neka gé, zo mokho ndapeáv, av nqægo, Mesaya ndego, nqosøgeap betøkhæ-ndáp, yaq váev iz kandambaqape temøndap.”

²⁷ Yaq Yesu Mbumbukiam-qá Manqat zø-ovøyám, manqat ate ndægo, ekezan-qa yaq-te ndøpeawap. Mozes-té genøngáz, qamat, atema manqat ate ndægo, Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam gimboe-manqatam.

²⁸ Yaq ndigu Emaus vemiaiv gi:khatoot, yaq Yesu bugug áv gene-kewagám nqægo: Segè-gegevét.

²⁹ Geté ndigu áv gimboe-viømém nqægo, “Qo ní namba bizi-gú. Gèkhagustét. Avønín gépøís.” Yaq Yesu namba me:záv, tiqa khoev-te vømøqonav.

³⁰ Yaq ti namba lou loge-te giqonavam, Yesu flawa ndøndapáz, Mbumbukiam ike manqat vømbø-ein, sasa ndømbegim, vøzø-etoam.

³¹ Yaq ndigu bøi fea mba ndøkewág. Yesu khæ gèmatøvemém. Geté nqova mbaín, ndego tiqa bøi-te, sègezømbo-navóém.

³² Yaq ndigu ekeza mokho-mba gi-einim, “Unimanqatín. Niqa mokho-te, andé gøinam me me:wageapám, Yesu nakhoa-te manqat gini-manqatam, neka Mbumbukiam-qa Manqat-qa mokho vøenømand.”

³³ Yaq ndigu paev ezoqa menas, até gindigonem, Zelusalem taon-té ginøveséz, Yesu-gi u-anim ileven neka paev ezoqa nøme vøzømet, giwambupam.

³⁴ Yaq ndigu, ndigu ezoqa menas áv gizømbe-eín nqægo, “Unimanqatín. Yesu møndø-khandí:v, løvøte-te. Saemon-té gemøfakhán.”

³⁵ Yaq ate ndigu paev ezoqa menás-a, emanqat vøzømbē-votot, matev ande āv khazømbē-fakhan, ndøgo nakhoa-te, neka yaq ndigu Yesu ande āv kinī-matøvemem, flawa gembegim, gezø-etoam.

Yesu ekeza paev ezoqam gezøfakhan

(Met 28:16-20; Mak 16:14-18; Zion 20:19-23; Kel 1:6-8)

³⁶ Ndigu ezoqa menas, ate av-té manqat gi:manqatam, yaq nqova mbaín, Yesu sègefakhán, ti mokho-te, gezø-ein, “Sambí, zo-te.”

³⁷ Geté ndigu nqova zøndáf neka møe kandambá. Av gini-matavupám nqægo: Ngenek nqovā.

³⁸ Geté Yesu gezø-ein, “Gekha zapá, zo nqova qazøndaf? Neka gekha zapá, zo ndozoto-nakeapet?”

³⁹ Zenda tokhotapak neka geagim nonqo zonømbé-qeivím. Ezoqa nó. Kha zonó-khanøzømém. Yaq zo ndøzøte-zøtéz, av nqægo, no uni ezoqam-anim-in. Nqova ndigu, bazag neka kha mbaín, av zo no ndakin nqazøte-nømende.”

⁴⁰ Yesu nqanek manqat gumu-ein, yaq ndego teqa zenda tokhotapak neka geagim nonqo me:zømás.

⁴¹ Ndigu khanakhanakh kandambá neka óu gimbo-matavupat. Geté ndigu zua me:nakát. Yaq Yesu gezø-ein, “Zo lou loge nonqo tøzøgo, tælog?”

⁴² Yaq ndigu até gindigonem, zonga-kha vesu vømbó-etømomem.

⁴³ Yaq Yesu gèndáp, tiqa bøi-te ndøgo, vølog.

⁴⁴ Yaq Yesu gezø-ein, “No zo namba qazi:goam, mðezø-manqatám, av nqægo: Matev ate ndægo, noqa yaq-te, Mozes-qa guguna manqat-te neka Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam-qa peawap-te neka Sams mokho-te ndøpeawap, sà befakhanám.”

⁴⁵ Yaq Yesu gè:zømesím, ndigu Mbumbukiam-qa Manqat mokho bembøē-ndapem,

⁴⁶ gezø-ein, “Manqat āv qane-peawáp nqægo: Mesaya nqosøgeap kandambaqape bendáp, vónaním. Geté khøuwa timømbo-misika-ez ndøgo, ndego nqawa ndøkhandí:v, løvøte-te.

⁴⁷ Yaq teqa iz-te, bawabawan ate ndægo, manqat āv tiabiti-zømesím. Ndigu Mbumbukiam-té giabenø-qambúz neka yaq ndego tiqa manqa-zapazapa vøzø-evzām. Zelusalem taon-té giabenø-ngazém, nqanek.

⁴⁸ Zo matev ate ndægo, zøkeza bøi qazøte-qeivám. Yaq zo ezoqa zømé-zømesím.

⁴⁹ Nqæe! No zo Mbumbukiam-qá bazaføgakh nozøndó-khofotáv, av noge Tat, manqa mbusa ge:ve. Zo nqanek Zelusalem taon-te, até vøgó, atema nqanek bazaføgakh vozøndapēm, ndøgo yan-te tøndovis.”

Yesu yan-te geqavig

(Mak 16:19-20; Kel 1:9-11)

⁵⁰ Yaq khøuwa nøme, Yesu ekeza paev ezoqam, Zelusalem taon bavokhó genø-itúb, Betani vemia avønin-te vømøfakhaz. Yaq ndego zenda ndø-eqá, vøzø-guligulim.

⁵¹ Yaq ate av-té gezømbe-guligulimat, ndego sògo-zivatát. Mbumbukiam yan-té genø-eqeitát.

⁵² Yaq ndigu katuk ndømøkuí, vømbo-vizumem, Zelusalem taon-te sasa ndøqavaz. Ndigu khanakhanakh kandambá.

⁵³ Yaq ndigu khøuwa ate qæpavpavemam, Mbumbukiam-qá khoev-té gigoám, Mbumbukiam-qa iz vø-eqatam.

Manqat Mbomambaqape Zion gepeawam

Megeat Manqat-qase

Nqanek emanqat, Yesu-qa yaq-te, ndego Mbumbukiam-ge Yo, Zion ndøpeawám. Yesu-gi paev ezoqam tuelv, nøme ndégo tegoám.

Zion nqanek manqat, Yesu-qa yaq-te, ezoqa ewaqape nonqo ndøpeawám, manqei-manqei ate nqægo ndisokhoeapet. Ndego teqa emanqat ande ge-ngaz, ndógo tene-manqaté, av Yesu Eve namba oskia vøgoam-a, atema manqei-qape-te vøfakhan. Mbumbukiam ni ekezan-qa yaq-te, Keliso mokho-té genø-niveáz, ni teqa yaq-te, mokho bizī-ndapem. Zion nqanek manqat ezoqa ewaqape nonqo, ta zapaya nqánek gene-peawám: Ezoqa ewaqape, tiabiti-unimanqatinim: Yesu ndego Kelisó. Mbumbukiam-gé Yó. Yaq ndigu tiqa yage, teqá zenda-té giabenø-veém, neka te mokho-te, unimanqatin khandi betēndapem.

Yaq nakémbá, Zion manqat kandambaqape, ambá taqa yaq-te ndøgo tene-peawám, matev vinivinimba, Yesu gematønumam. Geté ndego manqat kandambaqape, Yesu-qá manqat-qá yaq-té gene-peawám, av ndego ezoqa emanqat vøzømbē-vototupam-a, vøe-zømesimam.

Manqat ndøgo, khandi nqani-etoam, qamø-ezoqam-ev

Nqanek Manqat, Yesu Kelisó

¹Ibugkhokhof, manqei-qape khakheinøpøteav qagoam, Manqat ndøgo, oskia ndøgoám. Nqanek Manqat Mbumbukiám namba me-goám, neka ndøgo Mbumbukiám.

²Ngenek ezoqam, ngenek Manqat nqago, ndego Mbumbukiam namba oskia ndøgoám, ibugkhokhof, atema ndakin.

³Mbumbukiam gigiap ate nqægo, te mokho-té genø-khakheinumát. Gigiap kopo mbaín, ndego te mokho-te khakheinøpøteav qagoam.

⁴Te mokho-te, khandi ndøgoám. Neka nqanek khandi, ezoqam-qá wáev.

⁵Nqanek waev bøvun-té qanuwaév. Yaq bøvun, kopømba mbaín, nqanek waev vøe-khoutáv.

⁶Yaq ezoqa ndowáv. Mbumbukiam ndokhofotáv. Teqa iz Zión.

⁷Ndego ezoqa zømesim-qa ndøgeavún. Waev-qá yaq-té gené-zømesím. Yaq te mokho-te ndego, ezoqa ewaqape, tiabiti-unimanqatinim.

⁸Zion ndego ekezan, wáev mbá. Ndego ezoqa waev-qa yaq-te zømesim-qa mba ndøgeavún.

⁹Ta waev ndøgo, unimanqatin wáev. Ezoqa ewaqape-té qanøwá. Nqanek waev, manqei-qape-té qanøfakhán.*

¹⁰Ngenek ezoqam, ndego Manqat ndøgo, ndego manqei-qape-té gegoám. Ta manqei-qape, te mokho-té qando-fakhán. Geté manqei-qape ezoqam, gèbi-nám.

¹¹Ndego ekeza ezoqam-té genøgeavún. Geté ndigu khatoweáv.

¹²Geté gekha ezoqám ndigu, gikhatowem neka ndego vø-unimanqatinim, ndego iz zø-etoám. Ndigu kopømbá, gemø-Mbumbukiam-gí-nakheis-éz.

¹³Nginik ambá av nqægo, evøndipakha-qá kouk-tø o kha-qá poev-tø o zivis-qá poev-tø ginøqáz. Geté Mbumbukiam mokho-té ginøqáz.

¹⁴Nqanek Manqat gèmo-ezoqam-év, ni namba vizimiyag. Ni teqa bazaføgakh neka waev mðiqeivím. Ndøgo Yo kopo-qá bazaføgákh neka wáev. Eve-té qandowáv. Te mokho-te, kuku matev neka unimanqatin manqat, møndømø-tøvá.

¹⁵Zion ndégo tene-manqatám. Teqa yaq-te, ndego áv gene-akhá nqægo, “Ezoqam ngének, no gate-manqatam av nqægo: Ndego ezoqam, noqa zita-te tegeav, ndego no ùnime-løvumbám. Zapa ndógo, no qaneav qagoam, ndego até gegoám.”

¹⁶Teqa kuku matev-te, te mokho-te qamu-tøva, ni ezoqa ate nqazi-gu, kuku matev oskia zi-upøgimatún, miávmiav.

¹⁷Mozes mokho-te, Mbumbukiam guguna manqat ni-etoám. Geté Yesu Keliso mokho-te, kuku matev neka unimanqatin manqat ndofakhán, ni-te.

¹⁸Ezoqa kopo Mbumbukiam ometeáv. Geté tege Yo kopo, ndego ekezan, Mbumbukiám.

1:1 1:1 Zion 17:5; 1 Zion 1:1-2; Veve 19:13 1:3 1:3 1 Ko 8:6; Kol 1:16-17; Iblu 1:2 1:4 1:4 Zion 5:26 1:5 1:5 Zion 3:19 1:6 1:6 Met 3:1; Luk 1:13-17, 76 1:9 1:9 Zion 8:12 * 1:9 1:9 Nqanek waev, Yesu Kelisó. 1:13 1:13 Zion 3:3-6; Zion 2:11; 1 Pita 1:23 1:14 1:14 Filip 2:7 1:17 1:17 Exo 34:28; Lom 6:14 1:18 1:18 Exo 33:20; Zion 6:46; 1 Tim 6:16

Neka ndego Evé namba me:yagé. Ngének, gini-ovøyám, teqa yaq-te.

*Zion, ndego ibòkha iz etoam ezoqam, ezoqa Keliso-qa yaq-te ge:zømesimam
(Met 3:1-12; Mak 1:1-8; Luk 3:1-18)*

¹⁹ Zu megetapak, Zelusalem taon-te ndøgo, Mbumbukiam-gi iziz ezoqam neka Livai ezoqam ndøkhofotáz, Zion-te, vømømbø-bevøpem, av nqægo, "Gé, qo gekha ezoqám?"

²⁰ Yaq Zion, ndego naopøteáv. Sègezø-eín, "No Mesayá mbá."

²¹ Yaq ndigu gimbo-qavøinam, "Av tægoat ndægo, qo gekha ezoqám? Ilaizá?"

Yaq Zion gezø-qavøiu, "Mbaín. No Ilaizá mbá."

Yaq gimbo-bevøpem, "Gé, qo Mbumbukiam-gé manqa vevezam ezoqám, ni nqazimbø-keoge?"

Yaq ndego gendo-qavøiu, "Mbaín. No teoká ndego."

²² Yaq ndigu gimbo-einim, "Av tægoat ndægo, yaq qo gekha ezoqám? Ni qavøiwat manqat batikhæ-ndapém, ni tømizømas, ndigu, ni ma gindi-khofotan. Gé, qo qakezan-qa yaq-te gekhá qoté-manqate?"

²³ Yaq Zion gezø-ein, "No ndégo, ezoqam-qá manqa wág, leg-av manqei-te ndø-akhayam, av nqægo, 'Evezøza-qa nakhoa é-mozoto-khakheinám.' Av Aezaya, ndego Mbumbukiam-ge manqa vevezam ezoqam, ge:peawam."

²⁴ Tí mokho-te ndigu, Zu megetapak gindu-khofotaz, nøme Felisi ezoqám.

²⁵ Yaq ndigu Zion gimbo-bevøpem, "Qo Mesaya neka Ilaiza neka Mbumbukiam-ge manqa vevezam ezoqam goneav ndoqogo, yaq qo gekha zapá, ezoqa ibòkha iz ndoqozø-etoam?"

²⁶ Yaq Zion gendo-qavøiu, "No ezoqa ibòkha iz, ibòkhá qazømbe-etoám. Geté zo mokho-te, ezoqam ngégo. Zo ndego zøtèzøtezák.

²⁷ Ezoqam ndégo, noqa zita-te ngegeav. Ndego no ùnime-løvumbám. No ezoqa khæpe nøte-khapelavøqase-én. Até nqanek sasae khapelavøqasé-a, no teqa tamak khofoe-te tæmbotøke, no kopømba mbaín."

²⁸ Nqanek matev, Betani verniav-té qafakhán. Zoden kea yaq-keoqá, ta manqei ndøgo, Zion ezoqa ibòkha iz gezø-etoumam.

Yesu, ndego Mbumbukiam-gé Sip Nakhasám

²⁹ Yaq khøuwa nøme qandopave, Zion Yesu ndø-omét. Te-té genømat. Yaq Zion ezoqa äv gezømbe-eín nqægo, "Ndé! Mbumbukiam-gé Sip Nakhasám. Ngenek manqei-qape ezoqam-qá manqa-zapazapa ndøndáp.

³⁰ Ezoqam ngének, no qate-manqatam av nqægo, 'Noqa zita-te, ezoqa ndøgeáv. Ndego no ùnime-løvumbám. Zapa ndøgo, no qaneav qagoam, ndego até gegoám.'

³¹ No bugukhokhof ngenek nøtenateáv. Geté no qægeavun, ezoqam ibòkha iz nqazø-etoam, no nqánek qatøndenáv, Izlael ezoqam gi:zøté, ezoqam ngének."

³² Yaq nqanek matev-qa yaq-te, taqa zita-te qafakhan, Zion ezoqa äv gezømbe-manqatám nqægo, "No äv qateqéiv nqægo: Yan-te nqo:go, Nqova Mbomambaqape ndovís. Andé kuvøkuvuam me me:løvuvavún, te-te vø:qom.

³³ No bugukhokhof nøtenateáv, ndego gekha ezoqám. Geté Mbumbukiam, ndego no gendo-khofotan, ezoqa ibòkha iz tæzø-etoumat, äv genenømánd nqægo, 'Qo ezoqam toqomet, Nqova Mbomambaqape te-te ndego tendovís, yaq te-te vø:qøm, ezoqam nándev. Ndego ezoqa ibòkha iz, Nqova Mbomambaqape-té genøzø-etoumat.'

³⁴ No mðeqéiv, nqanek matev. Yaq no nò-unimanqatintét, av nqægo, ndego Mbumbukiam-gé Yó."

Yesu-gi bugukhokhof paev ezoqam

³⁵ Yaq khøuwa nøme qandopave, Zion manqei kopo-te ndøgo, nqawá genø-itán. Ekeza paev ezoqa menás namba me:goám.

³⁶ Yaq Zion Yesu ge-omet, gegeavun, ndego äv gene-eín nqægo, "Ndé! Mbumbukiam-gé Sip Nakhasám."

³⁷ Yaq ndigu Zion-gi paev ezoqa menas, nqanek manqat giyogem, até gindigonem, Yesu vømbo-paevem.

³⁸ Yaq Yesu gendoqambun, gezømet, gimbopavam, ndego äv gezømbe-beváp nqægo, "Zo gekham-qá zóvawet?"

Yaq gindu-qavøinam, "Lábai, qo gekham-té qoqó-qomat?" (Labai, taqa manqa mokho, "Nømendim ezoqám.")

³⁹ Yaq gendo-qavøiu, "Zøtøndézäv. Zomøqeivím."

Yaq ndigu namba me:záv, vøqeivim, ma ge:qotam ndøgo. Ndøgo khagús. Khøuwa iz ande äv 4 øklók ndægo. Yaq ndigu Yesú namba me:goát, ate khøuwa vømøsinan.

⁴⁰ Ndigu ezoqa menas, Zion-qa manqat giyogem, yaq Yesu gimbo-paevem, ezoqa nøme Endlí. Saemon Pita-gé namba qawán.

⁴¹ Endlu Yesu ge-ivav, yaq até gendego, ekeza namba qawan-qa møváo, Saemon, vø-omet, gembo-ein, “Ni Mesaya ni-ometám, ndego Mbumbukiam manqa mbusa geve, tendohofotav.” (Nqanek manqat, Mesaya, Glik manqat-te, Keliso mbo-akhayám.)

⁴² Yaq ndego Yesu-té genø-itú.

Yesu Saemon ge-omet, yaq áv gembøe-eín nqægo, “Qo Saemon, Zion-ge yo, iz Sifas qá-akhaemat.” (Sifas neka Pita, ndøgo mokho kopó, nandí.)

Yesu Filip neka Natanael gezø-akha, timbopavat

⁴³ Yaq khøuwa nøme qandopave, Yesu matavap áv genegó nqægo: Gelili plovins-té qatónáv. Ate av-té ge:mat, yaq ezoqam ndø-omé. Teqa iz Filíp. Yaq áv gembøe-eín nqægo, “No qonøndó-páev.”

⁴⁴ Filíp, ndego Betsaida vemiav-ák. Até Endlu neka Pitá-ya, vemiav kopó.

⁴⁵ Yaq Filíp Natanael ndø-omé. Gembo-ein, “Ni ndégo tei-ometám, Mozes neka Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam gi:peaomem, teqa yaq-te. Ndego iz nqambógo, Yesú. Zosef-gé yó. Nazalet vemiav-ák.”

⁴⁶ Geté Natanael gendo-ein, “Gé, Nazalet vemiav-te, matev qanimav kopo ndøfakhan? Géfakhanák.”

Yaq Filíp gendo-qavøiu, “Qotøndéqāv. Qakeza qó-omé.”

⁴⁷ Yesu Natanael ge-omet, gegevun, yaq teqa yaq-te áv gene-eín nqægo, “Ngé! Ngenek unimanqatin Izlael ezoqám. Te mokho-te, khavozam mbaín.”

⁴⁸ Yaq Natanael Yesu gembobevap, “Ge qó, no áv khoqotéqateq?”

Yaq Yesu gendo-qavøiu, “Filíp qo okhokho-té genøqa-eín. No é-møeqamék, fig tae guzuguzu-te qoqoqotam.”

⁴⁹ Yaq Natanael gembo-qavøiu, “Nøméndim ezoqam. Qo unimanqatin Mbumbukiam-gé yó. Qo ni Izlael ezoqam-gé kawá.”

⁵⁰ Yaq Yesu gendo-qavøiu, “Qo ndøgo toqote-unimanqatin, no av qataqambe-ein nqægo, ‘No é-møeqamék, fig tae guzuguzu-te qoqoqotam.’ Geté qo matev uni kandakanda-in nøme ndøqoqevít.”

⁵¹ Yaq Yesu manqat nøme gembo-ein, “No unimanqatin nqazø-manqate. Zo yan mboqoat zóqevím. Yaq Mbumbukiam-gi enzol ezoqam segé-vesendát, Ezoqam-ge Yo-te vøvisít neka vøe-qavígt.”

2

Yesu ibøkha ge-enend, sa qamø-waen

¹ Yesu Filíp neka Natanael gezø-akha, timbopavat, yaq khøuwa menas-qa zita-te, ezoqa kopo sævam ndø-okí. Keina vemiav-té, ndøgo Gelili plovins-te. Yesu-gu evo møndøgoám, ndøgo lou loge-te.

² Neka ate Yesú-a, tegi paev ezoqa namba, vøzø-akha, lou loge-te ndøgo.

³ Yaq waen gümü-navøém, ta lou loge-te ndøgo. Yesu-gu evo ndøgo matev guqev, yaq tunøwáv ndøgo, Yesu vømømbø-ein, “Ezoqa waen nøme mbaín. Møndømu-navøém.”

⁴ Yaq Yesu gendo-qavøiu, “Evo. Qo gekha zapá, nqanek manqat ndoqonø-manqate? Nogi khøuwa khantøzateáv. Zuá.”

⁵ Geté Yesu-gu evo, ndigu lou loge tøke ezoqam, áv guzømbe-eín nqægo, “Gekha manqät ndøgo, tezø-ein, sègembo-paevém.”

⁶ Ta khøev-te ndøgo, ibøkha zivøem nonqo kandakanda møndø-asazám. Ate qægoam siks. Mbaqambaqá gini-khakheinømém. Ndøgo Zu ezoqam-qá kha sunguzam matev nonqó. Kha ti:sunguzat, yaq Mbumbukiam-qa bøi-te gé:ndaføyamba-éz. Ibøkha zivøem nonqo kopokopo-te, kopømba ande áv 100 litás ndægó.

⁷ Yaq Yesu ndigu lou loge tøke ezoqam gezø-ein, “Nqanek ibøkha zivøem nonqo ate nqægo, ibøkhá qazoté-tøtvøemém.” Yaq ndigu ibøkha mu:qouzømém, até vømø-tøtvøyam.

⁸ Yaq Yesu nøme gezø-ein, “Ibøkha-qase vøtakhaém. Yaq tozombó-etøomém ndégo, ma lou loge-te nde:megeat.” Yaq ndigu até gindigonem, ibøkha-qase vømømbø-etøomem,

⁹ yaq ndego lou loge megeat ezoqam vøekhamas. Geté ta ibøkha ndøgo, ibøkha zivøem nonqo-te qøugoam, møndø-qambúí, vømø-waen. Ndego otevatéav, nqanek waen gekham-té qanøgeavun. Geté ndigu tøke ezoqam, ibøkha ma gindi-takhaemem, møndæzøtéz. Yaq ndego lou loge megeat ezoqam, ndégo tembo-akhá, sævam ndakin ge-oki,

¹⁰ vombō-ein, “Ezoqa waen giyogimatun, bugukhokhof waen egeieqei-qape, fia kandakanda ndøyogememín. Yaq ezoqa kawa qazø-okiin, waen fia khapelavøqase zøyogemín. Geté qo waen egeieqei-qape, sòqo-mendewát, atema ndakin.”

¹¹ Yesu teqa umingiap matanam matev, nqáneq genøngáz, Keina vemia-v-te, Gelili plovins-te. Ta mokho-te ndøgo, ndego ezoqa av genezømas nqægo: Teqa bazaføgakh kandambá neka teqa iz, tò-eqavét. Yaq tegi paev ezoqam matev giqevim, ndigu gè-unimanqatiním ndego.

¹² Taqa zita-te, Yesu, evo neka namba-qaniap neka tegi paev ezoqa namba, Kapenaum taon-té ginøzáv. Yaq khøuwa elavøqasi timø-khoubím ndøgo.

Yesu ezoqa gengeasam, ndigu Mbumbukiam-qa khoev-te gikiap giwiam

(Met 21:12-13; Mak 11:15-17; Luk 19:45-46)

¹³ Zu ezoqam-qa khøuwa kandambaqape, Pasova, avønín qagoám. Yaq Yesu Zelusalem taon-té genøqavíg.

¹⁴ Yaq Mbumbukiam-qa khoev uta-te gemø-on, ndego ezoqa tezømét ndøgo. Ndigu kao neka sip neka kuvøkuvu ndøwiát, neka ezoqa nøme, lou-qasis-té giqonavát. Moni ndø-enendát.

¹⁵ Yaq Yesu até gendego, ezoqa febam nonqo ndølvønáz, yaq ndigu ezoqam vøngeasam, bavokho, tigi kao neka sip namba, neka moni enend ezoqam, moni mokho vøzø-nqagivem, lou-qasis sasa zøqambugim.

¹⁶ Yaq ezoqam ndigu, kuvøkuvu giwiat, ndego av gezømbe-eín nqægo, “Gikiap mðzo-upøgím! Møzofakház! Noge Tat-qa khoev, kopømba mbaín tozo-enendem, vømø-gikiap-wi-nonqo-khøev.”

¹⁷ Yesu nqanek matev gematanam, yaq tegi paev ezoqam timbo-matøvmém ndøgo. Mbumbukiam-qa Manqat, av qane-peawáp nqægo, “No poev khåpe nømbe-khouvév, qoqa khoev-te. Ndøgo no mbøni nølóg.”

¹⁸ Yaq Zu megetapak, Yesu av gimbøe-bevøpém nqægo, “Ge qó, gekha umingiap matev qómatanám, ni vøtinøtén av nqægo, qo iz akhaē, nqanek matev ndoqo-matønumit?”

¹⁹ Yaq Yesu gendo-qavøiu, “Mbumbukiam-qa khoev nqanek, vø-evzøvmém. Yaq khøuwa misika mokho-te, no nqawa ndæwév.”

²⁰ Geté ndigu gindu-qavøinam, “Nqanek khoev giwevat, viav foti-síks giniwévát. Yaq gè, qo khøuwa misika mokho-te, av khoqotéwév? Nakhoa mbaín!”

²¹ Geté Yesu Mbumbukiam-qa khoev ge-ein, ndego ekeza kha me-eín.

²² Vaev-te, Mbumbukiam Yesu løvøte-te nango gekhandi-v, tegi paev ezoqam, teqa manqat gëmbo-matøvmém. Yaq ndigu Mbumbukiam-qa Manqat vø-unimanqatinim-a, Yesu-qa manqat vø-unimanqatinim.

Yesu ezoqam-qa matavap møndæ-otév

²³ Yesu Zelusalem taon-te gegoam, ndøgo Pasova khøuwa kandambaqape qamat, yaq ezoqa kopoáv gè-unimanqatinim, umingiap matev giqevim, gematønumam.

²⁴ Geté Yesu ekezan, unimanqatinteáv, ndigu ezoqam. Zapa ndøgo, ndego ezoqa ewaqape møndæ-otév.

²⁵ Ezoqa te-te manqat einiav tøgoat, ezoqa nøme-qa yaq-te, ndøgo kopømbá. Zapa ndøgo, ndego ezoqam-qa matavap, é-møndæ-otevín.

3

Nikodemus Yesu-te gegeavun

¹ Zu megeat ezoqam møndøgoám. Iz nqambógo. Nikodemús. Ndego Felisi ezoqám.

² Yaq khøuwa nøme, lová, Yesu-té genøwáv, vømømbō-ein, “Nøméndim ezoqam. Ni møtinøtén. Qo Mbumbukiam ndokhofotág, ni toqote-nømendimat. Ezoqa kopømba mbaín, umingiap matev tematanam, av qo ndoqote-matanam, geté Mbumbukiam te namba te:goat.”

³ Yaq Yesu gëmbo-qavøiu, “No unimanqatin nqataqa-manqate: Ezoqa kopømba mbaín, Mbumbukiam-qa Megeat Matev temøqeiv, geté ndego nqawa teqan.”

⁴ Yaq Nikodemus gendo-ein, “Gé, ezoqa temu-khouwev, nqawa av kenéqán? Kopømba mbaín, evo-qa emu-te nqawa te-on, yaq nqawa sasa ndøqán.”

⁵ Yaq Yesu gëmbo-qavøiu, “No unimanqatin nqataqa-manqate: Ezoqa kopømba mbaín, Mbumbukiam-qa Megeat Matev-te te-on, geté ndego ibøkha-te neka nqova-te teqan.

⁶ Ezoqa geqanin, ndego ezoqam-té gendo-fakhanín. Geté yage ndakinak nqova-te, Nqova Mbomabaqape-té qandowavín.

⁷ Qo nqova betaqándáf, qataqa-ein av nqægo, qo nango vòqāq.

⁸ Khamøe ndógo tønø-feaín, av ekezan tómbøe-pøovet. Qo, a, ndòqombo-ewagát. Geté qo qotéqateqák, áv khandē-feaín o áv khanēfetet. Yaq ezoqam-qa yaq-te, ndigu Nqova Mbomabaqape-te, yage ndakinak gindapem, matev até kopó.”

⁹ Yaq Nikodemus gendobevap, “Gé, matev av nqægo, áv khanégo?”

¹⁰ Yaq Yesu gendo-qavøiu, “Gé, qo Izlael ezoqam-ge nømendim ezoqam ndoqogo, qo qategateáv, taqa yaq-te?”

¹¹ No unimanqatín nqataqa-manqate. Matev ndógo, ni ezoqa nqeižømbe-manqate, ni mōtinōtén. Neka ni nqati-zømesim ndógo, ni mōiqeivím. Geté zo niqa manqat upøgimáv.

¹² Zo noqa manqat unimanqatinteav qagoam, no manqei-qape matev-qa yaq-te qazømbe-manqatam, gé, zo noqa manqat áv khazoté-unimanqatiním, no yan-qa matev-qa yaq-te, manqat tæzømbe-manqatát?

¹³ Ezoqa kopo yan-te qavigiáv. Yan-te nqo:go, sa ndégo tegoám, ndego yan-te gendovis. Ezoqam-gé Yó.

¹⁴ Mozes leg-av manqei-te, auli wazeam ge-eqeiu, tae-te vōtøkeo, yaq Ezoqam-ge Yo áv tiabiti-egeinám.

¹⁵ Yaq ta matev mokho-te, gekha ezoqām ndego, Ezoqam-ge Yo te-unimanqatin, khandi miavmiáv ndōndáp.

¹⁶ Mbumbukiam ni manqei-qape ezoqam, teqa kuku matev kandambaqape, áv gin-inómánd nqægo: Ndego ekeza Yo kopo ni-etoám. Yaq gekha ezoqām ndego, te-unimanqatin, ndego soqaqape géqeivák, geté khandi miavmiáv ndōndáp.

¹⁷ Mbumbukiam ekeza Yo, nqanek manqei-qape-te, ambá ta zapaya ndōgo tendē-khofotav, manqei-qape ezoqam, manqa ovøyam-tē genø-áb. Geté ndógo tende-khofotáv, manqei-qape ezoqam, te mokho-te gékhandí:z.

¹⁸ Ezoqam ndego, Yo nde-unimanqatinat, ndego yaq-fia nqosøgeap géqeivák. Geté ezoqam ndego, unimanqatinteav ndego, teqa yaq-te Mbumbukiam mōndø-eín, ndego soqaqape ndóqeiv. Zapa ndógo, ndego Mbumbukiam-ge Yo kopo unimanqatinteáv.

¹⁹ Mbumbukiam ezoqa yaq-fia nqosøgeap ta zapaya nqáneq gezømbé-etoám: Waev mōndø-geavín, nqanek manqei-qape-te. Geté ezoqa poev bōivun-té qazøgoám, ambá ndógo, waev-te. Zapa ndógo, tiqa matev matanam soqáin.

²⁰ Unimanqatín. Gekha ezoqām ndego, matev soqøsoqa ndematanam, ndego waev gēmbøeqasí:v. Ndego waev-te fakhanumáv. Zapa ndógo, ndego poeveáv, teqa matev soqøsoqa tevøndaz.

²¹ Geté ezoqam ndego, matev eqeieqei ndematanam, ndego waev-té gendo-fakhanín. Yaq ezoqa áv giníqeivát nqægo: Ndego matev, Mbumbukiam-qá mokho-té genø-matanám.”

Zion, ndego ibøkha iz etoam ezoqam, ezoqa ekezan-qa yaq-te neka Yesu-qa yaq-te ge:zomas

²² Taqa zita-te, Yesu ekeza paev ezoqa namba Zudia plovinš-té ginøzáv. Yaq ti namba khøuwa elavøqasi timø-khoubím ndógo, neka ezoqa ibøkha iz vømbø-etoam.

²³ Até Zión-a, ezoqa ibøkha iz vøzø-etoumam. Aenon manqei-té gezø-etoumám, Salim vemíav avønín-te. Zapa ndógo, ibøkha kandambá qaqonavam, ta manqei-te ndógo. Yaq ezoqa kopoáv tinø-okhoám ndógo, ibøkha iz vøndapemín.

²⁴ (Ta khøuwa-te ndógo, Zion ndimbula-te utøveav ndøgoám. Zuá.)

²⁵ Yaq manqa itumbam ndøfakhán, Zion-gi paev ezoqa nøme neka Zu ezoqa kopo. Kha sunguzam matev-qá yaq-té gini-itumbám, toqote-ndaføyamba-eq Mbumbukiam-qa bōi-te.

²⁶ Yaq ndigu Zion-té ginøzáv, vømbø-éiním, “Nøméndim ezoqam. Ndego ezoqam, qo namba Zoden kea yaq-keoqa qazøtegoam, teqa yaq-te manqat qoqote-manqatam, nqáel! Ndego ndakin ezoqa ibøkha iz zø-etoumít neka ezoqa ewaqape te-té tinø-apét.”

²⁷ Yaq Zion gezø-qavøiu, “Qanimáv. Ezoqa kopømba mbaín, matev tendap, vøgō, Mbumbukiam ndego etopøteav tøgoat.

²⁸ Zo zøkezan mōzoyogém, ndógo manqat, no av qate-ein nqægo, ‘No Mesayá mbá. Geté Mbumbukiam no bugukhokhof ndokhofotán. No nakhoa nombo-khakheinumít’.

²⁹ Ezoqa sævam te-oki, ndugu tegú sævám. Tege zifu segembóyát. Yaq ndego teqa manqat te-ewag, ndego khanakhanakh mbá genégoát. No ndakin até kopó, noqa khanakhanakh mōndømø-tøvá.

³⁰ Yesu ndego yá bekhouwév. Geté no yá banø-khapelavøqase-én.

³¹ Ezoqam ndego ova gendovis, ndego unime-løvubám, ezoqa nøme ate ndigu. Geté ezoqam ndego, manqei-qape-te gendowav, av no nqate-go, ndego manqei-qape ezoqám neka ndego manqei-qape-qá manqat mba me:manqatatún. Geté ndego yan-te gendovis, ndego ezoqa ewaqape møndø-løvubám.

³² Ndego manqat ndøgo tene-manqaté, ndego bøi vøe-qeivam-a, gea vøe-ewagam. Geté ezoqa teqa manqat upøgimáv.

³³ Geté gekha ezoqám ndego, teqa manqat gendap, ndego áv gene-unimanqatinát nqægo: Mbumbukiam-qa manqat unimanqatín.

³⁴ Ndego ezoqam, Mbumbukiam gendo-khofotav, ndego Mbumbukiam-qá manqat ndømanqaté. Mbumbukiam ekeza Nqova mbo-etoám. Kandambá gembo-etoam. Khapelavøqasé mbá.

³⁵ Eve kukú Yo-te. Ndego gigiap neka matev ate ndægo, teqá zenda-té genø-áo.

³⁶ Ezoqam ndego, Yo nde-unimanqatinat, ndego khandi miavmiav ndømbøgó. Geté ezoqam ndego, Yo-qa manqat o-mba ndapeav ndøgo, ndego khandi géqeivák. Mbumbukiam-qa qaqá, oskia ndøgoát te-te."

4

Yesu Samalia sævam namba, manqa gimanqatam

¹ Felisi ezoqam áv giniyogém nqægo: Ezoqa kandambá, Yesu-té ginønøzáz, ibøkha iz vøzø-etoam. Ndigu ezoqa møndø-løvubám, ndigu ezoqam, Zion ibøkha iz gezø-etoumam.

² (Geté unimanqatín, Yesu ekezan, ezoqa ibøkha iz etopøteáv. Ekeza paev ezoqam mba zø-etoumám, ibøkha iz.)

³ Yesu nqanek manqat ge-ewag, gimanqatam, ndego Zudia plovins gè-iváv. Yaq ekeza paev ezoqa namba, Gelili plovins-té ginøveséz.

⁴ Yaq nakhoa ndøgo gegeveat, Samalia manqei mokho-té sugu-apát,

⁵ yaq Samalia manqei-te ndøgo, vemiaav nøme-te vømøfakhaz. Taqa vemiaav iz Siká. Manqei ndøgo, ibugukhokhof Zekop tege yo Zosef gembo-etoam, avnín qagoám.

⁶ Ndøgo Zekop-qá ibøkha ozu ndø-ozám. Yaq ande av khøuwa muin ndægo, Yesu gèmbø-ewéz, ge:geavun. Yaq ibøkha ozu-té genøwáv, vømøqom.

⁷ Yaq geqotam ndøgo, Samalia sævam ibøkha takhae-qa ndowáv. Yaq Yesu ndugu sævam gumbo-ein, "Ambá ibøkha qonø-etoamín. Nø-íz."

⁸ (Tegi paev ezoqam, vemiaav-té ginø-apát. Lou loge nonqo wi-qa ndøzáv.)

⁹ Yaq ndugu Samalia sævam gundu-qavøiu, "Qo Zu ezoqám. Geté no Samalia sævám. Gekha zapá, no ibøkha manqat nqoqonø-manqate?" Ndugu nqanek manqat gu-ein, zapa ndøgo: Zu ezoqam neka Samalia ezoqam, tøkuaátv.

¹⁰ Yaq Yesu gumbo-qavøiu, "Qo amba Mbumbukiam-qa etoam matev toqote-qateqín, neka voqotè-qateqín, ngenek gekha ezoqám, qo ibøkha manqat ngeqa-manqate, yaq qo ambá qombo-viamín, yaq ngenek ambá khandi ibøkha qa-etoamín."

¹¹ Yaq ndugu sævam gumbo-qavøiu, "Khanánqa. Qo ibøkha takhayam nonqo mbaín neka ibøkha nqanek møndøsiná. Qámáb ndøndovaev. Gé, qo gekham-té qoqótakhá, nandav khandi ibøkha?"

¹² Nqanek ibøkha ozu, nigi atanakha-zapa Zekop ni-etoám. Ndego nqanek ibøkha ekezan ndølogám, tegi nakheis neka tegi søvakha gigiap nanak namba. Yaq gè, qo ndego Zekop qóløvu?"

¹³ Yaq Yesu gumbo-qavøiu, "Gekha ezoqám ndego, nqanek ibøkha te-izumat, ndego ibøkha naq nango ndømbopáp.

¹⁴ Geté gekha ezoqám ndego, nqanek ibøkha te-iz, no tæmbo-etoam, ndego ibøkha naq nango gembópapák. Geté nqanek ibøkha, no tæmbo-etoam, te mokho-te andé kea kumbutøve me mé:goát. Yaq ndøgo oskia ndømbatát, neka khandi miavmiav vømbo-etoám."

¹⁵ Yaq ndugu sævam gundu-qavøiu, "Khanánqa. Nandav ibøkha nandoqote-manqate, genø-etoám. Yaq no ibøkha naq nango genópapák, neka no ibøkha takhaemav tåbategó, nqanek ibøkha ozu-te."

¹⁶ Yaq Yesu gumbo-ein, "Qanimáv. Vøkhæqáv, qeivis vømøndø-khato."

¹⁷ Yaq ndugu gundu-qavøiu, "No anganeam mbaín."

Yaq Yesu gumbo-ein, "Qo unimanqatín ndoqo-manqate, av nqægo, 'No anganeam mbaín.'

¹⁸ Qo angana fáev, qoqozø-qonumat. Yaq ndego anganeam, qo ndakin namba nandoqote-yage, ndego uni qeivis-ín mbá. Manqat ndøgo, qoqo-ein, unimanqatín."

¹⁹Yaq sævam gundu-ein, “Khanánqa. No ndakin mōtenōtén, qo Mbumbukiam-gé manqa vevezam ezoqám.

²⁰Nigi Samalia atanakha-zapazapa-za, Mbumbukiam-qa iz, ta lol-te nqáneq gimbo-eqatám. Geté zo Zu ezoqam, av qazōte-manqaté nqægo, ‘Ezoqa Mbumbukiam-qa iz, Zelusalem taon-te mbá giabe-eqawát.’”

²¹Yaq Yesu gumbo-ein, “Ngólam! Noqa manqat vō-unimanqatín. Khōuwa nqágeáv. Yaq ta khōuwa-te ndōgo, zo nqaneq lol-te o Zelusalem taon-te zóqavigák, Tat-qa iz vozomō-eqanēm.

²²Zo Samalia ezoqam zōtezeáv, zo gekha ezoqam-qā iz zō-eqawat. Geté ni Zu ezoqam mōtinōtén, gekha ezoqam-qā iz nī-eqawat. Zapa ndōgo, Mbumbukiam-qa ezoqam khandi:zat matev, Zu ezoqam-té qando-okhó.

²³Geté khōuwa nqágeav. Unimanqatín. Khōuwa mōndō-fakház. Yaq gekha ezoqám ndigu, Tat-qa iz uni ti-eqatat, ndigu Nqova Mbomambaqape mokho-té neka unimanqatín-té ginó-eqatát. Mbumbukiam-qa iz eqawat ezoqam egeieqei av nqí-gu. Tat ezoqam av nqí-gu gezōvawét.

²⁴Mbumbukiam ndego Nqová. Gekha ezoqám ndigu, Mbumbukiam-qa iz ti-eqatat, ndigu Nqova Mbomambaqape mokho-té neka unimanqatín-té giabenō-eqawát.”

²⁵Yaq ndugu sævam gundu-ein, “Ngólam! Noqa manqat vō-unimanqatín, ndego Keliso ndimbo-akhayam. Yaq tefakhan, ndego ni matev ate nqægo génōmendimát.”

²⁶Yaq Yesu gendo-qavōiu, “No nándev, ndakin manqat ngeqa-manqate.”

Yesu-gi paev ezoqam ginduvesez

²⁷Yesu ndugu Samalia sævam namba, ate av-té manqat gi:manqatam, yaq ekeza paev ezoqam tīnōfákház. Yaq ndigu nqova zōndáf, gi-ometam, ngunuk sævam namba manqat gimanqatam. Geté ndigu ezoqa kopo, manqat einiáv te-te, av nqægo, “Gekhá qápoev, tu-te?” ó “Gekha zapá, nandu manqat namba ndoqotē-manqatet?” Mbaín.

²⁸Yaq ndugu sævam, tuqa ibókha takhayam nonqo sēge-iváv. Yaq taon-té gunōwáv, ezoqa vōmōzō-ein,

²⁹“Zōtōndézāv. Ezoqa zó-ometám. Ndego no matev ate qægoam, qæmatōnumam, sēgenō-vōndazát. Eisa, ndego Mesayá, penōmakhaya?”

³⁰Yaq ndigu até gindigonem, taon vō-ivōvem, Yesu-te sasa ndōzav.

³¹Ndugu sævam gui-ewawam, Yesu-gi paev ezoqam av gimboe-pouwém nqægo, “Nōmēndim ezoqam. Lou mōqológ.”

³²Geté Yesu gezō-qavōiu, “No lou nqanōgó, tælog. Geté ta lou ndōgo, zo zōtezeáv.”

³³Yaq tegi paev ezoqam, ekeza mokho-mba gibond, “Eisa? Ezoqa lou pōmbōē-ndapavuna?”

³⁴Yaq Yesu gezō-ein, “Noqa lou nqáneq: No teqá poev matev nógó, ndego ma gendekhofotan, neka teqa sasae vōekhōu, ma genōmbe-etoam.

³⁵Zo av qazōte-manqatatún nqægo, ‘Lōvōyak foa mba mu-yozá. Yaq avōe zindúpeá.’ Geté no nqazō-manqate: Gēqeiví. Avōe gigiap mōndōmu-umiá. Kopōmbá. Zōtōndō-peá.

³⁶Unimanqatín. Até ndakin-a, sasae ezoqam avōe gigiap ndōpetét, neka yaq-flia ndīndāpēt. Ta avōe gigiap ndōgo, ndipewat, ndōgo ezoqám. Yaq ndigu khandi miavmiav mōndapém. Yaq ezoqa ndigu vō-ogeakhát-a, vōndó-peanēm, ndigu khanakhanakh sug-umú-ndapém.

³⁷Taqa yaq-te, nqaneq manqat unimanqatín, ezoqa av gi:manqatatun nqægo: Ezoqa nōme gē-ogeakhín, neka ezoqa nōme vōndō-peain.

³⁸No zo avōe gigiap pewat nonqo nokhofotáz. Ta avōe ndōgo, zo zōkezan ogekheáv. Ezoqa vini ndō-ogeákh. Zo nango nangó sozotō-peain.”

Samalia ezoqa kopoav, Yesu gi-unimanqatinim

³⁹Ta taon-te ndōgo, Samalia ezoqa kopoáv, Yesu gē-unimanqatinim. Ndigu tini-unimanqatinim ndōgo, sævam av guzōmbe-ein nqægo, “Ndego no matev ate qægoam, qæmatōnumam, sēgenō-vōndazát.”

⁴⁰Yaq ndigu Samalia ezoqam, te-te gifakhaz, av gimboe-viōmém nqægo, “Elavōqase vōkhæqóm nqaneq, ni-te.” Yaq Yesu namba me:sokhoám. Khōuwa menás.

⁴¹Yaq Yesu ge:zōmesimam, ezoqa kopoav nōme mba mo-unimanqatinim.

⁴²Yaq ndigu, ndugu sævam av gimboe-einim nqægo, “Ni ndakin ambá ta-mba ndōgo tōti-unimanqatinim, manqat ndōgo, qo qoqonimbi-ein. Geté ni manqat nikezan nimboyogém neka ni mōtinōtén, ngenek unimanqatín manqei-qape ezoqam-gé khandi etoam ezoqám.”

Yesu gaman ezoqam-ge yo gekhandi-v

⁴³ Yesu khøuwa menas gumukhoub, Samalia manqei-te geqotam, gewav, yaq nakhoa até gegeveát, atema Gelili plovins-te.

⁴⁴ (Yesu bugukhokhof ekezan, manqat av gene-eín nqægo, “Ekeza manqei-te, ezoqa Mbumbukiam-ge manqa vevezam ezoqam vizupáv.”)

⁴⁵ Geté Yesu ndakin Gelili plovins-te gemøfakhan, ndigu khanakhanakh mbogoném. Zapa ndógo, Yesu Pasova khøuwa kandambaqape-te, Zelusalem taon-te gegoam, até ndigú-a, møndøgoám ndøgo, neka teqa matev ate qægoam vøqeivim, ndøgo gematønumam.

⁴⁶ Yaq Gelili plovins-te ndøgo, ndego nqawa Keina vemia-v-té gemøwáv. Ta vemia-v ndøgo, ibugukhokhof ibøkha ge-enend, vømø-waen. Ta khøuwa-te ndøgo, Kapenaum taon-te, gaman ezoqam møndøqotám. Tege yo, enqoni kandambaqape ndøqeív.

⁴⁷ Yaq ndego eve, ge-ewag av nqægo, Yesu Zudia plovins møndø-iváv, yaq Gelili plovins-té gegø, ndego tenøwáv ndøgo, vømømbø-ein, “Ambá Kapenaum taon-té qotøndo-qavín. Noge yo qomø-khakheinøvem. Ndego avønín é-ndønaním.”

⁴⁸ Yaq Yesu gembo-ein, “Zo umingiap matev qeivi-qa mba zogó. Geté zo qeiviav tøgoat, zo no zó-unimanqatinímák.”

⁴⁹ Geté ndego gaman ezoqam gendo-qavøiu, “Khanánqa. Vøndoqáv! Soqáin ndøgo, noge yo é-ndønaním.”

⁵⁰ Yaq Yesu gembo-ein, “Qanimáv. Qo vøqáv. Qoge yo géyagét.”

Yaq ndego ezoqam, Yesu-qa manqat gè-unimanqatín, sasa ndøwaw.

⁵¹ Ndego ate av-té ge-mat, yaq nakhoa livin-te ndøugu, tegi sasae ezoqam ndozáv, vømbo-einim, “Qoge yo, enqoni møndømbø-navøém. Gèyagét.”

⁵² Yaq ndego gezøbevap, “Gè, enqoni gekha khøuwa iz-té qanømbø-navøem?”

Yaq av gindi-qavøinám nqægo, “Ngusu tatas enqoni, nømøkhaiya, khaiya wan oklók qanømbø-navøém.”

⁵³ Yaq ndego eve tenø-matøvem ndøgo. Tege yo gekhandi-v, até ta khøuwa iz-té ndøgo, Yesu manqat gembo-ein, av nqægo, “Qoge yo géyagét.” Yaq ndego, ekeza ezoqa namba ate gi-goam, khoev-te gimboyagam, tini-unimanqatinim ndøgo.

⁵⁴ Yesu Zudia plovins gende-ivav, Gelili plovins-te ge-okhoam, yaq umingiap matev gematanam, ta manqei-te ndøgo, ndakin gëmbo-menás.

5

Yesu kewan-qasi-te, ezoqa gekhakheinøvem

¹ Taqa zita-te, Zu ezoqam-qá pindap khøuwa kandambaqape ndøgoám. Yaq até Yesú-a, Zelusalem taon-te vøqavig.

² Zelusalem taon-te ndøgo, kewan-qasi ndígú. Taon mboqog ndigu, Sip mboqog ndimbo-akhayam, avønín-té gígú. Iblu manqat-te, nginik kewan-qasi-qa iz, Betesda* mbo-akhayám. Yaq nginik kewan-qasi-te, lou-qasis ndølvøtupám. Fáev qaløvtupam. Kewan-qasi mba ndøkhøogavát.

³ Ta lou-qasis-te ndøgo, enqoni-us ezoqa mo:sømbiapát. Kopoav-qapí. Nøme ndigu, bøi waev mbain ezoqám, neka nøme ndigu, kagi ezoqám, neka nøme ndigu, kha zøwauwauám.†

⁵ Yaq enqoni-us ezoqa nøme møndøgoám. Ndego enqoni nupøkhán mbá qambogo. Viav 38.

⁶ Yesu ngenek ezoqam ge-omet, geqeiám, ndego møndæ-otév, ngenek enqoni nupøkhán mbá qambogo. Yaq Yesu av gembøbeváp nqægo, “Gè, qo egeieqei-qat-qa qógo?”

⁷ Yaq ndego enqoni-us ezoqam gendo-qavøiu, “Khanánqa. No egeieqei-qat-qa nqægó. Geté no ezoqam mbáin, ibøkha-te vøendapán, ibøkha wa tøqavat. No bafe-qa tøtegoat, ezoqa nøme é-møndøbafín.”

⁸ Yaq Yesu gembo-ein, “Ság. Møqo-itán, kita vøkhazo, okho sasa ndøngaz!”

⁹ Yaq nqova mbáin. Ndego ezoqam, sège-egeieqei-øv, kita vøkhazo, okho sasa ndøngaz. Ta khøuwa-te ndøgo, matev qafakhan, Sabat khøuwá.

¹⁰ Yaq Zu megetapak, ndego ezoqam gekhakhæv, av gimboe-einím nqægo, “Nqægo khaiya, Sabat khøuwá. Khafeáp nandáv, Sabat khøuwa-te, kita nandoqo-ndapavet.”

4:44 4:44 Met 13:57 4:45 4:45 Zion 2:23 4:46 4:46 Zion 2:1-11 4:47 4:47 Met 8:5-6 4:48 4:48 Zion 2:18; 1 Ko 1:22 4:50 4:50 Met 8:13 4:54 4:54 Zion 2:11 * 5:2 5:2 Iz nøme “Betsata” mbo-akhaemám † 5:3 5:3 Baebol kopokopo nøme-te, Glik manqat-te gipeamem, manqat nøme ndøgó. Ta manqat nqáne: *Nginik ezoqam, ibøkha wa qæv-qa mo-kewagám.* ⁴ Zapa ndøgo, khøuwa kopokopo-te, *Evezøa-gé enzol ezoqam ndowavin, ibøkha kha vømbo-khanazin. Yaq ate av-té, ibøkha wa teqavat, yaq gekha enqoni-us ezoqám ndego, bugukhokhof gefafín, ndego enqoni sègembo-navøemín.* 5:8 5:8 Met 9:6 5:10 5:10 Jer 17:21-22; Neh 13:19

¹¹ Geté ndego gezø-qavøiu, “Ndego ezoqam, no gekhakheinømbem, āv genømbe-eín nqægo, ‘Kita vøkhazó, okho sasa ndøngaz!’”

¹² Yaq gimbo-bevøpem, “Ndego gekha ezoqām, geqa-ein av nqægo, ‘Kita vøkhazó, okho sasa ndøngaz!’?”

¹³ Geté ndego ezoqam, ge-eqeieqei-ev, otevateāv. Zapa ndógo, Yesu é-møndøwáv. Yaq gèmbøe-navøém. Ezoqa khápumu-khouwéz, ta manqei-te ndøgo.

¹⁴ Vaev-te, Yesu ndego ezoqam, enqoni qambogoam, Mbumbukiam-qá khoev-té ge-omét, gembo-ein, “Nqáé! Qo ndakin mògo-eqeieqei-éq. Geté manqa-zapa matanam qó-iváv. Soqaín ndøgo, matev soqaqape nøme mba tømøqa-fakhan.”

¹⁵ Taqa zita-te, ndego ezoqam, Zu megetapak-té genøwáv. Yaq āv gemezømás nqægo, “Ezoqam ndego, no gekhakheinømbem, Yesú.”

Yesu, ndego khandi zapa

¹⁶ Yesu Sabat khøuwa-te, matev av nqægo gego, yaq Zu megetapak, ngi-wat matev ndøngazém, te-te.

¹⁷ Geté Yesu āv gezømbe-eín nqægo, “Noge Tat oskia ndøsasaéat. Até ndakin-a. Yaq até nó-a, no oskia nosasaéat.”

¹⁸ Yesu nqanek manqat ge-ein, yaq ndigu Zu megetapak, qaqa nøme mba zømboløwáv. Yaq ambá gelaemín. Zapa ndógo, ndego ambá av nqægo, Sabat khøuwa khafeap mba ndønqawá. Geté ndego Mbumbukiam ekeza eve me:veó. Yaq av nqægo, ndego ekezan, Mbumbukiam namba sugumu-víam.

¹⁹ Taqa yaq-te, Yesu āv gezømbe-eín nqægo, “No unimanqatín nqazø-manqate. Yo kopømba mbaín, ekeza mokho-mba, matev tematanam. Ndego sa ndógo tématønumat, av Eve nde-omete, ndematanam. Eve ande āv kené-matanām, Yo āv tené-matanām.

²⁰ Eve kukú Yo-te. Ndego matev ate ndægo møndæ-ometimatún, av ekezan nde:matanam. Yaq ndego matev kandakanda nøme mba mó-ometimít. Ndøgo ndømø-løvuám, av ndakin qazøte-qeivim. Yaq zo nqova zøndafát, matev tozo-qeivimat.

²¹ Kopømba ande av eve, løvøte ezoqam ndetiæzoat neka khandi ndèzø-ëtøām, até Yó-a, ezoqa khandi zø-etoumát, av ekezan ndømbøe-poev.

²² Neka nøme nqáneq: Eve ndego, ezoqam-qa manqa ovøyam yogeapáv. Geté manqa ovøyam matev ate ndægo, Yo-qá zenda-té genøvé.

²³ Mbumbukiam teneqó ndógo: Ezoqa Yo āv tiabembøe-vizáp, av Eve ndimbøe-vizap. Gekha ezoqām ndego, Yo vizøpøteav tøgoat, ndego até Evé-a, gembó-vizapák, ndego Yo gendo-khofotav.

²⁴ No unimanqatín nqazø-manqate. Gekha ezoqām ndego, noqa manqat te-ewagat neka ndego vø-unimanqatintát, ndego no gendo-khofotan, ndego khandi miavmiav møndøndáp. Ndego yaq-fia nqosøgeap gemøndapák. Geté ndego løvøte møndø-iváv, khandi vøndap.

²⁵ No unimanqatín nqazø-manqate. Khøuwa nqágeav. Yaq ta khøuwa-te ndøgo, løvøte ezoqam, Mbumbukiam-gé Yo-qá manqat ndøyogém. Yaq gekha ezoqām ndigu, tiyogimat, khandi ndøndapemát. Nginik khøuwa møndø-fakház.

²⁶ Av Eve ekeza mokho-te khandi ndømbøgo, ndego até Yó-a, khandi møndømbo-etoám. Yaq até Yó mokho-té-a, khandi ndøugú.

²⁷ Eve até manqa ovøyam matév-a, Yo-qá zenda-té genøvé. Zapa ndógo, ndego Ezoqam-gé Yó.

²⁸ Zo nqova bezøndáf, taqa yaq-te. Khøuwa nqágeáv. Yaq løvøte ezoqam ate ndi:gu, tiqa manqei ozap-te, teqá manqat ndøyogém,

²⁹ neka vøndó-fakház. Gekha ezoqām ndigu, matev eqeieqei gimatønnumam, ndigu tisuz, yaq khandi ndøndapém. Geté gekha ezoqām ndigu, matev soqøsoqa gimatønnumam, ndigu tisuz, ndigu manqa ovøyam-té genøwán, yaq-fia nqosøgeap vøndapém.

³⁰ No nakhapus-mba, kopømba mbaín, matev kopø tæmatanam. No manqa ovøyam sa ndógo tæyogé, av Tat ndenømbe-manqate. Noqa manqa ovøyam matev, eqeieqei. Zapa ndógo, no ambá av nqægo, nøkeza poev mba nombopaæv. Geté no teqá poev mba nombopavét, ndego ma gende-khofotan.”

Yesu ndego uni Mbumbukiam-gé-Yo-in

³¹ Yaq Yesu manqat nøme āv gezømbe-eín nqægo, “No nøkezan-qa yaq-te manqat tøte-manqatat, yaq ezoqa kopømba mbaín, ti:zøtez av nqægo, noqa manqat unimanqatín tøpøtégo-a.

³² Geté ezoqa nōme ndégó, ndego noqa yaq-te manqat nde:manqate. Yaq no mōtenōtén, manqat ndógo, ndego noqa yaq-te nde:manqate, unimanqatín.

³³ Zo Zion-te, u-anim zokhofotáz. Yaq ndego zo noqa yaq-te, unimanqatin manqat me:zómás.

³⁴ Geté no ambá av nqægo, manqei-qape ezoqam benōgō, ndego noqa yaq-te, ezoqa te:zōmesimat. No nqanek manqat sa ndógo tæzōmbe-eín, zo tōne-khandí:z.

³⁵ Zion andé lampa me:goám, ezoqa waev vōzō-etoam. Zo elavōqase mōndōzō-gawám, nqanek waev. Khōuwa khapémbá.

³⁶ Geté matev nōme ndógó, noqa yaq-te ndæmanqate. Ta matev ndógo mōndōlōvú, Zion-qa manqat. Matev nqánek, sasae, no Tat genō-etoam, tægo. Matev vinivinimba, no nqæmatanam, ndógo tōne-zōmesím, av nqægo, no Tat ndokhofotán.

³⁷ Até Tát-a, ndego no ma gende-khofotan, noqa yaq-te, manqat ndemanqáté. Zo teqa manqa wag yogeáv neka bugug qeiviáv.

³⁸ Zoqa mokho-te, teqa manqat mbaín. Zapa ndógo, zo ndego unimanqatinteáv, ndego Mbumbukiam gendo-khofotav.

³⁹ Zo Mbumbukiam-qa Manqat mōzo-geve:matún. Zapa ndógo, zo āv qazōte-matavupatún nqægo: Ndógo zo khandi miavmiav zótéqevím. Ta manqat ndógo, noqá yaq-té qane-manqaté.

⁴⁰ Geté zo gèzōmbo-qasí:v, no-te tozotōndozav, khandi miavmiav vozóndapēm.

⁴¹ No ambá av nqægo, ezoqam-qa nogō, ndigu noqa iz ti-eqatát.

⁴² Geté zo viní. No mōtenōtén, zo andé gekha ezoqām. Neka no mōtenōtén, zoqa mbōni mokho-te, zo Mbumbukiam-te poev mbaín.

⁴³ No Tat-qá iz-té qatōgeavún. Yaq zo no zosanqambém. Geté ezoqa nōme, ekeza iz-te tendowav, zo ndózo-khatowém.

⁴⁴ Zo no unimanqatinteav ndógo tōzōtegó, zoqa poev nqánek. Zoqa iz, ezoqa ndó-eqatát. Geté Mbumbukiam zoqa iz te-eqatát, ndógo zo gèzōmbo-qasí:v.

⁴⁵ Geté zo ndōmatáváp, av nqægo, ezoqam nō, Tat-qa megemege-te, zoqa manqa tæsøkus. Av taoká. Geté zoqa manqa, Mozes ndosókús, ndego zo ndozoto-vintōzat.

⁴⁶ Zo Mozes amba uni tōzōte-unimanqatinimin, yaq zo no ndózo-unimanqatinimín. Zapa ndógo, ndego mōndō-peawám, noqa yaq-te.

⁴⁷ Geté zo teqa manqat unimanqatinteáv. Yaq nakémbá, zo até noqá manqát-a, unimanqatinimáv."

6

Yesu ezoqa bawan-qape ge:zōkef

(Met 14:13-21; Mak 6:30-44; Luk 9:10-17)

¹ Khōuwa nōme, taqa zita-te, Yesu ekeza paev ezoqa namba, Gelili kewan yaq-keoqá ginōqantáv. Nginik kewan, iz nōme ndimbo-akhayam, Taibelias Kewán.

² Ezoqa bawan-qape até gembopavát. Zapa ndógo, ndigu teqa umingiap matev ndóqevím, enqoni-us ezoqam-te gematōnumam.

³ Yaq Yesu manqei poyat-té genōqavíg, ekeza paev ezoqam namba, vōmōqonav.

⁴ Ta khōuwa-te ndógo, Zu ezoqam-qa Pasova khōuwa kandambaqape, avōnín qagoám.

⁵ Yaq Yesu bōi ge-eqa, ezoqa bawan-qape mba mo:zōmét, gipitavun. Yaq ndego Filip āv gembōe-eín nqægo, "Gê, lou gekham-tê qazíwím, ezoqa bawan-qape tizi:zōkef?"

⁶ Ndego nqanek manqat ge-ein, Filip gè:khamás. Geté Yesu é-mōndæ-otév, ndego ande āv kenégō.

⁷ Yaq Filip gendo-qavōiu, "Nakhoa mbaín, lou tizizōwi. Taqa fia khápumu-khouwév. Ni amba 200 moni mokho tinigunin, kopōmba ande av lōvōyak eit-qa sasae yaq-fia, yaq até ndógó-a, kopōmba ambá mbaín, lou tiziwi-min, nginik ezoqa bawan-qape vizi:zōkefin."

⁸ Yaq tege paev ezoqa nōme, iz nqambogo Endlu, Saemon Pita-ge namba qawan, gendo-ein,

⁹ "Opōnakam ngégó, nqanek. Ndego bali flawa faev neka zonga menas ndimbógó. Geté ndógo gigiap khapémbá, ezoqa ewaqape zōkefe nonqo."

¹⁰ Yaq Yesu ekeza paev ezoqam gezō-ein, "Ezoqa gèzō-eín, yà beqonáv." Ta manqei ndógo, gagayag kopoáv. Yaq ezoqa tinōqonáv ndógo. Angana ate gi-goam, ande āv faev taosén ndi:gú.*

11 Yaq Yesu até gendego, flawā ge-upòzō, Mbumbukiam-te ike manqat vō-ein, ezoqa sasa zō-etoam, ndōgo giqonavam. Yaq até zonga-té-a, matev āv tene-matanām. Yaq ezoqa ewaqape lou kandambaqape, āv tinilóg, av ekeza qazōmbe-pšovat.

12 Yaq lou gumulog, qazō-ewez, Yesu ekeza paev ezoqam, āv gezōmbe-eín nqægo, “Lou mbegap, ezoqa gi-ivövem, vòpizómém. Gigiap-qase bizingiñám.”

13 Yaq lou mbegap ndōgo, ezoqa gi-ivövem, ndigu ta bali flawa lšovusap faev-te gilouzim, gèpizumém. Yakhav tuélv ginqeitómem, qamøvea.

14 Ezoqa nqanek matev bōi gi-qeivim, Yesu gematanam, ndigu āv gini-einim nqægo, “Ngenek unimanqatín Mbumbukiam-gé manqa vevezam ezoqám, ndego ni nqazimbøe-keoge.”

15 Yesu gematøvem, av nqægo, ndigu avønin gendōzāv, ndego vōndafēm, yaq kawa iz mbō-akhaēm, yaq ndego nango manqei poyat-té genōwāv, vømø-yakhapus-mba-ev.

Yesu ibøkha mumat go:geavun

(Met 14:22-33; Mak 6:45-52)

16 Yaq qakhagus ndōgo, Yesu-gi paev ezoqam, pu-té ginø-ová.

17 Yaq khagua-té ginøketáb, vøsøkuzim. Kewan yaq-keoqa ginø-qantavát. Kapenaum taon-qa mbo-izumat. Ndakin mõndøpøis. Geté gisøkuzim, Yesu mbaín.

18 Yaq khamøe ndovumá. Khamøe kandakandá qa-okhoam.

19 Yesu-gi paev ezoqam, ande av faev o siks kilomita ndægo gitiamat, yaq Yesu ndø-ometám. Ibøkha mumát genøgeavún. Khagua kha-mba mbo-ovát. Yaq ndigu møe ndøgoném.

20 Geté Yesu gezø-ein, “Nó! Zo møe ndøgoném.”

21 Yaq ndigu gèmbø-tøkeém, khagua-te vøzømbū-ketao. Yaq nqova mbaín, tiqa khagua, ta manqei-te ndōgo tømøfakhán, ma gimboe-pøotat ndōgo.

Ezoqa Yesu gimbovawem

22 Yaq khøuwa nøme qandopave, ndigu ezoqa ewaqape, kewan yaq-keoqa sa gizuvaz, Yesu-qa ndøvawém. Zapa ndōgo, ndigu mõndæzøtéz, Yesu tegi paev ezoqam namba gi:tiamavun, khagua kopó gini-tiamavún. Yaq tegi paev ezoqam, nqawa giqavaz, Yesu ketøweáv ti-te.

23 Ndakin khagua nøme, Taibelias manqei-té qandobøin, ta manqei avønin-te vø-aseam, ma Yesu Mbumbukiam ike manqat gembo-ein, yaq ezoqa ewaqape lou vølog.

24 Yaq ndigu ezoqa bawan-qape gi:zøtez av nqægo, Yesu mbaín ndōgo, neka atē tegi paev ezoqám-a, mbaín, yaq ndigu ta khagua-te ndōgo tinøgúvím, Kapenaum taon-te sasa ndøqantam, Yesu vømømbø-vavem.

Yesu ndego khandi lóu

25 Ndigu ezoqam, Yesu gimbovawat, yaq-keoqa gimø-ometam, āv gimboe-bevøpém nqægo, “Nøméndim ezoqam. Qo nqanek gekha khøuwa iz-té qotégeavun?”

26 Yaq Yesu gezø-qavøiu, “No unimanqatín nqazø-manqate. Zo no ta zapaya mba ndōgo tözønømbe-vawét, zo lou kandambaqape qazøtelog, até vøzø-ewez. Geté ta matev ndōgo, Mbumbukiam zo noqa umingiap matev mokho-te zømesim-qa ndego, zo poev mbaín, taqa mokho tozondapem.

27 Zo lou-qa mbosasæát ndōgo, sa tølänqayat. Geté ta lou-qa ndōgo tømbo-sasæát, lanqalanqamav ndōgo, neka khandi miavmiav vøzø-etoám. Nqanek lou, zo Ezoqam-ge Yo zø-etoám. Mbumbukiam, nigi Tat, mbusa ndømøpá te-te, av nqægo, ndego kopømbaqapé, matev tematanam.”

28 Yaq ndigu gimbo-bevøpem, “Gê, Mbumbukiam-qa poev gekhám? Ni gekha matev nígoném?”

29 Yaq Yesu gezø-qavøiu, “Mbumbukiam-qa poev nqánek: Zo ndégo tozó-unimanqatínim, ndego Mbumbukiam gendo-khofotav.”

30 Yaq ndigu ginđu-einim, “Ge qø, gekha umingiap matev qómatanām, ni vøiqeivím neka qo vøti-unimanqatínim? Gekha qóqø?”

31 Nigi atanakha-zapazapa-za leg-av manqei-te gigoam, mana ndølogám. Taqa yaq-te, Mbumbukiam-qa manqat āv qane-peawáp nqægo, ‘Ndego lou zø-etoumám, tiqa loge nonqo. Ta lou ndōgo, yan-té qando-visigimám.’”

32 Yaq Yesu gezø-ein, “No unimanqatín nqazø-manqate. Matev ambá av nqægo, lou Mozes zø-etoumám, yan-te qando-visigimam. Geté unimanqatin lou, yan-te ndøndo-okho, zo noqe Tat zø-etoám.

33 Lou ndōgo, Mbumbukiam ezoqa ndezø-etoam ngének, ndego yan-te gendovis neka manqei-qape ezoqam khandi ndézø-ëtøám.”

³⁴ Yaq ndigu gimbo-einim, “Evézøza. Lou av nandægo, ni oskia ni-etoám.”

³⁵ Yaq Yesu gezø-qavøiu, “Lou ndøgo, ezoqa khandi ndøzø-etoam, nó. Gekha ezoqám ndego, no-te tendowav, ndego ifi nqawa gembóvinák. Neka gekha ezoqám ndego, no te-unimanqatin, ndego ibøkha naq nqawa gembópapák.

³⁶ Geté no mðezø-ein, av nqægo. Zo no mózo-nømendám, matev vinivinimba qæmatønumam. Geté zo no unimanqatinteáv.

³⁷ Ezoqa ewaqape, noge Tat tenø-etoam, ndigu no-té gindúzáv. Yaq gekha ezoqám ndego, no-te tendowav, no nósanqawák.

³⁸ Zapa ndøgo, no yan-te ambá ndøgo tøtøndēvis, nøkeza poev tæmpopavat. Geté no nqánek qatøndēvis, no teqá poev nombópavát, ndego ma gende-khofotan.

³⁹ Ndego no ma gende-khofotan, teqa poev nqánek: No ezoqa kopo bate-khambüü, ndigu no genø-etoam. Geté no løvøte-té qabatø-khandí:z, vaev khøuwa-te.

⁴⁰ Noge Tat-qa poev nqánek: Gekha ezoqám ndego, tege Yo-te tekewagat neka ndego vø-unimanqatintát, ndego khandi miavmiav tèabetendáp. Yaq no ndego vaev khøuwa-te nòkhandi:v.”

⁴¹ Zu megetapak nqanek manqat giyogem, yaq ndigu manqa ndøgeveømém, teqa yaq-te. Zapa ndøgo, Yesu áv gene-ein nqægo, “Lou ndøgo, yan-te qandovis, nó.”

⁴² Yaq ndigu gi-einim, “Ngenek Yesu, ndego Zosef-gé yó. Ni mízi-nøtén, tege eve neka evo. Yaq gekha zapá, av nde-manqate, av nqægo, no yan-té qatøndovis?”

⁴³ Yaq Yesu gezø-qavøiu, “Zo manqa ndøgeveøt.”

⁴⁴ Ezoqa kopo kopømba mbaín, no-te tendowav, Tat no-te ituiav tøgoat, ndego no gendo-khofotan. Yaq no ndego ezoqám, vaev khøuwa-te nòkhandi:v.

⁴⁵ Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqám, áv gini-peaomém nqægo, ‘Ezoqa ewaqape, Mbumbukiam ekezan mé-zømesím.’ Unimanqatín. Gekha ezoqám ndego, Tat-qa manqat te-ewag neka manqa mokho vøndáp, ndego no-té gendówáv.

⁴⁶ Geté unimanqatín. Ezoqa kopo, Tat ometeáv. Ezoqa sa ndégo te-omét, ndego Mbumbukiam-te gendowav.

⁴⁷ No unimanqatín nqazø-manqate. Gekha ezoqám ndego, nde-unimanqatinat, ndego khandi miavmiav mõndøndáp.

⁴⁸ Lou ndøgo, ezoqa khandi ndøzø-etoam, nó.

⁴⁹ Zogi atanakha-zapazapa-za, leg-av manqei-te ndøgo, mana ndølogám. Geté vaev-te, ndigu gèpakhaetát.

⁵⁰ Geté lou nqanek, yan-te qandovis, viní. Gekha ezoqám ndego, nqanek lou telog, ndego gènanimák.

⁵¹ Nqanek khandi lou nó, yan-te qandovis. Gekha ezoqám ndego, nqanek lou telog, ndego miavmiav ndøýagát. Nqanek lou, ezoqa tæzø-etoam, ndøgo noqá khá. Yaq manqei-qape ezoqám, khandi mé:ndapém.”

⁵² Yesu nqanek manqat ge-ein, yaq ndigu Zu ezoqám, gèponqombém, gi-einim, “Ngenek ezoqám ekeza kha áv kinimbí-etoám, tizilogem?”

⁵³ Yaq Yesu gezø-ein, “No unimanqatín nqazø-manqate. Zo Ezoqám-ge Yo-qa kha logeav tøgoat neka teqa kouk izøpøteav vøgoát, zo khandi gezøgoák, zoqa mokho-te.

⁵⁴ Gekha ezoqám ndego, noqa kha telog neka noqa kouk vø-iz, ndego khandi miavmiav ndøndáp. Yaq no vaev khøuwa-te ndækhandi:v.

⁵⁵ Zapa ndøgo, noqa kha unimanqatín lóu, neka noqa kouk unimanqatin ibøkhá.

⁵⁶ Gekha ezoqám ndego, noqa kha telog neka noqa kouk vø-iz, ndego noqá mokho-té gunu:gú neka no teqá mokho-té qatu:gú.

⁵⁷ Av no khandi Tat gende-khofotan, neka no te mokho-te nqæyage, yaq matev até kopó. Gekha ezoqám ndego, no teloutan, ndego géyagét, no mokho-te.

⁵⁸ Lou yan-te qandovis, nqánek. Nqanek lou viní. Av taoká, av lou ndægo, ndigu atanakha-zapazapa-za gilogam. Vaev-te, ndigu gèpakhaetám. Geté gekha ezoqám ndego, nqanek lou telog, ndego miavmiav ndøýagát.”

⁵⁹ Yesu nqanek manqat ndøgo te-ein, ezoqa Kapenaum taon-te, Zu ezoqám-qa guliguli khoev-te ge:zømesimam.

Yesu-qa manqat, khandi miavmiav manqat

⁶⁰ Ezoqa nøme, Yesu gimbo-pavam, nqanek manqat giyogem, teqa kha loge-qa yaq-te, yaq ndigu kopoáv, áv gini-einim nqægo, “Nqanek manqat mokho mbaín. Av khazi-ndapém, teqa manqat?”

⁶¹ Yesu é-mòndæ-otév, ndigu tegi paev ezoqam, manqa ndøgeveát, teqa manqat-qa yaq-te. Yaq gezø-ein, “Ge zò, nqanek manqat wema zòmiviz?”

⁶² Av tægoat ndægo. Yaq gé, zo áv khazøté-zæyáz, Ezoqam-ge Yo tozo-ometam, nango teqavig, ma bugukhokhof ge:goam?

⁶³ Ezoqa khandi, Mbumbukiam-gé Nqova zø-etoám. Kha yakhapus-mba, kopømba mbain tøkhandi:v. Manqat ndøgo, zo qazø-manqatam, ndøgo Mbumbukiam-gé Nqova-ús neka khandi-ús.

⁶⁴ Geté zo mokho-te, ezoqa nøme no unimanqatinteáv.”

Yesu nqanek manqat ge-ein, zapa ndøgo. Ndego sasae ande ge:ngaz, ndego é-mòndæ-otév, gekha ezoqam ndigu, te-te unimanqatinteav tigoat neka gekha ezoqam ndego, qaqa ezoqam-qa zenda-te vòvè.

⁶⁵ Yaq Yesu manqat nøme áv gene-ein nqægo, “No nakémbá qazø-ein, av nqægo, ezoqa kopømba mbain no-te tinduzav, ndigu noge Tat ituzaeav tøgoat.”

⁶⁶ Ta khøwa-te ndøgo, Yesu-gi paev ezoqa kandambá, zitá gini-wuowém. Yaq ndigu ndego sekemba paeveáv.

⁶⁷ Yaq Yesu ekeza paev ezoqa tuelv gezøbevap, “Gebá zo? Até zó-a, ndozó-nøuvønem?”

⁶⁸ Yaq Saemon Pita gembo-qavøiu, “Evézøza. Gé, ni qo teiqøuvøqem, yaq gekha ezoqam-tè qeítóniáv? Qoqa manqat, ezoqa khandi miavmiav zø-etoám.

⁶⁹ Ni mòi-unimanqatiním neka mòtinøtén, av nqægo, Ezoqa Ndaføyamba-qape qó, ndego Mbumbukiam gendo-khofotav.”

⁷⁰ Yaq Yesu gezø-qavøiu, “Zo ezoqa tuelv, no nøkezan nøvevesám. Geté zo mokho-te, ezoqa kopo, ndego ezoqa soqaqapé.”

⁷¹ Yesu nqanek manqat, Zudas me-ein. Saemon Iskaliot-gé yó. Yesu-gi paev ezoqa tuelv, nøme ndégo tegoám. Geté vaev-te, ndego sègembo-qambún, qaqa ezoqam-qa zenda-te vøve.

7

Yesu-gi namba-qaniap, ndigu ndego unimanqatinteav gigoam

¹ Taqa zita-te, Yesu Gelili plovins-té ge-okhoám. Ndego poeveáv, Zudia plovins-te tewav. Zapa ndøgo, ta manqei-te ndøgo, Zu megetapak, laelae-qa mbogoám.

² Ta khøwa-te ndøgo, Zu ezoqam-qa khøwa kandakanda, ndøgo khoev-qasis gipuanumatun, avønín qagoám.

³ Yaq Yesu-gi namba-qaniap, áv gimboe-einím nqægo, “Nqanek manqei vø-iváv. Zudia plovins-té qonøqáv. Yaq qogí paev ezoqam, umingiap matev ndøqeivím, qoqomatønumatun.

⁴ Ezoqa tømbo-pøovat, ezoqa ewaqape teqa yaq-te tizøtez, yaq kopømba mbain, tekhono. Qo unimanqatin, matev kandakanda ndoqo-matanam, yaq ezoqa ewaqape bèqamekhám.”

⁵ Yesu-gi namba-qaniap, nqanek manqat gi-einim, zapa ndøgo. Até ndigú-a, ndego unimanqatinteáv.

⁶ Yaq Yesu gezø-ein, “Nogi khøwa eqeieqei fakhazaneáv. Zuá. Geté zo-te, khøwa ate ndi:gu, eqeieqei.

⁷ Manqei-qape ezoqam, kopømba mbain, zo tisanqabat. Geté ndigu no, gèsanqaná. Zapa ndøgo, no ndigu áv qazømbe-manqaté nqægo: Tiqa matev soqáin.

⁸ Zo vòzáv ndøgo, møvøna kandambaqape-te. No naqanøká nónavák. Zapa ndøgo, nogi khøwa eqeieqei fakhazaneáv. Zuá.”

⁹ Yesu nqanek manqat ge-ein, yaq ndego Gelili plovins-té segeqóm.

Yesu ezoqa Zelusalem taon-te, møvøna kandambaqape-te ge:zømesimam

¹⁰ Yesu-gi namba-qaniap, møvøna kandambaqape-te gi:zav, yaq vaev até Yesú-a, vøwav. Geté ndego ambá ezoqa ewaqape-qá bøi-tè genø-okhoám, geté khonoam-té genø-okhoám.

¹¹ Yaq møvøna manqei-te ndøgo, Zu megetapak gèmbovawém. Gibevøpem, “Ngenek gekham-tè gégo?”

¹² Ezoqa kopoáv, teqa manqat mokho-mbá gunu-manqatám. Ezoqa nøme áv gini-manqatám nqægo, “Ngenek ezoqa qanimáv.” Geté ezoqa nøme gi-einim, “Mbaín. Ngenek ezoqa ewaqape gètubumít.”

¹³ Geté ezoqa kopo, teqa yaq-te manqat bavokho einiáv. Zapa ndøgo, ndigu Zu megetapak-qá møe ndøgoám.

¹⁴ Møvøna khøwa livin-mba møndømuwán. Yaq Yesu Mbumbukiam-qá khoev-té genøwáv, ezoqa vømè-zømesim.

¹⁵ Yaq Zu megetapak teqa manqat giyogem, ndigu nqova ndafe kandambá. Gi-einim, “Ngenek otevat gekham-tê géndap? Ndego skul kandambaqape-te okhoéáv.”

¹⁶ Yaq Yesu gezø-qavøiu, “Manqat ndøgo, no nqate-zømesim, ambá av nqægo, nøkeza nømendim manqát. Geté teqa ndégo, no ma gende-khofotan.

¹⁷ Gekha ezoqám ndego, Mbumbukiam-qa poev matev paev-qa tego, ndego segé-otév, av nqægo, manqat ndøgo, no nqate-zømesim, Mbumbukiam-tê qando-okhø, ø, no nøkeza matavap-tê qate-zømesim.

¹⁸ Gekha ezoqám ndego, ekeza manqat mba ndemanqate, ndego ekeza iz eqawat-qa mba ndøgo. Geté ndego ezoqam, ndego teqa iz eqawat-qa ndego, ma gende-khofotav, ndego unimanqatin manqat ndømanqaté. Neka te mokho-te, manqa-zapa mbaín.

¹⁹ Zo Mozes, guguna manqat zø-etoám. Geté zo ezoqa kopo, teqa guguna manqat pøpøvumáv. Zo gekha zapá, no lambe-qa ndozogo?”

²⁰ Yaq ezoqa ewaqape gindu-qavøinam, “Nandav manqat, mokho mbaín. Gekha ezoqám, qo løvøqa-qa ndego? Qo nqova soqa qambu-gú, manqat av nandoqote-manqat.”

²¹ Yaq Yesu gendo-qavøiu, “No Sabat khøuwa-te, ezoqa kopo qækhakheivøtem, yaq zo ate ndøzøte-go, nqova nøzøndáf.

²² Geté até zó-a, zo sasae sozogoatún, Sabat khøuwa-te. Zapa ndøgo, até Sabat khøuwa-té-a, zogi nakhei angana ngusu zozø-qogavatún, av Mozes zo guguna manqat gezømbe-etoam. (Geté unimanqatin. Mozes mbá, nqanek matev gengaz. Atanakha-zapazapa-za ndøngazém. Mozes okhokho-tê genøfakhán.)

²³ Zo até Sabat khøuwa-té-a, nakhei angana ngusu zozø-qogøzát. Zapa ndøgo, Mozes zo guguna manqat, áv tezømbe-etoám. Neka zo poeveáv, tozo-nqaoem. Av tægoat ndægo, yaq zo gekha zapá, qaqa ndozogo no-te, no Sabat khøuwa-te, ezoqam-qa kha ate ndægo qækhakheinam.

²⁴ Zo matev mumat-te mba mo:gevèwát. Geté ùnime:-gevewát, gekha matév ndøgo, eqeieqei o soqain.”

Ezoqa Yesu-qa yaq-te go:bevøpem

²⁵ Zelusalem taon-ak nøme, áv gini-einim nqægo, “Gê, ezoqam ngénèk, laelae-qa ndim-bogo?”

²⁶ Nqáe! Ndego manqat ezoqa ewaqape-qá bøi-tê genø-manqaté. Geté ezoqa kopo, manqat-qase einiáv, taqa yaq-te. Gê, ndigu megetapak, peté-matøvemem-a, av nqægo, ndego unimanqatin Mesayá?

²⁷ Geté ngenek ezoqam-qa yaq-te, ni mizi:nøtén, gekham-tê gendówav. Geté Mesaya tendowav, ezoqa gézøtezák, ndego ákendéwav.

²⁸ Yaq Yesu ezoqa Mbumbukiam-qa khoev-te ge:zømesimat, áv gene-akhá nqægo, “Ge zó, no unimanqatin møzøté-zøtez? Neka zo møzøté-zøtez, no gekham-tê qatøndónav? No ambá av nqægo, nøkeza matavap-tê qatøgeavün. Ndego, no ma gende-khofotan, ndego unimanqatin-qapé. Geté zo zøtezateáv ndego.

²⁹ No møtenøtén ndego. Zapa ndøgo, no te-tê tøtøndonáv neka ndégo tendo-khofotán.”

³⁰ Zu megetapak, nqanek manqat giyogem, yaq ambá gemøvøinamín. Geté ezoqa kopo zenda veeáv te-te. Zapa ndøgo, teqa khøuwa khantøzateáv.

³¹ Geté ezoqa kopoáv, ezoqa bawan-qape mokho-te ndøugu, møndø-unimanqatiním. Gi-einim, “Ngenek amba Mesaya goneav tøgonin. Yaq gê, unimanqatin Mesaya tendowavin, ndego amba uningiav matev nøme mba mó:matanamín, av ngenek nge:matanam? Av taoká. Yaq nakémbá, ngenek Mesayá agegó.”

Zu megetapak, Yesu møvøiwat-qa gimbogoam

³² Yaq Felisi ezoqam nqanek manqat giyogem, ezoqa ewaqape khonoam-te Yesu-qa yaq-te gi:manqatav, yaq ndigu Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda namba, Mbumbukiam-qa khoev vos keoge ezoqam ndøkhofotáz. Yesu ambá gemøvøinamín.

³³ Yaq Yesu ezoqa gezø-ein, “No khapé nøtégoák, zo namba. Yaq no te-te ndégo tøtøqaván, no ma gende-khofotan.

³⁴ Zo no zonøvawát. Geté zønømendamák. Ma tøtegoat ndøgo, zo kopømba mbaín, tozotøndozav.”

³⁵ Yaq Zu megetapak, ekeza mokho-mba gibond, “Gê, ngenek gekha manqei genøwāv, yaq ni amba tizimbøe-vawëm, geté zì-ometamák? Gê, ngenek Glik manqei-te okho-qa mbøgo, ndøgo nigi ezoqa nøme ndindu-yageapet, neka Glik ezoqa vømé-zømesim?”

³⁶ Neka gē, ngenek gekhā mé:manqate, av ge-ein nqægo, 'Zo no zonøvwawāt, getē zōnømendamāk,' neka, 'Ma tøtegoat ndøgo, zo kopømba mbaïn, tozotøndozav?'

Khandi ibøkha-qa yaq-te

³⁷ Møvøna-qa vaev khøuwa gimø-khantøzem, ndøgo khøuwa uni kandambaqape, yaq Yesu ezoqa ewaqape-qa megemege-té genø-itán. Yaq āv gene-akhā nqægo, "Gekha ezoqām ndego, ibøkha naq ndømbopapat, ndego no-té geabetøndo-wáv, bē-iz.

³⁸ Mbumbukiam-qa Manqat, āv qane-manqaté nqægo, 'Gekha ezoqām ndego, no te-unimanqatin, te-te ndego, khandi ibøkha ndøqouvát.' "

³⁹ Yesu nqanek manqat, Nqova Mbomambaqape me-ein, ezoqa tindafemat, ndigu ndego ti-unimanqatinim. Ta khøuwa-te ndøgo, Mbumbukiam ezoqam-te, tege Nqova naqanaqá etopøteáv. Zúá. Zapa ndøgo, Yesu iz kandambaqape ndapeav zua ndøgoám.

Ezoqa Yesu zapaya giqatønem

⁴⁰ Ezoqa nøme, ezoqa bawan-qape mokho-te gu:goam, nqanek Yesu-qa manqat gim-boyogem, yaq ndigu āv gini-einim nqægo, "Ngenek unimanqatin Mbumbukiam-gé manqa vevezam ezoqām, ndego tendo-khofotav!"

⁴¹ Neka ezoqa nøme, āv gini-einim nqægo, "Ngenek ezoqam, Mesayá!"

Geté ezoqa nøme gi-einim, "Av taoká. Mesaya Gelili plovins-te gendówavák.

⁴² Zapa ndøgo, Mbumbukiam-qa manqat āv qane-ein nqægo, 'Mesaya ndego Deivid-gé Zeo ndøgoát, ndego nigi kawa ezoqam kandambaqape. Neka ndego Betliem vemia-vé géqán, ta vemia-vé ndøgo, ma Deivid ge:yagam.' "

⁴³ Yaq ezoqa gèqatøném, Yesu zapaya.

⁴⁴ Ezoqa nøme, ndego møvøiwat-qa mbogoám. Geté ezoqa kopo, zenda veeáv te-te.

Zu megetapak, Yesu unimanqatinteav qagoam

⁴⁵ Yaq ndigu vos keoge ezoqam, Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda neka Felisi ezoqam-te giqavaz, yaq ndigu āv gizømbe-beváp nqægo, "Gekha zapá, zo ndego ni-te ndafeav ndozogo?"

⁴⁶ Geté ndigu gindu-qavøinam, "Ezoqa kopo nøme, manqat manqatemáv, av ndego manqat nde:manqate."

⁴⁷ Yaq Felisi ezoqam gezø-qavøiu, "Gé, ndego até zó-a, gétubam?"

⁴⁸ Ni megetapak o Felisi ezoqam-qa mokho-te, ezoqa kopo mbaïn, ndego Yesu nde-unimanqatinat.

⁴⁹ Nginik ezoqa ewaqape, ndego ndi-unimanqatinat, ndigu Mozes-qa guguna manqat zøtezateáv. Mbumbukiam ndigu ndøngiæzó."

⁵⁰ Yaq ndego Felisi ezoqa nøme, Nikodemus, ndego bugukhokhof Yesu-te gemat, ndigu āv gezømbe-ein nqægo,

⁵¹ "Gé, niqa guguna manqat gekhā ndø-ein? Kopømbá, ezoqa løvøte-te tiziveem, ni teqa manqa yogeav tøgoat neka teqa manqa-zapa qeiviav vøgoát? Kopømba mbaïn."

⁵² Yaq ndigu gindu-qavøinam, "Gé, até qó-a, Gelili plovins-ák? Mbumbukiam-qa Manqat ùnime-geveám. Yaq soqóqéiv ndøgo, Mbumbukiam-ge manqa vevezam ezoqa kopo gendówavák, Gelili plovins-te."

*

⁵³ Taqa zita-te, ezoqa ewaqape sège-qavøním.

8

Sævam mambe guiwav, Yesu-te gindu-ituim

¹ Ezoqa ewaqape giqavønim, yaq Yesu Oliv manqei pøyat-té genøwáv.

² Yaq khøuwa nøme qandopave. Qanaqanus lovølova-ús. Ndego Mbumbukiam-qá khoev-té genøveséz. Yaq ezoqa kopoáv, gindupia, te-te. Yaq ndego tenøqóm ndøgo, ndigu vøe-zømesim.

³ Yaq Mozes-qa guguna manqat nømendim ezoqam neka Felisi ezoqam, sævam ndo-ituim. Ngunuk āv giniqatém nqægo, nøkenøkem matev ndøngiú. Mambe me-wáv. Yaq ndugu ezoqa ewaqape-qá megemege-té ginøveém.

⁴ Yaq ndigu Yesu gimbo-einim, "Nømendim ezoqam. Ngunuk sævam āv qatiqatém nqægo, nøkenøkem matev ndøngiú.

⁵ Niqa guguna manqat-te, Mozes manqa āv ginimbi-løvua nqægo, 'Sævam av nguigu, mbaqambaqá qotépóu, bēnanim.' Yaq ndakin qo gekha manqat qó-ein, tuqa yaq-te?"

⁶ Nqanek manqat timbø-einim ndógo, Yesu matemateam-qa mbogoám. Ndego amba manqat soqain te-einim, ndigu ambá manqa ovøyam-té ginø-veemín.

Geté ndego sēgefoé. Yaq manqei-te kokosóv gene-peawám.

⁷ Yaq ndigu sekemba segembo-sinözumát. Yaq Yesu kawa nango gendo-eqa, gezø-ein, "Zo nqazowaní, gekha ezoqám ndego, manqa-zapa mbain ndego, bugukhokhof mbaqambaqa tèabe-ogezó ndego, tu-te."

⁸ Yaq ndego nangó genøfoé, manqei-te vøpeawam.

⁹ Yaq ndigu nqanek manqat giyogem, ezoqa ewaqape sēge-panqaním. Ezoqa kopokopo ndøkhofatám. Ibugukhokhof, laombøkik ndø-ivøvém. Yaq vaev-te, Yesu yakhapus mbá sege-ivøvém, ndugu sævam vømbøyam.

¹⁰ Yaq Yesu kawa nangó gendo-eqá, ndugu sævam vømbø-ein, "Nginik ezoqam kinóqapi? Gé, ezoqa nøme mbain, qoqa yaq-te ndimanqate, av nqægo, qo vønaqaním, qakeza manqa-zapa zapaya?"

¹¹ Yaq ngunuk sævam gundu-qavøiu, "Khanánqa. Ezoqam nøme mbain."

Yaq Yesu gumbo-ein, "Até nó-a, no nø-einák, av nqægo, qo vønaqaním. Mòqoqáv. Geté manqa-zapa nango mògð."

Yesu ndego manqei-qape-qá wáev

¹² Khøuwa nøme, Yesu ezoqa manqat nøme āv gezømbø-ein nqægo, "No manqei-qape-qá wáev. Gekha ezoqám ndego, no tenøndo-paev, ndego bøvivun-te sekemba gé-okhoák. Geté ndego waev mbógoát, ta waev ndøgo, ezoqa khandi ndøzø-etoam."

¹³ Yaq Felisi ezoqam, āv gimbøe-einim nqægo, "Nandav manqat, qo qakeza qote-manqaté, qoqa yaq-te. Yaq kopømba mbain, tei-unimanqatinim."

¹⁴ Yaq Yesu gezø-qavøiu, "Unimanqatín. No nøkeza nøte-manqaté, nqanek manqat. Geté, noqa manqat unimanqatín. Zapa ndøgo, no møtenøtén, no gekham-tē qatøndonav neka no gekham-tē qatøma. Geté zo zøtezeatáv, no ma qatøndenav neka no ma nqatēma.

¹⁵ Zo ezoqa nøme, manqei-qape ezoqam-qá matavap-té qazonø-gevezoát. No ezoqa gevezoatáv.

¹⁶ Geté no tægevezo, yaq noqa gevezoat matev unimanqatín. Zapa ndøgo, no ezoqa ambá nakhapus mbá sægevezoat. Geté no Tát namba niti-gevezoát, ndego ma gende-khofotan.

¹⁷ Zoqa guguna manqat-te, āv qane-peawáp nqægo: Ezoqa menas matev bøi ti-qeivim, yaq ndigu manqa ovøyam-te manqat kopo ti-einim taqa yaq-te, yaq ta manqat ndøgo, unimanqatín.

¹⁸ Até noqa yaq-té-a, matev kopó. Ezoqa nøme, noqa yaq-te tezø-ovøyam, nó, neka ezoqa nøme, noqa yaq-te tezø-ovøyam, nogé Tát."

¹⁹ Yaq ndigu gimbo-bevøpem, "Ge qó, qave kenóqáqape?"

Yaq Yesu gezø-qavøiu, "Zo no zøtezeatáv, neka zo até nogé Tát-a, zøtezeatáv. Zo no amba zøzøte-zøtezin, yaq zo até nogé Tát-a, ndøzøte-zøtezin."

²⁰ Yesu ezoqa Mbumbukiam-qa khoev-te ge:zømezimat, nqanek manqat ate nqægo ta kouwat-te ndøgo temanqatám, ma ezoqa Mbumbukiam-te moni gi-abumam. Geté ezoqa ndego møvøiwateáv. Zapa ndøgo, tege khøuwa fakhazaneáv, ndigu ti-møvøinam. Zuá.

Yesu ová gendovís, ambá av nqægo, manqei-qape-tē gendowāv

²¹ Yaq Yesu ezoqa manqat nøme āv gezømbø-ein nqægo, "No ndænáv. Yaq zo no ambá ndøzønømbø-vawát. Yaq zo zøkeza manqa-zapazapá nambá sòzøtè-pakhaetát. Zo kopømba mbain, tozotøndoav, no ma nqatema."

²² Yaq Zu megetapak, ekeza mokho-mba gibond, "Gé, ndego ekeza kha ndóngiū, yaq nakémbá, ge-ein av nqægo, 'Zo kopømba mbain, tozotøndoav, no ma nqatema.'"

²³ Yaq Yesu gendo-qavøiu, "Zo manqei-qape-ák. Geté no ova-yák. Zo manqei-qape ezoqám. Geté no manqei-qape ezoqám mbá.

²⁴ Yaq nakémbá, no zo qazø-ein av nqægo, zo zøkeza manqa-zapazapá nambá sòzøtè-pakhaetát. Zo unimanqatinēav tøgoat, av nqægo, no ndøgo, yaq zo zøkeza manqa-zapazapá nambá sòzøtè-pakhaetát."

²⁵ Yaq ndigu gimbo-bevøpem, "Gé, qo gekha ezoqám?"

Yaq Yesu gendo-qavøiu, "No zo oskia nøzø-manqatám, no gekha ezoqám."

²⁶ No manqat kandambá nqanøgo, no amba zoqa yaq-te tøte-manqatatin neka vøe-gevezoatin. Geté no manqei-qape ezoqam sa ndógo tæzømbe-manqaté, no te-te qæ-ewagam, ndego no gendo-khofotan. Ngenek ezoqam, teqa manqat unimanqatín.”

²⁷ Yesu nqanek manqat gezø-ein, ndigu mokho ndapeáv, av nqægo, Eve-qá yaq-të gezømbe-manqatám.

²⁸ Yaq Yesu áv gezømbe-eín nqægo, “Zo Ezoqam-ge Yo tozotumu-eqeinam, yaq zo zøtéztézté, no ndégo, neka no ambá av nqægo, matev nøkeza matavap-te mbá qatø-matanám. Geté no sa nqáneq qæmanqaté, av Tat ge:nømand.

²⁹ Ndego ezoqam, no gendo-khofotan, ngégó no namba. Ndego no nøuvønateáv. Zapa ndógo, no oskia ndógo tægoatún, av ndego poev ndømbøego.”

³⁰ Yesu nqanek manqat ge-ein, yaq ezoqa kopoáv gè-unimanqatíním.

Mbumbukiam-qa unimanqatin manqat, ezoqa gënqovotáz

³¹ Ndigu Zu ezoqam, Yesu gi-unimanqatíním, ndego áv gezømbe-eín nqægo, “No noqa manqat mokho-te tozotu-yagat, yaq zo uni nogí paev ezoqam-in zógoát.

³² Yaq zo unimanqatin manqat zøtéztézté. Yaq nqanek unimanqatin manqat, zo gënqovotáz. Yaq zo bavokhó qazonø-fakház.”

³³ Yaq ndigu gindu-qavøinam, “Ni Eibleem-gí zí. Ni ambá av nqægo, ezoqam-gí yaq-fia mbain sasae ezoqám, neka ndigu ni gètøkønát. Gekha zapá, nqoqo-manqate av nqægo, ni bavokho seifakhán?”

³⁴ Yaq Yesu gezø-ein, “No unimanqatín nqazø-manqate. Gekha ezoqám ndigu, manqa-zapazapa ndimatanam, ndigu manqa-zapazapa-gí yaq-fia mbain sasae ezoqám. Ndøgo gètøkøzát.

³⁵ Geté unimanqatín, yaq-fia mbain sasae ezoqam, ezoqam-qa khoev-te ate nonqo gú:goák. Geté khoev eve-ge nakhasam, oskia mú:goát.

³⁶ Zo Mbumbukiam-ge Yo mboqog tezø-mboqozo, zo vozófakház, yaq zo ùni ndøzøte-fakház. Zo manqa-zapazapa-gí yaq-fia mbain sasae ezoqam, sekemba zógoák.

³⁷ No møtenøtén, zo Eibleem-gí zí. Geté zo no pakhapakha khaneam-qa zonógó. Zapa ndógo, noqa manqat, zo mokho-te mbain.

³⁸ No ndógo tæmanqaté, no Tat ge:nømand. Geté zo ndógo tozo-matanám, av zoge zøve ge:zømas.”

³⁹ Yaq ndigu gimbo-qavøinam, “Nigi tat Eibleém.”

Yaq Yesu gezø-ein, “Zo amba Eibleem-gi zi tozogonín, zo matev amba áv tøzøte-matanamín, av ndego ge:matønumam.*

⁴⁰ No zo unimanqatin manqat mba nøzø-manqatám, ndøgo no Mbumbukiam-te qæ-ewagam. Geté zo no pakhapakha khaneam-qa zonógó. Eibleem matev av nqægo matanapøteáv.

⁴¹ Zo áv tøzøte-matanám, av zoge zøve nde-matanam.”

Yaq ndigu gimbo-qavøinam, “Áv taoká. Ni mambe nakheís mbá. Nigi Tat, Mbumbukiam yakhapús.”

⁴² Yaq Yesu gezø-ein, “Mbumbukiam amba zoge zøve tegonín, zo ambá kuku zogonín no-te. Zapa ndógo, no Mbumbukiam-té qatøndonáv, atema zo-te. No ambá av nqægo, nøkeza matavap-të qatøgeavün. Geté no ndégo tendo-khofotán.

⁴³ Zo gekha zapá, mokho ndapeav ndozogo, no manqat nqazø-manqate? Zo ndapeav tøzøtegó ndógo, zo kopømba mbain, noqa manqat tozondapem.

⁴⁴ Zapa ndógo, zo nqova soqaqape-gí nakheís. Zoge zøve ndégo. Gekha matëv ndøgo, ndego ndømbøe-khaneat, zo matanam-qa zógó. Ibugukhokhof, atema ndakin, ndego pakhapakha khaneam ezoqam oskia ndógó, neka ndego elavøqase nøzøneáv unimanqatín-te. Zapa ndógo, te mokho-te unimanqatín mbain. Ndego gekhavozamin, ndego ekeza matev mba mbopaevín. Zapa ndógo, ndego khavozam ezoqám neka khavozam manqat ate ndægo, ndego evé.

⁴⁵ Geté no unimanqatin manqat nomanqaté. Yaq nakémbá, zo no unimanqatinteáv.

⁴⁶ Gè, zo mokho-te, ezoqa kopo kopømbá, noqa yaq-te te-ein, av nqægo, ngenek manqa-zapa ndógó. Kopømba mbain. Av tægoat ndægo, no unimanqatin manqat nqæmanqate, yaq gekha zapá, zo no unimanqatinteav ndozogo?

⁴⁷ Gekha ezoqám ndego, Mbumbukiam-gè, ndego Mbumbukiam-qa manqat gèyogé. Geté zo Mbumbukiam-gé mbá. Yaq nakémbá, zo manqat yogeapáv.”

Yesu gø:megedát, Eibleem gèpdæv

8:28 8:28 Zion 3:14 8:33 8:33 Met 3:9 8:34 8:34 Lom 6:16, 20 8:39 8:39 Met 3:9 * 8:39 8:39 Yesu nqanek manqat tene-eín ndógo. Zapa ndógo, Eibleem Mbumbukiam møndø-unimanqatín. Geté ndigu Yesu uni unimanqatinteáv.
8:41 8:41 Isa 63:16 8:44 8:44 1 Zion 3:8 8:46 8:46 2 Ko 5:21; 1 Pita 2:22 8:47 8:47 1 Zion 4:6

⁴⁸ Yaq Zu megetapak, Yesu gimbo-einim, “Ni mõi-einím. Qo Samalia ezoqám. Neka qo nqova soqa qambugú.”

⁴⁹ Yaq Yesu gezø-qavøiu, “No ambá av nqægo, nqova soqa nømbugú. Av taoká. No Tat nombovizáp. Geté zo noqa iz, zòvoát.

⁵⁰ No ambá av nqægo, nøkeza iz eqawat-qa nogó. Geté ezoqa ndégó, noqa iz eqawat-qa ndego. Ndego no eqeieqi me:næná.

⁵¹ No unimanqatín nqazø-manqate. Gekha ezoqám ndego, noqa nømendim manqat tembopavat, ndego miavmiav løvøte géqeivák.”

⁵² Yaq ndigu Zu ezoqam gimbo-einim, “Ndakin ni møtinøtén, av nqægo, qo nqova soqa nandeqambú:gu! Qoqa manqat, mokho mbain. Eibleem møndønanim neka até Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqám-a, vøpakhaez. Geté qo av qoqote-manqaté nqægo: Gekha ezoqám ndego, qoqa nømendim manqat tembopavat, ndego miavmiav løvøte géqeivák.

⁵³ Gè, qo nigi atanakha-zapa Eibleem neka Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam, moqóløvub, ndigu gipakhaez? Qo qakeza kha gekha qotéveve?”

⁵⁴ Yaq Yesu gezø-qavøiu, “No amba nøkeza iz tæ-eqawatin, ta iz eqawat mokho ambá mbain. Geté noqa iz, noge Tat ndø-eqawát. Ezoqa ndégo, zo ndøzøte-manqate, av nqægo, ndego nigí Mbumbukiam.

⁵⁵ Zo ndego zøtezeatév. Geté no ndego møtenøtén. No amba av tøte-manqatein nqægo, no ndego nøtenøtenák, yaq no ambá khavozam ezoqam nogonín, av zo ndøzøte-go. Geté no ndego møtenøtén, neka no teqa manqat o-mba notondapé.

⁵⁶ Zoge atanakha-zapa Eibleem, ndego noqa fakhane khøuwa-qa khanakhanakh-us mo:kewagám. Yaq ndego møndøqeiv. Yaq khanakhanakh kandambá gendap.”

⁵⁷ Yaq ndigu gimbo-einim, “Qoqa manqat nandav, mokho mbain. Qo viav fifti ndapeáv. Zuá. Yaq gé, qo Eibleem av khoqoté-omet?”

⁵⁸ Yaq Yesu gendo-qavøiu, “No unimanqatín nqazø-manqate. Eibleem qaneav gegoam, no nõgoám.”

⁵⁹ Yesu nqanek manqat ge-ein, yaq ndigu mbaqambaqa mba ndøpitáz. Ambá gepouimín. Geté Yesu é-møndøpeó, Mbumbukiam-qa khoev vø-ivav.

9

Yesu ezoqam gekhakheinøvem, ndego bøi waev mbain geqan

¹ Yesu gewav, yaq bøi waev mbain ezoqam ndø-omét. Ndego av teneqán. Bøi waev mbain.

² Yaq ekeza paev ezoqam gimbo-bevøpem, “Nømendim ezoqam. Gè, ndego bøi waev mbain geqan, ndøgo gekha ezoqam-qá manqa-zapá? Ndøgo ekezá manqa-zapá, ó, evøndipakha-qá manqa-zapá?”

³ Yaq Yesu gendo-qavøiu, “Ndego bøi waev mbain geqan, ndøgo ambá av nqægo, ekeza manqa-zapa zapayá, av evøndipakha-qá manqa-zapa zapayá. Geté te mokho-te, Mbumbukiam-qá bazaføgakh tabete-qeiví.

⁴ Ate av-te paveat ndægo, ni teqa sasae, ndego no gendo-khofotan, é-bizigoném. Geté bøvun nqágeáv. Yaq ta khøuwa-te ndøgo, ezoqa kopo kopømba mbain, sasae tego.

⁵ No manqei-qape-te nqægo, no manqei-qape-qá wáev.”

⁶ Yesu nqanek manqat gumu-ein, yaq manqei-te, køse ndøpisib. Yaq gèqøozó, vø-menegim. Yaq até gendego, ta qoq ndøgo, bøi waev mbain ezoqam-qá bøi-té genøgí,

⁷ vømbø-ein, “Møqoqá. Bugug Siloam kewan-qasi-té qomøsungúz.” (Siloam, taqa manqa mokho nqáneq, “Ezoqam gikhoføvem.”) Yaq ndego bøi waev mbain ezoqam, sègewáv, bugug vømøsunguz. Yaq gendogavan, teqa bøi sège-eqeieqi.

⁸ Taqa zita-te, ndigu ezoqam, khoev avønin qazø-puatam neka ezoqa nøme ndigu bugukhokhof gi-ometupam, ezoqa gígíap-qa gezøvi:mam, gèbevøpém, “Gè, ezoqam ngénèk, nakhoa-te geqonumam, ezoqa gígíap-qa gezøvi:mam?”

⁹ Ezoqa nøme gindu-einim, “Ezoqam ngének.”

Geté ezoqa nøme gindu-einim, “Mbain. Teoká ndego. Ngenek andé teqa bugug me:keogé.”

Geté ndego ezoqam, bøi waev mbain gegoam, ekezan av gene-ein nqægo, “Ezoqam nó.”

¹⁰ Yaq ndigu gimbo-bevøpem, “Gè, av khanégo, qo ndakin ndoqo-keoge?”

¹¹ Yaq ndego gendo-qavøiu, “Ndego ezoqam, iz nqambogo Yesu, ndego qoq ndøqoá, noqa bøi-te vø:ge. Yaq av genømbe-ein nqægo, ‘Siloam kewan-qasi-té qonøqáv, bugug voqomø-sungúz.’ Yaq no sænáv, bugug vøemø-sunguz. Qatumu-sunguz ndøgo, yaq no kopømbá qækewag.”

12 Yaq ndigu gimbo-bevøpem, "Gè, ndego ndakin kenáqape?"

Yaq ndego gendo-qavøiu, "No nøtenøtenák."

Bøi waev mbain ezoqam, ndego Yesu gekhakheinøvem, Felisi ezoqam gimbo-sinøzømem

13 Taqa zita-te, ndego ezoqam, bøi waev mbain gegoam, Felisi ezoqam-té ginøndafém.

14 Ta khøuwa-te ndøgo, Yesu qoq geqoa, yaq ndego bøi waev mbain ezoqam vøkhakheinøvem, ta khøuwa ndøgo, Sabat khøuwá.

15 Yaq ndakin até ndigu Felisi ezoqám-a, vømbø-bevøpem, av nqægo, ndego bøi waev ande áv kenëndap?

Yaq ndego gezø-ein, "Ndego noqa bøi-te, qoq mo-gé, yaq no buguv vøemø-sunguz. Yaq ndakin no kopømbá nqækeoge."

16 Yaq Felisi ezoqa nøme gi-einim, "Ndego ezoqam, ambá av nqægo, Mbumbukiam ndokhofotáv. Zapa ndøgo, ndego Mozes-qa guguna manqat pøpøvumáv, Sabat khøuwa-qa yaq-te."

Geté ezoqa nøme gi-einim, "Gè, ezoqa manqa-zapa-us tegoat, áv khané-go, umingiap matev av nqægo tematønumat?"

Yaq ti mokho-te, qaqae matev ndøgoám.

17 Yaq ndigu Felisi ezoqam, nqawá ginømbo-sinøzømem, ndego ezoqam, bugukhokhof bøi waev mbain gegoam. Gimbo-einim, "Ge qó, áv khoqoté-matavap, teqa yaq-te, ndego bøi geqa-ghakheinam?"

Yaq ndego ezoqam gendo-qavøiu, "Ndego Mbumbukiam-gé manqa vevezam ezoqám."

18 Geté ndigu Zu megetapak unimanqatinteáv, av nqægo, ndego ezoqam bøi waev mbain ndøgoám, yaq ndakin ndego kopømbá ndekeoge. Yaq ndigu evøndipakha ndømøváb.

19 Yaq áv gezømbe-beváp nqægo, "Gè, ngenek zogé yó, zo teqa yaq-te ndøzøte-manqate, av nqægo, ngenek bøi waev mbain geqan? Av tægoat ndægo, gé, áv khané-go, ndakin ndekeoge?"

20 Yaq tegi evøndipakha gindu-qavøinam, "Ni møtinøtén, ngenek nígi yó, neka ngenek bøi waev mbain geqan.

21 Geté ni nøtenateáv, ndego ndakin ande áv kené-keoge o bøi gekha ezoqám mbøkhakheinam. Ekezan mbobevøpém! Ndego møndømu-khouwév. Kopømbá, ekeza tezo-qavøiu."

22 Ndigu evøndipakha, nqanek manqat tini-einim ndøgo, ndigu Zu megetapak-qá møe ndøgoném. Zapa ndøgo, ndigu Zu megetapak, manqat é-møndø-kopo-ném, av nqægo, gekha ezoqám ndego, te-unimanqatin, av nqægo, Yesu ndego Mesayá, yaq ndego ezoqam gembøé-khafeném. Zu ezoqam-qa guliguli khoev-te, sekemba gé-okhoák.

23 Yaq nakémbá, tegi evøndipakha gi-einim av nqægo, "Ngenek møndømu-khouwév. Ekeza mbobevøpēm."

24 Yaq ndigu Zu megetapak, ndego ezoqam, bøi waev mbain gegoam, nqawá ginømbo-akhaém, vømbø-einim, "Mbumbukiam-qa iz-te, qo unimanqatin manqat qó-eín. Ni møtinøtén, nandev ezoqam qo ndoqote-manqate, ndego manqa-zapa-us ezoqám."

25 Yaq ngenek ezoqam gendo-qavøiu, "No nøtenateáv, ndego manqa-zapa-us ezoqám penømakhaya. No sa nqáneq qatenøtén. No bøi waev mbain nogoám. Yaq ndakin no kopømbá nqækeoge."

26 Yaq ndigu gimbo-bevøpem, "Gè, ndego gekha matev qámatanam? Ndego qoqa bøi áv kené-khakheinam?"

27 Yaq ndego gendo-qavøiu, "No møezø-eín. Geté zo yogeáv. Gekha zapá, zo nqawa yoge-qa ndozogo? Gè, ate zó-a, zo tegi paev ezoqam gone-qa zógo?"

28 Yaq ndigu mbøni nqosøgeap mboyoqém, vømbø-einim, "Tege paev ezoqam, qó. Ni Mozes-gí paev ezoqám.

29 Ni møtinøtén, Mbumbukiam manqat Mozes mbomanqatám. Geté nandev, ni unimi-nøtenateáv. Até ndøgó-a, ma gendewav, ni nøtenateáv."

30 Yaq ndego gendo-qavøiu, "Nandav nqova ndafe-ús, zo zøtezteav ndozogo, ndego ma gendewav, yaq ndego no bøi vønø-khakheinam.

31 Ni mízi-nøtén, Mbumbukiam manqa-zapa-us ezoqam-qa manqat yogeapáv. Geté gekha ezoqám ndigu, ndimbovizap neka matev ndimatanam, av ndego poev ndømbøego, ndígu tezøyogé.

32 Manqei-qape ande qæfakhan, atema ndakin, ezoqa yogeáv av nqægo, ezoqa bøi waev mbain ezoqam ndøkhakheinøvem, ndego bøi waev mbain geqan, vøkewäg.

33 Ndego ezoqam, amba Mbumbukiam khofotøveav tegonin, ndego matev-qase ambá gé:matanamák."

³⁴ Yaq ndigu gindu-qavøinam, “Qo manqa-zapa mokho-té qonøqáq. Yaq ge qô, ni nømendim-qa qógo?”

Yaq ndigu gëmbøe-khafeném, tiqa guliguli khoev-te nqawa gé-onák.

Ezoqam ndigu unimanqatinteav ndigu, ndigu andé bøi waev mbain ezoqám

³⁵ Yesu ge-ewag, av nqægo, Felisi ezoqam ndego ezoqam gëmbøe-khafeném, ndego bøi waev mbain gegoam, tiqa guliguli khoev-te nqawa gé-onák, yaq ge-omet, ndego áv gëmbøebeváp nqægo, “Gé, qo Ezoqam-ge Yo moqó-unimanqatin?”

³⁶ Yaq ndego gendo-qavøiu, “Khanánqa. Qonømbé-éfn, ndego gekha ezoqám? Yaq no ndego nó-unimanqatín!”

³⁷ Yaq Yesu gëmbo-qavøiu, “Qo mòqo-omét ndego. Ezoqam ngének, ndego ndakin manqat ngeqa-manqate.”

³⁸ Yaq ndego ezoqam gendo-ein, “Evézøza. No mòe-unimanqatín!” Yaq até gendego, Yesu-qa megemege-te, katuk ndømkúfi, vømbøvizam.

³⁹ Yaq Yesu gëmbo-ein, “No nqanek manqei-qape-te, ezoqam-qa matev gevewat-qa nøgeavún. Yaq bøi waev mbain ezoqam, bøi tiabiti-kewág, neka bøi eqeieqei ezoqam, bemø-bøi-waev-mbain-ezoqam-ez.”

⁴⁰ Yaq Felisi ezoqa nøme, ndigu avønin giwaniapam, nqanek manqat gimboyogem, ndigu áv gimbøe-einím nqægo, “Ge qô, até ní-a, bøi waev mbain ezoqam qotínæna?”

⁴¹ Yaq Yesu gezø-qavøiu, “Zo amba ande bøi waev mbain ezoqam me tozogonin, zo ambá manqa-zapazapa-yav sozogonín. Geté zo áv qazøte-manqaté nqægo, ‘Ni níkeogé.’ Yaq nakémbá, zo manqa-zapazapa zua zøgø.”

10

Yaya etæ manqat, sip keoge ezoqam eqeieqei-qa yaq-te

¹ Yesu manqat nøme, áv gene-ein nqægo, “No unimanqatín nqazø-manqate. Gekha ezoqám ndego, sip-qa khoev-te, mboqog-anim-te oneav tøgoat, geté khoev-te nakhoa vini-té genøqavíg, ndego aqona ezoqám neka pepen ezoqám.

² Geté sip keoge ezoqam eqeieqei, mboqog-anim-té genø-onín.

³ Mboqog keoge ezoqam, mboqog mbo-mboqozóin. Tegi sip, teqa manqa wag møndæzøtéz, neka vøyogemin. Ndego sip iziz zø-akhayamín, bavokho sasa ndø-itubín.

⁴ Yaq tegi sip bavokho ge-itubín, gèzømbo-megefn, ndigu vømbø-paevemin. Zapa ndøgo, ndigu teqa manqa wag, møndæzøtéz.

⁵ Ndigu ezoqa vini gëmbø-paevemák. Geté møe mbóbøin. Zapa ndøgo, ndigu teqa manqa wag zøtezateáv.”

⁶ Yesu nqanek yaya manqat gezø-eta, ndigu manqa mokho ndapeáv, gekha mé:manqate.

Yesu, ndego mboqóg

⁷ Ndigu nqanek yaya etæ-qa mokho ndapeav qagoam, yaq Yesu manqat nøme áv gezømbe-ein nqægo, “No unimanqatín nqazø-manqate. No sip-gí mboqóg.

⁸ Ezoqa ewaqape ibugukhokhof go:geavun, ndigu aqona ezoqám neka pepen ezoqám. Geté sip tiqa manqat yogeapáv.

⁹ No mboqóg. Gekha ezoqám ndego, no-te tendo-on, ndego khandi ndøndáp. Yaq ndego, kopømba ande av sip me nduigu, gé-onimát neka nango vøfakhanát, gagayag eqeieqei loge nonqo vømøqeivát.

¹⁰ Aqona ezoqam, sip aqonøvem neka zitøge neka ngiæzoat-qa mba ndo-okhoatún.

Geté no ezoqa khandi etoam-qa nogeavún. Yaq ta khandi ndøgo, tåbete-tøvá, ti mokho-te.”

Yesu, ndego sip keoge ezoqam mbomambaqapé

¹¹ Yaq Yesu manqat nøme ge-zømas, “No sip keoge ezoqam mbomambaqapé. Sip keoge ezoqam mbomambaqape, ekeza khandi géсанqáo, sip zapaya.

¹² Geté ezoqa nøme, ndego sip keoge sasae, moni qaqasam nonqo mba ndego, ndego segéteit, gaqo khobos te-omet. Ndego sip segézuváz. Zapa ndøgo, ndego sip keoge ezoqam eqeieqei mbá neka ndigu sip ekezán mbá. Yaq gaqo khobokhobos, sip segé-ngeasám, vøpanqaním.

¹³ Ezoqam av ngenek nge:go, ndego sasae, moni qaqasam nonqo mba ndøgoatún, neka ndego sip gezømbé-køfiayák.

¹⁴ Sip keoge ezoqam mbomambaqape, nó. No nøkeza sip møtenøtén, neka ndigu no vøezøtez,

¹⁵ ate av-té, Tat no ge-otev neka no ndego vøtēnøten. Yaq no nøkeza khandi nòsanqáo, sip zapaya.

¹⁶ No sip nøme ndinøggó. Ndigu nqanek sip uta mokho-té mbá. Até ndigú-a, batøndo-khatób. Ndigu noqa manqa wag ndøyogém. Yaq sip bawan kopo mé-goát, neka sip keoge ezoqa kopo vøzógoát.

¹⁷ Tat kukú no-te. Zapa ndógo, no nøkeza khandi nòsanqáo, ezoqa zapaya. Yaq no nango tåbate-khandi:n.

¹⁸ Ezoqa ambá av nqægo, no khandi ndævimbām. Geté no nøkeza poev-té qatòsanqáo. No bazaføgakh nqanøggó, nøkeza khandi tæsanqao neka nqawa vøendåp. No Tat nø-eín, matev av nqægo tægo.”

¹⁹ Yesu nqanek manqat ge-ein, yaq Zu megetapak nangó ginø-qatøném.

²⁰ Ndigu ezoqa kopoáv, åv gini-einím nqægo, “Nandev ezoqam, nqova soqa mbøigú! Matavap kumbøgeáp, nandev. Gekha zapá, zo teqa manqat ndozoyoge?”

²¹ Geté ezoqa nøme, åv gini-einím nqægo, “Manqat av nqægo, kopømba mbain, nqova soqa-us ezoqam-te tøndo-fakhatat. Neka gé, nqova soqa, bøi naev mbain ezoqam av kené-khakheinøvém?”

Yesu gisanqawem

²² Zelusalem taon-te ndógo, pindap khøuwa kandambaqape ndøfakhán. Zu ezoqam, Mbumbukiam-qá khoev mboqoat khøuwa mbomatavupatún, ma ibugukhokhof ndógo, Mbumbukiam-qá khoev nqawa teqa zenda-te giveem. Ta khøuwa-te ndógo, qozaq viav ndø-ogitát.

²³ Yesu Mbumbukiam-qá khoev uta mokho-te, Solomon-qá lou-qase-té ge-okhoám.

²⁴ Yaq Zu megetapak ndøpindám, te-te, vømbø-bevøpem, “Gê, ni manqat ndaføyamba gekha khøuwá qonimbí-eín? E-moqoni-eín: Gê, qo Mesayá?”

²⁵ Yaq Yesu gezø-qavøiu, “No møezø-eín. Geté zo no unimanqatinteáv. Matev ndógo, no Tat-qa iz-te nqæmatanam, zo ndógo tønè-zømesimít, av nqægo, no gekha ezoqám.

²⁶ Geté zo no unimanqatinteáv. Zapa ndógo, zo nogí síp mbá.

²⁷ Nogi sip, manqa wag nø-ewagatún. No møtenøtén ndigu, neka no ndigu genøpáev.

²⁸ No ndigu khandi miavmiav nøzø-etoám. Ndigu sa genø-nasinimák. Ezoqa kopo, ndigu noqa zenda-te gévimbamák.

²⁹ Noge Tat, ndego no ndigu genø-etoam, ndego ezoqa ewaqape unime-løvubám. Ezoqa kopømba mbain, ndigu Tat-qa zenda-te te-viwam.

³⁰ No neka Tat, ni kopó.”

³¹ Yesu nqanek manqat ge-ein, yaq ndigu Zu megetapak, nqawa mbaqambaqa mba ndøpitáz. Ambá gepouimín, vølaemin.

³² Yaq Yesu gezø-ein, “No matev eqeieqei kopoav nomatønnumám, zoqa bøi-te, ndógo Tat-te qando-fakhanam. Yaq gé, nqanek matev eqeieqei ate ndægo, kopo åkhanégo, ta zapaya ndógo, no lambe-qa nqazonøgo?”

³³ Yaq ndigu gimbo-qavøinam, “Ni ambá av nqægo, qoqa matev eqeieqei zapayá qatí-pouqøbém, vøi-laqabém. Geté ni ndógo tøtí-laqabém. Qo Mbumbukiam-qá iz qongi:wát. Qo ezoqam mbá, qo. Geté qo Mbumbukiam-qá qote-khamasiáp.”

³⁴ Yaq Yesu gezø-qavøiu, “Zoqa guguna manqat-te, Mbumbukiam åv gene-eín nqægo, ‘No møezø-eín: Zo mbumbúk.’

³⁵ Ni mízi:nøtén, manqat ndógo, ta mbuk-te ndøpeawap, unimanqatín. Mbumbukiam-qa Manqat gé-enendák. Mbumbukiam ndigu mbumbuk me:zæb, ti-te ndigu teqa manqat qafakhan.

³⁶ Av tægoat ndægo, yaq gekha zapá, zo no ndozonø-manqate, ‘qo Mbumbukiam-qá iz qongi:wát’, no qæ-ein, av nqægo, no Mbumbukiam-gé Yø. No Tat ndøveatán neka nqanek manqei-qape-te vøndø-khofotan.

³⁷ No amba matev matønnumav tægonin, av noge Tat ndømbøe-poev, yaq ság, zo no ndø-unimanqatiním.

³⁸ Geté no møematønnumatún. Yaq nakémbá. Zo noqa manqat unimanqatin poeveav tozogoat, zo noqa matev matanam zó-unimanqatiním. Yaq zo tøzøtè-zøtéz ndógo, neka mokho vozóndapém, av nqægo, Tat no mokho-té gunu:gú neka no Tat mokho-té qatu:gú.”

³⁹ Yesu nqanek manqat ge-ein, yaq ndigu ambá nqawá ginø-møvøinamín. Geté ndego sègezømbo-navøém.

⁴⁰ Taqa zita-te, Yesu nqawa Zoden kea yaq-keoqá genøveséz, ta manqei ndógo, ma bugukhokhof Zion ezoqa ibøkha iz gezømbe-etoumam. Yaq ndógo temøqóm.

⁴¹ Yaq ezoqa kopoáv gimøndæ-pindam. Ndigu äv gini-manqatám nqægo, “Zion uningiap matev goneäv. Geté manqat ate ndægo, ngenek ezoqam-qa yaq-te ge-manqatam, unimanqatín.”

⁴² Yaq ndøgo, ezoqa kopoáv, gè-unimanqatiním ndego.

11

Lazales genanim

¹ Ezoqa mõndøgoám. Iz Lazalés. Ndego enqoni mbogoám. Ndego tegi sænakheis namba, Meli neka Mata, Betani vemiaiv-té giyagám.

² Ngunuk Meli, tuge anganø-m-yo Lazales enqoni qambogoam, ndúgu, tae etet sisip mbomambaqape, Evezøza-qa zenda tokhotapak-te guoqouz neka yaq susu ekeza izum vømbøe-voogim.

³ Yaq ndigu Lazales-gi sænakheis manqat ndøkhofotøvém, Yesu-te, “Evezøza, qoge qafu mbomambaqape, enqoni mbogó.”

⁴ Geté Yesu nqanek manqat ge-ewag, ndego äv gene-eín nqægo, “Nqanek enqoni, løvøte-te gé-ituák. Geté tønefakhán ndøgo, Mbumbukiam-qá iz mé-eqá, neka Mbumbukiam-ge Yo, iz kandambaqape vøendáp.”

⁵ Yesu poev kandambá, Mata-te neka tugu namba qawan-te neka Lazales-te.

⁶ Geté Lazales-qa enqoni-qa yaq-te manqat ge-ewag, ndego nakhamas-te okhoeäv ti-te. Geté ta manqei-te ndøgo, ma ge:goam, khøuwa menas nøme, mõndø-qovezám.

⁷ Taqa zita-te, ndego ekeza paev ezoqam, äv gezømbe-eín nqægo, “Nqawa Zudia plovinsté qazinø-qaván, Lazales bizimø-ometam.”

⁸ Geté tegi paev ezoqam gimbo-qavøinam, “Nøméndim ezoqam. Nømønqei qagoam, ezoqa qo ambá nandí gini-pouqabemín ndøgo, vølaqabemín. Gè, qo unimanqatín, veseze-qa qógo?”

⁹ Yaq Yesu gezø-ein, “Paveat kopo-te, khøuwa iziz tuélv nqambøigu. Gekha ezoqám ndego, paveat-te te-okhoat, ndego kopømba mbaín tekhaotav, vøbøiäv. Zapa ndøgo, paveat-qá waev-té genø-okhoat.

¹⁰ Geté gekha ezoqám ndego, bøivun-te te-okhoat, ndego ndøkhaotáv, vøboiäv. Zapa ndøgo, ndego waev mbaín.”

¹¹ Taqa zita-te, Yesu manqat nøme, äv gezømbe-eín nqægo, “Nigi nøfu Lazales, venanqei ndøbuvít. Geté no nangó qamøtiú.”

¹² Yaq tegi paev ezoqam gindu-qavøinam, “Evezøza. Qanimáv. Ndego ndebuvit, yaq ndø-eqeieqei-év.”

¹³ Ndigu até vøe-einim, Yesu Lazales-qa venanqei sømbiam-qa yaq-te mba me:manqaté. Geté ndego teqa løvøte-qa yaq-té gene-eín.

¹⁴ Yaq Yesu manqat ndaføyamba zø-eín, “Lazales mõndønanim.

¹⁵ Geté zo zapaya, no khanakhanák, no te namba goneav qagoam. Yaq zo kopømbá, no tønè-unimanqatiním. Geté, ság. Nðakin ziniäv te-te.”

¹⁶ Yaq Tomas, iz nøme gimbo-akhaemam, qaqangeáp, paev ezoqa nøme äv gezømbe-eín nqægo, “Sá bizimuniäv. Yaq sizimú-pakhaén te namba.”

Yesu ndøgo, ezoqa løvøte-te ndekhandi:zat neka khandi ndězø-etøám

¹⁷ Yesu Betani vemiaiv-te gemøfakhan, yaq äv gene-ewág nqægo: Lazales manqei-pakha-te mõndø-utøvém. Nðakin khøuwa foa mõndømø-navøém.

¹⁸ Yaq Betani vemiaiv-a, yaq Zelusalem taon, taqa atap khapémbá. Tri kilomita mbá.

¹⁹ Zudia ezoqam kopoáv ginduzav, Mata neka Meli eiv vømøzø-tøkē, tigi anganø-m-yo gezømbe-nanim.

²⁰ Mata gu-ewag, av nqægo, Yesu ngégeäv, yaq nakhoa-té gunøwáv. Yesu mbøeqatáz. Geté Meli khoev-té guñoqotám.

²¹ Yaq Mata Yesu gumbo-ein, “Evezøza. Qo amba nqanek toqogonin, yaq noge anganø-m-yo, ambá gé:nanimák.

²² Geté no mõtenøtén, até ndakín-a, qo Mbumbukiam andē gekha mē toqombo-viam, ndego ndøqa-etoám.”

²³ Yaq Yesu gumbo-qavøiu, “Qoge anganø-m-yo nango ndøkhandi:v.”

²⁴ Yaq Mata gundu-ein, “No mõtenøtén. Vaev khøuwa-te, løvøte ezoqam tikhandi:z, até ndegó-a, tékhandi:v.”

²⁵ Yaq Yesu gumbo-ein, “Ezoqam nó, ezoqa løvøte-te nqækhandi:zat neka khandi nqázø-ëtøám. Gekha ezoqám ndego, no nde-unimanqatinat, ndego géyagét, oskia ndego tenanim.

²⁶ Neka gekha ezoqām ndego, ndeyage neka no ndē-ūnīmānqādnāt, ndego génanimák. Gè, qo nqanek moqó-unimanqatin?”

²⁷ Yaq ndugu gundu-qavøiu, “Evézøza. No mðe-unimanqatin, av nqægo, qo Mesayá. Mbumbukiam-gé Yó. Qo ndégo, Mbumbukiam manqat ge-ein, av nqægo, nqanek manqei-qape-te tendo-khofotav.”

Yesu Lazales-qa gevin

²⁸ Mata nqanek manqat gumu-ein, yaq tugu namba qawan-té gunøqaván, Meli, manqat vømømbø-ein. Sègembo-voá, gumbo-ein, “Nømendim ezoqam møndø-geavún. Ngégó nqanek. Qoqa ndøbeváp.”

²⁹ Meli nqanek manqat gu-ewag, yaq ndugu até gundigu, gè-itán, te-te vøwav.

³⁰ Yesu vemiyav mokho-te fakhaneav ndøgoám. Ndego zua ndo-goám, ma Mata gumiqat.

³¹ Ndigu Zu ezoqa nøme, Meli namba khoev-te gigoam, eiv gimbo-tøkeam, gi-ometam, av nqægo, ndugu nakhamas-te gu-itan, vøfakhan, yaq ndigu gømbo-paevém. Ndigu até vøe-einim, manqei pakha-tè gunømä. Gemøvin.

³² Meli Yesu-te gumufakhan, gu-omet, yaq teqa zenda tokhotapak-te, ekeza kha, manqei me:laváo, vømbo-ein, “Evézøza. Qo amba nqanek toqogonin, yaq noge anganøm-yo ambá gé:nanimák.”

³³ Yesu Meli gu-omet, gu-eivam, neka ndigu Zu ezoqa nøme, namba gi:geavun, vøeivumam, ndego mbøni mbonqosøgím, tanakh vøzøgo.

³⁴ Yaq gezøbevap, “Zo ndego gekham-tè qazomø-otøvem?”

Yaq ndigu gindu-qavøinam, “Evézøza. Biziniáv, vømøqeiv.”

³⁵ Yaq Yesu gèvin.

³⁶ Yaq ndigu Zu ezoqam, av gini-einim nqægo, “Ndæ! Ndego kuku kandambá qambo-goam te-te.”

³⁷ Geté ezoqa nøme av gini-einim nqægo, “Ngenek, ndego bøi waev mbain ezoqam ndøkhakheinøvém. Yaq gé, kopømba mbaín, Lazales amba tekhakheinøvemin? Yaq ndego ambá génanimák.”

Yesu Lazales løvøte-te gekhandiv

³⁸ Yesu manqei-pakha-te gemefakhan, mbøni kandambaqape, nangó qanømbo-nqosøgím. Ta manqei-pakha ndøgo, køi nqá. Mboqog mbaqambaqa-qapé gini-tokavám.

³⁹ Yaq Yesu gezø-ein, “Mbaqambaqa-qape vø-qambesømém.”

Geté Mata, ndugu løvøte ezoqam-gu sævømiu, gundu-ein, “Evézøza. Vøvanq unimé-soqá. Ndego khøuwa møndømbo-foa-éz, manqei-pakha-te ngu:gu.”

⁴⁰ Yaq Yesu gumbo-ein, “No møtaqa-ein. Toqo-unimanqatin, yaq Mbumbukiam-qa bazaføgakh-qape qóqeiv.”

⁴¹ Yaq ndigu ezoqam até gindigonem, mbaqambaqa-qape vø-qambesømém.

Yaq Yesu ová genøqán. Yaq av gene-ein nqægo, “Tát! No ike kandambá qo-te. Qo noqa manqat, mðqo-ewág.

⁴² No møtenøén, qo noqa manqat oskia qøvyogé. Geté no nqanek manqat ti zapaya ngínik qate-manqaté, ezoqa ewaqape ngiwaniap. Ngínik tiabiti-unimanqatinim, av nqægo, no qo qotøndo-khofotán.”

⁴³ Yesu nqanek manqa manqate qamømbøe-navøem, yaq kandambaqapé møndæ-akhá, “Lázales. Møqotøndo-fakháq!”

⁴⁴ Yaq ngenek ezoqam, genanim, sègendo-fakhán. Teqa zenda lou geagim nonqo neka zenda tokhotapak-te, ndabua até gembøe-løvøtupám, neka kawa-te vømbo-løvøtupam.

Yaq Yesu ezoqa av gezømbe-ein nqægo, “Ndabua nandav, vømbo-nqovozømém, bēwav.”

Yesu ande gimboe-voqoem

(Met 26:1-5; Mak 14:1-2; Luk 22:1-2)

⁴⁵ Ndigu Zu ezoqam, Meli-te gindupia, yaq matev giqeivim, Yesu gematanam, ndigu ezoqa kopoáv, gè-unimanqatinim.

⁴⁶ Geté ezoqa nøme, Felisi ezoqam-té ginøzáv, Yesu-qa matev-qa yaq-te, emanqat vømøzø-votot.

⁴⁷ Yaq Felisi ezoqam neka Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda, Zu megetapak nøme ndøpisám. Manqa ndø-ovøemém. Yaq av ginibondát nqægo, “Gekhā zígonēm? Ngenek ezoqam, umingiap matev khápumu-khouwév, ngematanam.

⁴⁸ Sa tizimbo-taket, matev av nqægo sa tegot, yaq ezoqa ewaqape gé-unimanqatinim ndego. Yaq Lom megetapak, Mbumbukiam-qa khoev gèngi:nám neka manqei vønimbí-vinim.”

⁴⁹ Yaq ti mokho-te ndigu, ezoqa kopo, iz nqambogo Kayafas, ndego ta viav-te ndógo Mbumbukiam-ge iziz ezoqam kandambaqape gegoam, ndego av gene-ein nqáego, “Ge zó, matavap mbaín?

⁵⁰ Mozombó-matovemem? Qanimav ndógo, ezoqa kopo tenanim, ezoqa ewaqape zapaya, ambá ndógo, ni ezoqam ate nqazi-gu, sa tizimu-nasinim.”

⁵¹ Kayafas nqanek manqat ge-ein, ndego ambá av nqáego, yakhapus mbá sege-matovém. Geté ndego Mbumbukiam-qá manqat ndóveáz. Zapa ndógo, ta viav-te ndógo, ndego Mbumbukiam-gé iziz ezoqam kandambaqapé. Yaq nakémbá, ndego av ge-ein nqáego, Yesu Zu bawan-ak zapaya mē-naním.

⁵² Geté unimanqatín, Zu ezoqam zapaya mbá mbá. Geté até ti zapaya ndigú-a, Mbumbukiam-gi nakheis ate ndi-gu, manqei-manqei vinivinimba ndindu-yageapet. Yaq até ndigú-a, tiabiti-tókuaném, vómó-kopoéz.

⁵³ Ta khóuwa-te ndógo, Zu megetapak voqoe ndóngazém, av nqáego, Yesu gélaém.

⁵⁴ Yaq nakémbá, Yesu Zudia plovins-te, kha sekemba vøndæveáv. Geté Eflaim vemia-v-té genóváv, ndógo leg-av manqei avónin-te ndógo. Yaq ekeza paev ezoqam namba, ndógo tiyagám.

⁵⁵ Ta khóuwa-te ndógo, Zu ezoqam-qa Pasova khóuwa kandambaqape, avónín qagoám. Yaq ezoqa ewaqape, Zelusalem taon-té ginóqavát, Mbumbukiam-qa bói-te, é-betó-ndafóyamba-ez, tiqa khóuwa kandambaqape nonqo, av Mozes-qa guguna manqat qæ-ein.

⁵⁶ Yaq ndigu Yesu-qa ndóvawát. Mbumbukiam-qa khoev uta mokho-te gimóvat, ndigu av ginibondát nqáego, “Av khazóté-matavap? Ndego petóndéwáv penómakhaya, nqanek móvóna kandambaqape-te?”

⁵⁷ Geté Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda neka Felisi ezoqam, ezoqa manqa é-móndózombo-lóvuá, av nqáego, gekha ezoqám ndego, te-otev, Yesu ákenégo, bészó-ein. Zapa ndógo, ndigu Yesu móvóiwat-qa mboqoám.

12

Meli tae et sisip mbomambaqape, Yesu-qa kha-te gumbøe-qouz

(Met 26:6-13; Mak 14:3-9)

¹ Khóuwa siks mba mu-ewabám, Pasova khóuwa kandambaqape. Yaq Yesu Betani vemia-v-té genóváv. Betani vemia-v ndógo, ma Lazales geqotam, ndego lóvóte-te gekhandi:v.

² Yaq qakhagus ndógo, Yesu zapaya, lou ndókhakheinómém. Mata ndóyogím, lou. Ezoqa nóme, Yesu namba lou loge-te giqonavam, Lazalés.

³ Yaq Meli até gundigu, Yesu-té gunóváv, botol-qase tae et sisip mbomambaqape, fia kandambaqape, vóndóndap, yaq Yesu-qa zenda tokhotapak-te sasa mo-qouz. Yaq ekeza izúm gumbøe-vuogím. Taqa sisip gò:yát. Khoev-qape únime-gutáv.

⁴ Yaq Yesu-ge paev ezoqa kopo nóme, Zudas Iskaliot, ndego vaev sa gemoqambun, av gene-ein nqáego,

⁵ “Nqanek tae et fia kandambaqape, ambá zivi:mín, moni mokho tri andled vizi-qasemin. Yaq moni ndigu, ambá gigiap-av ezoqam zizó-etoamín.”

⁶ Ngenek nqanek manqat ge-ein, ambá av nqáego, gigiap-av ezoqam me:goám. Geté zapa ndógo: Ndego aqona ezoqám. Yesu neka tegi paev ezoqam-gi moni, ndégo tembo-kewagám neka nóme sége-nózózoín, ekezan nonqo.

⁷ Geté Yesu gembo-ein, “Ségembo-iváv, ngunuk. Ei mbá guni-matanám. Nqanek tae et sisip mbomambaqape gugeatam neka noqa kha-te vó:qouz, ngunuk no otónat nonqo me:khakheinómbém.

⁸ Zo gigiap-av ezoqam namba oskia zóté-yageapát. Geté no namba, oskia zí:yageák.”

Lazales gimbo-voqoem

⁹ Zu ezoqa bawan-qape giyogem av nqáego, Yesu Betani vemia-v-té gegó, yaq ndigu tinózáv ndógo. Ndigu ambá av nqáego, Yesu zapaya mbá gini-apát, geté ndigu até Lazales omete-qa ndógoám, ndego Yesu lóvóte-te gekhandi:v.

¹⁰ Yaq Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda, nqanek matev giqueivim, ndigu av gini-voqoém nqáego, “Até Lazalés-a, bízilaém.”

¹¹ Zapa ndógo, Lazales zapaya, Zu ezoqa kopoáv, Yesu-té ginónózáz, ndego vó-unimanqatinim.

Yesu Zelusalem taon-te, ande kawa ezoqam me ge-on

(Met 21:1-11; Mak 11:1-11; Luk 19:28-40)

¹² Yaq khøuwa nøme qandopave, ezoqa bawan-qape Pasova khøuwa kandambaqape-te gindupindam, äv giniyogém nqægo: Yesu Zelusalem taon-té gendówáv. Avønín géfakhán.

¹³ Yaq ndigu epek ndø-upøgím, vømbøe-qatøzem. Yaq äv gini-akhaernát nqægo, "Hosána! Iké: Mbumbukiam-te. Ndego ngenek ezoqam bèkhakheinøvé, Evezøza-qa iz-te ngegeav, ngenek Izlael ezoqam-ge kawa."

¹⁴ Yaq Yesu donki ndakinak ndø-omét. Yaq zita-té gembøeqóm, sasa ndøwav. Taqa yaq-te, Mbumbukiam-qa manqat, é-møndo-eín, av nqægo,

¹⁵ "Zayon ezoqam. Zo møe ndøgó, zo ezoqam, Zelusalem taon-te ndozoyage. Ngé! Zoge kawa ngégeav. Donki ndakinak-qá zita-té gonoqotáv."

¹⁶ Ta khøuwa-te ndøgo, Yesu donki-qa zita-te, Zelusalem taon-te gewav, tegi paev ezoqam nqanek manqat-qa mokho zøtezateáv. Geté vaev-te, Yesu iz kandambaqape gendap, yaq tinizøtéz ndøgo, nqanek manqat, Yesu-qá yaq-té qane-peaupám. Yaq ezoqa Yesu äv timbøematønømé, av Mbumbukiam-qa Manqat bugukhokhof qæ-ein.

¹⁷ Ndigu ezoqa kopoav, Yesu gi-ometam, Lazales gembo-akha, ndego manqei-pakha-te gegoam, neka løvøte-te vøkhandi:v, ndigu nqanek emanqat sège-vøndazát.

¹⁸ Yaq nakémbá, ezoqa kopoav-qape nakhøa-te gizav, Yesu vømbøe-qatøzem. Zapa ndøgo, ndigu nqanek umingiap matev-qa yaq-te, møndøyogém, Yesu gematanam.

¹⁹ Yaq Felisi ezoqam ekeza mokho-mba, äv ginibónd nqægo, "Ndæ, zøtégevím? Ni ezoqa Yesu-qa yaq-te qazizømbi-khafen, kopømba mbaín. Ezoqa ewaqape sègembo-pavét."

Bawan vini-ak, Yesu omete-qa gigoam

²⁰ Ndigu ezoqam-qa mokho-te, Zelusalem taon-te gi-apat, Pasova khøuwa-te Mbumbukiam-qa iz timø-eqanem, Glik ezoqam møndøgoám.

²¹ Yaq ndigu Filip-té ginøzáv, ndego Betsaida vemia-vak, ndøgo Gelili plovin-te, vømbø-einim, "Khanánqa. Ni ambá manqat nimbo-einimín, Yesu."

²² Yaq Filip Endlu-té genøwáv, vømømbø-ein. Yaq ndigu ezoqa menas, sasa ndøzav, Yesu vømømbø-einim.

²³ Yaq Yesu gezø-qavøiu, "Qanimáv. Khøuwa iz møndøndáp. Mbumbukiam avønín, iz kandambaqape mbó-etoám, Ezoqam-ge Yo.

²⁴ No unimanqatín nqazø-manqate. Wit nanga, manqei-te bøiazaneav tøgoat neka pakhaezateav vøgoát, yaq yakhapus mbá segégoát. Geté tipakhaez, yaq nanga ndøviam. Kopoáv.

²⁵ Gekha ezoqám ndego, yage-te møqæ tømboyat, ndego ndækhambuá. Geté gekha ezoqám ndego, nqanek manqei-qape-te, ekeza yage zita te:wua, ndego miavmiav ndøgeatát.

²⁶ Gekha ezoqám ndego, noqa sasae gone-qa ndego, ndego no bønøpáev. Yaq ma no tøtegoat, até ndegó-a, gégoát. Gekha ezoqám ndego, noge sasae ezoqam tegoat, ndego noge Tat, iz kandambaqape mbó-etoám."

Yesu ekeza løvøte-qa yaq-te ge:zømas

²⁷ Yaq Yesu manqat nøme gezø-ein, "No nófofoeapét. Matavap genømbu-kiambøpét. Gé, no gekha manqat nó-eín? Ndøgø? 'Tát! No vøkhandi:n. Nqanek viniv-qape benøfakhán.' Geté äv taoká! No nqáneq qategeavún. Khøuwa eqeieqei møndøndáp.

²⁸ Tát! Qakeza iz vø-eqá!"

Yaq yan-te nqo:go, manqat ndofakhán. Av qane-eín nqægo, "No nøkeza iz, møe-eqá. Yaq no nangó qatø-eqá."

²⁹ Ezoqa ewaqape, ta manqei-te ndøgo giwaniapam neka nqanek manqat vøyogem, nøme äv gini-einim nqægo, "Ndand ndønqøðz." Geté nøme gi-einim, "Enzol ezoqam, manqat mbo-eín."

³⁰ Yaq Yesu gendo-ein, "Manqat nqanek, yan-te qandovis, ambá av nqægo, no zapayá qane-manqatám. Geté zo zapayá qane-manqatám.

³¹ Ndakin Mbumbukiam manqei-qape ezoqam gégevezó, neka ndego manqei-qape kawa ezoqam, Saitan, vø-ogiü.

³² No manqei-qape-te nqægo, ti-eqanonam, yaq no ezoqa ewaqape nókhatób, no-te."

³³ Yesu nqanek manqat ge-ein, tenezømás ndøgo, ndego ande äv kenénaním.*

³⁴ Yaq ezoqa ewaqape gindu-einim, "Mozes-qa guguna manqat, ni qeiyogem, äv qaninømánd nqægo, Mesaya ndego miavmiav ndøyagát. Yaq ge qó, gekha zapá, qo av ndoqote-manqate nqægo, Ezoqam-ge Yo génaním? Neka gé, ndego Ezoqam-ge Yo, gekha ezoqám?"

³⁵ Yaq Yesu gezø-qavøiu, “Waev, zo mokho-te khøuwa nøme khapémbá tøgoat. Zo ndakin waev zua nandazømbego, yaq waev-té qanø-okhó. Soqain ndøgo, zo bøvun tøgutaz. Zapa ndøgo, gekha ezoqām ndego, bøvun-te tema, ndego gé-otevák, ande āv kenéma.

³⁶ Ndakin waev zua ndøgó, zo namba. Yaq nakémbá, vø-unimanqatiním, nqanek waev, yaq até zó-a, vozó-waev-ezoqam-ēz.”

Yaq nqanek manqa manqate qamømbøe-navøem, yaq gèwáv. Gèpeó, ezoqam-te.

Ezoqa kopodv, Yesu unimanqatintedv

³⁷ Yesu ezoqa ewaqape-qa bøi-te, umingiap matev vivinimba kopoáv gematønumam. Geté até ndøgó-a, ndigu unimanqatintedv ndego.

³⁸ Nqanek matev tønefakhán ndøgo, Mbumbukiam-qa Manqat tabete-unimanqatín, tege manqa vevezam ezoqam Aezaya gepeawam. Ndøgo āv qane-manqaté nqægo, “Evézøza. Manqat ndøgo, ni qati-zømesimam, gekha ezoqā ndø-unimanqatín? Neka gekha ezoqā ndømatøvem, av nqægo, nqanek matev kandakanda, Mbumbukiam ndømatanām?”

³⁹ Ezoqa kopømba mbaín, Yesu gé-unimanqatiním. Taqa yaq-te, Aezaya manqat nøme āv gene-eín nqægo,

⁴⁰ “Mbumbukiam bøi møndøzø-gutám, neka mbøni vøzøtok.

Yaq nakémbá, ndigu kopømba mbaín, bøi ti-qeivat

neka tiqa mbøni-te, kopømba mbaín, mokho timbo-ndapemat,

neka ndigu kopømba mbaín, no-te tinduzav, neka no ndigu vøe-khakheinøvem.”

⁴¹ Aezaya nqanek manqat, Yesu me-eín. Ndego é-møndo-qeív, av nqægo, Yesu iz kandambaqape ndøndáp.

⁴² Ezoqa kopoáv, ndigu Yesu unimanqatintedv. Geté até Zu megetapak mokho-té-a, nøme møndø-unimanqatiním. Kopoáv. Geté ndigu gèkhonoumám. Ndigu manqat bavokho einiáv, av nqægo, Yesu-tē ginønøzáz. Zapa ndøgo, ndigu Felisi ezoqam-te møe ndøgoám. Soqain ndøgo, ndigu tiqa gulgulim-te tizømbe-khafen.

⁴³ Ndigu iz kandakanda, ezoqam-te ndape-qa ndøgoám, ambá ndøgo, Mbumbukiam-te.

Ezoqa manqa ovøyam-te tø-ab, nqánek, Yesu-qa manqat

⁴⁴ Yaq Yesu sa manqa ndøyám. Av gene-eín nqægo, “Gekha ezoqām ndego, no nde-unimanqatínat, ndego ambá av nqægo, no mba ndø-unimanqatinát. Geté ndego até ndegó-a, no gendo-khofotan, nde-unimanqatínát.

⁴⁵ Neka gekha ezoqām ndego, no ndenømende, ndego até ndegó-a, no gendo-khofotan, nde-omété.

⁴⁶ No waev nogevún, nqanek manqei-qape-te. Yaq gekha ezoqām ndego, no nde-unimanqatinát, ndego bøvun-te sekemba géyageák.

⁴⁷ Gekha ezoqām ndego, noqa manqat ndeyoge, gete o-mba ndapeav ndøgo, no ndego manqa ovøyam-te nøveák. Zapa ndøgo, no ambá ta zapaya ndøgo, tøtegeavún, manqei-qape ezoqam manqa ovøyam-te tæ-ab. Geté no ndigu khandi-zat-qa nogevún.

⁴⁸ Gekha ezoqām ndego, no ndesanqana neka noqa manqat o-mba ndapeav ndego, matev ndøgó, ndego manqa ovøyam-te tøve. Ndego vaev khøuwa-te, manqa ovøyam-te, nqánek qávè, manqat no nqæmanqate.

⁴⁹ Zapa ndøgo, manqat ndøgo, no qate-zømesimam, ndøgo ambá av nqægo, noqa matavap-tè qando-fakhatè. Geté manqat, Tat nølvuát, ndego no gendo-khofotan, no gekha manqat banø-ein neka ezoqa batè-zømesim.

⁵⁰ Neka no møtenotén, manqat ndøgo, no manqa genø-løvua, tøte-zømesim, zo khandi miavmiav zó-etoám. Yaq nakémbá, gekha manqat ndøgo, no nqate-manqate, no āv qate-manqaté, av Tat genømbe-ein.”

13

Yesu ekeza paev ezoqam, zenda tokhotapak gezøsunguz

¹ Pasova khøuwa kandambaqape, avønín qagoám. Yesu é-møndæ-otév, teqa khøuwa møndø-fakhán. Ndego nqanek manqei-qape, avønín gé-iváv, Eve-te vøwáv. Ndego kuku mbogoám, ekeza ezoqam-te, nqanek manqei-qape-te. Yaq ndakin ndego āv genezømás nqægo: Teqa kuku kandamba tantáv.

² Khagus, Yesu ekeza paev ezoqam namba, lou gilog, Zudas, Saemon Iskaliot-ge yo, nqova soqaqape matavap é-møndømbo-etoám, av nqægo, Yesu segembø-qambūn.

³ Yesu mǝndæ-otév, Eve matev ate ndægo, teqá zenda-té genǝvé. Neka ndego mǝndæ-otév, Mbumbukiam-té gendowáv, neka yaq nango Mbumbukiam-te vǝveséz.

⁴ Yaq Yesu até gendego, lou loge-te geqotam, gè-itán, ndabua mumat go-uzam, gèkhofá, neka ndabua susu vuogim nonqo, bǝndim-te vǝlǝvǝen.

⁵ Qamǝmbǝva ndǝgo, ndego ndis-te ibǝkha ndǝqǝuz, tegi paev ezoqam-qa zenda tokhotapak sunguzam vǝngaz, neka ndabua bǝndim-te qambo-lǝvǝetam, susu sasa zǝmbe-vuogim.

⁶ Yaq Saemon Pita-te gendowav, ngenek Yesu áv gembǝe-eín nqǝgo, “Evézǝza. Qo ezoqa kandambaqapé. Kopǝmba mbáin, noqa zenda tokhotapak toqosunguz.”

⁷ Yaq Yesu gembo-qavǝiu, “Qo ndakin mokho ndapeáv, matev no nqǝmatǝnumit. Geté vaev-te ndǝqome-qatéq.”

⁸ Yaq Pita gendo-eín, “Kopǝmba ùnime-mbáin, zenda tokhotapak toqonǝ-sunguz.”

Yaq Yesu gembo-qavǝiu, “No qoqa zenda tokhotapak sunguziav tǝgoat, yaq qo kopǝmba mbáin, noqe ezoqam toqogoat.”

⁹ Yaq Saemon Pita gendo-qavǝiu, “Evézǝza! Av tǝgoat ndægo, yaq qo zenda tokhotapak mba qonǝ-sunguzák, geté até lou geagim nonqǝ-a neka kawa voqonǝ-sungüz.”

¹⁰ Yaq Yesu gendo-qavǝiu, “Gekha ezoqám ndego, tekxakuam, teqa kha ate ndægo bǝebǝs. Ndego kha nango gésunguzák. Geté zenda tokhotapak mba ndǝsungüz. Até zǝ-a, bǝebǝs. Geté ezoqa ewaqapé mbá.”

¹¹ Yesu é-mǝndæ-otév, gekha ezoqám ndego, sa temboqambun. Yaq nakémbá, av ge-ein nqǝgo, “Ezoqa ewaqapé mbá, bǝebǝs.”

¹² Yesu tiqa zenda tokhotapak gumusunguz, yaq ndabua mumat go-uzam, gekhofa, nqawa tǝne-úz, vǝqom, ma geqotam ndǝgo. Yaq gezǝbevap, “Zo mokho mozombǝ-ndapem, no ndakin matev qazǝ-matǝnumat?”

¹³ Zo no ‘Nǝmendim ezoqam’ neka ‘Evezǝza’ zonǝ-akhayám. Yaq ndǝgo qanimáv. Zapa ndǝgo, no unimanqatín, zoge nǝmendim ezoqám neka zoge Evezǝzá.

¹⁴ No zoge Evezǝzá neka zoge nǝmendim ezoqam nqǝgo, zenda tokhotapak qazǝ-sunguzat, yaq até zǝ-a, zo yaqyaq-a zenda tokhotapak zǝsunguzumát.

¹⁵ No matev mǝtezǝmás. Yaq até zǝ-a, matev kopo zǝmatǝnumát, av no qazǝmbe-matanam.

¹⁶ No unimanqatín nqazǝ-manqate. Sasae ezoqam, ekeza kawa ezoqam gélǝvuák. Neka u-anim, ma gélǝvuák, ndego ezoqam, ma gende-khofotav.

¹⁷ Ndakin zo mǝzǝte-zǝtéz, taqa yaq-te. Zo áv tǝne-matanám. Yaq zo khanakhanakh-us zǝgoát.

¹⁸ No ambá av nqǝgo, zo ezoqa ewaqape nǝte-manqaté. No mǝtenǝtén, ndigu ezoqam, no qǝevesam. Geté manqat ndǝgo, Mbumbukiam-qa manqat-te nqapeawap, tǝbete-unimanqatín, av qǝ-ein nqǝgo, ‘Ndego ezoqam, lou namba qatilogat, ségenǝ-qambún.’

¹⁹ Ndakin, nqanek matev fakhaneav ndǝgo, no é-ndǝtezǝmastét, taqa yaq-te. Yaq matev tǝfakhan, zo tǝne-unimanqatínim, av nqǝgo, no ndǝgo.

²⁰ No unimanqatín nqazǝ-manqate. Gekha ezoqám ndego, ezoqa nǝme tekható, ndego no qatǝndo-khofotav, ndego no ndǝkhatómb. Neka gekha ezoqám ndego, no tekhatómb, ndego ndǝgo tékható, ma no gende-khofotan.”

Yesu tegi paev ezoqam ge-zǝmas, av nqǝgo, ezoqa kopo segembǝ-qambún

(Met 26:20-25; Mak 14:17-21; Luk 22:21-23)

²¹ Yesu nqanek manqat gumu-ein, yaq ndego mbǝni mbová. Yaq ndego manqat ndafǝyamba zǝ-eín, av nqǝgo, “No unimanqatín nqazǝ-manqate, zo ezoqa kopo segenǝ-qambún, neka no qaqa ezoqam-qa zenda-te vǝvé.”

²² Yesu-gi paev ezoqam, nqanek manqat giyogem, yaq ségewambám. Gǝ-bevǝpém, ndego gekha ezoqám mé-manqate.

²³ Ndego paev ezoqa nǝme, Yesu kuku qambogoam te-te, ndego Yesu avǝnin-té geqotám.

²⁴ Yaq Saemon Pita, bǝi mba mbokhouwá, av nqǝgo, “Qombǝébeváp, nandev. Gekha ezoqám mé-manqate?”

²⁵ Yaq ndego paev ezoqam, Yesu-té genǝsiná, vǝmbǝbevap, “Evézǝza. Gekha ezoqám qoté-manqate?”

²⁶ Yaq Yesu gendo-qavǝiu, “No lou mbewat, yaf-té qatúqoqóm. Yaq gekha ezoqám ndego, tǝmbo-etoam, ezoqam ndǝgo.” Yaq Yesu até gendego, yaf-te lou mbewat vǝuqoqom, Zudas, ndego Saemon Iskaliot-ge yo, sasa mbo-etoam.

²⁷ Zudas nqanek lou mbewat gendap, yaq Saitan mu-ón, teqa mokho-te.

Yaq Yesu áv gembǝe-eín nqǝgo, “Matev ndǝgo, qo matanam-qa ndoqogo, nakhamas-té qanǝgǝ.”

²⁸ Ndigu ezoqa nɔme, lou loge-te giqonavam, ndigu mokho ndapeáv, gekha zapá Yesu nqanek manqat gembo-ein.

²⁹ Ezoqa nɔme áv gini-matavupám nqægo: Yesu Zudas loge gigiap wi-qa yaq-te abembøe-ein, tiqa khøuwa kandambaqape nonqo, o gigiap-av ezoqam moni etoam-qa yaq-te abembøe-ein. Zapa ndógo, moni ndégo tembo-kewagám.

³⁰ Zudas nqanek lou mbewat ge-ndap, yaq até gendego, bavokho vøfakhan. Ta khøuwa-te ndógo, lová.

Yesu guguna manqat ndakinak gezø-løvua

³¹ Zudas ge-ivav, gewav, yaq Yesu áv gene-ein nqægo, “Ndakin Ezoqam-ge Yo, iz kandambaqape ndóndáp. Neka te mokho-te, Mbumbukiam iz kandambaqape vøndáp.

³² Mbumbukiam Ezoqam-ge Yo-qa mokho-te, iz kandambaqape tendap, yaq ndego até Ezoqam-gé Yó-a, iz kandambaqape mbó-etoám. Unimanqatín, ndego iz kandambaqape, avønín é-ndømbo-etoám.

³³ Nogi nakheis. No ndakin khøuwa khapimbá, zo namba tøtegoat. Zo no ambá ndøzønømbe-vawém. Geté, av Zu megetapak qazømbe-ein, no zo manqat kopó, áv tæzømbé-ein, ‘Zo kopømba mbáin tozotøndozav, ma no nqatema.’

³⁴ No zo ndakin guguna manqat ndakinak nøzø-løvua. Manqat nqánek: Zo kuku yá bezøgó, yaqyaq-a. Av no kuku qanømbe-goam zo-te, yaq até zó-a, zo kuku áv tabezømbe-gó, yaqyaq-a.

³⁵ Zo kuku tøzøgoat, yaqyaq-a, yaq ezoqa ewaqape segézøté, av nqægo, zo nogí paev ezoqám.”

Yesu Pita gembo-vøndøyam, ndego teqa yaq-te to:nawam

(Met 26:31-35; Mak 14:27-31; Luk 22:31-34)

³⁶ Saemon Pita Yesu gembobevap, “Evézøza. Gê, qo ákhoqotéma?”

Yaq Yesu gembo-qavøiu, “No ma nqatema, qo ndakin kopømba mbáin, toqonøndo-paev. Geté vaev-te, qo qonøndó-páev.”

³⁷ Yaq Pita gembobevap, “Evézøza, gekha zapá, no kopømba mbáin ndógo, qo ndakin tøtaqando-paev? No notónaním, qo zapaya.”

³⁸ Yaq Yesu gendo-qavøiu, “Gê, qo unimanqatín qotó-naqaním no zapaya? Av taoká. No unimanqatín nqataqa-manqate, kokolok naqanøká gé-ogeayák. Qo noqa yaq-te, ndøqotøkhæ-nawám. Misiká toqoto-nawam.”

14

Mbumbukiam-te, nakhoa Yesu

¹ Yaq Yesu manqat nɔme gezø-ein, “Zo mbøni bezøvá. Geté zo Mbumbukiam zó-unimanqatíním. Neka até no-á, vø-unimanqatíním.

² Noge Tat-qa khoev-te, kougiap kopoáv. Amba mbain tøgonin, no av nqægo ambá nøzømbé-einák. Yaq no tøtemá ndógo, zo khoev nomøzø-khakheinám.

³ No tænav ndógo, khoev vømøzø-khakheinám, yaq nango ndøtøndo-veséz, zo vøekhatøb, nøkezan-te. Yaq até zó-a, tønégó, ma no tøtegoat.

⁴ Zo nakhoa møzøte-zøté, ndógo ndølowe, ma no tøtema.”

⁵ Yaq Tomas gembobevap, “Evézøza, ni nøtenateáv, ma qo toqotema. Gê, ni nakhoa áv khatínøtèn?”

⁶ Yaq Yesu gembo-qavøiu, “Nakhoa, nó. Neka unimanqatín, nó. Neka khandi, nó. Ezoqa no mokho-te mbá, gindúzáv, atema Tat-te. Nakhoa nɔme mbáin.

⁷ Zo no qazøte-zøté, yaq zo até nogé Tát-a, ndøzøte-zøté. Até ndakín-a, zo møzøte-zøté ndego. Neka zo ndego mōzo-ometám.”

⁸ Yaq Filip gembo-ein, “Evézøza. Ni ambá Qave qoti-nømandín. Sáq, nqanek.”

⁹ Yaq Yesu gendo-qavøiu, “Filip. No nupøkhán mbá, zo namba nqaziyage. Yaq gê, qo no qateqatév? Gekha ezoqám ndego, no genømend, ndego Tat ndø-omét. Gekha zapá, qo no ndoqonø-manqate, av nqægo, ‘Ni ambá Qave qoti-nømandín?’

¹⁰ Gê, qo unimanqatín-teáv, av nqægo, no Tat-qá mokho-tê qatu:gu neka ndego Tat, no mokho-tê gunu:gu? Manqat ndógo, no nqazø-manqate, no ambá av nqægo, nøkeza matavap-tê qatø-manqatê. Geté Tat mu-sasaeát, ndego noqa mokho-te ngu:gu.

¹¹ Zo no vò-unimanqatiním, no zo av nqazømbe-manqate nqægo, no Tat mokho-tê qatu:gũ, neka ndego Tat, no mokho-tê gunu:gũ. Geté zo nqanek manqat unimanqatinteav tøgoat, zo tøzøtê-unimanqatiním ndøgo, no matev nqæmatanam.

¹² No unimanqatín nqazø-manqate. Gekha ezoqám ndego, no nde-unimanqatinat, ndego matev áv gené-matønumát, av no nqate-matanam. Unimanqatín. Matev ndøgo, tem-atønumat, ndømmø-løvuám, av matev no nqate-matanam. Zapa ndøgo, no Tat-tê qatómá.

¹³ Yaq gekha matêv ndøgo, zo noqa iz-te tozo-viømemat, no ndæmatønumát. Yaq ndøgo, Yo mokho-te, Tat-qa iz tåbete-eqawát.

¹⁴ Unimanqatín. Gekha matêv ndøgo, zo noqa iz-te tozotøndo-viømemat, no ndæmatønumát.”

Yesu manqa mbusa geve, Nqova Mbomambaqape tendo-khofotav

¹⁵ Yaq Yesu manqat nøme gezø-ein, “Zo kuku tøzøgoat no-te, yaq zo noqa manqa løvuat manqat ndøzombo-pavát.

¹⁶ No Tat ndæmboviám. Yaq ndego zo tøke ezoqam nøme zø-etoám. Yaq ngenek zo namba mé-yagát, miavniav.

¹⁷ Ngenek tøke ezoqam, Nqova Mbomambaqapé. Ndego unimanqatin manqat mba ndømanqaté. Manqei-qape ezoqam, kopømba mbaín, tindafem. Zapa ndøgo, ndigu ndego ometupáv neka ndego zøtezateáv. Geté zo ndego møzøte-zøté. Zapa ndøgo, ndego zo namba me-gó neka zo mokho-te até gú:goát.

¹⁸ No tænav, no ambá av nqægo, zo andê loundik me nøtézuav. Geté no nango ndøtøndoqaván, zo-te.

¹⁹ Khapê gé-auwamák. Yaq manqei-qape ezoqam no nango génømendamá. Geté zo no ndøzo-nømendát. Zapa ndøgo, no tæyagat, yaq até zó-a, zo ndøzoyagát.

²⁰ Ta khøuwa-te ndøgo, zo tøzøtê-zøté ndøgo, no Tat-qá mokho-tê qatu:gũ neka zo no mokho-tê qazotu:gũ neka no zo mokho-tê qatu:gũ.

²¹ Gekha ezoqám ndego, noqa guguna manqat te-ewagat neka vømbópavát, ezoqam ndégo, kuku ndømbogo no-te. Neka gekha ezoqám ndego, no-te kuku ndømbogo, noge Tat kuku te-te. Neka até nó-a, kuku te-te. Neka no ndego, nøkezan-qa yaq-te, nombó-vøndøyám.”

²² Yaq Zudas gemo-ein, (ngenek Zudas teoká ndego, Zudas Iskaliot), “Evézøza, gekha zapá, qo ni qakezan-qa yaq-te toqoni-vøndøyam, geté manqei-qape ezoqam qozø-vøndøyamák?”

²³ Yaq Yesu gemo-qavøiu, “Gekha ezoqám ndego, no-te kuku tømboqat, ndego noqa manqat o-mba mbøendapát. Yaq noge Tat kuku mbøgoát te-te. Yaq ni nitøndú-niáv, te namba vøtíqøm.

²⁴ Geté gekha ezoqám ndego, kuku mbain tøgoat no-te, ndego noqa nømendim manqat, o-mba gó-ndapeák. Nqanek manqat zo nqazoyoge, ndøgo ambá av nqægo, nøkeza manqát, geté ndøgo Tat-qá manqát, ndego no gendo-khofotan.

²⁵ No nqanek manqat, tæzømbe-ein ndøgo, ate av-té, no zo namba nqatego.

²⁶ Ndego tøke ezoqam, Nqova Mbomambaqape, ndego Tat noqa iz-te tendo-khofotav zo-te, ndego zo matev ate ndægo gé-zømesimát neka matavap vøzø-mboqoayát, manqat ate ndægo, no qazø-manqatam.

²⁷ No mbøni bøiv matev nøzø-iváv zo-te. Noqá mbøni bøiv matév. Mbøni bøiv matev ndøgo, tæzø-etoam, viní. Av taoká, av manqei-qape ezoqam ndizømbe-etoam.

²⁸ Zo manqat mðzonø-yogém, no qazø-ein, av nqægo, ‘No nømá. Geté no nango ndøtøndoveséz zo-te.’ Zo amba kuku tøzøgonin, no-te, yaq zo ambá khanakhanák, no Tat-te nqæma. Zapa ndøgo, ndego no møndø-løvumbám.

²⁹ Matev okhokho-tê qanøfakhán. Geté no ndakin é-bazømbe-ein. Yaq matev tøfakhan ndøgo, zo tønè-unimanqatiním.

³⁰ No zo namba, manqat kandakanda nøme nómanqateák. Zapa ndøgo, nqanek manqei-qape-ge megeat ezoqam, Saitan, ngégeav. Ndego kopømba mbaín, no tetømbuno.

³¹ Geté manqei-qape ezoqam, tåbiti-zøté, av nqægo, no kuku Tat-te. Yaq nakémbá, no matev ate nqægo, áv tøtéqót, av ndego no manqa genømbe-løvu.

Má. Biziniáv. Nqane manqei bizi-ivøvém.”

15

Yesu ndego waen táe, ni tangtáng

¹ Yesu tegi paev ezoqam, manqat nøme, āv gezømbe-eín nqægo, “No unimanqatin waen táe, neka noge Tat, waen khæe keoge ezoqám.

² Gekha táng ndøgo, no-te nqago, nanga vi:mav ndøgo, ndego géqóg. Geté tang ndøgo, nanga qavi:matun, tang-qasis qapakhapakhawamin, gëmøkuiamín. Ndego tenegoatún ndøgo, yaq tang ndøgo, tábete-eqeieqei neka nanga kopoav betēviam.

³ Zo mðzo-eqeieqei-éz. Noqa nømendim manqat mokho-té, zo qate-zømesimam, tøzøte-eqeieqei-éz.

⁴ Zo no mokho-te até vøugú, yaq no zo mokho-te oskia nótúgoát. Tang kopømba mbáin, ekezan mba nanga tøviam, geté tae-te tøbunøzupit. Zo até kopó. No mokho-te goneav tozogoat, zo kopømba mbáin, mokho tøzøfakhan.

⁵ No waen taé, neka zo tangtáng. Gekha ezoqám ndego, no mokho-te tu:goat neka no te mokho-te vtúgoát, ndego mokho kandambá tømbo-fakhan. Zo no namba bunøzeav tøgoat, zo matev-qase kopømba mbáin, tozo-matønnumat.

⁶ Gekha ezoqám ndego, no mokho-te goneav tøgoat, ndego ande tang soqaqape me mé-ogím, vøkakavøem. Tangtang av nqægo gémøvøyám, gøinam-te sasa mónqagím, vólønqotám.

⁷ Zo no mokho-te ate tozotugoat neka noqa manqat zo mokho-te até vøugoát, yaq gekha matēv ndøgo, zo poev tøzøgoat, vøviømemát, yaq zo ndøzo-upøgimát.

⁸ Zo mokho kandamba tøzø-fakhanam neka ta mokho-te tøzøte-zømas, av nqægo, zo nogí paev ezoqám, noge Tat iz kandambaqape ndøgo tenéndáp.

⁹ No kuku zo-te, āv qanømbegó, av Tat kuku ndømbøego no-te. Zo até vøugú, noqa kuku matev mokho-te.

¹⁰ Zo noqa manqa løvuat manqat, o-mba tozoto-ndapat, yaq zo noqa kuku matev mokho-te oskia ndøzotu-goát, ate av-té, no Tat-qa manqa løvuat, o-mba nqato-ndape, neka no teqa kuku matev-te oskia nqatu:gu.

¹¹ No zo nqanek manqat, tæzømbe-manqaté ndøgo: Noqa khanakhanakh zo mokho-te tábetegó neka zoqa khanakhanakh tábezømbe-tøtvøyám.

¹² Noqa manqa løvuat nqáne: Zo yaqyaq-a kuku āv tabezømbe:gó, av no kuku nqanømbe:go zo-te.

¹³ Ezoqa zifuap-te kuku kandambaqape tømboagoat, yaq ekeza yage sa tenqonqotav, ti zapaya, teqa kuku matev, únime-løvuaám, kuku matev ate ndægo.

¹⁴ Zo nogí nøfuáp, zo manqat tozombo-pavat, no nqazø-løvuat.

¹⁵ No zo ndakin sasae ezoqam, sekemba nøzø-akhayamák. Zapa ndøgo, sasae ezoqam mē-zøtezák, ekeza kawa ezoqam, ande gekha matev me mé:gð. Geté no zo nøfuap nøzø-akhayám. Zapa ndøgo, manqat ate qægoam, Tat-te qæ-ewagam, no zo môte-zømesimám.

¹⁶ Zo ambá av nqægo, no zo zoveatønēm. Geté zo no nøvevesám. Neka no zo tøte-abám ndøgo, zo mokho kandambaqape tábezømbe-fakhán. Yaq ta mokho ndøgo, ate nonqo tábetegót. Yaq gekha matēv ndøgo, zo Tat noqa iz-te tozombo-viømemat, ndego segezð-etoumát.

¹⁷ Noqa manqa løvuat manqat zo-te nqáne: Zo kuku yà bezøgó, yaqyaq-a.”

Manqei-qape ezoqam, Yesu-gi paev ezoqam gésanqabat, ate av-té, Yesu gi-sanqawam

¹⁸ Yaq Yesu manqat nøme gezø-ein, “Zo manqei-qape ezoqam tisanqabat, yaq zo manqa matev nqawá qanø-eimimát, av nqægo, ndigu bugukhokhof no mo:sanqambám.

¹⁹ Zo amba manqei-qape-gi tozogonin, yaq manqei-qape ezoqam, ambá kuku zøgonín zo-te, ate av-té, ekeza ezoqa nøme-te, kuku ndøzømbe:go. Geté zo manqei-qape-gí mbá. No nøvevesám zo, nqanek manqei-qape-te. Yaq nakémbá, ndigu manqei-qape ezoqam, zo gésanqazá.

²⁰ Gëmbo-mataváp. No āv qazømbe-eín nqægo, ‘Sasae ezoqam, ekeza kawa ezoqam géløvuák.’ Ezoqa no ngenøgim gínøgoam, yaq ndigu até zó-a, ngenøgim zøgoát. Neka ezoqa, noqa nømendim manqat gi-upøgimam, yaq até zoqá nømendim manqát-a, ndø-upøgimát.

²¹ Ndigu zo nqanek matev ate ndægo, no zapayá gizømbé-matønnumát. Zapa ndøgo, ndego ezoqam, no gendo-khofotan, ndigu zøtezateáv.

²² No okhoeav tøgonin neka no ndigu manqat einiav vøgonin, ndigu manqa-zapazapa ambá mbáin sègegonín. Geté no møgeavún neka no ndigu manqat vøzø-ein. Yaq nakémbá, ndigu kopømba mbáin ti-einim, av nqægo, ‘Ni manqa-zapa-ūs mbá, zapa ndøgo, ni nøtenateáv.’

²³ Gekha ezoqám ndigu, no ndisanqana, ndigu até nogé Tát-a, ndisanqáwé.

²⁴ No ti mokho-te amba matev goneav tǝgonin, av bugukhokhof ezoqa goneav qagoam, ndigu manqa-zapazapa ambá mbaín sǝgegonín. Geté ndigu noqa matev mǝndǝ-qeivám. Geté até ndǝgǝ-a, ndigu no sǝge-sanqambám, Tat namba.

²⁵ Geté nqanek matev tǝnefakhán ndǝgo, Mbumbukiam-qa Manqat tǝbete-unimanqatin, tiqa guguna manqat-te ndǝpeawap, av nqǝgo, 'Ndigu no khokhó sege-sanqambám. Mokho mbaín.'

²⁶ Ndego tǝke ezoqam tendowav, no zo-te tǝtǝndo-khofotav, no Tat-te tǝgoat, ndego zo mé:zǝmesimát, noqa yaq-te. Ndego tǝke ezoqam, Nqova Mbomambaqapé. Ndego Tat-té gendowavín neka unimanqatin manqat mba ndǝmanqaté.

²⁷ Neka ate zǝ-a, zo ezoqa noqa yaq-te vǝzǝtǝ-zǝmesimát. Zapa ndǝgo, zo oskia zogoám no namba, no sasae ande qatengaz, atema ndakin."

16

¹ "No zo nqanek manqat ndǝgo tǝzǝmbe-manqaté, zoqa unimanqatin navǝpǝteav tǝbezǝmbegǝ.

² Zo Zu ezoqam-qa guliguli khoev-te, gizǝmbé-khafaepát. Unimanqatin. Khǝuwa ndǝmǝ-fakház. Yaq ezoqa zo lǝvǝte-te ti-abumat, ndigu áv giní-matavupát nqǝgo: Ndigu Mbumbukiam-qǝ sasae ndǝgǝt.

³ Ezoqa matev av nqǝgo, zapa ndǝgo tinígoném, ndigu no mé:zǝtezák, neka até noge Tát-a, mé:zǝtezák.

⁴ Geté no zo nqanek manqat tǝzǝmbe-manqatám ndǝgo, ta khǝuwa ndǝgo timǝfakhaz, yaq zo matavap nango tǝbezǝmbe-vesezú, no ande gekha manqat me nǝzǝmbé-manqatam. No zo bugukhokhof manqat einiáv, taqa yaq-te. Zapa ndǝgo, ta khǝuwa-te ndǝgo, no mǝgoám, zo namba."

Nqova Mbomambaqape-qa sasae-qa yaq-te

⁵ Yaq Yesu tegi paev ezoqam, manqat nǝme gezǝ-ein, "No ndakin nǝmá. Te-te ndǝgo tǝtǝmá, no ma gende-khofotan. Geté zo ezoqa kopo no-te bevǝpǝteáv av nqǝgo, 'Gǝ, qǝ ákhoaqtéma?'

⁶ Zapa ndǝgo, zo mbǝni zǝvá, ta zapaya ndǝgo, no qazǝ-ein.

⁷ Geté no unimanqatin nqazǝ-manqate. Ndǝgo qanimáv zo-te, no tǝnav. Zapa ndǝgo, no okhoeav tǝgoat, yaq ndego tǝke ezoqam gendǝwávák zo-te. Geté no tǝnav, yaq no ndego notǝndǝ-khofotáv zo-te.

⁸ Ndego tendowav, ndego manqei-qape ezoqam áv genézǝmás nqǝgo: Tiqa matavap soqáin, manqa-zapa neka matev eqeieqei neka Mbumbukiam-qa manqa ovǝyam-qa yaq-te.

⁹ Manqa-zapa-qa yaq-te, ndego te:zǝmas: Manqa-zapa nqǝnec, ndigu no unimanqatin-teav ndǝgo.

¹⁰ Neka matev eqeieqei-qa yaq-te, ndego te:zǝmas: Ezoqa Mbumbukiam-qa bǝi-te, ta mokho-te ndǝgo tini-eqeieqei-éz, no Tat-te tǝnav. Yaq zo nango zǝnǝmendámák.

¹¹ Neka manqa ovǝyam-qa yaq-te, ndego te:zǝmas: Mbumbukiam ndego manqei-qape-ge megeat ezoqam, Saitan, manqa ovǝyam-te mǝndǝvé. Ndego yaq-fia nqosǝgeap, ndǝmǝqeiv.

¹² No zo-te manqat kandambá, manqa manqate-qa nqǝgo. Geté zo ndakin kopǝmba mbaín, mokho tozombo-ndapem.

¹³ Geté Nqova Mbomambaqape tendowav, ndego unimanqatin manqat mba ndemanqate, yaq ndego zo unimanqatin manqat-té genǝ-itúb, ate ndǝgo. Ndego ambá av nqǝgo, ekeza matavap-té genǝ-manqatát. Geté ndǝgo témanqatát, manqat ndǝgo te-ewagat. Neka ndego gé:zǝmesimát, megemege-te ndo:go, ande gekha matev me mó:fakhanám.

¹⁴ Ndego noqa iz ndǝ-eqatát. Zapa ndǝgo, manqat ndǝgo, zo te:zǝmesimat, no-té gé-upǝgimát.

¹⁵ Matev neka bazafǝgakh ate ndǝgo, noge Tat ndǝmbogo, ndǝgo noqá. Yaq nakémbá no qǝ-ein av nqǝgo, manqat ndǝgo, ndego Nqova Mbomambaqape zo te:zǝmesimat, ndǝgo no-té gé-upǝgimát."

Yesu-gi paev ezoqam-qa mbǝni vaev matev, khanakanakh-té qamǝzǝ-qambui

¹⁶ Yaq Yesu tegi paev ezoqam manqat nǝme, áv gezǝmbe-ein nqǝgo, "Khǝuwa khapémbá ngu:yoza, yaq zo no sekemba zǝnǝmendéák. Yaq taqa zita-te, khǝuwa khapémbá tu-ewabat, yaq zo no nqawa ndǝzo-nǝmendám."

¹⁷ Yaq ndigu ekeza paev ezoqa nōme gibond, “Nqanek gekha mokhó, ngenek av ginimbi-ein nqægo, ‘Khōuwa khapēmbā ngu:yoza, yaq zo no sekemba zōnōmendeāk. Yaq taqa zita-te, khōuwa khapēmbā tu-ewabat, yaq zo no nqawa ndōzo-nōmendām.’? Neka ndōgo gekha mokhó, ge-ein av nqægo, ‘Zapa ndōgo, no Tat-tē qatōmā.’?”

¹⁸ Yaq ndigu nōme av ginibondát nqægo, “Nqanek manqat, ‘Khōuwa khapēmbā,’ ndōgo gekha mokhó? Ni zī:nōtenāk, ngenek gekha mē:manqate.”

¹⁹ Yesu mōndæ-otév, ndigu ambá gembo-bevōpemín. Yaq ndego av gezōmbe-ein nqægo, “Gé, zo ndōgo tōzōtē-bondet, no av qazōmbe-ein nqægo, ‘Khōuwa khapēmbā ngu:yoza, yaq zo no sekemba zōnōmendeāk. Yaq taqa zita-te, khōuwa khapēmbā tu-ewabat, yaq zo no nqawa ndōzo-nōmendām.’?”

²⁰ No unimanqatín nqazō-manqate: Zo ndōzo-eivám neka mbōni vōzōvā. Geté manqei-qape ezoqam, khanakhanakh zō-asótáv. Zo mbōni ndōzōvā. Geté zoqa mbōni vaev, segemō-qambuí. Yaq zo khanakhanakh mōzō-asótáv.

²¹ Sevam gui-ovain, qakhantavin, ndugu mbōni mbovaín. Zapa ndōgo, tuqa nqosōgeap khōuwa mōndōndáp. Geté nakhasam geqōmín, yaq ndugu nqosōgeap sekemba gembō-matavapák. Zapa ndōgo, ndugu khanakhanakh. Nakhasam ndakinak ndōfakhán, manqei-qape-te.

²² Até zó-a, zo ndakin mbōni zōvavét. Geté zo nqawa ndæzōmēt. Yaq zo khanakhanakh mōzō-asótáv. Yaq ta khanakhanakh ndōgo, ezoqa kopōmba mbaín, zo ti:vibam.

²³ Ta khōuwa-te ndōgo, zo no sekemba zōnō-bevapák. No unimanqatín nqazō-manqate. Gekha matēv ndōgo, zo Tat noqa iz-te tozombo-viōmemat, ndego segezō-etoumát.

²⁴ Atema ndakin, zo Mbumbukiam-te noqa iz-te viimát. Geté zo géviám, yaq zo ndōzo-upōgimát. Yaq zoqa khanakhanakh, nōme mba tábete-tōtōvōyám.”

Yesu manqei-qape-qa bazafōgakh mōndōtokhóm

²⁵ Yaq Yesu tegi paev ezoqam, manqat nōme av gezōmbe-ein nqægo, “No zo manqat qazō-manqatam, yaya nōzō-etæám. Geté khōuwa ndōmō-fakház, yaq no zo yaya sekemba nōzō-etæák. Geté zo Tat-qa yaq-te, manqat bavokhó sæzōmbō-manqatát.

²⁶ Ta khōuwa-te ndōgo, zo Tat noqá iz-té qazonōmbō-vimát. No einiáv av nqægo, Tat nō nombōvi:māt zoqa yaq-te.

²⁷ Zapa ndōgo, ndego Tat ekezan, kuku zo-te. Ndego kuku zo-te tōmbōégó ndōgo, zo no-te kuku ndōzōmbego neka vozō-unimanqatinim, av nqægo, no Tat-tē qatōndonáv.

²⁸ Unimanqatín. No Tat-té qatōndonáv, manqei-qape-te vōfefakhan. Yaq ndakin no manqei-qape nqawá qatō-iváv. Yaq Tat-té qatōqaván.”

²⁹ Yesu nqanek manqat gezō-ein, yaq ekeza paev ezoqam av gimboe-einim nqægo, “Nqáe! Qo ndakin manqat bavokhó qotō-manqaté. Qo ambá av nqægo, yaya sekembā soqoni-etæ.

³⁰ Ni ndakin mōtinōtén, qo matev ate ndægo mōqote-qatég. Até ezoqam-qá beváp-a, qo é-mōqote-qateqín. Yaq ni nqánek qati-unimanqatinát, av nqægo, qo Mbumbukiam-té qoqotōndoqáv.”

³¹ Yaq Yesu gezō-qavōiu, “Ge zó, ndakin tozō-unimanqatinat?”

³² Nqáe! Khōuwa nqágeav. Unimanqatín. Ndōgo mōndō-fakhán. Yaq zo khokhó sozō-panqanimít. Zōkeza kha mba zōtēgeivít, yaq no sozō-nōuvōném. Geté no ambá av nqægo, nakhapūs sægō. Zapa ndōgo, Tat ngégó, no namba.

³³ No zo nqanek tæzōmbe-ein ndōgo: Zo mbōni bōiv tōnegó, no mokho-te. Zo nqanek manqei-qape-te, viniv zo-eqawát. Geté zo anōzi ndōgó! Zapa ndōgo, no manqei-qape-qa bazafōgakh, mōetōmbuá.”

17

Yesu tegi paev ezoqam-qa yaq-te ge:guligulim

¹ Yesu nqanek manqa manqate qamōmbōe-navōem, yaq yan-té genōqán, manqat sasa ndō-ein, “Tát! Khōuwa iz mōndōndáp. Qoge yo-qa iz vō-eqá, yaq yo qoqa iz betē-eqa.

² Qo ezoqa ewaqape, teqá zenda-té qonō-áb. Yaq ndego khandi miavmiav bezōmbē-etoam, ezoqam ate ngi:gu, ndego qoqombo-etoam.

³ Khandi miavmiav nqánek: Ezoqa qo gézōtéz. Unimanqatin Mbumbukiam qo qakhapūs. Neka ndigu Yesu Keliso vōezōtéz, ndego qo qoqotōndo-khofotav.

⁴ No qoqa iz mōe-eqá, nqanek manqei-qape-te. Sasae ndōgo, qoqonō-etoam tægo, mūtumukhóu.

⁵ Yaq ndakin, Tat, no nqawa qo namba tōtegoat, no iz kandambaqape nqawa vōnō-etoám, av no oskia qategoam, qo namba, até ndōgó-a, manqei-qape khakheinōpōteav qagoam.

⁶No nginik ezoqam mðtezømás, qoqa yaq-te, ndigu qo manqei-qape ezoqam-qa mokho-te qoqo-vevesam neka no voqonð-etoam. Ndigu qogí ezoqám. Yaq qo mòqonð-etoám ndigu. Yaq ndigu manqat o-mba qambo-ndapém.

⁷Ndigu ndakin mðndæzøtéz, matev ate ndægo, no qoqonð-etoam, qo-té qandowáv.

⁸Manqat ndøgo, qoqonð-etoam, mðtezømás, neka ndigu vøndapem. Ndigu mðndæzøtéz, no unimanqatín qo-té qatøndonáv. Neka ndigu mðndø-unimanqatíním, av nqægo, no qo qotøndo-khofótán.

⁹No tiqa ndígu tøtaqambe-vi:mít. No ambá av nqægo, manqei-qape ezoqam-qá qataqambe-vi:mít, geté tiqa ndígu, no qoqonð-etoam. Zapa ndøgo, ndigu qogí ezoqám.

¹⁰Ezoqa ate nginømbi:gu, qogí. Neka ezoqa ate ngiqambi:gu, nogí. Yaq ti mokho-te, noqá iz me:-eqawát.

¹¹No ndakin qo-té qatøgeáv. No manqei-qape-te sekemba nógoák. Geté ndigu, nqanek manqei-qape-te até gégoát. Tát! Qo mbomambaqapé, neka ezoqa nøme mbaín, av qo ndoqote:go. No áv qataqambe-viám nqægo: Qoqa iz bazaføgakh-us mokho-te ndøgo, qoqonð-etoam, gèzø-keogé, ndigu ezoqam. Yaq ndigu kopo mé-goát, ate av-té, qo neka no kopo nqazi:gu.

¹²No ti namba qatigoam, no qoqa iz bazaføgakh-us mokho-te ndøgo, qoqonð-etoam, mðezø-kewagám, no eqeieqei qazø-kewagam. Ezoqa kopo khambuiwateáv. Sate ndégo tøte-khambuiú, av Mbumbukiam-qa Manqat qæ-ein, ndego te-ewan. Nqanek manqat tåbete-unimanqatín.

¹³No ndakin qo-té qatøgeáv. Geté nqanek manqat, no ndakin nqæmanqate, no manqei-qape-te zua nqægo, no ndøgo tøte-manqaté, noqa khanakhanakh tåbete-tøvá, ti mokho-te.

¹⁴No qoqa manqat mðte-zømesimám. Geté manqei-qape ezoqam, gèsanqazá ndigu. Zapa ndøgo, ndigu manqei-qape-gí mbá, ate av-té, no nqate:go, manqei-qape-gè mbá.

¹⁵No nøtaqá-viamák, av nqægo, vøndo-upøzø, ndigu manqei-qape-te ngiyage. Geté no áv qataqambe-viám nqægo: Gèzø-keogé. Andé nqova soqaqape vøe-ngiæzø.

¹⁶Ndigu manqei-qape-gí mbá, ate av-té, no nqate:go, no manqei-qape-gè mbá.

¹⁷Qo vøndo-nøzøzø, qakezan-te, ndigu ezoqam. Yaq ndigu bemø-uni-Mbumbukiam-gi-nakheis-ez. Unimanqatín manqát qande-nøzøzø. Unimanqatín manqat ndøgo, qoqa manqat.

¹⁸No ndigu manqei-qape-te, áv tøte-khofótáz, av qo no nqanek manqei-qape-te qo-qotønde-khofotan.

¹⁹No ti zapaya, nøkeza kha, qoqá zenda-té qatøvé. No tøtègoát ndøgo, yaq até ndigú-a, ekeza kha qoqa zenda-te tiabiti-veém, neka unimanqatín qogí ezoqam bègo.

²⁰No ambá av nqægo, tiqa yaq-te mbá qataqambe-vimít, ndigu ndakin no namba ngi:gu, geté até tiqá yaq-té-a, ndigu tiqa manqat zapaya, no ti-unimanqatíním.

²¹Tát! No áv qataqambe-viám nqægo: Ndigu kopo betegó. Av qo no mokho-te nqoqote:go neka no qo mokho-te nqatu:gu, yaq até ndigú-a, ni mokho-té giabetu:gú. Yaq manqei-qape ezoqam, tiabiti-unimanqatíním, av nqægo, no qo qotøndo-khofótán.

²²No iz kandambaqape nøzø-etoám, ate av-té, qo iz kandambaqape qoqonømbe-etoam. Yaq ndigu kopo tiabitigú, ate av-té, qo neka no kopo nqazi:gu.

²³No ti mokho-té qatu:gú neka qo no mokho-té qoqotu:gú. Yaq até ndigú-a, kopo betegó. Yaq manqei-qape ezoqam, tiabiti-unimanqatíním, av nqægo, no qo qotøndo-khofótán neka qoqa kuku ti-te, áv tøqambegó, av qo no-te kuku ndaqambe:go.

²⁴Tát! No áv qanømbe-poév nqægo: Ndigu ezoqam, no qonð-etoam, no namba nitigoát, no ande áv khatègoát. Yaq ndigu tiabiti-qeivím, av nqægo, qo no iz kandambaqape qonð-etoám. Zapa ndøgo, qo kuku é-møndøqambe-goám no-te, nqanek manqei-qape khakheinøpøteav qagoam.

²⁵Tat ndaføyamba-qape! Manqei-qape ezoqam, qo mè:zøtezák. Geté no qo møtenøtén. Neka nginik paev ezoqam, mðndæzøtéz, av nqægo, no qo qotøndo-khofótán.

²⁶No ndigu mðezø-ovøyám, qoqa yaq-te. Yaq no até nøzø-ovøemat. Yaq kuku matev ndøgo, qo no-te nqaqago, ti mokho-té qabezøgó. Neka até nó-a, ti mokho-té qabatu:gú."

18

Yesu gimøvøinam

(Met 26:47-56; Mak 14:43-50; Luk 22:47-53)

¹Yesu nqanek manqat ate ndægo qamømbøe-navøem, yaq ekeza paev ezoqam namba, Zelusalem taon sège-iváv, Kidlon kea vømøtanqa. Yaq-keoqa ndøgo, khae ndøgoám. Oliv tae kháe. Yaq Yesu ekeza paev ezoqam namba, timø-øz ndøgo.

² Zudas, ndego Yesu sa gemboqambun, mōndæ-otév, nqanek khae. Zapa ndógo, Yesu ekeza paev ezoqam namba, tinø-wambamín ndógo.

³ Yaq ndakin Zudas tendowáv ndógo, nakhag ezoqam neka Mbumbukiam-qa khoev vos keoge ezoqam vø-itub. Nginik, Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda neka Felisi ezoqam ndokhofotáz. Yaq ndigu nakhag gigiap neka mogenda neka lampa vōndø-upøgim, gigeavun.

⁴ Yesu é-mōndæ-otév, matev ate ndægo, te-te tøfakhanam. Yaq ndego sègendo-veáo, vøzø-ein, “Zo gekha ezoqá zombóvawet?”

⁵ Yaq ndigu gindu-qavøinam, “Ni Yesu nimbovawét, ndego Nazalet vemia-vak-ak.”

Yaq Yesu gendo-qavøiu, “Ezoqa nó.”

Zudas, ndego Yesu sa gemboqambun, mōndøgoám, ti namba.

⁶ Yesu nqanek manqat ge-ein, “Ezoqa nó,” yaq ndigu sègesináz, manqei-te vø-o:az.

⁷ Yaq Yesu nangó genøzø-beváp, “Zo gekha ezoqá zombóvawet?”

Yaq ndigu nqava gindu-qavøinam, “Ni Yesu nimbovawét, ndego Nazalet-ak.”

⁸ Yaq Yesu gezø-qavøiu, “No mōezø-ein. Ezoqa nó. Av tægoat ndægo, no ndozonø-vawet, yaq nginik ezoqa nøme, vøzøták. Bèzáv.”

⁹ Yesu nqanek manqat tene-ein ndógo, manqat tåbete-unimanqatín, ndego bugukhokhof ge-ein, av nqægo, “Tát! No ezoqa kopo khambuiwateáv, ndigu no qoqonø-etoam.”

¹⁰ Saemon Pita, nakhag kaiya mōndømbø-goám. Yaq ndego até gendego, segeliváz, Mbumbukiam-ge iziz ezoqam kandambaqape-ge sasae ezoqam, nakeamo gea vømbøkawa. Ndego sasae ezoqam, teqa iz Malkús.

¹¹ Geté Yesu Pita áv gembøe-ein nqægo, “Kaiya nandiv, nango vø-utáz, ma qoqotøndelivaz. Ge qø, ndoqo-matavap, no nqanek ibøkha khaqain-qape, no Tat genø-etoam, tæ-iz, nó-izák? Av taoká. Bànø-íz.”*

Yesu Anas-te gi-ituim

¹² Yaq nakhag ezoqam neka tigi kawa ezoqam neka Mbumbukiam-qa khoev vos keoge ezoqam, até gindigonem, Yesu vø-møvøinam, sasa mboløvønem.

¹³ Yaq bugukhokhof Anas-té ginø-ituim. Ta viav-te ndógo, Mbumbukiam-ge iziz ezoqam kandambaqape, Kayafas ndøgoám. Yaq ndego Anas, Kayafas-gé zimui.

¹⁴ Kayafas ndégo, bugukhokhof Zu megetapak gezø-ein, av nqægo, “Qanimav ndógo, ezoqa kopo tenanim, ezoqa ewaqape zapaya. Ambá ndógo, ezoqa ewaqape tipakhaez.”

Pita Yesu-qa yaq-te bugukhokhof go:nawam

(Met 26:69-70; Mak 14:66-68; Luk 22:55-57)

¹⁵ Saemon Pita neka paev ezoqa kopo nøme, Yesu até gembopavát. Mbumbukiam-ge iziz ezoqam kandambaqape, ndego paev ezoqa nøme, mōndæ-otév. Yaq Yesu Mbumbukiam-ge iziz ezoqam kandambaqape-qa khoev uta mokho-te gi-ituim, ndego namba me-óz.

¹⁶ Geté Pita uta mboqog-té sogo-itán. Yaq ndego paev ezoqa nøme, nangó gendoveséz, mbasønakam manqat vømbø-ein, ndugu uta mboqog gumbø-kewagam, yaq ndugu Pita vømbøtak, vø-on.

¹⁷ Yaq mbasønakam ndugu, mboqog-te guoyam, Pita áv gumbøe-ein nqægo, “Qo ngenek ezoqam-gé paev ezoqa nømé atoqogø?”

Geté Pita gembo-qavøiu, “Av taoká. No tegé paev ezoqám mbá.”

¹⁸ Ta lova ndógo, sasae ezoqam neka vos keoge ezoqam, gøinam ndølvøvitím. Zapa ndógo, qozaq ndønqevøém. Yaq gøinam gè-ogitøvé, kha vøqoqoutam. Yaq até Pitá-ya, ti namba vøewan, kha sasa ndøqoqoutam.

Mbumbukiam-ge iziz ezoqam kandambaqape Yesu gembo-sinøzam

(Met 26:59-66; Mak 14:55-64; Luk 22:66-71)

¹⁹ Yaq Mbumbukiam-ge iziz ezoqam kandambaqape, Yesu gèmbø-sinøzám. Tegi paev ezoqam neka teqa nømendim matev-qá yaq-té gembøbeváp.

²⁰ Yaq Yesu gendo-qavøiu, “No manqat ezoqa ewaqape-qá bøi-té qatø-manqatám. No oskia guliguli khoev vivinimba-té neka Mbumbukiam-qa khoev-té qate-zømesimám, ma Zu ezoqam ate ndi-gu gi-pindumatun. No ezoqa khonoam-te zømesimáv.

²¹ Qo gekha zapá, no nqoqonø-sinøzam? Toqozø-beváp ndigu, noqa nømendim manqat gi-ewagam. Nqá! Ndigu mōndæzøtéz, av no qate-zømesimam.”

²² Yesu nqanek manqat ge-ein, yaq vos keoge ezoqa nøme, ndego avønin geyam, até gendego, Yesu loko vømbøtøkub, gembo-ein, “Qo Mbumbukiam-ge iziz ezoqam kandambaqape, manqat av nandægo mboqavøiwát!”

18:9 18:9 Zion 17:12 **18:11 18:11** Met 26:39 * **18:11 18:11** Ibøkha khaqain-qape, Yesu-qa nqosøgeap me-manqaté, ndego tendap. **18:14 18:14** Zion 11:49-51

²³ Yaq Yesu gendo-ein, “Manqat ndøgo, qæ-ein, soqain tøgoat, yaq vòkhæ-nømánd, taqa soqain-qa yaq-te. Geté manqat ndøgo, qæ-ein, unimanqatin tøgoat, yaq gekha zapá, no loko qoqonø-tøkub?”

²⁴ Yaq Anas Yesu Kayafas-té genø-khofotáv, ndego Mbumbukiam-ge iziz ezoqam kandambaqape. Yesu até gembo-løvøetám.

Pita Yesu-qa yaq-te, qamømbo-menas neka qamømbo-misika go:nawam
(Met 26:71-75; Mak 14:69-72; Luk 22:58-62)

²⁵ Pita ate av-té gøinam-te ge:yam, kha geqoqoutumat, yaq ezoqa nøme äv gimboe-einím nqægo, “Gebá qo? Qo ngenek ezoqam-gé paev ezoqa nømé atoqogó.”

Geté Pita gø:nawám, gendo-ein, “Mbaín. No tegé paev ezoqám mbá.”

²⁶ Yaq Mbumbukiam-ge iziz ezoqam kandambaqape-ge sasae ezoqam kopo, ndego Pita gea gembokawa, tege ekeza ezoqam, gembo-ein, “Qo no andé møteqamékh, ndøgo khae-te.”

²⁷ Geté Pita nqawá genønawám.

Yaq ate av-té, manqat ge:manqatam, kokolok tündi-ogeá.

Yesu Pailøt-te manqa ge-ovøyam, ndego Lom gaman ezoqam
(Met 27:1-2, 11-14; Mak 15:1-5; Luk 23:1-5)

²⁸ Yesu Kayafas-qa khoev-te gegoam, yaq qanaqanus lovølova-us, ndego Lom gaman ezoqam-qá khoev-té ginø-ituím. Geté ndigu Zu megetapak ozaneáv, khoev-te ndøgo. Zapa ndøgo. Soqain ndøgo, ndigu Mbumbukiam-qa bøi-te ande khavim-us me ti:goat, ndigu bawan vini-ak-qa khoev-te timø-oz, yaq kopømba mbaín vøgoát, Pasova khøuwa kandambaqape-qa lou tilog.

²⁹ Yaq ta zapaya ndøgo, Pailøt bavokhó gendo-fakhán, vøzøbevap, “Ngenek gekha manqa-zapá zombó-qeivim?”

³⁰ Yaq gindu-qavøinam, “Nandev amba manqa-zapa goneav tøgonin, yaq ni ambá nitøndí-ndafemák qo-te.”

³¹ Yaq Pailøt gezø-ein, “Av tægoat ndægo, zo zøkeza ndøndafém, neka matev vømømbø-gonem, av zøkeza guguna manqat qæ-ein ndægo.”

Geté ndigu gimbo-qavøinam, “Nakhoa mbaín. Lom-qa khafeap ni takeáv, ni ezoqam løvøte-te tei-abumat.”

³² Nqanek matev tønefakhán ndøgo, Yesu-qa manqat tåbete-unimanqatín, ndøgo bugukhokhof ge-ein, ndego ande äv kenénaním.

³³ Yaq Pailøt nangó genø-ón, khoev mokho-te, Yesu vømbo-akha, vø-on. Yaq äv gembøbeváp nqægo, “Gé, qo Zu ezoqam-gé kawá?”

³⁴ Yaq Yesu gendo-qavøiu, “Gé, nandav bevap qoqá matavap-té qandó-fakhate, ó, ezoqá nøme qá-ein, noqa yaq-te?”

³⁵ Yaq Pailøt gendo-qavøiu, “No Zu ezoqám mbá. Qo noqa zenda-te, qoqi qakeza ezoqam neka Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda ndøvéém. Ge qó, gekha manqa-zapa qómatanam?”

³⁶ Yaq Yesu gendo-ein, “Noqa Megeat Matev, ambá nqanek manqei-qape-té qando-fakhaté. Amba nqanek manqei-qape-te tønø-fakhanin, yaq nogi sasae ezoqam, ambá nøfe-qape ndøngazemín, no zapaya, yaq ezoqa ambá kopømba mbaín, no Zu ezoqam-qa zenda-te tiveemin. Unimanqatín. Noqa Megeat Matev, ambá nqānek qando-fakhaté.”

³⁷ Yaq Pailøt gembobevap, “Av tægoat ndægo, yaq ge qó, kawa ezoqám?”

Yaq Yesu gendo-qavøiu, “Nándav, av qo ndoqote-manqate. No kawá. No nqānek qateqán neka no nqānek manqei-qape-te nqānek qatefakhán, ezoqam unimanqatin manqat nøtèzømás. Gekha ezoqám ndego, unimanqatin manqat-te tenøzan, ndego noqa manqat gé-ewagát.”

³⁸ Yaq Pailøt gembo-ein, “Gé, unimanqatin manqat ākhanégo?”

Pailøt manqa gevøovam, Yesu tae mutui-te titøkewem
(Met 27:15-31; Mak 15:6-20; Luk 23:13-25)

Pailøt nqanek manqat ge-ein, yaq nqawa bavokhó genøfakhán, Zu ezoqam-te, vøzø-ein, “No teqa manqa-zapa qeiviáv.

³⁹ Zo møzøte-zøtéz. No zoqa Pasova khøuwa kandambaqape-te, ndimbula ezoqa kopo nøzø-nqonqotavín, av zoqa poev ndægo. Yaq ndakin zo gekhá zøpøev? No ngenek qazø-nqonqotáv, ngenek Zu ezoqam-ge kawá?”

⁴⁰ Geté ezoqa ewaqape sùgumu-tøkúz, gindu-akhaemem, “Mbaín. Teoká nandev. Geté Balabas qónqonqotáv.” (Balabas, ndego pepen ezoqam ndøgoám.)

19

¹ Yaq Pailøt nakhag ezoqam, Yesu zui manqat zø-eín, yaq ndigu sasa ndøndafem, vømøzuum.

² Yaq ndigu nakhag ezoqam, gumbag fakiafakia-us ndø-ogeaném. Yaq kawa-té gimbøe-uzím. Andé kawa ezoqam-qá wawáq. Neka ndabua køkouk, kopømba ande av kawa ezoqam-qa ndabua ndægo, vømbo-uzím.

³ Yaq ndigu otøotam me:vewém. Gèzavín, manqat vømbo-einimin av nqægo, “Zu ezoqam-ge kawa, iké: qo-te,” neka loko vømbo-tøkubømemin.

⁴ Yaq Pailøt nangó genøfakhán, bavokho, ezoqa ewaqape vøzø-ein, “Nqáe! Yesu notøndó-itú, zo-te, zo vøzøté-zøtéz, av nqægo, no teqa manqa-zapa qeiviáv.”

⁵ Yaq Yesu gendo-fakhan, gumbag fakiafakia-us neka ndabua køkouk até gembøe-uzupám. Yaq Pailøt gezø-ein, “Ngé! Ezoqam ngének.”

⁶ Yaq Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda neka Mbumbukiam-qa khoev vos keoge ezoqam gi-ometam, ndigu áv gini-akhaemém nqægo, “Gèlaváo. Tae mutui-té qanø-tøkeó!”

Yaq Pailøt gezø-ein, “Zo ndøndafém, neka tae mutui-te vømø-tøkewem. Geté no, teqa manqa-zapa qeiviáv.”

⁷ Yaq Zu ezoqam nango gindu-qavøinam, “Ni guguna manqat nqanígú. Yaq ndøgo áv qane-eín nqægo: Nandev yá benaním. Zapa ndøgo, ndego ekeza kha, Mbumbukiam-gé yo me:vewám.”

⁸ Yaq Pailøt nqanek manqat ge-ewag, ndego møe nøme mba mbøe-khouwév.

⁹ Yaq nangó genø-ón, khoev mokho-te, Yesu vømømbø-bevap, “Qo gekha manqei-ák?”

Geté Yesu manqa qavøiwateáv.

¹⁰ Yaq Pailøt Yesu gembo-ein, “Gé, qo no-te manqa manqate geqambó-qasi? Qo áboqote-qatéq? No iz nqanøgó. Tønø-pøovat, yaq sænqonqotáq. O, tønø-pøovat, no qo tae mutui-té qatø-tøkéq.”

¹¹ Yaq Yesu gendo-qavøiu, “Qo no-te matev-qase ambá qómatanamák, Mbumbukiam qo-te amba iz etopøteav tøgonin. Yaq nakémbá, ndego ezoqam, no qoqa zenda-te geve, teqa manqa-zapa møndø-løvuám, qoqa manqa-zapa.”

¹² Pailøt nqanek manqat ge-ewag, yaq ndego nakhoa-qa ndøváo, Yesu ande áv kené-nqonqotáv. Geté Zu ezoqam, áv gindi-akhaemém nqægo, “Qo nandev sa toqo-nqonqotav, yaq qo Siza-gé zifú mbá, ndego Lom kawa ezoqam kandambaqape. Zapa ndøgo, ezoqa av nde:manqate nqægo, no kawá, ndego Siza-gé qaqa ezoqám.”

¹³ Yaq Pailøt tiqa manqat ge-ewag, ndego Yesu bavokhó genø-itú, yaq Pailøt manqa ovøyam qonam nonqo-te vøqom. Ta manqei ndøgo, Nandi Manqei mbo-akhayám. Iblu manqat-te, taqa iz Gabatá.

¹⁴ Ta khøuwa-te ndøgo, Pasova gigiap khakheinam khøuwá. Yaq ndakin, ande áv khøuwa muín ndægo. Yaq Pailøt Zu ezoqam gezø-ein, “Ngé! Zoge kawa ezoqam ngének.”

¹⁵ Geté ndigu gindu-akhaemem, “Yá belae. Yá belae. Tae mutui-té qanø-tøkeó.”

Yaq Pailøt gezøbevap, “Gé, no zoge kawa ezoqam, unimanqatín tae mutui-té qatø-tøkeó?”

Geté ndigu Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda gindu-qavøinam, “Ni kawa ezoqam kopo mba nigú. Sizá. Ezoqa nøme mbaín.”

¹⁶ Taqa zita-te, Pailøt Yesu nakhag ezoqam-qá zenda-té genøvé, tae mutui-te bemø-tøkewem.

Yesu tae mutui-te gitøkewem

(Met 27:32-44; Mak 15:21-32; Luk 23:26-43)

Yaq nakhag ezoqam, Yesu gèndafém.

¹⁷ Yesu tae mutui, ekezan mo-eqatát, gemat. Taon ge-ivav, yaq ta manqei ndøgo temøfakhán, kawa-pakha manqei ndimbo-akhayam. (Iblu manqat-te, ta manqei-qa iz, Golgotá.) ¹⁸ Yaq ndøgo, Yesu tae mutui-té ginø-tøkewém. Até ezoqa menas nømé-a, vøtøkebam. Nøme yáq ginø-tøkewém, neka nøme yaq vøtøkewem. Yesu livin-mbá gunu-tøkewám.

¹⁹ Pailøt manqat ndøpeawám. Yaq tae mutui-té ginø-tøkeém, Yesu-qa kawa qameva. Av qane-peaupám nqægo, “Ngenek Yesú. Nazalet vemíav-ák. Zu ezoqam-gé kawá.”

²⁰ Manqat ndøgo, Iblu manqat-té neka Latin manqat-té neka Glik manqat-té qanø-peaupám. Zu ezoqa kopoáv, nqanek manqat gigeve:mam. Zapa ndøgo, Yesu ma ge:tøkewam, qambaqapé mbá, taon-te. ²¹ Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda, nqanek manqat gigeveømem, yaq Pailøt áv gimbøe-einím nqægo, “Qo manqat soqain soqo-peawám, qoqo-peawam, av nqægo, ‘Zu ezoqam-gé kawá.’ Qo áv qoté-peawám nqægo, ‘Ngenek ekezan ndø-eín, av nqægo, no Zu ezoqam-gé kawá.’”

²² Geté Pailøt gezø-qavøiu, “Manqat ndøgo, qæpeawam, até bepeawáp.”

²³ Ndigu nakhag ezoqam, Yesu tae mutui-te gumu-tøkewem, yaq teqa ndabua gëmøvøemém. Møvøypa foá. Yaq ndigu nakhag ezoqa foa, ezoqa kopokopo, møvøypa kopokopo ndø-upøgimát. Geté ndabua nøme ndøgo, gindapem, vini. Ta ndabua ndøgo, gevewat kopó. Sekeqapé. Potoføpøteáv.

²⁴ Yaq nakhag ezoqam yaqyaq-a gibond, “Nqanek ndabua sekeqape, bizi-keqagimém. Geté zí-otám. Nandi-qasis zínqagevemát. Yaq zíqeivim, ande gekha ezoqam me ndøndāp, nqanek ndabua.” Nqanek matev tønefakhán ndøgo, manqat ndøgo, Mbumbukiam-qa Manqat-te ndøpeawap, tåbete-unimanqatín, av qæ-ein nqægo, “Noqa ndabua nøme gè-etøomém neka ndabua sekeqape vøe-otømem.” Yaq nginik nakhag ezoqam, āv tinigoném.

²⁵ Yesu-qa tae mutui avønin-te ndøgo, tegu evo møndøyám. Até tugú namba qawán-a, neka Meli nømu, ndugu Klopas-gu zas, neka Meli nømu, Magdala vemiav-ak, vøwanam.

²⁶ Yesu evo gu-omet, tege paev ezoqam namba guiyam, te-te kuku qambogoam, yaq ndego evo āv gumbøe-ein nqægo, “Evo, nandev ndakin qogé yó.”

²⁷ Yaq ndego paev ezoqam, āv gembøe-ein nqægo, “Nanduv ndakin qogú qavó.” Ta khøuwa-te ndøgo, ndego paev ezoqam, ndugu ekeza khøev-té genøkhátó.

Yesu ge-nanim

(Met 27:45-56; Mak 15:33-41; Luk 23:44-49)

²⁸ Yesu møndæ-otév, matev ate ndægo møndømkhóu, Mbumbukiam ma gende-khofotav, manqei-qape-te. Yaq ndego āv gene-ein nqægo, “No ibøkha naq nøpáp.” Nqanek manqat tene-ein ndøgo, Mbumbukiam-qa Manqat tåbete-unimanqatín, taqa yaq-te manqat qa-ein.

²⁹ Avønin-te ndøgo, waen khaqain-qape møndø-wuøyám. Yaq nakhag ezoqam, ndabua ndøndapém. Yaq waen-té gunu-qoqoném, Isop tae-te sasa ndølvønemem, Yesu-qa tou-te vømbø-qantøvem.

³⁰ Yesu elavøqase ge-iz, yaq āv gene-ein nqægo, “Ndakin mütumkhóu.” Yaq kawa sègevoá, vønanim.

Yesu totokha-te gikeqatøvem

³¹ Ta khøuwa-te ndøgo, Sabat gigiap khakheinam khøuwá. Yaq Zu megetapak poeveáv, ndigu ezoqam, tae mutui-te gitøkebupam, sekemba titøkebupat. Geté nakhama-té giabenø-pakhaéz. Zapa ndøgo, nøme tøndopave, Sabat khøuwa kandambaqapé. Yaq ndigu Pailøt āv gimbøe-einim nqægo, “Nginik ezoqam, tae mutui-te ngitøkebab, nakhag ezoqam bov bezømkúí. Yaq ndigu nakhama-té giabenø-pakhaéz, tae mutui-te é-bø-upøgim.”

³² Yaq nakhag ezoqam tizáv ndøgo, ndigu ezoqa menas, Yesu namba gi-tøkebupam, bov vømözø-møkui. Bugukhokhof ndøgo, yaq getøkewam, tømbo-møkuimém, yaq ndego nøme, getøkewam, vømbø-møkuimem.

³³ Geté Yesu-te ginduzav, tikeogém ndøgo, ndego é-møndønanim. Yaq ndigu teqa bov møkui-pøteáv.

³⁴ Geté nakhag ezoqa nøme, até gendego, Yesu-qa totokha-te, sumbianq vøe-keqatav. Yaq kouk neka ibøkha tøndo-qouvøém ndøgo.

³⁵ Ndego ezoqam, nqanek matev bøi ge-qeiv, emanqat ndøvotót. Emanqat ndøgo, gevotot, unimanqatín. Ndego møndæ-otév, ndego unimanqatin manqat mba ndømanqaté. Yaq ndego tene-ein ndøgo, zo tønne-unimanqatinim.

³⁶ Nqanek matev tønefakhán ndøgo, Mbumbukiam-qa Manqat tåbete-unimanqatín, av qæ-ein nqægo, “Bazag kopo gembønqoeák.”

³⁷ Neka manqat nøme āv qane-ein nqægo, “Ezoqa te-te ndégo tinø-kewagát, gikeqatøvem.”

Yesu manqei-pakha-te gi-oeinam

(Met 27:57-61; Mak 15:42-47; Luk 23:50-56)

³⁸ Taqa zita-te, ezoqa kopo Pailøt-té genøwáv, Yesu-qa kha-qa yaq-te vømömbø-viam. Teqa iz Zoséf. Alimatea vemiav-ák. Ndego Yesu-gé paev ezoqá nømé. Geté khonoam-té genømbø-pavám. Zapa ndøgo, ndego Zu megetapak-qa møe ndøgoám. Yaq Pailøt sègemboták. Yaq Zoséf tenøwáv ndøgo, Yesu-qa kha tae mutui-te vømöndø-ndap.

³⁹ Até Nikodemús-a, ndego lova kopo, Yesu-te gemat, vøndøwāv. Ndego tae etet sisip mbomømboma ndø-upatavún. Tae etet menas tøkúát, mel neka aloé. Tae etet kandambá. Ande āv 30 kilogrém ndægo.

⁴⁰ Ndigu ezoqa menas, Yesu-qa kha gèndapém, tae etet sisip mbomømboma namba, ndabua papaqa vøe-gutøvem, av Zu ezoqam-qa matev qazømbe-goam, ezoqa manqei-pakha-te gi-oeinamin.

⁴¹ Ta manqei-te ndøgo, ma Yesu gi-laem, khæe møndøgoám. Yaq ta khæe-te ndøgo, manqei-pakha møndø-ozám. Ndakinák. Ta manqei-pakha ndøgo, nandi giløtøzem, bugukhokhof løvøte ezoqa utøveáv.

⁴² Yaq ndigu Yesu-qa kha timø-utøvéem ndøgo. Zapa ndøgo, ta khøuwa ndøgo, Zu ezoqam-qa Sabat gigiap khakheinam khøuwá. Yaq khøuwa nøme tøndopave, Sabat khøuwá, neka ta manqei-pakha ndøgo, avønín qagoám.

20

Manqei-pakha-te, ezoqam mbain

(Met 28:1-8; Mak 16:1-8; Luk 24:1-12)

¹ Yaq Sabat khøuwa qame-navøem, Sande qanaqanus qæñqøvat, até gupøistám, Meli Magdala vemiav-ak, manqei pakha-té gunøwáv. Yaq tuqeív ndøgo, nandi-qape mboqog-te go:tokavam, mbain. Vini gizavám.

² Yaq matev guqeív ndøgo, gètéit, Saemon Pita neka ndego paev ezoqa nøme, te-te Yesu kuku gambogoam, vømzøð-ein. Av guzømbe-eín nqægo, “Evezøza, manqei-pakha-te gu:goam, ezoqa møndøndafém. Neka ni nøtenateáv, ndego gekham-té gimøveem.”

³ Yaq Pita neka ndego paev ezoqa nøme, até gindigonem, manqei-pakha-te vøzav.

⁴ Ndigu ezoqa menas, sùgumu-bøitát. Geté ndego paev ezoqa nøme, nakhamas-té genøteít, Pita vølvu, manqei-pakha-te ndøgo, é-vømøfakhan.

⁵ Yaq nandi nqa mokho-te gemø-fakhanam, ndabua mba ndøqeív, Yesu ge-gutavam. Geté ndego oneáv, mokho-te ndøugu.

⁶ Yaq Saemon Pita gefakhan, ndego ndaføyamba ndø-ón, manqei ozu mokho-te ndøugu, ndabua ndøgo, Yesu ge-gutavam, vøqeív, qa-awam.

⁷ Até ndabua nømé-a, Yesu-qa kawa-te qaløvtupam, vøqeív. Ndøgo viní qaveám. Putøgiap ndøveám.

⁸ Yaq até ndegó-a, ndego paev ezoqa nøme, bugukhokhof go-fakhan, manqei ozu-te vø-on. Yaq matev geqeív, ndego gè-unimanqatín, av nqægo, Yesu møndø-khandí:v.

⁹ Mbumbukiam-qa Manqat møndø-eín, av nqægo, ndego løvøte-te ndøkhandí:v. Geté ndigu bugukhokhof mokho ndapeáv, taqa yaq-te.

¹⁰ Yaq ndigu paev ezoqam, khoev-té ginøqaváz.

Yesu Meli Magdala vemiav-ak gembo-fakhan

(Met 28:9-10; Mak 16:9-11)

¹¹ Meli, ndugu Magdala vemiav-ak, manqei ozu bavokho até go:goám. Gè-eivát. Gui-eivam, yaq manqei ozu mokho-té gunø-fakhanám.

¹² Yaq ndugu, ma bugukhokhof Yesu-qa kha qæveam, enzol ezoqa menas ndøzømét. Ndabua papaqa-mba ndø-uzupám. Nøme ndego, kawa-té geqotám, neka nøme ndego, mbage-te vøqotam.

¹³ Yaq ndigu Meli áv gimboe-bevøpém nqægo, “Ngólam. Qo gekham-qā qó-eivit?”

Yaq ndugu guzø-qavøiu, “Noge Evezøza-qa khatae, gèndapém. Yaq no nøtenøtenák, gekham-té gimøveem.”

¹⁴ Yaq ndugu nqanek manqat gumu-ein, guqambun, Yesu mba mo-omét, geyam. Geté ndugu matavapøteáv, av nqægo, ndego Yesū.

¹⁵ Yaq Yesu gumbobevap, “Ngólam. Qo gekham-qā qó-eivit? Qo gekha ezoqam-qā qóvawet?”

Ndugu até vøe-ein, ndego khæe keoge ezoqám. Yaq gumbo-ein, “Khanánqa, av qo khatae toqotendap-a, kopømbâ toqonø-ein, av nqægo, qo gekham-té qonøve? Yaq no nømøndó-ndáp.”

¹⁶ Yaq Yesu gendo-ein, “Meli!”

Yaq guqambun, uni vøe-omet, ndugu ekeza Iblu manqat-te áv guni-eín nqægo, “Labúni!” Taqa manqa mokho, “Nømendim ezoqám.”

¹⁷ Yaq Yesu gembo-ein, “No kha naqanøká nøkhànáz. Zapa ndøgo, no Tat-te qavigiáv. Zuá. Geté nogi nøfuap-té qanøqáv, manqat av nqægo vøzøð-ein: No te-te ndego tøtø-vesezét, ndego noge Tat neka zoge Tat, ndego noge Mbumbukiam neka zoge Mbumbukiam.”

¹⁸ Yaq Meli, ndugu Magdala vemiav-ak, paev ezoqam-té gunøwáv, vøzøð-ein, “No Evezøza no-omét.” Yaq ndugu manqat nøme vøzøð-ein, av ndego manqat gumbøe-ein.

Yesu ekeza paev ezoqam gezøfakhan

(Met 28:16-20; Mak 16:14-18; Luk 24:36-49)

¹⁹ Ta khøuwa-te ndøgo, Sande khagús, paev ezoqa ate gi-goam, khoev mokho-té gunu-goám. Mboqog ate gi-goam gètøkøvemém. Zapa ndøgo, ndigu Zu megetapak-qá møe ndøgoám. Yaq Yesu segezø-fakhán ndøgo, ti mokho-te vø-itan, gezø-ein, "Sambí, zo-te."

²⁰ Yesu nqanek manqat gumu-ein, yaq ndego teqa zenda neka totokha me:zómás. Yaq ndigu paev ezoqam, khanakhanakh kandambá gindapem, Evezøza gi-ometam.

²¹ Yaq Yesu nango áv gezømbe-eín nqægo, "Sambí, zo-te. Av no Tat gende-khofotan, yaq no zo áv tèté-khofosám."

²² Yesu nqanek manqat guzumbu-ein, yaq até gendego, qozøqozaq zøkhabmá, gezø-ein, "Nqova Mbomambaqape vøndafém.

²³ Zo ezoqa tiqa manqa-zapazapa sa tømbo-navøemat, ndigu segezø-navøemat. Geté zo tiqa manqa-zapazapa navøepøteav tøgoat, tiqa manqa-zapazapa, até gezøgoát."

Tomas manqa geqavotam, Yesu-qa yaq-te

²⁴ Ta khøuwa-te ndøgo, Yesu ekeza paev ezoqam-te gefakhan, yaq Tomas, iz nøme qaqangeap gimbo-akhaemam, ndigu paev ezoqa tuelv, kopo nøme ndego gegoam, gèwawám.

²⁵ Yaq ndigu paev ezoqa nøme, Tomas gimbo-einim, "Ni Evezøza ni-ometám."

Geté Tomas gezø-qavøiu, "No teqa zenda-te, ikuk nqa-nqa qeiviav tøgoat, neka nogi kokosov ta nqa-nqa-te watøzateav vøgoát, neka noqa zenda teqa totokha-te wazeav vøgoát, ma sumbianq gigenab, yaq no nøzø-unimanqatinák."

²⁶ Pula kopo-qa zita-te, paev ezoqa ate gi-goam, nqawá ginømøváb, ta khoev mokho-te ndøgu. Até Tomás-a, vøgoam. Mboqog ate gi-goam gètøkøvupám. Geté Yesu sègefakhán, ti mokho-te vø-itan. Gezø-ein, "Sambí, zo-te."

²⁷ Yaq Yesu Tomas áv gembøe-eín nqægo, "Qogi kokosov nqánek qonózáv, neka noqa zenda voqóqelv. Yaq qotøndé-visl, qoqa zenda noqa totokha-te qotéwáz. Yaq qo qavotam matev sège-iváv. Geté vø-unimanqatin."

²⁸ Yaq Tomas manqat sa nqánek ge-eín, "Noge Evezøza neka noge Mbumbukiam."

²⁹ Yaq Yesu gembo-ein, "Qo toqote-unimanqatin ndøgo, no qotenømend. Geté gekha ezoqam ndigu, no ndi-unimanqatinat, oskiá ndøgo, no nømendev tigoat, ndigu khanakhanakh mbá giabitigú."

Zion nqanek emanqat gekha zapá gené-peawam

³⁰ Yesu ekeza paev ezoqam-qa bugug-te, uringiap matev nøme kopoáv gematønnumam. Geté ta matev-qa yaq-te, manqat peawapøteáv, nqanek mbuk-te.

³¹ Geté manqat ndøgo, nqanek mbuk-te nqapeawap, tønne-peawáp ndøgo, zo tønne-unimanqatinim, av nqægo, Yesu ndego Mesayá neka ndego Mbumbukiam-gé Yó. Yaq zo nqanek manqat tozo-unimanqatinim, zo te mokho-te khandi zøténdapém.

21

Yesu ekeza paev ezoqa seven gezøfakhan, yaq ndigu zonga kopoav-qape gizømbe-ndap

¹ Taqa zita-te, Yesu ekeza paev ezoqam nangó genøzø-fakhán. Taibelias kewan-té. Matev áv qanefakhán nqægo:

² Saemon Pita neka Tomas, iz nøme gimbo-akhaemam Qaqangeap, neka Natanael, ndego Keina vemlav-ak, Gelili plovins-te ndøgo, neka ndigu Zebedi-gi nakhei menas neka Yesu-gi paev ezoqa menas nøme, namba me:goám.

³ Yaq Saemon Pita, ezoqa nøme gezø-ein, "No zonga nømø-khakhasám."

Yaq ndigu gindu-qavøinam, "Qanimáv. Ni namba zí:tinim." Yaq ti-ová ndøgo, khagua-te vømøketab. Geté ta lova ndøgo, voe amba me:qeivupát. Zonga mbain.

⁴ Yaq khøuwa gefakhataavun, Yesu ndøgeg-té geyám. Geté ndigu paev ezoqam matavapøteáv, av nqægo, ngenek Yesū.

⁵ Yaq Yesu gezø-ein, "Nøfuap. Zonga møndøzømbé-ndap?"

Yaq ndigu gindu-qavøinam, "Mbaín. Ndapeáv."

⁶ Yaq ndego áv gezømbe-eín nqægo, "Voe nandav, nakeamo zenda-té qanø-ogím, ma khagua nandøzømbé-bøyat. Yaq zo zonga ndøzømbendáp."

Yaq ndigu áv tini-matønømém, av gezømbe-ein ndægo. Geté ndigu voe nango amba me:itiim. Zapa ndøgo, zonga khápumu-khouwéz.

⁷ Yaq ndego paev ezoqa nøme, Yesu kuku qambogoam te-te, Pita gembo-ein, "Evezøzá, ngenek."

Yaq Pita ge-ewag, av nqægo, Evezøza ndøgō, ndego ndabua sekeqape ndølvōén. Zapa ndøgo, ndego ta ndabua sekeqape ndøgo, gō:khofá, ta lova ndøgo, zonga-qa givawat. Yaq ndego ibōkha-té genōbáf, vōtanqa, manqei-te vōmōqa.

⁸Geté paev ezoqa nōme, khagua-us gibōetam, ùnime-tokhotōvém, manqei-te. Voe zonga-us, sège-livavát. Ndigu qambaqapé mbá, gibōetam. Manqei avōnín. Ande āv 100 kifigiáp ndægō.

⁹Yaq giqa ndøgo, gōinam mba mo:qeivím, taq-te zonga vō:qoqoutōvupat neka flawa vō-abam.

¹⁰Yaq Yesu gezō-ein, “Zonga nōme vōndo-upōzonám, nandiv ndakin gizōmbe-ndap.”

¹¹Yaq Saemon Pita, khagua-te, nangō genōketáo, voe manqei-te vō-iti. Zonga kandakanda kopoáv gizōmbe-ndap. Ate gi:goam 153. Geté voe keqavōepōtéáv.

¹²Yaq Yesu gezō-ein, “Vōndozáv. Lou zólóg.” Ezoqa kopo bevōpōtéáv, av nqægo, “Qo gekha ezoqám?” Zapa ndøgo, ndigu mōe ndøgoném, neka ndigu é-mōndæzōtétz, ngenek Evezøzá.

¹³Yaq Yesu gōinam-té gendowáv, flawa neka zonga vōndō-upōzo, sasa zō-etoam.

¹⁴Ndakin gēmbo-misiká, Yesu ekeza paev ezoqam-te gefakhanam, Mbumbukiam ndego lōvōte-te gendo-khandi:v, taqa zita-te.

Yesu Pita manqa gembo-lōvua

¹⁵Yaq ndigu lou loge qamezōmbe-navōem, Yesu Saemon Pita āv gembōe-eín nqægo, “Sáemon, Zion-ge yo, qo kuku taqágo, no-te? Neka qoqa kuku matev no-te mōndōmō-lōvu, nginik ezoqa nōme-qa kuku matev no-te?”

Yaq Pita gendo-qavōiu, “Evézøza. Qo mōqote-qatétq, no poev nqanōgō qo-te.”

Yaq Yesu gembō-ein, “Nōgi sip nakheis, gè:zōkefé.”

¹⁶Yaq Yesu nangō genōmbo-eín, “Sáemon, Zion-ge yo, qo kuku taqágo, no-te?”

Yaq Pita gendo-qavōiu, “Evézøza. Qo mōqote-qatétq, no poev nqanōgō qo-te.”

Yaq Yesu gembō-ein, “Nōgi sip, gèzō-keogé.”

¹⁷Yaq Yesu nangō genōmbo-beváp. Ndakin gēmbo-misiká, gembō-ein, “Sáemon, Zion-ge yo, qo poev taqágo, no-te?”

Yaq Pita mbōni mbová. Zapa ndøgo, Yesu gēmbo-misiká, gembō-bevupam, av nqægo, “Qo no-te poev taqágo?”

Yaq Pita gendo-ein, “Evézøza, qo matev ate ndægo mōqote-qatétq. Neka qo mōqote-qatétq, no poev nqanōgō qo-te.”

Yaq Yesu gembō-ein, “Nōgi sip gè:zōkefé.”

¹⁸No unimanqatín nqataqa-manqate. Qo ezoqam ndakinak qoqotegoam, qo ndabua segim nonqo qakeza qolōvōnōvemám, sasa qoqavin, ma taqambe-pōovet. Geté toqo-lawaqape-eq, qo pingim qó-eqagím. Yaq ezoqa vini qálōváz. Yaq ndøgo tenō-itúq, qo ma okho poeveav ndoqotego.”

¹⁹Yesu nqanek manqat ge-ein, tene-omát ndøgo, Pita ande āv kenénaním neka ta mokho-te ndøgo, ndego Mbumbukiam-qa iz ande āv kembōé-eqá.

Taqa zita-te, Yesu Pita āv gembōe-eín nqægo, “No qonōndó-páev.”

Paev ezoqam-qa yaq-te, te-te ndego Yesu kuku qambogoam

²⁰Pita gendoqambun, yaq ndego paev ezoqa nōme ndō-omét. Ngenek gèzōpavám. Ezoqa ndégo, te-te ndego, Yesu kuku qambogoam, neka ndego Pasova lou loge-te, Yesu-qa savim-te go:vintavam, neka vōmbōbevap, av nqægo, “Evézøza, gekha ezoqám ndego, qo sa teqaqambun?”

²¹Pita ndego ezoqam ge-omet, yaq ndego Yesu āv gembōebeváp nqægo, “Evézøza, gemá ngenek? Av kenénaním?”

²²Yaq Yesu gembō-qavōiu, “No tōnō-pōovat, ndego até teyaget, atema no vōtōndóqaván, yaq gé, ndøgo gekhá ndøgo, qo-te? Nqanek qoqá matév mbá. Qo soqonōndó-páev.”

²³Yesu nqanek manqat ge-ein, yaq ta zapaya ndøgo, Klisten ezoqa bawan mokho-te, manqat av qane-panqavōém nqægo: Ndego paev ezoqam gēnanimák. Geté Yesu manqat iniáv av nqægo, ndego gēnanimák. Ndego sa nqánek ge-ein, “No tōnō-pōovat, ndego até teyaget, atema no vōtōndóqaván, gé, ndøgo gekhá ndøgo, qo-te?”

Vaev manqat, nqanek emanqat-qa yaq-te

²⁴Ndego paev ezoqam, teqa yaq-te Yesu nqanek manqat ge-ein, ezoqam ndégo, nqanek emanqat ate nqægo gevotot neka vōpeawam. Ni mōtinōtén, manqat ndøgo, ndego ge-ein, unimanqatín.

²⁵ Yesu matev nøme kopoáv gematønumam. Ta matev vinivinimba ate ndægo, amba tøpeawapin, éisa, no nqæmatavap, manqei-qape-te, mbuk ate ndægo, ambá gélvuzuák.

Keliso-gi U-anim-qa Emanqat

Megeat Manqat-qase

Nqanek emanqat, Luk ndøpeawám. Ezoqa kopo ndégo, ibugukhokhof Luk mbuk Yesu-qa yaq-te, gepeawam. Ngenek Luk, mulømula etoam ezoqám. Ndego nqanek Keliso-gi u-anim-qa emanqat, Tiofilus-té genø-peawám. Geté ndego ezoqa ewaqape nonqo ndøpeawám, manqei-manqei ate nqægo.

Nqanek emanqat-te, Luk Keliso-gi u-anim-qa yaq-té genevototát, neka tiqa matev ate qægoam, gimatønumam. Nqova Mbomambaqape, Yesu-gi paev ezoqam, bazaføgakh zø-etoám, neka até ndigú-a, vøzø-etoam, ezoqa ewaqape, gi-unimanqatintam neka vømbøpavam. Yesu-gi paev ezoqam, ezoqa teqa manqat, bugukhokhof Zelusalem taon-té gini-zømesimám. Yaq ndigu ezoqam, tiqa manqat gi-unimanqatintam, ndigu taon neka vemivemiav nøme-té ginø-okhoám, neka Manqat Mbomambaqape, Yesu-qa yaq-te, Zu ezoqa nøme vøzø-vototupam. Yaq ezoqa nøme, manqei-manqei nøme-té ginø-okhoám, neka nqanek Manqat Mbomambaqape, Zu ezoqam neká bawan vini-ak, vøe-zømesimam. Yaq nqanek manqei vinivinimba-te, ezoqa nøme, Yesu ekeza khandi etoam nonqo ndøndafém, yaq Klísten bawan matev vøngazem.

Nqanek emanqat mokho-te, sapta 1 atema 12, Pita-za-qa yaq-té qane-manqaté. Neka sapta 13 atema 28, ndégo tønè-manqaté, matev vinivinimba, Pol-za gimatønumam. Manqei nøme-te, Pol ge-okhoam, Luk møndøgoám, te namba. Yaq ta emanqat mokho-te nqanek, Luk áv gene-peawám nqægo: "Ni nimatønumám." Ta emanqat nqanek: Kel 16:10-17, 20:5-21:18 neka 27:1-28:16. Emanqat nøme-te, ndégo ekezan goneav qagoam, ndego áv gene-peawám nqægo: "Ndígu timatønumám."

Yesu manqa mbusa geve, Nqova Mbomambaqape tendo-khofotav

¹ Tiofilus. Khaiya mbomá, qo-te!

Ta mbuk ndégo, no bugukhokhof qæpeawam, no tøtø-peawám ndégo, matev ate ndægo, Yesu gematønumam neka ezoqa vøe-zømesimam, ndego teqa sasae ande ge-ngaz,

² atema ta khøuwa-te ndégo, Mbumbukiam yan-te vøkhato. Bugukhokhof, ndego Nqova Mbomambaqape mokho-te, tegi u-anim, manqa é-møndøzø-løvuá, ndigu bugukhokhof gevevesam.

³ Yesu tae mutui-te gitøkewem, genanim, nango gendo-khandi:v, yaq ndego khøuwa foti mokho-te, gèfakhanumám ti-te, neka Mbumbukiam-qa Megeat Matev-qa yaq-te vøe-zømesimam. Ndego khøuwa kopoáv, áv gene-zømesimám nqægo: Ndego unimanqatin ndøkhandi:v.

⁴ Khøuwa nøme, Yesu ti namba ge-goam, ndego áv gezømbe-eín nqægo, "Zelusalem taon naqanóká ndø-ivøvém. Geté manqa mbusa ndégo, av noqe Tat ge-ve, tozombøé-kewagát ndégo, no qazømbe-manqatam.

⁵ Zion, ndego ezoqa ibøkha iz, ibøkha-té genøzø-etoumám. Geté zo avønín, ibøkha iz, Nqova Mbomambaqapé qazøté-ndapém."

⁶ Khøuwa nøme, Yesu-gi u-anim, te namba gi:møvab, ndigu áv gimbøe-bevøpém nqægo, "Evézøza. Eisa, qo ni Izlael ezoqam, ndakin megeat matev nqawa poqonimbí-etoám, penømhaya, yaq ni nikeza ezoqam nimbø-kawævtát?"

⁷ Yaq Yesu gezø-qavøiu, "Matev áv taoká, av ndægo, zo zøtèzøtèz, ta khøuwa neka viav, Tat ekeza poev-te gezav.

⁸ Geté Nqova Mbomambaqape zo-te tendovis, zo bazaføgakh zøndapém. Yaq zo nogi bøi vizu ezoqam zógoát, neka noqá u zóløozumát, nqanek Zelusalem taon-te, neka Zudia plovis-te ate ndægo, neka Samalía manqei-te, atema manqei-qape-qa vaev-te."

Yesu yan-te geqavig

(Mak 16:19-20; Luk 24:50-53)

⁹ Yesu manqa manqate qamømbøe-navøem, yaq Mbumbukiam yan-té genø-eqeíú. Ndigu até ge-ometát, ge-eqanat, atema khaiya ozoz vømē-otan.

¹⁰ Tiqa bøi é-møndømø-føgøføgakhám, yan-te. Yaq nqáe! Tiqa avønín-te, ezoqa menas sègefakház. Ndabua papaqa ndø-uzupám.

¹¹ Yaq ndigu āv gizømbe-eín nqǎgo, “Gélili plovins-ak. Zo gekhá zówanet, yan ndozo-waomit? Ngenek Yesu, Mbumbukiam zo mokho-te gendaf, yaq yan-te vōqavig, ndego nqawa āv tendéqaván, av zo ndakin qazøte-ometam, yan-te geqavigat.”

*Matias Zudas-qa iziz gendap
(Met 27:3-10)*

¹² Yaq Yesu-gi u-anim, ta manqei poyat ndōgo, Oliv manqei poyat gimbo-akhaemam, gè-ivøvém, Zelusalem taon-te vōvesez. Yaq ta manqei poyat-a, yaq Zelusalem, taqa atap khapémhá. Ande āv 1 kilomítá ndǎgo.

¹³ Zelusalem taon-te gimøfakhaz, yaq khoev ova kouwat-té ginǎzāv, ma gipindumam. Ezoqam ngínik: Pita neka Zion neka Zems neka Endlu neka Filip neka Tomas neka Batolomeu neka Metiu, neka Zems nøme, ndego Alfius-ge yo, neka Saemon, ndego Zelot ezoqam, neka Zudas, ndego Zems-ge yo.

¹⁴ Ngínik mōndø-møvøbumám, vōguligulimam. Até sakhéis-a, vōgoam. Neka até Melí-a, Yesu-gu evo, neka tegi emekheis, vōgoam.

¹⁵ Khøuwa nøme, ndigu ezoqam, Yesu gi-unimanqatintam, nqawa gimøvab, ezoqam ande av 120 ate gi-goam, yaq Pita tenø-itán ndōgo, vøzø-ein,

¹⁶ “Nøfuap. Mbumbukiam-qa Manqat-te, Nqova Mbomambaqape Deivid mokho-te, Zudas-qa yaq-te, manqat é-mōndo-ein, ndego ndigu ezoqam gezø-ovøemavun, ndigu Yesu gimøvoinam. Yaq nqanek manqat bè-unimanqatín, matev vøfakhan.

¹⁷ Ni Yesu-gi u-anim, nøme ndégo tegoám, neka sasae kopømba vøtigoam, ni namba.”

¹⁸ (Moni ndigu, Zudas gendapaz, matev soqaqape ge-matanam, khae me-wiim. Yaq ta manqei-te ndōgo, ndego sègebøiáv. Pakhapakhá. Teqa kha sège-keqavøemát, neka teqa emu vøndø-qouvøem.

¹⁹ Ezoqa ewaqape, Zelusalem taon-te giyagam, manqat sùgumu-ewagát, taqa yaq-te. Yaq ta khae manqei ndōgo, ekeza manqat-te, Akeldama mbo-akhaemám. Taqa manqa mokho nqánek, “Khae Manqei Kouk-ús.”)

²⁰ Yaq Pita nøme gezø-ein, “Sams mbuk mokho-te, āv qane-peawáp nqǎgo, ‘Teqa khoev unimé-khakhambá. Ndōgo ezoqa gó:yageák.’ Neka nøme ndøpeawap, nqánek, ‘Teqa sasae, ezoqá nøme bendáp.’

²¹ Yaq nakémbá, ni ezoqa kopo bizimbo-vavém, ndego ni namba qazi-goam, ta khøuwa ate qæpavavemam, nigí Evezøza Yesu, ni namba ge-okhoam,

²² sasae ande qandengaz, Zion ezoqa ibøkha iziz gezø-etoumam, atema ta khøuwa-te ndōgo, Yesu ni genøuvan, Mbumbukiam yan-te gendaf. Yaq ngenek ezoqam, nqanek sasae até begót, ni namba, neka u bëløzumit, av bøi ge-qeiv, av nqǎgo, Yesu løvøte-té gendo-khandí.v.”

²³ Pita nqanek manqat ge-ein, yaq ndigu ezoqa menas ndø-upøzø. Nøme ndego, Zoséf. Iz menas nøme mōndømbo-goám, Basabas neka Ziastes. Neka nøme ndego, Matiás.

²⁴ Yaq ndigu āv gini-guligulimém nqǎgo, “Evézøza. Qo ezoqa ewaqape-qa matavap mōqote-qatéq. Qotínømánd, ngínik ezoqa menas, ákenégo, qo qoqo-veatav,

²⁵ ndego qoge u-anim tegoat, Zudas-qa iziz vøendáp. Zudas nqanek sasae, zitá genewuá. Yaq ndōgo tenøwáv, ma Mbumbukiam manqei gembøe-mendoe.”

²⁶ Yaq ndigu nandi-qasis ndønqagevemém, iz-ús. Yaq Matias-qá iz ndøfakhán. Yaq Keliso-gi u-anim ileven-te, ndégo tindafém.

2

Nqova Mbomambaqape gendovis

¹ Zu ezoqam-qa khøuwa kandambaqape-te ndōgo, Pentikos ndimbo-akhayam, ndigu ezoqam ate gi-goam, khoev kopo-té ginømváb.

² Yaq nqova mbain, yan-te ndo-go, u ndowáv. Andé khamøe-qape me-fetavún. Yaq khoev ate qægoam, ma gi-qonavam, u únime:kház.

³ Yaq ndigu andé gøina wageap me me-qeivím. Sègendo-panqavøém, ezoqa ewaqape-qa kha-te, vøqonam. Andé ezoqa sas bugug me me-kewagám.

⁴ Yaq ngínik ezoqam ate gi-goam, kha Nqova Mbomambaqapé qazømbe-tønøyám. Yaq bawan vinivinimba-qá manqát gini-manqatát, av Nqova Mbomambaqape, matev gezømbe-etoumat.

⁵ Ta khøuwa-te ndōgo, Zelusalem taon-te ndōgo, Zu bawan-ak kandambá giwambupam. Manqei-manqei ate ndǎgo, sugumu-pitát, ndigu ezoqam, Mbumbukiam gimbo-vizupam.

⁶ Yaq nginik ezoqam, nqanek u giyogem, tinduzáv ndógo, matev vóqeivim. Ezoqa kandambá. Yaq ndigu nqova zóndáf. Zapa ndógo, Yesu-gi paev ezoqam, manqat gimanqatat, ndigu tiqá bawan vinivinimba-qá manqát gini-manqátám.

⁷ Ndigu nqova ndafe kandambá, yaq gibevoþem, “Nqáe! Nginik manqa ngimanqate, nginik Gelili plovinis-ak mbá.

⁸ Gê, áv khanégo, ni ate nqazi:gu nqazizø-yoge, nikeza manqat vinivinimba ngi-manqate?

⁹ Ni ezoqa vinivinimba, nøme Patia manqei-ák, nøme Midia manqei-ák, nøme Elam manqei-ák, neka nøme ndigu Mesopotemia-yák, neka nøme Zudia-yák, neka nøme Kapadosia-yák, nøme ndigu Pontus-ák neka nøme ndigu Esia-yák,

¹⁰ nøme Fligia-yák neka nøme Pamfilia-yák, nøme Izip manqei-ák neka nøme Libia-yák, ndógo Saillini taon avønin-te. Até Lom ezoqám-a, vøndözav.

¹¹ Ti mokho-te, nøme Zu bawan-ák neka nøme bawan vini ezoqám, ndigu ti-te ginøzaz, Mbumbukiam timbo-vizupat. Neka ni ezoqa nøme, Klit manqei bawa-yák, neka ezoqa nøme, Alebia manqei-ák. Geté ni ate nqazi:gu, nginik niqa manqat vinivinimba-té qazizø-ewagét. Mbumbukiam-qa matev kandakanda-qa yaq-té gini-manqátét.”

¹² Ndigu nqova ndafe kandambá neka gø:nakém, taqa yaq-te. Yaq áv ginibónd nqáego, “Gekha matév nqanek?”

¹³ Geté ezoqa nøme gèvongezó, ndigu ezoqam, Yesu gi-unimanqatinim, gi-einim, “Nginik ezoqam, gèndo-iz.”

Pita-qa manqat

¹⁴ Yaq Pita, ndigu u-anim ileven nøme namba, tenø-itán ndógo. Yaq sa manqa ndøyám. Yaq ezoqa ewaqape, gi-oteipam, áv gezømbe-eín nqáego, “Zo Zu ezoqam, nogi ezoqam, neka zo ezoqa nøme, nqanek Zelusalem taon-te nqazo-wambap, vøndoyogém, no mokho bazø-ovøyam.

¹⁵ Nginik ezoqam, ambá av nqáego, ge-iz, av zo ndøzøte-matavap. Ezoqa lovølova ndø-izumatúin. Geté ndakin qanaqanus 9 oklok mbá.

¹⁶ Geté matev, ndakin qafakhan, ndógo, av Mbumbukiam-ge manqa vevezam ezoqam Zoel ge:manqatam. Ndego ge-ein,

¹⁷ ‘Mbumbukiam áv gene-eín nqáego,

“Vaev khøuwa-te,

no ezoqa ewaqape,
noge Nqova nøzø-etoám.

Zogi nakhei angana neka zogi nakhei sakheis,
noqa manqat ndøvevezumát

Zogi ezoqa ndakinak,
umingiap ndøqeivát,
neka zogi laombøkik,
venanqei vøtamát.

¹⁸ Ta khøuwa-te ndógo,

no até sasae ezoqám-a, angana neka sakheis, ndigu no ti-unimanqatintat,
Nqova Mbomambaqape vøezø-etoám.
Yaq ndigu noqa manqat ndøvevezumát.

¹⁹ No umingiap matev nómatønumát,

khaiya ova nekā manqei-qape-te.
Kouk neka wageap neka ekuqape ndøfakhán.

²⁰ Khøuwa ndøbøivunév, neka løvøyak andé kouk mé:goát.

Nqanek matev ndøkhæ-fakhán.

Yaq Evezøza-qa Khøuwa Kandambaqape ndøfakhán, ndego teqa bazaføgakh neka waev te:zømas.

²¹ Ta khøuwa-te ndógo,

gekha ezoqám ndego,
Evezøza-te tøkeam-qa te-akha,
ndego gékhandí.v.” ’ ’

²² Pita nqanek Zoel-qa manqat qamømbøe-navøem, yaq ndego manqat nøme áv gezømbe-eín nqáego, “Izrael ezoqam! Manqat qåndoyogé nqanek, nogi ezoqam! No Yesu Nazalet-ak-qa yaq-té qazømbé-eín. Zo zøkeza mðzøte-zøtéz, te mokho-te, Mbumbukiam zoqa avønin-te, umingiap matev neka matev kandakanda vinivinimba ndømatønumám. Mbumbukiam tene-matanám ndógo, zo tønnezøtéz, ndego Yesu ekezan ndokhofotáv.

²³ Ezoqa ndego zoqa zenda-te giveem, yaq zo ndego ezoqa soqosoqa mokho-te, tae mutui-te sasa zotokewem, vozolaem, ndogo Mbumbukiam ekezan ndopooá. Ndego é-møndæ-otév, matev av nqægo ndofakhán.

²⁴ Geté Yesu lóvøte-qa bazafogakh mokho-te gu:goam, Mbumbukiam møndø-nqovotáv, vøkhandi:v. Løvøte, ngenek ezoqam amba me:geiú. Geté kopømba mbaín.

²⁵ Yesu lóvøte-te tekhandi:v, taqa yaq-te, Deivid nupøkhan mba, áv gene-éin nqægo, 'No Evezøza, noqa megemege-te, oskia no-ometám.

Ndego noqa avønin-té gegó.

Yaq no kha genó-wagimák.

²⁶ Yaq nakémbá, noqa mbøni mokho-te, no khanakhanákh neka no manqat khanakhanakh-us nomanqaté.

Até noqá khá-ya, Mbumbukiam-te mbá qanøtawát.

²⁷ Zapa ndogo, qo no ezoqa pakhaezatak-qa manqei-te qónøuvanák.

Qo qoge Ezoqam Mbomambaqape, teqa kha, sa qó-ivavák, vølanqá.

²⁸ Qo no nakhoa qotenómánd, no khandi ande áv khaténdáp.

Qo no namba qotégoát. Yaq no khanakhanakh nógoát." "

²⁹ Pita nqanek Deivid-qa manqat qamømbøe-navøem, yaq nøme áv gezømbøe-éin nqægo, "Nøfuap. Nigi atanakha-zapa Deivid-qa yaq-te, no ndaføyambá qazømbé-éin. Ndego møndønanim, neka vø-otøvem. Até ndakin khøuwa-té-a, teqa manqei ozu nqánek qagó.

³⁰ Geté Deivid møndæ-otév, tegi zi, ezoqa kopo, teqa iziz ndøndáp neka kawa ezoqam vøgoát. Mbumbukiam te-te manqa mbusa ndøvé, taqa yaq-te. Deivid Mbumbukiam-gé manqa vevezam ezoqam ndøgoám.

³¹ Yaq nakémbá, ndego é-møndøqeív, Keliso tenanim, yaq Mbumbukiam gékhándi:v. Unimanqatín. Mbumbukiam ndego ezoqa pakhaezatak-qa manqei-te ivøveáv, neka teqa kha, manqei ozu-te lanqøeveáv.

³² Ngenek ezoqam, Mbumbukiam lóvøte-te gekhandi:v, Yesú. Ni ate nqati:gu, nikeza bói qatiqeivím.

³³ Mbumbukiam ndego ekezan-té genø-eqeíú, neka teqa nakeamo zenda-te vøve. Yaq Eve Nqova Mbomambaqape mbo-etoám, av ibugukhokhof manqa mbusa ge:ve, yaq Yesu ndakin ni vøni-etoam. Matev nqánek, zo nqazo-qeivi neka nqázøygøge.

³⁴ Ni mízi:nøtén, Deivid mbá, yan-te geqavig. Geté ndego Mesaya me:manqatám, av ge-ein nqægo,

'Evezøza Mbumbukiam, noge Evezøza, áv gembøe-éin nqægo,

"Noqá nakeamo zenda-té qanøqóm.

³⁵ Até qóqotát, atema no qogi qaqa ezoqam,

kopømba ande av zenda tokhotapak awam nonqo,

qoqa zenda tokhotapak mokho-te vøtaqambú-áb." "

³⁶ Yaq nakémbá, zo Izrael bawan-ak ate ndøzøte:go, zo vøezøté. Ngenek Yesu, zo tae mutui-te qazo-tøkewem, Mbumbukiam áv gene-veatáv nqægo: Ndego Evezøza neka Mesaya ndøgoát."

Ezoqam Mbumbukiam-te giqambuz neka ibøkha iz vøndapem

³⁷ Yaq ndigu ezoqam, Pita-qa manqat giyogem, tiqa mbøni, møndø-khanáz. Yaq ndigu Pita neka Keliso-gi u-anim nøme, áv gizømbøe-beváp nqægo, "Nøfuap. Ni ndakin gekhá nígonēm?"

³⁸ Yaq Pita gezø-qavøiu, "Zo é-mozoqambúz, neka Yesu Keliso-qa iz-te, ibøkha iziz vø-upøgim. Yaq Mbumbukiam zoqa manqa-zapazapa, segembøé-navøém, yaq zo Nqova Mbomambaqape vozøndafém.

³⁹ Manqa mbusa ndøgo, Mbumbukiam taqa yaq-te geve, ndøgo zoqá neka zogi nakheis-qá neka até tiqá ndigú-a, ndigu qamba-qamba ndindu-yageapet. Gekha ezoqám ndigu, ndego Evezøza, nigi Mbumbukiam, ndezø-akhayam, te-te tinduzav, nqanek manqa mbusa tiqa ndigú."

⁴⁰ Pita manqat nøme kandambá gezø-manqatam. Manqat nøme, áv gezømbøe-éin nqægo, "Møzoqambúz. Soqáin ndøgo, nginik manqa-zapazapa-us ezoqa namba tøzøte-soqoez, ndakin ngiyage."

⁴¹ Ezoqa ndigu, Pita-qa manqat gindapem, ndigu ibøkha iz ndøndapém. Ta khøuwa-te ndøgo, ezoqa kandambá, Klisten bawan-te gi-oz. Ate gi:goam, ande áv tri taosen ezoqám ndi:guú.

Klisten ezoqam, nqova kopo-te giyagam

⁴² Ndigu Klisten ezoqam, āv gini-matønumám nqægo: Keliso-gi u-anim-qá nømendim manqat ndø-ewagám, neka yaqyaq-a vøtøke-mam. Ndigu gèpindupám, lou vølogin neka Evezøza-qa lou loge matev vøgonemín neka vøguligulimemín.

⁴³ Mbumbukiam, Keliso-gi u-anim mokho-te, umingiap matev kopoáv gematønumat. Ezoqa ewaqape, nqova ndafe kandambá neka møe vøgonemín.

⁴⁴ Ndigu ezoqa ate gi-goam, Yesu gi-unimanqatinim, ndigu nqova kopo-te sùgumu-yagám. Neka tiqa gigiap ate qazømbe-goam, sège-etoumám, yaqyaq-a.

⁴⁵ Ekeza manqei neka gigiap vinivinimba gèwiám. Yaq moni ndigu, gi:qaqasumam, ndigu tizø-etoumám, lou-qa o gigiap-qa gi:potonumam.

⁴⁶ Khøuwa ate qæpavpavemam, ndigu Mbumbukiam-qá khoev-té ginø-pindupám. Yaq Klisten zifuap vinivinimba-qa khoev-te, ndigu lou ndølogám neka Evezøza-qa lou loge matev vømø-gonemín. Khanakanakh-ús. Lou sège-etoumám, yaqyaq-a.

⁴⁷ Yaq tiqa matev ate qægoam, ndigu Mbumbukiam-qá iz me-egatám. Ezoqa ewaqape, poev ndøveém, ti-te. Yaq khøuwa ate qæpavpavemam, Evezøza Klisten bawan-te, ezoqá nøme ndøyogimám, ndigu khandi gezø-etoamin.

3

Kagi ezoqam gikhakheinøvemem

¹ Khøuwa nøme, ande av khagus tri oklok ndægo, ta khøuwa iz-te ndøgo, Zu ezoqam giguligulimam, Pita neka Zion, Mbumbukiam-qá khoev-té ginø-apát.

² Ta khøuwa iz-te ndøgo, ezoqa kagi ezoqam ndø-eqeitavún. Ndego āv teneqán, kagi. Khøuwa ate qæpavpavemam, ndego mboqog tambav-té ginø-ivøvemín, ta mboqog ndigu, Qanimav-Qape gimbo-akhaemam. Yaq ndego ezoqa moni-qa zøviámín, ndigu Mbumbukiam-qa khoev-te gi-onimam.

³ Yaq ndego Pita neka Zion gezømet, gi-onat, ndego moni-qa zøviám.

⁴ Ndigu ezoqa menas, gèwaomém. Yaq Pita ndego āv gembøe-eín nqægo, “Ni-tè qotøndé-kewäg.”

⁵ Yaq ndego vøkewag. Ndego āv gene-matavupám nqægo: Moni nø-etøomém.

⁶ Geté Pita gembo-ein, “No moni mbaín. Geté no tøtaqá-etoám ndøgo, no nqanøgo. Yesu Keliso-qa iz-te, ndego Nazalet vemiav-ak, mòqo-itán neka okho vøngaz.”

⁷ Yaq Pita nakeám zenda mbogéá, vø-egeiu. Yaq nqova mbaín, teqa zenda tokhotapak sègembo-føgføføgakhám neka gømig vømbø-føgføføgakhæzam.

⁸ Yaq ndego sasanqá sege-itán, okho vøngaz. Yaq Mbumbukiam-qa khoev-te, namba me-óz. Sège-okhoát neka vøvøumat, neka Mbumbukiam-qa iz vø-egatat.

⁹ Ezoqa ti-ometám ndøgo, ge-okhoam neka Mbumbukiam-qa iz ge-egatat.

¹⁰ Gimatøvemem, av nqægo, ezoqa ngének, mboqog tambav-te geqonumam, ta mboqog ndigu Qanimav-Qape gimbo-akhaemam, neka gigiap-qa vøvi-mam, yaq ndigu nqova ndafe kandambá, ta matev-qa yaq-te, ndøgo qambo-fakhan.

Pita-qa manqat, Mbumbukiam-qa khoev mokho-te

¹¹ Ndego ezoqam, kagi gegoam, Pita neka Zion, ti-te gèmø-tøkenøvé. Yaq lou-qase-te gizav, ndøgo Solomon-qa Lou-Qase gimbo-akhaemam, ezoqa ewaqape tinøbøin ndøgo, ngenek ezoqam vø-ometam. Yaq ndigu nqova ndafe kandambá.

¹² Pita nginik ezoqa gezømet, yaq āv gezømbe-eín nqægo, “Zo Izlael-ak, nogi ezoqam. Gekha zapá, zo nqova qazøndaf, matev av nqægo qafakhan? Neka gekha zapá, ni-te ndozotøndo-keoge? Ge zó, ndozo-matavap, ni ngenek nikeza bazaføgakh-tè qeitø-khakheinøvemem, okho gengaz? O, ni ezoqam qaniqarím, Mbumbukiam-qa bøi-te, yaq nakémbá, ndego ni ginitøke, ngenek ezoqam qeikhakheinøvemem? Av taoká!

¹³ Ta matev mokho-te, ndego Eibleem neka Aezek neka Zekop-ge Mbumbukiam, ndego nigi atanakha-zapazapa-za-ge Mbumbukiam, ndego tege sasae ezoqam Yesu, iz kandambaqape mbo-etoám. Ezoqam ngének, zo Lom ezoqam-qa zenda-te qazoveem, yaq ndigu vølaem. Pailøt ambá sege-nqonqotavín. Geté zo Yesu zøsanqawém.

¹⁴ Zo ngenek Ezoqam Mbomambaqape neka Ndaføyamba-qape, zøsanqawém. Yaq zo Pailøt pepen ezoqam-qa zombo-viømém, sa tezo-nqonqotav.

¹⁵ Zo ngenek khandi zapa ezoqam, zølaém. Geté Mbumbukiam møndø-khandi:v, løvøte-te. Ni nika bói qatiqevím.

¹⁶ Ngenek ezoqam, zo nqazo-omete neka ndøzøtè-zøtèzāt, ngenek Yesu-qa bazaføgakh neka iz mokho-té, bazaføgakh gendap. Nqanek matev, unimanqatin matev-té qando-fakhán. Ni Yesu qei-unimanqatinim, yaq ndego ngenek ezoqam gèkhakhæv, av zo ndakin nqazøte-omete.

¹⁷ Nófuap. No mōtenōtén, matev ndōgo, zo neka zogi megetapak, Yesu qazombo-matōnōmem, zapa ndōgo: Zo zōtezateáv.

¹⁸ Mbumbukiam, tegi manqa vevezam ezoqam ate gi-goam mokho-te, é-mōndi:nōmánd, av nqægo, ndego Mesaya, tendo-khofotav, ezoqa tekhandi:z, ndego nqosōgeap ndōqeiṽ, vōnanim. Yaq ta matev mokho-te ndōgo, qafakhanam, nqanek manqat mōndō-unimanqatín.

¹⁹ Yaq ndakin, zo é-mozo-enénd neka Mbumbukiam-te vozōqambüz. Yaq ndōgo, Mbumbukiam zoqa manqa-zapazapa, segembōé-navōém.

²⁰ Yaq ndego zo pusa taev matev zó-etoám, neka Mesaya vōndó-khofotáv, ndego ibugukhokhof geveatav, ezoqa tekhandi:z. Ngenek ezoqam, Yesú.

²¹ Geté ndego bugukhokhof yan-té geabeto:gó, atema ta khōuwa-te ndōgo, Mbumbukiam gigiap neka matev ate ndægo nango vōndakinák, av ndego nupōkhan mba, tegi manqa vevezam ezoqam mokho-te ge-ein, ndigu gevevesam.

²² Mozes áv gene-éin nqægo, 'Evezōza, zoge Mbumbukiam, zo mokho-te manqa vevezam ezoqam ndōveatáv, av no nqate-go. Yaq gekha manqat ndōgo, tezō-manqatat, zo vōndapemát.

²³ Geté gekha ezoqām ndego, teqa manqat ndapeav tōgoat, yaq Mbumbukiam ndego géngiú. Yaq ndego Mbumbukiam-ge ezoqam sekemba gégoák.'

²⁴ Até Samuél-a, neka Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam ate gi-goam, teqa zita-te gipavavun, ndigu matev ndōgo tini-manqatám, av ndakin khōuwa-te qæfakhanam.

²⁵ Manqa mbusa ndōgo, Mbumbukiam tegi manqa vevezam ezoqam mokho-te gendo-ein, ndōgo zogi atanakha-zapazapa-za-te geve, ta manqa mbusa ndōgo, zo nonqó. Mbumbukiam Eibleem namba, poev ge-unimanqatin, yaq áv gembō-éin nqægo, 'Qogi qazi, ezoqa kopo mokho-te, no ezoqa ewaqape matev mbomōmboma nōzō-matanám, nqanek manqei-qape-te.'

²⁶ Mbumbukiam ngenek sasae ezoqam Yesu, ndego geveatav, bugukhokhof zo-té gendo-khofotáv. Ndego tende-khofotáv ndōgo, ndego zo matev mbomōmboma zōmatanám, zoqa manqa-zapazapa-te tōzōtōnde-qambüz."

4

Pita neka Zion, ndimbula-te ginqeitaz

¹ Pita neka Zion, ezoqa manqat até gezō-manqatám, yaq Mbumbukiam-gi iziz ezoqam neka Mbumbukiam-qa khoev vos keoge ezoqam-ge kawa neka Sadusi ezoqam tñōfakház.

² Ndigu khanakanakh mbaín, ndigu ezoqa menas, ezoqa gizōmesimat, neka gizōmas, av nqægo, Mbumbukiam kopōmbaqapē ezoqa lōvōte-te tekhandi:z, zapa ndōgo, ndego Yesu ndōkhandi:v, lōvōte-te.

³ Yaq ndigu Pita neka Zion sēgegavém. Yaq ndimbula-té genō-nqeitáz, atema nōme vōndōpave. Manqa ovōepōteáv. Zapa ndōgo, gēpōstát.

⁴ Geté ezoqa kopoáv, ndigu tiqa manqat giyogem, gē-unimanqatiním. Yaq ndigu ezoqam, Yesu gi-unimanqatintam, mōndōmō-faev-taosen-éz, angana.*

⁵ Yaq khōuwa nōme qandopave, Zelusalem taon-te ndōgo, Zu ezoqa kandakanda neka megetapak neka Mozes-qa guguna manqat nōmendim ezoqam ndōmōváb.

⁶ Até Anás-a, ndego Mbumbukiam-ge iziz ezoqam kandambaqape, neka Kayafas, neka ezoqa nōme, Zion gimbo-akhaemam, neka Aleksanda, neka Mbumbukiam-ge iziz ezoqam kandambaqape-gi ezoqa nōme, vōgoam.

⁷ Yaq Pita neka Zion, tiqa megemege-té ginō-áb, sasa zōbevap, "Nqanek matev, gekha bazafōgakh-té neka gekha ezoqam-qá iz-té qazonō-gonem?"

⁸ Pita, Nqova Mbomambaqape kha é-mōndōmbōi-tōnōyám. Yaq ndigu áv gezōmbe-qavōiú nqægo, "Zo kawakawa-za neka megetapak!

⁹ Zo ni ndakin matev mbomambaqape-qa yaq-te nqazonimbi-sinōzūmit, ni kagi ezoqam qeimbo-matōnōmem, yaq ngenek vōkhakhæv,

¹⁰ zo vōezōtéz neka até Izlael ezoqam ewaqapé-a, betēzōtez: Ngenek ezoqam, zoqa bōi-te ngeya, Yesu Keliso-qá iz-té gene-eqeieqei-év, ndego Nazalet vemia-vak. Zo ndego tae mutui-té qazonō-tōkewém. Geté Mbumbukiam lōvōte-te mōndō-khandi:v.

¹¹ Ezoqam ngének, teqa yaq-te Mbumbukiam-qa Manqat qæ-ein, av nqægo, 'Nandi-qapi ndigu,

zo khoev puanam ezoqam qazo-sanqabem,

3:17 3:17 Luk 23:34; 1 Tim 1:13 3:19 3:19 Kel 2:38 3:22 3:22-23 Deut 18:15, 18-19 3:25 3:25 Gen 22:18 3:26
 3:26 Kel 13:46 4:4 4:4 Kel 2:41 * 4:4 4:4 Sakheis neka nakheis mōndōgoám, ndigu Yesu gi-unimanqatintam. Geté
 ndigu gevebōpōteáv. 4:10 4:10 Kel 3:6, 13-16 4:11 4:11 Psa 118:22

ndigu mōndømø-gigiap-qape-éz, khoev puanam nonqo.'

¹² Ezoqa nōme mbaín, niqa khandinat nonqo. Yesu yakhapús. Nqanek manqei-qape ate nqægo, Mbumbukiam ezoqa nōme khofotøveáv, ni tekhandi:n."

¹³ Ndigu megetapak, ndigu ezoqa menas gizømet, manqat ndaføyamba gi-einim neka mivi mbaín, ndigu nqova ndafe kandambá. Zapa ndógo, ndigu mōndæzøtéz, ndigu khokho ezoqám, skul kandakanda mbaín. Neka ndigu mōndæzøtéz, ndigu ezoqa menas, Yesú namba me:goám.

¹⁴ Geté ndigu zøtæzateáv, gekha manqat zóqavøiü. Amba zømbe-eín. Zapa ndógo, ndego ezoqam, kagi gegoam, Pita neka Zion namba me:wanám. Ndego mōndø-khakhæv. Yaq ndøgo bavokho-qapé.

¹⁵ Yaq ndigu bavokhó ginø-khofotáz. Yaq gizav, ndigu Zu megetapak, manqa ovøyam khoev-te gu:qonavam, manqa ndøvøvømém.

¹⁶ Gi-einim, "Gekha zizøgð, nginik ezoqa menas? Ezoqa ewaqape, nqanek Zelusalem taon-te ngyiage, mōndømø-yogém, av matev gi:matønømem ndægo. Unimanqatín. Ndøgo matev vini. Ni kopømba mbaín tizio-naomem.

¹⁷ Geté nqanek manqat Yesu-qa yaq-te, ezoqa nōme-te, bepanqávøém. Yaq nakémbá. Ni manqa áv qazizømbé-løvuá nqægo, ndigu teqa iz-te, ezoqa nōme manqat nqawa bezø-eín."

¹⁸ Yaq ndigu nqawa gizø-akha, khoev mokho-te vøu-oz, yaq gèzømbe-khafén. Ndigu Yesu-qa iz-te, manqat nqawa be-eínim, neka ezoqa nqawa bete-zømèsím! Matev av nqægo, ùni bete-navøém!

¹⁹ Geté Pita neka Zion gizø-qavøiu, "Zo zøkeza mokho-mba, zøté-matøvømém, av nqægo. Egeieqei ákhanégo? Zoqá manqat nindapém, ó, Mbumbukiam-qá manqat nindapém?"

²⁰ Ni kopømba mbaín, manqa sa teikhoutavat, av ni bøi qatiqeivam, neka vøi-ewagam."

²¹ Yaq ndigu megetapak, kha-khoiv manqat nōme zø-eín. Geté yaq sège-nqonqotáz, vøzav. Ndigu nakhoa qeiviáv, yaq-fia nqosøgeap ande áv kizømbé-etoám. Zapa ndógo, ezoqa ewaqape Mbumbukiam-qá iz ndø-eqatát, ta matev ndøgo, qafakhan.

²² Ngenek ezoqam, ndego kagi-qape geqan, yaq Yesu-qa iz-te vøkhakhæv, ndego viav 40 mōndømø-løvú.

Mbumbukiam bazaføgakh-qa gimbo-viømem

²³ Pita neka Zion até vønqonqotáz-ae, ekeza Klisten bawan ezoqam-te e-vøzav, yaq emanqat vøzøvotot, av Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda neka megetapak nōme gizømbe-manqatam.

²⁴ Ndigu Klisten bawan ezoqam, nqanek manqat giyogem, yaq sùgumu-guligulimém. Nqova kopo-té. Mbumbukiam áv gimbøe-akhaém nqægo, "Bázaføgakh-us-qape. Yan neka manqei-qape neka ndaola, neka gigiap ate nqægo, ta mokho-te nqøugut, qo qokhakheinumat.

²⁵ Qo nigi atanakha-zapa Deivid, ndego qoge sasae ezoqam gegoam, qoge Nqova Mbo-mambaqape mokho-te, manqat qombo-etoám. Yaq ndego áv gene-eín nqægo, 'Gekha zapá, bawan vini-ak qaqa ndigu?

Neka gekha zapá, ndigu amba mba ndi:voqoyam?

²⁶ Nqanek manqei-qape-gi kawakawa-za neka megetapak mōndø-tøkuaném.

Ndigu nøfe-qa mba mo:keogé, Evezøza namba, neka Mesaya namba, ndego geveatav.'

²⁷ Unimanqatín. Matev av nqægo, mōndø-fakhán, nqanek taon-te. Ndigu kawakawa-za menas, Elod neka Pontius Pailøt, manqei vini-ak neka Izlael manqei-ak namba me:tøkuaném. Neka nøfe-qa mba mo:kewagám, te-te ndego, Yesu, qoge sasae ezoqam, ndego qo Mesaya qoqo-veatav.

²⁸ Geté ta matev mokho-te ndøgo, gimatønumat, ndigu qoqá matavap neka poev mba mbopavát. Qoqa bazaføgakh-te, qo nupøkhan mbá, é-moqopøoá, matev av nqægo tabete-fakhán.

²⁹ Yaq ndakin, Evezøza, vømbo-matøvé, kha-khoiv matev ndøgo, gimatønumat. Gínitøké, ni qogi sasae ezoqam, yaq ni qoqa manqat, ndaføyamba neka mivi mbaín tabati-manqaté.

³⁰ Qo zenda qotó:vé, ti-te ndigu, enqoni ndøzøgo, yaq vøkhakhæz. Neka qoge sasae ezoqam mbomambaqape, Yesu, teqa iz mokho-te, umingiap matev vinivinimba voqó-matønumát."

³¹ Ndigu gumu-guligulimem, yaq manqei ndøgo, ma gi:qonavam, sùgumu-kukuvøemát. Yaq kha Nqova Mbomambaqapé qazømbe-tønøyám. Yaq ndigu Mbumbukiam-qá Manqat me:zømesimát. Bazaføgakh-ús neka mivi mbaín.

Klisten ezoqam, yaqyaq-a gitøke:mam

³² Ndigu ezoqa ate gi:goam, Yesu gi-unimanqatintam, ndigu nqova kopo zombegoám. Ezoqa kopo einiáv, av nqægo, “Nqanek gigiap, nøkeza nonqo mbá.” Geté gigiap ate qægoam, sège-etoumám, yaqyaq-a.

³³ Keliso-gi u-anim, ezoqa áv gini-zømesimám nqægo: Yesu lõvøte-te mõndø-khandív. Yaq ndego Evezøzá. Ndigu bazaføgakh-us me:zømesimám. Neka Mbumbukiam, matev mbomømboma zømatønumám, kopoáv, ti-te ndigu, ezoqa ewaqape.

³⁴ Ezoqa kopo gigiap-qa potonøpøteáv, ti mokho-te. Ezoqa nøme ndigu, manqei o khoev qazøgoam, gèwiám. Yaq moni ndigu, gi:qaqasumam,

³⁵ Keliso-gi u-anim-té ginø-upøgimám. Yaq ndigu gèqaqabemín, yaq gekha ezoqám ndigu, gigiap-qa gipotonumam, vøzø-etoamin.

³⁶ Ezoqa nøme, matev av nqægo gego, teqa iz Zoséf. Ndego Livai bawan-ák. Saiples manqei bawá geqán. Ndigu Keliso-gi u-anim, iz Banabas mbo-akhaemám. (Taqa manqa mokho, “Ezoqa zita tøpøzu ezoqám.”)

³⁷ Ngenek manqei ndøwí. Yaq moni ndigu, geqas, Yesu Keliso-gí u-anim-té genøndapáz, ezoqa tøke nonqo.

5

Ananayas neka Safila, meakha manqat gi-eininim

¹ Geté ezoqa nøme mõndøgoám. Iz Ananayás, neka ndego zas vømbøgoam. Tuqa iz Safilá. Até ndegø-a, ekeza manqei nøme, gèwí.

² Geté moni ndigu, gendapaz, nøme gèkhonáb. Tegu zas mõndæ-otév. Yaq moni nøme ndigu, Yesu Keliso-gí u-anim-té genøndapáz. Yaq áv gezømbe-eín nqægo, “Moni ndigu, qeiqasem, ngínik.”

³ Yaq Pita Ananayas gembo-ein, “Ananayas. Gekha zapá, qo Saitan qoqombotak, qoqa mbøni mokho-te gendo-on, yaq Nqova Mbomambaqape voqombøe-khavoz, qo moni nøme qoqokhonab, manqei qoqowi.

⁴ Ndøgo qakeza manqei ndøgoám. Yaq qo qakeza poev-té qonøwí. Yaq moni qoqoqas, até ndigú-a, gemøqa-qakezanéz. Geté gekha zapá, qo matavap soqøsoqa qoqo-tonqogim? Qo ambá av nqægo, ezoqa mba qombøekhävöz. Geté Mbumbukiam qombøekhävöz.”

⁵ Yaq Ananayas nqanek manqat ge-ewag, sègebøiáv, vønanim. Yaq ezoqa ewaqape, manqat giyogem, kha zøkhoí.

⁶ Yaq ezoqa ndakinak, teqa kha ndabuá gini-løvønømém, bavokho sasa ndø-eqanem, vømø-ozem.

⁷ Khapé outøpøteáv. Ande áv tri awáz ndægó, zas tündü-øn. Ndugu otevatéáv, matev ndøgo, qafakhan.

⁸ Yaq Pita gumbobevap, “Soqoní-eín. Moni ndigu qazoni-etoam, venanqei, ndigu manqei qazøte-wiim?”

Yaq gundu-qavøiu, “Venanqei.”

⁹ Yaq Pita gumbo-ein, “Gekha zapá, qeivis namba, manqat qazo-kopo-nem av nqægo, Evezøza-ge Nqova Mbomambaqape khamasim-te qazoveem? Nqáe! Ezoqa ndigu, qoge anganeam gi-otøvem, mboqog tambav-té gonowaní. Yaq ndigu até qó-a, gé-eqæqonám.”

¹⁰ Pita nqanek manqat ge-ein, yaq ndugu teqa megemege-te sègebøiáv, vønanim. Yaq ndigu ezoqa ndakinak ginuqavaz, gi-ometam av nqægo, mõndønanim, yaq bavokhó ginø-eqeinám, zivis-qa avønin-te vømø-otøvem.

¹¹ Yaq Klisten bawan ezoqam ate gi:goam neka ezoqa ewaqape, nqanek manqat giyogem, ndigu kha-khoiv kandambá.

Keliso-gi u-anim, ezoqa kandamba gikhakhæz

¹² Keliso-gi u-anim, ezoqam-qa mokho-te, umingiap matev kopoáv gimatønumam. Ndigu ezoqam, Yesu gi-unimanqatintam, Solomon-qa lou-qase-té ginøwambám, ndøgo Mbumbukiam-qa khoev-te.

¹³ Bavokho ezoqam, møe ndøsinønimám. Yaq ndigu Klisten ezoqam namba, tøkuateáv. Geté ndigu gèzø-vizupám.

¹⁴ Yaq Evezøza, ezoqa nøme mba mo-unimanqatiním. Ezoqa kandambá. Angana neká sakheis.

¹⁵ Matev ndøgo, ndigu Keliso-gi u-anim gimatønumat, ta zapaya ndøgo, ezoqa nøme enqoni-us ezoqam ndo-upøgimám. Yaq ndigu ekeza venanqei nonqo neka kita-te, nakhoa-té ginø-abumám. Yaq Pita-gé nqovønqova mba bekhantáz, ma ndego te:ma.

¹⁶ Até vemivemiav nøme-té-a, Zelusalem taon avønin-te ndøgo, enqoni-us ezoqam ndo-upøgimám, neka ezoqa nøme, nqova soqøsoqa giqantavam. Yaq ndigu ezoqa ate gi-goam, gèkhakhæz.

Enzol ezoqam, Keliso-gi u-anim gezøtøke, ndimbula-te gigoam

¹⁷ Yaq ndego Mbumbukiam-ge iziz ezoqam kandambaqape neka tegi paev ezoqa ate gi-goam, ndigu Sadusi ezoqam gigoam, ndigu ova ndø-einím, Keliso-gi u-anim-te. Ova kandambá qazøgoam.

¹⁸ Yaq ndigu até gindigonem, Keliso-gi u-anim sègegavém, ndimbula-te vønqeitaz.

¹⁹ Geté ta lova ndøgo, Evezøza-ge enzol ezoqam ndowáv, ndimbula mboqog vøzø-mboqogim, ndigu Keliso-gi u-anim bavokho sasa ndøkhatob,

²⁰ vøzø-ein, “Zo Mbumbukiam-qá khoev-té qanøzáv. Yaq ezoqam-qá megemege-té qazomøwán, manqat ate ndægo, khandi-qa yaq-te, vozomé-zømás.”

²¹ Yaq ndigu u-anim, manqa o-mba mbøendapém, av enzol ezoqam gezømbe-ein. Yaq qanaqanus, khøuwa gendo-eqan, ndigu Mbumbukiam-qá khoev-té ginøzáv, ezoqa vømé-zømesim.

Ta khøuwa iz kopo-te ndøgo, ndego Mbumbukiam-ge iziz ezoqam kandambaqape neka tegi paev ezoqam, Zu megetapak ate gi-goam ndøpisám. Manqa ndø-ovøemém. Yaq ndigu ndimbula khoev-te, manqat ndøkhofovøém. Ndigu Keliso-gi u-anim, bègeáv.

²² Geté ndigu sasae ezoqam, ndimbula-te gifakhaz, ndigu Keliso-gi u-anim qaseáv, mokho-te ndøugu. Yaq ndigu sègeseséz, manqat vømø-einim,

²³ “Ni ndimbula khoev-te qeimø-fakhan, mboqog qeizømetat, tokøváp. Neka ndimbula keoge ezoqam mōndo-feazotát, mboqog-te ndøgo. Geté mboqog qeimboqogimem, ezoqam mbain, mokho-te.”

²⁴ Ndego Mbumbukiam-qa khoev vos keoge ezoqam-ge kawa neka Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda, nqanek manqat giyogem, ndigu gø:bøvupém, av nqægo, “Gè, ndigu gekha matév zøfakhan?”

²⁵ Yaq ezoqam tendowáv ndøgo, vøzø-ein, “Nqáe! Nginik ezoqam, zo ndimbula khoev-te qazo-nqeitaz, Mbumbukiam-qá khoev-té gígú. Ezoqa me:zømesimít.”

²⁶ Yaq ndego vos keoge ezoqam-ge kawa neka tegi sasae ezoqam, tinøzáv ndøgo, nginik Keliso-gi u-anim, nqawa vømōndø-upøzo. Geté ndigu tøpøtøzateáv. Zapa ndøgo, ndigu møe ndøgoném. Soqain ndøgo, ezoqa qaqa tizøgo, nandi vøepøub, neka vøpakhaez.

Keliso-gi u-anim, manqa ovøyam-te, Mbumbukiam-qa Manqat manqate-te møe goneav qagoam

²⁷ Yaq ndigu vos keoge ezoqam, Keliso-gi u-anim, Zu megetapak-qá manqa ovøyam-té ginø-tonqozó. Yaq ndego Mbumbukiam-ge iziz ezoqam kandambaqape gezø-ein,

²⁸ “Ni zo khafeap nizømbové, av nqægo, ‘Zo ezoqa Yesu-qa iz-te me:zømesím.’ Geté nqáe! Zo nandav nømendim manqat, Zelusalem taon-te ate nqægo, sōzo-vøndøzém. Neka zo ní zoni-løvøáp, ngenek ezoqam gilaem.”

²⁹ Yaq Pita neka ndigu Keliso-gi u-anim nøme gizø-qavøiu, “Ni Mbumbukiam-qá manqat bambupáev, ambá ndøgo, ezoqam-qa manqat.

³⁰ Nigi atanakha-zapazapa-za-ge Mbumbukiam, Yesu løvøte-té gendo-khandi:v, ndego zo qazolaem, tae mutui-te qazo-tøkewem.

³¹ Yaq Mbumbukiam ndego ekezan-té genø-eqeiú, neka teqa nakeamo zenda-te vøve. Yaq ndego kawa neka khandi etoam ezoqam ndøgoát. Yaq ni Izlael ezoqam tábizi-qambún, yaq Mbumbukiam niqa manqa-zapazapa bembøē-navøem.

³² Matev ndøgo, Yesu gematønumam neka te-te vøfakhanumam, ni bóí qatiqeivám. Yaq ni ezoqa niti-zømesimít. Neka até Nqova Mbomambaqapé-a, ndego Mbumbukiam ndigu tezø-etoumat, ndigu teqa manqa o-mba ndimbøe-ndape, ndego nqanek matev ate ndægo mōndøqeív.”

Gamaliel-qa manqat, Keliso-gi u-anim-qa yaq-te

³³ Ndigu iz-akhayapak, nqanek manqat giyogem, ndigu qaqa kandambá gigonem. Yaq ambá pakhapakha zøkhaneamín.

³⁴ Geté Zu ezoqam-qa manqa ovøyam-te ndøgo, ezoqa kopo mōndu-goám. Teqa iz, Gamaliél. Ndego Felisi ezoqám neka Mozes-qá guguna manqat nømendim ezoqám. Ezoqa vizap kandambá gimbogoam. Yaq ndego gè-itán, ndigu Keliso-gi u-anim bavokho vøkhæ-khofotaz.

³⁵ Yaq ndego gezø-ein, “Zo nogi ezoqam, Izlael bawan-ak. Aiyá qagó, nginik ezoqam gekha matev tozozø-matanam.

³⁶ Zo gëmbomataváp. Nupøkhan mbá mbá. Tiudas ndøgoám. Ndego ekeza kha, kandambaqape me-veó. Ezoqa fo andléd gimbojavam. Geté ndego gilaem, yaq ndigu te namba gi-goam, khokhó sege-panqanimát. Yaq matavap ndøgo, qambogoam, sègembøepá.

³⁷ Taqa zita-te, ta khøuwa-te ndøgo, gaman, ezoqam-qa iziz gindapat, ezoqá nøme ndøfakhán. Teqa iz Zudás. Gelili plovinš-ák. Ndego gaman-te nakhag vøngaz. Neka ezoqa kopóáv gimbojavam. Geté até ndégo-a, vølaem. Neka tegi paev ezoqam ate gi-goam, sège-panqanimát.

³⁸ Yaq nakémbá. No nginik ezoqam-qa yaq-te, áv qazømbé-ovøyam nqægo: Zo matev ndømatønømmém, ti-te. Sègezø-iváv. Av tiqa sasae neka matev ezoqam-qa matavap-te mba qando-fakhanin, yaq segemø-navøém.

³⁹ Geté, av nqanek matev Mbumbukiam-te qande-fakhan, yaq zo kopømba mbaín, nginik ezoqam tozozømbø-khaz. Soqain ndøgo, zo Mbumbukiam namba tozo-nøfeapat." Yaq ndigu iz-akhayapak, Gamaliel-qa manqat, gè-unimanqatinim.

⁴⁰ Yaq ndigu Keliso-gi u-anim, nango gizø-akha, vøndø-oz. Yaq gèfebám, khafeap vøzømbøve, av nqægo, "Zo ezoqa Yesu-qa iz-te, nqawa me-zømèsím." Yaq sège-nqonqotáz, vøzav.

⁴¹ Yaq Keliso-gi u-anim, nqanek Zu ezoqam-qa manqa ovøyam gi-ivøvem, ndigu khanakhanakh-ús giqavanat. Ndigu khanakhanakh-us tinigú ndøgo, Mbumbukiam ndigu egeieqei ge-zæb, Yesu zapaya mivi matev gindapem.

⁴² Ndigu ezoqa zømesim ivøveáv. Geté khøuwa ate qæpavpavemam, Manqat Mbomambaqape me-zømesimám. Mbumbukiam-qa khoev-te neka ezoqam-qa khoev vinivinimbatte, ndigu áv gizømbe-ovøemám nqægo: Yesu, ndego Mesayá. Ezoqam ndégo, Mbumbukiam geve, ezoqa tekhandi:z.

6

Tøke ezoqam seven givevesam

¹ Ta khøuwa-te ndøgo, Yesu-gi paev ezoqam, bawan qazø-khouvevtat, yaq ti mokho-te ponqombap ndøfakhán, yaq Zu bawan-ak, ndigu Glik manqat vømanqatám-a, yaq ndigu, Iblu manqat vømanqatam. Ndigu Zu bawan-ak, Glik manqat gimnanqatam, áv gini-einim nqægo, "Zo khøuwa kopoav, ngængæm lou-qa yaq-te qazozø-tøkematun, ndigu angana gizø-pakhaez, yaq nigi ngængæm tøke agé upøgimáv."

² Keliso-gi u-anim tuelv, nqanek manqat giyogem, yaq ndigu ezoqa ewaqape ndømøváb, Yesu gi-unimanqatintam, vøzø-ein, "Matev av nqægo, egeieqei mbá, ni Keliso-gi u-anim, Mbumbukiam-qa Manqat zømesim tei-ivøvem, yaq lou etoam matev-tè qanimbø-ngetøgeapat.

³ Yaq nakémbá, nigi nøfuap, ezoqa seven zóvevesám, zo mokho-te, ndigu zo qazøte-zøtez, kha Nqova Mbomambaqapè qazømbe-tønøyam, neka ndigu matavap loloakh ndøzøgø. Yaq ndigu tizi-áb, ezoqa lou tizø-etumat.

⁴ Geté ni Keliso-gi u-anim, bazaføgakh ndøgo teitø-asazát, teiguligulimat neka ezoqa Mbumbukiam-qa Manqat vøti-zømesimát."

⁵ Ezoqa ewaqape khanakhanákh, nqanek manqat-qa yaq-te. Yaq ndigu Stiven ndøveatøvé, teqa unimanqatin bazaføgakh-us qambogoam neka kha Nqova Mbomambaqape vømbøe-tønøyam. Ezoqa nøme givevesam, Filíp neka Plokólus neka Nikanó neka Timón neka Pamenás neka Nikolás. Nikolas, ndego Antiok taon-ak ndøgoám. Geté ndego møndømø-Zu-bawan-ak-év, yaq ndego Mbumbukiam-anim vømbø-vizupam.

⁶ Yaq ndigu ezoqa seven, givevesam, Keliso-gi u-anim-té ginø-upøzó. Yaq ndigu gèzø-guligulim, neka zenda vøzømbø-awam.

⁷ Mbumbukiam-qa Manqat sège-vøndavát. Yaq Yesu-gi paev ezoqam, Zelusalem taon-te ndøgo, tiqa bawan sá tønø-khouvevtát. Até Mbumbukiam-gi iziz ezoqám-a, ezoqa kopóáv, Yesu-qa manqat vøndapem-a, vø-unimanqatinim.

Stiven gimøvøinam

⁸ Mbumbukiam Stiven gëmbø-tøkeám neka bazaføgakh vømbø-etoumam. Yaq Stiven, ezoqa mokho-te, umingiap matev kandakanda ndømatønnumám.

⁹ Geté ezoqa nøme, ndigu Zu ezoqam-qa guliguli khoev-te gimøvøbumam, ndøgo Nqovotøzat Ezoqam-qa Guliguli Khoev gimbo-akhaemam, ndigu Stiven namba, ponqombap ndøngazém. Nøme ndigu Sailini taon-ák neka nøme Aleksandria taon-ák neka nøme Silisia manqei-ák neka nøme Esia manqei-ák.

¹⁰ Geté Mbumbukiam-ge Nqova Mbomambaqape, Stiven matavap loloakh mbo-etoám. Yaq ndigu kopømba mbaín, teqa manqat tiløvumem.

¹¹ Yaq ndigu khonoam-te, ezoqa nõme tĩnø-nøzøzø ndõgo, gizø-ein, “Zo ezoqa nõme, meakha manqat zõmanqatát, av nqægo, ‘Ngenek ezoqam, Mozes-qá neka Mbumbukiam-qá iz ndõngi:tatún. Ni mõiĩbo-yogém, manqat av ge:manqatam.’ ”

¹² Yaq ta matev mõiĩbo-te ndõgo, ndigu ezoqa nõme neka megetapak neka Mozes-qa guguna manqat nõmndim ezoqam, qaqa zõlõwáz, Stiven-qa yaq-te. Yaq ndigu até gĩndigonem, Stiven vø-møvõinam, Zu megetapak-qa manqa ovõyam-te sasa ndõndafem.

¹³ Yaq ndigu, ezoqa nõme, khavozam nonqo ndõtonqozõ. Yaq ndigu äv gini-einĩm nqægo, “Ngenek ezoqam, Mbumbukiam-qa khoev neka Mozes-qa guguna manqat-qa yaq-te, manqat soqõsoqa oskia ndõmanqatátún.

¹⁴ Ni ngenek äv qeimbøe-yogém nqægo, ‘Ngenek Yesu, Nazalet vemiyav-ak, Mbumbukiam-qa khoev géngiũ neka niqa matev ate ndægo vø-enënd, Mozes nigi atanakha-zapazapa-za gezø-etoam, yaq ni vizimø-ndapem.’ ”

¹⁵ Yaq Zu megetapak ate gi:goam, manqa ovõyam-te gĩqonavam, Stiven-te bõi é-mõndõzõmbo-fõgákh. Yaq bugug gimbo-qeivim, ndõgo waev ùnime-papaqá. Andé enzol ezoqam-qá bugug me me:kewagám.

7

Stiven manqa ovõyam khoev-te, manqat gezø-manqatam

¹ Yaq ndego Mbumbukiam-ge iziz ezoqam kandambaqape, Stiven gembobevap, “Gé, manqat ndõgo, ngĩqa-møvõet, unimanqatĩn?”

² Yaq Stiven gezø-qavõiu, “Tát-za neka ata-za! Zõtõndé-yogém. Nigi atanakha-zapa Eibleem, Elan taon-te yageav qagoam, gete Mesopotemia manqei-te zua gegoam, yaq ndego Mbumbukiam Iz-akhae-qape mbofakhán,

³ vømbõ-ein, ‘Qoqa manqei neka qakeza ezoqa vøzuváz. Yaq manqei ndõgo toqonõqáv, ma no tõe-qamakh.’

⁴ Yaq Eibleem ekeza manqei, ndõgo iz nõme Kalde manqei gimbo-akhaemam, sège-iváv. Yaq Elan taon-té genõwáv, vømõqom. Yaq tege eve genanim, Mbumbukiam ndego nqánek gendo-khofotáv, zo ndakin nqazoyage.

⁵ Geté Mbumbukiam Eibleem-te, manqei-qase etopõteáv. Mbaĩn! Geté ndego manqa mbusa mbové, av nqægo, manqei ndõmbo-etoám, ndego neka tegi zi. Ta khõuwa-te ndõgo, Mbumbukiam manqa mbusa geve, Eibleem nakhasam fakhaneav mbogoám. Zuá.

⁶ Mbumbukiam Eibleem äv gembøe-ein nqægo, ‘Qogi qazi manqei nõme-té géyagát. Ta manqei-te ndõgo, ndigu mo-manqei-anim mbá. Yaq ndigu yaq-fia mbain sasae ezoqam ndõgoát. Ezoqa ndigu géngenõzotát. Viav kandambá. Até tægoat, viav fo andlé.

⁷ Geté no ndigu bawan ezoqam, ndigu yaq-fia mbain sasae ti tĩpõpõvat, yaq-fia nqosõgeap nõzõ-etoám. Yaq taqa zita-te, qogi qazi gendõ-fakház, ta manqei-te ndõgo ti:sokhoat. Yaq noqa iz nqánek gi-egatát.’

⁸ Yaq Mbumbukiam, Eibleem namba, poev ndõ-unimanqatĩn, neka ngusu qogõzat matev vømbo-etoam. Yaq tege yo Aezek geqan, ta khõuwa-te ndõgo, ndego khõuwa eit qamõmbo-ndap, Eibleem ngusum mbokepõtáz. Yaq ndego Aezek, matev até kopó, tege yo Zekop, ngusum vømbokepõtaz. Yaq até Zekóp-a, tegi nakhei angana tuelv, ngusu vøzõqogaz, ndigu nigi atanakha-zapazapa-za kandakanda.

⁹ Ndigu atanakha-zapazapa-za, tigi eveqase-te Z Josef, ova ndõ-einim. Yaq ndego géwiim. Yaq ndigu ezoqam, ma gi:wiiim, Izip manqei-té ginø-ituim, ndego yaq-fia mbain sasae ezoqam vøveem. Geté Mbumbukiam até gegoám, te namba,

¹⁰ neka teqa yage fõgakh-te võkhandi:v. Yaq Z Josef Felo-qa megemege-te go-itan, ndego Izip manqei-ak-ge kawa, Mbumbukiam matavap loloakh mbo-etoám. Yaq Felo, até gendego, Z Josef vesõteve iz vømbo-akha. Yaq Izip manqei ate qægoam neka kawa-qa khoev ate qægoam, ndõgo tembo-kewagám.

¹¹ Yaq Izip neka Keinan manqei ate qægoam, vikia sekeqape ndõmát. Yage fõgakh kandambá. Nigi atanakha-zapazapa-za, lou mbaĩn. Gèzø-navõém.

¹² Yaq Zekop ge-ewag, av nqægo, Izip manqei-te, lou zua ndõgõ, yaq ndego ekeza nakheis, nigi atanakha-zapazapa-za, andé tene-khofotáz, ndõgo Izip manqei-te.

¹³ Yaq khõuwa nõme nqawa gĩnduzav, Z Josef ekeza zapikia-za tènèzõmás, av nqægo, ‘No zogé zõveqasé.’ Ndakin Felo mõndæ-otév, Z Josef-gi namba-qaniap ngĩnik.

¹⁴ Yaq Z Josef eve-te Zekop, manqat ndõkhofotáv, av nqægo: Ndego ekeza ezoqam namba, Izip manqei-té giabetõndozáv. Ndigu ezoqa ate gi:goam seventi-fæv.

¹⁵ Yaq Zekop Izip manqei-té genõwáv, ekeza ezoqa namba. Yaq ndõgo teyagám, atema

vōnanim. Neka até ndigú-a, tegi nakhei angana, nigi atanakha-zapazapa-za, ndógo tiyagám, atema vumū-pakhaez.

¹⁶ Ndigu gipakhaetat, yaq tiqa kha Sekem manqei-té ginø-tonqogimám. Yaq ndógo, tinø-osumám, ta manqei ozu-te ndógo, ibugukhokhof Hamo-gi nakheis-qa manqei ozu qagoam, yaq Eibleem vōvi.

¹⁷ Khøuwa qækhatoat, Mbumbukiam ekeza manqat te-unimanqatin, av ibugukhokhof Eibleem-te manqa mbusa ge:ve, ndigu bawan kandambá qazø-khouwev, Izip manqei-te ndógo.

¹⁸ Geté ndego kawa ezoqam ndakinak, Izip manqei gembo-kewagam, ndego Zosef-qa yaq-te otevatéav.

¹⁹ Yaq ngenek kawa ezoqam, nigi atanakha-zapazapa-za gèzømbe-khavozumám neka ngenøgim matev vøzø-matønumam. Ndego av gene-vøovám nqægo: Tigi nakhei ndakinak qaniap, bavokhó giabeto-abupít. Yaq ndigu tiabiti-pakhaetét.

²⁰ Ta khøuwa-te ndógo, Mozes tèneqán. Mbumbukiam poev kandambá te-te. Ndego gegan, yaq bugukhokhof evøndipakha-qá khoev-té gunugoám, neka vømbø-kewagam. Løvøyak misiká.

²¹ Geté bavokho gimø-ivøvem, av Felo manqa ge:vøovam, ndego Izip ezoqam-ge kawa, yaq kawa-gú yu ndø-omét. Yaq ndugu gè-anqó, neka kopømba ande av ekeza nakhasam nde:go vø-okef.

²² Yaq ndigu Mozes, Izip ezoqam-qá matavap loloakh me-ometimám, ate qægoam. Yaq ndego otevat kandambá. Manqa manqate nekā sasae gone-qa yaq-te.

²³ Yaq Mozes viav foti qamømbo-ndap, yaq ndego okha ndøwáv, ti-te ndigu, Izlael ezoqam, tegi ekeza ezoqam.

²⁴ Yaq ndego tekewág ndógo, Izip ezoqam, Izlael ezoqam ndøfeumát. Yaq Mozes até gendego, vømbøtøke, Izip ezoqam pakhapakha vømbø-khana.

²⁵ Mozes av gene-matavupám nqægo: Ekeza ezoqam àbe-matøvemém, av nqægo, ndego Mbumbukiam ndokhofotáv, ndigu vøe-khandl:z. Geté ndigu matavapøteáv.

²⁶ Yaq khøuwa nøme qandopave, Mozes Izlael ezoqa menas ndøzømét, ginøfeat. Yaq ndego ndigu nqawa tøkuzuat-qa ndógoám, gezø-ein, 'Nqáe! Zo bawan kopó. Zo gekha zapá, nqazo-nøfeet?'

²⁷ Geté ndego, ma nøfe gendengaz, Mozes gènqontáv, vømbø-ein, 'Ge qó, gekha ezoqám ndøveataq, nigi kawa neka manqa ovøyam megeat ezoqam toqogoat?'

²⁸ Gé, qo até nó-a, løvømbe-qa qógo, av nømøkhaiya Izip ezoqam qotelavao?'

²⁹ Mozes nqanek manqat ge-ewag, yaq ndego gèkhokhón, Midian manqei-te vømøqom. Ta manqei-te ndógo, ndego mo-manqei-aním mbá. Yaq geyagam ndógo, nakhei angana menás gimbo-fakhaz.

³⁰ Yaq viav foti nøme qame-navøem, leg-av manqei-te, Sainai olol avønin-te, enzol ezoqam mbofakhán. Tae-qase wageap-us mokho-té genømbo-fakhán.

³¹ Mozes nqanek matev geqeiv, ndego nqova ndafe kandambá. Yaq avønin-te gewav, matev uni qeivi-qa gegoam, ndego Evezøza-qá manqa wag ndø-ewág. Ndógo av qane-ein nqægo,

³² 'No qogi atanakha-zapazapa-za-gé Mbumbukiám, ndigu Eibleem neka Aezek neka Zekop.' Mozes kha wageap kandambá, nqanek manqat ge-ewag. Yaq ndego møe ndógó, vøekewág.

³³ Yaq Mbumbukiam gembo-ein, 'Qoqa tamak vøkhoføe. Zapa ndógo, nqanek manqei, ma nqoqote-ya, khakheitáp. Noqá.

³⁴ No matev soqøsoqa, Izip ezoqam nogi ezoqam ndizø-matanam, mðeqeiv. Neka tiqa fumugap, mðe-ewág. No ndógo tøtøndevis, no ndigu nónnqovotáz. Yaq nakémbá, mðoqoqáv. No nqawa Izip manqei-té qatø-khofotág.'

³⁵ Ngenek Mozes, ndégo, ibugukhokhof Zu ezoqam gisanqawem, gimbo-einim, 'Ge qó, gekha ezoqám ndøveataq, nigi kawa neka manqa ovøyam megeat ezoqam toqogoat?' Geté ndego Mbumbukiam ndokhofotáv, ezoqa tezømbo-megetet neka vónqovotáz. Nqanek sasae, enzol ezoqam mokho-té genømbo-etoám, ndego tae-qase wageap-us mokho-te gembo-fakhan.

³⁶ Yaq ndigu Izlael ezoqam, ndégo tezømbo-megé, Izip manqei vø-ivøvem. Ndego umingap matev kandambá gegoat, até Izip manqei-té-a neka kewan-te ndógo, Ndaola Kòkòuk ndimbo-akhayam, neka ta viav foti ndógo, ndigu leg-av manqei-te gigoam.

³⁷ Ngenek Mozes, Izrael bawan-ak āv gezømbe-eín nqægo, 'Mbumbukiam zo mokho-te manqa vevezam ezoqam ndøveatáv, av no nqate:go.'

³⁸ Nigi atanakha-zapazapa-za, leg-av manqei-te ndøgo, Sainai olol avønin-te giwambupam, olol-te Mozes ndøqavíg, Mbumbukiam-ge enzol ezoqam-qa manqat vømø-ewag. Mbumbukiam-qa khandi manqat, ndøgo tendáp, ni vøni-etoam.

³⁹ Geté nigi atanakha-zapazapa-za, teqa manqat upøgimáv. Ndigu sège-sanqawám, neka Izip manqei-te nqawa vesezam-qa ndøgoám.

⁴⁰ Mozes olol-te go:goam, yaq ndigu Elon, tege zapikia, āv gimboe-einím nqægo, 'Tae khøuiap mbumbuk qoní-khakheinøvé. Yaq ndøgo tønimbó-megetát. Zapa ndøgo, ndego Mozes, ni Izip manqei-te gendo-itumb, ni zì:nøtenák, gekha matev mbøfakhan.'

⁴¹ Yaq ta khøuwa-te ndøgo, ndigu tae ndøkhøuwimém. Andé kao nakhasam-qá bugug me:kewagám. Yaq ndigu até gindigonem, søvakha gigiap vømbø-løvusømem. Ta tae khøuiap ndøgo, ekeza zenda gi:khakheinømem, andé Mbumbukiam me me:vewém, neka khandakhanakh vømboøgenem.

⁴² Yaq Mbumbukiam ndigu zitá genewuáb, neka ekeza matev soqøsoqa-te vøzø-ivav. Yaq ndigu khøuwa neka løyayak neka nduku zøtabupám. Taqa yaq-te, Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam-qa mbuk-te, āv qane-peawáp nqægo, 'Mbumbukiam ge-ein,

"Zo Izrael ezoqam. Zo viav foti leg-av manqei-te qazotu-yageapam, etoam matev neka søvakha løvusam matev qazogoam, zo ndøgo nō zonø-matønnumam?

Av taoká. Nó mbá.

⁴³ Geté zo ndego khape mbumbukiam Molek-qá palai khoev zo-eqatát

neka ndego khape mbumbukiam nøme, Lefan, teqa nqovønqova, ndukuam ge:khamas, vozø-eqatat.

Zo tae khøuiap zokhakheinømém, vozombø-tabupam.

Yaq nakémbá, no zo ndængeasám. Qámhá.

Zo Babilon manqei ndøzo-løvuum."

⁴⁴ Nigi atanakha-zapazapa-za leg-av manqei-te giyageapam, ndigu Mbumbukiam-qá palai khoev zøgoám. Ta palai khoev mokho-te, Mbumbukiam āv genezømás nqægo: Ndego møndøgoám, ti namba. Mbumbukiam ekezan mbo-eín, Mozes, neka nqovønqova vøe-omat, nqanek palai khoev ande āv kiníwewém. Yaq giwewem, ndigu ùni mbøepavát.

⁴⁵ Yaq ta khøuwa-te ndøgo, Zosua nigi atanakha-zapazapa-za-ge megeat ezoqam gegoam, yaq ndigu nqanek manqei gindapem, ndøgo bawan vini-ak-qa manqei qagoam, ndigu Mbumbukiam tiqa megemege-te gengeasumat, yaq nigi atanakha-zapazapa-za nqanek palai khoev mändø-ndapém, ndøgo evøndipakha-za gi:kawawavun. Yaq nqánek qawevám, atema Deivid-gi khøuwa vømø-khantøzem.

⁴⁶ Deivid, ndego ezoqam matev mbomambaqapé. Mbumbukiam khandakhanakh te-te. Yaq ndego Mbumbukiam āv gembøeviám nqægo, 'Ambá khoev eqeieqei nøtaqa-wevín. Yaq ni Zekop-gi zi, ndøgo teitaqá-vizupát?'

⁴⁷ Geté Mbumbukiam ndego takeáv. Yaq Deivid-ge yo, Solomon, manqa ndego tevøovám, Mbumbukiam-qa khoev giwewem.

⁴⁸ Geté unimanqatín, Mbumbukiam, ndego Eqeiwat-Qape, khoev-te qonumáv, ndøgo ezoqa zenda gi:wewemín. Taqa yaq-te, Mbumbukiam-ge manqa vevezam ezoqa nøme, ge-ein,

⁴⁹ 'Evezøza āv gene-eín nqægo, "Noqa qonam nonqo, yán. Neka manqei-qape, noqa zenda tokhotapak awam nonqo. Yaq ge zó, gekha khoev bugug zonøwewém? Neka manqei āv khazøté-qeivím, no tøyeyagát?

⁵⁰ Gigiap ate nqægo, no nøkezan nokhakheinám." ' ' "

⁵¹ Stiven nqanek emanqat ate ndægo gumuvotot, yaq ndego manqa ovøyam megetapak, āv gezømbe-eín nqægo, "Zo sapi ezoqám! Zoqa mbøni neka zoqa matavap gèzø-tokeáp. Zo Mbumbukiam zøtezateáv neka teqa manqat yogeapáv. Até zó-a, zo Mbumbukiam-ge Nqova Mbomambaqape oskia zosanqawé, av zogi atanakha-zapazapa-za gi:matønnumam.

⁵² Gè, Mbumbukiam-ge manqa vevezam ezoqa kopo møndøgoam, zogi atanakha-zapazapa-za yage ngi:wateav qambogoam? Mbaín. Neka ndigu ezoqam, ge:zømesimam, av nqægo, ndego Ezoqam Ndaføyamba-qape ndøndowáv, ndigu gèzitagám. Ngenek ezoqam, gi:manqatam, møndø-geavún. Geté zoqa matev até kopó, av zogi atanakha-zapazapa-za gi:goam. Zo søzombo-qambúz, vozølaem.

⁵³ Zo Mbumbukiam-qa guguna manqat mōzondapém. Mbumbukiam-gí enzol ezoqam mo:veém, zoqa zenda-te. Geté zo o-mba ndapeáv.”

Stiven nandi gi:pouwim, genanim

⁵⁴ Ndigu manqa ovøyam megetapak, Stiven-qa manqat giyogem, ndigu qaqa kandambá neka khaya vømbø-vivisumem.

⁵⁵ Geté Stiven, Nqova Mbomambaqape kha é-møndømbøi-tønøyám. Yaq ndego yan-té genøqán, Mbumbukiam-qa waev bazaføgakh-us vøqeiv neka Yesu vø-omet. Mbumbukiam-qa nakeamo zenda-té geyám.

⁵⁶ Yaq Stiven av gezømbø-eín nqægo, “Nqáe! No yan mboqoat nqæqeivi. Neka Ezoqam-ge Yo, Mbumbukiam-qa nakeamo zenda-té geyá.”

⁵⁷ Yaq ndigu nqanek manqat gimboyogem, zenda gea me:tokeám, vøtøkuz. Yaq sa tinø-viviám ndøgo,

⁵⁸ Stiven vø-møvøinam. Yaq taon bavokhó ginø-ituím. Yaq nandí gini-pouwím. Ndigu ezoqam, Stiven-qa manqat gisøkuzømem, yaq nandi pouwi gingazem, tiqa ndabua loloakh møndøkhoføé. Yaq ezoqam ndakinak-qa zenda tokhotapak-té ginø-awém. Teqa iz, Sól. Yaq ndégo tembo-kewagám.

⁵⁹ Yaq Stiven nandi gi:pouwat, ndego av gene-akhá nqægo, “Yésu. Evézøza! Noge nqova vøkható!”

⁶⁰ Yaq ndego sa manazap ndømøkúí, vø-akha, “Evézøza! Qo nginik ezoqam-te, nqanek matev soqaqape ngimatønnumit, yaq-fia ndøtá.” Yaq nqanek manqa manqate qamømbøe-navøem, tēnenánim.

8

¹ Ndigu Stiven gilaem, Sol møndø-unimanqatín.

Sol Kliten ezoqam gengiæzotat

Ta khøuwa-te ndøgo, ndigu Stiven gilaem, Kliten bawan ezoqam ngiæzoat matev ndøngáz, Zelusalem taon-te ndøgo. Yaq ndigu Kliten ezoqam ate gi:goam, Zudia neka Samalia manqei-té ginø-panqanim. Keliso-gí u-anim mba ndøsokhoám, Zelusalem taon-te ndøgo.

² Yaq ezoqa nøme, ndigu Mbumbukiam gimbo-vizupam, Stiven gè-otøvém. Ndigu enu kandambá te-te.

³ Geté ndego Sol, Kliten bawan ezoqam ngiæzoat matev ndøngáz, ta khøuwa-te ndøgo. Yaq ndego tenø-okhoám ndøgo, khoev ate qæpuatat, ndigu vøgavemin, ndigu Yesu gi-unimanqatintam, angana nekā sakheis, yaq ndimbula-te sasa ndønqeisamin.

Filip Samalia manqei-te, ezoqa Mbumbukiam-qa manqat gemezømas

⁴ Geté ndigu Kliten ezoqam, manqei vinivinimba-te gipanqanim, Mbumbukiam-qa Manqat sège-vøndazát, ma gi-okhoam ndøgo.

⁵ Até Filip-a, matev até kopó gego. Ndego Samalia manqei mokho-te, taon nøme-te gemøfakhan, yaq ndigu ezoqam, Keliso-qa yaq-té gene-zømesimát.

⁶ Yaq ezoqa ewaqape, Filip-qa manqat giyogem neka umingiap matev vøqeivim, gematønnumam, ndigu yoge eqeieqei ndøgoném te-te.

⁷ Ezoqa kopoáv, ndigu nqova soqøsoqa gizømbu-goam, ndigu sègezø-fakház. Zøgeæz-ús. Neka kagi ezoqam neka okho soqøsoqa ezoqam kopoáv, sège-khakhæz.

⁸ Yaq ta taon mokho-te ndøgo, ezoqa khanakhanakh kandambá gindapem.

Saemon, ndego manqa-sisi ezoqam, teqa emanqat

⁹ Ta taon-te ndøgo, ezoqa nøme møndøgoám. Teqa iz Saemón. Ndego manqa-sisi matev ndømatønnumám. Yaq ndigu Samalia ezoqam, nqova zøndaføgimám. Neka ndego ekeza kha, ezoqa kandambaqape me:vewám.

¹⁰ Yaq ezoqa ewaqape, iz-akhayapak nekā khokho ezoqam, te-mbá tiwaumám ndégo. Yaq av gini-einimin nqægo, “Ngenek Mbumbukiam-qa bazaføgakh ndøndáp, ta bazaføgakh ndøgo, bazaføgakh kandambaqape ndimbo-akhayam.”

¹¹ Yaq ndigu yoge eqeieqei mbogoám. Zapa ndøgo, teqa manqa-sisi matev mokho-te, ndego nqova zøndaføgimám. Viav kopoáv.

¹² Geté Filip, ndigu ezoqam, Manqat Mbomambaqape, Mbumbukiam-qa Megeat Matev neka Yesu Keliso-qa bazaføgakh-qa yaq-te ge:zømas, yaq ndigu gè-unimanqatinim, angana nekā sakheis, neka ibøkha iz vøndapem.

¹³ Até Saemón-a, vø-unimanqatin neka ibøkha iz vøndap. Yaq ndego Filip-te, gëmø-tøkenøvém. Ndego nqova ndafe kandambá, umingiap matev vinivinimba geqeivam, Filip gematønumam.

¹⁴ Yaq Keliso-gi u-anim, Zelusalem taon-te giyagam, giyogem av nqægo, Samalia ezoqam Mbumbukiam-qa Manqat mõndø-ndapēm, yaq ndigu Pita neka Zion tkhofotáz, ti-te.

¹⁵ Yaq ndigo ezoqa menas gimøfakhaz ndøgo, ndigu Samalia ezoqam-qa yaq-te, äv gini-guligulimém nqægo, Nqova Mbomambaqape ndøndafēm.

¹⁶ Zapa ndøgo, ndigu Nqova Mbomambaqape ndafeäv. Geté Evezøza Yesu-qa iz-te, ibøkha iz mba ndøndapēm.

¹⁷ Yaq ndigu Keliso-gi u-anim menas, zenda zømbø-awám, yaq ndigu Nqova Mbomambaqape vøndafem.

¹⁸ Yaq Saemon geqeiv, ndigu ezoqa nøme, Nqova Mbomambaqape gindafem, ndigu Keliso-gi u-anim zenda gizømbø-awam, yaq ndego moni ndondapáz.

¹⁹ Yaq ndego Pita neka Zion, äv gezømbø-ein nqægo, "Até nó-a. Bazaføgakh nandav, zonó-etøomém. No ezoqa nøme zenda, tabazømbø-awám, yaq ndigu Nqova Mbomambaqape betøndafem."

²⁰ Geté Pita gembo-qavøiu, "Qo nandiv moni namba, gøinam-té qonøqáv! Manqa-zapá nandav, qo qoqo-matavupam av nqægo. Mbumbukiam-qa etoam matev, moni qoqotëwí.

²¹ Qo kopømba mbain, nqanek sasae mokho-te toqotugoat. Zapa ndøgo, qoqa mbøni, eqeieqeí mbá, Mbumbukiam-qa bøi-te.

²² Vøqambúq. Qoqa manqa-zapazapa nandav, zitá qanewuá. Yaq Evezøza qombóviám. Eisa, yaq ndego ta manqa-zapa nandav pømbøé-navøem, penømakhaya, qo teqa bazaføgakh amba moni toqote-wiin.

²³ No äv qate-qamekhé nqægo: Qoqa matavap khápumu-soqá. Neka manqa-zapazapa matev, qo mõndø-løvønáq."

²⁴ Yaq Saemon gendo-ein, "Zo ezoqa menas, Evezøza äv qazømbøé-viømém nqægo: Matev nandav, av zo nqazonømbø-manqate, befákhán no-te."

²⁵ Pita neka Zion, ta taon-te ndøgo, ezoqa Evezøza-qa manqat gi-zømesimat, qazømbø-navøem, yaq Zelusalem taon-té ginøqaváz. Yaq nakhoa livin-te ndøugu gu-apat, ndigu Samalia manqei-te, vemiaiv kopoäv, ezoqa Manqat Mbomambaqape me-zømesimat.

Filip Itiopia ezoqam, Mbumbukiam-qa Manqat ge-omat

²⁶ Khøuwa nøme, Evezøza-ge enzol ezoqam, Filip äv gembøe-ein nqægo, "Mòqo-itán, yaq ta nakhoa-te ndøgo toqonøqáv, ma Zelusalem taon-te qandewav, atema Gaza taon-te ndø-ovøev." (Ta nakhoa-te ndøgo, ezoqa agé okhomáv.)

²⁷ Yaq Filip até gendego, gè-itán, vøwav. Yaq nqæ! Nakhoa livin-te ndøugu, ndego ezoqa mbøeqatáz. Ngenek Itiopia manqei-ák. Gaman iz akhae ezoqám. Kawa sævam, tuqa iz Kandasi, tugé sasae ezoqám. Tuqa gigiap ate qægoam neka moni ate gi-goam, ndégo tembo-kewagám. Ndego Zelusalem taon-té gegoám. Mbumbukiam-qa iz ndø-eqatám.

²⁸ Yaq ndakin ekeza manqei-té genø-qavanát. Manqei khagua wil-us-té gono-qotavún, hos gulivavun. Yaq ndego, Mbumbukiam-ge manqa vevezam ezoqam Aezaya-qá mbuk ndøgeve:mavún.

²⁹ Yaq Nqova Mbomambaqape, Filip äv gembøe-ein nqægo, "Toqonøqáv ndøgo, hos manqei khagua wil-us ndulivav. Yaq avønín soqombómá."

³⁰ Yaq Filip tenøvuáo ndøgo. Yaq ndego ngenek ezoqam äv gembøe-ewág nqægo: Mbumbukiam-ge manqa vevezam ezoqam Aezaya-qá mbuk ndøgeve:mét. Yaq Filip gembobevap, "Mokho moqombó-ndap, nandav nandoqo-geve-met?"

³¹ Yaq ndego gembo-qavøiu, "Gé, mokho äv khambøéndap, ezoqam ovøyam nonqo mbain tøgoat?" Yaq ndego até gendego, Filip vøkhato, ova vø:qavig, te namba vømøqonav.

³² Mbumbukiam-qa Manqat ndøgo, gegeve:mavun, nqánek,

"Ndego andé sip me me-ituím, ndugu laelae-qa ndimbogo.

Neka ate av-té, sip nakhasam nduigu, su gimbo-qogemin, manqat mbain tugoat, até ndegó-a, manqat mbain.

³³ Ndego ngenøgim kandambá gendap.

Yaq manqa ovøyam ndøgo, gimbo-etøomem, eqeieqeí mbá.

Ezoqa tegi zi-qa yaq-te gémanqateák.

Zapa ndøgo, teqa yage, nqanek manqei-qape-te, livin-mbá gembøe-kepøzém."

³⁴ Yaq ndego gaman ezoqam, Filip gembo-ein, "Qoténømand. Ndego Mbumbukiam-ge manqa vevezam ezoqam, gekha ezoqá mé:manqate? Ekezán, ó, ezoqá vini?"

³⁵ Yaq Filip manqat ndøgo sogomanáz, Manqat Mbomambaqape, Yesu-qa yaq-te, vøe-omat.

³⁶ Yaq ndigu ate av-té nakhoa-te gi-teitat, ibøkha ndøqeivím. Yaq ndego gaman ezoqam gendo-ein, “Nqáe! Ibøkha nqáne. No ambá ibøkha iz nondapín.”*

³⁸ Yaq ndego gaman ezoqam, nözögim ezoqam býyat manqat mbo-ein, vøbøen. Yaq Filip, ndego gaman ezoqam namba, tinø-ová ndógo, ibøkha iz vømbø-etoam.

³⁹ Yaq ibøkha-te nango gindu-fakhaz, yaq nqova mbaín, Evezøza-ge Nqova Mbomambaqape, Filip sègekható. Yaq ndego gaman ezoqam, Filip nango ometeáv. Yaq sègeqavanát. Khanakhanakh-ús.

⁴⁰ Yaq Filip Azotus taon-té gemøfakhán. Yaq gemat, atema Sæzalia taon-te vømøfakhan, ta vemiav ate qægoam, nakhoa-te qo:goat, ndego ezoqa Manqat Mbomambaqape me:zømesimát.

9

Sol Yesu Keliso-te geqambun

(Kel 22:6-16; 26:12-18)

¹ Zelusalem taon-te ndøgo, Sol Evezøza-gi paev ezoqam, sekembá sègezø-utavám. Zitøgeqa zøgoám. Yaq ndego Mbumbukiam-ge iziz ezoqam kandambaqape-té genøwáv,

² pepa peawam manqat vømømbø-ein. Yaq ndego, av teqa poev qægoam, pepa áv tembø-peawám. Gekha ezoqám ndigu, Sol tiqasat, ndigu Yesu-qa Nakhoa ndimbopaev, angana neká sakheis, ndego kopømbaqapé, segé-gavemát, neka Zelusalem taon-te vøtonqozoát, yaq ndimbula-te sasa ndónqeitazát. Nqanek pepa, ndego Damaskus taon Zu ezoqam-qa guliguli khoev megetapak-té genø-peawám. Yaq Sol bèndapét, atema ti-te ndigu.

³ Geté Sol gewav, Damaskus taon gumu-khatoam, yaq nqova mbaín, yan-te, waev bæbæs-qape ndovís, vøgutav.

⁴ Yaq ndego manqei-té genøbøiáv. Manqa wag mba mo-ewág. Ndøgo áv qane-ein nqægo, “Sol, Sol! Gekha zapá, no ndoqo-ngiænotet?”

⁵ Yaq Sol gendo-ein, “Kándambaqape. Qo khoqonø-goam?”

⁶ Yaq manqat ndøgo, qando-qavøiu, “No Yesú. No ndégo, qo ndoqo-ngiænotet.

⁷ Ndakin mòqo-itán. Yaq taon-té qonøqáv. Ezoqam ndégó. Yaq ndego ndøqa-ein, qo ande áv khoqotégó.”

⁸ Ezoqam ndigu, Sol namba gi-apat, sègewán. Manqa wag mba gi-ewagam, gete ezoqam mbain, yaq ndigu møe ndøgoném. Ndigu nqova zøndáf. Yaq manqa manqateáv.

⁹ Yaq Sol manqei-te geveam, nqawa ge-itan, bøi geqaqanam, ndego bøi waev mbain. Yaq ndigu pingi mbogeaném, Damaskus taon-te vø-ituim.

¹⁰ Sol khøuwa misiká, bøi waev mbain gegoam. Lou logemáv-a, ibøkha izumav.

¹¹ Damaskus taon-te ndøgo, Yesu-ge paev ezoqam kopø møndøgoám. Teqa iz Ananayás. Ndego umingiap ndøqeiv. Evezøza iz mboveó, “Ananayas.” Yaq Ananayas áv gene-qavøiú nqægo, “Evezøza. No nqæya.”

¹² Yaq Evezøza Ananayas gembo-ein, “Mòqo-itán. Ta nakhoa-té ndógo toqonóqáv, Nakhoa Ndaføyamba-qape ndimbo-akhayam. Zudas-qa khoev-te toqomø-fakhaq, yaq ezoqa Tasus taon-ak-qá yaq-té qozømbé-beváp. Ndego iz nqambógo, Sól. Nqáe! Ndego gøguligulimít.

¹³ Sol umingiap ndøqeiv. Ndøgo áv geneqeiv nqægo: Ezoqa kopø, iz nqambogo Ananayas, khoev-té genømbo-ón, zenda vømboe-ao. Yaq ndego bøi waev nqawa tèabetendáp.”

¹⁴ Geté Ananayas gendo-qavøiu, “Evezøza. No nandev ezoqam-qa yaq-te, manqat kandambá qæ-ewagam, av ndego qogi ezoqam, Zelusalem taon-te ndøgo, matev soqøsoqa gezømbe-matønumam.

¹⁵ Yaq ndakin ndego Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda-qa iz-te, nqanek Damaskus taon-té gegó. Yaq ndego até nqané-k-a, gekha ezoqám ndigu, qoqa iz ndi-eqawat, tèabete-gavém.”

¹⁶ Geté Evezøza Ananayas gembo-ein, “Sègeqáv! Zapa ndógo, no nøveatáv, ndego. Ndego noqá sasae ndógoát. Ndego ezoqa tèabete-zømesím, noqa yaq-te, até ndigú-a, bawan vini-ak neka tigi kawakawa-za neka Izlael ezoqam.

¹⁷ No ndego áv qaté-omát nqægo: Ndego nqosøgeap neka viniv kandambá teqeivat, no zapaya.”

¹⁸ Yaq Ananayas tenøwáv ndøgo, ta khoev-te ndøgo, vømø-on. Yaq ndego Sol zenda mbø-áo, vømbo-ein, “Nøfu! No Evezøza ndokhofotán, qo-te, ndego Yesu, nakhoa-te geqafakhan,

8:36 8:36 Kel 10:47 * **8:36 8:36** Baebol kopokopo nøme-te, Glik manqat-te gipeamem, manqat nøme ndógó. Ta manqat nqáne: ³⁷ Yaq Filip gembo-ein. “Qaniváv. Uni toqote-unimanqatin, yaq kopømbaqapé.” Yaq ndego gendo-qavøiu, “No møe-unimanqatin, av nqægo, Yesu Keliso, ndego Mbumbukiam-gé Yó.” **8:40 8:40** Kel 21:8 **9:19 9:1** Kel 8:3 **9:15 9:15** Kel 26:2, 6; 27:24; Lom 1:5 **9:16 9:16** 2 Ko 11:23-28

qo nqanek qoqogeavun. No ndego ta zapaya ndógo tende-khofotán. Qo bói nqawá qonókewág, neka kha Nqova Mbomambaqapé qaqambé-tónóyám.”

¹⁸ Yaq nqova mbaín, Sol-qa bói-te, andé zongóyam-qa paq me ndenqeivóém. Yaq ndego bói nqawá genókewág. Yaq Sol tenø-itán ndógo, ibókha iz vóndap.

¹⁹ Yaq ndego lou vólog. Yaq kopømbá, bazafógakh nqawa qamøndæ-vesez.

Sol Damaskus taon-te, Mbumbukiam-qa Manqat ge:zømesimam

Yaq Sol elavøqase møndø-qovezám, ndigu ezoqam namba, Yesu gi-unimanqatintam, Damaskus taon-te ndógo.

²⁰ Yaq ndego ndaføymbá, Zu ezoqam-qa guliguli khoev vinivinimba-té genø-okhoám, ezoqa Yesu-qa yaq-te sasa me:zømesim, neka vøzø-ovøyam, av nqægo, Yesu ndego Mbumbukiam-gé Yō.

²¹ Ndigu ezoqam ate gigoam, teqa manqat giyogem, ndigu nqova ndafe kandambá. Yaq gi-einim, “Gé, ezoqam ngénèk, ndego Zelusalem taon-te, ndigu ezoqam gengiæzotam, ndigu Yesu ndi-unimanqatinat? Ndego até nqanék-a, ndógo tenegeavún, ezoqa av ngi-gu gégavém, yaq Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda-té genø-tonqozó.”

²² Sol-qa nømendim matev, taqa bazafógakh sá tønø-khouvevtát. Ndego ezoqa av gene-zømesimám nqægo: Yesu ndego Mesayá. Ezoqam ndégo, Mbumbukiam geve, ezoqa tekhandiz. Yaq ndigu Zu bawan-ak, Damaskus taon-te ndógo giyagam, kopømba mbaín, vømbøé-qavøinám.

²³ Khøuwa andé møe-mbá segembo-auwám. Yaq Zu bawan-ak gèmbø-voqoém. Ambá gelaemín.

²⁴ Geté Sol nqanek voqoe-qa yaq-te, é-møndæ-ewág. Ndigu ezoqam, laelae-qa gimbo-goam, lovølova neká pappave, vos oskia mbøe-keavám, taon mboqog-te.

²⁵ Geté khøuwa nøme, qapøis, Sol-gi paev ezoqam, ava-té ginø-utøvé, taon uta bói mboqog-te sasa ndøføløtvem, vøkhokhon.

Sol Zelusalem taon-te, Mbumbukiam-qa Manqat ge:zømesimam

²⁶ Yaq Sol Zelusalem taon-té genøveséz. Yaq ndego ambá Yesu-gi paev ezoqam namba me:tøkuanemín. Geté ndigu møe mbogoném. Ndigu unimanqatinteáv, av nqægo, ndego ndakin møndø-Yesu-gè-paev-ezoqam-év.

²⁷ Geté Banabas gékható, Keliso-gi u-anim-te sasa ndø-itu. Yaq ndego tønøzø-ovøyám ndógo, av nqægo, Sol nakhóa-te Evezøza ndø-omét, yaq ndego manqat vømbø-ein. Yaq Damaskus taon-te ndógo, ndego ezoqa Yesu-qa iz-té gene-zømesimám. Kha fógakh-mbá neka møe mbaín.

²⁸ Yaq Sol namba me-goám, ndigu. Yaq Zelusalem taon-te ate qægoam, ndego ezoqa, Evezøza-qa iz-té gene-zømesimám. Kha fógakh-mbá neka møe goneáv.

²⁹ Ndego até namba ndigú-a, Zu ezoqam, Glik manqat gimanqatam, manqa vømanqatam, neka ti namba manqa vø-itumbam. Yaq ndigu ambá gelaemín.

³⁰ Geté Kliten zifuap, taqa yaq-te manqat giyogem, yaq ndigu Sol Sæzalia taon-té ginø-ituím, ekeza taon-te sasa ndøkhofotøvem, Tasus.

³¹ Ndigu Kliten bawan ezoqam, Zudia neka Gelili neka Samalia manqei-te ate qægoam giyagam, ndigu ndakin sambí zøgoám. Tiqa unimanqatin matev, møndøzø-føgføgakhám, yaq ndigu Evezøza vømbø-vizupam. Yaq Nqova Mbomambaqape-qa zita tøpøzu matev mokho-te, tiqa bawan sá tønø-khouvevtát.

Pita Ainias gekhakhæv

³² Khøuwa nøme, Pita manqei vinivinimba-te gevatam, yaq Lida vemiyav-té genøfakhán, Kliten ezoqam-te okha vøwav.

³³ Yaq ta vemiyav-te ndógo, kagi ezoqam ndø-omét. Teqa iz Ainiás. Ndego viav kopoáv, venanqei nonqo-te mbá gesømbimám. Até qægoam, viav éit.

³⁴ Yaq Pita ndego av gembøe-ein nqægo, “Ainias. Yesu Keliso gékakhæq. Mòqo-itán, neka venanqei nonqo vølvøven, nandoqote-sømbiam.” Yaq nqova mbaín, Ainias sège-itán.

³⁵ Ezoqa ewaqape, Lida vemiyav-te neka Salon vemiyav-te giyageapam, Ainias gi-ometam, ge-eqeieqi-ev, yaq ndigu Evezøza-té ginøqambúz.

Pita Tabita løvøte-te gukhandiv

³⁶ Ziopa taon-te, sævam møndøgoám, Yesu gu-unimanqatintam. Tuqa iz Tabítá. Glik manqat-te, Dokas mbo-akhaemám. Ndugu matev eqeieqi ndømatønnumám, neka gigiap-av ezoqam vøzø-tøkemam.

³⁷ Yaq Pita Lida vemiyav-te gegoam, Tabita enqoni ndøndáp, vønanim. Yaq tuqa kha gèsunguzím. Yaq khoev ova kouwat-té ginøveém.

³⁸ Ziopa taon qambaqapé mbá, Lida vemiav-te. Yaq Ziopa taon-te ndøgo, ndigu ezoqam, Yesu gi-unimanqatintam, giyogem av nqægo, Pita Lida vemiav-tê gegō, yaq angana menas ndøkhotát. Ndigu Pita-te, manqat äv ginindapát nqægo: Ndego nakhamas-té geabetøndo-wáv.

³⁹ Yaq Pita até gendego, ndigu ezoqa menas namba vøezav. Yaq gimøfakhaz ndøgo, ndigu khoev ova kouwat-té ginø-ituím. Ta khoev kouwat-te ndøgo, ngængæm kopoáv gipindam, vø-eivumam. Yaq ndigu Pita gè-ogitøvém, neka ndabua vinivinimba vø-ometømem, Tabita guzø-potofumam, ndugu khandi guigoam.

⁴⁰ Yaq Pita ezoqa ate gi:goam, bavokhó genø-khotát. Yaq ndego katuk ndømøkuí, vøguligulim. Yaq kha-té genøqambún, vømbø-ein, “Tábita, mòqosuzám.”

Yaq ndugu até gundigu, bøi vø-qaqanam. Yaq Pita gu-omet, sègeqóm.

⁴¹ Yaq Pita zenda mbogéá, vø-eqeiú, ndugu sasa ndø-itan. Yaq ndego, ndigu ngængæm neka ezoqa nøme, Yesu gi-unimanqatintam, nqawá genøzø-akhá, vøndø-oz. Yaq ndego äv genezømás nqægo: Ndugu nqawa møndø-khandi:v.

⁴² Ezoqa ewaqape, Ziopa taon-te ndøgo, møndø-ewagát, taqa yaq-te. Yaq ezoqa kopoáv, Evezøza gi-unimanqatinim.

⁴³ Yaq Pita Ziopa taon-te ndøgo, andé møe-mbá sege-qovezám. Saemón namba me:qotám, ndego søvakha gigiap-gi ngusum khakheinøvem ezoqam.

10

Mbumbukiam-ge enzol ezoqam, Konilius gembo-fakhan

¹ Sæzalia taon-te ndøgo, ezoqa møndøyagám. Iz nqambógo, Koniliús. Nakhag bawan mokho-te, ndøgo Itali nakhag bawan gimbo-akhaemam, kawa ezoqam nøme ndégo tegoám.

² Konilius ekeza ezoqa namba, khoev-te gi:yagam, Mbumbukiam ndø-unimanqatintám neka vømbø-vizupam. Neka ndego gigiap-av ezoqam, sègezø-tøkeám. Neka ndego khøuwa kopoav, Mbumbukiam-té genø-guligulimám.

³ Khøuwa nøme, khagus yaq-té. Ande äv 3 oklók ndægó. Konilius umingiap ndøqeív. Av geneqeív nqægo: Mbumbukiam-gé enzol ezoqam ndøgeavún, iz vømbøveo, “Konílius”. Bavokho-qapé sogo-omét, ndego enzol ezoqam.

⁴ Yaq Konilius, ndego sège-waumám. Møe-ús. Yaq gembobevap, “Kándambaqape. Qo no-te manqat taqágo?”

Yaq ndego enzol ezoqam gendo-qavøiu, “Mbumbukiam qoqa guliguli manqat, møndøqa-ewág. Neka ndego møndø-qamékh, qo gigiap-av ezoqam qoqozø-tøkematun. Nqanek matev, andé etoam matev me me:qavíg, Mbumbukiam-te. Yaq ndakin Mbumbukiam yaq qaqavøitit.

⁵ Ezoqa Ziopa taon-té qonø-khotát. Ndigu manqat äv tiabiti-ndapét. Ezoqam, iz nqambogo Saemon, iz nøme Pita ndimbo-akhayam, ndego bètøndowáv.

⁶ Ndego Saemon nøme-qá khoev-té geqomát. Ngenek søvakha gigiap-gi ngusum khakheinøvem ezoqám. Teqa khoev ndaola avønin-té qambowév.”

⁷ Enzol ezoqam ge-ivav, ndego manqat gembo-manqatam, yaq Konilius tegi sasae ezoqa menas zø-akhá, neka nakhag ezoqam kopo, gembo-sasaetam, vømbø-akha. Ngenek Mbumbukiam mbovizupám.

⁸ Konilius nginik ezoqa misika, manqat ate qægoam, møndøzømbøkhæ-ovøyám, Ziopa taon-te sasa ndøkhotat.

Pita umingiap geqeív

⁹ Yaq khøuwa nøme qandopave, ndigu Ziopa taon gikhatoumat, Pita khoev ová genøqavíg, vømbø-guligulim.* Khøuwa iz, ande äv khøuwa muín ndægó.

¹⁰ Yaq Pita ifin mbovín. Yaq lou loge-qa mbogoám. Yaq ezoqa nøme lou gi-ifutat, ndego umingiap ndøqeív.

¹¹ Yan gëmboqoé. Neka yan-te ndøgo, andé ndabua kandambaqape me ndæføløvøém, atema manqei-te. Taqa vavap foa-té qando-geageapám.

¹² Ta mokho-te ndøugu, søvakha gigiap bugug vinivinimbá gu:goam, nøme ndi-okho-a, nøme ndivisiagiap-a, nøme ndiløvøvám.

¹³ Yaq manqa wag tøndowáv ndøgo, qando-ein, “Pita! Mòqo-itán. Søvakha gigiap nandiv qózitág, voqóløuz.”

¹⁴ Geté Pita yaq gendo-qavøiu, “Evezøza. Av taoká. No søvakha gigiap louzimáv, taqa yaq-te Mozes-qa guguna manqat av ndæmanqate, soqain ndøgo, Mbumbukiam-qa bøi-te.”

* **10:9 10:9** Ta khøuwa-te ndøgo, tiqa khoev puanam matev vini. Ve-zita mbain. Andé lou me mè:løvetát. Yaq kopømbaqapé, soqóqavíg. **10:14 10:14** Lev 11:1-47; Ezek 4:14

¹⁵ Geté nqanek manqa wag, nqawá qandowáv, te-te, qambo-ein, “Gigiap ndøgo, Mbumbukiam gesunguz, qo kopømba mbaín, soqain toqote-vevat.”

¹⁶ Manqat av nqægo, misiká qando-fakhan. Yaq nqova mbaín, ndabua nqawá qanøveséz, yan-te.

¹⁷ Pita nqanek umingiap-qa mokho até gembøe-bevupát, yaq nqáe! Ndigu angana, Konilius gendo-khofotaz, Saemon-qa khoev ùniqeivím. Yaq mboqog tambav-té gonowán.

¹⁸ Yaq ndigu áv gini-akhaém nqægo, “Gé, Saemon, ndego iz nøme Pita ndimbo-akhayam, téqomat?”

¹⁹ Pita ate av-té, umingiap-qa yaq-te gembøe-matavupát, yaq Mbumbukiam-ge Nqova Mbomambaqape, áv gembøe-ein nqægo, “Qoté-ewág. Angana misika qoqa ndøvawét.

²⁰ Mòqo-itán. Manqei-té qonóvís. Yaq soqóqáv, ti namba. Ndøfòfògáep. Zapa ndøgo, nò notøndo-khofotáz, ndigu.”

²¹ Yaq Pita tenøvís ndøgo, ndigu ezoqam vøzø-ein, “Nqáe! Ezoqam nó, zo qazombo-vavavun. Zo gekham-qá zógeavun?”

²² Yaq ndigu gindu-einim, “Nakhag kawa ezoqam ndokhofotán. Iz nqambógo, Koniliús. Ndego ezoqam ndaføyamba-qapé neka Mbumbukiam mbovizáp. Zu bawan-ak ate ndi-gu, gèmbovizáp. Mbumbukiam-gé enzol ezoqam mbofakhán. Yaq ndego qo akhae manqat mbo-ein. Qo teqá khoev-té qonóqáv, yaq ni qoqa manqat banlyogem.”

²³ Yaq Pita ndigu gèkhatób, neka khoev vøzø-ein. Yaq qanaqanus qandopave, Pita namba me-qaváz. Até Ziopa taon-ak nømé-a, ndigu Yesu gi-unimanqatintam, vøzøfikát.

Pita Konilius-qa khoev-te gemøfakhan

²⁴ Yaq khøuwa nøme qandopave, Sæzalia taon-te gimøfakhas, Konilius gèzømbo-kewagát. Ndego ekeza ezoqam neka zifuap mbomømboma, é-møndømøváb.

²⁵ Yaq Pita khoev-te gemømbø-on, Konilius teqa zenda tokhopatak-qa megemege-te, ekeza kha, manqei me-laváo, khanakhanakh vømbøgo.

²⁶ Geté Pita gè-qeieú, gembo-ein, “Mòqo-itán. Até nó-a, no ezoqám. Ate av-té, qo nqoqote-go.”

²⁷ Yaq Pita Konilius namba, manqat até go-manqatát, khoev mokho-te gi-onat. Yaq khoev mokho-te ndøgu, áv geneqeiv nqægo: Ezoqa kopoáv, gipindam.

²⁸ Yaq gezø-ein, “Zo møzøte-zøté. Ni Zu bawan-ak-te, khaféap, bawan vini-ak namba tötì-tøkuanem o tiqa khoev-te tei-on. Geté Mbumbukiam, no áv genenómánd nqægo: No ezoqa nøme, khavim-u so qain, Mbumbukiam-qa bøi-te, batezázá.

²⁹ Yaq nakémbá, qo manqat qoqonøndo-khofotav, no qoqa manqat ogieáv. Yaq ndakin no nøtaqá-beváp. Qo gekham-qá, qonøndé-akha?”

³⁰ Yaq Konilius gendo-qavøiu, “Khøuwa foa møndømø-nasiním. No nøkeza khoev mokho-te, nøguligulimát. Khøuwa iz ande kopó, av ndakin nqægo. Khagus tri oklók. Yaq nqáe! Noqa megemege-te, ezoqam sògo-itán. Ndabua ge-uzam, papaqá. Bøi sanqatøve-ús.

³¹ Yaq ndego áv genømbe-ein nqægo, ‘Konilius! Mbumbukiam qoqa guliguli manqat møndøqa-ewág. Neka ndego møndø-qamékh, qo gigiap-av ezoqam qoqozø-tøkematun.

³² Yaq nakémbá. Ezoqa Ziopa taon-té qonø-khofotáz. Saemon qombó-akhá, ndego iz nøme Pita ndimbo-akhayam. Ndego bètøndowáv. Ndego Saemon nøme-qá khoev-té geqomat. Ngenek søvakha gigiap-gi ngusum khakheinøvem ezoqám. Teqa khoev ndaola avønìn-té qambowév.’

³³ Yaq no até qatøndego, ezoqam vøtaqandø-khofotaz. Yaq no khanakhanák, qo-qotøndogav. Yaq ni ndakin nqéigu. Mbumbukiam-qá bøi-té. Manqat ate ndægo nýyogém, av Evezøza qo manqa geqambe-løvua, toqoti-nømand.”

Pita Konilius-qa khoev-te, Mbumbukiam-qa Manqat ge-zømas

³⁴ Yaq Pita manqat gengaz, gezø-ein, “No ndakin ùni nøtenøtén. Mbumbukiam-qa bøi-te, ezoqam ate ndi-gu kopó. Vinivinimba mbaín.

³⁵ Bawabawan vinivinimba ate ndægo, gekha ezoqám ndigu, Mbumbukiam ndimbovizap neka matev eqeieqei ndimátanám, ndigu sège-khatobín.

³⁶ Manqat no qatøndo-ndap, nqáneq, Mbumbukiam Izlael ezoqam-te gendo-khofotav, ta Manqat Mbomambaqape, sambì-qa yaq-te, ndøgo Yesu Keliso mokho-te ndøndo-okho. Ngenek Yesu, ezoqa ewaqape-gé Evezøzá.

³⁷ Zo møzøte-zøté, matev ndøgo, Zudia plovins-te ate ndægo qafakhanumam. Gelili plovins-té genøngáz, Zion ezoqa ge-zømesimat neka ibøkha iziz vøzø-etoumat.

³⁸ Neka zo m̄z̄ote-z̄otéz, Mbumbukiam ndego Yesu Nazalet vemiaiv-ak, Nqova Mbomambaqape ande oil me gemb̄e-qouz neka bazaf̄ogakh v̄omb̄o-etoam. Neka zo m̄z̄ote-z̄otéz, Yesu ande āv kenē-okhoam, matev equeieqei gemat̄onumam neka ezoqa ewaqape gekhakhein̄ovemam, ndigu nqova soqaqape-qa bazaf̄ogakh mokho-te gu-goam. Zapa nd̄ogo, Mbumbukiam m̄ond̄ogoām, te namba.

³⁹ Ni matev ate q̄ægoam, Yesu Zudia plovins-te neka Zelusalem taon-te gemat̄onumam, m̄ōiqeiv̄im. Yaq ndigu gelaém. Tae mutui-té gin̄o-t̄okewém.

⁴⁰ Geté genanim, yaq kh̄ouwa misika-qa zita-te, Mbumbukiam ndego nangó gen̄okhandi:v, yaq ndego ezoqa v̄øez̄omas.

⁴¹ Ezoqa ewaqapé mbá. Geté sati ndigu, Mbumbukiam ibugukhokhof gevevesam, b̄oi vizu ezoqam tigoat. Nginik ezoqam ní. Ndego l̄ov̄ote-te gesuzam, yaq ndego lou namba v̄otilogam-a, ib̄okha namba v̄oti-izumam.

⁴² Yesu ni manqat āv ginimbi-l̄ov̄uá nq̄ægo: Ni ezoqa Mbumbukiam-qá Manqat nit̄i-z̄omesimát neka āv teiz̄omb̄é-ov̄emát, ezoqa kopo sa ngének, Mbumbukiam gevevatav, ndego khandi neka l̄ov̄ote ezoqam-qa manqat te-ewag, ndigu manqa ov̄oyam-te tiwan.

⁴³ Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam ate gi-goam, teqa yaq-te āv gini-manqatám nq̄ægo, 'Gekha ezoqām ndigu, ndego ti-unimanqatinim, Mbumbukiam te mokho-te, tiqa manqa-zapazapa segez̄ó-ev̄ozám.' "

Bawan vini-ak Mbumbukiam-ge Nqova Mbomambaqape gindafem

⁴⁴ Pita ate av-té nqanek manqat ge-manqatam, yaq Nqova Mbomambaqape ndovis, atema ti-te ndigu ate gi-goam, ndigu nqanek manqat gi-ewagat.

⁴⁵ Yaq ndigu Zu bawan-ak, Yesu gi-unimanqatintam, ndigu Pita namba gi-geavun, ndigu nqova z̄ondáf, ḡiqeivim av nq̄ægo, Mbumbukiam até bawan vini-ák-a, Nqova Mbomambaqape z̄o-etoām.

⁴⁶ Zapa nd̄ogo, ndigu āv giniyogém nq̄ægo: Nqova Mbomambaqape mokho-te, ndigu manqat vinivinimba-té gin̄o-manqatát neka Mbumbukiam-qa iz v̄ø-eqatát.

Yaq Pita gendo-ein,

⁴⁷ "Nginik ezoqam, Mbumbukiam-gé Nqova Mbomambaqape nd̄ondafém, ate av-té, ni qazi-ndafem. Gé, gekha ezoqá z̄omb̄ókház, ib̄okha iz tindapem?"

⁴⁸ Yaq Pita ge-ein, "Nginik ib̄okha iz, sà bendapém, Yesu Keliso-qa iz-te." Yaq taqa zita-te, ndigu Pita āv gim̄b̄e-vīomém nq̄ægo, "Elav̄qase v̄onimb̄okh̄æ-qomát."

11

Pita Zelusalem taon-te geqavan, manqat ge-z̄omas nd̄ogo, matev qafakhanam

¹ Keliso-gi u-anim neka Klisten ezoqa n̄ome, Zudia plovins-te giyagam, m̄ond̄oyogém, av nq̄ægo, até bawan vini-ák-a, Mbumbukiam-qa Manqat m̄ond̄o-ndapēm.

² Yaq Pita Zelusalem taon-te nqawa gendoqavan, ndigu Zu ezoqa n̄ome, Yesu gi-unimanqatinim, ḡeponqombém, te namba.

³ Ndigu āv gim̄b̄e-einim nq̄ægo, "Manqa-zapá nandav, qo tiqa khoev-te qoqo-oq, ndigu Zu bawan-ak mbain ndigu, neka ti namba lou v̄z̄oté-logam?"

⁴ Yaq Pita emanqat ate q̄ægoam, ḡez̄ombe-votót, gez̄o-ein,

⁵ "No Ziopa taon-té q̄ægoām. Yaq kh̄ouwa n̄ome, no q̄æguligulimat, no umingiap n̄oq̄eiv. Yan-te nq̄o-go, andé ndabua kandambaqape me nd̄æf̄ol̄on̄v̄ém, no-te. Taqa vavap foa-té qando-geageapám.

⁶ Yaq qatu:v̄ōot, s̄ovakha gigiap n̄oz̄omét. N̄ome nanák neka n̄ome lozokhák, n̄ome ndi-okho, neka n̄ome ndivisi giap, neka n̄ome nd̄il̄ov̄iv̄am.

⁷ Yaq no manqa wag n̄o-ewág. Nd̄ogo āv qande-ein nq̄ægo, 'Pita! M̄oqo-itán. S̄ovakha gigiap q̄ozitág, voq̄ol̄ouz.'

⁸ Geté yaq no qambo-qav̄oiu, 'Evéz̄oza. Av taoká! Noqa manqa-nqa-te, s̄ovakha gigiap-qase kopo oev̄eáv, taqa yaq-te Mozes-qa guguna manqat q̄æ-ein, soqain nd̄ogo, Mbumbukiam-qa b̄oi-te.'

⁹ Geté nqanek manqa wag, nqawá qandowáv yan-te, qan̄o-ein, 'Gigiap nd̄ogo, Mbumbukiam gesunguz, qo kop̄omba mbain, soqain toqote-vewat.'

¹⁰ Manqat av nq̄ægo, misiká qando-fakhatam. Yaq gigiap ate q̄ægoam, nqawá qan̄oqavan, yan-te.

¹¹ Nqanek matev game-nav̄oem, yaq nq̄áe! Ezoqa misika nd̄ofakház, ta khoev-te nd̄ogo, ma qategoam. S̄æzalia taon-té gin̄du-khofotáz.

¹² Yaƣ Mbumbukiam-ge Nƣova, āv genømbe-eín nƣǎgo, ‘Qo ndøfòfògeǎp. Sègeqáv, ti namba.’ Yaƣ nƣinik Klisten nøfuap, ezoƣa siks, namba nitiniáv, Konilius-ƣa khoev-te vøimø-on.

¹³ Yaƣ Konilius ni emanƣat nimbivotót. Teƣa khoev-te ndøgo, ndego Mbumbukiam-gé enzol ezoƣam ndø-omét. Yaƣ ndego āv gembøe-eín nƣǎgo, ‘Ezoƣa Ziopa taon-té qonó-khofotáz. Saemon qombó-akhá, ndego iz nøme Pita ndimbo-akhayam. Ndego bètøndowáv.

¹⁴ Ndego qo manƣat ƣá-eín. Yaƣ ta manƣat mokho-te ndøgo, qo neka qoƣi ezoƣam, qoƣa khoev-te ndiyage, zøtè-khandí-z.’

¹⁵ Yaƣ no manƣa manƣate ƣǎngaz, Nƣova Mbomambaƣape ndovís, atema ti-te. Até kopó, av ibugukhokhof ni-te gendevis.

¹⁶ Yaƣ no Evezøza-ƣá manƣat nombo-matøvé, manƣat ndøgo ge-ein, ‘Zion, ndego ezoƣa ibøkha iz, ibøkha-té genøzø-etoumám. Geté zo, ibøkha iz, Nƣova Mbomambaƣapé ƣazøtè-ndapém.’

¹⁷ Ndigu Mbumbukiam-ƣa etoam matev kopo me-ndapém, av ni bugukhokhof ƣazi-ndapem, ni Evezøza Yesu Keliso ƣazi-unimanƣatinim. Yaƣ gé, no gekha ezoƣám, Mbumbukiam tæmbøe-khaz?”

¹⁸ Ndigu Pita-ƣa manƣat giyogem, yaƣ ndigu manƣat nøme einiáv. Yaƣ Mbumbukiam-ƣá iz ndø-eqané, vø-einim, “Av tægoat ndægo, yaƣ Mbumbukiam até bawan vini-ák-a, nakhoa zømboqoá, te-te tiqambuz neka khandi vøndapém.”

Mbumbukiam-ƣa Manƣat, Antiok taon-te ƣafakhan

¹⁹ Ta khøuwa-te ndøgo, Stiven gilaem, yaƣ Klisten ezoƣam ngiæzoat matev ƣafakhan, yaƣ ndigu manƣei vinivinimba-te gipanganim, ezoƣa nøme Finisia manƣei-té neka nøme Saiples bawá-té neka nøme Antiok taon-té ginøfakház. Geté ta manƣei vinivinimba ndøgo, ndigu Mbumbukiam-ƣa Manƣat, Zu bawan-ak mba me-zømesimám.

²⁰ Geté Klisten ezoƣam nøme, ndigu Saiples bawá-te neka Sailini taon-te giyagam, Antiok taon-té ginøzáv. Yaƣ ndigu Manƣat Mbomambaƣape, Yesu-ƣa yaƣ-te, ndego Evezøza, até bawan vini-ák-a, vøe-zømesimat.

²¹ Mbumbukiam-ƣa bazaføgakh møndøgoám, ti namba. Yaƣ ezoƣa kandambá, gi-unimanƣatinim neka Evezøza-te vøqambuz.

²² Yaƣ ndigu Klisten bawan ezoƣam, Zelusalem taon-te giyagam, nƣanek manƣat giyogem, ndigu Banabas ndøkhhoføvé, Antiok taon-te ndøgo.

²³ Yaƣ ndego Antiok taon-te gemøfakhan, ndego khanakhanakh kandambá, matev geƣeiv, Mbumbukiam-ƣa kuku matev mokho-te ƣafakhan. Yaƣ ndego zita tøpøzu manƣat zø-eín, ndigu ezoƣam, Yesu gi-unimanƣatinim. Ndigu Evezøza, føgføgakh até bembo-geageáp.

²⁴ Banabas, ndego ezoƣam matev mbomambaƣapé, neka kha Nƣova Mbomambaƣape é-møndømømbø-tønøyám, neka teƣa unimanƣatin bazaføgakh-ús, Yesu-te. Yaƣ te mokho-te ezoƣa kopoáv, Evezøza-te giqambuz.

²⁵ Yaƣ Banabas, Antiok taon gé-iváv, Tásus taon-te vøwav. Sol-ƣa ndøvawát.

²⁶ Yaƣ kha gemboƣeiv, ndego Antiok taon-té genø-itú. Yaƣ viav kopó, Sol neka Banabas, Klisten bawan ezoƣám namba me-goám, Antiok taon-te ndøgo, neka Mbumbukiam-ƣa Manƣat vøe-zømesimat. Ezoƣa kandambá gi-zømesimam.

Ezoƣa ndigu Yesu ndimbopaev, Klisten iz ndizø-akhayam, Antiok taon-té ƣanøngáz.*

²⁷ Ta khøuwa-te ndøgo, Mbumbukiam-gí manƣa vevezam ezoƣam ndozáv. Zelusalem taon-té ginøvís, atema Antiok taon-te.

²⁸ Ti mokho-te, ezoƣa møndøgoám. Teƣa iz, Agabús. Yaƣ ndego tenø-itán ndøgo. Mbumbukiam-ge Nƣova mokho-te, āv gene-ein nƣǎgo, “Vikia sekeƣape ndøfakhán, ezoƣa lou mbaimbai vøzøpá, manƣei-ƣape ate nƣǎgo.” (Nƣanek matev tønefakhán ndøgo, Klodies Lom kawa kandambaƣape gegoam.)

²⁹ Yaƣ Klisten ezoƣam, Antiok taon-te ndøgo, manƣa āv gini-kopo-ném nƣǎgo: Ndøzøtøkè, ndigu Klisten zifuap, Zudia plovins-te ndiyage. Ezoƣa ewaƣape, moni āv tiabiti-abumít, av ndizømbi-gut.

³⁰ Yaƣ moni ndigu, gimøvøbumim, Klisten megetapak-te, Zelusalem taon-te ndøgo, Banabas neká Sol, tindapavát.

12

Elod Aglipa, Klisten ezoƣam gengiæzotat

¹ Ta khøuwa-te ndøgo, ndego kawa ezoƣam Elod, Klisten ezoƣam ngiæzoat matev ndøngáz.

² Yaq Zems, Zion-gev zapikia, kaiyá ginilaém.

³ Yaq Elod ge-otev av nqáego, Zu bawan-ak khanakhanakh gindapem, taqa yaq-te, yaq ndego até Pitá-ya, vø-møvøiu. Nqanek matev, Zu bawan-ak-qa khøuwa kandakanda-té qanøfakhán, ndøgo flawa poponøvemav gilouzatun.

⁴ Pita gimøvøinam, yaq ndimbula-té ginø-utøvém. Yaq nakhag ezoqam-qá zenda-té ginøveém. Nakhag bawan foá gimbo-kewagat. Ndigu sége-enendát. Bawan kopokopote ezoqa foá. Pasova kandambaqape tømø-navøem, yaq Elod Pita manqa ovøyam-te vee-qa mbogoám, ezoqa ewaqape-qa bøi-te.

⁵ Geté Pita ndimbula mokho-te ge-utavam, ndigu Klisten bawan ezoqam, gëmbo-guligulimám. Ndigu Mbumbukiam-te viam kandambá gimbogoat, teqa yaq-te.

Mbumbukiam-ge enzol ezoqam, Pita gembotøke, ndimbula khoev-te gefakhan

⁶ Ta lova ndøgo, Elod Pita amba manqa ovøyam-te tevein, nøme pave, Pita gëbuvát. Nakhag ezoqa menas-qá livin-té gunubuvát. Pingim auli sén gimboe-løvønømém. Yaq sen ndigu, nakhag ezoqa menas-qá pingim-te giløvøtupám. Neka nakhag ezoqa nøme, mboqog tambav-té ginøwanát.

⁷ Yaq nqáe! Evezøza-gé enzol ezoqam mbofakhán. Yaq waev mu:sañqatáv, ndimbula khoev mokho-te ndøugu. Yaq ndego enzol ezoqam, Pita gevogevø mbokesáz, vøtiu, gëmbo-ein, "Nakhama ndøgo! Møqo-itán!" Yaq ndaføyambá, auli sen Pita-qa pingim-te giløvøtupam, sége-vinginím.

⁸ Yaq enzol ezoqam gendo-ein, "Ndabua segim nonqo mõqolováz, neka tamak vø-uzam." Yaq Pita sége-matanám. Yaq ndego enzol ezoqam manqat nøme gëmbo-ein, "Qoqa ndabua qozaq nonqo vø-uz. Yaq no qonøndó-páev."

⁹ Pita ndego enzol ezoqam ségembo-pavát, ndimbula mokho-te gifakhatat. Geté ndego otevatéav, av nqáego, matev ndøgo qambo-fakhan, enzol ezoqam mokho-te, unimanqatín penømakhaya. Ndego até vøe-ein, umingiap ndøqeivít.

¹⁰ Gi-apat ndøgo, ndigu vos keoge ezoqam, gù:løvubumát, nøme vømølvub-a, nøme vømølvub, yaq auli mboqog-te sasa ndøfakhaz, taon-te go:goam. Nginik auli mboqog, ekezan mbá segezømbo-mboqóz, vøfakhaz. Yaq gimøzav ndøgo, nakhoa gimø-geveem, yaq nqova mbaín, enzol ezoqam, ségemboe-navøém. Pita sége-iváv.

¹¹ Yaq Pita matavap tønømbo-mboqovøém ndøgo, matev ndøgo, te-te qafakhan. Yaq ge-ein, "Ndakin, no mõtenøtén. Evezøza unimanqatín, ekeza enzol ezoqam ndokhofotáv, no vøkhandi:n, no Elod-qa zenda-te qægoam, neka matev ate ndægo, ndigu Zu bawan-ak gimatavupam, no amba tønø-fakhanin."

¹² Yaq matavap qamømbo-ndaføya, taqa yaq-te, ndego Meli-qá khoev-té genøwáv, ndugu Zion-gu evo, ndego iz nøme Mak ndimbo-akhayam. Ezoqa kandambá gipindam ndøgo, gifuligulimat.

¹³ Pita uta mboqog bavokho go:khaneam, yaq sasae mbasønakam ndowáv. Tuqa iz Lodá. Ndugu ambá mboqog mømbo-mboqozoín.

¹⁴ Geté Pita-qa manqa wag gu-ewag, yaq ndugu khanakhanakh ndøndáp. Geté ndugu mboqog mboqozoateáv. Ndugu nqawá gunøteít, ndigu ezoqa vøzø-ein, "Pita ngøya, mboqog-te."

¹⁵ Yaq ndigu gimbo-einim, "Qo kawa qá-oki?"

Geté ndugu sekembá sege-pouweám, av nqáego, "No unimanqatín nqæmanqate!"

Geté ndigu gindu-einim, "Pita-gé nqova ategó!"

¹⁶ Pita sekembá sogo-khanæmám, mboqog-te. Yaq ndigu mboqog gimboqozønam, te-mbá tinø-ometám. Yaq ndigu nqova zøndáf.

¹⁷ Yaq ge-on, Pita zenda ndø-eqá. Manqa manqate me:khoutøvém. Yaq ndego gèzø-ovøyám, Evezøza ande äv kembøe-tøke, ndimbula-te gu:goam, ge:fakhan. Yaq gezø-ein, "Zems gëmbo-einim, neka ndigu Klisten nøfuap nøme, matev ande äv khanømbè-fakhan." Yaq ndego ségezuváz, manqei nøme-te vøwav.

¹⁸ Yaq khøuwa nøme qandopave, ndigu nakhag ezoqam Pita gimbo-kewagat, ndigu nqova ndafe kandambá. Gëmboenakát, ande gekha matev me mbøéfakhan.

¹⁹ Yaq Elod Pita vawe-qá manqat ndøvøovám. Geté ndigu ometeáv. Yaq ndego, ndimbula vos keoge ezoqam zøsinøzám, manqa sasa ndøvøovam, ndigu bëzitág, bëpakhaez.

Taqa zita-te, Elod Zudia plovinis gè-iváv, Sæzalia taon-te vøyag.

Elod Aglipa genanim

²⁰ Ndego kawa ezoqam Elod, Taya neka Saedon taon ezoqam-te qaqa mbogoám. Yaq ta zapaya ndøgo, ndigu gètøkuaném. Yaq Elod-te okho-qa ndøgoám, sambí manqat namba

vømé-einim. Yaq ndigu Blastus-te tøke-qa ndøzáv, ndego Elod-ge sasae ezoqam kandambaqape. Zapa ndógo, ndigu lou tinotabám ndógo, Elod-qa manqei-te qando-okhoam.

²¹ Yaq ta khøuwa ndigu, Elod gezav, ndigu gindizav, ndego ndabua qaniqanim ndø-uzám, ekeza qonam nonqo-te vøqom, ezoqa ewaqape-te, manqa manqate sasa ndøngaz.

²² Yaq ndigu ezoqam ate gi-goam, giwaniapam, teqa manqat gi-ewagat, áv gindi-akhaemám nqáego, “Ngenek ezoqam, teqa manqat nqazimbo-ewaget, ndego mbumbukiam. Ezoqam-aním mbá.”

²³ Elod nqanek manqat ge-ewag, yaq ndego ndigu ezoqam sègezø-iváv. Manqat khoutøpøteáv. Geté ndego vizap ambá Mbumbukiam mbo-etoamín. Yaq Evezøza-ge enzol ezoqam, até gendego, vølavao. Nonqou ndølutøvé, vønanim.

²⁴ Geté Mbumbukiam-qa Manqat sà tønø-vøndavát neka ezoqa kopoáv, teqa manqat qakhanøsumat.

²⁵ Banabas neka Sol, Zelusalem taon-te gizav, ndigu moni vøzø-etoam, ta sasae ndøgo gumø-khouim, yaq Antiok taon-té ginøveséz, Zion vøkhatowem, ndego iz nøme, Mak gimbo-akhaemam.

Pol ande ge:ngaz, manqei vinivinimba-te ge-okhoam, Mbumbukiam-qa Manqat ge:zømesimat

13

13:1-14:28

Banabas neka Sol, Mbumbukiam-qa sasae-te gívevesam

¹ Klisten bawan ezoqam mokho-te, Antiok taon-te ndøgo, Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam neka nømendim ezoqam, møndøgoám. Nøme Banabás. Neka nøme Simeón. Iz nøme gimbo-akhaemam, Nigá. Neka ezoqa nøme Lusiús. Ngenek Sailini taon-ák. Neka ezoqa nøme Manaén. Ngenek Elód namba me:fis, ndego kawa ezoqam. Neka ezoqa nøme Sól.

² Yaq ndigu Evezøza iz gimbo-eqatat neka lou logemav matev vøgoat, ndigu Nqova Mbomambaqape, áv gezømbe-ein nqáego, “Banabas neká Sol, tozó-vevesám. Ndigu sasae ndógo tígoát, no qazømbe-akha.”

³ Yaq ndigu lou logemav matev nøme gigoam neka vøguligulimam, Banabas neka Sol, zenda zømbo-awám, sasae-te sasa ndøkhotofaz.

Banabas neka Sol, Saiples manqei bawa-te gigoam

⁴ Nqova Mbomambaqape, Banabas neka Sol gekhofotaz, yaq ndigu Selusia taon-té ginø-ová. Yaq palai khagua-té ginøketáb, Saiples manqei bawa-te vøndafaz.

⁵ Yaq Salamis taon-te gimøfakhaz, ndigu Zu ezoqam-qa guliguli khoev-te, Mbumbukiam-qa Manqat me:zømesimát. Até Zion-Mák-a, møndøgoám, tí namba, vøzø-tøkeam.

⁶ Yaq ndigu manqei bawa sekeqape ndøvototát, atema Pafos taon-te vømøfakhaz.

Ta taon-te ndøgo, Zu ezoqam ndøqatém. Teqa iz, Ba-Yesú. Ndego manqa-sisi ezoqám. Ndego ekeza kha, Mbumbukiam-gé manqa vevezam ezoqam me:vewám. Geté ndøgo unimanqatín mbá.

⁷ Ndego gaman ezoqam-gé sasae ezoqam ndøgoám, iz qambogoam Segies Paulus. Ngenek matavap loloakh ezoqám. Ndego Mbumbukiam-qa Manqat yoge-qa ndøgoám, yaq Banabas neka Sol vøzø-akha.

⁸ Geté ndego manqa-sisi ezoqam, Glik manqat-te, iz nøme Elimas gimbo-akhaemam, ndigu amba zømbekhá. Zapa ndógo, ndego poeveáv, ndego kawa ezoqam, Yesu te-unimanqatin.

⁹ Sol, ndego iz nøme Pol gimbo-akhaemam, Nqova Mbomambaqape kha é-møndømbøitønøyám. Yaq ndego Elimas, bøi mbøe-møvuiú,

¹⁰ gembo-ein, “Qo nqova soqaqape-gé yó. Qoqa mokho-te, khavozam matev neka khokho manqa manqate matev ate ndægo møndømbø-tøvá. Qo matev egeieqei ate ndægo ngi:wat-qa qogó. Neka qo Evezøza-qa nakhoa ndaføya-ndaføya, køfigim-qa qogó.

¹¹ Yaq nqáe! Evezøza yaq-fia ndakin ndótá. Qo bøi waev geqá-navøém, neka khøuwa-qa waev qóqeviaák. Møe-mbá segeqá-auwám.”

Yaq ndaføyambá, ndego bøvun ndøgutáv, bøi waev vømbø-navøem. Yaq ndego sògo-visimát. Ezoqa itui-qa ndøvavát.

¹² Yaq ndego gaman ezoqam, nqanek matev geqeiv, ndego Yesu gè-unimanqatín. Ndego Evezøza-qa nømendim matev-qa yaq-te, nqova ndafe kandambá.

Pol neka Banabas Antiok taon nøme-te gigoam, ndøgo Pisidia manqei-te

¹³ Yaq Pol neka ndigu ezoqa nøme, namba gi-okhoam, Pafos taon gè-ivøvém. Yaq Pega taon-té ginötíním. Ndøgo Pamflia plovins-té qagó. Yaq Zion-Mak ndigu gèzuváz, Zelusalem taon-te vøvesez.

¹⁴ Geté ndigu ezoqa menas, Pega taon-te gigoam, zapá ginözáv, atema Antiok taon-te, Pisidia manqei-te, vømøfakhaz. Yaq Sabat khøuwa-te ndøgo, ndigu Zu ezoqam-qa guliguli khøev-té gimø-öz, sasa ndøqonav.

¹⁵ Guliguli khøev-te ndøgo, ezoqa Mozes-qa manqat neka Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam-qa manqat gumu-geveømem, yaq guliguli khøev megetapak, Pol neka Banabas manqat zøkhofotáv, av nqægo, "Nøfuap. Andé manqat vøzøtè-geatáv, ezoqam-qa zita tøpøzu nonqo, vøni-eín."

¹⁶ Yaq Pol tenø-itán ndøgo, zenda sasa zø-eqa, ezoqa vøzø-ein, "Izlael-ak, nogi ezoqam, neka zo ezoqa nøme, Mbumbukiam ndozombo-vizap, zøtøndè-yogëm.

¹⁷ Ni Izlael ezoqam, nigí Mbumbukiam, nigí atanakha-zapazapa-za ndøvevesám. Yaq ndigu Izip manqei-te giyagam, ndego bawan kandambá gezø-khouwev. Yaq teqa bazaføgakh kandambaqape mokho-te, ndego nqawá gendo-khatób, Izip manqei vø-ivøvem.

¹⁸ Yaq ndigu viav foti leg-av manqei-te giyageapam, teqa manqat gisanqawam, ndego sège-khatibám.

¹⁹ Yaq Keinan manqei-te ndøgo, Mbumbukiam bawan seven tènengiuú, neka manqei ekeza ezoqam vøzø-etoam.

²⁰ Nqanek matev ate ndægo qafakhanam, taqa atap, viav ande äv 450 ndægó.

Taqa zita-te, Mbumbukiam manqa ovøyam iz-akhayapak zø-etoumám, ti keoge nonqo, atema Samuel, ndego Mbumbukiam-ge manqa vevezam ezoqam, vømøfakhan.

²¹ Yaq ndigu kawa ezoqam-qa givlømem, tezømbø-megetat, Mbumbukiam Sol zø-etoám. Ndego Kis-gé yó. Benzamin khagua bawan-ák. Yaq ndego tezømbø-megetám. Viav foti.

²² Yaq Mbumbukiam Sol gëvingitav, ndego Deivid ndøvè, tigi kawa. Teqa yaq-te, Mbumbukiam äv gene-ein nqægo, 'No ezoqam møe-omét, av no nqanømbø-pøev. Deivid. Zesi-gé yó. Ndego matev ate ndægo tématønumát ndøgo, av no nqanømbø-pøev.'

²³ Yaq Mbumbukiam ndakin Deivid-ge zeo kopo, Izlael ezoqam-gé khandi etoam ezoqam ndøvè, av bugukhokhof manqa mbusa ge-ve. Ngenek ezoqam, Yesú.

²⁴ Geté Yesu sasae ngæzav qagoam, bugukhokhof Zion Izlael ezoqam ate gi-goam, äv gene-zømesimám nqægo, 'Yage é-mozo-enénd neka ibøkha iz vøndapem.'

²⁵ Yaq Zion sasae qambøe-navøemat, ndego ezoqa äv gezømbø-ein nqægo, 'Ge zò, ndozo-matavap, no gekha ezoqám? No teoká ndego, zo nqazombøe-keoge. Geté nqáe! Ndego ngégeáv, noqa zita-te. Ndego no ünime-løvúmb. Até nqanek sasae khapelavøqasé-a, no teqa tamak khøfoe-te tæmbotøke, no kopømba mbaín.' "

²⁶ Yaq Pol manqat nøme ge-ein, "Nøgi ezoqam, zo Eibleem-gi zi, neka zo ezoqa nøme, Mbumbukiam ndozombo-vizap! Nqanek manqat, khandi:nat matev-qa yaq-te, Mbumbukiam ni-té gendo-khofotáv.

²⁷ Ndigu ezoqam, Zelusalem taon-te ngiyage neka tigi megetapak, ndigu gëbiinám, ngenek Yesu. Ndigu qeiviáv, av nqægo, ndego khandi etoam ezoqám, Mbumbukiam gendo-khofotav. Neka ndigu Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam-qa manqat mokho ndapeáv, ndøgo Sabat khøuwa ate ndægot, guliguli khøev-te gigeve:matun. Geté Yesu løvøte-te giveem, ta matev mokho-te, manqat ndøgo, Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam gipeaomem, tøfakhan, møndø-unimanqatín.

²⁸ Ndigu Yesu-qa manqa-zapa qeiviáv, ta zapaya ndøgo, ndego løvøte-te tiveem. Geté ndigu Pailøt, Yesu laelae manqat sègembø-einím.

²⁹ Yaq ndigu matev ate ndægo gimboi-matønømem, av Mbumbukiam-qa Manqat teqa yaq-te qæpeapam, yaq tindu-koqoinám ndøgo, tae mutui-te getøkewam, neka manqei ozu-te vømø-utøvem.

³⁰ Geté Mbumbukiam løvøte-te møndø-khandí:v.

³¹ Yaq taqa zita-te, ndigu ezoqam, ibugukhokhof te namba Gelili plovins-te gi-okhoam, atema Zelusalem taon-te, ndigu gè-ometupám. Khøuwa kopoáv. Yaq ndigu ezoqam, matev bøi gi:qeivim, nigí ezoqam gè:zømesimít.

³² Yaq ni ndakin nqéivani. Ni zo Manqat Mbomambaqape nitizømás. Matev ndøgo, Mbumbukiam nigí atanakha-zapazapa-za manqa mbusa gezøve, tematanam,

³³ ndakin møndøni-matanám, ndego Yesu løvøte-te ge:khandi:v. Taqa yaq-te, Sams 2-te äv qane-peawáp nqægo: Mbumbukiam ge-ein,

'Qo nogé yó. No nqægo khaiya, nòtaqa-qave-én.'

³⁴ Mbumbukiam møndò-khandi:v, ndego Yesu. Ndego manqei-pakha-te nqawa gévesezák neka gemó-lanqaevá. Taqa yaq-te, Mbumbukiam áv gene-eín nqægo, 'No zo ndæzòtóké, neka matev eqeieqei vòzò-matanám, av no bugukhokhof Deivid qambøe-ein.'

³⁵ Neka Sams nøme-te, áv qane-peawáp nqægo, 'Mbumbúkiam! Qo qoge Ezoqam Mbomambaqape, teqa kha, sa qó-ivavák, manqei ozu-te vòlanqá.'

³⁶ Nqanek manqat, Deivid ambá av nqægo, ekezan me-eín. Ni mizi-nòtén, Deivid geyagam, ndego Mbumbukiam-qá poev mbopavám. Geté ndego gènaním. Yaq ndigu tinò-otòvém ndògo, ma tegi atanakha-zapazapa-zá gi-osupam, teqa kha vòlanqá.

³⁷ Geté ndego ezoqam, Mbumbukiam løvøte-te gekhandi:v, teqa kha ambá av nqægo, manqei ozu-té qamømbò-lanqá.

³⁸ Yaq nakémbá, nogi nòfuap. Zo vòzèztéz. Ngenek ezoqam-qa mokho-te, Mbumbukiam zoqa manqa-zapazapa segezò-evòzám. Manqat nqánek, ni ezoqa nqati-zømesim. Geté Mozes-qa guguna manqat mokho-te, zo kopømba mbain, Mbumbukiam-qa bøi-te tozò-ndaføyamba-ez.

³⁹ Geté Yesu mokho-te, gekha ezoqám ndego, nde-unimanqatinat, Mbumbukiam-qa bøi-te segé-ndaføyamba-év.

⁴⁰ Yaq nakémbá, zo gò-feazoát! Soqáin ndògo, zo unimanqatin-teav tøgøat, yaq ta matev ndògo tözøfakhan, Mbumbukiam-ge manqa vevezam ezoqam nøme ge-ein, av nqægo,

⁴¹ 'Zo ezoqam, Mbumbukiam-qa Manqat otøotam ndøzøte-vewe!

Nqáé! Zo nqova zøndáf, vozó-pakhaéz.

Zapa ndògo, no zo mokho-te, matev vini nómatanám.

Zo ezoqa taqa yaq-te tizømbè-manqatat, zo zó-unimanqatinimák.' "

⁴² Yaq Pol neka Banabas, Zu ezoqam-qa guliguli khoev gi-ivøvem, ezoqa ndigu nqawa vesezu manqat zø-ein, Sabat khøuwa nøme-te. Ndigu taqa yaq-te, manqat nøme yoge-qa ndøgoám.

⁴³ Wambap game-navøem, yaq ezoqa kopoáv gizø-pavat, Zu ezoqam neka ezoqa nøme ndigu, Zu ezoqam namba gi-tøkuanem neka Mbumbukiam vømbø-vizupam. Yaq Pol neka Banabas, ndigu ezoqam, gégugúb. Ndigu Mbumbukiam-qá kuku matev-té giabenø-sokhoé.

⁴⁴ Yaq Sabat khøuwa nøme, ezoqa kandambá, andé ewaqapé, ta taon-te ndògo, gindupin-dam, Evezøza-qa Manqat vøyogem.

⁴⁵ Yaq Zu megetapak ndigu ezoqa kopoav gizømet, ndigu ova ndø-einím, neka Pol ngenøgim manqat vømbø-einim-a, manqat vø-itumbam.

⁴⁶ Geté Pol neka Banabas møe goneáv. Yaq áv gezømbè-qavøiú nqægo, "Ni Mbumbukiam-qa Manqat, bugukhokhof zo Zu ezoqam bati-zømesím. Geté zo zòsanqawém. Yaq ta mokho-te ndògo, zo zøkeza kha soqaqape zøtevwé, yage miavmiav vòzøté-ndapém. Yaq nqáé! Ni ndakin Mbumbukiam-qa Manqat, bawan vini-ak nití-zømesimát.

⁴⁷ Zapa ndògo, Evezøza ni áv ginimbi-ein nqægo, 'No qo bawan vini-ak-qá waev nové.

Qo mokho-te, ezoqa khandi mé-ndapém, atema nqanek manqei-qape-qa vaev-te.' "

⁴⁸ Yaq ndigu bawan vini-ak, nqanek manqat giyogem, ndigu khanakhanakh kandambá. Yaq ndigu Evezøza-qá iz ndø-eqané, teqa manqat zapaya. Yaq gekha ezoqám ndigu, Mbumbukiam gevevesam, khandi miavmiav tindapem, ndigu gè-unimanqatiním.

⁴⁹ Yaq Evezøza-qa Manqat, sége-vøndavát, ta manqei-te ndògo, ate qægoam.

⁵⁰ Geté Zu bawan-ak, tí-te ndigu, sakhei iz-akhayapak, ndigu Zu ezoqam-qa guliguli matev gindapem, neka taon megetapak, qaqa zølwáz, Pol neka Banabas-qa yaq-te. Yaq ndigu, nginik ezoqa menas-te, ngiæzoat matev ndøngazém, neka tiqa manqei-te ndògo vønataz.

⁵¹ Yaq Pol neka Banabas, tiqa zenda tokhotapak-te, pakhakh mba ndøpomoemém. Yaq ndigu ezoqam gé-zøtéz, av nqægo, niqá manqa-zapá, Mbumbukiam-qa Manqat qanimbo-qasi. Yaq ndigu Aikonium taon-té ginòzáv.

⁵² Geté ndigu ezoqam, Yesu gi-unimanqatintam, Antiok taon-te ndògo, ndigu khanakhanakh kandambá neka kha Nqova Mbomambaqapé qazømbè-tønøyám.

14

Pol neka Banabas, Aikonium taon-te gigoam

¹ Até Aikonium taon-té-a, Pol neka Banabas, Zu ezoqam-qá guliguli khoev-té ginø-okhoam, ezoqa vømê-zømesimín. Yaq ezoqa kopoáv, Zu bawan-ak neka bawan vini-ak, Yesu ndø-unimanqatinín.

² Geté ndigu Zu ezoqa nøme, ndigu Yesu unimanqatinteav gigoam, ndigu bawan vini-ak qaqa zølwáz, Klisten ezoqam-qa yaq-te. Yaq ndigu sègezø-qambúz.

³ Geté Pol neka Banabas møp-mbá gini-sokhoám, Aikonium taon-te ndøgo, ezoqa Evezøza-qa yaq-te vøe-zømesimam. Kha føgakh-mbá neka møe gonemáv. Yaq ti mokho-te, Evezøza umingiap matev neka matev vinivinimba ndømatønnumám. Ta matev mokho-te ndøgo, ndego ezoqa áv genezømás nqægo: Tiqa manqat, teqa kuku matev-qa yaq-te, unimanqatin.

⁴ Ndigu ezoqam, taon-te ndøgo giyagam, gèqaqagimém. Nøme ndigu Zu ezoqam-té ginønøzáz, neka nøme Keliso-gi u-anim-te vønøzaz.

⁵ Yaq Zu bawan-ak neka bawan vini-ak, tigi megetapak namba, Pol neka Banabas ambá gengiæzøín. Ndigu ambá nandí gini-zitagín, vøpakhaezín.

⁶ Geté ndigu ezoqa menas manqat gi:yogem, ndigu Likonia manqei-té ginø-khokhóz. Yaq Listla neka Debe taon-té ginø-okhoám, neka vemivemiav nøme-te, ta taon avønín-te ndøgo.

⁷ Até ndøgo-a, ezoqa Manqat Mbomambaqape vøe-zømesimam.

Pol neka Banabas, Listla neka Debe taon-te gigoam

⁸ Listla taon-te ndøgo, ezoqam møndøqotám. Ndego bov gømbo-wauwauám. Ndego áv teneqán. Ande ge:qan, atema ndakin, ndego okhomáv.

⁹ Yaq Pol ezoqa Mbumbukiam-qa Manqat ge:zømesim, ndego yoge egeieqei ndøgó. Pol gemet, av nqægo, ndego møndø-unimanqatin, Mbumbukiam kopømbá tekakheinvem, yaq ndego bøi mbøe-møvuiú.

¹⁰ Yaq manqat bazaføgakh-ús, áv gembøe-eín nqægo, “Qoté-itán!” Yaq ndego ezoqam sasanqá sege-itán, okho vøngaz.

¹¹ Yaq ezoqa ewaqape matev giqeivim, Pol gematanam, yaq ndigu ekeza Likonia manqat-te, áv gini-akhaemém nqægo, “Mbumbuk ndovís ni-te! Andé ezoqa bugug me:keogé.”

¹² Yaq Banabas tigi mbumbukiam Zus-qá iz mbo-akhaém, neka Pol tigi mbumbukiam nøme-qa iz Hemes vømbø-akhaem. Pol av gimbøe-akhaemam nqægo, zapa ndøgo: Ndego manqa manqate ezoqám. Ate av-té, av tigi mbumbukiam Hemes nde:go.

¹³ Yaq ndego khape mbumbukiam Zus-ge iziz ezoqam, ma mbumbukiam-qa khoev taon bavokho qæwewam, ndego taon mboqog-té genøgeavún, kao neka flawas khokhosap vøndø-upøgim. Ndego ezoqa ewaqape namba, Pol neka Banabas, ambá etoam matev zøgonín neka kao vøzølwøwavin, av ekeza mbumbuk-te gi:matønnumatun.

¹⁴ Ndigu ezoqa menas giyogem, av nqægo, ezoqa ndigu mbumbuk me:zæb, yaq ndigu ekeza ndabua ndøkeqagím, av Zu ezoqam-qa matev qazømbe-goam, mbøni nqosøgeap gindapemin. Yaq ndigu ezoqa ewaqape-qá livin-té ginøbøín, vø-akhaemem,

¹⁵ “Nøfuap. Zo gekha zapá, matev av nqazøte-matønnumit? Ni até kopó, av zo ndøzøte-go. Ezoqam-anim mbá. Ni sa ndøgo tøtgeavún. Zo Manqat Mbomambaqape nití-zømesim. Zo khape mbumbuk tønneziváz. Yaq khandi miav-ak Mbumbukiam-té qazonø-qambúz, ndego yan neka manqei-qape neka ndaola neka gigiap ate nqægo, ta mokho-te nqøugut, gekhakheina.

¹⁶ Bugukhokhof qagoam, Mbumbukiam zo bawan vinivinimba, zøkeza nakhoa-té genøzuváz, qazo-okhoam.

¹⁷ Geté ndego zo matev egeieqei oskia zømatanám. Yaq zo tønne-zøtezát, av nqægo, ndego ndekhandí:vát. Ndego zo qæ zø-etoumatún, yan-te qando-lanqain, neka avøe viav egeieqei vøzø-etoumatun, qa-ogiin, neka lou kandakanda neka khanakhanakh vøzø-etoumatun.”

¹⁸ Oskia ndøgo, Pol neka Banabas nqanek manqat gizø-ein, ndigu ambá kopømbá mbaín, ezoqa tizømbø-khazin, etoam matev tizøgonin.

¹⁹ Yaq Antiok neka Aikonium taon-te, Zu ezoqam ndozáv, ezoqa bawan-qape ekezan-te vø-eozo. Yaq ndigu Pol nandí gini-pouwím. Yaq gimatavupam, av nqægo, møndønanim, ndigu taon bavokhó ginø-livøvé.

²⁰ Geté ndigu ezoqam, Yesu gimbopavam, Pol gi-ogitøvem, ndego sège-itán. Yaq taon-té genøveséz.

Yaq khøuwa nøme qandopave, ndego Banabas namba, ta taon ndøgo gè-ivøvé, Debe taon-te vøzav.

Pol neka Banabas, Antiok taon-te givesez, Silia manqei-te ndøgo

²¹ Até Debe taon-té-a, Pol neka Banabas, ezoqa Manqat Mbomambaqape me:zømesimát. Yaq ti mokho-te, ezoqa kandambá, gi-Yesu-gi-paev-ezoqam-ez. Taqa zita-te, ndigu Listla neka Aikonium neka Antiok taon-té ginøveséz,

²² ndigu ezoqam, Yesu gimbopavam, zita tøpøzu manqat vøø-ein. Av gizømbe-eín nqægo: Ndigu unimanqatin-te, bazaføgakh-us até bewaniáp. Neka nøme vøø-ein, “Ni Mbumbukiam-qa Megeat Matev mokho-te onim-qa tizigoat, yaq ni matev føgøføgakh kopoáv tiziqeivít.”

²³ Yaq ta Klisten ezoqam-qa bawan vinivinimba-te ndøgo, Pol neka Banabas, megetapak ndøvesám, ti keoge nonqo. Yaq gøguligulimemín, neka lou logemav matev vøgonemin. Yaq ndigu Klisten megetapak, Evezøza-qa zenda-té ginø-abín, te-te ndego, ma ndigu gi-unimanqatintam.

²⁴ Yaq Pisidia manqei-te gu-mutiát, ndigu Pamfilia plovins-té gimøfakház.

²⁵ Yaq Pega taon-te ndøgo, Mbumbukiam-qa Manqat gumu-zømesim, ndigu Atalia taon-té ginøvís.

²⁶ Yaq ndøgo, palai khagua-té gimøketáb, Antiok taon-te vømøteit, ma ibugukhokhof Klisten ezoqam, Pol neka Banabas, Mbumbukiam-qa kuku matev-te gi-ab, nqanek sasae-te tezøtøke, ndigu ndakin qamøzø-navøem.

²⁷ Pol neka Banabas, Antiok taon-te gimøfakhaz, ndigu Klisten bawan ezoqam ate gi-goam, gëmøváb, emanqat vøzømbè-votot, Mbumbukiam ti mokho-te ande gekha matev me ndømatønnumam, neka ndego bawan vini-ak, unimanqatin-te, nakhoa äv kezømbè-mboqoa.

²⁸ Yaq ndigu møp-mbá gini-sokhoám, ndøgo, ndigu ezoqa nøme namba, Yesu gim-bopavam.

Pol Zulusalem taon-te gegoam

15

15:1-15:35

Zulusalem taon-te, Mozes-qa guguna manqat-qa yaq-te gi:kakambam

¹ Antiok taon-te ndøgo, ezoqa nøme Zudia plovins-té ginduzáv. Yaq ndigu Klisten ezoqam, äv gini-zømesimám nqægo, “Zo ngusum qogøzateav tøgoat, av Mozes-qa guguna manqat qæ-ein, yaq zo zókhandi:zák.”

² Geté Pol neka Banabas unimanqatinteáv, tiqa manqat. Yaq manqa itumbam kandambá qafakhan, taqa yaq-te. Yaq paev-te, ndigu Klisten ezoqam, manqa äv gini-kopo:ném nqægo: Pol neka Banabas, Klisten ezoqa nøme namba, Zulusalem taon-té giabenøzáv, Keliso-gi u-anim neka megetapak taqa yaq-te bemèzømas.

³ Yaq Klisten bawan ezoqam, gèkhofotáz, ndigu. Yaq nakhoa gigeveat, ndigu ezoqa ewaqape, Finisia neka Samalia manqei-te ndøgo, emanqat zømbe-vototáp, av bawan vini-ak Mbumbukiam-te giqambuz. Yaq ndigu Klisten ezoqam, nqanek manqat giyogem, ndigu khanakhanakh kandambá gindapem.

⁴ Yaq Zulusalem taon-te gimøfakhaz, ndigu Keliso-gi u-anim neka megetapak neka Klisten bawan ezoqam, gèkhatób. Yaq ndigu ezoqa menas, emanqat zømbe-vototáp, matev-qa yaq-te ndøgo, Mbumbukiam ti mokho-te gematønnumam.

⁵ Geté Felisi ezoqa nøme, ndigu Yesu gi-unimanqatintam, sège-umiáz, gi-einim, “Bawan vini-ak, ndigu gi-Klisten-ezoqam-ez, ndigu ngusum bezø-qogøzát. Neka ni äv tabizizømbe-manqaté. Ndigu Mozes-qa guguna manqat bembopáev.”

⁶ Yaq ndigu Keliso-gi u-anim neka megetapak tinøpindám ndøgo, manqat vøe-kakambam.

⁷ Yaq khøuwa mba gezømbemat, manqat gi:kakambumat, Pita sège-umián, gezø-ein, “Nøfuap. Zo mõzøte-zøté. Ibugukhokhof, ni mokho-te, Mbumbukiam no ndøveatán, teqa Manqat Mbomambaqape, bawan vini-ak tøte-zømesimat. Ndigu no-té ginøyogém neka vø-unimanqatinim.

⁸ Yaq Mbumbukiam, ndego ezoqa ewaqape-qa matavap nde-otevat, mõndø-khatób. Ni ndøgo tizi:nøtén, ndego Nqova Mbomambaqape gezø-etoam, av bugukhokhof ni ginimbi-etoam.

⁹ Mbumbukiam-qa bøi-te, ni neka ndigu kopó. Ndigu gi-unimanqatinim, yaq ta mokho-te ndøgo, Mbumbukiam tiqa manqa-zapazapa sègezø-evøzám.

¹⁰ Yaq ndakin, zo gekha zapá, Mbumbukiam khamasim matev-te ndozoveet, ndigu ezoqam, Yesu ndi-unimanqatinat, nqanek viniv awam-qa ndozozøgo, Mozes-qa guguna

manqat ate ndægo timbopavat, ndøgo nigi atankha-zapazapa-za neka ni kopømba mbain qagoam, amba tizi-eqanemin?

¹¹ Kopømba mbain, nandav! Ni āv qazi-unimanqatinát nqægo: Mbumbukiam ni Evezøza Yesu-qa kuku matev zapayá gini-khandi:n. Yaq ti-te ndigu, bawan vini-ak, até kopó.”

¹² Yaq Pol neka Banabas, umingiap matev-qa yaq-te gi:zøvototap, Mbumbukiam ti mokho-te bawan vini-ak gezø-matønumat, yaq ndigu ezoqa ate gi:goam, tiqa manqat giyogem, manqa sūgumu-khoutavát.

¹³ Yaq ndigu manqa manqate qamøzømbu-navøem, Zems ezoqa ewaqape, āv gezømbe-ein nqægo, “Nøfuap! Zøtøndé-yogem.

¹⁴ Saemon Pita ni ndøgo teni-nømánd, Mbumbukiam ibugukhokhof bawan vini-ak mokho-te, ezoqa nøme gekhatob, yaq ndigu vø-ekeza-ezoqam-ez.

¹⁵ Manqat ndøgo, Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam gipeaomem, møndø-unimanqatin, nqanek matev, ndakin qafakhan. Ndigu āv gini-peaomém nqægo,

¹⁶ Evezøza ge-ein,

“Khøuwa ndøfakház.

Yaq no notøndó-veséz,

Deivid-qa kawa matev, ndøgo ande palai khoev ndægo, qanqoe, nqawa vøewēv.

Khoev-qa gigiap ate ndægo qasoqøsoqoam,

no nqawá qatø-khakheinám.*

¹⁷ Yaq até bawan vini-ák-a, flabenømbe-vawém.

Zapa ndøgo, até ndigú-a, nigí.

No, Evezøza, āv qate-manqaté nqægo:

Matev av nqægo ndæmatanám.

¹⁸ Nupøkhán mbá no qæ-ein, matev av nqægo tøfakhan.” ’ ’ ’

¹⁹ Yaq Zems manqat nøme gezø-ein, “Yaq nakémbá, no nqæmatavap, ni bawan vini-ak, Mbumbukiam-te tiqambuz, viniv nøme bizizømbø-āwám.

²⁰ Ni sa nqánek qazizø-peawam, ‘Loge gigiap ndøgo, ezoqa batae-te ti-aumat, ndigu beløgé. Zapa ndøgo, gigiap av nqægo, Mbumbukiam-qa bøi-te soqáin. Neka ndigu mambe okho matev, kha bembo-khanøzám. Neka søvakha gigiap ndigu, ezoqa naq tizø-khotøgimat, ndigu beløuzí. Neka ndigu kouk beløgé.’

²¹ Ezoqa ewaqape møndæzøtéz, taqa yaq-te. Zapa ndøgo, taon ate ndægot, Mozes-qa guguna manqat oskia me:zømesimatún, Zu ezoqam-qa guliguli khoev-te, Sabat khøuwa ate ndægot, teqa manqat gigeve:matun. Nupøkhán mbá gingazem, nqanek matev.”

Pepa gikhofotøvem, Klisten bawan vini-ak-te

²² Keliso-gi u-anim neka megetapak neka Klisten bawan ezoqam ate gi:goam, manqa āv gini-kopo-ném nqægo: Tigi ezoqa nøme tinø-khofotáz ndøgo, Antiok taon-te, Pol neka Banabas, ti namba. Yaq ngínik givevesám. Zudás, iz nøme gimbo-akhaemam, Basabás, neká Sailes. Ngínik ezoqa menas, Klisten bawan megetapak.

²³ Ezoqa ndøgo, ndigu ezoqam namba gi:khofotøvem, āv gini-peaomém nqægo: “Khaiya mbomá, zo-te, nigí nøfuap.

Ni Keliso-gi u-anim neka megetapak, ni zogi zøfuap, nqanek pepa zo-té qeitø-peaomit, zo Klisten ezoqam, zo bawan vini-ak nandozogo, Antiok taon-te neka Silia manqei-te neka Silisia manqei-te nandozo-yageap.

²⁴ Ni āv qatiyogém nqægo: Nigi ezoqa nøme, zo-té ginduzáv, zo manqat vini vøe-zømesim. Yaq zo mutøkhop zowaníap, av ndigu manqat gizømbe-manqatam. Geté ndigu ambá av nqægo, niqa manqa vøovam-tē ginduzáv zo-te. Yakhapus mokho-mbá sege-matøvemém.

²⁵ Ni ndakin matavap kopo qeindapem, taqa yaq-te, yaq ni manqat āv qati-kopo-ném nqægo: Ezoqa zivevesám. Yaq ndigu zo-té qeitøndú-khofotáz. Ndigu nigí nøfuand mbomømbomá namba ndézáv, Banabas neka Pol,

²⁶ ndigu nigí Evezøza Yesu Keliso-qa sasae-te, ekeza kha ginqonqotøvem.

²⁷ Ezoqa ni nqei khofotavav, ngínik, Zudas neka Sailes. Yaq ndigu niqa manqat ndø-unimanqatiním, av pepa-te nqati-peaomit.

²⁸ Mbumbukiam-ge Nqova Mbomambaqape, teqa matavap, neka niqa matavap, kopó, taqa yaq-te. Ni zo viniv nøme nizømbó-veák. Geté sa nqánek qazombó-pavát:

²⁹ Loge gigiap ndøgo, ezoqa batae-te ti-aumat, zo ndøløgé. Neka kouk ndøløgé. Neka søvakha gigiap ndigu, ezoqa naq tizø-khotøgimat, zo ndøløuzí. Neka zo mambe okho matev,

15:11 15:11 Gal 2:16; Ef 2:5-8 15:13 15:13 Gal 2:9 15:16 15:16-18 Amos 9:11-12 * 15:16 15:16 Nqanek yaya manqat-qa mokho, Mbumbukiam ge-eta, nqánek: Ndego Deivid-gi zi mokho-te, ezoqa kopo nqawa ndøveatáv, kawa tegoat. Ngenek ezoqam Yesú. 15:20 15:20 Exo 34:15-17; Lev 17:10-16 15:28 15:28 Met 23:4

kha mbokhanòzám. Zo nqanek matev vinivinimba gonemav tògoat, qanimáv. Manqat nòme mbaín. Ouol!”

³⁰ Yaq ndigu ezoqa foa gikhofotaz, Antiok taon-té ginòvís. Yaq gifakhaz ndògo, ndigu Kliten bawan ezoqam ate gi-goam gèmváb, pepa vòzò-etoam.

³¹ Yaq ndigu nqanek pepa gigeveømem, ndigu khanakhanakh kandambá. Zapa ndògo, zita tòpòzu manqat mbomòmbomá qòupeaupam.

³² Zudas neka Sailes, ndigu Mbumbukiam-gí manqa vevezam ezoqám. Yaq ndigu Kliten ezoqa nòme manqat kandambá gizò-manqatam. Tiqa manqat zita zòtòpáz, neka unimanqatin vòzòfògakh.

³³ Zudas neka Sailes, khòuwa andé kandambá gisokhoam. Yaq ndigu Kliten ezoqam, sambu matev-té ginò-khofotáz, ti-te ndigu, ma gindi-khofotaz.†

³⁵ Geté Pol neka Banabas, até gesokhoám, Antiok taon-te ndògo. Yaq ndigu, ezoqa kopoav nòme namba, Evezòza-qá yaq-té gini-zòmesimám neka Manqat Mbomambaqape vòe-zòmesimam.

Pol qambo-menas, manqei vinivinimba-te ge-okhoam, Mbumbukiam-qa Manqat ge-zòmesimam

15:36-18:22

Pol neka Banabas gíqatònem

³⁶ Khòuwa nòme, Pol Banabas áv gembøe-eín nqægo, “Tizinò-veséz ndògo, taon ate ndægot, Mbumbukiam-qa Manqat qazi-zòmesimavun, nigí Kliten nòfuap vizimò-zòmèt. Yaq zimò-zòmèt, ndigu ande áv kinígut.”

³⁷ Banabas mòndø-unimanqatin. Geté ndego Zion, iz nòme Mak gimbo-akhaemam, ndafeqa mbogoam, tezò-fikatin.

³⁸ Geté Pol poeveáv, ndego tezòfikiti. Zapa ndògo, ndego ti namba Pamfilia plovins-te gegoam, yaq sègeziváz, neka ti namba sasae khouiáv.

³⁹ Ndigu ezoqa menas, manqat kandambá gi-itumbam, teqa yaq-te. Yaq gèqatòném. Nakhò vinivinimba ndògeveám. Banabas, Mak namba, Saiples manqei bawa-té ginòtiním.

⁴⁰ Geté Pol, Sailes ndòveatáv, namba te:ma. Yaq Kliten ezoqam, Antiok taon-te ndògo, ndigu Evezòza-qá kuku matev-té ginò-áb, ndigu vòzivav.

⁴¹ Yaq ndigu Silia neka Silisia plovins-té gi-okhoám, Pol Kliten bawabawan vinivinimabate, ezoqa zita tòpòzu manqat vòzò-manqatat, tiqa unimanqatin vòzò-fògòfògakhkam.

16

Pol Timoti geveata, te namba te-okhoat

¹ Yaq Pol Debe neka Listla taon-té genòwáv. Yaq nqáe! Listla taon-te ndògo, ezoqa mòndògoám. Yesu-gé paev ezoqám. Iz nqambògo, Timotí. Até tegu evó-a, Yesu ndø-unimanqatintám. Ngunuk Zu bawan-ák. Geté tege eve, ndego Glik bawan-ák.

² Kliten ezoqam ate gi-goam, Listla neka Aikonium taon-te giyagam, ndigu Timoti matev eqeieqei me:vewám.

³ Pol Timoti khatowe-qa mbogoám, namba ti-apatin. Geté bugukhokhof, Pol Timoti ngusum mbokepótáz, [vò-Zu-ezoqam-ev.] Zu bawan-ak zapayá gene-matanám, ta manqei-te ndògo giyagam. Zapa ndògo, ndigu mòndæzòtéz av nqægo, Timoti-ge eve, ndego Glik bawan-ák, [neka ndigu tigi nakhei angana ngusum qogòvemáv.]

⁴ Ndigu taon vinivinimba-te gi-okhoam, yaq ndigu Kliten ezoqam, manqat zò-etoumát, ta manqat ndògo, Keliso-gi u-anim neka megetapak Zelusalem taon-te ande áv kiní-kopo-nem, neka vòzò-ein, “Manqat qàmboapév nqanek.”

⁵ Yaq Kliten bawabawan vinivinimba, tiqa unimanqatin matev mòndøzø-fògòfògakhám, neka tiqa bawan sà tønø-khouewvétát, khòuwa ate qæpavpavemam.

Pol Mbumbukiam-qa umíngiap geqeiv, Masedonia plovins-ak gemòndæ-akha

⁶ Yaq Pol neka ndigu ezoqa nòme, te namba gi-okhoam, Fligia neka Galesia manqei-te sège-apat. Ta manqei-te ndògo, ndigu ezoqa Manqat Mbomambaqape zòmesateáv. Zapa ndògo, Nqova Mbomambaqape ndigu takeáv, ezoqa Esia plovins-te ndògo, ti:zòmesimat.

⁷ Yaq ndigu Misia manqei iziz gimò-khanøzem, ndigu ambá Bitinia plovins-té ginòzavín. Geté Yesu-ge Nqova, até ndògò-a, takeáv, tizav.

⁸ Yaq ndigu Misia manqei sègemø-løvúim, atema Tloas taon-te vømø-ova.

† 15:33 15:33 Ibugukhokhof Baebol gipeaomem, manqat sa nqáneq qagoám. Geté vaev-te, manqat nòme áv gini-mònzém nqægo: ³⁴ Geté Sailes matavap áv genegò nqægo: Tenòqóm ndògo. 15:37 15:37 Kel 12:12, 25 15:38 15:38 Kel 13:13; Kol 4:10 16:1 16:1 Kel 14:6; 2 Tim 1:5 16:2 16:2 Filip 2:19-22 16:4 16:4 Kel 15:23-29 16:6 16:6 Kel 18:23

⁹ Yaq ta lova ndøgo, Pol umingiap ndøqeiv. Masedonia manqei-ak ndø-omét, geyam, vømböviam, “Qandogáv, nqanek Masedonia plovins-te, ni vønítøke.”

¹⁰ Pol nqanek umingiap geqeiv, yaq ni nakhoa-qa nakhamas-té qeitøvavém, Masedonia plovins-te vøfíniáv. Zapa ndøgo, ni áv qati-matøvemém nqægo: Ni Mbumbukiam ni-akhá, ni ndigu ezoqam, Manqat Mbomambaqape bamítømas.

Lidia Yesu gu-unimanqatin

¹¹ Yaq ni Thoas taon tøti-ivøvem. Palai khagua-té qeitø-ketám, Samotles manqei bawa-te vøimø-fakhan. Yaq khøuwa nøme qandopave, ni Neapolis taon-té qeimø-fakhán.

¹² Yaq zapá qeimøniáv, atema Filipai taon-te. Ta taon ndøgo, Masedonia plovins mokho-te, kandambaqapé. Lom ezoqam mo:kawaeztám. Yaq ni elavøqase, teitø-qovezám ndøgo.

¹³ Yaq Sabat khøuwa qandap, ni taon bavokhø qeitø-fakhán. Yaq kea keoqa-té qeitøniáv. Zapa ndøgo, ni áv qati-matøvemém nqægo: Ndøgo Zu ezoqam-qá pindap manqei atøgó, giguligulimemin. Sakheis nøme, é-møndøpindám ndøgo. Yaq ni sèiqonáv, tí namba manqa manqate vøingazem.

¹⁴ Sævam nømu, ndugu niqa manqat gu-ewagam, tuqa iz Lidia. Tiatila taon-ák. Ndabua køkouk ndøwiám, moni guiqaqasumam. Ndugu Zu ezoqam-qá guliguli matev ndøndáp, neka Mbumbukiam vømbø-vizupam. Yaq ndugu Pol-qa manqat gu-ewag, Evezøza matavap mbomboqoá, yaq ndugu teqa manqat vø-unimanqatin.

¹⁵ Yaq ngunuk sævam neka ndigu ezoqa nøme, khoev-te namba gu-yagam, ibøkha iz ndøndapém. Yaq ndugu ni áv gunimbi-ein nqægo, “Zo no unimanqatin Evezøza-gu pæv ezoqam tøzøte-næmbem, yaq noqá khoev-té qazøtøndózáv, vøzomøqòm.” Yaq ni tuqa manqat, nímbo-pævém, tuqa khoev-te vøimøqom.

Pol neka Sailes ndimbula khoev-te ginqeitaz

¹⁶ Khøuwa nøme, ni Zu ezoqam-qa guliguli manqei-te qei-apat, yaq sasae mbasønakam ndøqánd. Ngunuk nqova soqa mbøigoám. Ndugu ezoqa é-møndæ-zømasin, megemege-te ndo-go, matev ande áv khanø-fakhanin. Ta matev mokho-te ndøgo, ndugu tugi sasae kawakawa-za, fia kandakanda zømbe-qaqasumám.

¹⁷ Yaq ngunuk mbasønakam, Pol neka ni, sègeni-pavám, vøndø-akhaemam, “Nginik ezoqam, ndigu Mbumbukiam-gi sasae ezoqám, ndego Eqeiwat-Qape. Nginik nakhoa me-zømesím, zo khandi ande áv khazøté-ndapém.”

¹⁸ Ngunuk matev av nqægo, khøuwa kopoáv gumatønunam. Yaq Pol gèmbø-ewéz. Yaq ndego até gendego, gèqambún, nqova soqa vømbø-ein, “Yesu Keliso-qa iz-te, no nqataqá-manqate: Møqofakháq, qo mbasønakam-qa mokho-te ndoqotu:gu.” Yaq ndaføyambá, nqova soqa sègefakhán.

¹⁹ Yaq tugi kawakawa-za giqeivim, av nqægo, tu mokho-te, moni nqawa gèqasemák, yaq Pol neka Sailes sègegavém. Yaq maket manqei-té ginø-itub. Ndabua mba zøgeageapát, taon megetapak-qa megemege-te vø-ab.

²⁰ Yaq nginik, ndigu Lom megetapak-té ginø-tonqozó, vøzø-ein, “Nginik Zu bawan-ak, taon ningiitít!

²¹ Matev ndøgo, ezoqa ndi:zømesim, ni Lom ezoqam-te khafeáp, tizimbo-pavat.”

²² Yaq até ezoqa nømé-a, giwaniapam, Pol neka Sailes-te, qaga zøqambuí. Yaq ndigu Lom megetapak, até gindigonem, Pol neka Sailes, ndabua zøkeqagím, neka nakhag ezoqam febam manqat vøzø-ein.

²³ Kha kandambá gizø-khaneam, gifebam. Gumufebam, yaq ndimbula khoev-té ginø-nqeitáz. Yaq ndego ndimbula keoge ezoqam, manqa áv gimboe-løvuaném nqægo, “Qo ùni zømbe-keogé, nginik ezoqa menas. Soqáin ndøgo, tifakhaz.”

²⁴ Ndego nqanek manqat ge-ewag, yaq ta kouwat-te ndøgo tenø-nqeitáz, uni mokho-te-in qøugoam. Yaq tiqa bov, tae menas livin-té gezømbu-sokhofám, sasa ndøtøkua, vøtok.

²⁵ Yaq ande av lova u-mba ndægo, Pol neka Sailes, gèguligulimát neka Mbumbukiam-te ouv vø-qaqaemat. Yaq ndigu ndimbula ezoqa nøme, sègezø-ewagát.

²⁶ Yaq nqova mbaín, manqei kandambá qakukuvøem. Ndimbula khoev sùgumu-kukuvøemát. Yaq mboqog ate gi-goam, ekeza mbá segembo-qonimát, neka ndimbula ezoqam auli sen gizø-møpusupat, vøzø-nqovonim.

²⁷ Yaq ndego ndimbula keoge ezoqam gesuzam, nqanek matev geqeiv, mboqog gimboqo-geapam, yaq ndego kaiya mba ndøndapáz. Ambá ekeza kha ndøngiuín. Zapa ndøgo, ndego áv gene-matavupám nqægo: Ndimbula ezoqam møndø-khokhonim.

²⁸ Geté Pol gembo-akha, “Qo qakeza kha ndøngiú. Ni ndimbula ezoqam ate nqati:gu, nqeitú:gu.”

²⁹ Yaq ndego ndimbula keoge ezoqam, maev-qa ndø-akhá, ndimbula khoev mokho-te vøteit. Kha sègemboi-wageapát. Yaq até gendego, ekeza kha manqei me:laváo, Pol neka Sailes, tiqa megemege-te.

³⁰ Yaq ndego bavokhó ginø-itúb, vøzø-ein, “Khanánqa-za. No gekha matev nógø, tøte-khandi:n?”

³¹ Yaq gimbo-qavøinam, “Evezøza Yesu qó-unimanqatin. Yaq até khandi voqoténdáp, qogi ezoqam namba, khoev-te ndiqayage.”

³² Yaq Pol neka Sailes, Evezøza-qá Manqat me-ometimém, neka ndigu ezoqa ate gi-goam, khoev-te namba gi-yagam.

³³ Yaq ta lova u-mba ndøgo, ndego ndimbula keoge ezoqam, Pol neka Sailes nqamav zøsungúz. Taqa zita-te, ndego ndaføyambá, ibøkha iz ndøndáp, ekeza ezoqa namba.

³⁴ Yaq ndego khoev-té genøkhatób, lou vøzø-etoam. Yaq ndego ekeza ezoqam namba, khanakhanakh kandambá gindapem, ndakin Mbumbukiam gi-unimanqatinim.

³⁵ Yaq khøuwa nøme qandopave, qanaqanus, Lom megetapak, polis ezoqam ndøkhofotáz, ndimbula keoge ezoqam vømbø-einim, “Nandiv ndimbula ezoqa menas, vønqonqotáz!”

³⁶ Yaq ndego ndimbula keoge ezoqam, Pol gembo-ein, “Lom megetapak, zo nqonqotøzat manqat ndokhofotøvém. Yaq ndakin zo kopømbá, sambi-té qazonø-fakház.”

³⁷ Geté Pol ndigu polis ezoqam gezø-ein, “Ndigu ni ezoqa ewaqape-qá bøi-té ginøfembám. Oskia ndøgo, ni Lom manqei-ak nqeiqo neka ni bugukhokhof manqa ovøpøteav vøgoam. Yaq ni ndimbula khoev-té ginø-nqeitán. Yaq ndakin, ndigu ni khonoam-te khofotønat-qa ndøgó. Geté kopømba mbaín. Ndigu ekezan betøndozáv, ni taon bavokho bøkhofotan.”

³⁸ Yaq ndigu polis ezoqam, nqanek manqat, Lom megetapak me:zømás. Yaq nginik giyogem, av nqægo, Pol neka Sailes Lom manqei-ak, ndigu møe kandambá gionem. „Zapa ndøgo, khafeap kandambá, Lom manqei-ak sa toqøfewam, manqa ovøpøteav tøgoat.”

³⁹ Yaq ndigu tinduzáv ndøgo, Pol neka Sailes tanakh manqat vøzø-ein, neka taon ivøve-qa vøzøviam.

⁴⁰ Yaq ndimbula khoev-te gindu-fakhaz, ndigu Lidia-qá khoev-té ginøzáv. Yaq Klisten ezoqa nøme tizømét ndøgo, neka zita tøpøzu manqat vøzø-ein, taon sasa ndø-ivøvem.

17

Pol neka Sailes Tesalonika taon-te gigoam

¹ Yaq Pol neka Sailes, Amfipolis taon neka Apolonia taon sègemø-løvuím. Yaq até ge-apát, atema Tesalonika taon-te vømøfakhaz. Ta taon-te ndøgo, Zu ezoqam-qa guliguli khoev møndøwevám.

² Yaq Pol tenøwáv ndøgo, av oskia ge-goatun, ezoqa vømē-zømesim. Sabat khøuwa misiká, manqat gezø-manqatam.

³ Ndego av gezømbe-ovøemám nqægo: Mbumbukiam-qa Manqat é-møndø-ein, ndego Mesaya, Mbumbukiam geve, ezoqam tekhandiz, ndego nqosøgeap bendáp, neka løvøte-te betøndø-suzam. Yaq Pol nøme gezø-ein, “Ndego Yesu, no nqazømbe-manqate, Mesaya ngének.”

⁴ Yaq Zu bawan-ak nøme, nqanek manqat gè-unimanqatinim, Pol neka Sailes-te vønøzaz. Até Glik bawan-ak-a, ndigu Zu ezoqam-qa guliguli matev gindapem neka Mbumbukiam vømbø-vizupam, kopoáv, neka sakhei iz-akhayapak kopoáv, tiqa manqat gi-unimanqatinim.

⁵ Geté Zu bawan-ak nøme, ova ndø-einim. Yaq ndigu ezoqa soqøsoqa ndø-upøzó, maket manqei-te sa gi-okhoam, neka ezoqa ewaqape qaqa vøzølwaz. Yaq ndigu Zeisen-qá khoev-té ginøbøin, Pol neka Sailes vømozøvao. Yaq ambá ezoqa ewaqape-té ginø-tonqozoín.

⁶ Geté ndigu ezoqa menas, zømeteav qagoam, yaq até gindigonem, Zeisen neka Klisten ezoqa nøme vøgavem. Yaq taon megetapak-té ginø-itúb. Ndabua mba zøgeageapát. Yaq av gini-akhaemát nqægo, “Ezoqam ndigu, manqei-qape-te ate nqægo, manqa-zapazapa gigoatun, ndakin nqánek gígí.

⁷ Yaq ngenek Zeisen, nginik ezoqam, ekeza khoev-té genøkhatób. Nginik ezoqam ate ngi-gu, Siza-qá khafeap ndømøkuiám, nigi kawa ezoqam kandambaqape. Zapa ndøgo, ndigu av gini-manqaté nqægo: Kawa nøme ndégó. Iz nqambógo, Yesú.”

⁸ Yaq taon megetapak neka ezoqa ewaqape, khanakhanakh mbaín, nqanek manqat giyogem.

⁹ Yaq ndigu Zeisen neka ezoqa nøme, namba gi-goam, moni abam manqat zø-ein. Yaq ndigu moni gi-abem, vønqonqotaz.

Pol neka Sailes, Belia taon-te gigoam

¹⁰ Yaq ta khøuwa kopo-te ndøgo, qapøis, ndigu Klisten ezoqam, até gindigonem, Pol neka Sailes, Belia taon-té ginø-khofotáz. Yaq gimøfakhaz ndøgo, ndigu Zu ezoqam-qá guliguli khoev-té ginøzáv.

¹¹ Nginik Zu bawan-ak, Belia taon-te ndøgo, tiqa matev egeieqeí, áv tiuká, av ndigu Tesalonika taon-te gi-yagam. Ndigu Manqat Mbomambaqape únime-ndapém. Yaq khøuwa ate qæpavpavemam, Pol ge-zømesimam, ndigu teqa manqat, Mbumbukiam-qá manqat namba me:geveatát.

¹² Yaq Zu ezoqa kopoáv, gè-unimanqatiním. Neka até Glik iz-akhayapak sakhéis-a, neka Glik angana, vø-unimanqatinim. Ezoqa até kandambá.

¹³ Geté Tesalonika Zu bawan-ak nøme, giyogem, av nqægo, Pol ezoqa Mbumbukiam-qa Manqat Belia taon-té genø-zømesimit, yaq ndigu tinduzáv ndøgo, ezoqa teqa yaq-te qaqavøzølwaz.

¹⁴ Yaq ndigu Klisten ezoqam, até gindigonem, Pol ndaola keoqa-té ginø-khofotøvé. Geté Sailes neka Timoti, Belia taon-te, até gesokhoám.

¹⁵ Yaq ndigu ezoqam, Pol namba gi-apat, até ge-ituát, atema Atens taon-te vømøfakhaz. Yaq ndigu nqawa ginduqavaz, Pol Sailes neka Timoti-te manqat ndøkhhofotáv. Ndigu bétøndoazáv. Até nakhamas-té.

Pol Atens taon-te, Mbumbukiam-qa Manqat ge-zømesimam

¹⁶ Pol Atens taon-te ndøgo, ndigu ezoqa menas gezømo-kewagam, yaq áv geneqeív nqægo: Ta taon-te ndøgo, tae khøuiap kopoav-qapé qagoam. Yaq ndego mbøni mbonqosøgim.

¹⁷ Yaq ndego Zu ezoqam-qá guliguli khoev-té genø-okhoám, ti namba manqat vømø-eininim, Zu ezoqam neka ndigu ezoqa nøme, Zu ezoqam-qa guliguli matev gindapem neka Mbumbukiam vømbø-vizupam. Yaq khøuwa ate qæpavpavemam, ndego até maket manqei-té-a, gekha ezoqám ndigu, sa gi-okhoam, manqat vøzø-manqatam.

¹⁸ Yaq ezoqa nøme, ndigu Epikuli neka Stoik-qa nømendim matev gimbojavam, ndigu Pol namba manqá ndø-itumbám. Yaq áv gini-einim nqægo, “Ngenek gekha khokho manqát ndømanqat? Gè, ngenek ni nømendim-qa ndøgo?” Geté ezoqa nøme gi-einim, “Ngenek manqei vini-ak-gí mbumbuk-qá yaq-té ate-manqaté.” Av gi-eininim ndægo, zapa ndøgo: Pol Yesu neka ezoqa løvøte-te khandizatzat-qá yaq-té gene-manqatám.

¹⁹ Yaq ndigu Pol Aleopagus manqei-té ginø-itúim, ma taon megetapak gi-pindumam. Yaq ndigu taon megetapak, Pol áv gimboe-einim nqægo, “Kopømbá, ni qoqa nømendim ndakinak-qa yaq-te, qo ezoqa ndoqote-zømesim, toqoni-ovøyam?”

²⁰ Manqat nøme ndøgo, ni nqeitaqa-yoge, vini. Yaq ni taqa manqá mokho ndape-qa nigú.”

²¹ (Ndigu Atens taon-ak, neka até bawan vini-ák-a, taon-te okha gindu-okhoam, tiqa poev kandambaqape ndøgo tøgøam, khøuwa kopoav, ezoqa emanqat ndakinak vinivinimba vøvototupam-a, vø-ewagam.)

²² Yaq Pol, Aleopagus manqei-te ndøgo, megetapak-qá megemege-té genø-itán, gezø-ein, “Zo Atens ezoqam. No áv qateqeív nqægo: Zo guliguli matev-te, bazaføgakh zo-asazét.

²³ Zapa ndøgo, no zoqa taon mokho-te qatu-okhoam, neka gigiap vinivinimba qæqeív, zo ndozombo-tabap, yaq no lou-qase nøme nøqeív, zo mbumbukiam nøme søvakha gigiap qazombo-løvutumatum. Yaq ta lou-qase-te ndøgo, manqat áv qane-peawáp nqægo, ‘Mbumbukiam nøme-qá, ni nøtenateav ndego.’ Ndego Mbumbukiam nøme, zo ndozombo-vizap, gete zo zøtezateav ndøgo, ndégo, no nqazømbe-manqate.

²⁴ No Mbumbukiam ndégo tøte-manqaté, ndego manqei-qape neka gigiap ate nqægo, ta mokho-te nqøugut, gekhakheinam. Ndego Evezøzá. Yan neka manqei-qape ndégo tenokawaevát. Ndego ambá av nqægo, guliguli khoev-té geyagé, ezoqa gipuanumatun.

²⁵ Neka ndego gigiap-av ezoqám mbá. Ndego ambá av nqægo, ni-té gonotawé. Av taoká. Geté ndego ezoqam ndégo, ni ezoqa ate nqazi:gu, khandi neka mbøni fokeam neka gigiap ate nqægo ngini-etoam.

²⁶ Ibugukhokhof, Mbumbukiam ezoqa kopo ndøkhhakheinøvé. Yaq ni bawabawan vinivinimba ate nqazi:gu, ngenek ezoqa kopo mokho-té genø-khakheinømbém, manqei-qape bizikhazem. Neka Mbumbukiam ni bawabawan vinivinimba khøuwa nizáv, ni tiziyagat neka gekha manqei-te qaziyagát.

²⁷ Mbumbukiam matev av nqægo, tenegó ndøgo. Ni teqa tabizimbøe-vawém, neka eisa, te-te pizí-visíim penømakhaya, neka pizí-ometám penømakhaya. Zapa ndøgo, ndego Mbumbukiam qambaqapé mbá ni-te, ni ezoqam ate nqazi:gu.

²⁸ Ni teqá mokho-té qazu-yagé, neka teqá mokho-té qazu-okhó, neka teqá mokho-té qazu-gú. Ndøgo até kopó, av zogi emanqat vototap ezoqa nøme ndimanqate, av nqægo, ‘Ni tegí nakheís.’

²⁹ Yaq nakémbá, ni Mbumbukiam-gi nakheis nqazigu, yaq ni bizi-matáváp, av nqægo, 'Mbumbukiam ndego gigiáp, kopømba ande av gol neka silva neka mbaqambaqa mbumbuk ndi-gu. Mbumbuk av ngi-gu, ndigu ezoqa zøtezat ndøzøgo, ekeza zendá gini-khakheinøvemátún.'

³⁰ Ibugukhokhof, Mbumbukiam qaqa goneáv, ta zapaya ndøgo, ndego vizøpøteav qagoam. Zapa ndøgo, ndigu ndego zøtezeatáv. Geté ndakin, ndego ezoqa ewaqape, manqei-manqei ate ndægot, av gezømbe-manqaté nqægo, tiqa yage bè-enénd neka te-te beqambuz.

³¹ Ndego khøuwa møndøzáv. Ta khøuwa-te ndøgo, ndego ni manqei-qape ezoqam ate nqazi-gu, manqa ovøyam-té genø-åmb. Ta manqa ovøyam ndøgo, egeiegei. Te mokho-te ndego tenógo, ndego geveatav. Ezoqam ndégo, løvøte-te gekhandi:v. Teqa khandi:vatev matev mokho-te, Mbumbukiam ezoqa ewaqape, av gininømánd nqægo: Ezoqam geveatav ngének."

³² Ezoqa nøme ndigu, Pol gimboyogem, ezoqa løvøte-te khandi:zat-qa yaq-te ge-manqatam, ndigu gevøngi:nám. Geté nøme ndigu, gimbo-einim, "Ni khøuwa nøme, qoqa manqat nqawa yoge-qa nigú, taqa yaq-te."

³³ Yaq Pol ndigu gèzuváv, vøwav.

³⁴ Geté ezoqa nøme, møndø-tøkuaném, Pol namba, Yesu vø-unimanqatinim. Ezoqa kopo nøme ge-unimanqatin, teqa iz Dionisiús. Ndigu taon megetapak, Aleopagus møvøna manqei gipindumam, ezoqa nøme ndégo tegoám. Sævam nømu ndugu, gu-unimanqatin, tuqa iz Damalís, neka ezoqa nøme vøgoam, gi-unimanqatinim.

18

Pol Kolin taon-te gegoam

¹ Khøuwa nøme, Pol Atens taon tène-iváv, Kolin taon-te vøwav.

² Yaq Zu ezoqam tenóqát ndøgo. Teqa iz Akuilá. Ndego Pontus manqei-té geqán. Ndego, tegu zas namba, Plisila, Itali manqei-té giyagám. Geté ndakin Kolin taon-té ginøyág. Zapa ndøgo, Klodies, ndego Lom kawa ezoqam kandambaqape, manqat av gene-vøvóm nqægo: Zu ezoqam ate ndi-gu, Lom taon bè-ivøvém. Yaq Pol okha ndøwáv, Akuila neka Plisila, ti-te ndigu vøqom.

³ Yaq namba me-yagám, sasae namba vøgoam. Zapa ndøgo, até ndigú-a, palai khoev potofam ezoqám, av Pol gegoam.

⁴ Yaq Sabat khøuwa ate qæpavpavemam, ndego Zu ezoqam-qa guliguli khoev-te, Zu bawan-ak neká Glik bawan-ak, manqat zømanqatám. Ndigu Yesu bè-unimanqatinim.

⁵ Yaq Sailes neka Timoti Masedonia plovins-te ginduzav, Pol sasae nøme goneáv. Geté khøuwa kopoáv, ezoqa Mbumbukiam-qa Manqat mba me:zømesimám. Ndego Zu bawan-ak av gezømbe-ovøemám nqægo: Ndego Mesaya, Mbumbukiam geve, ezoqa tekhandi:z, ndego Yesú.

⁶ Geté ndigu Pol-qa manqat, gèsanqawém, neka vøngenøinam. Yaq ndego pakhakh mba ndøpomoyám, ekeza ndabua-te qambogoam, vøzø-ein, "Zo khandi qazo-sanqawem, tozo-soqoez, ndøgo noqá manqa-zapá mbá. Zøkeza manqa-zapá. No ndakin bawan vini-ak-té qatónáv, Mbumbukiam-qa manqat vømé-zømesim."

⁷ Yaq Pol Zu ezoqam-qa guliguli khoev gè-iváv. Yaq Titius Ziastes-qa khoev-té genøwáv, vømøqom. Teqa khoev, guliguli khoev avønin-té qawevám. Ngenek ezoqam, Zu ezoqam-qa guliguli matev ndøndáp, neka Mbumbukiam vømbø-vizupam.

⁸ Zu ezoqam-qa guliguli khoev-te ndøgo, Klispus megeat ezoqam ndøgoám. Yaq vaev, até ndegó-a, neka ndigu ezoqa ate gi-goam, teqa khoev-te gi-yagam, Evezøza vø-unimanqatinim. Neka ezoqa nøme kopoáv, Kolin taon-te ndøgo, Pol-qa manqat gi-ewagam, vø-unimanqatinim, neka ibøkha iz vøndapem.

⁹ Khøuwa nøme, lová, Pol umingiap ndøqeív. Ta mokho-te ndøgo, Evezøza av gembøe-ein nqægo, "Qo møe ndøgó. Ezoqa manqat até vøe-zømesimít. Qo manqat ndøkhouítáv.

¹⁰ No nqægo, qo namba. Ezoqa kopømba mbaín, tengiæqo. Zapa ndøgo, ezoqa kopoáv, nqaneq taon-te ngiyage, ndigu nogí ezoqám."

¹¹ Yaq Pol Kolin taon-te viav andé møe-mbá geyagam. Viav kopó neka nøme livin-mbá gunumu-nqawá, ezoqa Mbumbukiam-qa Manqat ge:zømesimam.

¹² Ta khøuwa-te ndøgo, Galio Akaya plovins-te ndøgo, Lom kawa ezoqam gegoam, yaq Zu bawan-ak até gindigonem, bawan vøpizumem, Pol sasa ndømøvøinam, manqa ovøyam-te vøndafem

¹³ Yaq gi-eininim, “Ngenek ezoqam, ezoqa āv gene-zōmesimatún nqǎego: Ndigu Mbumbukiam matev vini-té giabembo-vizáp. Geté matev av nqǎego khafeáp, Mozes-qa guguna manqat-te.”

¹⁴ Pol ambá manqat ndø-eininim. Geté Galio mba, é-møndo-løfokév, Zu bawan-ak gezø-ein, “Ngenek ezoqam amba manqa-zapa tegonin o ezoqa telavawin, no zoqa manqat ndø-ewagín.

¹⁵ Geté zo zøkeza nømendim manqat neka iziz neka guguna manqat mba zøte-itumbumít. Yaq nakémbá, zo zøkhapus mbá sozó-ovøemém, taqa yaq-te. No zoqa manqa ovøyam, nø-ewagák.”

¹⁶ Yaq ndego tiqa manqa ovøyam, gèzø-evøzám, bavokho vøngeasam.

¹⁷ Yaq ndigu até gindigonem, Sostenes, ndego Zu ezoqam-qa guliguli khoev megeat ezoqam vø-møvøinam, manqa ovøyam khoev megemege-te, sasa ndøzuim. Geté Galio ndigu geagipøteáv. Sègezøták.

Pol Antiok taon-te gevesez

¹⁸ Taqa zita-te, Pol Klisten ezoqam namba, Kolin taon-te ndøgo, elavøqase nøme, møndø-qovezám. Yaq vaev, ndego sègezuváz, Plisila neka Akuila namba. Silia manqei-té ginøtinim. Geté Senklia taon-te ndøgo, khagua-te giketab, Pol bugukhokhof izu ndøqogáz, vømø-kawamokho-mba-ev, av Zu ezoqam-qa matev qazømbe-goam, manqa mbusa gumu-khouimin. Zapa ndøgo, Pol manqa mbusa ndøvé, Mbumbukiam-te.

¹⁹ Yaq ndigu Efesus taon-te gimøfakhaz, Pol Plisila neka Akuila gèzuváz. Yaq ndego Zu ezoqam-qa guliguli khoev-té genøwáv, Zu ezoqam namba manqat vømø-eininim.

²⁰ Yaq ndigu Pol, khøuwa elavøqase qomat manqat mbo-eininim, ti namba. Geté ndego poeveáv.

²¹ Geté ndego ouo manqat gezø-ein, ndego āv gezømbe-ein nqǎego, “No nqawa ndøtøndoveséz, Mbumbukiam poev tømboqat.” Yaq ndego Efesus taon, gè-iváv, vøskuzim.

²² Yaq Pol Sæzalia taon-te gemøfakhan, ndego Zelusalem taon-té genøqavíg, Klisten bawan ezoqam-te ndøgo, okha vømøwaw. Taqa zita-te, ndego Antiok taon-té gemø-ová.

Pol qambo-misika, manqei vinivinimba-te ge-okhoam, Mbumbukiam-qa Manqat ge-zømesimam

18:23-21:16

²³ Yaq Pol elavøqase møndø-qovezám, Antiok taon-te ndøgo. Geté vaev-te, ndego nqawa ge-ivav, Galesia neka Fligia manqei-té genøwáv, ta manqei-te ate qǎegoam, ndigu Yesu gi-unimanqatintam, zita tøpøzu manqat vøzø-manqat, tiqa unimanqatin vøzø-føgføgakham.

Apolos Efesus taon-te, Mbumbukiam-qa Manqat ge-zømesimam

²⁴ Ta khøuwa-te ndøgo, Zu bawan-ak ezoqa kopo, Efesus taon-té genøwáv. Teqa iz Apolós. Ndego Aleksandlia taon-té geqán. Ndego Mbumbukiam-qa Manqat ùnime-otév neka teqa manqa manqate qanimav tantáv.

²⁵ Ndego Evezøza-qa Nakhhoa é-møndæ-ometimém. Yaq ndego ezoqa, Yesu-qa yaq-té gene-zømesimám. Khanakanakh-ús neka ndaføyamba-qapé. Geté ibøkha iz upøgim-qa yaq-te, ndego sa ndøgo tene-otév, av Zion ezoqa gezømbe-etoumam.

²⁶ Yaq ngenek Apolos, Zu ezoqam-qa guliguli khoev-te, Efesus taon-te ndøgo, manqa manqate ndøngáz. Kha føgakh-mbá. Yaq Plisila neka Akuila, teqa manqat giyogem, ndigu ekeza khoev-té ginø-khatowém, Mbumbukiam-qa matev-qa yaq-te, nøme vømboe-ovøemem.

²⁷ Yaq vaev Apolos matavap geve, Akaya plovins-te tewav, Klisten zifuap, zita mbotøpøzém, neka pepa vømbo-peaomem. Ta pepa-te ndøgo, ndigu Klisten ezoqa nøme-te, go-yagom ndøgo, āv gini-peaomém nqǎego, “Nandev ezoqam, vømø-khatowém.” Yaq gemøfakhan ndøgo, ndego tøke kandambá gezøgo, ndigu ezoqam, ndigu Mbumbukiam-qa kuku matev mokho-te, Yesu gi-unimanqatinim.

²⁸ Zu bawan-ak, ezoqa ewaqape-qa bøi-te, Apolos namba manqa gi-itumbam, ndego gèpitáz. Ndego Mbumbukiam-qa Manqat mokho-te, āv genezømás nqǎego: Ndego Mesaya, Mbumbukiam geve, ezoqam tekhandi-z, ndego Yesú.

19

Pol Efesus taon-te, Mbumbukiam-qa Manqat ge-zømesimam

¹ Ta khøuwa-te ndøgo, Apolos Kolin taon-te gegoam, Pol manqei popotap-té ge-okhoám, atema Efesus taon-te vømøfakhan. Yaq ndego ezoqa nøme tezømét ndøgo, Yesu gi-unimanqatintam,

² *vözöb*evap, “Zo Nqova Mbomambaqape mozóndafem, zo Yesu ande qazöte-unimanqatinim?”

Yaq gindu-einim, “Mbaín. Ni Nqova Mbomambaqape-qa yaq-te yogeáv.”

³ Yaq Pol gezöb^{evap}, “Av tægoat ndægo, zo gekha ibökha iz zóndapem?”

Yaq gindu-qavóinam, “Ni ibökha iz ndógo teindapém, av Zion ezoqa gezömbe-etoumam.”

⁴ Yaq Pol gezö-ein, “Gekha ezoqám ndigu, Zion-qa ibökha iz gindapem, ndigu ta mokho-te ndógo, áv gini-vóndæmém nqægo, ndigu Mbumbukiam-té ginóqambúz. Zion ezoqa gezö-ein, ‘Ndégo tozó-unimanqatinim, noqa zita-te tegeav.’ Ngenek ezoqam, Yesú.”

⁵ Yaq ndigu ezoqam, Pol-qa manqat giyogem, ndigu ibökha iz, Yesu-qa iz-té ginóndapém, ndego Evezöza.

⁶ Ibökha iz gumundapem, yaq Pol zenda mo:vé, ti-te. Yaq Nqova Mbomambaqape ndovís, ti-te. Yaq ndigu bawan vinivinimba-qa manqat-té ginó-manqatám, neka Mbumbukiam-qa manqat vövevezumam.

⁷ Angana ate gi-goam, ibökha iz gindapem, ande áv tuélv ndi-gú.

⁸ Yaq Pol Efesus taon-te ndógo, Zu ezoqam-qa guliguli khoev-té genö-okhoám, ezoqa namba manqat vöe-manqatam, kha fógakh-mbá, neka Mbumbukiam-qa Megeat Matev-qa yaq-te vözö-ovóyam. Matev av nqægo, lövóyak misiká gematönumam.

⁹ Geté ndigu Zu bawan-ak nòme, Pol-qa manqat ndapeáv. Ndigu fógakhín. Yaq ndigu ezoqa ewaqape-qa böi-te, Yesu-qa Nakhoa gèngi-nám. Yaq Pol ndigu ezoqa nòme namba, Yesu gimhopavam, ségeziváz. Yaq khóuwa ate qæpavpavemam, ndego ezoqa Tilanus-qa skul khoev-té gene-zómesimám.

¹⁰ Ndego matev av nqægo, viav menás gematönumam. Yaq Zu bawan-ak neká bawan vini-ak ate gi-goam, Esia manqei-te gisokhoam, Evezöza-qa Manqat sùgumu-ewagát.

Skeva-gi nakhei angana, nqova soqösoqa amba gi-ngeasam

¹¹ Mbumbukiam Pol mokho-te, umingiap matev viní gematönumam.

¹² Ezoqa nòme ndabua mba ndö-upógimám, tata vuogim nonqo neka mim-te faleam nonqo, ndego ge-uzumam, yaq enqóni-us ezoqam-té ginö-aumám. Yaq ndigu enqóni ségezö-navóemín, neka ezoqa nòme ndigu, nqova soqösoqa gizömbu-goam, vözö-fakhazín.

¹³ Zu ezoqa nòme, ndigu manqei vinivinimba-te gi-okhoam, nqova soqösoqa gingeasumam, ndigu ndakin nqova soqösoqa, amba Yesu-qa iz-té ginö-ngeasamín, ndego Evezöza. Ndigu áv gini-einimín nqægo, “No zo nqova soqösoqa nqazö-manqate: Yesu-qa iz-te, ndego Pol ezoqa nde-zómesim, vófakház.”

¹⁴ Ezoqa nòme, ndigu matev av nqægo gimatönumam, ndigu Skeva-gí nakhei angana sevén. Ngenek Skeva, Mbumbukiam-gé iziz ezoqa kandambaqapé nómé, Zu ezoqam mokho-te.

¹⁵ Yaq khóuwa nòme, ndigu matev amba av nqægo tigonemín, yaq nqova soqa, áv gezömbe-eín nqægo, “No Yesu mótenótén, neka Pol vóténóten. Geté zo, gekha ezoqám?”

¹⁶ Yaq ndego ezoqam, nqova soqa gemböegoam, até gendego, gèndovuáo, vözítæg. Kha kandakandá gezö-khaneam, neka ndabua vözölövóí. Yaq ndigu géböín, khoev vö-ivóvem. Kouk até gezömbo-wavupát.

¹⁷ Yaq ezoqa ewaqape, Efesus taon-te giyagam, nqanek manqat giyogem, Zu bawan-ak neká bawan vini-ak, ndigu nqova ndafe kandambá. Yaq Evezöza Yesu, gèmbö-vizumém.

¹⁸ Yaq ezoqa nòme, ndigu gi-unimanqatintam, tiqa matev soqösoqa gévóndözém, ezoqa nòme-te. Ezoqa kopoáv, matev av nqægo gigonem.

¹⁹ Yaq ndigu ezoqa nòme, manqa-sisi matev vinivinimba gimatönumam, tiqa manqa-sisi mbuk, gèndo-tonqogim, ezoqa ewaqape-qa böi-te, vólóvutómem. Mbuk ndógo, gilóvutómem, taqa fia kandambá tantáv. Silva moni mokho, ande áv fifti taosén ndægó.

²⁰ Yaq ta matev nqanek gi:matönumem, Evezöza-qa Manqat sége-vóndavát. Bazafógakh-ús.

²¹ Taqa zita-te, Pol matavap áv genegó nqægo: Ndego Masedonia neka Akaya plovins-té geabenóváv, yaq vaev Zelusalem taon-te bēwav. Yaq Pol nòme ge-ein, “Taqa zita-te, no até Lom taon-té-a, banónav.”

²² Yaq Pol bugukhokhof tegi tóke ezoqa menas, Timoti neka Elastus mo:khofotáz, ndógo Masedonia plovins-te. Geté ndego ekezan, elavóqase nòme móndö-qovezám, Esia manqei-te ndógo.

Efesus taon-te, qaqa matev qafakhan

²³ Ta khóuwa-te ndógo, Yesu-qa Nakhoa zapaya, qaqa matev kandambá qafakhan.

²⁴ Ezoqa nòme móndögoám. Iz nqambógo, Demitliús. Ndego silva gigiap ndókhakheinumám. Taqa bugug, ande Atemis-qa khoév, tigu mbumbukiam sævam. Ndógo

silva, auli gigiap fia kandakandá. Yaq ndego neka ndigu ezoqa nõme, nqanek sasae namba gi:goam, moni kandakandá gi:qaqasumam.

²⁵ Yaq Demitlius, ndigu ezoqa sègezømbu-akhá, ndigu sasae kopo gi:goam, gezø-ein, "Nõfuap. Zo mõzøte-zøté. Ni nqanek sasae-te, moni kandakandá qazi:qaqasumatun.

²⁶ Geté zo ámozo-qeivím neka ámozo-yogém. Ngenek ezoqam Pol, ezoqa ewaqape matavap zøqambuatét. Nqanek Efesus taon mokho-te mbá mbá, geté avonín, até Esia manqei ate ndægó-a. Ndego ezoqa áv gene-zømesimatún nqægo: Mbumbuk ndigu, ezoqa zenda gi:khakheinøvematum, ndigu uni mbumbuk-aním mbá. Neka ezoqa kopoáv, sège-unimanqatiním.

²⁷ Yaq nakémbá, ni aiyá qabizigú. Soqáin ndøgo, teqa manqat niqa sasae-qa iz mbomambaqape tøngiu. Geté ta-mbá mbá. Úni qæsoqa nqánek, ezoqa ngunuk Artemis, nigu mbumbukiam sævam kandambaqapu, tuqa khoev khokho ti:vewat, yaq ta mokho-te ndøgo, ezoqa ngunuk mbumbukiam sævam-qa iz tingi:nam, ndugu Esia manqei-te neka manqei-qaqe-te ate ndægø ndimbovizap."

²⁸ Yaq ndigu nqanek manqat giyogem, qaqa kandambá gigonem. Yaq áv gini-akhaemat nqægo, "Atemis, Efesus taon-gu mbumbukiam sævam, tuqa iz kandambaqapé!"

²⁹ Yaq nakhamas-té, ezoqa ewaqape, taon mokho-te ndøgo, sùgumu-akhayát. Manqa vøe kandambá qapa. Yaq ndigu wambap manqei-té ginøbøin, Gaius neka Alistakus, ndigu Masedonia plovins-ak menas, Pol namba gigeavun, vøgavem.

³⁰ Pol ambá ezoqa ewaqape-qá megemege-té genø-itanín, manqat vøzø-einin. Geté ndigu ezoqam, Yesu gi-unimanqatintam, gètøkøvém, tewav.

³¹ Até plovins megetapak nõmé-a, ndigu Pol-gi zifuap gigoam, ndigu manqa ndøkhofotøvém te-te, av nqægo, ndego wambap manqei-te bèwáv. «Soqáin ndøgo, ezoqa timølaem.»

³² Ezoqa ewaqape, giwaniapam ndøgo, manqa wag gèzømbø-eqavát. Ezoqa nõme, manqat vini ndø-akhaemám, neka nõme manqat vini vø-akhaemam. Neka ezoqa kopoáv, mè:zøtezák, av nqægo, gekha mokhø gindípindam.

³³ Yaq Zu bawan-ak nõme, Aleksanda ndøtøpøtøvém, ndego ezoqa ewaqape manqat bemøzø-ein. Yaq Aleksanda ezoqa ewaqape, zenda zø-eqá. Manqa khoutam-qa zøgoám. Yaq ambá gezø-ovøyamín, av nqægo, nqanek matev qafakhan, ndøgo Zu bawan-ak-qá manqa-zapá mbá.

³⁴ Geté ezoqa ewaqape gimatøvemem, av nqægo, ndego Zu bawan-ák, yaq ndigu nõme mba mo:-akhaemém, av nqægo, "Atemis, Efesus taon-gu mbumbukiam sævam, tuqa iz kandambaqapé!" Ndigu khøuwa iz kandambá gi:khoubim. Ande áv tu awáz ndægó, gi-akhaemat.

³⁵ Yaq vaev-te, ezoqa ewaqape-qa manqat, taon megeat ezoqam zøkhoutáv, gezø-ein, "Efesus taon-ak. Nøgi ezoqam. Ezoqa ewaqape mõndæzøté, av nqægo: Ngunuk mbumbukiam sævam Artemis, tuqa khoev neka tuqa nqovønqova, yan-te qandobøi, ni zimbo-kewagatún, ni Efesus taon-ak.

³⁶ Ezoqa kopømba mbaín, manqa tiqavotømem. Yaq nakémbá, zo manqa feazu vø-ivøvém. Neka matev-qase, ngetøgeap-te ndøgøném.

³⁷ Nginik ezoqam, zo khokho qazøtøndo-itub nqanek, ndigu nigu mbumbukiam sævam-qa iz ngi:wateáv, neka tuqa khoev-te, gigiap aqonøpøteáv.

³⁸ Demitlius neka nginik ezoqa nõme, sasae kopo gi:goatun, manqat tøzøgoat, ezoqam-qa manqa-zapa zapaya, yaq ndigu manqa ovøyam khoev-té giabenøzáv. Manqa ovøyam khøuwa ndøgó neka manqa ovøyam iz-akhayapak ndígú, ndigu manqat gikhakheinu-matum.

³⁹ Neka zo manqat nõme tøzøgoat, yaq ni taon manqa manqate mõvøna khøuwa-té qabizinø-ovøemém.

⁴⁰ Ni aiyá qabizigú. Soqáin ndøgo, nigí gaman megetapak, niqa manqa tisøkuzømem, av nqægo, 'Zo ezoqa ewaqape mbøni sozozømbu-sokhofát.' Nqanek matev, nqægo khaiya qafakhan, mokho mbaín. Yaq tinibevap, yaq ni kopømba mbaín, mokho tizi:zømas."

⁴¹ Ngenek taon megeat ezoqam, nqanek manqat qamømbøe-navøem, yaq ndigu ezoqa tène-khofosám.

20

Pol Masedonia neka Glik manqei-te ge-okhoam

¹ Nqanek qaqa matev qame-navøem, yaq Pol ndigu ezoqam, Yesu gi-unimanqatintam, gèzø-akhá, zita tøpøzu manqat sasa zø-etoam, ouo manqat vøzø-ein. Yaq Pol tenøzuváz ndøgo, Masedonia plovins-te vøwav.

² Yaq ta manqei-te ndøgo gu-mat, ndego Klisten ezoqam, zita tøpøzu manqat zømanqatát. Manqat kandambá gezø-manqatat. Yaq até gemát, atema Glik manqei-te vømøfakhan.

³ Yaq ndøgo løvøyak misiká, geqotam.

Taqa zita-te, Pol ambá palai khagua-té genøketawín, Silia manqei-te vømø-fakhanin. Geté ndego áv gene-ewág nqægo: Zu bawan-ak nøme gëmbo-voqoém. Gélaém. Yaq ndego matavap gè-enénd. Yaq Masedonia plovins mokho-té genøveséz.

⁴ Ezoqa nøme, namba gi-apat, nginik: Sopatá. Ndego Pilus-gé yó. Belia taon-ák. Neka nøme Alistakús neka Sekundús. Ndigu Tesalonika taon-ák. Neka nøme Gaiús. Ndego Debe taon-ák. Neka até Timotí-a, neka nginik Esia manqei-ak menas, Tikikus neka Tlofimus, ndigu vø-apat.

⁵ Nginik ezoqam, gò-megetát. Yaq Tloas taon-té ginimbo-kewagám.

⁶ Geté ni até nitøndu-sokhoám, atema Zu bawan-ak-qa khøuwa kandakanda, ndøgo flawa poponøvemav gilouzatun, vømø-nasinim. Yaq ni Filipai taon-te ndøgo, palai khagua nindapém. Yaq khøuwa faev-qa zita-te, nginik ezoqam, Tloas taon-te nqawa vøiqas. Pula kopó, qeisokhoam ndøgo.

Pol Tloas taon-te, ezoqa ndakinak nqawa gekhandi:v

⁷ Sande khøuwa-te ndøgo, ni Klisten ezoqa nømé namba nitimøvám, Evezøza-qa lou loge matev vøimøgonēm. Yaq Pol ezoqa Mbumbukiam-qa Manqat tene-zømesimát ndøgo, até vømø-umba. Zapa ndøgo, ndego khøuwa nøme, ivøve-qa ndøgoám.

⁸ Ta khoev-te ndøgo, ni qeipindam, kouwat ová qeito-qonavám. Neka ndøgo ndavand waev kopoáv qakhavat.

⁹ Møvøna-te ndøgo, iwateam møndøgoám. Teqa iz Yutikus. Bøi mboqog-té geqotám. Yaq Pol ate av-té manqat ge-geveat, ngenek Yutikus venanqei-qape mboqaná, vøbuv. Nqova mokho-té gembøi-teitát. Yaq ndego manqei-té genøbøiáv. Yaq ezoqa ginduvis, gindafem, ndego é-møndønanim. Lou løvøtap misika-té gendobøiav.

¹⁰ Yaq Pol gendovis, Yutikus-qá mumat-té genøqoqóz, vøpøtiu, neka ezoqa gezø-ein, “Zo mbøni khapé bezømbèvá. Ngenek ngekhandi:vát.”

¹¹ Yaq Pol nqawá genøqavíg, ezoqa namba Evezøza-qa lou loge matev vøgonem. Yaq ndego manqat até gemanqatát, ezoqam namba, atema: vøndøpave, sasa ndøzivaz.

¹² Ndego iwateam, nqawa gekhandi:v, ezoqa khoev-té ginø-ituím. Ezoqa ewaqape, khanakhanakh kandambá gindapem, te zapaya.

Pol Tloas taon ge-ivav, Miletus taon-te gewav

¹³ Tloas taon-te ndøgo, ni palai khagua-té qeitø-ketám, atema Asos taon-te. Ndøgo Pol-qá poév, av nqægo qeimatonømem. Geté ndego ekezan, zapa okho-qa mbogoám. Yaq sa ndøgo, temøketáo.

¹⁴ Yaq Asos taon-te ndøgo, qeimø-qaqandam, ndego gèndo-ketáo, atema Mitilini taon-te, vøimøteit.

¹⁵ Yaq khøuwa nøme qandopave, ni Kios manqei bawa avønin-té qeimø-fakhán. Yaq nøme qamøpave, ni ate niqantavát, Samos manqei bawa-te vøimø-fakhan. Yaq khøuwa nøme qamøni-pave, ni Miletus taon-té qeimø-fakhán.

¹⁶ Pol matavap é-møndøgó, av nqægo, ni até nitúgúvít. Efesus taon seimø-løvúim. Ndego gè-ngetøgeapát neka poeveáv, ni Esia manqei-te, khøuwa mba tøti-khoubit. Zapa ndøgo, kopømba tøgoat, ndego Pentikos khøuwa kandambaqape-te, Zelusalem taon-te gone-qa ndøgoám.

Pol Efesus Klisten megetapak, manqa gezø-løvua neka ouo manqat gezø-ein

¹⁷ Ni Miletus taon-te qeimø-fakhan, yaq Pol Efesus taon-te, manqat ndøkhofotáv. Klisten megetapak, yà betøndoáv, bønømendam.

¹⁸ Yaq gifakhaz, ndego áv gezømbe-eín nqægo, “Zo mðzøte-zøté, av no qateyagam, Esia manqei-te ande qategeavun, neka khøuwa ate qægoam, zo namba qazi:yagam.

¹⁹ No Evezøza-qá sasae mba nogoám neka no nøkeza iz eqawateáv. No nqanek sasae qægoam, nøme nø-eivumám. Neka no yage føgakh-qapé qændapat, Zu ezoqam, noqa yage ngi:wat-qa givavam.

²⁰ Neka zo mðzøte-zøté, no Mbumbukiam-qa Manqat qate-zømesimam, no manqat-qase khonøweáv, zo tømbe-tøkeat. Geté zo ùni nøte-zømesimám, ezoqa ewaqape-qa bøi-te neká zøkeza khoev vinivinimba-te.

²¹ No ezoqa áv qazømbe-ovøemám nqægo: Zu bawan-ak neká bawan vini-ak, tiqa yage bè-enénd, neka Mbumbukiam-te bēqambuz neka nigi Evezøza Yesu bē-unimanqatinim.

²² Yaq ndakin, nqæ! No Zelusalem taon-té qatónáv. Nqova Mbomambaqape ndø-itumbít, tænav. Geté, unimanqatín, no nøtenøtenák, ande gekha matev me mønøfakhán.

²³ Ta-mba nqáneq gatenótén, gekha tāon ndógo, qæ-okhoatun, Nqova Mbomambaqape áv gene-nómendimatún nqáego: No ndimbula-té gimó-utóném neka no yage fógakh-qape vóemóqeív.

²⁴ Geté no nòkeza yage-te, matavapóteáv. Gigiap-qape sa nqáneq: No bóiat uni nótékhou, neka ta sasae ndógo, Evezøza Yesu genø-etoam, vótumú-khóu, ezoqa Manqat Mbomambaqape tóte-zómesimit, Mbumbukiam-qa kuku matev-qa yaq-te.

²⁵ Yaq nqáe! No áv gatenótén nqáego: No zo mokho-te qæ-okhoam neka Mbumbukiam-qa Megeat Matev vótè-zómesimam, zo noqa bugug nqawa zonó-qeivimák.

²⁶ Yaq nakémbá, no zo áv qazómbé-eín nqáego: Zo ezoqa nòme, Mbumbukiam te-ivav, vósoqoév, ndógo noqá manqa-zapá mbá.

²⁷ Zapa ndógo, no manqat kopó khonøweáv zo-te. Geté no Mbumbukiam-qa poev ate ndægo, ezoqa khandi:zat-qa yaq-te, sótumu-zómesimát.

²⁸ Zo zòkeza kha, gèqeiví. Neka ate ezoqa ewaqapé-a, vøzømete, ndigu Nqova Mbomambaqape, zoqa zenda-te ge-ab, zo tozozø-kewagat. Zo andé sip keoge ezoqam me zøte-gó. Zo Mbumbukiam-gi bawan ezoqam, mbomambá segezø-keogé, ndego ekeza kouk ge-wi.

²⁹ No móténótén, no tænav, yaq zo mokho-te, ezoqa nòme andé gaqo lozokhak khobokhos-bos me ndézáv. Yaq ndigu ezoqa ngiæzoat-qa ndógoát, ndigu kopømba ande av sip ndi-gu.

³⁰ Até zo mokho-té-a, ezoqa nòme vófakház. Ndigu Klisten ezoqam-qa matavap enegim-qa ndógoát. Yaq nginik Klisten ezoqam, ndigu tiabezømbe-páev.

³¹ Yaq nakémbá. Gø-feazoát. Até vømbo-mataváp. No zo ate ndøzøte-go, viav misika mokho-te, pavpave neká lovølova, oskika nogugubám. Nòme ndógo eiv-ús, qæggubam.

³² No zo ndakin Mbumbukiam-qá zenda-té neka teqá Manqat-té qatø-abét, ndógo teqa kuku matev-qa yaq-te ndæmanqate. Nqanek manqat mokho-te, zoqa unimanqatin kopømbaqapé, gezømbé-fógákh, yaq zo matev mbomømboma vozøndapém, ndógo Mbumbukiam tegi ezoqam ate ndi-gu-qa gekhakheinam.

³³ No zo namba qategoam, no ambá av nqáego, ezoqa nòme tigi moni neka tiqa ndabua nøte-qovetám.

³⁴ Zo møzøte-zótéz, no nòkeza zendá qate-sasaetám, moni qæqaqasumam, nòkeza kha keoge nonqo neka tiqa ndigu, namba qati-okhoam.

³⁵ Matev ate qægoam, no qæmatønnumam, no áv qatezømás nqáego: Ni sasae bazafógakh-us bizigú. Yaq av nqáego, ni kopømbaqapé, ndigu ezoqam zizótøké, ndigu bazafógakh mbain ndigu, ekeza kha timbo-kewagat. Ni até bizimbo-mataváp, av nigí Evezøza Yesu ekezan ge-ein, 'Khanakhanakh ndógo, toqondap, ezoqa nòme gigiap toqombo-etoam, ndógo gø-megeát. Møndølvú, av khanakhanakh ndægo, ezoqam-te gigiap toqondap.' "

³⁶ Pol nqanek manqat qamømbøva, yaq katuk ndømøkuí, nginik ezoqa ewaqape namba, vøguligulimem.

³⁷ Yaq ndigu gè-eivám, Pol sasa ndømøvøinam neka vøngenøtomem.

³⁸ Ndigu mbøni vaev kandambaqape, ta zapaya ndógo tinindapém, ndego gezø-ein av nqægo, "No bugug nqawa zonó-qeivimák."

Yaq Pol khagua pu-te ge-ova, ndigu gèmbøfikim, vømø-khofotøvem.

21

Pol Zulusalem taon-te gewav

¹ Ni ouo manqat qeizømbu-akha, vøiketamb, yaq ni ndaføyamba niteitát, atema Kos manqei bawa-te. Yaq khøuwa nòme qandopave, ni Lodes manqei bawa-té qeimø-fakhán. Yaq até niteitát, atema Patala taon-te.

² Yaq ni palai khagua nòme qeiqeivim, qabøetam, ndógo Finisia manqei-te qantøve-qa qagoam, yaq ni teitø-ketám ndógo, vøi-teit.

³ Yaq ni Saiples manqei bawa qeiqeivim, sèimø-gigizím. Sa nakeamó qeitøteit, atema Silia manqei-te vøimø-fakhan. Yaq ni Taya taon-té qeimø-tokhotøvém, gigiap ndógo, khagua-te qøugeyam, vø-ivøvem.

⁴ Yaq Taya taon-te ndógo, Klisten ezoqam qeizøvao, vøizømet, yaq ni namba niti-sokhoám ndigu. Pula kopó. Ndigu Nqova Mbomambaqape mokho-te, Pol áv gimboe-viømém nqáego: Ndego Zulusalem taon-te bæváv.

⁵ Geté ta pula kopó ndógo, qame-navøem, ni tóti-ivøvém, vøi-niav. Yaq Klisten ezoqa ewaqape, até sakheis neka nakheis, ginifikát, atema taon bavokho vøimø-fakhan. Yaq ndøgeg-te ndógo, ni katuk nimøkuí, vøi-guligulimem.

⁶ Yaq ni yaqyaq-a, ouo manqat qeitungu-einim, ni palai khagua-té qeitungu-ketám, yaq ndigu khev-te vóqavaz.

⁷ Ni Taya taon qei-ivóvem, yaq Tolemis taon-té qeitungu-té. Yaq ni Klisten nófuap-te, okha nimóniáv, neka namba vómi-qovez. Khóuwa kopó.

⁸ Yaq khóuwa nóme qandopave, ni nízuwáz. Yaq até nigoát, atema Sæzalia taon-te vóimó-fakhan. Yaq ndógo, ni Filip-qá khev-te qeitunguqóm. Ngenek Filip, ezoqa Manqat Mbomambaqape me-zómesimám, ndigu Yesu-te betóndeqambuz. Ibugukhokhof, Zelusalem taon-te ndógo, tóke ezoqam seven givevesam, ezoqa nóme ngéneq.

⁹ Ngenek nakhei sakheis foá gimboqam. Ngængæm. Angana upógipteáv. Ndigu Mbumbukiam-qá Manqat ndóvevezumám, av ndego gezómbé-ovóemam.

¹⁰ Ni Sæzalia taon-te, khóuwa andé mói-mbá qeitunguhoam. Yaq Mbumbukiam-gé manqa vevezam ezoqam ndowáv. Teqa iz Agabús. Zudia plovins-té gendo-ová.

¹¹ Ndego ni-te gendowav, yaq Pol-gi ndabua segim nonqo ndóndapáz, ekeza zenda tokhotapak neka geagim nonqo vólóvnam. Yaq sasa ndó-ein, “Nqova Mbomambaqape, áv gene-manqaté nqágo: Ngenek ezoqam, ndabua segim nonqo ngimboq, Zu megetapak Zelusalem taon-te, áv tini-lóvónóvemém. Yaq ndigu bawan vini-ak-qá zenda-té ginóveém.”

¹² Ni nqanek manqat qeitungu, yaq ni ndigu Klisten ezoqa nóme namba, ta taon-te ndógo giyagam, Pol áv qeitungu-viómém nqágo: Ndego Zelusalem taon-te bèqá.

¹³ Geté ndego gendo-ein, “Zo gekha zó-eivumit neka noqa mbóni ndózó-ngíitit? No móekhakhainám. Ta-mbá taoká ndógo, no tímó-lóvónómbemem, Zelusalem taon-te ndógo. Geté até ndógó-a, noqe Evezóza Yesu zapaya tæmónanim.”

¹⁴ Yaq ni kopómba mbain qagoam, teqa matavap teimbo-enendem, yaq ni ndego sekemba pouweáv. Yaq áv qati-einim nqágo, “Evezóza-qá poev mba begó.”

¹⁵ Nginik khóuwa-qa zita-te, Sæzalia taon-te ndógo, ni gigiap níkhakhainám, Zelusalem taon-te sasa níqavig.

¹⁶ Yesu-gi paev ezoqa nóme, Sæzalia taon-ak, ndigu ni namba qati-apat, Neison-qá khev-té ginó-itúmb, vóimóqonav. Ngenek ezoqam, Saiples manqei-ák. Yesu ande gimboe-paevem, ezoqa nóme ngéneq.

Pol Zelusalem taon-te, Klisten megetapak namba gi:qonav

¹⁷ Ni Zelusalem taon-te qeitungu-fakhan, Klisten nófuap, ni gékhatómb. Khanakhanakh-ús.

¹⁸ Yaq khóuwa nóme qandopave, Pol neka ni ezoqa nóme, Zems-té qeitungu. Até Klisten megetapak-a, ate ndigu, vópindam.

¹⁹ Yaq Pol ndigu zenda kaka guzumbu-itiám, ndego emanqat zómbé-votót, matev ate ndógo, Mbumbukiam bawan vini-ak-te, teqa sasae mokho-te gematónumam.

²⁰ Ndigu teqa manqat giyogem, yaq Mbumbukiam-qá iz ndó-eqané. Yaq Pol gimbo-einim, “Nófu. Nqáé! Qo móqote-qatéq, ande gekha taosen Zu bawan-ak, Yesu Keliso gi-unimanqatinim. Nginik ezoqa ate ngi-gu, Mozes-qa guguna manqat, bazafógakh-us zua mbopavét.

²¹ Geté ndigu manqat áv giniiyogém nqágo: Qo Zu ezoqa ate ndigu, ndigu bawan vini-ak namba ndi-sokhoe, áv qoqote-zómesimatún nqágo: Ndigu Mozes-qa guguna manqat bé-ivóvéém neka tigi nakhei angana ngusum sekembá bezó-qogázát, neka ndigu níqa matev vivivinimba sekembá bembópáev.

²² Yaq ndakin áv khazígoném, ndigu ti-zótez av nqágo, nqanek manqat unimanqatín mbá? Ndigu ábeyogém, qo qoqofakhaq.

²³ Yaq nakémbá, taqa yaq-te, níqa matavap nqánek. Av qoqoté-matanám. Angana foa ndíqú, ni namba. Ndigu manqa mbusa ndóveém, Mbumbukiam-te.

²⁴ Nginik ezoqa, vó-upózó. Yaq Mbumbukiam-qá khev-te qonóqáv, ti namba, matev vozomó-goném, av Mozes ge:peawam, Mbumbukiam-qa bó-te eqeieqei toqome-fakhaq. Yaq ta matev-qa fia, qakeza moní qozómbéwí. Yaq taqa zita-te, ndigu kopómbaqapé, tigi izum nqawá genózó-qogáz, vómó-kawa-mokho-mbá, av Mozes-qa manqat qæ-ein. Qo nqanek matev toqo-matanam, yaq ezoqa ewaqape tiabiti-zótez, av nqágo, manqat ndógo, qoqa yaq-te gi-yogem, ndógo unimanqatín mbá. Yaq ndigu tiabiti-qeivim, av nqágo, qo qakezan, Mozes-qa guguna manqat zua ndoqombó-páev.

²⁵ Geté bawan vini-ak-qa yaq-te, ndigu Yesu gi-unimanqatinim, ni pepa mízi-khofotóvém ti-te. Ni manqat áv qazi-kopo-ném nqágo: Loge gigiap ndógo, ezoqa batae-te ti-aumat, ndigu belógé. Neka kouk belógé. Neka sóvakha gigiap ndigu, ezoqa naq tízó-khotógimat, ndigu belóuzí. Neka ndigu mambe okho matev, kha bembo-khanózém.”

²⁶ Yaq khøuwa nøme qandopave, Pol ndigu angana foa gè-itúb, neka ti namba matev vøngazem, av Mozes ge-peawam, Mbumbukiam-qa bøi-te toqome-ndaføyamba-eq. Taqa zita-te, Pol Mbumbukiam-qa khoev-té genø-ón, Mbumbukiam-gi iziz ezoqam vømēzømas, gekha khøuwā ndøgo, matev ate ndægo tømøzø-navøem. Yaq taqa zita-te, Mbumbukiam-gi iziz ezoqam kopømbaqapé, ndigu ezoqa kopokopo, søvakha gígiap zóløvutám Mbumbukiam-te.

Pol Mbumbukiam-qa khoev-te gimøvøinam

²⁷ Khøuwa seven ambá vømø-nasinimin, ndigu nqanek matev tigonemin. Geté Zu ezoqa nøme, ndigu Esia manqei-te ginduzav, Pol Mbumbukiam-qa khoev-té gi-ometám. Yaq ndigu até gindigonem, ezoqa teqa yaq-te mbøni vøzø-sokhof, sasa ndømøvøinam.

²⁸ Yaq äv gini-akhaemém nqægo, “Izlael-ak! Ginitøké! Ezoqam ngének, manqei-manqei ate ndægo, teqa nømendim manqat mokho-te, ni Zu ezoqam-qa iz neka Mozes-qa guguna manqat neka nqanek Mbumbukiam-qa khoev ndengi-wat. Neka nøme nqánek: Ngenek bawan vini-ak ndo-itúb, nqanek Mbumbukiam-qa khoev-te, taqa khakheitap matev vøngiu.”

²⁹ Ndigu nqanek manqat gi-einim, zapa ndøgo. Pol Zelusalem taon-te ge-okhoam, ndigu Tlofimus ndø-ometám, te namba. Ngenek Tlofimus, Efesus taon-ák. Yaq ndakin ndigu äv gini-matavupám nqægo: Pol ndego Mbumbukiam-qa khoev-té abe-ituát.

³⁰ Yaq ezoqa ewaqape, Zelusalem taon-te ndøgo, mbøni nqosøgeap ndøndapém, taqa yaq-te. Yaq ezoqa tindubøin ndøgo, Pol vø-møvøinam, Mbumbukiam-qa khoev bavokho sasa ndø-ituim, mboqog é-vøtokøvemem.

³¹ Ndigu ezoqam, Pol laelae-qa mbogoám. Geté ndego Lom nakhag kawa ezoqa kandambaqape, manqat ge-ewag, av nqægo, Zelusalem taon ate qægoam, qaqa kandambaqape ndøfakhān,

³² yaq ndego até gendego, tegi nakhag ezoqam, tigi kawakawa-za namba vø-upøzo, ezoqa ewaqape-te sasa ndøbøin. Yaq ezoqa nakhag ezoqam neka tigi kawa kandambaqape gizømet, gibøitavun, yaq ndigu Pol-qa kha khaneam, sège-ivøém.

³³ Yaq ndego nakhag kawa kandambaqape, tendowáv ndøgo, Pol vø-møvøiu, neka nakhag ezoqam, ndego auli sen menas løvønøvem manqat vøzø-ein. Yaq ndego ezoqa gezøbevap, “Ngenek gekha ezoqám? Neka gekha manqa-zapa ndøgo?”

³⁴ Geté ezoqa sège-akhaemát. Ezoqa nøme manqat vini ndø-akhaemám, neka nøme manqat vini vø-akhaemam. Manqa feazu kandambá. Yaq nakhag kawa ezoqam, kopømba mbain qagoam, qaqa-qa manqa mokho vøe-qelv, yaq ndego tegi nakhag ezoqam, Pol nakhag ezoqam-qa khoev-te ndafe manqat zø-ein.

³⁵ Yaq khokhop gumu-khatoem, nakhag ezoqam, Pol gè-qeínám. Zapa ndøgo. Ezoqa khápumu-khouwéz, neka ndigu qaqa kandambá gigonem, Pol-te. Yaq soqain ndøgo, ndigu kha timbo-ngi-nam.

³⁶ Ezoqa ewaqape até gezøpavát, vøndø-akhaemat, “Gèlaém nandev!”

Pol ezoqa ewaqape manqat gezø-ein

³⁷ Ndigu nakhag ezoqam, Pol ambá nakhag ezoqam-qa khoev-té ginø-ndafemín. Geté Pol ndego nakhag kawa ezoqa kandambaqape gembo-ein, Glik manqat-té, “Kopømbá, manqat-qase tøtaqa-ein?”

Yaq ndego gendo-qavøiu, “Ou! Qo Glik manqat toqó-manqate?”

³⁸ Av tægoat ndægo, yaq qo ndego Izip ezoqám mbá, ndego nakhag matev gengaz, gaman namba, neka leg-av manqei-te pepen ezoqam fo taosen vømøvab.”

³⁹ Yaq Pol gendo-ein, “Av taoká. No Zu bawan-ák. No Tasus taon-té qæqán, Silisia manqei-te. No mo-manqei-aném, ta taon kandambaqape-te ndøgo. Ndoqonøtak? No nginik ezoqam, ambá manqat nøzø-einín.”

⁴⁰ Yaq ndego nakhag kawa ezoqam sègemboták. Yaq Pol khokhop-té genø-itán, yaq ezoqam-qa manqa khoutam nonqo, zenda vøzø-eqa. Yaq ndigu manqa sùgumu-khoutavát. Yaq Pol ndigu ekeza Iblu manqat-te, äv gezømbe-ein nqægo:

22

¹ “Tát-za neka ata-za. Noqa manqat gèndoyogé. No manqat nøzø-ovøyám, nøkezan-qa yaq-te.”

² Yaq ndigu manqat gimboyogem, ekeza Iblu manqat-te gezømbe-ein, ndigu tìnizøyáz. Susú sege-waniapám. Yaq Pol ge-ein,

³ “No Zu bawan-ák. No Tasus taon-té qæqán, ndøgo Silisia manqei-te. Geté no nqánek qækhouwén, Zelusalem taon-te. Nømendim ezoqam genøgoam, Gamaliél. Ndego no nigí

atanakha-zapazapa-za-qa guguna manqat ate ndægo, ùnime-nømendimát. Yaq no nqanek guguna manqat, bazaføgakh-us nombopavát. Ate av-té, zo ndakin ndøzømbøe-pæv.

⁴ No ndigu ezoqam, Yesu-qa Nakhoa ndimbopaev, nõngiæzotám, neka pakhapakha khaneam-qa vøezøgoam. Angana neká sakheis, nõgavemín neka ndimbula-te vøe-nqeitazin.

⁵ Mbumbukiam-ge iziz ezoqam kandambaqape neka Zu megetapak nõme, ndigu møndæzøtéz, noqa manqat unimanqatín. Ezoqa ngínik, pepa ginø-etøomem, no amba Zu megetapak, Damaskus taon-te tæzø-etoamin. Yaq ndigu ambá gezøtezin, av nqægo, no Klisen ezoqam, Zelusalem Zu megetapak-qa manqa vøovam-té qatøgavém, neka nqanek Zelusalem taon-te vøtøndó-khatøb, yaq ndigu kha nqosøgeap bëndapem.”

*Pol ezoqa emanqat gezømbe-votot, ndego ande äv kenë-Klisen-ev
(Kel 9:1-19; 26:12-18)*

⁶ Yaq Pol manqat nõme gezø-ein, “Ni qei-apat, yaq ande av khøuwa muin ndægo, Damaskus taon qeitemu-khatoem, yaq nqova mbain, yan-te waev bæbæs-qape ndovís, no vøgutan.

⁷ Yaq no manqei-té qatøbøián. Manqa wag mba noto-ewág. Ndøgo äv qane-ein nqægo, ‘Sol! Sol! Gekha zapá, no ndoqo-ngiænotet?’

⁸ Yaq no qambo-qavøiu, ‘Kándambaqape. Qo khoqonó-goam?’

Yaq manqat ndøgo, qando-ein, ‘No Yesú. Nazalet vemia-vák. No ndégo, qo ndoqo-ngiænotet.’

⁹ Ndigu ezoqa nõme, no namba qati-apat, ndigu waev møndø-qeivím. Geté ndigu manqat-qa wag uni yogeáv, no-te qando-manqatam.

¹⁰ Yaq no qatøndo-ein, ‘Evézøza. Gê, äv khatégø?’

Yaq Evezøza gendo-qavøiu, ‘Mòqo-itán. Damaskus taon mokho-té qonóqáv. Yaq manqat ndøgo toqomó-ewág, gekha matév ndøgo, Mbumbukiam ndømbopoev, qo toqo-matønnumat.’

¹¹ Geté no bøi waev mbain, vøténäv. Zapa ndøgo, ta waev bæbæs-qape ndøgo, no-te qandovís, bøi gèngiú. Yaq ndigu ezoqa nõme, no namba qati-apat, pingim nõgeatát, Damaskus taon-te vøimø-fakhan.

¹² Damaskus taon-te ndøgo, ezoqa kopo møndøgoám. Teqa iz Ananayás. Ndego Mbumbukiam mbovizupám neka Mozes-qa guguna manqat vømbøpavam. Zu ezoqam ate gi-goam, ndego gèmbø-vizupám.

¹³ Ngenek ezoqam, tendowáv ndøgo, noqa avønin-te vø-itán, yaq genø-ein, ‘Nøfu! Sól! Nqawa qotékewág!’ Yaq nqova mbain, noqa bøi waev nqawa qandovesez, no ndego vøe-omet.

¹⁴ Yaq ndego äv genømbe-ein nqægo, ‘Nigi atanakha-zapazapa-za-gi Mbumbukiam, qo tene-veatát ndøgo: Qo teqa poev qotégatéq neka ndego Ezoqam Ndaføyamba-qape voqó-omét neka manqat ndøgo voqó-ewág, teqa manqa-nqa-te ndøndo-okho.

¹⁵ Qo tegé bøi vizu ezoqam qóqóté neka ezoqa ewaqape emanqat voqozømbé-vototupát, matev ndøgo qoqoqeiv neka voqó-ewag.

¹⁶ Yaq qo ndakin gekham-qá qotó-keoge? Mòqo-itán, ibøkha iz vøndap, neka Evezøza vømbø-akha. Yaq qoqa manqa-zapazapa, betaqambè-sunguz.’ ”

Pol emanqat ge-votot, Mbumbukiam gembo-akha, bawan vini-ak teqa Manqat te-zømesimat

¹⁷ Yaq Pol manqat nõme gezø-ein, “No Zelusalem taon-te qatøndo-vesez, yaq Mbumbukiam-qa khoev-te qæguligulim, no umingiap nõqeiv.

¹⁸ No Evezøza no-omét. Ndego äv genømbe-ein nqægo, ‘Nakhama ndøgó! Zelusalem taon qó-iváv. Zapa ndøgo, ndigu qoqa manqat géndapemák, noqa yaq-te.’

¹⁹ Geté no qambo-qavøiu, ‘Evézøza. Ngínik ezoqam noqa manqat ndøndapém. Zapa ndøgo, ndigu møndæzøtéz, av no Zu ezoqam-qa guligulí khoev vinivinimba-te qate-okhoam, neka ndigu ezoqam vøe-gavemam neka kha vøezø-khanæmam, ndigu qo ndi-unimanqatinat.

²⁰ Neka ngínik møndæzøtéz. Qoge bøi vizu ezoqam Stiven gilaem, vønanim, no mðegoám. Neka no mðe-unimanqatín, gilaem, neka ndigu ezoqam-qa ndabua vøezø-qeivam, ndigu gilaem.’

²¹ Geté Evezøza genø-ein, ‘Qóqáv! No bawan vini-ak-té qató-khofotát. Qámbá.’ ”

Pol nakhag ezoqam gezømas, av nqægo, ndego Lom ezoqám

²² Atema nqanek, ezoqa ewaqape manqat mbomambá segembo-ewagát. Geté yaq Pol bawan vini-ak-qa yaq-te geme-ein, yaq ndigu sùgumu-tòkúz, gindu-akhayat, “Gèlaém! Nandev beyàgè, nqanek manqei-qape-te. Ezoqam av nge-go, yage-te bizi-khatíwí.”

²³ Ezoqa ewaqape, sùgumu-akhayát, neka ekeza ndabua vòkhofoe, qaqa-ús, neka pakhakh namba sasa ndø-eqazam.

²⁴ Yaq ndego nakhag kawa ezoqam kandambaqape, tegi nakhag ezoqam, Pol nakhag ezoqam-qa khoev-te ndafe manqat zø-ein. Yaq ndøgo bèzuim, Pol ndigu manqa qæf betèzømas, ezoqa ewaqape gekha zapá giní-akhawem.

²⁵ Yaq gumu-løvønøvemem, amba tizuiimin, Pol até gendego, ndego nakhag kawa ezoqam, avønin gemboyam, vømbø-ein, “Gé, Lom manqei-qa khafeap áv khané-ein? Kopømbá, no Lom mo-manqei-anem nqægo, sa toqo-petembam, noqa manqa-zapa qeiviav tøgoat?”

²⁶ Yaq ndego nakhag kawa ezoqam nqanek manqat ge-ewag, ndego nakhag kawa ezoqam kandambaqape-té genøwáv, vømømbø-ein, “Qo moqoté-qateq, matev nandoqogot? Ngenek ezoqam, Lom mo-manqei-aném.”

²⁷ Yaq ngenek Pol-té genøwáv, vømømbø-bevap, “Qonømbé-eín. Qo unimanqatín, Lom mo-manqei-aném?”

Yaq Pol gembo-qavøiu, “Nandav unimanqatín.”

²⁸ Yaq ndego nakhag kawa ezoqam kandambaqape gendo-ein, “No moni kandambá qænnqagevem, Lom mo-manqei-anem iz qændap.”

Yaq Pol gendo-ein, “Geté no. Møeløvúq. No Lom ezoqam noqán.”

²⁹ Yaq ndaføyambá, ndigu ezoqam, Pol amba tizuiimin neka vømbø-sinøzømemin, sège-ivøvém. Ndego nakhag kawa ezoqam kandambaqape, ge-otev, av nqægo, Pol Lom mo-manqei-aném, yaq sège-løvønøvém, ndego møe kandambá gego. [Zapa ndøgo, khafeap kandambá, Lom mo-manqei-anem sa toqo-løvønøvem, voqözü.]

Pol Zu manqa ovøyam-te ge-itan

³⁰ Yaq khøuwa nøme qandopave, ndego nakhag kawa ezoqam, manqa qæf otevat-qa ndøgoám, Zu ezoqam Pol-te gekha manqát ndimøvøemet. Yaq Pol auli sen tømboe-nqovosám. Yaq manqat ndøkhotáv. Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda neka Zu megetapak ate gi-goam, bømøváb, manqa bē-ovømem. Yaq gimøvab, ndego Pol tenø-itú ndøgo, tiqa megege-te vømø-itan.

23

¹ Yaq Pol ndigu Zu megetapak, manqa ovøyam-te gimøvab, bøi mbøe-møvøiú ti-te, gezø-ein, “Tát-za neka ata-za. Noqa mbøni-te, no bevap mbaín, noqa yage-qa yaq-te. Matev ate ndægo, nqæmatanam, atema ndakin, eqeieqei Mbumbukiam-ga bøi-te.”

² Yaq ndego Mbumbukiam-ge iziz ezoqam kandambaqape, Ananayas, nqanek manqat ge-ewag, ndego até gendego, ndigu ezoqa Pol-qa avønin-te giwanam, teqa tou tøkui manqat vøzø-ein.

³ Yaq Pol Ananayas gembo-ein, “Até qó-a, Mbumbukiam tou qátøkui. Qo andé khoev møndæp bugug eqeieqei me qote-gó. Bavokho ndo-go, khakheitáp. Geté mokho-te ndøugu, møndølanqá. Qo noqa manqa ovøyam yoge-qa qogó, av Mozes-qa guguna manqat qæ-ein. Geté qo qakezan, khafeap qonqawatét, ezoqa noqa tou tøkui manqat qoqozø-ein.”

⁴ Yaq ndigu ezoqam, Pol-qa avønin-te giwanam, gimbo-einim, “Qo gekhá qógot? Ngenek ezoqam, qo manqat qaqa-us qoqombo-ein, Mbumbukiam-gé iziz ezoqam kandambaqapé.”

⁵ Yaq Pol gezø-ein, “Nøfuap. Tanakhambá. No nøtenateáv, av nqægo, ngenek Mbumbukiam-gé iziz ezoqam kandambaqapé. Unimanqatín. Mbumbukiam-qa Manqat, av qane-peawáp nqægo, ‘Qo ndego manqat qaqa-us mbø-ein, ndego qogi ezoqam ndezømbo-megeat.’”

⁶ Pol møndæ-otév, ndigu Zu megetapak, manqa ovøyam-te gionavam, nøme Sadusi ezoqám, neka nøme Felisi ezoqám. Yaq ndego áv gezømbe-akhá nqægo, “Nøfuap. No Felisi ezoqám. Neka até nogé tát-a, Felisi ezoqam ndøgoám. No manqa ovøyam-te, ta zapaya nqáneq qate-itán, no Mbumbukiam-te nqatotana, ndego løvøte ezoqam nango tekhandi:z.”

⁷ Pol nqanek manqat até vø-ein-ae, ndigu Felisi ezoqam neka Sadusi ezoqam, bawan é-vøqaqagimem, neka manqa vø-itumbam.

⁸ Zapa ndøgo, Sadusi ezoqam, ndigu enzol ezoqam neka nqova neka ezoqa løvøte-te khandi:zat-qa yaq-te unimanqatinteáv. Geté Felisi ezoqam, møndø-unimanqatintám.

⁹ Yaq ndigu manqat kandambá gi-itiim. Manqa gèzømbø-eqavát. Yaq Mozes-qa guguna manqat nømendim ezoqa nøme, ndigu Felisi ezoqam gigoam, sègewanim, neka áv gini-akhaém nqægo, “Ni ngenek ezoqam, teqa manqa-zapa, qeiviáv. Eisa, enzol ezoqam o nqova, manqat unimanqatín as mbò-ein.”

¹⁰ Yaq manqa itumbam, sà tønøzø-khouwevtát. Yaq ndego nakhag kawa ezoqam kandambaqape, møe ndógó. Soqáin ndøgo, ndigu Pol tikeqeinøvemem. Yaq ndego nakhag ezoqa ndøkhofotáz. Ndigu Pol bèndafém, neka nakhag ezoqam-qa khoev-te bemø-ituim.

¹¹ Ta lova ndøgo, Pol Evezøza mbofakhán, teqa avønin-te vømbø-itan, manqat vombø-ein, “Qo kha føgakh-mbá qagó! Av qo nqanek Zelusalem taon-te, ezoqa noqa yaq-te qote-zømesimam, yaq qo até Lom taon-té-a, qoté-zømesimát.”

Pol gimbo-voqoem

¹² Khøuwa nøme qandopave, Zu ezoqa nøme tñipindám, manqat vøkopo:nem neka Mbumbukiam-te vø-unimanqatinim, av nqægo, “Ni lou naqanøká zilogák neka ibøkha naqanøká zi-izamák. Geté Pol, ndego ezoqam soqaqape, pakhapakha bizimbøkhæ-khanøém. Ni goneav tøgoat, yaq Mbumbukiam kopømbá, ni-te yaq-fia ndótá.”

¹³ Ezoqa kopoáv, 40 møndø-mø-løvú, Pol gimbo-voqoem.

¹⁴ Yaq nginik ezoqam, Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda neka Zu megetapak-té ginøzáv, vøzø-ein, “Ni Mbumbukiam-te, áv qati-unimanqatinim nqægo, ‘Ni gigiap-qase naqanøká nilogák. Geté Pol, pakhapakha bàmøbøkhæ-khanøém.’

¹⁵ Yaq ndakin, zo neka Zu megetapak nøme, manqa ovøyam-te giqoqongatun, nakhag kawa ezoqam kandambaqape-te manqat zøkhofotøvém. Pol zo-té giabetøndo-ituim. Av qazømbøé-matemateømém nqægo, ‘Ni Pol ambá nqawá qeinømbø-sinøzømemín, neka manqa qæf vøimbø-yogemin.’ Yaq ni khakheitap nitógoát. Yaq tendowav, ni seílaém. Ma géfakhanák nqanek.”

¹⁶ Geté Pol-gu zan-ge yo, møndø-ewág, ta voqoe ndøgo. Yaq ndego nakhag ezoqam-qa khoev-té genøwáv, Pol vømømbø-ein.

¹⁷ Pol nqanek manqat ge-ewag, yaq nakhag kawa ezoqam kopo mbo-akhá, vømbø-ein, “Iwateam ngenek, nakhag kawa ezoqam kandambaqape-té qanø-itú, ndego manqat bembø-ewag, ngenek ngembo-geawat.”

¹⁸ Yaq ndego, ngenek iwateam ndaføyambá, nakhag kawa ezoqam kandambaqape-té genø-itú, vømømbø-ein, “Pol nøndo-akhá, ndego ndimbula-te nde-utøve. Yaq áv genømbe-ein nqægo. No ngenek iwateam, qo-té qabatøndo-ndáf. Zapa ndøgo, ndego manqat qageawát. Qo geqá-ein.”

¹⁹ Yaq ndego nakhag kawa ezoqam kandambaqape, iwateam sège-itú, vø-yakhapusiz, gembøbevap, “Qo gekha manqat qonøgeawat?”

²⁰ Yaq ndego iwateam gendo-ein, “Zu ezoqam manqat áv gini-kopo:nem nqægo: Geqá-matemateømém. Ndigu áv giqambé-einim nqægo: Ndigu Pol-qa manqat nøme yoge-qa ndógó. Yaq ndego qasun tiqa manqa ovøyam-té giabenø-ituim.

²¹ Geté qo tiqa manqat zøpæév. Zapa ndøgo, ndigu Pol laelae-qa ndógó. Ezoqa kopoáv, 40 møndø-mø-løvú, vos nduoke:ve, Pol tilaem. Ndigu Mbumbukiam-te, manqat áv gini-unimanqatinim nqægo: Ndigu lou naqanøká gélogák neka ibøkha naqanøká gé-izamák. Pol pakhapakha, ndømbøkhæ-khanøém. Ndigu møndø-khakheinám. Qoqá poev manqat-qa mo:yojú.”

²² Yaq ndego nakhag kawa ezoqam kandambaqape, iwateam nqawa gekhofotav, é-møndøgugú, gembø-ein, “Qo ezoqa nøme mbø-ein, nqanek manqat qoqote-nømand.”

Pol gaman ezoqam Filiks-te gindafem

²³ Yaq ndego nakhag kawa ezoqam kandambaqape, até gendego, nakhag kawa ezoqa menas vøzø-akha, gezø-ein, “Nakhag ezoqam 200 zøkhakheinøvém, neka 70 nøme ndigu hos ndi:bøiat vozó-khakheinøvém, neka 200 nakhag ezoqa nøme, sanqava-us, vozó-khakheinøvém. Ndigu ate ndi:gu, Sæzalia taon-té giabenøzáv. Lova 9 oklok zó-umiáz.

²⁴ Hos nømi bèzøfikít, Pol to:qotet. Zo ngenek mbomambá segendafét, Filiks-te, ndego gaman ezoqam. Soqáin ndøgo, livin-qase matev-qase tømbo-fakhan.”

²⁵ Yaq ndego nakhag kawa kandambaqape, pepa ndøpeawám. Av gene-peawám nqægo,

²⁶ “Filiks, nígi gaman ezoqam kandambaqape. Khaiya mbomá, qo-te. No Klodies Lisiás, nqanek pepa nqæpeaomit.

²⁷ Ngenek ezoqam, no nqækhofotavav, Zu ezoqam ndømvøvinám. Yaq ndigu ambá gilaemín. No qæ-ewag av nqægo, ndego Lom mo-manqei-anëm, yaq no nønáv, nogi nakhag ezoqam namba, vøi-khandi:vem.

²⁸ No nōtenat ndape-qa qægoam, Pol-te gekha manqāt ndómovøemet, yaq no tiqa manqa ovøyam-té qatōndáf.

²⁹ Geté no āv qateqéiv nqægo: Ngenek ezoqam, matev soqa-qase goneáv, ta zapaya ndøgo, ezoqa ndimbula-te nqazi-nqeisam o løvøte-te nqazi-abam. Geté ndigu manqat, ekeza khafeap manqat-qa mba mbøe-søkuzumit.

³⁰ No qæ-ewag, av nqægo, ndigu gëmbo-voqoem, yaq no ndaføyambá, qo-té qatōndokhofotáv. Yaq ndigu Zu ezoqam, manqat ndimbo-søkuzumit, āv qazømbe-ein nqægo. Ndigu qo-té giabetōndozáv. Yaq manqat nāndav timø-ovøemém, te zapaya.”

³¹ Yaq ndigu nakhag ezoqam, āv tini-matønømém, av ndego nakhag kawa ezoqam kandambaqape gezømbe-vøovam. Yaq ta lova ndøgo, ndigu Pol Antipatlis taon-té ginø-ituim.

³² Yaq khøuwa nøme qandopave, ndigu nakhag ezoqam, zapa gigeavun, nakhag ezoqam-qá khoev-té ginøveséz. Geté ndigu nakhag ezoqa nøme, hos-us gigoam, ndigu Pol namba, Sæzalia taon-té ginø-pát.

³³ Yaq Sæzalia taon-te gimøfakhaz, ndigu gaman ezoqam, pepa mbo-etøomém, neka Pol teqa zenda-te vøveem.

³⁴ Yaq pepa gegeveam, ndego Pol āv gembøebéváp nqægo, “Qo gekha plovinš-ák?” Yaq ge-ewag, av nqægo, ndego Silisia plovinš-ák,

³⁵ gëmbo-ein, “No qoqa manqat ndøgo tótø-ewág, ndigu ezoqam tifakhaz, manqat giqa-søkuzim.” Yaq tegi nakhag ezoqam, āv gezømbe-ein nqægo. Pol Elod-qá gaman khoev-té giabenø-utøvém, ta ndimbula khoev-te ndøgo bembøe-keoge.

24

Pol manqa ovøyam-te giveem

¹ Khøuwa faev-qa zita-te, ndego Mbumbukiam-ge iziz ezoqam kandambaqape, Ananayas, megetapak neka manqa ovøyam otevat ezoqam namba, Titulus, Sæzalia taon-té ginøzáv, gaman ezoqam-te, Pol-qa manqa vømø-søkuzømēm.

² Yaq Pol gimbo-akhaem, vøndō-on, Titulus teqa manqa søkuzam manqat, āv genengáz nqægo, “Nigi kandambaqape, Filiks. Qo mokho-te, ni nupøkhán mbá, sambi-té qeitøyagé. Enend matev vinivinimba ndøgo, qoqa matavap loloakh-te qafakhan, ezoqa ewaqape zøtøkeé, niqa manqei-te.

³ Ni ezoqa ate nqati:gu, nqanek manqei-te nqeyiage, oskia nimanqatátún, taqa yaq-te. Neka ni ike kandambá qo-te.

⁴ Geté soqáin ndøgo, noqa manqat khape tæseke, qogi khøuwa vøe-sisindøvēm. Ta-mba nqáneq qataqambé-viám. Niqa manqat-qase nqanek, qó-ewág.

⁵ Ni āv qatitqatém nqægo, ngenek ezoqam manqa-zapa-ús. Ndego manqei-qape-te ate nqægo, Zu ezoqam mokho-te, qaqa ndøngazungazumatún. Nazalin bawan, ni-te giqataz, megeat ezoqam ngének.

⁶ Neka ndego ambá bawan vini-ak ndo-itubín, Mbumbukiam-qa khoev-te, taqa khakheitap vøngiun. Yaq ni ndøgo teitø-møvøinám.*

⁸ Qo ngenek toqombo-sinøzam, yaq qo qakezan ndòqote-qatéq, manqat ate ndægo unimanqatín, ni ngenek manqa ovøyam-te nqeiweet.”

⁹ Yaq Zu ezoqam ate gi:goam, namba gi:geavun, teqa manqa søkuzam manqat mōndø-unimanqatínim.

Pol Filiks-te manqa ge-ovøyam, ndego gaman ezoqam

¹⁰ Yaq ndego gaman ezoqam, Pol bøi mba mbokhouwá, av nqægo: Manqat yá bemanqaté. Yaq Pol gendo-ein, “No qatenøten, av nqægo, qo nqanek manqei-te, viav kandamba ezoqam-qa ovøyam manqat nqoqoyoge, yaq no kxanakhánák, qo-te manqat tæ-ovøyam.

¹¹ Ndakin khøuwa tuelv mbá gimø-nasinim, no Zelusalem taon-te qæmat, Mbumbukiam-qa iz eqawat nonqo. Ezoqa toqozø-bevap, yaq geqá-unimanqatínim.

¹² Ezoqa no nømendeáv, av nqægo, Mbumbukiam-qa khoev-te, ezoqa namba niti-pønqombēm, o Zu ezoqam-qa guliguli khoev vinivinimba-te o taon mokho-te, ezoqa qaqá nøzølwāz.

¹³ Manqat nqanek, no-te ngi-møvøet, kopømba mbáin ti:qamekhem, av nqægo, ndøgo unimanqatín.

23:28 23:28 Kel 22:30 23:30 23:30 Kel 23:16-23; 24:1-9 24:5 24:5 Kel 17:6 24:6 24:6 Kel 21:28-30 * 24:6 24:6 Ibugukhokhof Baebol gipeaomem, manqat sa nqáneq qagoám. Geté vaev-te, manqat nøme āv gini-mønøzém nqægo: Ni nikezan, manqa ovøyam-qa nimbogodim, av Mozes-qa guguna manqat qæ-ein. ⁷ Geté ndego nakhag kawa ezoqam kandambaqape, Lisias, gèvimbám, niqa zenda-te gegoam. ⁸ Yaq āv ginimbi-eln nqægo. Ni qo-te qabatōndu-niáv, teqa yaq-te, manqat bant-søkuzømēm.

¹⁴ Geté, unimanqatin nqánek: No nigi atanakha-zapazapa-za-ge Mbumbukiam, nqánek qambøe-vizáp: No Yesu-qá Nakhóa nombopáev, ndøgo ezoqa nøme soqain ndivewe. No Mozes-qa guguna manqat ate ndægo neka manqat ndøgo, Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam gipeamem, mðe-unimanqatín.

¹⁵ Matev ndøgo, taqa yaq-te no Mbumbukiam-te nqatotana, até kopó, av ndigu te-te nduotaza. Ni te-te taqa yaq-te nqánek qeitotaná: Løvøte ezoqa ewaqape gékhandi:z, ndigu matev eqeieqei vðgoam-a, matev soqøsoqa vðgoam.

¹⁶ Yaq nakémbá, no bazaføgakh oskia nø-asøzú. Noqa mbøni mokho-te, manqa-zapa mbain, sá begó, Mbumbukiam-qa bøi-te neká ezoqam-qa bøi-te.

¹⁷ No viav kandambá, qæ-ewambam. Yaq no Zelusalem taon-te ndøgo tøteveséz. No ndigu nøgi bawan ezoqam, moni etoam-qa nogoám, tigi Klisten zifuap gindu-khofotøzem, gigiap-av ezoqam tøke nonqo, neka no Mbumbukiam-te etoam matev gone-qa vðegoam.

¹⁸ Ta khøuwa-te ndøgo, no ezoqa nøme Mbumbukiam-qa khoev-te ginømendám, no Zu ezoqam-qa matev mütumugú, Mbumbukiam-qa bøi-te eqeieqei fakhane nonqo. Neka ezoqa kandambá mbá, no namba, neka no qaqa matev goneáv.

¹⁹ Zu ezoqam, no ginømendám, Esia manqei-ák. Amba ndigu tinduzavín, qo-te noqa manqa vðsøkuzømemín, ndigu unimanqatin noqa manqa-zapazapa tiqeivimin.

²⁰ O ngínik giabetaqa-einím, ngiwaniap, no-te gekha manqa-zapa ndøqeivim, no tiqa manqa ovøyam-te qæ-itan.

²¹ Ndigu khanakhanakh mbain, ekeqá taqa yaq-te nqánek qazømbegó, no tiqa megemege-te, manqat-qase qæ-akha. No sa nqánek qæ-akhá, 'No manqa ovøyam-te ta zapaya nqánek qate-itán, no Mbumbukiam nqæ-unimanqatinat, ndego løvøte ezoqam nango tekhandi:z.' "

²² Filiks, ndego otevat andé kandambá, Yesu-qa Nakhóa-qa yaq-te. Yaq Pol teqa manqat qame-navøem, Filiks nqánek manqa ovøyam sègetók, ge-ein, "Lisias tefakhan, ndego nakhag kawa ezoqam kandambaqape, yaq no matavap ndøgo tötóvé, zoqa manqa ovøyam-qa yaq-te."

²³ Yaq nakhag kawa ezoqam-te, ndego Pol gembo-kewagam, ndego áv gembøe-ein nqægo, "Ngenek até vømbo-keogé. Geté elavøqase vømbo-mboqoaném. Yaq tegi ezoqam kopømbá, tindu-okhoat, vømbó-tøkemat."

Pol Filiks neka Dusila, Mbumbukiam-qa Manqat ge:zømas

²⁴ Khøuwa nøme, Filiks, zas namba ndezáv. Tegu zas, Dlusila, ndugu Zu bawan-ák. Yaq ndego manqat ndøkhofotáv, Pol bètøndo-ituím. Yaq Pol taqa yaq-te ndøgo ge:manqatat, Keliso Yesu ande áv khoqoté-unimanqatín, ndego yoge eqeieqei mbogó.

²⁵ Geté yaq Pol matev eqeieqei neka qakeza kha nøzøgim matev neka Mbumbukiam-qa manqa ovøyam khøuwa-qa yaq-te gendo-ein, ndøgo tøgeav, yaq Filiks møe ndøgo, gembo-ein, "Ságl! Vøkhæqaváq. No nango tøtaqambé-akhá ndøgo, khøuwa eqeieqei tæzømet."

²⁶ Filiks Pol-te, khøuwa andé kopoáv, manqat gekhofotumam, tendo-okhoat, yaq manqat vø-einimat. Zapa ndøgo, ndego moni ndøpazat-qa mbogoám. Yaq Pol ndego amba moni tembo-etoamin, yaq amba gønqonqotavín.

²⁷ Viav menas qame-navøem, yaq Filiks-qa iziz, Posius Festus ndøndáp, gaman ezoqam tegoat. Geté Filiks gewav, yaq Pol ndimbula-te sège-iváv. Zapa ndøgo, ndego Zu ezoqam khanakhanakh etoam-qa ndøgoám.

25

Pol Festus-te manqat ge-ovøyam

¹ Festus Zudia plovinat-te gefakhan, gaman ezoqam iz vøndap, yaq khøuwa misika-qa zita-te, ndego Sæzalia taon, ge-iváv. Yaq Zelusalem taon-té genøqavíg.

² Yaq Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda neka Zu megetapak, Pol-qa yaq-te, manqa ndosøkuzømem te-te.

³ Yaq ndigu Festus áv gimboe-viømem nqægo: Pol Zelusalem taon-té geabetøndo-khofotáv. Ndigu nqánek manqat gimbo-einin, zapa ndøgo: Nakhóa livin-te ndøugu, ndigu Pol laelae-qa mbogoám.

⁴ Geté Festus yaq manqat gezø-qavøiu, "Pol ndimbula-te até gekhægoát, Sæzalia taon-te ndøgo. No avønín, é-ndæqaván.

⁵ Zogi megetapak bè-apét, no namba. Yaq ndigu manqat ndøgo, timó-søkuzømem, Pol-qa yaq-te, av ndego unimanqatin manqa-zapazapa te:goat."

⁶ Festus khøuwa ande av ten o eit ndægo, Zelusalem taon-te geqovezam, yaq Sæzalia taon-té genøveséz. Yaq khøuwa nøme qandopave, ndego manqa ovøyam khoev-te, teqa qonam nonqo-té genøqóm. Yaq manqat ndøkhofotáv. Pol bêtøndo-ituím.

⁷ Yaq Pol gendo-on, ndigu Zu ezoqam, Zelusalem taon-te ginduzav, gè-ogitøvém, neka teqa manqa vøšøkuzømem. Manqa-zapazapa kandakandá gimbo-søkuzømem. Geté ndigu kopømba mbaín gi:zømas, av nqægo, tíqa manqat unimanqatín.

⁸ Yaq Pol gezø-qavøiu, “No Zu ezoqam-qa khafeap o Mbumbukiam-qa khoev-qa khafeap o Siza, ndego Lom kawa ezoqam kandambaqape, teqa khafeap kopo nqawateáv.”

⁹ Festus ndigu Zu ezoqam khanakhanakh etoam-qa ndøgoám, yaq Pol gembo-ein, “Poev taqagoat, yaq ni Zelusalem taon-té qazínø-niáv. Yaq qoqa manqa ovøyam ndøgo, tømøqá-ewág.”

¹⁰ Geté Pol yaq gembo-qavøiu, “No poeveáv, tænav. No ndakin Siza-qá manqa ovøyam-té qatø-itán. Yaq noqa manqat yoge qabegó nqanek. Qo mòqote-qatéq, no Zu ezoqam-te, manqa-zapa-qase goneáv.

¹¹ No amba unimanqatín manqa-zapa kandambaqape tægonín, ta zapaya no løvøte tæqeivin, yaq ság, ambá kopømbá, no tænanimín. Geté nginik Zu ezoqam, noqa manqa-zapa-qase qeiviáv, manqa nginø-møvøet. Yaq ezoqa kopømba mbaín, no tíqa zenda-te sa tiveem. Yaq nakémbá, no áv qanømbe-pøe nqægo: Noqa manqa ovøyam, Siza ekezan be-ewág, ndego Lom manqei-ge kawa ezoqam kandambaqape.”

¹² Yaq Festus tegi zøtezat ezoqam namba, manqa gumu-vøovømem, ndego Pol áv gembø-ein nqægo, “Qo Siza-te okho-qa qogoám, ndego qoqa manqa ovøyam te-ewag. Yaq ság. Qo Siza-té qonøqáv.”

Pol Aglipa neka Benis, tíqa megemege-te gindu-ituím

¹³ Khapé outøpøteáv, kawa ezoqam Aglipa, tegu yakhasuk namba, Benis, Sæzalia taon-té ginøfakház, Festus-te okha vøzav.

¹⁴ Ndigu andé møe-mbá sege-qovezám ndøgo. Yaq Festus, ndego kawa ezoqam, Pol-qa yaq-té gene-omát. Gembo-ein, “Filiks gewav, yaq ndego ezoqa kopo ndø-iváv, ndimbula-te ndøgo.

¹⁵ No Zelusalem taon-te qæmat, yaq Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda neka Zu megetapak, manqa ndøšøkuzømém, teqa yaq-te. Ndigu no áv ginømbe-einím nqægo: Løvøte-té qabatøvé, teqa manqa-zapa zapaya.

¹⁶ Geté no áv qazømbe-ein nqægo, ‘Ni Lom bawan-ak, matev mbaín, av nqægo, ezoqa tíqa zenda-te sa teiveem, ndigu manqa gimbo-søkuzømemín. Geté ndego khøuwa eqeieqei bëmbo-etoám, ekeza manqat tezo-ovøyam.’

¹⁷ Yaq ndigu nqanek ginduzav, no khøuwa nøme sisindøvepøteáv. Geté khøuwa nøme qandopave, no manqa ovøyam qonam nonqo-té qatoqóm, neka Pol itui manqat vøe-ein.

¹⁸ Yaq ndigu Zu ezoqam teqa manqa gisøkuzømem, ndigu ambá av nqægo, manqa-zapazapa kandakanda me-manqatám, av no qate-matavupam.

¹⁹ Geté ndigu sa ekeza Mbumbukiam vizap matev-qa yaq-té gini-manqatám, neka ezoqa nøme-qa yaq-te vøe-manqatam, ndego genanim, ndego iz nqambogo, Yesu. Teqa yaq-te, Pol áv gene-manqaté nqægo, ‘Ndego ndekhandi:vát.’

²⁰ No nøtenateav qagoam, no manqa qæf ande áv khatéqeiv, taqa yaq-te, yaq no Pol áv qambø-ein nqægo. Poev tømboqoat, yaq ndego kopømbá, Zelusalem taon-té genøwáv. Yaq ni teqa manqat ndøgo teimømbø-ovøemém.

²¹ Geté Pol poeveáv, yaq ge-ein, ‘Lom kawa ezoqam kandambaqape, ekezan be-ewág, noqa manqa ovøyam.’ Yaq nakémbá, no áv qate-vøováv nqægo: Pol ndimbula-té geabetøkhæ-utøvé. Yaq khøuwa eqeieqei tømø-khantaz, no Siza-té qatø-khofotáv, ndego Lom kawa ezoqam kandambaqape.”

²² Yaq Aglipa Festus gembo-ein, “No ndego ezoqam, manqat nøkezan yoge-qa nombogó.” Yaq Festus gembo-qavøiu, “Qanimáv. Qasun qombó-ewág.”

²³ Yaq khøuwa nøme qandopave, Aglipa neka Benis, tñifakház. Ndigu khakheinam kandambá go-gonem, ndabua qaniqaním vø-uzam neka agiwa-qasis khagi-us vø-qanabam. Ndigu pindap khoev-te, nakhag ezoqa kandakanda neka taon megetapak namba sugumu-óz. Yaq Festus, Pol itui manqat ge-ein, tindu-ituím ndøgo, mokho-te vøu-on.

²⁴ Yaq Festus áv gene-ein nqægo, “Nigi kawa ezoqam Aglipa, neka zo ezoqa ate nqazøte-go, nqazo-waniap. Ezoqam ngének, teqa yaq-te, no Zu ezoqam ate ndigu, Zelusalem taon-te neká nqanek taon-te, ginømbe-pouwe. Ndigu áv gini-akhayám nqægo: Ndego yage khapé bembøe-sekètét.

²⁵ Geté no teqa manqa-zapa-qase qeiviáv, ta zapaya ndøgo, ezoqa løvøte-te nqazi-abam. Geté ekezan qambo-pøovam, teqa manqa ovøyam manqat, Lom kawa ezoqam kandambaqape te-ewag, yaq no matavap áv qatevé nqægo: Ndækhofotáv, te-te ndego.

²⁶ Geté sa ndøgo. No nðtenøtenák, gekha manqat nópeawám, nigi kawa ezoqam kandambaqape-te tækhofotav, teqa yaq-te. Yaq nakémbá, no ngenek qoqá megemege-té qatøndo-itú, qo nigi kawa ezoqam Aglipa, neka zo ezoqa ewaqape-qa megemege-te, zo nqazo-waniap. Yaq teqa manqat tiziyogem, no kopømbaqapé, pepa tæpeawam.

²⁷ Soqain ndøgo, no ndimbula ezoqam, Lom taon-te tækhofotav, gete ovøyam manqat eqeieqei khofotøveav tøgoat, teqa yaq-te."

26

Pol Aglipa-te manqa ge-ovøyam

¹ Yaq Aglipa Pol gembo-ein, "Qo kopømbaqapé, manqat toqo-ein, qakezan-qa yaq-te."

Yaq Pol zenda ndø-eqá, manqat vøngaz, ge-ein,

² "Nigi kawa ezoqam, Aglipa! No khanakhanakh kandambá, qoqa megemege-te, no manqat tæ-ovøyam, Zu ezoqam-qa manqat ate ndægo-qa yaq-te, ginø-søkuzømem.

³ Qo Zu bawan-ak-qa matev ate ndægo-qa yaq-te, qateqat kandambá. Até ndøgó-a, manqa gi-itumbumatum. Yaq nakémbá, no áv qataqambe-viám nqægo: Noqa manqat qonø-ewág. Aiyav-té.

⁴ Zu ezoqa ewaqape, noqa yage ate ndægo møndæzøtéz, no nøkeza manqei-te qæyagam, no khapelavøqase qategoam, yaq taqa zita-te, no Zelusalem taon-te vøe-yagam.

⁵ Ndigu møndæzøtéz. No Felisi ezoqam nogoám, neka khafeap matev ate ndægo vøembø-pavam, av Felisi ezoqam gi-goatun. Ndigu tøzø-pøovat, yaq gé-unimanqatiním qo-te.

⁶ Yaq no ndakin nqanek manqa ovøyam-te, ta zapaya nqánek qate-itán, Mbumbukiam-te nqatotana, matev tøfakhan, av ndego nigi atanakha-zapazapa-za-te manqa mbusa ge-ve.

⁷ Zu ezoqam-qa khagua bawan tuelv, ndigu Mbumbukiam pappave neka lovølova ndimbovizap, te-te ndego, até taqa yaq-te nqánek gonotazá.

Nigi kawa ezoqam! Ta matev ndøgo, no nqæ-unimanqatinat, tøfakhan, ta zapaya nqánek, Zu ezoqam, no manqa ginø-søkuzømem.

⁸ Yaq gekha zapá, zo ndozo-matavap, av nqægo, kopømba mbain, toqo-unimanqatin, Mbumbukiam løvøte ezoqam, nqawa tekhandi:z?

⁹ Até nó-a, qæmatavupam, no ndigu ezoqam, Yesu Nazalet-ak ndimbopaev, bånøtokáz. Yaq no matev kandakandá qæmatønumat, teqa iz voat nonqo.

¹⁰ No áv qate-matønümám, Zelusalem mokho-te. No Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda-qa iz-te, Mbumbukiam-gi ezoqam kopoáv, ndimbula-té qatø-nqeisumám. Yaq ndigu pakhapakha khaneam-qa gizøgonin, no nó-unimanqatinin.

¹¹ No ndigu Zu ezoqam-qa guliguli khoev vinivinimba-te, yaq-fia nqosøgeap nøzø-etoumám, tiqa Klisten matev zapaya. Yaq no ndigu amba nøzøembe-khakhazumám, tiqa unimanqatin Yesu-te, beté-ivøvem. No mbøni nqosøgeap kandambá, qanøgoam ti-te. Yaq no ndigu, até taon vinivinimba qambaqape-té-a, møezøpavám, vøe-ngiæzotam."

Pol emanqat gezø-votot, ndego ande av kenè-Klisten-ev

¹² "Yaq khøuwa nøme, no Damaskus taon-té qatømát. No ndøgo ambá Klisten ezoqam nømøndo-gavemín. Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda-qá iz-té qatømát. Ndigu tikhofotøném.

¹³ Nigi kawa ezoqam, Aglipa! Ta khøuwa-te ndøgo, no nakhoa-te qæmat, ande áv khøuwa muín ndægó, no waev bæbæs-qape nøqeív. Ta waev-qa bazaføgakh, møndølvú, khøuwa tatas-qa waev. Yan-té qandovís, no vøgutun, até ndigú-a, ezoqa nøme namba qati-apat.

¹⁴ Yaq ni ezoqam ate qatigoam, manqei-té qeitø-o:án. Yaq no manqa wag mba noto-ewág. Ndøgo noqa Iblu manqat-te, áv qane-eín nqægo, 'Sol! Sol! Gekha zapá, no ndoqo-ngiænotet? Kopømba mbain, tae viæge toqopam.'

¹⁵ Yaq no qambobevap, 'Kándambaqape. Qo khoqonø-goam?'

Yaq Evezøza gendo-qavøiu, 'No Yesú. No ndégo, qo ndoqo-ngiænotet.

¹⁶ Møgo-itán! No nqánek qataqambe-fakhán. Qo nøveatq. Qo nogé sasae ezoqam neka bøi vizu ezoqam qógoát, neka ezoqa emanqat voqozømbé-vototupát, matev ndøgo, no-te qoqoqeiv neka nøme ndøgo, no vaev-te tøte-qamekhæmit.

¹⁷ No qogi ezoqam neka bawan vini-ak-té qatø-khofotáq. Yaq ndigu qo ngiæqoat-qa tigoat, no ndækhandi:q.

¹⁸ Qo ndigu bøi qozø-mboqoá. Yaq ndigu bøivun zitá giabiti-wuøém, neka waev-te betèqambuz. Neka Saitan-qa bazaføgakh, tiabiti-ivøvem, Mbumbukiam-te betènzaz. Yaq

ndigu no mokho-te, manqa-zapazapa segezó-navóém, neka vó-nogi-ezoqam-ēz, ndigu ezoqa nõme namba, no ndi-unimanqatinat.’”

*Pol ekeza nõmendim sasae-qa yaq-te ge:zõmas
(Kel 9:1-19; 22:6-16)*

¹⁹ “Nigi kawa ezoqam, Aglipa! No nõnek umingiap sanqaweáv, Mbumbukiam-te qandowav. Manqa o-mba nõmbõendáp.

²⁰ Yaq no até qatõndego, Damaskus taon-té ndõgo, Mbumbukiam-qa Manqat nõmendim vøengaz. Taqa zita-te, no Zelusalem taon-té qatõnáv neka Zudia manqei ate ndægo vøe-okhoam, neka até bawan vini-ak-té-a, vøe-okhoam. No ezoqa áv qate-zõmesímám nqægo: Manqa-zapazapa matanam, zitá giabiti-wuõém, neka Mbumbukiam-te bêqambuz. Yaq tiqa matev mokho-te, ndigu ndimatanam, áv giabiti-zõmás, ndigu ùnime-qambúz, Mbumbukiam-te.

²¹ No Zu ezoqam, Mbumbukiam-qa khoev mokho-te, ta zapaya nqáneki gini-mõvõnonám, neka lambe-qa võnõgoam.

²² Geté Mbumbukiam, no oskia nõtõkeám. Yaq nakémbá, no até ndakin-a, ezoqa iz-akhayapak neka khokho ezoqam-qá megemege-té qatoyá, neka nqatè-zõmesím. No ezoqa sa nqáneki qate-zõmesím, av Mozes neka Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam gi:manqatam, matev tõfakhanam.

²³ Ndigu áv gini-einím nqægo: Ndego Mesaya, Mbumbukiam geve, ni tekhandi-n, nõqosõgeap ndõndáp, võnaním. Yaq lõvõte-te, bugukhokhof ndégo tenõsuzám. Yaq ndego Zu ezoqam neká bawan vini-ak-te, waev ndõndáp.”

²⁴ Pol nõnek manqat ge-ein, yaq Festus gèmondõtáv, vø-akhao. Gembo-ein, “Pól. Qo kandaniáp. Qoqa qateqat ndape kandambaqape nandav, qõte-kandaqaním.”

²⁵ Geté Pol gembo-qavõiu, “Nigi kandambaqape, Festus! No ambá av nqægo, kandaniáp. Manqat nqæmanqate, unimanqatin neka mokho-ús.

²⁶ Ngenek, nigi kawa ezoqam, Aglipa, mõndæ-otév, manqat no nqæmanqate. No kopõmbaqapé, bavokhó sæmbõé-manqatát. Matev ate ndægo, no nqate-manqate, ngenek ábe-ewagám. Zapa ndõgo, ta matev ndõgo, ambá av nqægo, khonoam-té qanõ-fakhanám.

²⁷ Nigi kawa ezoqam, Aglipa! Qo Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam-qa manqat moqó-unimanqatin? No mõtenõtén. Qo mõgo-unimanqatin.”

²⁸ Yaq Aglipa Pol gembo-ein, “Ge qó, ndoqo-matavap, qoqa manqat-te nandav, no nakhamas-te ndæ-Klisten-en?”

²⁹ Yaq Pol gendo-qavõiu, “Nakhamas-te ó aiyav-te. No Mbumbukiam, áv qambõe-viám nqægo: Qo mbá mbá. Geté até ezoqa ewaqapé-a, ndakin noqa manqat ngi-ewaget, zo áv tõnegó, av no nqate:go. Geté auli sen ndigu, no ginõmbe-mopõvõmem.”

³⁰ Yaq ndego kawa ezoqam, Aglipa, neka gaman ezoqam Festus neka ndugu Benis, ezoqa ewaqape namba, sùgumu-umiáz.

³¹ Yaq bavokho gizav, ndigu yaqyaq-a gibond, “Ngenek ezoqam manqa-zapa-gase goneáv, ta zapaya ndõgo, ezoqa lõvõte-te nqazi-abam neka ndimbula-te nqazi-nqeisam.”

³² Yaq Aglipa Festus gembo-ein, “Qo ngenek ezoqam ambá soqo-nqonqotavín, ndego ekezan poeveav tõgoni-n, Siza teqa manqa ovõyam manqat te-ewag, ndego Lom kawa ezoqam kandambaqape.”

Pol Lom taon-te gewav

27

27:1-28:15

Pol gesõkuz, Lom taon-te gemat

¹ Khõuwa qandap, ndigu gizavem, ni Itali manqei-te teimõtini-n, yaq Pol neka ndimbula ezoqa nõme, nakhag kawa nõme-qá zenda-té ginõ-áb. Teqa iz Zuliés. Ndego Lom kawa ezoqam kandambaqape-qa nakhag bawan mokho-té gunu-sasaetám.

² Palai khagua mõndõbõetám, ta pu-te ndõgo. Khakheitáp. Adlamitium taon-té qandowáv. Yaq Asia plovins-te, pu vinivinimba-te tõkeam-qa ndõgoám. Yaq ni teitõ-ketám ndõgo, või-sõkuzim. Ezoqa nõme mõndõgoám, ni namba. Ndego Tesalonika taon-ák, ndõgo Masedonia plovins mokho-te. Teqa iz Alistakús.

³ Khõuwa nõme qandopave, ni Saedon taon-té qeimõ-fakhán. Yaq Zulies, Pol tanakh mbogó. Ndego sègemboták. Ekeza zifuap-té genõwáv, ndigu loge gigiap neka gekha gigiap nõme bembõ-etõmem.

⁴ Ni nqawa qeisõkuzim, yaq khamõe sa ni-té qandofeá. Yaq ni Saiples manqei bawa niti-otán. Sèitõ-guguyát.

⁵ Yaq ni qeitu-qantavat, anana-mba ndøugu, Silisia neka Pamfilia manqei sa nakeamo-te vøtikhatøvem, yaq Maela taon-té qeimø-fakhán, Lisia manqei-te ndøgo.

⁶ Ta taon-te ndøgo, ndego nakhag kawa ezoqam, palai khagua nøme ndøqeív. Aleksandlia taon-té qandowáv. Itali manqei-te teiti-qa ndøgoám. Yaq ndego ni tenø-itúmb ndøgo, vøimøguv.

⁷ Qeísøkuzim, yaq khøuwa kopoáv, ni aiyav-té qeítø-teitát. Yaq Naides taon qatikhatoumat, ni ambá seiteitatin. Geté kopømba mbain. Zapa ndøgo, khamøe gèqavønotám. Yaq ni Salmone manqei luát qeítø-qantáv, Klit manqei bawa-te ndøgo.

⁸ Yaq seítø-guguyát. Geté føgakh-mbá qeítiamát, atema vaev-te khagua pu nøme-te vøimø-fakhan. Ta pu ndøgo, iz Pu Mbomambaqapé. Lasea taon avønin-té qagó.

⁹ Ta-mba av nqægo qati-teitavun, ni khøuwa kandambá qeingiæzotavun. Zu ezoqam-qa khøuwa, ndøgo lou logemav matev gigoatun, é-møndømu-nasinim, yaq mbe viav vøngaz. Yaq ndakin Pol ezoqa áv genegugúb nqægo,

¹⁰ "Láo. No áv qateqeivi nqægo: Ni sa tizi-teitit, yaq ni matev føgakh-qape zimøqeivim. Ni nqanek palai khagua neka gigiap giníngiú. Geté ta-mbá mbá. Até niqá khandí-a, kopømbá, sa tømø-navøem."

¹¹ Geté ndego nakhag kawa ezoqam, Pol-qa manqat gè-ogí. Yaq palai khagua eve neka nøzøgim ezoqam-qá manqat ndøndáp.

¹² Zapa ndøgo, ta khagua pu ndøgo, qanimáv mbá, qozøqozaq viav khøuwa-te, khagua tøbøetat, mbe qafakhanumatun. Yaq nakémbá, ezoqa kandambá, nqawa søkuzam-qa ndøgoám. Kopømba tøgoat, ambá Finiks taon-té ginøteitín. Taqa khagua pu, Klit manqei bawa-te ndøgo, khøuwa sininim-té qavé. Nøme ndøgo, nakeamo zenda-té neka nøme ndøgo, yogea zenda-té. Yaq ndøgo kopømbaqapé, qozøqozaq khøuwa-te, khagua tøbøetupat.

Mbe qandofea

¹³ Yaq sa niqa yogea-te ndøgo, khamøe-qase qandofea, palai khagua sasae ezoqam, áv gini-matavupám nqægo: Kopømbaqapé. Seitínim, av manqat gi-einim. Yaq anølap sège-khatobumim, vøi-søkuzim. Yaq ni Klit manqei bawa uni avønin-té seítø-guguyát.

¹⁴ Geté nqova mbain, sa manqei bawa ndøgo, mbe-qape ndofeá. Taqa bazaføgakh kandamba tantáv. Mbe av nqægo, Khøuwa Fakhanam Yogea Zenda Mbe mbo-akhaemám.

¹⁵ Mbe ndøgo, khagua qanqagam, ni kopømba mbain, eqeieqei níteit, teimbøe-qatazet. Yaq ság. Khamøe ni qavevendumat, sèimbøkhae-takát.

¹⁶ Yaq Kauda manqei bawa-qase avønin-te qeítø-guguyat, ni khagua-qase eqawat-qa nigoám, ndøgo qei-itiat. Geté føgakh kandambá. Vaev-té qeítø-eqaném, ova vøitø-veem, sasa niløvønømem.

¹⁷ Yaq ta sasae ndøgo qame-navøem, ndigu sasae ezoqam, palai khagua tini-møpøvømem, tabetè-føgakh-a, neka palai vøføløzømem. Zapa ndøgo, ndigu møe ndøgoném. Soqain ndøgo, ndøgo Libia manqei avønin-te, ndivind bawa-te teitø-qavig, ibøkha mokho-te ngu-gu. Palai giføløzømem, yaq khamøe mba mbotakém, qavevendumat.

¹⁸ Geté khøuwa nøme qandopave, khamøe ndøgo qafegimam, sà tønø-khouwevtát. Yaq khagua keoge ezoqam, até gindigonem, gigiap khagua-te qøugeyam, gènqagimém, khagua vøvøyan.

¹⁹ Yaq khøuwa nøme qandopave, ndigu até khagua-qa sasae gigiáp-a, vønqagimem. Ekezan ndønqagimém.

²⁰ Yaq khøuwa kopoáv, ni nduku neká khøuwa zømetupøteáv, niqa nakhoa qeivi nonqo. Neka mbe sègemát. Khápumu-føgákh, qafegimam. Ni sèimbøkhae-ovøemém. Neka matavapøteáv, av nqægo, ndèiyagèt.

²¹ Ndigu ezoqam, khagua mokho-te gu:goam, khøuwa kopoáv, lou logemáv. Yaq Pol tiqa megemege-te ndo:go, tenø-itán ndøgo, vøzø-ein, "Zo noqa manqat ambá zøyogem. Ni Klit manqei, até bizindu-ivøvemín. Yaq nqanek matev føgakh-qape neka gigiap qasoqosoqoam, ambá gé:fakhanák ni-te.

²² Geté no ndakin nqazø-manqate. Zo ndøfofðgeáp. Zo ezoqa kopo gó:navøemák. Palai khagua mba ndøsoqá.

²³ No Mbumbukiam-gé ezoqám, neka te-mba ndégo tæmbovizáp. Yaq lova qapøistat, tege enzol ezoqam nøfakhán.

²⁴ Ndego áv genømbe-eín nqægo, 'Pól. Qo møe ndøgø. Qo ndego Lom kawa ezoqam kandambaqape, Siza, teqa megemege-te, ndøqomø-itán. Yaq nqá! Qo zapaya, Mbumbukiam até ezoqa ewaqapé-a, qo namba ndøzøte-guvi, ndøkhandí:z."

²⁵ Yaq nakémbá, lao, zo anøzi ndøgø. No Mbumbukiam, áv qate-unimanqatinát nqægo: Matev ndøfakhán, av genømbe-ein ndægo.

²⁶ Geté nqanek palai khagua, manqei bawa-qase-té qanótøun, vøtøkuvøem."

²⁷ Ni pula menas, Meditelenien ndaola-te qeitu-bøetam, yaq ta lova nøme ndøgo, ndigu khagua sasae ezoqam, av gini-matavupám nqægo: Manqei åbizimu-khatoém.

²⁸ Yaq mbag ndøføløzém, gigiap viniv vømøpøem. Igian qeivi nonqó. Yaq av giniqeiívím nqægo: Ibøkha-qa igian, 40 mitá. Geté nøme qeimø-kawamb, nqawa gimø-føløzem, taqa igian 30 mita mbá.

²⁹ Yaq ndigu ezoqam, møe ndøgoném, av nqægo, khagua andé nandi-té vømé-ngøovøem. Yaq ndigu khagua-qa okho-te, angølap ndønqagivemém. Angølap foá. Yaq paveat-qa ndøguligulimém.

³⁰ Yaq ndigu khagua sasae ezoqam, khokhozan-qa ndøgoám, khagua-qase ibøkha-te vøføløzem. Yaq ndigu ezoqa nøme, ambá gezø-matemateamín, av nqægo, ndigu ambá angølap nøme ndønqagevemémín, khagua mege-te ndo-go.

³¹ Geté Pol nakhag kawa neka nakhag ezoqa nøme gezø-ein, “Nginik khagua sasae zøtezat ezoqam, nqanek khagua-te guveav tøgoat, yaq zo zøyageák.”

³² Yaq ndigu nakhag ezoqam, até gindigonem, khagua-qase-qa mbag vøqogømem, ibøkha-te vøbøi.

³³ Yaq qanaqanus lovølova-ús, Pol ezoqa ewaqape, av gezømbe-eín nqægo, “Zo lou mðzológ. Zapa ndøgo, zo pula menas sa qazo-qovezumam, zo lou eqeieqei logemáv.

³⁴ Yaq nakémbá. No nqazø-pouwe. Zo lou zológ. Zo bazaføgakh, bözøndo-qaván. Yaq zo soqain-qase, zomø-qeivimák.”

³⁵ Pol nqanek manqat ge-ein, yaq ndego flawa ndøndapáz, ezoqa ewaqape-qa bøi-te, Mbumbukiam ike manqat vømbø-ein. Yaq gèmbeszó, louzi vøngaz.

³⁶ Yaq ezoqa ewaqape, tiqa mokho-te, é-qazø-eqieqeitát. Yaq até ndigú-a, lou vølog.

³⁷ Ni ezoqam, palai khagua-te qeitu-guvam, kandambá. Ate qatigoam, 276.

³⁸ Ezoqa ewaqape lou gumulog, qazø-ewez, yaq wit ndigu, khagua-te gu:geabam, gèngaqivemém. Khagua betévøyan.

Palai khagua qamø-ngøovøem

³⁹ Yaq qanaqanus qandopave, khagua keoge ezoqam, manqei ndøqeiívím. Geté ndigu amba me:matøvemém. Geté ogewe giqeiívím, manqei ge:v qagoam, ndigu matavap, av giniveém nqægo: Palai khagua, sa ge:v-té qabenø-qavíg.

⁴⁰ Yaq angølap gi:zøitam, mbag gèqogém. Yaq ndaola-té sege-zuvøzém. Yaq mbag ndøgo, khagua nøzøgim nonqo-te qaløvøtupam, sège-føløzømem, neka palai ndøgo, mege-te qo:løvøtupam, vøvøndøzem. Khamøe ambá manqei ge:v-té qanø-ziandamín.

⁴¹ Geté livin-qase ndøugu, ibøkha mokho-te, nandi bawa mu:zavám. Yaq khagua mege, nandi-té qano-qavíg, vømøføgakh. Kha khokhokeáv. Geté okho, khamøe ndømøkui MÁt, khagua ate ndægo vømū-møkuvøem.

⁴² Yaq nakhag ezoqam, ndimbula ezoqam, zitøge-qa ndøgoám. Soqain ndøgo, ndigu manqei-te titanqayam, vømø-khokhoním.

⁴³ Geté ndego nakhag kawa ezoqam, Zulies, Pol khandi:vát-qa ndøgoám. Yaq ndego gèzømbø-kháZ. Ezoqa ewaqape, ndigu tanqayam gi:zøteZ, ndego ibøkha-te vøvuam manqat zø-ein, bemø-tanqayam, manqei-te bemøqaqavam.

⁴⁴ Geté ndigu ezoqa nøme, tanqayam zøtezteav gigoam, khagua qaqageap-te fabam manqat zø-eín, manqei-te betè-tanqayam. Yaq av nqægo, ni ezoqa ate qatigoam, manqei-té qeimø-qaqavám, vøi-khandi:n.

28

Malta manqei bawa-te gigoam

¹ Ni manqei-te qeimøqa, yaq ni av qatiyogém nqægo: Nqanek manqei bawa, iz Maltá.

² Ndigu ezoqam, ta manqei-te ndøgo giyagam, matev eqeieqei nimatanám, vøkhatomb. Yaq gøina niløvutím. Zapa ndøgo, qæ ndølanqavát neka qozaq ndønqeiøvøem.

³ Pol gøina ndøpizumát. Yaq gøina geløvut, qawagim, te-tata ndøgo, wazeam ndongikáv, pingim-te vømbøtag. Wazeam av nge:go teqatag, yaq løvøte qøqéiv.

⁴ Yaq ndigu mo-manqei-aním, Pol gi-ometam, wazeam pingim-te gembo-følawam, av ginibønd nqægo, “Ngenek pepen ezoqám as ndøgoát. Unimanqatín. Ndego geoneáv, ibøkha-te. Geté ndakin, ndugu mbumbukiam nømu, ezoqam-te yaq-fia ndutaev, unimé-laváo.”

⁵ Geté Pol wazeam sège-vingitáv, gøinam-te sasa ndø-ogiu. Yaq ndego soqain-qase qeiviáv.

⁶ Ezoqa av gini-matavupám nqægo: Ndego ndømbo-tøpuí, o segébøiáv, vønaním. Yaq amba me:nqanqeiutápám. Geté Pol-te matev-qase fakhaneav qagoam, yaq matavap gè-enendém, gi-einím, “Ngenek mbumbukiám nøme ategó.”

⁷ Ta manqei avønin-te ndøgo, manqei nøme møndøgoám. Ndøgo Publius-qá manqei. Ngenek megeat ezoqam ndøgoám, ta manqei bawa-qase-te ndøgo. Yaq ngenek ni gèkhatómb, lou neka venanqei nonqo vøni-etoam. Khøuwa misiká.

⁸ Publius-ge eve, enqoni mbovinumám. Ngusum tatas neka emu mbogoám. Venanqei nonqo-té gebuvám. Yaq Pol tenwáv ndøgo, zenda vømbøeve, sasa ndøguligulim. Yaq ndego enqoni, sègembo-navøém.

⁹ Nqanek matev qafakhan, yaq até enqoni-us ezoqa nømé-a, manqei bawa-te giyagam, Pol-te vøndözav. Yaq enqoni sègezø-navøém.

¹⁰ Ndigu ni vizap kandambá ginigu. Yaq ni manqei nqawa qei-ivøvem, gekha gigiáp ndøgo, ni mbain qeigoam, ndigu sègeni-etoám.

Pol Lom taon-te gemøfakhan

¹¹ Ta manqei bawa-te ndøgo, palai khagua møndøbøetám. Khamøe viav qa-ogitat, ndøgo tømbegegéz. Aleksandlia taón qandovuáo. Palai khagua-qa mege-te ndo:go, Mbumbuk Qaqangeap-qá nqovønqova mo-goám.

Yaq khamøe viav qame-navøem, ni tötiketámb, vøi-søkuzim. Løvøyak misiká qeisokhoam, ta manqei bawa-te ndøgo.

¹² Yaq ni Silakus taon-té qeimø-tokhotáv, khøuwa misika vøimø-qovezam.

¹³ Yaq nqawa qei-ivøvem, ni Legium taon-té qeitøteít, vøimø-tokhotav. Yaq nøme qandopave, khamøe sa zita-té qandofedá, vøšøkutan. Yaq khøuwa menas mbá qati-teitát, Puteoli taon-te vøimø-fakhan.

¹⁴ Ta taon-te ndøgo, Klisten ezoqam møndøgoám. Ndigu gèkhatómb. Yaq ni pula kopó, ti namba qati:goam. Yaq nqawa qei-ivøvem, zapá qeitøniáv, atema Lom taon-te.

¹⁵ Ndigu Klisten ezoqam, Lom taon-te giyagam, manqat é-møndømø-yogém, av nqægo, ni Puteoli taon-te qeifakhan. Yaq ndigu ezoqa nøme, ni nømende-qa ndozáv. Andé qámbá, ginduzav. Nøme ndigu, ni Apius maket-té qeitø-qaqandám neka nøme, ta manqei-te ndøgo, vøi-qaqandam, Venanqei Nonqo Khoev Misika gimbo-akhaemam. Pol nginik ezoqa gezømet, yaq Mbumbukiam ike manqat mbo-ein, neka mbøni vømbøbøi.

Pol Lom taon-te, ezoqa Mbumbukiam-qa Manqat ge-zømesimat

¹⁶ Ni Lom taon-te qeimø-fakhan, yaq gaman ezoqam, Pol sègembo-takém, av nqægo, khoev eqeieqei-té géyagát. Geté nakhag ezoqa kopo møndømbo-goám, gembo-kewagam.

¹⁷ Yaq khøuwa misika-qa zita-te, Pol Zu megetapak zø-akhayám. Yaq gindupindam, ndego áv gezømbe-eín nqægo, “Tát-za neka ata-za. Noqa yaq-te, manqat nqánek: No manqei-zapa-qase goneáv, nigi ezoqam-te neka nigi atanakha-zapazapa-za-qa matev-te. Geté Zu ezoqam, no sège-møvønønám, Zelusalem taon-te. Yaq no Lom ezoqam-qá zenda-té ginøveém.

¹⁸ Geté Lom ezoqam ginø-sinøzumem, ndigu no nqonqotønat-qa ndøgoám. Zapa ndøgo, ndigu no-te manqa-zapa-qase qeiviáv, ta zapaya ndøgo, ezoqa løvøte-te ndi-abam, av Zu ezoqam noqa yaq-te qazømbe-pøovam.

¹⁹ Geté Zu ezoqam, tiqa manqat gèsanqawém. Yaq no nakhoa nøme qeiviáv. Yaq no áv qazømbe-eín nqægo: Ndego Lom kawa ezoqam kandambaqape, Siza, ekezan be-ewág, noqa manqa ovøyam manqat. Geté no ambá av nqægo, nøkeza ezoqam manqa nømøzø-søkuzám.

²⁰ No zo ta zapaya nqánek qazømbe-akhá, nqanek manqat tæzø-ein. No nginik auli sen, te zapaya ndego tinømbe-løvønøzat, ni Izlael ezoqam, Mbumbukiam-te nqazio-tana, tendokhofotav, ni tekhandi:n.”

²¹ Yaq ndigu gindu-qavøinam, “Zudia ezoqam, ni qoqa yaq-te pepa khofotøveáv. Neka nigi ezoqa kopo okhoeáv, ni-te, manqa vøqá-søkuzim, o qo zapaya, manqat soqain vøni-ein.

²² Geté ni qakeza manqat yoge-qa nigú, ande áv khoqotø-matavap. Zapa ndøgo, ni áv qatiyogé nqægo: Manqei-manqei ate ndægøt, ezoqa nqanek bawan ndakinak, manqa mbogevemátún.”

²³ Yaq ndigu Pol namba, khøuwa nøme ndøzavém. Yaq ta khøuwa-te ndøgo, ezoqa kandambá gindupindam, Pol ma ge:qotam. Yaq khøuwa gemat, qanaqanus atéma khagus, Pol Mbumbukiam-qá Megeat Matev-qá yaq-té gene-zømesimat. Ndego áv gezømbe-ovøemát nqægo: Mozes-qa guguna manqat neka Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam-qa manqat mokho-te, Yesu-qa yaq-te, møndø-peaomém. Yaq ndego ndigu Yesu-te khatoza-qa ndøgoám.

²⁴ Ezoqa nøme, møndø-unimanqatiním, Pol-qa manqat. Geté nøme ndigu, unimanqatin-teáv.

²⁵ Yaq ndigu ekeza mokho-mba, ponqombap ndøñqazém. Yaq sègezáv. Geté Pol ndigu bugukhokhof, äv gezømbe-eín nqægo, “Manqat ndøgo, Nqova Mbomambaqape zogi atanakha-zapazapa-za gezø-ein, Aezaya mokho-te, ndego Mbumbukiam-ge manqa vevezam ezoqam, nqanek manqat unimanqatín. Ndøgo äv qane-eín nqægo,

²⁶ Vøqáv, ndigu ezoqam vømøzø-ein:
Zo ndøzo-ewagát.

Geté manqa mokho zombó-ndapemák.

Zo ndøzo-kewagát.

Geté zóqeivimák.

²⁷ Zapa ndøgo, nginik ezoqam,
mbøni gèzø-føgføgakhám,
neka gea gèzø-tokeáp,
neka bøi ndíkøpøitáp.

Zapa ndøgo, ndigu poeveáv,
bøi ti:qeivat neka gea ti-ewagát,
neka mokho tindapem,
yaq no-te vøndé-qambüz,
no vøté-khakheinøvēm.’”

²⁸ Yaq Pol nøme gezø-ein, “Zo vøezøtéz. Mbumbukiam nqanek khandi manqat, ndakin até bawan vini-ak-té genø-khofotáv. Yaq ndigu ndøndapém.”*

³⁰ Ta khoev-te ndøgo, Pol viav menás geqotam, fia vø-aumam. Yaq gekha ezoqām ndigu, gindu-okhoam, sège-khatobín.

³¹ Ndego ezoqa Mbumbukiam-qa Megeat Matev neka Evezøza Yesu Keliso-qa yaq-té gene-zømesimám. Ndego manqat sège-manqatám. Ezoqam-qa møe goneáv. Neka ezoqa kopo ndego khazeáv.

28:26 28:26-27 Isa 6:9-10; Kel 25:13; 26:2, 6; 27:24; Lom 1:5
gipeaomem, manqat nøme ndøgó. Ta manqat nqáneq: ²⁹ Pol nqanek manqat ge-ein, yaq Zu ezoqam sègezáv. Izuzu manqa ndø-itumbumát. Manqa itumbam kandambá gigoat.

* **28:28 28:28** Baebol kopokopo nøme-te, Glik manqat-te

Lom Pol-qa pepa, Klisten bawan ezoqam-te, ndigu Lom taon-te giyagam

Megeat Manqat-qase

Nqanek pepa, Pol Lom taon Klisten bawan ezoqam-té genø-peawám. Ta khøuwa-te ndøgo, ndego Kolin taon-té gegoám. Pepa gumu-peawam, yaq Fibi mbo-etoám. Yaq Lom taon-te ngúnuk gundapát. Lom taon ndøgo, kandambaqapé. Itali manqei-té qagó. Gaman kawakawa-za ndógo tigoám. Klisten ezoqam ndigu, Lom taon-te gisøkhoam, nøme ndigu, Zu ezoqám, neka nøme ndigu, bawan vini-ák.

Nqanek pepa mokho-te, Pol taqa yaq-te ndógo tene-peawám, Mbumbukiam-qa bøi-te, ande äv khoqoté-ndaføyamba-ëq. Ndego äv gene-eín nqægo: Ezoqa ewaqape, manqazapazapa-ús. Neka ezoqa kopømba mbaín, Mozes-qa guguna manqat paev mokho-te o matev eqeieqei gone mokho-te, Mbumbukiam-qa bøi-te ti-ndaføyamba-ez. Geté Yesu ti-unimanqatinim, yaq Mbumbukiam tiqa manqazapazapa ate ndægo, segembøé-navøém, yaq ndigu teqa bøi-te vø-ndaføyamba-ëz. Yaq ndigu kopømbaqapé, yage ndakinak ndøndapém, Yesu namba vøe-yagát.

¹ No Pól, nqanek pepa nqæpeaomit. No Keliso Yesu-gé sasae ezoqám. No Mbumbukiam ndøveatán. Tegé u-anem nógoát. Ezoqa teqa Manqat Mbomambaqape nøté-zømesimát.

² Mbumbukiam é-møndo-eín, tegi manqa vevezam ezoqam mokho-te, nqanek Manqat Mbomambaqape, ndøfakhán. Mbumbukiam-qa Manqat mokho-té qapeawáp.

³ Nqanek Manqat Mbomambaqape, ekeza Yo-qa yaq-té qanegó. Manqei-qape-qa matev-te, ndego Deivid-gé zed.

⁴ Geté løvøte-te gendo-khandi-v, ta mokho-te, Nqova Mbomambaqape, ni äv qaninømánd nqægo: Ngenek Mbumbukiam-gé Yó, neka ndego bazaføgakh-qapé. Ndego Yesu Kelisó. Nigi Evezøzá.

⁵ Te mokho-te, Mbumbukiam kuku mbogoám no-te, neka no tege u-anem vøve. Yaq no bawabawan-te ate ndægo, ezoqa nó-itubít. Yaq ndigu tiabiti-unimanqatinim neka teqa manqat tiabiti-ndapém. Yaq Keliso-qa iz tåbete-eqawát.

⁶ Até zó-a, zo Mbumbukiam vøzø-akha. Zo ndakin Yesu Keliso-gí ezoqám.

⁷ Nqanek pepa zo-té qatø-peaomit, zo Lom taon-te nandozo-yage. Mbumbukiam kuku kandambá zo-te. Ndego zo ekeza ezoqam me:zæzá.

Mbumbukiam, nigi Tat, neka Yesu Keliso, nigi Evezøza, tiqa kuku matev neka sambi matev ndøgoát, zo-te.

Pol gepøgeapam, Lom taon-te tewav

⁸ Noqa manqat äv qaténgáz nqægo: No ike kandambá, noge Mbumbukiam-te, Yesu Keliso mokho-te, zo ezoqa ewaqape zapaya. Zapa ndøgo, manqei-qape ate nqægo, ezoqa zoqa unimanqatin-qa yaq-te, sùgumu-manqatét.

⁹ Mbumbukiam, te zapaya no kha sa nqæ-nqonqotøve, no ezoqa teqa Manqat Mbomambaqape, ekeza Yo-qa yaq-te nqate-zømesim, ndego mõndæ-otév, no oskia nøzø-guligulimatún. Khøuwa kopoáv.

¹⁰ Neka no ndego äv qambøe-vi:matún nqægo: Ndego poev tømbo goat, nakhoa bènø-mboqoá. Yaq notøndónáv, vaev-te, zo banøzømet.

¹¹ No vao kandambá zo-te. No zo zømete-qa neka Nqova Mbomambaqape-qa bazaføgakh etoam-qa nøzøgó. Zo unimanqatin-te, tønø-føgakhæz.

¹² Yaq no no namba tizi-goat, ni yaqyaq-a, niqa unimanqatin matev mokho-te, zita zítøpøzát, zo noqa zita vozó-tøpøzēm, neka no zoqa zita vøe-tøpáz.

¹³ Nøfuap! Zo vøezatéz, av nqægo: No khøuwa kopoáv, qæpøgeapam, zo tæzømet. Até zo mokho-té-a, noqa sasae-te, mokho bëfakhán, av manqei nøme-te qæfakhanumat. Geté gènømbe-paín.

¹⁴ No Mbumbukiam-qa Manqat, ezoqa ewaqape sà bazømbu-etoám, oskiá ndøgo, Glik bawan-ak o bawan vini-ak ndigu, neka oskiá ndøgo, zøtezat ezoqam o zøtezatav ezoqam ndigu.

¹⁵ Yaq nakémbá, no poev kandambá. Até zó-a, zo Lom taon-te nandozo-yage, Manqat Mbomambaqape nøtézmás.

Mbumbukiam eqeieqei ndigu tenezæzá, ndigu ndi-unimanqatinat

¹⁶ No mivi mbaín, nqanek Manqat Mbomambaqape-qa yaq-te. Zapa ndógo, ta mokho-te ndógo, Mbumbukiam-qá bazafógakh mu-sasaeát. Yaq gekha ezoqám ndigu, ndi-unimanqatinat, gékhandí-z. Nqanek khandi matev, bugukhokhof Zu ezoqam-té qanófakhán. Yaq vaev, até manqei vini-ak-té-a, vømøfakhán.

¹⁷ Nqanek Manqat Mbomambaqape mokho-te, ni Mbumbukiam teqa matev eqeieqei-qape nivevezám. Ta matev eqeieqei-qape nqánek: Ezoqa teqa bøi-te, unimanqatin matév gini-ndaføyamba-ezát. Unimanqatin matév qane-ngazøngazám neka unimanqatin matév qame-kopømba-ín. Taqa yaq-te, Mbumbukiam-qa Manqat, áv qane-peawáp nqáego, “Ezoqam ndógo tené-ndaføyamba-év, te-unimanqatintat. Yaq géyagét.”

Mbumbukiam qaqa tenógó ndógo, ndigu ndisanqawe

¹⁸ Nqanek manqat, Mbumbukiam ni eqeieqei ndenæna, ni nqazi-unimanqatinat, ndógo gigiap-qaqé. Zapa ndógo, Mbumbukiam, ndego yan-te ngo-yage, áv gene-vevezám nqáego: Ndego qaqa kandambá. Ezoqa ndigu, ndisanqawe neka manqa-zapazapa ndimatanam, neka ta mokho-te, unimanqatin manqat sa nditokhonam, ti-te ndigu, Mbumbukiam yaq-fia ndótá.

¹⁹ Zapa ndógo, ndigu Mbumbukiam-qa yaq-te, møndæzøté-z. Ndego ekezan møndøzø-vøndøyám.

²⁰ Unimanqatín. Ezoqa kopømba mbaín, Mbumbukiam te-omet. Geté Mbumbukiam manqei-qape ande ge-khakheinam, atema ndakin, gigiap ate ndægo, gekhakheinam, ni áv qani-nømendím nqáego: Ndego bazafógakh-qapé, miavmiáv, neka ndego unimanqatin Mbumbukiám. Yaq nakémbá, ezoqa kopømba mbaín, timanqatat av nqáego, “Ni manqa-zapazapa goneáv, zapa ndógo, ni Mbumbukiam-qa yaq-te nítinøtenák.”

²¹ Ndigu Mbumbukiam møndæzøté-z. Geté ndigu matavapøteáv, av nqáego, ndego Mbumbukiám. Neka ndigu ndego vizupáv. Neka ndigu te-te ike manqat manqatemáv. Yaq tiqa matavap møndøzø-mokho-mbaín. Tiqa mokho-te, matavap eqeieqei mbaín. Bøivun mu-nqeitám.

²² Ndigu ekeza kha, matavap loloakh-us mevewé. Geté tiqa matavap, møndøzø-livilivisám.

²³ Tiqa matev, mokho mbaín. Zapa ndógo, khandi miav-ak Mbumbukiam, ndigu vizupáv. Geté tae khøuwiap bugug vinivinimba mbovizáp, ekezan ndikhakheinam, bugug kopømba ande av ezoqam ndi-gu, vaev-te tipakhaez, o pipisi ndi-gu o søvakha gigiap ndi-gu o gigiap ndivisigiap ndi-gu.

²⁴ Yaq nakémbá, Mbumbukiam sègezø-iváv. Ndigu manqa-zapazapa, sà bematønùmít, av ndi:qovetu. Yaq tiqa mambe matev-te, izuizu kha soqaqape-té giabenø-veém, neka yaqyaq-a mivi beté-etoam.

²⁵ Ndigu unimanqatin manqat, Mbumbukiam-qa yaq-te, gè-ivøvém, khavozam manqat vømbo-paevem. Ndigu gigiap mba mbovizáp, Mbumbukiam gekhakheinam, neka taqa iz ndimbø-ēqāwāt. Geté Mbumbukiam, ndego gigiap ate nqáego gekhakheinam, ndigu vizupáv. Geté teqa iz, miavmiav, bèto-eqawát. Amén. Nqanek manqat unimanqatín.

²⁶ Mbumbukiam zita gi:wuowem, yaq ndego sègezø-iváv. Ndigu mivi matev, sà tiabiti-matønùmít, av ekezan ndi:qovetu. Sakheis nøme, nøkenøkem matev eqeieqei, gè-ivøvém. Yaq izu sakheis mambe matev ndøgoatún.

²⁷ Yaq até anganá-ya, ezoqa nøme, nøkenøkem matev eqeieqei, gè-ivøvém, sakheis namba. Yaq tiqa poev, ndógo ekeza mbøni mokho-te ande gøinam me ndøwageap, angana nøme-té qanø-okhoatún, yaq ndigu izu angana mambe matev vøgoatun. Ta mokho-te ndógo, ndigu mivi-qape ndø-ndapemín. Ndógo tiqa matev-qá yaq-fiá.

²⁸ Ndigu ezoqam, gèzømbo-qasi:v. Mbumbukiam-qa yaq-te matavapøteáv. Yaq Mbumbukiam ndigu tiqa matavap soqøsoqa-té genøziváz. Matev sà tiabegó ndógo, eqeieqei mbain ndógo.

²⁹ Ndigu tiqa mokho-te, manqa-zapazapa vinivinimba gèmøzø-tøtvøyám. Ezoqa soqaqape-te abam matev, neka gigiap qovetu matev, neka ezoqa ngenøgim matev, neka ova matev, neka ezoqa pakhapakha khaneam matev, neka nøfee matev, neka khavozam matev, neka ka awam matev, ndigu khåpe zømbe-khouwév. Ndigu manqa ndøgeve:matún,

³⁰ neka manqat soqøsoqa vømanqatatun. Ndigu Mbumbukiam gèsanqawé. Ezoqa nøme gèvøozotatún neka ekeza mokho-mba vøe-khambuvupatun neka ekeza kha vø-eqatatun. Ndigu manqa-zapazapa nøme matanam-qa ndøvawatún. Neka ndigu evøndipakha-qa manqat pøpøvumáv.

³¹ Ndigu matavap eqeieqei mbaín. Manqa mbusa giveemin, yaq ndigu matev gonemáy, av gi-eininim. Ndigu kuku matev mbaín neka tanakh matev mbaín, ezoqa nòme-te.

³² Mbumbukiam-qa Manqat, áv qane-manqaté nqáego, “Gekha ezoqám ndigu, matev av nqáego gigoatun, ndigu bèpakhaéz.” Ndigu nqanek manqat mòndæzøtéz. Geté manqazapazapa sègegoatún. Geté ta-mbá mbá ndøgo, ekezan manqazapazapa ndimatanam. Ndigu até ezoqa nòmé-a, zita zøtøpazét. Matev áv tiní-matønumát.

2

Mbumbukiam-qa manqa ovøyam matev eqeieqei

¹ Qo gekha ezoqam, ezoqa nòme-te manqat ndoqo-møvøyam, qo kopømba mbaín toqo-matavupat, av nqáego, qo qakezan, manqazapa mbaín. Zapa ndøgo, matev nòme, taqa yaq-te, qo ezoqa nòme-te manqat ndoqo-møvøyam, qo qakezan mòqogooatún, av ndigu ndi:matanam. Yaq até qó-a, manqazapa-ús.

² Ni mízi:nøtén, Mbumbukiam ti-te ndigu, yaq-fia ndetawat, ndigu matev soqøsoqa ndimatanam, ndøgo eqeieqei.

³ Yaq ge qó, ndoqo-matavap, qo qakezan matev av ndoqote-matanam, av ezoqa nòme-te manqat ndoqote-møvøyam, yaq qo Mbumbukiam-qa yaq-fia taev-te, ndoqóvuaq? Av taoká. Qóvuaqák.

⁴ Neka ge qó, Mbumbukiam-qa kuku matev kandambaqape neka tanøtanakh matev neka aiyaiyav matev qo-te, geqambó-qasi:v? Neka qo qeiviáv, av nqáego, Mbumbukiam qo teqa kuku matev mokho-te, qambuqan-qa ndeqago.

⁵ Geté qo ùni qote-føgakhæq neka geqambo-qasi:v, toqoqambuq. Yaq ta matev mokho-te, qo Mbumbukiam-qa qaqa, qo-te ndømbogo, qòkhouwevtét. Yaq ndego, ta khøuwa-te ndøgo, teqa qaqa tøndovea, qo-te yaq-fia áv tenétá. Ta khøuwa-te ndøgo, ezoqa ewaqape tinøqveivím ndøgo, teqa manqa ovøyam matev eqeieqei.

⁶ Mbumbukiam ezoqa ewaqape, yaq-fia áv tezømbé-etoám, av ndigu ndi:matanam.

⁷ Ti-te ndigu, matev eqeieqei matanam-te bazaføgakh ndi-asøzu, neka yage qanimav-qape-qa ndivave, Mbumbukiam namba, neka megemege-te ndo:go, iz akhae kandambaqape neka khandi vaev mbain ndape-qa ndigu, ti-te ndigu, Mbumbukiam khandi miavmiav zø-etoám.

⁸ Geté ti-te ndigu, ekeza kha mba ndi-qeivi neka unimanqatin manqat ndisanqawe neka matev soqøsoqa ndimbopaev, Mbumbukiam qaqa zøgó neka yaq-fia vøtá.

⁹ Ezoqa ewaqape, ndigu manqazapazapa ndimatanam, viniv-qape neka mbøni vaev matev zøfakhanám. Bugukhokhof Zu ezoqám. Geté até bawan vini-ák-a.

¹⁰ Geté ti-te ndigu, matev eqeieqei ndimatanam, Mbumbukiam yage qanimav-qape neka iz akhae matev neka sambí matev zø-etoám. Bugukhokhof Zu ezoqám. Geté até bawan vini-ák-a.

¹¹ Zapa ndøgo, Mbumbukiam, ndego manqa ovøyam ezoqam eqeieqei. Ndego ambá av nqáego, yaq-mbá genøwavín.

¹² Matev av nqáego: Gekha ezoqám ndigu, Mbumbukiam-qa guguna manqat mbain ndigu neka manqazapa ndimatanam, ndigu gésoqoéz, oskiá ndøgo, guguna manqat mbain ndigu. Neka gekha ezoqám ndigu, Mbumbukiam-qa guguna manqat ndøzøgo neka manqazapa ndimatanam, yaq Mbumbukiam ekeza guguna manqat mbópáev. Yaq yaq-fia áv tezømbé-etoám.

¹³ Zapa ndøgo, Mbumbukiam-qa bøi-te, ndaføyamba ambá ndigu tigu, teqa guguna manqat sa ndiyoge. Geté ndaføyamba ndigu tigu, teqa guguna manqat ndimbopaev.

¹⁴ Bawan vini-ak, ndigu Mbumbukiam-qa guguna manqat mbaín. Geté ndigu ezoqa nòme, matev sège-matønumatún, av guguna manqat ndæmanqate. Zapa ndøgo, oskiá ndøgo, ndigu Mbumbukiam-qa guguna manqat zøtezateav ndøgo, ndigu guguna manqat ndøzøgó, tiqa mokho-te.

¹⁵ Tiqa matev ni áv qaninømánd nqáego: Mbumbukiam-qa guguna manqat, tiqa mbøni-té qanu-peawáp. Manqazapa gigoatun, yaq ekeza matavap ndøgo, soqøsoqa me:zæbín. Geté matev eqeieqei gigoatun, ekeza matavap ndøgo, ezoqa eqeieqei vøezæbin.

¹⁶ Mbumbukiam-qa manqa ovøyam kandambaqape-te, bavokhó qandó-fakhán, ta khøuwa-te ndøgo, Mbumbukiam Yesu Keliso-qa mokho-te, ezoqam-qa matev tegevea, khonoam-te ndimatanam. Manqat Mbomambaqape, no ezoqa nqate-zømesim, áv tønemanqaté.

Zu ezoqam-qa yaq-te, ndigu Mozes-qa guguna manqat ndimbopaev

17 Gebá qo, Zu ezoqam, qo Mozes-qa guguna manqat-te ndoqoto-taqa neka Mbumbukiam-qa yaq-te ndoqote-khambuvap?

18 Qo Mbumbukiam-qa poev mðqote-qatéq, neka qo mðqote-qatéq, gekha matēv ndøgo, eqeieqei. Zapa ndøgo, qo Mozes-qa guguna manqat, mðndæ-qamákh.

19 Qo áv qoqote-mataváp nqægo: Qo bði waev mbain ezoqam-gi ituzá ezoqám neka tiqá waév, ndigu bðivun-te ndiyage.

20 Neka qo ndoqo-matavap, qo matavap mbain ezoqam-gi ovøyam ezoqám neka qo zøtezat mbain ezoqam-gi nømendim ezoqám. Qo Mozes-qa guguna manqat nandaqago, yaq qo áv qoqote-mataváp nqægo: Qo matev ate ndægo mðqote-qatéq neka unimanqatin manqat ate ndægo ndaqágó.

21 Ge qð, ezoqa nøme ndoqote-zømesim, qo qakeza nømendim matev toqombó-paev? Qo ezoqa ndoqozø-manqate av nqægo, “Ndø-aqðnám,” gebá qakezan, moqó-aqonumatun?

22 Neka qo ezoqa nøme ndoqo-guguza av nqægo, “Nøkenøkem matev ndøngi:wát,” gebá qakezan, nøkenøkem matev moqó-ngi:tatun? Neka qo tae khøwuiap ndoqo-sanqawe, gè, qo tae khøwuiap khoev-te, taqa gigiap fia kandakanda moqó-aqonumatun?

23 Qo áv qoqote-khambuváp nqægo, “Ni Mbumbukiam-qa guguna manqat nqanígú.” Geté qo sðqo-møkuimatún, neka ta mokho-te, Mbumbukiam-qa iz voqð-voain.

24 Taqa yaq-te, Mbumbukiam-qa Manqat áv qane-peawáp nqægo, “Zo Zu ezoqam zapayá, bawan vini-ak, Mbumbukiam-qa iz ndingi:wat.”

25 Qo Mbumbukiam-qa guguna manqat toqombo-pavat, yaq qoqa ngusum keþøtøzat matev, mokho-ús. Geté toqonqawa, qo andé ngusum keþøtøzateav ezoqam me qote:gó.

26 Bawan vini-ak, ndigu ngusu qogøzat matev mbain. Geté ndigu Mbumbukiam-qa guguna manqat timbopavat, yaq Mbumbukiam ndigu andé ngusu qogøzat ezoqam me me:zæzá.

27 Ndigu bawan vini-ak, ndigu ngusu qogøzat matev mbain ndigu, gete Mbumbukiam-qa guguna manqat sa ndimbopaev, ndigu qo Zu ezoqam, manqa-zapa-us mé:qæq, qo ngusu qogøzat matev nandaqago neka guguna manqat uni ndoqote-qateqat, gete qoqo-møkuiatun.

28 Zu ezoqam-anim, ambá ndøgo, ndego ngusum-te ndego, neka tegi ngusum vøkeþøtøzem.

29 Geté Zu ezoqam-anim ndøgo, ndego ekeza mbøni-te Zu ezoqam ndego. Neka unimanqatin ngusu qogøzat matev, ambá ndøgo, ezoqam-qa kha-te gigoatun, av Mozes-qa guguna manqat nqæpeawap. Geté unimanqatin ngusu qogøzat matev ndøgo, Mbumbukiam-ge Nqova, ezoqam-qa mbøni-te gegoatun. Ezoqam av ngi:gu, ambá av nqægo, iz akhae matev ezoqam-tè gi-upøgimatún, geté ndigu iz akhae matev, Mbumbukiam-té gi-upøgimatún.

3

Matev ndøgo, Mbumbukiam manqa mbusa geve, tego, ndego ndømatanám

1 Av tægoat ndægo, av qate-peaumavun., Yaq gè, ndøgo qanimáv, Zu ezoqam ndoqogo? Neka ngusu qogøzat matev mokho tógo?

2 Ndøgo qanimav-qapè neka mokho kandambá. Bugukhokhof nqáneq: Mbumbukiam ekeza manqat, Zu ezoqam-qa zenda-té genøvé.

3 Unimanqatin, Zu ezoqa nøme, Mbumbukiam-qa manqat paevéáv. Geté, zó ndozo-matavap? Mbumbukiam ndigu gezø-ein, av nqægo, “Zo nogl ezoqám,” yaq gè, ndego ekeza manqat ndøsanqawe?

4 Av taoká. Mbumbukiam unimanqatin manqat mba ndømanqaté. Ezoqam ambá ndækhavoazám. Taqa yaq-te, Mbumbukiam-qa Manqat, áv qane-peawáp nqægo, “Mbumbúkiam! Ezoqa ndøqeivím, av nqægo:

Manqat ndøgo, qo ndoqo-manqate, ndaføyamba-qapè.

Ezoqa qo manqa ovøyam-te vee-qa teqago, yaq qo ndðqopitáv.

Zapa ndøgo, qo unimanqatin ezoqám.”

5 Niqa manqa-zapazapa mokho-te, ezoqa tiqeivat av nqægo, Mbumbukiam ekezan, matev eqeieqei-qapè, yaq gè, ni áv khazi-einím? Gè, ezoqa nøme-qa manqat unimanqatin, ndigu ndimanqate, av nqægo, ndøgo eqeieqei mbá, Mbumbukiam ni-te yaq-fia teta, niqa manqa-zapazapa zapaya?

6 Av taoká. Mbumbukiam-qa matev eqeieqei-qapè. Teqa manqa ovøyam amba soqain tønönin, yaq gè, ndego manqei-qape ezoqa ate ndi:gu-qa manqa ovøyam áv kené-ewág?

7 Ezoqa nøme, áv gini-manqatatún nqægo, “Noqa meakha manqat mokho-te, ezoqa tiqeivat, av nqægo, Mbumbukiam ndego vini, ndego unimanqatin manqat mba ndømanqaté,

yaq ta mokho-te ndøgo, Mbumbukiam-qa iz tø-eqatat, yaq gekha zapá, no Mbumbukiam manqa-zapa-us tenæmbat?"

⁸ Neka ezoqa nøme ndimanqate, "Manqa-zapazapa, sà bizigú. Yaq matev eqeieqei tåbetønde-wáv." Ezoqa nøme, ni-te manqat åv gini-møvnøt nqægo: Ni ezoqam åv tōti-zømesím. Geté ndøgo meakha manqát. Mbumbukiam ti-te ndigu, yaq-fia eqeieqei ndótá, ndigu ni-te manqat av nqægo ndimøvnøet.

Ezoqa kopo eqeieqei mbaín, Mbumbukiam-qa bøi-te

⁹ Yaq ndakin åv khané-go? Ni Zu ezoqam, bawan vini-ak tizi-løvuza? Av taoká. No zo mōte-zømesimavún, av nqægo, Zu ezoqam neka bawan vini-ak, manqa-zapazapa-qa mokho-te, kopømbá sugumu:gu.

¹⁰ Taqa yaq-te, Mbumbukiam-qa Manqat, åv qane-peawáp nqægo: "Ezoqa eqeieqei kopo mbaín.

Unime-mbaín.

¹¹ Ezoqa matavap loloakh-us kopo mbaín.

Neka ezoqa kopo mbaín,

ndego Mbumbukiam-qa poev gone-qa ndembogo.

¹² Ezoqa ewaqape,

Mbumbukiam zitá gini-wuowém.

Ndigu sùgumu-soqøéz.

Ezoqa kopo, matev eqeieqei gonemáv. Mbaín.

¹³ Tiqa manqa-nqa,

andé manqei-pakha ozap mboqogear me me:gó.

Tiqa tou,

meakha manqat me:manqaté.

Tiqa manqat,

andé wazeam soqaqape-gi khayam me me:gó.

¹⁴ Tiqa manqa-nqa-te,

manqat soqøsoqa neka ezoqa ngenøgim matev, møndomø-tøtøvnøyám.

¹⁵ Ndigu ezoqa nøme,

pakhapakha nakhamas-té ginø-khanæmatún.

¹⁶ Ndigu ande åv kiní-okhoatun,

ezoqa gèngiæzotatún

neka potonam matev vøzø-etoumatun.

¹⁷ Ezoqa nøme namba, sambi-te ande åv khoqoté-yagāt,

ndigu zøtezeatáv.

¹⁸ Neka ndigu Mbumbukiam-te,

møe mbaín."

¹⁹ Ni mizi-nøtén, Mozes-qa guguna manqat ate ndægo, ti-té tønø-manqaté, ndigu guguna manqat mokho-te ndu:gu. Yaq ezoqa ewaqape, manqat tiabiti-khoutøvem, neka manqei-qape ezoqam ate ndigu tiabiti-matøvemém, av nqægo, ni ezoqa ewaqape, manqa-zapazapa-ús, Mbumbukiam-qa bøi-te.

²⁰ Guguna manqat toqombo-pavat, ta mokho-te ndøgo, ezoqa kopømba mbaín, Mbumbukiam-qa bøi-te ti-ndaføyamba-ez. Geté guguna manqat, niqa manqa-zapazapa mba me:vøndøzú.

Ni Mbumbukiam-qa bøi-te, ndøgo tizi-ndaføyamba-én, Yesu tizi-unimanqatinim

²¹ Geté ndakin, Mbumbukiam-qa matev eqeieqei-qape, taqa yaq-te Mbumbukiam-qa Manqat ndæmanqate neka tegi manqa vevezam ezoqam gi:manqatam, mändoveá. Ndøgo ambá av nqægo, Mozes-qá guguna manqat mokho-tè qandoveá.

²² Yaq gekha ezoqám ndigu, Yesu Keliso ndi-unimanqatinat, Mbumbukiam eqeieqei mé:zæb.

Ezoqa ewaqape kopó. Vinivinimba mbaín.

²³ Ni ezoqa ate nqazi:gu, manqa-zapazapa-ús. Ni zibusøtøvem, matev, av Mbumbukiam qambøe-pøovam. Yaq ni ambá av nqægo, Mbumbukiam-qá waev-tè qazu:yagē.

²⁴ Mbumbukiam kuku kandambá ni-te. Yaq Yesu ni genqovotan, ta zapaya ndøgo, ndego ni eqeieqei me:næmb. Yaq-mbá segegó.

²⁵ Mbumbukiam, Yesu niqa manqa-zapazapa evøzam nonqo ndokhofotáv. Kopømba ande av søvakha gigiap ndi:gu, tenénanim, Mbumbukiam-gi iziz ezoqam giløvusumatun, yaq Mbumbukiam-qa qaqa vøe-navøém, ni-te. Yaq ni teqa bøi-te ndøgo tizi-ndaføyamba-én, ni

tizi-unimanqatinim, av nqægo, Yesu-qa kouk ni zapayā qanewā. Mbumbukiam nqanek matev teneḡo ndógo: Ni gí-nómánd, av nqægo, teqa matev eqeieqei-qpapé. Ndego ezoqa yaq-fia nqosøgeap nakhamas-te etopøteáv, tiqa manqa-zapazapa zapaya, ndigu bugukhokhof gimatonumam, Yesu fakhaneav qagoam.

²⁶ Zapa ndógo, ndego aiyaiyav matev ezoqám. Mbumbukiam ni ndakin khøwa-te, teqa matev eqeieqei-qpape, ta mokho-te nqáneq gini-nømendím: Ndego Mbumbukiam eqeieqei-qpape, ni eqeieqei ndógo tenénæmb, ni Yesu tizi-unimanqatinim.

²⁷ Av tægoat ndægo, yaq gé, ni kopømbá nqazi-khambuvap? Av taoká. Kopømba mbaín! Zapa ndógo. Ni Mbumbukiam-qa bøi-te, ambá ta zapaya ndógo, tizi-ndaføyamba-èn, Mozes-qa guguna manqat nqazimbo-pæv. Geté ni Mbumbukiam eqeieqei sa ndógo tininæná, ni nqazi-unimanqatinat.

²⁸ Ni ndakin áv qazi-qeiví nqægo: Ezoqa Mbumbukiam-qa bøi-te nqáneq gini-ndaføyamba-éz, Yesu ti-unimanqatinim. Taoká ndógo, Mozes-qa guguna manqat timbopavat.

²⁹ Gèmbø-mataváp. Gé, Mbumbukiam ndego Zu ezoqam-gé Mbumbukiam yakhapús? Neka ndego bawan vini-ak-gé Mbumbukiám mbá? Av taoká. Ndego até bawan vini-ak-gé Mbumbukiám.

³⁰ Zapa ndógo, Mbumbukiam kopo sate ndégo. Ndego ezoqa eqeieqei nqáneq genézæb, ndigu Yesu ti-unimanqatinim, Zu ezoqam neká bawan vini-ak.

³¹ Yaq gé, ni Yesu nqazi-unimanqatinat, Mozes-qa guguna manqat khokho manqat zívewe? Av taoká. Geté ni áv qazi-unimanqatinát nqægo: Manqat ndógo ndøpeawap, unimanqatín.

4

Mbumbukiam Eibleem, eqeieqei ta zapaya nqáneq geneveó, ndego gè-unimanqatin

¹ Ni qaziqeivim av nqægo, ni Mbumbukiam-qa bøi-te, niqa unimanqatin matev mokho-te tizi-ndaføyamba-en, yaq gé, nigí bawan-ge atanakha-zapa Eibleem-qa yaq-te, gekha manqat zí-einim? Ndego áv kené-ndaføyamba-ev?

² Eibleem Mbumbukiam-qa bøi-te, amba ekeza matev matanam-te te-ndaføyamba-evin, yaq ndego kopømbá, ambá ge-khambuvimín. Geté ndego kopømba mbaín, Mbumbukiam-qa megemege-te te-khambuvupat. Zapa ndógo, ndego ambá av nqægo, matev-qpape ndømatanám.

³ Taqa yaq-te, Mbumbukiam-qa Manqat, áv qane-eín nqægo, “Eibleem Mbumbukiam, gè-unimanqatin. Yaq Mbumbukiam ndego ta zapaya ndógo, ndaføyamba-qpape me-veó.”

⁴ Gekha ezoqám ndego, ndesasaeat, yaq-fia ndø-upøgimát, ndógo kuku matév mbá. Zapa ndógo, ndego fia-qa ndøsasaeát.

⁵ Geté gekha ezoqám ndego, matev-qpase goneav tøgoat, gete te-unimanqatin, av nqægo, Mbumbukiam manqa-zapa-us ezoqam, eqeieqei tiqa unimanqatin matev zapayā genèveó, ndego Mbumbukiam-qa bøi-te gé-ndaføyamba-év.

⁶ Deivid ndógo tene-manqatám, av ge-ein nqægo: Gekha ezoqám ndego, sasae goneav qagoam, gete Mbumbukiam ndego ndaføyamba teveo, ndego kopømbá, khanakhanákh. Sams mbuk mokho-te, ndego áv gene-peawám nqægo:

⁷ “Ezoqa ndigu Mbumbukiam-qa Manqat gimøkuimam,
yaq ndego tiqa manqa-zapazapa sa qambøe-navøem neka vøtok,
ndigu ezoqa kopømbá, khanakhanákh.

⁸ Unimanqatin. Gekha ezoqám ndego, Evezøza teqa manqa-zapazapa sekemba matavapøteav ndógo,
ndego kopømbá, khanakhanákh.”

⁹ Gé, nqanek khanakhanakh, Deivid ge-manqatam, tiqa mba ndigù, Zu ezoqam? Av taoká. Ndógo até tiqa ndigù-a, bawan vini-ak, ndigu ngusum qogøzatav ndigu. Ni áv qazi-qeivim nqægo: Mbumbukiam Eibleem ndaføyamba-qpape, teqa unimanqatin zapayā geneveó.

¹⁰ Yaq gé, ndego Eibleem eqeieqei gekha khaiya-tē genèveo? Ta khøwa-te ndógo, ndego ngusum é-møndømbó-kepøtøzem, ó, taqā zita-tē ginømbó-kepøtøzem? Nqáé! Ta khøwa-te ndógo, Mbumbukiam Eibleem eqeieqei geveo, ndego ngusum naqá kepøtøzateáv.

¹¹ Yaq Eibleem vaev-te ngusum gimbo-kepøtøzem, ndógo andé khakhatáp av nqægo, Mbumbukiam ndego teqa unimanqatin matev zapaya, eqeieqei é-møndæveó, ndego ngusum kepøtøzateav gegoam. Yaq av nqægo, Eibleem møndø-tigí-atanakha-zapa-év, ndigu

ndi-unimanqatinat, yaq ta mokho-te ndøgo, Mbumbukiam-qa bøi-te vø-ndaføyamba-ev. Ndego até tigi atanakha-zapá, ndigu ngusum qogøzav ndigu.

¹² Eibleem até Zu ezoqám-a, ndigu ngusu qogøzat ndizøgo, møndø-tigi-atanakha-zapa-év. Geté ndego ambá ta zapaya ndøgo, tene-tigi-atanakha-zapa-év, ndigu ngusu qogøzat ndizøgo. Av taoká. Geté ndøgo tene-tigi-atanakha-zapa-év, ndigu teqa matev ndimbopæv neka ndi-unimanqatinat, av ndego ge-unimanqatintam, ndego ngusum kepøtøzateav qagoam.

Manqa mbusa ndøgo, Mbumbukiam geve, tiqa ndigu, ndi-unimanqatinat

¹³ Mbumbukiam Eibleem neka tegi zi, manqa mbusa áv gezømbevè nqægo, “Manqei-qape zoqá.” Geté ndego ambá ta zapaya ndøgo tezømbevè, Eibleem guguna manqat gem-bopavam. Geté ndego Mbumbukiam, gè-unimanqatín, yaq teqa bøi-te vø-ndaføyamba-ev. Yaq Mbumbukiam, ndego nqanek manqa mbusa, ta zapaya ndøgo tembøevé.

¹⁴ Ezoqa nqanek Mbumbukiam-qa manqa mbusa amba guguna manqat paev matev mokho-te tindapemín, yaq unimanqatín matev, mokho ambá mbain. Yaq até ta manqa mbusá-ya, Mbumbukiam Eibleem-te geve, mokho ambá mbain.

¹⁵ Mozes-qa guguna manqat, kopømba mbain tønítøke. Zapa ndøgo, toqonqawa, yaq Mbumbukiam-qá qaqa qoqéiv. Geté nqanek guguna manqat amba mbain tøgonín, yaq ambá kopømba mbain, toqonqawa.

¹⁶ Yaq nakémbá, matev ndøgo, Mbumbukiam manqa mbusa geve, ni unimanqatín matev mokho-té qazinø-ndapét. Mbumbukiam-qá kuku matev mokho-té. Ndego matev ni Eibleem-gi zi ate nqazi:gu, giní-etoám. Ndego ambá ti-mba ndigu tezø-etoám, ndigu Mozes-qa guguna manqat mokho-te ndu:gu. Geté ndego ni ate nqazi:gu giní-etoám, ni nqazi-unimanqatinat, av Eibleem ge-unimanqatintam. Zapa ndøgo, Eibleem ni ezoqa ate nqazi:gu, nqazi-unimanqatinat, nigí atanakha-zapá.

¹⁷ Taqa yaq-te, Mbumbukiam-qa manqat-te, ndego Eibleem áv gembøe-eín nqægo, “No qo bawan kopoav-gé atanakha-zapa nøvé.” Mbumbukiam-qa bøi-te, Eibleem bawan kopoav-gé atanakha-zapá. Yaq Eibleem Mbumbukiam-qa manqat, gè-unimanqatín. Zapa ndøgo, ndego møndæ-otév, Mbumbukiam, ndego bazaføgakh-qapé. Ndego kopømbaqapé, løvøte ezoqam segé-khandí:z neka gekha matév ndøgo, mbain ndøgo, manqat vø-eín, yaq segéfakhán.

¹⁸ Eibleem khápumu-lawaqape-év, neka zas khape vøe-ngæpuka-ev, nakhei tizøfakhaz. Geté ndego sège-unimanqatín, neka Mbumbukiam-te, áv genetawám nqægo: Ndego nakhasam ndømbo-etoám, yaq ndego bawabawan kopoav-gé atanakha-zapa ndøgoát, av Mbumbukiam manqa mbusa ge-ve te-te, gembø-eín, “Qogi qazi av tinígøát. Kopoav-qapí.”

¹⁹ Ta khøuwa-te ndøgo, Eibleem-qa viav, ambá andled vømøndapín. Ndego kha é-møndømbøe-bøí. Neka Sæla-qa kha até kopó. Kopømba mbain nakhei tizøfakhaz. Eibleem møndæ-otév. Geté ndego sège-unimanqatintám. Teqa unimanqatín matev, khapelavøqase navøepøteáv, Mbumbukiam-te.

²⁰ Ndego manqa qavotøpøteáv, Mbumbukiam-qa manqa mbusa-qa yaq-te. Geté teqa unimanqatín nøme mba mbøe-khouvevtát, neka ta mokho-te ndøgo, Mbumbukiam-qa iz vø-eqatam.

²¹ Ndego matavap é-møndo:vé av nqægo: Mbumbukiam ndego kopømbaqapé, matev ndømatanám, av manqa mbusa gembøeve.

²² Yaq Mbumbukiam, Eibleem teqa unimanqatín matev zapaya, ndaføyamba-qape me:veó.

²³ Nqanek manqat, Mbumbukiam-qa Manqat-te nqapeawap, ambá av nqægo, Eibleem-qa mba ndøpeawáp.

²⁴ Geté ndøgo, até ni nonqó-a, sùgumu-peawáp. Até ní-a, Mbumbukiam eqeieqei mí:næmb, ni ndego nqazi-unimanqatinat, ndego Yesu løvøte-te gekhandí:v, nigí Evezøza.

²⁵ Mbumbukiam Yesu níqa manqa-zapazapa zapayá, ezoqam-qa zenda-te geve, gilaem. Neka ndego løvøte-te nqánek gene-khandí:v: Ni zi-ndaføyamba-én, Mbumbukiam-qa bøi-te.

5

Mbumbukiam ni eqeieqei gi:næmb

¹ Mbumbukiam ni eqeieqei gi:næmb, ni qazi-unimanqatinim, yaq ni ndakin sambí, Mbumbukiam namba. Nigi Evezøza Yesu Keliso mokho-té qando-fakhán.

² Ndego ni, unimanqatin matev mokho-te, nakhoa nimboqoá, Mbumbukiam-qa kuku matev-te vizimø-fakhan. Yaq ni ndakin ta kuku matev-té qaziyagé. Yaq ni khanakhanákh. Zapa ndógo, ni tizio-taná ndógo: Ni yage qanimav-qape zindapém, Mbumbukiam namba.

³ Geté ni khanakhanákh ta-mbá taoká ndógo, ma nqazimbøe-keoge. Geté ni até viniv matev mokho-té-a, khanakhanákh. Zapa ndógo, ni mízi-nøtén, viniv matev mokho-te, ni baza nimbi-føgákh.

⁴ Yaq bazaføgakh-us toqoyat, qo qøbøiaqák, khamasim matev tønðo-okhoat. Yaq ta bazaføgakh-us waniap matev mokho-te, Mbumbukiam-te vintønát matev ndøfakhán.

⁵ Nqanek vintønát matev, Mbumbukiam-te, ni ambá av nqægo, mivi ní-etoám. Zapa ndógo, ni Mbumbukiam Nqova Mbomambaqape ni-etoám, neka te mokho-te kuku matev vøni-etoam. Ndego teqa kuku matev, andé ibøkha me mu-qóuz, niqa mbøni-te.

⁶ Ni bugukhokhof manqa-zapa-té qazu:goám, neka kopømba mbain, vizifakhán. Geté oskiá ndógo, ni bugukhokhof Mbumbukiam qazi-sanqawam, Keliso khøuwa eqeieqei-te, niqa é-møndønaním.

⁷ Ezoqa ambá génanimák, ezoqa eqeieqei-qa. Eisa, ezoqa nøme eqeieqei-qape tegoat, ezoqa pembøé-naním, penømakhaya?

⁸ Geté Mbumbukiam ni áv gininømánd nqægo: Teqa kuku matev kandambá ni-te. Zapa ndógo, Keliso niqa ndógo tenø-naním, ni manqa-zapa-te zua qazu:goam.

⁹ Ni Yesu-qa kouk qazi-ndaføyamba-en, yaq ni nøme mba zionøtén: Ni te mokho-te ndízi-khandi:n neka Mbumbukiam-qa qaqa ziqeivimák.

¹⁰ Ni bugukhokhof Mbumbukiam-gí qaqa ezoqam zigoám. Geté tege yo-qa løvøte mokho-te, ni nqawa mízi-tøkuaném, Mbumbukiam namba. Ni ndakin Mbumbukiam namba nqawa qazi-tøkuanem, neka tege yo, løvøte-te gekhandi:v, ni nøme mba zionøtén, Mbumbukiam ni gekhandi:n.

¹¹ Geté ni ta-mbá taoká ndógo, khanakhanákh, matev tizimbøe-kewagat. Geté até ndakin-a, ni khanakhanákh, Mbumbukiam-te. Zapa ndógo, nigi Evezøza Yesu Keliso mokho-te, ni mízi-tøkuaném, Mbumbukiam namba.

Løvøte, Adam mokho-té qando-fakhán, neka khandi, Keliso mokho-te vøndø-fakhan

¹² Manqa-zapa, ezoqa kopo mokho-té qando-oé, manqei-qape-te, neka teqa manqa-zapa mokho-te, løvøte vøndø-øe.* Yaq løvøte, ezoqa ewaqape-té qando-panqavøém. Zapa ndógo, ezoqa ewaqape manqa-zapazapa sùgumu-goát.

¹³ Mozes-qa guguna manqat mbain qagoam, manqa-zapazapa até gegoám, nqanek manqei-qape-te. Geté unimanqatin, khafeap mbain tøgoat, yaq ezoqa kopømba mbain, timøkuimat, vø-manqa-zapa-us-év.

¹⁴ Geté até ta khøuwa-té-a, Adam-qa khøuwa-te atema Mozes-qa khøuwa-te, ezoqa løvøte matev zømbo-kawaevtám. Unimanqatin. Ndiugu Mbumbukiam-qa khafeap nqawateáv, av Adam ge-nqawa. Geté até ndigú-a, manqa-zapazapa ndógoám, yaq vøpakhaetam.

Adam andé Keliso-gé nqovønqova me:goám, ndego vaev-te gefakhan.

¹⁵ Geté Adam-qa manqa-zapa neka Mbumbukiam-qa matev, ndógo ni yaq-mba gini-etoam, ùnime-vinivinimbá. Zapa ndógo, ezoqa kopo-qa manqa-zapa mokho-te, Adam, ezoqa kopoav gèpakhaetát. Geté ezoqa kopo nøme-qa mokho-te, Yesu Keliso, Mbumbukiam ezoqa kopoav, kuku matev zø-etoám. Yaq ta etoam matev ndógo, ùnime-løvúám, ndego ezoqa kopo nøme-qa manqa-zapa.

¹⁶ Neka vinivinimba nøme ndømbøgø, yaq matev ndógo, Mbumbukiam ni yaq-mba ndini-etoam neka yaq ndego ezoqa kopo-qa manqa-zapa. Ndego ezoqam-qa manqa-zapa kopo mokho-te, yaq-fia nqosøgeap matev ndøfakhán. Geté Mbumbukiam, teqa kuku matev mokho-te, ni eqeieqei mi-næmb, ni manqa-zapazapa kopoav-qape qazi-matønnumam.

¹⁷ Ni løvøte qanimbo-kawaev, ndego ezoqa kopo-qa manqa-zapa mokho-te, yaq ni nøme mba zionøtén: Ni Mbumbukiam-qa kuku matev uni kandambaqape-in qazindapem neka Mbumbukiam-qa bøi-te vizí-ndaføyamba-en, ni ziyagát, Yesu Keliso mokho-te, neka te namba vizimú-kawaen.

¹⁸ Matev av nqægo: Ndego ezoqa kopo, Adam, manqa-zapa gego, yaq ezoqa ewaqape, yaq-fia sùgumu-ndapém. Løvøté. Yaq ndakin matev até kopó. Ndego ezoqa kopo, Keliso, matev eqeieqei kopo gego, niqa genanim, yaq ni sízimu-ndaføyamba-én, Mbumbukiam-qa bøi-te, neka miavmiav vizíyagát.

¹⁹ Ezoqa kopo Mbumbukiam-qa manqat gesanqao, yaq ta mokho-te ndógo, ezoqa kopoáv, sùgumu-manqa-zapa-us-éz. Yaq matev ate kopó. Ezoqa kopo nøme,

5:3 5:3 Zems 1:2-3; 1 Pita 1:5-7 5:8 5:8 Zion 3:16; 1 Zion 4:10 5:9 5:9 Lom 1:18; 2:5; Ef 2:3-5 5:12 5:12 Gen 3:6;

Lom 6:23 * 5:12 5:12 Ngenek ezoqa kopo, Adam. 5:13 5:13 Lom 4:15 5:18 5:18 1 Ko 15:22 5:19 5:19 Isa 53:11

Mbumbukiam-qa manqat o-mba go-ndap, yaq ezoqa kopoáv, sugumú-ndaføyamba-éz, Mbumbukiam-qa bõi-te.

²⁰ Mbumbukiam ni Mozes-qa guguna manqat ndógo tinimbi-etoám: Ni nòme mba tàbizi-nòtén, av nqægo, ni manqa-zapazapa kandambá qazigoam. Geté ezoqam-qa manqa-zapazapa qazø-khouwev, yaq ndakin Mbumbukiam-qa kuku matev nòme mba mo:khouwév.

²¹ Matev nqáneq qanefakhán: Av ni manqa-zapa qanimbo-kawaevtat, yaq ni vizì-pakhaentat, yaq ndakin Mbumbukiam-qa kuku matev binimbo-kawaevtét, ni Mbumbukiam-qa bõi-te bizimì-ndaføyamba-en, yaq Yesu Keliso mokho-te, nigì Evezøza, khandi miavmiav vizimø-ndapém.

6

*Ni pakhaenát, manqa-zapa-te
Geté Keliso mokho-te, ni yage ndakinak zindapém*

¹ Niqa manqa-zapazapa tøkhouwev, yaq Mbumbukiam-qa kuku matev vòkhouwév, yaq gé, ni áv khazi-einim? Gê, ni manqa-zapazapa sekemba sizigoát, yaq av nqægo, Mbumbukiam-qa kuku matev vòkhouwévtét?

² Av taoká. Ni pakhaenát, manqa-zapa-te. Yaq kopømba mbain, manqa-zapa mokho-te sekemba tiziyagat.

³ Gê, zo mözøté-zøtez? Ni ibøkha iz qazindapem, neka Keliso Yesu namba vizì-tøkuanem, ni até teqá løvøte-té-a, sizimu-ón.

⁴ Ni ibøkha iz qazindapem, ni Keliso namba sizimu-pakhaén, neka te namba, manqei-pakha-te vø-ondam. Yesu genanim, yaq Tat-qa bazaføgakh-qape-te nqawa vòkhandi:v, yaq matev até kopó: Ni te namba qazi-pakhaen, yaq ni ndakin khandi ndakinak-té qabiziyagé.

⁵ Unimanqatin! Ni Keliso namba qazi-tøkuanem, ndego genanim, yaq ni áv tizimì-khandi:n, av ndego ge:khandi:v.

⁶ Ni mizi:nòtén, niqa awenege yage matev, tae mutui-té ginø-tøkém, Keliso namba, vønanim. Nqanek matev tønégó ndógo: Manqa-zapa, bazaføgakh sekemba gembógoák, niqa kha mokho-te. Yaq ni sekemba ginimbó-kawaevaták.

⁷ Zapa ndógo, gekha ezoqám ndigu, gipakhaezin, ndigu manqa-zapa sekemba gezømbó-kawaevaták.

⁸ Ni Keliso namba sa qazimu-pakhaen, ni áv qazi-unimanqatinát nqægo: Ni até sizimú-yagát, te namba.

⁹ Ni mizi:nòtén, Keliso løvøte-te gendo-khandi:v, ndego nqawa génanimák. Løvøte ndógo, bazaføgakh nòme mbain, tømboe-kawaev.

¹⁰ Keliso genanim, kopo mba me:naním, manqa-zapa-qa bazaføgakh vø-khoutav. Yaq ndakin ndeyage, ndego Mbumbukiam-qa ndøyagé.

¹¹ Yaq matev até kopó. Zo zøkeza yage-qa yaq-te, áv qambøe-mataváp: Manqa-zapa gone-te, ni løvøte ezoqám. Geté ni Mbumbukiam-qa ziyagé, Keliso Yesu mokho-te.

¹² Yaq nakémbá, manqa-zapa zoqa manqei-qape kha bezømbo-kawæév, yaq kha-qa poev soqøsoqa zombó-paevém.

¹³ Zoqa kha vinivinimba nandøzø-bunuzupit, matev eqeieqei mbain-te ndønqonqotøvé, manqa-zapa matanam-te. Geté zøkeza kha, Mbumbukiam-té qazonø-nqonqotavát. Gëmbo-mataváp! Zo mðzo-pakhaéz. Geté ndakin mðzo-khandi:z. Neka zoqa kha ate ndægo, matev eqeieqei matanam nonqo begó, Mbumbukiam-te.

¹⁴ Yaq manqa-zapa zo gezømbó-kawaevák. Zapa ndógo, zo ndakin ambá av nqægo, Mozes-qa guguna manqat mokho-té qazotu:gü. Geté zo Mbumbukiam-qa kuku matev-té qazotu:gü.

Ni matev eqeieqei-gì sasae ezoqam bizigü

¹⁵ Ni Mozes-qa guguna manqat mokho-te sekemba goneav nqazigu, gete Mbumbukiam-qa kuku matev mokho-te nqazu:gu, yaq gé, ni manqa-zapazapa sizigoát? Av taoká!

¹⁶ Ge zó, mözøté-zøtez? Zo zøkeza kha ezoqa nòme tozombo-etømem, sasae gone nonqo, neka teqá manqat o-mba tozombøe-ndapat, yaq zo ndózo-tegi-sasae-ezoqam-éz. Yaq matev até kopó. Zo zøkeza kha manqa-zapa-te tozo-etømem, zo manqa-zapa-gé sasae ezoqám. Geté taqa yaq-fia, løvøté. Geté zo zøkeza kha Mbumbukiam tozombo-etømem, teqa manqat o-mba tozombøe-ndapat, yaq zo ndózo-ezoqa-ndaføyamba-éz.

¹⁷ No ike kandambá, Mbumbukiam-te. Zapa ndógo, bugukhokhof qagoam, zo manqa-zapa mokho-té qazotugoám. Geté zo Mbumbukiam-qa manqat qazoyogem, gi:zømesimam, yaq zo tiqa manqat o-mba zozømbø-ndáp. Neka zo áv tözøte-yagé.

¹⁸ Zo manqa-zapa mokho-te qazotugoam neka ande sasae ezoqam me qazømbøe-goam, Mbumbukiam zo møndø-nqovotáz, zo vozøfakhaz. Yaq zo ndakin mðzo-matev-eqeieqei-gi-sasae-ezoqam-éz.

¹⁹ No nqanek yaya nqæ-etæet, zapa ndógo: Zo sasae ezoqam-qa yaq-te, mðzøte-zøté. Geté Mbumbukiam-qa matev-qa yaq-te, føgákh tözøte-zøté. Av zo bugukhokhof, zoqa kha manqa-zapazapa sa qazombo-nqonqotavam, matev soqøsoqa vinivinimba vozø-matønumam-a, guguna manqat vozø-møkuimam, yaq guguna manqat møkuiam matev nøme mba qo:khouwev, zo ndakin zoqa kha matev eqeieqei mbonqonqotøvé. Yaq zoqa matev áv tønégóát, av Mbumbukiam ndømbøe-poev.

²⁰ Zo bugukhokhof manqa-zapa mokho-te qazotugoam, zo matev eqeieqei kawaevateáv.

²¹ Zo manqa-zapazapa vinivinimba qazo-matønumam, taqa yaq-te zo ndakin mivi ndo-zogo, yaq gé, ta manqa-zapazapa ndógo, áv khazømbé-tøkeat? Ndógo zo tøkeeáv. Geté taqa qavøiwat, løvóté.

²² Geté zo mðzofakház, manqa-zapa mokho-te qazotugoam. Yaq zo ndakin, Mbumbukiam-qa mokho-té qazotu-yagé, vozø-tegi-sasae-ezoqam-ez. Taqa qavøiwat nqáne: Zo ndakin áv qazøte-yagé, av Mbumbukiam ndømbøe-poev, neka khandi miavmiav vozomø-ndapēm.

²³ Zapa ndógo, manqa-zapa-qa yaq-fia, løvóté. Geté Mbumbukiam-qa etoam matev, ndógo ni yaq-mba ndini-etoam, ndógo khandi miavmiáv. Keliso Yesu mokho-té qazindapé, ndego nigi Evezøza.

7

Ni ambá av nqægo, Mozes-qa guguna manqat mokho-te, sekemba suzu:gu

¹ Nøfuap! Zo Mozes-qa guguna manqat qazøte-zøté, yaq gé, zo mðzøté-zøté? Khafeap, ezoqa sa ndógo tømboé-kawaevtát, ndego teyagat. Geté ndego tenanim, yaq khafeap sekemba gembøé-kawaevaták.

² Khamasim, sævam anganeam tumboyagat, yaq ndugu anganeám namba mé:tøkuatát. Geté zivis tembonanim, ndugu segéfakhán, ta khafeap mokho-te ndógo, gu:goam.

³ Zivis sekemba temboyagat, yaq sævam anganeam nøme tundaf, khafeap ndógo, ndugu nøkenøkem ngi:wat ezoqam mé:vewát. Geté zivis tembonanim, yaq ndugu nøkenøkem khafeap mokho-te gu:goam, ndakin mbain. Kopømbaqapé, anganeam nøme tundaf. Ndugu nøkenøkem khafeap génqawayák.

⁴ Nøfuap! Zo-te matev até kopó. Keliso genanim, yaq zo sðzøtumum-pakhaéz, te namba. Yaq Mozes-qa guguna manqat, zo sekemba kawaevateáv. Zo ndakin tege ndégo tozogó, ndego løvøte-te gesuzam. Yaq niqa yage-te, mokho binimbí-fakhan, av Mbumbukiam ndømbøe-poev.

⁵ Ni manqei-qape matev-te qaziyagam, yaq Mozes-qa guguna manqat mokho-te, poev soqøsoqa ninzøgimám, neka niqa kha manqa-zapazapa-te vø-itiat. Geté taqa qavøiwat, løvóté.

⁶ Ni bugukhokhof Mozes-qa guguna manqat mokho-te qazu:goam, ni ndakin mizifakhán. Ni pakhaenát, ta matev-te ndógo, ni qageanotam. Yaq matev neka sasae ndógo, ndakin nqazi-matanam, ndógo ambá av nqægo, av bugukhokhof qazi:goam, khafeap vinivinimba qazimbo-pavat. Geté matev ndakinak, Nqova Mbomambaqape-qa mokho-té qazinø-matønumit.

Mbumbukiam-qa guguna manqat, manqa-zapazapa ndovevezám

⁷ Yaq gé, ni áv khazi-einim? Gé, Mozes-qa guguna manqat, manqa-zapa-ús? Av taoká. Mozes-qa guguna manqat mbain tøgonin, yaq no ambá nøténøtenák, gekha matév ndógo, manqa-zapa-us. Khamasim. No ezoqam-qa gigiap qovetu matev-qa yaq-te, ambá nøténøtenák, Mozes-qa guguna manqat einiav tøgonin, “Qo ezoqa nøme-qa gigiap me:qovètú.”

⁸ Mozes-qa guguna manqat, ambá av nqægo, manqa-zapazapa-ús. Geté ta guguna manqat mokho-te, manqa-zapazapa, nakhoa ndøqeív, no ezoqam-qa gigiap qovetu matev vinivinimba-te vø-itumb. Guguna manqat mbain tøgonin, yaq manqa-zapazapa, bazaføgakh ambá mbain.

⁹ Bugukhokhof qagoam, no Mozes-qa guguna manqat nøtenateav qagoam, no sæyagám. Geté no guguna manqat qatenøten, yaq no áv qate-matøvé nqægo: No manqa-zapa-ús.

¹⁰ Yaq no andé nōnaním. Yaq no āv qate-matōvém nqǎego: Guguna manqat ndōgo, no amba khandi tōnō-etoamin, no lōvōte nō-etoám.

¹¹ Guguna manqat mokho-te, manqa-zapazapa, nakhoa ndōqéiv, no vōtumbam-a, vōlavamb.

¹² Geté unimanqatín. Guguna manqat, Mbumbukiam-té qandowáv, neka manqat ate ndǎego nqōu-peawap, ndafōyamba-qapé neka eqeieqei neka mbomambaqapé.

¹³ Av tǎgoat ndǎego, yaq gē, nqanek manqat qanimav-qape, lōvōte-té qanō-itumb? Av taoká. Geté ndōgo noqá manqa-zapá, lōvōte-te qa-itumb. Manqa-zapa, guguna manqat mbomambaqape ndǎ-otán, neka lōvōte vōfakhan. Nqanek tōnefakhán ndōgo: No Mbumbukiam-qa guguna manqat mokho-te, āv tabate-qeiví, av nqǎego, manqa-zapa ndōgo, únime-soqá.

Mbumbukiam-qa guguna manqat yakhapus, kopōmba mbain tōnitōke, ni matev eqeieqei tizigoat

¹⁴ Ni mizi:nōtén, av nqǎego: Mozes-qa guguna manqat, Mbumbukiam-gé Nqova-té qando-fakhán. Geté no manqei-qape ezoqám. No manqa-zapa mokho-té qatu-gú. Neka no manqa-zapazapa-gé sasae ezoqám.

¹⁵ No mokho qeivupáv, matev qǎegoatun. Matev eqeieqei ndōgo, no gone-qa nqǎego, no gonemáv. Geté matev soqōsoqa ndōgo, no ndōnōmbo-qasi:v, no sǎegoatún.

¹⁶ No matev qǎegoatun, no poeveav ndōgo, tǎgo, yaq no mōe-unimanqatín, Mbumbukiam-qa guguna manqat qanimáv.

¹⁷ Yaq nakémbá, matev soqōsoqa qǎegoatun, no ambá av nqǎego, nōkezan nogoatún. Geté manqa-zapa ndōgoatún, no mokho-te nqōugu.

¹⁸ No mōtenōtén, noqa manqei-qape kha mokho-te, matev eqeieqei-qase mbain. Zapa ndōgo, matev eqeieqei, no gone-qa nogó. Geté kopōmba mbain tǎmatanam.

¹⁹ Matev eqeieqei, no gone-qa nqǎego, no gonemáv. Geté, no matev soqōsoqa nogoatún, ndōgo no poeveav ndōgo, tǎgo.

²⁰ No matev qǎegoatun, no poeveav ndōgo, tǎmatanam, yaq ndōgo nó mbá, matev qǎematōnumatun. Geté ndōgo, manqa-zapa ndōgoatún, no mokho-te nqōugu.

²¹ Yaq no nōkezan-qa yaq-te, āv qateqeiví nqǎego: No matev eqeieqei gone-qa nogó. Geté matev ndōgo, no qǎematōnumatun, soqain.

²² Noqa mbōni mokho-te, no khanakhanákh, Mbumbukiam-qa guguna manqat-qa yaq-te.

²³ Geté matev ndōgo, noqa kha mokho-te nqǎeqeiví, viní. Noqa matavap mokho-te, no mōtenōtén, Mbumbukiam-qa guguna manqat qanimáv, neka no paev-qa nogó. Geté ta matev ndōgo, noqa matavap mokho-te nqōugu, neka ta matev ndōgo, noqa kha mokho-te nqōugu, ndōgo izuizu ndōnōfeáp. Neka manqa-zapa ndōgo, noqa kha mokho-te nqōugu, no andé ndimbula ezoqa me me:geanoát.

²⁴ No soqaqape-té qǎego. No gekha ezoqám nōtōkē, noqa kha lōvōte-te nqa-itumbit?

²⁵ No ike kandambá, Mbumbukiam-te. Noge tōke ezoqam, Yesu Kelisó. Nígí Evezōzá.

No mokho-te, matev av nqǎego: Noqa matavap mokho-te, no matev eqeieqei gone-qa nogó, av Mbumbukiam-qa guguna manqat ndǎemanqate. Geté noqa manqei-qape kha mokho-te, no manqa-zapazapa gone-qa nogó.

8

Yage ndakinak, Nqova Mbomambaqape mokho-te

¹ Yaq ndakin, gekha ezoqám ndigu, Keliso Yesu mokho-te ndu:gu, Mbumbukiam ti-te ndigu yaq-fia gétayák.

² Zapa ndōgo, Nqova Mbomambaqape-qa bazafōgakh, ndōgo Keliso Yesu mokho-te, khandi ndōni-etoam, mōndō-nqovotáq, qo manqa-zapa-qa bazafōgakh mokho-te qoqotugoa, ndōgo lōvōte-te qa-ituqabat.

³ Mozes-qa guguna manqat, ambá gini-tōkeín. Geté kopōmba mbain. Zapa ndōgo, niqa matev, manqa-zapazapa-ús. Geté matev ndōgo, guguna manqat kopōmba mbain qagoam, tōmatanam, Mbumbukiam ndōmatanám. Ndego ekeza Yo ndokhofotáv. Ngenek, teqa kha até kopó, av ni manqa-zapazapa-us ezoqam nqazi:gu. Yaq Mbumbukiam, ezoqam-qa manqa-zapazapa, te-te ndégo tenóvé, neka niqa manqa-zapazapa-qa yaq-fia, te-te vōta.

⁴ Mbumbukiam tenegó ndōgo: Ni manqei-qape ezoqam-qa matev qazi-ivōvem, neka Nqova Mbomambaqape-qa matev nqazimbo-paev, ni matev eqeieqei zigoát, av guguna manqat ndǎemanqate.

⁵ Nqáe! Gekha ezoqám ndigu, manqei-qape ezoqam-qa matev ndimbopaev, ndigu manqei-qape ezoqam-qa matev mba mbomataváp. Geté gekha ezoqám ndigu, Nqova Mbomambaqape-qa matev ndimbopaev, ndigu ndógo timbo-mataváp, av Nqova Mbomambaqape ndømbøe-poev.

⁶ Manqei-qape, ezoqam-qa matavap tønøzeinaqavem, taqa qavøiwat, løvøté. Geté Nqova Mbomambaqape tenøzeinaqavem, taqa qavøiwat, khandí neka sambí.

⁷ Zapa ndógo, gekha ezoqám ndigu, manqei-qape ezoqam-qa matavap ndøzø-nøzøgim, ndigu Mbumbukiam-gí qaqa ezoqám. Zapa ndógo, ndigu Mbumbukiam-qa guguna manqat o-mba upøgimáv. Neka unimanqatín. Ndigu kopømba mbain, teqa manqat o-mba timbøe-ndapat.

⁸ Gekha ezoqám ndego, manqei-qape ezoqam-qa matavap ndømbo-nøzøgimit, te-te ndego, Mbumbukiam kopømba mbain, khanakhanakh tømboqat.

⁹ Geté, zo viní. Zo ambá av nqægo, manqei-qape ezoqam-qa matev zønøzøgimit. Geté zo Nqova Mbomambaqape zønøzøgimit, av ndego unimanqatin zo mokho-te ndu:yage. Geté gekha ezoqám ndego, Keliso-ge Nqova mbain ndego, ndego Keliso-gé mbá.

¹⁰ Zoqa kha gènaním, manqam-zapa zapaya. Geté Keliso zo mokho-te tegoat, yaq zo mòzo-ndaføyamba-éz, Mbumbukiam-qa bøi-te, neka Nqova Mbomambaqape vozøndafem, yaq ndego khandí vøzø-etoam.

¹¹ Mbumbukiam, ndego Yesu løvøte-te gekhandi:v, tege Nqova zo mokho-te tu:yagat, yaq ndego Mbumbukiam, Keliso løvøte-te gekhandi:v, até zoqá khá-ya tønanim, khandí mbó-etoám, tege Nqova mokho-te, ndego zo mokho-te ndu:yage.

¹² Nófuap! Av tægoat ndægo, Nqova Mbomambaqape ni mokho-te ngu:yage, yaq ni matev eqeieqei-té qabizi-yagé, ambá ndógo, av niqa manqei-qape matev ni nøzøgim-qa ndógo.

¹³ Zapa ndógo, zo kha-qa poev-te tozoyagat, zo ndózo-pakhaéz. Geté zo Nqova Mbomambaqape mokho-te, zoqa kha-qa poev tozolaem, yaq zo zóyagét.

¹⁴ Gekha ezoqám ndigu, Mbumbukiam-ge Nqova ndezø-nøzøgim, ndigu Mbumbukiam-gí nakheis.

¹⁵ Zapa ndógo, Nqova ndego, Mbumbukiam zo gezø-etoam, ndego ambá av nqægo, zo gevøozø, kopømba ande av kawakawa-za, tigi yaq-fia mbain sasae ezoqam ndivøzoat, yaq zo nqawa møe matev-té qazøygát. Av taoká. Geté zo Nqova Mbomambaqape mokho-te, mòzo-Mbumbukiam-gí-nakheis-éz. Yaq ni ndakin kopømbaqapé, Mbumbukiam, Tat Tat-qa sizimbó-akhaemát.

¹⁶ Mbumbukiam-ge Nqova neka nigi nqova møndø-tøkuaném. Søgumu-unimanqatinát, av nqægo: Ni Mbumbukiam-gí nakheis.

¹⁷ Ni Mbumbukiam-gí nakheis nqazigu, yaq matev ndógo, Mbumbukiam ni nonqo genøza, zindapém. Ni Kelisó namba sizimú-ndapém. Ni viniv tizi-eqatat, av Keliso ge-eqatat, yaq ni yage qanimav-qape sizimú-ndapém, te namba.

Yage qanimav-qape-qa yaq-te, ni tizindapem

¹⁸ No áv qate-mataváp nqægo: Viniv ndógo, ni ndakin nqazi-eqatet, khapémhá, yage qanimav-qape namba toqote-khamas, Mbumbukiam ni vaev-te tinindu-veaz.

¹⁹ Unimanqatín. Gigiap ate nqægo, Mbumbukiam gekhakheinam, oskia mo:qozáp. Gò-etáp. Taqá tønø-keogé ndógo, Mbumbukiam ekeza nakheis tendo-veataz, ndigu yage qanimav-qape-te vømø-öz.

²⁰ Ibugukhokhof, Mbumbukiam gigiap ate nqægo gekhakheinam, ndógo eqeieqei-qapé. Geté vaev-te, matev gè-enénd, yaq gigiap vøsoqøsoqoam.* Ndógo ambá av nqægo, ekeza poév, qasoqa. Geté Mbumbukiam ndømatanám. Yaq ndakin gigiap ate nqægo, tonotawé ndógo:

²¹ Mbumbukiam gigiap ate nqægo, gekhakheinam, ndógo ndakin ande ndimbula mokho-te nqøugu neka vøsoqøsoqoam, vaev-te génqovóz neka matev qanimav-qape suguzumbú-etoám, Mbumbukiam-gí nakheis namba.

²² Ni mízi:nøtén: Até ndakin-a, gigiap ate nqægo, Mbumbukiam gekhakheinam, nqosøgeap-té qagó. Yaq ande av sævam nduigu, tui-ova, nqosøgeap tumbo-ewag, gè-esevemét.

²³ Geté gigiap mbá mbá, ndø-esevemét. Geté até ní-a, oskiá ndógo, ni Nqova Mbomambaqape qazindafem, kopømba ande av mbusa me ndæløvøyat, ndógo Mbumbukiam vaev-te teni-etoam, ni zì-esevemét. Ni ta khøuwa-qa ndógo tizio-endupit, Mbumbukiam ni tegi nakheis te-upono neka kha ndakinak vizindapém.

8:9 8:9 1 Ko 3:16; 12:3 8:10 8:10 Gal 2:20 8:13 8:13 Gal 6:8; Kol 3:5 8:15 8:15 2 Tim 1:7; Mak 14:36 8:15
8:15-17 Gal 4:5-7; Veve 21:7 8:16 8:16 2 Ko 1:22 8:20 8:20 Gen 3:17-19 * 8:20 8:20 Matev ndógo tønénd, Adam
neka Iv Mbumbukiam-qa manqat unimanqatinteav qagoam neka teqa khafæap vønqaoanem. 8:21 8:21 Isa 11:6-9
8:23 8:23 2 Ko 5:2-4

²⁴ Ni mizi-khandi:n. Geté matev ndógo, Mbumbukiam ni ginimbi-ein, tini-etoam, ni ndakin kopõmba mbain, tiziqeivim. Geté ni tizio-taná ndógo: Matev ndõfakhán. Unimanqatín. Matev toqoqeiv, yaq qo oskia qotó-taqabaták, av nqægo, ndõfakhán. Gê, matev tõfakhan, yaq ezoqa tégo, ndego zua ndo:tawe av nqægo, matev ndõfakhán?

²⁵ Ni nqazio-tana av nqægo, matev ndõfakhán, ndógo fakhaneav ndógo, yaq ni até sizimbõé-kewagát. Kopõmba mbain tõi-ewez.

²⁶ Ni sa nqazi-esevemet neka bazafõgakh mbain nqazigu, Nqova Mbomambaqape, gini-tõkein. Ni zì:nõtenák, eqeieqei áv khazi-guligulimát. Gekha manqát zì-einim? Yaq Nqova Mbomambaqape ndõvi:mát, Mbumbukiam-te, niqa yaq-te. Esevem-ús.

²⁷ Yaq Mbumbukiam, ndego ezoqam-qa mbõni mokho-te ndeqeivi, ndego Nqova-qa matavap mõndæ-otév. Zapa ndógo, Nqova Mbumbukiam-gi nakheis-qa yaq-te ndemboviam, ndego teqá poev mbopáev.

²⁸ Ni mizi:nõten. Ezoqa ndigu, Mbumbukiam-te poev ndõzõgo, gekha matév ndógo, tõzõfakhan, ndigu mokho eqeieqei segezõ-fakhán. Ezoqam ndigu, Mbumbukiam gezõ-akha, av ndego ge:põoa.

²⁹ Mbumbukiam ndigu é-mõndæ-otév, neka võvevesam. Yaq ndigu áv tiabiti-gú, av ekeza Yo nde-go. Yaq ngenek yo-khõuwa ndógoát, neka emekheis kopoav võmbõgoát.

³⁰ Ndigu ezoqam, Mbumbukiam ibugukhokhof gevevesam, ndigu mõndõzõ-akhá. Yaq ndigu gezõ-akha, ndego eqeieqei me:zæb. Yaq ndigu eqeieqei ge:zæb, ndego yage qanimavqape zõ-etoám.

Gekha matév ndógo, tõi-fakhanumat, ndógo kopõmba mbain, Mbumbukiam-qa kuku matev-te tõqatono

³¹ Yaq ndakin, ni áv khazi-einim, taqa yaq-te, ni qazi-qeivavun? Manqat nqáneek: Mbumbukiam ni namba te:goat, yaq gê, ezoqa kopõmbá, ni titokhonan? Kopõmba mbain.

³² Gê, ndego ekeza Yo keaveateav qagoam, gete sa gendo-nqonqotav, ni zapaya, yaq ndego ni gini-tõkeák, gekha matev nõme-te? Av taoká. Ndego yaq-mbá segení-tõkeát.

³³ Neka gê, ezoqa kopõmbá, ndigu soqõsoqa tizæb, ndigu Mbumbukiam gevevesam? Kopõmba mbain. Ndigu, Mbumbukiam ekezan eqeieqei me:zæb.

³⁴ Neka gê, ezoqa kopõmbá, tiqa yaq-te ti-einim av nqægo, ndigu yaq-fia nqosõgeap ndõqeivim. Av taoká. Zapa ndógo, Keliso Yesu ekezan ndõnanim, ti zapaya. Geté ta-mbá taoká ndógo. Ndego mõndõ-khandi:v. Yaq ndego ndakin Mbumbukiam-qá nakeamo zendaté geqomát neka ni zapaya võmbõ-vi:matun.

³⁵ Av tægoat ndægo, yaq gê, ezoqá o matev kopõmbá, ni Keliso-qa kuku matev-te tõqatono? Gê, ni matev fõgakh-qape, o potonam matev, o ngiænoat matev, o ifin, o ndabua mbain, o fofõgeap, o pakhapakha khaneam matev ndõqatono? Av taoká. Kopõmba mbain.

³⁶ Unimanqatín. Taqa yaq-te, Mbumbukiam-qa Manqat, áv qane-peawáp nqægo,

“Qo zapaya, khõuwa kopoáv,

ni ezoqa lõvõte-te ambam-qa nigú.

Ndigu ni sip sòvakha gigiap me:næná,

ndigu zitõge-qa ndizõgo.”

³⁷ Geté ta matev ate ndægo, qani-fakhanumatun, ni Keliso mokho-te, ndego ni-te kuku ndõmbogo, ùni zi:pitavét.

³⁸ No mõtenõten. Gekha matév ndógo, ni-te tõfakhanumit, ndógo kopõmba mbain, ni Mbumbukiam-qa kuku matev-te tõqatono. Até lõvõté-a, neka até khandi-a, neka até enzol ezoqám-a, neka até nqova soqõsoqá-ya, neka até ndõgõ-a, ndakin yage-te o megemege-te tõi-fakhanumit, neka gekha gigiap bazafõgakh-ús ndógo, kopõmba mbain, ni tõqatono.

³⁹ Neka gekha gigiáp ndógo, ova nqo:go o mokho-te nqõugu, neka gekha gigiap nõmê manqei-qape-te nqago, ndógo kopõmba mbain, ni Mbumbukiam-qa kuku matev-te tõqatono, ndego ni Keliso Yesu mokho-te gini-etoam, nigì Evezõza.

9

Pol-qa tanakh, ekeza ezoqam-qa yaq-te, Izlael ezoqam, ndigu Yesu unimanqatinteav ndigu

¹ Manqat nõme, no ndakin nqæmanqate, unimanqatín. Keliso-qá megemege-té qatomanqaté. No nõté-khavozamák. Neka até Nqova Mbomambaqapé-a, ndego no mokho-te ngu:gu, sùgumu-unimanqatinát, noqa manqat.

² No mbõni vaev neka tanakh kandambá nqanõgo. Yaq ndógo kopõmba mbain, tõnavõem.

³ No nõkeza ezoqam nõte-manqaté, Izlael ezoqam. No ndigu Keliso namba tõkuat-qa nõzõgõ. No amba Keliso-te nõzõneav tõgonin, te-te võe-qatanin, yaq no Mbumbukiam amba soqain-te võeivin, matev av nqægo, nogi ezoqam amba tõzõ-tõkein, ndigu Keliso namba titõkuanemin, yaq no-te ambá kopõmbá.

⁴ Ndigu Mbumbukiam-gi ezoqám. Ndego ekeza nakheis ndigu tenezæb, neka teqa bazafõgakh neka waev vözõ-vøveezam, neka ti namba, teqa poev vø-unimanqatintam, neka teqa guguna manqat vözõ-etoam, neka guliguli matev eqeieqei vøezõmas, neka manqa mbusa vözõve.

⁵ Ezoqam ndigu, tigi atanakha-zapazapa-za Mbumbukiam gevevesam. Keliso ge-ezoqam-ev, ndego Izlael ezoqam ndõqán. Ndego Keliso, Mbumbukiám. Gigiap ate nqægo teqá mokho-té qanu:gu. Teqa iz miavmiav, bèto-eqawát.

Amén. Nqanek manqat unimanqatín.

Mbumbukiam ezoqa av kenë-vevesam

⁶ Unimanqatín, Izlael ezoqa kopoáv, ndigu unimanqatinteáv, Yesu-qa yaq-te. Geté kopõmba mbaín, ta zapaya ndõgo, toqo-matavupat av nqægo, Mbumbukiam-qa manqa mbusa ti-te, sège-navõem. Av taoká. Geté Izlael ezoqam ate ndigú mbá, ndigu uni Izlael-ezoqam-in.

⁷ Eibleem-qa yaq-te, matev até kopó: Ambá ndigu, ezoqa ewaqape, ndigu Eibleem gemanazam, ndigu uni tegi zi-ín. Geté uni tegi zi-in sati ndigu, tege yo Aezek gemanazam. Zapa ndõgo, Mbumbukiam Eibleem av gembõe-eín nqægo, “Qogi qazi iz, ti-mba ndigu tindaipém, qoge yo Aezek-gi nakheis.”

⁸ Nqanek ni av qani-nõmendím nqægo: Mbumbukiam-gi nakheis, ambá ndigu tigú, ndigu ezoqam-qa kouk-te gindu-fakhaz. Geté Mbumbukiam Eibleem-gi zi ndigu tenezæzá, tiqa yaq-te ndigu, manqa mbusa geve.

⁹ Mbumbukiam Eibleem-te, taqa yaq-te manqa mbusa geve, ndego av gembõe-eín nqægo, “Viav nõme, no nqawa ndõtõndonáv, khõuwa kopo-te. Yaq qõgu sævam, Sæla, nakhasam anganeam é-ndõmbõe-fakhán.”

¹⁰ Yaq nigí atanakha-zapa Aezek-gi nakhei menas-qa yaq-te, Isao neka Zekop, matev até kopó, ndigu tegu zas Lebeka-te gimõfakhaz.

¹¹⁻¹² Ndigu qaqangeap qazaneav qagoam neka matev eqeieqei o matev soqain goneav võgoam, Mbumbukiam kopo nõme é-mõndõ-veatáv. Mbumbukiam Lebeka av gembõe-eín nqægo, “Zapikia eveqase mokho-té gunú:goát.” Nqanek matev, ni av qani-nõmendím nqægo: Mbumbukiam ezoqa ndevevesam, ndego ambá ta zapaya ndõgo tene-vevesám, gekha matév ndõgo, ezoqa gegoatun, geté ndego ekeza poev-te mbá genõ-vevesumatún.

¹³ Taqa yaq-te, Mbumbukiam-qa Manqat, av qane-peawáp nqægo, “No Zekop, nõmbõe-khafuatám. Geté Isao, genõmbo-qasi:vám.”

Gekha ezoqám ndego, Mbumbukiam tanakh gone-qa ndembogo, ndego segembógó

¹⁴ Av tægoat ndægo, Mbumbukiam ezoqa nõme tevevesam neka ezoqa nõme vevesupõteav võgoat, yaq gé, ni av khazi-einím? Gé, Mbumbukiam-qa matev eqeieqei mbá? Av taoká.

¹⁵ Taqa yaq-te, Mbumbukiam Mozes av gembõe-eín nqægo, “Gekha ezoqám ndego, noqa tanakh matev võndõze-qa nqæmbogo, no sæmbó-võndáz. Neka gekha ezoqám ndego, no kuku matev etoam-qa nqæmbogo, no sæmbó-etoám.”

¹⁶ Matev ambá av nqægo, ezoqam-qá poev-té o ezoqam-qá matev-té qanotawé. Geté Mbumbukiam-qá tanakh matev-té qanotawé.

¹⁷ Yaq nakémbá, Mbumbukiam-qa Manqat, av qane-peawáp nqægo: Mbumbukiam Felo gembo-ein, ndego Izip ezoqam-ge kawa, “No qo kawa, ta zapaya ndõgo tõte-veatáq: No qo mokho-te, ezoqa noqa bazafõgakh sõté-zõmesimát, neka noqa iz manqei-qape-te ate nqægo võvõndavét.”

¹⁸ Ni av qazi:qeivím nqægo: Mbumbukiam ezoqa nõme, tanakh gone-qa ndembogo, yaq segembógó. Yaq tõmbo-põovat, ezoqa nõme-qa matavap tõfõgakh, yaq até ndõgõ-a, segembógó.

¹⁹ Eisa, taqa yaq-te ezoqa kopo, av gepõté-eín penõmakhaya, “Av tægoat ndægo, yaq gekha zapá, Mbumbukiam ezoqam-te yaq-fia teta, teqa matev-qa yaq-te? Nakhoa mbaín, teqa poev namba toqote-nõfeipat.”

²⁰ Geté, gẽmbo-mataváp. Qo gekha ezoqám, Mbumbukiam teqa matev-qa yaq-te toqombo-sinaz. Gé, ganda pot kopõmbá, te-te ndego gekhakheinam, tõmbo-ein, av nqægo, “Gekha zapá, no av qõqote-khakheinõmbem nqægo?” Kopõmba mbaín!

²¹ Ndego ezoqam, ganda pot gekhakheinumatun, ndego yakhapús, gekha pot ndókhakheinām. Poev tǝmbogoat, ganda kopo-qapi-te, pot nǝme eqeieqei-qape neka pot nǝme khokho-qape tekhakheinam, ndego yakhapús.

²² Mbumbukiam-qa matev até kopó. Ndego ezoqa teqa qaqa zǝmesim-qa zǝgoám, ndigu tisoqoez. Ndigu tiabiti-zǝtéz: Mbumbukiam ndego bazafǝgakh-qapé. Geté ndego até aiyav matev zǝgoám, oskiá ndǝgo, ndego ti-te qaqa qambogoam.

²³ Neka ndigu, Mbumbukiam tanakh ndǝmbogo ti-te, gé:zǝmás, av nqǝgo, teqa waev neka bazafǝgakh kandambá tantáv. Ndigu tenézǝmás, ndigu ibugukhokhof go:khakheinǝvem, teqa waev neka bazafǝgakh tiqeivim.

²⁴ Ndigu ezoqam, ní. Ndego ni Zu bawan-ak mokho-te mbá mbá, geté até bawan vini-ak mokho-té-a, sǝgenimbu-akhá.

²⁵ Mbumbukiam-qa Manqat mokho-te ndǝgo, tege manqa vevezam ezoqam Ozea ge-peawam, Mbumbukiam bawan vini-ak-qa yaq-te, áv gene-eín nqǝgo,

“No ndigu bawan ezoqam,

nogi ezoqam goneav qagoam,

nogi bawan ezoqam nǝtézǝb.

Neka ta bawan ndǝgo, no kuku goneav qanǝgoam,

no ndigu nogi kuku ezoqam vǝtézǝb.

²⁶ Neka ta manqei-te ndǝgo,

Mbumbukiam ibugukhokhof ezoqa gezǝ-ein,

‘Zo nogi ezoqám mbá,’

ndego ndigu áv genézǝb nqǝgo:

Mbumbukiam khandi miavak-gí nakheís.”

²⁷ Neka Aezaya, ndego Mbumbukiam-ge manqa vevezam ezoqa nǝme, Izlael ezoqam-qa yaq-te, áv gene-akhá nqǝgo,

“Izlael ezoqam kopoav-qapi.

Andé ndivind me me-gó, ndǝgeg-te ndisingitavet.

Geté ndigu ezoqa khapimbá tikhandiz.

²⁸ Zapa ndǝgo, matev ndǝgo, Evezǝza ibugukhokhof ge-ein, tego,

ndego nakhamas-té genǝgó, ezoqa vǝngiǝzo,

ta manqei-te ndǝgo, ma ndi:yage.”

²⁹ Taqa yaq-te, Aezaya bugukhokhof manqat nǝme áv gene-eín nqǝgo,

“Evezǝza Bazafǝgakh-qape,

nigi atanakha-zapazapa-za nǝme amba khandi:zateav tǝgonin,

yaq ndakin ni é-ndizi-soqoenín, kopǝmba ande av Sodom neka Gomola taon qatua.”

Izlael ezoqam-qa yaq-te, ndigu unimanqatinteav qagoam

³⁰ Av tǝgoat ndǝgo, Mbumbukiam Zu ezoqam gevevesam, yaq gé, ni áv khazi-einím? Manqat nqáne: Unimanqatín. Bawan vini-ak ambá av nqǝgo, Mbumbukiam-qa bǝi-te eqeieqei-qa ndǝgoám. Geté Mbumbukiam ndigu eqeieqei me:zǝb. Zapa ndǝgo, ndigu mǝndǝ-unimanqatiním.

³¹ Geté Izlael ezoqam, ndigu bazafǝgakh gi-asazat, Mozes-qa guguna manqat paev mokho-te, amba Mbumbukiam-qa bǝi-te ti-ndafǝyamba-ezin, ndigu ndafǝyamba matev qeiviáv.

³² Yaq gekha zapá, ndigu qeiviav ndǝgo? Zapa ndǝgo, ndigu Mbumbukiam-qa bǝi-te, eqeieqei ekeza matev matanam mokho-te gone-qa ndǝgoám, ambá ndǝgo, gi-unimanqatinim, av nqǝgo, Yesu ezoqa khandi:zat-qa gigeavun. Yaq ndigu andé nandi me:khaosám, nandi ndigu, ezoqa gi:khaosumatun.

³³ Taqa yaq-te, Mbumbukiam-qa manqat, áv qane-peawáp nqǝgo,

“Nqáe! No Zayon manqei-te,

nandi nǝzáv.

Nandi nginik,

ezoqa ndǝkhaosumat, vǝ-o:atát.

Geté gekha ezoqám ndego,

nginik nandi te-unimanqatintat,

ndego mivi gégoák.”

10

¹ Nǝfuap! Noqa poev kandambaqape nqáne: Zu ezoqam mǝe-mbá sa bekhandi:z. No Mbumbukiam-te oskia no-akhaematún, tiqa yaq-te.

² No zo āv qate-unimanqatinát nqǎego: Ndigu bazafǒgakh ndǒ-asazét. Mbumbukiam-qa matev gone-qa ndǒgǒ. Geté ndigu nakhoa eqeieqei zǒtezateáiv.

³ Ndigu Mbumbukiam-qa matev eqeieqei-qa yaq-te, mokho ndapeáiv. Yaq ndigu teqa bǒi-te, eqeieqei ekeza mokho-mba gone-qa ndǒgǒ. Yaq nakémbá, ndigu ekeza kha, Mbumbukiam-qa mokho-te veeáiv. Neka ndigu Mbumbukiam takeáiv, ndigu eqeieqei tezæb, av ekeza poev ndǎego.

⁴ Keliso Mozes-qa guguna manqat, mǒndǒtók. Yaq nakémbá, gekha ezoqām ndego, nde-unimanqatinat, ndego Mbumbukiam eqeieqei mé-veó.

Gekha ezoqām ndego, Yesu nde-unimanqatinat, Mbumbukiam ndǒkhandi:v

⁵ Guguna manqat mokho-te eqeieqei gone-qa yaq-te, Mozes āv gene-peawám nqǎego, “Gekha ezoqām ndego, guguna manqat ndembopaev, ndego ndǒyagét.”

⁶ Geté ndigu ezoqam, Mbumbukiam-qa bǒi-te, ta mokho-te ndǒgo gi-ndafǒyamba-ez, gi-unimanqatinim, ndigu āv gini-manqaté nqǎego: Kopǒmba mbain, qakeza mokho-mba toqobevap, av nqǎego, “Gekha ezoqām ndǒqavíg, yan-te, Keliso tendondaf?” Zapa ndǒgo, Keliso mǒndǒ-visavún.

⁷ Neka kopǒmba mbain, qakeza mokho-mba toqobevap, av nqǎego, “Gekha ezoqām ndǒvís, lǒvǒte ezoqam-qa manqei mokho-te, Keliso vǒndǒndáf?” Zapa ndǒgo, Keliso lǒvǒte-te mǒndǒ-khandi:v.

⁸ Neka kopǒmba mbain, vini toqoqav. Zapa ndǒgo, Mbumbukiam-qa Manqat āv qane-ein nqǎego, “Teqa Manqat qoqá avǒnin-té qagǒ. Qoqa manqa-nqa-té qagǒ neka qoqa mbǒni mokho-té qanu-gú.” Nqanek manqat, unimanqatin matev-qa yaq-te nqǎemanqate, nqánek, ni ezoqa nqati-zǒmesim.

⁹ Qo qakeza tou toqote-ein, av nqǎego, “Yesu ndego Evezǒzǎ,” neka mbǒni mokho-te voqǒ-unimanqatin, av nqǎego, Mbumbukiam Yesu mǒndǒ-khandi:v lǒvǒte-te, yaq qo ndǒqo-khandi:q.

¹⁰ Zapa ndǒgo, gekha ezoqām ndego, teqa mbǒni mokho-te nde-unimanqatinat, ndego gé-ndafǒyamba-év, Mbumbukiam-qa bǒi-te. Neka gekha ezoqām ndego, teqa tou-te nde-manqate, av nqǎego, “No nǒ-unimanqatinát,” ndego ndǒkhandi:v.

¹¹ Taqa yaq-te, Mbumbukiam-qa Manqat, āv qane-peawáp nqǎego, “Gekha ezoqām ndego, ngenek nde-unimanqatinat, ndego mivi gégoák.”

¹² Yaq ndǒgo, vinivinimba mbain, yaq Zu ezoqam-a, yaq bawan vini-ak. Ni ezoqam ate nqazi-gu, Evezǒza kopo nimbígú. Yaq gekha ezoqām ndigu, ndimbo-akhayam, ndego matev eqeieqei-qape zǒmatǒnumát.

¹³ Taqa yaq-te, Mbumbukiam-qa Manqat āv qane-ein nqǎego, “Gekha ezoqām ndego, Evezǒza tǒke-qa tembo-akha, ndego ndǒkhandi:v.”

¹⁴ Geté unimanqatin, ndigu te-te áv kiní-akhaemát, ndigu unimanqatinteav tǒgoat? Neka áv kiní-unimanqatinim, teqa yaq-te yogeav tǒgoat? Neka áv kiní-ewagát, ezoqam mbain tǒgoat, ndigu Manqat Mbomambaqape ti:zǒmesimat?

¹⁵ Neka ndigu ezoqa nǒme, Manqat Mbomambaqape áv kiní-zǒmesimat, ezoqa ndigu khofǒzateav tǒgoat? Taqa yaq-te, Mbumbukiam-qa Manqat, āv qane-peawáp nqǎego, “Ndǒgo qanimav-qapé, ezoqam ndigeav, Manqat Mbomambaqape ndindapav.”

¹⁶ Geté unimanqatin. Izlael ezoqa ewaqapé mbá, Manqat Mbomambaqape gi-unimanqatinim. Aezaya, ndego Mbumbukiam-ge manqa vevezam ezoqam, mǒndǒ-ein, “Evezǒza! Niqa manqat, gekha ezoqām ndǒ-unimanqatinim?”

¹⁷ Ni āv qazi-qeivím nqǎego: Unimanqatin matev, manqat yoge mokho-té qando-okhó. Neka manqat ndǒgo, ezoqa ndiyoge, Keliso-qá manqat-té qando-fakhaté.

¹⁸ Yaq gé, ndigu Izlael ezoqam, Manqat Mbomambaqape mǒndǒyogem? Mǒndǒyogém. Tiqa yaq-te ndigu, ezoqa Manqat Mbomambaqape ndi:zǒmesim, Mbumbukiam-qa Manqat, āv qane-peawáp nqǎego,

“Tiqa manqa wag, manqei-qape ate nqǎego
sǒgumu-panqavǒemát.

Neka tiqa manqat, manqei-qape vaev até vǒmǒkhanaz.”

¹⁹ Neka bevap nǒme nqánek: Gé, Izlael ezoqam, manqa mokho mǒndǒmbó-ndapem? Ndigu mǒndǒmbo-ndapém. Geté ndigu unimanqatinteáiv. Taqa yaq-te, Mozes bugukhokhof áv gene-peawám nqǎego,

“Mbumbukiam ge-ein:

Zo Zu bawan-ak,
zo nogí ezoqám.

Geté no bawan vini-ak, ndigu iz mbain ndigu, nõkhatób.

Yaq zo ova zómanqatát.

No qaqa nõzólówáz, ti namba.

Ndigu zøtezat mbaín, Mbumbukiam-qa yaq-te.

„Geté ndigu teqa manqat ndõndapém.”

²⁰ Neka Aezaya, ndego Mbumbukiam-ge manqa vevezam ezoqam, taqa yaq-te, manqat nõme áv gene-eín nqægo,

“Mbumbukiam ge-ein:

No ndigu tinømendám,

ndigu no waweav qagoam.

Neka:

No ti-te ndigu tæmøfakhán,

ndigu noqa yaq-te bevøpøteav qagoam.”

²¹ Geté Izlael ezoqam-qa yaq-te, Aezaya áv gene-peawám nqægo,

“Mbumbukiam ge-ein: Khøuwa ge-okhoam, no zenda nõzø-visiám. Geté ndigu gèsapi-zát neka noqa manqat ndinqágm.”

11

Izlael ezoqam mokho-te, ezoqa andé khaptmbá, ndi-unimanqatinat

¹ Gê, Mbumbukiam, ekeza ezoqam, Izlael-ak, mõndó-sanqab? Av taoká. Mbumbukiam ekeza ezoqam sanqabeáv. Até nó-a. No Izlael ezoqám, Eibleem-gé zeó, neka no Benzamin khagua bawan-ák.

² Mbumbukiam ekeza ezoqam sanqabeáv, ndigu nupøkhan mba gevevesam. Gê, zo Mbumbukiam-qa Manqat mõzøtè-zøtez, ndøgo Mbumbukiam-ge manqa vevezam ezoqam llaiza, ekeza ezoqam qaqa gezøgoam, Izlael-ak? Ta khøuwa-te ndøgo, ndego Mbumbukiam-te áv geneviám nqægo,

³ “Evézøza! Qogi manqa vevezam ezoqam, gèzitág, neka lou-qasis ndøgo, ma søvaxha gigiap giløvusumam qo-te, vømøkuim. No nakhapús sege-nøuvøném. Yaq ndigu ndakin até nó-a, løvømbe-qa ndøgó.”

⁴ Yaq Mbumbukiam gekha manqát mbóqavøiu? Av gembøe-qavøiú nqægo, “Av taoká. Qo ambá av nqægo, qakhapus sege-qouvøqém. Nogi angana seven taosen nõme ndígu. Até ndígú-a, ndigu Bal-te, ndego khape mbumbukiam, manazap mõkuiáv.”

⁵ Até ndakin khøuwa-té-a, ezoqa nõme ndígu, Izlael bawan mokho-te, ndigu Mbumbukiam ekeza kuku matev-te gevevesam.

⁶ Mbumbukiam ndigu ekeza kuku matev-té genø-vevesám, ambá ta zapaya ndøgo, av ndigu matev gi-matønumam. Mbumbukiam, ndigu amba ta zapaya ndøgo tevevesamín, av ndigu matev gi-matønumam, yaq teqa kuku matev, ambá unimanqatin kuku matév mbá.

⁷ Matev av nqægo: Matev ndøgo, Izlael ezoqam bazaføgakh gi-asøzam, amba tiqeivimin, ndigu qeiviáv. Geté ndigu tiqeivím, Mbumbukiam ekeza gevevesam. Geté ndigu ezoqa nõme, gèføgakhæz.

⁸ Taqa yaq-te Mbumbukiam-qa Manqat, áv qane-peawáp nqægo,

“Mbumbukiam ndigu andé venanqei bazapos-qape me zømbe-etoám.

Yaq tiqa bøi kopømbe mbaín ti-kewagat

neka tiqa gea kopømbe mbaín ti-ewagat.

Matev av nqægo sègemá, atema ndakin.”

⁹ Ti-te ndigu, matev ndøgo tøfakhán, av Deivid Mbumbukiam-te, tegi qaqa ezoqam-qa yaq-te ge-viam. Ndego áv gene-eín nqægo,

“Ndigu lou-qasis-te, lou tilogat,

yaq timatavupat av nqægo, matev-qase giní-fakhanāk,

ndøgo bèzø-ká

neka bemøzø-voe, betëndapem,

neka bezø-køi-ez, bemø-khasam.

Nqanek tiqá manqa-zapazapa-qá yaq-fiá.

¹⁰ Tiqa bøi waev, bèzø-navøém.

Yaq géqeivimák.

Neka ndigu viniv-qape oskia be-eqawát, bezø-ewez.”

Bawan vini-ak, ande tae tang me me-gó, Mbumbukiam gebunøzam

¹¹ Bevap nøme nqáne: Gê, Zu ezoqam gi-o:az, ndigu ate nonqō gi-o:az? Av taoká! Geté tiqa manqa-zapa zapaya, khandi matev, bawan vini-ak-té qanōwáv. Yaq Zu ezoqam, ova tiabiti-einim.

¹² Zu ezoqam-qa manqa-zapazapa zapaya, manqei-qape ezoqa nøme khandi gindapem, yaq Mbumbukiam matev kandakanda nøme mba mó:gó, Zu ezoqam ate ndi:gu, te-te tivesez.

¹³ No ndakin zo-té qatō-manqatét, zo bawan vini-ak. No Mbumbukiam zo bawan vini-ak-té gendo-khofotán. Yaq no khanakhanakh kandambá, nqanek sasae nqægot.

¹⁴ Eisa, no nqanek sasae nqægot, nøkeza ezoqa nøme ova peté-einim penømakhaya, yaq Mbumbukiam-te petéqambüz penømakhaya, khandi vōndapēm.

¹⁵ Mbumbukiam Zu ezoqam qambøe-qasi, yaq ta mokho-te ndōgo, manqei-qape ezoqa nøme, nqawa te namba getøkuzu, yaq gê, gekha matev ndōfakhān, Mbumbukiam Zu ezoqam nqawa tekhatob? Matev kandambaqape nøme mba mó:fákhān. Løvøte ezoqam segé-khandi:z.

¹⁶ Ezoqa wit gipezotatun, yaq flawa ndigu, bugukhokhof gi:løvusumatun, Mbumbukiam mbo-etømemín. Yaq av nqægo, flawa ate ndi:gu, Mbumbukiam-gi. Neka ezoqa tae te-ogeakh, tae lu Mbumbukiam-qa zenda-te vōvê, yaq até táng-a, Mbumbukiam-qá. Yaq matev até kopó. Izlael ezoqam-gi atanakha-zapazapa-za, Mbumbukiam-gi ndōgoám. Yaq vaev até tigi zí-a, Mbumbukiam-gi vōgoāt.

¹⁷ Izlael ezoqam, andé oliv tae zenda-yak eqeieqei me:yá, neka zo bawan vini-ak, andé leg-ak oliv táe. Ta oliv tae eqeieqei ndōgo, Mbumbukiam tang nøme mōndø-møkuiám, yaq zo andé leg-ak oliv tae tang me ndōzøte:go, vōbunøzam. Yaq zo ndakin oliv tae eqeieqei namba, et eqeieqei zo-upøgimatún, ta lu-te ndōndo-fakhate.

¹⁸ Geté qo me:khambüváp, ta zapaya ndōgo, Mbumbukiam tae tang gimøkui, yaq qo vōbunøtaq. Gëmbo-mataváp. Matev, ambá av nqægo, qo lu qo-eqawát. Geté lu qo ndø-eqaqæwát.

¹⁹ Eisa, ezoqa kopo zo mokho-te peté-éln penømakhaya, av nqægo, “Mbumbukiam tae tang tene-møkuiám ndōgo, no baté-tøkua.”

²⁰ Ndōgo unimanqatín. Tae tang nøme ndōgo, ta zapaya ndōgo tene-møkuiám, ndigu unimanqatinteav qagoam. Geté qo sekemba ta zapaya ndōgo toqotegō ndōgo, qo ndoqo-unimanqatinat. Qo me:khambüváp, taqa yaq-te. Geté møe qōgoát.

²¹ Zapa ndōgo, Mbumbukiam Zu ezoqam kopømba ande av tae tang ndægo gimøkuiam, ndigu unimanqatinteav qagoam, yaq ndego até qō-a, gékhofogō, qo unimanqatinteav toqogoat.

²² Gëmbo-mataváp. Mbumbukiam ndego tanákh. Geté ndego até fōgákh. Ti-te ndigu, zita giwuowem, ndego fōgákh. Geté qo-te, tanákh. Geté qo aiyá qagó. Soqain ndōgo, teqa tanakh matev toqo-ivav, yaq ndego até qō-a, vōnqaoqō, ta tae-te ndōgo.

²³ Zu ezoqam ndigu, tiqa unimanqatinteav matev Keliso-te ti-ivøvem, yaq Mbumbukiam ndigu nangó genøbunøsam tae-te, av bugukhokhof gi:goam. Ndego kopømbaqapé, nqawa tebunøsam.

²⁴ Zo bawan vini-ak, zo andé leg-ak oliv tae tang me zøtegoám. Geté ta leg-ak oliv tae-te ndōgo, zo qazogoam, Mbumbukiam zo gëndomøkús, tae eqeieqei-te vōbunøsam. Geté Zu ezoqam, andé tae zenda-yak eqeieqei me:yá. Yaq tae tang ndōgo, Mbumbukiam gemøkuiam, ndego ùnime-kopømbá, tiqa tae-te nango tebunøzam.

Mbumbukiam até Zu ezoqam-a, vøkhandi:z

²⁵ Nøfuap. Manqat ndōgo, no ndakin Izlael ezoqam-qa yaq-te tøte-ein, bugukhokhof khøuwa, khonoam-té qagoám. Geté no zo zøtezat-qa nøzōgō. Zapa ndōgo, soqain ndōgo, zo zøkeza kha matavap loloakh-us tøzøte-vewat, gete mokho ndapeav tōgoat. Unimanqatín. Izlael ezoqa nøme, Mbumbukiam zitá gini-wuowém. Geté matev av nqægo, sa tømboé-outøpít ndōgo, atema bawan vini-ak ate ndi:gu vøkhandi:z, ndigu Mbumbukiam gevevesam.

²⁶ Taqa zita-te, Izlael ezoqam ate ndi:gu gékhandi:z. Taqa yaq-te, Mbumbukiam-qa Manqat, av qane-peawáp nqægo, “Khandi etoam ezoqam,

Zayon taon-té gendó-fakhán,

yaq ndego Izlael ezoqam-qa qasi:vap matev Mbumbukiam-te
vøzø-khofoé, ndigu Zekop-gi zi.

²⁷ Yaq no ti namba, poev av qaté-unimanqatín nqægo:
No tiqa manqa-zapazapa nókhofoé.”

²⁸ Unimanqatín. Izrael ezoqam, Manqat Mbomambaqape gèsanqawém, yaq av nqægo, ndigu vø-Mbumbukiam-gi-qaqa-ezoqam-ez. Matev av nqægo gigonem, zo møndøzø-tøké, zo bawan vini-ak, yaq zo vozø-Mbumbukiam-gi-ezoqam-ez. Geté Mbumbukiam kuku zua mbogó, ndigu Izrael ezoqam-te. Zapa ndógo, Mbumbukiam tigi atanakha-zapazapa-za, é-møndø-vevesám.

²⁹ Mbumbukiam ezoqa gevevesamin neka matev eqeieqei vøzø-matanamin, ndego matavap enendatáv, taqa yaq-te.

³⁰ Zo bawan vini-ak, zo bugukhokhof qagoam, Mbumbukiam-qa Manqat, zòngagimám. Geté ndakin, Zu ezoqam teqa manqat ndapeav ndógo, zo Mbumbukiam-qa tanakh matev zondapém.

³¹ Av zo Mbumbukiam-qa tanakh matev qazøte-ndapem, Zu ezoqam Mbumbukiam-qa Manqat o-mba ndapeav qagoam, yaq vaev até ndigú-a, Mbumbukiam-qa tanakh matev, áv tiníndapém.

³² Ezoqa ewaqape, Mbumbukiam-qa manqat gèngagimám. Yaq Mbumbukiam sègezø-iváv, ndigu vømø-maŋqa-zapazapa-gi-ndimbula-ezoqam-ez. Mbumbukiam tenegó ndógo: Zapa ndógo, ndego ezoqa ewaqape-te, tanakh gone-qa ndógó.

Mbumbukiam-qa iz, bèto-eqawát

³³ Mbumbukiam kandambá tentév. Teqa matavap neka otevat igian-qapé. Ni ezoqa kopømba mbaín, teqa matavap-qa mokho tizindapem neka nakhoa vizíqeiivím, ndego ndegeve.

³⁴ Taqa yaq-te, Mbumbukiam-qa Manqat, áv qane-peawáp nqægo,

“Gé, Evezøza-qa matavap,
gekha ezoqám mé-otev?
Neka gekha ezoqám
mbó-ovøyám?

³⁵ Neka gé, ezoqa Mbumbukiam gigiap møndømbó-etoam,
yaq Mbumbukiam ndego yaq-fia bembógó?”

³⁶ Av taoká. Zapa ndógo, gigiap ate nqægo ndégo tekhakheinám, neka ndégo tegeawát neka te nonqo ndégo tógó. Mbumbukiam-qa iz, miavmiav, bèto-eqawát.
Amén. Nqanek manqat unimanqatín.

12

Niqa kha, Mbumbukiam bizimbo-etøomé

¹ Nøfua! Mbumbukiam tanakh kandambá ginigu. Yaq nakémbá. No nqazø-pouwe. Av Mbumbukiam-gi iziz ezoqam, søvakha gigiap gi:løvusumatun te-te, yaq zo zøkeza kha Mbumbukiam áv tømboe-etøomé. Ndógo zoqá etoam matév, te-te. Geté ndógo khandín. Ambá av nqægo, nanimát. Zo Mbumbukiam-gí ezoqam zógoát, ndego khanakhanakh bembøgo. Av tøzøte-gonem ndægo, yaq zo Mbumbukiam-qa iz eqeieqei zó-eqatát.

² Zo manpei-qape ezoqam-qa matev mbòpæv, ndigu Mbumbukiam zøtezeateav ndigu. Geté zo Mbumbukiam bè-enénd, neka zoqa matavap bezø-ndakinak. Yaq zo Mbumbukiam-qa poev zøtézøtéz, gekha matév ndógo, mbomambaqape, neka gekha matév ndógo, Mbumbukiam ndømbøe-khaneat, neka gekha matév ndógo, eqeieqei-qape ndógo, teqa bøi-te.

Gekha matév ndógo, Mbumbukiam ni gini-etoam, tizi-matønumat, ni eqeieqei bizi-matanám

³ Mbumbukiam teqa kuku matev mokho-te, no nømendim ezoqam ndóvé. Yaq nakémbá, no zo ezoqa ewaqape, nqazø-manqate: Zo zøkezan-qa yaq-te ndømatáv av nqægo, “No nõto-eqanowát,” zo eqazoateav tøgoat. Geté zo matavap eqeieqei bezøgó. Gekha matév ndógo, tozo-matønumat, zo áv tøne-matanám, av Mbumbukiam unimanqatin matev gezømbe-etoam.

⁴ Niqa kha-te, gigiap vinivinimbá nqani-bunøzap. Neka kha-qa gigiap, sasae vinivinimbá ndømbogot.

⁵ Keliso-qa kha-te, matev até kopó. Ni Klisten ezoqam kopoáv. Geté Keliso-qa mokho-te, ni kha kopó. Neka ni andé kha gigiap vinivinimba zi-bunøzømé.

⁶ Nqova Mbomambaqape-qa matev, Mbumbukiam ni teqa kuku matev mokho-te gini-etoam, vinivinimbá. Mbumbukiam ezoqa nøme, teqa manqat vevezam matev gembø-etoam, yaq ndego áv teabete-matanám, av unimanqatin matev ndømbøgo.

⁷ Neka ezoqa nøme tøkeam matev gembo-etoam, yaq ndego ezoqa ya bezø-tøkeám. Neka ezoqa nøme, nømendim matev gembo-etoam, yaq ndego ezoqa ya bete-zømesím.

⁸ Neka Mbumbukiam ezoqa nøme, zita tøpøzu matev gembo-etoam, yaq ndego ezoqa zita ya bezøtøpøzú. Neka Mbumbukiam ezoqa nøme, etoam matev gembo-etoam, yaq ndego khanakanakh-us be-etoám. Neka Mbumbukiam ezoqa nøme, megeat matev gembo-etoam, ndego bazaføgakh be-asáz, ezoqa eqeieqei bezømbø-mege. Neka Mbumbukiam ezoqa nøme tanøtanakh matev gembo-etoam, ndego ezoqa nøme-te tanøtanakh matev khanakanakh-us begó.

Kuku ya binigú, ezoqa nøme-te

⁹ Zoqa kuku matev ezoqa nøme-te, unimanqatin bezøgó. Ngusum-te sa bezømbø-kházú. Manqa-zapa matev zombó-sanqaupát. Geté matev eqeieqei, føgøføgakh zombó-geageapát.

¹⁰ Zoqa kuku matev yaqyaq-a, andé evenap-qá kuku matev me bezømbe:egó. Kuku kandambá. Neka izuizu gèvizáp.

¹¹ Sasae bazaføgakh ndø-asøzú. Ndøwauwi:zát. Nqova Mbomambaqape betu:-sasaeát, zo mokho-te, neka Evezøza-qá sasae zógoát.

¹² Zo Mbumbukiam-te ndozoto-taza, zo te-te khanakanakh-us mo:tazá. Viniv matev tøzø-fakhanumat, zo føgøføgakh ndøwaniáp. Tatak bezøvin. Neka guligulim oskia ndøgó.

¹³ Mbumbukiam-gi ezoqa nøme, gi:giap mbain ndigu, gèzøtøkeé, neka ezoqa nøme khoev gèzø-maqqaté.

¹⁴ Zo ezoqa ndingjæzoat, gèzø-guligulím. Av qane-guligulím: Mbumbukiam, ndigu matev eqeieqei bezø-matanám. Zo ndigu soqain-te ndø-áb.

¹⁵ Ezoqa khanakanakh tigoat, yaq zo khanakanakh ndøgó, ti namba. Neka ezoqa nøme ti-eivumit, yaq zo gè-eivám, ti namba.

¹⁶ Zo matavap kopo-té qayagé. Neka zøkeza kha ndø-eqawát. Geté até ndigú-a, iz mbain ndigu, namba gè:tøkuát. Zo zøkeza kha matavap loloakh-us me:vèwé.

¹⁷ Ezoqa manqa-zapa tego zo-te, yaq soqain mbøe-qavøinám. Matev ndøgo tozó-matønumat, ezoqa ewaqape eqeieqei ndivewe.

¹⁸ Nakhøa-qa gèvawé, av nqægo: Kopømba tøgoat, sambu matev-té qanø-yageáp, ezoqa ewaqape namba.

¹⁹ Nøfuap mbomømboma! Yaq-fia ndøtawát, ezoqam-te. Geté Mbumbukiam-qá qaqa-qa zotó-kewagát. Yaq-fia ndégo tétá. Taqa yaq-te, Mbumbukiam-qa Manqat áv qane-peawáp nqægo: Evezøza ge-ein, "Ezoqam nó, ezoqam-qa manqa-zapazapa nqæqavøiwat neka yaq-fia nqætawát."

²⁰ Geté zo áv tøzøtégoát, av Mbumbukiam-qa Manqat qæ-ein,

yaq lou soqombó-etoám,
neka ibøkha naq tømbo-paptet,
ibøkha voqombó-etoám.

Av toqotegoat ndægo,

yaq ndego mivi ndøndáp, teqa manqa-zapa zapaya."

²¹ Manqa-zapa qo betømbùqó. Geté matev eqeieqei qómatanám. Yaq ndøgo, manqa-zapá voqoté-tømbuá.

13

Ni gaman mokho-té qabizu:gu

¹ Zo ate ndøzøte:go, gaman mokho-té qanu:gu. Zapa ndøgo, gaman ambá av nqægo, ekeza mbá sege-fakhazín. Geté Mbumbukiam ndø-abamín. Yaq até ndigú-a, gaman ezoqam ndakin ngigu, Mbumbukiam ndø-abám.

² Yaq nakémbá, gekha ezoqám ndego, gaman-qa manqat ndesanqawe, ndego Mbumbukiam-qá manqat ndøsanqawé. Yaq gekha ezoqám ndego, matev av nde:matanam, ndego yaq-fia áv tenéqéiv, av matev nde:matanam.

³ Gekha ezoqám ndigu, matev eqeieqei ndimatanam, ndigu kopømbá. Ndigu gaman kawakawa-za, møe bezøgó. Geté møe sa ndigu tigoát, ndigu manqa-zapazapa ndi-matanam. Gé, qo møe mbain gone-qa qógo, gaman kawakawa-za-te? Qanimáv. Qo matev eqeieqei ndømatanam. Yaq ndigu qo ezoqa eqeieqei mé:qæqabát.

⁴ Gaman ezoqam, ndigu Mbumbukiam-gi sasae ezoqám. Qoqá yage eqeieqei nonqó. Geté qo manqa-zapazapa toqogoat, yaq qo møe qógoát, ti-te. Zapa ndøgo, ndigu bazaføgakh

ndøzøgó. Viniv segeqá-etøomé. Ndigu Mbumbukiam-qá sasae ndøgoatún, ezoqa viniv gizø-etoumatun, ndigu manqa-zapazapa ndimatana.

⁵ Yaq nakémbá, zo gaman-qa manqat o-mba mo:ndapé. Manqat o-mba ta-mbá mo:ndapé ndøgo, zo tiqa yaq-fia-qa yaq-te møe tozombo-goat. Geté zo tiqa manqat o-mba tønendapé ndøgo: Zapa ndøgo, zo mōzøte-zøté, matev av nqægo egeieqei.

⁶ Yaq nakémbá, zo gaman-te teks moni tozo-abumat, egeieqei. Zapa ndøgo, ndigu Mbumbukiam-gí sasae ezoqám, neka ta sasae-te ndøgo, khøuwa iz vø-khoubumatun.

⁷ Zo gaman-te fia tōzømo-løfokat, yaq sēgezø-etoám. Teks moni upøgim ezoqam, teks moni sēgezø-etoám. Neka gaman, gekha moni nøme upøgim-qa ndigu, vøzø-etoam. Ezoqa kandakanda, gēzøvizáp, neka tiqa iz, gē-eqawát.

Mbumbukiam-qa guguna manqat kandambaqape nqáne: Ni kuku binigú, ezoqa nøme-te

⁸ Zo ezoqam-te, gigiap o moni bezømbø-løføké. Geté matev ndøgo, zo izuizum oskia ndøzømo-løfoeap, kuku matév. Zapa ndøgo, gekha ezoqám ndego, ezoqa nøme-te kuku ndømbogo, ndego Mbumbukiam-qa guguna manqat o-mba mo:ndapé.

⁹ Teqa guguna manqat, āv qane-ein nqægo, “Qo nøkenøkem matev ndøngi:wát,” neka “Ezoqa pakhapakha ndøkhanēām,” neka “Gigiap ndø-aqōnām,” neka “Ezoqam-qa gigiap me-qovétú.” Nqanek khafeap manqat vinivinimba neka gekha khafeap nøme ndøgo, ta mokho-te nqáneq qanu:gú, “Ezoqa nøme-te, kuku āv tabetaqambe-gó, av qakeza kha-te kuku ndaqambe:go.”

¹⁰ Gekha ezoqám ndego, ezoqa nøme-te kuku ndømbogo, ndego manqa-zapa gématanamák te-te. Yaq nakémbá, gekha ezoqám ndego, kuku ndømbogo, ndego guguna manqat ate ndægo, ndembópæv.

Ni matev egeieqei-té qabizi-yage

Zapa ndøgo, Keliso avønín gendóqaván

¹¹ Zo matev āv tōne-matanám, av no qazømbe-manqatavun. Zapa ndøgo, zo mōzøte-zøté, ndakin gekha khøuwa iz. Yaq nakémbá. Zo mōzosúz, zo venanqei ndozo-sømbiapet. Khøuwa iz mōndøndáp. Ni Yesu Keliso ande qazi-unimanqatinim, yaq khøuwa ndøgo, ni Mbumbukiam uni te-khandin, andé qámbá qagoam. Geté ndakin, ta khøuwa ndøgo, andé avønín.

¹² Lova gēnavømetét. Paveat avønín géfakhán. Yaq nakémbá, matev soqøsoqa ndøgo, ezoqa bøivun-te gigoatun, yá bizi-ivøvém. Geté ni waev-qá nakhag gigiap zí-upøgim.

¹³ Ni paveat-té qabizi-yagé. Matev egeieqei-té. Ni lou loge neka ibøkha soqa izam si biníwág. Ni matev bizi-matánám, ande av gaqo ndi:gu, neka mambe bizi-økthó. Ni bizinøfeé neka ova bizi-manqáté.

¹⁴ Matev av nqægo, vønqagim. Geté nigi Evezøza Yesu Keliso-qa matev, andé ndabua ndakinak me zøté-uzám. Zoqa kha-qa poev matev sa mbotáké. Manqa-zapa-te be-itúzá.

14

Klisten ezoqa nøme-qa unimanqatin matev bizi-gevèwát

¹ Ezoqa nøme ndigu Yesu ndi-unimanqatinat, tiqa unimanqatin matev, bazaføgakh andé mbaín. Geté zo ndigu vøkhatób, zoqa mokho-te. Neka ti namba ndøponqømbáp, tiqa unimanqatin matev-qa yaq-te.

² Ezoqa nøme āv gini-unimanqatinát nqægo: Loge gigiap ate ndægo egeieqei. Yaq kopømbá, tizilogat. Geté ezoqa nøme-qa unimanqatin matev, bazaføgakh mbaín. Yaq ndigu unimanqatinatēav av nqægo, kopømbá loge gigiap ate ndægo sa toqolog. Yaq ndigu avøe gigiap mba ndølogé.

³ Gekha ezoqám ndigu, loge gigiap ate ndægo sa ndiloge, ndigu ezoqa nøme, søvakha logemav ndigu, bevøðzó. Neka ndigu ezoqam, avøe mba ndiloge, ndigu ezoqa nøme, gigiap ate ndægo ndiloge, manqa-zapa-us betezæzá. Zapa ndøgo, Mbumbukiam ndigu mōndø-khatób.

⁴ Ndigu ezoqam, lou ate ndægo ndiloge, neka ndigu ezoqam, avøe gigiap mba ndiloge, ndigu Mbumbukiam-gí sasae ezoqám. Ambá ndøgo, qogí sasae ezoqám. Yaq qo gekha ezoqám, ezoqa nøme-gi sasae ezoqam toqo-gevezo? Ndigu bazaføgakh-us tiwanat o ti-o:az, tigi kawa yakhapús segé-gevezo. Geté, unimanqatin. Ndigu bazaføgakh-us ndøwaniapát. Zapa ndøgo, Evezøza gēzø-geageáp.

⁵ Ezoqa nøme āv gini-mataváp nqægo: Khøuwa nøme ndigu, kandakandá, geté khøuwa nøme ndigu, khokhó. Geté ezoqa nøme ndimatavap. Khøuwa ate ndi:gu kopó. Vinivinimba mbaín. Taqa yaq-te, gigiap-qape nqáne: Qo matev ùnime:gó, av ndoqote-unimanqatinat.

⁶ Ndego ezoqam, ndematavap av nqægo, khøuwa nøme ndigu, kandakandá, ndego nqanek matev Evezøza-qa ndøgoatún. Neka ndego ezoqam, loge gigiap ate ndægo sa ndeloge, até ndegó-a, Evezøza-qa vøgoatun. Ndego lou-qa yaq-te, Mbumbukiam-te ike manqat ndømanqaté. Neka ndego ezoqam, loge gigiap nøme logemav ndøgo, até ndegó-a, matev Evezøza-qa ndøgoatún, neka Mbumbukiam-te ike manqat vømanqatatur.

⁷ Ni mokho-te, ezoqam mbaín, ndigu ekezan nonqo mba tiyagat o ekezan nonqo mba tipakhaez.

⁸ Tiziyagat, ni Evezøza nonqo ziyagát. Neka tizi-pakhaen, ni Evezøza nonqo zípakhaén. Oskíá ndøgo, tiziyagat o tizi-pakhaen, ni Evezøza-gí.

⁹ Keliso ta zapaya ndøgo tenenaním, neka nqawa ta zapaya ndøgo tene-khandí:v, ndego løvøte neká khandí ezoqam, segezømbú-Evezøza-evtát.

¹⁰ Yaq nakémbá, gekha zapá, qogi Klisten qafuap ndoqo-gevezoat? O gekha zapá, qogi Klisten qafuap ndoqo-vøzoat? Ni até sizimú-wán, Mbumbukiam-qa megemege-te, manqat vizí-ovøemém.

¹¹ Taqa yaq-te, Mbumbukiam-qa Manqat, āv qane-peawáp nqægo,

“No khandí miav-ak Evezøza, āv qate-manqaté nqægo:

Ezoqa ewaqape, katuk ndømøkui no-te.

Neka ezoqa ewaqape, āv gini-einím nqægo:

No Mbumbukiām.”

¹² Unimanqatín. Ni ezoqa ate nqazi:gu, manqat bizimø-ovøemém, Mbumbukiam-te, av gazi-yagam.

Ni aiyáv qabizigú. Soqain ndøgo, Klisten ezoqa nøme, manqa-zapa-te tizi-itub

¹³ Yaq nakémbá, ni yaqyaq-a, sekemba bizi-gevèmbám. Geté ni matavap nqáneq qazí-goném: Matev nøme zimatanamák, ndøgo nigí Klisten nøfuap ande nandi me tøkhaosumat, yaq ndigu manqa-zapa-te vó-itúb.

¹⁴ No Evezøza Yesu mokho-te nqatu:gu, no møtenøtén, loge gigiap ate ndægo eqeieqéí, Mbumbukiam-qa bøi-te, toqolog. Geté ezoqa nøme, te-unimanqatin, av nqægo, lou nøme soqain Mbumbukiam-qa bøi-te, yaq te-te ndego, nqanek lou ndømøsoqá, ndego telog.

¹⁵ Qo gigiap nøme toqolog, yaq qoge Klisten qafu soqain tembo-ewag; matev av nqægo toqogo, yaq qo kuku matev-te yageáv. Gèmbø-mataváp. Keliso até teqa ndegó-a, genanim. Soqain ndøgo, qoqa lou loge matev mokho-te, teqa unimanqatin matev Yesu-te toqombongiu.

¹⁶ Yaq nakémbá, gø-feazoát. Soqain ndøgo, gigiap nøme ndøgo, zo ndøzøte-zøtezat eqeieqéí, ezoqa nøme-te tø-gigiap-soqa.

¹⁷ Mbumbukiam-qa Megeat Matev mokho-te, lou loge matev neka izam matev, gigiap-qapé mbá. Geté matev kandambaqape nqáne: Matev eqeieqéi-te neka sambí matev-te neka khanakhanakh-us tiziyagat. Matev av nqægo, Nqova Mbomambaqape-té qando-fakhaté.

¹⁸ Gekha ezoqám ndego, av nqægo teyagat neka Keliso av nqægo vømbó-vizupát, teqa yaq-te, Mbumbukiam khanakhanákh neka ezoqa nøme teqa matev eqeieqéi mé:vewát.

¹⁹ Yaq nakémbá, ni bazaføgakh nqáneq qazí-asazét: Ni sambí matev-té qaziyagát, ezoqa nøme namba, neka tiqa unimanqatin matev-te vizizø-tøkeát.

²⁰ Kopømba mbaín, lou loge matev zapaya, Mbumbukiam-qa sasae toqongiu, ndego Klisten ezoqa nøme mokho-te ndego. Unimanqatín. Loge gigiap ate ndægo eqeieqéí, Mbumbukiam-qa bøi-te. Geté lou toqolog, yaq ta matev ndøgo, ezoqa nøme tiqa Klisten matev-te tøkhaosam, ndøgo soqain.

²¹ Yaq nakémbá, qanimav nqáneq. Qo søvakha qólogeák o waen qó-izamáq o gekha matev nøme qómatanamák, ndøgo qoge qafu Klisten matev-te, ande nandi me tøkhaotav.

²² Qo ndoqo-unimanqatinat av nqægo, matev nøme eqeieqéí neka matev nøme soqain, toqo-matønumat, yaq soqó-unimanqatín. Ndøgo qo qakhapús, yaq Mbumbukiam-a, yaq qo. Kopømba mbaín, ezoqa nøme namba toqote-ponqombupat. Gekha ezoqám ndego, matev av te:matønumat, av nde-unimanqatinat, ndego khanakhanakh mbá geabetegó.

²³ Geté ezoqa gigiap telog, taqa yaq-te ndøgo, ndego ndo-nake, yaq ndøgo manqa-zapaús te-te. Zapa ndøgo, ndego unimanqatinteáv, av nqægo, ekeza matev eqeieqéí. Gekha

matēv ndōgo, ni tizigoat, gete ni unimanqatintev tōgoat, ndōgo eqeieqei, matev av nqægo, manqa-zapa-ús.

15

Ni Keliso-qa matev bizimbopæv

¹ Ni ezoqam, unimanqatin bazafōgakh-us nqanigu, ni ndigu ezoqam, unimanqatin khapelavōqase ndōzōgo, yā bizizō-tōkeé. Kopōmba mbañ, nikeza kha mba tizimbo-matavupat.

² Geté ni ate nqazi:gu, ezoqa nōme yā bizizō-mataváp, neka matev ndōgo tizi-matōnumát, tiqa unimanqatin matev-te tōzō-tōkeat.

³ Até Kelisó-a, ndego ekeza kha-qa yaq-te matavapōteáv. Geté ezoqa Mbumbukiam-qa iz gingenōitat, ndego nqanek iz ngenōiwat matev, ekeza kha-té genové. Taqa yaq-te, Mbumbukiam-qa manqat, āv qane-peawáp nqægo, “Mbumbukiam! Ezoqa qoqa iz gingenōitat, tiqa ngenōgim manqat, noqá kha-té qanōbōí.”

⁴ Gekha manqát ndōgo, Mbumbukiam-qa Manqat-te ndōpeawap, ni nonqo ndōpeawáp. Ni tábete-nōmendím. Yaq ni bazafōgakh-us zī-waniapát, neka Mbumbukiam-qa Manqat, ni zita vōní-tōpazāt, neka ni Mbumbukiam-te biziō-tana, av nqægo, matev ndōfakhān, av manqat ginimbi-ein ndægo.

⁵ Bazafōgakh neka zita tōpōzu matev ndōgo, ni tōni-tōkeat, bazafōgakh-us tizi-waniapat, Mbumbukiam-té qando-okhó. No āv qate-guligulím nqægo: Ndego zo ate ndōzōte-go, matavap kopo zō-etoám, zo Keliso Yesu ndozombo-pæv.

⁶ Yaq zo nqova kopo-te, Mbumbukiam-qa iz sōzōtumú-eqatát, ndego nigi Evezōza Yesu Keliso-ge Eve.

Keliso Zu ezoqam neka bawan vini-ak, tōke-qa sūgumu-geavún

⁷ Zo yaqyaq-a, āv tōne-khatimbáp, av Keliso zo ge:khatib, Mbumbukiam-qa iz beté-eqawat.

⁸ No nqazō-manqate: Keliso Zu ezoqam tōke-qa ndōgeavún. Gī-nōmánd, av nqægo, Mbumbukiam ndego unimanqatin ezoqám. Manqa mbusa ndōgo, ndego Zu ezoqam-gi atanakha-zapazapa-za gezōve, gématanám.

⁹ Geté Keliso ate bawan vini-ák-a, tōke-qa sūgumu-geavún. Yaq até ndigú-a, Mbumbukiam-qa iz, tiabiti-eqawát, teqa tanakh matev zapaya. Taqa yaq-te, Mbumbukiam-qa Manqat, āv qane-peawáp nqægo,

“No bawan vini-ak mokho-te,

qoqa iz nō-eqatát

neka ouv vōtaqá-qaqemát.”

¹⁰ Neka manqat nōme, āv qane-eín nqægo,

“Zo khanakhanakh, sūgumugú,

zo bawan vini-ak,

Mbumbukiam-gi ezoqam namba,

ndigu Zu bawan-ak.”

¹¹ Até nangó, Mbumbukiam-qa Manqat, āv qane-eín nqægo,

“Zo bawan vini-ak ate ndōzōte-go, Evezōza-qá iz ndō-eqawát.

Bawabawan ezoqam ate ndi:gu, manqei-qape-te ngiyageap, yā bembokhóm.”

¹² Neka até nangó, ndego Mbumbukiam-ge manqa vevezam ezoqam Aezaya, āv gene-eín nqægo,

“Zesi-ge zeo ndōfakhān. Yaq ndego até bawan vini-ák-a, gezōmbó-kawaevtát. Yaq ndigu te-te ndégo tinótabát.”

¹³ Yaq nakémbá, no āv qate-guligulím nqægo: Mbumbukiam, te-te ndego, ni nqazio-tana, matev mbomōmboma tini-matanam, av manqa mbusa ge:ve, ndego zo khanakhanakh neka sambi gezō-tōtvōyám, zo ndozo-unimanqatinat. Yaq zoqa vintōzat matev Mbumbukiam-te, Nqova Mbomambaqape-qa bazafōgakh mokho-te, tábēzōmbe-khouwév.

Pol khanakhanakh, ezoqa Mbumbukiam-qa Manqat nde:zōmesim

¹⁴ Nōfuap! No nōkezan āv qate-unimanqatinát nqægo: Zo matev eqeieqei mōzogoatún, ezoqa nōme-te. Neka zo zōtezat kandambá qazondapem. Neka zo kopōmbá. Yaqyaq-a sōzōté-nōmendimát.

¹⁵ Geté manqat nōme, qāpeaumavun, andé nōzō-ponqomavún. Zapa ndōgo, no zo manqa matev eim-qa nōzōgoám. No Mbumbukiam teqa kuku matev mokho-te, genō-etoam, ndōgo tene-veatán:

¹⁶ No Keliso Yesu-ge sasae ezoqam, bawan vini-ak mokho-té qatú:goát. No ndigu Manqat Mbomambaqape nqate-zømesim, no andé Mbumbukiam-gi iziz ezoqam-qa sasae me nøtegó. Yaq no ndigu bawan vini-ak, ande etoam matev me, Mbumbukiam nombó-etoám. Yaq Nqova Mbomambaqape ti mokho-te tesasaetat, ndigu tiabiti-Mbumbukiam-gi-nakheis-éz, yaq ndego khanakhanakh-us betékhatib.

¹⁷ No Mbumbukiam-qa sasae ate nqægo nqæqeivi, Keliso Yesu mokho-te qæmatønumam, yaq no khanakhanakh neka andé khambuváp, taqa yaq-te.

¹⁸ No noqa sasae-qa yaq-te, sa ndógo tøte-manqaté, Keliso no mokho-te gesasaetam, yaq bawan vini-ak Mbumbukiam-qa manqat o-mba vømbøé-ndapát. No manqat qazømbe-manqatam neka sasae vøegoam,

¹⁹ Mbumbukiam Nqova Mbomambaqape mokho-te, umingiap matev vinivinimba ndømatønumám. No Zelusalem taon-te qængaz, atema Ililikum manqei-te vøenav, no Keliso-qa Manqat Mbomambaqape søtumu-zømesimát, ezoqam-te.

²⁰ No ezoqa Manqat Mbomambaqape zømesim-qa, oskía ndógo tægoám, gekha manqei-té ndógo, ndigu Keliso-qa yaq-te yogeav qagoam. Zapa ndógo, no poeveáv, sasae sa tæmanaz, ezoqa nøme gengaz, kopømba ande av lou toqo-løvua, ma ezoqa nøme uk gi-asøzem.

²¹ Geté no matev áv qategoatún nqægo, av Mbumbukiam-qa Manqat, Keliso-qa yaq-te nqæpeawap,

“Ezoqam ndígu tí-ometám,

ti-te ezoqa teqa manqat zømesipøteav qagoam.

Ndigu ezoqam, bugukhokhof yogeav qagoam,

mokho ndóndapém.”

Pol Lom ezoqam zømete-qa gegoam

²² Sasae ndógo, no nqanek manqei vinivinimba-te qægoam, no gègeanotám. Yaq no khøuwa kopoáv, qæpøgeapam, ambá notøndo-navín, zo-te.

²³ Unimanqatín. No viav kopoáv, zo-te okho-qa qægoam. Geté ndakin nqanek, manqei nøme mbaín, ezoqa Keliso-qa manqat yogeav ndógo.

²⁴ Yaq no Spein manqei-te, okho-qa nogó. Geté no tototaná ndógo: Nakhoa livin-qase nqøugu, no zo båtøkhæ-zømét, ni khanakhanakh-us bizlqonav. Yaq zo tozonø-tøkem, vozó-khofotønēm, yaq no até khæ nónáv, Spein manqei-te.

²⁵ Geté no bugukhokhof Zelusalem taon-té qabatøkhænáv, Mbumbukiam-gi ezoqam vøemøzø-tøkē.

²⁶ Zapa ndógo, ndigu Klisten bawan ezoqam, Masedonia neka Akaya plovins-te ndiyage, matavap áv giniveém nqægo: Gigiap-av ezoqam, Mbumbukiam-gi ezoqam mokho-te, ndógo Zelusalem taon-te, gezøtøkē.

²⁷ Ndigu yakhapus mokho-mbá sege-matøvemém. Geté unimanqatín. Matev av nqægo eqeieqei. Zapa ndógo, Mbumbukiam-qa matev mbomømboma, bawan vini-ak-te, Zu ezoqam ndø-ndapavín. Yaq nakémbá, ndigu bawan vini-ak, andé gezømbo-løfoké, Zu ezoqam-te. Yaq bawan vini-ak, Zu ezoqam, gigiap-qa yaq-te bèzøtøkē.

²⁸ No nqanek sasae tømønø-navøem, Zelusalem taon-te ndógo, moni tæzømbu-etoam, yaq no Spein manqei-té qatónáv, yaq livin-qase nqøugu, zo vøemøzømét.

²⁹ No møtenøtén, no zo-te tøtøndonav, yaq Keliso-qa matev mbomømboma nóndapáv. Yaq ta matev mbomømboma, zoqa mbøni-te tåbete-tøtøvøyám.

³⁰ Nøfuap! Nigi Evezøza Yesu Keliso-qa iz-te, neka kuku matev-te ndógo, Nqova Mbomambaqape ni ndini-etoam, no nqazø-pouwe: Zo bazaføgakh ndø-asøzú. Gèndo-guligulím, Mbumbukiam-te, noqa yaq-te.

³¹ Av qane-guligulím: Mbumbukiam no tæbenømbe-khakhazám, ti-te ndigu, unimanqatinteav ndigu, Zudia manqei-te ndógo. Neka tøke matev ndógo, no Zelusalem taon-te tændapav, ndigu Mbumbukiam-gi ezoqam, khanakhanakh-us tiabiti-ndapém.

³² Yaq Mbumbukiam poev tømboagoat, no sætøndónáv, khanakhanakh-ús, zo namba pusa vøemøtá.

³³ Mbumbukiam, ndego ezoqa sambí ndezø-etoam, ndógoát, zo namba, zo ate ndøzøte-go. Amén. Nqanek manqat unimanqatín.

16

Pol-qa khaiya mboma manqat, ezoqa vinivinimba-te

¹ No ngunuk, nigu Klisten nõfu Fibi, tuqa matev egeieqei-qape nõtevevé. Ngunuk, Klisten bawan ezoqam mokho-te, Senklia taon-te ndõgo, dikon ezoqám.

² Evezõza-qa iz-te, vòkhatowém. Ezoqam av nguigu, ni matev egeieqei bizizõ-matanám, ni Mbumbukiam-gi ezoqam. Neka gekha gigiãp ndõgo, ndugu mbain tõgoat, zombõ-tõkeém. Zapa ndõgo, ngunuk ekezan, ezoqa kandambá guzõ-tõkeam, neka até nó-a, vønõ-tõkeam.

³ Plisila, zivis namba, Akuila, ndigu no namba qati-sasaetam, Keliso Yesu-qa sasae qeigoam, khaiya mboma manqat zozõ-éin.

⁴ Nandiv ezoqa menas, ekeza kha ndõnqonqotõvém, no zapaya. No ike kandambá ti-te. Geté no mbá mbá. Até bawan vini-ak-qa Klisten bawabawan ate ndi:gu-a, ike kandambá ti-te.

⁵ Até ndigú-a, tiqa khoev-te giguligulimatun, khaiya mboma manqat vòzõ-ein.

Neka até nogé nõfu mbomambaqapé-a, Epenetus, khaiya mboma manqat vòmbõ-einim. Esia manqei-te ndõgo, bugukhokhof ezoqam nándev, Keliso gembopaev.

⁶ Neka até Melí-a, ndugu zoqa sasae kandambaqape gugu, khaiya mboma manqat vòmbõ-einim.

⁷ Neka Andlonikus neka ndugu Zunia, ndigu nogi ezoqam, no namba ndimbula mokho-te qatigoam, khaiya mboma manqat vòzõ-ein. Keliso-gi u-anim mokho-te, nginik iz-akhayapak ezoqám. No Keliso unimanqatinteav qagoam, nginik é-mõndõ-unimanqatinim.

⁸ Neka até Ampliatús-a, khaiya mboma manqat vòmbõ-einim. No kuku kandambá te-te, Evezõza mokho-te.

⁹ Neka até Ubanés-a, ndego Keliso mokho-te, sasae kopo qeigoatun, khaiya mboma manqat vòmbõ-einim.

Neka até nogé nõfu mbomambaqapé-a, Stakis, khaiya mboma manqat vòmbõ-einim.

¹⁰ Neka até Apelés-a, khaiya mboma manqat vòmbõ-einim. Keliso zapaya, ngenõgim matev gendap, ngenek bazafõgakh-mbá geyám, teqa unimanqatin-te.

Neka até Alistobulus-zá-ya, khaiya mboma manqat vòzõ-ein.

¹¹ Neka até Elodiõn-a, khaiya mboma manqat vòmbõ-einim, ndego noge ezoqam.

Neka até Nasisus-zá-ya, ndigu Keliso ndi-unimanqatinat, khaiya mboma manqat vòzõ-ein.

¹² Neka até ndigú-a, Tlifena neka Tlifosa, khaiya mboma manqat vòzõ-ein, ndigu sakheis, Evezõza-qa sasae kandambaqape gigoam.

Neka até Pesis-a, khaiya mboma manqat vòmbõ-einim. Até ndugú-a, Evezõza-qa sasae kandambá gugoat. No kuku kandambá tu-te.

¹³ Neka até Lufús-a, khaiya mboma manqat vòmbõ-einim. Ndego Evezõza ùni mbõepavét. Neka até tegú evó-a, khaiya mboma manqat vòmbõ-einim. Ndugu até nó-a, evo nõgoám.

¹⁴ Neka até ndigú-a, Asinklitus neka Flegon neka Hemes neka Patlobas neka Hemas neka ndigu Klisten zifuap nõme, ti namba ndi:yage, khaiya mboma manqat vòzõ-ein.

¹⁵ Neka até ndigú-a, Filologus neka Zulia neka Neleus neka tegu sævõmiu neka Olimpás neka Mbumbukiam-gi ezoqa ate ndi:gu, ti namba ndi:yage, khaiya mboma manqat vòzõ-ein.

¹⁶ Zo tozo-mõvabat, zenda kaka vò-itiamát, neka vøngenõndamat, ate av-té, Mbumbukiam-qa bõi-te egeieqei ndægo.

Keliso-gi bawan vinivinimba, khaiya mboma manqat ndõkhofotaváv, zo-te.

Pol-qa vaev guguna manqat

¹⁷ Nõfuap! No nõqazõ-pouwe. Zo gõ-feazoát. Ezoqa nõme, zo manqat vini me:zõmesimít, ambá ndõgo, av bugukhokhof qazõte-ewagam. Yaq ta mokho-te ndõgo, ndigu ezoqam-qa unimanqatin matev gèngi-nám neka Klisten bawan ezoqam vò-qaqagím. Ezoqam av ngi:gu, zo mõe zozõnayát.

¹⁸ Ezoqam av ngi:gu, ambá ndõgo, nigi Evezõza Keliso-qa sasae ndõgõt. Geté ndigu ekeza kha-qa poev mba mbopáev. Tiqa manqat mbomõmboma neka manqa enaq giam mokho-te, ndigu ezoqa gètubám, ndigu zõtèzateav ndigu, nõmendim av nõægo soqám.

¹⁹ No kханакhanakh kandambá, zoqa yaq-te. Zapa ndõgo, ezoqa ewaqape, av giniiyogém nõægo: Zo Mbumbukiam-qa Manqat o-mba zotondapém. Geté no zo matavap loloakh-qa nõzõgõ. Yaq zo kopõmbaqapé, matev egeieqei zõmatõnumát. Geté manqa-zapazapa, zo kha mbokhanõzám.

²⁰ Mbumbukiam, ndego sambi ndini-etoam, avõnín, Saitan gèngiú, neka zoqa zenda tokhotapak mokho-te vòuvé.

Nigi Evezøza Yesu-qa kuku matev ndøgoát, zo namba.

²¹ Timoti, no sasae kopo namba qategoatun neka Lusius neka Zeisen neka Sosipata, nigi ezoqam, ndigu khaiya mboma manqat ndøkhofotaváv, zo-te.

²² No Tetiés. Nqanek pepa no nopeawám, av Pol manqat genømbe-manqatat. Khaiya mbomá, zo-te, Evezøza-qa iz-te.

²³ Até Gaiús-a, no teqa khoev-te nqæyage neka Klisen bawan ezoqam, teqa khoev-te gipindumatun, khaiya mboma manqat ndøkhofotaváv zo-te.

Até Elastús-a, ndego taon moni keoge ezoqam, neka Kuotas, ndego nigi nõfu, khaiya mboma manqat ngíkhöfötáv, zo-te.*

Ike manqat, Mbumbukiam-te

²⁵ Mbumbukiam-qa iz, bizi-eqawát. Manqat Mbomambaqape, Yesu Keliso-qa yaq-te, no ezoqa nqate-zømesim, ndøgo áv qane-eín nqægo: Mbumbukiam kopømbaqapé. Ndego gezøtøké. Yaq zo unimanqatin matev-te, bazaføgakh-us zówaniapát. Bugukhokhof qagoam, nqanek Manqat Mbomambaqape, gèkhonawám. Nupøkhan-mba-qapé.

²⁶ Geté ndakin, av Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam gi-peaomem, neka ndego Mbumbukiam miav-ak ekezan ge-ein, tøfakhan, ta manqat ndøgo, khonoam-te qagoam, mändoveá. Yaq bawabawan ate ndi-gu, nqanek manqat gè-ewagét. Yaq ndigu ùabití-unimanqatiním, neka o-mba betøndapem.

²⁷ Mbumbukiam, ndego yakhapus-mba matavap loloakh-us ndego, teqa iz, miavmiav, bèto-eqawát, Yesu Keliso mokho-te.

Amén. Nqanek manqat unimanqatin.

16:21 16:21 Kel 16:1-2; 19:22; 20:4 **16:23 16:23** Kel 19:22; 1 Ko 1:14 * **16:23 16:23** Ibugukhokhof Baebol gipeaomem, manqat sa nqáneq qagoám. Geté vaev-te, manqat nõme áv gini-mønozmém nqægo: ²⁴ *Nigi Evezøza Yesu Keliso-qa kuku matev, ndøgoát zo namba, ate ndøzøtego. Amén. Nqanek manqat unimanqatin.* **16:25 16:25** Ef 1:9; 3:5, 9; Kol 1:26; Lom 1:5

1 Kolin

Pol-qa bugukhokhof pepa, Klisten bawan ezoqam-te, ndigu Kolin taon-te giyagam

Megeat Manqat-qase

Pol Efesus taon-té gegoám, nqanek pepa, Klisten bawan ezoqam-te gepeawam, ndigu Kolin taon-te giyagam. Kolin taon ndøgo, kandambaqapé. Glik manqei-té qagó. Ta khøuwa-te ndøgo, Glik manqei-qa iz, Akaya mbo-akhaemám. Klisten ezoqam ndigu, Kolin taon-te gisøkhoam, nøme ndigu, Glik ezoqám, neka nøme ndigu, Zu ezoqám. Ezoqa gisøkhoam ndøgo, kandambá, gigiap kopoav ezoqám neka tiqa zøtezat andé kandambá.

Bugukhokhof khøuwa, Pol møndøgoám, Kolin taon-te ndøgo, neka ndigu ezoqam, ndakin mba gi-Klisten-ez, vøe-zømesimam. Nginik Yesu, oskia ndø-unimanqatintám, neka guligulim-te vø-møvøbumam. Geté tiqa Klisten bawan, sège-qaqaém. Neka ndigu matev soqain-té giyagám, kha-qa poev matev vømböpavam-a, manqa-zapazapa viniviniimba vømatønnumam. Pol møndø-ewág, taqa yaq-te, yaq ndigu nqanek pepa mokho-te, unimanqatin matev neka Klisten matev eqeieqei-qa yaq-te vøzø-peawam-a, tiqa matev-qa yaq-te, vøzø-ponqom.

¹ No Pól, nqanek pepa nqæpeaomit. No Keliso Yesu-gé u-aném. No Mbumbukiam ndøveatán, nqanek sasæ nqægo. Ndøgo teqá poév. Nqanek pepa, nigí Klisten nøfu Sostenés namba niti-peaomít.

² Zo-té qeitø-peaomít, zo Mbumbukiam-gi Klisten bawan ezoqam, nandav Kolin taon-te ndozoyage, zo Mbumbukiam Keliso Yesu mokho-te ge-khaz, vøzø-tegi-ezoqam-ez. Nqanek pepa até ti-té ndigú-a, vøe-peawám, ezoqa ewaqape-te, manqei-manqei ate nqægo, nigí Evezøza Yesu Keliso-qa iz ndivewam, ndiguligulim. Ndego tigí Evezøzá neka nigí Evezøzá.

³ Mbumbukiam, nigí Tat, neka Yesu Keliso, nigí Evezøza, tiqa kuku matev neka sambí matev ndøgoát, zo-te.

Pol-qa ike manqat Mbumbukiam-te, Kolin ezoqam-qa yaq-te

⁴ No Mbumbukiam, ike manqat oskia nombo-manqaté, zoqa yaq-te, neka teqa kuku matev-qa yaq-te, ndego zo Keliso Yesu mokho-te gezø-etoam.

⁵ Te mokho-te, zo andé gigiap kopoav ezoqám. Mbumbukiam zo nømendim manqat neka zøtezat kandambá gezø-etoam.

⁶ Zapa ndøgo, manqat ndøgo, no Keliso-qa yaq-te qate-zømesimam, møndø-mø-qóm, zo mokho-te.

⁷ Yaq ndøgo, zo nigí Evezøza Yesu Keliso ndøzømbøe-esap, tendoveao, tendoqavan, zo matev nøme løvumáv, ndøgo Nqova Mbomambaqape, ni Klisten ezoqam ngini-etoam.

⁸ Yesu Keliso zo føgøføgakh zøgeatát. Yaq zo unimanqatin matev-te, føgøføgakh zówaniapát, atema vaev khøuwa-te. Yaq zo nigí Evezøza Yesu Keliso-qa Khøuwa Kandambaqape-te, ndego tendoqavan, manqa-zapazapa mbaín, sozøgoát.

⁹ Mbumbukiam, ndego zo gezø-akha, tege Yo Yesu Keliso namba tøzøte-yagat, nigí Evezøza, ndego unimanqatin ezoqám. Ndego zo gezø-geatát, atema vaev-te.

Qaqae matev-qa yaq-te, Klisten bawan mokho-te

¹⁰ Nøfuap! Nigí Evezøza Yesu Keliso-qa iz-te, no nqazø-pouwe: Zoqa Klisten bawan mokho-te nandav, zo manqa ndø-itumbám neka qatoat matev bezømbü:gú. Geté zo nqova kopo-té qawaní, neka kha-mba, matev kopo zombó-ovét.

¹¹ Nøfuap! No nqanek manqat nqazømbe-manqate, zapa ndøgo: Nigu Klisten nøfu Kloé, tugi ezoqa nøme, no äv gini-nømøndém nqægo: Zo mokho-te nandav, qatoat neka ponqombap matev zømbü:gú.

¹² No nqánek qate-manqaté: Zo mokho-te, ezoqa nøme, äv gini-manqaté nqægo, “No Pol nombopáév,” neka nøme ndimanqate, “No Apolos nombopáév,” neka nøme ndimanqate, “No Pita nombopáév,” neka nøme ndimanqate, “No Keliso nombopáév.”

¹³ Äv khané:go? Gé, Keliso géqaqanim? Neka gé, no Pol, zoqa yaq-te no notónanim, tae mutui-te? Neka gé, zo ibøkha iz qazonðapem, noqá iz-té qazonð-ndapem? Äv taoká.

¹⁴ No ike kandambá, Mbumbukiam-te. Zapa ndøgo, zo mokho-te, no ibøkha iz, ti-mba ngínik qazø-etoám, Klispus neka Gaius. Geté ezoqa nøme, ibøkha iz etopøteáv.

¹⁵ Soqain ndøgo, ezoqa timanqatat, av nqægo, “No ibøkha iz, Pol-qá iz-té qatøndáp.”

¹⁶ O! Unimanqatín. No até Stefanas neka tegi ezoqám-a, ibøkha iz vøezø-etoam. Geté ezoqa nøme, no matavapøteáv, av nqægo, ibøkha iz mðezø-etoám.

¹⁷ Keliso no ambá av nqægo, ezoqa ibøkha iz etoam-qa ndokhofotán. Geté ndego no Manqat Mbomambaqape zømesim-qa ndokhofotán. No ezoqa ambá av nqægo, manqei-qape-qá matavap loloákh qate-zømesim. Soqáin ndøgo, Keliso-qa tae mutui manqat, tømø-khokho-manqat.

Mbumbukiam ekeza bazaføgakh neka matavap loloakh, Keliso mokho-té gendo-vevezám

¹⁸ Unimanqatín. Ti-te ndigu, tisoqøez, ta manqat ndøgo, Yesu tae mutui-te genanim, mokho mbáin. Geté ni-te, ni Mbumbukiam ngekhandi:ntet, nqanek manqat, bazaføgakh-ús. Ndøgo Mbumbukiam-qá bazaføgákh.

¹⁹ Taqa yaq-te, Mbumbukiam-qa Manqat, áv qane-peawáp nqægo, “No manqei-qape ezoqam-qa matavap loloakh nøzøngiú.

No tiqa zøtezat nòsanqáo.”

²⁰ Mbumbukiam-qa manqat av qæ-ein ndægo, yaq gé, manqei-qape ezoqam matavap loloakh-us neka zøtezat ezoqam neka manqa manqate ezoqam-qa yaq-te, áv khané:go? Ndøgo khokhó. Mbumbukiam manqei-qape-qa matavap loloakh, khokho matavap me:vewé.

²¹ Mbumbukiam ekeza matavap loloakh-te, matavap áv genevé nqægo: Manqei-qape ezoqam, kopømba mbáin, ekeza matavap loloakh-te, Mbumbukiam ti:zøtez. Yaq teqa poev nqáneq qagó: Ezoqa ndígu tékhandi:z, ndigu nqanek manqat ndi-unimanqatínat, ndøgo ezoqa nøme khokho manqat ndi:vewe.

²² Zu ezoqam, ndigu umingiap matev qeivi-qa mba ndøgó, neka Glik ezoqam, matavap loloakh tonqogim-qa mbá ndígu.

²³ Geté ni ezoqa Keliso-qá yaq-te mbá qati-zømesím, ndego tae mutui-te gitøkewem. Nqanek manqat, Zu ezoqam, qaqá zøløozú. Neka bawan vini-ak, nqanek manqat, mokho mbain me:vewé.

²⁴ Geté ni Mbumbukiam ginindu-akha, nøme Zu ezoqam neka nøme bawan vini-ak, ni Keliso-te, Mbumbukiam-qá bazaføgakh neka matavap loloakh ziqeiví.

²⁵ Mbumbukiam-qa matavap, ndøgo ezoqa nøme matavap livilivis ndi:vewe, ta matavap loloakh ndøgo, manqei-qape ezoqam-qa matavap loloakh, ùnime-løvuám. Neka teqa matev matanam, ndøgo ezoqa nøme bazapos ndi:vewe, taqa bazaføgakh, manqei-qape ezoqam-qa matev matanam, ùnime-løvuám.

²⁶ Nøfuap! Zo gèmbø-mataváp. Zo mokho-te nandav, Mbumbukiam gezø-akha, zo ezoqa khapímbá, manqei-qape ezoqam-qa bøi-te, matavap loloakh ndøzøgo o iz kandakanda ndøzøgo o zogi zøvøndipakha iz kandakanda qazøgoam.

²⁷ Geté Mbumbukiam ndígu tevevesám, ndigu manqei-qape-te, matavap livilivis neka iz mbain ndi:zæza. Ndego tene-matanám ndøgo: Matavap loloakh-us ezoqam neka iz-akhayapak, mivi mé:ndapém.

²⁸ Mbumbukiam ndígu tevevesám, ndigu iz mbain ndigu, neka ndigu, ezoqa nøme ndisanqaza. Ndego nqanek matev, manqei-qape-qa matev kandakanda ngi:wat-qa ndøgó.

²⁹ Ndego tenegó ndøgo: Ezoqa kopo, gé:khambuvimák, Mbumbukiam-qa bugug-te.

³⁰ Mbumbukiam ndømatanam, zo ndakin Keliso Yesu namba, ndøzøte-yage. Ndego ekeza matavap loloakh, Keliso mokho-té genøni-vevezám. Ni Mbumbukiam-qa bøi-te, te mokho-te ndégo tizi-ndaføyamba-én, neka vizimø-Mbumbukiam-gi-ezoqam-en neka Mbumbukiam ni te mokho-te vønqovotan, ni manqa-zapa mokho-te qazu:goam.

³¹ Matev av tønefakhán, av Mbumbukiam-qa Manqat ndæpeawap, “Gekha ezoqám ndego, khambuvap-qa tegoat, ndego taqa yaq-te teabete-khambuváp ndøgo, Evezøza gematanam.”

2

Pol Yesu-qa manqat, ande áv kenè-manqatam, Kolin taon-te gegoam

¹ Nøfuap! No zo-te qæmat, Mbumbukiam-qa Manqat qate-zømesimam, ndøgo khonoam-te qagoam, no ambá av nqægo, manqat kandakanda neka nøtenat kandambaqapè qazømbe-manqatám.

² Geté no matavap áv qategó nqægo: No zo mokho-te, manqat nøme nømanqateák. Geté Yesu Keliso-qá yaq-te mbá qaté-manqatát, ndego tae mutui-te gitøkewem.

³ No zo mokho-te qatu:goam, no kha bazaføgakh mbaín. No møe nõgoám neka kha wageap-ús.

⁴ Neka manqat ndøgo, zo qate-zømesimam, no ambá av nqægo, manqei-qape ezoqam-qá matavap loloakh qate-zømesimám. Geté zo Mbumbukiam-ge Nqova-qá bazaføgakh qate-zømesimám.

⁵ Soqáin ndøgo, zoqa unimanqatin matev, ezoqam-qa matavap loloakh-te to:tawet. Geté Mbumbukiam-qá bazaføgakh-té qabeto-tawé.

Matavap loloakh, Nqova Mbomambaqape-te ndøndo-okho

⁶ Geté, unimanqatín. Manqat ndøgo, ni nqeimanqate, matavap loloakh-ús. Ndigu ezoqam, Klisten matev-te gifisam, kopømbaqapé, mokho tindapem. Geté nqanek matavap loloakh, ambá ndøgo, manqei-qape ezoqam-qá matavap loloakh, o kawakawa-za-qá matavap loloakh, ndigu manqei-qape ndo:kawaezat, tiqa bazaføgakh sa tømø-navøem.

⁷ Geté matavap loloakh, ni ezoqa nqati-zømesim, ndøgo Mbumbukiam-qá matavap loloakh. Teqa matavap loloakh nqáne: Manqei-qape khakheinøpøteav qagoam, Mbumbukiam é-møndo:pøóá, av nqægo: Matev ndømatanam, av ndakin ge:matanam, neka yage qanimav-qape vøni-etoám. Ibugukhokhof, nqanek matavap, Mbumbukiam geve, khonoam-té qagoám.

⁸ Nginik manqei-qape kawakawa-za, ezoqa kopo, Mbumbukiam-qa matavap loloakh otevatéav. Ndigu amba ti:zøtezin, ndigu nigí Evezøza iz eqawat-qape, tae mutui-te ambá gétøkewemák.

⁹ Geté matev av qanefakhán, av Mbumbukiam-qa Manqat qæ-ein,

“Matev ndøgo, ezoqa bugukhokhof
tiqa bøi-te qeiviav qagoam
neka tiqa gea-te yogeav vøgoam
neka tiqa wema-te matavapøteav vøgoam,
Mbumbukiam, tiqa ndigu tene-mendewám,
ndigu kuku ndøzøgo te-te.”

¹⁰ Geté ta matavap ndøgo, bugukhokhof qakhonawam, ni Mbumbukiam Nqova Mbomambaqape-qa mokho-te, mõndøni-veáz. Ndego Nqova kopømbaqapé, nqanek matev ti:nømand. Zapa ndøgo, ndego matev ate ndægo gèqeiví, até Mbumbukiam-qa matavap igian-qapé-a, ndèqeiví.

¹¹ Gè, gekha ezoqám mé:otevat, ezoqam-qa matavap? Sa ndégo tene-otevát, tege nqova, te mokho-te ndu:gu. Yaq matev até kopó: Ezoqa mè:otevák, Mbumbukiam-qa matavap. Mbumbukiam-ge Nqova yakhapús sege:otevát.

¹² Ni ambá av nqægo, manqei-qape-gè nqova zindafèm. Geté ni Nqova ndégo tizindafèm, Mbumbukiam-te gendowav. Ndego ni ekeza Nqova, tinimbi-etoám ndøgo: Ni Mbumbukiam-qa matev mbomømboma, yaq-mba gini-etoam, zí:nøtén.

¹³ Manqat ndøgo, ni ezoqa nqati-zømesim, ambá av nqægo, av manqei-qape ezoqam, ekeza matavap loloakh-te ndi:nømendim. Geté ni ndøgo tøti-manqaté, av Nqova Mbomambaqape ndi:nømendim. Ni ezoqa Mbumbukiam-qa unimanqatin manqat nqei-zø-ovøyam, ndøgo Nqova Mbomambaqape ndi:nømendim, ni Nqova Mbomambaqape-qá mokho-té qeitø-manqaté.

¹⁴ Gekha ezoqám ndego, Nqova Mbomambaqape mbain ndego, ndego manqa mokho géndapák, ndøgo Mbumbukiam-ge Nqova-te ndøndo-okho. Te-te ndego, ta manqat, mokho mbain. Zapa ndøgo, qo Mbumbukiam-ge Nqova mbain tøgoat, qo kopømba mbain, Mbumbukiam-qa Manqat-qa mokho toqondap.

¹⁵ Geté gekha ezoqám ndego, Nqova Mbomambaqape ndembøigu, ndego Mbumbukiam-qa matev ate ndægo-qa yaq-te, mokho ndøndáp. Geté ezoqa nõme, ndigu Nqova Mbomambaqape mbain ndigu, ndigu kopømba mbain, teqa yaq-te mokho tindapem.

¹⁶ Taqa yaq-te, Mbumbukiam-qa Manqat, áv qane-peawáp nqægo,

“Gè, gekha ezoqám mé:otev,
Mbumbukiam-qa matavap?

Neka gé, ezoqa tígu,

Mbumbukiam timbo-ovøemem?”

Av taoká. Ezoqa mbain. Geté ni Keliso-qá matavap nimbu:gu. Yaq ni kopømbaqapé, mokho tizindapem.

3

Qaqae matev-qa yaq-te, Klisten bawan mokho-te

¹ Nófua! No zo-te qægoam, no kopømba mbaín, manqat vøté-zømesim, av ndigu nqate-zømesim, ndigu Nqova Mbomambaqape ndezømbugu. Geté no manqat äv qazømbe-manqatám, av ndigu nqazømbe-manqate, ndigu manqei-qape-qa matev zua ndimbopaev. Zapa ndógo, zo Keliso-qa matev-te, andé nakhei nqonqon me zøtegoám.

² No zo andé tete nözømbe-etoumám, ambá ndógo, lou føgøføgákh. Zapa ndógo, ta khøuwa-te ndógo, zo kopømba mbaín, manqa mokho vøzømbøe-ndapëm, av ndigu ndi-ndape, ndigu Mbumbukiam-qa matev-te e-ma go-fisam. Até ndakín-a, zo zuá, kopømba mbaín, mokho tozombo-ndapem.

³ Zapa ndógo, zo zøkeza khatae-qa poev, zua zombopavét. Ge zô, ndozo-matavap? Zo-te nandav, ova matev neka ponqombap matev nandøzøgo, ndøgo khatae-qá poèv? Unimanqatín. Zo manqei-qape-qa matev-te, zua zoyagé.

⁴ Zapa ndógo, ezoqa nøme nandi-manqate, “No Pol nombopaëv,” neka nøme nandi-manqate, “No Apolos nombopaëv.” Matev av nqægo tozogoat, yaq zo manqei-qape ezoqam-qá matavap zua zombopáv.

⁵ Gê, Apolos, ndego gekha ezoqám? Neka no, Pol, gekha ezoqám? Ni Mbumbukiam-gí sasae ezoqám, ni mokho-te zo Mbumbukiam vozø-unimanqatínim. Mbumbukiam no sasae vini nø-etoám, neka Apolos sasae vini vømbø-etoam.

⁶ No zo mokho-te, andé ogekham sasae me nøtegoám, neka Apolos, ta avøe gigiap ndøgo, ande ibøkha me vømbøe-etoumam. Geté zoqa unimanqatin, Mbumbukiam ndø-uminøvemát.

⁷ Ezoqa ndego avøe vø-ogeakh-a, ndego ibøkha vømbø-etoamam, ndøgo gigiap-qapé mbá. Geté gigiap-qape sate ndégo, Mbumbukiam, ndego avøe nde-uminøvem.

⁸ Ogekham ezoqam neka ibøkha etoam ezoqam, nginik kopó. Nginik Mbumbukiam-qá sasae mba ndógó. Yaq nginik ezoqam, yaq-fia äv timí-upøgim, av ekeza sasae gi-goam.

⁹ Ni ezoqa menas, ni kopømbá seitumu-sasaeát, Mbumbukiam-qa sasae-te. Zo andé Mbumbukiam-qá kháe neka andé Mbumbukiam-qá khoév.

¹⁰ Mbumbukiam-qa kuku matev mokho-te, ndego genø-etoam, no andé nøte-khoev-puanam-ezoqam-matavap-loloakh-us-én. No uk nø-asáz. Yaq ezoqa nøme, khoev mo-wewév, ta uk-te ndøgo, qæ-asaz. Geté, gekha ezoqám ndego, khoev ndewevet, ndego yá beqeiví. Sasae eqeieqi begó.

¹¹ Ta uk ndøgo, ndø-asøzú. Ndøgo Yesu Kelisó. Ezoqa kopømba mbaín, nøme te-asaz.

¹² Ta uk-te ndøgo, ezoqa nøme, khoev gigiap qaniqaním giniwewév, kopømba ande av gol o silva o mbaqambaqa fia kandakanda ndi-gu. Geté ezoqa nøme, tae o peføpefa o gagayag mbá giniwewév.

¹³ Yaq vaev-te, Mbumbukiam-qa Khøuwa Kandambaqape-te, ezoqa ewaqape-qa sasae, tønøqeivát ndógo, sasae eqeieqi pizi-goat-a. Gøina ndøqeiv. Gøinam ni ezoqa ewaqape-qa sasae matev, giní-geveá, av nqægo, ta sasae ndøgo, ni qazigoat, gøina wageap-te petéwewát, penømakhaya.

¹⁴ Gekha ezoqam-qá sasae, gøinam-te wageapøteav tøgoat, ndego yaq-fia eqeieqi ndøndáp.

¹⁵ Geté sasae ndøgo, gego, tømbowagim, ndego ezoqam, sasae khokhó segegoám. Ndego ekezan, ndøkhandi:v. Geté andé gøinam-té gindú-qombi-nám.

¹⁶ Ge zô, møzøté-zøtez? Zo Mbumbukiam-qá khoév. Mbumbukiam-ge Nqova, zo mokho-té gunu-yagé.

¹⁷ Gekha ezoqám ndego, nqanek Mbumbukiam-qa khoev tengiu, Mbumbukiam ndego gængiú. Zapa ndógo, ta khoev ndøgo, Mbumbukiam-qá khoév. Neka ta khoev ndøgo, zó.

¹⁸ Zo zøkeza kha, mbøe-khavòzám. Zo mokho-te, ezoqa nøme ndematavap, av nqægo, no manqei-qape ezoqam-qa bøi-te, matavap loloakh-ús, ndego bëmø-matavap-livilivis-us-ezoqam-év. Yaq av nqægo, ndego segemø-matavap-loloakh-us-ezoqam-év.

¹⁹ Zapa ndógo, manqei-qape ezoqam-qa matavap loloakh, ndøgo matavap livilivis, Mbumbukiam-qa bøi-te. Taqa yaq-te, Mbumbukiam-qa Manqat, äv qane-peawáp nqægo, “Mbumbukiam ndigu ezoqam,

ndimatavap av nqægo,

‘Ni matavap loloakh-ús,’

ndigu ekeza khavozam matév genégavém.”

²⁰ Neka manqat nøme ndøpëawáp,

“Mbumbukiam, møndæ-otév:

Matavap loloakh-us ezoqam-qa matavap,

ndøgo mokho mbaín.”

²¹⁻²² Yaq nakémbá, zo me:khambùváp, av nqægo, zo andé gekha ezoqam me zombøepaev. Zapa ndógo, ni ate nqati:gu, Pol neka Apolos neka Pita, ni zogi. Neka até ndógó-a, manqei-qape neka khandi neka løvøte neka ndaki yage neka vaev yage, ndøgo zoqá.

²³ Geté zo Keliso-gí, neka Keliso, ndego Mbumbukiam-gé.

4

Keliso-gi u-anim-qa yaq-te

¹ Zo ni āv qaninæná, av nqægo: Ni Keliso-gí sasae ezoqám. Ni Mbumbukiam tenevendám ndógo, teqa matavap ndøgo, khonoam-te qagoam, ezoqa batí-zømesim.

² Neka sasae ezoqam-qa yaq-te, zo mōzøte-zøté, av nqægo: Gekha sasae ezoqám ndigu, ta sasae ndøgo, megeat ezoqam tiqa zenda-te geve, eqeieqei bematanám.

³ No-te, ndøgo gigiap-qapé mbá, av zo no ndøzøte-gevenoat o gekha ezoqa nøme, no ndi:gevenoat. Até ndógó-a, av no nøkeza kha nqate-gevewat, ndøgo gigiap-qapé mbá.

⁴ Unimanqatín. No nōtenøtenák, av nqægo, no manqa-zapa-qase mōegō. Geté até ndógó-a, no kopømba mbaín tæ-ein, av nqægo, “No ndaføyamba-qapē.” Geté ndego, no nde:gevenoat, Evezøzá.

⁵ Yaq nakémbá. Zo ezoqa nøme-qa matev, ndøgevèwát. Sizió-kewagát, atema Evezøza vømøfakhān. Ta khøuwa-te ndøgo, ndego matev ate ndægo, khonoam-te ndøgo, bavokhó genø-awám, neka matavap ate ndægo, ezoqam-qa mokho-te ndøkhonoap, vøvøndáz. Neka ta khøuwa-te ndøgo, Mbumbukiam yakhapús, niqa iz te-èqá, ó, tevoa.

⁶ Nøfuap! No Apolos neka noqa yaq-te, yaya qazømbe-etæavun, no zo nøtegó. Zoqá nømendim nonqó, av nqægo, zo Mbumbukiam-qa Manqat ndøløvüim. Soqáin ndøgo, zo tøvøte-khambuvupat, neka ezoqa nøme-qa iz tozo-eqatát, gete ezoqa nøme-qa iz, vozó-voatát.

⁷ Gè, qakeza kha, ezoqa kandambaqape qotévewe? Gømbo-mataváp. Gigiap neka matev tógo, qo Mbumbukiam-te ndapeav qoqogoam? Av taoká. Ndøgo ate ndægo, qo Mbumbukiam qa-etoám. Yaq gekha zapá, ndoqote-khambuvap?

⁸ Zo ndozo-matavap, zo matev ate ndægo mōzotumu-ndapém neka andé gigiap kopoav ezoqa me zøte-gó neka ni vozó-løvumbam neka kawa iz vozó-tonqogim. Unimanqatín. Zo unimanqatín-te, amba uni tøvøte-fisamin neka kawakawa-za-qa iz vozó-upøgimin, no ambá khandakhanák. Yaq ni ambá zo namba kawakawa-za zigonín.

⁹ No nqæmatavap, Mbumbukiam ni Keliso-gi u-anim, vaev-té genø-åmb. Ni andé ndimbula ezoqam me nitigú, ndigu gigavemin, yaq otøotam-té ginø-abin, ezoqa ewaqape-qa bøite sasa ndøzitagin, vøpakhaezin. Manqei-qape ezoqam-qa bøite mbá mbá, geté até enzol ezoqám-qá bøite-á.

¹⁰ Keliso zapaya, ezoqa nøme ni matavap livilivis ezoqam mi:næná. Geté zo, matavap loloakh ezoqam me:zæzá. Keliso zapaya, ni bazaføgakh, mōndønimbu-navøém. Geté zo mōzomø-bazaføgakh-us-ezoqam-éz. Zoqa iz, gø-eqawát. Geté niqa iz, gèvoát.

¹¹ Até ndakín-a, ni ifin nivinumatún neka ibøkha naq vøni-papumatun. Neka ni ndabua eqeieqei mbaín. Ni gèzitanqatún. Neka ni manqei mbaín, teiyagat.

¹² Ni nikeza zenda-te, sasae kandakanda nigoatún, niqa yage nonqo. Ezoqa ni soqa manqat ndini-manqate, yaq ni Mbumbukiam ndigu tøke-qa nimbo-vi-matún. Neka ni ndingænoat, ni viniv, seíndapé.

¹³ Ni ezoqa manqa soqøsoqa gini-manqatatum, ni yaq manqat eqeieqei qeizømbe-qavøiúin. Ni manqei-qape ezoqam-qa bøite, mōimø-pageap-én. Unimanqatín. Ti-te ndigu, ni andé khavím. Matev av nqægo, zua ndógó, ndakin.

¹⁴ No nqanek manqat, ambá av nqægo, zo mivi etoam-qa nopeaumavún. Av taoká. Geté zo nakhøa eqeieqei zømesim-qa nogó. Zapa ndógo, zo nogí nakheis. Neka no kuku kandambá zo-te.

¹⁵ Zo nømendim ezoqam kopoav-qape, ambá gezømbigú, zøkeza Klisten yage-te. Geté zo zøvøndipakha, kopoáv mbá. Zo zøve kopo mba zømbegó. Nó. Keliso Yesu mokho-te, no nøzø-zøve-én, zo Mbumbukiam-qa Manqat ande gatzømas.

¹⁶ Yaq nakémbá, no nqazø-pouwe: Zo āv tøneyagé, av no nqateyage.

¹⁷ No ta zapaya ndøgo, Timoti notøndo-khofotáv, zo-te. Ndego andé nogé yó, Keliso mokho-te. No poev kandambá te-te. Ndego unimanqatín ezoqám. Ndego zo nqawá geabenøzø-eín, av no Keliso Yesu mokho-te nqateyage. Noqa yage matev, āv tønégó, av no manqei-manqei ate ndægo, Klisten bawan vinivinimba nqate-zømesim.

¹⁸ Zo ezoqa nõme, āv qazõte-khambuváp nqægo: Pol nqawa gendõ-vesezāk.

¹⁹ Geté no avõnín, é-ndõtõndonáv, zo-te, Mbumbukiam tõmbopoe. Yaq no nõkeza bõf qatéqéiv, av nqægo: Ezoqam ndigu ekeza iz ndi-eqawat, ndigu unimanqatin bazafõgakh tõpõzõmbégo-a, ó, manqat mbā ndõmanqate.

²⁰ Zapa ndõgo, Mbumbukiam-qa Megeat Matev, ndõgo manqat mbá mbá. Geté matev matanam-ús. Neka ndõgo bazafõgakh-ús.

²¹ Ge zõ, gekhā zõpoev? No tae-us notõndõnāv, zo võtéfébām, ó, kuku matev-us neka aiyav-té qatõgeāv, zo-te?

5

Klisten bawan ezoqam mokho-te, manqa-zapa tõfakhan

¹ No āv qate-ewág nqægo: Zo mokho-te nandav, mambe okho matev viní qafakhan. Soqaqapé. Ndõgo mõndõmõ-lõvú, av bavokho-ak, ndigu Mbumbukiam zõtèzateav ndigu, gi:goatun. No āv ginõmbe-einím nqægo: Ezoqam nandégõ, zo mokho-te. Ndego eve-gú zas mbopæv.

² Zo zõtè-khambuváp, taqa yaq-te. Geté zo ambá mutõkhop zowaniapín neka ngenek ezoqam, nqanek matev ndematanam, vozõ-khofoinamin, zoqa Klisten bawan mokho-te nandu:gu.

³ Unimanqatín. No kha-te, nõyoná. Geté nqova-te, no ndõtú:gú, zo namba. No ngenek ezoqam-qa yaq-te, matev av nqægo gego, matavap é-mõto:vé, av nqægo:

⁴ Zo Yesu Keliso-qa iz-te, võmõváb. Yaq no nqova-te, ndægoát, zo namba, neka Yesu, nigí Evezõza, teqa bazafõgakh võgoát.

⁵ Yaq ngenek ezoqam, Saitan-qá zenda-té qazinõ-veém, teqa yage võsoqā. Yaq ndego teābetõnde-qambún, neka Evezõza-qa Khõuwa Kandambaqape-te, Mbumbukiam betè-khandi:v.

⁶ Zo zõkeza iz ndozo-eqawat, nandav soqáin. Nandev ezoqam, manqa-zapa av nde:matanam, ndego andé flawa poponõvem nonqo me me:gó. Ge zõ, mõzõté-zõtèz? Poponõvem nonqo flawa-te toqotu-nqagim, oskiá ndõgo, khapelavõqase mba tõgoat, yaq flawa-te ate ndi:gu segemõ-panqavõém, flawa võpopõez.

⁷ Yaq nakémbá, zo āv qanegoném, av Pasova khõuwa-te gi:goatun. Flawa awenege poponõvem nonqo-us, võ-ogiím. Yaq zo andé flawa ndakinak poponõvem nonqo mbain me zõtégoát. Ndafõyamba-qapé. Unimanqatín, zo mõzo-ndafõyamba-qape-éz. Zapa ndõgo, nigí Pasova sip nakhasam, mõndõnaním, ni zapaya, ni võkhandi:n. Ndego Kelisó.

⁸ Yaq nakémbá. Ni andé Pasova khõuwa kandambaqape zí:goném. Av Zu ezoqam, Pasova khõuwa-te, flawa awenege poponõvem nonqo-us gi:nqagevematum, ni matev soqõsoqa neka manqa-zapazapa vinivínimba, āv tabizi-nqagim. Neka av Pasova khõuwa-te, flawa ndakinak poponõvem nonqo mbain gilouzatum, ni matev egeieqei, āv tabizi:gú neka unimanqatín manqat mba bizí-manqate.

⁹ No pepa nõme-te, bugukhokhof qazõndo-peawam, āv qazõmbe-eín nqægo: Zo mambe okho ezoqam namba me:tõküát.

¹⁰ Geté no nqanek manqat qæpeawam, no einiáv av nqægo, zo manqei-qape ezoqam ate ndi:gu, uni zõtèziváz, ndigu mambe ndi-okho o gigiap ndiqõvetu o gigiap aqonam-te ndi-upõgim o batae ndimbovizap. Zo ezoqa ewaqape av ngi:gu, amba zõuvõzat-qa tozogoín, yaq zo ambá manqei-qape zo-ivõvemín.

¹¹ Geté no nqáneq qæpeawám: Zo mokho-te nandav, ezoqa tigoat, ndigu ekeza kha Klisten ndi:vewe, gete ndigu mambe ndi-okho, o gigiap ndiqõvetu o batae ndimbovizap o ezoqam-qa manqa ndigeveam o ibõkha soqa izam mõqæ ndigu o gigiap aqonam-te ndi-upõgim, yaq zo ti namba me:tõküát. Neka ezoqam av ngi:gu, zo lou namba me:lõgè.

¹² No nqanek manqat qæ-ein, zapa ndõgo: Ndõgo niqá sasáe mbá, bavokho ezoqam tizi-gevezotat. Geté zõkeza Klisten bawan ezoqam zõgevezotát.

¹³ Mbumbukiam yakhapús, bavokho ezoqam tegevezo. Geté ni Klisten bawan mokho-te, āv tabizi-matanám, av Mbumbukiam-qa Manqat-te nqæpeawap: Manqa-zapa-us ezoqam, võnatáv, zoqa mokho-te nandu:gu.

6

Klisten ezoqa nõme, manqa ovõyam-te toqove, taqa yaq-te

¹ Gè, zoqa Klisten bawan ezoqam mokho-te, ezoqa menas manqat tõzõgoat, gigiap o matev-qa yaq-te, yaq ndõgo egeieqei, bavokho ezoqam-te manqa ovõyam-te tizav, ambā

ndøgo, zo Klisten bawan mokho-te tozo-khakheinømem? Av taoká. Matev av nqægo, egeieqeí mbá.

² Ge zó, mǝzǝtǝ-zǝtez? Vaev khøuwa-te, ni Mbumbukiam-gi ezoqam, manqei-qape ezoqam zigevezó. Zo vaev khøuwa-te manqei-qape ezoqam tozo-gevezotat, yaq gé, zo ndakin kopømba mbaín, zo mokho-te, manqa-zapa khasøkhasis tozo-khakheinømem?

³ Neka gé, zo mǝzǝtǝ-zǝtez? Ni até enzol ezoqám-a, zigevezó. Av tægoat ndægo, yaq ni kopømbaqapé, manqei-qape matev tizi-geveatat.

⁴ Geté zoqa matev viní. Zoqa Klisten bawan mokho-te, manqa-zapa qafakhanin, yaq zo bavokhó qazonø-ndapemín. Yaq tíqa zenda-te ndigu tozonø-veemín, ndigu Klisten bawan-te iz mbain ndigu?

⁵ Zo ambá mivi zøvitiín. Gé, zo mokho-te, ezoqa kopo matavap loloakh-us mbaín, ndego ezoqa tegevezotat, izu Klisten ezoqam-te manqat tǝfakhanat?

⁶ Klisten ezoqam, Klisten ezoqa nǝme, manqa ovøyam-te teve, ndøgo soqáin. Geté uni tǝne-soqa-ín ndøgo, Klisten ezoqam, Klisten ezoqa nǝme, bavokho ezoqam-te tendaf, manqa ovøyam-te vǝmǝvǝ, ndigu Mbumbukiam unimanqatinav ndigu.

⁷ Zo yaqyaq-a, manqa ovøyam-te ndozo-ambam, zo mǝzo-o-áz, Klisten matev-te. Klisten ezoqa nǝme, manqa-zapa teqago o gigiap teqa-aqonam, qo soqombó-ták.

⁸ Geté zo ezoqa nǝme-te manqa-zapazapa qazogoatun neka gigiap aqonam-te vozozǝ-upǝgimatur, soqáin nandav. Uni tǝne-soqa-ín ndøgo, matev av nqægo, Klisten zǝfuap-te ndozogo.

⁹ Ge zó, mǝzǝtǝ-zǝtez? Ezoqa soqǝsoqa, Mbumbukiam-qa Megeat Matev-te gemǝ-ozák. Zo zǝkeza kha, mbǝe-khavǝzám. Ezoqa ndigu mambe ndi-okho, o batae ndimbovizap, o nǝkenǝkem matev ndingi-wat, o angana izuizum mambe ndigu,

¹⁰ ezoqam av ngi-gu, Mbumbukiam-qa Megeat Matev-te gemǝ-ozák. Até ndigú-a, aqonam ezoqam, o gigiap qovetam ezoqam, o íbǝkha soqa izam mǝqǝe ezoqam, o ndigu manqa ndigeveam, o gigiap aqonam-te ndi-upǝgim, ndigu gemǝ-ozák.

¹¹ Zo ezoqa nǝme, matev av nqægo mǝzo-matǝnumám. Geté Mbumbukiam zo mǝndǝ-sungutáz, vozǝ-tegi-ezoqam-ez neka vozǝ-ndaføyamba-ez, teqa bǝi-te. Mbumbukiam, ni Evezøza Yesu Keliso neka ekeza Nqova Mbomambaqape mokho-té genǝ-matanám.

Níqa kha, Mbumbukiam-qa iz bizi-eqawát

¹² Zo ezoqa nǝme, áv qazǝte-manqatǝ nqægo, „Ni kopømbá. Matev ate ndægo sízimatǝnumát. Khafeap mbaín.” Unimanqatin. Ni-te khafeap mbaín. Geté matev nǝme ndøgo, ni gini-tǝkeák. No-te khafeap mbaín. Geté soqáin ndøgo, matev o gigiap nǝme, noqa yage to:kawaevtat.

¹³ Neka ezoqa nǝme, áv gini-manqatǝ nqægo, „Lou ndøgo, emu nonqó. Neka emu ndøgo, lou nonqó.” Ndøgo unimanqatin. Geté gǝmbo-mataváp. Nqanek gigiap menas, gigiap-qapé mbá. Vaev-te, Mbumbukiam nqanek gigiap menas gǝngiú. Neka nǝme nqánek: Níqa kha, mambe okho nonqó mbá. Ndøgo Evezøza nonqó. Níqa kha ndégo teno-kawaevát.

¹⁴ Mbumbukiam, ndego Keliso lǝvǝte-te gekhandi:v, ndego ekeza bazafǝgakh-te, até ní-a, lǝvǝte-te vǝkhandi:n.

¹⁵ Gé, zo mǝzǝtǝ-zǝtez? Zoqa kha nandav, Keliso-qá kha bunǝzáp. Yaq gé, kopømbá, Keliso-qa kha, mambe ezoqa namba toqote-tǝkua? Unime-kopømba-mbaín.

¹⁶ Neka gé, zo mǝzǝtǝ-zǝtez? Mambe okho sǝvam namba, venanqei nonqo toqote-tǝkua, yaq qo kha kopó, tu namba. Zapa ndøgo, Mbumbukiam-qa Manqat, áv qane-eín nqægo: Anganeam sǝvam namba ti:tǝkuanem, yaq ndigu kha kopó.

¹⁷ Geté gekha ezoqám ndego, unimanqatin matev mokho-te, Evezøza namba te:tǝkua, yaq ndego té namba tené-kopoevtát. Ndigu nqova-te, kopó.

¹⁸ Zo mambe okho matev mǝe zombónayát. Zapa ndøgo, gekha manqa-zapá ndøgo, ezoqa ndimatnam, ndøgo kha bavokhó gino:gó. Geté mambe tizi-okhoat, ni soqain-te, níkeza kha zí-aumát.

¹⁹ Gé, zo mǝzǝtǝ-zǝtez? Zoqa kha nandav, Nqova Mbomambaqape-qá khoév, ndego Mbumbukiam-te qazondafem. Yaq ndego zo mokho-té geyagé. Zoqa kha, zǝkezán mbá. Ndøgo Mbumbukiam-qa.

²⁰ Ndego zo fiá genewí. Fia kandambá gego. Yaq nakémbá, zoqa kha, Mbumbukiam-qá iz zǝtǝ-eqatát.

7

Nøkenøkem-qa yaq-te

¹ Taqa yaq-te ndøgo, zoqa pepa-te qazøtøndo-bevøpem, noqa qavøiwat nqáneq: Ezoqa sæva okieav tøgoat, ndøgo qanimáv.

² Geté soqain ndøgo, ezoqa andé mambe matev-te vøe-o-áz. Yaq nakémbá, anganeam, ekeza zas bëmbogó, neka sævam ekeza zivis bembøgo.

³ Anganeam ekeza kha-te khafeap betøvé, zas-te. Yaq matev até kopó. Até sævám-a, ekeza kha-te khafeap betøvé, zivis-te.

⁴ Zas ekeza kha kawaevateáv. Geté zivis mo:kawaevát. Yaq até kopó, zivis ekeza kha kawaevateáv. Geté zas mo:kawaevát.

⁵ Zo bezømbo-qasi:váp, yaqyaq-a. Geté zo manqat tozo-kopo-nem, av nqægo, khøuwa andé gekham tizi-qovezamat, ni matev zigoák, geté ni zíguligulimát, yaq ndøgo kopømbá. Geté ta khøuwa ndigu tímø-nasinimat, yaq nango vøtøkuanemát. Soqain ndøgo, zo zøkeza kha nøzøgim-qa amba tøzøtegoat, yaq zo Saitan manqa-zapa-te te-itub.

⁶ No nqanek manqat, zo tøke nonqo nøzø-manqaté. No ambá av nqægo, zo nøkenøkem matev-qa yaq-te khafeap nozømbovø.

⁷ Unimanqatín. No nqæmatavap, zo Klisten ezoqam ate ndøzøte:go, nøkepøteav tøgonin, av no nqate:go, ndøgo ambá qanimáv. Geté Mbumbukiam, teqa kuku matev-te, ni matev vinivinimbá ndini-etoam. Ezoqa nøme vini-a, ezoqa nøme vini.

⁸ Neka ti-te ndigu, nøkepøteav ndigu, neka ngængæm, tigi angana gizø-pakhaez, noqa manqat nqáneq: Ndigu yakhapus-mba tiyagat, av no nqateyage, ndøgo qanimáv.

⁹ Geté ndigu ekeza poev matev amba ti:nøzøgimat, ság, sá benøkim. Soqain ndøgo, tiqa poev matev andé lou me tøzømbe-lonqotumit.

¹⁰ Neka zo ndozo-nøkiap, noqa manqat zo-te nqáneq. Geté unimanqatín. Nqanek noqá manqat mbá mbá. Evezøza-qá manqát. Manqat av nqægo: Zo até vønøkiáp. Sævam zivis be-iváv.

¹¹ Geté sævam ndugu, anganeam ē-møndø-iváv, ndugu até begó, ngæmam, o nango zivis-té guabenø-qaván, te namba bemø-khakheinømem. Yaq anganeam, até kopó, ndego zas be-iváv.

¹² Ndigu ezoqa nøme-qa yaq-te, tigi angana o sakheis, Yesu unimanqatinteav ndigu, Evezøza manqat einiáv. Geté ti-te ndigu, noqa manqat nqáneq: Qogu sævam, Yesu unimanqatinteav ndugu, yaq ndugu qo namba yage-te poev zua mbogó, qo nanduv sævam ndø-iváv.

¹³ Neka qo sævam, qoge anganeam Yesu unimanqatinteav ndego, yaq ndego qo namba yage-te poev zua mbogó, qo nandev anganeam ndø-iváv.

¹⁴ Zapa ndøgo, anganeam ndego Yesu unimanqatinteav ndego, Klisten sævam namba ndi:nøkeap, yaq até ndegó-a, Mbumbukiam-gé, zas zapaya. Neka até sævám-a, ndugu Yesu unimanqatinteav ndugu, Klisten anganeam namba ndi:nøkeap, até ndugú-a, Mbumbukiam-gú, zivis zapaya. Amba vini tøgonin, yaq zogi nakheis ambá ndaføyambá mbá, Mbumbukiam-qa bøi-te. Geté ndigu ndaføyamba-qapi.

¹⁵ Geté anganeam, ndego Yesu unimanqatinteav ndego, zas ivøve-qa tegoat, o sævam, ndugu Yesu unimanqatinteav ndugu, zivis ivøve-qa tugoat, ság, bëmætønømém. Qo anganeam o sævam, Yesu ndoqo-unimanqatinat, kopømbaqapé, soqombó-ták. Geté yaq sævam-a, yaq anganeam, poev sekemba tøzøgoat, até benøkiáp. Zapa ndøgo, ni Mbumbukiam, sambi yage-té genøni-akhá.

¹⁶ Eisa, qo Klisten sævam, qeivis Keliso-té qopøté-itū penømakhaya, yaq Mbumbukiam vøkhandi:v? Neka qo Klisten anganeam. Eisa, qo qayas Keliso-té qopøté-itū penømakhaya, yaq Mbumbukiam vøkhandi:v?

Ni av tabizi-yagé, av Mbumbukiam ni gimimbi-akha

¹⁷ Zo ezoqa kopokopo ate ndøzøte:go, ta yage mokho-te ndøgo, av Evezøza gezømbe-etoam, até vøyageáp, ta yage ndøgo, zo qazogoam, Mbumbukiam zo gezø-akha, vozø-Klisten-ez. No Klisten bawabawan ate ndægot, ezoqa manqat äv tæzømbe-løvuát.

¹⁸ Mbumbukiam Zu ezoqam gemøndæ-akha, vø-Klisten-ev, ndego anganeam ngusum ē-møndømbo-kepøtøzēm, ndego matev nango evøzam-qa bègó. Neka até kopó, ezoqa nøme, ndego ngusum kepøtøzateav gegoam, ge-Klisten-ev, ndego ngusum bekepøtáz.

¹⁹ Zapa ndøgo, ngusum møndømbo-kepøtøzēm, ø, kepøtøzateav tøgoat, nqanek gigiap-qapé mbá. Geté gigiap-qape nqáneq, Mbumbukiam-qa manqat o-mba toqombøe-ndapat.

²⁰ Ezoqa ewaqape, ta yage-te ndøgo, gigoam, gi-Klisten-ez, até begó.

²¹ Qo ezoqam-ge yaq-fia mbain sasae ezoqam qoqogoam, qoqo-Klisten-eq, ság. Mbomatáváp. Até vøugú. Geté qogi kawakawa-za nqonqotøqat-qa tiqagonem, qanimáv. Sègeqáv.

²² Zapa ndøgo, gekha ezoqám ndego, yaq-fia mbain sasae ezoqam gegoam, Evezøza gembo-akha, ndego ndakin nqonqotøvé, Evezøza mokho-te. Neka gekha ezoqám ndego, yaq-fia mbain sasae ezoqam goneav gegoam, Evezøza gembo-akha, ndego ndakin andé yaq-fia mbain sasae ezoqám. Zapa ndøgo, ndego Keliso-gé.

²³ Ndego zo fiá genewí. Fia kandambá gego. Yaq nakémbá, zo manqei-qape ezoqa bezømo-kawæz.

²⁴ Nøfuap! Ta yage-te ndøgo, Mbumbukiam zo gezøme-akha, zo até vøgó, Mbumbukiam namba.

Ngængæm-qa yaq-te

²⁵ Tiqa yaq-te ndigu, qazonø-bevøpem, ndigu nøkepøteav ndigu, no Evezøza-qa manqa løvuat mbain. Geté ndego, teqa tanakh matev mokho-te, no nøtenat nø-etoám. Yaq nakémbá, no nqæmatavap, noqa manqat unimanqatín, taqa yaq-te.

²⁶ Ni ndakin føgakh-te nqaziwani, yaq no nqæmatavap, qanimav av nqægo: Zo ezoqam, nøkepøteav até vøgó.

²⁷ Geté qo qoqo-oq, qo até vøyagé, av ndægo. Qogu sævam, ndø-iváv. Geté qo lousi khoev qeiviav tøgoat, qo sævam-qa ndøvað.

²⁸ Geté unimanqatín. Sævam toqo-okí, ndøgo kopømbá. Manqa-zapa mbain. Até ndøgó-a, mbasønakam anganeam tundaf, ndøgo manqa-zapa mbain. Geté gèmbø-mataváp. Ezoqam ndigu tinøkím, ndigu føgakh-té giwánát. Geté no poeveáv, zo matev føgøføgakh av nqægo tøzø-fakhanam.

²⁹ Nøfuap! No nqanek manqat qæ-ein, zapa ndøgo: Manqei-qape-gi khøuwa khapímbá ngu:yoza. Yaq nakémbá, ndakin khøuwa-te nqanek, gekha ezoqám ndigu, ndinøkíap, tiqa matavap nøkenøkem-qa yaq-te mba bezøgó.

³⁰ Neka gekha ezoqám ndigu, manqei-qape ndiwaniap, tiqa matavap mutøkhop-qa yaq-te mba, bezøgó. Neka gekha ezoqám ndigu, khanakhanakh ndøzø-asøtøve, tiqa matavap khanakhanakh-qa yaq-te mba bezøgó. Neka gekha ezoqám ndigu, gigiap giwiin, tiqa matavap gigiap-qa yaq-te mba, bezøgó.

³¹ Neka gekha ezoqám ndigu, manqei-qape gigiap ndøzømo-ngetageapet, tiqa matavap manqei-qape gigiap-te mba bezøgó. Zapa ndøgo, manqei-qape-qa bugug, av ndakin nqazi-qeivi, ndømø-navøém.

³² No äv qanømbe-poév nqægo: Zo fofogeap-áv, sozóyagát. Zapa ndøgo, gekha ezoqám ndego, sæva okieav ndego, ndego Evezøza-qá sasae mba mbomataváp. Ndego Evezøza khanakhanakh-qa mbogó.

³³ Geté gekha ezoqám ndego, sævam-us ndego, ndego manqei-qape gigiap mbomataváp. Zapa ndøgo, ndego zas khanakhanakh-qa mbogó.

³⁴ Matev menás tø-itu:mat. Yaq matev até kopó, ngæmam o mbasønakam, tuqa matavap, Evezøza-qá sasae-te mbá qambogót. Ndugu äv qambøpoév nqægo: Ndugu ndaføyamba-qapu ndøgoát, neka tuqa kha neka tugu nqova, Mbumbukiam-qa vøgoát. Geté sævam ndugu, zivis-us ndugu, ndugu manqei-qape gigiap mbomataváp. Zapa ndøgo, ndugu zivis khanakhanakh-qa mbogó.

³⁵ No nqanek manqat, zo tøke-qa nøzø-manqaté. No ambá av nqægo, zo toke-qa nøzøgø. Geté noqa poev kandambaqape nqánek: Zo matev eqeieqei-té qazógoát neka Evezøza-qa vozóyagát. Soqáin ndøgo, zo matev menas tø-itubumat.

³⁶ Ezoqam mbasønakam-te søvøta gimbogonem, geté yaq ndego matavap geve, av nqægo, tiä, no sæva nø-okiäk, geté ndakin ndego gematøvem, av nqægo, ndøgo eqeieqei mbä, no ndugu okieav tøgoat, zapa ndøgo, ndugu nakhei tonqogim khøuwa avønín gemømbø-nasiním, av tægoat, ság, ndego yä begó, av ndømbøe-poev. Ndigu yä benøkím. Ndøgo manqa-zapa mbain.

³⁷ Geté ndego ekeza matavap uni ge:ve, av nqægo, no sæva nø-okiäk, neka ezoqa ndego taqa yaq-te tøpøtøveav vøgoát, neka ndego ekeza kha-qa poev to:kawaevtat, neka ndego uni te:-unimanqatín av nqægo, ndøgo kopømbä, no ndugu okieav tøgoat, yaq ság. Kopømbä. Ndego sæva be-ðki.

³⁸ Nakhoa menás eqeieqei, qo sæva toqo-ðkí, o, okieav tøgoat. Geté qanimav ndøgo, qo sæva okieav tøgoat.

³⁹ Sævam zivis zua ndemboyage, ndugu zivís namba me:tøkuát. Geté zivis tembonanim, ndugu kopømbaqapé, anganeam nøme tundaf. Khafep mbain. Geté ndego Klisten ezoqam begó.

⁴⁰Geté no nqæmatavap, tuqa khanakhanakh ndòmølòvú, ndugu ngæmam sekemba tugoat. Nqanek noqá mataváp. Geté até nó-a, Mbumbukiam-ge Nqova ngenømbú:gu, no mokho-te.

8

Lou-qa yaq-te, khape mbumbuk-te gi-aumatun

¹Zo sòvakha-qa yaq-te qazòtòndo-bevøpem, tae khøuiap mbumbuk-te gi-aumatun, yaq ezoqa sasa ndølogin, taqa yaq-te, noqa qavøiwat nqánek: Unimanqatín. Ni mízi-nòtén. Ni ate nqazi-gu nøtenat nqanígú. Geté qateqat mba taqagoat, yaq ndøgo soqoté-khambuvupát. Geté matev-qape, niqa Klisten matev-te nqani-tøkee, kuku matév.

²Ezoqa nøme ndematavap av nqægo, teqa otevat kandambá, ndøgo ni áv qaninømánd nqægo, ndego otevat ndapeáv, av te:ndapin.

³Geté gekha ezoqám ndego, kuku ndømbogo Mbumbukiam-te, Mbumbukiam møndæ-otév ndego.

⁴Sòvakha-qa yaq-te, khape mbumbuk-te gi-aumatun, ni mízi-nòtén, nginik uni mbumbuk-ín mbá. Mbumbukiam kopo me:gó. Nøme mbáin.

⁵Gigiap nqágó, ezoqa “mbumbuk” ndi:zæza, manqei-qape-te nqanek o yan ova nqo-go. Unimanqatín. Mbumbuk neka evezøza-za av ngi:gu kopoáv.

⁶Geté ni mízi-nòtén, Mbumbukiam sate ndégo, nigí Tat, ndego gigiap ate nqægo gekhakheinam neka ni teqa nqaziyage. Neka Evezøza sate ndégo, Yesu Keliso, te mokho-te, Mbumbukiam gigiap ate nqægo gekhakheinam neka ni te mokho-te nqaziyage.

⁷Geté ezoqa nøme zøtezateáv. Ndigu mbumbuk gèzømbe-meá. Yaq ndigu sòvakha tilogat, ndøgo khape mbumbuk-te go-aomem, ndigu áv giní-matavupát nqægo: Khape mbumbuk zua zømbé-tabupít. Yaq nakémbá, ti-te ndigu soqáin, lou av nqægo toqolog.

⁸Geté unimanqatín. Ni kopømba mbáin, lou zapaya, Mbumbukiam-qa bøi-te tizi-ndaføyamba-en. Oskíá ndøgo, lou nøme tizilog o logeav tøgoat, ndøgo kopømbá, Mbumbukiam-qa bøi-te.

⁹Geté aiyá qagó. Soqáin ndøgo, zo lou nøme tozolog, taqa yaq-te ndozo-matavap, khafeap mbáin, yaq zo ndigu ezoqa nøme vozó-itüb, ndigu unimanqatin-te bazaføgakh mbáin ndigu, yaq zoqa matev, tiqa Klisten matev-te tøkhaosam, vø-o:áz.

¹⁰Qo qakezan mòqote-qatéq, khape mbumbuk, ndigu khokhó. Geté Klisten ezoqa nøme teqamekh, qo khape mbumbuk-qa khoev-te toqo-qotat, lou voqólóg, ndego otevateav ndøgo, ndigu uni mbumbuk-ín mbá, yaq até ndegó-a, lou segélóg, ndøgo khape mbumbuk-te gi-aomem.

¹¹Yaq av nqægo, qo ndego ezoqam qoqa qateqat soqoté-ngi:ú, ndego teqa unimanqatin-te bazaføgakh mbáin ndego. Geté gèmbø-mataváp. Keliso até te zapaya ndégo, tenenaním.

¹²Qo Klisten qafuap, matev nøme-te toqo-itub, ndøgo ndi-matavap, soqáin, yaq qo manqa-zapa qógó, ti-te. Yaq av nqægo, qo ate Keliso-té-a, manqa-zapa qógó.

¹³Yaq nakémbá, nogi Klisten nøfuap, noqa lou loge zapaya, tiqa unimanqatin-te amba ti-o:azin, yaq no sòvakha nango nólogák, noqa yage-te ate nqægo. Zapa ndøgo, soqáin ndøgo, nogi Klisten nøfuap, manqa-zapa-te tæ-itub.

9

Pol sasae-te fia upøgimav ambá genegoám, geté ndego khanakhanakh

¹Ge zò, ndozo-matavap? No kopømba mbáin, gekha matév ndøgo, Mbumbukiam ndenøtake, amba sa tæmatanamín? No kopømbaqapé. Neka gé, no Keliso-gé u-aném mbá? No nqægó. Neka gé, no Yesu ometeáv, ndego nigí Evezøza? No mðe-omét. Neka gé, ndøgo noqá sasae zapayá mbá, zo Evezøza ndozo-unimanqatinat. Av taoká. Ndøgo noqá sasae zapayá.

²Ezoqa nøme ndimatavap, no Keliso-gé u-aném mbá. Geté zo mðzøte-zøtéz, no unimanqatin Keliso-gé u-aném. Zapa ndøgo, zo Evezøza ndozo-unimanqatinat, zo noqá khakhatáp, av nqægo, no unimanqatin Keliso-gé u-aném.

³No ndigu ezoqam, ndigevenoat, av qazømbé-qavøiú nqægo:

⁴Ge zò, ndozo-matavap, no neka Banabas, ni Mbumbukiam-qa sasae nqei-gu, amba niqa yaq-fia lou vøtilogin-a, íbøkha vøti-izamin, ndøgo ambá eqeieqéí mbá? Av taoká. Ndøgo ambá eqeieqéí.

⁵Neka gé, ni amba tønì-poein, ni kopømba mbáin, amba Klisten sakheis teizøkimin neka namba vøti-okhoin, av ndigu Keliso-gi u-aním nøme neka Evezøza-gi emekheis neka Pita gi:goatun? Av taoká. Ni ambá kopømbaqapé, ni tønì-poein.

⁶ Neka ge zó, ndozo-matavap, no neka Banabas, ni amba sasae nòme goneav teigonín, av ezoqa nòme gi-goatun, ndøgo eqeieqéí mbá? Av taoká. Até ní-té-a, ndøgo ambá eqeieqéí, ni sasae nòme goneav teigonín.

⁷ Gé, nakhag ezoqa tígu, ndigu yage nonqo, sasae nòme gigoatun? Neka gé, khæ ogekham ezoqa tígu, ndigu ekeza avøe gigiap logemav ndigu? Neka gé, kao keoge ezoqa tígu, ndigu ekezan, kao-qa tete logemav ndigu? Av taoká. Matev av nqægo, mbáin.

⁸ Manqat ndøgo, no nqæmanqate, ambá av nqægo, manqei-qape ezoqam-qá matavap-te mbá qando-fakhaté. Av taoká. Até Mbumbukiam-qá guguna manqát-a, Mozes gini-etoam, gè-unimanqatinát, noqa manqat.

⁹ Ndøgo áv qane-peawáp nqægo, “Qo kao-qa manqa-nqa, mboløvnám, wit tag koqogim sasae tugoat.” Ge zó, ndozo-matavap, Mbumbukiam ndego kao mba zómatavupam, yaq ndego manqat ndøgo tene-eín?

¹⁰ Av taoká. Geté ndego ni nimatavupám. Unimanqatín. Manqat ndøgo, nqapeawap, ni zapayá qane-peawáp. Zapa ndøgo, gekha ezoqám ndego, ezoqa nòme-qa khæ tekha neka gekha ezoqám ndego, avøe gigiap tepea, ndigu tonotazá ndøgo: Khæ eve, avøe gigiap nòme ndøzø-etoám, tiqa yaq-fia.

¹¹ Ni zo Mbumbukiam-qa Manqat qati-zømesimat, ni andé tege Nqova-qá avøe gigiap me niti-ogeakhát, zo mokho-te. Yaq ge zó, ndozo-matavap, ni sasae qatigoam, zo yaq gigiap-gase tozoni-etoam, ndøgo kopømbá mbáin?

¹² Gé, zo ezoqa nòme ndozøzø-tøkee, ndigu Mbumbukiam-qa Manqat ndi-zømesim, yaq zo ni kopømba mbáin tozoni-tøke? Ni sasae kandambá qeigoam, zo mokho-te. Geté ni einiáv av nqægo, yaq-fia bânindapém. Ni yage føgakh-qape sèindapét. Zapa ndøgo, soqáin ndøgo, ezoqa niqa yaq-fia manqat zapaya, amba Keliso-qa Manqat Mbomambaqape tisanqawemin.

¹³ Ge zó, møzøté-zøtez? Ezoqam ndigu Mbumbukiam-qa khoev-te ndisasaeat, ndigu loge gigiap ndøgo ti-upøgimátún. Neka ndigu ezoqam, Mbumbukiam-te søvakha gigiap ndiløvusam, nòme ndøgo, tiqá.

¹⁴ Yaq matev até kopó. Evezøza manqa áv ginimbi-løvuá nqægo: Gekha ezoqám ndigu, ezoqa Manqat Mbomambaqape ti-zømesimat, ndigu yaq-fia bè-upøgím, tiqa yage nonqo.

¹⁵ Geté no manqatemáv av nqægo, no yaq-fia bânøndáp, zapa ndøgo, no zo mokho-te sasae kandambá nqægot. Neka no nqanek manqat ambá ta zapaya ndøgo tøte-peamít, no yaq-fia ndape-qa nøtegø. Av taoká. No ezoqam-te tambeáv. No andé khambuváp, taqa yaq-te. Neka no poeveáv, ezoqa nqanek khambuvap matev tinø-ngi:nam. No båtøkhæ-naním.

¹⁶ Geté no ezoqa Mbumbukiam-qa Manqat nqate-zømesim, taqa yaq-te, no kopømba mbáin, tøte-khambuvupat. Zapa ndøgo, nqanek sasae, Mbumbukiam ndøvé, no-te. No bânøgót. No ndæmø-soqoenín, no ezoqa Mbumbukiam-qa Manqat amba zømesipøteav tægonín.

¹⁷ No nqanek sasae amba nøkeza poev-te mba tægoatin, yaq no ambá kopømbá. Yaq-fia ndændapín. Geté nqanek sasae, no Mbumbukiam nø-etoám. Nakhoa mbáin, sa tæ-ivav. Oskíá ndøgo, yaq-fia tændap o ndapeav tøgoat.

¹⁸ Av tægoat ndægo, yaq gé, noqa yaq-fia gekhám? Noqa yaq-fia sa nqánek: No ezoqa Manqat Mbomambaqape, yaq-mbá søté-zømesím neka no yaq-fia upøgimáv, ta sasae-te.

Pol ezoqa ewaqape-te, é-møndømø-tigi-ezoqam-ev-ín

¹⁹ No ezoqam-gé sasae ezoqám mbá. Geté no mðemø-ezoqa-ewaqape-gé-sasae-ezoqam-én. Zapa ndøgo, no ezoqa ewaqape, Keliso-te yozoat-qa nogó.

²⁰ Zu ezoqam-te, no mðemø-Zu-ezoqam-én. Unimanqatín. No ambá av nqægo, Mozes-qá guguna manqat mokho-té qatu:gu. Geté no ti-te mðemøzø-Mozes-qa-guguna-manqat-paev-ezoqam-én. Zapa ndøgo, no ndigu ezoqam, Mozes-qa guguna manqat mokho-te ndu:gu, Keliso-te yozoat-qa nogó.

²¹ Neka bawan vini-ak, ndigu Mozes-qa guguna manqat mokho-te goneav ndigu, no mðemøzø-Mozes-qa-guguna-manqat-goneav-ezoqam-én. No nøkezan, ambá av nqægo, Mbumbukiam-qa guguna manqat mokho-te goneáv. Av taoká. No Keliso-qá guguna manqat mokho-té qatu:gu. Geté no ndigu Keliso-te yozoat-qa nogó, ndigu Mozes-qa guguna manqat mokho-te goneav ndu:gu.

²² Ti-te ndigu, unimanqatin-te bazaføgakh mbáin ndøgo, no mðemø-bazaføgakh-mbáin-ezoqam-én. Zapa ndøgo, no ndigu Keliso-te yozoat-qa nogó, ndigu unimanqatin-te bazaføgakh mbáin ndøgo. Unimanqatín. No ezoqa ewaqape-te, mðemø-tigí-ezoqam-én.

Zapa ndógo, noqa poev kandambaqape nqáneq: No ande gekha nakhoa me tæqeiv, ndigu Keliso-té qatóyozó.

²³ No nqáneq matev ate ndægo, Manqat Mbomambaqape zapayá qategoatún. Yaq até nó-a, matev mbomómboma baté-upógim, ndógo Manqat Mbomambaqape ndæmanqate.

Ni bazafógakh-us bizibóitit, atema yaq-fia bizimø-ndapem

²⁴ Ge zó, mözóté-zótez? Bóiat-te, ezoqa kopoáv gibóinin, giffingimin. Geté ezoqa kopo mba mo-megeín, yaq-fia vøndapin. Yaq nakémbá. Zoqa Klisen matev-te, bazafógakh-us ndóbóitit, atema yaq-fia vømø-upógim.

²⁵ Gekha ezoqám ndigu, bóiat-te giffingimin neka yaq-fia upógim-qa ndigu, ndigu kha-qa poev matev gévoanemín, bazafógakh vø-asazin. Geté unimanqatin. Ta yaq-fia ndógo, gindapemin, ate nonqo gigiáp mbá. Geté ni nqazi-bóitit, yaq-fia ndógo tizimø-ndapem, gemø-lanqayák. Ndógo miavmiáv.

²⁶ Yaq nakémbá, no ambá av nqægo, khokho sæteitit. Geté no megemege-te, kha-mba nombo-ovét. Neka no andé kupundam ezoqám. No pingim khokho sa nqagimáv.

²⁷ No andé nøkeza kha me nøte-khanæmét, neka noqa poev peav-qa nombogó. Soqain ndógo, no ezoqa nøme mba tæzø-manqat, ndaføyamba ndóbóitit, gete no nøkezan ndaføyamba teitiav tógoat, yaq yaq-fia ndapeav vøgoat.

10

Matev vivinimba, Izrael bawan-ak-te qafakhanumam, ndógo ni guguna nonqó

¹ Nófuap! Zo nigi atanakha-zapazapa-za zozó-matavupát, ande gekha matev me zømbé-fakhanumam. Mozes gimboavat, ndigu ate gi-goam, ozoz mokho-té gunu:goám, neka ndigu ate gi-goam, kewan-te vømøtanqa.

² Neka ndigu ezoqa ate gi-goam, ozoz mokho-te gu-apat neka kewan-te gitanqa, andé ibøkha iz me me-ndapém, vømø-Mozes-gi-paev-ezoqam-ez.

³ Ezoqa ewaqape, lou kopo me:logám, Mbumbukiam gezø-etoumam.

⁴ Neka ndigu ibøkha kopo vøe-izumam, ndógo Mbumbukiam gezø-etoumam. Ta ibøkha ndógo, kõi-té qando-fakhatám. Ndigu kõi, namba me-okhoám. Ta kõi ndigu, Kelisó.

⁵ Geté ezoqa kopoáv, Mbumbukiam khanakhanakh mbaín, ti-te. Yaq ndigu gèpakhaetám. Ezoqa peakha mba mu-osupát, Sainai leg-av manqei-te ndógo.

⁶ Nqáneq matev ate qægoam, ni guguna nonqo ndófakhanám. Soqain ndógo, ni manqa-zapazapa-te poev tønigoat, av ndigu qazømbe-goam.

⁷ Zo khape mbumbuk zøkhanakhanàkhát, av ndigu ezoqa nøme gi:matønømem. Taqa yaq-te, Mbumbukiam-qa Manqat, av qane-peawáp nqægo, “Ndigu ezoqam gèqonáv, lou loge matev neka izam matev vøgonem. Yaq giwan, tae khøuiwip mbokhanakhanakhém, vøogiam.”

⁸ Até mambe matév-a, ni bizigí, av ndigu ezoqa nøme gi-goam. Gèmbø-mataváp. Mbumbukiam yaq-fia ndótá, ti-te ndigu, matev gigonem. Ta khøuwa kopo-te ndógo, ezoqa kopoáv gipakhaez. Ate gi-goam, tuenti-tri taosen ezoqám.

⁹ Ni Keliso khamasim-te bizi-ávám, av ndigu ezoqa nøme, Mbumbukiam khamasim-te gi-veem. Ndigu waza ndøfoqobám, vøpakhaez.

¹⁰ Neka Mbumbukiam-qa, manqa ndøpønqóm, av ndigu ezoqa nøme gi:gionem, yaq ndego enzol ezoqam, ezoqa løvøte ndezø-etoam, vøndøwav, ezoqa pakhapakha vøzøkhaná.

¹¹ Nqáneq matev ate qægoam, ti-te qafakhanumam, ni guguna nonqo ndófakhanumám. Tøne-peawáp ndógo: Ni gè-guguná, ni ndakin vaev khøuwa-te nqaziyage.

¹² Gekha ezoqám ndego, ndematavap, av nqægo, no bazafógakh-us noyá, ndego aiyáv geabegó. Soqain ndógo, tebóiv.

¹³ Khamasim matev nøme fakhaneáv, zo-te. Satø ndógo, ezoqam-te oskia qafakhanumatun. Mbumbukiam, ndego unimanqatin ezoqám. Ndego khamasim matev nøme sa gembótakák, zo-te tøndo-okhoat, ndógo zo kopømba mbain tógoat, ndaføyamba tozowaniapat. Geté khamasim matev tøzø-fakhanumat, yaq ndego zo bazafógakh zø-etoumát. Yaq zo kopømbaqapé, ta khamasim matev-te ndógo, føgøfógakh zówaniapat.

Ni kopømba mbain, Mbumbukiam-anim neka khape mbumbuk namba tizi-tøkuat

¹⁴ Yaq nakémbá, nogi nófuap mbomómboma, zo khape mbumbuk neka tae khøuiwip vizap matev, møe zombónayát.

¹⁵ Zo ezoqam, no nqáneq manqat nqazø-manqate, zo matavap loloakh-ús. Yaq nakémbá, zo zøkezan vøgeveaném, noqa manqat eqeieqéí tøpøtegó-a.

¹⁶ Gèmbò-mataváp. Ibòkha ndògo, Evezøza-qa lou loge matev-te qazi-izumatun neka Mbumbukiam-te ike manqat vizi-manqatatum, ndògo ni Keliso-qa kók namba me:tòkunuín. Neka flawa ndigu, qazi-mbegimatun neka vizilouzin, ndigu ni Keliso-qa ká namba me:tòkunuín.

¹⁷ Ndògo lou kopó, ni qazi-logatun. Yaq nakémbá, oskiá ndògo, ni ezoqa kopoáv, ni kha kopó. Zapa ndògo, ni ate nqazi-gu, lou kopo zilogé.

¹⁸ Zo Izrael ezoqam zozò-matavupát. Ndigu sòvakha gilogin, ndògo Mbumbukiam-te gilòvutumatun, ndigu Mbumbukiám namba me:tòkuzuín.

¹⁹ Av tægoat ndægo. Yaq gé, ezoqa nòme sòvakha gigiap, khape mbumbuk gizò-løvusumatun, ndigu unimanqatin mbumbuk zòløvusumatun? Neka ndigu mbumbuk, unimanqatín mbumbuk?

²⁰ Av taoká! Geté sòvakha gigiap, ndigu khape mbumbuk gizò-løvusumatun, ndigu nqova soqòsoqa zòløvusumatún, ambá ndego, Mbumbukiam-anim. Yaq no poveevá, zo nqova soqòsoqa namba tòzøte-tòkuat.

²¹ Zo kopòmba mbaín, menas-te tozo-waniapat, Evezøza-qa lou loge matev-te, ibòkha tozo-izumat, neka ibòkha nòme vozò-izamat, ndògo nqova soqòsoqa gizò-aumatun. Neka zo kopòmba mbaín, Evezøza-qa lou-qase-te, lou tozologat neka nqova soqòsoqa-qa lou-qase-te, lou vozológát.

²² Soqáin ndògo, ni Mbumbukiam qaqa tizimbo-løozem. Ge zò, ndozo-matavap, niqa bazafògakh, teqa bazafògakh ndòmóløvu? Av taoká. Gemó-løvuák.

Gekha matèv ndògo, ni tizi-matønumat, Mbumbukiam-qa iz bete-eqawát

²³ Ezoqa nòme, áv gini-manqaté nqægo, “Ni-te khafeap mbaín. Matev ate ndægo sizígoát.” Unimanqatín. Ni-te khafeap mbaín. Geté matev nòme, giní-tòkeák, niqa yage-te. Neka matev nòme, ni Klísten bawan giní-tòkeák, niqa unimanqatin-te bazafògakh-us tizi-waniapat.

²⁴ Zo zòkeza kha mba mbomatáváp. Geté ezoqa nòme zozò-matavupát.

²⁵ Gekha sòvakhá ndògo, maket-te giwiatun, zo kopòmbaqapé, sozólogát. Neka zo khapé mbøe-matáváp, av nqægo, ndigu khape mbumbuk-te peté-aomem-a?

²⁶ Zapa ndògo, Mbumbukiam-qa Manqat, áv qane-eín nqægo, “Manqei-qape neka gigiap ate nqægo, manqei-qape-te nqago, ndògo Evezøza-qa.”

²⁷ Ezoqa nòme, ndego unimanqatinteav ndego, zo lou loge manqat tezø-ein, teqa khoevte, yaq zo okho-qa tozogoat, lou ate ndægo, sègelóg ndògo, ma ndego tezømbe-etoam. Zo khapé mbøe-matáváp, av nqægo, zo manqa-zapa pòzøté-gonëm penømakhaya, ta sòvakha ndògo tozologem.

²⁸ Geté ezoqa nòme tezø-ein, av nqægo, “Nqanek lou mbumbuk-tè ginø-awëm,” yaq zo ndòlóg. Zo ndégo tòzøtégoát, ma manqat gezømbe-ein.

²⁹ No einiáv av nqægo, zo manqa-zapa zògonëm, tozolog. Geté no ndégo tæmbøe-manqaté, ndego ezoqam, ma manqat gezømbe-ein. Soqáin ndògo, ndego tematavupat, av nqægo, zo manqa-zapazapa zogót, te namba.

Eisa, ezoqa nòme taqa yaq-te peté-manqate-a, “Gekha zapá, ezoqa nòme-qa matavap-te, sa tæmbotambam? Kopòmba mbaín.

³⁰ Neka gé, no Mbumbukiam lou-qa yaq-te ike manqat nqæmbo-manqate, yaq gekha zapá, noqa manqa ndigeveam?”

³¹ Noqa qavøiwat taqa yaq-te, nqáne: Gekha matèv ndògo, tozogoat, zo lou tozologat o ibòkha tozo-izumat, zo matev ndògo tozógoát, Mbumbukiam-qa iz tæ-eqat.

³² Oskiá ndògo, Zu ezoqam o Glik ezoqam o Mbumbukiam-gi bawan ezoqam tigoat, zoqa matev, ndigu tíqa unimanqatin-te bekhaðsám, vø-o-áz.

³³ Zo áv qane-matanám, av no nqate-matanam. No ezoqa ewaqape, matev eqeieqei goneqa nòzøgó. No ambá av nqægo, nòkeza kha mba nòteqevi. Geté no ezoqá nòme nòtegó, ndigu khandi betendapem.

11

¹ Zo noqa matev, áv tozombøé-pavát, av no Keliso-qa matev nqæmbøe-paev.

Kawa gutam-qa yaq-te, guligulim-te

² No khanakhanákh, zoqa yaq-te. Zapa ndògo, zo noqa manqat miavmiav zombomataváp, neka matev ate ndægo ndòzòmbó-pæv, ndògo no qate-zømesimam.

10:16 10:16 Met 26:26-28 **10:17 10:17** Lom 12:5 **10:18 10:18** Lev 7:6 **10:19 10:19** 1 Ko 8:4 **10:20 10:20** Deut 32:17; Veve 9:20 **10:21 10:21** 2 Ko 6:15-16 **10:22 10:22** Deut 32:21 **10:23 10:23** 1 Ko 6:12 **10:24 10:24** Lom 15:1-2 **10:26 10:26** Psa 24:1 **10:28 10:28** 1 Ko 8:7 **10:30 10:30** 1 Tim 4:4 **10:31 10:31** Kol 3:17 **10:32 10:32** Lom 14:13 **10:33 10:33** 1 Ko 9:20-22 **11:1 11:1** 1 Ko 4:16

³ Geté no zo zøtezat-qa nøzógó. Keliso, ndego anganeam-gé kawá, neka anganeam, ndego sævam-gé kawá, neka Mbumbukiam, ndego Keliso-gé kawá.*

⁴ Gekha anganeám ndego, teguligulim o Mbumbukiam-qa manqat tevevezam, ndego teqa kawa tegutav, ndego tege kawa mivi mbó-etoám, Keliso.

⁵ Geté gekha sævam ndugu, tuguligulim o Mbumbukiam-qa manqat tuvevezam, yaq ndugu kawa gutøveav tugoat, ndugu ekeza kawa mivi mbó-etoám. Zapa ndógo, ndógo andé izum me me:-agáz.

⁶ Gekha sævam ndugu, kawa gutøveav tugoat, ndugu sá bemá, até izu bēqogaz. Geté sævam ndugu izum tuqogaz o tu-agaz, tu-te ndugu, mivi-ús. Yaq nakémbá, ndugu kawa ya begutáv.

⁷ Geté anganeam kopømba mbaín, kawa tegutav. Zapa ndógo, ndego andé Mbumbukiam-qa bugug me me:keogé. Te mokho-te, andé Mbumbukiam-qa iz kandambaqape neka bazafógakh qoteqeivi. Geté sævam mokho-te, andé anganeam-qa iz kandambaqape neka bazafógakh qoteqeivi.

⁸ Mbumbukiam ezoqam gekhakheinøvem, ndego ambá av nqægo, anganeam sævam gene-khakheinøvém. Geté ndego sævam, anganeam-qa khá gene-khakheinøvém.

⁹ Neka Mbumbukiam ambá av nqægo, anganeam sævam zapayá gene-khakheinøvém? Geté sævam anganeam zapayá gene-khakheinøvém.

¹⁰ Yaq ta zapaya ndógo, neka enzol ezoqam zapaya, sævam kawa gutam nonqo beuzú, tuqa kawa-te, Kliten wambap-te tuguligulim o Mbumbukiam-qa manqat tuvevezam. Ndógo tuqá khakhatáp, av nqægo, ndugu iz ndømbògó, av tuimatanam.†

¹¹ Gëmbo-mataváp. Evezøza mokho-te, sævam anganeam-té gunø-vintøvé, neká anganeam sævam-te ndø:vintøvé.

¹² Unimanqatín. Sævam anganeam-qa khá guni-khakheinøvém. Neka anganeam, sævam-té gendo-fakhanín. Geté nginik ezoqa menas, Mbumbukiam ndøkhakheinøvém.

¹³ Zo zøkhapsú sozombó-matøvemém. Gé, ndógo eqeieqei, sævam ndugu kawa gutøveav tugoat, Mbumbukiam-te tuguligulim?

¹⁴ Até niqá matév-a, äv qaninømánd nqægo: Anganeam-te mivi-ús, izu loloakh timbo-goat.

¹⁵ Geté sævam ndugu izu loloakh timbogoat, tu-te ndugu qanimáv. Zapa ndógo, tugi izum andé kawa gutam nonqo me mbøegó.

¹⁶ Geté zo ezoqa nøme, taqa yaq-te manqa itumbam-qa tozogoat, no sa nqáneq qazø-éin: Ni neka Mbumbukiam-gi bawan vinivinimba, matev nøme mbaín, taqa yaq-te.

Evezøza-qa lou loge matev-qa yaq-te

(Met 26:26-29; Mak 14:22-25; Luk 22:14-20)

¹⁷ Matev nøme-qa yaq-te, no ndakin manqa tæzø-løvua, no khanakhanakh mbaín zo-te. Zapa ndógo, zo qazo-møvabín, zoqa matev soqain. Ndógo zo gèngiæzoát, ambá av nqægo, gèzøtøkeé.

¹⁸ Bugukhokhof nqáneq: No äv qate-ewág nqægo, zo qazo-møvabín, zo mokho-te iziz matev zømbu:gú. No nqæmatavap, manqat nøme qæ-ewág, taqa yaq-te, unimanqatín atógó.

¹⁹ Unimanqatín, iziz matev nøme, zo mokho-te ndøfakhate, ndógo eqeieqei. Ndógo ni tøninømánd ndógo, gekha ezoqám ndigu, nakhoa eqeieqei-te ndiwaniap.

²⁰ Zo qazo-møvabín, lou vozölogín, zo ambá av nqægo, Evezøza-qa lou loge matev zogonemín.

²¹ Zapa ndógo, zo qazo-møvabín, ezoqa nøme lou loge sège-ngazemín. Yaq av nqægo, ezoqa nøme ifiñin-ús oskia ndógoát. Geté nøme ndigu, lou khápeme-logín neka waen khape vøe-izamin, kawa vøzø-okí-in.

²² Gé, zo khoev mbaín, ma lou tøzøte-logat neka ibøkha vøzøté-izumát? Zo ndigu ezoqam, zo mokho-te gigiap mbain ndigu, mivi qazozø-etoumatun, zo Mbumbukiam-gi bawan ezoqam, khasøkhasis zøtezæzá. Ge zó, ndozo-matavap? No khanakhanakh manqat nøzø-éin, taqa yaq-te? Av taoká. No khanakhanakh mbaín, taqa yaq-te.

²³ Manqat ndógo, nigí Evezøza-te qændap neka zo qazø-etoam, nqáneq:

Ta lova ndógo, Evezøza Yesu, tege paev ezoqam kopo sa gemboqambun, flawá gendápáz,

11:3 11:3 Gen 3:16; Ef 5:23 * **11:3 11:3** Manqat mokho nøme nqáneq: Keliso, ndego anganeam-gé zapá, neka anganeam, ndego sævam-gé zapá, neka Mbumbukiam, ndego Keliso-gé zapá. **11:7 11:7** Gen 1:26-27 **11:8 11:8-9** Gen 2:18-23 † **11:10 11:10** Nqáneq manqat-qa mokho, elavøqase fógákh, Glik manqat-te. Ezoqa nøme, äv gini-mataváp nqægo: Kawa gutam nonqo, nqáneq qane-manqaté. Até sakhéis-a, iz ndøndapém, guligulim-te Mbumbukiam-te tuguligulimat neka teqa manqat vøvevezumat. Geté ezoqa nøme ndimatavap, taqa mokho nqáneq: Sævam anganeam mokho-té gunu:gú. Neka nøme ndimatavap, mokho nqáneq: Sævam yakhapus, tømbo-pøovat, tuqa kawa tugutav o gutøveav tugoat. **11:18 11:18** 1 Ko 1:10-12

²⁴ Mbumbukiam-te ike manqat vø-ein, sasa ndømbegim, gezø-ein, “Nqanek noqá khá. Ndøgo zo nonqó. Zo matev äv tønégó. Yaq no zonømbé-matøvememát.”

²⁵ Yaq lou gumulog, até izam nonqó-a, vøndap, waen-ús, sasa ndø-ein, “Nqanek waen, ndøgo Mbumbukiam-qá poev ndakinák, ndego tegi ezoqam namba, noqa kouk mokho-te ge-unimanqatin. Zo matev äv tønégó. Gekha khøuwā ndigu, zo nqanek ibøkha tozo-izumat, zo no zonømbé-matøvememát.”

²⁶ Gekha khøuwā ndigu, zo nginik flawa tozolouzat neka nqanek waen vozø-izamát, zo Evezøza-qá løvøte-qa yaq-té zøté-zømasát, atema ekezan vøgeäv.

²⁷ Yaq nakémbá, gekha ezoqām ndego, ta matev-qa mokho-qa yaq-te matavapøteav tøgoat neka nginik flawa sa vølouz-a, Evezøza-qa waen sa vø-iz, ndego Evezøza-qá kha neka kouk-qa yaq-te manqa-zapa ndøgót.

²⁸ Yaq nakémbá, ezoqa ekeza matev bètøkhæ-geveá, váev nginik flawa telouz neka nqanek waen vø-iz.

²⁹ Zapa ndøgo, gekha ezoqām ndego, nginik flawa sa telouz o waen sa te-iz, neka Evezøza-qa kha-qa mokho matavapøteav vøgoät, ndego ekeza kha, manqa ovøyam-té genøvé.

³⁰ Yaq nakémbá, zo mokho-te nandav, ezoqa kopóáv, bazaføgakh mbain neka enqoni-ús neka nøme ndigu møndø-pakhaéz.

³¹ Geté ni nikeza matev amba tizi-geveanemin, yaq ni Mbumbukiam viniv matev av nqægo ambá giní-etoamák.

³² Geté ta viniv matev mokho-te, ni nqazi-ndape, Evezøza ni gè:guguná. Ndego ni nakhoa eqeieqei-te ambam-qa nigú. Soqaín ndøgo, ni manqei-qape ezoqa nøme namba, manqa ovøyam kandambaqape-te, viniv kandambaqape tizimø-ndapem.

³³ Yaq nakémbá, nogi nøfuap, zo tozo-møvabat, Evezøza-qa lou loge matev tozo-gonemat, ezoqa nøme-qa, vøzømbøkha-kewagát.

³⁴ Geté gekha ezoqām ndego, ifi tømbovinat, ndego lou khoev-té geabetøndokhæ-lóg. Soqaín ndøgo, Mbumbukiam-qa manqa ovøyam tøzøfakhan, zoqa møvøna matev zapaya.

No ndakin taqa yaq-te, manqat nøme mbain. Nøme ndøgo tæzømbé-ovøyám, no zo-te tøtøndonav.

12

Nqova Mbomambaqape-qa matev vinivinimba, ndego ezoqa ndezø-etoam

¹ Nøfuap! No ndakin Nqova Mbomambaqape-qa etoam matev-qá yaq-té qazømbé-gavøiú, zo qazonømbe-bevøpem. No poeveäv, zo taqa yaq-te zøtezeateav tøgoat.

² Zo møzøte-zøté, zo Keliso unimanqatinteav qazogoam, zo khep mbumbuk ndø-itubát. Geté ndigu khandi mbumbúk mbá, neka manqat manqatemáv. Yaq ndigu zo vøtubumam.

³ Yaq nakémbá, no zo zøtezat-qa nøzøgó: Gekha ezoqām ndego, Mbumbukiam-ge Nqova Mbomambaqape tembøigoat, ndego kopømba mbain, te-ein, av nqægo, “Yesu bèsøqøév.” Neka ezoqa kopømba mbain te-ein, av nqægo, “Yesu ndego Evezøzā,” ndego Mbumbukiam-ge Nqova mbain tøgoat.

⁴ Matev ndøgo, Nqova Mbomambaqape ezoqa ndezø-etoam, ndøgo vinivinimbá. Geté Nqova ndego, kopó.

⁵ Neka sasae ndøgo, Evezøza-qa nqazi-matanam, ndøgo vinivinimbá. Geté Evezøza, ndego kopó.

⁶ Neka matev ndøgo, Mbumbukiam ezoqa mokho-te ndu:matanam, ndøgo vinivinimbá. Geté ndego Mbumbukiam kopó, ndego matev ate ndægo, ezoqa ewaqape mokho-te ndu:matanam.

⁷ Gekha matēv ndøgo, Nqova Mbomambaqape ezoqa vinivinimba ndezø-etoam, ndøgo Kliten bawan ezoqam ate ndi:gu-qá tøke nonqó.

⁸ Ezoqa nøme, Nqova Mbomambaqape matavap loloakh zø-etoumatún. Yaq ndigu manqat matavap loloakh-us ndømanqatatún.

Neka ndego Nqova kopo, ezoqa nøme zøtezat vøzø-etoumatun. Yaq ndigu ta zøtezat-te ndøgo, ezoqa zømbe-tøkeé.

⁹ Neka ndego Nqova kopo, ezoqa nøme unimanqatin matev vøzø-etoumatun.

Neka ndego Nqova kopo, ezoqa nøme, ezoqa khakhæzat nonqo, bazaføgakh vøzø-etoumatun.

¹⁰ Neka ezoqa nøme, ndego umingiap matev gone nonqo, bazaføgakh vøzø-etoumatun.

Neka ezoqa nøme, ndego Mbumbukiam-qa manqat vevezam matev vøzø-etoumatun.

Neka ezoqa nøme, ndego zøtezat vøzø-etoumatun. Yaq ndigu segé:zøté, av nqægo, matev nøme, Nqova Mbomambaqape-té qando-okhø, ó, nqova soqaqape-té qando-okhø.

Neka ezoqa nõme, ndego manqat vinivinimba-te manqate matev vøzø-etoumatun.

Neka ezoqa nõme, ndego nqanek manqat vinivinimba-qa mokho, ezoqa nõme oyøyam matev vøzø-etoumatun.

¹¹ Nqanek matev ate nqægo, Nqova kopo ndøsasaet. Av ndego ekezan, eqeieqei nde:qeivi, ezoqa segezø-etoumat, matev.

Ni Klisten ezoqam ate nqazi:gu, ni Keliso-qa kha

¹² Ezoqam-qa kha kopó. Geté ta kha-te ndøgo, kha bunøzap vinivinimbá. Kha bunøzap vinivinimba ambá qanegó, geté kha kopó. Keliso-qa yaq-te, matev até kopó. Ni Klisten ezoqam vinivinimbá. Geté ni ate nqazi:gu, kha kopó.

¹³ Ni ezoqa vinivinimbá. Nõme ndigu Zu ezoqám, neka nõme ndigu Glik ezoqám. Nõme yaq-fia mbain sasae ezoqám, neka nõme ndigu, nqonqotøzat ezoqám. Geté ni ate nqazi:gu, Nqova kopo mokho-te, ibøkha iz kopo zi:ndapém, neka vizimø-kha-kopo-en. Mbumbukiam ni ate nqazi:gu, Nqova Mbomambaqape kopo nimbi-etoám, ni ande ibøkha me vizi-izim.

¹⁴ Ezoqam-qa kha, ambá av nqægo, kha bunøzu kopo mba me:gð. Geté gigiap vinivinimbá, nqani-bunøzap.

¹⁵ Gè, zenda tokhotapakh amba manqat tø-einin, av nqægo, “No zenda geagim nonqð mbá. Yaq nakëmbá, no kha bunøzū mbá.” Manqat av nqægo tø-einin, yaq gè, ndøgo sekemba kha-qá gigiáp mbá? Av taoká.

¹⁶ Neka gè, gea amba manqat tø-einin, av nqægo, “No bøi mbá. Yaq nakëmbá, no kha bunøzū mbá.” Manqat av nqægo tø-einin, yaq gè, ndøgo sekemba kha-qá gigiáp mbá? Av taoká.

¹⁷ Gëmbo-mataváp. Kha ate nqægo, amba bøi mba tøgonin, yaq manqat amba áv khané-yogein? Neka kha ate nqægo, amba gea mba tøgonin, yaq sisip amba áv khané-vutugiamin?

¹⁸ Geté matev áv taoká, av nqægo. Mbumbukiam ezoqam-qa kha-te, kha bunøzap vinivinimba áv tenevé, av ekeza qambøe-pøovam, neka sasae vinivinimba vømbø-etoam.

¹⁹ Kha ate ndægo, amba kha bunøzu kopo mba tøgonin, yaq kha eqeieqei ambá mbaín.

²⁰ Geté matev av nqægo: Ezoqam-qa kha-te, kha vinivinimbá ndøbunøzap. Geté kha ndøgo, kopó.

²¹ Bøi kopømba mbaín, pingim tømbo-ein, av nqægo, “Ság, qo mbain toqogoat. No nõkhapus kopømbá.” Neka kawa kopømba mbaín, zenda tokhotapak vømbø-ein, av nqægo, “Ság, zo mbain tozogoat. No nõkhapus kopømbá.”

²² Av taoká. Até ta kha bunøzap nõmé-a, ndøgo ande bazaføgakh mbain me ndækeoge, ndøgo gigiap-qapé. Ta kha bunøzap ndøgo mbain tøgoat, yaq kha kopømba mbaín, eqeieqei tøsasaetat.

²³ Gekha kha bunøzāp ndøgo, bugug keogeav tøgoat, ni ùni zimbøe-kewagatún. Neka kha bunøzap ndøgo, ni mivi ndøni-etoam, ni eqeieqei zigutumátún.

²⁴ Geté kha bunøzap ndøgo, bugug eqeieqei ndømbogo, ndøgo kopømbá, ni gutøveav tøgoat. Mbumbukiam niqa kha, áv gene-bunøzám nqægo: Ta kha bunøzap ndøgo, ande iz mbain me ndækeoge, iz kandakam mbo-etoám.

²⁵ Mbumbukiam av ge:matanam ndægo, zapa ndøgo: Soqáin ndøgo, kha mokho-te iziz tøgoat. Geté kha bunøzap vinivinimba, yaqyaq-a yá betøkeám.

²⁶ Kha bunøzu kopo, nqosøgeap tømbo-ewagat, yaq kha ate ndægo, sugumbú-ewagét. Neka kha bunøzu kopo, iz kandambaqape tøndap, yaq kha ate ndægo, khanakhanakh sugumú-ndapét.

²⁷ Zo Klisten bawan ezoqam-qa yaq-te, matev até kopó: Zo ate ndøzøte:go, Keliso-qa kha. Neka ezoqa vinivinimba, zo mokho-te ndu:gu, ndigu Keliso-qa kha bunøzāp.

²⁸ Klisten bawan mokho-te, Mbumbukiam ezoqam vinivinimbá ge-abam. Bugukhokhof Keliso-gí u-aním. Tiqa zita-te, manqa vevezam ezoqám. Neka tiqa zita-te, nõmendim ezoqám. Neka nõme ndigu, umingiap matev ndimatanam. Neka nõme ndigu, ndego bazaføgakh gezø-etoam, enqoni ezoqa tikhakhætát. Neka nõme ndigu, ndigu ezoqa ndizø-tøkee. Neka nõme ndigu, ndigu ezoqa nõme ndizømbo-megeat. Neka nõme ndigu, ndigu manqat vinivinimba-te ndi:manqate, av Nqova Mbomambaqape ndezømbe-etoam.

²⁹ Ge zó, ate ndøzøte:go, Keliso-gí u-aním? O ge zó, ate ndøzøte:go, Mbumbukiam-gí manqa vevezam ezoqám? O ge zó, ate ndøzøte:go, nõmendim ezoqám? O ge zó, ate ndøzøte:go, umingiap matev mozó-matønmatun?

³⁰ O ge zó, ate ndøzøte:go, Mbumbukiam bazaføgakh møndøzø-etoam, enqoni ezoqa tozokhakhætát? O ge zó, ate ndøzøte:go, manqat vinivinimba-te mõzøté-manqatátun? O ge zó, ate ndøzøte:go, ezoqa nqanek manqat vini-qa mokho mozozø-ovøematun? Mbaín. Av taoká, av nqægo.

³¹ Geté zo bazaføgakh tønø-asøzú ndøgo: Nqova Mbomambaqape-qa matev, tozø-upøgím ndøgo, zoqa Kliten bawan ezoqam ndøzø-tøkee.

Geté matev nøme, no ndakin tæzø-ovøyam, ndøgo møndøløví, matev ate ndægo, no qate-manqatavun.

13

Matev uni qækandambaqape, kuku matév

¹ No amba bawa vini-ak-qa manqat-te o enzol ezoqam-qa manqat-te tøte-manqatein, gete no kuku mbain tægonin, yaq no manqa ambá khokhó segenø-feazuín. Mokho mbain. Ndøgo andé kanda wag o bel wag mba me:wageín.

² Neka no amba Mbumbukiam-qa manqat vevezam-te kopømba tægonin, neka matev ate ndægo, ndøkhonøwe, tøte-nøtenin, neka nøtenat nøme ate ndægo tønøgonin, neka unimanqatin matev kandambaqape tønøgonin, manqei popotap nøzøgim nonqo, geté no kuku mbain tægonin, yaq no khokhó.

³ Neka no gigiap ate nqanømbe:go, amba gigiap-av ezoqam tæzø-etoamin, o noqa unimanqatin matev zapaya, nøkeza kha sa tænqonqotavin, gøinam-te tætain, vøe-nanimin, geté no kuku mbain tægonin, yaq noqa matev, mokho ambá mbain. Matev av nqægo, genø-tøkeák.

⁴ Gekha ezoqám ndego, kuku ndømbogo, ndego qaqa nakhamas-te gonemáv. Geté ndego ezoqa nøme gèzø-tøkeatún. Neka ndego ova matev mbain. Neka ndego khambuvap matev mbain neka ekeza iz eqawatáv.

⁵ Gekha ezoqám ndego, kuku ndømbogo, ndego gésapi:vák, neka ndego ekeza kha-qa yaq-te mba matavupáv, neka ndego mbøni nakhamas-te nqosøgeapáv, neka ndego manqa mate oskia gembø-eimák, ezoqa nøme manqa-zapa tembogo.

⁶ Gekha ezoqám ndego, kuku ndømbogo, ndego khanakhanakh mbain, matev soqøsoqa-qa yaq-te. Geté ndego unimanqatin matev mbøe-khaneát.

⁷ Gekha ezoqám ndego, kuku ndømbogo, ndego tatak vinumáv. Geté ndego viniv sège-egawát. Ndego Mbumbukiam oskia ndø-unimanqatinát neka te-te vó:tawát. Neka gekha vinív ndøgo, tømbo-fakhanumat, ndego føgøføgakh até géyát.

⁸ Kuku matev génavøemák. Geté Mbumbukiam-qa manqat vevezam matev, segé-navøém. Até manqat vinivinimba-te manqate matév-a, segé-navøém. Neka Mbumbukiam ezoqa nøme zøtezat vini tezø-etoam, ta matev ndøgo segé-navøém.

⁹ Nøtenat ndøgo, ni ndakin nqanigu, andé kopokopó. Neka ezoqa Mbumbukiam-qa manqat givevezumatun, ndøgo kopokopo mba ndøvevezumatún.

¹⁰ Geté uni matev-in tøfakhan, yaq nqanek matev vinivinimba, ibu-ibus nonqo nqanigu, ndømø-navøém.

¹¹ No nakhasam qategoam, no manqa äv tøte-manqatám, av nakheis ndi:manqate. Neka noqa matavap, äv tønømbe-goám, av nakheis ndi:matavap. Neka no matev äv tøte-geveatám, av nakheis ndi:gevewat. Geté ndakin, no møekhouwén, vøe-anganeam-en, neka nakheis-qa matev vøe-ivav.

¹² Niqa nøtenat ndakin bavokho-qapé mbá. Ndøgo ate av-té, qakeza bugug ibøkha-te toqoqeiv. Gø:ototáp. Geté vaev-te, ni abugug zíwambám, Mbumbukiam namba. No ndakin nøtenat khapémhá. Geté vaev-te, unin-qape, ndømenøtén, kopømba av-té, no ndakin Mbumbukiam ge:otev.

¹³ Nqanek matev misika, unimanqatin matev, neka Mbumbukiam-te vintønatev matev neka kuku matev, sa gemø-navøemák. Geté ta matev misika mokho-te, matev uni qækandambaqape, kuku matév.

14

Mbumbukiam-qa manqat vevezam neka manqat vinivinimba-te manqate-qa yaq-te

¹ Zo kha-mba kuku matev mbo-ové. Neka zo matev upøgím-qa tøgó ndøgo, Mbumbukiam-ge Nqova-te ndønø-okho. Zoqa poev kandambaqape, tabegó ndøgo, Mbumbukiam-qa manqat vevezam matev tozondapem.

² Zapa ndøgo, gekha ezoqám ndego, Nqova Mbomambaqape matev gembo-etoam, manqat vinivinimba-te nde:manqate, ndego ambá av nqægo, ezoqam-té genø-manqaté. Geté ndego Mbumbukiam-te mbá genø-manqaté. Ezoqa kopømba mbain, teqa manqa mokho tindapem. Manqat ndøgo, ndemanqate, khonoam-té qagó.

³ Geté gekha ezoqám ndego, Mbumbukiam-qa manqat ndevevezam, ndego ezoqam-té genø-manqaté. Yaq manqat ndøgo, ndemanqate, ndego ezoqá nøme-qá unimanqatin me:føgøføgakhamin, neka zita vøzømbé-tøpazin neka mbøni vøzømbé-bøiin.

⁴ Gekha ezoqām ndego, manqat vinivinimba-te nde:manqate, av Nqova Mbomambaqape ndembøe-etoam, ndego ekeza unimanqatin mba me:føgføfgakhamín. Geté gekha ezoqām ndego, Mbumbukiam-qa manqat ndevevezam, ndego Klisten bawan ezoqam ate ndi:gu-qá unimanqatin ndøføgføfgakhamín, wambap-te.

⁵ No nqanøpoév, zo ezoqa ate ndøzøte:go, Nqova Mbomambaqape-qa etoam matev tozondapem, manqat vinivinimba-te tøzøte-manqat. Geté noqa poev kandambaqape nqáne: Zo Mbumbukiam-qa manqat zóvevezumát. Gekha ezoqām ndego, Mbumbukiam-qa manqat ndevevezam, ndego ezoqā nøme zømbe-tøkeé. Geté ndego ezoqam, manqat vinivinimba-te nde:manqate, ndego teqa manqat mokho-te, ezoqa nøme tøkemáv. Geté ezoqa nøme, teqa manqat mokho te-ovøemat, yaq ezoqa ewaqape-qa unimanqatin kopømbá tømbe-føgføfgakham.

⁶ Nøfuap! Ge zó, ndozo-matavap? No zo-te tøtøndonav, yaq no manqat vinivinimba-te sa tømbe-manqatat, yaq ndøgo zo áv khazømbé-tøkē? Matev av nqægo gezø-tøkeák. Geté no manqat tømbe-zømesimat, Mbumbukiam tenømand, o nøtenat eqeieqei tæzø-etoam, o Mbumbukiam-qa manqat tæzø-vevezumát, o nømendim eqeieqei tøtøndo-ndap, yaq ndøgo zo kandambá tømbe-tøke.

⁷ Pøinda neka gita zombø-matavupát. Ouv tozo-qaqaemat, yaq ezoqa pøinda tikhambøemem o gita tikhanøemem, gete taqa wag eqeieqei mbain tøgoat, yaq gé, ezoqa ouv-qa naq áv kiníndapēm? Géndapemák.

⁸ O nakhag kawa ezoqam, kipi tekhambøyam, gete taqa wag ndaføyambā mbā, yaq gé, ezoqa áv kinízøtēz, av nqægo, nakhåg? Gézøtezák.

⁹ Yaq Klisten wambap mokho-te, matev até kopó. Ezoqa nøme, manqat vini-te mba te:manqatat, neka manqat mokho-us manqateav vøgoát, yaq gé, ezoqa nøme mokho áv kimbøe-ndapēm? Mokho gimbø-ndapemák. Manqat ndøgo ndemanqate, ndøgo khokhó sege-manqaté.

¹⁰ Manqei-qape-te nqanek, bawabawan-qa manqat vinivinimbá. Kopoav-qaapé. Yaq nqanek manqat vinivinimba ate ndægo mokho-ús.

¹¹ Geté no bawa vini ezoqam-qa manqat nøtenateav tøgoat, yaq no teqa manqa mokho nøndapák, neka até ndegó-a, noqa manqa mokho géndapák.

¹² Yaq nakémbá, zo mokho-te, matev até kopó. Zo Nqova Mbomambaqape-qa etoam matev upøgim-qa ndozogo, zo matev upøgim-qa tøgó ndøgo, Klisten bawan ate ndi:gu, tiqa unimanqatin-te tømbe-tøke.

¹³ Yaq nakémbá, gekha ezoqām ndego, Nqova Mbomambaqape-qa etoam matev tendap, manqat vinivinimba-te te:manqatat, yaq ndego yá beguligulím, Mbumbukiam tæabembøe-tøké, yaq ndego ezoqa nøme ta manqa mokho bezømbē-ovøyam.

¹⁴ Unimanqatín. No manqat vinivinimba-te tømbe-guligulimat, noge nqova géguligulimát. Geté noqa matavap, khokhó segégoát.

¹⁵ Yaq no gekha nógø? No matev menás sægoát. No nqova-té qatø-guligulimát, neka até matavap-té-a, vøe-guligulimát. Neka no ouv nqova-té qatø-qaqaemat, neka até matavap-té-a, ouv vøe-qaqaemat.

¹⁶ Geté qo Mbumbukiam-qa iz nqova-te mba toqombo-eqatat, yaq gé, ezoqa nøme, ndigu nqanek manqat zøtezateav ndigu, Klisten wambap-te nandav, qoqa ike manqat áv kiní-unimanqatiním neka “Amen” áv kiní-einím? Nakhoa mbain. Zapa ndøgo, ndigu kopømba mbain, qoqa manqat-qa mokho timbo-ndapem.

¹⁷ Qoqa ike manqat, mbomambaqape ambá qanegó. Geté ezoqa nøme taqa manqa mokho ndapeav tigoat, yaq qoqa manqat ndigu gezø-tøkeák, tiqa unimanqatin-te.

¹⁸ No ike kandambá, Mbumbukiam-te. Zapa ndøgo, no manqat vinivinimba-te oskia nøte-manqaté, av Nqova Mbomambaqape matev ndenømbe-etoam. No møeløvúb, zo ezoqa ate ndøzøte:go, taqa yaq-te.

¹⁹ Geté Klisten wambap mokho-te, no amba manqat mokho-us faev mba tæ-einin, ezoqa zømesim nonqo, ndøgo ambá qanimáv. Ambá ndøgo, manqat vinivinimba-te, ande gekha taosen manqat tømbe-manqatat, ta manqa mokho ezoqa ndapeav ndøgo.

²⁰ Nøfuap! Zo ande nakheis me, sekemba ndøgø, zoqa zøtezat-te. Unimanqatín, manqa-zapa gone-qa yaq-te, zo andé nakhei nqonqon me me:gó. Geté zoqa zøtezat-te, zo ezoqa kandakanda ndøgø.

²¹ Mbumbukiam-qa Manqat, áv qane-peawáp nqægo:

Evezøza ge-ein,

“No nginik bawan ezoqam,

bawa vini-ak-qá mokho-té

neka manqat vinivinimba-té qazømbé-manqatát.

Geté até ndøgó-a, ndigu noqa manqat géyogemák.”

²² Nqanek manqat ni áv qani-nømendím nqægo: Ezoqa manqat vinivinimba-te ti:manqatat, av Nqova Mbomambaqape ndezømbe-etoam, ndøgo Mbumbukiam-qá khakhatáp. Geté ta khakhatap ndøgo, ambá tiqa ndigu, ndigu ndi-unimanqatinat, geté tiqa ndigu, unimanqatinteav ndigu.* Geté Mbumbukiam-qa manqa vevezam matev, ambá tiqa ndigu, unimanqatinteav ndigu, geté tiqa ndigu, ndi-unimanqatinat.

²³ Gëmbo-mataváp. To tozo-møvabat, yaq zo ate ndøzøte:go, manqat vinivinimba-te tøzøte-manqatat, yaq ezoqa vini te-on, ndego ta matev-qa yaq-te otevatav ndøgo, o Klisten-av ezoqam te-on, yaq ndigu zo bianav mé:zæb.

²⁴ Geté zo Mbumbukiam-qa manqat tozo-vevezumat, yaq ezoqa vini te-on, ndego ta matev-qa yaq-te otevatav ndøgo, o Klisten-av ezoqam te-on, yaq ndego ta manqat ndøgo te-ewag, ndøgo teqa mbøni unimé:lév. Yaq ndego segé-matøvé, ndego manqa-zapazapa-ús.

²⁵ Teqa matavap, khonoam-te qagoam, bavokhó qanøfakhán. Yaq ndego ekeza kha, manqei mé:laváo, bugug até manqei-té, Mbumbukiam-qa iz vø-eqá. Yaq áv gené-eín nqægo, “Unimanqatin. Mbumbukiam ngú-gú, zo mokho-te.”

Matev ndøgo, Mbumbukiam-ge Nqova Mbomambaqape ni ndini-etoam, eqeieqei av khazi-sasaetat

²⁶ Nøfuap! Av tægoat ndægo, av no qate-manqatavun, yaq zoqa wambap-qa yaq-te, áv khané-go? Av qazøtégoát nqægo: Zo ezoqa ewaqape matev vinivinimba zøgoát. Ezoqa nøme ouv qaayám, neka ezoqa nøme nømendim matév, neka ezoqa nøme Mbumbukiam-qá manqat vevezám, neka ezoqa nøme manqat vini-te manqaté, neka ezoqa nøme nqanek Mbumbukiam-qa manqat ovøyám, av ndigu ti:manqatat. Gekha matév ndøgo, zoqa guligulim-te tozo-matønumat, Klisten ezoqam-qá unimanqatin bete-føgøfagkhám.

²⁷ Ezoqa manqat vini-te te:manqatat, av Mbumbukiam matev tembøe-etoam, yaq kopømba mbáin, ezoqa kopoav matev kopo tigoat. Geté ezoqa menas o misika mba ndømanqatát. Yaq ndigu ezoqam kopømba mbáin, manqat sa tumu-manqatat. Geté ezoqa kopokopo ndømanqatát. Yaq ezoqa nøme ta manqa mokho ndøgo, bè-ovøyám, ezoqa mokho bembøe-ndapem.

²⁸ Geté manqa ovøyam nonqo ezoqam mbain tøgoat, yaq gekha ezoqám ndigu, manqat vini-te manqate-qa ndigu, ndigu manqat mbáin, sà beqonøvé. Ndigu Mbumbukiam-te, mokho mbá giabetu-manqaté.

²⁹ Ezoqa Mbumbukiam-qa manqat tivevezumat, ezoqa menas o misika mba bevevezám. Yaq ndigu ezoqa nøme tiqonavat, tiqa manqat yá begeveaném, eqeieqei tøpøtégo-a.

³⁰ Ezoqa Mbumbukiam-qa manqat tevevezumit, yaq Mbumbukiam ezoqa nøme manqat te-omat, ndego wambap-te teqotat, yaq ndego bugukhokhof ezoqam, Mbumbukiam-qa manqat tevevezumit, teqa manqat yá be-iváv. Yaq manqat ndøgo témanqatát, Mbumbukiam manqat nøme ge-omat.

³¹ Zo ezoqa ate ndøzøte:go, Mbumbukiam-qa manqat tozo-vevezumat, zø-enendtát. Yaq ndøgo, ezoqa ewaqape zøtezat tiníndapém, neka zoqa manqat tiqa unimanqatin-te zita bezømbè-tøpaz.

³² Nqova Mbomambaqape, ezoqa manqa vevezam-qa yaq-te tøpøsumáv. Geté gekha ezoqám ndigu, Mbumbukiam-qa manqat ndivevezam, ekezan ndømatøvememín, ande áv kiní-einím neka ande gekha khøuwa-té giní-einím, manqat ndøgo, Mbumbukiam ge:zømas.

³³ Zapa ndøgo, Mbumbukiam, khokho matev poeveáv. Geté ndego matev, sambí-té genømatønumatún, Mbumbukiam-gi ezoqam-qa wambap mokho-te ate ndægo.

³⁴ Sakheis manqa bezø-feazú, wambap mokho-te. Kopømba mbáin, manqat sa timanqatat. Geté ndigu megetapak-qá mokho-té giabetu:gú. Até Mozes-qá guguna manqát-a, áv tøne-manqaté.

³⁵ Geté ndigu manqa mokho ndape-qa tigoat, ekeza angana bezøbevapát, khoev-te tiqavazat. Zapa ndøgo, sakheis Klisten wambap-te manqat sa timanqatat, ndøgo eqeieqei mbá.

³⁶ Gê, áv khané-go? Zo áv khazøté-matavap? Gê, Mbumbukiam-qa manqat, zo-té qandó-fakhan? O zo-te mbá qanøgeavun? Av taoká.

³⁷ Ezoqa nøme ndematavap, av nqægo, ndego Mbumbukiam-gê manqa vevezam ezoqám, o ndego Nqova Mbomambaqape-qá etoam matev ndømbøgø, ndego bète-otév, manqat ndøgo, no qazø-peaumavun, ndøgo Evezøza-qá manqa løvuat manqát.

* 14:22 14:22 Nqanek khakhatap, ndigu áv qane-zømesím nqægo: Ndigu ndøsoqoéz. Zapa ndøgo, ndigu unimanqatin-teáv. 14:23 14:23 Kel 2:13 14:24 14:24 Zion 16:8 14:26 14:26 1 Ko 12:8-10 14:29 14:29 1 Tes 5:21 14:34 14:34 1 Ko 11:3; 1 Tim 2:12 14:37 14:37 1 Zion 4:6

³⁸ Geté ndego nqanek manqat o-mba ndapeav tɔgoat, yaq zo teqa manqat ndø-upɔgím.

³⁹ Nófuap! Manqat ate ndægo, Nqova Mbomambaqape-qa etoam matev-qa yaq-te qate-manqatavun, manqat kandambaqape nqánek: Zoqa poev kandambaqape, qabegó nqanek, Mbumbukiam-qa manqat tozo-vevezumat. Neka zo ezoqa zømbe-khaféãp, manqat viniviniimba-te ti-manqatat, av Nqova Mbomambaqape, manqat ndezømbe-etoam.

⁴⁰ Geté zo matev ate ndægo, ndaføyamba neka eqeieqei ndógó.

15

Manqat Mbomambaqape mokho-te, gigiap-qape nqánek, Keliso løvøte-te gekhandi:v

¹ Nófuap! No zo ndakin Manqat Mbomambaqape-qa yaq-te, manqa mate eim-qa nøzógó, no zo bugukhokhof qatezømas. Zo mōzondapém, nqanek manqat. Yaq zo bazaføgakh-us zøtu-waniáp.

² Zo manqat nqánek qazøte-khandi:zát, zo føgøføgakh tozombo-geatat, av no qate-zømesimam. Mbain tɔgoat, yaq zo khokhó sozo-unimanqatiním.

³ Manqat ndógo tøtezømás, av Mbumbukiam ge:nømand. Bugukhokhof nqánek: Keliso niqa manqa-zapazapa evøzam nonqo ndønanim. Mbumbukiam-qa Manqat é-møndo-eín, matev ndófakhán.

⁴ Yaq ndego gè-otøvém. Geté yaq khøuwa misika-qa zita-te, nqawá genø-khandi:v. Até taqa yaq-té-a, Mbumbukiam-qa Manqat é-møndo-eín.

⁵ Yaq ndego Pita-té gemøfakhán, yaq taqa zita-te, ekeza paev ezoqam tuelv vømøzø-fakkan.

⁶ Yaq taqa zita-te, Klisten ezoqa faev andled møndømø-løvú, gi-ometam. Nøme kopokopo møndø-pakhaéz. Geté ezoqa nøme, zua ndøyagé. Kopoáv.

⁷ Yaq taqa zita-te, Zems-té gemøfakhán, neka tegi u-anim ate gi-goam vømøzø-fakkan.

⁸ Yaq vaev-te, até nó-a, vømønø-fakkan. Taqa yaq-te, no andé khøuwa soqain-té qatøqán.

⁹ Zapa ndógo, Keliso-gi u-anim mokho-te, ezoqa uni khapelavøqase-in nó. Unimanqatin, no ezoqa eqeieqei mbá, ezoqa no Keliso-ge u-anem ndinæna. Zapa ndógo, no Mbumbukiam-gi bawan ezoqam nongæzotám.

¹⁰ No Mbumbukiam-qá kuku matev zapayá, qæ-Keliso-ge-u-anem-en, av no ndakin nqate:go. Geté no Mbumbukiam teqa kuku matev, ambá av nqægo, khokhø segenø-etoám. Av taoká. Zapa ndógo, sasae ndógo, no qægoam, ndógo møndømø-løvúám, av Keliso-gi u-anim nøme gi:sasaetam. Geté unimanqatin. No ambá av nqægo, nøkhapus mokho mbá sæsasætám. Geté Mbumbukiam-qá kuku matev ndógoám, no namba.

¹¹ Geté ndógo gigiap-qapé mbá, zo Manqat Mbomambaqape nø tøte-zømesimat o ndigu u-anim nøme ti:zømesimat. Zapa ndógo, niqa manqat kopó. Yaq zo nqanek manqat mōzo-unimanqatiním.

Løvøte ezoqam-qa khandi:zat-qa yaq-te

¹² Ni zo qati-zømesimam, av nqægo, Keliso løvøte-té gendo-khandi:v, yaq gè, áv khané:go, zo ezoqa nøme av ndøzøte-manqate, av nqægo, ezoqa løvøte-te gendø-khandi:vák?

¹³ Ezoqa amba løvøte-te khandi:zateav tøgønín, yaq até Kelisó-a, løvøte-te ambá gékhandi:vák. Geté ndego møndø-khandi:v.

¹⁴ Neka nøme nqánek: Keliso amba løvøte-te khandi:vateav tøgønín, yaq manqat ndógo, ni qati-zømesimam, ambá khokhó. Mokho mbáín. Yaq até zoqá unimanqatin-a, ambá mokho mbáín. Khokhó.

¹⁵ Av tægønín ndægo, yaq ni Mbumbukiam-qa yaq-te, ambá khavozam ezoqam nigonín, ni zo nqati-zømesim, Mbumbukiam Keliso løvøte-te gekhandi:v. Zapa ndógo, Mbumbukiam ezoqa løvøte-te amba khandi:zateav tægønín, yaq ndego até Kelisó-a, ambá gékhandi:vák.

¹⁶ Zapa ndógo, løvøte ezoqam nango khandi:zateav tøgønín, yaq até Kelisó-a, ndego løvøte-te nango ambá gékhandi:vák.

¹⁷ Yaq Keliso løvøte-te amba khandi:vateav tøgønín, zoqa unimanqatin matev, ambá mokho mbáín. Ambá khokhó. Neka zo manqa-zapa-te, ambá zua zogonín.

¹⁸ Neka ndigu Klisten ezoqa nøme, gipakhaez, ambá gemø-soqoezín.

¹⁹ Ni ndakin yage-qa yaq-te mba, Keliso-te tizio-tambat, geté megemege-qa yaq-te, ni Keliso-te zið-tambatak, yaq ni uni zi-tanakhamba-én. Yaq ni ezoqa ewaqape nøme ziløvubát, ndigu ti-tanakhamba-ez.

²⁰ Geté Keliso møndø-khandi:v, løvøte-te. Bugukhokhof ndégo tekhandi:v. Yaq ni mizi-nøtén, vaev-te até løvøte ezoqa nømé-a, vøkhandi:z.

²¹ Løvøte, ezoqa kopo-té qandowáv. Adám. Neka até løvøte-te khandi:nat matév-a, ezoqa kopo-vaév, nqawa qandowáv. Yesú.

²² Ni ezoqa ewaqape, Adam mokho-te, sizimú-pakhaentát. Yaq matev até kopó. Ni ezoqa ewaqape, Keliso mokho-te, sizimú-khandi:n.

²³ Mbumbukiam matev áv genevé nqægo: Bugukhokhof, Keliso ndøkhandi:v, løvøte-te. Yaq vaév, nqawa tendoqavan, løvøte-te ni ndøkhandi:n, tegi ezoqam.

²⁴ Yaq taqa zita-te, manqei-qape-qa vaev khøuwa vømófház. Ta khøuwa-te ndøgo, Yesu megetapak ezoqam neka kawakawa-za neka gekha ezoqa o nqova nøme, Mbumbukiam namba ndi:nøfeap, géngiæzó. Yaq megeat matev, Yesu Eve mbó-etoám.

²⁵ Yesu manqei-qape até gekhæ-kawaevtát, atema Mbumbukiam-gi qaqa ezoqam ate ndi:gu vømú-nqæzó, neka ekeza zenda tokhotapak mokho-te vøu-áb.

²⁶ Yaq qaqa matev ate ndægo tumungiu, vaev løvøte ndøngiu.

²⁷ Mbumbukiam-qa Manqat é-møndo-eín, av nqægo, "Matev ate ndægo, teqá zenda tokhotapak mokho-té genø-áo." Geté unimanqatín. Mbumbukiam gigiap ate nqægo, teqa zenda tokhotapak mokho-te ge-ao, ndego ambá av nqægo, até ekeza khá-ya, te mokho-té genøvé. Av taoká.

²⁸ Yaq gigiap neka matev ate ndægo, Keliso mokho-te tøugoat, yaq ndego ekeza kha, Mbumbukiam-qá mokho-té genøvé, te mokho-te ndego, ibugukhokhof gigiap ate ndægo teqa mokho-te gu-ao. Yaq Mbumbukiam yakhapús, gigiap ate ndægo, kawa mó:goát.

²⁹ Ezoqa amba løvøte-te khandi:zateav tiginin, av ezoqa nøme ndi:manqate, yaq gekha zapá, ezoqa nøme løvøte ezoqam-qa iz-te, ibøkha iz gindapemin? Løvøte ezoqam amba khandi:zateav tiginin, yaq tiqa matev, mokho ambá mbaín.

³⁰ Yaq até ndøgó-a, niqa kha khøuwa kopoav, Mbumbukiam-qa Manqat zapaya, løvøte-te nqei-awam, ndøgo mokho ambá mbaín.

³¹ Nøfuap! Unimanqatín. No nøkeza kha, khøuwa kopoáv, løvøte-té qatø-awám. Até nømé-a, unimanqatín. Yesu Keliso mokho-te, nigí Evezøza, no zo nøte-khambuváp.

³² No Manqat Mbomambaqape zapaya, Efesus taon-te ezoqa soqøsoqa namba ande gaqo khobokhobos me qate-nøfe:pam, yaq ndøgo áv khanømbé-tøké, ezoqa amba løvøte-te khandi:zateav tiginin? Matev av nqægo, ambá genø-tøkeák. Ezoqa amba løvøte-te khandi:zateav tiginin, yaq ezoqa nøme-qa manqat ambá unimanqatín, ndigu av ndi:manqate nqægo, "Lou sizílogát neka ibøkha sizí-izumát. Zapa ndøgo, ni avønín zipakhaén."

³³ Geté gø:feazoát. Zo ezoqam-qa manqat av nqægo andé vøe-tubám. Zapa ndøgo, ezoqa soqøsoqa namba toqote-khokhombupat, yaq ndigu qoqa matev egeieqei segé-ngi:nám.

³⁴ Matavap egeieqei-té qanøqambúz neka manqa-zapazapa matanam é-vø-ivøvem. No nqanek manqat tæzømbe-manqaté ndøgo: Zo ezoqa nøme, Mbumbukiam zøtezeatév. Zo mivi bezøvití, ta zapaya.

Ezoqa løvøte-te tikhandi:z, yaq tiqa kha vini

³⁵ Eisa, ezoqa nøme áv gipøtí-bevupëm penømakhaya, "Gé, løvøte ezoqam áv kini-khandi:z? Yaq tiqa kha ande áv khazømbé-goát, ndigu tinduqavaz?"

³⁶ Ezoqa ndigu av ndi:manqate, ndigu mokho ndapeáv, taqa yaq-te. Gømbo-mataváp. Tae nanga toqo-zøgeakh, yaq mbusa naqanøká géfakhanák. Geté tae nanga ndøkhaé-pakhá. Yaq vaév mbusa tøfakhan.

³⁷ Qo gigiap toqo-zøgeakh, kopømba ande av wit ndi:gu o gekha gigiap nøme ndægo, qo ambá av nqægo, tae-us qó-ogeákh. Geté qo nanga mba qózøgeákh. Yaq tae segéfakhán.

³⁸ Mbumbukiam, ta nanga ndigu, kha ndakinak mbó-etoám, av ndego qambøe-pøovam. Nanga vinivinimba, mbusa bugug vinivinimba zøfakhanámín.

³⁹ Até gigiap nømé-a, Mbumbukiam gekhakheinam, bugug vinivinimbá. Ezoqam-qa kha vini neka søvakha gigiap-qa kha vini, neka pipisi-qa kha vini neka zonga-qa kha vini.

⁴⁰ Gigiap nøme, yan-té qano:gó neka gigiap nøme manqei-qape-té qagó. Gigiap ndøgo, yan-te nqo:go, taqa bugug keoge vini, neka gigiap ndøgo, manqei-qape-te nqago, bugug keoge vini.

⁴¹ Khøuwa-qa bugug keoge vini, neka løvøyak-qa bugug keoge vini, neka nduku-qa bugug keoge vini. Neka até ndukú-a, tiqa bugug keoge vinivinimbá.

⁴² Løvøte ezoqam-qa khandi:zat-qa yaq-te, matev até kopó. Ezoqam-qa kha, kopømba ande av tae nanga ndægo, ti-ogeakhem, yaq segé-navøém. Geté løvøte-te tønðo-khandi, yaq nqawa génanimák.

⁴³ Kha ndøgo, ndø-ozu, bugug soqain neka bazaføgakh mbaín. Geté løvøte-te tøkhandi, yaq mbomambá segégoát neka bazaføgakh-ús.

⁴⁴ Kha ndøgo, tø-ozat, ndøgo manqei-qape khá. Geté tøndo-khandi, yaq ndøgo khandi miavmiav khá. Manqei-qape kha nqago, yaq até khandi miavmiav khá-ya, ndøgó.

⁴⁵ Mbumbukiam-qa Manqat áv qane-peawáp nqægo, “Ndego bugukhokhof ezoqam, Adam, Mbumbukiam khandi mbo-etoám, vø-ezoqam-ev.” Geté Keliso, ndego kopømba ande av Adam nøme, vaev-te gegeavun, ndego ekeza Nqova mokho-te, ezoqa khandi ndakinak zø-etoumatún.

⁴⁶ Geté unimanqatín. Matev ambá av nqægo, khandi miavmiav kha bugukhokhof mo:geavún. Geté bugukhokhof, manqei-qape kha mo:geavún. Yaq vaév, khandi miavmiav kha tøgeav.

⁴⁷ Bugukhokhof ezoqam, ndego manqei-qape-té gendowáv. Mbumbukiam manqei gene-khakheinøvem. Geté ndego ezoqa nøme, vaev gegeavun, ndego yan-té gendovís.

⁴⁸ Ni manqei-qape ezoqam, ni até kopó, av Adam nde-go, ndego Mbumbukiam manqei ge:khakheinøvem. Geté vaev-te, ni løvøte-te tizimø-khandi:n, ni andé Keliso me zí:goát, ndego yan-te gendovís.

⁴⁹ Ni ndakin Adam-qá bugug zi:keogé, Mbumbukiam manqei ge:khakheinøvem. Geté vaev-te, ni Keliso-qá bugug zi:kewagát, ndego yan-te gendovís.

⁵⁰ Nøfuap! No nqanek manqat tæzømbe-eín ndøgo: Zo vøezøtéz. Manqei-qape kha neka kouk, kopømba mbaín, Mbumbukiam-qa Megeat Matev-te tømø-oe. Unimanqatín. Gigiap ndøgo, sa qamø-navøemin, kopømba mbaín, navupav manqei-te tømø-oe.

⁵¹ Nqáé! No mokho manqat nótézmás: Ni ezoqa nøme, naqanóká zipakhaenák. Geté ni ate nqazi-gu, sizimú-enendtét.

⁵² Matev nakhamas-té qanófakhán. Ndánd segení-nqóóz. Kipi-qá wag zíyogém, ta wag ndøgo, ezoqa tæzømas, av nqægo, vaev møndø-fakhán. Yaq ezoqa ndigu gípakhaez, ndøndo-khandí:z. Yaq ndigu miavmiav ndøyagát. Yaq até ní-a, ni ta khøuwa-te zua tiziyagat, ni sizimú-enendtét, ti namba.

⁵³ Kha ndøgo, sa qamø-navøemin, bè-enénd, bemø-navupav-kha. Løvøte kha ndøgo, bè-enénd, bemø-khandi-miavmiav-kha.

⁵⁴ Nqanek matev tøfakhan, manqei-qape kha tø-enend, vømø-navupav-khá neka løvøte kha vømø-khandi-miavmiav-khá, yaq Mbumbukiam-qa Manqat gemø-unimanqatín, ndøgo av qæ-ein nqægo,

“Mbumbukiam-qa khagua, møndømqæ-qá.

Løvøte matev, møndø-evzám.

⁵⁵ Løvøte!

Gé, qoqa khagua møndø-eqa?

Av taoká. Møndø-løvuám.

Løvøte!

Qoqa sanqava khanáqape, qo ezoqa qoqote-keqasam?

Mbaín. Møndøqa-navøém!”

⁵⁶ Løvøte-qa bazaføgakh, manqa-zapa-té qando-fakhaté. Neka manqa-zapa-qa bazaføgakh, Mozes-qá guguna manqat mokho-té qando-fakhaté.

⁵⁷ Geté ike kandambá, Mbumbukiam-te. Yesu Keliso mokho-te, ndego nigi Evezøza, Mbumbukiam ni gini-tøkeét. Yaq niqa khagua gemø-eqá.

⁵⁸ Yaq nakémbá, nogi nøfuap mbomømboma! Føgøføgakh ndøwaniáp neka matev nøme benøzøzø. Evezøza-qa sasae-te, bazaføgakh oskia ndø-asøú. Zapa ndøgo, zo møzøte-zøtéz, sasae ndøgo, zo Evezøza mokho-te nandozogo, khokho nonqó mbá.

16

Moni-qa yaq-te, ndigu Zelusalem Klisten ezoqam-te khofosam-qa gigoam, ndigu gipotonumam

¹ Zoqa moni møvøbam-qa yaq-te, zo Zelusalem Klisten ezoqam-te khofosam-qa ndozogo, noqa manqat nqánek: Matev áv tønegeném, av no Galesia Klisten bawabawan vinivinimba qazømbe-ein.

² Sande-Sande, zo ezoqa ate ndøzøte:go, moni nøme gè:mendebám, ndigu pula-te qazo-qaqasumatun. Ndigu moni, Zelusalem Klisten ezoqam-gí. Soqain ndøgo, moni sa ndøgo tøvøte-møvøbēm, no tæfakhan.

³ Yaq no tótõndonav, no ndigu ezoqam, zo tozo-vevesam, nginik moni tindapavet, pepa nõzõ-etoám. Yaq Zelusalem Klisten ezoqam tiabiti-zõtéz, av nqægo: No nqanek moni pisam matev, mõe-unimanqatín. Yaq no ndigu ezoqam nõkhofotáz, zoqa etoam matev namba.

⁴ No tæmatõvem, av nqægo, atê nõ-a, banõmā, yaq no ndæmā, ti namba.

Pol okho-qa yaq-te, gepõgeapam

⁵ No Masedonia plovins-te tæmõfakhan, yaq no zo-té qatõndónáv. Masedonia ndõgo, nõgovezamák.

⁶ Geté zo namba, elavõqase ndæqóm. Yaq kopõmba tõgoat, até gozaq viav-te ate ndægõ-a, kopõmba ande av lõvõyak misika ndægo, sæqotát, zo namba. Yaq taqa zita-te, no gekha manqei nõme-te tænav, zo kopõmbaqapé, sozonõ-tõkeém.

⁷ No poeveáv, ndakin mba notõndónáv. Yaq waũ sæzõmēt, võelõvüb. Geté no tõnõpoév ndõgo: No zo namba khõuwa andé mõe-mbá sizí-govezám, Evezõza tõmbo-põovat, tenõtak.

⁸ No ndakin nqanek Efesus taon-te, até nõqotát, atema Pentikos khõuwa võmõndāp.

⁹ Zapa ndõgo, Mbumbukiam mboqog mõndõnõ-mboqozõ, nqanek. Yaq no kopõmbaqapé, Mbumbukiam-qa manqat tõe-zõmesim. Geté qaqa ezoqam kopoáv ngigu. Yaq nakémbá, no elavõqase båtõkhæ-qomát, nqanek.

¹⁰ Timoti zo-te tefakhan, yaq zo võkhatowém. Yaq ndego fofogeap mbain, sà begó, zo namba. Zapa ndõgo, até ndegõ-a, Mbumbukiam-qá sasae ndõgõ, av no nqatego.

¹¹ Ezoqa ndego besanqawém. Yaq ndego no-te nqawa veseze-qa tegoat, gẽmbo-tõkeém. Sambitê qando-khofotõvém. Zapa ndõgo, no ndego neka ndigu Klisten zifuap nõme, te namba gi-zav, nõzõmbõ-endāp.

¹² Nqanek manqat nõme, nigí Klisten nõfu Apolos-qa yaq-té qanegó. No nõmbo-pouweám. Ndegõ bẽmá, zo-te, ndigu Klisten ezoqa nõme namba, zo-te tizav. Geté ndego ùnime-poeveáv, ndakin tewav. Geté vaev-te, khõuwa eqeieqei tezõmet, ndego ndõndowáv zo-te.

Vaev manqat neka khaiya mboma manqat vinivinimba

¹³ Zo gõ-feazoát. Neka fõgõfõgakh ndõwaniáp, unimanqatin-te. Zo kha fõgakh-mbá qagó neka mõe ndõgõ.

¹⁴ Zo matev ate ndægo, kuku matev-us ndõgõ.

¹⁵ Neka nõme nqáneq: Zo mõzõte-zõtéz, Stefanas neka ndigu ezoqa nõme, te namba khoev-te ndiyage, ibugukhokhof nginik gi-Klisten-éz, Akaya plovins mokho-te. Nginik Klisten ezoqa nõme kandambá gízõtõke.

¹⁶ Yaq no nqazõ-pouwe: Zo ezoqa av ngi-gu neka gekha ezoqa nõme, ndigu ti namba Evezõza-qa sasae ndigu, tiqá mokho-té qanu-gú.

¹⁷ No khanakhanakh kandambá qændap, zogi ezoqa misika, Stefanas neka Fotunatus neka Akaikus gigeavun. Unimanqatín. No ndakin kopõmba mbain, zo namba tõe-qotat. Geté nginik ezoqam, zoqá iziz ndõndapém.

¹⁸ No nginik ezoqa mokho-te, kha võndæv kandambá qændap. Até zõ-a, zo tiqa mokho-te, kha võndæv vozõndapem. Ezoqa av ngi-gu, gèzõvizáp.

¹⁹ Klisten bawabawan vinivinimba, nqanek Esia plovins-te ngiyage, khaiya mboma manqat ndõkhofotaváv zo-te. Até Akuilá-ya, zas namba Plisila, neka ndigu Klisten ezoqa nõme, tiqa khoev-te gipindumatun, tiqa khaiya mboma manqat ngikhõfõtāváv, Evezõza-qa iz-te.

²⁰ Até Klisten ezoqam ate ngi-gú-a, no namba nqatiyage, tiqa khaiya mboma manqat ngikhõfõtāváv.

Zo tozo-mõvabat, zenda kaka võ-itiamát neka võngenõndamat, ate av-té, Mbumbukiam-qa bõi-te eqeieqei ndægo.

²¹ No Pol, nqanek khaiya mboma manqat-qase, nõkeza zendá qate-peaumít.

²² Gekha ezoqām ndego, Evezõza-te poev mbain ndego, ndego bẽsoqoév.

*Malanata!**

²³ Yesu Keliso-qa kuku matev, ndõgoát zo-te.

²⁴ No kuku kandambá zo-te, Keliso Yesu mokho-te.

2 Kolin

Pol-qa pepa qambo-menas, Klisten bawan ezoqam-te, ndigu Kolin taon-te giyagam

Megeat Manqat-qase

Nqanek pepa, Pol nqawa, Kolin taon Klisten bawan ezoqam-té genø-peawám.

Ta pepa-te ndøgo, Pol bugukhokhof gezø-khofotav, ndego gezøponqóm. Yaq taqa zita-te, ndego Taitus ndøkhofotáv, ti-te. Ndego tiqa yage matev, téabete-qeivi, yaq teqavan, Pol tiqa yaq-te emanqat bembøe-votot. Yaq Taitus geqavan, ndego emanqat, av gembøe-votót nqægo: Kolin Klisten ezoqam, Pol-qa manqat møndø-ndapém, neka tiqa manqa-zapazapate vøndø-qambuz. Geté ezoqa nøme, Pol-qa manqat, gésanqawém, neka ndigu poeveáv, Pol tigi Klisten megeat ezoqam tezøgoat. Ndigu av gini-manqatám nqægo: Pol ndego unimanqatin Keliso-ge u-aném mbá. Yaq ndakin nqanek pepa mokho-te, Pol møndæzømás, av nqægo, ndego unimanqatin Keliso-gé u-aném. Neka manqat nøme gepeawam, nqánek: Moni ndigu, Klisten giqip-av ezoqam nonqo gipisam, ta pisam matev ndøgo, úni betehouím. Yaq kopømbaqapé, ti-te ndigu tikhofosam.

¹ No Pól, nqanek pepa nqæpeaomit. No Keliso Yesu-gé u-aném. Ndøgo Mbumbukiam-qá poév. Nqanek pepa nigi Klisten nofu Timotí namba niti-peaomit.

Zo-té qeitø-peaomít, zo Mbumbukiam-gi Klisten bawan ezoqam, nandav Kolin taon-te ndozoyage, neka zo Mbumbukiam-gi ezoqa ate ndøzøte-go, Akaya plovins-te nandozoyageap.

² Mbumbukiam, nigi Tat, neka Yesu Keliso, nigi Evezøza, tiqa kuku matev neka sambi matev, ndøgoát, zo-te.

Pol-qa ike manqat Mbumbukiam-te, teqa tøke-qa yaq-te

³ Ni Mbumbukiam-qa iz, zí-eqatát, ndego nigi Evezøza Yesu Keliso-ge Eve, ndego tanakh mōqæ Tat, te mokho-te ni kha oskia ndinimbi-føgakh.

⁴ Gekha viniv ndøgo, tōni-fakhanumat, ndego ndōni-tøkeát, ni kha vōnimbi-føgakhāt. Yaq ta kha føgakh matev mokho-te ndøgo, Mbumbukiam ni ndini-etoam, ni kopømbaqapé, ezoqa nøme zizø-tøkeát, viniv matev tōzø-fakhanumat, yaq até ndigú-a, kha vōzø-føgakhāt.

⁵ Keliso matev føgøføgakh kandambá ge-upøgim. Yaq ndakin até ní-a, matev føgøføgakh kandambá nqazi-upøgim, av ndego ge-upøgim. Geté te mokho-te, ni tøke kandambá nqazi-ndape, ni kha ndinimbi-føgakhāt.

⁶ Ni matev føgøføgakh nqei-upøgim, ndøgo zoqá tøke nonqó neka khandi ndape nonqó. Geté Mbumbukiam ndinitøke, neka niqa kha ndæføgakh, yaq ndøgo até zó-a, ndøzøtøké, neka zo kha vōzømbé-føgakh. Yaq zo kopømbaqapé, bazaføgakh-us zówaniapát, matev føgøføgakh tōzø-fakhanumat, av ni nqanimbi-fakhanam.

⁷ Yaq nakémbá, ni zoqa yaq-te, Mbumbukiam-te mbá qeitōtaná. Zapa ndøgo, ni mōtinōtén, zo matev føgøføgakh ndozo-upøgim, av ni nqati-upøgim, zo até Mbumbukiam-qa tøké-a, ndōzø-ndapé, av ni nqati-ndape, neka zoqa kha vōzøføgakh.

⁸ Nófuap. Ni zo zøtezat-qa nizøgó, av nqægo: Ni Esia plovins-te ndøgo, matev føgøføgakh kandambá qani-fakhanumam. Khápumu-khouwév. Ni amba niti-eqaném. Yaq ni qeimatavapam, ndéipakhaén.

⁹ Unimanqatin. Matev bugug av qambøe-kewagám nqægo: Ni avōnin nīpakhaén. Geté ndøgo tōnimbi-fakhán ndøgo: Ni ambá av nqægo, nika kha-tē qeitōtaná, geté Mbumbukiam-te mbá qabatio-taná, ndego ezoqa lōvøte-te ndekhandi:zat.

¹⁰ Ndego ni mōndōni-tøké neka vōkhandi-n, lōvøte avōnin-te qeigoam. Até megemegeté-a, Mbumbukiam gini-tøkeát, ni vōkhandi-ntát. Ni te-te mbá qeitōtaná. Ndego ni nqawa ndōkhandi-ntát.

¹¹ Até zó-a, zo niqa yaq-te ndøzøte-guligulim, zo zōni-tøké. Yaq zo ezoqa nøme kopoav, niqa yaq-te tōzøte-guligulimat, yaq ezoqa kopoáv, Mbumbukiam ike manqat mbōmanqatát, ni zapaya, ta matev ate ndægo-qa yaq-te, Mbumbukiam ni gini-tøkeam.

Pol gekha zapá, Kolin taon-te okhoeav qagoam

¹² Ni nqánek qati-khambuváp: Ni mōtinōtén, matev nqanek manqei-qape-te nqeimatanam, neka zo mokho-te vōi-matōnumam, ndøgo ndaføyambá neka mbomambá, ate av-té, av Mbumbukiam ndømbøe-poev. Ni matev ambá av nqægo, manqei-qape-qá matavap loloakh-tē qeitø-matanám. Geté ni Mbumbukiam-qá kuku matev-té qeitø-matanám.

¹³⁻¹⁴ Manqat ndøgo, ni nqeipeawam, ndaføyamba-qapé. Zo kopømbaqapé, mokho tozombondapem. Ta mokho-te ndøgu, mokho manqat nøme mbaín. Zo niqa manqat nøme-qa mokho, mōzondapém. Yaq no tototaná ndøgo: Vaev-te, zo mokho ate ndægo uni zombøé-ndapém. Yaq nigí Evezøza Yesu-qa Khøuwa Kandambaqape-te, até zó-a, kopømbaqapé, niqa yaq-te zøtè-khambuvømém, ate av-té, ni zoqa yaq-te nqati-khambuvap.

¹⁵⁻¹⁶ No qæmatavupam, zo khanakhanákh atozogó, noqa yaq-te. Yaq no áv qatepøotám nqægo: No Masedonia plovinis-te tænav, no bugukhokhof, ambá zo-té qatøndo-navín. Yaq nango tøtøndo-qavanin, zo nqawa vøezømetin. Yaq av nqægo, no zo namba tizi-gonin, ambá genø-menasín, neka zo khanakhanakh nøme vozø-ndapemin. Yaq no amba Zudia manqei-te tæmatin, zo ambá zonø-tøkemín.

¹⁷ Ge zó, ndozo-matavap? No matavap sæé-enendtatun? Neka no qæpøoain, no manqei-qape-qá matev-té qatø-pøogeapatun? Neka no khokhó sæemanqatatun, av nqægo, no matev nógó, gete matev nógóak? Av taoká.

¹⁸ Mbumbukiam, ndego unimanqatín. Ndego mōndæ-otév, ni ambá av nqægo, manqat khokhó seizø-maqqatátun, geté matev vini nimatønumatún.

¹⁹ Até Yesu Kelisó-a, ndego Mbumbukiam-ge Yo, teqa yaq-te Sailes neka Timoti neka no qati-zømesimam, ndego ambá av nqægo, manqat khokhó sege-manqatám, yaq matavap gē-enendtám. Av taoká. Geté matev ndøgo, ndego ge-einin, tego, ndego unime-gonín.

²⁰ Gekha manqa mbusa kopoav-qapé ndøgo, Mbumbukiam ge-aumat, Yesu mōndø-unimanqatintát. Matev mōndø-matønumám. Yaq nakémbá, ni te mokho-te, áv qazi-manqaté nqægo, "Amén. Nqanek manqat unimanqatín," neka Mbumbukiam-qa iz bembøé-eqawat.

²¹ Zo neka ni, bazaføgakh Mbumbukiam ni-etøomít, niqa unimanqatin-te Keliso-te bazaføgakh-us tizi-waniapat, neka ndego Nqova Mbomambaqape ande oil me vøinimbø-qouz.

²² Neka ndego ni-te mbusa ndømpá, av nqægo, ni tegí. Nqova Mbomambaqape, ndego gini-etoam, ni mokho-te teyagat, ndego andé khakhatáp, av nqægo, Mbumbukiam ni vaev-te, nøme mba nimbó-etoám.

²³ No Kolin taon-te okhoeav qagoam, av bugukhokhof qatepøoa, zapa ndøgo. No poeveáv, zo viniv nøme tæzø-etoam, neka zoqa matev-qa yaq-te vøzø-ponqóm. No nqanek manqat Mbumbukiam-qá bøi-té qato-manqaté. Ndego mōndæ-otév, noqa manqat unimanqatín.

²⁴ Ni ambá av nqægo, zo kawaenat-qa nizøgø, zoqa unimanqatin-qa yaq-te. Geté ni zó namba zisasaéat. Zo khanakhanakh etoam nonqó. Ni mōtinøtén, zo bazaføgakh-us zowaniáp, zoqa unimanqatin-te.

2

¹ Yaq nakémbá, no matavap áv qategó nqægo: No notøndó-navák, zo-te. Soqáin ndøgo, ni mbøni nqawa tøniva.

² No mbøni vaev tæzø-etoam, yaq no ezoqa nøme mbaín, khanakhanakh tinø-etøomem. Zapa ndøgo, no khanakhanakh zo mba zønø-etoám.

³ Yaq nakémbá. Manqat ndøgo, no bugukhokhof qazøndo-peawam, ta zapaya nqánek qazønde-peawám: Zoqa matev ambá bugukhokhof zokhakheinømemín. Soqáin ndøgo, no tøtøndonav, yaq mbøni nōvā. Geté no khanakhanakh ndape-qa nogó, zó namba. No nqæmatavap, no khanakhanakh tønøgoat, yaq até zó-a, zo ate ndøzøte-go, khanakhanakh søzøtumú-goát, no namba.

⁴ No zo pepa bugukhokhof fofogeap-us neka mbøni nqosøgeap-us neka eiv-us nopeaumát. Ta manqat mokho-te ndøgo, no zo ambá av nqægo, mbøni vaev etoam-qa nøzøgoám. Geté no zo zøtezat-qa nøzøgoám, no kuku kandambá zo-te.

Ndego ezoqam, manqa-zapa gego, teqa manqa-zapa, sá bezømbo-navøém

⁵ Ndego ezoqam, ndego mbøni vaev matev gengaz, ndego ambá av nqægo, mbøni vaev matev no nø-etoám. Geté ndego zo ezoqa ewaqape zø-etoám. Unimanqatín, ezoqa ewaqape-té mbá. Soqáin ndøgo, no manqat tækhouevtet.

⁶ Yaq-fia ndøgo, zo ezoqa bawan-qape qazombotaem, ndøgo ság. Matev nøme, bègø.

⁷ Geté zo teqa manqa-zapa, ndakin sá bezømbo-navøém. Neka gēmbø-tøkéem. Soqáin ndøgo, mbøni uni tømboeva, yaq ndego gēmbø-sanqawám.

⁸ Yaq nakémbá, no nqazø-pouwe: Av qane-ometém: Zo kuku te-te.

⁹ No ta pepa ndøgo, nqánek qate-peawám: No nøtenat-qa nógóam, av nqægo, zo bazaføgakh-us tøpøzøtè-waniap-a, neka noqa manqat ate ndægo, o-mba tøpøzøtè-ndape-a.

¹⁰ Gekha ezoqām ndego, zo teqa manqa-zapazapa, sa tözømbø-navøemat, yaq até nó-a, segenømbó-navøemat. Manqa-zapa tøgoat, ndego ezoqam gego, no amba sa tønømbø-navøemin, ság, no zo zapaya, Keliso-qa bøi-te, møndønømbø-navøem.

¹¹ No ndógo, tóté-matanám. Soqáin ndógo, Saitan ni tinimbi-khavozam. Zapa ndógo, ni teqa pøogep, mízi-nøtén.

Pol Taitus-qa amba gevao

¹² No Tloas taon-te qæmø-fakhan, ezoqa Manqat Mbomambaqape, Keliso-qa yaq-te zømesim-qa, no Evezøza mboqog nømbø-mboqozó.

¹³ Geté no nõfofogeapám. Zapa ndógo, noqe nõfu Taitus, no amba nømbøe-vawám. Geté kha qeiviáv. Yaq no ndigu ezoqam, ouo manqat mba nõzø-ein, Masedonia plovin-te sasa nõnav.

Keliso-gi u-anim, Mbumbukiam-qá bazaføgakh-té ginø-sasaét

¹⁴ No ike kandambá, Mbumbukiam-te. Zapa ndógo, teqa khagua gò-eqawát. Keliso mokho-té qane-eqá. Ndego khanakhanakh-us nde-okho, ezoqa ewaqape teqa khagua eqawat-qa yaq-te nde:zømesim, ndego ni oskia nifiki. Yaq ni mokho-te, nõtenat Keliso-qa yaq-te, manqei-manqei ate ndægot, andé gigiap sisip mbomambaqape me me:panqavøemét.

¹⁵ Zapa ndógo, ni Mbumbukiam-te, andé Keliso-qá gigiap sisip mbomambaqape me nitigú. Nqanek sisip sège-panqavøemét, ti-te ndigu, ndikhandi:zat-a, ndigu ndisøqøëtét.

¹⁶ Ti-te ndigu, unimanqatinteav ndigu, ta sisip ndógo, andé peakha vovánq. Løvøte-té qanø-ituzá. Geté ti-te ndigu, khandi ndindapet, ta sisip ndógo, mbomambaqapé. Khandi zø-etoám.

Yaq gé, gekha ezoqám, kopømba ndego, nqanek sasae tego? Khápumu-føgákh.

¹⁷ Ni av tiuká, av ezoqa nõme ndi:gu, ndigu Mbumbukiam-qa Manqat nõmendim mokho-te, moni qaçasam-qa mba ndigu. Av taoká. Ni nqanek sasae, Mbumbukiam ni-etoám. Neka ni ezoqa khavozumáv. Ni Keliso-gí sasae ezoqám. Ni ezoqa nqati-zømesim, Mbumbukiam-qá bøi-té qeito-manqaté.

3

Kolin ezoqam, ndigu andé Pol-qá pepá

¹ Ge zó, ndozo-matavap? Ni nqanek manqat mokho-te, nikeza kha nqawa eqawat-qa nígu? O gé, ni ezoqa nõme-qa pepa binígu, ndigu amba niqa sasae-qa yaq-te ti:peaomemin, zo vøti-zømasin? O ni zoqa pepa binígu, zo amba niqa sasae-qa yaq-te tözøte-peaomemin, ezoqa nõme vøti-zømasin?

² Av taoká. Pepa ndógo, niqa sasae-qa yaq-te, zo zøkezán. Ta pepa ndógo, niqá mbøni mokho-té qanu-peawáp. Ezoqa ewaqape kopømbá, segéqeivát neka segé-geve:mát.

³ Nqanek pepa Keliso ndøpeawám. Ndógo bavokho-qapé. Niqa sasae mokho-té qando-fakhán. Ndógo ambá av nqægo, pën qane-peawáp. Geté Mbumbukiam-gé Nqova Mbomambaqapé qane-peawáp. Neka ndógo ambá av nqægo, nandi-té qano-peawáp, av Mozes-qa guguna manqat ndæpeawap. Geté ezoqam-qá mbøni-té qanu-peawáp.

⁴ Ni nqanek manqat nqeimanqate, zapa ndógo. Ni Mbumbukiam-te mbá qeitøtaná, ndego ni Keliso mokho-te nqanek sasae gini-etoam.

⁵ Ni matavapøteáv, av nqægo, ni kopømbaqapè, nqanek sasae teigoat. Geté ni mõtinøtén, bazaføgakh Mbumbukiam ni-etoám, nqanek sasae-te.

⁶ Bazaføgakh ndégo tini-etoám, ezoqa teqa poev matev ndakinak-qa yaq-te nqati-zømesim. Nqanek poev matev ndakinak, Mbumbukiam ezoqa namba ge:-unimanqatin, vini. Av taoká, av Mozes-qa guguna manqat ndægo, mbuk-te ndøpeawap. Geté ndógo, Nqova Mbomambaqape-té qando-okhó. Mozes-qa guguna manqat, ni løvøte ni-etoám. Geté Nqova, ndego khandi ni-etoám.

Nqova Mbomambaqape-qa tatas neka waev, ùnime-løvú, Mozes-qa guguna manqat-qa tatas neka waev

⁷ Mozes-qa guguna manqat, ndógo nandi-te qo:peaupam, neka løvøte ndøni-etoam, waev-us neka tatas-us ndofakhán. Ta khøuwa-te ndógo, Mozes nqanek manqat gendap, yaq Izlael ezoqam teqa bugug-te, amba me:kewagám. Zapa ndógo, taqa waev-qape, khápumu-khouwév. Geté vaev-te, ta waev ndógo, sège-khapelavøqase-tát.

⁸ Nqanek Mozes-qa guguna manqat, waev-us neka tatas-us qafakhan, yaq gê, Nqova Mbomambaqape-qa sasae-qa yaq-te, áv kxané:go? Teqa sasae-qa waev neka tatas únime-løvú, Mozes-qa guguna manqat-qa waev neka tatas.

⁹ Unimanqatín. Mozes-qa guguna manqat, ndøgo ezoqa manqa-zapazapa-us ndivewe neka løvøte-te ndø-abam, taqa tatas kandambá. Geté matev ndøgo, ta mokho-te ni Mbumbukiam-qa bøi-te tizi-ndaføyamba-en, ndøgo tatas neka waev nøme mba mo-gó. Kandambá tantáv.

¹⁰ Mozes-qa guguna manqat-qa tatas neka waev, matev ndakinak-qa tatas neka waev namba toqote-khamas, yaq ndøgo Mozes-qa guguna manqat, tatas andé mbain. Møndømbo-navøém.

¹¹ Ta matev ndøgo, ndakin sa nqanavøemtet, taqa tatas neka waev kandambá qagoam. Geté matev ndakinak ndøgo, miavmiav ndøgo, únime-løvú, ta matev ndøgo, av bugukhokhof qægoam.

¹² Unimanqatín. Ni teitotaná ndøgo: Nqanek matev ndakinak, miavmiav ndøgoát. Yaq nakémbá, ni nqanek sasae, kha føgakh-mbá qatigú. Mivi mbain.

¹³ Ni áv tiuká, av Mozes nde:go, ndego ekeza bugug-te ndabua go:khafuzin, yaq Izrael ezoqam kopømba mbain qagoam, teqa bugug-qa waev qiçeivim, ndøgo vaev-te qamø-navøem.

¹⁴ Izrael ezoqam, tiqa wema gètókám. Até ndakín-a, zua zøtokeáp. Mbumbukiam-qa poev gigeveøememin, ndego ibugukhokhof ti namba ge-unimanqatín, ndigu mokho ndapemáv. Ta manqat ndøgo, andé ndabua me zømbe-khafuzú. Até ndakín-a. Nqanek ande ndabua me ndøzømbe-khafuzu, Keliso mba zømbé-oqóá.

¹⁵ Até ndakin khøuwa-té-a, ndigu Mozes-qa manqat gigeve:matun, tiqa wema-te, andé ndabua me zømbe-khafuzú.

¹⁶ Geté gekha ezoqám ndego, Evezøza-te teqambun, ta ndabua ndøgo, ndømbo-oqóé.

¹⁷ Nqanek manqat Evezøza-qa yaq-te, Evezøza-gé Nqova me:manqaté. Yaq Evezøza-ge Nqova, ezoqa namba te:goat, ndego ezoqam, gigiap o matev kopømba mbain tøløvønøvupat. Geté ndego møndømbo-nqovovøém.

¹⁸ Ni Klisten ezoqam, niqa bugug-te ndabua khafuzuáv. Geté ni-te, Evezøza-qa waev ndogamewáp. Yaq ndego Evezøza, Nqova Mbomambaqape-qa mokho-te, ni gè-enendtét, atema ni ande teqa bugug me vizimó-kewág. Yaq Evezøza-qa waev, nøme mba mó:sanqatáv, niqa kha-te. Yaq sa tønø-khouwevtét.

4

Pol sègemát, Mbumbukiam-qa sasae-te

¹ Mbumbukiam ni nqanek sasae, ekeza tanakh matev-té genøni-etoám. Yaq nakémbá ni yovitáv. Geté sèi-apét.

² Ni matev khonoam-te gonemáv neka matev mivi-us gonemáv, neka ni ezoqa khavozumáv, neka ni Mbumbukiam-qa Manqat køfigimáv. Av taoká. Ni ezoqa Mbumbukiam-qa Manqat, teqá bøi-té qeitø-zømesim. Yaq manqat ndøgo, ni nqati-zømesim, unimanqatín. Gekha ezoqám ndigu, matavap eqeieqei ndøzøgo, ndigu møndæzøtéz, noqa manqat unimanqatín.

³ Manqat ndøgo, ni ezoqa nqati-zømesim, ambá av nqægo, mokho manqát. Geté niqa manqat, mokho manqat ti-te mba ndigu tøgó, ndigu tisoqoez.

⁴ Saitan, ndego manqei-qape-ge mbumbukiam, ndego tiqa wema møndøzø-tokéam, ndigu unimanqatinteav ndigu. Yaq ndigu kopømba mbain, Manqat Mbomambaqape-qa waev vøe-qeivát, ndøgo Keliso mokho-te ndøndokhaev, ndego ande Mbumbukiam-qa bugug me nde:keoge.

⁵ Ni ezoqa ambá av nqægo, nikezan-qá yaq-té qati-zømesim. Geté ni Evezøza Yesu Keliso-qa yaq-té qati-zømesim. Ni zogí sasae ezoqám. Nqanek sasae, Yesu ni-etoám.

⁶ Ndego Mbumbukiam, ndego av ge-ein nqægo, “Waev bekhā, bøvun mokho-te,” ndego até niqá mbønì-té-a, waev vøu-sanqatav. Yaq ni mokho-te, até ezoqa nømé-a, Mbumbukiam-qa waev betèzøtez, ta waev ndøgo, Yesu Keliso-qa bugug-te ndøkhaev.

Mbumbukiam matev mbomømboma, andé manqei pot-té genø-nqeitám

⁷ Ta matev mbomømboma, Mbumbukiam gini-etoam, ni manqei-qape ezoqam-qa kha-té qanu:gu. Geté niqa kha ndøgo, andé manqei pót. Gémøkuvøém. Yaq ezoqa áv giabiti-qeiví nqægo, bazaføgakh kandambaqape, ni mokho-te nqøu-sasaeat, Mbumbukiam-té qando-okhó, ambá ndøgo, nikezan-té qando-okhó.

⁸ Ni-te, matev soq̄osoqa vinivinimba kandambá nqafakkanam. Geté ni tokhononateáv. Khøuwa nøme, ni áv qati-bevøpemin nqægo, “Av khazi-gonēm ndakin,” geté ni yovitáv.

⁹ Ezoqa ni ngiænoat-qa ndøgó. Geté Mbumbukiam ni nøuvindáv. Neka ezoqa ni kha nikhænematún. Geté ni løvøte qeivupáv.

¹⁰ Niqa kha-te, ni andé Yesu-qá løvøte matev nitindapé. Nqanek matev ndøgo tøndefakhaté: Niqa kha mokho-te, até Yesu-qá khandí-a, betē-veveam.

¹¹ Unimanqatún. Ni nqeikhandí-nát. Geté niqa kha, oskia løvøte-té qeitø-awám, Yesu zapaya. Niqa kha, løvøte khá. Geté ta kha mokho-te ndøgo, até Yesu-qá khandí-a, tåbete-veveám.

¹² Yaq av nqægo, ni ezoqa Mbumbukiam-qa Manqat nqati-zømesim, ndøgo ni løvøte ni-etoám. Geté zo khandi zø-etoám.

¹³ Mbumbukiam-qa Manqat, áv qane-peawáp nqægo, “No Mbumbukiam, mðe-unimanqatún. Yaq nakémbá, no manqat qæ-ein.” Ni nqova kopó, ndego ezoqa namba, nqanek manqat ge-ein. Até ní-a, ni ni-unimanqatinát. Yaq nakémbá, ni manqat nqeiman-gate.

¹⁴ Ni môtinøtén, Mbumbukiam, ndego nigí Evezøza Yesu, løvøte-te gekhandi:v, ndego até ní-a, løvøte-te vøkhandí:n. Yaq ndego ni ekeza megemege-té genø-ám. Zó namba mé:-ám.

¹⁵ Nqanek matev ate ndægo, ni-te nqafakkanam, zo tøke nonqó qanimbi-fakkanám. Yaq ta mokho-te ndøgo, Mbumbukiam-qa kuku matev, ezoqa nøme mba mó:khatób, Yesu-te, yaq ndigu Mbumbukiam ike manqat bembøe-manqate neka Mbumbukiam-qa iz betē-qawat.

¹⁶ Yaq nakémbá ni yovitáv. Geté sei-apét. Unimanqatún. Niqa kha-qa bazaføgakh, sègenavøemtét. Geté niqa mokho-te, ni khøuwa ate ndægot, sei-ndakinak-entét.

¹⁷ Matev føgøføgakh ndøgo, ni-te nqafakkanam, ndøgo ibu-ibus nonqó. Uni viniv-in mbá. Geté vaev-te, ta matev mokho-te, matev mbomambaqape ndøfakhán. Ndøgo segemá. Miavmiáv. Neka ndøgo unimé-løvuám, matev ate ndægo, av ndakin nqanimbi-fakkanam.

¹⁸ Yaq nakémbá. Ni kha-mba, ambá ndøgo teimbo-ové, bøi nqati-qeivi. Geté kha-mba ndøgo teimbo-ové, bøi qeivupav ndøgo. Zapa ndøgo, gigiap ndøgo, bøi nqazi-qeivi, ndøgo ibu-ibus nonqó. Geté qeivupav ndøgo, miavmiav gigiáp.

5

Manqei-qape kha neka kha ndakinak-qa yaq-te

¹ Ni mizi-nøtén, niqa manqei-qape kha tøsoqa, ndøgo ande palai khoev me nqawev, yaq Mbumbukiam ni andé khoev ndakinak me nimbí-etoám, yan-te nqogo. Ta khoev ndøgo, ambá av nqægo, ezoqa ndøpuanumatún. Geté Mbumbukiam ekezan ndøpuán. Ta khoev ndøgo, miavmiav ndøpuatét. Ndøgo niqá kha ndakinák.

² Ni nqanek kha-te nqaziyage, nqosøgeap zimboyogé. Esevem-ús. Neka ni tizimbo-éndáp ndøgo: Kha ndakinak ande ndabua ndakinak me zimi-uzám, ndøgo yan-te tøndowav.

³ Soqáin ndøgo, ni ande naqei-av me tizi:goat, niqa manqei-qape kha tizi-ivøem.

⁴ Unimanqatún. Ni nqanek manqei-qape kha-te nqazigu, ni zi-esevém. Zapa ndøgo, viniv khápumu-khouwév. Ni poeveáv, niqa manqei-qape kha, ande ndabua me tizi-khofoe. Soqáin ndøgo, ni ande naqei-av me tizi:goat. Geté ni kha ndakinak, ande ndabua me uzam-qa zi-gú. Yaq niqa manqei-qape kha, andé khandi ndøkhoug.

⁵ Mbumbukiam ndøkhaheinoembém, kha ndakinak tizindapem. Ndego Nqova Mbomambaqape gini-etoam, ndøgo andé khakhatáp, av nqægo, ndego ni até kha ndakinák-a, vóní-etoám.

⁶ Yaq nakémbá, ni kha føgakh-mba oskia nigú. Ni mizi-nøtén, ni nqanek manqei-qape kha-te nqaziyage, ni Evezøza-qa khoev-te fakhaneáv. Zuá.

⁷ Ni ndakin nqaziyage, sizi-unimanqatinát. Matev qeivi zuá.

⁸ Geté ni kha føgakh-mbá. Ni manqei-qape kha, ndøgo ande palai khoev me nqawev, ivøve-qa nimbogó, neka Evezøzá namba yage-qa nigú, teqa khoev-te ndøgo.

⁹ Geté oskiá ndøgo, ni Evezøza-qa khoev-te é-ndeimø-fakhán, o, manqei-qape-te zua niyagé, ni bazaføgakh ni-asøzú, ndego khanakhanakh etoam-qa nimbogó.

¹⁰ Zapa ndøgo, ni ate nqazi-áv, Keliso-qá megemege-té qabizimø-waním, manqa bizimø-ovømem. Yaq ni yaq-fia áv qazimi-upøgím, av nqanek manqei-qape kha-te, matev mbomømboma o soq̄osoqa nqazi-matanam.

Mbumbukiam ezoqa nqawa tøkuzuat-qa ndøgó, ekezan namba

4:8 4:8 2 Ko 1:8; 7:5 4:10 4:10 1 Ko 15:31 4:11 4:11 Lom 8:36 4:13 4:13 Psa 116:10 4:14 4:14 1 Ko 6:14
 4:16 4:16 Ef 3:16 4:17 4:17 Lom 8:17-18 4:18 4:18 Kol 1:16 5:1 5:1 2 Ko 4:7 5:2 5:2 Lom 8:23 5:6 5:6
 Iblu 11:13-16 5:8 5:8 Filip 1:23 5:9 5:9 Kol 1:10; 1 Tes 4:1 5:10 5:10 Eccl 12:14

¹¹ Ni mōtinotén, Evezōza ni matev, ndōni-geveá. Yaq nakémbá, ni nĩmbovizáp, neka ezoqa Mbumbukiam-te yozoat-qa nizōgó. Ndego ni mōndæ-otév. Yaq no tototaná ndōgo: Até zó-a, zo mōzōte-zōtéz, niqa matev egeieqei.

¹² Ni ambá av nqægo, nikeza kha eqawat-qa nigū, zoqa bōi-te. Av taoká. Geté ni zo zōmesim-qa nizōgó, av nqægo, zo ni tōzōte-khambuvupat, ndōgo kopōmbá. Yaq av nqægo, zo kopōmbaqapé, ndigu ezoqam sozozō-qavōitát, ndigu ndimatavap av nqægo, gigiap-qape ndōgo, bōi toqote-qeivat, ambá ndōgo, ezoqam-qa mbōni-te nqōugu.

¹³ Ni matavap mbain teigoat, av ezoqa nōme ndi:manqate, ni Mbumbukiam-qá iz eqawat nonqo nigū. Geté ni matavap egeieqei tōnigoat, ni zo nitigū.

¹⁴ Ni Keliso-qá kuku matev ndōnōzōngím. Ni āv qati-unimanqatinát nqægo: Ezoqa kopo, ezoqa ewaqape-qa ndōnaním. Yaq te mokho-te, até ní-a, ni ate nqazi-gu, vizi-pakhaen. Ni awenege matev-te, sekemba yageapáv.

¹⁵ Ndego ezoqa ewaqape-qa, ndōgo tenenaním: Gekha ezoqám ndigu, ndiyage, ndigu ambá av nqægo, ekeza kha-qa beyagé, geté teqa ndégo tiabiti-yagé, ndego tiqa genanim neka lōvōte-te vōndō-khandi:v.

¹⁶ Yaq nakémbá. Ni ezoqa nōme sekemba gevezoatáv, av manqei-qape ezoqam ndi:matanam. Até Kelisó-a, ndego ni bugukhokhof qeigeveitam, av manqei-qape ezoqam ndi:matanam, ni ndakin av nqægo sekemba geveuatáv.

¹⁷ Gekha ezoqám ndego, Keliso mokho-te ndeyage, ndego mōndō-ndakinak-év. Awenege matev, mōndōmō-navōém. Yaq nqáe! Matev ndakinak ndōngáz.

¹⁸ Nqanek matev ate ndægo, Mbumbukiam-té qando-okhó. Ndego ni Keliso mokho-te, nqawa ekezán namba metōkunú, neka ni nqanek sasae vōni-etoam, ta mokho-te ndōgo, até ezoqa nōmē-a, Mbumbukiam namba betē-tōkuanem.

¹⁹ Manqat ni ezoqa nqati-zōmesim, nqánek: Keliso mokho-te, Mbumbukiam mu:goám. Yaq Mbumbukiam te mokho-te ndego, manqei-qape ezoqam vōtōkuzu, ekezan namba. Yaq ndego ezoqam-qa manqa-zapazapa, sekemba matavupáv. Manqat nqánek, Mbumbukiam ni gini-etoam, ezoqa tōti-zōmesimat. Ndego ezoqa nqawa tōkuzuat-qa ndōgó, ekezan namba.

²⁰ Ni Keliso-qá iz-té qeinōzō-manqaté. Ni mokho-te, Mbumbukiam ezoqa ekezan zō-akhayám. Ni ezoqa Keliso-qa iz-te nqeižō-pouwe: Zo Mbumbukiam-té qando-okhó neka teqa tōkuat matev vōndapem.

²¹ Keliso, ndego manqa-zapa-qase goneáv. Geté Mbumbukiam, niqa manqa-zapa ate ndægo, Keliso-té geno:vé, yaq ni te mokho-te, Mbumbukiam-qa bōi-te bizimĩ-ndafōyamban-en.

6

¹ Ni Mbumbukiam namba nqeisasaeat, ni nqeižō-pouwe: Zo Mbumbukiam-qa kuku matev qazondapem, até vōwaní, ta mokho-te ndōugu. Soqáin ndōgo, zo khokho sa qazon-dapem.

² Mbumbukiam āv gene-manqaté nqægo,

“Khōuwa egeieqei qandap,
no qoqa guliguli manqat mōe-ewág.

No mātāqa-tōké,

ta khōuwa-te ndōgo, no qæzav, ezoqa tækhandi:z.”

Nqáe! Khōuwa egeieqei ndakín. Khōuwa ndōgo, Mbumbukiam gezav, ezoqa tekhandi:z, ndakín.

Keliso-gi u-anim, Mbumbukiam-qa sasae-te, viniv kandakanda ndi-eqawat

³ Ni matev egeieqei mba nimbopáev. Soqáin ndōgo, niqa matev ezoqa tiqa unimanqatin-te tōkhaosam neka ezoqa Mbumbukiam-qa sasae vōngenōitát.

⁴ Geté gekha matēv ndōgo, nqani-fakhanam, ni āv qati-vōndōzú nqægo: Ni Mbumbukiam-gí sasae ezoqám. Potonam matev neka ngenōgim matev neka gekha matev fōgōfōgakh nqani-fakhanam, ni bazafōgakh-us niwaniáp.

⁵ Ni gezitangatún, ndimbula-te vōnqeiindumatun. Neka ni vōngeandumatun. Ni sasae fōgōfōgakh nigoatún, neka khōuwa nōme, ni venanqei sōmbiam kopōmba mbain, neka ifi nivinumatún.

⁶ Ni matev egeieqei-té qeiyaagé, neka nōtenat nigū. Ni ezoqa matev aiyaiyav-te neka kuku matev-us nizōgó. Mbumbukiam-gé Nqova mu:sasaeát, ni mokho-te. Neka niqa kuku matev, ezoqa nōme-te, ngusum-te mba khazeáv.

⁷ Ni ezoqa unimanqatin manqat mba nizø-manqaté. Ni Mbumbukiam-qá bazaføgakh-té qeitø-sasaeát neka matev eqeieqei nigoatún. Ndøgo niqá nakhag gigiáp, nõfe nonqo neká khakhazam nonqo.

⁸ Ezoqa nõme, gínivízáp. Geté nõme ndigu, mivi ni-etoumatún. Ezoqa nõme, iz gíni-eqawát. Geté nõme ndigu, iz gínivoát. Ezoqa nõme, ni khavozam ezoqam mi:næná. Geté ni unimanqatin manqat mba nimanqaté.

⁹ Ezoqa nõme, ni khokho ezoqam mi:næná. Geté nõme ndigu, ni møndæzøté. Ni ambá nipakhaenín. Geté, nqáe! Ni khandi zua nigú. Ni gèzítangátún. Geté ni løvøte, etopøteáv.

¹⁰ Ni mbøni nivavatún. Geté ni khanakhanakh oskia ni-asøtvé. Ni gigiap-av ezoqám. Geté ni mokho-te, ezoqa kopoáv, andé ge-gigiap-kopoav-ezoqam-éz. Ni zenda-zenda mbá qatiyagé. Geté Keliso mokho-te, ate ndægo, niqá.

¹¹ Zo Kolin-ak. Ni manqat ndaføyambá seizø-manqatám. Ni kuku kandambá zo-te.

¹² Ni ambá av nqægo, kuku matev gëmøni-navøēm zo-te. Geté zo zøkezan zoto-tokém, niqa kuku matev.

¹³ No zo ndakin, andé nogi nakheis me nõzømbe-manqaté. Zo āv tønē-matanám, av ni nqeižømbe-matanam. Até zó-a, zo kuku yà bezøgó ni-te.

Ni ezoqa namba bizi-tøkuåném, ndigu unimanqatinteav ndigu

¹⁴ Zo ti namba me:tøkuát, ndigu unimanqatinteav ndigu. Gè, matev eqeieqei neka matev soqain, áv khané-tøkuá? Neka gè, waev bøivun namba, áv khané-tøkuá? Kopømba mbain!

¹⁵ Yaq gè, Keliso nqova soqaqap namba, nqova kopo-te áv kiníyagát? Neka gè, ezoqam nde-unimanqatinat, áv kené-tøkuá, ezoqa nõme namba, ndego unimanqatinteav ndego?

¹⁶ Yaq gè, Mbumbukiam-qa khoev, tae khøwuiap namba áv khané-tøkuá? Nakhoa mbain. Zo mõzøte-zøté. Mbumbukiam-qa khoev, ní, ndego khandi miav-ak Mbumbukiam. Ndego ekezan, áv gene-eín nqægo,

“No ezoqám namba nõtéyagát
neka no ti mokho-té tótú-okhoát.

No tigi Mbumbukiam tægoát
neka ndigu nogi ezoqam vøgoát.

¹⁷ Neka Evezøza manqat nõme, áv gene-manqaté nqægo:
Vøziváz ndigu, neka ti-te vøqataz.

Neka gigiap ndøgo, noqa bøi-te soqain ndøgo,
kha mbokhanøzém.

Yaq no zo ndækható.

¹⁸ Neka Evezøza, ndego bazaføgakh ate ndægo ndømbogo, manqat nõme áv gene-manqaté nqægo:

No Zøve nõzøgoát
neka zo nogi nakhei angana
neka nakhei mbasi vozonø-goát.”

7

¹ Nøfuap mbomømboma! Mbumbukiam nqanek manqa mbusa mbomømboma ate ndægo gini-awam, yaq gekha manqa-zapazapá ndøgo, kha-te o matavap-te qazi-matønnumatun, zivøvmé. Ni Mbumbukiam-qá mokho-té qabizu:gu. Vizap-ús. Neka bazaføgakh bizi-asøzú, Mbumbukiam-qa bøi-te eqeieqei bizlyage.

Taitus Kolin ezoqam-qa yaq-te emanqat gevotot, Pol khanakhanakh kandambá gendap

² Ni zoqa mbøni, vøni-mboqoá. Ni ezoqam-te manqa-zapazapa goneáv, neka ezoqa kopo ngi:wateáv. Neka ni ezoqam-te, gigiap aqonøpøteáv.

³ No nqanek manqat, ambá av nqægo, zo vøzoat-qa nõmanqaté. Av taoká. No mõezø-eín. Ni kuku kandambá zo-te, neka ni kuku até ginígoát, oskiá ndøgo, zo namba tizi-pakhaen o zo namba tizi:yagat.

⁴ No zo nõ-unimanqatinát. Neka nõte-khambuváp, zo. No zoqa yaq-te nqate-matavap, niqa yage føgakh-qape mokho-te, no kha nõmbe-føgakhát. Neka no khanakhanakh kandambá.

⁵ Ni Masedonia plovins-te qeimø-fakhan, ni viniv kandambá, qani-fakhanumam. Pusup mbain. Bavokho ndøgo, gini-ponqomám, neka ni mokho-te, mõe neka fofogeap vønigoam.

⁶ Geté Mbumbukiam, ndego ezoqa kha føgakh matev ndezø-etoam, ndigu mbøni ndøzøvaev, ndego kha føgakh ni-etoám, Taitus gendowav.

⁷ Geté Mbumbukiam ni kha fəgakh ta-mbá mbá ndəgo, gini-etoam, Taitus gegeavun, geté até ndəgə-a, ndego zoqa yaq-te manqat gini-ein, av matev mboməmboma qazəmbə-matənumam. Neka ndego nəme əv gene-ein nqəgo: Zo vao kandambá no-te, neka zo tanakh zəgə, av qazəte-matənməmem, neka no ndəzənbə-viġim. No nqanek manqat qə-ewag, no khanakhanakh kandambá qəndap.

⁸⁻⁹ Ta pepa ndəgo, no bugukhokhof qatəndo-peawam, zo mbəni zəmbəvə. Unimanqatin, no qəmatavupam, zapá sətəndo-khofotáv. Geté no ndakin khanakhanakh, taqa yaq-te ndəgo, no qatəndo-khofotav. Zapa ndəgo, zo mbəni vaev-qase ambá qazəte-ndapém. Geté ta mbəni vaev matev mokho-te, zo Mbumbukiam-té qazonə-qambúz. Zoqa mbəni vaev matev mokho-te, Mbumbukiam ndəsasaetám. Yaq av nqəgo, noqa pepa mokho-te ndəgo, zo soqain-qase qeiviáv.

¹⁰ Mbəni vaev matev av nqəgo, Mbumbukiam-te ndəndo-fakhate, ndəgo ezoqa gəzətəkeé, yaq ndigu Mbumbukiam-te və-qambuzin, neka khandi vəndapemin. Mbəni vaev matev av nqəgo-qa yaq-te, tanakh mbain taqagoat, kopəmbá. Geté manqei-qape mbəni vaev matev, ezoqa ləvəte-té qanə-ituzá.

¹¹ Nqáe! Zoqa mbəni vaev matev mokho-te, Mbumbukiam matev qaniganim gezməmatənumam. Zo ndakin Mbumbukiam-qá poev matev paev-qa mba zombogə. Neka zo əv qazəte-matəvemém nqəgo: Matev ndəgo, zo mokho-te qando-fakhan, soqaqapé. Neka zo mə. Soqain ndəgo, manqa-zapa nəme av nqəgo təzəfakhan. Neka zo vao kandambá no-te. Neka zo ndego ezoqam, manqa-zapa gego, məzo-guguim. Ta matev ate ndəgo, zo ni əv qazəte-nəmand nqəgo: Zo nakhoa eqeieqi geve-qa zəgə.

¹² Ta pepa ndəgo, no qatəndo-peawam, no ambá te zapaya ndəgo, tətənde-peawam, ndego ezoqam, manqa-zapa gego o te zapaya ndego, manqa-zapa gembogo. Geté no nqanek pepa ndəgo tətənde-peawam: Zo Mbumbukiam-qa megemege-te, əv qane-vəndəzém nqəgo: Zo kuku ni-te neka zo niqa manqat o-mba zotondapé.

¹³ Ni kha məndəni-fəgákh, taqa yaq-te.

Geté taqa yaq-te mbá mbá. Ni kha nəme mba ndəgo tənimbə-fəgákh neka khanakhanakh vəndapem, Taitus manqat gini-ein, av nqəgo, zo ate ndəzəte-go, qazombo-təkeam neka mokho-te vozombə-eqeieqi-tam.

¹⁴ No Taitus-te, nəte-khambuvupam, zo zapaya. Yaq zo məzo-vəndəzém, av nqəgo, noqa manqat unimanqatin, neka zo ni mivi etopəteáv, taqa yaq-te. Manqat ate ndəgo, ni zo qeizə-manqatam, unimanqatin. Yaq ndakin, até niqá khambuvap manqát-a, zoqa yaq-te Taitus qeimbo-einim, ndəgo məndə-unimanqatin.

¹⁵ Taitus zo-te gegeavun, yaq zo məzo-khatowém, mə-ús neka vizap-ús, neka teqa manqat o-mba vəzəmbə-ndapem. Yaq matavap qambo-vesezin, ndego kuku kandambá zo-te.

¹⁶ No khanakhanakh kandambá. Zapa ndəgo, no əv qate-unimanqatinát nqəgo: Zo matev eqeieqi sozəgət.

8

Etoam matev eqeieqi-qa yaq-te

¹ Nəfuap! Ni zo zətezat-qa nizəgə, av nqəgo: Mbumbukiam Klisten bawabawan mokho-te, Masedonia plovins-te ndəgo, teqa kuku matev mokho-te, matev kandakandá gematənumam.

² Ndigu viniv-qape, ambá qane-khamasimám. Geté ndigu khanakhanakh kandambá. Ndigu gigiap andé mbaín. Geté tiqa khanakhanakh mokho-te, ndigu Klisten ezoqa nəme, təke kandambá gizəgo.

³ No zo əv qate-unimanqatinát nqəgo: Ndigu gigiap mbain ambá ginigú. Neka ambá kopəmba mbaín, ezoqa nəme tizətəke. Geté ndigu nəme mba zəmbə-etoám. Ekeza poev-té ginəgoném.

⁴ Ndigu ekezan mbá segeni-viám, av nqəgo, “Até ní-a, ni ndigu Klisten ezoqam, gigiap-av ndigu, ndəgo Zudia manqei-te ndiyage, ambá nizə-təkeín, moni vəizə-khofotazin.”

⁵ Ni qeimatavupam, ndigu moni-qasi mba ndə-etəomém. Geté ndigu bugukhokhof, ekeza kha, Evezəza mbo-etəomém, yaq vaev até ní-a, ande ekeza kha me vənimbə-etoam. Ndigu Mbumbukiam-qá poev mbopaevém, taqa yaq-te.

⁶ Yaq ta zapaya ndəgo, ni Taitus əv qeimbə-viəomém nqəgo: Ndego até zo mokho-té-a, ta tanakh matev sasae ndəgo, gengaz, zo ndigu Klisten ezoqa zapaya moni nqazo-pisam, uni betekhóu.

⁷ Zo andé gigiap kopoav ezoqám. Zo Mbumbukiam bazaføgakh-us zo-unimanqatinát, neka teqa manqat eqeieqei zomanqaté. Neka zo zøtezat kandambá. Neka zo Mbumbukiam-qá sasae gone-qa zogó. Neka zo mokho-te, kuku kandambá. Ta kuku matev ndøgo, ni-té qazoqeivám. Yaq nakémbá, zo ande gigiap kopoav ezoqa me ndøzøte:go, zoqa tøke matev até kandambaqape bezøgó, ti-te ndigu, Zudia Kliten ezoqam.

⁸ No nøzø-pouweák, av nqægo, zo vøzøtøkē. Geté no tiqa yaq-te zømesim-qa nøzøgoám, ndigu Kliten ezoqa nøme ndizøtøke. Yaq no qeivi-qa nogó, av nqægo, até zoqá kuku matév-a, unimanqatín tøpøtégo-a.

⁹ Zo mðzøte-zøté, nigí Evezøza Yesu Keliso, ndego kuku kandambá gego ni-te. Ndego gigiap kopoav ezoqam ndøgoám. Geté ndego mðndømø-gigiapav-ezoqam-év. Zo me:gó. Ndego tenegó ndøgo, teqa gigiap-av matev mokho-te, zo andé tønē-gigiap-kopoav-ezoqam-éz.

¹⁰ Moni pisam-qa yaq-te, noqa matavap nqáne: Zo-te qanimáv, zo moni tozo-etøomem, ndigu Kliten ezoqam nonqo. Yav nøme qagoam, zo matavap é-mozoto-veém, taqa yaq-te, neka moni pisam é-voztøtø-ngazem.

¹¹ Yaq ndakin matev vøkhouím, zo qazongazem. Av zo matavap qazøte-veem, taqa yaq-te, zo ndakin nqanek matev áv tøzøté-khouím. Khanakhanakh-ús. Gekha moní ndigu, zo kopømba ndøgo, tozozø-etoam, sègezø-etoám.

¹² Qo tøke-qa toqogoat, yaq Mbumbukiam ndøqa-khatiú, qoqa tøke matev. Ndego qoqa etoam matev, ndøgo tenékhamás, av gigiap nandaqambe:go. Geté gigiap mbain toqogoat, etoam nonqo, ság, etopøteav tøgoat.

¹³ Noqa poev ambá av nqægo, zo ndigu zogi moni ate ndigu tozozø-etoam, yaq zo zenda-zenda mbá sozøwán. Geté no áv qanømbe-poév nqægo: Matev sà betumuví.

¹⁴ Ndakin zo gigiap kopoáv nandøzøgo. Yaq zoqa gigiap nandav, zo kopømbá, zozømbé-tøkē, ndigu ndikhakhambæzat. Yaq vaev ndigu tizøtøkē, ndigu gigiap kopoav tøzøgoat, gete zo tozo-khakhambæzat. Yaq av nqægo, matev sugumú-víat.

¹⁵ Yaq matev áv qanégoát, av Mbumbukiam-qa Manqat, Izlael ezoqam-qa yaq-te nqæpeawap, ndigu leg-av manqei-te mana gipizumam, “Gekha ezoqám ndigu, kopoav gipizam, ndigu ambá av nqægo, mana khåpe zømbe-khouwév. Neka gekha ezoqám ndigu, khapelavøqase gipizam, ndigu ambá av nqægo, mana khapémbá. Geté ezoqa ewaqape kopømbá gigoam.”

Ezoqa misika-qa yaq-te, Kolin taon-te tizav

¹⁶ No ike kandambá, Mbumbukiam-te. Zapa ndøgo, ndego Taitus kuku matev zo-te, áv gembøe-etoám, av no nqanømbe:go.

¹⁷ No qamboviam, zo-te tewav, yaq ndego nakhamas-té qanømbo-pøe. Ndego matavap av nqægo, é-mðndømbøe-goám.

¹⁸ Ni te namba, até ezoqa nømé-a, nikhofotaváv. Ngenek nigí Kliten nøfu, Kliten bawabawan ate ndægot, gèmbovizáp. Zapa ndøgo, teqa Manqat Mbomambaqape nømendim matev qanimáv.

¹⁹ Kliten bawabawan ezoqam, ngenek até nqanek sasae-té-a, vøveatøvem: Ngenek ní namba bati-apét, Kliten ezoqam tøke nonqo moni, Zelusalem taon-te batí-ndapavet. Ni tøtigút ndøgo: Evezøza-qá iz be-eqawát neka ndigu Kliten ezoqam betøqeivim, av nqægo, ni ndigu tøke-qa nizøgō.

²⁰ Ni sa teitumu-apat, zapa ndøgo: Soqáin ndøgo, ezoqa niqa manqa tigeve:mat, ni tiqa etoam matev kandambaqape nqeigeazoat.

²¹ Ni matev eqeieqei gone-qa nigú. Ambá ndøgo, Evezøza-qā bøi-te mbá, geté até ezoqam-qá bøi-té-a.

²² Ndigu ezoqa menas namba, nigí Kliten nøfu nøme nikhofotaváv. Ni teqa yage mðiqeivám. Khøuwa kopoáv neka matev vinivinimbá. Neka ni møtinøtén: Ndego ezoqa tøke-qa zøgó. Yaq ndakin, ndego zoqa yaq-te ge-ewag, av zo ndigu Kliten ezoqa nøme tøke-qa ndozog, ndego ti namba okho-qa nøme mba mo:gó, nqanek sasae-te bezømbëtøke.

²³ Yaq Taitus-qa yaq-te, ndego nogé yaq táng. Ndego no sasae namba, nítigú, zo nonqo. Neka ndigu nøfuap menas nøme, zo-te tinduzav, ndigu Kliten bawabawan-qá iz-té gindúzáv. Tiqa sasae, ndigu Keliso-qá iz me-eqawát.

²⁴ Yaq nakémbá, zo nginik ezoqam vøkhatób. Kuku matev-ús. Yaq Kliten bawabawan nøme, áv giabiti-qeivim nqægo, ni zo nqati-khambuvap, ndøgo unimanqatin.

9

Manqat nøme, tiqa tøke-qa yaq-te, ndigu Kliten ezoqam-te tikhofotøvem, ndigu Zudia manqei-te ndiyage

¹ No manqat kandambaqape nøme peawapøteav tøgoat, zoqa tøke-qa yaq-te, Mbumbukiam-gi ezoqam-te, ndigu Zudia manqei-te ndiyage, kopømbá.

² No mõtenøtén, zo tøke-qa zogó. No taqa yaq-te, nõte-khambuvupám, ti-te ndigu, Masedonia plovins-te ndiyage. No ndigu áv qazømbe-eín nqægo: Zo Akaya plovins-te ndozoyage, mõzo-khakheinám. Viav nøme qagoam, zo moni asøsam é-mozongazém. Yaq ndigu zoqa poev-qa yaq-te giyogem, ndigu Klisten ezoqam tozozø-tøke, yaq ate ndigú-a, poev áv tiniveém. Ezoqa kopoáv.

³ No nginik nõfuap ndøgo tøte-khofotáv: Soqaín ndøgo, no zoqa yaq-te khokho sa gate-khambuvupam. Geté no tønpoév ndøgo: Zo é-mozoto-khakheinám, av no zoqa yaq-te gate-ein.

⁴ Soqaín ndøgo, Masedonia plovins-ak no namba titøndu-niav, yaq ndigu tiqevim av nqægo, zo khakheinøpøteáv, yaq ni mivi teindapem, taqa yaq-te. Geté ni mbá mbá. Até zó-a, zo mivi vozø-ndapemin.

⁵ Yaq nakémbá, no áv qate-matøvé m nqægo: No nginik nõfuap, båtøndokhæ-khofotáv, zoqa etoam matev bēkhakheinømem, av bugukhokhof manqa mbusa qazønimbi-ve. Yaq zoqa etoam matev, khakheitáp segégoát, neka matev khanakhanakh-us vozøgoát, ambá ndøgo, qovetam matev-us zøgoát.

Mbumbukiam ni gigiap ndini-etoam, yaq ni kopømbaqapé, ezoqá nøme zizømbé-tøkeát

⁶ Gẽmbo-mataváp: Gekha ezoqám ndego, khapelavøqase te-ogeakh, ndego khapémbá tepea. Geté gekha ezoqám ndego, kandambaqape te-ogeakh, ndego kandambá tepea.

⁷ Zo ezoqa kopokopo ate ndøzøte-go, ndigu áv qazozømbé-etoumát, av zo zøkezan matavap qazøte-aumat. Zo viniv ndøndápém, etoam-qa yaq-te. Neka zo ndigu ta zapaya mba zømbé-tøké ndøgo, ndozo-matavap av nqægo, zo ezoqa nditøpøtøzat. Zapa ndøgo, gekha ezoqám ndego, khanakhanakh-us nde-etoam, Mbumbukiam kuku te-te.

⁸ Mbumbukiam kopømbaqapé, zo gigiap nøme mba zømbó-etoám. Yaq zo eqeieqei oskia zøyagát, neka kopømbaqapé, até ezoqa nõm-é-a, ndigu khakha-mba ndigu, vozozø-tøkeát.

⁹ Ezoqam-qa yaq-te, ndego ezoqa nøme ndezø-tøkee, Mbumbukiam-qa manqat, áv qane-peawáp nqægo,

“Ndego gigiap-av ezoqam,
yaq-mbá segezø-etoám.

Matev eqeieqei ndøgo, ndego ndematanam,

Mbumbukiam gembøé-navøemák.

Geté miavmiav mbómatavupát.”

¹⁰ Mbumbukiam, ndego avøe khayam ezoqam gigiap ogekha nonqo neka lou ndezø-etoam, ndego até zó-a, gigiap ogekha nonqo segezø-etoám. Yaq ndøgo segezø-khouwév. Yaq zo loge nonqo kandambá tozo-peanem. Yaq até zoqa matev qanimav mokho-té-a, mokho kandambá tøzøfakhan.

¹¹ Mbumbukiam zo gigiap kopoáv segezø-etoám. Yaq zo kopømbaqapé, ta gigiap mokho-te ndøgo, ezoqa nøme zozømbé-tøkeát. Yaq ni zoqa etoam matev, ti-te teindapet, ndigu Mbumbukiam ike manqat mbómanqatát, zoqa tøke-qa yaq-te.

¹² Unimanqatín. Zo ndigu tozozø-tøke, yaq matev ta-mbá taoká ndøgo, tønðo-fakhan, Klisten ezoqam zoqa gigiap tindapem, ndigu ndikhakhambæzat. Geté ta mokho-te ndøgo, Mbumbukiam ike manqat kandambá tendap.

¹³ Zo ndigu tozozø-tøke, yaq ndøgo zo søzøté-vøndøzém, av nqægo: Zo Manqat Mbo-mambaqape, Keliso-qa yaq-te, o-mba mõzoto-ndapém, ndøgo zo ezoqa nøme ndozozømbe-manqate. Yaq ndigu Klisten ezoqam, zoqa etoam matev tindapem, áv giní-qevim nqægo: Zo ezoqa nøme tøke-qa zogó. Yaq ndigu Mbumbukiam-qá iz ndø-egatát, ta zapaya.

¹⁴ Yaq ndigu zo gezø-guligulím. Kuku matev-ús. Ndigu áv giní-matøvemém nqægo: Mbumbukiam zo kuku kandambá gezøgo.

¹⁵ Unimanqatín. Mbumbukiam-qa kuku matev kandamba tantáv, ni-te. Kopømba mbáin, matev nøme namba toqote-khamas. Neka ni ike kandambá, Mbumbukiam-te, ta zapaya.

10

Pol iz Mbumbukiam-té gendáp, sasae tegoat

¹ No Pol, no manqat-qase nøme nqanøgó. Nøkezan-qa yaq-té qanømbegó. Ezoqa nøme, zo mokho-te, noqa yaq-te áv giní-manqaté nqægo, “Ndego ni namba tegoat, ndego manqat aiyav-té genø-manqaté. Geté qambaqape tegoat, ndego manqat sasanqa-ús sege-manqaté.” Yaq no ndakin, Keliso-qa iz-te, ndego ekeza kha gevoa neka kuku ginigu, nqazø-pouwe:

² Zo no ndøtøpøtøném, av nqægo, no tøtøndonav, manqat sasanqa-us banø-manqaté. No

kopømbaqapé, ndigu manqat sasanqa-us tæzø-ein, ndigu niqa yaq-te ndimatavap av nqægo, ni manqei-qape matev mba nimbopæv.

³ Unimanqatín. Até ní-a, ni manqei-qape ezoqám. Geté ni ambá av nqægo, ninakhagát, av manqei-qape ezoqam ndi:nakhagat.

⁴ Ni ambá av nqægo, manqei-qape ezoqam-qā nakhag gigiāp qati-nøfeāp. Geté ni Mbumbukiam-qá nakhag gigiāp fəgəfəgákh qati-nøfeāp. Yaq ta mokho-te ndøgo, ni kopømbaqapé, ezoqam-qa khokho matavap seí-tømbuatát, kopømba av-té, nakhag-te yaq-ak-qa uta-qape toqote-ngiu,

⁵ neka khambuvap matev ate ndægo vói-tokhonumāt, ndøgo ezoqam-qa zøtezat, Mbumbukiam-qa yaq-te, ndo:khazu. Neka ezoqam-qa matavap ate ndægo, andé ndimbula khoev-té qati-nqeitám, yaq ndigu Keliso-qa manqat o-mba bembøē-ndapem.

⁶ Ni mōikhakheinám. Zo Klisten bawan ezoqam, Mbumbukiam-qa Manqat o-mba tozotumu-ndapem, yaq gekha ezoqā nøme, zo mokho-te zua ndisanqawe, ni yaq-fia nizótá.

⁷ Zo eqeieqei ndømataváp. Gekha ezoqám ndego, ekeza kha Keliso-ge ezoqam nde:vewe, ndego yá bembo-matøvé, até ní-a, ni Keliso-gí ezoqám. Ndøgo bavokho-qapé.

⁸ Unimanqatín. No tønø-poein, no ambá nøme mba noto-khambuvimín, ta bazafəgakh-qa yaq-te, Evezøza gini-etoam. Geté ta bazafəgakh ndøgo, ndego ni gini-etoam, ndøgo zoqá unimanqatin bazafəgakh etoam nonqó, ambá av nqægo, zo ngiæzoat nonqó. Yaq nakémbá, no mivi mbaín, noqa khambuvap-qa yaq-te.

⁹ No poeveáv, zo ndozo-matavap av nqægo, no zo nōzø-utøvé, noqa pepa vinivinimba-te.

¹⁰ Zapa ndøgo, ezoqa nøme, āv gini-manqaté nqægo, “Pol-qa manqat, teqa pepa vinivinimba-te ndøpawap, ndøgo bazafəgakh-ús neka sasanqa-ús. Geté ndego ekezan ni namba tizi:goat, yaq teqa manqa manqate, bazafəgakh mbaín. Khokhó.”

¹¹ Gekha ezoqám ndigu, av ndi:manqate, ndigu bètezøté, niqa pepa-te manqat ande sasanqa-us qeipeaumam, ni matev āv tōtí-matønumát, zo namba tizi:goat.

¹² Ezoqa nøme, zo mokho-te nandav, ekeza kha ezoqa kandakanda me:vewé. Ság! Ndigu yakhapús. Ni nikeza kha, ti namba níti-khamasemák, vøimøví. Geté tiqa matev, mokho mbaín. Zapa ndøgo, ndigu ekeza matev, ekeza matev namba me:geveeatatún neka ekeza kha, ekeza kha namba vøe-khamasimatun.

¹³ Geté ni khapé bati-khambüváp. Ni taqá yaq-te mbá tōtí-khambuvupát, Mbumbukiam ni sasae gini-etoam, teigoat. Até ta sasae ndøgó-a, zo mokho-te nqeiugt, ni Mbumbukiam ni-etoám.

¹⁴ Ni amba zo-te okhoeav teigonin, zo qambaqape ndozoyage, yaq ni taqa yaq-te ambá kopømba mbaín tōtí-khambuvapin. Ni amba av tōtigonin, yaq niqa khambuvap, ambá mokho mbaín. Geté ni mōitøndu-niáv zo-te, neka Manqat Mbomambaqape, Keliso-qa yaq-te, vøtizømas.

¹⁵ Ni ambá av nqægo, nikeza iz ezoqa nøme-qā sasae-qa yaq-té qati-egawát, ndøgo ni nikezan goneav qagoam. Geté ni teitotaná ndøgo: Zo unimanqatin matev-te tozotumufisam, yaq niqa sasae bèkhouwév, zo mokho-te nandav. Yaq ezoqa nøme mba beto-unimanqatiním.

¹⁶ Unimanqatín. Ni até zoqá manqei yaq ndøndogó-a, ezoqa Manqat Mbomambaqape zømesim-qa nígú. Zapa ndøgo, ni poeveáv, nikeza iz sasae nøme-qa yaq-te tōtí-egatat, ndøgo ezoqa nøme, manqei nøme-te gimatønumam.

¹⁷ Khambuvap-qa yaq-te, Mbumbukiam-qa Manqat āv qane-peawáp nqægo, “Gekha ezoqám ndego, ndekhambuvap, ndego teåbete-khambuváp ndøgo, av Evezøza matev ge:matønumam.”

¹⁸ Ezoqam teoká ndego, ekeza kha kandambaqape ndevewe, iz ndømbogo. Geté iz ndégo tømbogó, ndego Mbumbukiam kandambaqape ndevewe.

11

Pol-qa matev neka khavozam nømendim ezoqam-qa matev, vinivinimba

¹ Tanakhambá. Manqat nøme, no ndakin tæzø-ein, mokho andé mbaín. Geté ság, no nqæmatavap, zo aiyaiyav matev ndözogóat, no namba, taqa yaq-te.

² Zo Kolin-ak, zo andé nogú yú. No ezoqa kopo-te ivøve-qa nombogó. Mbumbukiam ova ndømanqaté, zoqa yaq-te. Até nō-a, no poeveáv, ezoqa vini zo tezőkim. No søvøta mðegó. Anganeam kopó mba bezøkim. Ndego anganeam, Kelisó. No zo te-te andé mbasønakam matev mbomambaqape me etoam-qa nøzøgó.

³ Geté no ndøfogeáp, zoqa yaq-te. Soqáin ndøgo, ezoqa zoqa matavap ti-enegim, yaq zoqa poev Keliso-te tøzømbø-navøem neka zo ndego uni pæveav vøzøgáat. Soqáin ndøgo, zo

matev tözöfakhan, av Iv qamböe-fakhan, wazeam getuwam, teqa khavozam matev mokhote.

⁴ Zo ezoqa nöme Yesu-qa yaq-te manqat vini ndimanqate, av ni qati-zömesimam, o zo tite nqova vini ndozo-upögim, av bugukhokhof Nqova Mbomambaqape qazöte-ndafem, o zo manqat vini ndozozö-upögim, av bugukhokhof Mbumbukiam-qa Manqat qazöte-ndapem, zo ezoqa av ngi-gu, sözo-khatobumut.

⁵ No mötenötén. Nandiv ezoqam, zo Keliso-gi u-anim uni kandakanda-in ndözöte-zæza, no ambá av nqægo, nõzöpæv.

⁶ Eisa? Noqa manqa manqate uni tatas-ín mbá, av ezoqa nöme-qa manqat ndægo. Geté no nõtenat nqanögó. Niqa sasae-te ate ndægo, zo mokho-te qeigoam, ni oskia nízö-vöndazám, taqa yaq-te.

⁷ No Mbumbukiam-qa Manqat Mbomambaqape, yaq-mbá söte-zömesimám. Neka nõkeza kha nõvoá. No töte-voatát ndögo: Zo tõne-eqáz. Yaq ge zó, ndozo-matavap, no av qate-matönumam ndægo, no manqa-zapa nõgo? Av taoká.

⁸ No zo mokho-te qæsasætam, no moni Klisten bawan ezoqa nöme-té qæ-upögimám, ndigu noqa yage nonqo ginö-etoumam. No ndigu andé nõzö-aqonövemám.

⁹ No gigiap qatumu-wafenin, zo namba qategoam, no zo-te tambeáv. Geté noqa yage nonqo, ndigu tinö-etoumám, nigí Klisten nõfuap, ndigu Masedonia plovins-te ginduzav. No zo-te tambeáv. Yaq até megemege-té-a, no zo-te notó-tambák.

¹⁰ No andé khambuváp, taqa yaq-te ndögo, no zo-te tambemav ndögo. Yaq ezoqa kopo, nandav Akaya plovins-te ate ndægo, noqa khambuvap taqa yaq-te, genömbö-khazák. No unimanqatin manqat nõmböe-manqaté. Neka Keliso-qa unimanqatin manqat, nqöugú, noqa mokho-te.

¹¹ Yaq ge zó, ndozo-matavap? No gekha zapá, av qate-ein nqægo? Gê, no kuku mbaín, zo-te? Av taoká. Mbumbukiam mõndæ-otév. No kuku nqanögó, zo-te.

¹² Ndigu ezoqa nöme, äv gini-khambuváp nqægo: Ndigu até kopó, av ni nqati-gu. Geté ndögo unimanqatin mbá. Ndigu zo moni-qa zövi-matún. Geté ni zo moni-qa viimáv. Yaq nakémbá, no matev av ndakin nqate-matanam, até nómatönumát. Até megemege-té-a, no zo moni-qa yaq-te, nõzö-viamák.

¹³ Ndigu ekeza kha, Keliso-gi u-anim mevewé. Geté ndögo khavozam manqát. Ndigu Keliso-gi u-anim mbá. Ndigu zo-te, gè:khavozumatún, tiqa sasae-qa yaq-te.

¹⁴ Geté ni nqova biníndáf, matev av nqægo töfakhan. Zapa ndögo, até Saitán-a, ndego ekeza bugug sége-enendín, ezoqa vözömbè-khavozamin, av nqægo, “No Mbumbukiam-gè enzol ezoqám.”

¹⁵ Yaq nakémbá. Ni nqova biníndáf, ndigu Saitan-gi sasae ezoqam-qa yaq-te, ndigu ekeza bugug sa ndi-enendat, neka ande sasae ezoqa eqeieqei me ndi-keoge. Geté vaev-te, ndigu yaq-fia äv tiníqevím, av matev ndi-matanam.

Pol-qa potonam matev vinivimba

¹⁶ No nqawá qatö-eín. Ezoqa bematáváp, av nqægo, no bianav ezoqám. Geté zo av ndözöte-matavap, yaq noqa manqat, äv qazöté-ndapém, av bianav ezoqa nöme-qa manqat ndözöte-ndape. Yaq até nó-a, elavöqase nõté-khambuvupát, av bianav ezoqa ndi-matanam.

¹⁷ Manqat ndögo, no ndakin nqæmanqate, ambá av ndægo, av Evezöza manqat nde:manqate. Geté no andé bianav ezoqam me nõte-khambuvím.

¹⁸ Av nandiv ezoqa kopoav, ekeza iz ndi-eqawat, kopömba ande av manqei-qape ezoqam ndi-matanam, yaq ndakin até nó-a, nõkeza iz nõté-eqá.

¹⁹ Zo zökeza kha matavap loloakh-us ndözöte-vewe, zo bianav ezoqam-qa manqat, gèzömbè-khaneát.

²⁰ Zo ndigu sözozö-také, ndigu zo ndizötömev neka gigiap sa ndizö-upögim neka ande ka me ndizö-awam neka zo khokho ezoqa ndi-zæza neka zo ande lokom me ndizömbè-tökubam.

²¹ Geté ni zo namba qatigoam, ni matev av nqægo goneáv, zo-te. Yaq ge zó, ndozö-matavap? Ni bazafögakh mbaín, yaq nakémbá, ni matev av nqægo gonemav qagoam?

No ndakin andé bianav ezoqam me nõte-manqaté. Ndigu ezoqam, matev nöme-qa yaq-te kopömba tögoat, ti-khambuvupát, yaq até nó-a, no kopömbaqaqé, töte-khambuvím.

²² Ndigu äv gini-manqate nqægo, “Ni Iblu ezoqám.” Ndögo unimanqatin. Geté até nó-a, no Iblu ezoqám. Neka ndigu ndimanqate, “Ni Izlael ezoqám.” Geté até nó-a, Izlael ezoqám. Neka ndigu ndimanqate, “Ni Eibleem-gí zí.” Geté até nó-a, Eibleem-gé zöé.

²³ Neka ndigu ndimanqate, “Ni Keliso-gí sasae ezoqám.” Tanakhambá. Manqat no ndakin nqæmanqate, andé bianav ezoqam-qá manqát. No ndigu ùni nõtelövúb, sasae-qa

yaq-te. No Keliso-qa sasae kopoav-qapé qæmatønumam, āv taoká, av ndigu gi:matønumam. No Keliso-qa sasae zapaya, khøuwa kopoáv, ndimbula-té ginø-ngeindumám. No ndigu møeløvúb, taqa yaq-te. Neka khøuwa kopoav-qape nøme mba mo:zumbám. Unimanqatín. Khøuwa kopoáv, ambá nønanimín.

²⁴ Khøuwa faev, no Zu ezoqa ndøfembumám. Khøuwa kopokopo-te, 39 kha ginø-khanæmam.

²⁵ Neka khøuwa misika, no Lom ezoqam vøzumbam. Neka khøuwa nøme, nandí gini-poumbím. Neka khøuwa nøme, palai khagua nitøkuvøemám. Misiká, qani-tøkuvøemam. Ta khøuwa nøme-te, no lova kopo neká paveat kopo, ndaola-té qatu-kawambát.

²⁶ No oskia qæ-okhoam, no løvøte-té qato-wanimám. Khøuwa kopoáv. Kea qætænqæmam, no ambá ibøkha mbageap ndøkawambín. Khøuwa nøme, ambá pepen ezoqam ndøngiænonomín. Neka khøuwa nøme, ambá nøkeza Zu ezoqam ndøngiænonomín, neka khøuwa nøme, ambá bawan vini-ak vøngiænonomín. Neka no løvøte-te nøme, taon mokho-té neka ezoqam-av manqei-té neka ndaola-té qatø-wanimám. Neka no khape Klisten ezoqam mokho-te, løvøte-te vøtø-wanimam.

²⁷ No sasae føgakh-qape nømbo-ngetøgeapám. Khøuwa nøme, no sasae khàpe nømbe-khouvevtám neka venanqei sømbimáv. Neka khøuwa nøme, no ifn neka ibøkha naq páp. Khøuwa kandambá, ififina qægoam. Neka khøuwa nøme, no qozáq neka ndabua eqeieqei mbáin.

²⁸ Geté ta-mbá taoká, ndøgo. No oskia Klisten bawabawan ezoqam nøzø-fofogeáp, ndigu tiqa unimanqatin-te, āv kiní-apet.

²⁹ Ezoqa unimanqatin-te bazaføgakh mbain tøgoat, no soqáin sæmbøe-ewagín. Neka ezoqa nøme, manqa-zapa-te gebøiavin, no mbøni nqosøgeap nombon-ndapín.

³⁰ Zo tøzø-pøovat, no tøte-khambuvim, yaq no nøkeza bazaføgakh mbain-qa yaq-té qaté-khambuvím.

³¹ Mbumbukiam, ndego nigí Evezøza Yesu-ge Eve, teqa iz miavmiav ndø-eqæv, ndego møndæ-otév. No khavozøpøteáv.

³² No Damaskus taon mokho-te qægoam, ndego gaman ezoqam, kawa Aletas-qa mokho-te gu:goam, ambá gemøvnønoín, neka taon mboqog-te, bøibøi ezoqam vø-abam.

³³ Geté nogí nøfuap, ava-té ginø-utoném, taon uta bøi mboqog-te sasa ndøføløtønem. Yaq no tøtø-khokhón ndøgo, ndego gaman ezoqam, no møvønøat-qa gegoam.

12

Umingiap matev-qa yaq-te, Pol qambo-fakhanam

¹ No nøme, sà bate-khambuváp. Geté, unimanqatín, matev av nqægo, ezoqa agé tøkemáv. No ndakin umingiap neka vevezam manqat-qá yaq-té qazømbé-ein, Evezøza genø-etoumam.

² No Keliso-ge ezoqa kopo, møtenøtén. Ndego Mbumbukiam, yan uni ova-in-té genøndáf.* Viav 14 møndømmø-navøém, ndakin. No nøtenøtenák, av nqægo, ndego khá namba mé:qavig, ó, nqova mba ndøqavig. Mbumbukiam yakhapús sege-otév.

³ Neka no møtenøtén, ngenek ezoqam, Paladais manqei-té genøqavíg. Yaq até nangó, no nøtenøtenák, ngenek khá namba mé:qavig, ó, nqova mba ndøqavig. Geté Mbumbukiam yakhapús sege-otév.

⁴ Ta manqei-te ndøgo, ndego manqat ndø-ewág. Vini-qapé. Ezoqa kopømba mbáin, manqat av nqægo timanqatat. Neka ti-te ndigu, khaféáp.

⁵ Yaq nakémbá, no teqá yaq-te ngenek qate-khambuváp. Geté nøkezan-qa yaq-te, nøtè-khambuvapák. Nøkeza bazaføgakh mbain-qá yaq-te mbá qaté-khambuvupát.

⁶ Geté unimanqatín. Até ndøgo-a, no amba nøkezan-qa yaq-te tøte-khambuvapin, yaq no bianav ambá nøtégøák. Zapa ndøgo, manqat ndøgo, no amba tæzø-einin, ndøgo ambá unimanqatin manqát. Geté ság. No nøkezan-qa yaq-te, nøtè-khambuvapák. Soqáin ndøgo, zo no khape tøzøte-eqanonam. Geté zo sa ndøgo tøzøtè-gevenonám, matev av nqate-matanam neka manqat av nqate-manqate.

Pol ande sanqava me qambo-genøyam

⁷ Unimanqatín. Mbumbukiam no matev kandakandá tantáv genø-vevezam. Geté no khapé bate-khambuváp, taqa yaq-te. Yaq nakémbá, Mbumbukiam no viniv-qape nø-etoám. Nqanek viniv, no andé sanqava me nømbegegenøé. Ndøgo andé Saitan-gé u-anim me ndæwavin, no vølavambín. Soqáin ndøgo, no khape tøte-khambuvupat.

⁸ No Evezøza, møembo-vimám. Nqanek viniv, yá bekhofá. Misiká qambovi:mam.

11:24 11:24 Deut 25:3 11:25 11:25 Kel 16:22; 14:19 11:26 11:26 Kel 9:23; 14:5 11:32 11:32-33 Kel 9:23-25

* 12:2 12:2 Nqanek emanqat mokho-te, Pol ekezan me-manqaté. Geté ndego poeveáv, ekezan-qa yaq-te tekhambuvin. Yaq nakémbá, ndego ekeza iz veweáv. 12:7 12:7 Job 2:6

⁹ Geté ndego āv genømbe-qavõiú nqægo, “Noqa kuku matev mba taqagoat, ság. Matev nømme betaqágó. Zapa ndógo, noqa bazafógakh, kandambaqape ti mokho-te ndigu tønø-sasaeát, ezoqa ndigu bazafógakh mbain ndigu.” Yaq nakémbá, no khanakhanákh neka taqa yaq-te ndógo tôte-khambuváp, no bazafógakh mbain nqægo. Yaq ndógo, Keliso-qá bazafógakh betu-gú, no mokho-te.

¹⁰ Yaq nakémbá, no bazafógakh mbain nqægo neka ngenøgim matev o potonom matev o gekha viniv vinivinimba tønø-fakhanam, o ezoqa no tingiænonam, Keliso zapaya, yaq no khanakhanákh. Zapa ndógo, no mōtenōtén. No bazafógakh ndógo tønógoát, no nōkezan bazafógakh mbain tægoat.

Pol-qa fofogeap, Kolin ezoqam-qa yaq-te

¹¹ No andé bianav ezoqam me nōte-manqatát. Geté zo noqa mbōni, zōnōqagém, no qate-khambuvim. Noqa iz, ambá zō zō-eqawatin, taoká ndógo, no nōkeza iz nqæ-eqawat. No khokho ezoqam ambá qategó. Geté ndigu ezoqam, zo Keliso-gi u-anim uni kandakanda-in ndōzōte-zæza, ndigu ambá av nqægo, no gëløvumbim, yaq no nopaæv. Av taoká.

¹² No zo namba qategoam, neka umingiap matev vinivinimba qæmatōnumam, ta mokho-te zo Mbumbukiam-qa bazafógakh qazoqeviat, yaq ndógo zo mōndzō-vōndáz, no unimanqatin Keliso-gé u-aném. Neka viniv vinivinimba qambo-ewagam, no sæmát, sasae-te. Neka ivōvæá.

¹³ No ambá av nqægo, zo mokho-te nandav, matev andé khapembá qæmatōnumam, geté Kliten bawan ezoqa nømme-qa mokho-te, andé kandambá sæmatōnumām. Av taoká. Matev kopo, no zo mokho-te vini qæmatanam, sa nqáne: No zo-te tambeáv, noqa yage nonqo. Zo tozo-matavupat, no manqa-zapa nogō, no zo gigiap-qa yaq-te viþōpoteav qagoam, yaq zo nqanek noqa manqa-zapa, sà bezōmbo-navōém.

¹⁴ Nqáe! No avōnín, nqawá qatōndónáv zo-te. Yaq genō-misiká, zo namba tōtegoat. Até ndakin-a, no zo-te notó-tambák. No zo nōpoév, tiuká ndigu, zogi moni. Unimanqatin. Matev ambá av nqægo, nakheis evōndipakha zōkeogē neka gigiap ndlīzō-etōām. Geté evōndipakha zōkeogē, nakheis, neka gigiap ndlīzō-etōām.

¹⁵ Ság, no khanakhanákh. Gigiap ate nqanømbe-go, sæzō-nqonqotáv. Até nōkeza khá-ya, vōezō-nqonqotáv. Noqa kuku tønø-khouwev zo-te, yaq gé, zoqa kuku mé-khapelavōqasē no-te, ta zapaya?

¹⁶ Zo mōzōte-zōtéz, no zo-te gigiap-qa tambeáv. Geté ezoqa nømme, zo mokho-te, āv qazōte-mataváp nqægo: No ābōzōmbe-khavóz, ka vōezōve.

¹⁷ Ge zō, ndozo-matavap, no zo ndigu ezoqa mokho-té qazōmbé-khavozam, zo-te qatōndokhofotaz? Av taoká.

¹⁸ No Taitus qamboviam, zo-te tendowav, Kliten nōfu nømme namba, yaq gé, ndego zo gezōmbé-khavozam? Av taoká. Ndego matev av nqægo gonemáv. Ni nqova kopó, niqa sasae-te. Ni nakhoa vinivinimba okhomáv.

¹⁹ Ge zō, ndozo-matavap, ni nikezan zapayá qatí-peaomem? Av taoká. Ni Keliso-qá mokho-té qatu-gú neka nqanek manqat, Mbumbukiam-qá megemege-té qeinzō-manqaté. Nigi nōfuap mbomōmboma! Ni nqanek manqat ate nqægo, zō nizōmbe-manqaté, zoqa unimanqatin matev bezōmbé-fógakh.

²⁰ Zapa ndógo, no nōfofogeáp. Soqain ndógo, no tōtōndonav, yaq zo vini tæzōmet, ambá av nqægo, av no ndōnømbe-poev. Neka soqain ndógo, zo no vini tozo-nōmendam, ambá av nqægo, av zo ndōzōmbe-poev. Neka soqain ndógo, no zo mokho-te ponqombap matev neka ova matev neka qaqa matev neka ezoqa qaqaqa matev neka manqat soqōsoqa manqate matev neka manqa geveam matev neka khambuvap matev neka sapi matev tæqev.

²¹ Soqain ndógo, no zo-te tōtōndonav, matev av nqægo tæqev, yaq noge Mbumbukiam zoqa megemege-te ndo-go, mivi nqawa tenō-etoam. Neka soqain ndógo, no ti zapaya mbōni vaev tændap, ndigu manqa-zapazapa gigoam, neka tiqa mambe okho matev-te neka sakhei o angana qovesam matev-te, qambuzaneav gigoam.

13

Vaev guguna manqat neka khaiya mboma manqat

¹ Ndakin genō-misiká, no zo-te tōtōndonav. Mbumbukiam-qa Manqat, āv qane-peawáp nqægo, “Manqa ovōyam ate ndægot, tōné-unimanqatintát ndógo, bōi vizu ezoqa misika o menas tigoat.”*

12:9 12:9 Filip 4:11-13 12:11 12:11 2 Ko 11:5 12:12 12:12 Lom 15:19 12:13 12:13 2 Ko 11:9 12:18 12:18 2 Ko 8:6, 16-18 12:21 12:21 2 Ko 13:2 13:1 13:1 Deut 19:15; Met 18:16; 1 Tim 5:19 * 13:1 13:1 Pol nqanek manqat, bōi vizu ezoqa misika o menas-qa yaq-te, tene-ein ndógo: Ndego gembó-misiká, Kolin taon-te tewav. Yaq ndógo andé bōi vizu ezoqa misiká. Yaq ndógo ndōzōvōndáz, teqa manqat gigiap-qapé neka unimanqatin.

²No zo-te qægeavun, qanø-menas, no é-møezø-éin, neka até ndakin-a, no nqateyona, no nqawá qanøzø-éin, zo ezoqa nøme, manqa-zapazapa qazogoam neka zo ate ndøzøte-go: No zo-te nqawa tøtøndonav, no aiyav matev genøgoák, ti namba ndigu, manqa-zapazapa gigoam.

³Zo qeivi-qa ndozogo, av nqægo, Keliso no mokho-te ndemanqate, ság, zo ndøzo-qeivím. Ndego ambá av nqægo, bazaføgakh mbaín. Av taoká. Ndego bazaføgakh-qapé, zo mokho-te.

⁴Unimanqatín. Ta khøuwa-te ndøgo, tae mutui-te getøkewam, ndego bazaføgakh mbaín. Geté ndakin, ndego Mbumbukiam-qá bazaføgakh-té geyagé. Até ní-a, ni Keliso mokho-te nqeyage, ni bazaføgakh mbaín. Geté ni áv qatí-zømesimát nqægo: Ni Keliso namba, Mbumbukiam-qá bazaføgakh-té qeiyagát, zo mokho-te.

⁵Zøkeza kha gèqeiví, zo Yesu uni tøpøzøté-unimanqatinat-a. Zøkeza kha gègevevát, taqa yaq-te. Zo ábøzøte-zøtéz. Yesu Keliso, zo mokho-té gunu-gú. Mbain tøgoat, yaq zo mðzøte-busøtøvévém.

⁶No tototaná ndøgo: Zo zøqeivát. Ni nikezan, busøtøveáv.

⁷Ni Mbumbukiam-te, áv qati-guligulím nqægo: Zo manqa-zapazapa zøgoák. Ni ambá ta zapaya ndøgo tøti-guligulím, ezoqa tiqeivat av nqægo, ni sasae eqeieqei nigoám, zo mokho-te. Av taoká. Geté ni ndøgo tøti-guligulím: Zo matev eqeieqei-té qayagé. Oskíá ndøgo, ezoqa nøme niqa sasae eqeieqei me veweav tøgoat.

⁸Zapa ndøgo, ni kopømba mbaín, unimanqatin manqat tei-tokhonem. Geté unimanqatin manqat nqei-eqawat, ndøgo kopømbaqapé.

⁹Ni bazaføgakh mbain tøgoat, gete zo bazaføgakh-us tozogoat, yaq ni khanakhanákh. Ni áv qati-guligulím nqægo: Zo vøfisám, Klisten matev-te.

¹⁰No ndakin nqateyona, no nqanek manqat ta zapaya ndøgo tøte-peawám: Soqáin ndøgo, no zo namba tøtegoat, yaq nøzø-ponqomát, ta iz mokho-te ndøgo, Evezøza genø-etoam. Ndego no nqanek iz, ndøgo tenømbe-etoám: Zo zøtéfisám, Klisten matev-te, ambá ndøgo, zo zøté-soqøéz.

¹¹Nøfuap! Noqa manqat nqá-vaev. Zo khanakhanakh bezøgó. Neka bazaføgakh ndø-asøzú, zoqa Klisten matev-te. Manqat ndøgo, no qazø-peaumam, gèmbopæv. Zo nqova kopø-té neka sambí-té qayagé, yaqyaq-a. Yaq Mbumbukiam, ndego kuku neka sambí ndini-etoam, ndøgoát, zo namba.

¹²Zo tozo-møvat, zenda kaka vø-itiamát neka vøngenøndamat, ate av-té, Mbumbukiam-qa bøi-te eqeieqei ndægo.

Nginik Mbumbukiam-gi ezoqam, khaiya mboma manqat ndøkhofotaváv zo-te.

¹³Evezøza Yesu Keliso-qa tanakh matev neka Mbumbukiam-qa kuku matev neka Nqova Mbomambaqape, ndøgoát, zo namba, zo ate ndøzøte-go. Neka te mokho-te, zo nqova kopo tønégó.

Galesia Pol-qa pepa, Klisten bawan ezoqam-te, ndigu Galesia manqei-te giyagam

Megeat Manqat-qase

Nqanek pepa, Pol Galesia manqei Klisten bawan ezoqam-té genø-peawám. Bugukhokhof khøuwa ndøgo, Pol Galesia manqei-te mōndøgoám, neka bawan vini-ak, ndigu Zu ezoqam mbain ndigu, Antiok neka Aikonium neka Listla neka Debe taon-te ndøgo, Yesu-qa Manqat Mbomambaqape vøe-zømesimam, yaq ndigu vø-Klisten-bawan-ezoqam-ez (Kel 13-14).

Taqa zita-te, ti-te ndigu, Zu ezoqam ndøzav. Yaq av gizømbe-manqatát nqægo: Ndigu Mozes-qa guguna manqat bembopæv. Mbain tøgoat, ndigu kopømba mbaín, Mbumbukiam-qa bøi-te ti-eqeieqei-ez. Yaq nginik Galesia ezoqam, tiqa khavozam manqat, gè-unimanqatiním. Geté Pol taqa yaq-te ge-ewag, yaq ndego nqanek pepa mokho-te, av gezømbe-peawám nqægo: Av taoká. Ezoqa Mbumbukiam-qa bøi-te, sa ndøgo tini-ndaføyamba-eztát, Yesu ti-unimanqatintat.

¹ No Pól, nqanek pepa nqæpeaumit. No Keliso-gé u-aném. No ambá av nqægo, ezoqa ndøveatønēm o ezoqa nø-etoám, sasae. Geté Yesu Keliso ndøveatán, Mbumbukiam namba, nigí Tat, ndego løvøte-te gekhandi:v.

² No nginik Klisten nøfuap ate ngi-gu namba, khaiya mboma manqat nikhofotaváv zo-te, zo Klisten bawan vinivinimba, Galesia manqei-te nandozo-yageap.

³ Mbumbukiam, nigí Tat, neka Yesu Keliso, nigí Evezøza, tiqa kuku matev neka sambí matev ndøgoát, zo-te.

⁴ Yesu Keliso, ekeza kha, niqa manqa-zapazapa zapayá gene-nqonqótáv, ni nqanek manqei-qape-qa matev soqsoqa matanam-te beté-khandi:n. Mbumbukiam, ndego nige Tat, av tømbe-pøvám.

⁵ Teqa iz, miavmiav, bèto-eqawát. Amén. Nqanek manqat unimanqatin!

Mbumbukiam-qa Manqat nøme mbaín, ni tizi-khandi:n

⁶ No nqova ndafe kandambá, zoqa yaq-te. Mbumbukiam Keliso-qa kuku matev mokhote, zo yage ndakinak zø-etoám. Geté zo nakhamas-té qazonø-qambunit. Zo ndego zita qazøte-wuawét, neka nømendim matev vini ndøzøndápēt, khandi ndape nonqo.

⁷ Geté nakhoa nøme mbaín, vøzøté-khandi:z. Ezoqa nøme, zo matavap enegim-qa mba zøgót, neka Keliso-qa Manqat Mbomambaqape køfigim-qa ndigū.

⁸ Geté ezoqa nøme zo Mbumbukiam-qa Manqat vini te:zømesimat, ambá ndøgo, av ni zo qati-zømesimam, ndego bèsoqoév. Até ni nikezán-a, amba manqat vini tøti-zømesimin, ni baní-soqoenin, o amba enzol ezoqam yan-te tendovisin, manqat vini te:zømesimin, ndego bèsoqoevin.

⁹ No nangó qanøzø-eín, av bugukhokhof qeizømbe-ein. Ezoqa khandi miavmiav ndape-qa yaq-te, manqat vini te:zømesimat, ambá ndøgo, av zo qazøte-ewagam, ndego ezoqa bèsoqoév.

¹⁰ Ge zó, ndozo-matavap? No av nqate-manqate, no ezoqa khanakhanakh-qa nøzøgo? Av taoká. No Mbumbukiam khanakhanakh-qa nombogó. No amba ezoqa khanakhanakh-qa tæzø-gonin, no Keliso-ge sasae ezoqam, ambá nøtégoak.

Manqat ndøgo, Pol ezoqa ge:zømesimam, Keliso-té qandowáv

¹¹ Nøfuap! No zo zøtezat-qa nøzøgó, av nqægo: Manqat Mbomambaqape, no zo qate-zømesimam, ndøgo ambá av nqægo, ezoqam-té qando-fakhaté. Av taoká.

¹² No ambá av nqægo, ezoqam-té qatøndo-ndáp, o ezoqa me:nømendimām. Geté Yesu Keliso ekezan nøveáz.

¹³ Zo mōzoyogém, no bugukhokhof ande av khatøgoam, no Zu ezoqam-qa matev manqa o-mba qatondapam. No bazaføgakh nø-asazát, Mbumbukiam-gi ezoqam vøe-ngiæzotat, neka tiqa bawan evøzam-qa vøegoam.

¹⁴ No nøkeza kha ùni nøtevé, nigí atanakha-zapazapa-za-qa manqat vøténøtēn neka vøembó-pavát. Neka no nòto-eqanát, ta matev-te nqanek, neka nogi bawan ezoqam, ndigu namba qatiganim, vøe-tømbuzu.

¹⁵ Geté Mbumbukiam, ekeza kuku matev-te, no é-møndø-veatán. Okhokho-té qatøqán, neka no vønø-akha.

¹⁶ Yaq ndego gematøvem, av nqægo, khøuwa eqeieqei mōndøndáp, ndego ekeza Yo nøndø-veatáv, sasae vønø-etoam, no Manqat Mbomambaqape, bawan vini-ak baté-zømesim, teqa

yaq-te. Ndego no nqanek sasae genø-etoam, yaq no ambá av nqægo, ezoqa nøme-tē qatønāv, vønø-ovøyām. Av taoká.

¹⁷ Neka no ambá av nqægo, Zelusalem taon-tē qatønāv, ti-te ndigu, ibugukhokhof Keliso-gi u-anim iz gindapem. Mbaín. Geté no ndaføyambá, Alebia manqei-tē qatønāv, yaq taqa zita-te, no nango Damaskus taon-te vøe-qavan.

¹⁸ No Zelusalem taon-te, viav misika-qá zita-te mbá qatemát. Zapa ndógo, no Pita omete-qa nogoám. Yaq pula menás, namba qatiyagam.

¹⁹ No Keliso-gi u-anim nøme, qaçasøpøteáv. Ezoqa nøme sa ndégo tæ-omét, Zems, ndego Evezøza Yesu namba gi:qaz.

²⁰ Nqáe! No nqanek manqat, Mbumbukiam-qá bøi-tē qanøzø-peomít. Ndego møndæ-otév. No ambá av nqægo, meakha manqat nøzø-manqatē.

²¹ No taqa zita-te, Silia neka Silisia manqei-tē qatønāv.

²² Ta khøuwa-te ndógo, Klisten bawabawan ezoqam, Zudia manqei-te giyageapat, ndigu no kha qeiviáv.

²³ Ndigu sa nqáneq gi-ewagám: Ndego ezoqam, ni gengiænotam, ndakin ezoqa unimanqatin matev-qa yaq-te me:zømesimít, ndógo bugukhokhof navap-qa gembogoam.

²⁴ Yaq ndigu no zapaya, Mbumbukiam-qá iz ndø-eqatát.

2

Keliso-gi u-anim nøme, Pol-qa sasae gi-unimanqatinim

¹ Yaq viav 14-qá zita-te mbá, no Zelusalem taon-te nango qævesez. Banabás namba nitiniáv, Taitus vøi-ituat.

² No Zelusalem tøte-vesezát ndógo: No Mbumbukiam é-møndønø-veáz, av nqægo, no bænønāv. Yaq no Klisten ezoqám namba nimiqonáv. Ambá ndigu, ezoqa ewaqape. Geté megetapak mbá. Yaq no Manqat Mbomambaqape nøzømbe-ovøyám, no bawan vini-ak qate-zømesimam. Soqáin ndógo, ndigu noqa manqat poeveav tøgoat, no bawan vini-ak nqate-zømesim, yaq no nqanek sasae khokhø sægoát.

³ Yaq ndigu noqa manqat, gè-unimanqatinim. Até Taitús-a, ndego no sasae namba nqatigu, ndego Glik manqei-ak, ndigu pouweáv, ngusum tekepøtaz.

⁴ Manqat taqa yaq-te tønefakhán ndógo: Zapa ndógo, ezoqa nøme møndøgoám. Ndigu Klisten ezoqam-qa me:qeivám, neka Klisten ezoqam namba vøe-tøkuatam. Ndigu niqa matev qeivi-qa ndøgoám, khonoam-té, ni Keliso Yesu genqovotan. Yaq ndigu ni Mozes-qa guguna manqat mokho-te nqawa ambam-qa nigoám.

⁵ Geté ni tiqa manqat-te, poev elavøqase veeáv. Zapa ndógo, ni áv qanimbi-pøovám nqægo: Unimanqatin Manqat Mbomambaqape, ni zo qati-zømesimam, oskia begó zo namba.

⁶ Ndigu ezoqam, iz-akhayapak ndigu, Zelusalem taon-te ndógo, noqa manqat møndø-unimanqatinim, neka manqat nøme einiáv, taqa yaq-te. Geté, unimanqatin. No-te, tiqa iz akhae gigiap-qapé mbá. Zapa ndógo, Mbumbukiam ezoqa ambá av nqægo, bavokhø genø-gevezoát.

⁷ Yaq ndigu megetapak, áv gini-matøvemém nqægo: No Mbumbukiam, bawan vini-ak Manqat Mbomambaqape zømesim nonqo ndøveatán, ate av-té, Pita ge:veatav, Manqat Mbomambaqape Zu ezoqa nde:zømesimit.

⁸ Mbumbukiam, ndego Pita u-anim iz gembo-etoam, Zu ezoqam teqa Manqat te:zømesimat, ndego até nó-a, u-anem iz vønø-etoam, bawan vini-ak vøtè-zømesimát.

⁹ Yaq Zems neka Pita neka Zion, ndigu ezoqa uni kandakanda-in ndizæza, ndigu møndø-matøvemém, av nqægo: Iz Mbumbukiam nø-etoám, nqanek sasae nqægot, yaq ndigu no neka Banabas zenda kaka vønī-itiám. Yaq ni manqat av qati-kopo-ném nqægo: Ni Manqat Mbomambaqape, bawan vini-ak nití-zømesimít neka ndigu Zu bawan-ak vøe-zømesimít.

¹⁰ Nqanek manqat mbá ginimbi-ein: Zo gigiap-av ezoqam, Zelusalem Klisten bawan mokho-te ngigu, sekembá sozozø-tøkéét. Yaq no møe-unimanqatin taqa yaq-te, neka bazaføgakh vøe-asaz.

Pol Pita manqa-zapa-qa yaq-te gembo-ovøyam

¹¹ Khøuwa nøme, Pita Antiok taon-te gegeavun, no ndaføyamba nomboponqóm. Zapa ndógo, matev nøme gematanam, soqáin.

¹² Bugukhokhof, Pita bawan vini-ak namba, lou møndælogám. Geté ezoqa nøme gifakhaz, ndigu Zems gendo-khofotaz, ndego nangó genøsinán, neka bawan vini-ak namba, lou logemáv. Zapa ndógo, Zu ezoqa nøme, ndigu sekembá sege-matavupám, av nqægo: Ndógo

soqain, bawan vini-ak namba toqo-tøkua, ndigu ngusum qogozatav ndigu. Yaq Pita ndigu Zu ezoqam, mœ zogoám.

¹³ Yaq ndigu Zu ezoqa nœme, Antiok taon-te ndøgo, Pita-qa matev, gêmbo-paevém. Yaq ndigu lou sekemba logemáv, Klisten ezoqa nœme namba, ndigu Zu bawan-ak mbain ndigu. Até Banabás-a, Pita-qa matev vœmbôpaev.

¹⁴ No qœqeiv, ndigu nakhoa ndaføyamba paeveav qagoam, av unimanqatin Manqat Mbomambaqape ndæmanqate, yaq no Pita ezoqa ewaqape-qa bœi-te, äv qambœ-ein nqægo, “Qo Zu ezoqám. Geté qo andé bawan vini-ak me qoteyagé. Qo Zu ezoqam-qa matev pœpœvumáv, av bugukhokhof qogotegoam, qo Klisten ezoqam mbain qogogoam. Ndøgo kopœmbá. Geté gekha zapá, ndakin qoqosinaq, neka ndigu bawan vini-ak ndoqozø-pouwe, ande Zu ezoqam me ti:yagat?”

Mozes-qa guguna manqat qoté-khandi-qak, geté Yesu toqo-unimanqatin

¹⁵ Yaq no Pita manqat nœme, äv qambœ-ein nqægo, “Unimanqatin. Ni Zu ezoqa ziqanim. Ni ambá av ndi:gu, bawan vini-ak, ndigu Mbumbukiam zœtezateav ndigu.

¹⁶ Geté ni ndakin mizi:nœtén, Mbumbukiam ezoqa, ndaføyamba ambá ta zapaya ndøgo, tenezæzá, ndigu guguna manqat ndimbopaev. Geté ndego ndaføyamba, nqáneq genezæzá, Yesu Keliso ndi-unimanqatinat. Até ní-a, ni Keliso Yesu nqáneq qazi-unimanqatiním. Ni äv qazi-matœvemém nqægo: Mbumbukiam ni ndaføyamba nqáneq genenæná, Keliso tizi-unimanqatiním, ambá ndøgo, ni Mozes-qa guguna manqat tizimbo-pavat. Zapa ndøgo, ezoqa kopo kopœmba mbain, Mbumbukiam-qa bœi-te, ta mokho-te ndøgo te-ndaføyamba-ev, ndego Mozes-qa guguna manqat ndembopaev.”

¹⁷ Ni Zu ezoqam ndakin Keliso mokho-te Mbumbukiam-qa bœi-te ndaføyamba-qa nqœigu, yaq ni mœiqeivím, ate ní-a, ni manqa-zapa-ús. Av tægoat ndægo, yaq gé, Keliso ni manqa-zapa gone-qa nígu? Av taoká.

¹⁸ Geté no manqa-zapa nqáneq qatégó, nqawa tæsinan, neka Mozes-qa guguna manqat nqawa vœembôpæv. Zapa ndøgo, no é-mœqeiv, av nqægo, ndøgo kopœmba mbain tœnœtœke, Mbumbukiam-qa bœi-te tæ-ndaføyamba-en.

¹⁹ No bugukhokhof Mozes-qa guguna manqat paev-qa nogoám. Geté kopœmba mbain. Yaq teqa guguna manqat, no andé manqa ovøyam-té qanœvé, lœvœte vœnœ-etoam. Keliso tae mutui-te genanim, no té namba sœtumu-pakhaén. No ndøgo tœtenanim: No Mbumbukiam-qa banøyagé.

²⁰ Yaq nakémbá. No nœkezan, ndakin yageáv. Geté Keliso ndøyagé, no mokho-te. No ndakin nqanek manqei-qape-te nqæyage, no unimanqatin matev-té qatøyagé, Mbumbukiam-ge Yo-te, ndego kuku ndœmbogo no-te neka ekeza kha sa genqonqotav, no zapaya.

²¹ Mbumbukiam-qa kuku matev, no-te gego, no genœmbó-qasiák. Unimanqatin. Ezoqa Mbumbukiam-qa bœi-te amba ndøgo tini-ndaføyamba-ezin, Mozes-qa guguna manqat timbo-paevin, yaq Keliso ambá khokhó sege-nanímín.

3

Keliso toqo-unimanqatin o khafep matev toqombo-pavat, ndøgo matev ünime-vinivinimba

¹ Zo Galesia ezoqam, zo zó-kawakawa-ez? Gé, zo ezoqa sapi manqat zœvewam? Ni zo Yesu Keliso-qa yaq-te, ùni nizœmbe-ovœemám, tae mutui-te gitœkewem, yaq zo manqa mokho vozœndapem.

² No manqat kopo zœnœmbé-einím? Gé, zo Nqova Mbomambaqape, Mozes-qa guguna manqat paev mokho-té qazonœ-ndafem? Av taoká. Zo ndego nqáneq qazœte-ndafém, zo Mbumbukiam-qa Manqat Mbomambaqape qazo-ewagam neka vozœ-unimanqatiním.

³ Zoqa matev, mokho mbain. Zo Nqova Mbomambaqape-qá bazaføgákh qazœte-ngazém. Yaq gekha zapá, zo ndakin zoqa yageap, zœkeza bazaføgákh-te khoui-qa ndozogo?

⁴ Zo Mbumbukiam namba, mbomambá sozoyagám. Yaq gé, zo khokhó sozoyagam? No nqæmatavap, mbain!

⁵ Gé, zo Mbumbukiam Nqova Mbomambaqape ta zapaya ndøgo tezœmbé-etoumit, neka zo mokho-te umingiap matev vinivinimba, ta zapaya ndøgo tezœmbégot, zo guguna manqat nqazombo-paev? Av taoká. Ndego matev av nqægo, ta zapaya nqáneq gezœmbegót, zo Manqat Mbomambaqape qazo-ewagam neka vozœ-unimanqatiním.

⁶ Ndæ! Eibleem zombœe-matœvemém? Ndego Mbumbukiam, gé-unimanqatin. Yaq Mbumbukiam ndego ta zapaya ndøgo, ndaføyamba-qape me:veó.

⁷ Yaq zo vœezœté: Uni Eibleem-gi zi ndígu, ndi-unimanqatinat.

⁸ Mbumbukiam-qa Manqat, é-møndø-eín, av nqægo: Bawan vini-ak ti-unimanqatinim, yaq Mbumbukiam ndigu ndaføyamba mé:zæb. Yaq nakémbá, ndego Eibleem av gembøe-eín nqægo, “Qo mokho-te, no bawabawan ate ndigu, matev eqeieqei nõzø-matønumát.”

⁹ Eibleem Mbumbukiam, gè-unimanqatín, yaq ndego matev eqeieqei vømbo-matanam. Yaq nakémbá, gekha ezoqám ndigu, ndi-unimanqatinat, av Eibleem ge-unimanqatintam, Mbumbukiam ndigu matev eqeieqei zómataná.

¹⁰ Geté gekha ezoqám ndigu, Mozes-qa guguna manqat-te ndo:taza, Mbumbukiam-qa bøi-te ti-ndaføyamba-ez, ndigu møndø-soqóéz. Ti-te ndigu Mbumbukiam yaq-fia ndótá. Zapa ndógo, ezoqa kopo mbaín, ndego teqa manqat ate ndægo ndembopaev. Taqa yaq-te, Mbumbukiam-qa Manqat, av qane-peawáp nqægo: Gekha ezoqám ndigu, Mozes-qa guguna manqat ate ndægo paeveav ndigu, ti-te ndigu Mbumbukiam yaq-fia ndótá.

¹¹ Ndakin bavokho-qapé. Ezoqa kopømba mbaín, guguna manqat mokho-te, Mbumbukiam-qa bøi-te te-ndaføyamba-ev. Zapa ndógo, Mbumbukiam-qa Manqat, av qane-eín nqægo: Ezoqam ndógo tene-ndaføyamba-év, te-unimanqatintat. Yaq géyagét.

¹² Keliso toqo-unimanqatin o Mozes-qa guguna manqat toqombo-pavat, ndógo matev únime-vinivinimbá. Zapa ndógo, Mozes-qa guguna manqat paev mokho-te, ezoqa sa ndigu týagát, ndigu uni tímboepavat.

¹³ Ni bugukhokhof Mozes-qa guguna manqat, paev-qa zigoám. Geté kopømba mbaín. Yaq Mbumbukiam ni yaq-fia taev-qa nigoám, ta zapaya. Geté Keliso ni gènqovotán. Mbumbukiam niqa manqa-zapa-qa yaq-fia, te-te ndégo tenótá. Unimanqatín. Taqa yaq-te, Mbumbukiam-qa Manqat, av qane-peawáp nqægo, “Gekha ezoqám ndego, tae-te tetøkewat, te-te ndego, Mbumbukiam yaq-fia ndótá.”

¹⁴ Keliso nqanek matev tene-matanám ndógo: Matev eqeieqei ndógo, Mbumbukiam ge-ein, bawan vini-ak tezøgo, Keliso Yesu mokho-té qabenøø-fakhán. Mbumbukiam Eibleem, manqa mbusa av tembøevé. Yaq ni nqazi-unimanqatinat, Nqova Mbomambaqape bizi:ndafem, av Mbumbukiam manqa mbusa ge:ve.

Mbumbukiam Eibleem-te manqa mbusa é-møndøvé, yaq vdev, Mozes-qa guguna manqat qafakhan

¹⁵ Nófuap! Zo mõzøte-zøté. Ezoqa manqa tikopo-nem neka poev vø-unimanqatiním, yaq ezoqa nõme kopømba mbaín, tiqa manqat-te, manqat nõme to-awam o tiqa manqat vøngagimém. Yaq matev até kopó. Manqa mbusa ndógo, Mbumbukiam Eibleem-te geve, ezoqa kopømba mbaín, ti-enendem.

¹⁶ Ta manqa mbusa ndógo, Mbumbukiam Eibleem neka tege zeo-té genøvé. Mbumbukiam-qa Manqat einiáv av nqægo, manqa mbusa tegi zi-té genøvé, geté tege zeo kopo-té genøvé, Eibleem namba. Ngenek zeo, Kelisó.

¹⁷ Noqa manqa mokho nqánek: Mbumbukiam Eibleem namba, poev ge-unimanqatin, yaq viav 430-qa zita-te, Mozes-qa guguna manqat qafakhan, ta guguna manqat ndógo, kopømba mbaín, Mbumbukiam-qa manqa mbusa tønqawa, ibugukhokhof Eibleem-te geve. Ta manqa mbusa ndógo, oskia ndógoát.

¹⁸ Ni Mbumbukiam matev mbomømboma, amba Mozes-qa guguna manqat paev mokho-te teni-etoamin, yaq manqa mbusa ndógo, Eibleem-te geve, ambá khokhó. Geté Mbumbukiam Eibleem matev av gembøe-etoám, av manqa mbusa gembøeve. Yaq-mbá.

Mozes-qa guguna manqat-qa sasae, ndógo ibusa-ibusa nonqó

¹⁹ Av tægoat ndægo, ni tizi-unimanqatinim, ndógo gigiap-qapé, yaq gé, Mozes-qa guguna manqat, mokho gekhá? Mozes-qa guguna manqat, ndógo tønefakhán: Ni tabízi-qeivím, av nqægo, manqa-zapazapa ndógo, ni qazigoatun, únime-soqá, Mbumbukiam-qa bøi-te. Guguna manqat ndógo, enzol ezoqam Mozes gembo-etoam, sa ndógo tønégóát, atema Eibleem-ge zeo vømófkakhán, teqa yaq-te, Mbumbukiam manqa mbusa gembøeve. Guguna manqat, ni nginginam mokho-té qanøni-fakhán. Ngenek nginginam, Mozés.

²⁰ Geté Mbumbukiam Eibleem namba manqat gi:kopo-nem, ndógo nginginam mbaín. Mbumbukiam manqat ekezan mbo-eín.

²¹ Yaq gé, yaq Mozes-qa guguna manqat-a, yaq manqa mbusa ndógo, Mbumbukiam Eibleem-te geve, qaqae matev tógo? Av taoká. Zapa ndógo, Mozes-qa guguna manqat, ni amba khandi tøn-etoamin, yaq ni Mbumbukiam-qa bøi-te, ambá ndógo tizi-ndaføyambanén, teqa guguna manqat tizimbo-pavatin.

²² Geté Mbumbukiam-qa Manqat, av qane-eín nqægo: Ni ezoqa ewaqape, manqa-zapa-qa mokho-té qazu:gu, neka ni bazaføgakh mbaín, Mozes-qa guguna manqat tizimbo-pavat.

Yaq nakémbá, Mbumbukiam, ta khandi ndógo, taqa yaq-te ibugukhokhof manqa mbusa geve, ndígu tezò-etoám, ndígu Yesu Keliso ndi-unimanqatinat.

²³ Nqanek unimanqatin matev fakhaneav qagoam, ni Mozes-qa guguna manqat mokho-te, lõvønát zigoám, neka ande ndimbula ezoqam me vizí:goam. Geté unimanqatin matev gandovea, ni zífakhán.

²⁴ Ni guguna manqat-qa mokho-té qazu:goám. Yaq ni tètøpøtambám ndógo, atema Keliso vømøfakhan. Geté ndego gefakhan, yaq ni Mbumbukiam-qa bøi-te, nqánek qazí-ndaføyamba-én, ni Keliso tizi-unimanqatinat.

²⁵ Unimanqatin matev qafakhan, yaq ni ndakin Mozes-qa guguna manqat, sekemba tøpøtønateáv.

Ni mizi-Mbumbukiam-gi-nakheis-én, ni Keliso nqazi-unimanqatinat

²⁶ Zo ate ndøzøte:go, Keliso Yesu nqazo-unimanqatinat, zo mõzo-Mbumbukiam-gi-nakheis-éz.

²⁷ Zo ibøkha iz qazondapem, zo Keliso mokho-té qazotu:gu. Neka zo ndego andé ndabua me zøte-uzáp.

²⁸ Yaq nakémbá zo vinivinimba mbain, zo Zu ezoqam neka zo bawan vini-ak, neka zo ezoqa iz ndøzøgo neka zo iz mbain ndozogo, neka zo angana neka zo sakheis. Keliso Yesu mokho-te, zo kopó.

²⁹ Zo Keliso-qa mokho-te tozotugoat, zo Eibleem-gí zí. Yaq zo Eibleem-gi zi tozogoat, zo matev ndøzo-ndapém, taqa yaq-te, Mbumbukiam Eibleem manqa mbusa gembøeve.

4

¹ Zo mõzøte-zøté, gekha nakhasám ndego, vaev-te eve-qa gigiap ate ndægo to:kawaev, ndego khapelavøqase zua ndego, ndego andé khokho sasae ezoqam me me:gó, oskiá ndøgo, gigiap ate ndægo, teqa ndøgo.

² Yaq ndego ezoqam-qa mokho-té gunu:gu. Ndígu timbo-kewagét, atema ta khøuwa-te ndøgo, tege eve gezav, gigiap ate ndægo to:kawaev.

³ Até ní-a, ni Keliso unimanqatinavev qazigoam, ni andé nakheis me zi:goám, neka manqei-qape khafeap matev neka matavap mokho-té qazu:goám. Ni andé tigi khokho sasae ezoqam me zi:goám.

⁴ Geté, khøuwa egeieqei qandap, av Mbumbukiam gezav, ndego ekeza Yo ndokhofotáv, sævam-te vømøqan. Até ndegó-a, Mozes-qa guguna manqat mokho-té gunu:goám.

⁵ Ndego tenegeavún ndógo: Ezoqa génqovotáz, ndígu guguna manqat mokho-te gu:goam, yaq ni bizí-Mbumbukiam-gi-nakheis-en.

⁶ Ni Mbumbukiam-gi nakheis nqazigu, Mbumbukiam niqa mbøni-te, ekeza Yo-ge Nqova Mbomambaqape ndokhofotáv. Yaq ngenek ni mokho-te, Mbumbukiam "Tat" mbø-akhaematún.

⁷ Yaq nakémbá, zo ambá av nqægo, ande khokho sasae ezoqa me sekembá sozogó. Av taoká. Zo Mbumbukiam-gí nakhéis. Yaq zo Mbumbukiam yage egeieqei-qape zó-etoám, ndøgo ekeza nakheis nonqo ndemendewe.

Pol Galesia ezoqam gezø-fogim, ndígu guguna manqat-te nango givesez

⁸ Ibugukhokhof, zo Mbumbukiam zøtezteáv. Zo khape mbumbuk-qa mokho-té qazotu-goám, neka zo ande tigi khokho sasae ezoqam me vøzøtøgoam. Ezoqa ndígu mbumbuk zø-akhaematún. Geté ndígu uni mbumbuk-aním mbá.

⁹ Zo ndakin Mbumbukiam mõzøte-zøté. O, unimanqatin nqánek. Zo Mbumbukiam me-otév. Geté, av khané:go, zo khafeap matev-te neka khape mbumbuk-te nqawa ndozovesezet, ndígu bazaføgakh mbain ndígu neka kopømba mbain ndígu, zo tizøtøke? Gekha zapá, zo tiqa mokho-te nqawa gone-qa ndozogo, nqawa vozó-tigi-khokho-sasae-ezoqam-éz?

¹⁰ Zo khøuwa nøme, gigiap-qape zøteæzá, lõvøyak nøme-te neka viav-te. Yaq zo ndozomatavap, tozo-khatiwat, zo Mbumbukiam ndaføyamba me:æzá.

¹¹ No nõzø-fogøep zø. Andé noqa sasae ate ndægo khokho vøtégo, zo mokho-te bazaføgakh qæ-asazat.

¹² Nøfuap! No Zu ezoqám. Geté no ndakin ambá av nqægo, Mozes-qa guguna manqat mokho-te, ndaføyamba-qa nøgø, Mbumbukiam-qa bøi-te. No nqazø-pouwe. Zo noqa zøtéqevát, taqa yaq-te. Até nó-a, no andé zo me nøtegoám, no zo namba qategoam. Zo no-te mbøni vaev etopøteáv, atema ndakin.

¹³ Ta khøuwa-te ndøgo, no zo Mbumbukiam-qa Manqat ande qate-zømesimat, no enqoni nøvítát.

¹⁴ Geté oskiá ndøgo, noqa enqoni zo viniv qazø-etoam, zo no sanqambeáv neka qasi:veáv. Geté zo sòzo-khatombém. Unimanqatín. Zo no andé enzol ezoqam me o Yesu Keliso me zøte-khatombém.

¹⁵ Zo Mbumbukiam-qa Manqat ande qazøte-yogem, zo khanakhanakh kandambá qazon-dapem. No møtenøtén. Ta khøuwa-te ndøgo, zo kopømba tozogonin, zo ambá zøkeza bøi zokhawaín, no vozonø-etøomemin. Zapa ndøgo, zo kuku kandambá qazogoam no-te.

¹⁶ No zo unimanqatin manqat nqazø-manqate, yaq gè, no ta mokho-te ndøgo, møezø-qaqa-ezoqam-en?

¹⁷ Nandiv khokho nømendim ezoqam, ndigu gawáp zo-te. Geté ndigu ambá av nqægo, zo tøkeam-qa zøgø. Ndigu zo qatozoat-qa mba zøgø, no-te. Ndigu sa nqáneq qazøpoév, zo ti-te gawap tøzøgoat.

¹⁸ Gawap taqagoat, ndøgo qanimáv, matev eqeieqei-te taqagoat. Zo ambá oskia zøgonín, ambá ta-mba ndøgo, no zo namba tøtegoat.

¹⁹ Nogi nakhei mbomømboma! No viniv nangø qatøndapét zo zapaya, ate av-té, sævam viniv tundap, tui-ova, atema Keliso-qa matev zo mokho-te uni vømé-khouwëv.

²⁰ Noqa poev kandambaqape nqáneq: No ndakin zo-té qabanøgø. No amba zo namba tøtegonín, yaq no manqat ambá ndaføyamba nøzø-manqateín, kuku matev-us. Zapa ndøgo, no nqova ndafe kandambá, zoqa matev-qa yaq-te, neka nøzø-foføgeáp.

Sæla neka Hega, tiqa emanqat

²¹ Zo ezoqam, zo poev ndøzøgo, guguna manqat mokho-te tozotugoat, gè, zo mozøyogem, guguna manqat, gekha manqát ndø-ein?

²² Av qane-peawáp nqægo: Eibleem nakhei angana menás gimboqaz. Nøme ndego, tegu sasae sævam Hega-té gemøqán. Geté nøme ndego, ekeza zas-té gemøqán, Sæla.

²³ Tege yo, ndugu sasae sævam-te gemboqan, ndego ezoqam-qaq manqa vøovam-té genøqán. Geté, tege yo, tegu zas-te gemøqan, ndego ndøgo tenøqán, av Mbumbukiam manqa mbusa ge:ve.

²⁴ Nqaneq emanqat, yaya ni-eté. Nginik sakhei menas, andé poev menas me me:gø, Mbumbukiam ezoqa namba gi-unimanqatinim. Poev nøme, Sainai lolol-té ge-unimanqatín, Mozes-qa guguna manqat vøzø-etoam. Ta matev ndøgo, andé Hega me me:gø, ndugu khokho sasae sævam, Eibleem-ge nakhasa anganeam nøme gumboqan. Yaq ta guguna matev mokho-te, até ní-a, vizí-khokho-sasae-ezoqam-en.

²⁵ Ezoqa ndakin Zelusalem taon-ák, Mozes-qa guguna manqat ndimbopaev, ndigu andé khokho sasae ezoqam me me:gø, ate av-té, Hega nduigu, ndugu Sainai lolol guikhamas, Alebia manqei-te ndøgo.

²⁶ Geté ni Klisten ezoqam, ni ambá av nqægo, ande khokho sasae ezoqám. Zapa ndøgo, ni Zelusalem ndakinak taon-ák, ova nqo:go. Ndøgo andé nigü evø.

²⁷ Tuqa yaq-te, Mbumbukiam-qa Manqat, áv qane-peawáp nqægo,

“Qo khanakhanakh mbá qanegø,
qo sævam, nakheis mbain ndoqogo.

Qo khanakhanakh-us ndø-akhá,
qo nakheis qazøneav qagoam.

Zapa ndøgo, qo qakhapus mba nqoqoyage,

qo nakheis segeqá-goát. Kopoav-qapé.

Áv taoká, av sævam nømu nduigu, zivis-us ndugu.”

²⁸ Nøfuap! Nqáe! Mbumbukiam Eibleem-te manqa mbusa ndøvé, yaq Aezek vøqan. Yaq zo até kopø. Mbumbukiam manqa mbusa ndøvé, zo vozø-Mbumbukiam-gi-nakheis-ez.

²⁹ Ta khøuwa-te ndøgo, ndego Hega-ge yo, Ismael, ndego ezoqam-qa manqa vøovam-te geqan, Aezek, ndego Mbumbukiam-ge Nqova-qa poev-te geqan, soqaqape-té genø-aumám. Até ndakin-a, matev até kopø. Ndigu ezoqa nøme, zo guguna manqat paev-qa ndizøgo, ndigu zo soqaqape-té ginø-abét, zo Mbumbukiam-ge Nqova-te qazofakhaz.

³⁰ Geté Mbumbukiam-qa Manqat, áv khané-ein? Ndøgo áv qane-peawáp nqægo, “Nanduv khokho sasae sævam, vøkhofotáv, ekeza yo namba.” Zapa ndøgo, khokho sasae ezoqam-ge yo, kopømba mbain, zas-anim-ge yo namba, eve-qa gigiap te:kawaev.

³¹ Nøfuap! Yaq nakémbá, ni ambá av nqægo, andé khokho sasae sævam-gi nakheis, neka Mozes-qa guguna manqat mokho-té qazu:gü. Geté ni Eibleem-gu zas-anim-gí nakheis.

5

Keliso ni genqovotan

¹ Ni Keliso genqovotán, guguna manqat-qa mokho-te qazu:goam. Yaq ndakin ni nqanek nqovotónat matev-te, oskia tábizi:gu. Yaq nakémbá, zo fəgəfəgəgəkh ndəwaniáp, neka nango ndəvèséz, ta viniv-te ndəgo, ni ande khokho sasae ezoqam me qazi-eqatam.

² Nqáé! No Pol, nqazə-maŋqate. Zo ngusu qogəzat matev mokho-te, Mbumbukiam-qa bəi-te ndafəyamba-qa tozogoat, yaq matev ndəgo, Keliso zoqa gematanam, gezə-təkeák.

³ No nqawá qanəzə-éin: Gekha ezoqám ndego, ngusu qogəzat matev mokho-te, Mbumbukiam-qa bəi-te ndafəyamba gone-qa ndego, ndego Mozes-qa guguna manqat ate ndəgo bembopəev.

⁴ Zo gekha ezoqam, zo Mozes-qa guguna manqat paev mokho-te, Mbumbukiam-qa bəi-te ndafəyamba gone-qa ndozogo, zo mōzoqatáz, Keliso-te. Zo Mbumbukiam-qa kuku matev, zitá qazəte-wuəém.

⁵ Geté ni ezoqam, Mbumbukiam-ge Nqova Mbomambaqape mokho-te nqaziyage, ni tamba nqánek qazio-taná: Ni Mbumbukiam ndafəyamba nqánek genénəmb, ni Keliso tizi-unimanqatintat.

⁶ Zapa ndəgo, Keliso Yesu mokho-te, ndəgo gigiap-qapé mbá, ngusum e-má tiqambə-kepətəzəm, ó, kepətəzateav vəgoat. Geté gigiap-qape nqánek, Keliso tizi-unimanqatintat neka kuku matev vəniəoat.

⁷ Zo mbomambá sozongazém, Klisten matev-te. Yaq gé, zo matavap, gekha ezoqám zə-eneğim, unimanqatin manqat sekemba paeveav ndozogo.

⁸ Manqat ndəgo, ezoqa nəme zo ndezəmesim, ambá av nqəəgo, Mbumbukiam-tə qando-fakhaté, ndego zo gezə-akha. Av taoká.

⁹ Zo mōzəte-zətéz: Flawa poponəvem nonqo khapelavəqase, flawa-te toqotu-pomogim, yaq ate ndi:gu segé-popoéz. Yaq matev até kopó. Khokho nəmendim manqat khapelavəqase təgoat, yaq ndəgo segé-khouwév, ezoqa vətubám. Ezoqa kopoaév.

¹⁰ Geté no əv qate-unimanqatinát nqəəgo: Zo Mbumbukiam zətəké. Yaq zo tiqa matavap vini ndapeav təne:gó. Yaq gekha ezoqám ndego, zoqa matavap ndezə-eneğimit, ndego yaq-fia nqosəgeap betəndap.

¹¹ Nəfuap! Gəmbə-mataváp. No amba ezoqa təte-zəmesimín, av nqəəgo, ngusum ya bezəqogáz, yaq no Zu ezoqam soqaqape-te ambá géveemák. No ezoqa amba zəmesipəteav təgonin, Keliso-qa ləvəte mokho-te tikhandi:z, ndego tae mutui-te genanim, yaq no Zu ezoqam, qaqa ambá genəgonemák.

¹² No nqəematavap, ndigu ezoqam zo ngusu qogəzat-qa yaq-te matavap ndizə-eneğim, ndigu sá be-apét, até nqazi-a, bə-ovob.

¹³ Nəfuap! Zo Yesu nqovotəzat matev-té genəzə-akhá. Geté ndego ambá av nqəəgo, zo nqánek gene-nqovotáz, zo matev vinivinimba sa tozo-matənumit, av zəkeza ndəzəmbə-poev. Av taoká. Geté zo kuku matev bezəgə, yaqyaq-a, vəe-təkeam.

¹⁴ Zapa ndəgo, manqat qov ndəgo, Mozes-qa guguna manqat ate ndəgo ndəgutəve, nqánek: "Ezoqa nəme-te, kuku əv tabetaqambe:gə, av qakeza kha-te kuku ndaqambe:go."

¹⁵ Geté zo izuizu tozo-kefəngimat, neka kopəmba ande av səvakha gigiap ndi:gu, izu kha vəzəłəgət, zo aiyá qagə, andé vəzətə-khoumbám.

Nqova Mbomambaqape-qa matev neka kha-qa poev matev

¹⁶ No zo əv qazəmbé-éin nqəəgo: Zo Nqova Mbomambaqape-qa mokho-té qanuyagé, ndego zo bənəzəgim. Yaq zo manqa-zapazapa zəgoák, av zəkeza kha ndəmbəe-poev.

¹⁷ Kha-qa poev, Mbumbukiam-ge Nqova namba, gənəfeáp. Neka Mbumbukiam-ge Nqova, ezoqam-qa kha-qa poev namba ndé:nəfeáp. Qaqa ndəgə, yaqyaq-a. Yaq nakémbá, matev egeieqei ndəgo, gone-qa ndoqogo, kopəmba mbáin toqogo.

¹⁸ Geté zo Nqova Mbomambaqape tezəmbə-megetat, yaq ndəgo vini. Zo ndakin ambá av nqəəgo, Mozes-qa guguna manqat-qa mokho-te sekembá səzətu:gu.

¹⁹ Ni kha-qa poev mizi:nətén. Taqa poev nqánek: Mambə okho matəv, neka sakhei o angana qovesam matəv, neka gekha manqa-zapazapa nəme ndəgo, av nqəəgo.

²⁰ Neka kha-qa poev nəme nqánek: Tae khəwiap vizap matəv o mbumbuk akhayam matəv, neka manqa-sisi matəv, neka sanqambap matəv, neka manqa itumbam matəv, neka gigiap qovet matəv, neka qaqa matəv, neka qakeza kha eqawat matəv, neka qaqa matev.

²¹ Neka kha-qa poev nəme nqánek: Ova matəv neka ibəkha soqa izam matəv neka lou loge məqə matəv neka gekha matev soqəsoqa av nqəəgo nəme ndəgo. No nqawá qanəzə-éin,

av bugukhokhof qazømbe-manqatam: Gekha ezoqām ndigu, matev av nqægo ndimatanam, ndigu Mbumbukiam-qa Megeat Matev-te gemø-fakhazák.

²² Geté mokho ndøgo, Mbumbukiam-ge Nqova-te ndøndo-fakhate, nqáne: Kuku matēv, neka khanakhanakh matēv, neka sambi matēv, neka aiyaiyav matēv, neka tanøtanakh matēv, neka matev mbomømboma gone matēv, neka matev eqeieqei-te tøkenømbem matev, ²³ neka qakeza kha voat neka eqeieqei nøzøgim matev. Nqanek matev ate nqægo, guguna manqat kopo nqawateáv.

²⁴ Gekha ezoqām ndigu, Keliso Yesu-gi, ndigu ekeza kha-qa poev sekemba gembópavatók. Ndigu kha-qa poev, tae mutui-té ginø-tøkeém, poev soqøsoqa ate ndægo namba.

²⁵ Ni Nqova Mbomambaqape, khandi ndakinak gini-etoam, ni ndégo teabeni-nøzøgím.

²⁶ Ni bizi-khambuváp, neka yaqyaq-a qaqa biziløðzú, neka yaqyaq-a ova bizi-manqáté.

6

Qo gigiap ndøgo toqópeá, av qoqote-ogeakh

¹ Nøfuap! Zo mokho-te ezoqa nøme manqa-zapa tego, yaq zo ezoqa, Nqova Mbomambaqape nanduzumbu-gu, ndego gømbo-tøkeém. Kuku matev-ús. Geté zøkeza kha, gèqeiví. Soqáin ndøgo, teqa matev, até zø-a, manqa-zapa-te tø-itub.

² Zo yaqyaq-a, viniv eqawat-qa yaq-te, gètøkeám. Av tøzøtegoat ndægo, zo Keliso-qa guguna manqat o-mba zombøé-ndapát.

³ Gekha ezoqām ndego, ndematavap, av nqægo, ndego ezoqa nøme gèløvubām, geté ndego ezoqa kandambaqapē mbā, ndego ekeza kha gèmbøe-khavozumít.

⁴ Ezoqa ewaqape ekeza matev, yā begevewát. Eqeieqei tøgoat, yaq qo kopømbá, khanakhanákh. Geté kopømba mbáin, toqote-khambuvupat av nqægo, qoqa matev eqeieqei, geté ezoqa nøme-qa matev soqáin.

⁵ Zapa ndøgo, ezoqa ewaqape, ekeza viniv ndøzøgó, ndi-eqægeapet.

⁶ Gekha ezoqām ndigu, Manqat Mbomambaqape ndi-upøgim, ndigu yā bembo-tøkeé, ndego nde-zømesim, gigiap qaniqanimav-te.

⁷ Zo zøkeza kha mbøe-khavozám, av nqægo, Mbumbukiam zimbøe-khavozømēm. Ezoqa kopømba mbáin, Mbumbukiam tembøe-khavozam. Gømbo-mataváp. Gekha gigiap ndøgo, toqo-ogeakh, qo ndøgo toqópeá.

⁸ Qo manqa-zapazapa, ande gigiap soqøsoqa me toqo-ogeakh, yaq ngi:wat matev qotøndé-pe:tát. Geté Nqova Mbomambaqape toqombo-pavat neka matev eqeieqei toqo-matønumat, kopømba ande av avøe gigiap eqeieqei me toqote-ogeakh, yaq qo khandi miavmiav qotøndé-pe:tát.

⁹ Yaq nakémbá, ni matev eqeieqei matanam-qa yaq-te, bini-ewèzát. Zapa ndøgo, khøuva eqeieqei-te, ni avøe gigiap eqeieqei-qape zindupeá, ni yovitav tøgoat.

¹⁰ Yaq nakémbá, gekha khøuwā ndøgo, ni kopømba tøgoat, ezoqa nøme matev mbomømboma tizizø-matønumat, ni sá bizizø-matanám. Bugukhokhof matev mbomømboma, ndigu tizizø-matanám, ndigu ni namba Keliso nqazi-unimanqatinat.

Gigiap-qape nqáne, Mbumbukiam khandi ndakinak gini-etoam

¹¹ No nqanek manqat-qase, nøkeza zendá qate-peaomít. Zøtéqeiým! Taqa peawap kandakandá.

¹² Ndigu ezoqam, zo ngusu qogøzat-qa yaq-te nditøpøtøzat, ndigu Zu ezoqam-te, iz kandakanda ndape-qa mba ndøgó. Ndigu sa tinigoatún ndøgo: Soqáin ndøgo, ezoqa soqaqape-te ti-ab, ndigu ezoqa Keliso-qa yaq-te ti:zømesimat, ndego tae mutui-te gitøkewem.

¹³ Ndigu ekezan, Mozes-qa guguna manqat pøpøvumáv, oskiá ndøgo, ngusum ndizø-qogøzat. Geté ndigu zo ngusu qogøzat-qa tizømbigú ndøgo: Tiabiti-khambuváp, av nqægo: Zo tiqa manqat o-mba zotondapé, taqa yaq-te.

¹⁴ Geté no nikeza Evezøza Yesu Keliso mba noté-khambuvupát, ndego ni zapaya tae mutui-te genanim. Te mokho-te, manqei-qape gigiap neka matev, møndønaním, no-te. Neka no nøkezan, manqei-qape matev-te, vøtø-nanim.

¹⁵ Ndøgo gigiap-qapē mbá, ngusum e-má tiqambø-kepøtøzēm, ó, kepøtøzateav vøgoat. Geté gigiap-qape nqáne, Mbumbukiam khandi ndakinak geqa-etoam.

¹⁶ Gekha ezoqām ndigu, nqanek manqat ndimbopaev, Mbumbukiam-qa sambi matev neka tanakh matev ndøgoát, ti namba. Ndigu ezoqam, unimanqatin Mbumbukiam-gí Izrael ezoqám.

¹⁷ Noqa vaev manqat nqáne: No ezoqa viniv nøme mba benømbòvė. Zapa ndøgo, no nqama ee nqanøgó, no ezoqa gizumbam, no Yesu-qa sasae nqægo.

¹⁸ Nogi Kliten nõfuap. Nigi Evezøza Yesu Keliso-qa kuku matev ndøgoát, zo namba. Amén. Nqanek manqat unimanqatín.

Efesus

Pol-qa pepa, Klisten bawan ezoqam-te, ndigu Efesus taon-te giyagam

Megeat Manqat-qase

Nqaneq pepa, Pol Efesus taon Klisten bawan ezoqam-té genø-peawám. Ta khøuwa-te ndøgo, Pol nqaneq pepa gepeawam, ndego Lom taon-té geyagám. Ndimbula mokho-té gunu:goám. Gaman ezoqam, ndego ta zapaya ndøgo tini-møvøinám, ndego ezoqa Yesu-qa yaq-te ge:zømesimam. Pol nqaneq pepa, Tikikus mbo-etoám, yaq ngenek Efesus taon-te vøndap.

Nqaneq pepa, ndigu Klisten ezoqam, Efesus taon-te giyagam, bètøkhæ-geveømém, yaq taqa zita-te, ndigu Klisten ezoqa nøme, taon vinivinimba nøme-te giyageapam, bezø-etoam, yaq até ndigú-a, bēgeveømém. Efesus taon ndøgo, kandambaqapé. Ta manqei-te ndøgo tøgó, ndakin khøuwa Teki (*Turkey*) ndimbo-akhayam. Ta khøuwa-te ndøgo, Efesus taon-te ndøgo, bisnis kandakanda ndøgoám, neka ndugu khape mbumbukiam Atemis, tuqa khoev kandambaqape vøgoam.

Klisten ezoqam ndigu, Efesus taon-te giyagam, nøme kopokopo ndigu, Zu ezoqám. Geté ezoqa kopoáv, ndigu bawan vini-ák. Pol nqaneq pepa mokho-te, nginik Klisten ezoqam, av gezømbe-peawám nqægo: Ezoqa ewaqape ndigu, ndi-unimanqatinat, ndigu Keliso mokho-te, kopó. Neka nøme nqáneq: Ni Klisten bawan ezoqam, ni Keliso-qa khá, neka ndego nigí kawá. Neka ezoqa ndigu, ndi-unimanqatinat, ndigu andé khoév. Ta khoev-qa mui-uk, Kelisó. Neka nøme nqáneq: Ni Klisten bawan ezoqam, andé Keliso-gú sævam.

¹ No Pól, nqaneq pepa nqæpeaomit. No Keliso Yesu-gé u-aném. No nqaneq sasae nqægot, ndøgo Mbumbukiam-qa poév.

Nqaneq pepa zo-té qatø-peaomit, zo Mbumbukiam-gi ezoqam, Efesus taon-te nandozo-yage, zo Keliso Yesu uni ndøzømbøe-paev.

² Mbumbukiam, nigí Tat, neka Yesu Keliso, nigí Evezøza, tiqa kuku matev neka sambí matev, ndøgoát zo-te.

Matev mbomømboma, Mbumbukiam ni Yesu mokho-te gini-etoam

³ Ni Mbumbukiam-qa iz, zí-eqatát, ndego nigí Evezøza Yesu Keliso-ge Mbumbukiam neka Eve. Keliso mokho-te, ndego ni matev mbomømboma ate ndægo ni-etoám, ndøgo yan-te ndønø-okho, niqa Klisten matev tøke nonqo.

⁴ Mbumbukiam manqei-qape, okhokho-té genø-khakheinám. Yesu Keliso mokho-te, ndego ni é-møndø-vevendám. Ni tegí ezoqam zigoát, neka teqa bøi-te ndaføyamba neka manqa-zapa-yav vizigoát. Mbumbukiam kuku matev, é-møndømbøe-goám ni-te.

⁵ Yaq ndego é-møndæpøoa, ni gé-uponó, neka Yesu Keliso mokho-te, tegí nakheis vizigoát. Nqaneq Mbumbukiam-qa poev qanimav-qapé.

⁶ Ta mokho-te ndøgo, Mbumbukiam-qa iz bete-eqawát. Teqa kuku matev qanimav-qapé, ni-te. Yaq-mbá segeni-etoám, te mokho-te ndego, ndembøe-khafuat.

⁷ Keliso-qa kouk mokho-te ndøgo, qawa, ni gènqovotán, neka niqa manqa-zapazapa vømbøe-navøem. Mbumbukiam-qa kuku matev, khæpe mbøe-khouwév,

⁸ ni gini-etoam.

Teqa matavap loloakh neka teqa otevat kandambaqape-te,

⁹ Mbumbukiam matev av tenegó, av bugukhokhof matavap ge:ve. Yaq matev ndøgo, ibugukhokhof khonoam-te qagoam, matev ate ndægo, Keliso mokho-te tematanam, ni vøenømand.

¹⁰ Mbumbukiam-qa matavap, khonoam-te qagoam, nqáneq: Uni khøuwa-in timø-khantaz, ndego gigiap ate nqægo gekhakheinam, yan-te nqo-go neka manqei-qape-te nqago, segézipám. Yaq kawa kopo mé:goát. Kawa sa ndégo, tégoát, Keliso.

¹¹ Te mokho-te, ni Mbumbukiam tene-vevendám ndøgo: Ni tegé ezoqam zigoát, ate av-té, av ndego bugukhokhof ge:pøoa. Zapa ndøgo, gekha matavap neka poév ndøgo, Mbumbukiam ndømbogo, ndego segé-matanám neka matev segéfakhán.

¹² Mbumbukiam tene-matanám ndøgo: Ni bugukhokhof ezoqam mokho-te, ni Keliso-te mba qeitø-tambat, Mbumbukiam-qa iz bete-eqawát.

¹³ Yaq até zó-a, vozø-Keliso-gi-ezoqam-ez, zo unimanqatin manqat qazoyogem, ndøgo Manqat Mbomambaqape, zoqa khandi-qa yaq-te. Yaq zo Keliso qazo-unimanqatinim,

Mbumbukiam mbusa ndømpá, zo-te, av nqægo, zo tegí. Ta mbusa ndøgo, Nqova Mbomambaqapé. Ndégo, Mbumbukiam manqa mbusa ge:ve, tendo-khofotav.

¹⁴ Ngenek Nqova Mbomambaqape, andé khakhatáp, av nqægo, vaev khøuwa-te, ni matev ate ndægo ndizimø-ndapém, av bugukhokhof manqat ge-ein, ta khøuwa-te ndøgo, ndego ni uni te:khatomb, ni Mbumbukiam-gi ezoqam. Yaq Mbumbukiam-qá iz bete-eqawát.

Pol-qa ike manqat neka guliguli manqat, Efesus ezoqam-qa yaq-te

¹⁵ No ande qate-ewag av nqægo, zo Evezøza Yesu qazo-unimanqatinim neka zo Mbumbukiam-gi ezoqam-te ate ndi:gu kuku ndøzøgo,

¹⁶ yaq no Mbumbukiam-te ike manqat oskia nombom-manqaté, zoqa yaq-te. No zo oskia nøzø-mataváp, noqa guliguli manqat-te.

¹⁷ No äv qate-guligulimatún nqægo: Nigi Evezøza Yesu Keliso-ge Mbumbukiam, ndego nigi Tat bazaføgakh-qape, yan-te ngo:yage, zo Nqova Mbomambaqape bezø-etoám. Yaq ngenek zo matavap loloakh bezømbè-etoam neka Mbumbukiam-qa yaq-te bezømbè-vevezam, yaq zo Mbumbukiam uni vøezøtez.

¹⁸ Neka no äv qate-guligulimatún nqægo: Zoqa matavap tábezømbe-mboqóé. Yaq zo vøzøté-zøté, gekha matev mbomømbomā ndøgo, ni te-te nqazio-tana, ndego tini-etoam. Mbumbukiam zo tegi ezoqam, matev kandakanda mbomømboma kopovap-qapé tezø-etoam. Ndego zo ta zapaya ndøgo tezømbè-akhá.

¹⁹ Neka zo teqa bazaføgakh-qape tønèzøté, ni-te nqøu-sasaeat, ni ndego nqazi-unimanqatinat. Nqanek bazaføgakh, bazaføgakh nøme ate ndægo, ùnime-løvúám. Nqanek bazaføgakh, ni-te nqøu-sasaeat, até kopó, av bazaføgakh ndægo,

²⁰ Mbumbukiam Keliso løvøte-te ge:khandi:v neka ekeza nakeamo zenda-te, yan manqei-te nqo:go, qonam nonqo vømbø-etoam.

²¹ Yaq Keliso uni ova-in gono:gó. Ndego ezoqa nekā nqova, tigi megetapak neka vesøtapak, neka ndigu bazaføgakh-us ndigu neka kawakawa-za neka iz-akhayapak ate ndi:gu, ùnime-løvubám. Ta-mbá mbá, ndakin nqaziyage. Geté até ndøgó-a, megemege-te yage ndo:go.

²² Mbumbukiam matev ate ndægo, teqá zenda tokhotapak mokho-té genøvé, neka ni Klisten bawan ezoqam, kawa ndégo tinivé, matev ate ndægo, teqa mokho-te betú:goat.

²³ Ni Klisten bawan ezoqam, ni Keliso-qá khá. Keliso, ndego manqei-qape-te ate nqægo, gigiap ate ndægo mokho-te ndøugu, ndego Klisten bawan ezoqam mokho-té gunu:yagé, kha ndèzø-tønøyám.

2

Mbumbukiam tanakh ginigu

Yesu Keliso mokho-te khandi gini-etoam

¹ Zo bugukhokhof Mbumbukiam-qa manqat qazo-sanqawam neka manqa-zapazapa qazo-matønnumam, zo pakhaezat zogoám.

² Ta khøuwa-te ndøgo, zo manqei-qape-qá matev soqøsoqa zombopavám, neka nqova soqøsoqa, ndigu nqanek manqei-qape-te ngiyage, tigi kawa-qa manqat o-mba vozombø-ndapam. Ngenek ndégo, ezoqam-qa mokho-te ndu:sasaeat, ndigu Mbumbukiam-qa manqat ndisanqawe.

³ Até ní-a, ni ezoqa ewaqape, bugukhokhof äv tizi:yagám. Ni nikeza kha-qa poev, sizimbo-takát, ndøgo ni qa-itumbat. Gekha matev neka matavap soqøsoqā ndøgo, ni qazimbo-matøvememín, ni sizigonemín. Ni até kopó, av ndigu ezoqam ndi:gu. Até ní-a, ni Mbumbukiam-qa qaqa ndizi-qeivimín.

⁴ Geté Mbumbukiam, tanakh khåpe mbøe-khouwév ni-te. Zapa ndøgo, teqa kuku matev kandambá.

⁵ Ni manqa-zapazapa-te qazu:goam, ni pakhaenat zigoám. Geté Mbumbukiam, Yesu Keliso mokho-te, ni møndø-khandi:n. Unimanqatin. Zo teqa kuku matev-té qazøte-khandi:z.

⁶ Mbumbukiam ni Keliso namba ge:khandi:n, ndego ni te namba qonam nonqo ni-etoám, yan manqei-te nqo:go. Keliso Yesu mokho-té genøni-etoám.

⁷ Ndego tenegó ndøgo: Khøuwa ate ti:goat, megemege-te ndo:go, ezoqa äv tiabiti-qeiví: Teqa kuku matev, kandamba tantáv. Ndøgo gëløvuám, ezoqa ewaqape-qa kuku matev. Unimanqatin. Teqa kuku matev, kandamba tantáv ni-te, ndego ni Keliso Yesu mokho-te gi:nømand.

⁸ Zo Mbumbukiam-qá kuku matev-té qazøte-khandí:z, zo Yesu qazo-unimanqatinim. Zo ambá av nqægo, zøkeza matev matanam mokho-té qazøte-khandí:z. Av taoká. Ndego zo khandi, yaq-mbá segezø-etoám.

⁹ Zo ambá av nqægo, sasae-qape zøte-khanøzēm. Yaq nakémbá, ezoqa kopømba mbaín, ti:khambuvupat.

¹⁰ Zapa ndøgo, ni Mbumbukiam ndøkhakheinømbém, av ndakin nqazi-gu. Ndego ni Keliso Yesu mokho-te, tene-khakheinømbém ndøgo: Ni matev eqeieqei zígoát, ta matev eqeieqei ndøgo, Mbumbukiam ni gone nonqo gekhakheinam.

Yesu mokho-te, ni kopó

¹¹ Zo gèmbø-mataváp, zo bawan vini-ak: Zo bugukhokhof, bavokho-ak zogoám. Neka Zu ezoqam, ndigu ngusum giqogavatun, zo ngusu qogøzatat ezoqam zø-akhaemám, neka khokho ezoqam vøezæbam. (Geté nqanek ngusu qogøzat matev, ezoqa ndømatønumatún.)

¹² Ta khøwua-te ndøgo, zo Keliso mbaín. Izlael ezoqam-te, zo bavokho-ak zogoám. Zo ambá av nqægo, Zu ezoqam zogoám, Mbumbukiam geveataz. Yaq zo Mbumbukiam-qa poev mokho-te yageáv, ndego Izlael namba gi-unimanqatintam. Zo Mbumbukiam zøtezateáv neka te-te tabeáv, nqanek manqei-qape-te.

¹³ Geté ndakin, zo Keliso Yesu mokho-té qazotu-yagé. Zo ezoqam, bugukhokhof qambaqape qazogoam, zo ndakin Keliso-qa kouk mokho-te, avønin qazøtøndo-fakház.

¹⁴ Ngenek Keliso, sambi matev nindapavún. Zu bawan-ak neka bawan vini-ak, ndego tetøkunú, ni bawan vønikipo. Sinøndakha ndigu, gu-wabam, ni qaqatønotam, ndego gènqaozó. Ekeza khá gene-nqaozó, neka qaqa matev, yaqyaq-a qanambu-goam, vø-evøzam.

¹⁵ Mozes-qa guguna manqat, ndego møndø-sisizám, matev ate ndægo, ezoqa gi-zømesimatun. Ndego tenegó ndøgo: Ekeza kha mokho-te, niqa bawan menas tabetetøkúá, ni bizí-bawan-kopo-en, neka sambi binígu.

¹⁶ Yesu tae mutuí-te genanim, ndego qaqa matev gèkhoutáv, ni yaqyaq-a qanambu-goam. Ni bawan menas qanigoam, ndego sège-tøkunú, ni vizí-bawan-kopo-en, neka ni Mbumbukiam namba vøe-tøkunu.

¹⁷ Yesu nqanek manqei-qape-te gegeavun, ndego sambi manqat namba me:geavún, ti-te ndigu, avønin ndimbogo, Zu bawan-ak, neka até zo-té-a, zo bawan vini-ak, qambaqape ndozotøndogo.

¹⁸ Unimanqatín. Yesu mokho-te, ni Zu bawan-ak neká zo bawan vini-ak, kopømbaqapé, Mbumbukiam-ge Nqova kopo mokho-te, Tat-qá avønin-té qazinø-niáv.

¹⁹ Yaq nakémbá, zo ndakin ambá av nqægo, manqei vini-ak neka bavokho-ak. Geté até zó-a, mōzo-mo-manqei-anim-éz, Mbumbukiam-gi bawan namba, ndigu Zu ezoqam, neka até zó-a, vozø-Mbumbukiam-gi-ezoqam-ez.

²⁰ Zo andé khoév. Ta khoev ndøgo, Mbumbukiam ndøwevét. Uk ndøgo ge-asaz, Keliso-gí u-aním neka Mbumbukiam-gí manqa vevezam ezoqám. Yaq Keliso Yesu ekezan, ndego mui-úk.

²¹ Khoev ate ndægo, ngéneq gegeawát, ndæføgakhat. Neka Evezøza mokho-te, nqanek khoev sège-khouewvét. Yaq gemø-Mbumbukiam-qá-khoév.

²² Keliso mokho-te, até zó-a, søzøtumú-Mbumbukiam-qá-khoev-éz, ezoqa nøme namba, ndego ndewevet. Yaq tege Nqova Mbomambaqape, nqanek khoev mokho-té gunú:goát.

3

Pol-qa sasae, bawan vini-ak-te gego

¹ Yaq nakémbá, no Pol, no zo bawan vini-ak, Mbumbukiam-qa Manqat Keliso Yesu-qa yaq-te nqate-zømesim, yaq ta zapaya ndimbula mokho-te nqatu-gu, nõgulikulimatún, zoqa yaq-te.

² Zo ábozo-yogém ndøgo, Mbumbukiam nqanek sasae genø-etoam, zo Manqat Mbomambaqape tøte-zømesimat, teqa kuku matev-qa yaq-te.

³ Matavap ndøgo, khonoam-te qagoam, Mbumbukiam møndøveáz, no vøenømand. No bugukhokhof elavøqase mðezø-peawám, taqa yaq-te.

⁴ Yaq zo nqanek manqat tozo-geveømem, zo ndøzøte-zøté:z, no nøtenat nqanøgó, Keliso-qa yaq-te, ndøgo bugukhokhof khonoam-te qagoam.

2:9 2:9 1 Ko 1:29-31; 2 Tim 1:9 2:10 2:10 Tait 2:14 2:12 2:12 Kol 1:21; Lom 9:4 2:13 2:13 Kol 1:20 2:14
2:14 1 Ko 12:13 2:15 2:15 Kol 2:14 2:16 2:16 Kol 1:20, 22 2:17 2:17 Isa 57:19 2:19 2:19 Ef 3:6 2:20 2:20
1 Ko 3:11 2:21 2:21 1 Ko 3:16 2:22 2:22 1 Pita 2:5 3:1 3:1 Filip 1:7, 13 3:2 3:2 Kol 1:25 3:3 3:3 Ef 1:9-10;
Kol 1:26

⁵ Ibugukhokhof, ezoqa yage gimønøzumavun, zøtezateáv, taqa yaq-te. Geté ndakin, Mbumbukiam tege Nqova mokho-te, tegi u-anim neka manqa vevezam ezoqam, møndøzø-veáz.

⁶ Matev, khonoam-te qagoam, nqáneq: Mbumbukiam-qa Manqat Mbomambaqape mokho-te, bawan vini-ak, ndakin møndø-bawan-kopo-éz, Izlael ezoqam namba, neka vø-kha-kopo-ez. Yaq Keliso Yesu mokho-te, até bawan vini-ák-a, Mbumbukiam-qa matev mbomømboma ndø-upøgimít, av Mbumbukiam Zu ezoqam-te manqa mbusa ge:ve.

⁷ Mbumbukiam kuku mbogoám no-te. Yaq teqa bazaføgakh mokho-te, no mùtumu-Manqat-Mbomambaqape-gé-sasae-ezoqam-én.

⁸ Mbumbukiam-gi ezoqa nøme ate ndi:gu, no møndø-løvumbumím. Geté no Mbumbukiam teqa kuku matev mokho-te, tene-veatán ndøgo: Bawan vini-ak, Manqat Mbomambaqape nøté-zømesimát, teqa matev mbomømboma-qa yaq-te, ndøgo ni Keliso mokho-te gini-etoam. Ta matev mbomømboma ndøgo, kopømba mbaín tizi-geveømem. Khàpumu-khouév.

⁹ Mbumbukiam, ndego manqei-qape neka gigiap ate nqægo gekhakheinan, no sasae nqáneq genø-etoám: No teqa matavap ndøgo, ibugukhokhof ekeza mokho-te qakhonawam, ezoqa yage gimønøzumavun, ezoqa ewaqape nøzømbé-ovøemát.

¹⁰ Mbumbukiam tene-matanám ndøgo: Klisten bawan ezoqam mokho-te, ndego ndakin ekeza matavap loloakh vinivinimba, nqova-gi kawakawa-za neka iz-akhayapak mé:zomás, ndigu ova ngo:yage.

¹¹ Matev ndøgo, Mbumbukiam nupøkhan mba gepøoa, ndego møndø-matanám. Keliso Yesu-qá mokho-té genøgó, ndego nigí Evezøza.

¹² Te mokho-te, ni ezoqa nqazi-unimanqatinat, kopømbaqapé, Mbumbukiam-té qazinø-okhoát. Kha føgakh-mbá neka møe mbain.

¹³ Yaq nakémbá, zo mbøni bezøváv, noqa yage føgakh-qape-qa yaq-te, ndøgo zo zapaya qanøfakhan. Zapa ndøgo, ndøgo zoqá tøke nonqó. Ta mokho-te ndøgo, zo yage eqeieqei-qape zøtéqeivím.

Yesu Keliso-qa kuku matev ni-te

¹⁴ Yaq nakémbá, no Tat-qa megemege-te, katuk nomøkuiám, neka teqa iz nqæ-ēqāwát.

¹⁵ Bawabawan ate ndægo, yan-te nqo:go neka manqei-qape-te nqago, zapa ndégo.

¹⁶ Mbumbukiam, ndego matev kandakanda mbomømboma kopoav-qapé, niqa tøke nonqo. Yaq nakémbá, no áv qambøe-vi:matún nqægo: Ndego zo tege Nqova Mbomambaqape-qa mokho-te, bazaføgakh bezø-etoám. Yaq zo bazaføgakh-us zógoát, zoqa mokho-te.

¹⁷ Yaq Keliso, zoqa unimanqatin matev mokho-te, zoqa mbøni-te betü:yage. Yaq zo matev ate ndægo, kuku matev-us vøgo. Yaq zo ande tae me ndægo, lu manqei pakoa-te qamø-mbuvøem, føgøføgakh zówaniapát.

¹⁸ Yaq zo Mbumbukiam-gi ezoqam ate ndi:gu nøme namba, tønnezøté, av nqægo: Keliso-qa kuku matev-qape, ni-te ndømbogo, sà tønømá. Taqa vøndæv neka taqa sekeat neka taqa eqæv neka taqa igian, kandambá tantáv.

¹⁹ Unimanqatin. Ni manqei-qape ezoqam, ni kopømba mbaín, teqa kuku matev ate ndægo uni tizi:nøten. Geté no Mbumbukiam-te, áv qate-vi:matún nqægo: Zo Keliso-qa kuku matev tønnezøté. Yaq Mbumbukiam-qa matev mbomambaqape, ekezan-te ndøugu, até zó-a, ùni tabezømbe-tøtvøyám, zo mokho-te.

²⁰ Mbumbukiam-qa bazaføgakh, kandamba tantáv, ni mokho-te nqøu-sasaeat. Gekha viam manqát ndøgo, ni te-te nqanigu, neka gekha mataváp ndøgo, nqazi-matavap, teqa tøke kopømbaqapé, unimé:løvuaím.

²¹ Teqa iz, bèto-eqawát, Klisten bawan ezoqam mokho-te. Ta zapaya ndøgo, ndego Keliso Yesu mokho-te gematanam, teqa iz miavmiav be-eqawát, atema ezoqa ewaqape yage vømønøzumít.

Amén. Nqanek manqat unimanqatin.

4

Ni Klisten ezoqam ate nqazi:gu, ni Keliso-qá khá

¹ No Evezøza-qa sasae zapaya, ndimbula mokho-te nqatu:gu, no nqazø-pouwe: Zo Mbumbukiam gezøndo-akha, tegi ezoqam tozogoat, zo matev eqeieqei-té qayageáp.

² Zo zøkeza iz ndø-eqāwát. Geté zo aiyaiyav matev-té qayageáp, ezoqa nøme namba, neka zo mbøni nqosøgeap nakha-nakhamas-te ndø-upøgím. Neka kuku matev até

bezógó yaqyaq-a. Ezoqa matev soqósoqa timatónumat zo-te, zo matev nakhamas-te ndó-qavónámát.

³ Zo Nqova Mbomambaqape mokho-te qazo-kopo-ez, yaq zo bazafógakh ndó-asózú. Ta sambi matev-te ndógo, ezoqa ndótókuzuat, até vóyagéáp.

⁴ Ni Mbumbukiam-gi ezoqam, ni kha kopó. Neka Nqova Mbomambaqape kopo me-gó. Neka até matev kopo me-gó, zo ndozoto-taza, tozondapem, ma Mbumbukiam gezómbe-akha.

⁵ Neka Evezóza kopo me-gó. Neka unimanqatin matev kopo me-gó. Até ibókha iz upógim matév-a, kopo me-gó.

⁶ Até Mbumbukiam-a, kopo me-gó, ndego ezoqa ewaqape-ge Tat. Ezoqa ewaqape, ndégo tezómbo-kawaevát. Neka ezoqa ewaqape mokho-te, ndégo tunu-sasaeát. Neka ndego ezoqa ewaqape mokho-té gunu-gú.

⁷ Ni ezoqa kopokopo ate nqazi-gu, Keliso teqa kuku matev mokho-te, matev vinivinimba ni-etoám, av ekezan qambóe-póovam.

⁸ Keliso ni matev ndini-etoam, taqa yaq-te Mbumbukiam-qa Manqat, áv qane-eín nqáego: “Uni ova-in nqo-go geqavig, ndego pingim-ak ndókhatób, namba gi-qavig.

Yaq ndego ekeza ezoqam, khanakhanakh matev zó-etoám.”

⁹ Nqanek manqat qa-ein, av nqáego, “ndego geqavig,” ndógo ni áv qani-nómendím nqáego: Keliso bugukhokhof, nqanek manqei-qape-té gendovís.

¹⁰ Ndego ezoqam, ibugukhokhof gendovís, ezoqam ndégo, uni ova-in nqo-go geqavig, neka yan uni vóe-lóvuam. Ndego teneqavíg ndógo: Gigiap ate ndáego, yan-te nqo-go neka manqei-qape-te nqago, tábete-tónóyám.

¹¹ Yaq ndego ni Klisten bawan, sasae ezoqam ni-etoám. Nóme tegi u-aním ndógoát, neka nóme tegi manqa vevezam ezoqam vógoát. Neka ezoqa nóme ndígu, ezoqa nóme Keliso-te yozoat-qa ndígu. Neka nóme ndígu, Mbumbukiam-gi ezoqam ndizó-keoge. Neka nóme ndígu, ezoqa Mbumbukiam-qa Manqat ndi:zómesim.

¹² Keliso nginik ezoqam, ni Klisten bawan tóke nonqo ni-etoám. Yaq ni Mbumbukiam-gi ezoqam, teqa sasae egeieqei bizi-gú, neka Keliso-qa kha beté-bazafógakh-us.

¹³ Tiqa sasae, sà bemá, atema ni ate nqazi-gu, niqa unimanqatin-te neka niqa nótenat-te, Mbumbukiam-ge Yo-qa yaq-te, bizimí-kopo-en, neka Klisten matev-te bizimí-findam neka ande av Keliso ekezan ndego, bizimí-kopómba-en.

¹⁴ Yaq ni ande av nakhei nqonqon ndi-gu, neka ande av khagua ndáego, khamóe ndóngetóyam, neka ande av gagayag ndáego, khamóe ndópógim, sekembá zigoák, nómendim matev vinivinimba tóni-fakhanumat. Yaq ni ezoqa manqa enaq neka khavozam manqat tini-manqatat, ni tiqa khokho nómendim manqat zimómbó-paevemák, ndógo niqa unimanqatin matev ngi:wat-qa ndógo.

¹⁵ Ni unimanqatin manqat mba bizi-manqaté. Kuku matev-ús. Neka niqa matev-te ate ndáego bizifindam, neka ande av Keliso ndego, bizimí-kopómba-en, ndego nigí kawa.

¹⁶ Ni Klisten ezoqam, ni teqa kha nqazigu, ndégo tegeageáp, ta kha vinivinimba ndógo, nqabunuzupit neka kha kinik-te ndógeageapet. Yaq ni egeieqei tiziyagat, ande av kha ndæbunuzupit, sasae vinivinimba egeieqei ndómatanam, neka ni kuku tónigoat, yaq Keliso-qa kha segé-khouwév, bazafógakh-ús.

Yage ndakinak-qa yaq-te Yesu mokho-te

¹⁷ Yaq nakémbá, no Evezóza-qa iz-te nqazó-pouwe: Zo yage sekemba ndónápét, av bavokho ezoqam ndi-gu, ndigu Mbumbukiam zótezateav ndigu. Tiqa matavap, gènokhombáp.

¹⁸ Bóivun-té qagó. Ndigu gèqatáz, khandi-te ndógo, Mbumbukiam ezoqa ndezó-etoam. Neka ndigu mokho ndapeáv. Zapa ndógo, tiqa mbóni gètokeám.

¹⁹ Ndigu mivi matev mbaín. Ndigu ekeza kha, manqa-zapazapa-té ginó-nqonqotóvém. Neka ndigu matev soqósoqa vinivinimba móqæ mba zómbeyét.

²⁰ Geté zótezat ndógo, zo Keliso-te qazondapem, vini!

²¹ Zo mózoyogém, teqa yaq-te, neka zo te mokho-te nqazoyage, zo unimanqatin manqat, móndæ-zómesimám, ndógo Yesu mokho-te ndógu.

²² Ta unimanqatin manqat, nqáneq: Zoqa awenege yage matev, ndógo taqa poev matev soqósoqa mokho-te zo qatubam neka soqaqape-te vó-itubam, vókhfoé.

²³ Yaq Nqova Mbomambaqape-qa mokho-te, zoqa matavap bezó-ndakinak.

²⁴ Neka kopømba ande av ndabua ndakinak tøzøte-uzam, zo yage ndakinak zøndapém, ta yage ndakinak ndøgo, Mbumbukiam gekhakheinam. Yaq zo matev egeieqei-té neka unimanqatin-té qazóyagát, av Mbumbukiam ndømbøe-poev.

²⁵ Yaq nakémbá, ni yaqyaq-a meakha manqat manqate bizi-ivøvém. Geté unimanqatin manqat mba bizi-manqaté. Zapa ndøgo, ni Klisten ezoqam ate nqazi:gu, kha kopo-té qani-bunøzáp.

²⁶ Zo qaqa tozo-gonemat, yaq ndøgo zo manqa-zapa-te be-ítúb. Zo qaqa khapé bezømbelolokhòtáp. Geté é-vø-ivøvemat. Yaq khøuwa okhokho-té geabemø-sinanát.

²⁷ Zo nqova soqaqape, elavøqase mbøe-løvùzím.

²⁸ Gekha ezoqám ndego, nde-aqonam, ndego aqonam matev, sà be-iváv. Teqa zenda sa be-áváp. Geté sasae betegó. Yaq av nqægo, ndego kopømbaqapé, ndigu gezó-tøkeát, ndigu gigiap mbain ndigu.

²⁹ Manqat soqøsoqa ndøgo, ezoqa nøme ndøngiæzoat, manqa-nqa-te bezøndo-fakháté. Geté manqat egeieqei mba ndømanqaté, ndøgo ezoqa nøme ndøzømbetøkee. Yaq ndigu zoqa manqat ti-ewagat, tiqa mbøni-te bezømbē-egeieqei.

³⁰ Zo Mbumbukiam-ge Nqova Mbomambaqape, viniv mbo-etødmém, ndego Mbumbukiam zo ande khakhatap me gezømbeve, av nqægo, zo tegē, neka ndego zo vaev khøuwa-te vøkhatøb, ekezan-te.

³¹ Ezoqam-qa manqa-zapazapa navupav matev neka mbøni nqosøgeap matev neka qaqa matev neka manqa sasanqa manqate matev neka ezoqam-qa iz ngi:wat matev, matev av nqægo ate ndægo, vø-ivøvém, matev soqøsoqa ate ndægo nøme namba.

³² Geté zo yaqyaq-a, matev egeieqei ndøgó neka tanakh matev mba bezømbu:gu. Neka ezoqa matev soqøsoqa tizøgoat, zo sà bezømbo-navøemát, kopømba av-té, Mbumbukiam Keliso mokho-te, zoqa manqa-zapazapa sa qambøe-navøem.

5

Ni Klisten ezoqam waev-té qabizi-yagé

¹ Zo Mbumbukiam-gi nakheis ndozogo, ndego kuku ndømbogo zo-te, zo matev egeieqei mba ndømatanám, av ekezan nde:go, matev egeieqei ndematanam.

² Neka kuku matev-té qayagé, ate av-té, Keliso kuku qambøegoam ni-te, neka ekeza kha ni zapaya vønqonqotav, kopømba ande av ezoqa søvakha gigiap Mbumbukiam-te gi:løvusumatun. Keliso ekeza kha ge-etoam, ndøgo sisip qanimáv, Mbumbukiam-te. Yaq ndego khanakhanákh, taqa yaq-te.

³ Zo Mbumbukiam-gi ezoqam mokho-te, matev soqøsoqa elavøqase bezømbù:gu, av mambe okho matev ndægo neka gekha matev soqøsoqa av nqægo nøme ndøgo neka gigiap qovet matev. Zapa ndøgo, matev av nqægo, gemó-tøkuayák, Mbumbukiam-gi ezoqam namba.

⁴ Neka zo mambe okho manqat ndømanqaté, neka ezoqam ngenøgim matev-te ndø-ábám, neka gekha emanqat soqøsoqa nøme ndøgo, me:votótáp. Geté zo Mbumbukiam-te, ike manqat mba ndømanqaté.

⁵ Zo vøezøtéz: Gekha ezoqám ndigu, mambe ndi-okho o matev soqøsoqa nøme av nqægo ndimatanam o gigiap qovet matev møqæ ndøzøya, ndigu Mbumbukiam-qa neka Keliso-qa Megeat Matev-te, gemó-ozák. Gigiap qovet matev, ndøgo andé batae-te ogiam matév.

⁶ Zo gø:feazoát! Soqaín ndøgo, ezoqam-qa khavozam manqat, zo manqa-zapa-te tø-itub. Zapa ndøgo, nqanek matev soqøsoqa zapaya, Mbumbukiam-qa qaqa ndøgeáv, ti-te ndigu, teqa manqat o-mba ndapeav ndigu.

⁷ Yaq nakémbá, ezoqam ndigu matev soqøsoqa ndimatanam, zo ti namba, me:tøkùát.

⁸ Zo ibugukhokhof, bøvun-té qazogoám. Geté zo ndakin Evezøza-gí ezoqám neka zo waev-té qazoyagé. Zo waev-te ndozoyage, yaq zo matev egeieqei-te mbá qayagé.

⁹ Waev-te toqoyagat, yaq mokho ndøgo, ndøndo-fakhate, nqáne: Matev mbomømbomá neka matev ndaføya-ndaføya neka unimanqatin manqat.

¹⁰ Zo gèvawé neka gè:zøtezát, gekha matév ndøgo, Evezøza ndømbøe-khaneat.

¹¹ Ezoqa ndigu bøvun-te ndiyage neka ti-te mokho soqøsoqa mba ndøndo-fakhate, zo ti namba, me:khokhòmbáp, tiqa matev matanam-te. Geté zo ezoqa gè:zømesím, matev av nqægo soqaín. Bematánám.

¹² Ünimanqatin, matev nøme ndøgo, ezoqa khonoam-te ndimatanam, mivi-ús, toqote-manqatat.

¹³ Geté gekha matēv ndøgo, waev-te tɔfakhan, yaq soqóqéiv, av nqægo, eqeieqei o soqain.

¹⁴ Ggiap o matev, waev-te tɔfakhatat, yaq segemθ-waév. Yaq nakémbá, ouv nøme áv gini-qaqaematún nqægo,

“E-moqosuzám,
qo venanqei nandoqo-buvit.

E-moqo-khandí;q,
qo lɔvøte-te nandoqogo.

Yaq qo waev-té qoqógoát,
ndøgo Keliso-te qandowav.”

¹⁵ Yaq nakémbá, zo gèqeví, zo ande áv khazøté-yagát. Zo matavap livilivis ezoqam-qa, me:qéiví. Geté zo matavap loloakh ezoqam zógoát.

¹⁶ Khøuwa khokho ndøngiæzðát. Matev eqeieqei mba ndøgó. Zapa ndøgo, matev soqøsoqa khápumu-khouwév, ndakin nqaziyage.

¹⁷ Zo ande kandaniap ezoqam me ndøgó. Geté zo ùnime-vawé, gekha matēv ndøgo, Evezøza ndømbopoev.

¹⁸ Neka zo ibøkha soqa khapekhapé me-izám, andé kawa vøzømbé-okí. Matev av nqægo, segé-ngiæzð. Geté zoqa kha, Nqova Mbomambaqapé qabezømbe-tønøyám.

¹⁹ Zo ouv gègaqayám, yaqyaq-a, kopømba ande av Sams ouv ndægo, o ouv nøme ndøgo, Mbumbukiam-qa iz ndø-eqawat, o ouv ndøgo, Nqova Mbomambaqape nde:zømesim. Zo ouv khanakanakh-us zóqaqaemat, Evezøza-te, zoqa mbøni mokho-te.

²⁰ Neka Mbumbukiam, nigí Tat, ike manqat oskia zombó-etoumát, Yesu Keliso-qa iz-te, ndego nigí Evezøza, matev ate ndægo, ndego zo-te ndematanam.

Angana neka sakheis, eqeieqei ande áv kiníyagát

²¹ Zo Keliso ndozombo-vizap, zo izuizum mokho-té qanu:gu.

²² Zo sakheis, zøkeza angana-qá mokho-té qanu:gu, ate av-té, zo Evezøza-qa mokho-te ndozotu:gu.

²³ Zapa ndøgo, anganeam sævam-gé kawá, ate av-té, Keliso ni Klisten bawan ezoqam-ge kawa nde:go, ndego ni gekhandi:n, ni teqa kha nqazigu.

²⁴ Ate av-té, ni Klisten bawan ezoqam, Keliso-qa mokho-te nqazu:gu, yaq sakheis ekeza angana-qa mokho-te, áv tiabitu:gu, matev ate ndægo.

²⁵ Zo angana, zo zøkeza sakheis-te, kuku áv tabezømbe:gó, av Keliso Klisten bawan ezoqam-te, kuku qambøegoam, neka ekeza kha sa vønqonqotav, ti zapaya.

²⁶ Ndego tene-matanám ndøgo: Ni Klisten bawan ezoqam, ndego ni teqa manqat mokho-te, ande ibøkha me ge:sungutan, Mbumbukiam-gí mba zigoát.

²⁷ Keliso áv gambøe-pøovám nqægo: Ni Klisten bawan ezoqam ate nqazi:gu, ndaføyamba zigoát, teqa bøi-te, ate av-té, sævam bugug keoge eqeieqei neka mbomambaqapu neka soqain-qase mbain ndu:gu, anganeam tundaf.

²⁸ Yaq matev até kopó. Angana ekeza sakheis-te, kuku áv tabezømbe:gó, av ekeza kha-te kuku ndøzømbe:go. Unimanqatín. Gekha ezoqám ndego, ekeza zas-te kuku tømboqat, ndego até ekeza kha-té-a, kuku ndømbógó.

²⁹ Gømbo-mataváp: Ezoqa ekeza kha, sanqaupáv. Geté ndigu eqeieqei ndø-okefatún, neka keoge eqeieqei vømboqatun. Ate av-té, Keliso ni Klisten bawan ezoqam nginimbi-keoge.

³⁰ Zapa ndøgo, ni Klisten ezoqam, ni teqá khá.

³¹ Mbumbukiam-qa Manqat, áv qane-eín nqægo, “Yaq nakémbá, anganeam eve neka evo géziváz. Yaq zās namba mé:tøkuaném, yaq ndigu ezoqa menas, vømθ-kha-kopo-éz.”

³² Taqa manqa mokho, igian kandambá. No Keliso neka ni Klisten bawan ezoqam nøte-manqaté.

³³ Geté nqanek manqat, até ni ezoqam-té-a, ni-té qando-manqaté. Angana ate ndigu, ekeza sakheis-te, kuku áv tabezømbe:gó, av ekeza kha-te kuku ndøzømbe:go. Neka sakheis, ekeza angana, yá bezøvizáp.

6

Nakheis neka evøndipakha eqeieqei ande áv kiníyagát

¹ Nakheis, zo Evezøza-qa mokho-te ndozotu:gu, zo zøvøndipakha-qa manqat o-mba mo:ndapé. Matev av nqægo, eqeieqei.

5:13 5:13 Zion 3:20-21 5:14 5:14 Isa 26:19; Lom 13:11 5:15 5:15-16 Kol 4:5 5:18 5:18 Luk 21:34 5:19 5:19 Kol 3:16 5:20 5:20 Kol 3:17 5:21 5:21 1 Pita 5:5 5:22 5:22 Kol 3:18; 1 Pita 3:1 5:23 5:23 1 Ko 11:3; Ef 1:22
5:25 5:25 Kol 3:19; 1 Pita 3:7 5:26 5:26 Tait 3:5 5:27 5:27 2 Ko 11:2; Kol 1:22 5:31 5:31 Gen 2:24; Met 19:5
5:32 5:32 Veve 19:7 6:1 6:1 Kol 3:20

² Mbumbukiam-qa Manqat av qane-ein nqægo, “Qave nekā qavo, gèzovizáp.” Bugukhokhof guguna manqat nqáneq, taqa yaq-te, Mbumbukiam manqa mbusa geve. Manqa mbusa geve, nqáneq,

³ “Av toqotegoat nqægo, yaq qo eqeieqei qóyagát neka møp-mbá qotéyagét, nqanek manqei-qape-te.”

⁴ Zo evøndipakha angana, zogi nakheis qaqa zøløðzú. Geté eqeieqei zógugubát neka Evezøza-qa yaq-te vozozø-ovøemát.

Sasae ezoqam neka tigi kawakawa-za, eqeieqei ande av kinyagat

⁵ Zo sasae ezoqam, zøkeza manqei-qape sasae kawakawa-za, gèzovizáp, neka tiqa manqat o-mba mo-ndapé. Zoqa mbøni mokho-te, matev ndaføyamba até bezømbu-gú, ate av-té, zo Keliso-qa manqat o-mba ndøzømbøe-ndape.

⁶ Zo sasae bazaføgakh-us, ta-mbá ndøgó ndøgo, ndigu kawakawa-za, zo tizømetat, tiqa enaq giam nonqo. Geté zo Keliso-gi sasae ezoqam ndozogo, zo tiqa sasae bazaføgakh-us ndøgó, av Mbumbukiam ndømbøe-poev.

⁷ Zo sasae khanakanakh-us ndøgó. Zapa ndøgo, zo nqanek sasae, ambá av nqægo, ezoqam-qa mba zogó, geté zo Evezøza-qa zogó.

⁸ Gèmbø-mataváp. Gekha ezoqám ndego, matev eqeieqei tegoat, oskiá ndøgo, ndego khokho sasae ezoqam ndego o iz akhae vøgoát, Mbumbukiam yaq-fia eqeieqei, ndømbø-etoám.

⁹ Neka até zó-a, zo kawakawa-za, zo matev eqeieqei ndøgó, zogi sasae ezoqam-te. Zo zø-utøvé. Zapa ndøgo, zo mõzøte-zøté, tigi kawa neka zoge kawa, kopø me:gó. Yan-té gonoyagé. Neka ndego gématøvemák, qo ande gekha ezoqam, iz akhae ezoqám, ø, khokho ezoqam.

Mbumbukiam-qa nakhag gigiap, yá bizi-uzám

¹⁰ Noqa vaev manqat nqáneq: Zo bazaføgakh-us ndøwaniáp, ta bazaføgakh ndøgo, Evezøza-te ndøndo-okho. Zapa ndøgo, teqa bazaføgakh, kandambá tantáv. ¹¹ Zo Mbumbukiam-qa nakhag gigiap ate ndægo, vø-uzám. Yaq nqova soqaqape tezømbe-khavoza, zo kopømbaqapé, kha føgakh-mbá qazó-waniapát.

¹² Zapa ndøgo, ni ambá av nqægo, manqei-qape ezoqám namba zi-nøfeét. Geté ni nqova soqøsoqá namba zi-nøfeét, ndigu ova ngo-yage, ndigu kawakawa-za neka iz-akhayapak ndigu neka gekha nqova soqøsoqa bazaføgakh-us nøme ndigu, ezoqa ndigu bøvun-te ndiyage, ndizømbø-kawaezat.

¹³ Yaq nakémbá, zo Mbumbukiam-qa nakhag gigiap ate ndægo, é-mozo-uzám. Yaq zo føgøføgakh zówaniapát, nqova soqaqape-qa khamasim matev tønðo-okhoat. Yaq tømnavøem, zo até zówaniapát.

¹⁴ Zo føgøføgakh ndøwaniáp. Unimanqatin manqat-té qanøyagé. Av tøzøte-yagat ndægo, yaq zo mõzoto-khakheinám. Ate av-té, av ndabua segim nonqo, bøndim-te toqote-løvaz.

Neka matev ndaføyamba-qape ndøgó. Ndøgo andé sanqava khakhazam nonqo me:mé:goát, savim-te taqambo-tøkeat.

¹⁵ Zo é-mozoto-khakheinám. Ezoqa Mbumbukiam-qá Sambi Manqat zøté-zømesimát. Ndøgo ate av-té, av zenda tokhotapak-te, tamak toqote-uzupat.

¹⁶ Neka nøme nqáneq: Zo unimanqatin matev oskia zógoát. Ate av-té, av sanqava khakhazam nonqo nøme, zenda toqote-geatat. Yaq zo kopømbaqapé, nqova soqaqape-qa sanqava wageap-us ate ndægo, søzøté-khoutumát.

¹⁷ Zo mõzøte-zøté, Mbumbukiam zo mõndø-khandí:z. Nqanek zøtezat, andé nakhag wawaq me me:gó, nakhag ezoqam kawa-te gi-uzumatun. Zo vø-uzám.

Neka Mbumbukiam-qa Manqat, ndøgo ande nakhag kaiya me ndi:gu, Nqova Mbomambaqape gezø-etoam, vøgeageváp.

¹⁸ Zo Mbumbukiam oskia mbo-akhayám, ate av-té, av Nqova Mbomambaqape ndezømbe-nøzøgim. Gekha guligulim o viam manqát ndøgo, Mbumbukiam-te tozogoat, zo bazaføgakh ndø-asøzú. Livin-qase, mø-ivøvé. Zo Mbumbukiam-te, tegi ezoqam ate ndi:gu-qá yaq-té qaneviám.

¹⁹ Neka zo Mbumbukiam, até noqá yaq-té-a, vømbøe-viam. Yaq gekha manqát ndøgo, no tæmanqatat, Mbumbukiam manqat eqeieqei, tèabenømbe-etoám. Yaq no ezoqa Mbumbukiam-qa Manqat tøte-zømesimat, no kopømbaqapé, manqat ndøgo, bugukhokhof qakhonawam, kha føgakh-mbá qæmanqatát.

²⁰ No Mbumbukiam-gé u upøgim ezoqám. No ndimbula-te, teqa Manqat Mbomambaqape zapayá qategó. Zo Mbumbukiam-te gèndoviám, noqa yaq-te, no teqa manqat kha føgakh-mba tåbate-manqaté, av ndego ndømbøe-poev.

Pol-qa vaev manqat

²¹ Noqa yaq-te, zo nigi Klisten nøfu Tikikus mé:zómás, ndego ni nqeimbøe-khafuat, ndego unimanqatin Evezøza-ge sasae ezoqam. Yaq zo matev ate ndægo zøtéztété, no ande āv khatéyage neka no andē gekha matev me notēgoatun.

²² No ngenek ta zapaya nqáneq qate-khofotaváv: Zo zøtéztété, ni ande āv khatiyage. Yaq zoqa kha gé:føgákh.

²³ Nøfuap! Mbumbukiam, ndego nigi Tat, neka Yesu Keliso, ndego nigi Evezøza, tiqa sambi matev neka kuku matev neka unimanqatin matev, ndøgoát zo-te.

²⁴ Mbumbukiam-qa kuku matev, ndøgoát zo-te, zo ate ndøzøte-go, zo nigi Evezøza-te, Yesu Keliso kuku ndøzøgo, ndøgo navupav ndøgo.

Filipai

Pol-qa pepa, Klisten bawan ezoqam-te, ndigu Filipai taon-te giyagam

Megeat Manqat-qase

Nqanek pepa, Pol Filipai taon Klisten bawan ezoqam-té genø-peawám. Filipai ndøgo, taon kandambaqapé. Masedonia manqei-té qagó. Ta khøuwa-te ndøgo, Pol nqanek pepa gepeawam, ndego Lom taon-té geyagám. Ndimbula mokho-té gunu:goám. Gaman ezoqam, ndego ta zapaya ndøgo tini-møvøinám, ndego ezoqa Yesu-qa yaq-te ge:zømesimam. Bugukhokhof khøuwa ndøgo, Pol Filipai taon-te, møndøgoám.

Pol ndakin nqanek pepa, Filipai ezoqam-te, ta zapaya nqánek gene-peawám: Nginik ezoqam, moni ndøpisømé. Yaq Epaflodaitus-qa zenda-té ginøzavém, ndego Pol vømømbø-etoam. Yaq Pol khanakanakh kandambá gendap, tiqa tøke-qa yaq-te, neka ndakin ike manqat vøzø-peawam. Pol ndimbula mokho-te, ambá genegoám, geté ndego khanakanakh. Yaq ndego Klisten ezoqam, áv gezømbe-peawám nqægo: Ndigu Evezøza-qa mokho-te, khanakanakh oskia bezøgø.

¹ Nqanek pepa, no Pol neka Timoti nipeaomít. Ni Keliso Yesu-gí sasae ezoqám. Zo-té geitø-peaomít, zo Mbumbukiam-gi ezoqam, Filipai taon-te ndozoyage, zogi megetapak neka dikon ezoqam namba, zo Keliso Yesu mokho-te ndozotu:gu.

² Mbumbukiam, nigi Tat, neka Yesu Keliso, nigi Evezøza, tiqa kuku matev neka sambi matev, ndøgoát, zo-te.

Pol-qa guliguli manqat, Filipai Klisten ezoqam-qa yaq-te

³ No Mbumbukiam, ike manqat oskia nombo-etoumatún, zo qazø-matøvemín.

⁴ No Mbumbukiam-te zoqa yaq-te qævi:matun, no khanakanakh-us nogoatún.

⁵ Zapa ndøgo, no Mbumbukiam-qa Manqat u nqæloøzu, zo no oskia zonøtøkeé, zo Yesu ande qazøte-unimanqatinim, atema ndakin.

⁶ Yaq nakémbá, no áv qate-unimanqatinát nqægo: Mbumbukiam, ndego zo mokho-te sasae mbomambaqape gengaz, unimé-khóu, atema Keliso Yesu-qa Khøuwa Kandambaqape-te, ndego tendoqavan.

⁷ Noqa mbøni zo-té qaføläé. Yaq nakémbá, ndøgo egeieqei, no zo ate ndøzøte:go, av nqazønde-matavap. Zapa ndøgo, zo ndozonø-tøkeé noqa sasae-te, ndøgo Mbumbukiam teqa kuku matev-te genø-etoam, oskiá ndøgo, no ndimbula mokho-te nqatu:gu, o ezoqam Mbumbukiam-qa Manqat nqazø-unimanqatinat neka tiqa manqat nqæqavøiwat, ndigu ndiqavotam.

⁸ Mbumbukiam møndæ-otév, noqa manqat unimanqatún. No vao kandambá zo-te, zo ate ndøzøte:go. Noqa kuku zo-te, Keliso Yesu-té qandowáv.

⁹ No Mbumbukiam-te, áv qate-vi:matún nqægo: Zoqa kuku nøme mba, tàbete-fitám, zoqa zøtezat neka matavap loloakh namba.

¹⁰ Yaq zo zøtézøté, matev egeieqei ákhanégo. Yaq zo Keliso-qa Khøuwa Kandambaqape-te, ndaføya-ndaføyamba neka manqa-zapazapa-yav sozógoát.

¹¹ Yaq zo Yesu Keliso mokho-te, matev egeieqei zømbé-tøvá, tozo-matønumat, yaq Mbumbukiam-qa iz beté-egawat.

Pol khanakanakh, Mbumbukiam-qa Manqat sa ndøvøndavet, oskiá ndøgo, matev føgøføgakh ndøfakhanam te-te

¹² Nøfuap! No zo zøtezat-qa nøzøgó. Matev ndøgo, no-te qafakhanam, ambá av nqægo, Mbumbukiam-qa Manqat ndøtøk. Av taoká. Geté ndøgo, ge:khouwév.

¹³ Zapa ndøgo, nakhag ezoqam ate ngi:gu, Lom ezoqam-ge kawa-qa khoev ngimbo-keoge, neka até ezoqa ewaqape nømé-a, nqanek ngiyage, nginik møndø-matøvemém, av nqægo, no ndimbula mokho-te, Keliso zapayá qategó.

¹⁴ Yaq nginik nogi Klisten nøfuap kopoáv, kha møndøzø-føgákh, ta zapaya ndøgo, no ndimbula mokho-te nqatu:gu. Yaq ndigu Mbumbukiam-qa Manqat, nøme vøndøzu-qa mba mo:gó. Kha føgákh-mbá neka møe mbain.

¹⁵ Unimanqatin. Ezoqa nøme ndigu Keliso-qa manqat, ta zapaya ndøgo tini-manqaté: Ndigu ova ndømanqaté neka qaqa ndøgó, no-te. Geté ezoqa nøme, ndigu unimanqatin matev-té ginø-matønumít.

¹⁶ Nginik kukú no-te. Zapa ndógo, ndigu møndæzótéz, no Mbumbukiam nqanek, teqa Manqat Mbomambaqape manqate nonqo ndóvé.

¹⁷ Geté ndigu ezoqa nøme, ekeza iz eqawat-qa mba ndógó. Ndigu matavap eqeieqei mbain, Keliso-qa manqat ndimanqate. Geté ndigu no-te viniv nøme mba awam-qa mo-gó, no ndimbula-te nqægo.

¹⁸ Sáq. No khanakhanák. Oskia ndógo, tiqa matavap eqeieqei o soqain ndógo, gigiap-qape sa nqáneq: Keliso-qa manqat, sà bevøndavét.

Neka no khanakhanakh-us até nógoát.

¹⁹ Zapa ndógo, no mōtenōtén: Zoqa guliguli manqat neka Nqova Mbomambaqape-qa tōke mokho-te, ndego Yesu Keliso gendo-khofotav, no ndækhandi:n, nqanek matev fōgakh-qape-te, no-te qafakhan.

²⁰ Noqa poev neka vintōnat matev kandambaqape, Mbumbukiam-te, nqáneq: No nóbōianák, noqa sasae-te. Geté no kha fōgakh-mbá qæyát, miavmiáv neka até ndakin-a, neka noqa kha mokho-te, Keliso-qa iz betē-eqawat, oskia ndógo, no tæyágát, ð, tænanim.

²¹ Zapa ndógo, no-te av nqægo: No nqæyage, no Keliso-qa nøyagé. Yaq tænanim, yage eqeieqei nøme mba mó:fakhán no-te.

²² Geté no oskia tæyagat, noqa sasae-te mokho eqeieqei nøme mba mó:fakhán. Yaq no nōtenōtenák, gekha poev nōvé.

²³ No matev menás, nqa-itumbam. Noqa poev kandambaqape nqáneq: Nqanek yage banø-iváv. Yaq Kelisó namba nōtéyagát. Nqanek qanimav-qapé.

²⁴ Geté zo zapaya, no até banøyagé.

²⁵ No mōematōvém. Nqanek gigiap-qapé. Yaq no mōtenōtén, no até nøyagát, zo namba, ate ndōzōte-go, zoqa unimanqatin-te vōefisam neka khanakhanakh-us vōego.

²⁶ Yaq zo Keliso Yesu mokho-te ndozoyage, no namba nango tizi-qaqandam, zo khanakhanakh nøme mba zotōndapém, noqa yaq-te.

²⁷ Gekha matév ndógo, tōfakhan, gigiap-qape sa nqáneq: Zoqa yage, āv tabete-gó, av Keliso-qa Manqat ndæmanqate. Zapa ndógo, no pōtōndénāv, penōmakhaya, zo vōezōmēt, o pōté-ewambāt, penōmakhaya, yaq zoqa manqat mba nō-ewāg, no tåbate-nōtén: Zo fōgōfōgakh zowaniáp, nqova kopo-te, neka unimanqatin matev zapaya, ndógo Manqat Mbomambaqape-te ndōndo-okho, bazafōgakh-us zonōfeét.

²⁸ Neka zo mōe mbain sozōgoát, zogi qaqa ezoqam-te. Yaq ndógo, tinizōté, av nqægo, ndigu ndōsoqoéz, geté zo ndōzo-khandi:z. Mbumbukiam ndōmatanám.

²⁹ Zapa ndógo, Mbumbukiam zo Keliso mokho-te, ambá ta-mba nqáneq gezø-etoām, zo te-te ndozo-unimanqatinat, geté até ndógó-a, zo Keliso zapaya, matev fōgakh-qape ndōzōte-ndape.

³⁰ Nqanek matev fōgakh-qape, até kopó, av zo no-te qazōte-qeivim, neka qazo-ewagatun, no oskia nqanōgo.

2

Ni nqova kopo-té qabizigú neka yà bizi-tōkéám, yaqyaq-a

¹ Zo Keliso namba ndōzōte-yage, zo yaqyaq-a, zita mōzo-tōpōzatún. Neka teqa kuku matev, zo kha zōfōgakhát. Neka zo Nqova Mbomambaqapé namba zōteyagé. Neka zo kuku matev neka tanakh matev zōgó, yaqyaq-a.

² Av tægoat ndægo, no khanakhanák. Geté no khanakhanakh nøme mba ndógo tōté-gó, zo matavap kopo-te neka kuku matev kopo-te neka nqova kopo-te tozoyagat.

³ Zo zōkeza kha mba, mbomatáváp neka matev khokho ndōmatanám, zōkeza iz eqawat nonqo. Geté zōkeza kha, gèvoát. Zogi Kliten zōfuap, kandakanda me:zæzá, neka zōkeza kha, khasōkhasis me:vewé.

⁴ Ezoqa ewaqape, ekeza yage mba, be:qeiví. Geté até ezoqa nøme-qá yagé-a, bēqeivi.

Keliso ekeza kha, gèvod, yaq Mbumbukiam, gè-eqeiú

⁵ Zoqa matavap, āv tabezōmbe:gó, av Keliso Yesu qambōegoam.

⁶ Ngenek uni Mbumbukiam-in. Geté nqanek manqei-qape-te gefakhan, ndego matavapōtéáv, av nqægo, ndego Mbumbukiam-qa iz akhae segé-geatát.

⁷ Geté ndego matev av nqægo, sège-iváv, vō-khokho-sasae-ezoqam-ev. Ndego āv tene-fakhán, av ni manqei-qape ezoqam nqazi:gu.

⁸ Yaq ndego ekeza kha nøme mba mo:voatát. Ndego Mbumbukiam-qa manqat o-mba mo:ndapát, neka até lōvōté-a, vōndap. Até ndógó-a, kopōmba ande av pepen ezoqam nde-go, tae mutui-te gimø-tōkewem.

⁹ Yaq nakembá, Mbumbukiam ndego ni ova-in-té genø-eqeiú. Yaq iz ndógo tembo-akhá, ndógo iz-akhayapak ate ndi:gu-qa iziz qalóvu.

¹⁰ Yaq ndógo, ezoqa ewaqape, Yesu-qa megemege-te, katuk mé:mòkuí, teqa iz vó-eqanēm, gekha ezoqām ndigu, yan-te ngo:yage, neka manqei-qape-te ngyage, neka manqei mokho-te ngu:yage.

¹¹ Yaq ezoqa ewaqape sugumú-manqatét, av nqægo, “Yesu Keliso, ndego Evezøzá,” neka Mbumbukiam-qa iz, ndego Tat, betē-eqawat.

Ni Klisten ezoqam, waev bizigú, nqanek manqei-qape-te

¹² Nogi nōfuap mbomømboma! Zo noqa manqat o-mba oskia zotondapám, no zo namba qazi-yagam. Geté até ndakin-a, no nqæyona, zo o-mba nōme mba zotóndapém. Zo ezoqa kopokopo ate ndøzøte:go, zo Mbumbukiam-gi ezoqam ndozogo, ndego gekhandi:z, zo matev eqeieqei mba ndógó. Bazaføgakh-ús neka mōe-ús.

¹³ Zapa ndógo, Mbumbukiam ekeza mu:sasaeát, zo mokho-te. Ndego zo matev eqeieqei gone-te, poev zø-etoumatún, neka matanam-te vøzø-tøkeatun. Yaq zo kopømbaqapé, matev zømatønumat, av ndego ndømbøe-poev.

¹⁴ Gekha matēv ndøgo, zo ndozogo, bezømbo-qasi:váp neka manqa ndøpønqōm.

¹⁵ Yaq zo ndaføyamba zógoát, neka manqa-zapazapa mbaín, zo Mbumbukiam-gi nakheis, ezoqa matev soqøsoqa neka kōfigiap mokho-te nqazøtu:yage. Yaq zo nqanek manqei-qape-te, andé nduku me zøtégoát, ndigu khaiya-te, waev ndøzø-qamøetap,

¹⁶ Zo ezoqa Mbumbukiam-qa khandi manqat tozozø-etoumat. Zo av tøzøtegoat ndægo, yaq no Keliso-qa Khøuwa Kandambaqape-te, zo nóté-khambuvím. Yaq no tøténøtén ndógo, noqa bazaføgakh asøzu neka sasae, ambá av nqægo, khokhō.

¹⁷ Zoqa unimanqatin matev, andé søvakha gigiap me me:gó, Mbumbukiam-gi iziz ezoqam, gi:løvusumatun. Yaq Mbumbukiam khanakhanákh, taqa yaq-te. Yaq no tænanim, noqa kouk vówā, kopømba ande av waen ndægo, ndigu Mbumbukiam-gi iziz ezoqam, søvakha gigiap-te go:qouzumemin, ság, no khanakhanákh. Yaq no khanakhanakh, até genømbú-goát, zo namba.

¹⁸ Zo matev até kopó. Até zó-a, zo khanakhanakh bezøgó, no namba.

Pol Timoti Filipai taon-te khofotøve-qa gegoam

¹⁹ No Evezøza Yesu-te, tototaná ndógo: No Timoti nakhamas-té qatøndó-khofotáv zo-te. Yaq ndego tendoqavan, no zoqa yaq-te emanqat tenømbe-votot, no khanakhanakh vøendáp.

²⁰ No ezoqa nōme mbaín, av Timoti nge:go, ndego zo-te miavmiav tøke-qa ndego.

²¹ Ezoqa ewaqape nōme, ekeza yage-qa yaq-te mba mbomataváp, ambá ndógo, av Yesu Keliso ndømbøe-poev.

²² Zo møzøte-zøtéz, teqa matev mbomambaqapé. Ndego no namba, Manqat Mbomambaqape-qa yaq-te, sasae qeigoam, ni andé yo neka eve niti-sasaetám.

²³ Gekha khøuwā ndógo, no tøtenøten, ande gekha matev me nømbé-fakhān, no ngenek nakhamas-té qatøndó-khofotáv.

²⁴ Neka no Evezøza, āv qate-unimanqatinát nqægo: Até nó-a, no nakhamas-té qatøndónáv.

Pol Epaflodaitus, Filipai taon-te gekhofotav

²⁵ Neka no āv qate-matøvém nqægo: No ndakin bugukhokhof nigi Klisten nōfu, Epaflodaitus batøndo-khofotáv. Zo-te nangó gendóveséz. Ngenek ezoqam, zo noqa tøke nonqo qazøtøndo-khoføvem, ndego noqa sasae neka nøfe-te, Manqat Mbomambaqape zapaya, kandambá genøtøke.

²⁶ Ngenek vao kandambá zo-te. Ndego mbøni mbová, ge-otev, av nqægo, zo qazoyogem, ndego enqoni qambogoam.

²⁷ Unimanqatin. Ngenek enqoni kandambá qambogoam, neka ambá vønanimin. Geté Mbumbukiam tanakh mbogó. Geté te-mbá mbá. Até nó-a, tanakh vønøgo, ndego gekhandi:v. Soqain ndógo, noqa viniv neka fofogep khape tønømbe-khouwev.

²⁸ Yaq no ndakin ndego khofotøve-qa nōme mba nótoqó. Yaq zo nango tozomø-ometam, zo khanakhanakh zøténdapém, neka noqa fofogep benømbē-khapelavøqase.

²⁹ Zo gèkhatowém. Khanakhanakh-ús neka Klisten kuku matev-ús. Ezoqa, av ngenek nge:go, gèzøvizáp.

³⁰ Zapa ndógo, Yesu Keliso-qa sasae zapaya, ndego ambá vønanimin. Ndego ekeza yage ndønqonqotáv, ta sasae-te ndógo, zoqa iz-te genømbe-tøkeat.

3

Mbumbukiam-qa b̄oi-te, eqeieqei ande av khoqotē-yagat

¹ N̄ofuap! Manqat n̄ome nq̄áneq: Zo khanakhanakh-us nd̄ogó, Evez̄oza-qa mokho-te.

Manqat n̄ome, no ndakin t̄apeawam, no bugukhokhof m̄ozez̄o-peawám. Geté no gen̄o-ewezák, nango t̄æz̄o-peawam. Zo tozombo-paevem, yaq zo gé:khakhasumát, khavozam n̄omendim ezoqam-qa n̄omendim matev-te.

² Manqat nq̄áneq: Zo ḡo:feazoát, nandiv ezoqam-te, ndigu kop̄omba ande av gaqo ndi:gu ndi-okho, neka matev soq̄osoqa ndimatnam, neka ezoqa ngusu qoḡozat-qa ndiz̄ogó.

³ Zapa nd̄ogó, uni ngusu-qoḡozat-ezoqam-in neka uni Mbumbukiam-gi-ezoqam-in, ní, ni Mbumbukiam-qa iz, tege Nqova mokho-te nqazi-egawat. Ni Keliso Yesu mba zikhambuváp. Neka ambá nd̄ogó tizio-tana, matev ezoqa ndimatnam.

⁴ Ezoqam-qa matev av nq̄ægo, gigiap-qape t̄ogonin, yaq no ambá noto-vintanín. Ezoqa ndimatavap av nq̄ægo, ndigu kop̄omba nd̄ogó, ezoqam-qa matev matanam-te nduotaza, yaq no kop̄omba ambá n̄ome mba notogonín.

⁵ No ande qateqan, kh̄ouwa eit qamendap, no ngusum t̄in̄ombi-kep̄ot̄ozém, ate av-té, Mozes-qa guguna manqat nd̄eamanqate. Neka no uni Izrael-ezoqam-in. Benzamin khagua bawan-ák. Neka no uni Iblu-kouk-in. No Felisi ezoqam nogoám, neka Mozes-qa guguna manqat uni v̄emb̄e-pavam, av ndigu gi-goatun.

⁶ No bazaf̄ogakh kandambá q̄æ-asazat. Neka no Klisen ezoqam n̄onḡiæzotám. No até vt̄e-ein, nd̄ogó Mbumbukiam-qá poév. Mozes-qa guguna manqat-qa b̄oi-te, no ezoqa ndaf̄oyamba-qape nogoám.

⁷ Geté nq̄aneq matev ate nd̄ægo, no q̄æmatavupam, nd̄ogó gigiap-qap̄e, no ndakin Keliso mokho-te, khokho matev n̄otevewé.

⁸ Unimanqatin. No ndakin Keliso Yesu qaten̄oten, noge Evez̄oza, nd̄ogó matev n̄ome ate nd̄ægo, unime-l̄ovúám. Matev n̄ome ate nd̄ægo, m̄ond̄on̄o-khokho-matév. No pageap n̄otevewé. No Keliso mba ben̄ogó,

⁹ neka no te-te bam̄-t̄oken̄ombem. No Mbumbukiam-qa b̄oi-te, ambá Mozes-qa guguna manqat paev mokho-té qate-ndaf̄oyamba-ên. Geté no ndaf̄oyamba, unimanqatin matev mokho-té q̄ægo, Keliso-te. Mbumbukiam nd̄omatánám, av nq̄ægo, teqa b̄oi-te tizi-ndaf̄oyamba-en, Keliso tizi-unimanqatintat.

¹⁰ Noqa poev-qape sa nq̄áneq: No Keliso n̄ome mba baten̄otentét, neka Mbumbukiam-qa bazaf̄ogakh vt̄én̄otentét, ta bazaf̄ogakh nd̄ogó, Keliso l̄ov̄ote-te gende-khandi:v. Neka no andé Keliso me bate:gó, oskiá nd̄ogó, no nqos̄oḡeap t̄ændap, av ndego ge:ndapat. Até nd̄ogó-a, no t̄ænanim, av ndego ge:nanim.

¹¹ Yaq até n̄o-a, l̄ov̄ote-te bat̄esuzam, v̄em̄o-khandi:n.

Ni bazaf̄ogakh bizi-as̄ozú, atema iziz bizim̄o-khan̄ozem

¹² No m̄t̄en̄ot̄én, no ambá av nq̄ægo, Keliso-qa matev m̄tumundāp, vutumū-ezoqam-bomambaqape-en. Geté no bazaf̄ogakh zua n̄o-asazét, v̄em̄o-kop̄omba-ên, av Yesu Keliso ekeza nde:go. Zapa nd̄ogó, ndego no ta zapaya nq̄áneq genev̄é.

¹³ N̄ofuap! No m̄t̄en̄ot̄én, no matev av nq̄ægo ndapeáv. Zuá. Geté no matev kopo nq̄áneq q̄ægó: Matev nd̄ogó, no bugukhokhof q̄ægoam, n̄o-ivavtét. Neka bazaf̄ogakh n̄o-asazét, matev megemege-te ndo:go, bam̄ekhanaz.

¹⁴ Yaq nakémbá, no ndaf̄oyamba n̄oteitít, atema yaq-fia v̄em̄ondāp. Ta yaq-fia nd̄ogó, yage ova nqo:go, ma Mbumbukiam Keliso Yesu mokho-te gen̄ombe-akha.

¹⁵ Ni ezoqa ate nqazi:gu, Klisen matev-te qazifindam, niqa matavap kopo betegó, taqa yaq-te. Geté zo ezoqa n̄ome, matavap vini t̄oz̄oḡoat, Mbumbukiam zo nd̄oz̄o-ov̄oyám.

¹⁶ Sáq! Gigiap-qape nq̄áneq. Matev nd̄ogó, ni qazi-mat̄ovemem, eqeieqei, ta mokho-te até bizi-yagé.

¹⁷ N̄ofuap. Noqa matev até v̄ombopáev. Ḡez̄ometé, ndigu ezoqam, matev eqeieqei ndimbopae, av ni zo qati-z̄omesimam, neka vozoz̄o-pavāt.

¹⁸ Zapa nd̄ogó, ezoqa n̄ome, ndigu m̄ond̄om̄o-Keliso-gi-qaqa-ezoqam-éz, ndego tae mutui-te genanim. Ezoqa kop̄oáv. No zo m̄ozez̄o-manqatám, taqa yaq-te. No ndakin nqawa nqaz̄ombe-manqate, no n̄o-éiv.

¹⁹ Ndigu vaev kh̄ouwa-te, géngiæz̄o. Zapa nd̄ogó, tigi mbumbukiam, ekeza khá. Tiqa matev, gé:kambuváp. Geté ndigu ambá mivi nd̄ogonemín. Neka ndigu manqei-qape-qa gigiap mba mbomataváp.

²⁰ Geté ni yan mo-manqei-aním, ma nigi khandi etoam ezoqam, Evezøza Yesu Keliso, nqazimbøe-endap, tendoqavan.

²¹ Ndego niqa nakenake nonqo kha, ndø-enénd, vømø-mbomambaqapē, av ekeza kha waev-us ndægo. Ekeza bazaføgakh-té genø-matanám, ta bazaføgakh ndøgo, ndego gigiap neka matev ate ndægo nde:tømbuat, teqa mokho-te vøugoát.

4

¹ Yaq nakémbá, nogi nõfuap mbomømboma, no zo-te kuku neka vao nqanøgo, zo noqa khanakhanakh neka noqa sasae-qa yaq-fia ndozogo; zo Evezøza mokho-te, føgøføgakh äv tønè-waniáp, av no qazømbe-manqatavun.

Guguna manqat vinivinimba

² Zo sakhei menas, Yuodia neka Sintike, no äv qazømbe-viám nqægo: Zo Evezøza-gi ezoqam ndozogo, zo matavap kopø bezømbegó.

³ Neka qo, Sizigus, noqa sasae-te kandambaqape qoqonø-tøkeam, no äv qataqambe-viám nqægo: Nandiv sakhei menas gèzøtøké. Nginik no neka Klemen neka nogi sasae ezoqa nõme namba, Manqat Mbomambaqape-qa sasae-te, bazaføgakh ndø-asazám. Nginik ezoqa ate ngi-gu, tiqa iziz, Mbumbukiam-qá khandi mbuk-té qanø-peawáp.

⁴ Zo Evezøza-qa mokho-te, khanakhanakh-us oskia ndøgó. No nqawá qanøzø-eín: Zo khanakhanakh-us ndøgó!

⁵ Zo ezoqa ewaqape-te, matev aiyaiyav-té qanøgó. Gømbo-mataváp: Nigi Evezøza, avønín gendóqaván.

⁶ Zo ndøfoføgeáp. Geté gekha matèv ndøgo, tømø-fakhanumat, zo Mbumbukiam zombó-akhaemát, neka zoqa poev matev-qa yaq-te vømboviam. Ike manqat-ús.

⁷ Yaq Mbumbukiam-qa mbøni bøiv matev, ndøgo niqa matavap ate nqægo qaløvuam, zo ndøkhakhasumát, Keliso Yesu mokho-te. Yaq zoqa mbøni-te neka kawa-te, zo foføgeap mbain. Sozógoát.

⁸ Nøfuap! Noqa vaev manqat nqáne: Gekha matèv ndøgo, unimanqatin neka mbomambaqape neka ndaføyamba-qape neka Mbumbukiam-qa bøi-te eqeieqei ndøgo, neka gekha matèv ndøgo, kuku matev-us ndøgo, neka gekha matèv ndøgo, ezoqa khanakhanakh tigonem, toqo-matanam; matavap av nqægo zoqa kawa-te, bètø-tøvøyám, matev qaniquan-imag ate ndægo neka matev ndøgo, ezoqa iz tiqambe-eqat.

⁹ Gekha matev ndøgo, no zo qate-zømesimam, neka no-te vozøndapem, neka vozøqeivima, vozøyogem, zo até vømboapév. Yaq Mbumbukiam, ndego ni sambi matev ngini-etoam, ndego ndøgoát, zo namba.

Pol-qa ike manqat, Filipai ezoqam-te

¹⁰ No khanakhanakh kandambá neka no Evezøza-te, ike manqat nombo-manqaté, zo tømø nango qazongazem, no-te. No mõtenøtén, zo oskia zonø-mataváp. Geté zo bugukhokhof, nakhoa mbain, vozonømbé-tøkeém.

¹¹ No ambá av nqægo, gigiap mbain, yaq nakémbá, nqanek manqat nqæmanqate. Av taoká. Zapa ndøgo, no nõtenat äv qatendáp nqægo: Gekha matèv ndøgo, tømø-fakhanumat, no khanakhanakh-us nõyagát.

¹² No matev menás qatenøten: Gigiap tønøgoát, ø, mbain tøgoat. Gekha matèv ndøgo, tømø-fakhanumat, no nõtenat nõndáp, khanakhanakh-us äv khatéyagát, oskiá ndøgo, lou kandambaqape tønøgoat, o ifi tønø-vinummat, neka gigiap kopøav tønøgoat, o gigiap mbain tøgoat.

¹³ Te mokho-te ndego, no bazaføgakh ngenø-etoam, no matev ate ndægo, kopømbaqapé, sændapét.

¹⁴ Geté zo matev qanimáv qazogonem, zo noqa yage føgakh-te, qazonø-tøkeam.

¹⁵ Zo Filipai ezoqam, zo mõzøte-zøtéz. No Masedonia plovinis qate-ivav, no Mbumbukiam-qa Manqat ezoqa nõme-te ande qatendapat, zo mba zonø-tøkeám. Klisten bawan ezoqa nõme, no tømøeäv.

¹⁶ Até ndøgó-a, Tesalonika taon-te qægoam, zo gigiap mõzonøndo-khofotumám, no gigiap mbain qægoam.

¹⁷ No ambá av nqægo, zo gigiap etoam-qa nõzøviám. Geté noqa poev nqáne: Zo mokho-te matev eqeieqei gezø-khouwév, neka Mbumbukiam-qa matev mbomømboma, ndego ta zapaya tezmøbe-matanam, bezømbé-khouwev.

¹⁸ Gigiap ate ndægo, zo qazonøndo-khofotøvem, no møendáp. Ike kandambá. Kopoáv qazonøndo-khofotøvem, Epaflodaitus gendapavun. Ndøgo møndølvú, av no qambøepotonumam. No ndakin kopømbá. Nqanek gigiap ande søvakha gigiap sisip mbomambaqape me me:gó, Mbumbukiam-te toqota. Mbumbukiam møndøndáp, zoqa etoam matev, neka ndego khanakhanákh, taqa yaq-te.

¹⁹ Mbumbukiam, no nqæmbo-sasaeat, gigiap neka matev ate ndægo, teqá. Vaev mbain. Yaq gekha gigiap-qā ndøgo, zo tøzøte-potonumat, ndego zo Keliso Yesu mokho-te, ndøzøtøké.

²⁰ Mbumbukiam, ndego nigi Tat, teqa iz, miavmiav, bēto-eqawát.

Amén. Nqanek manqat unimanqatín!

Vaev manqat

²¹ Ezoqa ewaqape nandiv, ndigu Keliso Yesu mokho-te, Mbumbukiam-gi ezoqam ndigu, noqa khaiya mboma manqat zozø-eín. Até nginik Klisten nøfuáp-a, no namba nqatigu, khaiya mboma manqat ngikhøfötäváv, zo-te.

²² Neka até Mbumbukiam-gi ezoqam ate ngi:gú-a, nqanek taon-te ngiyage, khaiya mboma manqat ngikhøfötäváv. Neka ndigu ezoqam, Siza-qa khoev-te ndisasaeat, ndego Lom kawa kandambaqape, kandambaqape vønøpouwem, tíqa khaiya mboma manqat zo-te batøndø-khofotav.

²³ Evezøza Yesu Keliso-qa kuku matev, ndøgoát zo-te.

Kolosi

Pol-qa pepa, Klisten bawan ezoqam-te, ndigu Kolosi taon-te giyagam

Megeat Manqat-qase

Nqanek pepa, Pol Kolosi taon Klisten bawan ezoqam-té genø-peawám. Ta khøuwa-te ndøgo, Pol Lom taon-té geyagám. Ndimbula mokho-té gunu-goám. Gaman ezoqam, ndego ta zapaya ndøgo tini-møvøinám, ndego ezoqa Yesu-qa yaq-te ge:zømesimam.

Kolosi taon, ta manqei-te ndøgo tøgó, ndakin khøuwa Teki (*Turkey*) ndimbo-akhayam. Pol nqanek pepa gumu-peawam, yaq Tikikus neká Onesimus, tezø-etoám, yaq ndigu Kolosi manqei-te vøndapem.

Pol nqanek pepa, ta zapaya nqáneq gene-peawám: Epaflas bugukhokhof khøuwa, Lom taon-te gewav, ndego Pol äv gembøe-votót nqægo: Kolosi Klisten ezoqam mokho-te, ezoqa nøme ndígú. Ndigu ezoqa nøme-te, khavozam manqat me:zømesím. Av gini-zømesímít nqægo: Yaq Mbumbukiam-a, yaq ni, gigiap kandakanda ndígú, enzol ezoqám neka nqova kandakanda. Yaq ni bízizø-vizáp, iziz bizizø-eqawat. Neka tíqa khavozam manqat nøme nqáneq: Yesu ndego Mbumbukiám mbá. Ndego andé enzol ezoqám. Neka lou nøme ndøgo, ni biziløgé. Neka ni Klisten ezoqam, ngusu bizigoqáz, ate av-té, Zu ezoqam gi-goatun. Yaq Pol nginik Kolosi Klisten ezoqam, nqanek pepa mokho-te, äv gezømbe-ovøyam nqægo: Manqat av nqægo, khavozam manqát. Neka Keliso ndego, gigiap ate ndægo-gé kawa ezoqám.

¹ No Pól, nqanek pepa nqæpeaomit. No Keliso Yesu-gé u-aném. Ndøgo Mbumbukiam-qa poév. Nqanek pepa, nigí Klisten nøfu Timotí namba niti-peaomít.

² Zo-té qeitø-peaomít, zo Mbumbukiam-gi ezoqam, zo Kolosi taon-te ndozoyage, zo nigí Klisten nøfuap, Keliso uni ndøzømbøe-paev.

Mbumbukiam, nigí Tat, teqa kuku matev neka sambí matev, ndøgoát zo-te.

Pol-qa ike manqat Mbumbukiam-te, Kolosi ezoqam zapaya

³ Ni zoqa yaq-te qeiguligulimatun, ni Mbumbukiam-te, ike manqat oskia ni-etoumatún, ndego Yesu Keliso-ge Eve.

⁴ Zapa ndøgo, ni äv qatiyogém nqægo: Zo Keliso Yesu zø-unimanqatinát, neka zo Mbumbukiam-gi ezoqa ewaqape-te, kuku zøgó.

⁵ Zo av nqægo, tözøte-goatún ndøgo, zapa ndøgo: Zo tozoto-tazá ndøgo: Zo matev, ndözomø-ndapém, ma Mbumbukiam zo yan manqei-te ndezømbe-mendewe. Zo taqa yaq-te, mðzoyogém, Manqat Mbomambaqape, ndøgo unimanqatin manqat, ande qazømbe-fakhan.

⁶ Ta manqat ndøgo, manqei-qape-te ate nqægo gèpanqavøemét, neka mokho ndøfåkhåtét. Até zo mokho-té-a, gu:sasæ, zo ande qazøte-yogem, neka Mbumbukiam-qa kuku matev-qa yaq-te, mokho vozøndapem.

⁷ Nqanek Manqat Mbomambaqape, Epaflas-té qazoyogém, ndego ni namba sasae qatigoatun, ndego Keliso-ge sasae ezoqam mbomambaqape, ni nqeimboe-khafuat, ndego zoge nømendim ezoqam mbomambaqape.

⁸ Ndego ni até zoqa kuku matev-qa yaq-té-a, emanqat vønimbí-votot, ndøgo Nqova Mbomambaqape, zo ndezø-etoam.

⁹ Yaq nakémbá, ni zoqa yaq-te, manqat ande qatiyogem, ni oskia nizø-guligulím, neka ivøveäv. Ni Mbumbukiam-te, äv qati-vi-matún nqægo: Zo matavap eqeieqei, tåbezømbe-tøtvønyám. Yaq zo Nqova Mbomambaqape mokho-te, matavap loloakh neka zøtezat zømbégoát, neka teqa poev matev vøzøté-zøtéz.

¹⁰ Yaq zo kopømbaqapé, eqeieqei zóyagát, av Evezøza ndømbøe-poev, zoqa yage-te ate ndægo. Yaq zo sasae eqeieqei tozogoat, zo mokho zømbé-fakhán, neka zoqa zøtezat, Mbumbukiam-qa yaq-te, vøzømbé-khouwév.

¹¹ Yaq Mbumbukiam, ndego bazaføgakh ate ndægo ndømbogo, zo bazaføgakh zømbé-etoám. Yaq zo kopømbaqapé, bazaføgakh-us zówaniapát neka gekha vinív ndøgo, tözø-fakhanumat, vozó-eqatát,

¹² neka Tat ike manqat khanakhanakh-us vozombó-manqatát. Ndego zo iz zø-etoám. Zo Mbumbukiam-gi ezoqa ewaqape namba, matev zøndapém, ndego ekeza waev-te, ndezømbe-mendewe.

¹³ Ni bõivun-qa bazafõgakh mokho-te qazu:goam, ndego ni gèkhandí:n, neka ekeza Yo-qa megeat matev mokho-te võ-amb, ndego ndembõe-khafuat.

¹⁴ Keliso mokho-te, ndego ni gènqovotán, neka niqa manqa-zapazapa vombõe-navõem.

Keliso-qa matev, taqa eqæv-qape kandambá tantáv

¹⁵ Ni kopõmba mbaín, Mbumbukiam tizi-ometam. Geté Keliso, Mbumbukiam-qa bugug ndondáp. Ndego tegé yo-khõuwá. Gigiap ate ndægo, Mbumbukiam gekhakheinam, ndego ùnime-lõvuám.

¹⁶ Zapa ndõgo, Mbumbukiam gigiap ate nqægo, Keliso mokho-té genõ-khakheinám, gigiap khaiya-te nqo:go, neka manqei-qape-te nqago, ndõgo nqazi-qeivap neka ndõgo qeivupav ndõgo, até nqova-gi megetapák-a neka kawakawa-za neka iz-akhayapak, neka gekha nqova bazafõgakh-us nõme ndigu. Gigiap neka matev ate ndægo, Mbumbukiam Keliso mokho-té genõ-khakheinám, neka te nonqo ndõkhakheinám.

¹⁷ Gigiap ate ndægo fakhaneav qagoam, Keliso até gegoám. Neka gigiap ate nqægo, ndégo tegeawát.

¹⁸ Keliso ni Klisten bawan ezoqam-gé kawá, ni teqa kha nqazigu. Neka ndego ni Klisten bawan ezoqam-qa zapá. Ezoqa bugukhokhof lõvõte-te gekhandi:v, ndégo. Yaq matev ate ndægo, ndégo tenó-kawaevtát.

¹⁹ Mbumbukiam áv qambõe-põovám nqægo: Ekeza matev ate ndægo, ekeza Yo mokho-té qanú:goát,

²⁰ neka te mokho-te, gigiap ate ndægo, ekezan namba nqawa vótõkuá, gigiap yan-te nqo:go neka nqanek manqei-qape-te nqago, neka teqa kouk mokho-te, ndõgo tae mutuit-te qawa, sambi võe-khakheinám.

²¹ Bugukhokhof, zo qámhá qazõtõndo-goam. Neka zo Mbumbukiam-gí qaqa ezoqam zogoám, zoqa matavap-te, neka manqa-zapazapa vozõ-matõnumam.

²² Geté ndakin, zo Mbumbukiam, ekezan namba, nqawa mõndõ-tõkuzú. Keliso-qa khá gene-tõkuzú, ndego genanim. Yaq zo teqa bõi-te, ndafõya-ndafõyamba neka manqa-zapazapa-yav sozõgoát.

²³ Geté zo fõgõfõgakh ndõgeageáp, ndõgo zo ndozo-unimanqatinat, neka fõgõfõgakh ndõwaniáp. Soqain ndõgo, zo matev nõme tõ-itub, yaq zoqa vintõzat matev Yesu-te zõ-ivõvêm, taqa yaq-te Manqat Mbomambaqape ndæmanqate, zo qazoyogem. Nqanek Manqat Mbomambaqape, ezoqa ewaqape sũgumu-zõmesimit, nqanek manqei-qape-te. Mbumbukiam no Pol, nqanek sasae nonqo ndõveatán.

Pol bazafõgakh-us gesasaetam, Yesu-qa Manqat Mbomambaqape zapaya

²⁴ No ndakin viniv nqæ-eqatet, zo nqazõmbe-tõkeet, no khanakhanákh. No nõkeza kha-te, viniv áv tõtendapét, av Keliso ge:ndapat. Viniv av nqægo khouiáv. Zua ndõmá. Ta viniv ndõgo, nqæ-eqatet, Keliso-qa kha tõke nonqó, Klisten bawan ezoqam.

²⁵ No Mbumbukiam, Klisten bawan ezoqam-gé sasae ezoqam ndõvé. No até zo-té-a, teqa manqat ate ndægo batẽ-zõmesim.

²⁶ Nqanek manqat, ibugukhokhof khonoam-té qagoám, nupõkhan mbá, ezoqa ate gi:goam, yage gimõnõzumavun. Geté ndakin, Mbumbukiam ekeza ezoqam me:zõmás.

²⁷ Mbumbukiam áv qambõe-põovám nqægo: Teqa matavap mbomambaqape, khonoam-te qagoam, ni Klisten ezoqam, zì:nõtén. Ta matavap ndõgo nqánek: Keliso Zu ezoqam mokho-te mbá mbá, geté até zó bawan vini-ak mokho-té-a, gunú:yagát. Yaq até zo-a, matev egeieqei-qape zõndapém, ma ndõzõte-vintavet, tõfakhan.

²⁸ Ni ezoqa ewaqape, teqa yaq-te ndégo tõti-zõmesím, neka või-gugubatun-a, võizõ-ovõematun. Matavap loloakh-ús. Yaq ni ezoqa ewaqape Mbumbukiam-qa megemege-te teito-ab, ndigu Keliso mokho-te, tiqa Klisten matev-te é-betõmũ-fisam.

²⁹ No bazafõgakh ndõgo tõte-asazét, nqæ-sasaeat. No Keliso-qa bazafõgakh-té qatõ-sasaeát, ndõgo no mokho-te bazafõgakh-us nqõu-sasaeat.

2

¹ No zo zõtezat-qa nõzõgó. No bazafõgakh nõ-asazét, zo zapaya, neka até Laodisia taon-ak zapayá-ya, neka ezoqa nõme ndigu, nõqa kha qeiviav ndigu.

² No bazafõgakh nqæ-asazet, ezoqa kha zõmbé-fõgákh, neka kuku matev mokho-te vótõkuatát neka Mbumbukiam-qa manqat uni betẽzõtez, ndõgo khonoam-te qagoam. Nqanek manqat, khonoam-te qagoam, Kelisó.

³ Nõtenat neka matavap loloakh ate ndægo, Keliso mokho-té qanu:gú.

⁴ No nqanek manqat tôte-éin ndógo: Soqáin ndógo, zo ezoqa tiqa manqa enønaq-us mokho-te titubam.

⁵ Unimanqatín. No kha-te, nõyoná. Geté nqova-te, no ndõtú:gú, zo namba. Neka no khanakhanákh, u nqæyoge, zoqa yage egeieqei neka bazaføgakh-us waniap-qa yaq-te, unimanqatin matev-te, Keliso-te.

Keliso mokho-te, khandi ndøfakhán

⁶ Zo Keliso Yesu qazondafem, zoge Evezøza tegoat, yaq zo te mokho-te até vøuyagé.

⁷ Neka zo te mokho-te, ande tae me ndægo, lu manqei pakoa-te qamø-mbuvøem, føgøføgakh ndøwaniáp, neka te mokho-te vøfisám. Zoqa unimanqatin matev, bazaføgakh-us ndøgeageáp, av zo gi:zømesimam. Neka Mbumbukiam-te, ike manqat oskia mbomanqaté.

⁸ Zo gø:feazoát. Soqáin ndógo, zo ezoqa tiqa khokho khavozam manqat neka manqei-qape ezoqam-qa matavap mokho-te tinøzøzo. Nømendim manqat av nqægo, ezoqam-qá matavap-té neka nqanek manqei-qape-gí nqova soqøsoqa-té qando-okhó. Ambá av nqægo, Keliso-té qando-okhó.

⁹ Zapa ndógo, Keliso-qa kha, ndógo kopømba ande av ezoqam-qa kha ndægo, Mbumbukiam-qá matév qanetová.

¹⁰ Neka zo Keliso mokho-te, ndego nqova iz-akhayapak neka bazaføgakh-us ate ndi:gu ndeløvuza, khandi vøzø-tøtvønyam.

¹¹ Zo Keliso mokho-te, andé ngusum qogøzat matev zøtendapém. Geté nqanek matev, ambá av nqægo, ezoqa zendá gene-matanám, neka ngusum vøqogaz. Geté ndógo zoqa manqa-zapazapa matanam matev zøqóg. Nqanek matev, Keliso ndømatanam.

¹² Zo ibøkha iz qazondapem, gigiosam, zo andé Keliso namba, manqei ozu-té ginø-osám. Yaq Mbumbukiam zo Keliso namba, nango vøkhandi:z, zo teqa bazaføgakh qazo-unimanqatinim, ta bazaføgakh ndógo, Keliso løvøte-te gendo-khandi:v.

¹³ Zo bugukhokhof zøkeza manqa-zapazapa-te qazogoam, zo pakhaezat ezoqa zogoám, neka zo ambá av nqægo, Mbumbukiam-gí ezoqam zogoám, kopømba ande av Zu ezoqam ndi:gu, ndigu ngusu gizø-qogavatun. Geté Mbumbukiam zo ndakin møndø-khandi:z, Keliso namba. Niqa manqa-zapazapa ate ndægo, ndego møndømbøe-navøém.

¹⁴ Pepa ndógo, niqa manqa-zapazapa ndo:peawap neka matev ate ndægo, ni paeveav qagoam, ndógo ni amba manqa ovøyam-te tø-ambin, Mbumbukiam møndøngiú. Tae mutui-té genøndáp, vømøtøke.

¹⁵ Yaq ta matev mokho-te, ndego nqova iz-akhayapak neka gekha nqova bazaføgakh-us nõme ndigu, ni amba manqa ovøyam-te ti-ambin, tiqa bazaføgakh møndø-tømbúa neka ezoqa ewaqape-qa bugug-te, mivi matev vøzø-etoam.

Khafæp matev tizimbo-paevem, ndøgo kopømba mbain, ni tøkhandi:n

¹⁶ Yaq nakémbá, zo ezoqa lou loge o ibøkha izam-qa yaq-te o pusup khøuwa-qa yaq-te, kopømba ande av løvøyak ndakinak gendo-itanin neka Sabat khøuwa-qa yaq-te, khafæp bezømbø-ávám.

¹⁷ Khafæp matev av nqægo, ndógo andé gigiap-qá nqovønqová, ndógo tømboe-megetav. Geté unimanqatin gigiap, Kelisó.

¹⁸ Zo ezoqa bevøðzø, ndigu khokho kha voat matev neka enzol ezoqam-te tabap matev ndøzøgawap neka emanqat ndivototap, av umingiap ndi:qeivi. Ezoqa av ngi:gu, ekeza iz mba ndø-eqawát. Geté tiqa manqat, mokho mbain. Manqat ndógo, ezoqa nõme gi:zømesimatun, ndógo ekeza khokho matavap-té qando-fakhaté.

¹⁹ Ezoqa av ngi:gu, ndigu Keliso-te geawateáv, ndego ni Klisten ezoqam-ge kawa. Teqa kha ate ndægo, ndøbunuzupit neka søvakha kinik ndægeageapet, te-té qageageapét, neka ndego ndømbø-køøgø. Yaq nqanek kha sège-khouwevtét. Ate av-té, av Mbumbukiam ndømbøe-pøev.

²⁰ Zo mõzo-pakhaéz, Keliso namba. Neka zo ndakin ambá av nqægo, manqei-qape-qa khafæp matev viniviniimba mokho-te sekembá søzøtu:gú. Geté yaq zo gekha zapá, khafæp matev mokho-te sekemba ndozotu-yage, zo amba manqei-qape-gi ezoqam oskia tozogonin,

²¹ khafæp matev kopømba ande av, "Nqanek gigiap ndøkhanáz!" o "Nqanek loge gigiap ndólóg!" o "Nqanek gigiap ndøgeágim!"?

²² Nqanek gigiap ate nqægo, toqolog o toqogea, ndógo manqei-qape gigiap yakhapús. Sège-navøemin. Khafæp matev neka nõmendim matev, taqa yaq-te, ezoqa ndø-aumatún.

²³ Unimanqatín. Khafeap matev av nqægo, guliguli matev toqogoat, av qakeza poev ndægo, neka khokho kha voat matev, neka qakeza kha yage fɔgakh-qape etoam matev, ndøgo bugug andé matavap loloakh me:keogé. Geté ndøgo mokho mbáin. Kopømba mbáin, taqatøke, qoqa kha-qa poev soqøsoqa toqote-nøzøgim.

3

Mbumbukiam ni sùgumu-khandi:n, Keliso namba

¹ Mbumbukiam Keliso lɔvøte-te gekhandi:v, yaq ndego até zó-a, sùgumu-khandi:z, yage ndakinak vøzø-etoam. Yaq nakémbá, zoqa mbøni-qa poev, yan-qa matev-té qabegó, ma Keliso nde:qomat, Eve-qa nakeamo zenda-te.

² Zoqa matavap, yan-qa matev-qa yaq-té qabegó, ambá nqanek manqei-qape matev-qa yaq-te.

³ Zapa ndøgo, Keliso genanim, yaq até zó-a, sòzøtum-pakhaéz. Zoqa khandi ndakinak, ndakin Mbumbukiam-qa mokho-té qanu-khonøwé, Keliso namba.

⁴ Geté Keliso tefakhan, ndego zoqa khandi zapa, yaq até zó-a, ndòzomø-fakház, te namba, teqa waev mokho-te.

Yage awenege neka yage ndakinak-qa yaq-te

⁵ Yaq nakémbá, zoqa manqei-qape matev vinivinimba, vølaém, kopømba ande av mambe okho matev, neka ezoqa nøme qovet matev, neka gekha matev soqøsoqa av nqægo nøme ndøgot, neka matev soqøsoqa-te poev matev, neka ezoqa nøme-qa gigiap qovet matev. Gigiap qovet matev, ndøgo andé batae-te ogiam matév.

⁶ Nqanek matev soqøsoqa zapaya, Mbumbukiam-qa qaqqa ndøgeáv, ti-te ndigu, teqa manqat o-mba ndapeav ndigu.

⁷ Até zó-a, zo matev av nqægo mòzo-matønumám, zoqa yage-te, zo bugukhokhof qazoy-agam.

⁸ Geté ndakin, zo matev av nqægo vø-ivøvé, kopømba ande av mbøni nqosøgeap matev, neka qaqqa matev neka sanqambap matev. Ezoqam-qa iz ngenøgim manqat, neka mambe okho emanqat vototap, zoqa manqa-nqa-te betøndo-fakháté.

⁹ Neka zo yaqyaq-a, meakha manqat sekemba ndømanqáté. Zapa ndøgo, zo awenege yage ande ndabua me, mòzo-khofoé, taqa matev soqøsoqa namba,

¹⁰ neka yage ndakinak vozø-uzam. Mbumbukiam nqanek yage ndakinak, ndego gekhakheinam, oskia ndø-ndakinak-tét, atema kopømba ande av ekeza bugug ndægo vømøgð, neka ni Mbumbukiam uni vizimi-nøtèn.

¹¹ Zo nqanek yage ndakinak qazondapem, yaq zo mokho-te, vinivinimba nøme mbáin, yaq Zu ezoqam-a, yaq bawan vini-ak; yaq ndigu ngusu gizø-qogavatun-a, yaq ndigu qogøvemav ndigu. Neka ndøgo gekham mbáin, qo gekha manqei-ak o bawan-ak toqogoat, o khokho sasae ezoqam o iz akhae voqógoát. Gigiap-qape Keliso yakhapús, ndego ni ate nqazi:gu mokho-te ngu:yage.

¹² Yaq nakémbá, zo Mbumbukiam gevevesam neka vozø-tegi-ezoqam-ez, ndego zo ndezømbo-khafuat, zo matev ndakinak zó-uzám, tanakh matev, neka kuku matev, neka qakeza iz eqawatav matev, neka aiyaiyav matev, neka qaqqa nakha-nakhamas-te gonemav matev.

¹³ Ezoqa matev soqøsoqa tizø-matønumat, zo nakha-nakhamas-te ndø-qavøinàmát. Zo yaqyaq-a, sà bezømbo-naváp, ate av-té, Evezøza zoqa manqa-zapazapa sa qambøe-navøem.

¹⁴ Neka zo kuku bezøgð. Zapa ndøgo, matev ndøgo, nqanek matev ate nqægo qaløvu, kuku matév. Matev nqáne, ni Kliten ezoqam ate nqazi:gu, nqova kopo-te uni nqæløvønønat.

¹⁵ Keliso-qa sambi matev bezø-nøzøgimít, zoqa mbøni-te. Zo Mbumbukiam sambi matev-té genøzø-akhá. Zo kha kopó. Neka zo Mbumbukiam ike manqat mbomanqaté.

¹⁶ Keliso-qa Manqat bētu-qonám, zo mokho-te, bezø-tøtvøyam. Gè:nømendim neka gégugumbám, yaqyaq-a. Matavap loloakh-ús. Neka zo ouv gèqaqayám, kopømba ande av Sams ouv ndægo, o ouv nøme ndøgot, Mbumbukiam-qa iz ndø-eqawat, o ouv ndøgo, Nqova Mbomabaqape nde:zømesim. Ouv tozo-qaqemat, yaq zoqa mbøni mokho-te, ike manqat mba bezømbu:gú, Mbumbukiam-te.

¹⁷ Gekha manqat ndøgo, tozo-manqatat neka gekha matév ndøgo, tozogoat, gèmbomataváp, zo Evezøza Yesu-gí paev ezoqám. Neka te mokho-te, zo Mbumbukiam ike manqat mbomanqaté.

Angana neka sakheis, eqeieqei ande av kintiyagāt

¹⁸ Zo sakheis, zøkeza angana-qa mokho-té qanu:gu. Matev av nqægo eqeieqei, Evezøza-qa bøi-te.

¹⁹ Zo angana, zo kuku bezøgð, zøkeza sakheis-te, neka qaqa zøgð.

Nakheis neka evøndipakha, eqeieqei ande av kintiyagāt

²⁰ Zo nakheis, zo zøvøndipakha-qa manqat o-mba mo-ndapé, matev ate ndægo. Zapa ndøgo, matev av nqægo, Evezøza gëmbopoév.

²¹ Zo evøndipakha angana, zogi nakheis qaqa zølozøzũ. Soqaín ndøgo, ndigu sa timø-tabam.

Sasae ezoqam neka tigi kawakawa-za, eqeieqei ande av kintiyagāt

²² Zo sasae ezoqam, zøkeza manqei-qape sasae kawakawa-za-qa manqat, o-mba mo-ndapé, matev ate ndægo. Zo sasae bazaføgakh-us ta-mbá ndøgð ndøgo, ndigu zo tizømetat, ti-te enaqgiam nonqo. Geté zo Evezøza ùni mbøvezáp neka zogi sasae kawakawa-za-qa sasae tozogoat, tiqa manqat ùni mbøpáev.

²³ Gekha sasae ndøgo, ndozogo, zo bazaføgakh-us ndøgð. Zapa ndøgo, zo nqanek sasae, ambá av nqægo, ezoqam-qa mba zogð, geté zo Evezøza-qa zogð.

²⁴ Zo mðzøte-zøté, zo Evezøza-te, yaq-fia ndøzom-ndapé, ndøgo zo nonqo nde-mendewe. Zoge unimanqatin kawa ezoqam, Kelisó. Zo teqá sasae zogót.

²⁵ Geté gekha ezoqám ndego, matev soqøsoqa tego, Mbumbukiam ndømbo-qavøiú, av matev ge-matanam. Ndego gématøvemák, qo ande gekha ezoqam, iz akhae ezoqám, ø, khokho ezoqam.

4

¹ Neka até zó-a, kawakawa-za, zogi sasae ezoqam eqeieqei zøkeogé neka matev eqeieqei zøgð. Zapa ndøgo, zo mðzøte-zøté, até zó-a, zo kawa ndezømbøgð. Ndego yan-té gonoyagé.

Ovøyam manqat nøme, Klisten yage matev-qa yaq-te

² Zo oskia ndøguligulím. Matavap bèzøvisít. Neka Mbumbukiam ike manqat oskia mbomanqaté.

³ Neka até niqa yaq-té-a, gèndo-guligulím. Mbumbukiam ni nakhoa bìni-mboqoá, ni ezoqa nøme teqa manqat Keliso-qa yaq-te batí-zømesim, ndøgo khonoam-te qagoam neka ta zapaya nqanek, no ndimbula-te nqatu:gu.

⁴ Yaq no ezoqa teqa manqat bavokho-qape bazømbè-ovøyam, av Mbumbukiam-qa poev ndægo.

⁵ Zo bavokho ezoqam namba, matavap loloakh-us ndøyagé. Neka gekha khøuwá ndøgo, nakhoa tozo-qeivimat, Keliso-qa matev tøzøte-zømas, zo vøgonemát.

⁶ Zoqa manqat, kuku matev-us oskia begó. Neka ndøgo andé lou mokhov qanimav-qape me betegó. Yaq gekha ezoqám ndigu, zo unimanqatin-qa yaq-te tizømbe-bevupat, zo kopømbaqapé, qavøiwat eqeieqei zozøgoát.

Pol-qa vaev manqat

⁷ Noqa yage ate ndægo-qa yaq-te, zo nigi Klisten nøfu Tikikus mé-zømás, ndego ni nqem-bøe-khafuat, ndego unimanqatin ezoqam, ndego ni namba Evezøza-qa sasae gegoatun.

⁸ No ngenek ta zapaya nqanek qate-khofotáv: Zo tønèzøté, ni ande av khatfyage. Yaq zoqa kha gé:føgákh.

⁹ Ndego Onesimús namba mé:geáv, ngenek unimanqatin Klisten nøfu nøme, ni nqem-bøe-khafuat, zøkeza ezoqam. Nginik ezoqa menas, matev ate nqægo-qa yaq-te mé-zømás, nqanek nqafakhanam.

¹⁰ Alistakus, no ndimbula namba nqatigu, ndego khaiya mboma manqat ndøkhofotáv zo-te, neka até Mák-a, Banabas-ge ekeabøi, khaiya mboma manqat ngikhøfötáv. Ngenek zo-te tendowav, yaq gèkhatowém, ate av-té, no bugukhokhof manqat qazønde-khofotav.

¹¹ Até Yesú-a*, iz nøme nqambogo, Ziastes, teqa khaiya mboma manqat ngekhøfötáv. Nginik ezoqa misika yakhapús, Zu ezoqam, ndigu no namba Mbumbukiam-qa Megeat Matev mokho-te ndisasaeat. Tiqa tøke kandambá no-te.

¹² Até Epafilás-a, zøkeza ezoqam, ndego Keliso Yesu-ge sasae ezoqam, khaiya mboma manqat ngekhøfötáv. Ndego zoqa yaq-te, bazaføgakh-us oskia ndøguligulimatún. Zo Klisten matev-te, føgøføgakh tønè-waniáp, neka zoqa unimanqatin-te, Keliso-te, ùni tønèfisám, neka zo Mbumbukiam-qa poev ate ndægo ùni vøzøté-zøté.

3:18 3:18 Ef 5:22 3:19 3:19 Ef 5:25 3:20 3:20 Ef 6:1 3:21 3:21 Ef 6:4 3:22 3:22 Ef 6:5-8 3:25 3:25 Lom 2:11; Ef 6:8 4:1 4:1 Ef 6:9 4:2 4:2 Ef 6:18; Filip 4:6 4:3 4:3 Lom 15:30; Ef 6:19 4:5 4:5 Ef 5:15-16 4:6 4:6 Ef 4:29; 1 Pita 3:15 4:7 4:7 Ef 6:21 4:8 4:8 Ef 6:22 4:9 4:9 Filem 10-12 4:10 4:10 Kel 12:12; 15:37-39; 13:13; 2 Tim 4:11 * 4:11 4:11 Ngenek ezoqam, iz Yesu ge-akha, ezoqa vini. Teoká ndego, Yesu Keliso. 4:12 4:12-14 Kol 1:7; Filem 23-24

¹³ No zo-te nõ-unimanqatintét, av nqægo: Ndego bazaføgakh-us ndøsasaeát, zo zapaya, neka até ndigu Klisten ezoqa nõme zapayá-a, ndigu Laodisia taon-te neka Hielapolis taon-te ndisokhoe.

¹⁴ Até Lúk-a, ndego mulømula etoam ezoqam, ni nqeimbøe-khafuat, neka Dimas, khaiya mboma manqat ngikhøfõtäv.

¹⁵ Noqa khaiya mboma manqat, até nigi Klisten nõfuap-té-a, zøkhofotøvém, ndigu Laodisia taon-te ndisokhoe, neka Nimfa-te vozó-khofotøvém, neka ndigu Klisten bawan ezoqam-te, ndigu tuqa khoev-te gipindumatun.

¹⁶ Zo nqanek pepa tozotumu-geveømem, yaq Laodisia Klisten bawan ezoqam-té qanø-khofotøvém, ndigu bemø-geveømem. Neka ta pepa ndøgo, no Laodisia taon-te qækhofotav, até zó-a, vøgeveømém.

¹⁷ Zo Akipus gëmbo-einím. Nandev sasae ùni betekhóu, Evezøza gembo-etoam.

¹⁸ Nqanek khaiya mboma manqat-qase, no Pol nõkeza zendá qate-peaomít.

No ndimbula-té qatu:gu. Zo bezømbo-nàvøém, noqa yaq-te.

Mbumbukiam-qa kuku matev, ndøgoát zo-te.

1 Tesalonika

Pol-qa bugukhokhof pepa, Klisten bawan ezoqam-te, ndigu Tesalonika taon-te giyagam

Megeat Manqat-qase

Pol nqanek bugukhokhof pepa, Klisten bawan ezoqam-te gepeawam, ndigu Tesalonika taon-te giyagam, ta khøuwa-te ndøgo, ndego Kolin taon-té gegoám. Tesalonika ndøgo, taon kandambaqape ndøgoám. Masedonia manqei-té, neka ndaola-té.

Pol qambo-misika, manqei vinivinimba-te ge-okhoam, ezoqa Mbumbukiam-qa Manqat ge:zømesimam, ndego até Tesalonika taon-té-a, vøgoam (Kel 17:1-14). Yaq teqa nømendim mokho-te, ezoqa nøme møndø-unimanqatiním. Ezoqa kopokopo nøme ndigu, Zu bawan-ák. Geté ezoqa kopoáv, ndigu bawan vini-ák. Ndigu Zu ezoqa nøme, ndigu Yesu unimanqat-inteav qagoam, ndigu Klisten ezoqam, ngenøgim-té ginø-abumám. Pol taqa yaq-te ge-ewag, ndego Timoti ndøkhofotáv ti-te, ngenek tiqa unimanqatin-te, zita tøpøzu manqat vømøzø-ein. Yaq taqa zita-te, Timoti nqawa gendovesez, ndego Pol tiqa matev eqeieqei-qa yaq-te vømboøe-votot. Yaq Pol nqanek pepa ndakin, nqáneke gene-peawám: Tiqa unimanqatin-te, zita tøpøzu nøme nonqó. Neka ndego tiqa bevap, løvøte neka Yesu-qa qavane-qa yaq-te, vøzømbē-qavøiu.

¹ Nqanek pepa, no Pol neka Sailes neka Timoti, ni nipeaomít. Zo-té qeitø-peaomít, zo Klisten bawan ezoqam, Tesalonika taon-te ndozoyage, zo Mbumbukiam, ndego Tat, neka Evezøza, Yesu Keliso, tiqa mokho-te ndozotu:gu.

Mbumbukiam-qa kuku matev neka sambi matev, ndøgoát, zo-te.

Pol-qa ike manqat Mbumbukiam-te, Tesalonika Klisten bawan ezoqam-qa yaq-te

² Ni zoqa yaq-te qeiguligulimatun, ni Mbumbukiam ike manqat oskia nimbo-manqaté, zo ezoqa ewaqape-qa yaq-te.

³ Niqa gulgulim-te, Mbumbukiam-te, nigí Tat, ni oskia teimbo-matavupatún ndøgo, av zo Yesu Keliso ndøzøte-unimanqatinat, neka zoqa sasae-qa yaq-te, ndøgo kuku matev-us ndozogo, neka zoqa føgøføgakh waniap-qa yaq-te, zo nigí Evezøza Yesu Keliso-te ndozototaza.

⁴ Nøfuap, zo Mbumbukiam ndezømbø-khafuat, ni møtinøtén, ndego zo møndø-vevesám, vozø-tegi-ezoqam-ez.

⁵ Zapa ndøgo, ni Manqat Mbomambaqape qeindapavun, ndøgo ambá av nqægo, manqat mba ndøgeavün. Geté bazaføgakh neka Nqova Mbomambaqapé namba me-geavün. Yaq zo áv qazøte-qeivím nqægo: Niqa manqat unimanqatin. Zo møzøte-zøtéz, ni zo mokho-te ande áv khatiyagam. Ni zo nitigoám.

⁶ Ezoqa nøme, zo føgakh-te ambá gini-abumám. Geté zo niqa matev neka Evezøza-qa matev, zømbo-paevém neka manqat khanakhanakh-us vozøndapem. Ta khanakhanakh ndøgo, Nqova Mbomambaqape-té qando-okhó.

⁷ Yaq ta mokho-te nqanek, ezoqa ewaqape, Masedonia neka Akaya plovin-te, Yesu ndi-unimanqatinat, ndigu zoqa matev eqeieqei me:vewé neka paev-qa ndøgó.

⁸ Evezøza-qa manqat, zo ezoqa qazozø-manqatam, ambá av nqægo, Masedonia neka Akaya plovin-te mbá qanø-panqavøëm. Geté manqei-manqei ate ndægo, ezoqa ewaqape, zoqa unimanqatin-qa yaq-te sùgumu-ewagát, ndøgo Mbumbukiam-te ndøzøgo. Ni ti-te ndigu, manqat einiav tøgoat, kopømbá. Zapa ndøgo, ndigu møndøyogém.

⁹ Ndigu ekezan, emanqat møndæ-vototupatún, av zo ni qazøte-khatomb, ni zo-te qeigeavun, neka zo tae khøuiap-te qazogoam, unimanqatin khandi Mbumbukiam-te ande áv khazøtē-qambuz, ndego zo ndakin ndozombo-vizap,

¹⁰ neka zo tege Yo Yesu ande áv khazømbøē-keoge, yan-te tendovis, ndego Mbumbukiam løvøte-te gekhandiv, yaq ndego ni Mbumbukiam-qa manqa ovøyam-te, teqa qaqa-te vøkhandi-n.

2

Pol Tesalonika taon-te, Mbumbukiam-qa Manqat ge:zømesimam

¹ Nøfuap! Zo zøkeza møzøte-zøtéz, ni zo-te qeigeavun, ni ambá av nqægo, khokhø seigeavün. Geté mokho kandambá qafakhan.

² Zo m̀z̀ote-z̀otéz, ni bugukhokhof Filipai taon-te qeigoam, ezoqa ni gèngiænotám, neka v̀oi-potonumam. Yaq ni zo-te qeítõndu-niav, ni ezoqa nõme, niqa manqa manqate-te tokõmbem-qa nigoám. Geté Mbumbukiam ni m̀ndõni-tøké, neka ni zo teqa Manqat Mbomambaqape, kha f̀ogakh-mba v̀oizõ-manqatam.

³ Ni ezoqa manqa qeizõ-løvutatum, ni ambá av nqægo, khokho manqat nizõ-manqatê o matavap soqõsoqa nigũ o ezoqa khavozam-qa nigũ.

⁴ Geté ni Mbumbukiam m̀ndõ-gevenó neka ezoqa eqeieqei v̀enæmb, neka teqa manqat, niqa zenda-te v̀õ-ve. Ni teqa manqat qeimanqatatum, ni ambá av nqægo, ezoqa khanakhanakh asõtõve-qa nizõgõ. Geté ni Mbumbukiam khanakhanakh asõtõve-qa nim-bogó, ndego niqa mbõni neka matavap ndini-gevevat.

⁵ Zo m̀z̀ote-z̀otéz. Ni ambá av nqægo, ezoqa enaq nizõge:mãm o khanakhanakh manqat v̀oizõ-etoumam, yaq moni-qã nizõmbi-goám. Mbumbukiam m̀ndæ-otév, nqanek manqat unimanqatín.

⁶ Ni ambá av nqægo, nikeza iz eqawat-qa nizõgoám, zo niqa iz tozoni-eqatat, o ezoqa nõme v̀oni-eqatát.

⁷ Ni Keliso-gi u-anim nqei, ni t̀oni-poein, ni ambá nizõ-pouwein, av nqægo, zo ni ezoqa kandakanda z̀oténæmbát. Geté ni zo mokho-te qeigoam, ni matev aiyaiyav-té qeítõgoám. Ni zo qeizõ-kewagam, ni andé evo me nitigoám, ndugu nakheis tete nduzõ-etoam.

⁸ Ni kuku kandambá zo-te. Yaq ni ambá av nqægo, zo Mbumbukiam-qa Manqat Mbomambaqape mba niti-zõmesimãm. Geté ni até nikeza yagé-a, v̀oizõ-etoam. Zapa ndõgo, ni kuku khãpe nimbi-khouwév zo-te.

⁹ Nõfuap! Zo ndozõbo-matáváp, ni sasae f̀ogakh-qape qeikhanazat, zo mokho-te qeigoam. Ni pãpãve nekã lovølova, seisasaetám, neka niqa yage nonqo, moni v̀oi-qaqasumam. Zapa ndõgo, ni Mbumbukiam-qa Manqat qati-zõmesimãm, ni poeveáv, ni zogi ezoqa kopo-te sa teito-tambet, viniv v̀oizõ-etoám.

¹⁰ Zo m̀z̀ote-z̀otéz neka Mbumbukiam v̀õe-otev, ni zo namba qazi-yagam, ni ãv t̀otiyagám, av Mbumbukiam ndõmbõe-poev. Ni matev eqeieqei-té qeítõyagám neka manqa-zapa-qase goneáv.

¹¹ Neka zo m̀z̀ote-z̀otéz, ni zo ezoqa kopokopo-te, ate ndzõte:go, ãv teizõmbe-matõnumám, av eve nde:go, ekeza nakheis-te-te:matõnumat.

¹² Ni zo nigugubám neka zita v̀oizõ-tõpazam neka v̀oizõ-pouweam, av nqægo: Zo ãv tøneyagé, av Mbumbukiam ndõmbõe-poev, ndego zo teqa megeat matev-te neka waev kandambaqape-te ndezõ-akhayam.

Klisten ezoqam, matev f̀ogõf̀ogakh ambá qazõmbe-fakhanumám, geté ndigu f̀ogakh-mbã giwa-niapãm

¹³ Ni Mbumbukiam, ike manqate oskia nimbo-manqatê. Zapa ndõgo, zo teqa manqat qazoyogem ni-te, zo ambá av nqægo, khokho sozondapëm, av ezoqam-qa manqat sa ndozo-upõgim. Geté zo Mbumbukiam-qa Manqat zondapëm. Yaq ndõgo unimanqatín. Nqanek manqat, zoqã mokho-té qanu-sasaeát, zo ndozo-unimanqatínat.

¹⁴ Nõfuap! Matev ndõgo, zo-te qafakhanam, até kopó, av Mbumbukiam-gi Klisten bawan vinivinimba qazõmbe-fakhanumam, ndigu Zudia plovins-te, Keliso Yesu-qa mokho-te ndu:gu. Zogi ezoqam, zo matev soqõsoqa, ãv gizõmbe-matõnumám, av Zu ezoqam, Zudia plovins-te ndõgo, Klisten ezoqam-te gizõmbe-matõnumam.

¹⁵ Ezoqam nginik, nigí Evezõza Yesu neka Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam, lõvõte-te gi-abumam neka ni v̀onggiænotam. Mbumbukiam khanakhanakh mbaín ti-te. Neka tiqa matev qaqa-ús, ezoqa ewaqape-te.

¹⁶ Ndigu ni tokõmbem-qa nigoám. Ni bawan vini-ak, ambá nití-zõmesimák, yaq ndigu v̀õe-khandi:z. Ta mokho-te ndõgo, ndigu manqa-zapazapa nõme mba mo:kapuimít, atema v̀omótõvã. Geté Mbumbukiam-qa qaqa khakheitáp. Segezõ-fakhán.

Pol Tesalonika ezoqam-te, nqawa vesezam-qa gegoam

¹⁷ Nõfuap! Ni zo qeizuvaz, yaq khapémáb qa-auwam, ni vao kandambá qeigoam, zo-te. Neka ni zoqa bugug nqawa qeivi-qa nigoám. Unimanqatín. Ni qãmbá zo-te. Geté niqa matavap-te neka mbõni-te, ni namba zi:gũ.

¹⁸ Ni zo-te nqawa okho-qa nimbogoám. No Pol, no khõuwa kopoáv, ambá notõndo-navin, zo-te. Geté Saitan ni gètõkõmbemãm.

¹⁹ Nigi Evezõza Yesu tendoqavan, yaq ni gekham-qã yaq-té qeítõ-tãmb neka gekha mokhõ qatí-khambuvemëm neka teqa megemege-te ndo:go, khanakhanakh-us v̀otiwãnt? Ndõgo zo zõkhapús.

²⁰ Unimanqatín. Ezoqam zó, ni nqati-khambuvap neka khanakhanakh nqání-āsōtōvē.

3

¹ Ni kopōmba mbain qagoam, sekemba amba qati-kewagam, yaq ni matavap āv qatigoném nqǎgo: Ni nikezan, Atens taon-te até nitōkhǎ-sokhoát.

² Geté ni Timoti nitōndú-khofotōvēm, zo-te, ndego nigi Kliten nōfu, ni Mbumbukiam-qa sasae namba nqati-sasaeat, ndego ni Manqat Mbomambaqape manqa manqate-te ngini-tōke, Keliso-qa yaq-te. Yaq ndego zo tēabezōmbe-tōké neka zita zōtōpáz, zoqa unimanqatin matev bezōmbē-fōgakh.

³ Soqain ndōgo, matev soqōsoqa ndōgo, zo-te qafakhanam, zoqa unimanqatin matev tōkukugim. Zo zōkeza mōzōte-zōtéz, matev soqōsoqa av nqǎgo tōndo-okhoat, ndōgo Mbumbukiam-qa poév, ni-te.

⁴ Ni zo namba qatigoam, ni mōizō-manqatám, av nqǎgo, “Ni matev fōgakh-qape, ndizimō-qeivím.” Yaq zo mōzōte-zōtéz, matev mōndō-fakhanám.

⁵ Yaq nakémbá, no kopōmba mbain qagoam, sekemba amba qate-kewagam, no Timoti notōndo-khofotáv. No nōtenat-qa nōgoám, zoqa unimanqatin matev, āv khapezōmbēgo-a. Soqain ndōgo, ndego ezoqam, ndego ezoqa nde:khamasim, zo te:khamasim, yaq niqa sasae fōgakh-qape, zo mokho-te qeikhanazat, vōmō-khokhō.

⁶ Geté ndakin Timoti nango gendovesez, zo-te gegoam, ndego zoqa unimanqatin matev neka kuku matev-qa yaq-te, manqat mbomambaqape ndō-ndapavún. Neka ndego ni āv ginimbi-ein nqǎgo: Zo ni oskia zoni-mataváp, khanakhanakh-ús, neka zo vao kandambá ni-te. Neka zo ni nqawa nōmende-qa zogó, ate av-té, ni zo nqawa zōmete-qa nqati:gu.

⁷ Nōfuap! Ni yage fōgakh-qape-te nqeiyaqe, ezoqa matev soqōsoqa ngini-matanam, yaq Timoti zoqa unimanqatin-qa yaq-te emanqat ginimbi-votot, ndōgo ni mōqǎ ni-etoám.

⁸ Yaq ndakin niqa yage kopōmbaqapé. Zapa ndōgo, ni mōtinōtén, zo Evezōza mokho-te, bazafōgakh-ús ndozo-waniap.

⁹ Ni khanakhanakh kandambá, zoqa yaq-te. Ni nōtenateáv, Mbumbukiam zoqa yaq-te, ike manqat eqeieqei ande av kheimbōé-einím.

¹⁰ Pāvave neká lovōlova, ni Mbumbukiam-te oskia nivi-matún. Bazafōgakh-ús. Ni zoqa bugug nango bāniqevím neka zo manqat nōme bafí-zōmesim, ndōgo zo zōtezateav ndōgo, neka zoqa unimanqatin matev bezōmbē-khouwev.

¹¹ Ni āv qati-guligulim nqǎgo: Mbumbukiam, ndego nigi Tat, neka nigi Evezōza Yesu, ndigu niqa nakhoa ekeza ndōkhakheinōmém, ni zo-te teitōndu-niav.

¹² Neka Evezōza, zoqa kuku matev gezō-khouwév, yaq ndōgo kandambaqape ndōgoát, yaqyaq-a neká ezoqa nōme-te, ate av-té, ni zo-te kuku nqanimbi:gu.

¹³ Yaq ndego zo gezōtōké, zo bazafōgakh-us zōwaniapát. Yaq zo Mbumbukiam-qa megemege-te, ndego nigi Tat, manqa-zapazapa-yav neka eqeieqei-qape sozōgoát, ta khōuwa-te ndōgo, nigi Evezōza Yesu, ekeza ezoqam ate ndi:gu namba, tendoqavan.

4

Yage eqeieqei-qa yaq-te, av Mbumbukiam ndōmbōe-poev

¹ Nōfuap! Manqat nōme nqánek: Ni zo mōti-zōmesimám, ande āv khazōté-yagát, yaq Mbumbukiam khanakhanakh vōmbōé-asōtāv. Ni mōtinōtén, zo āv tōzōte-yagé. Yaq ndakin ni zo nízōviám, neka nigi Evezōza Yesu-qa iz-te, manqat āv qazimbi-lōvuá nqǎgo: Ta matev-te ndōgo, zo vōfisám.

² Zo mōzōte-zōtéz, nigi Evezōza Yesu-qa iz-te, zo gekha manqat nití-zōmesimam.

³ Mbumbukiam-qa poev nqánek: Zo ndafōyamba-qape ndōyagé neka mambe okho matev, kha mbokhanōzám.

⁴ Neka zōkeza kha gēqeiví. Matev eqeieqei-té qayagé, av Mbumbukiam ndōmbōe-poev.*

⁵ Ezoqa me:qovēsám, av bavokho ezoqam ndi:matanam, ndigu Mbumbukiam zōtezateav ndigu.

⁶ Khafeap ndōgo, Mbumbukiam geve, ndōlōvuám. Qoge Kliten qafu-te, manqa-zapa ndōgō, tegu zas voqó-aqonōvēm. Evezōza yaq-fia ndótá, ti-te ndigu, matev av nqǎgo ndimatanam. Ni zo mōizō-manqatám, neka vōi-gugubam.

⁷ Mbumbukiam, ni ambá av nqǎgo, manqa-zapa gone-qǎ nimbi-akhá. Geté ni ndōgo tinimbi-akhá: Ni ndafōyamba-qape ziyagát.

⁸ Yaq nakémbá, gekha ezoqám ndego, nqanek nōmendim manqat ndesanqawe, ndego ambá av nqægo, ezoqam-qá manqat ndōsanqawē, geté ndego Mbumbukiam-qá manqat ndōsanqawé, ndego zo ekeza Nqova Mbomambaqape ndezø-etoam.

⁹ No zo-te, kuku matev-qa yaq-te, Klisten bawan ezoqam mokho-te, manqat nōme peaweav tōgoat, ndōgo kopōmbá. Zapa ndōgo, zo Mbumbukiam ekeza me-zōmás, zo kuku áv khazōmbé-goát, yaqyaq-a.

¹⁰ Neka unimanqatín, zo kuku ndōzōgó, Klisten ezoqam-te ate ndi-gu, nandav Masedonia plovins ate ndægo. Nōfuap. Ni manqat áv qazimbí-lōvuá nqægo: Zoqa kuku matev, bēkhouevtét.

¹¹ Zo bazafōgakh ndō-asózú. Matev egeieqei-té qayagé, neka zōkeza yage mba ndōndapét. Neka zōkeza zendá qane-sasaeát, ate av-té, ni zo qati-gugubam.

¹² Zo matev av ndægo tozogoat, yaq bavokho-ak zo ndōzōvizám neka zo ezoqa nōme-te zotótábák, lou neka gigiap-qa yaq-te.

Evezøza tendoqavan, taqa yaq-te

¹³ Nōfuap! Ni poeveáv, zo ndigu Klisten ezoqam-qa yaq-te zōtezateav tōgoat, ndigu gipakhaez. Soqáin ndōgo, zo mbōni tōzōvavat, av ezoqa nōme ndi-gu, ndigu Yesu-te vintōzateav ndigu.

¹⁴ Ni áv qazi-unimanqatínát nqægo: Yesu mōndōnaním, neka nango vōkhandi-v. Yaq ni ate nqáneq qazi-unimanqatínát: Ndigu Klisten ezoqam, gipakhaez, Mbumbukiam Yesu namba ndé-upozó, ndego tendoqavan.

¹⁵ Manqat ndōgo, ni ndakin teizø-ein, Evezøza ekeza ndø-ein, av nqægo: Ta khōuwa-te ndōgo, ndego Evezøza tendoqavan, ni ezoqam, zua nqaziyage, ni ndigu zílōvubák, ndigu bugukhokhof go-pakhaeta.

¹⁶ Zapa ndōgo, manqat bazafōgakh-us-qape ndōwáv, neka enzol ezoqam-gi kawa ezoqa nōme vó-akhā neka Mbumbukiam-qa kipi wag vópá. Yaq Evezøza yan-té gendóvis. Yaq lōvøte ezoqam, ndigu Keliso gi-unimanqatinim, ndigu bugukhokhof lōvøte-té gindúsúz.

¹⁷ Yaq taqa zita-te, Mbumbukiam, ni zua nqaziyage, gékhatómb, vó-eqanō, ti namba ndigu, lōvøte-te gindusuz. Khaiya ozoz-té genókhatómb, yaq ni ova nqo-go, Evezøza namba vizimó-qaqandám. Yaq ni Evezøzá namba zí-yagát, miavmiav.

¹⁸ Zo yaqyaq-a, nqanek manqat, zita me:tōpōzú.

5

Yesu gendóqaván. Ni é-bizi-khakheinám

¹ Nōfuap! Ni zo taqa yaq-te manqat peaweav tōgoat, gekha khōuwa neka gekha viav Yesu tendoqavan, ndōgo kopōmbá.

² Zapa ndōgo, zo mōzøte-zøté, Evezøza-qa Khōuwa, ndego tendoqavan, andé aqonam ezoqam me mé:geáv, lova khoev teqa-nqawa. Nakhamas-té.

³ Ezoqa géqaqavét. Neka áv giní-manqatát nqægo, “Ni sambi matev-té qaziyagé. Fofogeap mbaín.” Geté ndigu nqova zōndáf. Ezoqa ngiæzoat matev, ande sævam-qa nqosøgeap, gai-ovain, nakhamas-té qanžøš-fakhán. Yaq ezoqa kopōmba mbaín tikhokhoz.

⁴ Geté zo, nōfuap, zo ambá av nqægo, bōivun-té qazoyagé. Yaq nakémbá, ta khōuwa kopōmba mbaín, zo ande aqonam ezoqam me, nqova tōzōndaf.

⁵ Zo ate ndōzøte-go, zo waev neka paveat-gí ezoqám. Ni ambá av nqægo, lova neka bōivun-gí ezoqám.

⁶ Yaq nakémbá, ni bizi-sōmbiápét, kopōmba ande av ezoqa nōme ndi-gu. Geté ni oskia bízio-feanoát neka niqa kha egeieqei bizinōzōgím.

⁷ Ezoqa ndigu, ndisōmbiam, ndigu lovølova ndōsōmbi:matún. Neka ezoqa ndigu, ibōkha soqa ndi-izam, ndigu lovølova ndø-izumatún.

⁸ Geté ni paveat-gí ezoqám. Yaq nakémbá, ni nikeza kha, egeieqei bizinōzōgím. Ni unimanqatin matev neka kuku matev binigú. Matev av nqægo, andé sanqava khakhazam nonqó, savim-te taqambo-tøkeat. Neka niqa vintōnat matev Yesu-te, av nqægo, ndego ni gékhandí:n, ni andé nakhag ezoqam-qá wawaq me bizi-uzáp.

⁹ Ni Mbumbukiam, ambá av nqægo, ndōgo tene-vevendám, ni qaqa nígu, neka vóngiænō. Geté ndego ni ndōgo tene-vevendám: Ni Yesu Keliso mokho-te gékhandí:n, ndego nígi Evezøza.

¹⁰ Yesu ta zapaya nqáneq genenaním: Ni té namba bizi-yagé, oskiá ndōgo, ni e-ma tizio-pakhaen o tiziyagat, ndego tendoqavan.

¹¹ Yaq nakémbá, zo yaqyaq-a, zita ndótøpøzú neka unimanqatin-te vótøkeam. Ate av-té, ndakin ndøzøte:go.

Pol-qa vaev guguna manqat

¹² Nófuap! Ni áv qazimbi-viám nqægo: Zo megetapak ezoqam, gèzøvizáp, ndigu zoqa Kliten bawan mokho-te, sasae bazaføgakh-us nandigu, ndigu zo nandizømbo-megetap neka nandi-gugua, Evezøza mokho-te.

¹³ Zo ndigu mœ-mbá sozozø-vizupát neka kuku kandambá sozozø-goát, tiqa sasae zapaya. Neka zo yaqyaq-a, sambí bèzøgó.

¹⁴ Nófuap! Ni manqat nœme áv qazimbi-løvuá nqægo: Ezoqam ndigu, ndiwauwi:zat, gèguguzá. Neka ndigu, kha føgakhateav ndigu, neka ndigu, tiqa unimanqatin-te føgakh mbain ndigu, gèzøtøkeé. Neka aiyaiyav matev ndøgó, ezoqa ewaqape-te.

¹⁵ Gèqeivi, av nqægo: Ezoqa manqa-zapa tego zo-te, zo ndego ta manqa-zapa ndøgo, mbœ-qavøinám. Geté zo yaqyaq-a, matev mbomømboma oskia ndømatanám, neka até ezoqa ewaqape-té-a, matev mbomømboma vozó-matønnumát.

¹⁶ Zo khanakhanakh-us oskia ndøgó.

¹⁷ Neka oskia ndøguligulím.

¹⁸ Neka gekha matév ndøgo, tøzø-fakhanumat, zo Mbumbukiam ike manqat mbomanqaté. Matev av nqægo, Mbumbukiam-qá poév, zo-te, zo Keliso Yesu mokho-te ndozotu-yage.

¹⁹ Zo Nqova Mbomambaqape, nakhoa mbœ-khakházám, ndego zo mokho-te nandu-sasaeat.

²⁰ Nqova Mbomambaqape, ezoqa nœme-te manqat tevevezam, yaq ndego ezoqam zo te:zømas, ta manqat ndøgo, ndøsanqawém.

²¹ Geté zo manqat ate ndægo vøgeveaném neka vøqeivim, nqanek manqat Mbumbukiam-tè qapøtendē-wav-a. Yaq manqat ndøgo, unimanqatin tøgoat, zo vøndapém.

²² Geté matev soqain ate ndægo, zo zósanqawém.

²³ No áv qate-guligulím nqægo: Mbumbukiam, ndego ni sambí matev ndini-etoam, zo tèabete-khakheinøvé, teqa bøi-te vøzøté-ndaføyamba-éz. Neka ndego zoge nqova neka zoqa matavap neka zoqa kha, eqeieqei tèabete-khatiwi. Yaq zo manqa-zapazapa mbain, sozógoát, nigí Evezøza Yesu Keliso tendoqavan.

²⁴ Mbumbukiam, ndego zo gezøndo-akha, ndego unimanqatín. Ndego ndømatanám.

²⁵ Nófuap! Zo até ní-a, ginindu-guligulím.

²⁶ Zo tozo-møvabat, zenda kaka vø-itamát, Kliten zøfuap ate ndi:gu namba, neka vøngenøndamat, ate av-té, Mbumbukiam-qa bøi-te eqeieqei ndægo.

²⁷ No Evezøza-qa iz-te, nqazø-pouwe: Zo nqanek pepa, Kliten ezoqa ewaqape-té qazonø-geveømém.

²⁸ Nigí Evezøza Yesu Keliso-qa kuku matev, ndøgoát, zo-te.

2 Tesalonika

Pol-qa pepa qambo-menas, Klisten bawan ezoqam-te, ndigu Tesalonika taon-te giyagam

Megeat Manqat-qase

Pol nqanek pepa nøme, Tesalonika taon Klisten bawan ezoqam-te gepeawam, ta khøuwa-te ndøgo, ndego Kolin taon-té gegoám.

Bugukhokhof khøuwa, Pol Tesalonika taon-te, møndøgoám, Mbumbukiam-qa Manqat vøe-zømesimam. Yaq ezoqa kopoáv, teqa manqat gè-unimanqatinim. Geté Zu ezoqa nøme, ta zapaya ndøgo, ova ndø-einim, Pol vøngeatømem (Kel 17:1-10).

Yaq ndakin Pol manqat áv gene-ewág nqægo: Tesalonika Klisten ezoqa nøme, ndigu gégavotumit, av nqægo, Yesu nqawa tendoqavan. Ndigu áv gini-mataváp nqægo: Yesu nqawa mândoqaván. Yaq ndigu sège-qovezám neka sasae gonemáv. Nqanek pepa mokho-te, Pol ndigu nqawá gene-zømesim, Yesu-qa qavane-qa yaq-te. Yaq ndego nøme áv gezømbe-peawim nqægo: Ndigu tiqa yage, bè-enénd, neka matev eqeieqei-té geabeyagé. Sasae yá begó.

¹ Nqanek pepa no Pol neka Sailes neka Timoti, ni nipeaomít. Zo-té qeitø-peaomít, zo Klisten bawan ezoqam, Tesalonika taon-te ndozoyage, zo Mbumbukiam, nigí Tat, neka Evezøza, Yesu Keliso, tiqa mokho-te ndozotu:gu.

² Mbumbukiam, nigí Tat, neka Yesu Keliso, nigí Evezøza, tiqa kuku matev neka sambí matev ndøgoát, zo-te.

Yesu-qa qavøne khøuwa neka unimanqatin-te bazaføgakh-us waniap-qa yaq-te

³ Nøfuap! Ni Mbumbukiam ike manqat oskia bambu-manqaté, zo zapaya. Matev av nqægo eqeieqei. Zapa ndøgo, zoqa unimanqatin kandambá qazømbe-khouwevtét, neka zoqa kuku matev, zo ate ndøzøte:go yaqyaq-a nandøzøgo, nándøzø-khøuwévtét.

⁴ Yaq nakémbá, ni zo niti-khambuvupatún, Mbumbukiam-gi Klisten bawabawan nøme mokho-te. Zapa ndøgo, zo ambá gini-ngenøzoát neka zo matev føgøføgakh ambá qazøte-upøgím, geté zo sekembá sozo-apét, zoqa unimanqatin-te neka bazaføgakh-us ndøzøwání.

⁵ Ta matev ate ndægo, zo-te ndøfakhanumit, Mbumbukiam, ni áv gininømand nqægo: Teqa manqa ovøyam matev, ndaføyamba-qapé. Zo ndakin Mbumbukiam-qa Megeat Matev zapaya, ngenøgim matev ndozo-ndape, ndego zo eqeieqei mé:zæb. Yaq zo kopømbaqapé, teqa Megeat Matev-te ndøgo, ndøzomø-óz.

⁶ Mbumbukiam-qa matev eqeieqei. Ndego yaq-fia ndótá, ti-te ndigu, zo ndingenøzoat.

⁷ Geté zo ndakin ndingæzoat, Mbumbukiam pusup zø-etoám, ni namba. Ta khøuwa-te ndøgo tenógó, Evezøza Yesu tendoveao, ndego tegi enzol ezoqam bazaføgakh-us namba, yan-te tendovis, gøina wageap-us.

⁸ Yaq ndego yaq-fia ndótá, ti-te ndigu, Mbumbukiam ndisanqawe neka ndigu Manqat Mbomambaqape, nigí Evezøza Yesu-qa yaq-te, manqa o-mba ndapeav ndigu.

⁹ Yaq-fia teta, nqáne: Ndigu soqaqape-té gigoát. Miavmiáv. Neka ndigu Evezøza-te neka teqa waev bazaføgakh-us-te, gégatáz.

¹⁰ Nqanek matev ta khøuwa-te ndøgo tønéfakhán, ndego tendoqavan, neka iz kandambaqape vøndáp, ta zapaya ndøgo, ndego ekeza ezoqam gezømbe-matanam. Neka gekha ezoqám ndigu, ndi-unimanqatinat, khanakhanakh mbá ginigoát te-te. Até zo-á, zo sòzøtumú-goát, ti namba. Zapa ndøgo, manqat ndøgo, ni zo qeizø-manqatam, zo mðzo-unimanqatinim.

¹¹ Yaq nakémbá, ni oskia niguligulimatún, zoqa yaq-te. Ni Mbumbukiam-te, áv qati-vi:matún nqægo: Ndego nigí Mbumbukiam, zo gezøtøkeé. Yaq zo áv tøzøtè-yagát, av ndego gezømbe-akha, zo tozoyagat. Yaq zo ambá av nqægo, matev eqeieqei gone-qa mba zógót. Geté zoqa unimanqatin matev mokho-te neka Mbumbukiam-qa bazaføgakh-te, zo matev eqeieqei uni zøtøgoát.

¹² Yaq nigí Evezøza Yesu Keliso-qa iz, gé-eqatát, zo zapaya, yaq te mokho-te, até zoqá íz-a, vø-eqatát. Nqanek matev ate ndægo, nigí Mbumbukiam neka Evezøza Yesu Keliso, tiqa kuku matev mokho-té qando-fakhaté.

2

Matev vinivinimba ndøkhæ-fakhanám, yaq váev, Keliso tendoqavan

¹ Nófuap! Nigi Evezøza Yesu Keliso-qa qavøne-qa yaq-te neka ni te namba tizipindam, taqa yaq-te, ni äv qazimbi-pouwé nqægo:

² Zo matavap nakhamas-te, bezø-enðvøém neka ndøföfogimém, ezoqa nøme tezø-ein, av nqægo, Yesu-qa qavøne khøuwa møndø-fakhån. Oskia ndøgo, ezoqa Nqova Mbomambaqape-qa iz-te, manqat av nqægo tezø-ein, o te-ein av nqægo, nqanek manqat ni-tè qandowäv o nì nitøndu-peomém, zo ndø-unimanqatiním.

³ Zo ezoqa betübám. Yesu naqanøká géfakhanák. Bugukhokhof ezoqa kopoáv, Mbumbukiam zitá gini-wuowém. Neka ndego ezoqam bêtøndokhæ-veáo, ndego Mbumbukiam-qa manqat ndemøkuiam, yaq ndego Mbumbukiam vaev-te vøngiú.

⁴ Ndego ezoqa soqaqape, Mbumbukiam-gé qaqa ezoqam ndøgoát. Neka ndego ekeza kha, äv genévewát nqægo: Mbumbuk ate ndi-gu, unimé-løvubám, neka gekha gigiap nømé ndøgo, ezoqa ndimbovizap, vølvuãm. Yaq ndego Mbumbukiam-qa khøev-té gemøqóm. Neka ezoqa äv gezømbé-manqatát nqægo, "No Mbumbukiám."

⁵ Zo tozømbó-matavap? No taqa yaq-te møezømbe-manqatám, no zo-te qægoam.

⁶ Zo mözøte-zøtéz, ndego ezoqa soqaqape, gekha ndøgeiwat, atema ta khøuwa-te ndøgo, ma Mbumbukiam gembøezav, tendoveao.

⁷ Khonoam-te ndøgo, Mbumbukiam-qa Manqat møkuiam matev, møndøngáz. Geté ndakin ezoqa kopo nqanek matev gö-toké, atema ta khøuwa-te ndøgo, tewav.

⁸ Taqa zita-te, ndego ezoqa soqaqape gendøveáo. Geté vaev-te, Evezøza Yesu tendowav, ndego gélaváo. Segé-khambáo, vøsoqoëv. Teqa bugug waev-us, géngiú.

⁹ Ndego ezoqa soqaqape, Saitan-qa bazaføgakh-té genøgeáv, neka umingiap matev vinivinimba vømatønümát. Ndego andé Mbumbukiam-qa matev me mé-goát. Geté ndøgo khavozam matév.

¹⁰ Gekha matev soqøsoqā ndøgo, ndego sugumúgút, neka ezoqa vøtubám, ndigu Mbumbukiam vaev-te tengiæzo. Mbumbukiam ndigu ta zapaya ndøgo tené-ngiæzø: Ndigu poveeáv, unimanqatin manqat tindapem, yaq vøe-khandi:z.

¹¹ Ndigu unimanqatin manqat ndapeav tigoat, yaq Mbumbukiam tiqa matavap nøme mba zømbó-enegím. Yaq ndigu khavozam manqat vø-unimanqatiním.

¹² Yaq ndigu yaq-fia géndapém, ndigu unimanqatin manqat unimanqatinteav qagoam neka matev soqøsoqa vøzø-goupam.

Ni føgøføgakh bizi-waniáp, ni Mbumbukiam gevevendam

¹³ Nófuap! Ni Mbumbukiam ike manqat oskia bambu-manqaté, zo zapaya, ma Evezøza kuku ndømbøgo. Mbumbukiam zo é-møndo-vevesám, zo gekhandi:z, zo Nqova Mbomambaqape-qa mokho-te, ndaføyamba ndozoyage neka unimanqatin manqat ndøzø-unimanqatínát.

¹⁴ Mbumbukiam zo Manqat Mbomambaqape mokho-te, ni qati-zømesimam, ndøgo tezømbe-akhá: Zo nigi Evezøza Yesu Keliso-qa waev-té neka bazaføgakh-qape-té qazøgoát.

¹⁵ Nófuap! Yaq nakémbá, zo føgøføgakh ndøwaniáp neka nømendim manqat oskia ndøkhatiwi, ndøgo niqa manqat neka pepa mokho-te qati-zømesimam.

¹⁶ Yesu Keliso, nigi Evezøza, neka Mbumbukiam, nigi Tat, ndego kuku ndømbogo ni-te, neka teqa tanakh matev mokho-te, ni miavmiav zita ndini-tøpøzu neka vintønát matev mbomambaqape gini-etoam,

¹⁷ ndigu zo zita bezøtøpøzú, neka zo bezøtøkee. Yaq zo kopømbaqapé, gekha matev eqeieqei ndøgo, sozøgoát neka manqat eqeieqei vozø-manqatát.

3

Pol Kliten ezoqam gezøviam, tiqa yaq-te tiguligulimat

¹ Nófuap! Manqat nøme nqáneq: Zo niqa yaq-te, äv qane-guligulim: Evezøza-qa nømendim matev, nakhamas-té qabenø-vøndá. Neka ezoqa bëndapém. Vizap-ús. Ate av-té, zo qazøte-ndapem.

² Neka nøme äv qane-guligulim: Mbumbukiam ni ezoqa soqøsoqa-te, tèabinimbi-khakhazám, ndigu ni ngiænoat-qa ndigu. Zapa ndøgo, ezoqa nøme, ndigu unimanqatinteáv, Mbumbukiam-qa Manqat.

³ Geté ndego Evezøza, unimanqatin. Ndego zo bazaføgakh zø-etoám neka nqova soqaqape-te gezømbó-khakhazumát.

⁴ Ni Evezøza-te äv qati-vintønát nqægo: Manqat ndøgo, ni zo nqazimbi-løvuat, zo matev mözogoaút. Yaq zo sozó-apét, ta matev-te nqanek.

⁵ Ni Evezøza-te āv qati-guligulim nqægo: Ndego zo tēabezømbe-tøkeé, yaq zo Mbumbukiam-qa kuku matev nøme mba zøtéztøté, neka føgøføgakh vozó-waniapāt, ate av-té, Keliso føgøføgakh ge:yam.

Klisten ezoqam, sasae yā begō

⁶ Nøfuap! Nigi Evezøza Yesu Keliso-qa iz-te, ni nqeižø-pouwe: Klisten ezoqa nøme, ndigu sasae ndøzømbo-qasi:vap neka ndigu yageav ndøgo, av ni zo qati-zømesimam, zo ti namba me:khokhømbāp.

⁷ Zo zøkeza møzøte-zøté, zo niqa yage matev gèmbopæv. Zapa ndøgo, ni zo-te qeiyaqam, ni ambā av nqægo, niwau:intām.

⁸ Ni lou logemāv, ndøgo ni fia gonemav qagoam. Geté pappave nekā lovølova, ni sasae bazaføgakh-us nigoām. Zapa ndøgo, ni poeveāv, ni zo ezoqa nøme-te teito-tambat.

⁹ Ni amba tønipoein, ni ambā kopømbā, zo-te lou-qa yaq-te teito-tambin. Geté ni nikeza zendā qati-sasaetām. Ni tøti-matønumām ndøgo: Zo niqa matev, tømboe-paevém.

¹⁰ Ni zo-te qeigoam, ni møizø-manqatām, av nqægo: Gekha ezoqām ndego, sasae tømboe-qasi:vap, ndego lou belogé.

¹¹ Ni āv qatiyogé nqægo: Zo ezoqa nøme khokhó sozoyagé. Sasae gonemāv. Ndigu kesov ezoqam-qā matev-té ginø-sokhosumatún.

¹² Ezoqam av nandi:gu, ni Evezøza Yesu Keliso-qa iz-te, nqeižø-pouwe, neka ni ndigu āv qati-guguzā nqægo: Ndigu matev equeieqi-té giabenø-yagé neka bēsasaet, ekeza lou-qa.

¹³ Nøfuap! Zo matev equeieqi matanam-te bezø-èwéz.

¹⁴ Klisten ezoqa nøme, manqat ndapeav tegoat, ni nqanek pepa-te qeipeaomem, gèometé, neka zo te namba me:khokhømbāp. Yaq ndego mivi bendāp.

¹⁵ Geté zo ezoqam av nge:go, qaqa ezoqam mèvewé. Geté zøguuim. Zo gèmbø-matavāp. Ndego zogé Klisten zøfú.

Pol-qa vaev manqat

¹⁶ Ni āv qati-guligulim nqægo: Gekha matēv ndøgo, zo tøzø-fakhanumat, Evezøza, ndego sambi zapa, zo sambi oskia zø-etoumāt.

Evezøza ndøgoāt, zo namba, zo ate ndøzøte:go.

¹⁷ Nqanek khaiya mboma manqat-qase nqanek, no Pol, nøkeza zendā qate-peaomít. Noqa pepa-te ate ndægo, no āv tøte-peaumatún. Yaq ezoqa segézøté, ta pepa ndøgo, no-té gandowāv.

¹⁸ Nigi Evezøza Yesu Keliso-qa kuku matev, ndøgoāt, zo-te, zo ate ndøzøte:go.

1 Timoti Pol-qa bugukhokhof pepa, Timoti-te

Megeat Manqat-qase

Pol nqanek bugukhokhof pepa Timoti-te gepeawam, ndego manqei vinivinimba-té genø-okhoám, ezoqa Mbumbukiam-qa Manqat vøe-zømesimam. Timoti ndego, ezoqa ndakinák. Esia manqei-té gekhouwév. Eve, Glik bawan-ák. Geté evo, Zu bawan ezoqám. Bugukhokhof khøuwa nøme, Pol manqei vinivinimba ge-okhoam, ezoqa Mbumbukiam-qa Manqat ge:zømesimam, Timoti teqa manqat te-ewág ndógo, vø-unimanqatin. Yaq taqa zitate, Pol nqawa ezoqa zømesim-qa ge-okhoam, Timoti namba me-okhoám, vømbø-tøkeam. Yaq ndigu sùgumu-sasaetám (Kel 16:1-3).

Pol nqanek pepa gekhofotav, Timoti Efesus taon-té geyagám. Ta taon-te ndógo, ndego Klisten bawan megeat ezoqam ndógoám. Pol nqanek pepa, ta zapaya nqánek genepeawám: Timoti bétø-feaiwát. Soqáin ndógo, khavozam nømendim ezoqam, ezoqa titubam. Neka Pol ndego Klisten megetapak vevesam-qa yaq-te, vøe-ometim.

¹ No Pól, nqanek pepa nqæpeaomit. No Keliso Yesu-gé u-aném. No nqanek sasae Mbumbukiam-qa manqa vøovam-té qatøgót, ndego nigi khandi etoam ezoqam, neka Keliso Yesu-qa manqa vøovam-te nqægót, ndego ni nqazio-vintønat.

² Timoti! No nqanek pepa qo-té qatø-peaomit. Niqa unimanqatin matev mokho-te, qo uni nogé-yo-ín. Mbumbukiam, nigi Tat, neka Keliso Yesu, nigi Evezøza, tiqa kuku matev neka tanakh matev neka sambu matev, ndógoát, qo namba.

Nømendim ezoqa nøme-qa khavozam matev-te, gø:feaodát

³ Av no bugukhokhof manqat qataqambe-løvua, Efesus taon qate-ivav, Masedonia plovins-te vøenav, qo nandav Efesus taon-te, até vøqomát, neka ezoqam ndigu khokho nømendim manqat ndi:zømesim, gèzømbø-khæfæp.

⁴ Ndigu khokho emanqat vototap neka ekeza atanakha-zapazapa-za-qa iziz kopoav-qape geveam matev namba, khøuwa besisindøvém. Zapa ndógo, matev av nqægo, ezoqa manqa itumbam-té qanø-ituzá. Ndógo ezoqa gezø-tøkeák, ti-unimanqatintat neka Mbumbukiam-qa manqa vøovam ti:zøtez.

⁵ Geté Mbumbukiam-qa Manqat nømendim-qa mokho nqánek: Ezoqa kuku bezøgó, kuku matev ndógo, mbøni eqeieqei-te ndøndo-okho, ezoqa matavap eqeieqei mba tözøgoat neka tiqa unimanqatin matev, ngusum-te mba khazeav vøgoát.

⁶ Ezoqa nøme, nqanek nømendim matev eqeieqei, mðndø-ivøvém, yaq khokho manqa manqate matev-té ginøqambúz.

⁷ Nginik ezoqa nøme, Mbumbukiam-qa guguna manqat-qa yaq-te zømesim-qa ndógo, Mozes gembo-etoam. Geté ndigu zøtezat mbaín, taqa yaq-te ndógo, ndi:manqate, oskiá ndógo, ndigu kha føgakh-mba ndimanqate.

⁸ Ni mizi:nøtén, Mbumbukiam-qa guguna manqat, Mozes gembo-etoam, qanimáv, ni ezoqa eqeieqei tizi-zømesim.

⁹ Neka ni bizi:nøtén. Nqanek guguna manqat, ezoqa eqeieqei nonqó mbá. Geté ti nonqo ndígu, ezoqa khæfæp ndimøkuiam neka pepen matev ndimatanam, neka ndigu Mbumbukiam ndisanqawe neka manqa-zapazapa ndimatanam. Nqanek guguna manqat, ti nonqo ndígu, ndigu Mbumbukiam-qa matev pæveav ndígu neka teqa iz ndingi-wat, neka evøndipakha neka ezoqa nøme pakhapakha ndizø-khaneam.

¹⁰ Neka nqanek guguna manqat ti nonqo ndígu, mambe ndi-okho, neka izuizum angana mambe matev ndígu. Neka ti nonqo ndígu, ndígu ezoqa nøme gi-aqonøvematur, yaq ezoqa nøme-te vøwiin. Neka ti nonqo ndígu, khavozam ezoqam, neka ndígu manqa ovøyam-te meakha manqat gimanqatatur. Neka gekha ezoqám ndígu, ndígu matev nøme ndimatanam, ndógo nømendim matev eqeieqei pæveav ndógo, Mozes-qa guguna manqat, ti nonqo ndígu.

¹¹ Manqat Mbomambaqape ndógo, Mbumbukiam noqa zenda-te geve, ezoqa tøte-zømesimat, ni äv tøninømiánd. Ta manqat mokho-te, Mbumbukiam ni teqá waev neka iz eqawat-qape me:nømendím.

Ike manqat, Mbumbukiam-qa kuku matev zapaya

¹² No ike kandambá, Keliso Yesu-te, ndego nigi Evezøza. Ndego no bazaføgakh nø-etoám neka eqeieqei me:næmb, teqa sasae tægot.

¹³ No bugukhokhof, teqa iz nongitátam, neka tegi ezoqam vøe-ngiæzøtam-a, vøe-zitagam.

Geté Mbumbukiam tanakh nõgoám. Zapa ndõgo, ta khõuwa-te ndõgo, no Yesu unimanqat-inteáv, neka no nõtenateáv, no ande gekha matev me nõtè-matõnumam.

¹⁴ Nigi Evezøza, kuku kandambá gego no-te neka unimanqatin matev neka kuku matev vønõ-etoam. Matev av nqægo, Keliso Yesu-té qando-okhó.

¹⁵ Keliso Yesu, manqei-qape-te, nqáneq genegeavún, ni manqa-zapa-us ezoqam gékhandí-n. Nqanek manqat unimanqatín. Qanimáv, tizindapem. Manqa-zapa-us ezoqam mokho-te, ezoqa uní soqaqape-in nó.

¹⁶ Geté Mbumbukiam tanakh mbogoám, no-te. Zapa ndõgo, Keliso Yesu, ezoqa nõme zõmesim-qa ndõgoám, av nqægo, ndego qaqa nakha-nakhamas-te gonemáv. Yaq no-té genekhamás, no ezoqa soqaqape qægoam. Yaq ezoqa géqeivím, av nqægo, ndigu ti-unimanqatinim, kopõmbaqapé, khandi miavmiav tindapem.

¹⁷ Ndego miavmiav kawa ezoqam, ndego oskia ndeyage, ndego ezoqa ometupav ndego, ndego yakhapus Mbumbukiam ndego, te-te ndego, miavmiav, vizap matev neka iz eqawat matev begó. Amén. Nqanek manqat unimanqatín.

¹⁸ Timoti, nõge yo, nõqa manqat qo-te nqáneq. Ndõgo até kopó, av ezoqa nõme, qoqa yaq-te, Mbumbukiam-qa manqat givevezumat. Gèmbopáev. Yaq qo kopõmbaqapé, nõfe mbomambaqape-te, bazaføgakh-us qónõfeét.

¹⁹ Qoqa unimanqatin matev, qógeatát neka matev eqeieqei mba qombópavát. Ezoqa nõme, matev av nqægo, mõndõ-ivõvém. Yaq tiqa unimanqatin matev, ande khagua me võtõkuvõem.

²⁰ Ezoqa menas, matev av nqægo gigonem, nõme Imenæús neka nõme Aleksandá. No nginik Saitan-qá zenda-té qatõ-áb. Ndigu tiabiti-zõtéz, av nqægo: Mbumbukiam-qa iz nango gimõ-ngi-namák.

2

Klisten ezoqam, ande av kint-guligulimat

¹ Matev kandambaqape, no Klisten ezoqam bugukhokhof nqazø-pouwe, nqáneq: Ndigu ezoqa ewaqape, bèzø-guligulím, neka tiqa yaq-te Mbumbukiam-te bembõ-viõmemat neka ike manqat bembõ-einimat.

² Neka ndigu gaman kawakawa-za neka megetapak bezø-guligulím. Yaq ni kopõmbaqapé, yage eqeieqei-té neka sambi matev-té qazíyagát, neka Mbumbukiam vizimbó-vizupát neka matev mbomõmboma vizigoát.

³ Mbumbukiam-qa bõi-te, ndego nigi khandi etoam ezoqam, guliguli matev av nqægo eqeieqei. Yaq ndego khanakhanák.

⁴ Ndego áv qambõepoév nqægo: Ezoqa ewaqape khandi sugumú-ndapém neka unimanqatin manqat vóezõtéz.

⁵ Zapa ndõgo, Mbumbukiam sa kopo ndégo. Neka yaq Mbumbukiam-a, yaq ezoqam, iziz ezoqam sa kopo ngéneq, Keliso Yesu, ndego ge-ezoqam-ev,

⁶ ndego ezoqa ewaqape nqovotøzat nonqo, ekeza kha sa geve. Ta mokho-te, Mbumbukiam khõuwa eqeieqei-te, áv gininõmánd nqægo: Ndego ezoqa ewaqape khandi-zat-qa ndõgó.

⁷ No Mbumbukiam nqáneq gene-veatán: No teqa u lõøzu ezoqam neka Keliso-ge u-anem nõgoát. Nqanek manqat unimanqatín. No khavozøpøteáv. No ndõgo tene-veatán: No vini bawan-ak unimanqatin manqat neka unimanqatin matev-qa yaq-te nõtè-zõmesimát.

⁸ Yaq nakémbá, no áv qanõmbe-poév nqægo: Manqei-manqei ate ndægo, angana tiguligulimat, Mbumbukiam-te zenda ti-eqagimat, tiqa mbõni mokho-te, eqeieqei mbá sa bezõmbu:gú, qaqa mbaín neka ponqombap mbain.

⁹ Neka sakheis, ndabua, matev eqeieqei-té giabenø-uzám, matavap loloakh-ús, ambá av nqægo, angana poev tábexõmbewáv. Neka ndigu izum, khapekhapé bete-lõvõnõvém. Neka gigiap bugug mbomõmboma fia kandakanda, kopõmba ande av agiwa-qasis ndigu, khapekhapé bete-kapuiám, kha-te. Neka ndabua fia kandakanda be-úzám.

¹⁰ Geté ndigu matev eqeieqei bematanám. Sakheis ndigu, Mbumbukiam ndimbovizap, tiqa khakheinam matev eqeieqei nqáneq.

¹¹ Sakheis Mbumbukiam-qa Manqat ti-ewagat, ndigu yoge eqeieqei begó. Ndigu nõmendim ezoqam, yá bembovizáp neka manqat mbaín. Sà beqonõvé.

¹² No sakheis takeáv, angana tizõmbo-kawaeztat neka ti-zõmesim. Geté ndigu yoge mbá giabiti-waní.

¹³ Zapa ndógo, Mbumbukiam bugukhokhof Adam ndøkhaheinóvém. Yaq váev, Iv gukhakheinóvem.

¹⁴ Neka ndógo Adám mbá, wazeam getuwam. Geté Iv ndótuwám, yaq ndugu Mbumbukiam-qa khafeap vónqawa.

¹⁵ Geté Mbumbukiam até sakheís-a, ndigu nakheís ndizòqanim, gékhandí:z, ndigu unimanqatin matev neka kuku matev-te até tiyagat, neka matavap loloakh vòzógoát neka eqeieqei vóyagát, av Mbumbukiam ndómbòe-poev.

3

Klisten megetapak-qa yaq-te

¹ Ezoqa poev tómbogoat, te-Klisten-megeat-ezoqam-ev, ndego sasae qanimáv tómbopoe. Nqanek manqat unimanqatin.

² Geté Klisten megeat ezoqam, matev eqeieqei bembogó. Yaq ndógo, ezoqa nòme tiabiti-qeiví, ndego manqa-zapazapa mbaín. Neka ndego sàeva kopo mba bembogó. Neka ndego matev nakha-nakhamas-te, begó. Neka ndego matavap loloakh-us begó. Teqa matev eqeieqei begó, yaq ezoqa tiabembòe-vizáp. Neka ndego ezoqa, khoev sà bezò-manqaté. Neka ndego Mbumbukiam-qa Manqat nòmendim matev, ùni bete-otév.

³ Neka ndego khapekhapé bete-ízám. Neka ndego qaqa nakha-nakhamas-te begó. Geté ndego sambí matev neka aiyaiyav matev bembogó, ezoqam-te. Neka ndego moni-te, poev bembògó.

⁴ Ndigu khoev-te namba ndi:yage, ndego eqeieqei bezò-keogé, neka nakheís ùni bete-zòmesím. Yaq ndigu teqa manqat o-mba bembòe-ndapé neka yà bembovizáp.

⁵ Zapa ndógo, ezoqam ndego, ekeza nakheís neka zas keoge-eqeieqei-eav tógoat, yaq gé, Mbumbukiam-qa Klisten bawan ezoqam, eqeieqei áv kezòmbé-kewagát?

⁶ Ezoqam ndego Klisten matev-te ndakinak tendo-on, ndego kopòmba mbaín, Klisten ezoqam tezòmbò-mege. Soqáin ndógo, te:khambuvupat, yaq Mbumbukiam manqa ovóyam-te genóvè, av Saitan ke:ve.

⁷ Até bavokho ezoqám-a, Klisten megeat ezoqam-qa matev tiqeivat, ndigu ndego, ezoqa eqeieqei betevewé. Soqáin ndógo, manqa soqòsoqa tófakhan teqa yaq-te, yaq nqova soqaqape-qa ka tendap.

Dikon ezoqam-qa yaq-te

⁸ Até dikon ezoqám-a, matev eqeieqei sa bezògó. Yaq ezoqa tiabezòmbe-vizáp. Ndigu unimanqatin manqat mba bemanqaté. Neka ndigu ibòkha soqa izam bezògàwáp. Neka ndigu moni-te, poev khapé bezòmbé-gó.

⁹ Ndigu ezoqa ndafóyamba begó, Mbumbukiam-qa bòi-te, neka teqa manqat, unimanqatin matev-qa yaq-te, ndógo ibugukhokhof khonoam-te qagoam, eqeieqei begeawát.

¹⁰ Tiqa matev, bèzòmbokho-qeiv. Yaq ndigu manqa-zapazapa mbaín tógoat, ndigu kopòmbaqapé, dikon sasae tigonem.

¹¹ Até tigi sakheís-a, matev eqeieqei sa bezògó. Yaq ezoqa tiabezòmbe-vizáp. Ndigu manqa begevèám. Neka ndigu matev nakha-nakhamas-te begó. Neka ndigu unimanqatin ezoqam begó, matev ate ndægo.

¹² Ndigu dikon ezoqam, sakhei kopokopo mba bezògó. Neka ndigu tigi nakheís neka ezoqam, khoev-te namba ndi:yage, eqeieqei bezò-keogé.

¹³ Yaq ndigu sasae eqeieqei tigoat, ezoqa nòme gezò-vizupát. Yaq ndigu tiqa unimanqatin-te, Keliso Yesu-te, kha fògakh-mbá gíwaniapát.

Mbumbukiam-qa Manqat, khonoam-te qagoam

¹⁴ No tototaná ndógo: No nakhamas-té qatòndónáv, qo vòe-qamèkh. Geté no nqanek manqat nqæpeaomit, zapa ndógo:

¹⁵ No khòuwa tæfòlòtaz, nakhamas-te okhoeav tógoat, qo vòe-qatéq, Mbumbukiam-gi ezoqam, áv kiníyagát. Zapa ndógo, ni Klisten bawan ezoqam, ni khandin Mbumbukiam-gi ezoqám. Neka ni unimanqatin manqat, andé uk me zi-egawát, neka ni unimanqatin manqat-qá zapá.

¹⁶ Niqa unimanqatin matev, Mbumbukiam ginindu-veaz, qanimav tantáv. Ezoqa kopòmba mbaín to-nawam.

Keliso manqei-qape-te gefakhan,
ndego ezoqam ndófakhán, neka ezoqa vò-ometam.

Yaq Nqova Mbomambaqape, mòndòni-unimanqatin:
Ezoqam ngének.

Neka enzol ezoqam ndø-ometám.
 Teqa manqat, manqei-manqei ate ndægo,
 sùgumu-panqavøemát.
 Neka manqei-qape-te ate nqægo,
 ezoqa vø-unimanqatinim.
 Yaq Mbumbukiam yan-té genøndáf,
 neka iz kandambaqape vømbø-etoam.

4

Khavozam nømendim matev-qa yaq-te

¹ Nqova Mbomambaqape-qa manqat, bavokho-qapé. Av gene-manqaté nqægo: Vaev khøuwa-te, ezoqa nøme tiqa unimanqatin Yesu-te, ndø-ivøvé. Yaq ndigu khavozam nqova neka nqova soqøsoqa-qa nømendim manqat mbópavát.

² Ndigu ezoqam, nømendim matev av nqægo ndivøndøzu, ndigu khavozam ezoqám. Tiqa matavap møndø-soqøsoqoám, yaq ndigu mè:zøtezák, gekha matev eqeieqei neka gekha matev soqøsoqa.

³ Ndigu nøkenøkem matev-te neka loge gigiap nøme-te, khafeap mo-aumatún. Geté loge gigiap nqanek, Mbumbukiam ndøkhakheinám. Yaq ni Klisten ezoqam, ni nqazi-unimanqatinat neka unimanqatin manqat qazi-nøten, kopømbaqapé, Mbumbukiam ike manqat zimbó-einimát, neka nqanek loge gigiap vizilogát.

⁴ Zapa ndøgo, gigiap ate ndægo, Mbumbukiam gekhakheinam, eqeieqei. Yaq nakémbá, ni bizi-sanqávé. Geté Mbumbukiam-te ike manqat zímanqatát, sasa zí-upøgimát.

⁵ Zapa ndøgo, Mbumbukiam-qa Manqat neka guligulim mokho-te, loge gigiap ate ndægo, gè-eqeieqei-in, Mbumbukiam-qa bøi-te.

Klisten megeat ezoqam eqeieqei-qa yaq-te

⁶ Qo Klisten qafuap av toqote-zømesimat ndægo, qo Keliso Yesu-ge sasae ezoqam eqeieqei qógoát. Yaq qo Mbumbukiam-qa Manqat mokho-te, unimanqatin matev-qa yaq-te, ndøgo qo andé lou me ndoqote-loge, neka nømendim manqat eqeieqei mokho-te, qoqombo-pavat, bazaføgakh-us qógoát.

⁷ Ezoqam-qa khokho emanqat vototap matev, ndøgo ezoqa tøkemav ndøgo, zitá qanewuóé. Geté qo bazaføgakh tønø-asøzú ndøgo: Av qane-yagé, av Mbumbukiam ndømbøe-pøev.

⁸ Ezoqa sasae tegoat, ekeza kha bazaføgakh etoam nonqo, ndøgo kopømbá. Elavøqase gembótóké. Geté bazaføgakh toqo-asaz, matev toqogo, av Mbumbukiam ndømbøe-pøev, ndøgo kandambá tqøtøke. Av toqotegoat ndægo, qo khandi qóndáp, ndakin neka até megege-té-a.

⁹ Nqanek manqat unimanqatin. Qanimáv, tizindapem.

¹⁰ Yaq nakémbá, ni bazaføgakh zi-asazét neka sasae bazaføgakh-us zigút. Zapa ndøgo, ni Mbumbukiam-té qazizo-taná, ndego khandi Mbumbukiam, ndego ezoqa ewaqape-ge khandi etoam ezoqam. Gekha ezoqám ndigu, ndego ti-unimanqatinim, khandi ndøqeivím.

¹¹ Nqanek manqat, ezoqa gèzø-manqatét neka gè:zømesimít.

¹² Qo ezoqa besanqáqá, ta zapaya ndøgo, qo ezoqam ndakinak ndoqotego. Geté qo matev eqeieqei ndøgó, manqat-te neka yage-te neka kuku matev-te neka unimanqatin matev-te neka qakeza kha eqeieqei nøzøgim-te. Yaq ezoqa géqamekhám, neka qoqa matev vømbó-pævém.

¹³ Qo ezoqa Mbumbukiam-qa Manqat gèzø-geveám. Gèguguzá, neka gè:zømesím, atema no banøfakhan.

¹⁴ Bazaføgakh ndøgo, Mbumbukiam-ge Nqova Mbomambaqape geqa-etoam, Klisten megetapak zenda giqambo-veem, yaq Mbumbukiam-qa manqat givevezømem qoqa yaq-te, ta bazaføgakh ndøgo, ndøsanqávé. Geté oskia mbogeawát, qoqa sasae-te.

¹⁵ Qo bazaføgakh ndø-asøzú, ta matev-te ndøgo, no qataqambe-manqatavun. Até vøgó. Yaq ezoqa äv tiabiti-qeiví: Qo Klisten matev-te, kandambá qoqo-khouweq.

¹⁶ Qakeza yage neka nømendim matev, gèqeiví. Até vøyá, nqanek matev-te. Av toqotegoat ndægo, qo qakeza kha qókhándí neka até ndigu-a, voqó-khandí:z, ndigu qoqa manqat ti-ewagat.

5

Klisten megeat ezoqam, Klisten zifuap äv kenézæbät

¹ Anganeam e-ma-khouwevat tegoat, qo manqa sasanqa-us mbomanqaté. Geté manqat taqagoat te-te, av tønégugú, kopømba ande av qakeza qave toqote-gugu.

Neka anganeam ndakinak-te, manqat taqagoat, av tønégugú, kopømba ande av qakeza qazøpikia o qaveqase toqote-gugu.

² Neka sævam e-ma-khouwevat tugoat, manqat taqagoat tu-te, av tønégugú, kopømba ande av qakeza qavo toqote-gugu.

Neka sævam ndakinak-te manqat taqagoat, av tønégugú, kopømba ande av qakeza qazan o qakhasuk toqote-gugu. Matev eqeieqei-té, Mbumbukiam-qa bøi-te.

Klisten ngængæm-qa yaq-te

³ Ngængæm tigoat, ndigu tøke ezoqa mbain tøgoat, yaq Klisten bawan ezoqam, bèzøvizáp neka yà bezøtøkeé.

⁴ Geté ngæmam ndugu, nakheis neka zi timbogoat, nginik Klisten matev eqeieqei begó neka ekeza ezoqam, yà bezø-keogé. Ndigu evøndipakha neka atanakha-za neka qaza-za, tiabezømbe-qavøiwát, av bugukhokhof gizømbe-kewagam.

⁵ Ngængæm ndigu, ekeza ezoqam mbain ndigu, ndigu Mbumbukiam-te mbá ginøtazá. Ndigu guligulim, sègezómá, pappave nekā lovølova, neka Mbumbukiam tøke-qa ndimbøvím.

⁶ Geté ngængæm ndigu, ekeza poev matev mba ndimbopaev, ndigu andé løvøte ezoqám. Oskíá ndøgo, ndiyage, ndigu møndø-pakhaéz.

⁷ Nqanek manqat gèzømesím, ndigu Klisten ezoqam. Yaq ezoqa nøme, tiabiti-qeiví, ndigu manqa-zapazapa mbain.

⁸ Gekha ezoqám ndego, ekeza ezoqam neka ndigu ezoqam, khoev-te namba ndi-yage, eqeieqei tøkemav tøgoat, ndego unimanqatin matev, zitá genewuá. Teqa manqa-zapa, Klisten-av ezoqam-qa manqa-zapa, møndølvú.

⁹ Ngæmam nømu-qa iz ndøpeawám, ta mbuk-te ndøgo, Klisten ezoqa ngængæm ndizø-tøkee, tiqa iziz ndøpeawap. Geté tuqa iz sa ndøgo toqø-peawám, ndugu viav 60 tumu-løvuvat, neka ekeza anganeam mba gumbo-matavupam,

¹⁰ neka tuqa yaq-te, ezoqa ti-zøtez, ndugu sasae mbomømboma gugoavun, kopømba ande av nakheis eqeieqei guzø-kewagam, neka ezoqa khoev guzø-maqatam, neka ndugu mivi mbain qagoam, khokho sasae gugoam, ande av Klisten ezoqa nøme, zenda tokhotapak guzømbe-sunguzumam neka ndigu vøzø-tøkeam, yage føgakh qazø-fakhanumam, neka gekha sasae eqeieqei nøme vøgoam.

¹¹ Geté ngængæm ezoqa ndakinak-qa iziz ndøpeawám, ta mbuk-te ndøgo. Soqáin ndøgo, tiqa poev angana-te nango tøvav, yaq angana nqawa vø-upøgím, neka Keliso zita vøe-wuowém.

¹² Av gigonemin, ndigu manqa-zapa ndøgonemín. Zapa ndøgo, manqa mbusa ndøgo, bugukhokhof giveim, av nqægo, “Ni angana nqawa ni-upøgímāk,” ndigu gønqanemin.

¹³ Neka nøme nqánek: Ngængæm ezoqa ndakinak-qa iziz toqø-peawam, Klisten bawan ezoqam tizøtøke, ndigu géwauwiz neka av qazømbé-meá nqægo: Ezoqam-qā khoev-te segé-okhoát. Geté ta-mbá mbá. Ndigu manqa ndøgeve:mát neka ezoqam-qa matev-te, kesov vøsokhosumát. Neka khokho manqat segé-maqatát, ndøgo ambá gēmanqateák.

¹⁴ Yaq nakémbá, no nqæmatavap, qanimav nqánek: Ngængæm ndakinak, angana nango bètonqogím. Yaq nakheis bezøfakház neka tiqa khoev eqeieqei bembøé-keoge. Yaq av nqægo, nigí qaqa ezoqam kopømba mbain, ni Klisten ezoqam, niqa iz tingi-nam.

¹⁵ Ngængæm nøme, ndigu møndø-qambúz, Saitan vømbø-paevem.

¹⁶ Klisten sævam tugoat, ndugu ekeza ezoqa mokho-te, ngængæm timbogoat, yaq ndugu yà bezøtøkeé. Ndugu Klisten bawan ezoqam-te nqanek viniv bezø-iváv, tizøtøkee. Yaq Klisten bawan ezoqam, ti-mbá tiabezø-tøkeé, ngængæm ndigu, ekeza ezoqam mbain ndigu.

Klisten megetapak-qa yaq-te

¹⁷ Klisten megetapak ndigu, Klisten bawan ezoqam eqeieqei ndizø-keoge, ndigu vizap neka fia eqeieqei be-upøgím. Bugukhokhof tiabe-upøgím ndigu, Mbumbukiam-qa emanqat vototap sasae-te, bazaføgakh ndi-asøzu neka ezoqa ndi-zømesim.

¹⁸ Taqa yaq-te, Mbumbukiam-qa Manqat, av qane-peawáp nqægo, “Qo kao-qa manqa-nqa, mboløvnám, wit tag koqogim sasae tugoat.” Neka nøme nqánek, “Gekha ezoqám ndego, ndesasaeat, ndego yaq-fia bèndáp.”

¹⁹ Ezoqa kopo, Klisten megeat ezoqam-qa yaq-te, manqat teqa-ein, av nqægo, ndego manqa-zapa ndøgø, qo teqa manqat mbo-èwág, geté bøi vizu ezoqam misika o menas tiqoat.

²⁰ Geté Klisten megeat ezoqam unimanqatin manqa-zapa tego, qo ezoqa ewaqape-qa bõ-i-te, qógugú. Yaq ndigu Klisten ezoqa nõme, mõe tinígoném, yaq manqa-zapa gégonemák.

²¹ No Mbumbukiam-qa bõ-i-te neka Keliso Yesu-qa bõ-i-te neka tegi enzol ezoqam, gevevesam, tiqa bõ-i-te, nqataqá-pouwe: Nqanek manqat, qataqambe-manqatavun, matev únime:gó. Qo ezoqa ndõgevezòát, neka yaq-mba ndõ-òkhó.

²² Qo ezoqa zenda vovõqa zombõ-àwám, Klisten megeat sasae-te. Geté tiqa matev vòkhæqatéq. Soqáin ndõgo, ndigu manqa-zapa tigonem, yaq ezoqa timatavupat, tiqa matev kopõmbá qoqa bõ-i-te. Neka qo qakezan, ndaføyamba até vøyá, Mbumbukiam-qa bõ-i-te.

²³ Timoti, qo enqoni nandoqo-qeivap, ibòkha mokho-mba ndõ-izám. Geté waen khasòkhasis namba me-izám. Yaq qoqa emu eqeieqei qágoát.

²⁴ Ezoqa nõme-qa manqa-zapa, bavokhó qagó. Yaq soqoté-qatéq, ndigu manqa ovøyam-te, yaq-fia ndõndapém. Geté ezoqa nõme-qa manqa-zapa, khonoam-té qagó, yaq vaev-té qandóveá.

²⁵ Neka matev eqeieqei-qa yaq-te, até kopó. Nõme ndõgo, bavokhó qagó. Geté ta matev eqeieqei nõme ndõgo, ndakin khonoam-te nqago, kopõmba mbaín, oskia tòkxonawat.

6

Sasae ezoqam-qa yaq-te

¹ Yaq-fia mbain sasae ezoqam, tigi sasae kawakawa-za, ùni bezõmbe-vizáp. Soqáin ndõgo, ezoqa nõme Mbumbukiam-qa iz neka niqa Klisten nõmendim matev tingenõitat.

² Tigi sasae kawakawa-za, Klisten ezoqam tigoat, yaq sasae ezoqam kopõmba mbaín, vizap mbain tigoat ti-te, ta zapaya. Geté ndigu sasae eqeieqei begó ti-te. Zapa ndõgo, ndigu kawakawa-za, ti-te sasae ndigu, ndigu até ge-unimanqatinát neka Mbumbukiam kukú, ti-te.

Khokho nõmendim neka moni-te poev-qa yaq-te

Manqat ndõgo, av qate-qamekheimavun, ezoqa gè:zõmesím neka gègugúb.

³ Geté ezoqa nõme-qa nõmendim manqat vini tõgoat neka nigi Evezõza Yesu Keliso-qa manqat eqeieqei uni leveav võgoát, neka teqa nõmendim matev, ezoqa tòkeav tõgoat, matev eqeieqei-te tiyagat, av Mbumbukiam ndõmbõe-poev,

⁴ ezoqam av nge:go, ekeza iz khokhó sege-eqawát neka ndego mokho-qase ndapeáv. Teqa matavap, gèmbõ-soqõsoqoám. Ezoqam av ngenek nge:go, manqa mokho zapaya, ponqombap neka manqa itumbam-qa mba ndõgó. Geté matev av nqægo, ezoqa ova matev neka sanqambap matev neka ezoqam-qa iz ngenõgim matev neka lõvõyap matev-té qanõ-ituzá.

⁵ Ezoqam av ngi:gu, khõuwa kopoáv, gèponqombupatún. Tiqa matavap gèsoqõsoqoám. Ndigu unimanqatin nõmendim matev, mõndõ-ivõvém. Ndigu ndimatavap, qo Klisten matev-te toqoyagat, nakhoa ekeqá av nqægo: Qo gigiap kopoav qó-upõgimát.

⁶ Geté ni Mbumbukiam-qa matev tizimbo-pavat neka gigiap-qa yaq-te, ni nqanigu, khanakhanakh võnigoát, yaq ni unimanqatin gigiap kopoav ezoqám.

⁷ Ni qazi-qanimat, ni gigiap mbaín, sizi-geavún. Yaq até kopó. Ni manqei-qape nqawa tizi-ivõvem, ni gigiap mbaín, siziniáv.

⁸ Yaq nakémbá, loge gigiap neka ndabua nqanigu, ni kopõmbá, khanakhanákh. Gigiap nõme binigú.

⁹ Geté ezoqa ndigu, gigiap kopoav upõgim-qa ndigu, ndigu khamasim matev-té ginõ-ozín, neka ka võendapemin. Yaq tiqa khokho poev matev soqõsoqa kopoav-qape, soqaqape-té qanõ-itúb, võngiæzõ.

¹⁰ Poev moni-te, ndõgo matev soqõsoqa ate ndægo-qá zapá. Ezoqa nõme, ndigu moni-te poev khape qazõmbewav, ndigu unimanqatin matev, mõndõ-ivõvém. Yaq ta zapaya ndõgo, viniv kandambá gindapem.

Ni bazafõgakh bizi-asõzú, Klisten matev-te

¹¹ Geté qo, Mbumbukiam-ge ezoqam, matev soqõsoqa av nqægo, mõe qombónayát. Geté bazafõgakh ndõgo tønõ-asõzú: Matev eqeieqei gone-te, neka yage-te ndõgo, av Mbumbukiam ndõmbõe-poev, neka unimanqatin matev-te, neka kuku matev-te, neka bazafõgakh-us waniap matev-te, matev fõgõfõgakh toqoqeiv, neka aiyaiyav matev-te, ezoqa nõme-te.

¹² Qo nõfe mbomambaqape-te, unimanqatin matev-qa yaq-te, bazaføgakh-us qónøfeát. Khandi miavmiav, gèkhatiwí, ndøgo Mbumbukiam geqambe-akha, neka taqa yaq-te, qo ezoqa kopoav-qa bøi-te, qoqa unimanqatin matev qoqo-unimanqatin.

¹³ Mbumbukiam, ndego gigiap ate ndægo, khandi ndembo-etoam, neka Keliso Yesu, ndego Pontius Pailøt-qa bugug-te, unimanqatin manqat ge-unimanqatin, no tiqa bøi-te, nqataqá-manqate:

¹⁴ Mbumbukiam-qa Manqat, o-mba mo:ndapé. Yaq ezoqa åv tiabiti-qeiví, qoqa matev eqeieqei. Até vømbopáev, atema nigí Evezøza Yesu Keliso nango vøndoqavån,

¹⁵ ta khøuwa eqeieqei-te ndøgo, ma Mbumbukiam ge-zav, ndego iz eqawat-qape, ndego yakhapus megeat ezoqam, ndego kawakawa-za-ge Kawa neka evezøza-za-ge Evezøza.

¹⁶ Khandi miavmiav, ndego yakhapus ndømbogo. Ndego waev kandambaqape-té geyagé. Ezoqa kopømba mbain, taqa avønin-te tewav. Ezoqa kopo, ndego ometeáv neka kopømba mbain, ti-ometam. Vizap matev neka kawa matev, te-te ndégo. Miavmiáv.

Amén. Nqanek manqat unimanqatín.

Ovøyam manqat nõme, gigiap kopoav ezoqam-qa yaq-te

¹⁷ Ezoqam ndigu gigiap kopoav ndøzøgo, nqanek manqei-qape-te, manqat åv qazømbeløvuá: Ndigu tiqa gigiap kopoav-qa yaq-te, bete-khambùváp neka betotázá. Zapa ndøgo, manqei-qape-qa gigiap, nakhamas-té qanø-navøemín. Geté ndigu Mbumbukiam-te mbá giabeto-tazá, ndego ni matev mbomømboma ate ndægo ndini-etoam, niqa khanakhanakh nonqo.

¹⁸ Neka gezø-eín: Ndigu matev eqeieqei kopoav matanam ezoqam begó. Ndigu etoam møqæ begó, neka ezoqa nõme yá bezøtøkeé. Khanakhanakh-ús.

¹⁹ Av ti-matønumat, ndigu gigiap kopoav, megemege-te nonqo mó:møvøemét. Yaq ndøgo kopømbaqapé tiotabat. Ndigu unimanqatin khandi ndøndapém.

Vaev guguna manqat

²⁰ Timoti! Sasae ndøgo, Mbumbukiam qoqa zenda-te geve, gèqeiví. Khokho manqat ndøgo, Mbumbukiam-qa Manqat kha-mba oveav ndøgo, neka ta manqat ndøgo, khokho nõmendim ezoqa nõme 'nøtenat' ndimbo-akhayam, qo zítá qanewuøé.

²¹ Ezoqa nõme, meakha manqat av nqægo, møndø-ndapém, neka unimanqatin matev eqeieqei vø-ivøvem.

Mbumbukiam-qa kuku matev, ndøgoát, zo namba.

2 Timoti Pol-qa pepa qambo-menas, Timoti-te

Megeat Manqat-qase

Pol nqanek pepa nøme, Timoti-te gepeawam, ndego Lom taon-té geyagám. Ndimbula mokho-té gunu:goám. Pol áv gene-matøvé m nqægo: No avønín ndø lambém, vøe-naním. Nqanek pepa, vaev pepá, Pol gepeawam. Taqa zita-te, ndego pepa nøme peawapøteáv. Pol Timoti taqa yaq-te ndøgo tembøe-peawám, ndego Klisten bawan ezoqam, eqeieqei ande áv kezømbé-kewagát. Neka Timoti ekezan, unimanqatin matev-te, bazaføgakh-us até beyá.

¹ No Pól, nqanek pepa nqæpeaomit. No Keliso Yesu-gé u-aném. Ndøgo Mbumbukiam-qá poév. Ndego manqa mbusa, áv genevé nqægo: Ni Keliso Yesu mokho-te, yage miavmiav zindápém. Yaq no ezoqa báte-zømesím, taqa yaq-te.

² Timoti! No nqanek pepa qo-té qatø-peamít. Qo andé uni nogé-yo-ín. No nøtaqambo-khafuát. Mbumbukiam, nigí Tat, neka Keliso Yesu, nigí Evezøza, tiqa kuku matev neka tanakh matev neka sambí matev, ndøgoát, qo namba.

Ni mívi bizígú, Mbumbukiam-qa emanqat vototap-te

³ Mbumbukiam møndæ-otév, no teqa sasae eqeieqei nogó neka nqæmbø-vízáp, ate av-té, nogi atanakha-zapazapa-za gi:goam. Neka no ike kandambá te-te. No oskia nøtaqando-mataváp, pavpave neká lovølova, neka vøtaqando-guligulimatun.

⁴ No qataqa-matøvemín, qo qoqoviq, no qateqouvaq, yaq no vao kandambá qo-te neka nqawa qamekhe-qa nogó. Yaq no kopømbá, khanakhanakh tåbenø mbe-tøvá.

⁵ No qoqa unimanqatin matev, møtenøtén. Ndøgo ngusum-te mbá mbá. Qogu qazupuka Lois neka qogu qavo Yunis, unimanqatin matev, av tøzø mbe-goám ndægo. Neka no áv qate-unimanqatinát nqægo: Qoqa unimanqatin matev, qo mokho-te nandu:gu, ndøgo até kopó.

⁶ Yaq nakémbá, no matavap, áv qataqambé-mboqá nqægo: Matev ndøgo, Mbumbukiam geqa-etoam, no zenda qataqambove, qo toqo-matønumat, yaq ndakin qo mokho-te nandu:gu, ande gøinam me qoté-khambá, nqawa bəwagim.

⁷ Zapa ndøgo, Nqova Mbomambaqape, Mbumbukiam gini-etoam, ndego ambá av nqægo, ni møe matev ni-etoumatún. Geté ndego ni bazaføgakh neka kuku matev neka kha eqeieqei nøzø gim matev ni-etoumatún.

⁸ Yaq nakémbá, qo mívi ndøgó, ezoqa nigí Evezøza-qa yaq-te toqote-zømesimat. Neka noqa yaq-te, no te zapaya ndimbula-te nqatu-utønat, mívi ndøgó. Geté viniv soqó-eqatát, no namba, Manqat Mbomambaqape zapaya. Mbumbukiam bazaføgakh qá-etoám,

⁹ ndego ni gekhandi:n, neka gini-akha, ni tegi ezoqam tizigoat neka matev eqeieqei-te viziyagát. Ndego ni ambá av nqægo, niqa matev matanam zapayá gene-khandi:n. Geté ndego áv tømbe-pøovám, neka ni ekeza kuku matev zapayá gene-khandi:n. Manqei-qape khakheinøpøteav qagoam, Mbumbukiam é-møndo:pøoá, ndego ni ekeza kuku matev, Keliso Yesu mokho-té ginínø mánd.

¹⁰ Nqanek matev, ndakin møndø-fakhán, Keliso Yesu, nigí khandi etoam ezoqam, gegeavun. Ndego løvøte-qa bazaføgakh møndøngiú neka Manqat Mbomambaqape-qa mokho-te, khandi miavmiav vøndøndap.

¹¹ Mbumbukiam no nqáne k gene-veatán: No teqa u løozu ezoqam neka Keliso-ge u-anem neka nømendim ezoqam nógoát.

¹² No matev vinivinimba ta zapaya ndøgo tøte-potonám. Geté no mívi mbaín. Zapa ndøgo, no møtenøtén, gekha ezoqám ndego, no nqæ-unimanqatinat. Neka no áv qate-unimanqatinát nqægo: Sasae ndøgo, ndego noqa zenda-te geve, ndego kopømbaqapé, gembø-kewagát, atema teqa qavøne khøuwa vømøndáp.

¹³ Nømendim manqat eqeieqei, qo no-te qoqo-ewagam, føgføgakh ndøgeawát neka ezoqa áv tømbe-zømesím. Unimanqatin matev neka kuku matev mokho-té qonøgó, ndøgo Keliso Yesu-te ndøndo-okho.

¹⁴ Nqova Mbomambaqape-qa bazaføgakh mokho-te, ndego ni mokho-te ngu:yage, qo unimanqatin manqat, Mbumbukiam qoqa zenda-te geve, eqeieqei mbokeogé.

¹⁵ Qo mðqote-qatéq, Esia manqei-ak ate ndi:gu, no sége-nøuvøném, até Figelus neka Emogenés-a, no vø-nøuvønem.

¹⁶ Onesifolus mba ndøgó, no nøuvønateav ndøgo. No áv qate-guligulím nqægo: Ndego neka tegi ezoqa nøme, namba ndi:yage, Evezøza tanakh tæbezømbegó. Zapa ndøgo,

ndego khøuwa kopoáv, noqa mokho-te, gèkhakheinumám. Neka ndego mivi goneáv, no ndimbula-te nqægo neka auli sen nqate-løvønømbap.

¹⁷ Geté ndego nqanek Lom taon-te gefakhan, ndego noqa, gèvawám, bazaføgakh-ús, atema vømøqand.

¹⁸ Noqa poev nqánek: Evezøza manqa ovøyam khøuwa kandambaqape-te, tanakh bembogó. Qo mòqote-qatèq, ndego Efesus taon-te ndøgo, tøke kandambá genøgoam.

2

Klisten ezoqam, sasae mbomambá sa begó

¹ Noge yo! Qo bazaføgakh-us ndøgó, ta kuku matev-te ndøgo, Mbumbukiam Keliso Yesu mokho-te gini-etoam.

² Manqat ndøgo, qo qoqo-ewagam, no ezoqa kopoav-qa bøi-te qate-zømesimam, ezoqa nøme qoté-zømesimát. Ezoqa ndigu toqoté-zømesimát, ndigu qo ndoqote-qateqat, ndigu unimanqatin ezoqam ndigu, neka ndigu kopømba ndøgo, ezoqa nøme ti-zømesimat.

³ Qo Keliso Yesu-ge nakhag ezoqam mbomambaqape ndoqogo, yage føgakh-qape soqóndáp, no namba.

⁴ Qo mòqote-qatèq. Nakhag ezoqam nakhag-te gewavin, ndego sasae nøme geagimáv. Geté nakhag mba mbómatavupít. Yaq tege kawa ezoqam, ndego nqanek sasae-te gendoakha, khanakhanakh tæbetendáp.

⁵ Neka ezoqa bøiat-te gefifingimin, ndego kopømba mbaín, yaq-fia tendap, ndego bøiat-qa matev uni paeveav tøgoat.

⁶ Ezoqam ndego, khae-te sasae bazaføgakh-us ndego, avøe gigiap bugukhokhof ndégo teabelóg, ndøgo tepe:at.

⁷ Manqat nqanek ùnime-matøvém, no nqataqa-manqate. Evezøza qateqat qá-etoám, qo manqa mokho ate ndægo voqombó-ndáp.

⁸ Yesu Keliso qombó-matavupát, ndego Deivid-ge zeo, ndego Mbumbukiam løvøte-te gekhandi:v, teqa yaq-te Manqat Mbomambaqape ndæmanqate, no ezoqa nqate-zømesim.

⁹ No ta zapaya nqánek qate-potonám, neka ande pepen ezoqam me, auli sen nqate-løvønømbap. Geté Mbumbukiam-qa manqat, kopømba mbaín tøløvøtupat.

¹⁰ Yaq nakémbá, no nqanek viniv ate ndægo, sæ-egawát. No ti zapaya ndigu tøte-egawát, Mbumbukiam gevevesam. Yaq até ndigú-a, Keliso Yesu mokho-te, khandi ndøqeivím, neka yage miavmiav qanimav-qape bemøndapem.

¹¹ Nqanek manqat unimanqatin, av nqægo:
Ni Keliso namba sa qazimu-pakhaen,

yaq ni te namba sizimú-yagát.

¹² Ni bazaføgakh-us tizi-waniapat, matev føgøføgakh tønifakhanumat,
yaq ni kawa matev zimøndapém, te namba.

Ni teqa yaq-te tizio-naomem,

yaq até ndegó-a, niqa yaq-te, ndò-nawám.

¹³ Geté ni unimanqatin goneav tøgoat te-te,
ndego unimanqatin até gembógoát ni-te.
Zapa ndøgo, ndego ekeza manqat gó:nawamák.

Mbumbukiam-gi unimanqatin sasae ezoqam-qa yaq-te

¹⁴ Nqanek manqat, av no qataqambe-manqatavun, qo ezoqa matavap oskia qozó-mboqoatát. Neka qógugubát, Mbumbukiam-qa bøi-te. Ndigu manqa mokho-qa yaq-te, manqa bete-itumbám. Zapa ndøgo, manqa itumbam matev av nqægo, ezoqa gezó-tøkeák. Geté ndigu segé-ngiæzó, ndigu manqat ti-ewagat.

¹⁵ Qo bazaføgakh ndø-asøzú, Mbumbukiam-qa bøi-te, ezoqa egeieqei vøgo. Qo mivi ndøgó, qoqa sasae-te, neka ezoqa unimanqatin manqat egeieqei me-zømesim.

¹⁶ Khokho manqat, møe qombónayát, manqat ndøgo, Mbumbukiam-qa Manqat kha-mba oveav ndøgo. Zapa ndøgo, ta mokho-te, ezoqa Mbumbukiam nøme mba mósanqawém.

¹⁷ Nginik ezoqam-qa manqat, andé nqamav me me:gó. Sa tønø-khouwevtét. Yaq kha unimé-ngiú. Ezoqa nøme ndigu, khokho nømendim manqat av ndi-manqate, nøme Imenæús neka nøme Filetús.

¹⁸ Nginik ezoqa menas, unimanqatin manqat møndø-ivøvém. Ndigu áv gini-manqaté nqægo, "Khøuwa ndøgo, Mbumbukiam ezoqa løvøte-te tekhandi:z, møndø-fakhán. Ni nango

zimó-khandi-nák.” Yaq ta mokho-te ndógo, ndigu ezoqa nõme-qa unimanqatin matev, gèngi-tít.

¹⁹ Geté Mbumbukiam andé nandi-qapi me me-záv. Ndigu bazafógakh-qapé. Ezoqa kopõmba mbain tikukugimem. Ngini nandi-te av qano-peawáp nqægo: “Evezõza mõndæ-otév, ndigu ezoqam, tegi ndigu.” Neka nõme nqáne: “Gekha ezoqám ndigu, ekeza kha Evezõza-gi ndi:wewe, ndigu manqa-zapa zitá giabiti-wuóé.”

²⁰ Khoev-qape mokho-te, ndis fia kandakanda mbá mbá ndõu-awap, ndógo gol neka silva gikkhakheinõmem. Geté ndis nõme ndógo, tae neka ganda mbá gini-khakheinõmém. Ndis fia kandakanda ndógo, lou loge kandakanda-te mbá ginõ-upógimín, lou võe-qoqongin. Geté ndis nõme ndógo, khokho matev neka pageap nonqó.

²¹ Gekha ezoqám ndego, khokho nõmendim manqat mõe tembonayat, ndego andé ndis fia kandabaqape me mé:goát, ndógo lou loge kandakanda-te gi-upógimatun. Ndego Mbumbukiam-ge ndógoát. Neka ndego khakheitáp. Gekha matev eqeieqei ndógo, Mbumbukiam, tege Kawa ezoqam, ndõmbopov, ndego tego, ndego kopõmbaqapé, segégoát.

²² Yaq nakémbá, poev matev soqõsoqa ndógo, ezoqa ndakinak-te qafakhanumatun, mõe qombónayát. Geté matev ndaføyamba-qape neka unimanqatin matev neka kuku matev neka sambi matev qombópæv, ndigu ezoqa nõme namba, ndigu Mbumbukiam-te mbõni ndaføyamba-qape ndi-akhayam.

²³ Geté khokho manqat ndógo, av ezoqa nõme ndi:manqate, ndigu mokho ndapeav ndigu, mõe qombónayát. Zapa ndógo, qo mõqote-qatéq, manqat av ndægo, ezoqa ponqombap-té qanõ-ituzá.

²⁴ Geté Evezõza-ge sasae ezoqam, beponqõmbáp. Ndego ezoqa ewaqape-te, matev aiyaiyav-té geabenõgó. Neka ndego nõmendim-te, kopõmba begó. Neka ndego mbõni nakha-nakhamas-te, bembo-nqosõgeáp.

²⁵ Yaq ezoqa nõme, teqa manqat sa tinqagimat, ndego qaqa bègõ ti-te. Geté nakhoa eqeieqei betezómás. Eisa, Mbumbukiam pezõmbé-tøké penõmakhaya, yaq ndigu võe-qambüz neka unimanqatin manqat võe-unimanqatiním,

²⁶ neka matavap vözõmbé-eqeieqei neka nqova soqaqape-qa ka-te vøndé-fakház, ma ndigu ge:gavem, ndigu teqa poev matev timbopavat.

3

Vaev khõuwa-te, ezoqa matev soqõsoqa timatõnumat

¹ Qo võe-qatéq, vaev khõuwa-te, matev fõgõfõgakh ndõfakhanám.

² Ta khõuwa-te ndógo, ezoqa ekeza yage neka moni mba mbómatavupát. Ndigu kham-buvap ndógoát neka ekeza iz vó-eqatát, neka ezoqa nõme-qa iz vóvoatát. Ndigu ngenõgim manqat ndõmanqatát neka evõndipakha-qa manqa o-mba gezõmbó-ndapeák. Ndigu ike manqat gémanqateák neka Mbumbukiam gembó-vizapák.

³ Ndigu kuku matev gezógoák, neka ezoqa nõme-qa manqa-zapa gezõmbó-navõemák. Ndigu manqa ndógeve:mát, neka ekeza kha gènzõgimák. Qaqa-te segé-moqozét, neka matev mbomõmboma gembó-sanqapát.

⁴ Ndigu zifuap segezõ-qambuzát. Ndigu matev soqõsoqa segé-matõnumát neka gembó-matavapák, av nqægo, andé gekha matev me mé:fakhán. Neka ndigu ekeza iz khokhó segé-eqatát. Tiqa poev-qape, manqei-qape khanakhanakh matev-té qanõzõmá. Geté ndigu Mbumbukiam-te poev mbain.

⁵ Ndigu Klisten matev, ngusum-te mbá ginõkhazám. Geté Klisten matev eqeieqei-qa bazafógakh, ndigu gembó-qavotumát. Ezoqam av ngi:gu, zitá qane-wuóezá.

⁶ Ndigu ezoqa nõme, sakheis-qá khoev-té ginõ-okhoatún, neka manqa enõenaq vözõ-ge:matun, neka ande ka me võendapin, sakheis ndigu matavap loloakh mbain ndigu, neka ndigu ekeza manqa-zapazapa zapaya, viniv ndi-egawat, neka ekeza poev matev soqõsoqa ndõkhákhasám.

⁷ Sakheis av ngi:gu, zõtezat ndape-qa oskia ndógó. Geté kopõmba mbain, unimanqatin manqat ti:zõtez.

⁸ Kopõmba ande av Zianes neka Ziambles, Mozes tokøve-qa gigoam, até ngini khokho nõmendim ezoqám-a, unimanqatin manqat, gèsanqawé. Tiqa matavap, gèzõ-soqõsoqoám. Neka unimanqatin matev eqeieqei, mõndõ-ivõvém.

⁹ Geté ndigu kopõmba mbain, ezoqa oskia tizõmbe-khavozumat. Ezoqa ewaqape, av giníqevivát nqægo: Tiqa manqat mokho mbain, ate av-té, Zianes neka Ziambles-qa yaq-te gi:qeivim, av nqægo, tiqa manqat mokho mbain.

Pol-qa guguna manqat, Timoti-te

¹⁰ Geté qo, qo noqa nòmendim neka yage matev mòqombo-pavám, neka no gekha mokho qatèyage. Neka qo noqa unimanqatin matev neka aiyaiyav matev neka kuku matev, mòqombo-pavám, neka no bazaføgakh-us av nqate-tokhotap, viniv matev tønø-fakhanumat.

¹¹ Qo mòqote-qatèq, no ngiænoat-te giveem, neka no av qate-potonumam, neka matev soqøsoqa ate ndægo qanø-fakhanumam, Antiok taon-te neka Aikonium taon-te neka Listla taon-te, Keliso-qa sasae zapaya. Geté ta yage føgakh-te ate ndægo, no Evezøza, møndø-khandín.

¹² Unimanqatin. Gekha ezoqám ndigu, Keliso Yesu mokho-te, yage eqeieqei-qa ndigu, av Mbumbukiam ndømbøe-poev, ndigu ngenøgim matev ndøqevín.

¹³ Neka gekha ezoqám ndigu, manqa-zapazapa ndimatnam neka ezoqa nøme ndizømbe-khavozam, tiqa manqa-zapazapa, sa tønøzø-khouvevtét. Ndigu ezoqa nøme, gètubumít, neka ezoqa nøme, ndigu vøtubumít.

¹⁴ Geté qo, ta qateqat ndøgo, qoqondap, até vøgeawát. Qo mòqote-qatèq, ta manqat ndøgo, unimanqatin. Neka qo mòqote-qatèq, ta qateqat ndøgo, gekha ezoqam-tè qoqondap.

¹⁵ Qo nakhasa ngonqonam qogotegoam, atema ndakin, qo Mbumbukiam-qa Manqat mòqote-qatèq. Ta manqat ndøgo, kopømbaqapé, matavap loloakh qá-etoám neka khandi voqoténdap, Keliso Yesu toqo-unimanqatin.

¹⁶ Mbumbukiam-qa Manqat ate ndægo, ndøpeawap, matavap Nqova Mbomambaqape zø-etoumám, ndigu gipeaomem. Yaq ta manqat ndøgo, kopømbaqapé, ezoqa gé:zømesimát, neka vøgugubát, neka nakhoa eqeieqei-te vøzø-nøzøgimát, neka yage eqeieqei-qa yaq-te vøzø-ovøemát.

¹⁷ Yaq gekha ezoqám ndego, Mbumbukiam-ge ezoqam ndego, teqa manqat ndegeawat, ndego kopømbaqapé, matev mbomømboma ate ndægo segégoát.

4

¹ Mbumbukiam-qa bøi-te neka Keliso Yesu-qa bøi-te, ndego khandi ezoqam neka løvøte ezoqam manqa ovøyam-te te-ab, neka ndego teqavanav, kawa iz vøndāp, no tiqa bøi-te, manqat av qataqambé-løvúa nqægo:

² Ezoqa Mbumbukiam-qa manqat soqoté-zømesimát, oskiá ndøgo, tøzø-pøovat o poeveav tøgoat. Gèzøponqóm, ndigu matev soqøsoqa ndigu, neka gèguguzá. Neka ezoqa zita qozótópáz, Klísten matev-te. Qo manqat aiyaiyav-té qanøzø-manqaté neka eqeieqei soqoté-zømesimát.

³ Zapa ndøgo, khøuwa gemófakház. Yaq ezoqa nòmendim manqat eqeieqei yoge, gezømbó-qasi-vát. Yaq ndigu nòmendim ezoqa vini, av tiqa poev ndægo, ndøvevesám. Kopoáv. Yaq kha gezø-wageapát, tiqa khokho manqat ti-ewagat.

⁴ Ndigu unimanqatin manqat, ndø-ivøvém. Yaq khokho emanqat vinivinimba yoge-té ginøqambúz.

⁵ Geté qo, gekha matèv ndøgo, tøqa-fakhanumat, qakeza kha eqeieqei ndønøzøgím. Viniv tøqa-fakhanumit, sège-eqatét. Ezoqa Manqat Mbomambaqape qoté-zømesimít, yaq kopømbaqapé, Mbumbukiam-te tiqambuz. Qo Mbumbukiam-qa sasae ate ndægo, qoqa zenda-te geve, eqeieqei ndøgót.

Pol avønín é-ndønaním

⁶ No nqanek manqat qataqambe-manqatavun, zapa ndøgo: No avønín é-ndænaním. Noqa kouk andé waen me mé:wá, kopømba ande av Mbumbukiam-qa khoev-te waen gi-qouzumatum, Mbumbukiam etoam matev gimbogoatum. Khøuwa iz avønín, é-ndæmø-khantáz, tæqavan.

⁷ No nøfeap mbomambaqape-te, eqeieqei nonøfeapavún. No bøiyat møndømønø-navóém. Ma qate-fifitavun, mðemø-khanáz. No unimanqatin matev, livin-qase ivøveáv. No até nogeatám.

⁸ Mbumbukiam noqa bøiyat-qa yaq-fia, møndønmøbo-khakheinám. Yaq-fia no tæmøndap, nqáneq: Teqa Khøuwa Kandambaqape-te, Evezøza, ndego manqa ovøyam megeat ezoqam ndaføyamba-qape, no eqeieqei mé:næmb. No mbá mbá, geté até ndigú-a, gekha ezoqám ndigu, kuku matev-us, Yesu-qa qavøne khøuwa ndimbøe-esap.

Pol-qa poev, Timoti nakhamas-te tendowav

⁹ Qo bazaføgakh ndø-asáz. Nakhamas-té qotøndóqáv.

¹⁰ No Dimas mōndō-nōuván. Ndego nqanek manqei-qape-qa matev-te, poev khàpe mbōewáv. Yaq Tesalonika taon-té genōwáv. Klesens, ndego Galesia manqei-té genōwáv, neka Taitus Dalmesia manqei-te vōwáv.

¹¹ Luk mba ndōgó, no-te. Toqotōndoqav, Mák namba ndæzáv. Yaq ndego kopōmbaqapé, noqa sasae-te genōtóké.

¹² No Tikikus Efesus taon-té qatō-khofotáv.

¹³ Qo toqotōndoqav, noqa qozaq nonqo ndabua, no Tloas taon-te, Kapus-qa khoev-te qæ-ivav, qotōndó-ndáp. Neka noqa mbuk vōndō-upa. Noqa poev kandambaqape nqáne: Ta mbuk ndōgo toqotōndó-upá, sōvakha gigiap ngusum gi-khakheinōmem.

¹⁴ Aleksanda, ndego auli gigiap gekhakheinumatun, ndego matev soqōsoqa ndōgoám, no-te. Kopoáv. Evezōza yaq-fia ndōtá te-te, av no-te ge:matōnumat.

¹⁵ Qo gō:feaqoát te-te. Zapa ndōgo, ndego niqa nōmendim matev bazafōgakh-ús, ginimbo-khakhazumam.

¹⁶ No manqa ovōyam-te ande qate-itan, ezoqa kopo no zita khonōweáv. Ezoqa ate gi:goam, sēge-nōuvōném. Geté no Mbumbukiam-te, āv qate-guligulim nqægo: Ndego bembo-matáváp, no sa ginōuvōnem.

¹⁷ Geté Evezōza mōndōgoám, no namba, no bazafōgakh vōnō-etoam. Yaq no kopōmbaqapé, ndigu bawan vini-ak ate gi:goam, Mbumbukiam-qa Manqat ate ndægo vōtēzōmas. No andé layon-qá manqa-nqa-té qatu-goám. Geté Mbumbukiam, no mōndō-khandí:n. Yaq ndigu no lōvōte-te veeáv.

¹⁸ Matev soqōsoqa ate ndægo, ezoqa no-te ndimatānam, Evezōza no gékhandí:n. Yaq ndego no yan-te nqo:go, ekeza Megeat Matev-té genōndapán. Teqa iz, miavmiav, bēto-eqawát.

Amén. Nqanek manqat unimanqatín!

Khaiya mboma manqat vinivinimba

¹⁹ Plisila, zivis namba, Akuila, noqa khaiya mboma manqat qozō-eín, neka até Onesifolús-a, tegi ezoqam namba, khoev-te ndimboyage, khaiya mboma manqat vōzō-ein.

²⁰ Elastus, Kolín taon-té gemiá. Neka Tlofimius, Miletus taon-té qatōndo-iváv. Zapa ndōgo, ndego enqoni mbovitát.

²¹ Qo nakhamas-té qandoqáv. Yakha betaqává. Soqáin ndōgo, qozaq khōuwa ē-ndōfakhān.

Yubulus neka Pudens neka Linus neka ndugu Klodia neka Klisten ezoqam ate ngi-gu, khaiya mboma manqat ndōkhofotaváv qo-te.

²² Evezōza ndōgoát, qo namba. Neka Mbumbukiam-qa kuku matev, ndōgoát zo-te, zo ate ndōzōte:go.

Taitus Pol-qa pepa, Taitus-te

Megeat Manqat-qase

Pol nqaneq pepa Taitus-té genø-peawám. Taitus Glik bawan-ák. Zu ezoqám mbá. Ndego Yesu ndógo tene-unimanqatin, Pol-qa nømendim ge-ewag.

Taqa zita-te, Pol manqei vinivinimba nøme-te ge-okhoam, ezoqa Mbumbukiam-qa Manqat ge:zømesimat, Taitus namba me-mát, vømbō-tøkeat. Taitus até ndógó-a, Pol Zelusalem taon-te gewav, Keliso-gi u-anim nøme namba gimi-kakambam, namba vøewav (Kel 15:2, Gal 2:1-5). Pol Taitus khøuwa menás, Kolin taon-té genø-khofotáv (2 Ko 7:6-7, 8:6, 8:16). Taqa zita-te, Pol Taitus namba, Klit manqei bawa-té ginøzáv, yaq Taitus ta manqei-te ndógo, vømø-Klisten-bawan-megeat-ezoqam-ev (Tait 1:5).

Nqaneq pepa mokho-te, Pol Taitus Kliten megetapak vevesam-qá yaq-té gembø-peawám. Neka ndego bèto-feaiwát. Soqáin ndógo, khavozam nømendim ezoqam, ezoqa titubam. Neka Taitus ekezan, Kliten bawan ezoqam, eqeieqei bete-zømesím, yaq Pol vømbō-ovøyam, gekha yage matēv ndógo, eqeieqei, ti nonqo ndigu, Yesu ndi-unimanqatinat.

¹ No Pól, nqaneq pepa nqæpeaomit. No Mbumbukiam-gé sasae ezoqám neka Yesu Keliso-gé u-aném.

No Mbumbukiam nqáneq gene-veatán: No ezoqam ndigu, gevevesam, tiqa unimanqatin-te, zita nøzō-tøpazát, yaq ndigu unimanqatin manqat mé:zøtéz, neka matev eqeieqei-te, av Mbumbukiam ndømbøe-poev, vøyagát.

² Ni tizio-taná ndógo: Ni yage miavmiav zindapém. Manqei-qape khakheinøpøteav qagoam, Mbumbukiam ndego khavozumav ndego, manqa mbusa äv tenevé.

³ Yaq ndakin, av bugukhokhof khøuwa ge:zav, ndego manqat ndøveáz, taqa yaq-te. Mbumbukiam, ndego nigi khandi etoam ezoqam, nqaneq manqat noqá zenda-té genøvé, no ezoqa batē-zømesim.

⁴ Táitus! No nqaneq pepa qo-té qatø-peaomít. Niqa unimanqatin matev mokho-te, ni sa nqanumbugu, qo uni nogé-yo-in.

Mbumbukiam, nigi Tat, neka Keliso Yesu, nigi khandi etoam ezoqam, tiqa kuku matev neka sambi matev, ndøgoát, qo namba.

Klisten megetapak vevesam-qa yaq-te

⁵ No Klit manqei bawa-te nandav, nqáneq qateqøuváq: Qo sasae ndógo, qazingazem, qókhóu. Av bugukhokhof qataqambe-ein ndægo, vemiaav ate nandægot, Kliten megetapak qøvevesám.

⁶ Ezoqa toqo-veatav, ndego manqa-zapa-yav begó neka sævam kopo mba bembogó. Tegí nakheis, Yesu be-unimanqatinát neka evøndipakha-qa manqa o-mba bezømbo-ndapé neka sapi gonemav begó.

⁷ Kliten megeat ezoqam, ndego Mbumbukiam-qá sasae ndógó. Yaq nakémbá, ndego matev eqeieqei mba begó. Ndego ezoqa be-tøpøtázát neka mbøni tokhop bègó. Neka ndego khapekhapé bete-ízám. Neka ndego qaqa møqæ bègó. Neka ndego moni-te, poev khapé bembøewáv.

⁸ Neka ndego ezoqa nøme, khoev sá bezø-manqaté. Ndego matev mbomømboma-te poev bembogó, neka matavap loloakh bembōgo. Ndego, ezoqa matev ndaføyamba-qape begó neka Mbumbukiam-qá matev mba bembopáev, neka ekeza kha nøzøgim eqeieqei betē-otev.

⁹ Ndego unimanqatin manqat, av gi-ometimam, até begeawát. Yaq ndego, teqa nømendim matev eqeieqei mokho-te, kopømbá, até ezoqa nømé-a, zita zøtøpáz, neka ndigu vøgugubát, ndigu Mbumbukiam-qa Manqat ndisanqawe.

Ezoqam ndigu, ezoqa nøme-qa unimanqatin matev ndingiwat

¹⁰ No nqaneq manqat qæmanqatavun, zapa ndógo: Ezoqa nøme, Mbumbukiam-qa manqat, gésanqawé. Ezoqa kopoáv. Ndigu khokho manqat ndømanqaté neka ezoqa nøme nditúbám. Ti mokho-te, matev av nqægo gigoatun, ezoqa kopoáv, Zu ezoqám. Yaq ndigu Kliten ezoqa nøme, ngusu qogøzat-qa yaq-te zøpouweatún.

¹¹Qo nandiv ezoqam, gètókáz. Manqat ndøgo ndi:zømesimit, bete-zømèsím. Ndigu khoev vinivinimba-te, ezoqa ewaqape ma ndi:sokhoyap, unimanqatin matev zøngi:wát. Neka ndigu fia upøgim-qa ndøgó, ti-te ndigu, ma ndi:zømesim.

¹²Klit ezoqam nøme, ndego Mbumbukiam-ge manqa vevezam ezoqam ndi:vewe, ekezan āv gene-eín nqægo, “Nginik Klit ezoqam, meakha ezoqám. Ndigu andé sòvaxha gigiap khobokhobos me me:gó. Neka ndigu wauwaú neka lou loqe møqæ.”

¹³Nqanek manqat unimanqatin. Yaq nakémbá, qo gégugúb, ndigu nømendim matev eqeieqei gi-ivøvem. Manqat bazaføgakh-us qozø-manqatát. Yaq tiqa unimanqatin matev, tåbezømbe-eqeieqei.

¹⁴Zu ezoqa nøme-qa khokho emanqat, neka ndigu ezoqam-qa khokho khafeap manqat, ndigu unimanqatin manqat zita gi:wuøem, tiqa manqat beyògé.

¹⁵Ezoqa ndigu, eqeieqei ndigu, ti-te ndigu, gigiap ate ndægo eqeieqei. Geté ezoqa ndigu, ande khavim-us ndigu neka unimanqatinteav ndigu, ti-te ndigu, gigiap kopo eqeieqei mbáin. Zapa ndøgo, tiqa matavap neka tiqa mbøni, møndøzø-khavim-ús.

¹⁶Ndigu āv gini-manqaté nqægo, “Ni Mbumbukiam mōtinøtén.” Geté tiqa yage mokho-te, ndigu āv gini-nømendím nqægo: Ndigu Mbumbukiam zitá gini-wuowém. Mbumbukiam gèmbøeqasi:v, ezoqam av ngi:gu. Ndigu Mbumbukiam-qa manqat, gèsanqawé, neka kopømba mbáin, matev eqeieqei kopo timatønømem.

2

Klisten ezoqam vinivinimba, eqeieqei āv kiniyagát

¹Geté qo ezoqa toqote-zømesimat, nømendim manqat ndaføyamba-qape mba mbopáev.

²Angana e-ma-fisap tigoat, ndigu āv qozømbé-ovøemát nqægo: Ndigu ekeza kha, eqeieqei benøzøgím. Yaq ezoqa, tiabezømbe-vizáp. Ndigu matavap loloakh begó. Neka tiqa unimanqatin matev neka kuku matev, ndaføyamba-qape bezøgó. Ndigu bazaføgakh-us até bewaniáp, matev føgøføgakh tímø-qeivimat.

³Neka sakheis e-ma-fisap tigoat, ndigu āv qozømbé-ovøemát nqægo: Ndigu matev eqeieqei-té giabe-yagé, ate av-té, Mbumbukiam ndømbøe-pøev. Ndigu manqa begevèám. Neka ndigu waen izam benønsám. Geté ndigu matev mbomømboma nømendim ezoqam begó.

⁴Yaq ndigu kopømbaqapé, sakhei ndakinak mé:zømás, tigi angana neka nakheis-te, kuku matev eqeieqei ande āv khazømbé-goāt,

⁵neka matavap loloakh-us neka ndaføyamba-qape āv kiniyagát, neka ndigu ezoqa nøme, khoev-te ndiyage, eqeieqei āv kizømbé-kewagát, neka ekeza angana-qa mokho-te āv kinigoāt. Soqáin ndøgo, ezoqa Mbumbukiam-qa Manqat tingenøitat.

⁶Angana ndakinak, āv qoqoté-gugubát nqægo: Ndigu matavap loloakh begó, matev ate ndægo.

⁷Gekha matèv ndøgo, ndoqo-matanam, qo eqeieqei ndømatanám. Yaq ndigu qoqa matev tiqeiivat, kopømbá timbopavat. Qo ezoqa toqote-zømesimat, qoqa nømendim matev ndaføyamba neka mokho-us begó.

⁸Qoqa manqat eqeieqei tøgoat, yaq ezoqa kopømba mbáin, manqa tigeve:mat taqa yaq-te. Yaq nigí qaqa ezoqam mivi ndøgoném neka kopømba mbáin, niqa yaq-te, manqat soqain timanqatát.

⁹Sasae ezoqam, kawakawa-za-qá mokho-té giabetu:gú, matev ate ndægo. Ndigu sasae āv tiabitigú, av tigi kawakawa-za ndøzømbe-pøev neka manqa beqavøgèáp.

¹⁰Neka ndigu gigiap be-aqønám, ti-te. Geté ndigu matev eqeieqei mba begó. Yaq tigi kawakawa-za tiabiti-zøtéz, ndigu unimanqatin ezoqám. Neka ezoqa, tiqa matev ate ndægo mokho-te, āv tiabiti-qeiví, Mbumbukiam, ndego nigí khandi etoam ezoqam, teqa manqat mbomambaqapé.

Matev eqeieqei-te mbá qabizi-yagé atema Yesu befakkan

¹¹Mbumbukiam ni āv gininømánd nqægo: Ndego kuku kandambá ni-te. Ndego ezoqa ewaqape khandi-qa zøgó.

¹²Teqa kuku matev, ni āv qani-nømendím nqægo: Ni matev yá bizi-ivøvém, ndøgo Mbumbukiam vizupav ndøgo, neka manqei-qape-qa pøev matev. Geté ni ndakin khøuwa-te, matavap loloakh-té neka matev ndaføyamba-qape-té qabizi-yagé, av Mbumbukiam ndømbøe-pøev,

¹³ atema ni tegi khøuwa kandambaqape bizimø-khantøzem, ndego nigi Mbumbukiam neka khandi etoam ezoqam Yesu Keliso, bazaføgakh-us neka waev-qape-us tendoqavan, te-te ndego ni nqazio-tana neka ndego ni nqazimbøe-keoge.

¹⁴ Ndego ekeza kha nivé, neka ni manqa-zapazapa ate ndægo mokho-te qazu:goam, vønqovotan-a, vøsungutan. Yaq ni tegi ezoqa ndaføyamba-qape zigoát, neka matev mbomømboma matanam møqæ mba vizigoát.

¹⁵ Nqanek manqat qataqambe-manqatavun, ezoqa gè:zømesím. Manqa gèzø-løvuát neka gøguguzá, nandiv ezoqam. Ezoqa qo besanqaqábém.

3

Mbumbukiam ni matev eqeieqei gini-matanam, yaq ni matev eqeieqei bizi-matandm

¹ Ezoqa matavap qozø-mboqoatát: Ndigu iz-akhayapak neka gaman ezoqam-qa mokho-té giabetu-gú. Neka tiqa manqat o-mba bezømbo-ndapé. Neka gekha matev mbomømbomā ndøgo, ndigu sà begonemát.

² Ndigu ezoqam-qa manqa begevèám neka ndigu beponqømbáp. Geté ndigu sambi matev-té giabe-yagé, neka ezoqa ewaqape-te, matev aiyaiyav-té giabenøgó.

³ Até ní-a, ni bugukhokhof matavap eqeieqei mbaín. Ni Mbumbukiam-qa Manqat, zisanqawám, neka nakhoa eqeieqei paveáv. Ni gawap matev neka poev matev soqøsoqa mokho-té qazu:goám. Neka ni matev soqøsoqa matanam neka ova matev mokho-té qaziyagám, neka ezoqa ni vøsanqambam-a, ni ndigu vizí-sanqabam.

⁴ Geté Mbumbukiam, ndego nigi khandi etoam ezoqam, ni áv gininømánd nqægo: Ndego tanakh neka kuku kandambá ni-te,

⁵ yaq ni vøkhandi:n. Ndego ni ambá av nqægo, niqa matev eqeieqei matanam zapayá gene-khandi:n. Geté ndego ni ekeza tanakh matev zapayá gene-khandi:n. Ndego ni gèsungután, neka Nqova Mbomambaqape mokho-te, yage ndakinak vøni-etoam neka ni vizí-ezoqam-ndakinak-en.

⁶ Yesu Keliso mokho-te, ndego nigi khandi etoam ezoqam, Mbumbukiam ni Nqova Mbomambaqape, andé ibøkha me nimboqúz. Kandambá, ginimbo-qouz.

⁷ Mbumbukiam tenegó ndøgo: Ni teqa kuku matev mokho-te, teqa bøi-te qazi-ndaføyamba-en, neka vizí-tegi-nakheis-en, ni khandi miavmiav zimøndapém. Ni taqa yaq-te nqánek nqazio-taná.

⁸ Nqanek manqat unimanqatín. Yaq nakémbá, no nqataqá-manqate: Até vøzøpouwé, nandiv ezoqam. Ndigu yá bembopáev. Yaq ndøgo, gekha ezoqám ndigu, Mbumbukiam ndi-unimanqatinat, bazaføgakh taqa yaq-te nqánek giabiti-asøzú: Matev mbomømboma ndømátønumát. Zapa ndøgo, matev av nqægo, eqeieqei. Ezoqa ewaqape zømbétøké.

⁹ Geté khokho manqat vinivinimba neka atanakha-zapazapa-za-qa iziz geveam matev neka ponqombap matev neka manqa itumbam matev, Mozes-qa guguna manqat-qa mokho-qa yaq-te, zitá qanewuøé. Zapa ndøgo, matev av nqægo, mokho mbaín neka ezoqa gezø-tøkeák.

¹⁰ Ezoqa nøme, teqa nømendim mokho-te, Klisten ezoqam teqatazotet, ndego gøgugu. Ndego qoqa manqat yogeav tøgoat, khøuwa nøme vøgugu. Geté ndego sekemba yogeav tøgoat, yaq zitá qanewuáo.

¹¹ Qo soqoté-qatég, ezoqa av ngenek nge-go, ndego nakhoa eqeieqei møndø-iváv neka manqa-zapa-té gunu:yagé. Ndego ekezan, kha soqaqape-té genøvé.

Pol-qa vaev manqat

¹² No Atimas o Tikikus tøtaqando-khofotav, qo Nikopolis taon-té qandogáv. Nakhamas-té. Ni ndøgo tizi-qaqandám. Zapa ndøgo, no matavap áv qategø nqægo: No qozøqozaq khøuwa, ndøgo khamøe tønqeivøem, ndøgo tabøemiá.

¹³ Apolos neka ndego gaman khafeap otevat ezoqam, Zinas, manqei nøme-te tizav, qo gèzøtøké. Ndigu gigiap-qase bewáféz, livin-qase nqøugu tu-apat.

¹⁴ Nigi Klisten nøfuap nandav, bètezøté, ezoqa ndigu gigiap tiwafez, matev mbomømboma áv khoqozømbé-goát. Mbain tøgoat, yaq tiqa unimanqatin matev, mokho mbain.

¹⁵ Nginik ezoqam, no namba nqatiyage, khaiya mboma manqat ndøkhofotaváv qo-te. Niqa khaiya mboma manqat qozø-eín, nandiv nigi Klisten nøfuap, ni namba Yesu Keliso nqazi-unimanqatinat neka kuku ndøzøgo ni-te.

Mbumbukiam-qa kuku matev, ndøgoát, zo-te, zo ate ndøzøte-go.

Filemon Pol-qa pepa, Filemon-te

Megeat Manqat-qase

Pol nqanek pepa, Filemon-té genø-peawám. Ngenek Filemon, Kolosi taon-té geyagám. Ndego gigiap kopoav ezoqám. Neka ndego Kliten ezoqám neka Pol-gé zifú.

Filemon ndego, yaq-fia mbain sasae ezoqam mõndømbø-goám. Teqa iz Onesimús. Yaq khøuwa nõme, ngenek Onesimus, manqa-zapa ndøgó, Filemon-te, vøkhokhon. Yaq ngenek Lom taon-te gewav, ndego Pol-te, Yesu-qá Manqat Mbomambaqape mø-ewág, vø-Kliten-ezoqam-ev. Yaq ndego Pól namba me-yagám, vømbø-tøkeam. Ndakin Pol ngenek nqawa Filemon-te khofotøve-qa ndøgó. Yaq nqanek pepa mokho-te, Pol Filemon äv gembøviám nqægo: Onesimus tendoqavan, nqawa vøkhatiú, kuku matev-us, neka teqa manqa-zapa betaqambø-navøem. Yaq ndego ambá av nqægo, qoge sasae ezoqam mba qágoát, geté até qogé Kliten qafú.

¹ No Pól, nqanek pepa nqæpeaomit. No Keliso Yesu-qa sasae zapaya, ndimbula-té qatu.gú. Filemon, no nizeza Kliten nõfu Timoti namba, qo-té qeitø-peaomit, qo nigi nõfu mbomambaqape, qo ni namba Keliso-qa sasae nqazigu.

² Até zo-té-a, nigu Kliten nõfu Afia, neka Akipus, qo ni namba kopømba ande av nakhang ezoqam nde-go, nõfe mbomambaqape-te ndoqo-nøfeap, ni khaiya mboma manqat nizø-khofotaváv. Neka até Kliten bawan ezoqám-a, qoqa khoev-te guligulim-qa gipindumatun, ni khaiya mboma manqat nqæizø-khofotaváv.

³ Mbumbukiam, nigi Tat, neka Yesu Keliso, nigi Evezøza, tiqa kuku matev neka sambí matev, ndøgoát, zo-te.

Pol-qa khanakanakh, Filemon-qa kuku matev neka unimanqatin matev-qa yaq-te
⁴ No qæguligulimatun neka qataqa-matøvemin, no Mbumbukiam-te, ike manqat oskia nomanqaté.

⁵ Zapa ndøgo, no äv qateyogé nqægo: Qo Yesu, nigi Evezøza, oskia qo-unimanqatinát neka qo Mbumbukiam-gi ezoqam-te ate ndi:gu, kuku qagó.

⁶ No äv qate-guligulim nqægo: Qoqa unimanqatin matev, ni sa nqanumberu, tåbetaqambe-khouwév. Yaq qo Mbumbukiam-qa matev mbomømboma-qa yaq-te, qateqat nõme mba qotóndáp, ndøgo ni Keliso mokho-te ndini-etoam.

⁷ Nõfu! No khanakanakh kandambá qændap, neka noqa mokho-te, ùni qote-khakheinám, qoqa kuku matev-qa yaq-te qæ-ewag, qo Mbumbukiam-gi ezoqam-te nandaqago, neka qo tiqa matavap qoqozø-khakheinam.

Pol-qa viam manqat, Onesimus-qa yaq-te

⁸ Yaq nakémbá, no nøtaqa-viám. Unimanqatin, Keliso mokho-te, no iz nqanøgó. Yaq no ambá kopømbá, sataqá-éin, gekha matèv ndøgo, qo amba toqogonin.

⁹ Geté no sataqá-viám. Zapa ndøgo, no mõtenøtén, qo kuku no-te. No ndakin lawaqapé neka no Keliso Yesu zapaya, ndimbula-té qatu.gú.

¹⁰ Noqa viam manqat, Onesimus-qá yaq-té qagó. No ndimbula mokho-te nqatu:gu, no Keliso-té qatøndáf. Yaq ndego mõndønø-yo-év.

¹¹ Bugukhokhof khøuwa, ndego qoqa sasae eqeieqei gonemáv. Geté ndego ndakin mõndø-enénd, neka kopømbaqapé, no sasae eqeieqei vønøgó-a, qo vøqágó.

¹² No Onesimus, mbøni mokho nõmbeám. Geté no qo-te nangó qatø-khofotaváv.

¹³ No ndego kesseiwat-qa nombogó. Yaq ndego qoqa iz-te, ambá genø-tøkeín, no Mbumbukiam-qa Manqat Mbomambaqape zapaya, ndimbula-te nqatu:gu.

¹⁴ Geté no poevéäv, sa tækeseiu, no qo bevøpøteav tøgoat. Zapa ndøgo, gekha matev eqeieqei ndøgo, toqogo, qo qakeza poev-té qanøgó, ambá av nqægo, qo noqa tøpøtøqat zapayá qotégó.

¹⁵ Eisa, ndego qo-te elavøqase ta zapaya ndøgo tøpøté-ewawam-a, yaq ndego qo namba miavmiäv tåbete-yagē?

¹⁶ Ndego ndakin ambá av nqægo, qoge yaq-fia mbain sasae ezoqam mba ndøgó, av bugukhokhof ge:goam. Geté ndakin mõndøqa-Kliten-qafu-év. No nõkezan, kuku kandambá te-te. Geté no mõtenøtén. Qo kuku nõme mba qombøégó. Zapa ndøgo, ndego ndakin qoge sasae ezoqam mbá mbá. Geté Evezøza mokho-te, ndego mõndøqa-Kliten-qafu-év.

¹⁷ Yaq nakémbá, no äv qataqambé-viám nqægo: No qoge sasae kopømba ezoqam toqotenæmb, yaq Onesimus äv toqoté-kható, av no nõkezan amba toqote-khatombin.

¹⁸ Av Onesimus qo-te manqa-zapa ge:goam, o ndego moni timbøe-løfokat qo-te, yaq fia ndøgo, ndømbøe-løfoke, noqá zenda-té qonóvé. No nógó.

¹⁹ No nqanek manqat, nøkeza zendá qate-peaomít. No Pol, no teqa fia ndægó, qo-te. Geté gèmbø-mataváp. Qo qakeza khandi mba qambo-løfoké no-te, qo no mokho-te qoqo-Klisten-eq.

²⁰ Yaq nakémbá, qo noge Klisten nøfu ndoqogo, no Evezøza mokho-te, áv qataqambé-viám nqægo: No khanakhanakh qonó-etoám neka Onesimus qafu qókhatiú. Keliso zapayá qotégó.

²¹ No nqanek manqat nqæpeaomit, zapa ndøgo: No møtenøtén, qo soqógó, av no nqataqambe-vi.mit. Neka no møtenøtén, matev ndøgo toqo-matanam, ndømølvú, av no nqataqambe-vi.mit.

²² Neka manqat nøme nqánek: No khoev kouwat qonó-khakheinám. Zapa ndøgo, no tototaná ndøgo: Mbumbukiam zoqa guliguli manqat ndøzø-qavøiú. Yaq no ndimbula-te nqægo, nófakhán, nqawa vizi-qaqandám.

Ezoqam vinivinimba-qa khaiya mboma manqat

²³ Epaflas, ngenek Keliso Yesu zapaya, no namba ndimbula mokho-te nqoitu-nqeitønat, khaiya mboma manqat ndøkhotaváv, qo-te.

²⁴ Neka até Mák-a, neka Alistakus neka Dimas neka Luk, nginik no namba Mbumbukiam-qa sasae nqatigu, khaiya mboma manqat ngikhøfötäváv.

²⁵ Nigi Evezøza Yesu Keliso, teqa kuku matev, ndøgoát, zo namba.

Iblu Pepa, Iblu ezoqam-te

Megeat Manqat-qase

Nqaneq pepa, Zu Klisten ezoqam-té ginø-peaomé. Nginik Zu bawan-ak, iz nøme, Iblu ezoqam zø-akhaemám. Zapa ndógo, ndigu Iblu manqat ndømanqatám.

Ni kopømba mbain uni tizi-nøten, gekha ezoqám ndego, nqaneq pepa gepeawam. Ezoqa nøme áv gini-mataváp nqægo: Pol ategó. Geté ni uni zi-nøtenák.

Nqaneq pepa-qa manqat, taqa yaq-te nqáneq qaneqó: Bugukhokhof khøuwa, Mbumbukiam nakhoa ndømboqoá, ezoqa te-te áv kindizav. Ta nakhoa nqáneq qagoám: Ezoqa Mozes-qa guguna manqat bembopáev, neka Mbumbukiam-te søvakra gigiap bembø-løvusam. Geté ta mokho-te ndógo, ezoqa kopømba mbain, Mbumbukiam-qa bøi-te uni ti-eqeieqei-ez. Geté ndakin, Mbumbukiam nakhoa ndakinak ndømboqoá. Yesu genanim neka teqa kouk vøwa, nakhoa nqáneq, Mbumbukiam niqa manqa-zapazapa te-evøzam. Nakhoa nøme mbain. Yesu ndego Mbumbukiam-gé iziz ezoqam kandambaqapé. Ndego Mbumbukiam-qá nakeamo zenda-té geyá neka ni zapaya oskia vøguligulimatun. Yaq nakémbá, ni awenege nakhoa bizi-ivøvé, neka Yesu uni bizi-unimanqatinim.

Keliso ndego até kopó, av Mbumbukiam ekezan ndego

¹ Ibugukhokhof, Mbumbukiam nigi atanakha-zapazapa-za, manqat, manqa vevezam ezoqam mokho-té genøzø-manqatám. Khøuwa vinivinimbá neka nakhoa vinivinimbá.

² Geté ndakin vaev khøuwa-te, ndego ni ekeza Yo mokho-té ginindu-manqatám. Yan neka manqei-qape, Mbumbukiam te mokho-te ndégo tenø-khakheinám neka áv gene-veatáv nqægo: Gigiap ate ndægo, ndégo téndáp.

³ Ndego Yo, Mbumbukiam-qá waev mo:gamewáp, neka ndego até kopó, av Mbumbukiam ekezan ndego. Gigiap ate ndægo, ndégo tegeawát. Ekeza manqat bazaføgakhqapé genegeawát. Ezoqam-qa manqa-zapazapa sunguzam nonqo, nakhoa gumu-mboqoa, yaq yan manqei-te nqo:go, Kawa ezoqam kandambaqape-qá nakeamo zenda-té gemøqóm, ndego Mbumbukiam.

Mbumbukiam-ge Yo, enzol ezoqam, únime-løvúb

⁴ Ndego Mbumbukiam-ge Yo, enzol ezoqam, únime-løvúb. Iz ndégo gendap, kandamba tantáv. Av taoká, av enzol ezoqam, iz ndøzømbe:go.

⁵ Gé, Mbumbukiam enzol ezoqa kopo, manqat møndømbó-ein, av nqægo,

“Qo nogé yø. No nqægo khaiya, nøtaqa-qave-én?”

O gé, ndego enzol ezoqam kopo-qa yaq-te, møndæ-ein, av nqægo,

“No tegé eve nðgoát,

neka ndego nogé yo ndøgoát?”

Av taoká.

⁶ Geté Mbumbukiam ekeza yo-khøuwa, manqei-qape-te gendo-khofotav, ndego áv gene-eín nqægo,

“Mbumbukiam-gi enzol ezoqam ate ndi:gu, bømbovizáp, ndego.”

⁷ Geté enzol ezoqam-qa yaq-te, Mbumbukiam-qa Manqat, áv qane-eín nqægo,

“Mbumbukiam ekeza enzol ezoqam,

andé khamøe me me:khofotumatún. Nakhamas-té.

Ndigu tegi sasae ezoqam,

andé gøina wageap me me:gó.”

⁸ Geté Mbumbukiam ekeza Yo, av gembøe-eín nqægo,

“Mbumbúkiam!

Qoqa megeat matev, oskia ndøgoát. Miavmiáv.

Qo ezoqa matev eqeieqei qozømbe-kawaeqát.”

⁹ Qo poev, matev eqeieqei-té qaqagó.

Geté manqa-zapa matanam matev, qo qòsanqawé.

Mbumbúkiam!

Yaq nakémbá, qoge Mbumbukiam, qo oil qamboqóuz,

iz kandambaqape neka khanakhanakh vøqá-etoam.

Ndøgo únime-løvú, av qogi qafuap gi-upøgim.

¹⁰ Mbumbukiam-qa Manqat, Keliso-qa yaq-te, nøme áv qane-eín nqægo,

“Evézøza!

Ibugukhokhof, manqei-qape-qa zapa, qo qové,
neka yan qakeza zenda voqoté-khakheinam.

¹¹ Yan neka manqei-qape, ndømø-navøém.

Andé ndabua pakha me mé:mbevøém.

Geté qo oskia qógót.

¹² Yan neka manqei-qape,

andé ndabua me qoté-putøgím

neka andé ndabua khavim-us me qoté-enénd.

Geté qo qakezan, qó-enendák,

neka qoqa yage, gemø-navøemák.”

¹³ Neka, gé, Mbumbukiam ekeza enzol ezoqa nøme, møndømbø-ein, av nqægo,

“Noqá nakeamo zenda-té qanøqóm.

Até qóqotát, atema no qogi qaqa ezoqam,

kopømba ande av zenda tokhotapak awam nonqo,

qoqa zenda tokhotapak mokho-te vøtaqambú-áb.”?

Av taoká. Mbumbukiam nqanek manqat, ekeza yo mba mbo-eín.

¹⁴ Yaq gé, enzol ezoqam, ndigu gekhám? Ndigu nqová. Mbumbukiam-qá sasae ndøgoatún, ndego ezoqa tøkeam-qa vøndø-khofosumatun, ndigu khandi miavmiav tindapem.

2

Ni ndizi-soqoén, Keliso-qa khandi etoam matev tizi-sanqawem

¹ Unimanqatin. Keliso enzol ezoqam unime-løvúb. Yaq nakémbá, ni unimanqatin manqat, føgøføgakh bizigeawát, ni qazi-ewagam. Soqáin ndøgo, tizi-køombam.

² Manqat ndøgo, Mbumbukiam enzol ezoqam mokho-te, nigi atanakha-zapazapa-za gezø-ein, ndøgo føgákh. Yaq gekha ezoqám ndigu, gimøkuimam, neka o-mba ndapeav vøgoam, ndigu yaq-fia møndapém, av Mbumbukiam ge-ein.

³ Ndigu yaq-fia soqaqape gindapem, ndigu nqanek manqat paeveav qagoam, yaq ge zó, ndozo-matavap, ni yaq-fia soqaqape zimø-ndapemák, ni Keliso-qa matev tizi-sanqawem, ndego ni gekhandi:n? Av taoká. Yaq-fia nqosøgeap kandambá tizimø-ndapem. Nqanek khandi:nat matev-qa yaq-te, bugukhokhof Evezøza ekeza me:manqatám, yaq ndigu ezoqam, gimbo-ewagam, ni-te vø-unimanqatintam.

⁴ Manqat ndøgo, gimanqatam, Mumbukiam møndø-unimanqatintám. Matev makhamakha neka umingiap matev vinivinimbá gene-unimanqatintám. Neka ndego até Nqova Mbomambaqape-qá matev mokho-té-a, vø-unimanqatintam, ndøgo ezoqa ndezø-etoam, av ekeza poev ndægo.

Yesu ni khandi etoam nonqo ge-ezoqam-ev

⁵ Manqei-qape ndakinak, taqa yaq-te ni nqazi-manqate, ndøgo megemege-te to:fakhan, Mbumbukiam ambá av nqægo, enzol ezoqam-qá zenda-té genøvé, tiokawaeztat.

⁶ Av taoká. Geté Mbumbukiam-qa Manqat-te, ezoqa nøme av gene-eín nqægo,

“Mbumbúkiam! Manqei-qape ezoqam, gigiap-qapé mbá.

Yaq gekha zapá, qo ndego ndoqombo-matavap?

Neka gekha zapá, qo ezoqam-ge yo ndoqombo-keoge?

⁷ Qo ndego ibusa-ibusa nonqo, enzol ezoqam-qá mokho-té qonøvé.

Geté vaev-te, qo mðoq-eqeiú, iz neka megeat matev ande kawa ezoqam-qa wawaq me voqombø-etoam.

⁸ Neka gigiap ate ndægo, te mokho-te voqotüve.”

Mbumbukiam gigiap ate ndægo, te mokho-te gu:ve, ndego gigiap kopo løvuiáv. Geté unimanqatin. Nðakin, ni kopømba mbaín, tiziqeivim av nqægo, gígíap ate nqægo, te mokho-té qanuvé.

⁹ Geté ndøgo tiziqeiví. Yesu, ndego ibusa-ibusa nonqo, enzol ezoqam-qa mokho-te gu:goam, ndego Mbumbukiam kawa ezoqam-qa wawaq, iz neka vizap matev mbo-etoám. Zapa ndøgo, Mbumbukiam ezoqa ewaqape-te, kuku mbogoám, yaq Yesu ni nonqo vønanim.

¹⁰ Mbumbukiam, te mokho-te neka te zapaya gigiap ate nqægo nqago, ndego nakhei kopoav ituza-qa ndøgoám, ndigu te namba yage eqeieqei bemøndapem. Yaq nakémbá,

ndego āv qambøe-pøovám nqægo: Ekeza Yo, nqosøgeap bendáp, yaq ta mokho-te ndøgo, ndego bemø-unimanqatin-khandi-etoam-ezoqam-ev.

¹¹ Ndego ezoqam, ndego ezoqa manqa-zapa-te ndesungutøzat, neka ndigu ezoqam, ndego ndesungutøzat, ndigu Eve kopó. Yaq nakémbá, ndego mivi mbaín. Geté ndigu namba-qaniap zø-akhayám.

¹² Ndego Mbumbukiam-te, āv gene-eín nqægo, “Nogi namba-qaniap, qoqá yaq-té qaté-zømesimát. No tiqa wambap-te, qoqa iz nó-eqatát. Ouv qaqayam-ús.”

¹³ Neka manqat nøme ge-ein, nqáneq, “No Mbumbukiam-te mbá qatø-vintambát.”

Neka nøme nqáneq, “Nqáé! No nqáneq. Neka nakheis, Mbumbukiam genø-etoam ngínik.”

¹⁴ Ni manqei-qape ezoqam, kha-ús neka kouk-ús. Yaq nakémbá, até ndego-a, vømø-kha-us-ev neka vømø-kouk-us-ev. Tene-ezoqam-év ndøgo, ndego tenanim, yaq teqa løvøte mokho-te, ndego nqova soqaqape géngiú, ndego løvøte-qa bazaføgakh ndømbogo,

¹⁵ neka gekha ezoqám ndigu, tiqa yage-te ate ndægo, løvøte-qa møe mokho-te gu-goam, vønqovotáz.

¹⁶ Ndego ambá av nqægo, enzol ezoqam-qa ndøgeavün. Ndøgo bavokho-qapé. Geté ndego niqa ndøgeavün, ni Eibleem-gi zi nqazigu.

¹⁷ Yaq nakémbá, ndego bè-ezoqam-év, matev ate ndægo, neka niqa betēqeivi, ni tegi emekheis nqazigu. Yaq ndego Mbumbukiam-gé iziz ezoqam kandambaqape ndøgoát, tanakh-matev-ús neka ndaføyamba-qapé, neka ekeza kha Mbumbukiam-te, ande etoam matev me vøe-nqonqotáv, yaq Mbumbukiam ezoqam-qa manqa-zapazapa vøzømbé-evøzām.

¹⁸ Yaq nakémbá, ndego ekezan gepotonumam, khamasim-te gewanimam, ndego kopømbaqapé, ni giní-tøkeát, ni khamasim-te tizimø-wanimat.

3

Yesu gò-megedát, Mozes gèpáev

¹ Yaq nakémbá, nogi Klisten nøfuap, zo Mbumbukiam-gi ezoqam, ndego gezø-akha, ni namba tegi ezoqam sa tizimu-goat, zo Yesu mba mbomataváp, ndego Mbumbukiam-ge u-anem neka iziz ezoqam kandambaqape, teqa yaq-te ni ezoqa nqazi-zømesim.

² Ndego sasae ndaføyamba-qape mbogoám, te-te ndego, geveatav, ate av-té, Mozes Izlael bawan mokho-te, ndigu ande Mbumbukiam-qa khoev me gi-goam, sasae ndaføyamba-qape ge-goam.

³ Gekha ezoqám ndego, khoev tewev, vizap kandambaqape teqa ndégo tøgó, ambá ndøgo, khoev-qa ndøgo. Yaq nakémbá, vizap kandambaqape Yesu-qa ndøgó, ambá av nqægo, Mozes-qa ndøgo. Zapa ndøgo, khoev ndégo tewév.

⁴ Gekha khøev ndøgo, ndøpuate, ezoqa ndøpuán. Geté gigiap ate nqægo, Mbumbukiam ndøkhaheínám.

⁵ Unimanqatin. Mozes Izlael ezoqam mokho-te, ndigu ande Mbumbukiam-qa khoev me gi-goam, sasae ndaføyamba-qape ndøgoám. Teqa sasae andé nqovønqova me me-goám, ta matev-qa yaq-te, vaev-te qafakhan, ndøgo ezoqa ndakin ndi:zømesimit.

⁶ Geté Keliso, ndego viní. Ndego khoev Eve-gé Yó. Ta khoev ndøgo, ekeza khoév. Yaq ndego egeieqei mbokeogé. Nqanek khoev ní, ni kha føgakh-mba tizi-waniapat neka niqa vintønát matev Keliso-te, taqa yaq-te ni nqazi-khambuvap, bazaføgakh-us vizimbó-geatát.

Gekha ezoqám ndigu, unimanqatinteav ndigu, ndigu kopømba mbatn, pusup manqei-te timø-oz

⁷ Yaq nakémbá, Nqova Mbomambaqape, āv gene-manqaté nqægo, “Zo nqægo khaiya, Mbumbukiam-qa manqa wag tozo-ewagat,

⁸ zo sa ndaføgàkhæz, av zogi atanakha-zapazapa-za gi-goam, ndigu Mbumbukiam-qa manqat gisanqawam neka ndego khamasim-te vø-aumam, ta khøwa-te ndøgo, leg-av manqei-te giyageapam.”

⁹ Taqa yaq-te, Mbumbukiam āv gene-manqaté nqægo, “Ndigu no khamasim-té ginø-ambumám, oskiá ndøgo, noqa matev giqevam, no viav foti leg-av manqei-te qazø-kewagam.

¹⁰ Yaq no qaqa nqøqavigát ti-te.

Yaq no āv qate-eín nqægo,

‘Tíqa matavap-te, oskia ndøyoniáp. Noqa nakhoa ndøgo, no ituz-a-qa qazøgoam, ndigu qeiviáv.’

¹¹ Yaq noqa qaqa-te, no manqa mbusa āv qatevé nqægo,

‘Ndigu gé-ozák, ta manqei-te ndøgo, ma no amba pusup tæzømbe-etoamin.’”

¹² Nøfuap! Yaq nakémbá, zo aiyá qagó. Soqáin ndøgo, zo mokho-te, ezoqa nøme tisapiz neka unimanqatin matev vø-ivøvem neka khandi Mbumbukiam, zita vøe-wuowēm.

¹³ Geté zo khøuwa ate tæpavpavemat, ndøgo Mbumbukiam “Nqægo khaiya” ndembo-akhayam, zita ndøtøpøzú, yaqyaq-a. Soqáin ndøgo, manqa-zapazapa zo ezoqa nøme tötubam, yaq vozó-føgakhæz.

¹⁴ Ni Kelisó namba zi:tøkuaném, ni unimanqatin matev, av bugukhokhof qazi:ndapem, føgøføgakh tizimbo-geageapat, atema vaev-te.

¹⁵ Ni miziqeivim. Mbumbukiam-qa Manqat, āv qane-eín nqægo,

“Zo nqægo khaiya, Mbumbukiam-qa manqa wag tozo-ewagat, zo sa ndøføgakhæz, av zogi atanakha-zapazapa-za gi:goam, ndigu Mbumbukiam-qa manqat gisanqawam.”

¹⁶ Gê, gekha ezoqám ndigu, ndigu Mbumbukiam-qa manqa wag giyogem, yaq vøsanqawam? Ezoqa ndigu, Mozes mokho-te, Izip manqei-te gindu-fakhaz.

¹⁷ Neka gê, gekha ezoqám ndigu, Mbumbukiam viav foti qaqa qambogoam ti-te? Ezoqa ndigu, manqa-zapazapa gigoam, neka leg-av manqei-te, løvøte vøqeivam.

¹⁸ Mbumbukiam manqa mbusa geve, av nqægo, “Ndigu gé-ozák, ta manqei-te ndøgo, ma no amba pusup tæzømbe-etoamin,” yaq gê, ndego gekha ezoqám mé:manqatam? Ndigu tené-manqatam, ndigu teqa manqat gisanqawam.

¹⁹ Nqanek emanqat, ni āv qani-nømendím nqægo: Ndigu ta manqei-te ndøgo, ma Mbumbukiam amba pusup tezø-etaomin, oneav ta zapaya ndøgo tinigøám: Ndigu unimanqatinteáv.

4

Ni Mbumbukiam-gi ezoqam, pusa zimøtd

¹ Manqa mbusa ndøgo, Mbumbukiam geve, ezoqa teqa pusup manqei-te ti-oz, ndøgo zua ndøgó. Yaq nakémbá. Ni aiyáv qabizigú. Soqáin ndøgo, zo ezoqa nøme nakhoa tøzøte-busøtøvem, neka oneav vozógoát, av Mbumbukiam manqa mbusa ge:ve.

² Até ní-a, ni nqanek manqat mbomambaqape miziyogém, av ndigu gi:yogem. Geté ti-te ndigu, nqanek manqat ambá av nqægo, møndøzø-tøkē. Zapa ndøgo, ndigu unimanqatinteáv.

³ Ni nqazi-unimanqatinat, ni Mbumbukiam-qa pusup manqei-te, ndizimø-ón. Geté tíqa yaq-te, ndigu unimanqatinteav gigoam, Mbumbukiam āv gene-eín nqægo,

“Noqa qaqa-te, no manqa mbusa āv qatevé nqægo,

‘Ndigu gé-ozák, ta manqei-te ndøgo, ma no amba pusup tæzømbe-etoamin.’”

Ndego nqanek manqat ge-ein, oskiá ndøgo, teqa sasae qamømbo-navøem, manqei-qape gekhakheinummat, neka ekezan pusa vøta, ta sasae-te ndøgo.

⁴ Mbumbukiam manqei-qape gekhakheina, yaq khøuwa seven qandap, ta khøuwa-qa yaq-te, Mbumbukiam-qa Manqat, āv qane-eín nqægo, “Khøuwa seven qandap, yaq Mbumbukiam pusa ndøtá, sasae ate ndægo gumukhou.”

⁵ Geté ta manqat-te ndøgo, bugukhokhof qaziqeivim, Mbumbukiam āv gene-eín nqægo, “Ndigu gé-ozák, ta manqei-te ndøgo, ma no amba pusup tæzømbe-etoamin.”

⁶ Nqanek manqa mbusa, Mbumbukiam ezoqam-te geve, pusup manqei-te timø-oz, ndøgo zua ndøgó. Geté ndigu ezoqam, nqanek manqat mbomambaqape bugukhokhof gi-ewagam, ndigu oneáv. Zapa ndøgo, ndigu Mbumbukiam-qa manqat, o-mba ndapeáv.

⁷ Yaq nakémbá, Mbumbukiam khøuwa nøme ndøzáv, ezoqa timø-oz. Ta khøuwa ndøgo, nqægo khøuwá. Matev ndøgo, leg-av manqei-te qafakhanam, møndømø-navøém. Nupøkhán mbá. Geté vaev-te, até Deivid-a, av qazi:qeivim, taqa yaq-te, āv gene-eín nqægo,

“Zo nqægo khaiya, Mbumbukiam-qa manqa wag tozo-ewagat, zo sa ndøføgakhæz.”

⁸ Zosua ndigu amba pusup tezø-etoamin, av Mbumbukiam manqa mbusa ge:ve, yaq Mbumbukiam taqa zita-te, khøuwa nøme ambá gézavák, ezoqa amba pusup tindapemín.

⁹ Yaq nakémbá, pusup khøuwa zua ndøgó, ni Mbumbukiam-gi ezoqam, ande Sabat khøuwa me tizimø-khantøzem.

¹⁰ Yaq gekha ezoqām ndego, Mbumbukiam-qa pusup-te temø-on, ndego pusa ndótá, sasae-te, ate av-té, Mbumbukiam ekeza sasae-te pusa ge.ta.

¹¹ Yaq nakémbá, ni bazaføgakh bizi-asazét, ndøgo pusup manqei-te bizimø-on. Soqain ndøgo, ni ezoqa nõme, Mbumbukiam-qa manqat tizi-sanqawem neka nakhoa vizimé-busøtøvēm, av ndigu gi:busøtøvem.

¹² Mbumbukiam-qa Manqat, nqakhandi:át neka bazaføgakh-ús. Gekha nakhag kaiya geovap yaqyaq-us khobos-qapí ndigu, Mbumbukiam-qa Manqat, tiqa khobos mõndømø-løvúb. Mbumbukiam-qa Manqat sa tunúmá ndøgo, yaq kha-qa poev matev-a, yaq Nqova-qa poev matev, vømøqatá. Bazag segé-løwazét, wema ndu:søkhøfopit, vømøkhanáz. Teqa manqat, ezoqam-qa matavap neka poev matev, segé-geveá.

¹³ Unimanqatín. Gigiap ndøgo, Mbumbukiam gekhakheinam, kopo khonøweáv, te-te. Matev ate ndægo, ndego sùgumu-qeiví. Gigiap ate ndægo, bavokhó qanø-fakhaté, teqa bøi-te. Yaq gekha matév ndøgo, ni nqazi-matanam, ni bizi-omøtém.

Yesu, ndego Mbumbukiam-ge iziz ezoqa kandambaqape

¹⁴ Ni Mbumbukiam-ge iziz ezoqam uni kandambaqape-in nigú. Yesú. Mbumbukiam-gé Yó. Ndego yan uni ova-in-té genøqavíg, atema Eve-te vømøfakhan. Yaq nakémbá, ni unimanqatin matev, até bizigeawát, bazaføgakh-ús, ta unimanqatin matev ndøgo, ni ezoqa nqazi-zømesim.

¹⁵ Ngenek Mbumbukiam-ge iziz ezoqam kandambaqape, ndego tanakh matev ndøgó ni-te. Ndego mõndæ-otév, ni manqei-qape ezoqam, ni bazaføgakh khapémbá. Até ndegó-a, khamasim matev ate ndægo, mõndømøndæ-okhoám, ate av-té, ni-te nqæfakhanam. Geté, unimanqatín. Ndego ekezan, manqa-zapa-qase goneáv.

¹⁶ Yaq nakémbá, ni møe mbain. Mbumbukiam-te zíkhanøgím, ma ekeza qonam nonqo-te ndo-qomat. Ndego kuku matev-ús. Yaq ni tanakh matev neka kuku matev tizíqeivát ndøgo, neka tøke matev vizi-ndapemát, gekha khøuwa-tè ndøgo, ni te-te tøke-qa tizi-okhoat.

5

¹ Gekha Mbumbukiam-ge iziz ezoqam kandambaqapē ndego, Mbumbukiam ezoqa ewaqape mokho-te geveatavin, ndego Mbumbukiam-qá sasae ndøgoát, neka ezoqam-qa manqa-zapazapa zapaya, Mbumbukiam-te søvakra gigiap vóløvsumát neka etoam matev vøgoát.

² Ndego ezoqa nõme-te, matev aiyaiyav-té genøgoatún, ndigu Mbumbukiam-qa manqat uni zøtezateav ndigu neka nakhoa eqeieqei pøpøvumav ndigu. Zapa ndøgo, até ndegó-a, bazaføgakh mbain ezoqám.

³ Yaq nakémbá, ndego ambá av nqægo, Mbumbukiam-te søvakra gigiap ezoqa nõme-qa manqa-zapazapa zapaya mbá gene-løvsumatún, geté ndego até ekeza manqa-zapazapa zapayá-ya, vøe-løvsumatun.

⁴ Ezoqa kopømba mbain, ekeza kha sa te-eqa, vømø-Mbumbukiam-ge-iziz-ezoqa-kandambaqape-év. Geté Mbumbukiam mbo-akhain, ndego vømø-Mbumbukiam-ge-iziz-ezoqa-kandambaqape-evin, ate av-té, Elon gembøe-akha.

⁵ Yaq Keliso-qa yaq-te, matev até kopó. Até ndegó-a, ndego ambá av nqægo, ekeza kha ge-eqá, vømø-Mbumbukiam-ge-iziz-ezoqa-kandambaqape-ev. Geté Mbumbukiam mbo-akhá. Ndego av gembøe-ein nqægo, “Qo nogé yó.

No nqægo khaiya, nøtaqa-gave-én.”

⁶ Neka manqat nõme-te, Mbumbukiam-qa Manqat mokho-te, ndego av gene-ein nqægo, “Qo Mbumbukiam-gé iziz ezoqam qógoát. Miavmiáv,

Ate av-té, Melkizedek Mbumbukiam-ge iziz ezoqam ge-goam.”

⁷ Yesu nqanek manqei-qape-te gegoam, ndego Mbumbukiam-te guligulim neka viam ndøgoám. Akhayam-ús neka eiv-ús. Ndego mõndæ-otév, Mbumbukiam kopømbaqapé, løvøte-te tekhandi:v. Yaq Mbumbukiam, teqa akhayam mõndø-ewág. Zapa ndøgo, ndego ekeza kha, Mbumbukiam-qá mokho-té gunu:vé.

⁸ Ndego Mbumbukiam-ge Yo ambá genegoám. Geté ndego nqosøgeap sègendapát. Yaq ta nqosøgeap mokho-te ndøgo, Mbumbukiam-qa manqa o-mba ndape-qa yaq-te, otevat vøndap.

⁹ Yaq ndego matev ate ndægo gumu-matanam, av Mbumbukiam qambøe-pøovam, ndego gèmø-ezoqam-qá-khandi-miavmiav-zapa-év, gekha ezoqám ndigu, teqa manqa o-mba ndimbøe-ndape.

¹⁰ Yaq Mbumbukiam ndego ekeza iziz ezoqa kandambaqape vøe-veo, ate av-té, Melkizedek Mbumbukiam-ge iziz ezoqa kandambaqape ge:goam.

Ni ande nakhei nqonqon me, sekemba bizigü, niqa Klisten matev-te

¹¹ Yesu gemø-Mbumbukiam-ge-manqa-vevezam-ezoqam-ev, kopømba ande av Melkizedek nde:go, taqa yaq-te, manqat nøme kandambá ndøgo. Geté, khápeme-føgákh, zo teizø-ovøyam. Zapa ndøgo, zoqa yoge matev møndømø-føgákh.

¹² Zo nupøkhan mbá, qazo-Klisten-ezoqam-ez. Yaq ndakin, zo ambá ezoqa nøme zøte-zømesimín. Geté zo zøkezan, ezoqa nøme nqawa bèzøgó, ndigu Mbumbukiam-qa Manqat-qa zapa betè-zømesim. Zo ambá lou føgøføgakh zologein. Geté zo tete zua zologé.

¹³ Gekha ezoqām ndego, tete zua ndeloge, ndego nakhasa nqonqonam zua ndøgó neka ndego matev eqeieqei-qa yaq-te otevatéav.

¹⁴ Geté lou føgøføgakh ti nonqo ndigu tøgó, ndigu gumufisam. Ezoqam av ngi:gu, ekeza matavap, matev eqeieqei-qa yaq-te me-ometimám. Yaq ndakin ndigu kopømbá, segé-geveatát, gekha matev ndøgo, eqeieqei-a, gekha matev ndøgo, soqain.

6

Aiyáv qabizigü. Soqain ndøgo, Klisten matev-te tizimø-óan

¹ Ni bizi-apét, Klisten matev-te bizimø-findam. Kopømba mbain, Klisten matev-qa zapa-qa yaq-te mba, oskia tizi-manqat. Neka kopømba mbain, taqa yaq-te mba, oskia tizi-manqat, matev soqøsoqa matanam-te av khoqoté-qambüq, ndøgo løvøte-te tø-ituqobet, neka Mbumbukiam-te av khoqoté-unimanqatín.

² Neka kopømba mbain, ibøkha iz upøgim-qa yaq-te neka zenda awam-qa yaq-te neka løvøte-te khandi-nat-qa yaq-te neka Mbumbukiam-qa manqa ovøyam-qa yaq-te mba, oskia tizi-manqat, ndøgo ni yaq-fia soqaqape miav-ak-qape tøni-etoam.

³ Geté ni sá bizi-apét, Mbumbukiam tinitak.

⁴ Ezoqa nøme ndigu, Mbumbukiam-qa waev mokho-te møndøgoám, neka teqa kuku matev vøe-khamasimam, neka Nqova Mbomambaqape vøndafem.

⁵ Ndigu Mbumbukiam-qa Manqat, møndæ-khamasimám, neka møndø-qeivím, ndøgo qanimav-qapé. Neka ndigu teqa bazaføgakh-qape møndæzøtéz, ndøgo vaev-te bavokho-qape tondo-fakhan.

⁶ Geté ezoqam av ngi:gu, Mbumbukiam zita ti-wuowem, kopømba mbain, nqawa toqo-itub, tete nqawa tiqambuz. Ezoqam av ngi:gu, ndigu Mbumbukiam-ge Yo, tae mutui-te, andé nqawá ginø-tøkewém neka ezoqa ewaqape-qa bugug-te, mivi-te vøveém.

⁷ Ezoqa nøme, andé manqei eqeieqei. Qæ ndøgo, qalanqavøemin, manqei av nqægo, gèsogín neka avøe gigiap vø-eqain, ti-te ndigu, khæe gikhayam. Ezoqam av ngi:gu, Mbumbukiam matev mbomømboma zømatanamín.

⁸ Geté gekha ezoqām ndigu, ande khæe soqøsoqa me, avøeavøe neka khouwe-khouwe qa-eqain, ndøgo mokho mbain ndøgo, ezoqam av ngi:gu, aiyáv giabigü. Mbumbukiam-qa qaqa, avnín gezøfakhán. Yaq vaev khøuwa-te, khæe av nqægo, gésongotøvém.

⁹ Nøfuap mbomømboma! Ni manqat av nqægo, ambá qeizømbe-manqaté. Geté ni møtinøtén, zo av taoká, av nqanek khæe soqaqape nqægo. Geté zo zomø-khandi:z.

¹⁰ Mbumbukiam ambá av nqægo, ezoqa soqaqapé. Ndego manqa matev, gembøe-navøemák, sasae ndøgo qazogoat neka kuku ndøgo, te-te vøzøgoam, zo tegi ezoqam qazozø-tøkam neka sekemba ndozozø-tøkæet.

¹¹ Niqa poev kandambaqape nqánek: Zo ezoqa ewaqape, bazaføgakh até vø-asøzú, atema vaev-te. Yaq matev ndøgo, zo ndozoto-taza, tøfakhan, tábezømbe-unimanqatín.

¹² Soqain ndøgo, zo baza tøzøpos. Geté tiqá matev zombópavát, ndigu tiqá unimanqatin matev neka bazaføgakh-us waniap mokho-te, matev mbomømboma tímøndapem, av Mbumbukiam manqa mbusa ge:ve.

Mbumbukiam matev segégó, av manqa mbusa ge:ve

¹³ Mbumbukiam Eibleem-te manqa mbusa ge:ve, ndego ekeza iz-té genøvé. Zapa ndøgo, ezoqa kandambaqape nøme mbain, teqa iz-te manqa mbusa teve.

¹⁴ Ndego Eibleem, av gembøe-eín nqægo, "No unimanqatín nqataqa-manqate. No matev eqeieqei nøtaqá-matanám neka qazi kopoav-qape nøtaqá-etoám."

¹⁵ Yaq Eibleem sōgo-kewagám. Sēge-qaqavám, yaq matev ndøgo, av Mbumbukiam manqa mbusa gembøeve, vømbø-fakhan.

¹⁶ Ezoqa manqa mbusa gi-aumatun, ndigu ezoqa kandambaqape-qá iz-té ginø-aumatún. Yaq ta matev-te ndøgo, ndigu ekeza manqat gè-unimanqatinimín. Soqain ndøgo, ezoqa tiqa manqat tiqavotømem.

¹⁷ Até Mbumbukiam-a, manqa mbusa geve, ndego ezoqa zømesim-qa ndøgoám, av nqægo, ndego gembøepayák. Geté ndigu matev unimé:-ndapém, av manqa mbusa gezøbbeve. Yaq nakémbá, ndego manqa mbusa, ekeza iz-té genøvé.

¹⁸ Mbumbukiam matev menás gego. Manqat vømanqatam-a, manqa mbusa vøve. Yaq nqanek matev menas, gé-enendák. Zapa ndøgo, Mbumbukiam kopømba mbain, meakha manqat temanqat. Ni av qazi:nøten nqægo, ndøgo ni ezoqam, te-te khandi-qa qazibøin, zita nitøpøzú. Yaq ni kopømbaqapé, niqa vintønát Mbumbukiam-te, føgøføgakh zigeatát. Zapa ndøgo, ni mizi:nøtén, ni matev ndizimø-ndapém, niqa megemege-te ndo:go.

¹⁹ Nqanek nøtenat, andé angølap me me:gó, niqa yage-te. Yaq ni zikøombamá. Geté ni føgøføgakh nigeawát. Ta angølap ndigu, Mbumbukiam-qá khoev mokho-té ginø-ozán, ta kouwat-te ndøgo, ndabua nqo:føleap, ma Mbumbukiam nde:mia.

²⁰ Yesu ni zapaya, ta kouwat-te ndøgo, é-møndo-ón, vømø-Mbumbukiam-ge-iziz-ezoqa-kandambaqape-ev. Yaq ndego Mbumbukiam-ge iziz ezoqa kandambaqape oskia ndøgoát, miavmiáv, av Melkizedek ge:goam.

7

Melkizedek-qa yaq-te

¹ Ngenek Melkizedek, Salem* taon-ak-gé kawa ezoqam ndøgoám, neka ndego Mbumbukiam Egeiwat-Qape-ge iziz ezoqam kandambaqape vøgoam. Eibleem nakhag-te gendoqavan, ndøgo kawa ezoqa foa gezøkha, Melkizedek gëmøqát, zenda vømbøeve, vømbø-guligulim.

² Yaq Eibleem gigiap ate ndægo, nakhag-te gendo-upøgim, gèqaqá, qaqageap vømø-ten, yaq qatoat kopo, Melkizedek vømbø-etoam. (Melkizedek-qa iz, manqa mokho menás: Nøme, kawa ezoqam ndaføyamba-qapé. Neka nøme, Salem taon-ak-gé kawa ezoqám. Nqanek manqat, mokho nøme nqambógo: Sambu kawa ezoqám.)

³ Melkizedek-ge eve neka evo neka tegi zøzøkha-za-qa yaq-te o teqa qane neka løvøte-qa yaq-te, manqat mbain. Taqa yaq-te, ndego andé Mbumbukiam-gé Yó. Ndego Mbumbukiam-ge iziz ezoqam oskia ndøgót.

⁴ Ngenek Melkizedek, ezoqa uni kandambaqape-in ndøgoám. Ni áv qazi:qeivím nqægo: Eibleem nigi atanakha-zapa kandambaqape ambá genegoám, niqa bawan gendongaz, geté ndego gigiap ate ndægo, nakhag-te gendo-upøgim, gèqaqá, neka ta qaqageap ten-te ndøgo, qatoat kopo, Melkizedek vømbø-etoam.

⁵ Unimanqatín. Mozes-qa guguna manqat, áv qane-eín nqægo: Gigiap ndøgo, ezoqa gi-upøgimin, bèqaqaemát, qaqageap bemø-ten-at. Yaq qatoat kopo, Livai-gi zi bendapemát, ndigu Mbumbukiam tegi iziz ezoqam gi-ab. Ndigu nqanek qatoat, ekeza ezoqam-té gindu-upøgimatún, oskiá ndøgo, até nginík-a, Eibleem-gi zi ndigu.

⁶ Geté ngenek Melkizedek, Livai-gé zeó mbá. Av taoká. Ndego é-møndo:qán. Geté oskiá ndøgo, ndego Livai-ge zeo goneav qagoam, ndego ta qatoat ndøgo, Eibleem gembo-etoam, sège-khatiú. Yaq ndego Eibleem-te, zenda mo:vé, vømbø-guligulim, te-te ndego, Mbumbukiam manqa mbusa gembøeve.

⁷ Ndøgo nake mbain, av nqægo: Gekha ezoqám ndego, ezoqa nøme zenda tembøeve, ndego ezoqa kandambaqapé. Teoká ndego, ezoqa nøme, ndego zenda awam matev tendap.

⁸ Livai-gi zi, ndigu ezoqam-qa qatoat kopo gindapemin, ndigu møndø-pakhaezín. Geté Melkizedek-qa yaq-te, ndego Eibleem-qa qatoat kopo gendap, Mbumbukiam-qa Manqat einiáv, av nqægo, ndego møndønanim.

⁹ Yaq nakémbá, Eibleem Melkizedek qatoat kopo gembo-etoam, yaq até Livai-a, andé matev kopo me me:gó, oskia ndøgo, ndego ekezan, ezoqam-qa qatoat kopo gendapin.

¹⁰ Ta khøuwa-te ndøgo, Eibleem Melkizedek geqat, Livai qaneav ndøgoám. Geté Livai, Eibleem ndømanazám. Yaq nakémbá, ndego Livai, ta khøuwa-te ndøgo, andé Eibleem-qá kha mokho-té gunu:goám, neka Melkizedek-te, etoam matev vøgo, Eibleem namba.

Yesu, ndego Mbumbukiam-ge iziz ezoqa ndakinak, ndigu Mbumbukiam-gi iziz ezoqa nõme, bugukhokhof gigoam, ùtime:-løvúð

¹¹ Mozes-qa guguna manqat, Izlael ezoqam gindapem, ndøgo áv qane-manqaté nqægo: Mbumbukiam-gi iziz ezoqam-qa sasae, Livai-gi zi begeawát. Geté ni amba tiqa sasae mokho-te, Mbumbukiam-qa bøi-te tizi-ndaføyamba-enin, yaq Mbumbukiam-ge iziz ezoqa

nøme, ambá géfakhanák. Geté ndigu Mbumbukiam-gi iziz ezoqam, ndigu kopømba mbaín tinitøke, tizi-ndaføyamba-en. Yaq nakémbá, Mbumbukiam-ge iziz ezoqa nøme bēfakhán. Teqa iziz matev, andé Melkizedek-qá matev me me:gó, ambá ndøgo, ande Elon-qá matēv.

¹² Matev tø-enend, Mbumbukiam-gi iziz ezoqam-qa yaq-te, yaq até guguna manqát-a, bē-enénd, taqa yaq-te.

¹³ Nigi Evezøza, ndego Mbumbukiam-ge iziz ezoqa nøme, ni nqazi-manqate, ndego Livai khagua bawan-ák mbá. Teqa bawan-te, ezoqa kopo mbaín, ndigu Mbumbukiam-gi iziz ezoqam-qa sasae gigoam.

¹⁴ Ni mīzi:nøtén, av nqægo, nigi Evezøza, Zuda khagua bawan mokho-té gunu:qán, ndigu Zuda-gi zi. Mozes Mbumbukiam-gi iziz ezoqam ge:manqatam, ndego nqanek bawan-qa yaq-te manqateáv. Livai-gi zi mba me:manqatám.

Yesu, ndego Mbumbukiam-ge iziz ezoqam oskia ndøgót

¹⁵ Mbumbukiam-ge iziz ezoqam vini gefakhan, kopømba ande av Melkizedek nde:go, yaq ndøgo ni áv qani-nømendím nqægo: Matev taqa yaq-te ndøgo, møndø-enénd. Ndøgo bavokho-qapé.

¹⁶ Ndego Mbumbukiam-ge iziz ezoqam-qa iz gendap, ndego ambá av nqægo, iz áv genendáp, av ezoqam-qa khafeap matev o guguna manqat ndæmanqate. Geté, ndego nqanek iz, khandi miavmiav-qá bazaføgákh genendáp.

¹⁷ Zapa ndøgo, Mbumbukiam-qa manqat, Keliso-qa yaq-te, áv qane-eín nqægo, “Qo Mbumbukiam-gé iziz ezoqam qógót, miavmiáv, ate av-té, Melkizedek Mbumbukiam-ge iziz ezoqam ge:goam.”

¹⁸ Nqanek matev, ni áv qani-nømendím nqægo: Guguna manqat ndøgo, bugukhokhof qagoam, Mbumbukiam gēnqagím. Zapa ndøgo, ndøgo bazaføgákh mbaín. Kopømba mbaín, tønítøke.

¹⁹ Mozes-qa guguna manqat mokho-te, ezoqa kopømba mbaín, ti-ndaføyamba-ez. Geté ndakin, Mbumbukiam nakhoa ndakinak ndømboqoá, ni tizio-tambat. Ta nakhoa ndøgo, ùnime-løvú, Mozes-qa guguna manqat. Yaq ta nakhoa-te ndøgo, ni kopømbaqapé, Mbumbukiam-qá avønin-té qazinó-niáv.

²⁰ Mbumbukiam Yesu tege iziz ezoqam geve, yaq ndego manqa mbusa ndøvé, taqa yaq-te. Geté Livai-ak Mbumbukiam-gi iziz ezoqam-qa iz gi-upøgim, Mbumbukiam manqa mbusa veeáv.

²¹ Geté Yesu tege iziz ezoqam geve, ndego manqa mbusa ndøvé. Mbumbukiam-qa Manqat, áv qane-manqaté nqægo, “Evezøza manqa mbusa, áv genevé nqægo:

Qo Mbumbukiam-gé iziz ezoqam qógót. Miavmiáv.”

Yaq ndego matavap gé-enendák.

²² Mbumbukiam manqa mbusa geve, Yesu tege iziz ezoqam geve, ndøgo ni áv qani-nømendím nqægo: Poev ndakinak, Yesu ezoqa namba ge-unimanqatin, ndøgo ùnime-løvú, av bugukhokhof qægoam. Zapa ndøgo, ndego ekezan mbokeogé.

²³ Neka matev vini nøme nqánek: Ndigu Mbumbukiam-gi iziz ezoqam nøme, kopoáv gigoam. Zapa ndøgo, ndigu møndø-pakhaezín, sasae vømø-ivøvemín.

²⁴ Geté, ndego Yesu, oskia ndøyagét, yaq ndego Mbumbukiam-ge iziz ezoqam-qa sasae, ezoqa nøme-te, sa gékawawaták.

²⁵ Yaq nakémbá, ndego kopømbaqapé, gekha ezoqám ndigu, te mokho-te Mbumbukiam-te tinduzav, ndego unimé-khandi:z. Zapa ndøgo, ndego miavmiav ndøyagét, neka ndego Mbumbukiam-te oskia ndøvi:mát, ti zapaya.

Yesu, ndego Mbumbukiam-ge iziz ezoqa kandambaqape, kopømbaqapé tinitøke

²⁶ Mbumbukiam-ge iziz ezoqam kandambaqape av ngé:go geabinimbigú. Zapa ndøgo, ngenek ezoqam ndaføyamba-qapé. Ndego manqa-zapazapa mbaín neka soqa matev-qase goneáv. Ndego ùnime-vini-év. Ndego áv tiuká, av ni manqa-zapa-us ezoqam nqazi:gu. Ndego møndø-eqanát. Qámhá. Yan møndømø-løvú.

²⁷ Ndigu Mbumbukiam-gi iziz ezoqa nøme, khøuwa kopoav Mbumbukiam-te søvakra gigiap giløvusumatun, bugukhokhof ekeza manqa-zapazapa zapaya gini-løvusumatún, yaq váev, ezoqa nøme-qa manqa-zapazapa zapaya vøløvusumatun. Geté ndego Mbumbukiam-ge iziz ezoqam ndakinak, viní. Ndego ekezan zapaya, søvakra gigiap løvusumav tegoat, kopømbá. Zapa ndøgo, ndego manqa-zapazapa mbaín. Neka ndego ambá av nqægo, søvakra gigiap oskia ndøløvusumatún. Geté ndego kopo me:gó. Ate nonqó ge:gó, ndego ekeza kha, ande søvakra gigiap løvusam matev me, sa genqonqotav.

²⁸ Ndigu ezoqam, Mozes-qa guguna manqat mokho-te, Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda-qa iz gindapem, ndigu manqa-zapazapa-ús. Geté vaev-te, Mbumbukiam ekeza Yo, iziz ezoqa kandambaqape me:veó. Ndego ezoqam, Mbumbukiam-qa manqa mbusa mokho-te, nqanek iz gendap, ndego ndafoyamba-qapé. Neka ndego Mbumbukiam-ge iziz ezoqam kandambaqape, oskia ndógót. Miavmiáv.

8

Yesu, ndego Mbumbukiam-gé iziz ezoqa ndakinák, yan-te ngo:go

¹ Ni manqat qati-manqatavun, gigiap-qape nqánek: Ni Mbumbukiam-ge iziz ezoqam kandambaqape av nqægo, nginígu. Yan-té gono:gó. Kawa ezoqam kandambaqape-qá nakeamo zenda-té gemòqóm, ndego Mbumbukiam.

² Ndego teqa iziz matev, uni Mbumbukiam-qa-khoev-in-té gegó, yan-te nqo:go. Ta palai khoev ndógo, ambá av nqægo, ezoqa ndòwewém, geté Evezøza ndòwév.

³ Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda ate ndigu, tiqa iz ndógo tinindapém: Mbumbukiam-te etoam matev ndógoát neka sòvakra gigiap vòmbó-lòvusunmát. Yaq nakémbá, até ndegó-a, nigí Mbumbukiam-ge iziz ezoqa kandambaqape, yan-te ngo:go, ndego gigiap etoam matev begó, Mbumbukiam-te. Yaq ndego ekeza kha mbo-etoám.

⁴ Ndego nqanek manqei-qape-te tegonin, yaq ndego ambá kopømba mbain, Mbumbukiam-ge iziz ezoqam tegonin. Zapa ndógo, Mbumbukiam-gi iziz ezoqa ngígu, ndigu Mbumbukiam-te etoam matev gigoatun, av Mozes-qa guguna manqat ndæmanqate.

⁵ Ndigu Mbumbukiam-gi iziz ezoqam-qa sasae gigoatun, ndigu yan-qá matev me-khamasimatún. Tiqa matev andé yan matev-qá nqovønqová. Até Mbumbukiam-qá khoév-a, manqei-qape-te nqawev, ndógo andé Mbumbukiam-qá khoev-qá nqovønqová, ndógo yan-te nqo:wev. Ta khøuwa-te ndógo, Mozes Mbumbukiam-qa palai khoev weve-qa gembogoom, Mbumbukiam ndego áv gembøe-eín nqægo, “Palai khoev toqowev, qo gigiap ate ndægo ùni mbøepáv, av no lol-te ndo:go, qateqamakh.”

⁶ Geté Mbumbukiam-ge iziz ezoqam-qa sasae, Yesu gendap, ndógo ùnime:lòvú, ndigu Mbumbukiam-gi iziz ezoqa nøme-qa iziz matev. Até ta poev ndakinák-a, Mbumbukiam ezoqa namba ge-unimanqatin, Yesu ni-te gendapavun, ndógo ùnime:lòvú, ta poev ndógo, ibugukhokhof ge-unimanqatin. Zapa ndógo, manqa mbusa ndógo, Mbumbukiam ndakin geve, ndógo ùnime:lòvú, av bugukhokhof ge:ve.

⁷ Poev ndógo, Mbumbukiam ibugukhokhof ezoqa namba ge-unimanqatin, eqeieqei tøgønin, yaq ambá kopømbá, poev nøme unimanqatinteav tegønin.

⁸ Geté Mbumbukiam áv geneqeív nqægo: Ta poev ndógo, ibugukhokhof ezoqa namba ge-unimanqatin, kopømba mbain tözøtøke. Zapa ndógo, ndigu manqa-zapa-ús. Yaq ndego Evezøza, tegí ezoqam, áv gezømbe-eín nqægo, “Nqáe! Khøuwa nqágeav.

Yaq no Izlael ezoqam neka Zuda ezoqam namba, poev ndakinak nó-unimanqatín.

⁹ Ta poev ndógo, tæ-unimanqatin, ambá av nqægo,

av tigi atanakha-zapazapa-za namba qate-unimanqatin,
ta khøuwa-te ndógo,

no ndigu pingí qazøndo-geagim neka Izip manqei-te vøtøndø-itub, vøndø-fakhaz.

Ta poev ndógo, qei-unimanqatinim, ndigu sekemba pæveáv.

Yaq no gènømbo-qasí, ndigu.

¹⁰ Geté poev ndakinak, no Izlael ezoqam namba tøte-unimanqatin, av nqægo:

Ta khøuwa-te ndógo, no Evezøza, ndigu noqa guguna manqat,
wema-té qanøzø-nqeitám neka mbøni-te vøzømbó-peawám.

Yaq no tigi Mbumbukiam nógoát

neka ndigu nogí ezoqam vógoát.

¹¹ Ndigu ekeza ezoqam neka zifuap, sekemba gé:zømesimák neka gezø-manqateák, av nqægo,

‘Zo Evezøza vøezøtéz.’

Zapa ndógo, ndigu ate ti:goat, no é-ndæzøtéz,
ezoqa khasøkhasis neká ezoqa kandakanda.

¹² No tiqa manqa-zapazapa, ndønømbo-navøém

neka gekha matev soqøsoqá gigoam, nombó-matavapák.”

¹³ Mbumbukiam poev ndakinak-qa yaq-te nde:manqate, ndego te-unimanqatin, yaq ndego ta poev ndógo, bugukhokhof ge-unimanqatin, awenege me:vevév. Neka ni mízi:nøtén, gekha gigiap o matev ndógo, qa-nqawønege neka sa ndømbevøemet, ndógo avønín segé-navøém.

9

Mbumbukiam-gi iziz ezoqam, sɔvakra gigiap-qa kouk namba, khafeap kouwat-te gi-onin

¹ Mbumbukiam bugukhokhof khɔuwa, Izrael ezoqam namba poev ge-unimanqatin, yaq ndego mɔndæzɔmás, ande áv kimbɔé-vizupát. Ndigu Mbumbukiam-qa khoev zɔgoám, ma gimboe-vizupam. Palai khoev. Manqei-qape-té qawevám. Ezoqa ndɔwewém.

² Bugukhokhof kouwat-te, ta palai khoev mokho-te ndɔugu, lampa asɔzam nonqo mu:goám neka lou-qase vɔu-wuɔyam. Ta lou-qase-te ndɔgo, flawa mo-abám. Mbumbukiam nonqó. Nqanek kouwat, khafeap kouwat mbo-akhaemám.

³ Ta kouwat-te ndɔgo, ndabua sekeqape nɔme ndɔfaleám, neka taqa zita-te, kouwat nɔme vɔugoam. Nqanek kouwat, uni khafeap-qape kouwat mbo-akhaemám.

⁴ Ta kouwat nɔme mokho-te, Mbumbukiam-te etoam matev gone nonqo lou-qase mu:wuɔyam. Gol khakheitáp. Gigiap sisip mbomɔmboma mboqotam nonqó. Neka mboges ndɔgo, Mbumbukiam Izrael ezoqam namba, poev ge-unimanqatin, vɔu-nqeitavam. Mboges ndɔgo, gól gini-gutɔvém, neka gigiap vɔu-nqeitavam. Gigiap misiká: Nɔme káp. Ta kap ndɔgo, gol khakheitáp. Neka kap-te ndɔgo, mana mu:nqeitavam. Neka gigiap nɔme, Elon-qa tatuág, mbusa ekezan mba gambo-fakhan. Neka nandi vɔndɔgeap menas, Mbumbukiam-qa guguna manqat qo:peaupam, ta mokho-te Mbumbukiam Izrael ezoqam namba poev ge-unimanqatin, vɔugoam.

⁵ Mboges mumat ndo:go, enzol ezoqam taf-us-qa nqovɔnqova mo:goám. Ndigu andé khakhatáp, av nqægo, Mbumbukiam mɔndɔgoám ndɔgo. Enzol ezoqam-qa taf, mboges mumat-té qano-vɔndatám. Ta mboges mumat-te ndɔgo, Mbumbukiam ezoqam-qa manqa-zapazapa ndɔsunguzumám. Geté, ndakin khɔuwa eqeieqei mbá, nqanek gigiap ate ndægo ovɔyam nonqo. ⁶ Matev áv tɔnegoám.

Bugukhokhof kouwat-te, ta palai khoev mokho-te ndɔugu, khɔuwa ate ndæpavpaveam, Mbumbukiam-gi iziz ezoqam ndɔ-ozín, teqa sasae vɔgonemín.

⁷ Geté ta kouwat uni mokho-te-in ndɔugu, Mbumbukiam-ge iziz ezoqam kandambaqape mba ndɔ-onín. Viav kopo-te, ndego khɔuwa kopo mba me-onín. Ndego sɔvakra gigiap-qa kouk ndɔndapín, Mbumbukiam-te etoam matev vɔmɔgonin. Bugukhokhof, ekeza manqa-zapazapa zapaya mɔgonín neka yaq ezoqa nɔme-qa manqa-zapazapa zapaya vɔmɔgonín, ndɔgo zɔtezateav gigoam, av nqægo, manqa-zapazapa.

⁸ Nqanek matev mokho-te, Nqova Mbomambaqape, ni áv gini-nɔmendím nqægo: Nqanek palai khoev oskia qawevam neka matev taqa yaq-te oskia vɔgoam, yaq nakhoa mboqoeveáv, zuá, ezoqam Mbumbukiam-te timɔfakhaz, ande kouwat uni khafeap-qape-te me vɔmé-ɔz.

⁹ Ndɔgo ni áv qaninɔmánd nqægo: Etoam matev Mbumbukiam-te, neka sɔvakra gigiap lɔvusam matev, kopɔmba mbaín, tiqa mbɔni tɔsunguz, neka vɔe-ndafɔyamba-éz, ndigu nqanek matev gigoatun.

¹⁰ Nqanek sɔvakra gigiap lɔvusam matev neka gekha matev nɔme ndɔgot, kopɔmba ande av gekha lou toqolog o gekha ibɔkha togo-iz o áv khoqoté-khakuám, ndɔgo mumat matev mbá. Matev av nqægo, sa ndɔgo tɔnegoám, atema ta khɔuwa-te ndɔgo, Mbumbukiam nakhoa ndakinak vɔ-mboqoa.

Keliso ekeza kouk namba, Mbumbukiam-qa megemege-te gemɔfakhan

¹¹ Geté ndakin Keliso ndɔfakhán. Ndego Mbumbukiam-gé iziz ezoqa kandambaqape ndɔfakhán. Matev mbomɔmboma ndɔ-ndapavún. Ta palai khoev ndɔgo, ma ge-on, ndafɔyamba-qapé. Ndɔgo únime-lɔvú, ta palai khoev ndɔgo, manqei-qape-te nqago. Ndɔgo ambá av nqægo, manqei-qape ezoqa ndɔwewém. Av taoká. Ndɔgo manqei-qape gigiap mbá.

¹² Ta kouwat uni khafeap-qape mokho-te, Keliso khɔuwa kopo mba me-ón. Geté ndego ambá av nqægo, naningus o kao-qa kɔuk namba me-ón, Mbumbukiam-te etoam matev nonqo. Av taoká. Ndego ekeza kɔuk namba me-ón, Mbumbukiam-te etoam matev vɔmɔgo, ni sasa ndɔnqovotan neka khandi miavmiav vɔni-etoam.

¹³ Mbumbukiam-gi iziz ezoqam, ezoqam-te, kao neka naningus angana-qa kouk ndɔpomoyamín, neka kao-yu gumu-lonqotɔvemin, tuqa pakhakh vɔzɔmbɔ-pomoyamín. Yaq gekha ezoqám ndigu, Mbumbukiam-qa bɔi-te, ande khavim-us me gi:goam, nqawa vɔ-eqeieqei-ezin. Geté nqanek matev, ndigu mumat-te mbá qanɔ-sungutazín.

¹⁴ Geté Keliso-qa kouk viní. Ndɔgo únime-lɔvú, nqanek matev. Nqova miav-ak ge-itu, yaq ndego ekeza kha ande etoam matev eqeieqei-qape me ndægo, Mbumbukiam-te genqonqotav, ta kouk ndɔgo, ni uni niqa mokho-té qanɔ-sungutónát. Yaq ni mivi

nøme mbáin, niqa manqa-zapazapa-qa yaq-te, ndøgo ni løvøte-te qa-itumbat. Yaq ni kopømbaqaapé, Mbumbukiam-qa sasae sizigút, ndego khandi miav-ak Mbumbukiam.

¹⁵ Poev ndakinak, Mbumbukiam ezoqa namba ge-unimanqatin, Keliso mokho-té qanøni-fakhán. Tae mutui-te genanim, ndego ezoqam-qa manqa-zapazapa-qa yaq-te, yaq-fia ndøgó, ndigu ta awenege poev matev mokho-te gu-goam, ndøgo Mbumbukiam ibugukhokhof ezoqam namba ge-unimanqatin, neka vønqovotaz. Ndego tenegó ndøgo: Gekha ezoqám ndigu, Mbumbukiam gezø-akha, khandi miavmiav bendapém, ate av-té, bugukhokhof manqa mbusa ge:ve.

¹⁶ Ezoqa tenanim, ndego bugukhokhof pepa gepeawam av nqægo, gekha ezoqam teqa gigiap tindapem, yaq vøkhæqatéq, av nqægo: Ndego unimé-nanim? Yaq váev, ndigu teqa gigiap tindapem.

¹⁷ Zapa ndøgo, ndego ezoqam oskia teyagat, ta pepa ndøgo gepeawam, mokho mbáin. Matev sa ndøgo, tønéfakhán, ndego tenanim.

¹⁸ Yaq nakémbá, até ta bugukhokhof poév-a, Mbumbukiam ezoqa namba ge-unimanqatin, kouk mokho-té qanøfakhán. Søvakha gigiap amba pakhaezateav tøgonin, yaq ndøgo ambá kopømba mbáin, tøfakhanin.

¹⁹ Ta khøuwa-te ndøgo, Mozes ezoqa Mbumbukiam-qa guguna manqat ate ndægo ge:zømesim, ndego kao nakhasat neka naningus angana-qá kouk ndøndáp, ibøkha namba vøe-tøkua, Mbumbukiam-qa guguna manqat mbuk-te neka ezoqam-te sasa mo:pomoyam. Isop tae esokhó neka sip su køkók genepomoyám.

²⁰ Yaq ndego ezoqa gezø-ein, “Nqanek kouk, äv qane-unimanqatintét nqægo: Poev ndøgo, Mbumbukiam zo namba ge-unimanqatin, zo ùni mbøepáev.”

²¹ Mozes até palai khoev-té-a neka gigiap-te ate ndægo, guligulim nonqo qagoat, kouk äv tene-pomoemám.

²² Mozes-qa guguna manqat, äv qane-ein nqægo: Avønín, gigiap ate ndægo, kók qabete-sunguzú, bemø-eqeieqei. Zapa ndøgo, kouk waeveav tøgoat, yaq Mbumbukiam manqa-zapazapa sa gembøé-navøemák.

²³ Ta gigiap ndøgo, palai khoev-te qagoam, äv tini-sunguzumám. Geté nqanek gigiap ate nqægo, nqovønqova mbá. Gigiap eqeieqei, yan-té qano:gó. Yaq ta gigiap ova nqo:go, kopømba mbáin, søvakha gigiap-qa kouk toqote-sunguz. Geté matev vini begó. Matev kandambaqaapé.

²⁴ Keliso ambá av nqægo, ta khafeap kouwat-te ndøgo tenø-øn, ezoqa zenda gi:wewem. Zapa ndøgo, ta khafeap kouwat ndøgo, nqovønqova mbá. Geté ndego yan-té genø-øn. Yaq ndego Mbumbukiam-qá megemege-té geyá, neka ni zapaya, manqat ndømanqaté.

²⁵ Neka ndego ambá av nqægo, ekeza kha khøuwa kopoav nqonqotøve nonqo ndø-ón, kopømba ande av manqei-qape Mbumbukiam-ge iziz ezoqam kandambaqaape nde:go, ndego viav-viav khafeap kouwat-te ge-onin, gigiap vini-qa kouk vøndapin.

²⁶ Matev av tægonin ndægo, yaq Keliso nqosøgeap ambá khøuwa kopoav mboyogein, neka løvøte khøuwa kopoav vøqeiviin, manqei-qape ande qæfakhan, atema ndakin. Geté Keliso ndakin khøuwa-te, manqei-qape nqanavøemtet, kopo mba me:geavún, ate nonqó, neka ezoqam-qa manqa-zapazapa evøzam nonqo, ekeza kha vønqonqotav.

²⁷ Ezoqa ewaqape, bèpakhaezát. Kopo mé:nanimát, yaq Mbumbukiam-qa manqa ovøyam-te bemø-itanat.

²⁸ Keliso-qa yaq-te, até kopó: Ndego ekeza kha, kopo me:nqonqotáv, neka ezoqa kopoav-qa manqa-zapazapa vø-eqa. Yaq nqawa tendoqavan, ndego ambá av nqægo, ezoqam-qa manqa-zapazapa zapayá genøgeäv. Geté ndego khandi zøndapáv, gekha ezoqám ndigu, teqa ndo:keoge.

10

Keliso niqa manqa-zapazapa zapaya, ekeza kha genqonqotav, yaq Mbumbukiam-te søvakha gigtap zitøge matev nøme begó

¹ Matev ndøgo, Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda gimatønnumatun, av Mozes-qa guguna manqat ndæmanqate, ndøgo nqovønqova mbá. Uni matev-in mbá. Ndøgo ni matev mbomømboma mba me:nømendim, vaev-te tøfakhanam. Geté, unimanqatin, ndøgo kopømba mbáin, ni taqa yaq-te uni tænoømand. Zapa ndøgo, Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda, viav-viav ate ndægo, etoam matev kopo gigoatun, ta matev ndøgo, ezoqa kopømba mbáin, ti-ndaføyamba-ez, ndigu Mbumbukiam-qa avønin-te gizavín.

² Ezoqa amba Mbumbukiam-te søvakha gigiap zitøge matev mokho-te ti-ndaføyamba-ezin, yaq gé, ndigu nqanek matev amba zua ndøgonin? Mbáin! Ndigu zua amba gégoák. Zapa

ndógo, ndigu ezoqam, Mbumbukiam ndimbovizap, ndigu ta matev mokho-te, é-mòndò-sunguzín, yaq ndigu manqa-zapazapa-qa yaq-te, mivi sekemba ambá gégoák.

³ Geté ndigu Mbumbukiam-te viav-viav sóvakha gigiap gízitagatun, ndógo ekeza manqa-zapazapa-qa yaq-te, manqa matev mba zò-eimín.

⁴ Zapa ndógo, kao neka naningus, tiqa kouk kopømba mbáin, ezoqam-qa manqa-zapazapa tø-evøzam.

⁵ Yaq nakémbá, Keliso manqei-qape-te gegeavun, ndego Mbumbukiam áv gembøe-eín nqægo,

“Ezoqa qo sóvakha gigiap gíqando-zitagatun neka etoam matev vøqandø-goatun, ndógo qo poeveáv.

Geté qo kha qonø-khakheinám, voqonø-etoam.

⁶ Sóvakha gigiap gíqando-løvusumatun

neka gekha etoam matev nøme vøqandø-goatun, tiqa manqa-zapazapa evøzam nonqo, ndógo qo khaneateáv.

⁷ Yaq no áv gate-eín nqægo:

Nqáe! No møgeavún.

Mbumbukiam-qa Mbuk-te,

manqat ndøpeáwáp, noqa yaq-te.

Mbumbúkiám! No qoqá poev matev gone-qa nøgeavún.”

⁸ Keliso bugukhokhof, áv gene-eín nqægo, “Ezoqa qo sóvakha gigiap gíqando-zitagatun neka etoam matev vøqandø-goatun neka manqa-zapazapa evøzam nonqo sóvakha gigiap vøqandø-løvusumatun, ndógo qo poeveáv neka khaneateáv.” Ndego nqanek manqat ge-ein, oskiá ndógo, Mozes-qa guguna manqat qa-ein, av nqægo, matev yá begó.

⁹ Yaq taqa zita-te, ndego manqat nøme vø-ein, “Nqáe! No qoqá poev matev gone-qa nøgeavún.” Nqanek manqat, ni áv qani-nømendím nqægo: Keliso awenege matev, gènzó. Yaq taqa iziz, matev ndakinak ndømatanám.

¹⁰ Yesu Keliso Mbumbukiam-qa poev gembopaev, neka ekeza kha sa vønqonqotav, ta mokho-te ndógo, ndego ni mòndø-Mbumbukiam-gí-ezoqam-én. Ate nonqó.

¹¹ Até Mbumbukiam-gí iziz ezoqam-qá matév-a, khøuwa kopoav matev kopo gigoatun, Mbumbukiam-te sóvakha gigiap gimbo-løvusumatun, ta matev ndógo, kopømba mbáin, ezoqam-qa manqa-zapazapa tø-evøzam.

¹² Geté Keliso ezoqam-qa manqa-zapazapa zapaya, ekeza kha genqonqotav, ndego etoam matev kopo mba me:matanám, ate nonqó, yaq Mbumbukiam-qa nakeamo zenda-te, vømøqom.

¹³ Yaq ndógo Mbumbukiam-qa mo:keogé, atema ndego tegi qaqa ezoqam, ande zenda tokhotapak awam nonqo me, te mokho-te vømbøí-áb.

¹⁴ Ndego ekeza kha genqonqotav, ta matev kopo mokho-te, ndego ndigu ezoqam até gendaføyamba-éz, ndigu ekezan nonqo genøzøzo.

¹⁵ Até Nqova Mbomambaqapé-a, ni-te gè-unimanqatintét, taqa yaq-te. Zapa ndógo, Mbumbukiam-qa Manqat taqa yaq-te, bugukhokhof áv qane-eín nqægo,

¹⁶ “Evezøza ge-ein: Megemege-te ndo-go, no ezoqa namba, poev áv qaté-unimanqatin nqægo:

No ndigu noqa guguna manqat, mbøni-té qanøzø-nqeitám

neka tiqa wema-te vøzømbó-peawám.”

¹⁷ Yaq taqa zita-te, ndego manqat nøme, áv gene-eín nqægo,

“Tiqa manqa-zapazapa neka matev qeieqei mbain ndógo,

no sekemba nombó-matavapák.”

¹⁸ Yaq nakémbá. Mbumbukiam ezoqam-qa manqa-zapazapa sa qambøe-navøem, yaq sóvakha gigiap zitøge matev nøme bègó, te-te, ezoqam-qa manqa-zapazapa zapaya.

Ni unimanqatin matev, até bizigeawát

¹⁹ Nøfuap! Yaq nakémbá, Yesu-qa kouk mokho-te, ndógo niqa manqa-zapazapa zapaya qawa, ni ndakin kopømbaqapé, ta kouwat uni khafeap-qape-te, Mbumbukiam-qa avønin-te, sizimø-ón. Møe mbáin. Segenimbu-løvuzít.

²⁰ Yesu ekeza kha genqonqotav, ndego nakhoa ndakinak nimboqoá, neka ndabua vønøza, ta ndabua ndógo, khafeap kouwat-te qafaleam, ni Mbumbukiam-te qaqatønotam. Ta nakhoa ndakinak, khandi-té qanølwét.

²¹ Ni ndakin Mbumbukiam-ge iziz ezoqam kandambaqape ginigu, ndego ndinimbo-kawaevat, ni Mbumbukiam-qa khoev nqazigu,

²² yaq ni Mbumbukiam-qa avønin-té qabizinø-niáv. Mbøni eqeieqei-té neka unimanqatin matev-ús. Ndego niqa mbøni-te, andé ekeza kouk me nimbipomoyám, niqa manqa-zapazapa vøni-evøzam, taqa yaq-te ni mivi qazigoam, neka niqa kha ande ibøkha bæbæs-qape me vønimbi-sunguz.

²³ Niqa vintønat Yesu-te, ni ezoqa nqazizømbe-manqate, ni bazaføgakh-us bizigeawát. Qavotam tiá. Zapa ndøgo, ndego ezoqam, ndego manqa mbusa ge:ve, ndego unimanqatin-qapé. Ndego matev ndømatanam, av manqa mbusa ge:ve.

²⁴ Ni yaqyaq-a, yá bizi-mataváp, kuku matev-te neka matev mbomømboma gone-te, zita bizi-tøpøzu.

²⁵ Ni Klisten wambap matev bizi-ivøvém, av ezoqa nøme gi-goatun. Geté sizi-pindupát neka zita vizi-tøpazát. Zo av nqægo nøme mba mo:gót. Zapa ndøgo, zo áv qazøte-qeiví nqægo: Evezøza-qa khøuwa, ndego tendoqavan, avønin.

Mbumbukiam-ge Yo, zita toqote-wuao

²⁶ Ni unimanqatin manqat-qa yaq-te nøtenat qazindapem, gete zita tizi-wuøem neka manqa-zapa-te sekemba tizi-apat, yaq ndøgo etoam matev nøme mbaín, Mbumbukiam tizimbo-etømem, manqa-zapa evøzam nonqo.

²⁷ Av tizi:gonem, yaq nakhoa nøme mbaín. Ni manqa ovøyam-qa neka gøina tatas-qape-qa mba zimbøe-keogé, møe-ús, ta gøinam ndøgo, ndigu tøngiæzo, ndigu Mbumbukiam ndisanqawe.

²⁸ Zo mðzøte-zøté. Gekha ezoqám ndego, Mozes-qa guguna manqat gesanqao, yaq bøi vizu ezoqa menas o misika teqa matev giqeivim, yaq ndego ezoqam, yá benaním. Kopømba mbaín, tanakh timbogonem.

²⁹ Yaq ge zó, ndozo-matavap? Ezoqa Mbumbukiam-ge Yo tetokhonav neka teqa kouk, khokho gigiap vøe-vøo, ta kouk ndøgo, Yesu ezoqa namba poev ndakinak ge-unimanqatin, neka ta mokho-te, ndego ezoqam, ge-Mbumbukiam-ge-nakhasam-ev, neka ndego Nqova Mbomambaqape-qa yaq-te ngenøgim manqat ndemanqate, te mokho-te ndego, Mbumbukiam-qa kuku matev ge-otev; av nde:matanam, ndego yaq-fia gekha nqosøgeap ndøndáp? Ndego yaq-fia unimé:-soqá tendap. Ndøgo unimé:-løvú, av tiqa yaq-fia ndægo, ndigu Mozes-qa guguna manqat gimøkuimam.

³⁰ Zapa ndøgo, ni ndego mizi:nøtén, ndego manqat ge-ein, av nqægo, “Ezoqam nó, ezoqam-qa manqa-zapazapa nqæqavøiwat neka yaq-fia nqætåwát.” Ndego ezoqam, Mbumbukiám. Neka Mbumbukiam-qa Manqat nøme, áv qane-eín nqægo, “Evezøza ekeza ezoqam manqa ovøyam-té genø-áb.”

³¹ Unimanqatín. Ti-te ndigu unimé:-soqá, møe-ús, ndigu Mbumbukiam-qa zenda-te timø-o:az, ndego khandi miav-ak Mbumbukiam.

Ni bazaføgakh-us bizi-waniáp, niqa unimanqatin-te

³² Gømbø-mataváp. Ta khøuwa-te ndøgo, zo unimanqatin manqat, ande waev me qazøte-qeivim, zo viniv neka potonam matev kandambá qazondapat. Geté zo bazaføgakh-us zowaniapám.

³³ Zo ezoqa nøme mðndø-ngenøzotám, ezoqa ewaqape-qa bugug-te, neka yage føgakh vøzø-etoumam. Neka zo ezoqa nøme, zo ndigu mðzozø-tøkeám, ndigu viniv gi-upøgimam.

³⁴ Klisten ezoqa nøme, ndimbula mokho-te ginqeitaz, zo ti-te ndigu, tanakh zøgoám neka vozozø-tøkeam. Neka ezoqa zoqa gigiap gizø-upøgimam, zo sòzozø-takám. Khanakhanakh-ús. Zapa ndøgo, zo mðzøte-zøté, zo ande gigiap nøme me, nandøzøgó. Ndøgo unime:-løvú, av gigiap nøme, gizømbe-upøgimam. Zapa ndøgo, ta gigiap ndøgo, miav-ak-qapé.

³⁵ Yaq nakémbá, zoqa unimanqatin matev, ndønqagimém. Zapa ndøgo, taqa yaq-fia kandambá tantáv.

³⁶ Zo føgøføgakh ndøwaniáp. Yaq zo Mbumbukiam-qa poev tozombo-pavat, zo matev zøndapém, av manqa mbusa ge:ve.

³⁷ Taqa yaq-te, Mbumbukiam-qa Manqat, áv qane-eín nqægo, “Khøuwa avønin.

Yaq ndego ezoqam, tegeav, gégeáv.

Ndego khøuwa géføløtazák.”

³⁸ Neka Mbumbukiam, manqat nøme áv gene-eín nqægo, “Noge ezoqam ndøgo tené-ndaføyamba-év, te-unimanqatintat. Yaq géyagét.

Geté teqambun, no tenøuvan,

no khanakhanakh mbaín, te-te.”

³⁹ Ni āv tiuká, av ezoqam ndi:gu, tiqambuz, neka vósoqoéz. Geté ni unimanqatin matev, bazafəgakh-us zigeawát, neka vizimə-khandi:n.

11

Toqo-unimanqatin, ndəgo gekhám?

¹ Unimanqatin matev, av nqəgo: Toqo-unimanqatin, yaq soqoté-qatəq, matev ndəgo, Mbumbukiam-te ndoqoto-taqa, təfakhan, ndəgo ndəfakhán. Toqo-unimanqatin, yaq soqoté-qatəq, matev ndəgo, bəi qeivupav ndəgo, ndəgóg.

² Mbumbukiam nigí atanakha-zapazapa-za, eqeieqei tiqa unimanqatin matev zapayá genezəbám.

³ Unimanqatin matev mokho-te, ni āv qazi:qeivi nqəgo: Manqei-qape ate nqəgo, Mbumbukiam ekeza manqát gene-khakheinám, neka gigiap ndəgo, nqazi-qeivi, ndəgo təndo-fakhanám, ta gigiap ndəgo, qeivupav ndəgo.

Eibol neka Inok neka Noa, Mbumbukiam gi-unimanqatintam

⁴ Av khanégo, Mbumbukiam Eibol-qa etoam matev, mbomambaqape ge:veo, geté Keinqa etoam matev, soqain me:veó? Zapa nqáneq: Eibol gè-unimanqatín. Yaq ta zapaya ndəgo, Mbumbukiam ndego ezoqa ndafəyamba-qape me:veó, neka teqa-etoam matev vəkhatiú. Eibol məndənaním. Geté até ndakín-a, teqa matev, ni unimanqatin matev-qa yaq-te me:nəmendím.

⁵ Av khanégo, Mbumbukiam Inok ekezan-te gekhato, yaq ndego ləvəte qeiviav qagoam? Zapa nqáneq: Inok gè-unimanqatín. Yaq ezoqa amba mbəevawém. Geté ometeáv. Zapa ndəgo, Mbumbukiam gəndáf. Teqa yaq-te, ndego ndafeav qagoam, Mbumbukiam-qa Manqat, av qane-ein nqəgo: Mbumbukiam khanakhanakh mbogoám, teqa yage-qa yaq-te.

⁶ Ezoqa unimanqatin mbain tegoat, ndego kopəmba mbaín, Mbumbukiam-te khanakhanakh tego. Gekha ezoqám ndego, Mbumbukiam-te tewav, ndego yá be-unimanqatín, av nqəgo, Mbumbukiam ndəgə, neka ndego yaq-fia eqeieqei zə-etoám, ezoqam ndigu, teqa ndivao.

⁷ Av khanégo, Noa khagua-qape gekhakheinam, av Mbumbukiam gembəe-ein, yaq ekeza ezoqa namba vəe-khandi:z, ndigu khoev-te gi:yagam? Zapa nqáneq: Ndego gè-unimanqatín neka Mbumbukiam-qa manqat o-mba mbəendáp, ndego ge-ein av nqəgo, ezoqa tengiəzo, oskiá ndəgo, ndego bugukhokhof matev-qase qeiviav qagoam. Yaq teqa unimanqatin matev mokho-te, ndego manqei-qape ezoqam, av genezəmás nqəgo: Tiqa manqa-zapazapa khəpumu-khouwév. Geté ndego ekezan, Mbumbukiam ndafəyamba-qape me:veó, teqa unimanqatin matev zapaya.

Eibleem neka Səla, Mbumbukiam gi-unimanqatintam

⁸ Av khanégo, Eibleem Mbumbukiam-qa manqa o-mba gembəendap, gembo-akha, yaq ekeza manqei və-ivav, manqei vini sasa ndəwaw, ma Mbumbukiam manqa mbusa gembəeve, teməndap? Zapa nqáneq: Ndego Mbumbukiam gè-unimanqatín, oskiá ndəgo, ndego otevatav qagoam, ma te:ma.

⁹ Ndego Mbumbukiam səge-unimanqatintám, neka manqei vini-ak namba vəe-yagam, ta manqei-te ndəgo, Mbumbukiam manqa mbusa gembəeve, tembo-etoam. Yaq ndego palai khoev mbá gene-yageapám. Até yo neka zeo, Aezek neka Zekop, ndigu Mbumbukiam-qa manqa mbusa kopó gindapem, palai khoev gini-yageapám.

¹⁰ Eibleem taon kandambaqape-qa mbəe-kewagám, ta taon ndəgo, miavmiav bazafəgakh-us ndəgo, ndəgo Mbumbukiam ekezan gepəoa neka vəkhlakheinam.

¹¹ Yaq áv khanégo, Eibleem zas namba, Səla, nakhasam gezəqan, oskiá ndəgo, gumulawaqape-ev neka tegu zas sog vəgoam? Zapa nqáneq: Ndego gè-unimanqatín. Ndego məndə-unimanqatín, av nqəgo, Mbumbukiam matev ndəmatanám, av manqa mbusa ge:ve.

¹² Ta khəuwa-te ndəgo, ngenek ezoqam, andé ləvəte yaq-te, məndəmə-itán. Geté ndego ezoqa kopo, zi kopoav-qapé gimbo-fakhaz. Andé ndukú, khaiya-te nqo:go, neka andé ndivind, ndəgeg-te ndigu. Kopəmba mbaín, toqo-gevebam.

¹³ Nginik ezoqa ate ngi:gu, Mbumbukiam oskiá ndə-unimanqatintám, até vəmə-pakhaez. Ndigu ekezan, matev upəgipəteáv, Mbumbukiam manqa mbusa gezəmbeve. Ndigu ta matev ndəgo, andé qámbá qiqeivám. Ndigu məndəzətəz, vaev-te ndəmə-fakhanám, neka

ndigu khanakhanákh, taqa yaq-te. Ndigu manqat mōndō-vōndōzumám, av nqægo, nqanek manqei-qape-te, ndigu mo-manqei-aním mbá. Geté ndigu andé okha mba me me:geavún.

¹⁴ Gekha ezoqám ndigu, manqat av ndi:manqate, ndigu áv gini-nōmendím nqægo: Ndigu manqei-qa, zua ndōvawét, ma ti:yagat.

¹⁵ Nigi atanakha-zapazapa-za, amba ta manqei-qa yaq-te ti:manqatein, ma gi:geavun, yaq ndigu ambá kopōmbá, nango tivesezin.

¹⁶ Geté ndigu manqei mbomambaqape-qa mbōe-esupám. Ndōgo yan-té qano:gó. Ta manqei ndōgo, ùnime:lōvú, nqanek manqei-qape. Yaq nakémbá, ndigu Mbumbukiam, “nigi Mbumbukiam” gimbo-akhaemam, ndego mivi mbain, taqa yaq-te. Zapa ndōgo, ndego yan-te nqo:go, taon mbomambaqape zōkhakheinám.

¹⁷ Mbumbukiam Eibleem khamasim-te geve, yaq ndego ekeza yo kopo, Aezek, amba telavawin, etoam matev vōgonin, ndego sège-unimanqatín, av nqægo: Mbumbukiam kopōmbaqapé, tege yo segé-khandi:v, teqa yaq-te manqa mbusa geve.

¹⁸ Teqa yaq-te, Mbumbukiam áv gembōe-eín nqægo, “Qogi qazi, Aezek mokho-té ginōqá-fakház.”

¹⁹ Eibleem áv gene-matōvém nqægo: Yo tembonanim, ság, Mbumbukiam kopōmbaqapé, lōvōte-te nqawa segé-khandi:v. Yaq unimanqatín. Tege yo, andé lōvōte-te mé gemōndæ-khandi:v.

Aezek neka Zekop neka Zosef, Mbumbukiam gi-unimanqatintam

²⁰ Yaq áv khanégo, Aezek tegi nakhei angana menas, Zekop neka Isao, zenda gezōmbove, neka megemege-qa yaq-te, Mbumbukiam-qa manqat vōzō-vevezam? Zapa nqánek: Ndego gè-unimanqatín.

²¹ Yaq áv khanégo, Zekop Zosef-gi nakhei angana menas zenda gezōmbove, tiqa yaq-te Mbumbukiam-te vōguligulim, ndego lōvōte yaq-te gemō-itan. Zapa nqánek: Ndego gè-unimanqatín. Tatuág genō-tōpafám, neka Mbumbukiam-qa iz vō-eqatát.

²² Yaq áv khanégo, Zosef lōvōte gekhatoat, ndego Izlael ezoqam-qa yaq-te ge-ein, ndigu Izip manqei-te tifakhaz, yaq ndego manqa vōzō-lōvua, av nqægo, “Noqa bazag vō-upatét, manqei tozo-ivōvem?” Ndego nqanek manqat tene-eín ndōgo: Ndego gè-unimanqatín, Mbumbukiam matev ndōgó, av manqa mbusa ge:ve.

Mozes Mbumbukiam ge-unimanqatintam

²³ Yaq áv khanégo, Mozes geqan, yaq tegi evōndipakha lōvōyak misika gikhonōwem? Zapa nqánek: Ndigu gè-unimanqatínim. Ndigu mōndō-qeivím, ndego opōnakam mbomambaqapé. Yaq ndigu mōe goneáv. Kawa ezoqam-qa manqat sège-ogím, ndego ge-ein av nqægo, nakhei angana ndakin ngiqanet, yá bezitōgē.

²⁴ Yaq áv khanégo, ndego Mozes gumu-khouwev, poeveav qagoam, ezoqa ndego Felo-gu yu-ge yo tivewem, ndego Izip ezoqam-ge kawa? Zapa nqánek: Ndego gè-unimanqatín.

²⁵ Ndego poev tōmbogoám ndōgo: Mbumbukiam-gi ezoqa namba, potonam matev sugumú-ndapét, ambá ndōgo, Izip ezoqa namba, khōuwa khapelavōqasi-te, manqa-zapa matanam-te sa tuzumbu-gōupát.

²⁶ Ndego áv gene-matōvém nqægo: Ngenōgim matev tendap, av Keliso ge:ndap, ndōgo qanimáv, ambá ndōgo, Izip ezoqam-qa gigiap kopoav-qape tōmbo-gōupát. Zapa ndōgo, ndego Mbumbukiam-qa yaq-fia-qa mbovawát.

²⁷ Yaq áv khanégo, Mozes Izip manqei ge-ivav neka Izip kawa ezoqam-qa qaqa mōe goneav vōgoam? Zapa nqánek: Ndego gè-unimanqatín. Ndego bazafōgakh-us ndōyám. Zapa ndōgo, ndego Mbumbukiam-te, ndego ezoqa ometupav ndego, áv tenetawám, av ndego amba te-ometin.

²⁸ Yaq áv khanégo, Mozes Zu ezoqam manqa gezō-lōvua, Pasova lou loge matev tigonem neka sōvakha gigiap-qa kouk mboqog-te vō:giam. Zapa nqánek: Ndego gè-unimanqatín. Soqain ndōgo, ndego enzol ezoqam, ezoqa ndengiæzoat, tigi nakhei angana bugukhokhof giqanet, pakhapakha tezō-khaneam.

Ezoqa vinivinimba nōme, Mbumbukiam gi-unimanqatintam

²⁹ Av khanégo, Izlael ezoqam, Ndaola Kōkouk-te gitanqa, kopōmba ande av manqei pap-te toqotema. Zapa nqánek: Ndigu gè-unimanqatínim. Geté yaq Izip ezoqam gi:khamasem, ndigu gègeoním, vōpakhaez.

³⁰ Yaq áv khanégo, Zeliko taon-qa uta qanqoe? Zapa nqánek: Izlael ezoqam, Mbumbukiam-qa manqat gè-unimanqatínim, neka Zeliko taon khōuwa seven vōkhōogumam, taon-qa uta vōnqoe.

³¹ Yaq áv khanégo, ndugu mambe sævam, Leiab, bõibõi ezoqa khoev guzø-ein, sambius, neka Zeliko ezoqa nõme namba nanimateav vøgoam, ndigu Mbumbukiam-qa manqat giqavotøvem? Zapa nqáneq: Ndugu gè-unimanqatin.

³² Ezoqa nõme ndigú, ezoqam av ngi-gu. Kopoáv. Geté no khøuwa khàpe nõmbe-elavøqasi-íz, Gideon neka Balak neka Samson neka Zefita neka Deivid neka Samuel neka Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam, tiqa emanqat tæzømbe-vototupit.

³³ Nõme ndigu, bawan nõme namba, nakhag-te ginøfeapam, tiqa unimanqatin matev mokho-te, gèpitáz. Neka nõme ndigu, ezoqa nõme matev eqeieqei-té ginøzø-nøzøgimám, neka nõme ndigu, matev ndøgo, av Mbumbukiam manqa mbusa gizømbe-aumam, vø-upøgimam. Ezoqa nõme ndigu, layon manqa-nqa zøtokemám. Yaq ndigu foqobumáv, vøepakhaéz.

³⁴ Neka nõme ndigu, gøinam tatas-te gigoam, ndøgo ngiæzoateáv. Neka nõme ndigu, nakhag-te gigoam, yaq-ak-gi nakhag kaiya, ndigu zitøgemáv. Nõme ndigu, bazaføgakh mbaín. Geté Mbumbukiam bazaføgakh zø-etoám. Nõme ndigu, nakhag-te anøzi ndøgoám, neka bawan nõme-gi nakhag ezoqam vøngeasumam.

³⁵ Sakhei nõme ndigu, Mbumbukiam gi-unimanqatintam, ekeza ezoqam gizø-pakhaetam, nango møndøzø-khandí:z.

Ezoqa nõme ndigu, gi-unimanqatintam, nqosøgeap gizø-etoumam, ndigu sège-upøgimám, vøpakhaez. Ndigu Mbumbukiam naopøteáv, yaq sègezøták. Zapa ndøgo, ndigu áv gini-matavupám nqægo: Tipakhaez, ndigu gékhandí:z, neka yage mbomambaqape nõme mba vømóndapēm.

³⁶ Ezoqa nõme ndigu, gèngenøzotám neka vøfebumam. Neka nõme ndigu, auli sén gini-løvønøvemám, ndimbula-te vønqeisumam.

³⁷ Nõme ndigu, nandí gini-poubám, vøpakhaez. Nõme ndigu, gèqaqabám. Neka nõme ndigu, nakhag kaiyá gini-zitagám. Nõme ndigu, ndabua eqeieqei mbaín. Ndigu sip o naningus ngusum mba ndø-usupám. Nõme ndigu zenda-zenda mbá neka yage soqáín segendapát, ezoqa matev soqøsoqa vøzø-matønumam.

³⁸ Nõme ndigu, khoev mbaín. Leg-av manqei neka manqei pøpotap-té sege-okhoám, nandí nqa o manqei ozap-te vøyageapam. Ezoqa nõme, nqanek manqei-qape-te ngiyage, ndigu eqeieqei mbá, ezoqa av ngi-gu, ti namba ti:yagat.

³⁹ Ngínik ezoqa ate ngi-gu, Mbumbukiam gi-unimanqatintam, ndego eqeieqei mezæbám. Geté ndigu ekezan, matev ndapeáv, av Mbumbukiam manqa mbusa ge:ve.

⁴⁰ Zapa ndøgo, matev ndøgo, Mbumbukiam ni nonqo gepøoa, ndøgo ùnime:løvú, av bugukhokhof qægoam. Yaq nakémbá, ndigu ni namba, khæ zí-ndaføyamba-én.

12

Ni Yesu mba bizimbo-mataváp, viniv tønifakhanumat

¹ Ngínik ezoqa ate ndi-gu, ni andé ozoz me me:khøogønát, neka unimanqatin matev-qa yaq-te ngi-nømèndím. Yaq nakémbá, matev ate ndægo é-bizi-vingitáv, ndøgo ni unimanqatin-te nqatokonat, neka manqa-zapazapa ate ndægo, ndøgo ni nakhamas-te ande ka me ndizi-ndapem. Yaq fifingiap-te, niqa megemege-te nqo-go, sizi-bøitít. Ni bizimø-vøún.

² Niqa bøi, Yesu-te mbá qabenø-føgakhát. Ndego niqa unimanqatin matev-qá zapá. Te mokho-te, ni iziz sizimø-khanøzém. Tae mutui-te gitøkwem, ndego nqosøgeap sège-eqá, neka até mivi matév-a, gimbo-etøomem, vøndap. Zapa ndøgo, ndego é-møndæ-otév, vaev-te, Mbumbukiam khanakhanakh mbó-etoám. Yaq ndego Mbumbukiam-qa nakeamo zenda-te vømøqom.

³ Zo Yesu mbomataváp. Manqa-zapa-us ezoqam, mivi gimbo-etoumat neka matev soqøsoqa vømbo-matønumat, ndego sègendáp. Yaq nakémbá, zo baza bezøpøs neka møvøúz.

Viniv tønifakhanumat, ndøgo Mbumbukiam ni gègugund

⁴ Zoqa nõfe-te, manqa-zapa namba, zoqa kouk waeveáv, vozø-pakhaez.

⁵ Geté zo mbøni zøvaéví. Gè, zo Mbumbukiam-qa manqat gezømbø-navøem, ndego zo ndezø-manqate, zo tegi nakheis ndozogo, av nqægo?

“Noge yo, qo Evezøza-qa guguna manqat betaqambo-qási:vi.

Neka ndøvøúq, ndego qo teqaponqom.

⁶ Zapa ndøgo, ezoqa ndigu, Evezøza kuku ndømbogo ti-te, ndigu gèguguzá, neka yaq-fia nqosøgeap zø-etoamín,

ndigu ekeza nakheis ndezæza.”

⁷ Yaq nakémbá, viniv matev tǝzǝ-fakhanumat, zo sége-eqatét. Zapa ndógo, ta matev mokho-te ndógo, Mbumbukiam zo géguguzá. Ndógo zo áv qane-zǝmesím nqægo: Zo Mbumbukiam-gí nakheís. Gê, nakheís tígu, eve gugubumav ndigu? Mbaín.

⁸ Zo zǝve guguzæav tǝgoat, av nakheís nǝme nde:guguza, yaq zo uni ekeza nakheís-in mbá. Zo andé mambe nakheís.

⁹ Nigi manqei-qape tat-za, ni mǝndǝ-gugumbumám, yaq ni vizizǝ-vizupam. Yaq nakémbá, nigi Tat, ndego yan-te ngo-go, ni teqa mokho-te, nǝme mba bizu-gú. Av tizi:gonem, ni khandi zindapém.

¹⁰ Nigi manqei-qape tat-za, ni áv tini-gugumbumám, av ekezan eqeieqei gi:vewam. Khǝuwa andé khapémbá. Geté Mbumbukiam mǝndæ-otév, gekha matev eqeieqei, ni-te. Ndego ni ngeguguna, ni tǝke-qa nigú. Yaq ni ndafǝyamba tábizi-gú, av ekezan nde-go.

¹¹ Ezoqa tegugug, ta khǝuwa-te ndógo, qǝ khanakhanakh mbáin. Ndógo mbǝni nqosǝgeap-ús. Geté vaev-te, ndigu mokho zǝfakhán, guguna manqat gindapem. Tíqa yage sambi-ús neka ndafǝyamba-qapé segégoát.

Ni bazafǝgakh bizi-asazét, Klisten matev-te

¹² Yaq nakémbá, zo pingi qazǝ-wauwauam, neka manazap vǝzǝ-soqǝsoqoam, zo bazafǝgakh nango, vǝ-asáz.

¹³ Neka ndǝ-onimít. Geté ndafǝyambá sege-apét. Soqáin ndógo, gǝmig ndigu, gizǝ-wauwau- ezam, ate nonqǝ tizǝmbe-qambunim. Geté nqawa bǝzǝ-eqeieqei-éz.

¹⁴ Zo bazafǝgakh ndǝ-asazét. Ezoqa ewaqape namba, sambi matev-té qayagé, neka áv tǝneyagé, av Mbumbukiam ndǝmbǝe-poev. Zapa ndógo, gekha ezoqám ndego, av nqægo yageav tǝgoat, ndego Evezǝza gé-ometák.

¹⁵ Zo aiyá qagó. Soqáin ndógo, Mbumbukiam-qa kuku matev zita tǝzǝte-wuǝem. Neka soqáin ndógo, zo mokho-te, ande gigiap khaqain-qape me vǝfakhán-a, vǝpanqavǝem, yaq zo Klisten bawan ezoqam kopoav vǝngiæzǝ.

¹⁶ Zo aiyá qagó. Soqáin ndógo, zo ezoqa nǝme, mambe tǝzǝte-okhoat o Isao-qa tǝzǝte-qeivim, ndego Mbumbukiam zita ge:wuao. Ndego Isao, yo-khǝuwá. Yaq tege eve tumu-lawaqape-evin, ndego ambá zenda mbǝeveín, vǝmbǝ-guligulimin. Geté Isao gǝmbǝeqasí. Yaq ta matev ndógo, gǝwí. Eveqase mbo-etoám. Lou zapayá gembǝe-etoám.

¹⁷ Zo mǝzǝte-zǝtéz. Vaev-te, ndego mǝndǝmbo-poé, amba eve-qa guliguli matev tendapin. Geté eve, áv gembǝe-eín nqægo, “Nakhoa mbáin, toqondap.” Yaq Isao ségevin. Ndego poev uni mbǝemát, eve-qa guliguli matev tendapin. Geté nakhoa mbáin, matev nango vǝe-enénd, ndógo gematanam.

Ni Zayon manqei pǝyat-té qazinǝ-fakhán, ambá ndógo, Sainai olol-té qazinǝ-fakhán

¹⁸ Zo Mbumbukiam qazǝte-zǝtéz, zo ambá av nqægo, Sainai olol-té qazonǝ-fakház, av Izlael ezoqam gi:fakhaz, Mbumbukiam Mozes guguna manqat gembo-etoam. Ta olol ndógo, manqei-qape olól. Ta khǝuwa-te ndógo, ndigu olol wageap-us ndǝqeivím, neka bǝivun vǝzǝ-bǝi, neka mbe vǝzǝfakhán. Mǝe-ús.

¹⁹ Kipi wag kandambaqape zǝwagát neka manqa wag vǝzǝ-manqatat. Izlael ezoqam nqanek manqa wag giyogem, ndigu mǝe kandambá. Yaq ndigu Mozes áv gimmbǝe-vǝmém nqægo, “Mbumbukiam manqat kopo nǝme bemanqáté.”

²⁰ Zapa ndógo, Mbumbukiam ndigu áv gezǝmbe-eín nqægo, “Gekha gigiap ndógo, olol tǝkhanaz, ndógo lǝvǝte beqeiv, oskiá ndógo, ezoqam o sǝvakha gigiap tigoat. Nandí giabiti-pouzá, lǝvǝte bǝqeivim.” Yaq ti-te ndigu, nqanek manqat khápumu-fǝgákh.

²¹ Matev ndógo giqeivim, olol-te qafakhan, ndigu mǝe kandamba gionem. Até Mozés-a, áv gene-eín nqægo, “No mǝe kandambá. Kha sǝgunumbu-wageapét.”

²² Geté zo vini. Zo ambá av nqægo, Sainai olol-té qazonǝ-fakház. Geté zo Zayon manqei poyat-té qazonǝ-fakház. Zo khandi Mbumbukiam-qá Zelusalem taon-té qazomǝ-fakház, yan-te nqǝ-go. Zo ndógo tozomǝ-fakház, ma enzol ezoqam taosen-taosen, khanakhanakhus ndimǝvǝza.

²³ Zo Mbumbukiam-gi nakheís-qá mǝvǝna-té qazomǝ-fakház. Nginik ezoqam, andé Mbumbukiam-gi nakhei bugukhokhof qaniap me me:gó, zo namba. Neka zoqa iziz, yan-té qano-peawáp. Neka zo Mbumbukiam-té qazonǝ-fakház, ndego ezoqa ewaqape-qa manqa ovǝyam te-ewag. Neka zo ndógo tozomǝ-fakház, ma ndigu ezoqa mbomǝmboma gi:goam, ndigu Mbumbukiam ge-ndafǝyamba-ez, tígi nqova ndakin te namba ndigu.

²⁴ Zo Yesu-té qazonø-fakház, te mokho-te, Mbumbukiam ezoqa namba, poev ndakinak ge-unimanqatin. Neka zo ndógo tozomø-fakház, ma zo ande teqa kouk me gizømbo-pomoyam. Ta kouk-qa manqat, Eibol-qa kouk-qa manqat, ùnime-løvuám. Ndógo ambá av nqægo, yaq-fia tawat-qa ndø-akhayám. Geté ndógo ni manqa-zapazapa evøzam-qa yaq-té qanimbi-manqaté.

²⁵ Yaq nakémbá, zo aiyá qagó. Zo ndego ndøsanqàwé, ndemanqate. Ndigu ezoqam, ndego gisanqawam, ndego nqanek manqei-qape-te gegugubam, yaq-fia møndø-ndapém, leg-av manqei-te gipakhaetat. Yaq ni yaq-fia nøme mba zióndapém, ni ndego zita tizi-wuowem, ndego yan-te ndenindo-manqate.

²⁶ Ta khøuwa-te ndógo, manqei ndøkukuvøém, Mbumbukiam-qa manqa wag zapaya. Geté ndakin khøuwa-qa yaq-te, Mbumbukiam manqa mbusa áv genevé nqægo, “No manqei nqawá qatø-kukugím. Geté manqei-qape mbá mbá. Até yán-a, sötumú-kukugím.”

²⁷ Mbumbukiam ge-ein av nqægo, ndego manqei nqawa tekukugím, taqa manqa mokho nqánek: Gigiap ate nqægo, ndego gekhakheinam, segé-kukugím, vømø-soqøsoqoám. Ndego tenégó ndógo: Yaq vaev gigiap sa ndógo tógoát, ndógo kukuvøem kopømba mbaín tógoat.

²⁸ Ni Mbumbukiam-qá megeat matev-té qazinø-ón. Yaq ndógo kopømba mbaín, tøkukuvøem, vósoqá. Yaq nakémbá. Ni ike manqat zimbó-manqatát, neka teqa iz vizí-eqatát. Vizap-ús neka møe-ús. Yaq ndego khanakhanakh betëndap.

²⁹ Ni yá bizimbo-mataváp. Nigi Mbumbukiam andé gøina wageap me megó. Gigiap ate nqægo, segé-sonqotáv.

13

Klisten yage eqeieqei-qa yaq-te

¹ Zo yaqyaq-a, kuku matev até bezøgó. Zapa ndógo, zo Keliso mokho-te, evenáp.

² Ezoqa nøme khoev sozozø-manqatát. Zo bezømbo-qásíiv. Ezoqa nøme ndigu, matev av gi:matønumam ndægo, ndigu khoev, enzol ezoqam zømanqatám. Geté ndigu ekezan zøtezateáv.

³ Ezoqam ndigu, Keliso zapaya, ndimbula-te ndu-nqeitøzat, zo manqa matev bezømbo-návøém. Geté zo ndigu áv qazozømbé-tøké, av zo zøkezan, amba ndimbula-te tøzøte-gonin. Neka ezoqam ndigu, tiqa unimanqatin matev zapaya, nqosøgeap ndi-upøgim, áv qazozømbé-tøké, av zo zøkeza kha-te, amba nqosøgeap tozombo-yogein.

⁴ Nøkenøkem matev, zo ezoqa ewaqape, gømbovizáp. Zo yaqyaq-a, ùnime-unimanqatinát. Ezoqa vini-te, khokho ndø-ðkhó. Mbumbukiam yaq-fia ndótá, ti-te ndigu, mambe ndi-okho neka nøkenøkem matev ndingi-wat.

⁵ Zo moni-te poev khapé bezømbe-ðkhó. Geté zo áv qane-mataváp, “Gigiap ság, nqanigu.” Zapa ndógo, Mbumbukiam áv gene-ein nqægo, “No nóqøuvaqák. Neka qø genømbó-navøemák.”

⁶ Yaq nakémbá, ni kha føgakh-mbá, neka ni áv qazi-manqaté nqægo, “Noge tøke ezoqam, Evezøzá.

No møe nógoák.

Gé, ezoqa gekhá nømatanám?”

Yesu Keliso enendatáv

⁷ Zogi megetapak, ndigu Mbumbukiam-qa Manqat gi-zømesimam, zozø-matavupát, ndigu atema vaev-te, ande áv kinfyagam. Zo Mbumbukiam áv tønè-unimanqatinát.

⁸ Yesu Keliso enendatáv. Ndego até kopó, nømøkhaiyá, neka nqægø neka megemege-te ndo:go, miavmiav.

⁹ Ezoqa ndigu, tiqa khokho nømendim matev vinivinimba mokho-te, zo nakhoa vini-te itubam-qa ndizøgo, zøtaké. Ezoqam-qa Klisten matev, Mbumbukiam-qá kuku matév qabezømbe-føgákh. Qanimav av nqægo. Ambá ndógo, lou loge khafeap matev ndimbopaev. Matev av nqægo, ezoqa gezø-tøkeák.

Etoam matev eqeieqei-qa yaq-te, av Mbumbukiam ndømbøe-poev

¹⁰ Ni Klisten ezoqam, ni andé søvakha gigiap løvusam nonqo me nimbigú. Geté ndigu ezoqam, ndigu søvakha løvusam sasae zua ndigu, av Mozes-qa guguna manqat ndæmanqate, ndigu kopømba mbaín, nqanek søvakha tilog.*

12:24 12:24 Iblu 8:6; Gen 4:10 12:25 12:25 Iblu 2:1-3; 10:26-29 12:26 12:26 Hag 2:6 12:29 12:29 Deut 4:24; 9:3 13:2 13:2 Lom 12:13; Gen 18:1-8; 19:1-3 13:4 13:4 Ef 5:5 13:5 13:5 Deut 31:6, 8; Josh 1:5 13:6 13:6 Psa 118:6 13:7 13:7 1 Ko 4:16 13:9 13:9 Lom 14:17 * 13:10 13:10 Nqanek yaya etæ manqát. Niqa søvakha gigiap løvusam nonqo, Yesu-qá tae mutú, ndógo niqa manqa-zapazapa evøzam nonqo genanim. Geté ezoqam ndigu, Yesu unimanqatinæv ndigu, neka tiqa manqa-zapazapa evøzam-qa yaq-te, søvakha løvusam sasae-te zua ndo:taza, av Mozes-qa guguna manqat ndæmanqate, ndigu Yesu-qa matev kopømba mbaín, tøzøtøke.

¹¹ Mbumbukiam-ge iziz ezoqa kandambaqape, ndego kouwat uni khafeap-qape mokho-te, sɔvaxha gigiap-qa kouk mba ndø-upøgimatún, ezoqam-qa manqa-zapazapa zapaya. Geté sɔvaxha ndøgo, manqei viní gimø-taemín, vømø-pakhakh-in. Bavokhó, ambá ndøgo, ma ezoqa ndi:sokhoe.

¹² Yesu-qa yaq-te, até kopó. Até ndegó-a, taon bavokhó gemønaním. Yaq teqa kouk, ezoqa bemē-Mbumbukiam-gi-iz.

¹³ Yaq nakémbá, ni andé taon bavokhó qabizinø-niáv, neka Yesu namba, mivi áv qazimí-ndapém, av ndego mivi ge:ndap.

¹⁴ Zapa ndøgo, nqanek manqei-qape-te, ni taon mbaín, oskia tøgoat. Geté ni ta taon ndøgo tizimbo-vawét, megemege-te ndo:go, tøgeav.

¹⁵ Yaq nakémbá, ni Yesu mokho-te, Mbumbukiam-qa iz, oskia bizi-egawát. Ndøgo andé niqá sɔvaxha løvusam matév, te-te. Yaq ta etoam matev mokho-te, ni áv qazi-unimanqatintét nqægo: Yesu nigí Evezøzá.

¹⁶ Zo matev eqeieqei matanam neka tøkeam matev, yaqyaq-a, bezømbo-návøém. Matev av nqægo, andé Mbumbukiam-te etoam matév. Yaq ndego gèmbøe-khaneát.

Megetapak-qa manqat, o-mba bizio-ndapé

¹⁷ Zogi megetapak-qa manqat, o-mba mo:ndapé neka matev áv tønégó, av ndigu ndizømbe-manqate. Ndigu zo gèzø-keogé. Yaq vaev-te, ndigu manqa bømø-ovøemém, Mbumbukiam-te, tiqa sasae-qa yaq-te, zo mokho-te ngigut. Zo tiqa manqat o-mba tozoto-ndapat, yaq ndigu nqanek sasae khanakhanakh-us ndøgót. Geté zo goneav tozogoat, yaq ndigu sasae mbøni nqosøgeap-us ndøgót. Yaq ndøgo ambá soqain zo-te.

¹⁸ Zo ni gínindu-guligulím. Ni áv qati-unimanqatinát nqægo: Ni manqa-zapa mbaín, niqa mbøni-te nqøugu. Geté ni khøuwa kopoav, matev qanimav matanam-qa nimbogó.

¹⁹ No zo guligulim-qa, nømme mba nqánek qazømbegó: No Mbumbukiam nakhamas-te, nango tèabetønde-khofotán zo-te.

Guliguli manqat, Klisten ezoqam-qa yaq-te

²⁰ No áv qate-guligulím nqægo: Mbumbukiam, ndego ni sambi ndini-etoam neka nigí Evezøza Yesu løvøte-te gendo-khandi-v, ndego ni ande sip keoge ezoqa kandambaqape me ndinimbi-keoge, neka teqa kouk mokho-te, ezoqa namba poev ndakinak ge-unimanqatin, ndøgo miavmiav ndøgo,

²¹ ndego Mbumbukiam, zo yá bezøtøkeé. Yaq zo kopømbaqapé, matev eqeieqei ate ndægo zómatønumát, av ndego poev ndømbøego. Yesu Keliso mokho-te, Mbumbukiam ni mokho-te matev ate ndægo bematanám, av ndego ndømbøe-khaneat. Keliso-qa iz, miavmiav, bèto-egawát.

Amén. Nqanek manqat unimanqatín!

Vaev manqat

²² Nøfuap! No nqazø-pouwe. Zo nqanek zita tøpøzu manqat, vøndapém. Nqanek pepa, no zo qazø-peaumavun, sekeqapé mbá.

²³ Zo vøezøtéz: Nigi nøfu Timoti, ndimbula mokho-te gu:goam, møndø-fakhán. Ndego nakhamas mba tendowav, yaq no te namba nøtøndé-náv, zo vøezømèt.

²⁴ Niqa khaiya mboma manqat zomøzø-eín, zogi megetapak neka Mbumbukiam-gi ezoqa ewaqape ate nandi:gu. Nginik Itali manqei-ak, khaiya mboma manqat ndøkhofotaváv, zo-te.

²⁵ Mbumbukiam-qa kuku matev, ndøgoát zo-te, zo ate ndøzøte:go.

Zems Zems-qa pepa

Megeat Manqat-qase

Nqanek pepa, Zems ndøpeawám. Ngenek Yesu-gé eveqasé. Ndego Zelusalem Klisten bawan ezoqam-gé megeat ezoqam ndøgoám. Ndego nqanek pepa ti-te ndígu tenø-peawám, Zu Klisten ezoqam, manqei vinivinimba-te gipanqanim neka ndøgo vøyageapam.

Teqa pepa mokho-te, Zems ezoqa áv gene-guguzá nqægo: Ndigu matev eqeieqei-té giabe-yagé, neka tiqa unimanqatin matev, kopømba mbain, manqat mba tøgoat, geté matev matanam-us begó.

¹ No Zéms, nqanek pepa nqæpeaomit. No Mbumbukiam neka Evezøza Yesu Keliso, tigi sasae ezoqám.

Nqanek pepa zo-té qatø-peomit, zo Izlael khagua bawan tuelv ezoqam, manqei vinivinimba qazo-panqanim.

Khaiya mbomá, zo-te.

Khamasim matev tønifakhanam, yaq niqa unimanqatin matev ginimbi-khouwév

² Nøfuap! Zo khamasim matev vinivinimba tøzø-fakhanam, zo khanakhanakh mba bezø-asøtøvé.

³ Zapa ndøgo, zo møzøte-zøté, matev vinivinimba, zoqa unimanqatin matev tækhamasimit, yaq bazaføgakh-us waniap matev zømbé-fakhán.

⁴ Yaq ta bazaføgakh-us waniap matev ndøgo, até bezøgø, atema vaev-te. Yaq zo uni zøtøfísám neka matev eqeieqei matanam-te zówafezák.

⁵ Geté zo mokho-te, ezoqa nøme matavap loloakh mbain tøgoat, ndego Mbumbukiam-té geabenøviám. Ndego gømbøe-khaneát, ezoqa ewaqape matev mbomømboma tezø-etoam. Ndego gegá-ponqomák, toqombo-viam, geté matavap loloakh segegá-etoám.

⁶ Geté gekha ezoqám ndego, Mbumbukiam temboviam, ndego ùni bete-unimanqatín. Betonáké. Zapa ndøgo, ezoqam ndego, ndo:nake, ndego andé ndaola khamø me me-asøtavé. Khamøe tønø-fegimat, tøvumøet, segé-khaonimát. Kopømba mbain, ndaføyamba te-itan.

⁷ Ezoqam av nge:go, bematáváp, av nqægo, Evezøza-te matev eqeieqei kopo ndondáp.

⁸ Ezoqam av ngenek nge:go, matavap menas-té geyá. Teqa yage-te ate ndægo, ndego bazaføgakh-us géyayák.

Gigiap-av ezoqam neka gigiap kopoav ezoqam-qa yaq-te

⁹ Klisten ezoqam ndego, gigiap-av neka iz mbain ndego, ndego khanakhanakh mbá geabetegó. Zapa ndøgo, Mbumbukiam iz kandambaqape mbo-etoám.

¹⁰ Geté gigiap kopoav ezoqam, áv geabete-mataváp: Mbumbukiam-qa bøi-te, teqa gigiap kopoav, gigiap-qapé mbá. Teqa gigiap andé flawas me mé:khataezté, vø-o:áz.

¹¹ Ni mizi:nøtén. Khøwa bazaføgakh-us tesasev, yaq gagayag gétá, flawas manqei-te vø-o:áz. Yaq tiqa bugug mbomømboma segé-soqá. Yaq até gigiap kopoav ezoqám-a, ndego bazaføgakh-us ndesasaat, segemø-navøém.

Mbumbukiam-te, matev mbomømboma mba ndo-okhø

¹² Ezoqam khanakhanakh mbá geabetegó, ndego bazaføgakh-us teyat, khamasim matev tømbo-fakhanumat. Ndego bazaføgakh-us teyat, yaq-fia khandi miavmiav ndøndáp. Ta khandi miavmiav-qa yaq-te, Mbumbukiam manqa mbusa, áv genevé nqægo: Ezoqa ndígu tündapém, te-te kuku ndøzøgo.

¹³ Ezoqam ndego, manqa-zapa tækhamas, ndego bemanqáté, av nqægo, nqanek khamasim matev Mbumbukiam-té qando-okhø. Zapa ndøgo, manqa-zapa, kopømba mbain, Mbumbukiam khamasim-te tøve, neka até Mbumbukiam ekezán-a, ndego ezoqa khamasim-te abumáv, manqa-zapa-te ti-o:az.

¹⁴ Geté ezoqa ewaqape, ekeza kha-qá poev ndø-abumatún, khamasim matev-te. Ndøgo tø-itubín neka vøtakhasin.

¹⁵ Yaq ndigu, kha, poev matev soqøsoqa-te, sa tinqonqotavat, yaq manqa-zapazapa zøfakhanát. Ndøgo andé poev matev soqøsoqa-gí nakheis. Yaq manqa-zapazapa qakhøwevin, løvøte ndøfakhanín.

¹⁶ Nøfuap mbomømboma! Zo ezoqa betübám.

¹⁷ Yan-te nqo-go, matev mbomømboma neka ndaføya-ndaføya mba ndo-okhó. Mbumbukiam-té qando-visín, ndego yan-qa waev vinivinimba gekhakheinam. Ta waev ndøgo, sège-enendát, vø-khouiat, neka nango vøkhayat. Geté Mbumbukiam gé-enendák.

¹⁸ Mbumbukiam äv qambøe-pøvám nqægo: Ni teqa unimanqatin manqat mokho-te, khandi ndakinak zindapém. Tene-matanám ndøgo: Ni gigiap ate nqægo mokho-te, ndego gekhakheinam, tegi bizigú. Ate av-té, gigiap ndøgo, toqope:tat, bugukhokhof gigiap teqa ndøgo.

Mbumbukiam-qa Manqat vømbopæv, sa ndøyøgê

¹⁹ Nogi nøfuap mbomømboma! Zo vøezøté. Ezoqa ewaqape, nakhamas-te, manqa yoge matev bezøgó. Geté manqa manqate-te neka qaqa-te, aiyáv qabezøgó.

²⁰ Zapa ndøgo, ezoqam qaqa tegoat, ndego kopømba mbain, matev tegoat, av Mbumbukiam ndømbøe-poev.

²¹ Yaq nakémbá, matev soqøsoqa ate ndægo neka manqa-zapazapa ndøgo, zo mokho-te sekemba ndøgu, vø-ivovém. Zo Mbumbukiam-qa mokho-té qanu:gu neka teqa manqat vø-upøgim, ndego zo mokho-te, ande avøe gigiap me, ge-ogeakh. Teqa manqat kopømbaqapé, zo segé-khandíz.

²² Mbumbukiam-qa Manqat, o-mba mbøendapé. Sa ndøyøgê. Zo sa tozo-ewagat, zøkeza kha zombøé-khavozumit.

²³ Gekha ezoqám ndego, manqat sa te-ewagat, gete pæveav vøgoät, ndego kopømba ande av ndé:go, ekeza bugug glas-te geqeiv.

²⁴ Geté nqawa gewav, bugug ndøgo geqeiv, nakhamas-té qambøe-navøém.

²⁵ Geté gekha ezoqám ndego, Mbumbukiam-qa guguna manqat ndaføyamba-qape mokho-te ndu:qeivi, ndøgo ezoqa nqa-nqovotøzat, neka ta guguna manqat mokho-te, oskia teyagat, neka manqa matev navøepøteav vøgoät, gete tembopavat, ndego khanakhanakh ndøgoät. Gekha matëv ndøgo, tematønumat, Mbumbukiam gembó-tøkeát.

²⁶ Gekha ezoqám ndego, ekeza kha Klisten ezoqam nde:vewe, gete ekeza tou keoge eqeieqei mbain vøgoät, ndego ekeza kha, gèmbøe-khavozumit. Teqa unimanqatin matev neka guliguli matev, mokho mbain.

²⁷ Unimanqatin neka guliguli matev, av Mbumbukiam, nigi Tat, eqeieqei neka ndaføyamba-qape nde:vewe, nqáne: Loundik nakheis neka ngængæm, tiqa potonam matev-te, zizø-tøkeát, neka manqei-qape-qa matev sa zimbó-takaták, manqa-zapa-te tø-itumbat.

2

Ni ezoqa ewaqape-te, kuku binigu

¹ Nøfuap! Zo Evezøza ndozo-unimanqatinat, ndego Yesu Keliso, ndego Mbumbukiam-qa waev-te ndeyage, zo yaq-mba ndø-ðkhó.

² Khamasim, ezoqa zoqa møvøza-te tendowav, yaq ndego tendo-khakheinam, ndabua eqeieqei vøndó-uzám neka kokosov-te gol gigiap fia kandakanda vøndó-utáz, neka até gigiap-av ezoqám-a, vøndóvāv, ndego ndabua soqøsoqa tendo-uzam; av tægoat ndægo, yaq matev eqeieqei ákhanégo?

³ Zo ndego ezoqam tozombo-vizumem, ndego ndabua eqeieqei te-uzupat neka vozombó-einim, "Qonam nonqo qanimav-te nqanek, qonøqöm," geté gigiap-av ezoqam tozombo-einim, "Soqðyät nandav," o "Manqei-tè qanøqöm, nqanek noqa zenda tokhotapak-te."

⁴ Gê, av tøzøte-gonem, eqeieqei? Av taoká. Zo zóqatatét, zo mokho-te. Neka matavap soqøsoqá qazøte-gevezoát.

⁵ Nogi nøfuap mbomømboma! Zøtøndé-yogëm. Mbumbukiam ndígu tevevesám, ndigu manqei-qape-qa bøi-te gigiap-av ezoqam ndigu, yaq ndigu tiqa unimanqatin matev mokho-te, vømø-ande-gigiap-kopoav-ezoqam-ez, neka ndigu Mbumbukiam-qa Megeat Matev-te vømø-ðz, av ndigu manqa mbusa gezømbëve, ndigu Mbumbukiam-te kuku ndøzøgo.

⁶ Geté zo, zo gigiap-av ezoqam mivi matev zozø-etoumatún, neka khokho ezoqam ndøzøtè-zæzä. Gèmbø-mataváp. Gekha ezoqám, zo ndingizæzoat, neka manqa ovøyam-te ndi-abam? Ezoqam ndígu, gigiap kopoav ezoqam.

⁷ Neka ezoqam ndígu, Yesu Keliso, zo tegi ndozogo, teqa iz qanimav-qape ndingenøiwat.

⁸ Zo nigi Kawa ezoqam-qa guguna manqat tozombo-pavat, av nqægo, "Ezoqa nøme-te, kuku äv tabetaqambe:gø, av qakeza kha-te kuku ndaqambe:go," av tøzøtegoat, zo matev eqeieqei zómatønumát.

⁹ Geté zo yaq-mba tozo-okhoat, ezoqa nōme tozozø-vizupat, neka nōme vozó-sanqabāt, zo manqa-zapa zógoát. Yaq Mbumbukiam-qa guguna manqat, zo khafeap mōkuiam ezoqam mé:zæbát.

¹⁰ Gekha ezoqām ndego, guguna manqat ndembopaev, gete manqat kopo tenqawa, ndego guguna manqat ate ndægo, sugumú-mōkuiám.

¹¹ Zapa ndógo, Mbumbukiam, ndego ge-ein av nqægo, “Qo nōkenøkem matev ndōngi:wát,” ndego até nqanek manqat nōmé-a, vø-ein, “Qo ezoqa pakhapakha zōkhanæm.” Yaq nakémbá, qo nōkenøkem matev ngi:wateav toqogoat, gete ezoqa pakhapakha toqokhana, yaq qo até moqo-khafeap-mōkuiam-ezoqam-éq.

¹² Gèmbø-mataváp. Zo Mbumbukiam-qa manqa ovøyam-té qazomøwán. Yaq ndego zo āv tené-gevezó, av teqa guguna manqat ndæmanqate, ndógo ni ndønqovondam. Yaq nakémbá, zoqa matev matanam neka manqa manqate, eqeieqeí sa bezøgó.

¹³ Zapa ndógo, gekha ezoqām ndego, tanakh mbain ndego, yaq até Mbumbukiam-a, tanakh mbain, te-te, teqa manqa ovøyam khøuwa-te. Geté gekha ezoqām ndego, tanakh ndømbogo, ndego kopømbaqapé, møe gégoák, manqa ovøyam matev-qa yaq-te.

Unimanqatin matev neka matev matanam-qa yaq-te

¹⁴ Nøfuap! Ezoqa nōme temanqatat av nqægo, “No Yesu, nò-unimanqatināt,” gete ndego matev-qase matønnumav tōgoat, yaq gé, gekha eqeieqeí mbógo? Gé, unimanqatin matev av nqægo, kopømbá, tōkhandi:v?

¹⁵ Klisten ezoqa nōme, anganeam ð sævam, ndabua mbain tōgoat neka lou-qa tipotonumat,

¹⁶ yaq qo sa toqozø-ein, av nqægo, “Eqeieqeí soqøyaqāt, ndabua voqó-üz-a, lou voqólóg,” gete qo ndigu tōkeev tōgoat, av gigiap-qa ndi:potonam, ndógo áv khazømbé-tøkē?

¹⁷ Yaq matev até kopó, qo unimanqatin matev mba taqagoat, gete matev matanam mbain, yaq qoqa unimanqatin matev, mokho mbain. Ndógo andé nanimát.

¹⁸ Ezoqa nōme, āv gini-manqaté nqægo, “Ezoqa nōme ndigu, unimanqatin matev zøgó, geté nōme ndigu, matanam matev zøgó.” Ezoqa av ndi:manqate, no āv qazømbé-qavøíu nqægo, “Gé, qoqa unimanqatin matev áv khatéqeí, qo matev matanapøteav tōgoat? Geté noqa matev matanam mokho-te, no āv qatéqamákx nqægo: No unimanqatin matev, nqanøgó.”

¹⁹ Toqo-unimanqatin, av nqægo, Mbumbukiam kopo me:gō, qanimáv. Geté gèmbø-mataváp. Até nqova soqøsoqá-ya, āv tini-unimanqatināt. Neka ndigu møe kandambá te-te. Kha wageap-ús.

²⁰ Qo kandaniap ezoqam. Gé, qo qeiviáv, av nqægo: Matev matanam mbain tōgoat, yaq unimanqatin matev, mokho mbain.

²¹ Gé, nigí atanakha-zapa Eibleem, Mbumbukiam-qa bøi-te áv kené-ndaføyamba-ev? Ndego teqa matev matanam mokho-té genø-ndaføyamba-év, ndego ekeza yo Aezek, Mbumbukiam-te etoam matev gone nonqo, lou-qase-te geve.

²² Qo āv qoteqeiví nqægo: Teqa unimanqatin matev neka matanam matev, kopømbá sugumu-sasaetám. Yaq matev ndógo, gematanam, tø-unimanqatin ndógo: Ndego Mbumbukiam, unime:-unimanqatin.

²³ Yaq av nqægo, Mbumbukiam-qa Manqat ndógo, ndøpeawap, møndø-unimanqatin, qa-ein, “Eibleem Mbumbukiam, gè-unimanqatin. Yaq Mbumbukiam ndego ta zapaya ndógo, ndaføyamba-qape me:veó.” Yaq Mbumbukiam ndego zifu-zifu-qa mbo-akhá.

²⁴ Ndógo ni āv qani-nømendim nqægo: Ezoqa Mbumbukiam-qa bøi-te, matev matanam mokho-té ginø-ndaføyamba-éz, ambá av nqægo, unimanqatin-te mba.

²⁵ Até Leiáb-a, mambe sævam guyagam, ndugu Mbumbukiam-qa bøi-te, matev matanam mokho-té gunø-ndaføyamba-év, Izlael ezoqam-gi bøibøi-anim, khoev guzø-ein, yaq nakhoa vini-te vøkhofotaz, ndigu sasa ndøkxokhoz.

²⁶ Khatae nqova mbain tōgoat, ndógo nanimát. Yaq até kopó, unimanqatin matev, matev matanapøteav tōgoat, ndógo nanimát.

3

Tou-qa yaq-te

¹ Nøfuap! Zoqa Klisten bawan mokho-te, nømendim ezoqam khapé me:khøuwéz. Zapa ndógo, zo mōzøte-zøté. Ni Mbumbukiam-qa manqa ovøyam-te ndizi-waniap, ndego ni nømendim ezoqam unimé:-gevenó, āv tiuká, ezoqa nōme ndigu.

²Ni ezoqa ewaqape, zibusotumatún. Geté gekha ezoqām ndego, manqat soqa kopo einiav tōgoat, ndego mōndømu-ndaføyamba-év. Ezoqam av ngenek nge-go, até ekeza kha ate ndægó-a, kopømbaqapé, tenøzøgim.

³Hos, tuqa nõzøgim nonqo, auli gigiap-qase, manqa-nqa-te toqombo-sokhof, yaq kopømbaqapé, tuqa kha ate ndægo soqó-nøzøgim.

⁴Neka nqáe! Até palai khaguá-ya, oskiá ndøgo, kandambaqape ndøgo, neka khamøe kandambaqape ndøsøkuzu, ndego nõzøgim ezoqam, nõzøgim nonqo khapelavøqasé genénözá, ma manqei ndømbøe-pøtotet.

⁵Yaq matev até kopó. Tou ndøgo, gigiap-qase khapémbá, niqa kha-te. Geté taqa matanam, kandambá tantáv. Nqáe! Wageap khapelavøqase, kopømbá, yaq leg-qape segéwagím.

⁶Niqa tou, andé gøinám. Ndøgo gigiap khapémbá, nikeza kha-te. Geté ndøgo manqa-zapazapa vinivinimba ndøngazungazumatún. Kopoáv. Yaq kha ate ndægo, manqa-zapa sugumú-tønøemét. Yaq niqa yage ate ndægo, andé gøinam me sugumú-wageapét. Gøinam av nqægo, gøinam manqei-té qando-okhó.

⁷Gekha søvakha gigiap lozokhāk ndigu, ndiløvuvam neka ndivisiapi neka ibøkha-te ndi-okho, ezoqa nanak zøgeagimín, vøvisizín. Ndøgo kopømbaqapé.

⁸Geté tou ndøgo, ezoqa kopømba mbaín, nanak tembogea, vøvisiz. Ndøgo manqa-zapa-ús. Kopømba mbaín, toqo-khakhatham. Ndøgo andé mulømula soqaqapé. Ezoqa løvøte zó-etoám.

⁹Niqa tou, Evezøza-te neka Tat-te, ike manqat zi-manqatatún, neka ezoqam soqain-te vizi-abumatun, ndigu Mbumbukiam ande ekeza bugug me ge:khakheinøvem.

¹⁰Tou kopo-te, Mbumbukiam-te ike manqat ndøfakhanín neka ezoqa soqain-te abam manqat vøfakhanin. Nøfuap! Matev av nqægo, bègo.

¹¹Gé, kea kumbutøve kopo-te, kopømbá, ibøkha bæbæs neka ibøkha soqain sa tumu-fakhatat? Kopømba mbaín.

¹²Nøfuap! Neka gé, fig tae-te, oliv nanga ndøviam? Neka waen tae-te, fig nanga ndøviam? Ndøgo ünime-kopømba-mbaín. Yaq até kea kumbutøve-té-a, leat-us tōgoat, kopømba mbaín, ibøkha bæbæs toqotakha.

Matavap loloakh-qa yaq-te, Mbumbukiam-te ndøndo-okho

¹³Gé, zo mokho-te, matavap loloakh neka zøtezat ezoqam tigu? Tigoat, yaq nandiv nqanek matev, ezoqa ekeza yage eqeieqei neka matev eqeieqei giabiti-zømesím. Ekeza kha voat-ús neka matavap loloakh-ús.

¹⁴Geté zoqa mbøni mokho-te, ova matev tøzøgoat neka zøkeza kha mba vozøqevát, yaq zo me:khambüváp, av nqægo, zo matavap loloakh ezoqám. Av tøzøtegoat, zo zøte-khavozumít neka zoqa manqat, unimanqatín mbá.

¹⁵Matavap loloakh av nandægo, ambá Mbumbukiam-té qandø-okho. Ndøgo Nqova Mbomambaqape-qá mbá. Geté manqei-qape-qá matév. Nqova soqaqape-té qando-okhó.

¹⁶Ma ova matev neka qakeza kha qeivi mba matev ndøgo, até ponqombap matev neka manqa-zapazapa vinivinimba ate ndægó-a, ndøggó.

¹⁷Geté matavap loloakh, Mbumbukiam-te ndøndo-okho, āv qanegó nqægo: Bugukhokhof matavap eqeieqei-ús. Yaq sambi-ús neka matev aiyaiyav-te matanam-ús neka yoge eqeieqei-ús neka tanakh-matev-ús. Neka ndøgo mokho eqeieqei ndøfakhanín. Neka ndøgo ambá av nqægo, yaq-mba ndø-okhó. Neka taqa matanam, ambá av nqægo, ngusum-te eqeieqei, geté mokho-te soqáin.

¹⁸Gekha ezoqām ndigu, sambi-te tiyagat neka sambi matev ande avøe gigiap me ti-ogeakh, ndigu matev eqeieqei vinivinimba segezø-fakhanám.

4

Ni Mbumbukiam-qá mokho-té qabizu:gu

¹Gé, zo mokho-te nandav, manqa itumbam matev neka nõfeap matev, gekham-té qandø-okho? Ndøgo zøkeza kha-qa poev matev-té qando-okhó, ndøgo zoqa mokho-te, matev eqeieqei namba ndønøfeap.

²Zo poev zøggó. Geté zo gigiap o matev upøgimáv. Yaq zo ezoqa pakhapakha zo zø-khaneám. Zo gigiap zøte-nøngvupatún. Geté kopømba mbaín tozo-upøgim. Yaq zo qaqa zogoatún neka vozø-nøfe:patun. Zo gigiap neka matev mbain tøzømbegó ndøgo: Zo Mbumbukiam-te viimáv.

³ Neka qazo-vi:matun, zo gigiap o matev upøgimáv. Zapa ndógo, zoqa matavap egeieqéí mbá. Zo Mbumbukiam-te, ta-mba nqáneq qazøte-vi:matún, av zoqa poev gigiap-te o matev-te ndøzømbegø.

⁴ Zo mambe ezoqam-qa zøteqeví. Zo Mbumbukiam-te tøkebeáv. Gê, zo møzøtè-zøtez? Zo manqei-qape matev-gi zifuap tozogoat, yaq zo Mbumbukiam-gí qaqa ezoqám. Unimanqatín. Gekha ezoqám ndego, nqaneq manqei-qape matev namba, nõfu matev-qa ndego, ndego møndømbø-Mbumbukiam-gé-qaqa-ezoqam-év.

⁵ Mbumbukiam-qa Manqat, áv qane-manqatè nqægo, “Nqova ndego, ni mokho-te gutav, tege mba begó. Neka ndego ova ndømanqatè, teqa yaq-te.” Ge zó, ndozo-matavap, nqaneq manqat, khokhø segè-peawap? Av taoká.

⁶ Geté Mbumbukiam ni kuku matev nõme mba nimbo-etøomít. Taqa yaq-te, Mbumbukiam-qa Manqat, áv qane-peawáp nqægo, “Ezoqa ekeza iz ndi-eqawat, Mbumbukiam, gèvøzoát. Geté gekha ezoqám ndigu, ekeza iz ndivoat, Mbumbukiam kuku matev zø-etoám.”

⁷ Yaq nakémbá, zo Mbumbukiam-qá mokho-té qanu-gú. Geté nqova soqaqape, gèmbø-khakhazám. Yaq ndego gévuáo. Segéziváz.

⁸ Zo Mbumbukiam-té qanø-khanøgím, yaq ndego zo-te vøndó-khanøgím. Zo manqazapazapa-us ezoqam, zo ande zenda khavím-us ndøzøgo, vøsungúz, neka matev soqøsoqa, zitá qane-wuøém. Neka zo matavap keambap ezoqam, zoqa matavap soqøsoqa, vø-ivøvém, matavap kopo vøndapem.

⁹ Zo mutøkhop ndøwaním, zoqa manqazapazapa zapaya. Gè-eivám, neka osombo vøwan. Zoqa otam nandav, bè-enénd, bemø-eiv, neka zoqa khanakhanakh, bemø-mutøkhop.

¹⁰ Zøkeza kha, Evezøza-qa bugug-te, zóvoatát. Yaq ndego zo ndø-eqagím.

Ezoqa nõme, bizi-gevezødt

¹¹ Nøfuap! Zo izuizu manqa ndøgevèám. Gekha ezoqám ndego, Klisten zifu-qa yaq-te, soqa manqat nde-manqate neka ndégèvèiwát, ndego soqa manqat, Mbumbukiam-qá guguna manqat-qá yaq-té gene-manqatè neka ndégèvèiwát. Geté qo Mbumbukiam-qa guguna manqat toqo-gevea, qo ambá av nqægo, qombopaév. Geté qo sòqo-gevewát.

¹² Guguna manqat etoam ezoqam neka manqa ovøyam megeat ezoqam kopo mba me:gó. Mbumbukiám. Ezoqam ndégo, kopømba ndego, ezoqa tekhandi:v o vøngiú. Geté qo gekha ezoqám, ezoqa nõme toqo-geveiu?

Ni bizi-khambuváp

¹³ Zo ezoqam, zo ndozo-manqate, av nqægo, “Nqægo khaiya o qasun, ni taon nõme-tè qazinø-niáv. Viav kopo sizlyagát, bisnis vizimø-gonëm, neka yaq-fia kandambaqape vizimø-qasëm.” Zo av ndøzøte-manqate, gèndoyogé.

¹⁴ Zo zøtezateáv, qasun ande gekha matev me mé:fakhān, neka zoqa yage, ande áv khanégoát. Gèmbø-mataváp. Zoqa yage, andé khøifakhøifa me me:gó. Sège-fakhanín, neka sa vømø-navøemin.

¹⁵ Yaq nakémbá, zo áv qane-manqatè, “Evezøza poev tømbogoat neka ni viziyagát, yaq ni matev ndógo tizígóném, av nqazi-matavap.”

¹⁶ Zo zøte-khambuváp, ndozo-matavap, av nqægo, zo kopømbaqapè, sa tozo-matønumat, av ndøzømbøe-pøoat. Geté khambuvap matev av nqægo, soqain.

¹⁷ Gèmbø-mataváp. Gekha ezoqám ndego, te-otev av nqægo, gekha matev egeieqéí ndøgo, tego, geté ndego goneáv, te-te ndego, matev av nqægo, manqa-zapa-ús.

5

Guguna manqat, gigiap kopoav ezoqam-te

¹ Yaq ndakin, no zo gigiap kopoav ezoqam nõzø-manqatè. Gèndoyogé. Zo gè-eivám neka gèzøgeæz. Zapa ndógo, viniv kandambaqape zøgeáv.

² Zoqa gigiap kopoav, khokhø sege-lanqavét neka zoqa ndabua, khotet mba ndølogét.

³ Zogi moni neka auli gigiap fia kandakanda, nagi mba ndøvøtæmét. Taqa nagi, áv qane-ovøyam nqægo: Zo nqaneq gigiap-te ezoqa nõme tøkemav ndøgo, zo manqa-zapa-ús. Taqa nagi zoqa kha andé gøinam me mé:sonqotáv. Vaev khøuwa avønín. Geté zo gigiap-qape, sá tozonø-mendeomít.

⁴ Ezoqam ndigu, khæ-te gizø-sasaetam, zo zòzømbè-khavozumám. Fia etoumáv. Nqáe! Zoqa matev nandav, andé Mbumbukiam me mbøe-akhayám. Ndigu ezoqam, khæ-te gizø-sasaetam, tiqa akhayam, Evezøza Bazaføgakh-qape-qá gea-té qanø-øé.

⁵ Zo nqanek manqei-qape-te, gawap kandambá qazøgoam, neka gekha matēv ndøgo, zo qazø-poein, zo sòzo-gonemín. Kopømba ande av bøsik toqote-okefet, atema vømø-enaq-sakha-mba-ēv, sasa qólavað, zo zøkeza kha āv tøzøte-okefé, zoqa zitøge khøuwa nonqo.

⁶ Zo ezoqam eqeieqei, manqa ovøyam-té qazonø-áb, vozðzitag, vøpakhaez. Geté ndigu zo-te yaq qavøiwateáv.

Matev føgøføgakh ambá qabete-fakhandm, geté ni até bizi-waniáp

⁷ Nøfuap! Sozotó-kewagát, atema Evezøza betøndøqavan. Nqáe! Zo avøe ogekham ezoqam-qa matev mbomataváp. Avøe gigiap gi-ogeakhin, yaq sogó-kewagát, atema avøe gigiap mbomømboma vøkhathøkhatoamin. Ndigu møndæzøté. Qæ bètøkhæ-lanqavøém, qæ ndøgo, manqei menegim nonqo, neka qæ nøme ndøgo, avøe umivøem nonqo. Yaq sogó-kewagát.

⁸ Até zó-a, sozotó-kewagát, neka føgøføgakh ndøwaniáp. Zapa ndøgo, Evezøza-qa qavøne khøuwa, avønín.

⁹ Nøfuap! Zo manqa ndøpønqóm, yaqyaq-a. Soqain ndøgo, Mbumbukiam zo manqa ovøyam-te te-ab. Nqáe! Ndego manqa ovøyam ezoqam, avønín géfakhán.

¹⁰ Nøfuap! Evezøza-gi manqa vevizam ezoqam zømataváp, ndigu teqa iz-te, manqat gimanqatam. Zo tiqá matev mbopáev. Ndigu matev føgøføgakh ambá giniqevám. Geté føgøføgakh sekembá sege-waniapám.

¹¹ Nqáe! Ni ezoqam ndigu, føgøføgakh giwaniapam, khanakanakh-us nitizæzá. Zo Zob-qa yaq-te, mðzoyogém. Ndego matev føgøføgakh, ambá geneqevám. Geté ndaføyambá segeyám. Neka zo mðzøte-zøté: Vaev-te ndøgo, Evezøza matev mbomømboma mbogó. Zapa ndøgo, Evezøza kuku neka tanakh kandambá.

¹² Nøfuap! Gigiap-qape nqáne: Zo manqat tozo-manqatat, zo zenda ndø-eqágim, Mbumbukiam-te. Neka zo yan-qa iz o manqei-qape-qa iz o gekha gigiap nøme-qa iz, ndøvèwám, zoqa manqat bazaføgakh etoam nonqo. Zoqa manqat, unimanqatin mba begó. “Ya” tozo-manqatat, yaq “ya” begó. “Mbain” tozo-manqatat, yaq “mbain” begó. Soqain ndøgo, zo Mbumbukiam, zoqa manqat zapaya, manqa ovøyam-te te-ab.

Guligulim-qa bazaføgakh-qa yaq-te

¹³ Zo mokho-te, ezoqa nøme viniv tømboeat, ndego yá beguligulim. Neka ezoqa nøme, khanakanakh tendap, ndego Mbumbukiam-qa iz eqawat nonqo, ouv beqaqaeám.

¹⁴ Zo mokho-te, ezoqa nøme enqoni tendap, ndego Klisten megetapak-te, manqat bekho-fotáv. Yaq ndigu bètøndoazáv, bembø-guligulimem, neka Evezøza-qa iz-te, oil bembø-qouzumem.

¹⁵ Yaq tiqa guliguli manqat, unimanqatin matev-us tiguligulimem, ndego enqoni ezoqam, gékhakhæv. Evezøza gembótøké, vø-itán. Neka av ndego manqa-zapazapa ge-goam, Evezøza segembøé-navøém.

¹⁶ Yaq nakémbá, zoqa manqa-zapazapa, yaqyaq-a é-mozø-vøndøyám, neka yaqyaq-a vøe-guligulim. Yaq zo tønè-eqeieqei-éz. Zapa ndøgo, ezoqa eqeieqei-qa guligulim, taqa bazaføgakh kandambá.

¹⁷ Ilaiza mbovatáp. Ndego ezoqam até kopó, av ni nqazi-gu. Bazaføgakh-us geguligulim, av nqægo, Izlael manqei-te qæ belanqávøém, yaq qæ lanqavøepøteáv. Viav misiká neka løvøyak síks, qæ lanqavøepøteav qagoam.

¹⁸ Yaq nango geguligulim, av nqægo, qæ bèlanqavøém, yaq qæ sège-lanqavøém, neka kopømbá, avøe gigiap nango qa-umivøem.

¹⁹ Nøfuap! Zo mokho-te, ezoqa nøme unimanqatin manqat te-ivav, nakhoa nøme-te vøwāv, zo ndego nango nakhoa eqeieqei-té qamøndo-khatowém.

²⁰ Gømbo-mataváp: Gekha ezoqám ndego, ezoqa nøme, nango nakhoa eqeieqei-te tekhatø, ndego ngenek ezoqam løvøte-té gendó-khandí-v. Yaq Mbumbukiam teqa manqa-zapazapa kopoav-qape, gembó-matavapák.

1 Pita Pita-qa bugukhokhof pepa

Megeat Manqat-qase

Nqanek pepa, Pita ndøpeawám, ndego Yesu-gi paev ezoqa tuelv nõme gegoam. Ti-te ndigu tenø-peawám, Klisten ezoqam, manqei vinivinimba-te gipanqanim. Ta manqei vinivinimba-te ndøgo, ndigu andé manqei vini-ak me me:yageapám.

Pita Lom taon-té gegoám, nqanek pepa gepeawam. Ta taon-te ndøgo, ezoqa kopoáv, manqa-zapazapa vinivinimba ndømatønumám, ate av-té, bugukhokhof khøuwa, ezoqa Bebilon taon-te gi-matønumam. Yaq nakémbá, Pita Lom taon-qa yaq-te, yaya me-etá, neka Bebilon mbo-akhá (5:13).

Klisten-av ezoqam, ndigu Klisten ezoqam, ngenøgim matev kandambá gizø-etoumam. Yaq Pita nginik Klisten ezoqam, zita tøpøzu manqat zøkhofotáv, av nqægo: Ndigu tiqa unimanqatin matev, até begeawát, khanakhanakh-us. Neka Pita ndigu matavap zømboqoá. Ndigu manqa mate bezømbo-nävøém. Yesu ndigu møndø-khandi:z. Yaq nakémbá, ndigu bazaføgakh-us bewaniáp, oskia ndøgo, yage føgøføgakh tiqeiivat. Neka Pita ndigu Yesu-qa qavane-qa yaq-te vøe-zømesim. Klisten ezoqam taqa yaq-te timatavupat, yaq kopømbaqapé, bazaføgakh-us tiyyagat.

¹ No Pitá, nqanek pepa nqæpeaomit. No Yesu Keliso-gé u-aném. No pepa zo-té qatø-peaomit, zo Mbumbukiam gevevesam, zo nandav Pontus neka Galesia neka Kapadosia neka Esia neka Bitinia manqei-te qazo-panqanim, zo nqanek manqei-qape-te ande manqei vini-ak ezoqam me ndøzøte-yage.

² Mbumbukiam, nigi Tat, zo é-møndæ-otév, neka é-vøvevesam. Ndego zo Nqova Mbomambaqape-qa mokho-te, äv genekház nqægo: Zo tegé ezoqam zógoát, neka Yesu Keliso-qa manqat o-mba vozotó-ndapát neka zo teqa kouk mokho-te vøsungutáz.

No äv qate-guligulím nqægo: Mbumbukiam-qa kuku matev neka sambi matev, zo nõme mba zømbó-khouwév.

Yage mbomambaqape, ni yan-te ndønimbo-keoge

³ Ni Mbumbukiam-qa iz, zí-eqatát, ndego nigi Evezøza Yesu Keliso-ge Mbumbukiam neka Eve. Mbumbukiam Yesu Keliso lõvøte-te gekhandi:v, ndego teqa tanakh kandambaqape mokho-te, ni khandi ndakinak ni-etoám. Yaq ndakin ni te-te, tizio-taná ndøgo: Ndego ni yage miavmiav ni-etoám.

⁴ Ta khandi ndøgo, gélanqayák neka gésoqayák neka elavøqase gemø-navøemák. Nqanek khandi, Mbumbukiam yan-te, zo nonqo me-mendewé,

⁵ zo Mbumbukiam-qa bazaføgakh ndøkhakhasam, zo ndozo-unimanqatinat. Yaq vaev-te, zoqa khandi ndakinak gendøveá.

⁶ Zo khøuwa elavøqasi-te nqanek, khamasim matev vinivinimba nqazø-fakhanam, zo mbøni zøvaév. Geté zo khanakhanakh kandambá.

⁷ Khamasim matev av nqægo, tømbe-fakhanám ndøgo: Zo unimanqatin matev zømbé-khamasimát, eqeieqei tøpøtégo-a. Ate av-té, gol gøinam gi:løvusumatun, pageap ndøgo, gol-te tøtøkeapet, vøkoqovøemin, uni vømē-mbomambaqape-ezin. Gol ndigu, gigiap fia kandakandá. Geté até ndigú-a, segé-nasiním. Geté zoqa unimanqatin matev, gol ùnime-løvubám. Zo føgøføgakh tozo-geageapat, yaq Yesu Keliso tendoveao, tendoqavan, zo Mbumbukiam gé-eqazó, neka iz kandambaqape neka vizap matev vøzø-etoám.

⁸ Zo Keliso ometeáv. Geté zo kuku zøgó, te-te. Até ndakin-a, zo ndego ometupáv. Geté zo sózo-unimanqatinát, neka khanakhanakh ndøzø-àsøtøvé. Ta khanakhanakh ndøgo, kandambá. Khanakhanakh nõme ate ndægo, ùnime:løvuuám.

⁹ Zo khanakhanakh tøzøtegó ndøgo: Zo møzøte-zøtéz, zo Mbumbukiam ndøkhandi:z. Ndøgo zoqa unimanqatin-qá yaq-fiá.

¹⁰ Mbumbukiam ezoqa ande äv kené-khandi:z, taqa yaq-te nqanek, tegi manqa vevezam ezoqam, zøtezat ndape-qa ndøgoám. Gømbovawám. Neka ndigu teqa kuku matev-qa yaq-te, zo ndakin qazondapem, é-møndo-maqatám.

¹¹ Keliso-ge Nqova, ti mokho-te gu:goam, é-møndøzømbo-ovøyám, Keliso nqosøgeap ndøndáp, yaq vaev-te, ndego iz kandambaqape vøndáp. Yaq ndigu zøtezat-qa ndøgoám: Matev gekha khøuwa-té qanøfakhán, neka ande äv khanéfakhán?

¹² Mbumbukiam nginik manqa vevezam ezoqam, āv gene-zømesimám nqægo: Matev ndøgo, gi-manqatam, ambá av nqægo, tiqā khøuwa-tē qanø-fakhanám. Geté ndøgo zoqá khøuwa-té qanø-fakhanám. Matev ndøgo, taqa yaq-te qazoyogem, zo ezoqa Nqova Mbomambaqape-qa mokho-te, Mbumbukiam-qa Manqat gi-zømesimam, ndego Mbumbukiam yan-te gendo-khofotav. Até enzol ezoqám-a, zøtezat nøme ndape-qa ndøgó, taqa yaq-te.

Ndaføyamba bizigú, Mbumbukiam-qa bøi-te

¹³ Zo Mbumbukiam, møndø-khandí:z. Yaq zo yage egeieqei zomøndapém. Yaq nakémbá, zo vøkhakheinám, neka zøkeza yage, gènøzøgím. Zo Mbumbukiam-qá kuku matev-te mbá qanotazá, ndøgo zo tezø-etoam, Yesu Keliso tendoveao, tendogavan.

¹⁴ Zo Mbumbukiam-gi nakheis ndozogo neka manqa o-mba ndøzømbøe-ndape, yaq zo zøkeza kha, poev soqøsoqa-te, sa ndønqonqotøvé, av bugukhokhof qazøtegoam, zo unimanqatin manqat zøtezteav qazogoam.

¹⁵ Geté gekha matév ndøgo, zo ndozo-matanam, zo ndaføyamba ndøgó, ate av-té, Mbumbukiam ekezan ndaføyamba-qape nde:go, ndego zo gezø-akha.

¹⁶ Zapa ndøgo, Mbumbukiam-qa Manqat, āv qane-peawáp nqægo, “Zo ndaføyamba-qape ndøgó. Zapa ndøgo, no ndaføyamba-qapé.”

¹⁷ Gëmbo-mataváp. Mbumbukiam ndego, zo Tat ndozombo-akhayam, ndego ezoqa ewaqape-qa matev ndegevewat, ndego yaq-mba okhomáv. Yaq nakémbá, zo nqanek manqei-qape-te, ande manqei vini-ak ezoqa me nqazøte-yage, zoqa yage-te, Mbumbukiam møe zombógoát.

¹⁸ Zo møzøte-zøté:z, zo khokho matev-te qazoyagam, ndøgo zogi atanakha-zapazapa-zate qando-fakhan, yaq zo Mbumbukiam ambá av nqægo, moní genewí, zo vøzøtē-fakha:z. Gigiap av ngi:gu, segemø-nasiním.

¹⁹ Geté ndego zo andé sip egeieqei-qapu-qá kóuk genewí, ndugu soqain-qase mbain ndugu. Taqa fia kandamba tantáv. Ndøgo Keliso-qá kóuk.

²⁰ Manqei-qape khakheinøpøteav qagoam, Mbumbukiam Keliso é-møndo-veatáv. Geté ndakin vaev khøuwa-te, ndego møndø-fakhán. Zo nonqó,

²¹ zo te mokho-te Mbumbukiam ndozo-unimanqatinat, ndego løvøte-te gekhandi:v neka iz kandambaqape vømbø-etoam. Yaq nakémbá, zo Mbumbukiam-te mbá qazonø-tazá, neka ndego ndøzø-ünimánqatínát.

²² Zo unimanqatin manqat o-mba qazoto-ndapem neka Mbumbukiam-qa bøi-te vozø-egeieqei-ez, neka izu Klisen-te, poev egeieqei nandøzøgo, yaq zo yaqyaq-a kuku matev, bèzø-vøovét.

²³ Zo nqawá qazonø-qaním. Geté zo ndakin ambá av nqægo, ezoqam-qá kóuk qazøteqáz, ndigu tipakhaez. Geté zo Mbumbukiam-qá khandi manqat qazøteqáz. Yaq ndøgo kopømba mbain, tønnavøem. Geté oskia ndøgoát, miavmiav.

²⁴ Taqa yaq-te, Mbumbukiam-qa Manqat, āv qane-peawáp nqægo, “Ezoqa ewaqape andé gagayag me me:gó.

Nakhamas-té ginø-nasiním.

Até tiqá iz akhae matév-a, kopó.

Andé gagayag nanga me mé:qatáz, vønasiním.

Unimanqatín. Gagayag gèpakhaín, neka nanga vøpomozin.

²⁵ Geté Evezøza-qa manqat, oskia ndøgoát. Miavmiáv.”

Manqat nqáneq, zo Manqat Mbomambaqape gi-zømesimam.

2

Khandin mbaqambaqa-qa yaq-te

¹ Yaq nakémbá, zo manqa-zapazapa ate ndægo vø-ivøvém, khavozam matev neka Klisen matev ngusum-te sa toqotø-khaz neka ova matev neka ngenøgim manqat manqate matev.

² Kopømba andé av nakhei nqonqon ndakinak ndi:gu, tete møqæ ndøzøya, zo ifin Mbumbukiam-qa Manqat yoge-té qabezø-vití. Yaq zo nqanek tete qanimav-qape tozologat, zo zófisám, khandi vozøndapém.

³ Zo taqa mokhov qazøte-khamasem, zo mòzoqeivím, Evezøza-qa matev mbomambaqapé.

⁴ Zo Evezøza-té qandozáv, ndego khandin nandi, khoev puanam ezoqam gisanqabem, gete Mbumbukiam geveataz. Teqa bøi-te ndøgo, nginik nandi, gigiap-qapé.

⁵ Até zó-a, zo andé khandin nandi me zøte:gó. Mbumbukiam, ekeza khoev, zó genewevét. Yaq ta khoev-te ndøgo, zo andé Mbumbukiam-gí iziz ezoqa ndaføya-ndaføya me zøtégoát, neka Mbumbukiam-te, Yesu Keliso-qa mokho-te, zoqa kha ande etoam matev me vøzøté-etoumemát. Etoam matev av nqægo, Mbumbukiam, gëmbøe-khaneát.

⁶ Taqa yaq-te, Mbumbukiam-qa Manqat, av qane-peawáp nqægo,

“Nqáel! No Zayon manqei-te, nandi nózáv.

Nginik nandi, gigiap-qapé. No nøkezan nøveatáz.

Yaq gekha ezoqám ndego, nginik nandi te-unimanqatintat,

ndego mivi gégoák. Miavmiáv.”

⁷ Nginik nandi, gigiap-qapé zo-te, zo ndozo-unimanqatinat. Geté tiqa yaq-te ndigu, unimanqatinteav ndigu, Mbumbukiam-qa Manqat, av qane-eín nqægo,

“Nandi-qapi ndigu, khoev puanam ezoqam gisanqabem,

ndigu møndømø-gigiap-qape-éz, khoev puanam nonqo.”

⁸ Neka manqat nøme, av qane-eín nqægo,

“Nandi nginik,

ezoqa ndøkhaosumat, vø-o:atát.”

Ezoqa ndigu tikhaosumat, ndigu Mbumbukiam-qa manqat o-mba ndapeav ndigu. Mbumbukiam é-møndømø-pøovám, matev av tabezømbe-fakhán.

⁹ Geté zo vini. Zo Mbumbukiam-qá bawán. Ndego zo ekezan ndøveatáz. Zo Kawa Kandambaqape-gí iziz ezoqám. Ndego zo ekezan nonqo mekház. Zo tegi zógoát, neka ezoqa teqa matev mbomømboma-qa yaq-te vøe-zømesimát, ndego zo gezø-akha, zo bugukhokhof khøuwa bøvun-te qazoyagam, yaq teqa waev bæbæs-qa-te vozøfakhaz.

¹⁰ Ibugukhokhof, zo Mbumbukiam-gi ezoqam goneáv. Geté ndakin, zo tegi ezoqám. Ibugukhokhof, zo Mbumbukiam-qa tanakh matev ndapeáv. Geté ndakin, zo mðzondapém.

Ni andé Mbumbukiam-gi pingim-ák

¹¹ Nøfuap mbomømboma! Zo nqanek manqei-qape-te, andé manqei vini-ak me zøte-yageáp. Yaq nakémbá, no nqazø-pouwe: Zo zøkeza kha, sa ndønqonqotøvé, khatae-qa poev-te, ndøgo zoqa poev egeieqei namba ndønøfeap.

¹² Geté zo ezoqa mokho-te nandozo-yageap, ndigu Mbumbukiam zøtezateav ndigu, zo matev egeieqei qane-yageáp. Yaq ndigu zo manqa-zapa-us ndizæza, ndigu segé-matøvemém, zoqa matev egeieqei. Yaq até ndigú-a, ttabiti-unimanqatiním, yaq Mbumbukiam-qa iz vø-eqanēm, ta khøuwa-te ndøgo, tendowav.

¹³ Zo Evezøza-gi ezoqam ndozogo, zo megetapak-qá mokho-té qanu:gú. Oskia ndøgo, kawa ezoqam kandambaqape ndego,

¹⁴ o gaman ezoqam ndigu, ndego gevevesam, ndigu yaq-fia nqosøgeap tizø-etoumat, ndigu manqa-zapazapa ndimatanam, neka tiqa iziz tizø-eqatat, ndigu matev egeieqei ndimatanam.

¹⁵ Zapa ndøgo, Mbumbukiam-qa poev av nqægo: Zo matev egeieqei mba tozogoat, yaq ndigu ezoqam, zoqa yaq-te khokho manqat ndimanqate, tiqa manqat gé-khoutáv.

¹⁶ Zo Mbumbukiam genqovotaz, zo ndømatáváp, av nqægo, “Ni nqovotønát. Yaq matev soqøsoqa sizlgoát.” Av taoká. Zo ndakin Mbumbukiam-gi pingim-ák. Yaq kopømba mbáin, matev sa tozo-matønnumat, av zøkeza poev ndægo.

¹⁷ Zo ezoqa ewaqape gèzøvizáp, neka Klisten zøfuap-te kuku bezøgó, neka Mbumbukiam, møe-us mbovizáp, neka gaman kawa kandambaqape vozombó-vizupát.

Nqosøgeap tizindapet, ni Keliso-qá matev zimbø-paevém

¹⁸ Zo sasae ezoqam, zo zøkeza megetapak-qá mokho-té qanu:gú. Gèzøvizáp. Ambá ti-mba ndigu, ezoqa mbomømboma, zo matev egeieqei ndizø-matanam, geté até ndigú-a, sasanqa ndigu.

¹⁹ Gekha ezoqám ndego, Mbumbukiam-qa matev ndembopaev, yaq ta zapaya ndøgo, ngenøgim matev tendap, yaq ndego ta nqosøgeap ndøgo sa te-eqatat, Mbumbukiam khanakhanákh te-te.

²⁰ Geté zo matev soqøsoqa tozogoat, yaq ta zapaya ndøgo, yaq-fia nqosøgeap tozondapem, yaq ge zó ndozo-matavap, Mbumbukiam kopømbá, khanakhanákh zo-te? Av taoká. Geté ndego zo-te, khanakhanákh ndøgo tømboá, zo matev egeieqei tozogoat, yaq ta zapaya ndøgo nqosøgeap tozo-upøgimat.

²¹ Zo Mbumbukiam ndøgo tezømbe-akhá. Zapa ndøgo, até Kelisó-a, zo nonqo, nqosøgeap

ndøndáp. Ndego zo gè:zòmás, zo tøm̃bøe-paevem-a.

²² Ndego manqa-zapa goneáv, neka teqa tou-te meakha manqat fakhaneáv.

²³ Ndigu gingenøitat, yaq ndego ngenøgim manqat qavøiwateáv, neka nqosøgeap gimbo-etøomem, yaq ndego utøve manqat einiáv. Geté ndego ekeza kha, Mbumbukiam-qá zenda-té genøvé. Zapa ndøgo, ndego møndæ-otév, Mbumbukiam manqa ovøyam ezoqam eqeieqei.

²⁴ Niqa manqa-zapazapa, Keliso ekezan, tae mutui-té genøndáp, vø-evøzam. Ndego tenegoám ndøgo: Ni manqa-zapazapa matanam-te, andé løvøte ezoqam me zí:goát, neka matev eqeieqei-té qabizi-yagé. Zo teqa nqamav mokho-té qazonø-eqeieqei-éz.

²⁵ Zo bugukhokhof, andé sip me zøtegoám. Zø-ewáz. Geté ndakin zøkeza sip keoge ezoqam-té qazonø-veséz, ndego zoqa yage, eqeieqei ndembo-keoge.

3

Yage eqeieqei-qa yaq-te, yaq anganeam-a, yaq sævam

¹ Zo sakheis, zøkeza angana-qá mokho-té qanu:gu. Yaq zogi angana, ndigu Mbumbukiam-qa manqat unimanqatinteav ndigu, zoqa matev tiqeviat, yaq ndigu Keliso-té gindúqambúz, oskiá ndøgo, zo manqat manqatemav tozogoat.

² Zapa ndøgo, ndigu áv giníqevát nqægo: Zoqa matev eqeieqei neka zoqa yage vizap-ús.

³ Zo ambá av nqægo, zøkeza kha mumat mbá zotó-khakheinumat, kopømba ande av izum toqote-løvønøvem o gigiap fia kandakanda neka ndabua eqeieqei voqø-uzám.

⁴ Geté zoqa bugug keoge eqeieqei, zoqá mokho-té qabetu:gu. Ta bugug keoge eqeieqei ndøgo, navupav ndøgo, nqáneq: Zo matev aiyaiyav-té qanøgó. Sasanqa-te ndømatánám. Mbumbukiam, bugug keoge eqeieqei nqáneq qambøe-khaneát.

⁵ Gømbo-mataváp. Até ndigú-a, sakheis, bugukhokhof giyagam, ndigu Mbumbukiam-gi gigoam neka te-te vo:tábam, tiqa bugug keoge, áv tønegoám, neka ndigu ekeza angana-qa mokho-te vøugoam.

⁶ Sævam nømu, matev av nqægo gumatanam, Sælá. Ngunuk Eibleem-qa manqat, o-mba mo:ndapám, neka kawa vømbø-akhaemam. Zo tugí nakhei mbási, zo matev eqeieqei tozomatønumat neka utøve-qa yaq-te møe mbain vozógoat.

⁷ Até zo anganá-ya, zo sakheis namba ndøzøte-yageap, zo matev eqeieqei zømatánám. Zapa ndøgo, zo møzøte-zøtéz, sakheis-qa bazaføgakh andé mbain, av angana-qa bazaføgakh ndægo. Zo gèzøvizáp. Até ndigú-a, zo namba khandi søzøtumú-ndapém, Mbumbukiam tezø-etoam. Soqáin ndøgo, zogi sakheis, matev soqøsoqa tozozø-matønumat, yaq ta matev mokho-te, zoqa guliguli matev, tøzømbø-khaz.

Matev eqeieqei matanam zapaya, viniv matev tøqa-fakhanumat

⁸ No ndakin, zo ezoqa ewaqapé suzumbu-manqaté. Zo ate ndøzøte:go, zo nqova kopo neka mbøni fokeam kopo bezømbegó. Zo Klisten bawan mokho-te, kuku bezøgó, yaqyaq-a, neka tanakh bezøgo. Neka zo zøkeza iz, ndø-eqávát.

⁹ Ezoqa matev soqøsoqa tezøgoat o ngenøgim manqat tezø-manqatat, yaq zo mboqavøinám. Geté gømbo-guligulimém. Mbumbukiam matev eqeieqei bembo-matanám. Zapa ndøgo, ndego zo nqáneq gezømbe-akhá. Yaq ndego até zó-a, matev eqeieqei zømatánám.

¹⁰ Taqa yaq-te, Mbumbukiam-qa Manqat, áv qane-eín nqægo,

“Gekha ezoqám ndego,

yage khoui-qa tegoat neka khøuva eqeieqei zømete-qa vógoát,

teqa tou manqat soqøsoqa manqate, bè-iváv

neka khavozam manqat, bemanqáté.

¹¹ Ndego manqa-zapa zítá geabetewuá neka matev eqeieqei bēmatanam.

Ndego bazaføgakh be-asáz,

ezoqa nøme namba, sambi-té geabeyagé.

¹² Zapa ndøgo, ezoqa ndaføya-ndaføya, Evezøza bøi zømbøvé,

neka tiqa guligulim ndēzøyøgē.

Geté ndego zítá gene-wuøezá, ndigu manqa-zapazapa ndimatanam.”

¹³ Gē, zo ezoqa ndøngenøzotat, zo bazaføgakh tozo-asazet, matev eqeieqei mba tozogoat?

¹⁴ Geté até ndøgó-a, zoqa matev eqeieqei matanam zapaya, ezoqa soqaqape-te ti-ab, nqosøgeap vozøndapém, zo khanakhanakh mbá qanegó. Zo ezoqa møe zøgš, neka ndøfofögēáp.

¹⁵ Geté zoqa mbøni-te, Keliso mba mbovizáp, ndego zoge Evezøza. Gekha khøuwā ndøgo, ezoqa zoqa vintøzat matev-qa yaq-te Yesu-te, manqa qæf yoge-qa tigoat, yaq zo é-mozoto-khakheinamát. Zo sozozø-qavøíi.

¹⁶ Aiyaiyav-té qanøzø-ovøyám neka vizap-ús. Neka zoqa mbøni-te, matavap eqeieqei mba bezømbu:guí. Zo Keliso mokho-te, yage eqeieqei tozondapet, yaq ezoqam ndigu, zoqa yaq-te manqat soqøsoqa ndimanqate neka ndingenøzoat, ndigu mivi ndøndapemát.

¹⁷ Mbumbukiam tømboepoe, qoqa matev eqeieqei zapaya, nqosøgeap toqondap, ndøgo kopømbá. Geté soqain ndøgo, manqa-zapa matanam zapaya, nqosøgeap toqondap.

¹⁸ Até Kelisó-a, nqosøgeap ndøndáp, vønanim. Kopo me:nanim, niqa manqa-zapazapa vø-evøzam. Ngenek ezoqam eqeieqei-qape, nqanek matev, ni manqa-zapazapa-us ezoqam nonqo ndømatanam, neka zo Mbumbukiam-te, nakhoa vøzø-mboqoa. Khatae-te ndøgo, gelaém. Geté Nqova Mbomambaqape-qa mokho-te, nqawa gekhandi:v.

¹⁹ Yaq te mokho-te ndego, Keliso até nqová-ya, ndigu løvøte manqei-te, ande ndimbula mokho-te ndu:gu, manqat vømē-zømesim.

²⁰ Ezoqa ndigu, Noa-qa khøuwa-te ndøgo, Mbumbukiam-qa manqat ndapeav qagoam. Mbumbukiam møndøzømbø-kewagám, Noa khagua-qape gekhakheinumat. Geté ndigu teqa manqat gèsanqawém. Ta khøuwa-te ndøgo, ezoqam khapémbá, ate gi:goam, eit mbá, khagua-qape mokho-te gi-oz, vøkhandi:z. Yaq ibøkha ndigu ngiæzoateáv. ²¹ Até zó-a, zo ibøkha iz qazondapem, ibøkhá qazøte-khandi:z. Ta matev ndøgo, ambá av nqægo, khavim sunguzam nonqø. Geté gekha ezoqám ndego, ibøkha iz tendap, ndego Mbumbukiam-te manqa mbusa, áv genév nqægo: Ndego Mbumbukiam-qa bøi-te eqeieqei yage-qa ndøgo. Zo ndøgo tøvøte-khandi:z, Yesu Keliso løvøte-te gendo-khandi:v.

²² Yaq ndego yan-té genøqavíg, Mbumbukiam-qa nakeamo zenda-te vømøqom, neka enzol ezoqam ate ndi:gu neka nqova megetapak neka nqova bazaføgakh-us ndezømbø-kawaevat.

4

Yage ndakinak, Yesu mokho-te

¹ Keliso ekeza kha-te gepotonam, yaq até zó-a, zo áv tønē-matøvemém, av ndego gematøvem. Potonam matev tøvøfakhan, sozó-eqatát. Zapa ndøgo, gekha ezoqám ndego, Keliso zapaya, kha-te tepotonam, ndego manqa-zapa, zitá genewuá.

² Ndego nqanek manqei-qape-te zua teyagat, ndego ekeza kha-qa poev sekemba gembø-pavaták. Geté Mbumbukiam-qá poev mba mbøpavát.

³ Zo bugukhokhof, khøuwa kandambá, áv tøvøte-yagám, av ezoqa ndi:gu, Mbumbukiam zøtezeav ndigu, ndezømbø-khaneat. Zo mambe si zøwagám, neka kha-qa poev matev vozombø-pavam, neka lou loge kandakanda-te, matev soqøsoqa vinivinimba vozøgoam, neka ibøkha soqa izam si, vøzøwagam, neka tae khøuwíap o mbumbuk vizap matev soqaqape si, vøzøwagam.

⁴ Yaq ndakin, zo ndigu ezoqam, nqova zovøndáf, zo ti-te qazøte-qataz neka ti namba khokhombap vøzø-ivøvem, ndigu ande bøsik me, manqa-zapa-te sa ndibusit. Yaq ndigu ta zapaya ndøgo, zo tiqa matev qazo-ivøvem, ngenøgim manqat zømanqaté.

⁵ Geté yaq ndigu manqa ovøyam ezoqam-qá megemege-té gemówán. Ndego khakheitáp. Ezoqa ewaqape tiqa matev-qa yaq-te gezømbé-sinøzám, gekha ezoqám ndigu, gipakhaetat o zua ngiyage.

⁶ Yaq nakémbá, Manqat Mbomambaqape até ndigú-a, ndakin gipakhaez, vøyogem. Gipakhaez, ndigu manqa-zapa-qa yaq-fia, ekeza kha-té ginømbø-yogém. Geté nqova-te, ndigu zua ndøkhandi:zát, ate av-té, Mbumbukiam nde:khandi:vát.

Matev ndøgo, Mbumbukiam gini-etoam, tizi-matønumat, ni eqeieqei bizimbo-keogé

⁷ Gigiap ate nqægo, taqa vaev, avønín gemøfakhán. Yaq nakémbá, zo matavap loloakh bezøgó, neka zøkeza kha, genøzøgím. Yaq matev-qase, zoqa guligulim-te, gezømbø-khazák.

⁸ Matev kandambaqape ndøgo, matev nøme ate ndægo qaløvuam, nqáne: Zo yaqyaq-a, kuku bezøgó. Bèzø-vøvøt. Zapa ndøgo, kuku matev, manqa-zapazapa kopoáv segégutáv.

⁹ Neka yaqyaq-a, khoev sège-manqaté. Bezømbø-qàs:v.

¹⁰ Zo ezoqa kopokopo ate ndøvøte:go, Mbumbukiam matev vinivinimba gezø-etoumat, tozo-matønumat, zo ezoqa nøme zovømbé-tøkeát. Av tøvøtegoat ndægo, yaq zo ta matev-qa keoge ezoqam eqeieqei, zógoát, Mbumbukiam gezø-etoumat.

¹¹ Mbumbukiam ezoqam matev gembø-etoam, manqat temanqatat, ndego nqanek manqat, Mbumbukiam-qá Manqat bemanqaté. Ezoqa nøme, tøkeam matev ndegeawat, ndego

ezoqa bazaføgakh-us bezøtøkeé, ta bazaføgakh mokho-te ndøgo, Mbumbukiam gembotoam. Yaq ndøgo, ta matev mokho-te ate ndægo, Mbumbukiam-qá iz be-eqawát, Yesu Keliso mokho-te. Teqa iz kandambá tantáv neka bazaføgakh ate ndægo, teqá. Miavmiáv.

Amén. Nqanek manqat unimanqatin.

Ta zapaya ndøgo toqote-potonam, Klisten ezoqam ndoqogo

¹² Nøfuap mbomømboma! Zo matev føgakh-qape nqazo-qeivi, ndøgo zoqa unimanqatin ndækhamasimit, zo nqova bezøndáf. Zo ndømatáváp, av nqægo, matev vini zøfakhán.

¹³ Geté zo khanakhanakh mba bezø-asøtøvé. Zapa ndøgo, zo áv tøzøte-potonumit, av Keliso ge.potonumat. Yaq ta khøuwa-te ndøgo, teqa bazaføgakh neka iz akhae tøndovea, ndego tendoqavan, zo khanakhanakh nøme mba zømbø-asøtáv.

¹⁴ Zo khanakhanakh mbá qanegó, zo ezoqa ta zapaya ndøgo tingenøzotat, zo Keliso-gi ezoqam ndozogo. Zapa ndøgo, nqanek matev, áv qane-unimanqatinát nqægo: Mbumbukiam-ge Nqova Mbomambaqape, nandégó zo-te, ndego Nqova iz akhae-us neka bazaføgakh-us.

¹⁵ Geté zo mokho-te, ezoqa nqosøgeap tendap, ndøgo ta zapaya ndøgo betègó, ndego ezoqa pakhapakha ndezø-khaneam o gigiap nde-aqonam o ezoqam-qa matev-te, kesov ndesokhosam.

¹⁶ Geté gekha ezoqám ndego, Klisten ezoqam tepotonumit, ndego mivi bègó. Geté ndego Mbumbukiam-qá iz be-eqawát.

¹⁷ Khøuwa iz møndøndáp. Mbumbukiam-qa manqa ovøyam, avnín géngáz. Tegi ezoqam-té qanóngáz. Mbumbukiam-qa manqa ovøyam ni-te tøngaz, ni tegi ezoqam nqazigu, yaq gé, ti-te ndigu áv khanégøat, ndigu Mbumbukiam-qa Manqat Mbomambaqape o-mba ndapeav ndigu? Ti-te ndigu unimé-soqá.

¹⁸ Mbumbukiam-qa Manqat, áv qane-eín nqægo, “Ezoqam ndaføyamba-qape-te føgakh tøgoat, te:khandi:v, yaq gé, ndigu ande gekham me zømbé-fakhán, ndigu Mbumbukiam ndisanqawe neka manqa-zapazapa sa ndimatanam? Ti-te ndigu unimé-soqá.”

¹⁹ Yaq nakémbá, gekha ezoqám ndigu, ndipotonam, av Mbumbukiam-qa poev ndægo, ndigu ekeza khatae, teqá zenda-te ndégo tiabenø-veém, ndigu gekhakheinøvem. Ndego unimanqatin ezoqám. Ndego matev áv genégó, av manqa mbusa ge:ve. Yaq ndigu ezoqam, matev eqeieqi matanam-te até be-apét.

5

Guguna manqat, megetapak-te neka ezoqa ndakinak-te neka ezoqa ewaqape-te

¹ No ndakin zo Klisten megetapak-té qatø-manqaté. Até nó-a, no Klisten megeat ezoqám. Keliso nqosøgeap gepotom, no nøkeza bøi qateqeiv, neka até nó-a, nqæpótønám, Keliso zapaya. Neka até nó-a, matev qaniqanimav sizimú-ndapém, ta khøuwa-te ndøgo, Keliso-qa bazaføgakh neka iz akhae tøndovea, ndego tendoqavan. Yaq nakémbá, no zo megetapak, nqazø-pouwe:

² Nandiv Klisten ezoqam, Mbumbukiam kopømba ande av sip ndi:gu, zoqa zenda-te ge-ab, zo eqeieqei zøkeogé. Zo khanakhanakh-us zøkeogé, ambá av nqægo, gezømbó-qasi:vát. Zo nqanek sasae, moni-qa mba mè:gó. Geté zo poev ùni bezømbegó, nqanek sasae-te.

³ Zo ndigu ndøtokhónáz, Mbumbukiam zoqa zenda-te ge-ab. Geté zo matev eqeieqei ndømatanám. Yaq nandiv, zo ande sip me ndozozømbe-keoge, kopømbá, zoqa matev gembó-paevém.

⁴ Yaq ta khøuwa-te ndøgo, ndego sip keoge ezoqam kandambaqape tendoveao, zo yaq-fia neka iz kandakanda zó-upøgím. Ta yaq-fia ndøgo, gemø-lanqayák. Ndøgo miavmiáv.

⁵ Zó-a, ezoqa ndakinak, zo megetapak-qá mokho-té qanu:gu.

Neke zo ezoqa ewaqape, yaqyaq-a me:khambúváp. Zapa ndøgo, Mbumbukiam-qa Manqat, áv qane-eín nqægo,

“Ezoqa ndi:khambuvap,
Mbumbukiam gèsanqazá.

Geté ti-te ndigu, ekeza kha ndivoat,
ndego kuku mbogó.”

⁶ Yaq nakémbá. Zo me:khambúváp. Mbumbukiam-qá zenda bazaføgakh mokho-té qanu:gu. Yaq khøuwa eqeieqei tømøndap, ndego zo ndø-eqazó.

⁷ Zoqa fofogeap ate nandægo, Mbumbukiam-qá zenda-té qanøveém. Zapa ndøgo, ndego zo gèzø-keogé.

⁸ Gò:feazoát, neka gò:keogé. Zapa ndógo, zoge qaqa ezoqam, ndego nqova soqaqape, andé layon khobos-qape me me:-okhó, neka ndego ezoqa ngiæzoat-qa ndøvawé. ⁹ Zoqa unimanqatin-te, bazafógakh-us ndøwaniáp, neka gëmbøe-khakhazám, ndego. Zo mðzøte-zøté, até Klisten ezoqa nømé-a, nqanek manqei-qape-te ate nqægo, äv tini-potonumít, av zo ndøzøte-potonumit.

¹⁰ Mbumbukiam, ndego kuku kandamba ndømbogo, ndego zo gezø-akha, miavmiav Keliso Yesu namba teqa waev-te tozoyagat, zo ndakin khøuwa elavøqasi-te ndozo-potonumit, ndego zo ndøkhakheinøvém, vozó-eqeieqei-éz, neka bazafógakh vøzø-etoám. Yaq zo føgøføgakh zówaniapát. Yaq zo ndòzoto-gevetømém, neka zó-o:azák.

¹¹ Bazafógakh ate ndægo, Mbumbukiam-qa ndøgoát. Miavmiáv.
Amén. Nqanek manqat unimanqatín.

Vaev manqat

¹² No nqanek pepa khapelavøqase, Sailés namba niti-peaumávún. No møtenøtén, ngenek unimanqatin Klisten ezoqám. No zo nqanek pepa mokho-te, andé gaga khaneam-qa nøzøgoám. Neka no zo äv qatezømás nqægo: Ndøgo unimanqatín. Mbumbukiam kukú zo-te. Ta kuku matev-te ndøgo, føgøføgakh até vøwaniáp.

¹³ Nginik Klisten bawan ezoqam, nqanek Bebilon taon mokho-te ngiyage, Mbumbukiam zo namba sa gumu-veataz, khaiya mboma manqat ndøkhofotaváv, zo-te. Neka até Mák-a, ndego kopømba ande av noge yo nde:go, khaiya mboma manqat ngëkhøfötäváv.

¹⁴ Tozo-møvabat, zenda kaka vø-itiamát neka vøngenøndamat. Kuku matev-ús.
Sambi ndøgoát, zo namba, ate ndøzøte:go, zo Keliso-qa mokho-te ndozotu:gu.

2 Pita Pita-qa pepa qambo-menas

Megeat Manqat-qase

Nqanek pepa, Pita gëmbom-menas, Klisten ezoqam ndigu tezø-peawám, ndigu manqei vinivinimba-te giyageapam.

Nqanek pepa mokho-te, Pita ndigu av gezømbø-peawám nqægo: Ndigu yà beto-feazoát. Zapa ndógo, khavozam nømendim ezoqam kopoáv, Klisten ezoqam tubam-qa zøgó. Nginik khavozam nømendim ezoqam, matev soqøsoqa, mbomømboma mbo-akhayám. Neka ndigu ezoqa, av gini-zømesim nqægo: Yesu nqawa gendó-qavanák. Yaq Pita ndigu Klisten ezoqam, guguna manqat zøkhofotáv, av nqægo: Ndigu Yesu mokho-te, føgøføgakh bewaniáp neka unimanqatin manqat, bazaføgakh-us bēgeawat.

¹No Saemon Pitá, nqanek pepa nqæpeaomit. No Yesu Keliso-gé sasae ezoqám neka tegé u-aném. No zo-té qatø-peaomit, zo unimanqatin matev mbomambaqape kopo qazondapem, av ni qatindapem. Nqanek unimanqatin matev, nigi khandi etoam ezoqam neka Mbumbukiam Yesu Keliso-qa matev eqeieqei-qape mokho-té qazindapém.

²No av qate-guligulim nqægo: Zo Mbumbukiam neka Yesu, nigi Evezøza, qazøte-zøtez, zo kuku matev neka sambi matev nøme mba zømbó-khouwév.

Ni Mbumbukiam gevevendam, ni bazaføgakh bizi-asøzú, Klisten matev-te

³Teqa bazaføgakh kandambaqape-qa mokho-te ndógo, Mbumbukiam-te qandowav, Yesu ni ate ndægo, yage nonqo neka Mbumbukiam-qa poev gone nonqo, sègenimbu-etoám. Zapa ndógo, ni mizi-nøtén ndego, ni teqa iz kandambaqape neka matev eqeieqei-qa mokho-te ginindu-akha.

⁴Neka ta mokho-te ndógo, ndego ni manqa mbusa ni-aumám. Manqa mbusa qaniqan-ímáv neka kandakandá. Ndego tenegó ndógo: Zo manqei-qape-qa ngi-wat matev-te zøtè-khokhóz, ndógo ezoqam-qa poev matev soqøsoqa-te ndøndo-fakhate neka ezoqa ndøngiæzoat. Neka zo matev, av tabezømbø-gó, av ekeza matev ndægo.

⁵Yaq nakémbá, zo bazaføgakh ndø-asøzú neka zoqa unimanqatin matev-te, matev eqeieqei matanam mo:veém. Yaq zoqa matev eqeieqei matanam-te, nøtenat eqeieqei mo:veém.

⁶Neka nøtenat eqeieqei-te, kha nøzøgim matev eqeieqei mo:veém. Neka kha eqeieqei nøzøgim matev-te, føgøføgakh waniap matev mo:veém. Neka føgøføgakh waniap matev-te, Mbumbukiam-qa poev matev paev mo:veém.

⁷Neka Mbumbukiam-qa poev matev paev-te, Klisten zøfuap-te kuku matev mo:veém. Neka Klisten zøfuap-te kuku matev-te, ezoqa ewaqape-te kuku matev mo:veém.

⁸Zo nqanek matev vinivinimba oskia tozogoat, neka ndógo zoqa mokho-te vøkhouwévtét, yaq zoqa zøtezat, nigi Evezøza Yesu Keliso-qa yaq-te, ambá av nqægo, khokhø segegø, geté mokho mbófakhán.

⁹Geté gekha ezoqám ndego, nqanek matev vinivinimba goneav tøgoat, ndego mokho qeiviáv. Ndego andé bøi waev mbain ezoqám, neka ndego manqa mate møndømbø-navøém, av nqægo, Mbumbukiam bugukhokhof manqa-zapazapa-te gesungutav.

¹⁰Nøfuap! Yaq nakémbá, zoqa Klisten matev-te, bazaføgakh nøme mba mo-asazét, ndógo Mbumbukiam gezøndo-akha neka vøveataz. Zo nqanek matev vinivinimba tozogoat, av qazømbø-manqatavun, zo unimanqatin-te, zó-o:azák.

¹¹Yaq Mbumbukiam zo mboqog zømbó-mboqozó. Kandambá, tezømbø-mboqozo. Yaq zo kopømbaqapé, nigi Evezøza neka Khandi Etoam Ezoqam, Yesu Keliso, teqa megeat matev-te, zomó-óz, ma miavmiav ndo:kawaevat.

¹²Zo nqanek matev vinivinimba-qa yaq-te, mðzøte-zøtéz, neka zo unimanqatin manqat-te, føgøføgakh zowaniáp, zo qazondapem. Geté no zo oskia nøzø-manqaté. Soqáin ndógo, manqa mate tøzømbø-navøem.

¹³No nqæmatavap, no zo matavap oskia tæzø-mboqogimat, no nqanek manqei-qape-te, ande palai khoev mokho-te nqatu-yage, ndógo eqeieqei.

¹⁴No møtenøtén, no nqanek palai khoev avønín nó-iváv, vøe-naním. Nigi Evezøza, Yesu Keliso, no av tenømbø-veáz.

¹⁵Yaq nakémbá, no bazaføgakh no-asazét. No tæqavan, zo nqanek manqat oskia mbo-mataváp.

Ni Mbumbukiam-qa Manqat, føgøføgakh bizimbo-geawát

¹⁶ Ni zo qeizø-manqatam, nigi Evezøza Yesu Keliso bazaføgakh-us tendoqavan, ni ambá av nqægo, zo emanqa-emanqa nizø-gigimám, ndøgo ezoqam-qa matavap-te qando-fakhatam. Av taoká. Ni teqa bazaføgakh-qape, nikeza bøi qatiqei vím.

¹⁷ Ni møigøám, te namba, Mbumbukiam, nigi Tat, gembovizam neka iz kandambaqape vømbø-etoam. Ta khøuwa-te ndøgo, Mbumbukiam Egeiwat-Qape-te, manqat áv qande-fakhán nqægo, “Ngenek nogé Yó. No poev kandambá te-te.”

¹⁸ Ni Yesu namba, ta olol-te qeitogoam, ma Mbumbukiam ge:goam, ni nqanek manqat, yan-te qandovis, nikeza geá qatiyogém.

¹⁹ Yaq nakémbá, ni Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam-qa manqat, nøme mba nito-unimanqatinát. Até zó-a, zo tiqa manqat, egeieqei ndøyogé. Zapa ndøgo, tiqa manqat, bøvun manqei-te, andé waev me me:khaév, atema vømøpavē, ta khøuwa-te ndøgo, Keliso tendoqavan, neka zoqa mbøni-te, ande pave ndukuam me vøzømbé-sanqatáv.

²⁰ Geté zo vøezøté. Gekha manqát ndøgo, Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam, teqa manqat mokho-te gipeaumam, ndigu ambá av nqægo, ekeza matavap-te mbá ginø-peaumám. Áv taoká.

²¹ Ta manqat ate ndægo, ambá av nqægo, tiqa poev-tē qando-fakhanám. Geté Mbumbukiam-gé Nqova Mbomambaqape ndønøzøgimám, yaq ndigu ezoqa Mbumbukiam-qa Manqat vøe-zømesimam.

2

Khokho nømendim ezoqam-qa yaq-te, ndigu ezoqa nøme ndingiezoat

¹ Ta khøuwa-te ndøgo, Izrael bawan mokho-te, khavozam manqa vevezam ezoqam ndøgoám. Yaq até zo mokho-té-a, khokho nømendim ezoqam ndøfakház, neka khonoam-te manqat vini vøndapáv. Geté manqat av nqægo, ezoqa géngiæzó. Nginik nømendim ezoqam, até tigi Evezøzá-ya, gó:naumát, ndego genqovotaz. Geté ta mokho-te ndøgo, ndigu ekeza kha géngiú. Nakhamas-té ginó-soqøz.

² Ndigu mambe møqæ. Yaq ezoqa kopoáv, ekeza kha Klisten ezoqam ndi:vewe, tiqa matev mbópavát. Yaq ta zapaya ndøgo, ezoqa unimanqatin nakhoa géngenøitát.

³ Nginik khokho nømendim ezoqam, moni møqæ. Ndigu tiqa khavozam manqat mokho-te, ekeza matavap-te mba ndønø-fakhate, zøgi moni upøgim-qa ndøgoát. Geté Mbumbukiam, nupøkhan mba, é-møndæpøá. Ndego ti-te yaq-fia ndøtá. Ndego géraqavataák. Geté géngiæzó.

⁴ Até enzol ezoqám-a, ndigu Mbumbukiam-qa manqat giquavotøvem, ndego ambá av nqægo, ségezøták. Geté ndego gøinam manqei-té genø-nqagevíem. Yaq ndøgo auli sén gini-møpøáp. Bøivun-té. Neka manqa ovøyam khøuwa-qa mo:keogé.

⁵ Até ndigu ezoqám-a, nupøkhan mba giyagam, ndigu Mbumbukiam gisanqawam, ndigu sa takeáv, av gi:yagam, geté ndego khøuwat-qape ndonqonqotáv, ti-te. Yaq ezoqa eit-mba ndøkhandi:z. Noa-za mba ndøkhandi:z, ndego ezoqa gezø-akha, Mbumbukiam-te tiqambuz neka matev egeieqei-te vøiyagát.

⁶ Até Sodom neka Gomolá-ya, ta taon kandakanda menas, Mbumbukiam ezoqam-qa manqa-zapazapa-qa yaq-fia ndøtá, vøsonqotav, vøpakhak, ezoqam namba. Ndego tene-matanám ndøgo: Ezoqa gé:zømás, gekha ezoqám ndigu, ndisanqawe, matev áv tøzømbé-fakhán.

⁷ Lot-za mba ndøkhandi:z. Zapa ndøgo, ndego ezoqam egeieqei. Ndego mbøni mbon-qosøgeapám, ndigu Mbumbukiam-qa manqat ginqagimam, neka mambe si vøøwagam.

⁸ Ngenek ezoqam egeieqei, khøuwa kopoav ti mokho-te geyagam, tiqa matev soqøsoqa vøqeiavam-a, vø-ewagam, ndego andé enqoni me mbøevitám.

⁹ Nqanek matev vinivinimba, ni áv qani-nømendim nqægo: Mbumbukiam ndego kopømbaqapé. Ezoqa ndaføya-ndaføya, ndipotonam, segé-khandi:z. Geté manqa-zapas ezoqam, ndego yaq-fia zøtaév. Ndego manqa ovøyam khøuwa kandambaqape nonqo zøgeawát.

¹⁰ Ezoqam ndigu, ekeza kha-qa poev soqøsoqa vinivinimba ndimbopaev neka Mbumbukiam-qa Megeat Matev ndisanqawe, ndego yaq-fia nøme mba zømbóttá.

Nginik khokho nømendim ezoqam, sapí neka ekeza kha mba ndø-eqawát. Ndigu até nqova iz kandakanda-té-a, møe mbáin, geté sége-ngenøzotatún.

¹¹ Geté até enzol ezoqám-a, oskiá ndøgo, tiqa bazaføgakh, ndigu khokho nømendim ezoqam-qa bazaføgakh uni ndæløvui, ndigu nqova vinivinimba-qa iziz ngenøgimáv, Evezøza-qa bugug-te.

¹² Nginik khokho n̄mendim ezoqam, andé s̄ovakha gigiap me me:gó, s̄ovakha gigiap ndigu, leg-te kh̄ou wag n̄qazifeam, n̄qazi-zit̄oge. Ndigu mokho nd̄apeáv. Ngen̄ogim manqat khokhó sege-manqatatún. Nginik ande s̄ovakha gigiap khobokhobos me, gésoqoéz.

¹³ Ndigu ezoqa n̄ome, soqaqape-te ndi-abam, ndigu yaq-fia soqaqape áv tin̄indapém. Kh̄ouwa ate nd̄égo n̄qa-okho, ndigu lou loge si z̄owág. Tiqa poev sa nd̄ógo. Até nd̄ogó-a, zo namba lou gi:logatun, ndigu matev soq̄osoqa neka khavozam manqat z̄o-okhoatún. Ndigu zoqa Klisten bawan mokho-te, andé khavim me me:giít.

¹⁴ Tiqa b̄oi, mambe m̄oq̄æ sakheis-qa mba me:vawé. Tiqa manqa-zapazapa, ségez̄o-okhó. Neka ezoqa n̄ome ndigu, Klisten matev-te bazaf̄ogakh mbain ndigu, ndigu manqa-zapa-te ituz̄a-qa nd̄ogó. Tiqa q̄ovet matev, vaev mbain. Mbumbukiam géngiæz̄ó, ndigu.

¹⁵ Ndigu matev egeieqei, m̄ond̄o-iv̄ovém, neka ande leg-te me v̄oe-ewaz. Ndigu Balam-qa me:q̄eivím, ndego Beol-ge yo. Até ndegó-a, manqa-zapa matanam mokho-te, moni q̄aqasam-qa mbogoám.

¹⁶ Geté Mbumbukiam ḡemboponqóm, teqa manqa-zapa matanam zapaya. Tege donki, ezoqa manqat mbo-eín, ndego manqa vevezam ezoqam v̄otokav. Zapa nd̄ógo, teqa matev mokho mbain.

¹⁷ Nginik khokho n̄mendim ezoqam, andé kea kumbutap ib̄okha-yav me me:gó. Neka ndigu andé khaiya ozoz me me:gó, kham̄oe t̄okhamba, ndoqo-matavap, q̄æ nd̄olanq̄á, geté q̄æ mbain. Mbumbukiam manqei m̄ond̄oz̄ombo-mendeó. Ta manqei-qa b̄oivun, kandamba tantáv.

¹⁸ Ndigu manqat kandakanda, sége-manqaté. Geté nd̄ogó mokho mbain. Ezoqa n̄ome ndigu, ndakin mba gikhokhoz, manqa-zapa matanam-te, av ezoqa n̄ome gi:goatun, ndigu nginik kha-qa poev soq̄osoqa-te neka mambe matev-té gin̄o-ituzá.

¹⁹ Nginik khokho n̄mendim ezoqam, ezoqa manqa mbusa áv giz̄ombe-aumatún n̄q̄ægo: Tiqa n̄mendim manqat, génḡovotáz. Geté ndigu ekezan, tok̄ozát. Manqa-zapa nd̄on̄on̄osám. Yaq nd̄ógo géngiæz̄ó. Zapa nd̄ógo, gekha mat̄ev nd̄ogó, ezoqa nd̄on̄oz̄oiwat, nd̄ogó génn̄otám.

²⁰ Gekha ezoq̄am ndigu, nigi Evez̄oza neka Khandi Etoam Ezoqam Yesu Keliso gi:z̄otez, neka manqei-qape matev v̄o-iv̄ovem, nd̄ogó ezoqa nd̄onḡiæz̄oat, yaq vaev n̄qawa manqa-zapa-te tivesez, v̄ogutáz, yaq ti-te ndigu unimé-soqá. Taqa soqain nd̄om̄ol̄ovú, av bugukhokhof q̄ægoam, ndigu unimanqatinteav q̄agoam.

²¹ Ndigu nakhoa egeieqei amba z̄otezateav t̄ogonin, nd̄ogó ambá kop̄ombá ti-te. Geté ndakin ti-te ndigu, unimé-soqá. Zapa nd̄ógo, nakhoa egeieqei m̄ond̄æz̄otéz. Geté zitá gini-wūém, neka Mbumbukiam-qa guguna manqat, ezoqa ndigu gi:z̄omesimam, v̄o-iv̄ovem.

²² Tiqa matev até kopó, av manqat n̄ome, n̄qazi-manqate. “Gaqo qometa tuqoza, nangó gun̄ologín,” neka “B̄osik ib̄okha-te tukhakuam, nango m̄ond̄o-vesezin, qoq-pakha-te v̄om̄-khakuamin.”

3

Keliso n̄qawa tendoqavan

¹ N̄ofuap mbom̄omboma! No ndakin zo-te pepa qat̄ondo-peaumam, ḡen̄o-menás. N̄qanek pepa menas mokho-te, no zo manqa matev eim-qa n̄oz̄oqoám. Zoqa matavap, ndaf̄oyamba-qape z̄ógoát,

² neka zo Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam-qa manqat bez̄omb̄e-vesezu, av bugukhokhof gi:manqatam, neka guguna manqat nd̄ogó, nigi Evez̄oza neka Khandi Etoam Ezoqam, tegi u-anim mokho-te, giz̄o-etoam.

³ Bugukhokhof n̄qánek: Zo v̄oz̄otéz. Vaev kh̄ouwa-te, ezoqa n̄ome nd̄ofakház. Ndigu ekeza poev matev soq̄osoqa mba mb̄opavát. Neka zo ot̄ota mé:z̄æbát.

⁴ Ndigu áv gini-manqatát n̄q̄ægo, “Gé, ndego manqa mbusa geve, n̄qawa tendoqavan, gekham-té gego? Nigi atanakha-za, gim̄b̄oe-kewagam, m̄ond̄omu-pakhaéz. Geté matev ate n̄q̄ægo, manqei-qape-te n̄qago, sége-okhó. Yaq manqei-qape ande v̄øngaz-a, yaq ndakin, matev-qase enendateáv.”

⁵ Mbumbukiam manqei-qape neka yan, nup̄okhan mba, ekeza manqat ge:khakheinaim, ndigu ḡeqavotám. Neka ndigu unimanqatinteáv, av n̄q̄ægo, manqei-qape ib̄okha-t̄e qando-fakhān; Mbumbukiam ib̄okhā gene-khakheinaim,

⁶ yaq até ib̄okhā gene-ngiū, kh̄ouwat-qape qafakhan.

⁷ Mbumbukiam yan neka manqei-qape, ndakin até ta manqat kopó genegeawát. Av tené-geatát, atema manqa ovoyam khøuwa kandambaqape-te, gøinam vøengiü, neka ndigu vøngiæzø, ndigu ndisanqawe.

⁸ Nøfuap mbomømboma! Zo nqanek manqat bezømbø-nàvøëm: Evezøza-qa bøi-te, khøuwa kopo andé viav wan taosen me:gó, neka viav wan taosen, andé khøuwa kopo me:gó.

⁹ Evezøza ambá av nqægo, yakha mbovaæv, ekeza manqa mbusa-qa yaq-te, nqawa tendoqavan, av ezoqa nøme ndi:matavap. Geté ndego zo me:gó. Ndego poeveáv, ezoqa kopo tesoqoëv. Geté ezoqa ewaqape, te-té giabenø-qambúz.

Mbumbukiam yan ndakinak neka manqei-qape ndakinak tekhakheinam

¹⁰ Geté Evezøza-qa Khøuwa, nakhamas-té qanøgeáv. Andé aqonam ezoqám. Yaq yan sogó-navøëm. Ndand tatas-qape-üs. Yaq gigiap vinivinimba, khaiya ova nqo:go, gøinám qané-longotám. Yaq manqei-qape neka gigiap ate nqægo, manqei-qape-te nqago, vønnavøëm.

¹¹ Zo qazøte-zøtez, Mbumbukiam gigiap ate nqægo, av nqægo tengiu, yaq ge zó ndozo-matavap, zo ndakin ande áv khazøté-yagát? Zoqa yageap, ndaføyambá neka mbomambá sa begó, av Mbumbukiam ndømbøe-poev,

¹² zo nqanek Mbumbukiam-qa khøuwa ndøzømbøe-keoge. Av tøzøte-yagat, yaq ta khøuwa kopømbá, nakhamas-té qanøfakhán, ta khøuwa ndøgo, yan tølonqotam, vønnavøëm, neka gigiap ate ndægo, yan-te nqo:go, kopømba ande av ndavand ndi:gu, vø-menegím.

¹³ Geté ni yan ndakinak neka manqei-qape ndakinak zimbøe-keogé, av Mbumbukiam manqa mbusa ge:ve. Ta manqei-te ndøgo, matev eqeieqei mba ndøgoát.

Ni Keliso nqazimbøe-keoge, matev eqeieqei bizigü

¹⁴ Nøfuap mbomømboma! Yaq nakémbá, zo nqanek matev ndøzømbøe-keoge, tøfakhanam, zo bazaføgakh ndø-asáz: Zo ndaføyambá segegó neka manqa-zapa-yáv segeyagé neka Mbumbukiam namba, sambí bezøgó.

¹⁵ Zøté-matøvemëm! Nigi Evezøza khøuwa ndeføløsumit, ndego tenegó ndøgo: Ezoqa khandi mé:ndapém. Nigi Klisten nøfu mbomambaqape, Pol, ndego Mbumbukiam matavap looakh gembo-etoam, taqa yaq-te, áv tezømbe-peawám.

¹⁶ Teqa pepa-te ate ndægo, Pol taqa yaq-te ge:peaumam, ndego manqat kopo me:peawám. Manqat nøme, ta pepa-te ndøgo, andé føgakhín. Yaq ezoqa nøme, ndigu Klisten matev-qa yaq-te mokho ndapeav ndigu neka tiqa unimanqatin matev føgakh mbain ndøgo, ndigu teqa manqat nøme, mokho soqain segembo-qambuanemín. Ndigu até Mbumbukiam-qa Manqat nøme-té-a, matev áv tinigoatún. Ndigu gésoqoéz, ta zapaya.

¹⁷ Geté zo, nøfuap mbomømboma, zo ndakin é-møzøtezøté. Yaq nakémbá, zo gø:feazoát. Soqain ndøgo, ndigu ezoqam, ndigu Mbumbukiam-qa guguna manqat paeveav ndigu, zo soqain-te ti-itub, yaq zo ndakin bazaføgakh ndozo-waniap, vozó-o:áz.

¹⁸ Yesu Keliso, nigi Evezøza neka Khandi Etoam Ezoqam, ndego kuku kandambá, zo-te. Yaq zo teqa kuku matev mokho-te neka zoqa zøtezat-te, teqa yaq-te, sà tønne-fisumít.

Teqa iz bëtø-eqawát, ndakin nekā miavmiav.

Amén. Nqanek manqat unimanqatín!

1 Zion Zion-qa bugukhokhof pepa

Megeat Manqat-qase

Nqanek pepa Zion ndøpeawám, ndego Yesu-gi paev ezoqa tuelv nøme gegoam. Ti-te ndigu tenø-peawám, Klisten ezoqam, Esia manqei-te giyageapam. Ta khøuwa-te ndøgo, Zion nqanek pepa gepeawam neka taqa zita-te, pepa menas nøme vøpeawam, ndego é-møndø-lawaqape-év. Nqanek pepa misika-te, ndego ekeza iz veeáv. Geté zøtøzat ezoqam, áv giniqeivím nqægo: Ta pepa misika-qa peawam matev, até kopó, av peawam matev ndægo, Yesu-qa emanqat mokho-te ndøgo, Zion gepeawam. Ndøgo ni áv qani-nømendím nqægo: Ta manqat ate qægoam, Zion ndøpeawám. Neka ndego até Manqat Qandovevám-a, vøpeawam.

Zion nqanek pepa misika gepeawam, ndego Efesus taon-té geyagám. Ta taon-te ndøgo, ndego Klisten bawan ezoqam-gé megeat ezoqa nøme ndøgoám. Manqat nøme, Zion Klisten ezoqam-te gepeawam, ponqom manqát. Geté ndego aiyaiyav manqat-us ndøpeawám. Zapa ndøgo, ndego kuku kandambá ti-te, neka ndigu 'nogi nakheis' vøzø-akhaemam. Zion áv gene-ewág nqægo: Ezoqa nøme, khavozam manqat ndøvøndazát. Ndigu áv gini-manqatát nqægo: Yesu, Mbumbukiam-ge Yo, ndego ambá av nqægo, únime-ezoqam-év. Neka manqat nøme gimanqatát, nqánek: Ezoqam-qa kha soqaqapé. Yaq ni bizi-sanqawé. Neka ezoqa ambá av nqægo, Yesú gini-khandi.z, geté mokho manqat qateqat betaqagó, yaq ndøgo, toqoté-khandi.q. Geté Zion ndigu Klisten ezoqam, áv gezømbe-ovøyám nqægo: Manqat av nqægo, khavozam manqát neka ndøgo mokho mbaín.

Yesu Keliso, ndego Khandi Manqát

¹ Ni zo manqat nqei-zø-peaomit, ndøgo oskia ndøgoám, ibugukhokhof, atema ndakin. Ni møyogém, neka nikeza bói qati-kewagám. Ni møyiqeivím, neka nikeza zendá qati-geagimám. Khandi Manqat niti-manqaté.

² Nqanek Khandi, mändoveá. Ni møyiqeivím neka ezoqam-te, ni-unimanqatinát. Ni zo khandi miavmiav niti-zømesimít, ndøgo Eve namba qægoam, yaq ni-te vøfakhan.

³ Ni qeiqeivim neka vøyogem, até zó-a, ni ndøgo teizømbe-manqaté. Yaq zo ni namba zi:tøkuatát, neka ni Tat neka Yo namba, Yesu Keliso, bizi-tøkuat.

⁴ Ni nqanek manqat tøti-peaomít ndøgo: Ni ate nqazi:gu, khanakhanakh, tåbinimbi-tøtøvøyám.

Niqa matev, mbomambá sa begó

⁵ Manqat ndøgo, Yesu Keliso-te qeiyoqem, neka zo nqati-zømesim, nqánek: Mbumbukiam, ndego wáev neka te mokho-te ndego, bøyivun-qase mbaín.

⁶ Yaq nakémbá, tizi-manqatát, av nqægo, te namba nqazi-yage, gete ni bøyivun-te neka manqa-zapa-te zua zigú, ni zì:khavozám neka unimanqatin-te yageáv.

⁷ Geté ni waev-te tizi-okhoat, av ndego ekezan, waev-te nde:yage, yaq ni yaqyaq-a, sizimú-tøkuatát. Yaq Yesu-qa kouk, ndego Mbumbukiam-ge Yo, niqa manqa-zapazapa ate ndægo, ginísungúz.

⁸ Tizi-manqatát, av nqægo, ni manqa-zapazapa mbaín, ni nikeza kha, zímboe-khavozám neka unimanqatin manqat mbaín, ni mokho-te.

⁹ Geté niqa manqa-zapazapa Mbumbukiam-te tizi-vøndæmem, yaq ndego matev eqeieqei, av bugukhokhof ge-ein, ndømatanám. Ndego niqa soqa matev, segembøe-navøém, neka manqa-zapazapa ate ndægo vønísungúz.

¹⁰ Tizi-manqatát, av nqægo, ni manqa-zapazapa gonemáv, ni Mbumbukiam, khavozam ezoqam zi:vewé neka ni mokho-te, teqa manqat mbaín.

2

Yesu nigí tøke ezoqám

¹ Nogi nakheis! No zo nqanek manqat tæzømbe-peaomít ndøgo: Zo andé manqa-zapazapa vøzøtégoát. Geté ezoqa manqa-zapa tego, ni ezoqa nginígú. Ndego ni zapaya, Tat manqat mbomanqaté, ndinímbo-vígím. Ngenek ezoqam, Yesu Kelisó, ndego ezoqam ndaføyamba-qape.

² Keliso niqa manqa-zapazapa, ekeza kha-té genøndáp, vø-evøzam. Geté niqá manqa-zapazapa mbá mbá, geté até manqei-qape ezoqam ate ndigu-qá manqa-zapazapá-ya.

Gekha ezoqám ndigu, Mbumbukiam ndi:zøtezat, ndigu teqá matev bembopðev

³ Av khazi:nøtén, av nqægo, ni Mbumbukiam mízi:nøtén? Av qazi:nøtén nqægo, ni teqa manqat o-mba tizimbøe-ndapat.

⁴ Ezoqa te-ein, av nqægo, “No Mbumbukiam møtenøtén,” gete ndego Mbumbukiam-qa Manqat paveav tøgoat, ndego khavozam ezoqám neka te mokho-te, unimanqatin manqat mbáin.

⁵ Gekha ezoqám ndego, teqa manqat o-mba ndo-ndape, te mokho-te ndøugu, Mbumbukiam-qa kuku matev, møndømu-khouwév. Yaq ta mokho-te ndøgo, ni áv qazi:nøtén nqægo: Ni te mokho-té qazu:gu.

⁶ Ezoqa te-ein, av nqægo, “No Mbumbukiam-qá mokho-té qatu:yagé,” ndego áv teabete-yagé, av Yesu ge:yagam.

Kuku matev-qa yaq-te

⁷ Nøfuap mbomøbomba! No ambá av nqægo, zo guguna manqat ndakinak nøzø-peaomít. Av taoká. Nqanek guguna manqat, awenegé, ate av-té, zo oskia qazømbe-goam. Nqanek awenage guguna manqat, zo bugukhokhof mõzo-ewagám. Nupøkhán mbá.

⁸ Geté unimanqatín. No zo guguna manqat ndakinak nøzø-peaomít. Yesu mokho-te, neka até zo mokho-té-a, ni áv qazi:qeiví nqægo: Nqanek guguna manqat, unimanqatín. Zapa ndógo, bøivun ndakin, gènavøemtét neka unimanqatin waev ndøkháev.

⁹ Ezoqa te-ein, av nqægo, “No waev-té qægd,” gete ndego Klisten ezoqa nøme ndesan-qawe, ndego bøivun-te zua ndøgó.

¹⁰ Geté ndego ezoqam, ndego Klisten ezoqa nøme-te kuku ndømbogo, ndego waev-té geyagé. Yaq ndego gèbøiavák.

¹¹ Geté ndego ezoqam, ndego Klisten ezoqa nøme ndesanqawe, ndego bøivun-té gegó neka bøivun-té ge-okhó. Ndego otevatéav, ande áv kenéma. Zapa ndógo, bøivun teqa bøi, møndøgutáv.

¹² No zo-té qatø-peaomít, nakheis. Zapa ndógo, Yesu Keliso zapaya, Mbumbukiam zoqa manqa-zapazapa, møndømbøe-navøém.

¹³ Neka no zo evøndipakha angana-té qatø-peaomít. Zapa ndógo, zo ndego mõzøte-zøtéz, ndego oskia gegoam, ande qandengaz, atema ndakin*.

Neka no zo ezoqa ndakinak-té qatø-peaomít. Zapa ndógo, zo ndego soqaqape, mõzo-tømbuinám.

¹⁴ No zo nakheis qazø-peawam, zapa ndógo: Zo Tat mõzøte-zøtéz.

Neka no zo evøndipakha angana qazø-peawam, zapa ndógo: Zo ndego mõzøte-zøtéz, ndego oskia gegoam, ande qandengaz, atema ndakin.

Neka no zo ezoqa ndakinak qazø-peawam, zapa ndógo: Zo bazaføgakh-ús. Mbumbukiam-qa Manqat, ndøugu, zo mokho-te. Neka zo ndego soqaqape, mõzo-tømbuinám.

Manqei-qape matev neka gigiap manqei-qape-te nqago, poev binígu

¹⁵ Zo manqei-qape-te poev bezøgd, neka matev ate ndægo, manqei-qape-te nqago. Gekha ezoqám ndego, manqei-qape-te poev ndømbogo, te mokho-te poev mbáin, Tat-te.

¹⁶ Zapa ndógo, manqei-qape-qa matev, kopømba ande av kha-qa poev soqøsoqa, neka gekha gigiap o matev bøi toqoteqeiv taqapoe, neka khambuvap matev qoqa gigiap-qa yaq-te, ta matev ate ndægo, ambá av nqægo, Tat-té qando-fakhaté. Geté ndøgo manqei-qape-qá matév.

¹⁷ Nqanek manqei-qape, taqa poev soqøsoqa namba, ndømø-navøém. Geté ezoqam ndego, Mbumbukiam-qa poev ndembopaev, ndego oskia ndógoát.

Keliso-gi qaqa ezoqam-qa yaq-te

¹⁸ Nogi nakheis. Khøuwa vaev avønín. Zo mõzoyogém, av nqægo, Keliso-ge qaqa ezoqam ndøgeáv.† Geté até ndakin-a, Keliso-gi qaqa ezoqam kandambá, møndø-fakház. Yaq taqa yaq-te ndøgo, ni mízi:nøtén, vaev khøuwa avønín.

¹⁹ Nginik ezoqam, ní namba zi:goám. Yaq ndigu ni gènuván. Ndigu nigí ezoqám mbá. Ndigu amba nigí ezoqam tiginín, ndigu ambá oskia ndøgonín, ni namba. Geté ndigu

2:2 2:2 Zion 1:29; Kol 1:20; 1 Zion 4:10 **2:5 2:5-6** Zion 14:21, 23 **2:7 2:7** Zion 13:34; 2 Zion 5-6 **2:8 2:8** Lom 13:12; Zion 1:9 **2:9 2:9** 1 Zion 4:20 **2:10 2:10** Lom 14:13 **2:11 2:11** Zion 12:35 * **2:13 2:13** Ndego oskia gegoam, ande qandengaz, atema ndakin, Keliso me-manqaté. **2:15 2:15** Lom 8:7 **2:16 2:16** Lom 13:14 **2:17 2:17** Met 7:21
2:18 2:18 Met 24:5, 24; 2 Zion 7 † **2:18 2:18** Keliso-ge qaqa ezoqam ndégo, Antikrais ndimbo-akhayam **2:19 2:19** Kel 20:30

ni mōndō-nōuván. Yaq ta mokho-te ndōgo, ni mīzi-nōtén, ndigu ezoqam ate ndi-gu, nigí ezoqám mbá.

²⁰ Geté zo viní. Zapa ndōgo, Keliso, ndego ezoqam ndaføyamba-qape, zo Nqova Mbomambaqape zō-etoám. Andé oil me zōmbo-qóuz. Yaq ta zapaya ndōgo, zo ate ndōzōte-go, unimanqatin manqat, mōzōte-zōtéz.

²¹ No nqanek pepa nqazō-peaomit, zapa ambá av nqægo, zo unimanqatin manqat zōtezōtezák. Geté zapa ndōgo: Zo mōzōte-zōtéz. Neka zo mōzōte-zōtéz, khavozam manqat ate ndægo, unimanqatin-te fakhanumáv.

²² Yaq gé, khavozam ezoqam, gekha ezoqám? Ezoqam ndégo, ndo:nawam, av nqægo, Yesu ndego Mesayá mbá. Ezoqam av ngego, ndego Keliso-gé qaqa ezoqám. Ndego Eve-qa yaq-te ndō:nāwām-a, Yo-qa yaq-te ndō:nāwām.

²³ Gekha ezoqám ndego, Yo-qa yaq-te ndo:nawam, ndego até Eve ndōsanqawé. Geté ezoqa ndego, ezoqam-qa bōi-te Yo nde-unimanqatinat, ndego até Evé-a, ndekhatíwí.

²⁴ Mbumbukiam-qa Manqat, zo qazoyogem, zo ande qazōte-unimanqatinim, até vōgeawát. Zo oskia tozo-geatat, yaq zo Yo mokho-te neka Tat mokho-te, ate zóyagát.

²⁵ Manqa mbusa, Yesu ginive, nqáne: Khandi miavmiáv.

²⁶ No nqanek manqat nqazō-manqate, zapa ndōgo: Ezoqa nandígú. Ndigu zo tubam-qa ndōgó.

²⁷ Geté Nqova Mbomambaqape, zo qazondafem, ndego Keliso zo ande oil me gezōmbo-qouz, ndego zo mokho-té gunu-yagé. Yaq nakémbá, zo nōmendim ezoqa nōme bezōgō. Zapa ndōgo, matev ate ndægo, ndégo tene-zōmesím. Teqa nōmendim matev, unimanqatin. Khavozám mbá. Yaq nakémbá, Keliso-qa mokho-te, até vōugú, ate av-té, Nqova Mbomambaqape ge:zōmesimam.

Mbumbukiam-gi nakheis-qa matev, ande av khané:gō

²⁸ Unimanqatin, nogi nakheis. Zo Keliso-qa mokho-te, até vōugú. Yaq ndego tendoveao, ni kha fōgakh-mbá qazígoát, neka teqa megemege-te, mivi mbaín, sizígoát, ta khōuwa-te ndōgo, tendoqavan.

²⁹ Zo mōzōte-zōtéz, Mbumbukiam, ndego egeieqei-qapé. Yaq zo vōezōtéz, gekha ezoqám ndego, matev egeieqei ndematanam, ndego Mbumbukiam mokho-té genōqán.

3

¹ Zōtéqeivím? Tat, kuku khāpe mbōe-khouwév ni-te. Teqa kuku matev mokho-te, Mbumbukiam ni ekeza nakheis mi-næná. Yaq ndōgo unimanqatin. Ni uni tegé nakheis-ín. Geté manqei-qape ezoqam, ndigu zōtezateáv. Zapa ndōgo, ndigu Mbumbukiam mē:zōtezák.

² Nōfuap mbomōmboma! Ni ndakin mīzi-Mbumbukiam-gi-nakheis-én. Megemege-te ndo:go, ni ande āv khazígoát, taqa yaq-te ndōgo, Mbumbukiam ni-te vevezupōteáv. Zuá. Geté ndōgo tizi:nōtenát: Keliso tendoveao, tendoqavan, yaq ni āv tizi:goát, av ekezan nde:go. Zapa ndōgo, ni zí-ometám, ndego ande āv kenégo.

³ Yaq nakémbá, gekha ezoqám ndego, Keliso-te ndo:tawe, tendoqavan, ndego matev egeieqei-té geabeyagé, ate av-té, Keliso matev egeieqei-te nde:yage.

⁴ Gekha ezoqám ndigu, manqa-zapa ndigu, ndigu Mbumbukiam-qá khafeap ndōmōkuiám. Zapa ndōgo, manqa-zapa matanam matev, ndōgo Mbumbukiam-qá khafeap mōkuiam matév.

⁵ Zo mōzōte-zōtéz, Yesu ndōgo tenegeavún: Ndego niqa manqa-zapazapa, géndáp. Neka te mokho-te ndego, manqa-zapazapa mbaín.

⁶ Yaq nakémbá, gekha ezoqám ndego, Yesu-qa mokho-te ndu:yage, ndego manqa-zapazapa matanam-te, sekemba géyageák. Geté gekha ezoqám ndego, manqa-zapa matanam-te sekemba ndeyage, ndego Keliso-qa yaq-te, mokho ndapeáv neka mē:otevák ndego.

⁷ Nogi nakheis. Zo ezoqa betubám. Ezoqa ndego matev egeieqei ndematanam, ndego ndaføyamba-qapé. Ate av-té, Keliso ndaføyamba-qape nde:go.

⁸ Geté ezoqam ndego, manqa-zapa matanam-te sekemba ndeyage, ndego nqova soqaqape-gé. Zapa ndōgo, ande qandengaz, atema ndakin, ndego nqova soqaqape, manqa-zapazapa oskia ndōmatanam. Geté Mbumbukiam-ge Yo, ndōgo tenegeavún: Ndego nqova soqaqape-qa matev, teabete-ngiú.

⁹ Gekha ezoqām ndego, Mbumbukiam mokho-te geqan, ndego manqa-zapa matanam-te sakheis géyageák. Zapa ndógo, Mbumbukiam-qá yage matev mu:gu, te mokho-te. Yaq ndego kopømba mbain, manqa-zapa matanam-te sa tema. Zapa ndógo, ndego Mbumbukiam mokho-té genóqán.

¹⁰ Ezoqam ndigu, Mbumbukiam-gi nakheis ndigu, neka ezoqam ndigu, nqova soqaqape-gi sakheis ndigu, ni áv qazi-matøvemém nqægo: Gekha ezoqām ndego, matev egeieqei gonemav ndego, ndego Mbumbukiam-gé mbá; até ndegó-a, ndego Kliten ezoqa nøme-te kuku mbain ndego.

Ni kuku binigú, yaqyaq-a

¹¹ Manqat ndógo, ibugukhokhof mba qazoyogem, Keliso ande qazøte-unimanqatinim, nqáne: Ni kuku binigú, yaqyaq-a.

¹² Ni kopømba ande av Kein ndego, bizigú. Ndego nqova soqaqape-ge ndógoám, neka ekeza eveqase pakhapakha vømbø-khana. Gekha zapá, gelavao? Zapa ndógo, ekeza matev soqain. Geté eveqase-qa matev, egeieqei.

¹³ Nøfuap! Yaq nakémbá, zo nqova bezøndáf, manqei-qape ezoqam zo ndisanqaza.

¹⁴ Ni mizi:nøtén: Ni løvøte mizi-løvuim. Ni ndakin khandi-té qazigú. Zapa ndógo, ni Kliten nøfuap-te, kuku nigú. Geté gekha ezoqām ndego, kuku mbain ndego, ndego løvøte-te zua mu:gu.

¹⁵ Gekha ezoqām ndego, Kliten zifuap ndesanqaza, ndego ezoqa pakhapakha khaneam ezoqām. Neka zo møzøte-zøté, ezoqa pakhapakha khaneam ezoqam, khandi miavmiav mbain, te mokho-te.

¹⁶ Yesu ni nonqo, ekeza kha ndønqonqótáv. Ta mokho-te ndógo, ni mizi:nøtén, kuku matev egeieqei, av nqægo. Yaq até ní-a, nigí Kliten nøfuand tøke nonqo, nikeza kha bizi-nqonqotav.

¹⁷ Ezoqa gigiap kopoav tømboqat, yaq ndego Kliten zifu te-omet, ndego gigiap-qa ndepotonam, yaq ndego te-te tøkemav tøgoat, gé, Mbumbukiam-qa kuku matev, te mokho-te tógo? Av taoká.

¹⁸ Nogi nakheis! Niqa kuku matev, ambá av nqægo, manqat mba begø. Geté ndógo unimanqatin kuku matev begø. Matev matanam nambá.

¹⁹ Av tizigoat ndægo, yaq ni zì:nøtén, ni unimanqatin manqat-té qaziyagé. Yaq ni kopømbaqapé, Mbumbukiam-qa bøi-te, kha føgakh-mbá qazi-waniapát.

²⁰ Niqa mbøni, ni ezoqa soqøsoqa tænæmbat, yaq ni mizi:nøtén, Mbumbukiam niqa mbøni møndølvú, neka ndego matev ate ndægo, møndæ-otév. Yaq nakémbá, ni mbøni vaev mbain.

²¹ Nøfuap mbomømboma! Niqa mbøni, ni ezoqa soqøsoqa nænaev tøgoat, yaq ni Mbumbukiam-qa megemege-te, kopømbaqapé, kha føgakh-mbá qazigoát.

²² Yaq gekhām ndógo, ni Mbumbukiam tizimbo-vi:mat, ndego segení-etoumát. Zapa ndógo, ni teqa manqat, o-mba zimbø-ndapé neka matev ndógo tizi-matanám, ndego ndømbopoev.

²³ Teqa manqat, ni gini-løvua, nqáne: Ni tege Yo, Yesu Keliso, yá bizi-unimanqatinát, neka yaqyaq-a, kuku binigú, ate av-té, ibugukhokhof manqat ginimbi-løvua.

²⁴ Ezoqa ndego Mbumbukiam-qa Manqat o-mba ndembø-ndape, av ni manqat ginimbi-løvua, ndego Mbumbukiam-qá mokho-té gunu:gu, neka Mbumbukiam, teqá mokho-té gunu:gu. Mbumbukiam ni mokho-te ngu:gu, ni ndógo tizi:nøtén, ndego ni tege Nqova gini-etoam.

4

Av khazì:nøtén, nqova ndego, Mbumbukiam-gē?

¹ Nøfuap mbomømboma! Zo ezoqa ewaqape ndø-unimanqatinát, ndigu ndimanqate, av nqægo, tiqa manqat Mbumbukiam-gé Nqova Mbomambaqape-té qando-fakhaté. Geté zo ndigu nqova, gè:khamasím. Yaq zo tøzøtè-zøté ndógo, ndego nqova, Mbumbukiam-té gepøtendëwaw-a. Zapa ndógo, khavozam Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam kopoáv, nqanek manqei-qape-te gipanqanim.

² Zo Mbumbukiam-ge Nqova, áv qazøté-matøvemém nqægo: Gekha ezoqām ndego, ezoqa nøme-qa bøi-te nde-unimanqatinat, av nqægo, Yesu Keliso ndego manqei-qape-te gegeavun, vø-ezoqam-ev, nqova ndego, ndembogo, Mbumbukiam-té gendowáv.

³ Geté gekha ezoqām ndego, Yesu-qa yaq-te ndo:nawam, ndego Mbumbukiam-ge Nqova mbain. Geté ngenek nqova, Keliso-gé qaqa ezoqam-gé nqová. Zo mòzoyogém, tege nqova soqaqape, ndòndowáv. Yaq ndakin mòndø-geavún, nqanek manqei-qape-te.

⁴ Geté zo, nogi nakheis, zo Mbumbukiam-gí. Neka zo ndigu khavozam ezoqam, mòzo-tømbuzí. Zapa ndógo, nqova ndego, zo mokho-te nandu:gu, teqa bazaføgakh mòndø-løvúam, ndego manqei-qape-ge nqova-qa bazaføgakh.

⁵ Ngini khavozam ezoqam, manqei-qape-gí. Ndigu manqei-qape manqat mba me:manqaté. Yaq manqei-qape ezoqam, tiqa manqat, géyogé.

⁶ Geté ni Mbumbukiam-gí. Gekha ezoqām ndego, Mbumbukiam nde:otevat, ndego niqa manqat ndeyógé. Geté gekha ezoqām ndego, Mbumbukiam-gé mbā, ndego niqa manqat yogeapáv. Yaq ni ndógo, tizi:nøtén, gekha nqová ndego, unimanqatin manqat ndemanqate, neka gekha nqová ndego, khavozam manqat ndēmānqaté.

Kuku matev, Mbumbukiam-té qando-okhó

⁷ Nøfuap mbomømboma. Ni kuku binigú, yaqyaq-a. Zapa ndógo, kuku matev, Mbumbukiam-té qando-okhó. Gekha ezoqām ndego, kuku ndømbogo, ndego Mbumbukiam mokho-té genøqán, neka ndego Mbumbukiam mòndæ-otév.

⁸ Ezoqa ndego kuku mbain ndego, ndego Mbumbukiam otevatéav. Zapa ndógo, Mbumbukiam, ndego kuku.

⁹ Mbumbukiam teqa kuku matev ni-te, áv gininømánd nqægo: Ndego tege Yo kopo ndokhofotáv, nqanek manqei-qape-te, yaq ni te mokho-te khandi miavmiav tabizi-ndapem-a.

¹⁰ Matev ambá av nqægo, ni Mbumbukiam-te kuku nigoām. Geté kuku, Mbumbukiam mbogoām, ni-te, neka tege Yo kopo niqa manqa-zapazapa evøzam nonqo vøndø-khofotav. Unimanqatin kuku matev nqáne.

¹¹ Nøfuap mbomømboma! Mbumbukiam ni-te kuku av qambøegoam, yaq até ní-a, ni kuku binigú, yaqyaq-a.

¹² Ezoqa kopo, Mbumbukiam ometéav. Geté ni kuku tønigoat, yaqyaq-a, yaq Mbumbukiam ni mokho-té gunu:gu neka teqa kuku matev, sasae mòndømukhóu, ni-te.

¹³ Av khazí:nøtén, av nqægo, ni Mbumbukiam-qa mokho-té qazu:gu, neka ndego niqa mokho-té gunu:gu? Ni ndógo tizi:nøtén: Ndego ni ekeza Nqova ni-etoām.

¹⁴ Neka ni áv qatiqeivím nqægo neka ezoqa áv qati-zømesím nqægo: Mbumbukiam ekeza Yo kopo, manqei-qape ezoqam-qa khandi:zat nonqo ndokhofotáv.

¹⁵ Gekha ezoqām ndego, ezoqam-qa bøi-te nde-unimanqatinat, av nqægo, “Yesu ndego Mbumbukiam-gé Yø,” Mbumbukiam ndú:gu, te mokho-te, neka ndego ezoqam, Mbumbukiam-qa mokho-te ndú:gu.

¹⁶ Neka nøme nqáne: Ni mizi:nøtén neka mizi-unimanqatiním. Mbumbukiam, kuku ni-te.

Mbumbukiam, ndego kuku. Gekha ezoqām ndego, kuku matev-te ndeyage, ndego Mbumbukiam-qa mokho-té gunu:yagé neka Mbumbukiam teqá mokho-té gunu:yagé.

¹⁷ Av tizi:yagat, yaq Mbumbukiam-qa kuku matev, sasae mòndømukhóu ni-te. Yaq ni manqa ovøyam khøwa kandambaqape-te, kha føgakh-mbá sizigoát. Møe mbain. Zapa ndógo, ni nqanek manqei-qape-te, áv qazi:yagé, av Keliso ge:yagam.

¹⁸ Kuku matev mokho-te, møe mbain. Geté kuku matev ndøgo, qamu-khouvevin, ndøgo møe matev, gèngeatumatún. Zapa ndógo, møe matev ndøgo, yaq-fia ndape-qá yaq-té qanegó. Gekha ezoqām ndego, yaq-fia ndape-qa yaq-te møe sekemba ndego, te mokho-te, Mbumbukiam-qa kuku matev, sasae khouiáv.

¹⁹ Ni kuku nqanigu, zapa ndógo. Bugukhokhof kuku, Mbumbukiam ndøgó, ni-te.

²⁰ Gekha ezoqām ndego, te-ein, av nqægo, “No kukú Mbumbukiam-te”, geté ndego Klisten zifu gesanqáwē, ndego khavozam ezoqām. Zapa ndógo, ndego Klisten zifu-te kuku mbain teogat, ndego bøi nde-omete, yaq gé, ndego Mbumbukiam-te, kuku áv khambøgoát, ndego ometupav ndøgo?

²¹ Keliso ni manqat, áv ginimbi-løvúá nqægo: Gekha ezoqām ndego, Mbumbukiam-te kuku ndømbogo, ndego até Klisten zifu-té-a, kuku bembogó.

5

Manqei-qape-qa matev soqøsoqa, áv khazi-tømbuatāt

¹ Gekha ezoqām ndego, nde-unimanqatinat, av nqægo, Yesu ndego Mesayā, ndego Mbumbukiam mokho-té genøqán. Neka gekha ezoqām ndego, eve-te kuku ndømbogo, ndego até nakheis-té-a, kuku mbogó.

² Av khazi-nøtēn, av nqægo, ni Mbumbukiam-gi nakheis-te, kuku nqanígú? Ni ndógo tizi-nøtén, ni Mbumbukiam-te kuku tønigoat neka teqa manqat o-mba tizimbøe-ndapat.

³ Ni Mbumbukiam-te kuku tønigoat, yaq ni teqa manqat o-mba zimbøe-ndapát. Teqa manqat, føgakh mbaín, ni-te.

⁴ Zapa ndógo, gekha ezoqām ndego, Mbumbukiam mokho-te geqan, ndego manqei-qape-qa matev soqøsoqa gétømbuatát. Matev ndógo, manqei-qape-qa matev soqøsoqa ndøtømbuat, niqá unimanqatin matév.

⁵ Gekha ezoqām ndego, manqei-qape-qa matev soqøsoqa tetømbuatat? Ezoqam sate ndégo, nde-unimanqatinat, av nqægo, Yesu ndego Mbumbukiam-gé Yō.

Mbumbukiam-qa unimanqatin manqat, ekeza Yo-qa yaq-te

⁶ Yesu Keliso nqanek manqei-qape-te gegeavun, ndego ibøkha iz ndøndáp neka teqa kouk vøwa. Ndego ambá av nqægo, ibøkha iz mba ndøndáp. Geté ndego até kouk mbowá. Nqanek manqat, Mbumbukiam-gé Nqova ndø-unimanqatinát. Neka ngenek Mbumbukiam-ge Nqova, unimanqatin ezoqám.

⁷ Matev misiká, ni-te Yesu-qa yaq-te, nqa-unimanqatinat.

⁸ Mbumbukiam-gé Nqová neka ibøkhá neka kōuk. Yaq manqat ndógo, nqanek matev misika nqa-unimanqatinat, kopó.

⁹ Ezoqa matev bøi gi-qeivimin, ni tiqa manqat, zi-unimanqatinimín. Geté manqat ndógo, Mbumbukiam ndemanqate, møndø-løvuám, ezoqam-qa manqat. Zapa ndógo, ndego manqat, ekeza Yo-qá yaq-té gene-manqaté.

¹⁰ Ezoqam ndego, Mbumbukiam-ge Yo nde-unimanqatinat, ndego ekeza mokho-te, møndø-otév, manqat ndógo, Mbumbukiam ni-te nde-unimanqatinat, unimanqatín. Geté ezoqa ndego, Mbumbukiam-qa Manqat unimanqatinteav ndógo, ndego Mbumbukiam khavozam ezoqam me:vewé. Zapa ndógo, ndego Mbumbukiam-qa Manqat unimanqatinimáv, ndego tege Yo-qa yaq-te nde:manqate.

¹¹ Manqat ndógo, Mbumbukiam ni-te nde-unimanqatinat, nqánek: Ndego ni khandi miavmiav ni-etoám. Neka nqanek khandi, ekeza Yo-qá mokho-té qanu.gú.

¹² Ezoqam ndego, Mbumbukiam-ge Yo ndembogo, ndego khandi miavmiav mbogó. Neka ezoqam ndego, Mbumbukiam-ge Yo mbain ndego, ndego khandi miavmiav, mbaín.

Khandi miavmiav-qa yaq-te

¹³ No nqanek manqat tæzøambe-peawám ndógo: Zo ezoqam, zo Mbumbukiam-ge Yo ndozo-unimanqatinat, zo vðezøtéz, av nqægo, zo khandi miavmiav, ndøzøgó.

¹⁴ Ni mízi-nøtén, ni Mbumbukiam tizimbo-vi:mat, av ekeza poev ndégo, ndego niqa viam manqat, ndø-ewagát. Yaq nakémbá, ni møe mbaín, sizigoát, Mbumbukiam-te tizi-akhaemat.

¹⁵ Ni tizi-nøten, av nqægo, ndego niqa viam manqat ndø-ewagát, yaq ni sizi-nøtén, ni ndizi-ndapém ndógo, ni tizimbøe-vi:mat.

¹⁶ Ezoqa Klisten zifu te-omet, ndego manqa-zapa tego, manqa-zapa av nqægo, ndógo ezoqa løvøte-te ituiav ndógo, yaq ndego yá bembo-guligulím. Yaq Mbumbukiam ndego khandi mbó-etoám, av ndego manqa-zapa goneav qagoam, ndógo løvøte-te ndø-itui.* Geté unimanqatín. Manqa-zapa nøme, nqágó. Ndógo ezoqa løvøte-té qanø-ituí. Taqa yaq-te, no manqatemáv, av nqægo, gè:guligulím.

¹⁷ Matev soqøsoqa ate ndégo, manqa-zapá. Geté manqa-zapa nøme, ezoqa løvøte-te, gé-ituiák.

¹⁸ Ni mízi-nøtén, gekha ezoqām ndego, Mbumbukiam mokho-te geqan, ndego manqa-zapa matanam-te sekemba géyageák. Zapa ndógo, Mbumbukiam-ge Yo, ndego ekezan, Mbumbukiam mokho-te geqan, ndembøe-khakházám. Yaq nqova soqaqape, ndego ezoqam, kha gembó-khanazák.

¹⁹ Ni mízi-nøtén, ni Mbumbukiam-gí, neka manqei-qape ate nqægo, ezoqa soqaqape-qá bazaføgakh mokho-té qanu.gú.

5:1 5:1 1 Zion 4:15 5:3 5:3 Zion 14:15, 23-24 5:6 5:6 Zion 1:29-34 5:8 5:8 Zion 15:26 5:9 5:9 Zion 5:32-37
 5:10 5:10 Zion 5:36-40; Gal 4:6 5:12 5:12 Zion 3:36 5:13 5:13 Zion 20:31 5:14 5:14 Zion 14:13-14; 1 Zion 3:21-22
 5:16 5:16 Met 12:31 * 5:16 5:16 Manqa-zapa, ezoqa løvøte-te ndø-ituya, ndógo tønemanqaté, ta zapaya ndógo, ezoqa nqova-te tenanim. 5:18 5:18 1 Zion 3:9

²⁰ Neka ni mīzi:nøtén, Mbumbukiam-ge Yo møndø-geavún, neka nøtenat vøni-etoam, ni unimanqatin Mbumbukiam bizl:nøten. Ni ndego unimanqatin Mbumbukiam-qá mokho-té qazu:gú. Zapa ndógo, ni tege Yo Yesu Keliso-qá mokho-té qazu:gú. Ngenek unimanqatin Mbumbukiám, neka ndego khandi miavmiav zapá.

²¹ Nogi nakheis! Zo khape mbumbuk, zitá qane-wuøezá.

2 Zion

Zion-qa pepa qambo-menas

Megeat Manqat-qase

Nqanek pepa, gè-menás, Zion gepeawam. Ndego nqanek pepa andé sævam-té genø-peawám, tugi nakheis namba. Geté zøtezat ezoqam kopoav, ãv gini-mataváp nqægo: Ndøgo yaya etæ manqát. Ndego nqanek pepa, Klisten bawan ezoqam-té abe-peawám, ezoqa ewaqape namba, ti mokho-te ndu:gu.

Nqanek pepa-te, Zion Klisten ezoqam nqawa, ãv gezømbe-eín nqægo: Ndigu kuku ya bezøgó, yaqyaq-a, neka khavozam nømendim manqat-qa yaq-te, yà beto-feazoát.

¹ No megeat ezoqám, nqanek pepa nqæpeaomit. No tu-te ndúgu tøtø-peaomit, sævam, Mbumbukiam guveatav, tugi nakheis namba. No kuku kandambá, zo-te. Geté no mbá mbá. Até ndigu ezoqa nømé-a, ndigu unimanqatin manqat ndi:zøtezat, ndigu kuku kandambá, zo-te.

² No zo-te, kuku kandambaqape, tønømbegó ndøgo: Zapa ndøgo, ni Mbumbukiam-qa unimanqatin manqat nimbu:gu. Yaq ndøgo ni mokho-te miavmiav mú:goát.

³ Mbumbukiam, Tat, neka Yesu Keliso, Tat-ge Yo, tiqa kuku matev neka tanakh matev neka sambí matev, ndøgoát, ni namba. Yaq ni unimanqatin manqat-te neka kuku matev-té qaziyaqát.

⁴ No khanakhanakh kandambá qændap, zogi nakheis nøme qæzømet, ndigu Mbumbukiam-qa unimanqatin manqat-te ndi-okho, av Tat manqa ginimbi-løvua.

⁵ Yaq ndakin, no qo sævam, nangó qataqá-eín: Ni yaqyaq-a, kuku binigú. Nqanek manqat, guguna manqat ndakinák mbá. Awenegé. Ate av-té, ni oskia qazi-ewagam, ibugukhokhof, atema ndakin.

⁶ Kuku matev eqeieqei nqáneq: Ni ãv tabizi-yagé, av Mbumbukiam, ni manqa ginimbi-løvua. Teqa guguna manqat, av ibugukhokhof qazøte-ewagam, nqáneq: Zo kuku matev-té qayagé.

⁷ Khavozam nømendim ezoqam kopoáv, nqanek manqei-qape-te gipanqanim. Nginiq ezoqam gò:nawám, av nqægo, Yesu Keliso ge-ezoqam-ev. Gekha ezoqám ndego, av nde:manqate, ndego khavozam ezoqám neka ndego Keliso-gé qaqa ezoqám.

⁸ Zo gò:feazoát. Soqáin ndøgo, zo ndapeav tøgoat, ndøgo ni sasae-qape nqazimbogo. Geté zo yaq-fia ate ndægo, vømøndapéem.

⁹ Gekha ezoqám ndego, Keliso-qa nømendim matev teløvu neka sekemba paeveav vøgoát, te mokho-te Mbumbukiam mbaín. Geté ezoqam ndego, Yesu Keliso-qa nømendim matev tegeatat, ndego Eve nekā Yo, ndømbøigoát.

¹⁰ Ezoqa zo-te tendowav, ndego nømendim matev vini tendapav, zo ndego zoqa khoev-te ndøkhatøwém, neka nøfu manqat mbomanqaté.

¹¹ Gekha ezoqám ndego, ezoqam av ngenek nge:go, nøfu manqat tembo-ein, ndego ngenek ezoqam, manqa-zapa matanam-te gembótøké.

¹² No manqat nøme kandambá, zo-te manqa manqate-qa nqægo. Geté no poeveáv, pepa-te tøtøndo-peawam. Zapa ndøgo, no tototaná ndøgo: No notøndónáv, zo namba manqat vizí-einim. Yaq niqa khanakhanakh, tabinimbi-tøvá.

¹³ Qogu ana*, Mbumbukiam guveatav, tugi nakheis, khaiya mboma manqat ndøkhofotaváv, qo-te.

3 Zion

Zion-qa pepa qambo-misika

Megeat Manqat-qase

Nqanek pepa, gè-misiká, Zion gepeawam. Gaius-té genø-peawám. Ngenek Gaius, Klisten megeat ezoqám. Teqa Klisten keoge matev, qanimáv. Yaq Zion khanakhanákh, taqa yaq-te. Geté ta Klisten bawan ezoqam mokho-te, megeat ezoqam nøme, møndu:goám. Teqa matev soqaín. Iz nqambógo: Diotlefés.

Gigiap kandambaqape, nqanek pepa mokho-te, nqáne: Klisten megetapak tizi-vevesam, ndigu manqa-zapa-te ndiyage, yaq até Klisten bawán-a, vømósoqā. Yaq nakémbá, ni Klisten megetapak tabizi-vevesám ndigu, tiqa poev kandambaqape, Mbumbukiam-te mba ndøgo neka matev egeieqei-te ndiyage. Yaq kopømbaqapé, tizizø-pæv.

¹ No megeat ezoqám, nqanek pepa nqæpeaomit. No nqanek pepa, noge nøfu Gaius-té qatø-peaomit. No kuku kandambá, qo-te.

² Nøfu mbomambaqape! Noqa poev nqáne: Qo kopømba ndøyagé, enqoni mbain, ate av-té, qoqa unimanqatin matev egeieqei ndægo.

³ No khanakhanakh kandambá qændap, Klisten nøfuap gifakhaz, ndigu qoqa unimanqatin-qa yaq-te ginø-einim, av qo unimanqatin-te ndoqote-yage.

⁴ No nqæyoge, av nqægo, nogi nakheis unimanqatin-te ndiyage, no khanakhanakh kandambá qændapin. Khanakhanakh av nqægo, møndø-løvuám, khanakhanakh nøme ate ndægo, no qændapin.

Gaius-qa tøke matev, Klisten ezoqam-te

⁵ Nøfu mbomambaqape! Qo Mbumbukiam-qa sasae qanimáv nandoqogot, Klisten ezoqa ndoqozø-tøkee. Qo até ndigú-a, qateqateav ndigu, sòqozø-tøkeátin.

⁶ Nginik ezoqam, niqa Klisten møvøna-te, qoqa kuku matev-qa yaq-te, emanqat ndøvototém. Ndigu zo-te tivesez, yaq taqa zita-te nakhoa até gègeveét, qo nqawa vøzøtøké, ate av-té, Mbumbukiam-qa bøi-te, egeieqei ndægo.

⁷ Nginik ezoqam, ekeza manqei, Keliso-qá iz panqavøem nonqo ndø-ivøvé, neka ndigu poeveáv, tiqa yage nonqo, Klisten-av ezoqam-te tiotabat.

⁸ Yaq nakémbá, ni ezoqam av nginik ngi:gu, yà bizizø-tøkeé. Yaq ndøgo, ni unimanqatin manqat panqavøem sasae sizimúgút, nginik ezoqam namba.

Diotlefes neka Demitlius-qa yaq-te

⁹ No nandav Klisten bawan ezoqam-te, pepa notøndo-khofotáv. Geté Diotlefes, ndego tigi megeat ezoqam gone-qa ndego, ndego niqa manqat ndapeáv.

¹⁰ Yaq nakémbá, tøtøndonav, no ezoqa teqa matev nøtézømás, av ge:goatun ndægo. Ndego ni manqat soqøsoqa nigeve:matún. Geté ta-mbá mbá. Klisten zifuap, ginduzavin, ndego khatobumáv. Neka ezoqa nøme, ndigu khatobam-qa ndigu, ndego gèzømbe-khafenín, neka Klisten bawan-te vøndø-natazin.

¹¹ Nøfu mbomambaqape! Qo matev soqaqape mbøpæv. Geté matev egeieqei mbøpæv. Ezoqam ndego, matev egeieqei ndego, ndego Mbumbukiam-gé. Geté ezoqam ndego, matev soqøsoqa ndego, ndego Mbumbukiam otevatéáv.

¹² Geté Demitlius, ndego ezoqa ewaqape, egeieqei me:vewé. Até teqa matév-a, ndego ezoqa egeieqei me:vewé. Neka ndøgo unimanqatin. Até ní-a, ni ndego ezoqa egeieqei nitivewé. Neka qo mðqote-qatéq, niqa manqat unimanqatin.

Zion-qa vaev manqat

¹³ No manqat nøme kandambá, qo-te manqa manqate-qa nqægo. Geté no poeveáv, pepa-te tøtøndo-peawam.

¹⁴ Zapa ndøgo, no tototaná ndøgo: No nakhamas-té qatøndónáv, qo namba manqat vizí-einim.

¹⁵ Sambi ndøgoát, qo-te. Qogi qafuap, khaiya mboma manqat ndøkhofotaváv, qo-te.

Neka noqa khaiya mboma manqat, nogi nøfuap kopokopo ate nandi:gu, qozø-etoám.

Zud Zud-qa pepa

Megeat Manqat-qase

Nqaneq pepa, Zud ndøpeawám. Ngenek Yesu-gé eveqasé, Zems namba. Zud nqaneq pepa, ta zapaya nqáneq gene-peawám: Klisten ezoqam føgøføgakh bewaniáp, neka khavozam nømendim ezoqam-qa manqat, yá besanqawé, ndigu ezoqa ndi:zømesim av nqægo, ni kopømbaqapê, manqa-zapazapa viniviniimba sa tizigoat, zapa ndøgo, Mbumbukiam niqa manqa-zapazapa, segembøē-navøēm. Geté manqat av nqægo, khavozam manqát neka mokho mbaín.

¹ No Zúd, nqaneq pepa nqæpeaomit. No Yesu Keliso-gé sasae ezoqám neka Zems-gé eveqasé. No ti-te ndígu tøtø-peaomit, ndigu Mbumbukiam gezøndo-akha, tegi ezoqam tigoat, neka ti-te, ndego nigí Tat, kuku ndømbogo, neka ndigu Yesu Keliso ndekhatiza.

² No áv qate-guligulím nqægo: Mbumbukiam-qa tanakh matev neka kuku matev neka sambí matev, zo nøme mba zømbø-khouwév.

Khokho nømendim ezoqam-qa yaq-te

³ Nøfuap! No zo niqa khandi:nat-qa yaq-te, peawam-qa nøzøgoám, Mbumbukiam ni ate nqazi-gu gini-etoam. No poev kandambá qanøgoam, zo amba av tæzømbe-peawamin. Geté no ndakin pepa vini banø-peawám. Zoqá zita tøpøzu nonqó. No nqazø-pouwe: Zoqa unimanqatin matev, gèkhakhatám, ndøgo Mbumbukiam ni ekeza ezoqam, ate nonqo ginimbi-etoam.

⁴ Zapa ndøgo, zo mokho-te nandav, ezoqa nøme mändø-öz. Khonoam-té. Nginik ezoqam, Mbumbukiam gésanqawé. Teqa Manqat, kuku matev-qa yaq-te, ndigu gèqambuatét. Ndigu ezoqa áv gini-zømesimatún nqægo: Qo kopømbaqapé, mambe matev-te soqó-okhoát. Ndigu nigí khandi miavmiav Evezøza neka Kawa kopo, Yesu Keliso, teqa yaq-te gø-nawám. Tiqa yaq-te, Mbumbukiam-qa Manqat, nupøkhán mbá, é-møndæ-eín, ndigu yaq-fia nqosøgeap ndømmø-qeivím.

⁵ Zo mðzøte-zøté. Geté no zo manqa matev eim-qa nøzøgø. Izlael ezoqam, Izip manqei-te giyagam, Evezøza mðndø-khandi:z. Geté vaev-te, ndego ndigu ezoqam, unimanqatinteav qagoam, gèngiæzó.

⁶ Neka gèmbø-mataváp. Enzol ezoqam ndigu, poeveav qagoam, ta bazaføgakh-te mba tiyagat, av Mbumbukiam gezømbe-etoam, neka ndigu tiqa manqei gi-ivøvem, Mbumbukiam ndigu auli sén gene-løvønøvé. Yaq oskia ndømmøpøšáp. Bøivun-té giyagé, atema Mbumbukiam-qa Khøuwa Kandambaqape-te, manqa ovøyam-te vømówān-a, yaq-fia nqosøgeap vø-upøgim.

⁷ Neka até Sodom neka Gomolá-ya, gèmbø-mataváp. Ta taon menas neka vemíav nøme, avøavun qagoat, ezoqam ndigu mambe okho matev viniviniimba qazøgupam, ndigu ndakin nqosøgeap miavmiav gøinam manqei-té gigú. Ndøgo niqá nømendim nonqó.

⁸ Até nandiv khokho nømendim ezoqám-a, ndigu ezoqa venanqei-tam-te gi:manqatatur, ndigu tiqa manqa-zapa matanam-te, ekeza kha ndøngi:wát, Evezøza-qa megeat matev-qa yaq-te vø-naumatun-a, tegi nzol ezoqam-qa yaq-te, ngenøgim manqat vømanqatatur.

⁹ Geté até Maekól-a, ndego enzol ezoqam kandambaqape, ndego nqova soqaqape namba Mozes-qa kha-qa yaq-te manqat ge-itumbam, ndego manqat qaqa-us einiáv, te-te. Ndego sa nqáneq gembo-eín, "Evezøza, yaq-fia ndæqamákh."

¹⁰ Nandiv ezoqam, ngenøgim manqat, sège-manqaté. Geté taqa yaq-te ndøgo, ngenøgim manqat ndi:manqate, ndigu mokho ndapeáv. Ndigu ekeza kha-qá poev matev paev mba me:zøtézá. Ndigu andé søvakhá gigiap matavap mbain me me:gó. Yaq tiqa matev gèngiæzó.

¹¹ Nginik mðndø-soqóéz. Ndigu Kein-qá matev ndøndapém, ndego ekeza eveqase pakha-pakha gembokhana. Neka ndigul Balam-qá matev mbopáv, ndego moni ndøpazat zapaya, manqa-zapa gego. Mbumbukiam-qa manqat, ndigu gésanqawé, ate av-té, Kola ndego, Mbumbukiam-qa manqat gesanqao. Geté Mbumbukiam, áv gené-ngiæzó, av Kola ge:ngiu.

¹² Nandiv ezoqam, mivi mbaín. Zo kuku lou loge matev-te qazo-pindamin, ndigu ekeza kha mba mbomatavupatún, lou loge si vøzø-wagatur. Nginik zo mokho-te, andé khavim-us ezoqám. Ndigu andé ibøkha-yav ozoz me me:gó, khamøe qakaweamin. Neka ndigu andé

tae nanga-yav tae me me:gó. Tae nanga viav qafakhanin, ndigu nanga vi:māv. Lu mōndozø-khofovøém. Gèpakhaéz.

¹³ Neka ndigu andé ndaola khamøe kandakanda me me:gó. Tiqa manqa-zapazapa mivi-us, andé faf me me:vuaté. Neka ndigu andé nduku nøme me me:gó, yan-te khokho ndi-okho, sa gimø-nasinimin. Ezoqam av ngi:gu, Mbumbukiam tiqa manqei, mōndozø-nøzá. Bøivun-qape-té qagó. Yaq miavmiav ndøgo tiyagát.

¹⁴ Inok, ndego Adam gendo-manazam, ge-ezoqam-seven-ev, ndego ezoqa av ngi:gu, tiqa yaq-te, Mbumbukiam-qa manqat, āv gene-vevezām nqægo, “Nqá! Evezøza mōndogēavún. Tegi enzol ezoqam kopoav gevebumav-qape namba me:geavún.

¹⁵ Ndego ezoqa ewaqape manqa ovøyam-té genø-áb. Yaq gekha ezoqām ndigu, Mbumbukiam ndisanqawe, ndego yaq-fia zótá, tiqa manqa-zapazapa zapaya neka tiqa manqat soqøsoqa ate ndægo zapaya, teqa yaq-te gi:manqatam.”

¹⁶ Nginik ezoqam, gekha matēv ndøgo, ndøzø-fakhate, ndigu khanakhanakh mbain. Neka ndigu zenda, ezoqa nøme-té ginø-qantumátún. Ndigu ekeza poev matev soqaqape mba mbopáev, neka ekeza kha mba mo:eqawát. Ndigu ezoqa enaq manqat zøge:matún neka vøzømbē-khavoзуматun. Yaq ndigu tiabezømbe-tøkéé, av ndigu ndøzømbe-poev.

Ni unimanqatin-te, bazaføgakh-us bizi-waniáp

¹⁷ Geté zo, nøfuap mbomømboma, manqat zombó-matavupát, nigí Evezøza Yesu Keliso-gi u-anim gizø-manqatam.

¹⁸ Ndigu āv gini-manqatám nqægo, “Vaev khøuwa-te, ezoqa ndøndozáv. Ndigu Mbumbukiam neka Klisten ezoqam otøotam mé:zæbát, neka ekeza poev matev soqøsoqa mba vømbópavát.”

¹⁹ Nginik ezoqam, zo gèqaqabatún. Ndigu manqei-qape ezoqam-qá matavap mba mbopáev. Neka ndigu Nqova Mbomambaqape mbain.

²⁰ Geté zo, nøfuap mbomømboma! Zo unimanqatin matev mbomambaqape zondapém. Ndøgo zoqá zapá. Yaq ta zapa-te ndøgo, zotófisám. Nqova Mbomambaqape mokho-té qanø-guligulím.

²¹ Zo Mbumbukiam-qa kuku mokho-te, até vøugú, zo nigí Evezøza Yesu Keliso ndøzømbøe-keoge. Ndego ekeza tanakh matev-te, yage miavmiav zø-etoám.

²² Ezoqa nøme ndigu, tiqa unimanqatin bazaføgakh mbain ndigu, gèzøtøkéé.

²³ Neka ezoqa nøme, zo andé gøinam-me-té qanø-khandi:z. Neka ezoqa nøme-te, tanakh bezøgó. Geté go:feazoát. Soqain ndøgo, zo tiqa manqa-zapazapa-te, sa tozotu-oz.

Ike manqat Mbumbukiam-te

²⁴ Mbumbukiam, ndego kopømbaqape ndego, zo tezø-geatat, yaq zo o:zaneav vøgoát, neka ndego kopømbaqape ndego, zo ekeza waev mbomambaqape-te te-itub, yaq zo teqa megemege-te khanakhanakh-us manqa-zapa-yav vozomøwān,

²⁵ ndego Mbumbukiam kopo, ndego ni Yesu Keliso mokho-te, nigí Evezøza, gekhandi:n, waev neka bazaføgakh neka kawa matev, teqa ndégo, ibugukhokhof, khøuwa ate ndi:gu ngazeav qagoam, neka ndakin, neka megemege-te ndo:go, miavmiav.

Amén. Nqanek manqat unimanqatin.

Manqat Qandoveveam

Megeat Manqat-qase

Nqanek manqat, Zion ndøpeawám, ndego Yesu-gi paev ezoga tuelv nøme gegoam. Ta khøuwa-te ndøgo, ndego nqanek manqat gepeawam, ndego Patmos manqei bawa-té geyagám. Gaman ezoqam, tímø-vutuním ndøgo. Yaq ndego ta manqei bawa-te ndøgo, ande ndimbula ezoqam me me:goám.

Khøuwa nøme, ta manqei bawa-te ndøgo, ndego umingiap ndøqeivát. Yesu matev kopoáv gembo-vevezam, megemege-te ndo:go, tøfakhanam. Zion nqanek manqat, tene-peawám ndøgo: Klisten ezoqam ndigu, qaqa ezoqam neka ngenøgim matev mokho-te ndiyage, føgøføgakh bewaniáp neka Evezøza-qa manqat bazaføgakh-us bembø-geawat. Zapa ndøgo, vaev-te, Mbumbukiam teqa bazaføgakh kandambaqape ndøveáz, neka Saitan, Mbumbukiam-gi qaqa ezoqam ate ti:goat namba, vøngiæzø. Ezoqa ewaqape, Mbumbukiam-qá manqa ovøyam-té giwaniapát. Yaq ezoqam ndigu, Yesu ndimbopaev, neka ivøveav ndigu, yage eqeieqei ndøndapém.

Nqanek emanqat mokho-te, manqat kopoáv, yaya etæ manqát.

Nqanek manqat av khandē-veveam

¹ Nqanek manqat, Yesu Keliso ndøvevezám. Mbumbukiam tene-omat ndøgo: Ndego tegi sasae ezoqam mé:zømás, ande gekha matev me mé:fakhanám. Ndøgo sá befakhanám. Nakhamas-té. Yesu tege enzol ezoqam, Zion-té gendo-khofotáv, ndego tege sasae ezoqam, taqa yaq-te vømbøe-ovøyam.

² Nqanek emanqat, Zion me:vototét, matev ate ndægo, geqeivat, neka manqat ndøgo, Yesu Keliso ge-omat, ndøgo Mbumbukiam-te qandowav.

³ Gekha ezoqám ndego, nqanek manqat tegeve:mat, Mbumbukiam gevevezam, neka gekha ezoqám ndigu, nqanek manqat ti-ewagat, neka vømbøpavát, av nqæpeawap, ndigu khanakhanakh mbá giabitiqú. Zapa ndøgo, khøuwa ndøgo, nqanek matev tøfakhanam, avønín.

Khaiya mboma manqat, Klisten bawabawan seven-te

⁴ No Ziön. No nqanek pepa, zo Klisten bawabawan seven-té qatø-peomit, zo Esia plovins-te ndozo-yageap.

Kuku neka sambi ndøgoát, zo namba, te-te ndego ndøndo-okho, ndego ngego neka ndego gegoam neka ndego ngegeav, neka ndøgo nqova seven-te ndøndo-okho, ndigu teqa kawa ezoqam-qa qonam nonqo megemege-te ndo:go,

⁵ neka ndøgo Yesu Keliso-te ndøndo-okho, ndego unimanqatin manqat mba ndemanqate. Bugukhokhof ezoqam ngéneq, løvøte-te gendosuzam. Kawakawa-za ate ndi:gu, manqei-qape-te ngigu, ndego tigi kawá.

Ndego, ni-te kuku ndømbogo neka teqa kouk mokho-te, ni manqa-zapa-te gendo-nqovotan,

⁶ neka ni teqa megeat matev mokho-te, kawa iz gini-etoam, neka Mbumbukiam-gi iziz ezoqam vø-amb, ni tege Eve-qa sasae tizimbo-goat, iz kandambaqape neka bazaføgakh matev, teqa ndégo. Miavmiáv. Amén. Nqanek manqat unimanqatín.

⁷ Nqá! Ndego khaiya ozoz mokho-té genøgeáv. Ezoqa ewaqape sugumú-ometét. Ate ndigú-a, gikeqatøvem, vø-ometám. Yaq ezoqa bawabawan ate ndigu, manqei-qape-te ngiyage, ndigu mbøni zóvá neka vø-eivám, te zapaya. Amén. Matev av tønéfakhán.

⁸ Evezøza Mbumbukiam, ndego bazaføgakh ate ndægo ndømbogo, ndego ngego neka ndego gegoam neka ndego ngegeav, ndego av gene-manqaté nqægo, “No zapá neka no váev.”

Keliso Zion-te gefakhan, Klisten bawabawan seven-te pepa peawam manqat gembo-ein

⁹ No Ziön. No zogé Klisten zøfú. Yesu mokho-te, ni kopó. Te mokho-te, no zo namba, viniv kopó sizimu-eqawát neka Mbumbukiam-qa Megeat Matev mokho-te sa nqázimū-yāgē, neka bazaføgakh-us sa nqázimū-wānlāp.

No Mbumbukiam-qa manqat qate-manqatam neka ezoqa Yesu-qa yaq-te vøtē-zømesimam, ta zapaya ndøgo, no Patmos manqei bawa-té gimø-ogenonám.

¹⁰ Yaq Sande khōuwa nōme qandopave, Evezōza-qa khōuwa, no Mbumbukiam-ge Nqova tēne-khatōmb. Yaq noqa zita-te, no manqa wag kandambaqape nō-ewág. Andé kipi me me:khambá.

¹¹ Ta wag ndōgo, āv qande-eín nqáego, “Matev nqanek nqoqo-qeivit, pepa-té qonó-peawám. Yaq Klisten bawan seven-té qonó-khofotám, ndigu Efesus neka Simina neka Pegamum neka Tiatila neka Sadis neka Filadelfia neka Laodisia taon-te ndiyageap.”

¹² Yaq no nōqambún. Ambá no-ometín, gekha ezoqám ngenek, manqat ngenō-manqate. Qæqambun, yaq no lampa asōzam nonqo nōqeív. Sevén ate qægoam. Lampa asōzam nonqo neka lampa ndōgo, gol khakheitáp.

¹³ Yaq ta lampa asōzam nonqo mokho-te ndōugu, ezoqam mōndōyám. Ndego andé Ezoqam-ge Yo-qá bugug me me:kewagám. Ndego ndabua sekeqape ndō-uzám, até bov vōmōmbō-gutav, neka savim-te lōvōnam nonqo gol-us vōmbōe-lōvōtam.

¹⁴ Teqa kawa neka tegi izum, papaqá. Khagi, andé sip su papaqá neka andé sik. Neka teqa bōi, andé gōina wageap me me:wageapám.

¹⁵ Neka teqa zenda tokhotapak, andé auli gigiap me me:goám, gōinam-te toqota. Bōi sanqatōve-ús. Neka teqa manqa wag, andé ibōkha sololo kandambaqape me me:wagám.

¹⁶ Teqa nakeamo zenda-te, nduku ndō-upōzotám. Sevén, ate gi:goam. Neka teqa manqanqa-te, nakhag kaiya geōvap yaqyaq-us khobos-qapi ndofakhatám. Neka teqa bugug, andé khōuwa tatas-qape-qá waev me me:sanqatavám.

¹⁷ Qæ-omet, no teqa zenda tokhotapak-qa megemege-te ndo:go, sæbōián. Andé lōvōte ezoqam me nōteveám. Geté ndego teqa nakeamo zenda nōmbové, vōnō-ein, “Qo mōe ndōgō! No ndégo, bugukhokhof vōegoam-a, vaev-te vōegoát.

¹⁸ No khandi ezoqám. No mōenaním. Geté nqáe! No nango mōekhandi:n. Neka no miavmiav nōyagát. Neka no lōvōte neka lōvōte ezoqam-qa manqei, tigi mboqog mboqogim nonqo nogezaoát.

¹⁹ Matev ndōgo, nqoqo-qeivit, qópeawám, matev ndōgo, ndakin tōfakhanam, neka matev nōme, vaev-te vōfakhanām.

²⁰ Nduku seven ndigu, noqa nakeamo zenda-te qoqozōmet, neka lampa asōzam nonqo gol-us qoqoqeiv, taqa mokho ndōgo, qakhonawam, nqáne: Lampa asōzam nonqo gol-us seven, ndōgo Klisten bawan sevén. Neka nduku seven, ndigu Klisten bawan seven-gi enzol ezoqám.”*

2

Evezōza-qa manqat, Klisten bawan ezoqam-te, ndigu Efesus taon-te giyagam

¹ Yaq Evezōza, āv genōmbe-eín nqáego, “Klisten bawan ezoqam, ndigu Efesus taon-te ndiyage, tigi enzol ezoqám, pepa āv qoqombōé-peawám nqáego:

Nqanek manqat ndégo temanqát, ndego nakeamo zenda-te, nduku seven nde-upōzot, neka ndego lampa asōzam nonqo gol-us seven mokho-te ndu-okho. Ndego āv gene-manqaté nqáego:

² No zoqa matev mōtenōtén, av ndōzōte-matanam neka sasae fōgakh ndozo-geawat neka bazafōgakh-us ndozowani. Neka no mōtenōtén, zo manqa-zapa-us ezoqam sa takeapáv, zoqa mokho-te tu:goat. Neka zo ndigu mōzo-gevezotám, ndigu ekeza kha Keliso-gi u-aním ndi:vewe. Geté ndigu Keliso-gi u-aním mbá. Yaq zo mōzoqás, av nqáego, ndigu khavozam ezoqám.

³ Matev fōgōfōgakh qazō-fakhanumam, no zapaya, zo bazafōgakh-us zowaniapám. Neka zo ivōveáv.

⁴ Geté zoqa matev nōme-qa yaq-te, no khanakhanakh mbain. Ta matev nqáne: Zo kuku matev no-te, av bugukhokhof qazōmbe-goam, mōzo-ivōvém.

⁵ Gēmbō-mataváp: Zo bugukhokhof kuku kandambá qazōgoam. Geté ta matev-te ndōgo, zo mōzotōndo-bōiáz. Qámbá. Vōndo-qambúz. Yaq matev āv tōnegó, av bugukhokhof qazōtegoam. Mbain tōgoat, yaq no ndōtōndonáv, zoqa lampa asōzam nonqo vōtévibām, ma ndæwuōe.

⁶ Geté matev nōme ndōgo, ndozo-matanam, eqeieqeí. Zo Nikolas-gi paev ezoqam-qa matev, zōsanqawé. Até nō-a, no tiqa matev, nōsanqawé.

⁷ Gekha ezoqám ndego, gea ndōmbogo, ndego yá beyogé, av Mbumbukiam-ge Nqova, Klisten bawan vinivinimba-te nde:manqate.

1:13 1:13 Dan 7:13; 10:5 **1:14 1:14** Ezek 43:2; Dan 7:9; 10:6; Veve 2:18; 19:12 **1:16 1:16** Iblu 4:12; Veve 2:12; 19:15

1:17 1:17-18 Isa 44:6; 48:12; Veve 2:8; 22:13 * **1:20 1:20** Zōtezat ezoqa nōme, āv gini-mataváp nqáego: Nqanek manqat, Klisten bawan-gi enzol ezoqam seven ndæmanqate, ndōgo Klisten bawan-gi megetapak o u-aním me:manqaté. Até sapta 2 neka 3 mokho-té-a. **2:1 2:1** Veve 1:16 **2:2 2:2 1** Zion 4:1 **2:5 2:5** Veve 3:3 **2:7 2:7** Gen 2:9; Veve 22:2, 19

Ezoqam ndego, manqa-zapa tetømbua, no tae nanga nombó-etoám, vóløg, ta tae-te ndøgo, ezoqa khandi ndøzø-etoam, Mbumbukiam-qa Paladais manqei-te ndøya.”

Evezøza-qa Manqat, Klisten bawan ezoqam-te, ndigu Simina taon-te giyagam

⁸ Yaq Evezøza manqat nøme genø-ein, “Klisten bawan ezoqam, ndigu Simina taon-te ndiyage, tigi enzol ezoqam, pepa āv qoqombøé-peawám nqægo:

Nqanek manqat ndégo temanqaté, ndego bugukhokhof vøgoam-a, vaev-te vøgoat, ndego genanim neka nango vøkhandi.v. Ndego āv gene-manqaté nqægo:

⁹ No zoqa potonam matev, møtenøtén. Neka no møtenøtén, zo gigiap-av ezoqám. Geté unimanqatín, nqova-te, zo gigiap kopoáv ndøzøgo. Neka no tiqa manqat møtenøtén, ndigu zo ndingenøzoat. Nginik ekeza kha, Zu ezoqam me:vewé. Geté ndigu Mbumbukiam-gí ezoqám mbá. Ndigu Saitan-gí bawan ezoqám.

¹⁰ Matev ndøgo, zo avønin tozo-potonømem, møe mbogøném. Nqáe! Nqova soqaqap, zo ezoqa nøme ndimbula-té genø-nqeisám, zo vøekhamás. Yaq zo khøuwa ten, zóptonumát. Geté zoqa unimanqatin matev-te, bazaføgakh-us ndøwaniáp, até ndøgø-a, zo løvøte etoam-qa tizøgoat. Yaq no zo yaq-fia khandi miavmivav nøzø-etoám.

¹¹ Gekha ezoqám ndego, gea ndømbogo, ndego yá beyogé, av Mbumbukiam-ge Nqova, Klisten bawan viniviniimba-te nde:manqate.

Ezoqam ndego, manqa-zapa tetømbua, ndego løvøte nøme, ndøgo tø-menas, kopømba mbain, tøngiu.”

Evezøza-qa Manqat, Klisten bawan ezoqam-te, ndigu Pegamum taon-te giyagam

¹² Yaq Evezøza manqat nøme genø-ein, “Klisten bawan ezoqam, ndigu Pegamum taon-te ndiyage, tigi enzol ezoqam, pepa āv qoqombøé-peawám nqægo:

Nqanek manqat ndégo temanqaté, ndego nakhag kaiya geøvap yaqyaq-us khobos-qapi ndimbogo. Ndego āv gene-manqaté nqægo:

¹³ No møtenøtén, ma ndøzøte-yage. Zo ndøgo tozoyagé, ma Saitan teqa kawa ezoqam-qa qonam nonqo ndømbogo. Geté zo unimanqatin matev no-te, bazaføgakh-us zogeawát. Zo naopøteáv, até ta khøuwa-te ndøgø-a, zo mokho-te, ma Saitan ndemia, Antipas gilaem, ndego unimanqatin ezoqam, ndego noqa yaq-te ezoqa ge-zømesimam.

¹⁴ Geté zoqa matev nøme-qa yaq-te, no khanakhanakh mbain. Ta matev nqáne: Zo mokho-te, ezoqa nøme Balam-qá nømendim matev mbopavét, ndego Balak ge-ometim, Izlael ezoqam āv kenétubám. Yaq ngenek, Izlael ezoqam, soqain-te geabenø-itubát. Lou ndøgo, ezoqa batae-te gi-aumam, betèloge-a, mambe betè-okho.

¹⁵ Zo mokho-te nandav, ezoqa nøme, ndigu Nikolas-gi paev ezoqam-qa nømendim matev ndimbopaev, tiqa matev até kopó.

¹⁶ Yaq nakémbá, zo vøndo-qambúz. Mbain tøgoat, no ndøtøndonáv, nakhamas-té, ndigu ezoqa namba nakhag kaiya vøtínøfé, ndigu noqa manqa-nqa-te ngindu-fakhate.

¹⁷ Gekha ezoqám ndego, gea ndømbogo, ndego yá beyogé, av Mbumbukiam-ge Nqova, Klisten bawan viniviniimba-te nde:manqate.

Ezoqam ndego, manqa-zapa tetømbua, no mana nombó-etoám, ta lou ndøgo, ndakin ndøkhonøwe. Neka no ndego nandi papaqa nombó-etoám. Iz ndakinak mo-peawé. Ezoqa nøme ta iz ndøgo, gé:zøtezák. Sate ndegó tené-otév, nandi tendapaz.”

Evezøza-qa Manqat, Klisten bawan ezoqam-te, ndigu Tiatila taon-te giyagam

¹⁸ Yaq Evezøza manqat nøme genø-ein, “Klisten bawan ezoqam, ndigu Tiatila taon-te ndiyage, tigi enzol ezoqam, pepa āv qoqombøé-peawám nqægo:

Nqanek manqat, Mbumbukiam-gé Yo ndømanqaté. Teqa bøi andé gøina wageap me me:wageáp. Neka teqa zenda tokhotapak, andé auli gigiap bøi sanqatøve-us me me:gó. Ndego āv gene-manqaté nqægo:

¹⁹ No zoqa matev møtenøtén, av ndøzøte-matanam, neka zoqa kuku matev neka unimanqatin matev neka zoqa tøke matev ezoqa nøme-te neka zo bazaføgakh-us ndozowaniap. Neka no møtenøtén, matev ndøgo, zo ndakin ndozo-matønumit, møndømløvuám, av bugukhokhof qazøtegoam.

²⁰ Geté zoqa matev nøme-qa yaq-te, no khanakhanakh mbain. Ta matev nqáne: Zo ndugu sævam, Zezebel, ndugu ekeza kha Mbumbukiam-gu manqa vevezam ezoqam nduivewe, sòzombo-takét. Tuqa nømendim matev mokho-te, ndugu nogi sasae ezoqam, gètubumít. Ndigu mambe betè-okho-a, lou ndøgo, ezoqa batae-te gi-aumam, bølge.

²¹ No bugukhokhof, khøuwa iz møembo-etoám, tundui-qambun. Geté ndugu poeveáv, mambe matev tu-ivav.

22 Nqáe! No enqoni nombó-etoám. Venanqei nonqo-té gúsombimát. Até ndigú-a, tu namba mambe gi-goam. Yaq ndigu nqosøgeap kandambaqape ndóndapém, ndigu tiqa manqa-zapa-te qambuzaneav tigoat, tu namba gi-goam.

23 Unimanqatín. No até ndigú-a, ndigu ande av tugi nakheis ndi-gu, tuqa matev ndimbopaev, pakhapakha nözókhaná. Yaq Klisten bawabawan ate ndi-gu, tinízkóté ndógo: No ezoqam-qa matavap neka poev mótenótén. Yaq no zo ezoqa kopokopo-te, ate ndözöte-go, yaq-fia áv tótégót, av zo matev ndözöte-matanam.

24 Geté zo ezoqa nøme, Tiatila taon-te ndozoyage, zo tuqa nømendim manqat ndapeáv, ndógo ezoqa nøme, Saitan-qa mokho manqat ndimbo-akhayam. Yaq no zo viniv nøme nözó-etoamák. Geté no sa nqáneq qazó-eín:

25 Zoqa unimanqatin matev nandözögo, føgøføgakh até vøgeawát, atema no banøgeav.

26 Ezoqam ndego, manqa-zapa tetømbua, neka noqa poev tembopavat, atema vaev-te, no ndego kawa iz nombó-etoám.

27 Yaq ndego bawabawan gezømbó-kawaevtát. Bazaføgakh-ús. Teqa khamokh, auli khamokh ndógoát. Yaq ndego bawabawan andé ganda pot me mé:møkuimát, ndigu teqa manqat sa tinqagimat.

28 Kawa iz tæmbo-etoam, até kopó, av no Tat genømbe-etoam. Neka no teqa føi khamokh, pave ndukuam nombó-etoám.

29 Gekha ezoqám ndego, gea ndømbogo, ndego yá beyogé, av Mbumbukiam-ge Nqova, Klisten bawan vinivinimba-te nde:manqate.”

3

Evezøza-qa Manqat, Klisten bawan ezoqam-te, ndigu Sadis taon-te giyagam

1 Yaq Evezøza manqat nøme genø-ein, “Klisten bawan ezoqam, ndigu Sadis taon-te ndiyage, tigi enzol ezoqam, pepa áv qoqombøé-peawám nqægo:

Nqáneq manqat ndégo temanqaté, ndego Mbumbukiam-ge Nqova seven neka nduku seven ndimbogo. Ndego áv gene-manqaté nqægo:

No zoqa matev mótenótén, av zo ndözöte-matanam. Ezoqa áv gini-manqaté nqægo: Zo ndozoyagé. Geté zo mðzo-pakhaéz.

2 E-mozosúz. Zoqa unimanqatin matev-qase, zua ndözögo, é-bezømbo-føgøføgakhám. Soqáin ndógo, ate nonqo sa tømøzø-navøem. Zapa ndógo, no áv qateqeví nqægo: Matev ndógo, zo ndozo-matanam, noge Mbumbukiam-qa bøi-te, ndaføyamba-qapé mbá.

3 Gèmbø-mataváp, av Mbumbukiam-qa Manqat gi:zømesimam, manqat ndógo, zo qazoyogem. Gèmbø-paevén, neka vøndo-qambúz. Zo tiaweav tigoat, yaq no andé aqonam ezoqam me nøtégeáv. Neka zo zótéztøtezák, gekha khøuwa-tè, no tøtøndonav.

4 Geté ezoqa kopokopo, zo Sadis Klisten bawan mokho-te, ndigu tiqa ndabua-te, khavim mbaín. Yaq ndigu no namba nití-okhoát, ndabua papaqa-papaqa vø-uzupát. Matev av nqægo eqeíqeí. Zapa ndógo, ndigu manqa-zapazapa mbaín.

5 Ezoqam ndego, manqa-zapa tetømbua, ndego ndabua papaqa, áv tené-uzupát. Neka no teqa iz, khandi mbuk-te ndøpeawap, nombó-evzøzamák. Yaq no teqa yaq-te, noge Tat-qa bugug-te neka tegi enzol ezoqam-qa bugug-te, áv qaté-unimanqatin nqægo: Ndego nogé ezoqám.

6 Gekha ezoqám ndego, gea ndømbogo, ndego yá beyogé, av Mbumbukiam-ge Nqova, Klisten bawan vinivinimba-te nde:manqate.”

Evezøza-qa Manqat, Klisten bawan ezoqam-te, ndigu Filadelfia taon-te giyagam

7 Yaq Evezøza manqat nøme genø-ein, “Klisten bawan ezoqam, ndigu Filadelfia taon-te ndiyage, tigi enzol ezoqam, pepa áv qoqombøé-peawám nqægo:

Nqáneq manqat ndégo temanqaté, ndego ezoqa ndaføyamba-qape neka unimanqatin-qape, ndego Deivid-gi mboqog mboqogim nonqo ndegeazøat. Gekha mboqøg ndigu, temboqozo, ezoqa kopømba mbaín, nqawa tetokaz. Neka gekha mboqøg ndigu, tetokaz, ezoqa kopømba mbaín, nqawa temboqozo. Ndego áv gene-manqaté nqægo:

8 No zoqa matev mótenótén, av ndözöte-matanam. No mótenótén, zo bazaføgakh khapémbá. Geté zo noqa nømendim manqat, mðzombo-pavám neka noqa yaq-te naopøteáv. Yaq nqáe! No zo mboqog, mðezø-mboqozó. Yaq ezoqa kopømba mbaín, nqawa tetokaz.

9 Nqáe! Ezoqa ndigu, Saitan-gi bawan ezoqam ndigu, gete ndi:khavozam neka ekeza kha Zu ezoqam ndi:vewe, no ndigu ezoqam, zo-té qatøndó-khofotáz, ekeza kha, zoqa zenda

tokhotapak-qa megemege-te, manqei betēlaem. Yaq ndigu ndōmatōvemēm, av nqægo, no kukú zo-te.

¹⁰ Zo noqa manqat mōzombo-pavám, av qazōmbe-ein nqægo, bazafōgakh-us tozo-waniapat. Yaq nqanek viniv-qape manqei-qape-te tōfakhan, ndōgo manqei-qape ezoqam ate ndi:gu tækhamasimat, no zo ndækhandi:z.

¹¹ No avōnín notōndónáv. Até vōgeawát ndōgo, ndōzōgo. Soqáin ndōgo, ezoqa zoqa yaq-fia, ndōgo Mbumbukiam zo etoam-qa ndezōgo, te:vibam.

¹² Ezoqam ndego, manqa-zapa tetōmbua, no ndego noge Mbumbukiam-qa khoev-te, nandi uk nówuáo. Ndego ma gé-ivavák. Ezoqa kopōmba mbaín tendaf, ma nde:wuowe. Yaq no te-te, noge Mbumbukiam-qa iz, notó-peawám, neka noge Mbumbukiam-qa taon-qa iz, vōtō-peawám, ndōgo Zelusalem taon ndakinak, noge Mbumbukiam-te, yan-te tōndovis, neka noqa iz ndakinak vōtō-peawám.

¹³ Gekha ezoqām ndego, gea ndōmbogo, ndego yá beyogé, av Mbumbukiam-ge Nqova, Klisten bawan vinivinimba-te nde:manqate.”

Evezōza-qa Manqat, Klisten bawan ezoqam-te, ndigu Laodisia taon-te giyagam

¹⁴ Yaq Evezōza manqat nōme genō-ein, “Klisten bawan ezoqam, ndigu Laodisia taon-te ndiyage, tigi enzol ezoqam, pepa av qoqombōé-peawám nqægo:

Nqanek manqat, ndégo temanqaté, ndego unimanqatin ezoqam ndego, ndego ‘Amen’ ndimbo-akhayam. Ndego bōi vizu ezoqam egeieqei, neka manqat ate ndægo, ndemanqate, unimanqatín. Ndego gigiap ate nqægo-qá zapá, Mbumbukiam gekhakheinam. Ndego av gene-manqaté nqægo:

¹⁵ No zoqa matev mōtenōtén, av zo ndōzōte-matanam. No mōtenōtén, zoqa Klisten matev-te, zo tatás mbá, neka zo até vatáp mbá. Noqa poev nqánek: Zo uni tatas-in ndōgó, o, zo uni vatap-in vōgo.

¹⁶ Geté zo livin-qasé qazotu-waní. Zo ambá av nqægo, tatas o vatap. Yaq nakémbá, no nóqozáb, zo. Zoqa mokhov, soqáin, no-te.

¹⁷ Zo av qazōte-manqaté nqægo, ‘Ni kopōmbá. Ni andé gigiap kopoav ezoqám. Ni khakhambaenteáv.’ Geté zo viní. Zo khakha-mbá. Zo qámbá, Mbumbukiam-te. Zo andé gigiap-av ezoqám. Neka zo andé bōi kopōitáp neka andé ndabua-yáv. Geté zo zōkezan matavapōteáv.

¹⁸ Yaq nakémbá, noqa guguna manqat zo-te, nqánek: Zo vōndozáv, andé gol me zōtēwíim no-te, gol ndigu gōinam-te uni gi:-bæbæs-ez. Yaq zo uni gigiap-kopoav-ezoqam-in zōgoát. Neka até ndabua papaqa-papaqá-ya, vozówí. Yaq zo nqanek ndabua tozo-uzam, zo mivi sekemba zōgoák, zo ndabua-yav nandozogo. Neka até mulōmula, bōi-te giam nonqo vozówíim. Yaq zo kopōmbaqapé, tozo-kewagat.

¹⁹ Gekha ezoqām ndigu, no kuku nqanōgo ti-te, no nōzō-ponqomatún, neka manqa nqázō-lōvūát. Yaq nakémbá, zo vōqambúz, neka tatas ndōgó, Klisten matev-te.

²⁰ Nqáe! No mboqog tambáv qatoyá neka nqatō-khaneam. Gekha ezoqām ndigu, noqa khaneam tiyogem neka mboqog vōnōmbō-mboqozonām, no ndōtōndo-ón, neka lou namba vōtílog.

²¹ Ezoqam ndego, manqa-zapa tetōmbua, av no qate-tōmbua, no ndego kawa iz nombó-etoám. Yaq ndego no namba kawa ezoqam-qa qonam nonqo-té qeitō-qonavát, ate av-té, no Tat namba, kawa ezoqam-qa qonam nonqo-te nqati-qonōve.

²² Gekha ezoqām ndego, gea ndōmbogo, ndego yá beyogé, av Mbumbukiam-ge Nqova, Klisten bawan vinivinimba-te nde:manqate.”

4

Mbumbukiam yan-te, iz ande av kimbōē-eqawat

¹ Taqa zita-te, no qækewag, nqáe! No yan-te nqo-go, mboqog nōzōmēt. Mboqozoát. Yaq wag ndōgo, no bugukhokhof ande kipi me qate-ewag, no ndakin av qanōmbe-ein nqægo, “Qāndoqavíg, nqanek. Yaq no matev tōtéqamákh ndōgo, taqa zita-te tōfakhanam. Ndōgo bēfakhanám.”

² Yaq Mbumbukiam-ge Nqova, até gendego, no vōndapan. Yaq nqáe! No yan-te ndōgo, kawa ezoqam-qá qonam nonqo nōqéiv, ezoqam vó:qotam.

³ Ndego ezoqam, qonam nonqo-te go:qotam, bugug andé nandi khagi-us momotáp. Nandi nōme-qa iz, zaspá. Ndigu khakhavá. Neka nōme ndigu, kanilién. Ndigu kōkók. Neka

khakhava vǝfaleam. Qonam nonqo ùnime-khawagát. Khakhava ndøgo, taqa khagi andé nandi nǝme-qá khagi, iz emelal nqambogo. Momotap-ús.

⁴ Ta qonam nonqo, qonam nonqo tuenti-foa nǝme, mǝndǝ-khawagát, yaq ta qonam nonqo nǝme-te ndo-go, megetapak tuenti-foa vǝ:qonavam. Ndigu ndabua papaqa-papaqa ndǝ-uzupám neka kawa-te, kawakawa-za-qa gol wawaq vǝ:uzupam.

⁵ Qonam nonqo kopo-te ndøgo, livi qǝuwuøyam, ndand ndovǝimám neka vǝndǝ-mǝkunimam, neka xo vǝndǝwagam. Ta qonam nonqo megemege-te ndo-go, mogenda-pakha ndǝ-asazám. Waev-ús. Sevén ate qǝgoam. Nqanek mogenda-pakha seven, Mbumbukiam-gí Nqova sevén.

⁶ Qonam nonqo kopo-qa megemege-te ndo-go, andé ndaola me me-goám. Taqa ibǝkha andé glás. Unime:-bǝbǝs.

Yaq ta qonam nonqo-qa avǝnin-te ndøgo, khandi gigiap foa vǝ-ogitavam. Nginik khandi gigiap foa, tiqa kha ate qazǝmbe-goam, bǝi-us mbá, megemege-te neká zita-te.

⁷ Khandi gigiap nǝme, teqa bugug andé layón. Neka nǝme ndego, ge-menas-ev, ndego andé kao anganeám. Neka nǝme ndego, ge-misika-ev, teqa bugug, andé ezoqam-qá bugug. Neka nǝme ndego, ge-foa-ev, ndego andé koyám. Gèlǝvuvát.

⁸ Nginik khandi gigiap foa ate gi-goam, taf-ús. Taf siks-síks qazǝgoam. Até taf-té-a, bǝi vǝzǝgoam, mumat-te neká mokho-te. Ndigu pusup mbaín. Pappave neká lovǝlova, ndigu áv gini-manqatatún nqǝgo,

“Ndaføyamba-qapé. Ndaføyamba-qapé.
Evezǝza Mbumbukiam, ndego bazafǝgakh ate ndǝgo ndǝmbogo,
ndego gegoam
neka ndego ngego
neka ndego ngegeav,
Ngenek ndaføyamba-qapé.”

⁹ Nginik khandi gigiap foa, Mbumbukiam gimbo-vizumemin neka iz vǝmbǝ-eqanimin neka ike manqat vǝmbǝ-einimin, ndego qonam nonqo-te ndo-qomat, ndego miavmiav ndeyage,

¹⁰ yaq ndigu megetapak tuenti-foa, teqa megemege-te ndo-go, ndego qonam nonqo-te ndo-qomat, ekeza kha, manqei me:laemín, vǝmbǝ-vizumemin, ndego miavmiav ndeyage. Yaq ndigu tiqa kawa ezoqam-qa wawaq, qonam nonqo-qá megemege-té ginǝ-awamín, manqat vǝ-einimin,

¹¹ “Nígi Evezǝza neka Mbumbukiam!

Qo ezoqa eqeieqei.

Iz eqawat matev neka vizap matev neka bazafǝgakh, qoqa begó.

Zapa ndøgo, gigiap ate ndǝgo, qo qokhakheinám.

Qoqa poev-té qanǝfakhán neka qoqa poev-té qagó.”

5

Pepa lǝvøyat neka Sip Nakhasam

¹ Yaq no tǝqeív ndøgo: Ndego qonam nonqo-te go:qotam, teqa nakeamo zenda-te, pepa lǝvøyat ndǝndapám. Ta pepa lǝvøyat ndøgo, peawap yaqyaq-ús neka ndøgo gètókám. Ndavánd qane-tokeapám. Sevén ate gi-goam. ² Yaq no enzol ezoqam bazafǝgakh-qape no-mét. Kandambaqapé mǝndǝ-akhá. Av gene-akhá nqǝgo, “Gekha ezoqám ndego, ezoqa eqeieqei, nginik ndavand tekoqogim neka pepa lǝvøyat vǝ-mboqoá?”

³ Geté ezoqam mbaín, yan-te nqo-go o manqei-qape-te nqanek o manqei mokho-te nqǝugu, ndego kopǝmba ndøgo, pepa lǝvøyat temboqoa neka manqat vǝqeív, mokho-te ndǝ-peawap.

⁴ Yaq no nǝvín. Eiv baza mǝndǝnǝpós, qǝ-eivat. Zapa ndøgo, ezoqa eqeieqei kopo mbaín, ndego pepa lǝvøyat peawap-us temboqoa, mokho-te ndǝugu vǝe-qeív.

⁵ Geté megetapak ezoqa kopo, áv genǝmbe-eín nqǝgo, “Ndǝ-eív. Nqáe! Ezoqa kopo ndégó. Ezoqa ndégó, ndego Saitan getǝmbuii. Ndego andé Layón. Zuda khagua bawan mokho-té gunu-gú. Deivid-gé zeó. Ndego kopǝmbaqapé, ndavand seven tekoqogim neka pepa lǝvøyat vǝ-mboqoá.

⁶ Yaq livin-mba ndǝugu, ma qonam nonqo qǝgoam, ma qonam nonqo qǝgoam, no Sip Nakhasam no-omét. Khandi gigiap neka megetapak, ùnime:-ogitavát. Sip Nakhasam ndego, lǝvǝwe bugug ndǝkewagam.

Teqa kawa-te, ndego auli seven mbogoám, neka bœi seven vœmbôgoam. Bœi seven ndôgo, Mbumbukiam-gí nqova sevén. Ndigu nqova ndigu, Mbumbukiam manqei-manqei ate nqægo gekhofosam.

⁷Yaq ndego Sip Nakhasam, tenôwáv ndôgo, pepa lœvôyat, teqa nakeamo zenda-te vœndap, ndego kawa ezoqam-qa qonam nonqo-te go:qotam.

⁸Yaq ndego pepa lœvôyat gendap, ndigu khandi gigiap foa neka megetapak tuenti-foa, teqa megemege-te ndo:go, ekeza kha, manqei me:laém. Nginiik ezoqa kopokopo ate gi:goam, ouv qaqaeam nonqo, mœndœzœ-goám, ande gitá, neka gol ndis vœzôgoam. Ta gol ndis-te ndœugu, gigiap sisip mbomœmboma ndœmboqotupát. Khœifa sisip mbomœmboma, qando-fakhatam, ndôgo Mbumbukiam-gí ezoqam-qa guliguli manqát.

⁹Yaq ndigu ouv ndakinak ndœqaqaemám. Sip Nakhasam-té. Ouv áv gimboe-qaqaemám nqægo:

Qo ezoqa egeieqei-qapé.

Qo kopœmbaqapé, nqanek pepa lœvôyat toqondap neka ndavand nditœkebab, voqô-koqogim.

Zapa ndôgo, qo qakeza kha qonqonqotáv, vœlaqabem,

neka qakeza kouk mokho-te, qo

ezoqa bawan vinivinimba

neka manqat vinivinimba

neka manqei vinivinimba

neka ngusu vinivinimba voqôwi,

ndigu Mbumbukiam-gi betego.

¹⁰Qo ndigu kawa iz qozœ-etoám

neka Mbumbukiam-gi iziz ezoqam voqô-abam.

Yaq ndigu nigí Mbumbukiam mbôsasaetát,

neka manqei-qape ezoqam vœzœmbô-kawaeztát.”

¹¹Yaq no enzol ezoqam nœzœmét, neka tiqa manqa wag vœe-ewag. Enzol ezoqam kopoav-qapé. Taosen-taosen ndôgoám. Gevebumav-qapé. Nginiik enzol ezoqam, qonam nonqo neka khandi gigiap foa neka megetapak, ùnime:-khœogavát.

¹²Ndigu ouv ndœqaqaemám. Gœzœmbo-eqavát. Ouv áv gini-qaqaemám nqægo,

“Sip Nakhasam ndego, gilaem,

bazafœgakh neka gigiap ate ndægo neka matavap loloakh neka megeat matev neka vizap matev neka iz eqawat matev neka khanakhanakh manqat, teqa ndégo tabegô.

Matev av nqægo egeieqei.”

¹³Yaq tæ-ewág ndôgo: Gigiap ate ndi:gu, yan-te ngo:go neka manqei-qape-te ngigu neka manqei-qape mokho-te ngu:gu neka ndaola-te ngigu, ouv ndœqaqaemám. Av gini-qaqaemám nqægo,

“Ndego qonam nonqo-te ndo:qomat

neka Sip Nakhasam, khanakhanakh manqat neka vizap matev neka iz eqawat matev neka bazafœgakh tiqá.

Miavmiáv.”

¹⁴Yaq ndigu khandi gigiap foa gindu-qavœinam, “Amén. Nqanek manqat unimanqatín.” Yaq ndigu megetapak, ekeza kha, manqei me:laém, Mbumbukiam, Sip Nakhasam namba, vœzœvizam.

6

Sip Nakhasam, ndavand siks, pepa lœvôyat qœtokam, gekoqogim

¹Yaq no tœqeív ndôgo: Ndego Sip Nakhasam, ndavand seven, ndigu pepa lœvôyat-te gitœkebupam, bugukhokhof kopo ndœkoqozô. Yaq tæ-ewág ndôgo, ndigu khandi gigiap foa, kopo nœme, gœ-akhá. Teqa manqat andé ndand me me:nqœz. Av gene-akhá nqægo, “Vœndoqáv.”

²Yaq no qækewag, nqáe! Hos papaqa ndœyám, ezoqam vœ:qotam. Ngenek ezoqam, fœif mbogoám. Yaq ndego, kawa ezoqam-qa wawaq mbo-etœomém, sasa ndœwav. Nakhag ezoqam nœmé namba mé:nœfé, vœzitág.

³Yaq ndego Sip Nakhasam, ndavand kopo nœme vœkoqozo. Ndakin ndavand gœmbomenas-éz, gekoqogim. Yaq ge:koqozo, no khandi gigiap nœme, ndego ge-menas-ev, teqa wag, áv qambœe-ewág nqægo, “Vœndoqáv.”

⁴Ndego nqanek manqat ge-ein, yaq hos nœme ndofakhán. Kœkœuk. Ezoqam ndego, go:qotam, Mbumbukiam bazafœgakh mbo-etoám neka nakhag kaiya kandambaqape

võmbõ-etoam. Ndego manqei-qape-te, sambi matev bêmøkhofá, yaq ezoqa yaqyaq-a pakhapakha betè-khaneam.

⁵ Yaq ndego Sip Nakhasam, ndavand kopo nõme vøkoqozo. Ndakin ndavand gêmbo-misika-éz, gekoqogim. Yaq ge-koqozo, no khandi gigiap nõme, ndego ge-misika-ev, teqa wag, av qambøe-ewág nqægo, "Vøndoqáv."

Yaq qækewag, nqáe! Hos kikis ndøyám. Ezoqam ndego, go:qotam, teqa zenda-te, viniv qeivi nonqo ndøndapám. ⁶ Yaq no manqa wag nõme nø-ewág. Khandi gigiap foa mokho-té abetøndo-fakhán. Av qande-eín nqægo, "Vøqáv. Ezoqa lou-av yage matev qomøzø-etoám. Yaq lou-qa fia gékhouwév. Wit-qasi toqowi, ande av 1 kilogram ndi:gu, tiqa fia, khøuwa kopo sasae-qá yaq-fiá. Neka até flawa nõmé-a, bali, tiqa fia kandambá. 3 kilogram toqowi, tiqa fia, khøuwa kopo sasae-qá yaq-fiá. Geté oliv tae neka waen tae ndøngiú!"

⁷ Yaq ndego Sip Nakhasam, ndavand kopo nõme vøkoqozo. Ndakin ndavand gêmbo-foa-éz, gekoqogim. Yaq ge-koqozo, no khandi gigiap nõme, ndego ge-foa-ev, teqa wag, av qambøe-ewág nqægo, "Vøndoqáv."

⁸ Yaq qækewag, nqáe! Hos nõme ndøyám. Ngusum gêmbo-khavøéz. Ezoqam ndego go:qotam, teqa iz Løvøté, neka løvøte manqei vømbøpavam. Ndigu Mbumbukiam bazaføgakh zø-etoám. Ezoqa ndøzitág. Manqei-qape ezoqam ate ndi:gu toqo-qaqab, vømø-bawan-foa-éz, yaq bawan kopo ndigu, bèzitág, vøpakhaéz. Nakhag kaiya neka ifin matev neka enqoni neka søvakra gigiap khobokhobós gini-zitagát.

⁹ Yaq ndego Sip Nakhasam, ndavand kopo nõme vøkoqozo. Ndakin ndavand gêmbo-faev-éz, gekoqogim. Yaq ge-koqozo, no ezoqam-gi nqova nõzømét. Nginik nqova, Mbumbukiam-te etoam matev gone nonqo lou-qase mokho-té gunu:goám. Ezoqam ndigu, ta zapaya ndøgo gi:zitagat, ndigu Mbumbukiam-qa Manqat vøgeatam-a, ezoqa Yesu-qa yaq-te vøe-zømesimam.

¹⁰ Nginik gè-akhaemám. Wag gèzømbø-eqavát. Av gini-akhaemám nqægo, "Kawa ezoqam ndaføyamba-qape neka unimanqatin-qape! Gè, qo manqei-qape ezoqam, manqa ovøyam-te gekha khøuwa-tè qoté-áb, niqa yaq-fia voqótá, ti-te ndigu, gizitangam?"

¹¹ Yaq ndigu ezoqa ate gi:goam, ndabua papaqa-papaqa zø-etoám. Neka ndigu av gizømbe-eín nqægo, "Elavøqase até vøkhæ-keogé. Kopømba ande av Klisten ezoqam-gi qaqa ezoqam, zo ge:zitag, ndigu até zogi sasae kopo ezoqam neka zøfuap nõmé-a, bètøkho-zitág. Yaq ndigu ezoqa ate ndi:gu tumuzitag, av Mbumbukiam matavap ge:ve, ndego zoqa yaq-fia ndøgo tenótá."

¹² Yaq no tæqeív ndøgo: Ndego Sip Nakhasam, ndavand kopo nõme vøkoqozo. Ndakin ndavand gêmbo-siks-éz, gekoqogim. Yaq manqei gèkukuvøém. Kandambá tantáv. Neka khøuwa vøkesæv. Andé tekhovot kikis-qape me me-goám. Neka løvøyak sège-køkøuk-év. Andé kóuk.

¹³ Neka nduku ndigu yan-te go:goam, manqei-té ginøpomóz. Kopømba ande av fig tae nanga pospos ndi:gu, tae-te gindu-vinginimin, khamøe bazaføgakh-us-qape qando-vumain, av tindipomóz.

¹⁴ Yaq yan andé pepa løvøyat me me:løvønnumát, vømø-navøem. Olol neka manqei bawabawa ate qægoam, sège-nøzøvnøém, ma qægoam.

¹⁵ Yaq ezoqa ewaqape, oskiá ndøgo, manqei-qape kawakawa-za o gekha megetapak nõme gigoam, o nakhag kawakawa-za o gigiap kopoav ezoqam o iz-akhayapak o yaq-fla mbain sasae ezoqam o gekha ezoqa nõme vøgoam, ndigu manqei nqa neka olol nandí gini-otønám.

¹⁶ Yaq ndigu, olol neka nandi-te, av gini-akhaemám nqægo, "Vøndo-o:áz, ni vø-khonombam, te-te ndego, kawa ezoqam-qa qonam nonqo-te ndo:qomat neka Sip Nakhasam-qa qaqa-te.

¹⁷ Zapa ndøgo, tiqa qatqa khøuwa kandambaqape møndøndáp. Yaq gè, gekha ezoqám møkhandi:z?"

7

144 taosen Izlael ezoqam, Mbumbukiam-qa khakhatap gi-upøgim

¹ Nqanek qame-navøem, yaq enzol ezoqam foa nõzømét. Manqei-qape-qá vavap foa-té giwaniapám neka manqei-qape-qa khamøe foa vøgeageapam. Tini-geageapám ndøgo: Manqei-qape-te neka ndaola-te neka leg-te, khamøe bevùmá.

² Yaq enzol ezoqa nøme vøe-omet. Khøuwa fakhanám genøgeavún, Khandi Mbumbukiam-qa khakhatap gone nonqo vøndapavun. Yaq ndego, ndigu enzol ezoqam foa, ndigu Mbumbukiam bazaføgakh gezø-etoam, manqei-qape neka ndaola tingi:nam, kandambaqapè møndözømbè-akhá.

³ Av gezømbè-akhá nqægo, “Manqei-qape neka ndaola neka leg, naqanøká ndøngi:nám. Ni nigí Mbumbukiam-gi sasae ezoqam, tiqa kawa-pap-te, khakhatap bizizømbøkhæ-awám.”

⁴ Yaq no áv qate-ewág nqægo: Ezoqa ndigu khakhatap gi-upøgimat, ndigu 144,000 ezoqám. Ndigu Izlael khagua bawabawan-te ate ndægo, áv gindi-uminimát nqægo:

⁵ Zuda khagua bawan-te: 12,000.

Neka Luben khagua bawan-te: 12,000.

Neka Gad khagua bawan-te: 12,000.

⁶ Neka Asa khagua bawan-te: 12,000.

Neka Naftali khagua bawan-te: 12,000.

Neka Manase khagua bawan-te: 12,000.

⁷ Neka Simeon khagua bawan-te: 12,000.

Neka Livai khagua bawan-te: 12,000.

Neka Isaka khagua bawan-te: 12,000.

⁸ Neka Zebulon khagua bawan-te: 12,000.

Neka Zosef khagua bawan-te: 12,000.

Neka Benzamin khagua bawan-te: 12,000.

Ezoqa bawan-qape, Mbumbukiam-qa qonam nonqo-qa megemege-te go:waniapam

⁹ Nqanek game-navøem, yaq nqæ! No ezoqa bawan-qape nøqeív. Ezoqa kandambá tintív. Kopømba mbáin, togo-gevebam. Ezoqa ngusu vinivinimbá neka bawan vinivinimbá neka manqei vinivinimbá neka manqat vinivinimbá. Ndigu kawa ezoqam-qá qonam nonqo neka Sip Nakhasam-qá megemege-té gono-waniapám. Neka ndigu ndabua loloakh papaqa-papaqa vø-uzupam neka epek vø-upøgeapam.

¹⁰ Ndigu kandakandá møndæ-akhaemám. Av gini-akhaemám nqægo, “Ezoqam-qa khandi:zat matev, nikeza Mbumbukiam-té qando-fakhaté, ndego kawa-qa qonam nonqo-te ndo:qomat, neka Sip Nakhasam-té qando-fakhaté.”

¹¹ Yaq enzol ezoqam ate ndi:gu, ndigu kawa-qa qonam nonqo neka megetapak neka søvakra gigiap foa gi-gitavat, ndigu kawa-qa qonam nonqo-qa megemege-te, ekeza kha, manqei me:laém, tiqa bugug até manqei-té, Mbumbukiam vømbø-vizumem.

¹² Av gini-manqatát nqægo,

“Amén.

Khanakhanakh manqat

neka iz eqawat matev

neka matavap loloakh

neka ike manqat

neka vizap matev

neka bazaføgakh

neka megeat matev,

ndøgo nigí Mbumbukiam-qá. Miavmiáv.

Amén. Nqanek manqat unimanqatín!”

¹³ Yaq ndigu megetapak, ezoqa kopo genøbevap, “Nginik gekha ezoqám, ndabua papaqa-papaqa loloakh ndi-uzap, neka gekham-té ginø-geavun?”

¹⁴ Yaq qambo-qavøiu, “Khanánqa! No nøtenateáv. Geté qo àboqote-qatèq.”

Yaq genø-ein, “Nginik ezoqam ndigu, viniv kandambaqape-te gindu-fakhaz. Ndigu tiqa ndabua, Sip Nakhasam-qá kókuk ginisungúz, yaq ndøgo vøzø-papaqa-papaqawam.

¹⁵ Yaq nakémbá, ndigu Mbumbukiam-qá megemege-té gono-waniáp, ndego kawa ezoqam-qa qonam nonqo-te ndo:qomat, pavpave neká lovølova, teqa khøev-te ndimbovizap. Ndego ezoqam, kawa ezoqam-qa qonam nonqo-te ndo:qomat, gezømbø-khakhazumát. Andé palai me zømbé-khafúz.

¹⁶ Yaq ndigu ifin nango gezøvinák neka ibøkha naq ma gezøpapák neka khøuwa tatas o gekha tatas nøme ndøgo, kha ma gezøtayák.

¹⁷ Zapa ndøgo, Sip Nakhasam ndego, livin-mba ndu:mia, ma qonam nonqo ndægo, ndego tigí sip keoge ezoqám. Yaq ndego kea kumbutøve-té genø-itúb, ta ibøkha-te ndøgo, ezoqa khandi ndøzø-etoam. Yaq Mbumbukiam tiqa bøi-te, bøi einu ate ndægo, gezø-vuogím.”

8

Yesu, ndego Sip Nakhasam, ndavand seven, vaev gekoqozo

¹ Sip Nakhasam, ta ndavand seven ndigu, pepa løvøyat-te gitøkebupam, vaev gekoqozo, yaq susú sege-wagát. Ande áv haf avá ndægó.

² Taqa zita-te, no enzol ezoqam nõzømét. Sevén ate gi:goam. Mbumbukiam-qá megemege-té gono-waniapám. Yaq ndigu enzol ezoqam seven, kipi kopo-kopo zø-etoumát.

³ Yaq enzol ezoqa nõme, tendowáv ndøgo, gol ndis, gigiap sisip mbomambaqape mboqotam nonqo, vøndøndap. Ndego Mbumbukiam-te etoam matev gone nonqo lou-qase avønin-té genø-itán. Yaq ndego gigiap sisip mbomambaqape mboqotam nonqo mbo-etøomém. Kandambá. Ndego Mbumbukiam-te, etoam matev betegó, Mbumbukiam-gi ezoqam ate ndi-gu-qa guliguli manqat namba, ndøgo gol lou-qase-te, kawa ezoqam-qa qonam nonqo-qa megemege-te.

⁴ Nqanek gigiap sisip mbomambaqape, ndego enzol ezoqam teqa zenda ge:geatam, taqa khøifa, Mbumbukiam-gi ezoqam-qa guliguli manqat namba, Mbumbukiam-té qanøqavíg.

⁵ Taqa zita-te, ndego enzol ezoqam, nqanek gigiap sisip mbomambaqape mboqotam nonqo ndis, gèndáp, gøinam wageap-us vøu-nqeitav, ndøgo lou-qase-te qagoam, ma Mbumbukiam-te etoam matev gi:goatun. Yaq ndego até gendego, ta gol ndis gøina wageap-us, manqei-qape-té genø-ogí. Yaq ndand møkunim neka xo neka vøiyam neka manqei kukuvøem ndøfakhán.

Enzol ezoqam kipi gikhambøemat

⁶ Ndigu enzol ezoqam seven, møndø-khakheinám. Kipi seven ndøkhambøemét.

⁷ Yaq ndego bugukhokhof enzol ezoqam kipi gekhamba, manqei-qape-te qæ ais-us ndølanqá neka gøinam vøndø-o-a. Kóuk namba me:nokhogeapát. Manqei-qape toqo-qaqa, vømø-qaqageap-misiká, yaq qatoat kopo, gèlonqotám. Yaq até lég-a, toqo-qaqa, vømø-qaqageap-misiká, yaq qatoat kopo, gèlonqotám. Neka gagayag ate ndægo vølonqotam.

⁸ Yaq enzol ezoqa nõme, kipi vøkhamba. Ndakin enzol ezoqam, gè-menas-éz, kipi gikhambøemem. Yaq ndaola-te, gigiap ndø-ogiím. Ndøgo andé olol kandambaqape wageap-us bugug me me:kewagám. Ndaola toqo-qaqa, vømø-qaqageap-misiká, yaq qatoat kopo sège-enénd, vømø-kouk.

⁹ Yaq søvakra gigiap ate ndi-gu, ta kewan qatoat-te gu:yagam, gèpakhaéz, neka khagua ate ndægo, ta kewan qatoat-te qabøetupam, vøsoqøsoqoam.

¹⁰ Yaq enzol ezoqa nõme, kipi vøkhamba. Ndakin enzol ezoqam, gè-misika-éz, kipi gikhambøemem. Yaq nqova mbáin, yan-te, ndukuam kandambaqapu ndobøiáv. Andé mogenda me me:wageapám. Kea qaqæap neka kea kumbutap ate ndægo, toqo-qaqa, vømø-qaqageap-misiká, yaq qatoat kopo-té gunø-bøiáv.

¹¹ Ngunuk ndukuam, iz Khaqain-Qapé. Ibøkha ate ndægo, toqo-qaqa, vømø-qaqageap-misiká, yaq qatoat kopo, gèkhaqá. Yaq ezoqa kandambá, gipakhaez, ibøkha gi-izumam. Zapa ndøgo, ibøkha ndøgo, gèkhaqá.

¹² Yaq enzol ezoqa nõme, kipi vøkhamba. Ndakin enzol ezoqam, gè-foa-éz, kipi gikhambøemem. Yaq nqova mbáin, khøuwa neka løvøyak neka nduku toqo-qaqab, vømø-qaqageap-misika-éz, qatoat kopo ndøgo, bewap mbáin. Møndøzø-navøém. Neka lova neka paveat toqo-qaqa, vømø-qaqageap-misiká, yaq qatoat kopo ndøgo, waev mbáin.

¹³ Nqanek qame-navøem, yaq no koyam no-omét. Khaiya ová gono-løvuvát. Ndego kandambaqapé møndæ-akhá. No teqa manqat, áv qate-ewág nqægo, "Møndø-soqøéz. Møndø-soqøéz, ndigu ezoqam, manqei-qape-te ndiyage, enzol ezoqa misika nõme, kipi tikhambøemem. Ti-te ndigu, unimé-soqá."

9

Enzol ezoqam ge-faev-ev, kipi gekhamba

¹ Yaq enzol ezoqa nõme, kipi vøkhamba. Ndakin enzol ezoqam, gè-faev-éz, kipi gikhambøemem. Yaq no ndukuam no-omét. Ndugu yan-te guogoam, manqei-qape-té gunø-bøiáv. Yaq ndugu mboqog mboqogim nonqo mbo-etøomém. Manqei ozu vaev mbain mboqogim nonqó.

² Yaq manqei ozu vaev mbain gumboqoa, khøifa ndofakhán. Ta khøifa ndøgo, andé gøinam kandambaqape-qá khøifá. Khøuwa waev neka khaiya sège-bøivún, ta khøifa zapaya ndøgo, manqei ozu vaev mbain-te qando-fakhatam.

³ Yaq ta khøifa mokho-te ndøugu, bamøkhokeakh ndofakhatám, kopoav-qapé, manqei-qape-te vøpnanim. Yaq ndigu andé lakalaka-qá bazaføgakh me:ndapém.

⁴ Ndigu áv gizømbe-eín nqægo: Gagayag neka tae neka gekha gigiap nøme, manqei-te ndøpøet, bengi:nám. Geté ezoqam mba bengiæzó. Ezoqam ndigu tíngiæzó, ndigu tíqa kawa-pap-te, Mbumbukiam-qa khakhatap mbain ndigu.

⁵ Mbumbukiam ndigu bamøkhokeakh takeáv, nginik ezoqam tizitag, vøpakhaéz. Geté ndigu løvøyak faev, sa nqosøgeap bezø-etoám. Taqa nqosøgeap ndøgo, kandambá. Kopømba andé av lakalakoam tuqatag, taqá nqosøgeáp.

⁶ Ta løvøyak faev mokho-te ndøgo, ezoqa løvøte-qa, ndøvawát. Geté ma géqeivimák. Ndigu pakhaezat-qa, ndøgoát. Geté kopømba mbain tipakhaez. Løvøte é-ndøvuáo.

⁷ Nginik bamøkhokeakh, andé hos bugug me me:kewagám, nakhag nonqo gikhakheinøvemín. Tíqa kawa-te, andé kawa ezoqam-qá gol wawaq me zømbogoám, neka tíqa bugug andé ezoqam-qá bugúg.

⁸ Tigi izum, andé sakheis-gí izúm, neka tigi khayam, andé layon-gí khayám.

⁹ Tigi savim-te, sanqava khakhazam nonqo ndø-uzupám. Taqa bugug andé auli gigiap sanqava khakhazam nonqó. Neka tíqa khavøi u, andé hos kopoav-qá wág, manqei khagua wil-us tilivupit, nakhag-qa tibøitit.

¹⁰ Tíqa otøgeam nonqo, okho-té qazøgoám. Andé lakalaka. Yaq ezoqa ndøgo tizømbí-otøgimát, løvøyak faev mokho-te.

¹¹ Tigi kawa ezoqam, ndégo, enzol ezoqam, ndego manqei ozu vaev mbain ndembo-keoge. Teqa iz, Iblu manqat-te, Abadón neka Glik manqat-te, Apolión. (Taqa manqa mokho, "Ezoqa ngiæzoat ezoqám.")

¹² Ndakin nqanek bugukhokhof viniv matev kandambaqape, møndømo-navøém. Geté nqæ! Viniv matev kandakanda nøme menas nqægeav.

Enzol ezoqam ge-siks-ev, kipi gekhamba

¹³ Yaq enzol ezoqa nøme, kipi vøkhamba. Ndakin enzol ezoqam, gè-siks-éz, kipi gikhambøemem. Yaq no søvakha gigiap-qa auli foa-te, lou-qase-te qa-asøzam, ma Mbumbukiam-te etoam matev gi:goatun, manqat no-ewág.

¹⁴ Nqanek manqa wag, ndego enzol ezoqam kipi gekhamba, áv qambøe-eín nqægo, "Enzol ezoqam foa ndigu, Yufatis kea kandambaqape-te ndiløvønøvap, mòqo-nqovotáz."

¹⁵ Yaq ndego nginik enzol ezoqam foa vønqovotaz. Ndigu khakheitáp. Ezoqa ndózitág. Ndigu nqanek khøuwa iz oskia mbøe-kewagám, nqanek khøuwa neka løvøyak neka viav-te nqanek. Ezoqa ate ndi:gu, toqo-qaqab, vømø-bawan-misika-éz, yaq bawan kopo ndigu, gézitág, vøpakhaéz.

¹⁶ Nginik enzol ezoqam-gi nakhag ezoqam, bawan kandambá tantáv. Hós ginibøitít. Ate gi:goam, 200 milión. No møe-ewág, tíqa gevebap andé gekhám.

¹⁷ Nqanek umingiap-te, no nginik hos, áv qatezømét nqægo: Ndigu ezoqam, go:qonavat, ndigu savi khonobam nonqo, møndøzø-goám. Taqa khagi, køkókuk. Andé gøina wageáp. Neka kikís. Andé khaiyá. Neka khakhavá. Hos-qa kawa, ande layon-qá kawá neka tíqa manqa-nqa-te, gøinam neka khøifa neka nandi wagøvap-us sisip soqaqape ndofakhatám.

¹⁸ Ezoqa ate ndi:gu toqo-qaqab, vømø-bawan-misika-éz, yaq bawan kopo ndigu, gézitág, vøpakhaez. Ta matev soqøsoqa misika ndøgo tini-zitagát, gøinam neka khøifa neka nandi wagøvap-us, hos-qa manqa-nqa-te qando-fakhatam.

¹⁹ Hos-qa bazaføgakh ndøgo, tíqa manqa-nqa mokho-té neka ngui-té qagó. Tigi ngui, ande wazá. Kawa-ús. Yaq ezoqa ndigu tizø-otøgeamín.

²⁰ Geté ndigu ezoqa nøme, pakhaezateav qagoam, nqanek matev soqøsoqa qafakhanam, ndigu Mbumbukiam-te qambuzaneáv. Ndigu nqova soqøsoqa, sekembá segezø-vizupám, neka batae, ekeza zenda gi:khakheinumam, sekemba vømbo-ogi:mam, ndøgo gol neka silva neka auli gigiap nøme neka nandi neka tae gi:khakheinumam. Geté ta batae ndøgo, mokho mbain. Kopømba mbain, bøi tøkewagat o manqat tø-ewagat o tø-okhoat.

²¹ Neka ndigu ezoqam qambuzaneáv, tíqa ezoqa zitøge matev-te neka manqa-sisi matev-te neka mambe okho matev-te neka aqonam matev-te.

10

Enzol ezoqam, ndego pepa løvøyat-qase gendapam

¹ Yaq no enzol ezoqam bazaføgakh-qape nøme no-omét. Yan-té gendovís. Teqa nd-abua, khaiya ozoz mbøe-løvøtupám, neka teqa kawa-te, khakhava vømboe-løvøetam. Teqa

bugug, andé khøuwa me me:sanqatavám, neka teqa bov, andé nandi uk wageap-us me me:kewagám.

² Teqa zenda-te, pepa løyvat khapelavøqase ndøndapám. Møndø-mboqoatám. Teqa nakeamo zenda tokhotapak, ndaola-té genø-tokhotám, neka teqa yogea zenda tokhotapak, manqei-te vøtokhotam.

³ Yaq ndego kandambaqapé møndæ-akhá. Teqa manqat, andé layon-qá ogeæv. Ndego akhayam qanømbøe-navøem, yaq ndand seven ndøqavøinám. Manqat andé ndand me me:møkunimám.

⁴ No ambá nopeawamín, manqat ndøgo, gi-einim. Geté yaq no manqat nø-ewág. Yan-té qando-fakhán. Av qande-eín nqægo: “Manqat ndøgo, ndigu ndand seven gi-einim, ndøpeàwám. Khonoam-té qabegó.”

⁵ Yaq ndego enzol ezoqam, no bugukhokhof qæ-omet, ndaola-te neka manqei-te getokhotupam, ndego nakeamo zenda, yan-té genø-eqá.

⁶ Yaq ndego, manqa mbusa ndøvé. Mbumbukiam-qá iz-té genøvé, ndego miavmiav ndeyage, ndego yan neka gigiap ate ndægo yan-te ndo:go, neka manqei-qape neka gigiap ate ndægo, manqei-qape-te nqago, neka ndaola neka gigiap ate ndægo, ndaola mokho-te ndøgu, gekhakheinam. Manqa mbusa, äv genevé nqægo, “Mbumbukiam khøuwa nøme gëføløtazák.

⁷ Geté enzol ezoqa nøme, kipi tekhamba, ndego te-seven-ev, yaq Mbumbukiam matev ndømatanám, ndøgo bugukhokhof qakhonawam, ndøgo tegi manqa vevezam ezoqam-te gevøndaz.”

⁸ Yaq manqat ndøgo, no bugukhokhof qæ-ewag, yan-te qando-fakhan, nangó qando-eín. Av qande-eín nqægo, “Vøqáv. Pepa løyvat mboqoat qomøndó-ndáp, ndøgo enzol ezoqam-qa zenda-te ndo:ve, ndego ndaola-te neka manqei-te ndetokhotap.”

⁹ Yaq no ndego enzol ezoqam-te vøenav, pepa etoam manqat sasa nombo-ein. Yaq ndego äv genømbø-eín nqægo, “Mòqondáp. Neka qólóg. Qoqa emu-te, geqá-khaqaín. Geté manqanqa-te, ndøgo fimakh-ús. Andé ndokhós.”

¹⁰ Yaq no nqanek pepa løyvat-qase, nøndáp, teqa zenda-te qøuveam, vøelog. Noqa manqanqa-te ndøgo, fimakh-ús. Andé ndokhós. Geté qatumu-khougiam, yaq emu-te, møndønø-khaqaín.

¹¹ Yaq ezoqa nøme, äv genømbø-eín nqægo, “Qo Mbumbukiam-qa Manqat nqawá qanø-vevezám, ezoqa bawan vinivinimba neka manqei vinivinimba neka manqat vinivinimba neka kawakawa-za vinivinimba-qa yaq-te.”

11

Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqa menas, teqa manqat timanqatát

¹ Yaq iziz tonqogim nonqo nø-etøomém. Taqa bugug andé fóif ndaføyamba-qapí. Yaq manqa wag, äv qanømbø-eín nqægo, “Vøqáv! Mbumbukiam-qa khoev neka lou-qase ndøgo, ma Mbumbukiam-te etoam matev gi:goatun, taqa fitap iziz qombóndáp, neka ndigu ezoqam, Mbumbukiam teqa khoev-te ndimbovizap, voqó-gevebām.

² Geté manqei nøme ndøgo, Mbumbukiam-qa khoev-qa uta mokho-te ndøgu, soqó-iváv. Iziz mbóndáp. Zapa ndøgo, ta manqei ndøgo, Mbumbukiam bawan vini-ak zø-etoám. Yaq ndigu Mbumbukiam-qa taon, gétokhotát. Løyvøyak 42, titokhotat.

³ Yaq nogi manqa manqate ezoqa menas, notøndó-khofotáz. Ndigu ege avus gigiap ndø-uzupát, neka noqa manqat vøvevezumát. Khøuwa 1260, noqa manqat tivevezumat.”

⁴ Ndigu Mbumbukiam-gi manqa manqate ezoqa menas, ndøgo, oliv tae menas neka lampa asøzam nonqo menas, ndøgo Evezøza-qa megemege-te ndo-asøzu, ndego manqei-qape ndo:kawaevat.

⁵ Ezoqa nøme ndigu, nginik ezoqa menas-te ngenøgim matev gone-qa tigoat, yaq tiqa manqanqa-te, gøinam ndófakhatát, tigi qaqa ezoqam vøngiæzoát. Yaq ta nakhoa-te nqanek, gekha ezoqám ndego, matev soqain gone-qa tezøgoat, gënaním.

⁶ Nginik ezoqa menas, bazaføgakh tindapém ndøgo: Khaiya ozoz segétokém. Yaq qæ mbain, segégoát, ta khøuwa ate tægoat, Mbumbukiam-qa manqat tivevezumat. Neka kea kumbutap-te, ibøkha segé-enendém, vømó-køuk. Neka gekha khøuwa-të ndøgo, ndigu tøzø-poeat, ndigu manqei-qape-te, matev soqøsoqa bugug vinivinimba segendó-khofotumát.

⁷ Yaq ndigu tiqa manqa manqate tømøzømbe-navøem, ndego søvakha gigiap lozokhak, manqei ozu vaev mbain-te ndego, gendóqavíg, ti namba vøenøfê, sasa ndózitãg, vøpakhaëz.

⁸ Yaq tiqa khatae, nakhoa-tê segé-awám, taon kandambaqape-te ndógo, ma tigi Evezøza, taete mutui-te gitøkewem. Nqanek taon, taqa yaya etã iz, Sodóm o Izíp.

⁹ Ezoqa manqei vinivinimba, neka bawan vinivinimba neka manqat vinivinimba neka ngusu vinivinimba, tiqa khatae sugumú-qeivát. Khøuwa trí neka khøuwa nøme yaq-mbã. Ezoqa nøme sa gezótakák, ta khatae ndógo, timø-ozam.

¹⁰ Manqei-qape ezoqam khanakhanakh zó-asótáv, nginik ezoqa menas tipakhaez, neka lou vøløg neka vø-ogiãm neka baw yaqyaq-a gigiap vø-etoãm. Zapa ndógo, nginik Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam, manqei-qape ezoqam, ngenøgim matev zø-etoumãm.

¹¹ Geté khøuwa tri neka khøuwa yaq-mba qame-navøem, yaq nginik ezoqa menas-te, Mbumbukiam-qá mbønî føkiam ndø-øé. Yaq ndigu sègewán. Yaq ezoqa ewaqape, gizømet, møe kandambá qazø-nqeivøem.

¹² Yaq ndigu Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqa menas, manqat kandambaqape ndøyogém. Yan-té qando-fakhán. Av qande-eín nqægo, “Qàndoqavíg, nqanek.” Yaq ndigu yan-te vøqavíg. Khaiya ozoz mokho-té ginøqavíg. Tigi qaqa ezoqam, até gezømetát, giqavígat.

¹³ Yaq ta khøuwa kopo-te ndógo, manqei ndøkukuvøém. Kandambá tantáv. Yaq ta taon-te ndógo, khoev ten-ten qapuatat, yaq nain-nain ndógo, até gepuatát, geté kopo-kopo nøme ndógo, gëmøkuvøém. Yaq ezoqa kopoáv, gèpakhaéz. Seven taosén, ate gi-goam. Yaq ezoqa nøme ndigu, pakhaezateav gigoam, møe kandambá gigonem, neka Mbumbukiam-qa iz vømbó-eqanem, ndego yan-te ngo-yage.

¹⁴ Ndakin viniv matev kandambaqape nøme ndógo, qamenas, møndømmø-navøém. Geté nqáe! Viniv matev kandambaqape nøme, avønín géfakhán. Gemø-misiká.

Enzol ezoqam ge-seven-ev, kipi gekhamba

¹⁵ Yaq enzol ezoqa nøme, kipi vøkhamba. Ndakin enzol ezoqam, gè-seven-éz, kipi gikhambøemem. Yaq yan-te ndógo, manqa wag ndøfakhanám. Kandakandá. Av qane-manqatát nqægo:

“Ndakin manqei-qape-te,

megeat matev, nigi Evezøza Mbumbukiam ndøndáp,
tege Keliso namba.

Yaq ndego miavmiav mó:kawaevtát.”

¹⁶ Yaq ndigu megetapak tuenti-foa, ndigu Mbumbukiam-qa megemege-te ndo:go, ekeza kawa ezoqam-qa qonam nongo-te go:qonavam, ndigu ekeza kha, manqei me:laém, tiqa bugug até manqei-té, Mbumbukiam vømbó-vizumem.

¹⁷ Av gini-manqatát nqægo:

“Evezøza, Mbumbukiam,

qo bazaføgakh ate ndægo ndaqago,
qo nqoqogo neka qoqogoam,
ni ike kandambá qo-te.

Zapa ndógo, qo ezoqa áv qoqote-zømás nqægo:

Qo bazaføgakh-qapé, neka kawa matev voqøngaz.

¹⁸ Bawabawan vinivinimba, qaqa kandambá giqagoam.

Geté ndakin qoqá qaqa khøuwa ndøndáp.

Qo løvøte ezoqam, avønín, manqa ovøyam-té qonø-áb.

Yaq qogi sasae ezoqam, ndigu Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam,

neka qogi ezoqam ate ndi-gu, ndigu ndiqavizap,

ezoqa kandakanda neka khasøkhasis,

qo yaq-fia eqeieqei voqozø-etoãm.

Yaq ezoqam ndigu, manqei-qape gingi-tat, qóngiæzó.”

¹⁹ Yaq Mbumbukiam-qa khoev, yan-te nqo-go, sège-mboqoé. Yaq mboges ndógo, ma Mbumbukiam-qa guguna manqat qøu-nqeitavam, ta mokho-te, ndego Izlael ezoqam namba poev ge-unimanqatin, bavokhó qandoveám. Yaq ndand ndovøimãm neka vøndø-møkunimam, neka xo vøndøwagam. Neka manqei vøkukuvoem-a, qæ ais-us kandambaqape vøndø-lanqa.

12

Sævam neka wazeam-qa emanqat

¹ Yaq yan-te nqo-go, matev kandambaqape ndofakhán. Nqova ndafe-ús. Sævam mǝndǝgoám. Tuqa ndabua, khǝuwá. Neka tuqa zenda tokhotapak mokho-te, lǝvǝyak mbǝigoám neka tuqa kawa-te, nduku tuelv, ande kawa ezoqam-qa wawaq me vǝmbǝgoam.

² Ngunuk sævam, emu-ús. Gǝmbongáz. Yaq tǝni-akhayám, nqosǝgeap gumbo-ewag.

³ Yaq yan-te nqo-go, matev nǝme vǝfakhan. Nqáe! Wazeam kandambaqape, mǝndǝgoám. Kǝkǝuk-qapé. Ngenek kawa sevén qambogoam neka auli ten vǝmbǝgoam, neka teqa kawa ate qambǝgoam, kawa ezoqam-qa wawaq vǝmbǝe-uzupam. ⁴ Yaq ngenek wazeam, até gendego, nduku nǝme yan-te nqo-go, vǝkhataz. Okhó genekhatáz, manqei-qape-te vǝnqagevem. Nduku misika-misika gigoam, yaq menǝmenas ndigu, até gegoám, geté nǝme kopo-kopo ndigu, gǝkhatáz. Yaq ndego wazeam, sævam qambongaz, tuqá megemege-té gono-itán. Yaq ndego nakhasam ndego, tui-ova, lǝutǝve-qa mbogoám.

⁵ Yaq ndugu sævam vǝe-ova. Nakhasam anganeám. Ndego bawabawan ate ndǝgo, gezǝmbǝ-kawaevtát. Bazafǝgakh-ús. Teqa khamokh, auli khamokh ndǝgoát. Geté ndego nakhasam é-vǝqán-ae, enzol ezoqam, Mbumbukiam-te é-vǝndafem, ma ekeza qonam nonqo-te go-qotam.

⁶ Yaq sævam ndugu, leg-av manqei-té gunǝ-khokhón. Ta manqei ndǝgo, Mbumbukiam é-mǝndǝmbo-khakheiná. Yaq timbǝ-kewagát ndǝgo, atema 1260 khǝuwa vǝmǝndǝp.

⁷ Yaq yan-te, nakhag ndofakhán. Ndego enzol ezoqam kandambaqape, Maekol neka ekeza enzol ezoqam, wazeám namba me:nǝfé. Neka ndego wazeam, ekeza enzol ezoqam namba vǝndǝwan, yaq vǝzǝ-qavǝiu.

⁸ Geté ndego wazeam, bazafǝgakh mbain. Yaq gǝpitǝvém, yaq ndego tegi enzol ezoqam namba, kopǝmba mbain, yan-te sekemba tiyagat.

⁹ Yaq ndego wazeam kandambaqape, iz Nqova Soqaqape neka Saitan ndimbo-akhayam, gǝ-oginá, ndego manqei-qape ezoqam ate ndigu, ndetubam. Manqei-qape-té genǝ-oginá, tegi enzol ezoqam namba.

¹⁰ Yaq yan-te ndǝgo, no manqat kandambaqape nǝ-ewág. Av qane-eín nqǝgo, “Ndakin nigi Mbumbukiam-qa ezoqa khandi:zat matev

neka bazafǝgakh matev
neka megeat matev,
mǝndǝ-fakhán.

Ndakin Keliso mó:kawaevtát,
ndego kawa ezoqam geve.

Zapa ndǝgo, ndego ezoqam, Mbumbukiam-qa megemege-te go:yam neka nigi Klisten nǝfuap, pavpave neká lovǝlova, manqa vǝzǝ-sǝkuzumam,
ndego mǝndǝ-oginá.

¹¹ Klisten ezoqam mǝndǝ-tǝmbuinám.

Sip Nakhasam-qa kǝuk neka unimanqatin manqát gini-tǝmbuinám, ndǝgo ezoqa nǝme-te gimanqatam.

Ndigu ekeza yage-qa yaq-te, matavapǝteáv, neka ndigu mǝe mbain, Mbumbukiam-qa Manqat zapaya, tipakhaez.

¹² Zo khanakhanakh mbá qanegó,
qo yan neka zo yan-te ndozoyage.

Geté ti-te ndigu unimé-soqá, ndigu manqei-qape neka ndaola-te ndiyage.

Zapa ndǝgo, nqova soqaqape mǝndovis zo-te.

Ndego qaqa kandambá.

Ndego mǝndǝ-otév, khǝuwa khapémbá, ndimbǝe-yoza.”

¹³ Yaq ndego wazeam ge-otev av nqǝgo, manqei-qape-té ginǝ-ogenonám, ndego até gendego, ndugu sævam, nakhasam anganeám gui-ova, vǝngeatam. Até gembopavát.

¹⁴ Geté ngunuk sævam, ngangakh kandambaqape-qá taf menas mbo-etǝomém. Ekeza manqei-té guabenǝ-lǝvuí, leg-av manqei-te ndǝgo. Yaq timbǝ-kewagát ndǝgo, viav misika neka viav nǝme yaq-mba vǝmǝndǝp. Ta manqei-te ndǝgo, ndugu wazeam-qa bugug-te, qambaqape ndǝgoát.

¹⁵ Yaq wazeam, até gendego, ibǝkha vǝqoza. Ibǝkha ndǝgo, teqa manqa-nqa-te qandofakhan, andé kea-qá ibǝkha mbageáp. Ndego sævam kawǝwe-qa mbogoám.

¹⁶ Geté ndugu sævam, manqei mbotóké. Manqei manqa-nqa é-møndø-mboqóá, ibøkha vøkhoug, ndøgo wazeam-qa manqa-nqa-te qando-fakhan.

¹⁷ Yaq ndego wazeam, qaqa kandambá, ndugu sævam-te. Yaq sègewáv, tugi zi nøme namba vømønøfe. Nginik ezoqam ndigu, Mbumbukiam-qa manqat o-mba ndo-ndape neka Yesu-qa manqat ndigēāwāt.

¹⁸ Yaq ndego wazeam, ndøgeg-té genø-itán.

13

Søvakha gigiap lozokhak, ndaola-te gendo-fakhan

¹ Taqa zita-te, no søvakha gigiap lozokhak no-omét. Ndaola-té gendo-fakhán. Ndego kawa sevén qambogoam neka auli ten vømbøgoam. Auli ate qambøgoam, kawa ezoqam-qá wawaq ndø-uzupám, neka teqa kawa ate qambøgoam, Mbumbukiam-qa iz ngenøgim manqat vø-peupam.

² Ngenek søvakha gigiap lozokhak, qæ-omet, bugug andé lepad me me:kewagám, ndugu puskas khobos kandambaqapu. Geté zenda andé søvakha gigiap nøme-qá zendá, ndego bea ndimbo-akhayam. Bazaføgakh kandambá. Neka manqa-nqa, andé layon-qá manqa-nqá. Ngenek søvakha gigiap lozokhak, wazeam ekeza bazaføgakh mbo-etoám neka ekeza kawa ezoqam-qa qonam nonqo neka megeat iz kandambaqape vømbø-etoam.

³ Søvakha gigiap lozokhak-qa kawa nøme, bugug áv qane-kewagám nqægo: Ezoqa pakhapakha mbokhaná. Geté nqamav ndøgo, qambogoam, møndø-e-ám. Yaq ndøgo, manqei-qape ezoqam ate ndigu, nqova zømbendáf, neka ndego søvakha gigiap lozokhak vømbøpavat.

⁴ Ezoqa ate gi:goam, wazeam gëmbo-vizupám, ndego søvakha gigiap lozokhak, bazaføgakh gembøe-etoam. Neka ndigu søvakha gigiap lozokhak, vømbø-vizupam. Av gini-manqatám nqægo, “Gekha ezoqám ndego, kopømba ande av ngenek søvakha gigiap lozokhak ndego? Neka gekha ezoqám ndego, te namba tenøfe, vøpitáv?”

⁵ Ndego søvakha gigiap lozokhak, Mbumbukiam sègemboták: Ekeza iz segé-eqatát, neka Mbumbukiam-qa iz vøngenøitát, neka bazaføgakh matev vømatønümát, atema løvøyak 42 vømø-nasinim.

⁶ Ndego søvakha gigiap lozokhak manqat ge-einin, Mbumbukiam ndøngenøiuin, neka teqa iz vøngiuin neka teqa khoev vøngenøiuin neka tegi ezoqam ndigu, yan-te ndiyage, vøngenøzoin.

⁷ Neka Mbumbukiam ndego nøme áv gembøeták nqægo: Mbumbukiam-gi ezoqam namba me:nøfé neka vøpitáz. Neka ndego bazaføgakh ndøndáp. Ezoqa bawan vinivinimba neka manqei vinivinimba neka manqat vinivinimba neka ngusu vinivinimba gezømbø-kawaevtát.

⁸ Ezoqa ewaqape, manqei-qape-te tiyagat, gembø-vizupát, gekha ezoqám ndigu, tiqa iziz khandi mbuk-te peawapøteav ndøgo, Sip Nakhasam-qa mbuk-te, ndego gilaem. Manqei-qape khakheinøpøteav qagoam, ta mbuk ndøgo, é-møndo-peawám.

⁹ Gekha ezoqám ndego, gea ndømbogo, ndego yá beyogé.

¹⁰ Ezoqa ndigu, Mbumbukiam gevevesam, ndimbula-te tinqeisam, ndigu segé-nqeisám. Neka ezoqam ndigu, Mbumbukiam gevevesam, nakhag kaiya ti:zitag, ndigu nakhag kaiya segé-zitág. Nqanek matev tøfakhanam, Mbumbukiam-gi ezoqam, føgøføgakh bewaniáp, tiqa unimanqatin-te.

Søvakha gigiap lozokhak nøme, manqei mokho-te gendo-fakhan

¹¹ Yaq no søvakha gigiap lozokhak nøme no-omét. Manqei mokho-té gendo-fakhán. Ndego andé sip nakhasam-qá auli me mbøegoám. Menás. Neka ndego manqat gemanqatam, andé wazeam-qá manqát.

¹² Bazaføgakh ndégo tembo-etoám, søvakha gigiap, bugukhokhof ndaola-te gendo-fakhan. Yaq ndego matev, teqá iz-té genø-matønümám. Ndego manqei-qape ezoqam ate ndi:gu, áv gene-tøpøtavám nqægo: Ndego søvakha gigiap lozokhak, bugukhokhof gegeavun, tiabembøe-vizáp, ndego nqamav soqaqape qambogoam, ndakin qambo-e-am.

¹³ Ngenek søvakha gigiap lozokhak nøme, ndakin gefakhan, nqova ndaføgim matev ndømatønümám. Kandakandá. Nøme gematanam, nqáneq: Yan-te gøinam ndovís, atema manqei-qape-te, ezoqa ewaqape-qa bøi-te.

¹⁴ Yaq ta matev vinivinimba-te ndøgo, ndego ezoqa ewaqape, manqei-qape-te giyagam, gètubumám. Bazaføgakh ndégo tembo-etoám, ndego sòvakha gigiap, bugukhokhof ndaola-te gendo-fakhan. Ndego matev, teqá iz-té genø-matønumám. Yaq ndego sòvakha gigiap lozokhak, ndigu ezoqam, manqei-qape-te giyagam, äv gezømbe-eín nqægo: Ndego sòvakha gigiap lozokhak, nakhag kaiya gi:laem, gete sekemba geyagat, tae khøuiap bèmbo-viagém. Andé teqá bugúg.

¹⁵ Yaq ndego sòvakha gigiap lozokhak, vaev-te gepavavun, bazaføgakh nøme, äv genendáp nqægo: Ta tae khøuiap ndøgo, ndego bugukhokhof sòvakha gigiap lozokhak-qa bugug-te gikhakheinøvemem, khandin qozøqozaq mbókhambá. Yaq ta tae khøuiap ndøgo, manqa manqate ndøngáz. Av qandé-eín nqægo: Gekha ezoqám ndigu, ndøgo vizøpøteav tøgoat, pakhapakha bezø-khanøé.

¹⁶ Yaq ndego sòvakha gigiap lozokhak, vaev-te gegeavun, ezoqa ewaqape, ezoqa khasøkhasis neká kandakanda, gigiap kopoav ezoqam neká gigiap-av ezoqam, iz-akhayapak neká yaq-fia mbain sasae ezoqam, äv gene-tøpøtáz nqægo: Ndigu tiqa nakeamo zenda-te o tiqa kawa-pap-te, khakhatap bezøgó.

¹⁷ Yaq gekha ezoqám ndego, nqanek khakhatap mbain ndego, ndego kopømba mbain, ezoqa nøme-te gigiap tendowi, o te-te gigiap temøwi. Ta khakhatap ndøgo, sòvakha gigiap lozokhak-qá iz o teqa iz-qá geveáp.

¹⁸ Matavap loloakh begó, taqa yaq-te. Ezoqa matavap loloakh tømboogoat, ndego sòvakha gigiap lozokhak-qa geveap, mokho bembondáp. Ndøgo ezoqam-qá geveáp. Nqanek geveap 666.

14

Sip Nakhasam neka ndigu 144 taosen ezoqam

¹ Yaq qækewag, nqæe! Sip Nakhasam no-omét. Zayon manqei pøyat-té gono-yám. Ezoqá namba me:wanám. 144 taosén. Ndigu tiqa kawa-pap-te, Sip Nakhasam-qá iz neka tege Eve-qá iz zømbo-peaupám.

² Yaq no manqa wag nø-ewág. Yan-té qando-fakhán. Andé ibøkha sololo kandambaqape me me:wagám neka ande ndand kandakanda me me:møkunimám. Naq ndøgo, qæ-ewag, andé gita khaneam ezoqam kopoav-qá gita khaneám.

³ Nginik ezoqam, Mbumbukiam-qá kawa qonam nonqo-qá megemege-té neka khandi gigiap foa neka megetapak-qá megemege-té gono-waniapám. Yaq ndigu ouv ndakinak ndøqaqaemám. Ta ouv ndøgo, ezoqa nøme kopømba mbain ti-zøtez. Sati ndigu tinizøté, ndigu 144 taosen ezoqam, Mbumbukiam manqei-qape-te gewi.

⁴ Nginik ezoqam, Evezøza-te ùnime-tøkéb. Ndigu manqa-zapa gonemáv, sakheis namba.* Ndigu Sip Nakhasam mba mbopáev, ndego ande äv kenē-okho. Ezoqa ewaqape mokho-te, Mbumbukiam ndigu tewi. Ndigu Mbumbukiam-te neka Sip Nakhasam-te, andé tiqá etoam matév, ate av-té, gigiap ndøgo, toqope:tat, bugukhokhof gigiap tiqa ndøgo.

⁵ Tiqa manqa-nqa-te, meakha manqat mbain, neka ndigu manqa-zapa gonemáv.

Enzol ezoqa misika-qa manqat

⁶ Yaq no enzol ezoqa nøme no-omét. Khaiya ová gono-løvuvát. Ndego miavmiav manqat mbomambaqape ndøgeatát. Ezoqa ndigu, manqei-qape-te ndiyage, gé-zømesimát, ezoqa ngusu vinivinimba neka bawan vinivinimba neka manqat vinivinimba neka manqei vinivinimba.

⁷ Ndego kandambaqapé møndæ-akhá. Av gene-akhá nqægo, “Mbumbukiam-te møe zógoát, neka teqá iz zó-eqatát. Zapa ndøgo, teqa manqa ovøyam khøuwa, møndøndáp. Gømbovizáp ndego, yan neka manqei-qape neka ndaola neka kea kumbtap gekhakheinam.”

⁸ Ndego enzol ezoqam-qa zita-te, enzol ezoqa nøme ndofakhán. Ngenek enzol ezoqam, ge-menas-ev, äv gene-eín nqægo, “Møndøbøí. Bëbilon taon kandambaqape, møndøbøí, ta taon ndøgo, kopømba ande av sævam me guigoam, ndugu bawabawan ezoqam ate ndigu, tuqa waen føgakh-qape guzø-etoam, ti-izam, neka tu namba mambe gone-te gu-itubam.”†

⁹ Ndego enzol ezoqam-qa zita-te, enzol ezoqa nøme ndofakhán. Ngenek enzol ezoqam, ge-misika-ev, kandambaqapé møndæ-akhá. Av gene-akhá nqægo, “Gekha ezoqám ndego,

13:16 13:16-17 Veve 14:9-11; 16:2; 20:4 **14:2 14:2** Veve 1:15; 19:6 **14:3 14:3** Isa 42:10; Veve 5:9; 7:4 * **14:4 14:4** Nqanek manqat, yaya ndø-etæ. Taqa manqa mokho nqænek: Nginik mbumbuk nøme vizupáv, ndøgo kopømba ande av mambe okho matev ndægo, Mbumbukiam-qa bøi-te. **14:8 14:8** Isa 21:9; Jer 51:7-8; Veve 17:2; 18:2, 3 † **14:8 14:8** Nqanek Manqat Qandoveeam mokho-te, manqat nøme, mambe nqæmanqate, yaya etæ manqát. Mbumbukiam zita wuowe matev neka batae vizap matev me-manqaté. **14:9 14:9** Veve 13:12-17

sɔvaxha gigiap lozokhak neka teqa tae khəuwiap tembo-vizupat, neka kawa-pap-te o zenda-te teqa khakhatap vɔndāp, ndego mɔndɔ-soqəv.

¹⁰ Ndego Mbumbukiam-qa waen fɔgakh-qape be-iz. Nqanek waen, Mbumbukiam-qa qaqa. Teqa yaq-fia soqaqapé. Ta waen ndəgo, Mbumbukiam ibɔkha namba, génokhogimák. Geté fɔgakh-qapé segégoát. Yaq ngenek ezoqam, Mbumbukiam-gi enzol ezoqam-qa megege-te neka Sip Nakhasam-qa megege-te, gɔnam tatas-té neka nandi wagɔvap-us-té gunú:goát, nqosɔgeap kandambaqape vɔndāp.

¹¹ Ezoqam ndigu, sɔvaxha gigiap lozokhak neka teqa tae khəuwiap ndimbovizap, o teqa iz-qa khakhatap gindapem, ndigu pusup mbáin. Pāvave nekā lovɔlova, ta gɔnam ndəgo, ndigu nqosɔgeap ndɔzɔ-etoam, taqa khəifa miavmiav ndɔqavigát.”

¹² Yaq nakémbá, Mbumbukiam-gi ezoqam bazafɔgakh-us bewaniáp, ezoqam ndigu Mbumbukiam-qa guguna manqat ndimbovaev-a, Yesu ndi-ūnimānqātināt.

¹³ Yaq no manqat nɔ-wág. Yan-té qando-fakhán. Av qande-eín nqəgo, “Av qoqoté-peawám: Ndakin qangaz, atema ndɔma, gekha ezoqám ndigu, Evezəza ndi-unimanqatināt, tipakhaez, ndigu khanakanakh mbá giabitigú.”

Neka Mbumbukiam-ge Nqova, av gene-manqaté nqəgo, “Unimanqatín. Nginik ezoqam, sasae-qape gikhanazat, pusa ndótá. Zapa ndəgo, sasae ndəgo gi:matɔnumam, ndigu taqa yaq-fia, ndɔndapém.”

Yaya etə manqat, avəe gigiap neka waen tae nanga-qa yaq-te, qakhatəkhatoam

¹⁴ Yaq no qəkekəwag, nqáe! Khaiya ozoz papaqa nɔqəiv. Ezoqam mo:qotám. Ndego andé Ezoqam-gé Yó. Teqa kawa-te, kawa ezoqam-qa gol wawaq mo-uzám, neka zenda-te, kaiya kɔfizuat khobos-qapi vɔndapavam.

¹⁵ Yaq enzol ezoqa nɔme ndowáv. Mbumbukiam-qa khoev-té gendo-fakhán. Ndego kandambaqapé mɔndə-akhá. Te-te ndego, khaiya ozoz-te go:qotam, av gembəe-akhá nqəgo, “Kaiya kɔfizuat nandiv, nandoqo-ndɔpazat, qoge mɔqongáz. Zapa ndəgo, qoge-qa khəuwa iz, mɔndɔndáp. Avəe gigiap ate ndəgo, manqei-qape-te ndɔpoe, mɔndɔ-khatəkhatoám. Qoge-qa mo:keogé.”

¹⁶ Yaq ndego khaiya ozoz-te go:qotam, ta kaiya kɔfizuat ndigu, manqei-qape me:khaná. Yaq manqei-qape-te ndəgo, avəe gigiap qakhatəkhatoam, vɔqog.

¹⁷ Taqa zita-te, Mbumbukiam-qa khoev-te, yan-te ndəgo, enzol ezoqa nɔme ndofakhán. Até ndegó-a, kaiya kɔfizuat khobos-qapi vɔndapavam.

¹⁸ Yaq teqa zita-te, enzol ezoqa nɔme vɔndɔ-fakhan. Lou-qase-té gendowáv, ma Mbumbukiam-te etoam matev gi:goatun. Ndego gɔina ate ndəgo-gé kawa ezoqám. Ndego kandambaqapé mɔndə-akhá. Ndego enzol ezoqam, ndego kaiya kɔfizuat khobos-qapi gendapavam, av gembəe-akhá nqəgo, “Manqei-qape-te ndəgo, waen tae nanga mɔndɔ-khatəkhəezám. Kaiya khobos-qapi nandiv, toqoté-qogáz, waen tae nanga ndigu, tae-te ndifaləbap. Neka vɔ-mɔvɔbam.”

¹⁹ Yaq ndego enzol ezoqam, até gendego, manqei-qape, kaiya kɔfizuat vɔekhana, waen tae nanga vɔqogaz-a, vɔ-mɔvɔbam. Yaq waen pesegim nonqo kandambaqape-té gənɔnqagim. Nqanek pesegim nonqo, Mbumbukiam-qa qaqa. ²⁰ Yaq taon bavokho ndo:go, waen tae nanga gipeseгимem, ezoqa kouk ndofakhán. Kandambá tantáv. Kouk ndəgo, qambagim, gəmə-keá. Taqa sekeat, ande av 300 kilomitá ndəgó, neka taqa igian, ande av hos-qa eqawán ndəgó, tuyat.

15

Enzol ezoqam seven, viniv matev seven gi-upɔgeapavun

¹ Yaq no yan-te nqo:go, matev nɔme nɔqəiv. Kandambaqapé neka nqova ndafe-ús. Enzol ezoqam seven mɔndɔgoám, ndigu matev soqɔsoqa seven vɔ-upɔgeapam. Nqanek vaev viniv matév. Zapa ndəgo, nqanek viniv matev tɔme-navɔem, yaq Mbumbukiam-qa qaqa gemɔ-navɔém.

² Yaq no andé ndaola nɔteqəiv. Bəbəs-qapé. Andé glás. Gɔina wageap namba me-nokhombáp. Neka no ezoqa vɔezomet. Ezoqam ndigu, sɔvaxha gigiap lozokhak gipitovem neka teqa tae khəuwiap vizɔpɔteav vɔgoam-a, teqa iz-qa geveap ndapeav vɔgoam. Ndigu ndaola ndəgeg-té giwaniapám, neka andé gita me me-upɔgeapám. Ndəgo Mbumbukiam zɔ-etoám.

³ Ndigu Mozes-qa ouv ndɔqoqaemám, ndego Mbumbukiam-ge sasae ezoqam, neka Sip Nakhasam-qa ouv vɔ-qaqaemam. Ouv av gini-qaqaemám nqəgo:

“Evezøza, Mbumbukiam,
 qo bazaføgakh ate ndægo ndaqago,
 matev ndøgo, ndoqo-matanam,
 kandakandá neka nqova ndafe-ús.
 Qoqa matev unimanqatín neka ndaføya-ndaføya.
 Bawabawan ate ndægo, kawa qó.
 4 Evezøza! Qo qakhapús soqogó, ndaføyamba-qape.
 Gê, ezoqa tígu, ndigu qo-te mœ goneav tigoat
 neka qoqa iz eqawateav vøgoát? Mbaín.
 Bawabawan ate ndi:gu, ndòndo-záv, qo vøqá-vizumēm.
 Zapa ndøgo, qoqa matev ndaføya-ndaføya, mândo-veveám.”

⁵ Ouv gumu-qaqaemem, no yan-te nqo:go, Mbumbukiam-qá khoev nõqéiv. Ndøgo palai khoev. Yaq mboqog sège-mboqóz.

⁶ Yaq ndigu enzol ezoqam seven, matev soqøsoqa seven gi-upøgeapam, Mbumbukiam-qá khoev-té gindu-fakház. Tiqa ndabua bæbæ-bæbæús neka vøiyam-ús, neka savim-te lõvønam nonqo gol-us vøzømbø-løvøtupam.

⁷ Yaq khandi gigiap foa, kopo nõme gegoam, ndigu enzol ezoqam seven, gol ndis seven zø-etoám. Ta ndis-te ndøgo, Mbumbukiam-qá qaqa mu-nqeitupám, ndego miavmiav ngeyage. Até vømø-tøtvøyam.

⁸ Mbumbukiam-qa waev-te neka bazaføgakh-te, khøifa ndofakhán, yaq teqa khoev mokho-te ndøgu, vømøtøva. Yaq ezoqa kopømba mbaín, Mbumbukiam-qa khoev-te ti-oz. Matev soqøsoqa seven bêtøkhæ-navøém, ndøgo enzol ezoqam seven gi-upøgiapavun.

16

Enzol ezoqam seven, Mbumbukiam-qa qaqa giqouzømem

¹ Yaq no manqat kandambaqape nõ-ewág. Mbumbukiam-qá khoev-té qando-fakhán. Ndøgo enzol ezoqam seven, av qazømbæ-én nqægo, “Mòzozáv. Zoqa ndis seven-te nandav, Mbumbukiam-qa qaqa, qatøtvøyam, manqei-qape-té qazonø-qouzømem.”

² Yaq bugukhokhof enzol ezoqam ndøwáv, Mbumbukiam-qa qaqa, ekeza ndis-te qøugoam, manqei-qape-te vøqouz. Yaq ndigu ezoqam, søvakha gigiap lozokhak-qa khakhatap gindapem neka teqa tae khøuiwip vømø-vizupam, ndigu nqamav soqøsoqa nqosøgeap-us ndø-upøgím.

³ Yaq enzol ezoqa nõme, ndego ge-menas-ev, Mbumbukiam-qa qaqa, ekeza ndis-te qøugoam, ndaola-té genøqóuz. Yaq ibøkha ndøgo, gêmø-kóuk. Andé lõvøte ezoqam-qá kóuk. Yaq gigiap ate ndi:gu, ndaola-te giyagam, gèpakhaéz.

⁴ Yaq enzol ezoqa nõme, ndego ge-misika-ev, Mbumbukiam-qa qaqa, ekeza ndis-te qøugoam, kea-te neka kea kumbutap-té genøqouzám. Yaq até ta ibøkha ndøgø-a, vømø-kouk.

⁵ Yaq no ndego enzol ezoqam, ndego ibøkha ndembo-keoge, teqa manqat äv qate-ewág nqægo,

“Mbumbúkiam!

Qo nqoqogo neka qoqogoam,
 qo ndaføyamba-qapé.

Yaq-fia ndøgo, qo ti-te ndigu qoqota, ndøgo egeieqéi.

⁶ Zapa ndøgo, ndigu qogi ezoqam neka Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam ndøzitagám, tiqa kouk vøwa.

Yaq nakémbá, qo ndigu tiqa izam nonqo, kouk qozø-etoám.

Yaq-fia ndøgo tündapém, av yaq gi:matønumam.”

⁷ Yaq no manqat nõme nõ-ewág. Ndøgo tøndo-fakhán, lou-qase-te ndøgo, ma Mbumbukiam-te etoam matev gi:goatun. Av qande-én nqægo, “Evezøza, Mbumbukiam, qo bazaføgakh ate ndægo ndaqago! Unimanqatín. Yaq-fia nqosøgeap, qo ti-te ndigu qoqo-khofotav, ndøgo ndaføyambá.”

⁸ Yaq enzol ezoqa nõme, ndego ge-foa-ev, Mbumbukiam-qa qaqa, ekeza ndis-te qøugoam, khøuwa-té genøqóuz. Yaq khøuwa, bazaføgakh ndøndáp: Teqa tatas, ezoqa mè:louwavát.

⁹ Yaq ezoqa teqa tatas kandambaqape, vøelouwaz. Geté ndigu Mbumbukiam-te qam-buzaneáv, neka ndego vizøpøteáv, ndego nqanek matev soqøsoqa gekhofotam. Geté iz mbongi:nám.

¹⁰ Yaq enzol ezoqa nõme, ndego ge-faev-ev, Mbumbukiam-qa qaqa, ekeza ndis-te qøugoam, søvakha gigiap lozokhak-qá qonam nonqo-té genøqóuz. Yaq ezoqa ewaqape,

ngenek sòvakhà gígiap lozokhak-qa mokho-te gu:goam, bòivun zònqevòém, neka nqosøgeap vø-upøgim. Ndigu ekeza sas ndø-otøgevém, nqosøgeap zapaya.

¹¹ Yaq ndigu tiqa nqosøgeap neka nqamav zapaya, Mbumbukiam, ndego yan-te ngo:yage, vøngenøinam. Tiqa manqa-zapazapa gone-te, ndigu qambuzaneáv.

¹² Yaq enzol ezoqa nøme, ndego ge-siks-ev, Mbumbukiam-qa qaqa, ekeza ndis-te qøugoam, Yuflatis kea-té genøqóuz, ndøgo kea kandambaqape. Yaq kea ndøgo, sègevikiá. Yaq ta mokho-te ndøgo, kawakawa-za-te, ndigu tigi nakhag ezoqam namba, khøuwa fakhanam-te tinduzav, nakhøa zømbe-mboqóá.

¹³ Yaq no áv qateqéiv nqægo: Ndego wazeam kandambaqape-qa manqa-nqa-te, neka sòvakhà gígiap lozokhak-qa manqa-nqa-te, neka khavozam manqa vevezam ezoqam-qa manqa-nqa-te, nqova soqøsoqa misika ndofakház. Ndigu andé taka-qá bugú.

¹⁴ Nginik nqova soqøsoqa, umingiap matev ndøgoatún. Yaq ndigu manqei-qape-te ate ndægo, kawakawa-za-té ginøzáv, nakhag nonqo vø-mønøbám, ta nakhag ndøgo, Mbumbukiam-qa khøuwa kandambaqape-te tøfakhan, ndego bazaføgakh ate ndægo ndømbogo.

¹⁵ Keliso áv gene-manqaté nqægo, “Nqæ! No andé aqonam ezoqám me nøtégeáv. Gekha ezoqám ndego, to:tiawet, neka teqa unimanqatin matev no-te, ande ndabua me ate te:uzupat, ndego khanakhanakh mbá geabetegó. Soqáin ndøgo, ndego ande naqei-av me te:okhoat neka ezoqa ewaqape-qa bugu-te, mívi vøndáp.”

¹⁶ Yaq ndigu nqova soqøsoqa, kawakawa-za, nakhag-qa, ta manqei-te ndøgo tinønøváb, Iblu manqat-te, Amagedon ndimbo-akhayam.

¹⁷ Yaq enzol ezoqa nøme, ndego ge-seven-ev, Mbumbukiam-qa qaqa, ekeza ndis-te qøugoam, khaiya-té genøqóuz. Yaq kawa ezoqam-qa qonam nonqo-te, Mbumbukiam-qa khøev-te, manqat ndofakhán. Kandambaqapé møndæ-akhá. Av qande-eín nqægo, “Matev ate ndægo, møndømø-navøém.”

¹⁸ Yaq ndand ndovøimám neka vøndø-møkunimam, neka xo vøndøwagam. Yaq manqei gèkukuvøém. Nqanek manqei kukuvøem, kandambá tantáv. Ezoqa manqei-qape-te ande gi:fakhaz, atema ndakin, manqei kukuvøem mbaín, av ndakin qæfakhan.

¹⁹ Babilon taon kandambaqape, gèqaqavøém, vømø-qaqageap-misika. Neka manqei-manqei-qa taon ate qægoam, vøsoqøsoqoam. Matev av qæfakhan ndægo, zapa ndøgo: Mbumbukiam Babilon taon kandambaqape neka taqa manqa-zapazapa, manqa mate navøepøteáv. Yaq ndego yaq-fia mbotá, neka teqa qaqa kandambaqape, ande waen føgakh-qape me vømbo-etoam.

²⁰ Manqei bawabawa ate qægoat, gèsinøvøém, vønnavøem. Neka até olól-a, vønnavøem. Nqawa qóqevák.

²¹ Yaq yan-te, qæ ais-us kandakanda ndolanqá, ezoqam-te vø:o:az. Ais fisap ndigu, kandakandá tintív. Tiqa viniv, ande áv 50 kilogrém ndi:gú. Yaq ezoqam, Mbumbukiam-qa iz, gèngenøinám, nginik qæ ais kandakanda zapaya. Zapa ndøgo, nqanek matev qafakhan, ùnime-soqá.

17

Mambe sævam khoveakh-qapu-qa yaq-te

¹ Yaq ndigu enzol ezoqam seven, ndis seven qazøgoam, nøme kopo, no-té gendowáv. Yaq áv genømbe-eín nqægo, “Qotøndéqáv! Ndugu mambe sævam khoveakh-qapu, ndugu kea kopoav avønin-te ndumia, ndugu yaq-fia nqosøgeap soqaqape ndøndáp. No nøtéqamákh.

² Manqei-qape neka kawakawa-za, tu namba mambe ndøgoám. Neka ezoqa ewaqape, nqanek manqei-qape-te ngiyage, ndigu kawa zø-okivám, tuqa manqa-zapazapa zapaya, ndøgo ande waen me gi-izam.”

³ Yaq ndego enzol ezoqam, no leg-av manqei-té genøndapán. Nqova-té. Yaq no sævam no-omét. Sòvakhà gígiap lozokhak køkouk-qá zita-té gunoqótám. Teqa kha ate qambøegoam, Mbumbukiam-qá iz ngenøgim manqat ndøkház. Ndego kawa seven mbogoám neka auli ten vømboqoam.

⁴ Ndugu sævam, ndabua gu-uzam, khagi menás. Nøme ndøgo, uni køkouk-ín, neka nøme ndøgo, køkouk igiá. Neka ndugu gol gígiap vinivinimba neka nandi momotap-us neka agiwa-qasis fia kandakanda vø-usupam. Tuqa zenda-te, ndugu ibøkha izam nonqo ndøndapám. Gol khakheitáp. Ta ibøkha izam nonqo-te, matev vøvanq-us neka gekha matev soqøsoqa nøme ndøgo, tuqa mambe matev-te qando-fakhanam, até vømøtøva.

16:12 16:12 Isa 11:15 **16:14 16:14** Veve 19:19 **16:15 16:15** Met 24:43-44; Veve 3:3 **16:16 16:16** Zech 12:11
16:18 16:18 Veve 4:5; 8:5 **16:19 16:19** Veve 14:10 **16:20 16:20** Veve 6:14 **16:21 16:21** Exo 9:23-24; Veve 11:19
17:1 17:1 Jer 51:12-13 **17:2 17:2** Isa 23:17; Jer 51:7; Veve 14:8 **17:3 17:3** Veve 13:1 **17:4 17:4** Jer 51:7; Veve 18:16

⁵ Tuqa kawa-pap-te, iz mo-peawám. Mokho manqát. Av qane-peawám nqægo:

BEBILON TAON KANDAMBAQAPE.
MAMBE SAKHEIS ATE NDI:GU-GU EVO
NEKA MANQEI-QAPE MANQA-ZAPAZAPA-GU EVO.

⁶ Yaq no tæqeív ndógo: Ngunuk sævam, Mbumbukiam-gi ezoqam-qá kouk ndø-íz, kawa vømbø-oki. Tiqá kouk ndógo tu-íz, ndigu Yesu-qa manqat gimanqatam, neka ta zapaya vø-zitagam.

No nqova ndafe kandambá, qæ-omet.

⁷ Yaq ndego enzol ezoqam genø-ein, “Gekha zapá, qo nqova qaqandaf? No ngunuk sævam-qa mokho manqat nótéqamák, neka ndego sòvakha gigiap lozokhak-qa yaq-te, teqa zita-te nduoqomat, ndego kawa seven neka auli ten ndømbogo.

⁸ Ndego sòvakha gigiap lozokhak qoqo-omet, møndøyagám. Geté ndakin mbain. Geté ndego avønín, manqei nqa-té gendóqavíg, manqei nqa vaev mbain ndøgo. Geté yaq, até gemé-navóém. Yaq ndigu ezoqam, nqanek manqei-qape-te ngiyage, tiqa iziz khandi mbuk-te peawapøteav ndøgo, ta mbuk ndøgo, Mbumbukiam ibugukhokhof gepeawam, manqei-qape khakheinøpøteav qagoam, ndigu nqova zøndáf, ndego sòvakha gigiap lozokhak ti-ometam. Zapa ndógo, ndego møndøyagám. Geté ndakin mbain. Geté nango ndøfakhán.

⁹ Taqa yaq-te, matavap loloakh begó. Kawa seven ndøgo, manqei popotap sevén. Sævam ndógo tunoqomat. Ndøgo até kawakawa-za sevén.

¹⁰ Faev nøme ndigu, møndø-o-áz. Nøme kopo, zua ndøgó. Geté nøme kopo, fakhaneáv. Zuá. Yaq tefakhan, khapé gembøé-auwamák. Ndego khøuwa andé khapémbá tegoat.

¹¹ Yaq ndego sòvakha gigiap lozokhak, bugukhokhof geyagam, ndego ndakin yageav ndøgo, ndego gé-kawa-ezoqam-eit-év. Ngenek ndigu kawakawa-za seven nøme, tigi ezoqám. Yaq até ndegó-a, ndøsoqoév.

¹² Auli ten ndøgo, qoqoqeiv, até ndøgó-a, kawakawa-zá. Nginik kawakawa-za ten, kawaezat matev ngezeáv. Zuá. Ndigu sòvakha gigiap lozokhák namba mó:kawaeztát. Geté khøuwa andé khapémbá, tiokawaeztat.

¹³ Nginik kawakawa-za ten, matavap kopo ndøveém, neka ekeza bazaføgakh neka iz, sòvakha gigiap lozokhak-qá mokho-té gunu-awám.

¹⁴ Yaq ndigu, Sip Nakhasám namba mé:nøfé. Geté ndego ekeza ezoqam namba, ndigu gevevas neka gezø-akha neka te namba gi:køfinimam, gépitáz. Zapa ndógo, ndego Sip Nakhasam, ndego kawakawa-za-gé Kawá neka evezøza-za-gé Evezøzá.”

¹⁵ Yaq ndego enzol ezoqam, manqat nøme genø-ein, “Kea vinivinimba ndøgo, qoqo-qeiv, ma mambe sævam nduimia, ndøgo manqei-manqei neka bawabawán neka ngusum vinivinimbá neka manqat vinivinimbá.

¹⁶ Auli ten ndøgo neka sòvakha gigiap lozokhak, ndigu ngunuk mambe sævam, ndøsanqawém. Yaq gigiap ate ndømbøego, gembó-upøgimém. Naqei-áv segé-ivóém. Yaq kha mbólogém, gøinam-te vónqagimém.

¹⁷ Nginik kawakawa-za ten, manqat gikopo:nem, ekeza megeat matev, sòvakha gigiap lozokhak-qa mokho-te tu:veem, matavap Mbumbukiam zø-etoám. Yaq av nqægo, Mbumbukiam-qá poev mbopaevém. Tiqa megeat matev tómá ndøgo, atema matev ate ndøgo vø mú-fakhanám, av Mbumbukiam ibugukhokhof manqat ge-ein.

¹⁸ Sævam ndugu, qoqo-omet, ndøgo taon kandambaqapé. Manqei-qape kawakawa-za ate ndi-gu, ta taon-qa megeat matev mokho-té gunu:gu.”

18

Bebilon taon qasoqa

¹ Taqa zita-te, no enzol ezoqa nøme no-omét. Yan-té gendovís. Ndego bazaføgakh kandambá neka waev bæbæs-qapé. Ta waev ndøgo, manqei-qape, sùgumu-gutavát.

² Yaq ndego kandambaqapé møndæ-akhá. Av gene-akhá nqægo,

“Møndøbøí. Bebilon taon kandambaqape, møndøbøí.

Gevøgev neká nqova soqøsoqa, møndømø-tiqá-khøev.

Gekha pipisi neka sòvakha gigiap ndigu,

Mbumbukiam-qa bøi-te soqain ndigu, ndego ndesanqaza,
ndøgo tiyagé.

³ Zapa ndógo, Bebilon taon,
ndøgo ande sævam me nduigu,

bawabawan ate ndægo,

tuqa mambe matev waen ndø-izumám, kawa vøzø-okivam.

Até manqei-qape kawakawa-zá-ya, tu namba mambe matev vøegoam.

Neka bisnis ezoqam, manqei-qape-te ngyage, tu zapaya, gëmø-moni-kopoav-ezoqam-éz.

Zapa ndógo, ndugu gigiap møqæ.”

⁴ Yaq no manqat nøme nø-ewág. Yan-té qando-fakhán. Av qande-eín nqægo,

“Nogi ezoqam! Mòzotøndo-fakház.

Vøndo-fakház, zo Bebilon taon mokho-te ndozotu:gu.

Soqain ndøgo,

zo tu namba manqa-zapa gone-te tozo-khokhombupat.

Neka soqain ndøgo,

tu namba yaq-fia nqosøgeap sa tozotumu-upøgim.

⁵ Tuqa manqa-zapazapa, khápumu-kapuiám, yan vømøkhanaz.

Mbumbukiam tuqa matev soqøsoqa, manqa mate navøepøtéav.

⁶ Zo yaq äv tømboe-matønømém, av zo guzømbe-matønnumam.

Zo tu-te yaq-fia menás sozó-taném, av matev guimatønnumam.

Waen føgakh soqaqape guzø-etoam, yaq menás sozombø-etøomém.

⁷ Av ndugu gui-khambuvupam

neka gigiap kopoav-qape qambøegoam,

yaq zo nqosøgeap neka mbøni vaev matev,

äv tozombøé-etøomém.

Ndugu mokho-mba,

äv guni-manqaté nqægo,

‘No kawa sævam noqomát.

No ngæmám mbá. No ambá av nqægo, anganeam genønanim.

Matev soqain genø-fakhanák. No mbøni genøvayák.’

⁸ Geté ndugu av nduikhambuvap,

ta zapaya ndøgo, matev soqøsoqa vinivinimba, khøuwa kopo-té segembøé-fakhanám,

løvøte neka mbøni vaev neka ifin matev.

Yaq ndugu gøinám guní-lonqotøvém.

Zapa ndógo, Evezøza Mbumbukiam, ndugu yaq-fia nqosøgeap ndembo-etoam,

ndego bazaføgakh-qapé.”

⁹ Yaq manqei-qape kawakawa-za, tu namba mambe matev gi-goam neka tuqa gigiap

kopoav qazøgoupam, ndigu gé-eivám, mbøni vøzø-nqosøgim, khøifa tiqevim, tutuavet.

¹⁰ Ndigu qambaqapé segendó-waniapét. Gó:khouwaném, matev soqaqape tiqevim, tu-

te tøfakhan. Yaq äv giní-ugufømem nqægo,

“Hao, ú-ä:!

O Bebilon taon kandambaqape, bazaføgakh-qape.

Qoqa manqa-zapa-qa yaq-fia, nakhamas-té qanøqa-fakhán.”

¹¹ Neka bisnis ezoqam, manqei-qape-te, gé-eivám neka tu zapaya mbøni vøzøvā. Zapa ndøgo, ezoqa nøme mbaín, tiqa gigiap tiwiat.

¹² Ezoqa tiqa gigiap sekemba géwiák, kopømba ande av gol neka silva neka nandi qaniqanimav-qape neka aqeing agiwa-qasis, neka ndabua mbomømboma køkø-køkouk neka khagi vinivinimba, neka tae vinivinimba fia kandakanda, neka gigiap ndøgo, søvakha gigiap-gi khayam khakheitap, neka tae ndis fia kandakanda, neka gigiap ndøgo, auli neka nandi khakheitap.

¹³ Neka ezoqa nøme mbaín, tiqa gigiap tiwiat, kopømba ande av lou mokhov eqeieqei nonqo, neka gigiap sisip mbomømboma, toqo-mboqotumat, neka nøme ndøgo, kha-te toqo-gi-mat, neka waen neka oliv oil, neka flawa, neka wit, neka kao, neka sip, neka hos, neka neka manqei khagua, neka até ezoqam-anim-a.

¹⁴ Ndigu bisnis ezoqam, äv giní-einím nqægo, “Bébilon. Gigiap ate ndægo, qo møqæ qaqaqoam, qo møndø-qøuváq. Qoqa gigiap qaniqanim neka fia kandakanda møndøqa-navøém. Qo nango geqá-fakhanák.”

¹⁵ Ndigu bisnis ezoqam, tu mokho-te gimø-gigiap-kopoav-ezoqam-ez, ndigu qambaqapé segendó-waniapét. Gó:khouwaném, matev soqaqape tiqevim, tu-te tøfakhan. Ndigu gé-eivám neka mbøni vøzø-nqosøgim.

¹⁶ Yaq äv giní-ugufømem nqægo,

“Hao, ú-ä:!

O taon kandambaqape, bazaføgakh-qape,
qo ndabua mbomømboma papaqa-papaqa neka køkø-køkouk neka kiki-kikis qoqo-uzumam
neka qoqa kha, gol neka nandi mbomømboma neka aqeing agiwa-qasis voqotē-
khakheinumam,

17 qoqa gigiap mbomømboma, ate qaqambe-goam,
nakhamas-té qanøqa-soqøsoqøám.”

Palai khagua nøzøgim ezoqam ate ti:goat neka ezoqa ewaqape, khagua-te, manqei nøme-
te tiguvimat, neka ezoqa ewaqape, khagua-te tisasætat neka gekha ezoqám ndigu, ndaola-
te yage tindapat, ndigu qambaqapé segendó-waniapét.

18 Yaq khøifa tiqeivim, ndugu tutuavet, yaq äv gini-akhaemém nqægo, “Gè, taon kan-
dambaqape nøme tógo, av nqanek taon qægoam? Mbaín.”

19 Yaq ndigu gè-akhaemém, neka gè-eivám. Neka tiqa mbøni nqosøgeap-te, ekeza kawa-
te, pakhakh ndønqagimám. Yaq äv gini-einím nqægo,
“Hao, ú-ä-!

Taon kandambaqape. Tu mokho-te, palai khagua evøndipakha ate ndi:gu, ndaola-te
gibøetam,

ndigu mõndømø-moni-kopoav-ezoqam-eztám, tiqa gigiap guwiam.

Geté ndugu nakhamas-té gunø-soqøév.”

20 “Geté zo yan-te ndozoyage,

neka zo Mbumbukiam-gi ezoqam,

Keliso-gi u-anim neka Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam namba,
zo khanakhanakh bezøgó, tu zapaya.

Zapa ndógo, matev soqøsoqa, zo guzø-matønumam,

Mbumbukiam Bëbilon-te, yaq-fia me:tá.”

21 Yaq enzol ezoqam bazaføgakh-qape, nandi kandambaqape ndøndapáz. Kandambá
tintív. Tiqa khouwezat, andé wit mivitøzat nonqó. Yaq ndaola-té genø-ogezó, gendo-ein,
“Taon kandambaqape, Bëbilon, äv tøné-ogí.

Bazaføgakh-ús.

Yaq ezoqa nango géqeivimák.

22 Qo mokho-te,

gita khaneam ezoqam-qa khaneam neka ouv qaqayam ezoqam-qa wag neka ndigu
pøinda o kipi gikhambøematun, taqa wag,

ezoqa nango géyogemák.

Neka qo mokho-te,

sasæ vinivinimba zøtezat ezoqam, nango gégoák.

Neka ndigu wit nandi gi:mivisumatun,

ezoqa taqa u, nango géyogemák.

23 Neka qo mokho-te, lampa waev nango gékhayák.

Neka qo mokho-te, sakheis neka angana, ndigu tinøkem,

tiqa khanakhanakh manqat, ezoqa nango géyogemák.

Matev äv taqambé-fakhán.

Zapa ndógo, qogí bisnis ezoqam, manqei-qape-te ate nqægo, äv gini-khambuvupám
nqægo,

‘Ni bisnis ezoqam kandakandá.’

Neka qoqa manqa-sisi matev,

qo bawabawan ate ndægo qote-tubumám.

24 Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam neka Mbumbukiam-gi ezoqam ate ndi:gu,

tiqa kouk, Bëbilon taon-té giqeivim.

Ndøgo tuqá manqa-zapá, ndigu gizitagat, vøpakhaetat,

ezoqa ewaqape nøme namba, manqei-qape-te gizitagat.”

19

Yan-te nqo:go, Mbumbukiam-qa iz gi-eqanem, Bëbilon ngi:wat zapaya

1 Taqa zita-te, no yan-te, manqa wag nø-ewág. Andé ezoqa kopoav-qapi-qá akhayam
kandakandá. Av gini-akhaemám nqægo,

“Alelúya. Iké: Mbumbukiam-te.

Ezoqam-qa khandi:zat matev,

nikeza Mbumbukiam-té qando-fakhaté.

Iz kandambaqape neka bazaføgakh,
teqa ndégo.

² Zapa ndógo, teqa manqa ovøyam matev unimanqatín neka ndaføyambá.

Ndugu mambe sævam kandambaqapu, ndugu tuqa mambe matev, manqei-qape gu-
ngi:tat,

ndego yaq-fia nqosøgeap mbo-etoám.

Ndego yaq-fia møndótá, tu-te ndugu,
tegi sasae ezoqam, pakhapakha guzø-khanæmam.”

³ Yaq nango gi-akhaemem,

“Alelúya. Iké: Mbumbukiam-te.

Taon kandambaqape ndógo, ndøwageapet,
taqa khøifa oskia ndøqaviág. Miavmiáv.”

⁴ Yaq ndigu megetapak tuenti-foa neka ndigu khandi gigiap foa, ekeza kha, manqei
me-laém, Mbumbukiam vømbø-vizumem, ndego kawa-qa qonam nonqo-te go:qotam, vø-
einim,

“Amén. Nqanek manqat unimanqatín.

Alelúya. Iké: Mbumbukiam-te.”

Sip Nakhasam, sævam ge-oki

⁵ Yaq Mbumbukiam-qa qonam nonqo-te, manqat ndofakhán. Av qande-eín nqægo,

“Nigi Mbumbukiam-qa iz, zó-eqatát, zo tegi sasae ezoqam ate nqazøte-go neka ezoqa
ewaqaqe, kandakanda neka khasøkhasis, zo ndego ndozombo-vizap.”

⁶ Yaq no manqa wag nø-ewág. Andé ezoqa kopoav-qape-qá náq. Andé ibøkha sololo
kandambaqape me me:wagám neka andé ndand kandakanda me me:møkunimám. Av
qane-eín nqægo,

“Alelúya. Iké: Mbumbukiam-te.

Zapa ndógo, nigi Evezøza, ndego Mbumbukiam,
ndego bazaføgakh ate ndægo ndømbogo, ndégo teno-kawaevát.

⁷ Ni khanakhanakh bini-asøtvé neka iz bizimbø-eqanem.

Zapa ndógo, khøuwa iz møndøndáp. Sip Nakhasam, sævam ndø-ókí.

Mbasønakam ndugu, tu-oki, møndø-khakheinám.

⁸ Mbumbukiam ndabua papaqa mbo-etoám.

Bæbæs-qapé neka vøiyam-ús, yaq ndugu vø-uz.”

(Nqanek ndabua papaqa qanimav-qape ndógo, matev mbomømboma, Mbumbukiam-gi
ezoqam gimatønumam.)

⁹ Yaq ndego enzol ezoqam genø-ein, “Av qoqoté-peawám: Ezoqam ndigu, Sip Nakhasam-
qa nokenøkem lou loge-te gizø-akha, tizav, khanakhanakh mbá giabitigú.”

Yaq ndego manqat nøme, åv gene-eín nqægo, “Nqanek manqat unimanqatín.
Mbumbukiam-qá manqát.”

¹⁰ Yaq no teqa zenda tokhotapak-qa megemege-te, nøkeza kha, manqei nøtelaváo. Neka
ambá nombø-vizamín. Geté ndego åv genømbe-eín nqægo, “Nandav ndømatánám. Até nó-
a, no Mbumbukiam-gé sasae ezoqám, av qo nqoqote-go neka qogi Klisten qafuap ndi:gu,
ndigu Yesu-qa manqat ndigeawat. Geté Mbumbukiam qombóvizám. Manqat ndógo,
Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam ndimanqate, ndógo Yesu-qá manqát.”

Ezoqa hos papaqa-te go:qotam

¹¹ Yaq no åv qateqéiv nqægo: Yan sège-mboqoé. Yaq nqáe! Hos papaqa no-omét.
Ndego go:qotam, teqa iz Ndaføyamba-qapé neka Unimanqatín Ezoqám. Ndego ezoqa manqa
ovøyam-te ndegevezoat, neka nakhag vøgoatun, ndego matev egeieqei mba mbopáev.

¹² Teqa bøi andé gøina wageap me me:wageapám. Neka kawa-te, kawa ezoqam-qá
wawaq ndø-uzupám. Wawaq kopoáv. Neka kawa-pap-te, iz vømbøe-peawam. Ta iz ndógo,
ndego yakhapus mbá sege-otév. Ezoqa nøme zøtezateáv.

¹³ Ndego ndabua sekeqape ndø-uzám. Ndabua ndógo, kouk-té qanu-qoqotám. Teqa iz
Mbumbukiam-qá Manqát.

¹⁴ Ngenek, yan-gí nakhag ezoqam mbopaevém. Hos papaqa-papaqa-té gono-qonavát,
neka ndabua bæbæ-bæbæs papaqa-papaqa vø-uzupat.

¹⁵ Teqa manqa-nqa-te, nakhag kaiya khobos-qapi ndofakhatám. Yaq bawabawan ate
ndi:gu gé:pitáz. Ndego bazaføgakh-us zømbø-kawaevtát. Auli khamókh gezømbé-kawaevtát.

Neka andé waen tae nanga me mé:pesegím. Gétokhonovém. Mbumbukiam, ndego bazafógakh ate ndægo ndømbogo, teqa qaqa matev, áv tøzømbé-fakhán.

¹⁶ Teqa ndabua sekeqape, mbagi-te ndøgo, iz mõndømbø-peawám. Av qambøe-peawám nqægo:

KAWAKAWA-ZA-GÉ KAWÁ
NEKA EVEZØZA-ZA-GÉ EVEZØZÁ.

¹⁷ Yaq no enzol ezoqam no-omét. Khøuwa-té gono:yám. Ndego kandambaqapé mõndæ-akhá. Pipisi-té genø-akhá, ndigu khaiya ova go:løvøvupat. Av gezømbø-akhá nqægo, "Vøndoázv. Mbumbukiam-qá lou loge kandambaqape zombómøváb.

¹⁸ Vøndoázv. Kawakawa-za-qá kha zólóg neka nakhag kawa ezoqam-qa kha, neka nakhag ezoqam-qa kha, neka hos-qa kha, neka tiqa kha, hos-te go:qonavam, neka gekha ezoqa nøme-qa kha, iz-akhayapak neka yaq-fia mbain sasae ezoqam, neka ezoqa kandakanda neka ezoqa khasøkhasis, tiqa kha vøzølog."

¹⁹ Yaq no nøme, áv qateqéiv nqægo: Søvakha gigiap lozokhak neka manqei-qape-gi kawakawa-za neka tigi nakhag ezoqam, mõndømváb. Ambá nakhag ndøgonemín, te namba ndego, hos-te go:qotam, neka tegi nakhag ezoqam namba.

²⁰ Geté ndego søvakha gigiap lozokhak, gëmøvøinám. Até khavozam manqa vevezam ezoqám-a, vø-møvøinam, ndego teqa iz-te nqova ndaføgim matev gematønnumam, ta mokho-te ndøgo, ndego ndigu ezoqam getubam, ndigu søvakha gigiap lozokhak-qa khakhatap gindapem neka teqa tae khøuwiap vømbø-vizupam. Yaq søvakha gigiap lozokhak, khavozam manqa vevezam ezoqam namba, gøinam kewan nandi wagøvap-us-té ginø-nqagivém. Khandín.

²¹ Tigi nakhag ezoqam, nakhag kaiyá ginizitág, ta nakhag kaiya ndigu, ndego hos-te go:qotam, teqa manqa-nqa-te gindu-fakhatam. Neka tiqa kha, pipisi ndølog. Pipisi ate gi:goam, até vøzømbü-ewez.

20

Matev ndøgo, viav wan taosen mokho-te tøfakhanam

¹ Yaq no enzol ezoqa nøme no-omét. Yan-té gendovís. Teqa zenda-te, manqei ozu vaev mbain mboqogim nonqo neka auli sen kandambaqape ndø-ndapavám.

² Yaq ndego até gendego, ndego wazeam vø-møvøiu, ndego awenege wazeam, Nqova Soqaqape o Saitan ndimbo-akhayam, sasa ndølvøvøvem. Viav wan taosén teløvøvøvupat.

³ Yaq ndego ngenek manqei ozu vaev mbain-té genø-ogiú, mboqog vømbøe-tokaz. Unime-føgakhæz, getokaz. Yaq ndego manqei-qape ezoqam tubøpøteav tæabetegó, atema viav wan taosen bemøndap. Yaq taqa zita-te, ndego nqawa bømbo-nqovozømém. Geté khapé gembøé-auwamák.

⁴ Yaq no kawakawa-za-qa qonam nonqo nøqéiv, ezoqa vø-qonavam. Nginik ezoqam, bazafógakh, áv ginindapém nqægo: Ezoqam-qá manqa ovøyam ndø-ewagát. Neka no nqova vøezømet. Nginik nqova ndigu, ezoqam monqo gizøqog, Yesu-qa manqat gigeatam neka Mbumbukiam-qa Manqat vøe-zømesimam, ta zapaya. Nginik ndego søvakha gigiap lozokhak o teqa tae khøuwiap vizøpøteáv, neka ndigu søvakha gigiap lozokhak-qa khakhatap ndapeáv, tiqa kawa-pap-te o zenda-te. Ndigu nqawá gindu-khandí:z, neka Keliso namba vø:kawaez. Viav wan taosén go:kawaeztam.

⁵ Nqanek bugukhokhof khøuwá, Mbumbukiam ezoqa løvøte-te gekhandi:z. Løvøte ezoqa nøme, nango khandi:zateáv, atema viav wan taosen vømø-navøem.

⁶ Ezoqam ndigu, Mbumbukiam ta bugukhokhof khøuwa-te løvøte-te tekhandi:z, khanakhanakh mbá giabitigú. Ndigu tegi ekeza ezoqám. Yaq løvøte nøme tøfakhan, ta løvøte ndøgo, tø-menas, ndøgo bazafógakh mbain, tiqám. Ndigu Mbumbukiam-gi neka Keliso-gi iziz ezoqam ndøgoát, neka te namba vø:kawaeztát, atema viav wan taosen vømø-navøem.

Saitan gipitøvem

⁷ Yaq viav wan taosen tømø-navøem, Saitan timbøé-mboqoaném, ndego ndimbula-te ndego.

⁸ Neka ndego ndøwáv, bawabawan ate nqægo, manqei-qape-te nqago, vøtubám. Nqanek bawabawan ndøgo, Gog neka Magog. Yaq Saitan ndigu ezoqa ate ndi:gu, nakhag-qa ndømøváb. Ezoqa kopoav-qapé. Andé ndivínd, ndaola-qa ndøgeg-te ndigu.

⁹ Ndigu manqei-qape ate ndægo gépanqaním, Mbumbukiam-gi ezoqam, ma ndi:sokhoeapet, neka taon ndøgo, Mbumbukiam ndembøe-khafuat, vøkhøogāz. Geté gøinam tøndóvís ndøgo, ndigu Saitan-gi nakhag ezoqam vøngiæzō.

¹⁰ Yaq ndego nqova soqaqape, ndego getubumat, gøinam kewan-té ginø-oginám, ta nandi wagøvap-us-te ndøgo, ma sòvakha gigiap lozokhak neka khavozam manqa vevezam ezoqam, go-nqagivem. Yaq ndigu nqosøgeap zógoát, pappave nekā lovølova. Miavmiáv.

Mbumbukiam-qa manqa ovøyam kandambaqape

¹¹ Yaq no kawa ezoqam-qa qonam nonqo papaqa kandambaqape nøqeív, neka ndego go:qotam, vøe-omet. Manqei-qape neka yan, teqa bugug-te, møe mbobøin, vømø-navøem. Manqei nøme mbaín, vøegoát.

¹² Neka no løvøte ezoqam nøzømét, iz-akhayapak nekā khokho ezoqam. Kawa ezoqam-qá qonam nonqo megemege-té gono-waniapám. Yaq enzol ezoqam, mbuk ndømbøogimém. Mbuk nøme gimboogogimem, khandi mbúk. Yaq Mbumbukiam, løvøte ezoqam, matev, āv gezømbe-geveá, av mbuk-te ndøugu qøupeapam, av matev gi:matønumam.

¹³ Até ndaolá-ya neka até løvøtè-a neka até løvøte ezoqam-qá manqei-a, tigi løvøte ezoqam vønqonqotaz, yaq Mbumbukiam ndigu vøzø-gevea, av tiqa matev qazømbe-goam.

¹⁴ Yaq løvøte neka løvøte ezoqam-qa manqei, gøinam kewan-té ginø-nqagimém, vømø-navøem. Nginik gøinam kewan, løvøtè nømé, løvøte ndøgo, tø-menas.

¹⁵ Yaq gekha ezoqām ndego, teqa iz khandi mbuk-te peawapøteav ndøgo, ndego gøinam kewan-té ginø-oginám.

21

Yan ndakinak neka manqei-qape ndakinak

¹ Yaq no yan ndakinak neka manqei-qape ndakinak nøqeív. Yan neka manqei-qape ndøgo, bugukhokhof qagoam, sògo-navøém, neka ndaola nøme mbaín.

² Yaq no Mbumbukiam-qá Zelusalem taon ndakinak nøqeív. Mbumbukiam-té qandovís, yan-te nqo:go. Khakheitáp neka bugug keogé. Ate av-té, mbasønakam bugug keoge nduigu, anganea tundaf.

³ Yaq no manqat kandambaqape nø-ewág. Kawa ezoqam-qá qonam nonqo-té qando-manqatát. Av qande-eín nqægo, “Nqáe! Ndakin Mbumbukiam, ezoqám namba mé:goát. Ndego namba mé:yagát. Neka ndigu tegi ezoqam ndøgoát. Mbumbukiam ekezan, ti namba mé:goát, neka ndego tigi Mbumbukiam vøgoát.

⁴ Ndego tiqa bøi-te, bøi einu ate ndægo zøvuoigím. Løvøte matev nøme mbaín, segégoát, neka até mbøni vaev matév-a, neka eiv neka nqosøgeap nøme mbaín. Matev av nqægo, av bugukhokhof qægoam, møndømo-navøém.”

⁵ Yaq ndego kawa-qa qonam nonqo-te go:qotam, āv gene-eín nqægo, “Nqáe! No ndakin gigiap ate ndægo nøndakinák.”

Yaq nøme ge-ein, “Qøpeawám. Zapa ndøgo, nqanek manqat, unimanqatin-qapé.”

⁶ Yaq ndego manqat nøme genø-ein, “Matev ate ndægo, møndømo-navøém. No zapá neka no váev. No ndégo, ndo:megeat neka ndøndøpæv.

Gekha ezoqām ndego, ibøkha naq ndømbopapat, no ibøkha ndøgo tæmbó-etoám, ta kea kumbutøve-te ndøndo-fakhate, ezoqa khandi ndøzø-etoam. Yaq-mbá sæmbó-etoám.

⁷ Ezoqam ndego, manqa-zapa tetømbua, gigiap āv tenéndáp. Neka no tegé Mbumbukiam tægoát neka ndego nøge nakhasam vøgoát.

⁸ Geté ndigu møe ndisininim, neka ndigu unimanqatinteav ndigu, neka ndigu matev soqøsoqa vinivinimba ndigu, neka ndigu ezoqa pakhapakha ndizø-khaneam, neka ndigu mambe ndi-okho, neka ndigu manqa-sisi ndigu, neka ndigu batae ndimbovizap, neka ndigu meakha manqat ndimanqate, tiqa manqei gøinam kewan ndøgoát, kewan ndigu, nandi wagøvap-us ndigu. Nqanek løvøtè nømé, løvøte ndøgo, tø-menas.”

Zelusalem taon ndakinak

⁹ Yaq ndigu enzol ezoqam seven, ndis seven qazøgoam, matev soqøsoqa seven qamøzø-tøtøvøyam, vaev-te qafakhanam, nøme kopo, no-té gendowáv, vønø-ein, “Qotøndéqáv! No Sip Nakhasam-gu sævam nøtèqamákh, ndakin tu-oki.”

¹⁰ Yaq ndego enzol ezoqam, no olol eqawat-qape-té genøndapán. Nqova-té. Yaq ndego no tene-nømánd ndøgo: Yan-te, Mbumbukiam-te, Mbumbukiam-qá Zelusalem taon ndøvisavún.

¹¹ Ta taon-te ndøgo, Mbumbukiam-qá waev ndøwavam. Nqanek waev, andé nandi qanimav-qape-qá momotáp, zaspá ndimbo-akhayam. Bæbæs-qapé. Andé glás.

¹² Taon ndøgo, uta-ús. Uta kandambá. Tø-eqavét. Mboqog-ús. Tuélv, ate gi-goam. Ta mboqog-te ndigu, enzol ezoqam tuelv, møndø-waniapám, neka Izrael khagua bawan tuelv-qa iziz vø-peaupam.

¹³ Mboqog misika, khøuwa fakhanam-té qagoám, neka misika nakeamo zenda-te vøgoam-a, misika yoege zenda-te vøgoam-a, misika khøuwa sininim-te vøgoam.

¹⁴ Nqanek taon uta-qape, nandi tuelv mumát qano-ogí. Neka ta nandi-te, Sip Nakhasam-gí u-anim tuelv-qá iziz mo-peaupám.

¹⁵ Ndego enzol ezoqam, no manqat genø-ein, iziz tonqogim nonqo ndøndapám. Gol khakheitáp. Taon neka mboqog neka uta, taqa fitap iziz qeivi nonqó.

¹⁶ Nqanek taon vapav foa ate qægoam, taqa loloakh kopó. Taqa sekeat neka taqa khouwevat kopó. Yaq ndego enzol ezoqam, teqa iziz tonqogim nonqo, taon-qa khouwevat iziz, vømbøendap. Taqa sekeat neka khouwevat neka eqæv, kopó: 2400 kilomítá.

¹⁷ Neka ndego enzol ezoqam, até uta-qá eqæv iziz-a, vømbøndap. Taqa eqæv 144, pingim toqote-khamasim, toqo-geveam. Ta iziz tonqogim nonqo, ma ndego enzol ezoqam, taon-qa fitap iziz gembondap, ndøgo até kopó, av ezoqa ekeza gigiap-qa fitap gi-upøgimatun.

¹⁸ Taon-qa uta, nandi zaspá qane-ogí. Neka taon ndøgo, gol khakheitáp. Nginik gol, bæbæs-qapé. Andé glás.

¹⁹ Taon uta zapa-te ndøgo, nandi fia kandakanda ndø-abáp. Bugukhokhof nandi qanimav-qape, zapa-te ndizave, ndigu zaspá. Neka nøme ndizave, gi-menas-ez, ndigu nandi kikís. Tiqa iz safaiá. Neka nøme ndizave, gi-misika-ez, ndigu papaqá. Tiqa iz agét. Neka nøme ndizave, gi-foa-ez, ndigu nandi esokho khagi. Tiqa iz emelál.

²⁰ Neka nøme ndizave, gi-faev-ez, ndigu gùnokhogeapét, papaqa neka køkók. Tiqa iz oniks. Neka nøme ndizave, gi-siks-ez, ndigu køkók. Tiqa iz kanelión. Neka nøme ndizave, gi-seven-ez, ndigu khakhavá. Tiqa iz klisolaít. Neka nøme ndizave, gi-eit-ez, tiqa iz belíl. Neka nøme ndizave, gi-nain-ez, ndigu khakhavá. Tiqa iz topáz. Neka nøme ndizave, gi-ten-ez, ndigu klisoplás. Neka nøme ndizave, gi-eleven-ez, ndigu aiyazín. Neka nøme ndizave, gi-tuelv-ez, ndigu køkók nømé. Tiqa iz ametís.

²¹ Mboqog tuelv ate gi-goam, aqeing khakheitáp. Mboqog kopokopo, aqeing kopokopó gini-khakheinøvemém. Taon-te ndøgo, nakhoa kandambaqape, gól gini-khakheinømem. Ndøgo ùnime-bæbæs. Andé glás. Bøi segé-løwáz, yaq voqóqélv.

²² No Mbumbukiam-qa khoev qeiviáv, ta taon-te ndøgo. Zapa ndøgo, ndego Evezøza Mbumbukiam, ndego bazaføgakh ate ndægo ndømbogo, neka ndego Sip Nakhasam, ekezan ndígú, ta taon-te ndøgo. Ndigu ekezan, andé Mbumbukiam-qá khoév, ta taon-te ndøgo.

²³ Nqanek taon, khøuwa neka løvøyak mbaín, waev tømbo-etoumat. Ndøgo kopømbá. Zapa ndøgo, waev Mbumbukiam-qá waev mbo-etoumatún. Neka Sip Nakhasam, ndego andé taqá lampá.

²⁴ Bawabawan ate tægoat, ta taon-qá wáev giníyagát. Neka manqei-qape kawakawa-za tinø-okhoát ndøgo, ekeza gigiap mbomømboma vø-upøgim.

²⁵ Taon-gi mboqog tokovemáv, khøuwa tema. Zapa ndøgo, lova mbaín. Paveat mba ndøgoát.

²⁶ Bawabawan ate ndægo, tiqa gigiap mbomømboma neka fia kandakanda, taon-té ginø-upøgimát.

²⁷ Geté gekha gigiáp ndøgo, Mbumbukiam-qa bøi-te khavim-us ndøgo, kopømba mbaín, tø-oe. Neka ezoqa ndigu matev soqøsoqa ndimatnam o khavozam manqat ndimanqate, ndigu ma gé-ozák. Ti-mba ndigu tí-óz, tiqa iziz Sip Nakhasam-qa khandi mbuk-te ndøpeawap.

22

¹ Yaq ndego enzol ezoqam, no kea me:nømánd. Ta ibøkha ndøgo, ezoqa khandi zø-etoám. Ndøgo bæbæs-qapé. Andé glás. Nqanek ibøkha, kawa ezoqam-qá qonam nonqo-té qando-okhó, ma Mbumbukiam neka Sip Nakhasam ndiqonøve.

² Taon nakhoa livin-té qanuqáét. Kea keoqa yaqyaq-a, tae ndòpòé. Ta tae ndógo, ezoqa khandi ndòzò-etoam. Nqanek tae, løyak tuelv ate ndi-gu, sùgumu-vimatún. Neka taqa esokho mulòmula-ús. Enqoni-us ezoqam bawan vivivinimba khakheinøvem nonqó.

³ Neka ta taon-te ndógo, gigiap o matev nøme mbain, Mbumbukiam-qa qaqa mokho-te ndògu. Kawa ezoqam-qa qonam nonqo, mú:goát, ma Mbumbukiam neka Sip Nakhasam tiqonavat. Ezoqa ewaqape, tisokhoat, ndigu Mbumbukiam-qa sasae ndógoát neka vømbó-vizupát.

⁴ Ndigu bugug gembóqevát neka teqa iz kawa-pap-te vøzømbó-peaupát.

⁵ Lova nøme mbain. Segégoát. Ndigu lampa neka khøuwa beawap, mbain. Segéyagát. Ndógo kopómbá. Zapa ndógo, waev, Evezøza Mbumbukiam zó-etøumát. Yaq nginik ezoqam, miavmiav mó:kawæztát.

Yesu tendoqavan

⁶ Yaq ngenek enzol ezoqam genø-ein, “Nqanek manqat ate ndægo, qoqo-ewagat, unimanqatin-qapé. Evezøza Mbumbukiam, ndego ekeza Nqova tegi manqa vevezam ezoqam ndezø-etoam, tegé enzol ezoqam ndokhofotáv. Nó. Tende-khofotán ndógo: No tegi sasae ezoqam nótézómás, ande gekha matev me, avønín-qape tøfakhanam. Ndógo sà befakhanám.”

⁷ Yesu áv gene-manqaté nqægo, “Nqáé! No avønín nófakhán. Gekha ezoqám ndego, nqanek manqat tembopavat, Mbumbukiam gevezam, ndego khanakhanakh mbá geabetegó.”

⁸ No Zión, nqanek manqat ate ndægo qæ-ewagat neka matev vøe-qeivat. Yaq no manqat qatumu-ewag neka matev vøtumü-qeiv, no ndego enzol ezoqam-qa zenda tokhotapak-qa megemege-te, ndego nqanek matev ge:nømendimat, nøkeza kha, manqei nøtelaváo. Neka ambá nombo-vizamín.

⁹ Geté ndego áv genømbe-ein nqægo, “Nandav ndømatánám. Até nó-a, no Mbumbukiam-gé sasae ezoqám, av qo nqoqote-go neka qogi Klisten qafuap ndi-gu, ndigu Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam, neka ezoqa ewaqape, nqanek manqat ndimbopaev, nqanek mbuk-te nqapeawap. Geté Mbumbukiam qombóvizám.”

¹⁰ Yaq ndego manqat nøme, áv genømbe-ein nqægo, “Nqanek manqat, Mbumbukiam gevezam, nqanek mbuk-te nqapeawap, ndøkhonáð. Zapa ndógo, nqanek matev tøfakhanam, khøuwa avønín.

¹¹ Ezoqa ndego, manqa-zapa ndematnam, ndego manqa-zapa matanam-te, sà bemá. Neka ezoqa ndego, matev soqøsoqa møqæ ndego, ndego teqa matev soqøsoqa gone-te, sà bemá.* Geté ezoqam ndego, matev eqeieqei ndematnam, ndego teqa matev eqeieqei matanam-te, sà bemá. Neka ezoqa ndego, Mbumbukiam-ge ndego, ndego Mbumbukiam-qa matev-te, sà bemá.”

¹² Yesu áv gene-manqaté nqægo, “Nqáé! No avønín notøndónáv. No yaq-fiá namba nótégeáv. No ezoqa ewaqape, áv tæzømbé-etøomit, av ezoqa kopokopo matev gi:matønumam.

¹³ No zapá neka no váev. No ndégo, ndo:megeat-a, ndøndøpæv. No bugukhokhof vøegoam-a, vaev-te vøegoát.

¹⁴ Gekha ezoqám ndigu, tiqa ndabua ndisunguzu, ndigu khanakhanakh mbá giabitigú. Ndigu tae nanga ndigu, ezoqa khandi ndòzø-etoam, ndølogém. Taon-gi mboqog, segezø-mboqozotát, vø-öz.

¹⁵ Geté ezoqa ndigu, ande gaqo me ndi-gu, taon-te gé-ozák. Bavokhó gonó-waniapát, ezoqa ndigu, manqa-sisi ndimatnam neka mambe ndi-okho neka ezoqa pakhapakha ndizøkhanæ neka batæ ndimbovizap neka gekha ezoqa nøme, meakha manqat ndøzømbekhanæat neka ezoqa ndizømbekhanæ-khavoizam.

¹⁶ No Yesú, nøkeza enzol ezoqam zo-te qatøndo-khofotav, ndego zo nqanek manqat te:zømesim. Klisten bawan vivivinimba, nqanek manqat, bétézøtétz. No Deivid-gé zapá neka tegé zeó. Neka no pave ndukuam bæbæs-qapú.”

¹⁷ Mbumbukiam-ge Nqova neka Sip Nakhasam-gu sævam, áv gini-manqaté nqægo, “Vøndoqáv!”

Neka gekha ezoqám ndego, nqanek manqat te-ewagat, áv geabete-manqaté nqægo, “Vøndoqáv!”

22:2 22:2 Ezek 47:12; Gen 2:9; Zech 14:8; Joel 3:18 22:4 22:4 Met 5:8; Veve 3:12 22:5 22:5 Dan 7:18, 27; Veve 5:10; 20:6; 21:23, 25 22:6 22:6 Veve 1:1 22:7 22:7 Veve 1:3 22:8 22:8-9 Veve 19:10 22:11 22:11 Dan 12:10
* 22:11 22:11 Ezoqa av nginik ngi-gu, yaq-fia ndòqevím. 22:12 22:12 Isa 40:10; Jer 17:10; Veve 2:23 22:13 22:13 Isa 44:6; Veve 1:8, 17; 21:6 22:14 22:14 Gen 2:9; 3:22 22:16 22:16 Num 24:17; Isa 11:1, 10; Lom 1:3; Veve 2:28; 5:5
22:17 22:17 Isa 55:1; Veve 21:6

Neka gekha ezoqām ndego, ibøkha naq ndømbopapat, yà betøndowáv. Poev tømbo goat, ibøkha bē-izām, ndøgo khandi ndøzø-etoam. Yaq-mbá segé-izám.

Zion-qa vaev manqat

¹⁸ Gekha ezoqām ndego, nqanek mbuk-qa manqat ndeyoge, Mbumbukiam gevevezam, no ndego āv qambøe-manqaté nqægo: Ezoqam ndego, nqanek manqat-te, manqat nøme to:ve, Mbumbukiam te-te ndego, matev soqøsoqa mó-áo, av nqanek mbuk-te nqæpeawap.

¹⁹ Neka ezoqa ndego, manqat nøme tekhofoe, nqanek mbuk-te nqapeawap, ndøgo Mbumbukiam gevevezam, Mbumbukiam teqa tae nanga ndøkhofoé, ezoqa khandi ndøzø-etoam. Yaq ndego Mbumbukiam-qa taon-te géyageák, av nqanek mbuk-te nqæpeawap.

²⁰ Ndego ezoqam, nqanek manqat nde-unimanqatinat, ni-te, ndego āv gene-manqaté nqægo, “Unimanqatin. No avønín notøndónáv.”

Amén. Nqanek manqat unimanqatin. Nigi Evezøza, Yesu. Vøndoqáv!

²¹ Nigi Evezøza Yesu-qa kuku matev, ndøgoát, zo namba, zo ate ndøzøte:go.

Manqa mokho ovøyam nonqo

Megeat Manqat-qase

Manqat neka iziz vinivinimba-qa yaq-te, nqanek Niu Testamen mokho-te, ovøyam manqat nqánek qonóqev.

Nqanek ovøyam manqat mokho-te, ndukuam-qasu av nguigu * toqo-omet, yaq soqoté-gatéq, ta manqat-qa yaq-te, ovøyam manqat nøme ndógo.

Kuni Manqat-qa iz-zapazapa nqánek:

A Æ B Mb D Nd E F G Ng H I K KH L M N O Ø P Q Nq S T U V W X Y Z

A

Adam (Adam)

Mbumbukiam manqei-qape ande ge:khakheinam, bugukhokhof ezoqam, gekhakheinøvem, Adám. Tegu sævam, Mbumbukiam teqa zita-te gekhakheinøvem, tuqa iz *Iv. (Gen 1:26-3:21)

Aezaya (Isaiah)

Aezaya ndego, *Mbumbukiam-gé manqa vevezam ezoqam kandambaqape ndógoám, *Ol Testamen khøuwa-te. Zelusalem taon-té geyagám. Yesu viav ande äv 700-qá zita-té genóqán. Aezaya ndégo, ta *Ol Testamen mbuk gepeawam, Aezaya (Isaiah) ndimbo-akhayam. Ta mbuk-te ndógo, ndego äv gene-peawám nqægo: Deivid-gi zi mokho-te, *khandi etoam ezoqam ndófakhán. Yaq vaev-te, ngenek mõndø-fakhán. Yesú.

Aezek (Isaac)

Aezek ndego *Eibleem neka *Sæla, tigé yó. Teqa iz-qa manqa mokho, otám. Mbumbukiam nqanek iz gembo-akha, zapa ndógo: Eibleem gé-otám, Mbumbukiam gembo-ein av nqægo, nakhasam anganeam temboqan. (Gen 17:17-19)

Ta khøuwa-te ndógo, Eibleem unime-lawaqape-év, neka até tegú zás-a, vø mü-ngæpuka-ev. Eibleem viav wan andléd qambondap. Mbumbukiam Eibleem-te nupøkhan mbá, manqa mbusá, é-møndøvé, av nqægo: Ndego nakhasam anganeam ndóndáf. Tegú sævam-té gemóqán, ndugu *Sæla. Ngenek nakhasam anganeam, Aezék.

Aleluya (Hallelujah)

Aleluya ndógo, Iblu manqát. Khoum manqát, Mbumbukiam-te. Taqa manqa mokho nqánek, "Iké:, Evezøza-te." (Veve 19:1-6)

Aleopagus (Areopagus)

Aleopagus ndógo, manqei pøyat-qá iz. Ta manqei pøyat ndógo, Atens taon-té qagoám. Taon megetapak neka ezoqa kandakanda ndógo tinø-pindumám, vøkakambumam. Yaq nakémbá, ezoqa até tiqa mõvøná-ya, Aleopagus mbo-akhaemám. (Kel 17:19-22)

Aloe (Aloes)

Ovøyam manqat taqa yaq-te, toqonóqev ndógo: *Mel.

Amagedon (Armageddon, Harmagedon)

Amagedon, manqei-qá iz. Izlael manqei mokho-té qanu:gu. Iblu manqat-te, Amagedon manqei, iz nøme Megido mbo-akhayám. Ol Testamen khøuwa-te, ta manqei-te ndógo, nakhag vinivinimbá qagoam.

(Judg 5:19; 2 King 23:29-30; 2 Chr 35:22)

Ni kopømba mbain, uni tizi:nøten, av nqægo, ta nakhag ndógo, Manqat Qandoveveam 16:16 ndæmanqate, ta manqei-te ndógo tønófakhán, o Izlael ezoqam-gi qaqa ezoqam, sa ndógo tinømaváb, Izlael ezoqam namba nakhag gone nonqo.

Ezoqa nøme ndimatavap, Amagedon yaya etæ manqat mbá. Yaq Saitan-qá nakhag me:manqaté, ndego Mbumbukiam namba tegoat.

Amen (Amen)

Amen ndógo, Iblu manqát. Taqa manqat mokho nqánek: "Nqanek manqat unimanqatin" o "Matev äv tabete-fakhán" o "Matev äv tønéfakhán."

Ezoqa geguligulimatun, yaq ezoqa nøme 'Amen' gimanqatatur, ta mokho-te ndógo, ndigu teqa manqat, gé-unimanqatinimín.

(Lom 15:33, 16:27; 1 Ko 14:16; 2 Ko 1:20; Gal 1:5; Ef 3:21; 1 Pita 4:11)

Manqat Qandoveveam 3:14 mokho-te, Yesu 'Amen' mbo-akhayám. Zapa ndógo, ndego unimanqatin ezoqám. (Veve 3:14)

Atemis (Artemis)

Atemis, khape mbumbukiam sævam-qá iz. Esia manqei-te ndógo, ezoqa kopoáv tuqa iz gi-egatam neka khape mbumbuk nøme-qa iziz vø-eqatam. (Kel 19:24-35)

Auli (Metal, Horn)

Auli ndøgo, mokho menás.

- 1) Nøme ndøgo, auli ndøgo, khamasim, ila gi:khakheinøvematur. Auli av nqægo nøme, gól, neka silvá, neka kopá.
- 2) Neka auli nøme ndøgo, søvakha gigiap-qa auli, kawa-te ndözømbø-fakhatap.

B

Balam (*Balaam*)

Balam ndego, *manqa-sisi ezoqam ndøgoám. Ngenek ezoqa soqaqapé neka moni møqæ. Ta khøuwa-te ndøgo, Izlael ezoqam, Izip manqei-te ginduqavaz, atema Keinan manqei-te, ta manqei ndøgo, ma Mbumbukiam manqa mbusa gezømbeve, tezø-etoam, yaq Moab manqei-ge kawa ezoqam, møe ndøgoám, ti-te. Zapa ndøgo, teqa manqei avnín. Yaq ndego Balam mbo-akhá, ndego Izlael ezoqam, soqaqape-te bē-ab. Geté Mbumbukiam, gembøe-khá. Yaq ndego kopømba mbain, soqaqape-te ti-ab. Geté ndego bēzø-guligulím, av nqægo, Mbumbukiam matev eqeieqei bezø-matanám.

(*Num 22-24; 2 Pita 2:15; Zud 1:11; Veve 2:14*)

Bali (*Barley*)

Ovøyam manqat, Bali-qa yaq-te, toqonøqeiv ndøgo: *Wit.

Bawan vini-ak (*Gentiles, Nations*)

Bawan vini-ak-qa yaq-te toqote-geveam, nqanek Niu Testamen mokho-te, ndøgo ndigu tønē-manqaté, ndigu *Zu bawan-ak goneav ndigu. Ibugukhokhof, Mbumbukiam Zu ezoqam mba ndøveatáz, tegi ezoqam tigoat. Geté Yesu Kelišo gendowav, ndego nakhoa, ezoqa ewaqape zømbøqóá, Mbumbukiam ti:zøtez neka vø-Mbumbukiam-gi-ezoqam-éz.

Bebilon (*Babylon*)

Bebilon, taon kandambaqape-qá iz. Nðakin khøuwa-te, manqei-qa iz, ma Bebilon taon nqøuve, Irák. *Ol Testamen khøuwa-te, Bebilon ezoqam, bazaføgakh-us ndøgoám. Yaq ndigu bawan vinivinimbá namba me:nakhagtám, neka tiqa manqei vø-upøgimam.

Ndigu até Izlael ezoqam nambá-ya, vøe-nakhagtam. Zelusalem taon-té ginøzáv, taqa uta kandambaqape neka taon ate qægoam vøngi-nam. Até *Mbumbukiam-qá khoev qanimav-qapé-a, vøngi-nam, ndøgo Izlael ezoqam, tigi kawa ezoqam Solomon-qa manqa vøovam-te giwevem, neka taqa gigiap qaniganim, mokho-te qøugoam, vø-aqonømem. Neka até kawa ezoqam-qa khoev vinivinimba vøngi-nam, neka gigiap mbomømboma ate qægoam vø-aqonømem. Izlael ezoqam ate gi-goam, ndigu pingim-ak ndø-upøgím, Bebilon manqei-te vø-itub. Ndøgo qambaqapé. Bøv ginizáv. Yaq Bebilon manqei-te ndøgo, Izlael-ak, Bebilon-ak-qá sasae begó. Izlael ezoqam matev av nqægo qazøfakhan, ndøgo Mbumbukiam-qá yaq-fiá, ti-te. Zapa ndøgo, ndigu teqa manqat, gèngaqagimám, mbumbuk vinivinimba vøzø-vizupam neka matev soqøsoqa vinivinimba vømatønnumam. Izlael ezoqam andé viav kandambá, Bebilon manqei-te giyagam. Até qægoam, viav 70. Taqa zita-te, Mbumbukiam nakhoa zømbøqóá. Yaq ndigu kopømbaqapé, ekeza manqei-té ginøqaváz, Zelusalem taon-qa khoev vinivinimba vøpuan neka Mbumbukiam-qa khoev nqawa vøwevem-a, taon uta ndakinak vø-ogim. (*Met 1:11; Kel 7:43*)

Manqat Qandoveveam mokho-te (*Veve 14:8; 17:5; 18:1-24*), ta manqat ndøgo, Bebilon-qa yaq-te ndæmanqate, yaya etæ manqát. Ndøgo ezoqam neka gaman-qa yaq-té qane-manqaté, ndigu matev kandakanda ndimatatanam, neka zøtezat kandakanda ndigu, neka vø-gigiap-kopoav-ezoqam-éz. Yaq ta mokho-te ndøgo, ndigu khambuvap kandambá neka ekeza poev matev mba mbopáev. Ndigu Mbumbukiam neka teqa manqat, gèsanqawé, neka até tegi ezoqám-a, ndisānqāzā.

Até *1 Pita 5:13* mokho-té-a, Bebilon, yaya etæ manqát. Ndøgo Lom táon ate-manqaté. Ezoqa nøme, áv gini-mataváp nqægo: Até 'Manqat Qandoveveam' mokho-té-a, Bebilon ndøgo, Lom taon o taon kandambaqape nøme ate-manqaté.

Belzebul (*Beelzebul*)

Belzebul, ndøgo *Saitan-qá iz nømé, Baebol mbuk mokho-te.

Benzamin (*Benjamin*)

Benzamin ndego, Zekop-gé yo vaev qawán. Benzamin-gu evo, Laisól (*Rachel*). Gui-ova, Benzamin geqan, yaq ndugu gènaním.

Neka Benzamin, Izlael khagua bawan tuelv nøme-qá iz.

Mb

Mboges ndøgo, Mbumbukiam Izlael ezoqa namba, poev ge-unimanqatin (*Ark of the Covenant*)

Nqanek mboges, tae khakheitáp. *Gól gini-gutøvé, mumat-te nekā mokho-te. Mboges mumat-te ndo-go, enzol ezoqa menas taf-us-qá nqovønqova mo-goám. Ndøgo gol khakheitáp. Nginik enzol ezoqam-qa taf, gø-vøndatám, mboges mumat-te. Gigiap mboges-te qøu-nqeitavam, nqáne: Nandi vøndøgeap menas, Mbumbukiam-qa guguna

manqat qo:peapum, neka kap, *mana qøu-nqeitavam, ta lou ndøgo, Mbumbukiam *Izrael-ak leg-av manqei-te gezø-etoumam, neka *Elon-qa tatuag, mbusa ekezan mba gambo-fakhan. Nqanek mboges, Mbumbukiam-qa palai khoev-qa uni khafeap-qape kouwat mokho-té qanu-wuøyám. Izrael ezoqam leg-av manqei-te gi-okhoam, nqanek mboges oskia ndø-eqatám, manqei nøme-te, atema manqei nøme-te.

Ta kouwat uni khafeap-qape-te, ma nqanek mboges qøuwuøyam, *Mbumbukiam-ge iziz ezoqam kandambaqape, viav kopo-te, khøuwa kopo me-onín, neka Izrael ezoqam-qa manqa-zapazapa evøzam nonqo, sip-qa kouk mboges-te vøpomoyamin.

Vaev-te, ndego kawa kandambaqape Solomon, manqa gevøovam, Zelusalem taon-te, *Mbumbukiam-qa khoev giwevem, nqanek mboges ndøgo tinøndapém, taqa kouwat uni khafeap-qape-te vøuveem, ma ndabua qæfaleam, taqa zita-te. (*Gen 25-26*)

Mboges-qa nqovønqova, *Iblu 9:5* avønin-té qonøqéiv.

Mbumbukiam-gi iziz ezoqam (Priests)

Mbumbukiam-gi iziz ezoqam ndigu, Mbumbukiam-te *søvakha gigiap giløvusumam, neka etoam matev nøme vømbø-gonemin, Izrael ezoqa ewaqape zapaya. Ndigu livín gunu:goám, yaq Mbumbukiam-a, yaq ezoqam. Ezoqa nøme-te, khafeáp, matev av nqægo tigonem.

Yesu-qa khøuwa-te, nginik Mbumbukiam-gi iziz ezoqam, tiqa sasae *Mbumbukiam-qa khoev-té gigoám, Zelusalem taon-te. Nginik Mbumbukiam-gi iziz ezoqam ate gi:goam, *Livai khagua bawan-ák neka *Elon-gí zí. Ezoqa vini kopømba mbaín, Mbumbukiam-gi iziz ezoqam tigoat.

(*Exo 28:1; Luk 1:5-9; Iblu 10:11*)

Ezoqa nøme, Mbumbukiam-ge iziz ezoqam gegoam neka Mbumbukiam vømbø-vizupam, *Melkizedék. Geté ndego vini. Ndego ambá av nqægo, Elon-gé zeo ndøgoám. Zapa ndøgo, ndego nupøkhán mbá geyagam. Elon vaev ndøfakhán. Iblu pepa mokho-te, manqat nøme, áv qane-peawáp nqægo: Até Yesú-a, Mbumbukiam-gé iziz ezoqám. Neka ndego andé Melkizedék. Zapa ndøgo, até Yesú-a, Elon-gé zeó mbá. (*Iblu 5:6; 7:1, 3*)

Yesu Keliso mokho-te, ni Klisten ezoqam, mízi-Mbumbukiam-gi-iziz-ezoqam-én. Ni ndakin kopømbaqapé, ndaføyamba Mbumbukiam-te tiziniav. Ni ezoqa nøme binimbù:gú, yaq ni-a, yaq Mbumbukiam. (*1 Pita 2:9; Veve 1:6; 5:10; 20:6*)

Mbumbukiam-gi iziz ezoqam-qa nqovønqova, *Iblu 5:1* avønin-té qagó.

Mbumbukiam-ge iziz ezoqam kandambaqape (High Priest)

Ngenek Mbumbukiam-ge iziz ezoqam kandambaqape, ndego Mbumbukiam-gi iziz ezoqa nøme, tigi megeat ezoqám. Te-mbá te-onimám ndégo, ma ndabua qæfaleam ndøgo, *Mbumbukiam-qa khoev kouwat uni khafeap-qape mokho-te, neka Mbumbukiam-te etoam matev vøgonin, ekeza manqa-zapazapa neka Izrael ezoqam-qa manqa-zapazapa evøzam nonqo.

Mbumbukiam-ge iziz ezoqam kandambaqape, viav kopo nonqo mba me:veatøvemín, yaq taqa zita-te, ezoqa nøme vøveatøvemín, teqa iziz gendapín.

Mbumbukiam-ge iziz ezoqam kandambaqape-qa nqovønqova, *Iblu 4:16* avønin-té qagó.

Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda (Chief Priests)

Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda ndigu, Mbumbukiam-ge iziz ezoqam kandambaqape neka ndigu ezoqa nøme, bugukhokhof khøuwa, Mbumbukiam-ge iziz ezoqam kandambaqape-qa iz gindapem neka ezoqa kandakanda nøme, ti namba gi:sasaetam.

Mbumbukiam-ge manqa vevezam ezoqam (Prophet)

Mbumbukiam-ge manqa vevezam ezoqam, ezoqa ndøgo tezo-manqatátún, Mbumbukiam ti nonqo gemo-vevezamatun. Ndego Mbumbukiam-gé u-aném.

*Ol Testamen khøuwa-te, Mbumbukiam tegi manqa vevezam ezoqam kopoáv gindukhofotaz. Ti mokho-te, Mbumbukiam Izrael ezoqam, matev vinivinimba zøvevezumám, megemege-te ndo:go, tømø-fakhanam. Ezoqa nøme, Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam gigoam, ngínik: *Samuel neka *Aezaya neka *Zelemaya.

Yesu Keliso fakhaneav qagoam, Mbumbukiam Izrael ezoqam, tegi manqa vevezam ezoqam mokho-te, nupøkhán mbá, é-møndøzø-eín, ndego ndøfakhán. Ndigu é-møndo-peaumám, gekha matév ndøgo, tematønumat neka vømbø-fakhanumát. Neka ndigu, é-møndo-qeivím, ndego tegi ezoqam, gékhandí:z. Ngenek ezoqam, *Mesaya mbo-akhaemám. Yaq vaev-te, ndego møndø-fakhán. Yesú.

Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam, até taqa yaq-te ndøgó-a, vøe-peaumam, vaev khøuwa-te tøfakhanam, av Yesu Keliso nqawa tendeqavan neka manqei-qape ezoqa ate ti:goat, teqa manqa ovøyam-te to:waniapat, manqa vø-ovøemēm.

(*Met 2:4-6; 2:17-18, 23; 3:3; 8:17; Mak 6:15; 7:6; Luk 13:28; 18:31; Zion 12:38*)

Mbumbukiam-ge Sip Nakhasam (Lamb of God)

Zion ndego ezoqa ibøkha iz gezø-etoumam, ndego Zion 1:29 neka 36 mokho-te, Yesu, Mbumbukiam-gé Sip Nakkhasam mbo-akhaemám. Ibugukhokhof, Yesu fakhaneav qagoam, Zu ezoqam, Mbumbukiam-te, sip nakheis ndølvusumám, tiqa manqa-zapazapa evøzam nonqo. Yaq nginik sip nakheis-qa kouk mokho-te, ndigu Mbumbukiam-qa bøi-te beté-eqeieqei-ez. Geté unimanqatín, nginik sip nakheis-qa kouk, kopømba mbaín, ezoqam-qa manqa-zapazapa uni tæ-evøzam. Yesu Mbumbukiam-ge Sip Nakkhasam, timbøe-akhayám ndøgo: Ndego ekeza kha ndøvé. Yaq teqa kouk waev mokho-te, Mbumbukiam niqa manqa-zapazapa segembøé-navøém, neka ni teqa bøi-te vizí-eqeieqei-én. (*Kel 8:32*)

Mbumbukiam-qa khoev (Temple)

Mbumbukiam-qa khoev, ndøgo Zu ezoqam-qá guliguli khoev kandambaqapé. Zelusalem taon-té qawevám. Ndøgo nandi khoév. Bugukhokhof Mbumbukiam-qa khoev, ndego kawa ezoqam kandambaqape, *Solomon-qá manqa vøovam-té ginøvevém. Ezoqa kopóáv, Zelusalem taon-te gi-okhoam, Mbumbukiam gimbo-vizumemin neka etoam matev vømbø-gonemin. Yaq *Mbumbukiam-gi iziz ezoqam, søvakra gigiap, ezoqa gindu-upøgimam, Mbumbukiam-té ginø-løvusumám.

Bawan vini-ak-te, ndøgo khafeáp, Mbumbukiam-qa khoev-te ti-oz. Ndigu bavokho mbá giabeto-waniáp, khoev-qa uta mokho-te ndøugu. Khoev-te, Zu ezoqam mba ndø-onimám.

Mbumbukiam-qa khoev mokho-te, Zu ezoqam-qa møvømbam kouwat-qa zita-te, kougip nøme, møndøgoám. Menás. Livin-qase ndøugu, ndabua mu:faleám. Bugukhokhof kouwat-te, ndabua-qa megemege-te, *Mbumbukiam-gí iziz ezoqam mba ndø-onimám. Geté ma ndabua qæfaleam, taqa zita-te, kouwat ùnime-khafaep-qapé. Yaq ndøgo, *Mbumbukiam-gé iziz ezoqa kandambaqape mba ndø-onín. Viav kopo-te, khøuwa kopó. Ndego sip nakhei angana menas-qá kouk ndøndapín, yaq nqanek kouk, manqei-te neka ta mboges-te ndøgo, ma Mbumbukiam Izlael ezoqa namba, poev ge-unimanqatin, vømbø-pomoyamin, ma Mbumbukiam-qa guguna manqat qøuveam, ndøgo Mozes gembo-etoam, Izlael ezoqam nonqo. Yaq ndego Mbumbukiam, ãv gembøe-viamín nqægo: Ndego Zu ezoqam-qa manqa-zapazapa ate ndægo, sà bembøe-navøém.

Yesu genanim, ta ndabua ndøgo, kouwat uni khafaep-qape-te qo:faleam, livin-mbá qanumu-keqavát, ova ndo:go, atema manqei-te.

(*Met 27:51; Mak 15:38; Luk 23:45*)

Ndøgo ni ãv qaninømand nqægo: Ndakin khafaep av nqægo nøme mbaín. Yesu-qa kouk qawa, ta mokho-te ndøgo, Mbumbukiam ezoqa ewaqape, nakhoa zømbøqóá. Yaq ni kopømbaqapé, teqa megemege-te, sizíniáv, Yesu tizi-unimanqatintat. (*Met 12:6; Mak 11:15-17; Luk 2:27; Zion 2:14; Kel 5:20*)

Ndakin Mbumbukiam-qa khoev mbaín, Zelusalem taon-te. Lom ezoqam, gèngi:nám. Nupøkhan mbá.

Mbumbukiam-qa khoev-qa yaq-te, Pol, ndego Keliso-ge u-anem, ãv gene-peawám nqægo: Mbumbukiam-qa khoev, ní, ni Yesu ndizi-unimanqatinat neka ndizimbo-paev. (*2 Ko 6:16; Ef 2:12*)

Nqovønqova, Mbumbukiam-qa khoev-qa yaq-te, nqovønqova khagi-us mokho-té qanu:gú.

Mbumbukiam-qa Manqat (Scripture)

*Niu Testamen mokho-te, manqat ande av nqægo toqo-geveam, 'Mbumbukiam-qa Manqat, ãv qane-peawáp nqægo', ndøgo *Ol Testamen me:manqaté.

Mbumbukiam-qa megeat matev (Kingdom of God, Kingdom of Heaven)

Zu ezoqam, Deivid-gi zi mokho-te, kawa ezoqam-qa mo:kewagám. Ndigu ãv gini-matavupám nqægo: Ndego Lom ezoqam géngéasám. Yaq ndego gezømbø-megetát, ate av-té, ibugukhokhof kawakawa-za gizømbø-megetam.

Yesu Mbumbukiam-qa megeat matev-qa yaq-te manqat kandambá gemanqatam. Geté ndego ambá ta megeat matev ndøgo tene-manqatám, av Zu ezoqam gimbo-kewagam. Ndego Mbumbukiam-qa megeat matev-qa yaq-te ge-manqatam, ndego ndøgo tene-manqatám, av Mbumbukiam ezoqa ndezømbø-megeat, ndigu Mbumbukiam tigi kawa ezoqam tikhatiwiwim, neka teqa manqat o-mba vó:ndapát.

Gekha ezoqám ndigu, ti-unimanqatinim, av nqægo, Yesu tiqa manqa-zapazapa evøzam nonqo genanim, ndigu yage ndakinak ndøndapém, neka Mbumbukiam-qá megeat matev-té ginø-óz, vømbø-tegi-nakheis-éz. (*Zion 3:5*)

Ndigu ndakin ambá av nqægo, bøivun-qá bazaføgakh mokho-té gunū:goát, geté waev mokho-té gunū:yagát. (*Kol 1:13; Zion 11:9; Lom 13:13; 1 Tes 5:5, 8*)

Mbumbukiam-qa megeat matev, nqanek manqei-qape-té qagó, neka até yan-té-a, ndø:gø. (*Met 6:10*)

Yesu nqawa tendoqavan, ndego kawa ezoqam ndówáv. Yaq Mbumbukiam-qa megeat matev, bavokho-qapé qágoát. (*Met 24:30; 25:31; Mak 13:26; Kel 1:6-7*)

Mbumbukiam-qa palai khoev (*Tabernacle, Tent of God*)

Izrael ezoqam, leg-av manqei-te gi-okhoam, Mbumbukiam Mozes áv gembøe-eín nqágo: Ndego palai khoev bewév. Mbumbukiam únime-omat, ndigu áv kiníwewém, taqa khouwevat neka khagi, neka gekha ndabua neka sòvakha gigiap-gi ngusum ti:wewem. Ta palai khoev mokho-te, até ta *mboges ndógo tunu-wuøyám, ma Mbumbukiam Izrael ezoqam namba, poev ge-unimanqatin. Yaq ta mboges mokho-te ndógo, nandi vøndøgeap menas, ma Mbumbukiam-qa guguna manqat qo:peaupam, vøu-abam.

Zu ezoqam, Mbumbukiam-qa iz, nqanek palai khoev-té gi-eqatám, neka Mbumbukiam-te sòvakha gigiap vølvusumam, atema vaev-te, Solomon-qa manqa vøvam-te, *Mbumbukiam-qa khoev eqeieqei vøwewem.

(*Kel 7:44; Iblu 8:2; Veve 15:5*)

Mbumbukiam-qa palai khoev-qa nqovønqova, *Iblu 8:5* avønin-té qagó.

D

Deivid (*David*)

Deivid ndego, Izrael ezoqam-gé kawa ezoqam kandambaqape ndógoám. Ndego gè-kawa-ezoqa-menas-év, Izrael ezoqam mokho-te. Bugukhokhof Izrael ezoqam-ge kawa ezoqam, Sol ndógoám.

Deivid ndego, vaev qawán. Ndigu evenap sevén, ate gi-goam. Tigi eve, *Zesí. Neka Zesi-ge atanakha, Boáz. Ezoqam ndégo, Lut gu-oki. (*Rut 4:17*)

Deivid ezoqa ndakinak ge-goam, ndego eve-gí sip zøkewagám. Khøuwa nøme, ndego Golayat ndølaváo. Ngenek ezoqam, teqa sekevat, kandamba tantáv.

Vaev-te, Deivid kawa iz gendap, Izrael ezoqam, gè-bazaføgakh-éz. Deivid kawa ezoqam qanimáv neka ndego poev kandambá, Mbumbukiam-te.

Ndego ouv qaqayam, gèmbøe-khaneatám. Hap khaneam-ús. (Hap ndógo, taqa wag andé gitá. Hap-qa nqovønqova, *Veve 5:8* avønin-té qonøqeív). Deivid ouv ndakinak kandambá geqaqamam neka vøpeaumam. Ta ouv vinivinimba ndógo, Sams mokho-té qagó.

Deivid-qa emanqat, *Ol Testamen mokho-te, 1 Samuel 16 qanøngáz.

Yesu ndego, Deivid-gé zeó.

Deivid-ge Zeo (*Son of David*)

Deivid ndego, Izrael ezoqam-gé kawa ezoqam kandambaqape ndógoám. Mbumbukiam ndøvé, kawa ezoqam. Mbumbukiam te-te ndego, manqa mbusa áv genevé nqágo: Tegi zi, ezoqa kopo, kawa ezoqam oskia ndógoát. Nqanek manqat møndø-unimanqatin. Zapa ndógo, Deivid-ge zeo nøme, Yesú. Yaq ndego oskia ndóyagát neka kawa ezoqam vógoát. Yaq nakémbá, Yesu-qa iz nøme, Deivid-gé Zeo mbo-akhayám.

(*Met 1:1; 9:27; 12:23; 15:22; 21:9; Luk 20:41; Zion 7:42; Kel 13:23; 2 Tim 2:8; Veve 5:5; 22:16*)

Donki (*Donkey, Ass*)

Donki ndugu, gigiap qanøyam neka ezoqam qanøbam nonqó. Ndugu andé aiyav-té gunómá.

Donki-qa nqovønqova, nqovønqova khagi-us mokho-té qanu:gu.

Nd

Ndaola køkouk (*Red Sea*)

Nqanek Ndaola Køkouk, yaq Izip manqei-a, yaq Izrael manqei, livin-qasé qanu:gu. Ndaola Køkouk, ta ndaola-qá iz. Ibøkha ndógo, køkouk mbá. Izrael ezoqam, Mozes-qa megeat matev mokho-te, Izip manqei gi-ivøvem, Ndaola Køkouk ndøtanqá. Manqei pap-té ginøtanqá. Ibøkha sège-qatavát. Gumutanqa, yaq ibøkha, nqawá qanø-tøkuá, Izip ezoqam-gi nakhag ezoqam vøgutaz-a, vøgeonim. (*Exo 14, Kel 7:36; Iblu 11:29*).

E

Eibleem (*Abraham*)

Eibleem-qa iz, ibugukhokhof Eibleem ndógoám. Vaev-te, Mbumbukiam ndego iz Eibleem mbo-akhá. Taqa manqa mokho nqáneq, "Ezoqa kopoav-qape-gé évé." Eibleem ndego, U taon-té geqán, Mesopotemia manqei-te. Ndego khape mbumbuk-qa iz eqawatáv, ma ta manqei-te ndógo gizømbe-goam. Geté ndego Mbumbukiam-anim mba mbovizupám. Eibleem-gu sævam, *Sælá. Nginik ezoqa menas, nupøkhán mbá ginøkim. Geté nakheis mbaín.

Eibleem U taon-te gegoam, Mbumbukiam áv gembøe-eín nqágo: Ndego ta taon ndógo, bè-iváv, zas namba, yaq teabenøwáv ndógo, ma Mbumbukiam manqei te-omat.

Mbumbukiam, Eibleem namba, poev ndø-unimanqatín. Yaq manqa mbusa, äv gembøevé nqægo: Ndego nakhasam anganeam ndøndáf. Tegú sævam-té gemóqán, ndugu Sæla.

Neka manqa mbusa nøme, Mbumbukiam Eibleem-te geve, nqáneK: Ndego zi kopoav gevebumav-qape mbógoát. Ate av-té, khaiya-te nqo:go, nduku ndi:gu. Neka nøme nqáneK, tege zeo kopo mokho-te, Mbumbukiam ezoqa ewaqape, manqei-qape-te, matev mbomømboma zómatanám (*Kel 3:25*). Keliso mokho-te, nqáneK manqat, møndø-unimanqatín.

Eibleem Mbumbukiam-qa manqat, gè-unimanqatín. Yaq Mbumbukiam ndego ta zapaya ndøgo, ndaføyamba-qape me:veó. (*Lom 4:3*)

Eibleem-qa emanqat, *Ol Testamen mokho-te, Genesis 11:26 qanøngáz.

Eibol (Abel)

Eibol ndego, *Adam neka *Iv, tigé yó. Khøuwa nøme, Eibol sip ndøzitág, Mbumbukiam-qa iz eqawat nonqo, vømbø-løvusam. Yaq tege zapikia *Kein, pakhapakha mbokhaná. Zapa ndøgo, Mbumbukiam Eibol-qa etoam matev, gèkhatiú, geté Kein-qa, gèsanqáo. (*Gen 4; Met 23:35; Luk 11:51; Iblu 11:4, 12:24*)

Elod (Herod)

Elod ndøgo, Izlael kawakawa-za vinivinimba-qá iziz. Foá ate gi:goam. Ezoqa ngínik:

1) **Elod Kandambaqape (Herod the Great)**

Ta khøuwa-te ndøgo, Yesu geqan, ngenek Elod Kandambaqape, Zudia ezoqam-gé kawa ezoqam ndøgoám. Ezoqam ndégo, manqa gevøovam av nqægo, Betliem vemia-ve neka vemia avøavun vøgoat, gekha nakhei anganá ndigu, ndakinak qaniap, atema viav menas qazøndap, tipakhaez. Ndego tenegó ndøgo: Ndego *Mesaya løvøve-qa mbogoám. (*Met 2; Luk 1:5*)

2) **Elod Antipas (Herod Antipas)**

Ngenek ezoqam, Elod Kandambaqape-gé yó. Ndego Gelili ezoqam-gé kawa ezoqam ndøgoám. Ezoqam ndégo, manqa gevøovam av nqægo, Zion, ndego ezoqa ibøkha iz gezø-etoumam, teqa monqo tikepøzem, ndego ndimbula mokho-te gu:goam. Neka ezoqam ndégo, Yesu manqa ovøyam-te giveem, otøotam-te geve neka vøngenøiu, yaq Pailøt-te nango sasa ndøkhofotav. (*Met 14:1-11; Mak 6:14-28; Luk 3:19-20, 23:6-15*)

3) **Elod Aglipa 1 (Herod Agrippa I)**

Ngenek ezoqam, Elod Kandambaqape-gé zeó. Ndego Zudia ezoqam-gé kawa ndøgoám. Ndego Klisten ezoqam, ngenøgim-té genø-áb. Zems, ndego Zebedi-ge yo, ndego løvøte-té genøvé, neka Pita ndimbula-te vø-utav. Vaev-te, Evezøza-ge enzol ezoqam, ngenek Elod Aglipa, enqoni kandambaqape mbo-etoám, vønanim. (*Kel 12*)

4) **Elod Aglipa 2 (Herod Agrippa II)**

Ngenek ezoqam, Elod Aglipa 1-gé yó. Pol Zelusalem taon-te gimøvøinam, yaq gaman ezoqam Festus, Pol Elod Aglipa 2-té genø-khofotáv, yaq ndego Pol bembøe-sinøzam. (*Kel 23:35, 25:13-26:2, 26:19, 27-32*)

Elon (Aaron)

Elon ndego, Mozes-gé zapikiá. Tigu sævømiu, Miliám. Ngínik Livai-gí zí. Livai khagua bawan-ák. Elon Mozes-gé manqa manqate ezoqam ndøgoám. Ndego Mozes namba, *Felo-té ginøzavín, ndego Izip ezoqam-ge kawa, neka Izlael ezoqam nqonqotøzat manqat vømbø-einimin, yaq ndigu ekeza Keinan manqei-te betèvezez.

Elon, Mozes neka Izlael ezoqam ate gi:goam, leg-av manqei-te, namba gi:yageapam, Mbumbukiam ekeza iziz ezoqam ndøveatáv. Neka até tegi nakhei angana neka zí-a *Mbumbukiam-gí iziz ezoqam begó. Vaev-te, Izlael ezoqam, Mozes neka Elon-qa megeat matev giqavotøvem, yaq Mbumbukiam äv genegó nqægo: Elon-qa tatuag-te, mbusa ndøfakhán, neka tae nanga vømbøviam. Nakhamas-té. Nøme pave, é-møndøfakhán. NqáneK matev, ezoqa äv qanezømás nqægo: Ngínik ezoqam, unimanqatin Izlael ezoqam-gí megetapák. Mbumbukiam ndøveatáz. Taqa zita-te, Elon-qa tatuag, ta *mboges-te ndøgo tinø-utøvé, ma Mbumbukiam Izlael ezoqam namba, poev ge-unimanqatin. Ezoqa matavap vesezu nonqó, av nqægo, ndigu Livai bawan-ak, Elon-gí zí, unimanqatin Mbumbukiam-gí iziz ezoqám. (*Num 17:1-10; Luk 1:5; Iblu 5:4, 7:11; 9:4*)

Mozes leg-av manqei-te ndøgo, ande møe mba qambo-auwam, olol-te gegoam, yaq Izlael ezoqam gimatavupam, av nqægo, ndego nqawa gendø-qavanák, Elon manqa-zapa ndøgó. Ndego tae khøuiap ndøkhakheinám, av Izlael ezoqam qazømbe-pøovam. Ndøgo andé kao nakhasam-qá bugug me:kewagám. (*Kel 7:40*)

Enzol ezoqam (Angel)

Enzol ezoqam ndigu, nqová. Mbumbukiám namba me:yagé, yan manqei-te. Ndigu Mbumbukiam-gí u-aním. Khøuwa kopoav, ezoqa kopømba mbain, tizømetupat. Geté khøuwa kopokopo-te, ndigu ezoqa nøme, ndizø-fakhánám.

Ndigu Mbumbukiam-qá sasae ndøgoátún, av ndego ge:khofosumatun. Neka ndigu Mbumbukiam-gi ezoqam, gèzø-keogé. (Kel 12:6-11; Iblu 1:14).

Khøuwa nøme, Mbumbukiam, enzol ezoqam, ezoqa nøme-te, teqá manqat manqate-qa ndøkhofosumatún. (Met 2:13; Luk 1:26, 2:9; Kel 27:23).

Enzol ezoqa kandakanda, nøme Maekól (Zud 9), neka nøme Gebliél (Luk 1:19, 26).

Etoam matev Mbumbukiam-te (Offering)

Etoam matev, Mbumbukiam-te, ndøgo ike manqát, te-te. Ibugukhokhof Izrael ezoqam, Mbumbukiam-te etoam matev gone nonqo, søvakha gígiap mboløvumám neka gígiap o moni vømbø-etoumam.

Neka guguna manqat ndøgo, Mbumbukiam Mozes gembo-etoam, av qane-eín nqægo: Enqoni-us ezoqa tekhhæv, ndego Mbumbukiam-te etoam matev begó. (Met 8:4)

Até ní-a, kopømbaqapé, Mbumbukiam-te etoam matev tizigonem. Ndøgo, moni o gígiap, Mbumbukiam-qa sasae gone nonqo tizi-etømem. Taqa yaq-te, 2 Ko 9:7 av qane-eín nqægo: Gekha ezoqám ndego, khanakhanakh-us nde-etoam, Mbumbukiam kúkú, te-te.

Evezøza-qa lou loge matev (The Lord's supper; Communion)

Ta khagus ndøgo, ma Yesu nøme pave, tae mutui-te gitøkewem, ndego tegi paev ezoqam tuelv namba me-goám. Ta khøuwa-te ndøgo, Zu ezoqam-qa *Pasova khøuwa ndøngáz. Yaq lou gi-logat, Yesu flawa ndøndapáz neka izam nonqo waen-us vøndap. Yaq av gezømbe-eín nqægo, "Nqanek noqá khá. No nónqonqótáv. Neka nqanek noqá kóuk. Ezoqa kopoav zapayá qanéwá. Zo matev av tønégó. Yaq no zonømbé-matøvememát." Até ndakín-a, ni Klisten ezoqam, matev av tabizi-matanám. Ndøgo niqá manqa matev eim nonqó. Pol taqa yaq-te, av gene-peawám nqægo, "Gekha khøuwá ndigu, zo nginik flawa tozolouzat neka nqanek waen vozó-izamát, zo Evezøza-qá løvøte-qa yaq-té zøté-zømasát, atema ekezan vøgeáv." Nqanek matev, gígiap-qapé, Klisten bawan mokho-te.

(Met 26:17-30; Mak 14:12-25; Luk 22:7-20; 1 Ko 11:23-32)

Ezoqam-ge Yo (Son of Man)

Nupøkhán mbá, Yesu fakhaneav ndøgoám, ndego *Mbumbukiam-ge manqa vevezam ezoqam, Deniel, Ezoqam-gé Yo me-manqatám. Ngenek ezoqam, kawa ezoqam ndøgeáv, neka ezoqa ewaqape vøzømbó-kawaevtát. Neka teqa *megeat matev, oskia ndøgoát.

Yesu Ezoqam-ge Yo-qa yaq-te ge-einin, ndego ekezan me-manqatám. Ta mokho-te ndøgo, ndego ezoqa av genezómás nqægo: Mbumbukiam ndokhofotáv. Neka ndego iz kandambaqapé. Yesu ndego, Mbumbukíám. Geté ndego ùni møndæ-ezoqam-év, av ni nqazi-gu.

(Dan 7:13-14; Met 9:6; 12:8; 16:13; 18:10; Mak 10:33; Luk 12:40; Zion 3:13-15; 6:27; Kel 7:56)

F

Felisi ezoqam (Pharisee)

Nginik Felisi ezoqam, ezoqa kandakandá, Zu ezoqam mokho-te. Ndigu av gini-matavupám nqægo: Ezoqa Mozes-qa guguna manqat neka khafeap vinivinimba nøme timbopavat, ndigu go-aomem, yaq Mbumbukiam-qa bøi-te, ndøgo tini-eqeieqei-éz. Ndigu gè:khambuvupám, neka av gini-matavupám nqægo: Ekeza yage matev, eqeieqei, geté ezoqa nøme-qa matev, soqáin. Ndigu guliguli matev, ezoqa ewaqape-qá bøi-té ginø-matønnumám. Yaq ezoqa ewaqape, tìabezømbe-vizáp. Geté Yesu tiqa matev, møndæ-otév. Ndego møndøqeiv, av nqægo: Tiqa matev matanam, ngusum-te mbá qazøgó. Geté mokho-te ndøugu, ndigu soqáin.

Væv-te, nginik Felisi ezoqam, *Mozes-qa guguna manqat nømendim ezoqam namba, Yesu, løvøve-qa ndøgoám. (Met 3:7-10; 5:20; 15:1-12; Mak 7:1; Zion 8:3)

Felo (Pharao)

Felo ndego, *Izip ezoqam-gé kawa kandambaqapé. Baebol khøuwa-te, Izip ezoqam-gi kawakawa-za, iz Felo zø-akhaemám. Ta khøuwa-te ndøgo, Izip ezoqam-qa matev av qanegoám nqægo: Felo kopo ate teyagat, ndego andé Mbumbukiam mé:vewát. Gígiap neka manqei ate ndægo, teqa ndøgoám, neka ezoqa ate gi-goam, tegi vøgoam. (Kel 7:9-21; Lom 9:17; Iblu 11:24)

Flawa poponøvemav louzi matev (Festival of unleavened bread)

Ovøyam manqat taqa yaq-te, toqonøqeiv ndøgo: *Khøuwa kandakanda, 2) Flawa poponøvemav louzi matev.

G

Glik manqei neka Glik manqat (Greece and the Greek language)

Glik manqei, Glik ezoqam-qá manqei. Meditenlien ndaola-té qagó. Ta khøuwa-te ndøgo, Glik manqei-qa iz, Akaya mbo-akhaemám. Geté até Masedoniá-ya, Glik ezoqam-qá manqei ndøgoám. Glik manqei-qa taon vinivinimba, nqáne: Filipai neka Tesalonika neka Belia neka Atens neka Kolin. Pol, ndego Keliso-ge u-anem, manqei vinivinimba ge-okhoam, ezoqa Mbumbukiam-qa Manqat ge:zømesimam, ndego até ta taon-te ndøg-ó, vøyageapam.

Glik ezoqam, Glik manqat ndømanqaté. Yesu-qa khøuwa-te, ezoqa kopoáv, Meditenlien ndaola avønin-te, ekeza manqat vinivinimba ndømanqatám, neka até Glik manqát-a, vømanqatam. Ta khøuwa-te ndøgo, Glik manqat, zøtezat ezoqam-qá manqat ndøgoám. Mbuk kopoáv, Glik manqát qane-peaupám. Até *Niu Testamén-a, ibugukhokhof, Glik manqat-té ginø-peaomé. Pol manqei vinivinimba-te ge-okhoam, ndego *bawan vini-ak namba, Glik manqát gezømbe-manqatám. Zapa ndøgo, ndigu teqa *Iblu neka Alameik manqat, zøtezateáv.

Glik manqat peawam, bugug av nqægo:

^{Ev} ἀρχῆ ἦν ὁ λόγος, καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν θεόν, καὶ θεὸς ἦν ὁ λόγος.

Gog neka Magog (*Gog and Magog*)

Ni kopømba mbaín, uni tizi:nøten, Gog neka Magog gekha mē:manqate, Manqat Qandoveveam 20:8 mokho-te. Zøtezat ezoqa nøme ndimatavap, ndøgo bawan-qá iziz. Geté nøme ndimatavap, Gog neka Magog, andé yaya etæ manqát. Ndøgo Mbumbukiam-gí qaqa ezoqam ate ndi:gu me:manqaté.

Bavokho-qape sa nqáne: Nakhag ndøgo, *Manqat Qandoveveam 20:7-10* ndæmanqate, kopømba mbaín, nakhamas-te mba tøfakhan. Zapa ndøgo, ta nakhag ndøgo, sa ndøgo tøméfakhán, Saitan viav wan taosen teløvnønøvupat, yaq taqa zita-te, nqawa vømb-ønovozømēm. (*Veve 20:1-10*)

Gol (*Gold*)

Gol ndigu, *auli gigiáp. Khagi khakhavá. Taqa fia kandambá tantáv.

Gomola (*Gomorrah*)

Ovøyam manqat taqa yaq-te, toqonøqéiv ndøgo: *Sodom neka Gomola.

Ng

Ngusu qogøzat matev (*Circumcision, circumcise*)

Zu ezoqam, nakhei angana ate ndi:gu, ndakinak qaniap, khøuwa eit tømøzø-ndapat, angana-gí gigiap ov ngusum zøqogavatún. Mbumbukiam ekezan zø-eín, matev tigunem. Ndøgo tiqá khakhatáp, av nqægo, ndigu Mbumbukiam-gí. Nqanek matev ndøgo tøngáz, Mbumbukiam Eibleem namba poev ge-unimanqatin. (*Gen 17:9-14; Kel 7:8*)

Nqanek matev zapaya, ezoqa Zu ezoqam, ngusu qogøzat ezoqam zø-akhaemám. Até Yesu-a, Zu ezoqam ndøgoám, neka até ndego-a, ngusum vømb-økepøtøzem. (*Luk 2:21*)

Yesu yan-te gegavig, yaq taqa zita-te, ezoqa teqa manqat, *bawan vini-ak gi:zømesimam, Zu ezoqa nøme, av gini-manqatám nqægo: Bawan vini-ak tøzø-pøovat, ti-Klisten-ezoqam-ez, ndigu bugukhokhof, bètøkhæ-Zu-ezoqam-éz, neka ngusu bezøqogaz. Geté Pol tiqa manqat unimanqatinteáv. Ndego av gene-peawám nqægo: Ezoqa ndigu, Zu bawan-ak mbain ndigu, kopømbaqapé, ngusu qogøzatav tøgoat. Gekha ezoqám ndego, poev tømboqat, tekhandi:v, ndego matev kopo mba bembogó: Ndego Yesu Keliso be-unimanqatin.

(*1 Ko 7:18-19; Gal 5:1-6; Kol 2:1; Tait 1:10-11*)

H

Hos (*Horse*)

Hos ndugu, gigiap kandambaqapú. Tuqa bazaføgakh, andé kandambá. Ezoqa kopømbaqapé, to:qom, sasa ndøteit. Baebol khøuwa-te ndøgo, hos, kawakawa-za neka nakhag ezoqam mba zøgoát. Ndigu nakhag me-okhoám neka søvakha fouzu nonqo or gigiap qanøyam nonqo vøzøgoam. Ezoqa nøme, manqei khagua wil-us zøgoám, hos gulivupam.

Hos-qa nqovønqova, *Zems 3:3* avønin-té qagó.

Hosana (*Hosanna*)

Hosana ndøgo, Iblu manqát. Ibugukhokhof, taqa manqa mokho nqáne, “Ginitøké” o “Gèkhandín, ní.” Geté vaev-te, nqanek manqat, møndømø-khoum-manqát, ate av-té, Kuni manqat-te “Ike:” toqote-akhaemat.

(*Met 21:9, 15; Mak 11:9-10; Zion 12:13*)

I

Iblu ezoqam neka Iblu manqat (*The Hebrew people and the Hebrew language*)

Iblu ezoqam, Izlael ezoqam-qá iz nómé. Neka tiqa iz nøme, Zu ezoqám. Ibugukhokhof, até Eibleém-a, tegi ezoqam namba, Iblu ezoqam zø-akhaemám. (*Gen 39:14; Exo 2:6-7, 5:3*)

Nginik Iblu ezoqam, Iblu manqat ndømanqatám. Até ndakín-a, Izlael manqei-te, ndigu Iblu manqat ndømanqaté. Geté Yesu-qa khøuwa-te, ezoqa kopoáv, ekeza Iblu manqat gè-ivøvém, neka Alameik manqat ndømanqatám. Taqa manqa wag, andé kopó. Geté vinivinimba, møndombo-goám. Geté ezoqa nqanek manqat, até Iblu manqat mbo-akhaemám. Até Yesu-a, Alameik manqat ndømanqatám.

*Niu Testamen mokho-te, manqat kopokopo nøme ndógó, Iblu o Alameik manqat-te. Toqonóqéiv ndógo: *Met 27:46; Mak 5:41; 15:34; Zion 1:38; 19:20; 20:16.*

*Niu Testamen mbuk mokho-te, pepa nøme, 'Iblu' mbo-akhayám. Taqa yaq-te, ovøyam manqat nøme, ndógó, ta pepa-qa megeat manqat-qase mokho-te.

(*Kel 6:1; 2 Ko 11:22; Filip 3:5*)

OI Testamen, ibugukhokhof, Iblu manqat-té ginø-peaomém. Iblu peawam-qa bugug av nqægo: הָאֵלֹהִים יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵי הַיָּמִים בְּרָא בְרָא שְׁמַיָּם

Ibøkha (Water)

Ibøkha ndøgo, ezoqa nøme 'lano' mbo-akhayám. Ibøkha neka lano, gigiap kopó. Vinivinimba mbaín.

Ibøkha iz ndape matev (Baptism)

Zion, ndego ibøkha iz etoam ezoqam, Zoden kea-te ezoqa kopoáv, ibøkha iz gezø-etoumam. Ndego ezoqa áv gezømbe-manqatám nqægo: Ndigu bèqambúz, neka ibøkha iz bē-upøgim. Yaq Mbumbukiam tiqa manqa-zapazapa, segembøe-navøém. Yaq Zion ndigu ibøkha-te vøgeosam. (*Met 3:5-6; Mak 1:4-5*)

Até Yesu-a, Zion-te ibøkha iz vømøndō-ndap. Ndego ta mokho-te ndøgo, ezoqa áv genezomás nqægo: Ndego matev ùni mbøepavám, av Mbumbukiam ndømbøe-poev. (*Met 3:13-16; Mak 1:9-11; Luk 3:21-23*)

Yesu yan-te, okhokho-té genøqavíg. Ndego bugukhokhof tegi paev ezoqam, áv gezømbe-eín nqægo: Bawabawan ate ndæk hazet, sozó-okhoát, ezoqa noqa manqat vømē-zømesim, yaq ndigu bemø-nogi-paev-ezoqam-ez. Yaq ibøkha iz zozø-etoumát, Tat-qá iz-té, neka Yo-qá iz-té, neka Nqova Mbomambaqape-qá iz-té. Ezoqa ndego ibøkha iz tendap, ndego ta mokho-te, áv gené-unimanqatín nqægo: Teqa awenege yage matev, møndønanim, Yesu namba, ndego tae mutui-te genanim. Yaq Yesu nqawa gekhandi-v, ta mokho-te ndøgo, ngenek ezoqam, ndakin yage ndakinak ndøndáp. (*Lom 6:3-8; Gal 3:27*)

Ilaiza (Elijah)

Ilaiza ndego, *Mbumbukiam-gé manqa vevezam ezoqam ndøgoám. Ndego nani-mateáv. Geté Mbumbukiam, yan-té genøndáf. Khandín. Ilaiza-qa emanqat nqáneq: *1 King 17-19; 2 King 1-2.*

Isao (Esau)

Isao ndego, *Aezek neka Lebeka, tigé yó. Tege eveqase-qa iz, *Zekóp. Nginik ezoqa menas, qaqangeáp. Isao, teqa iz-qa manqa mokho, 'Kha su-ús.' Isao-qa poev kandambaqape ndógo tōgoám, leg-te te-okhoat neka søvakra vøfouzāt. Geté Mbumbukiam-qa matev mbomømboma-qa yaq-te, ndego matavapøteáv. Ndøgo gigiap-qasé, te-te. Yaq nakémbá, khøuwa nøme, ndego søvakra fouzu-te gendoqavan neka ifín-qape vømbövin, ndego Mbumbukiam-qa matev mbomømboma gèwí, ta matev ndøgo, ndego amba te-upain, ndego yo-khøuwa ndego. Lou ndape nonqo me:wí. (*Gen 25:19-34; 27:1-40; Lom 9:10-13; Iblu 11:20; 12:16-17*)

Isao-gi zi, Edom ezoqám.

Isop (Hyssop)

Isop ndøgo, tae-qase-qá iz. Ta tae-qa tang, khasøkhasís neka taqa esokho khøogáp. Ta khøuwa-te ndøgo, enzol ezoqam Izip ezoqam-gi nakhei angana ate gi-goam, ndigu bugukhokhof giqanat, pakhapakha gezø-khaneam, Izlael ezoqam, sip-qa kouk, mboqog-te, isop táe gini-gi:mám. (Nqovønqova taqa yaq-te, *Iblu 11:28 avonin-té qonóqéiv*.) Yaq ndego enzol ezoqam, Izlael ezoqam-gi nakhei angana, pakhapakha khaneapøteáv.

Neka *Mbumbukiam-gi iziz ezoqam, sip-qa kouk, *mboges-te go-pomoemam, ma Mbumbukiam Izlael ezoqa namba, poev ge-unimanqatín, neka khøuwa nøme, ezoqam-te vø-pomoemam, tiqa manqa-zapazapa sunguzam nonqo, ndigu isop táe gini-matønumám.

Iv (Eve)

Iv ndugu, *Adam-gú zás. Mbumbukiam manqei-qape ande ge:khakheinam, bugukhokhof ezoqam, gekhakheinøvem, Adám. Yaq Mbumbukiam sanqa kopo mbokhaozó, sævam vømbøe-khakheinøvem.

Vaev-te, ngunuk Iv, Mbumbukiam-qa manqat, gè-ogí, neka Saitan-qá manqat mbopáev. Yaq tae nòme-qa nanga, taqa yaq-te Mbumbukiam gezòmbè-ein, khafèap tilog, ndugu sègelóg. Yaq nòme, zivis mbo-etoám. Yaq até ndegó-a, vòlog. (*Gen 2:21-3:24; 1 Ko 11:12; 2 Ko 11:3; 1 Tim 2:13*)

Adam neka Iv, tigi nakhei angana, tiqa yaq-te, Baebol mokho-te nqøu-peawap, ngínik: Kein neka Eibol neka Set.

Izip (*Egypt*)

Izip ndøgo, manqei kandambaqapé. Izlael manqei avønín-té qagó, neka Meditenlien ndaola-té qagó.

Baebol khøuwa-te, Izip-gi kawakawa-za, *Felo zø-akhaemám. Izlael ezoqam, Izip manqei-te, *yaq-fia mbain sasae ezoqam ndøgoám. Andé pingim-ák. Nupøkhan mbá. Viav 400, ate qægoam. Emanqat taqa yaq-te, Eksodus (Exodus) Í qanøngáz.

Vaev-te, Yesu geqan, yaq *Elod løvøwe-qa gembogoam, Yesu-gi evøndipakha, Izip manqei-té ginø-khokhóz, te namba, atema Elod vønanim.

(*Met 2:13-19; Kel 7:12-34; 1 Ko 10:1; Iblu 11:22-29; Veve 11:8*)

Izlael (*Israel*)

Izlael, *Zekop-qá iz nómé. Nqanek iz, Mbumbukiam mbo-akhá. (*Gen 32:22-32*)

Taqa zita-te, tegi zi ate gi:goam, Izlael ezoqam zø-akhaemám, neka tiqa manqei, Izlael manqei vømbø-akhaemam. Iziz nòme, ndizø-akhayam, *Zu ezoqám neka *Iblu ezoqám. Nginik ezoqam namba, Mbumbukiam, poev ndø-unimanqatín, av nqægo: Ndigu tegi ezoqam ndøgoát.

Izlael ezoqam-ge kawa ezoqam, Solomon, genanim, yaq tiqa manqei gèqatá, yaq qatøat nòme, Izlael manqei mbo-akhaemám neka nòme, Zuda manqei vømbø-akhaemam.

Até Yesú-a, ndego Izlael ezoqam ndøgoám neka Izlael manqei-te vøyagam.

K

Kawa ezoqam-qa wawaq (*Crown*)

Wawaq av nqægo, kawa ezoqam-qá khakhatáp. Ndøgo ezoqa, äv qane-zømesímám nqægo: Ngenek ezoqam, iz-akhaé. Kopømbaqapé, tezømbø-kawaevtat. Nqanek wawaq, gól neka nandi fia kandakandá gini-khakheinumám.

Yesu manqa ovøyam-te giveem, nakhag ezoqam, otøotam me:vewém. Ndigu gumbag fakiafakia-us ndø-ogeaném, kawa-te vømbøe-uzim. Andé kawa ezoqam-qá wawáq.

(Nqovønqova, kawa ezoqam-qa wawaq-qa yaq-te, *Veve 4:4* avønín-té qagó.)

Kein (*Cain*)

Kein ndego, *Adam neka *Iv, tigé yo-khøuwá. Ndego khæe ogekhaem ezoqam ndøgoám. Tege eveqase, *Eiból. Khøuwa nòme, Eibol Mbumbukiam-te sip geløvusam, Kein pakha-pakha mbokhaná. Zapa ndøgo, Mbumbukiam Eibol-qa etoam matev, gèkhatiú. Geté Kein-qa, gèsanqáo. Eibol sip ndøzitág, Mbumbukiam vømbø-etoam. Geté Kein-qa etoam matev, Mbumbukiam-te, avøe gigiap mba ndøgoám. (*Gen 4; Iblu 11:4; 1 Zion 3:11-12; Zud 11*)

Keinan (*Canaan*)

Izlael ezoqam-qa manqei, ibugukhokhof, iz Keinan ndøgoám. Mbumbukiam *Eibleem ta manqei-te ndøgo tenø-itú. Ta khøuwa-te ndøgo, nqanek manqei-te, Keinan ezoqam ndøyagám. Nginik ezoqam, manqa-zapazapa-ús. Toqonøqéiv ndøgo: *Sodom neka Gomola. (*Gen 11:31, 13:12-13; Kel 7:11, 13:19*)

Keliso (*Christ*)

Keliso, ndøgo Glik manqát. Manqa mokho até kopó, av *Mesaya ndægo. Taqa manqa mokho nqáneq, "Ezoqam ndego, oil gimboe-qouzim." *Ol Testamen khøuwa-te, *Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam, Zu ezoqam-gi kawakawa-za neka *Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda, tiqa kawa-te, oil mo:qouzimín, ndigu tiqa sasae gingazemin. Ndøgo khakhatáp, av nqægo, ngenek ezoqam, Mbumbukiam ekezan ndøvé, iz av nqægo te:ndap.

Yesu, iz Keliso ndimbo-akhayam, zapa ndøgo: Ezoqam ndégo, Mbumbukiam ibugukhokhof manqa mbusa geve, kawa ezoqam tendo-khofotav, ekeza ezoqam tekhandi:z. (*Met 1:1; Luk 2:11; Zion 17:3; Iblu 9:28*)

Ovøyam manqat nòme, toqonøqéiv ndøgo: *Mesaya

Keliso-gi u-anim (*Apostles*)

Yesu Keliso manqei-qape-te geyagam, neka ezoqa tuelv vøvevesam, ndego nginik, tegi u-anim zø-akhaemám (*Met 10:1-4, Mak 3:13-19, Luk 6:12-16; Kel 1:26; 15:22*). Nginik Keliso-gi u-anim, iz nòme, Yesu-gi paev ezoqam zø-akhaemám. Geté Yesu-gi paev ezoqa nòme, møndøgoám.

Nginik Keliso-gi u-anim, Yesu namba oskia me-goám, neka ndego vøe-zømesimam. Yaq ndego bazaføgakh zø-etoám, enqoni-us ezoqam vøkhakheinøvemam, neka nqova soqøsoqa ezoqam-qa mokho-te gu-goam, vøzø-ngeasumam.

Yesu genanim, yaq nqawa vøkhandi:v, nginik ezoqam, ekeza bói giniqeivím. Yaq Yesu nginik manqei vinivinimba-té genø-khofosám, ezoqa Manqat Mbomambaqape bemē-zømesim (*Luk 24:48; Zion 15:27; Kel 3:15*). Vaev-te, nginik u-anim, mōndømø-tigi-megetapak-éz, ndigu Yesu gi-unimanqatintam.

Yesu yan-te geqavig, yaq taqa zita-te, até ezoqa nømé-a, Keliso-gi u-anim vøzø-akhaemam. Ezoqa nømē Pól, neka nømē Banabás. Mbumbukiam até nginik ezoqám-a, teqa sasae gone nonqo vøzø-akha.

Kemol (*Camel*)

Kemol ndugu, gigiap kandambaqapú. Ngunuk kopømbaqapé, gigiap kandambaqape segé-qaná neka ezoqa vøqanaō. Leg-av manqei-te toqo-okhoat, yaq kemol-qa tōke kandambá. Zapa ndøgo, ndugu kopømbaqapé, ibøkha kandambaqapé sege-izamín. Yaq vaev-te, leg-av manqei-te, ma ibøkha mbain ndøgo, ndugu khøuwa andé kandambá segé-okhoát, oskia ndøgo, ibøkha nømē izumav tugoat.

Kemol-qa nqovønqova, nqovønqova khagi-us mokho-té qanu-gú.

Klisten ezoqam (*Christian*)

Klisten ezoqam, taqa manqa mokho nqánek, “Keliso-gí ezoqám.” Yaq nakémbá, gekha ezoqám ndigu, ekeza kha Klisten ezoqam ndivewe, ndigu Yesu *Keliso, úni bembøepáv.

Ezoqa ndigu Yesu ndimbopaev, Klisten iz ndizø-akhayam, matev Antiok taon-té qangáz. (*Kel 11:26*).

Kopa (*Copper*)

Kopa ndøgo, *auli gigiáp. Khagi køkókuk. Kopa moni, tiqa fia andé khapémbá.

Kha sisi (*Leprosy, dreaded skin disease*)

Baebol khøuwa-te, ngusu enqoni vinivinimba, ‘Leprosi’ mbo-akhaemám. Nømē ndøgo, nqamáv, neka nømē tøpiáp, neka nømē kha kefótáp, neka nømē asavím. Enqoni nømē av nqægo taqagoat, até ezoqa nømé-a, kopømbaqapé segéndáp. Ezoqa ndigu, enqoni av nqægo qazøgoam, Zu ezoqam-qa guguna manqat, ezoqa soqøsoqa me:zæbám. Khavim-ús. Yaq ndigu kopømba mbain, vemlav-te tiyagat. Geté qambaqapé giabetøndo-yagé, ezoqa mbain-te ndøgo. Neka ndigu ndabua keqageap be-uzáp. Ndigu tiqa manqa-nqa neka kesov, bøgutám, neka ‘khavi khavim-us’ bē-akhayam, ezoqa nømē tiqa avønin-te ti-okhoat.

Ezoqa enqoni av nqægo qambogoam, yaq tekhakhæv, *Mbumbukiam-gé iziz ezoqam-té geabenøwáv, ndego bēqeiv, av nqægo, teqa enqoni uni pembøe-navøem-a. Uni tømboe-navøem, yaq ngenek ezoqam, Zu ezoqam-qá matev bembopáv, av Mbumbukiam Mozes gembøe-ein. Yaq taqa zita-te, kopømbaqapé, ekeza ezoqam-te nqawa tevesez. (*Lev 14; Met 8:1-4; Luk 17:11-19*)

Kh

Kha sunguzam matev (*Cleansing*)

Mbumbukiam, ndego ndaføyamba-qapé. Yaq ndego Izlael ezoqam, äv gezømbe-ein nqægo: Ndigu bæbæs-qape begó, teqa avønin-te tizav, teqa iz eqawat nonqo. Zu ezoqam, løvøte ezoqam-qa kha gekhanazin, o sævam yokea guiqeivín o nakhasa gui-ovain, o anganeam khanqan qambo-qoiin, o ezoqa kha sisi tømboqato, o lou gelogin, eqeieqei mbain ndøgo, Mbumbukiam-qa bói-te, yaq ndigu andé ge-khavim-us-ezín. Zu ezoqam av ngi-gu, kopømba mbain, *Mbumbukiam-qa khoev-te o guliguli khoev-te ti-oz. Yaq nqawa bæbæs gone nonqo, Zu ezoqam av ngi-gu, elavøqase bēzømbøkhæ-auwamát, yaq kha bēsunguzat, av tiqa matev qazømbe-goam. Yaq taqa zita-te, ndigu Mbumbukiam-te, søvakra gigiap beløvusamát. (*Mak 1:44; Luk 2:22; Zion 2:6*)

Yesu-qa khøuwa-te, Felisi ezoqam neka Mozes-qa guguna manqat nømendim ezoqam, matev vinivinimba nømē mo-awám. Khamasim, Zu ezoqam, lou okhokho-té giabenølog. Ndigu bugukhokhof zenda, matev vini-té giabetøkhæ-sunguzát, ndigu uni betē-bæbæs-ez, Mbumbukiam-qa bói-te. Yesu tiqa manqat unimanqatinteáv. Zapa ndøgo, tiqa poev, Mbumbukiam-qa bói-te ti-eqeieqei-ez, ngusum-te mbá qazøgoám. Taqa yaq-te, Yesu äv gene-ein nqægo: Gekha gigiáp ndøgo, ezoqam-te ndø-øev, ndøgo kopømba mbain, te-manqa-zapa-us-ev, Mbumbukiam-qa bói-te. Geté ezoqam ndøgo tené-manqa-zapa-us-év, matev neka manqat ndøgo, te-te ndøndo-fakhate. (*Mak 7:1-23; Kel 10:15; Lom 14:14*)

Khandi etoam ezoqam (*Saviour*)

Yesu manqei-qape-ge khandi etoam ezoqam, timbøe-akhayám ndøgo: Ndego tae mutui-te genanim, ndego ni ezoqam, ni amba tizi-soqoenin, nakhoa nimboqoá. Yaq ni kopømbaqapé, sizi-khandi:n. Zapa ndøgo, ndego niqa manqa-zapazapa-qa yaq-fia,

ta zapaya ni amba tizi-soqoenin, ekeza kha-té genøndáp. Yaq ta mokho-te ndøgo, gekha ezoqam ndigu, ti-unimanqatintat, av nqægo, Yesu tiqa manqa-zapazapa evøzam nonqo genanim, Mbumbukiam tiqa manqa-zapazapa, segembøé-navøém. Yaq ndigu Mbumbukiam-qa bòi-te, gé-eqeieqi-éz, neka vøkhandi:z.

*Yesu-qa iz, taqa manqa mokho nqáneq, "Mbumbukiam, khandi etoam ezoqám." (Luk 1:47; 2:11; Zion 4:42; Kel 5:31; 13:13; Ef 5:23; Filip 3:20; 1 Tim 1:1; 2 Pita 1:11; 3:18)

Khandi etoam matev oEzoqa khandi:zat matev (Salvation)

Ezoqa toqo-khandi:v, ndøgo, ezoqam matev soqain tømbo-fakhan, yaq ndego qoqa matev matanam mokho-te, khandi nqawa tendap. Mbumbukiam ni matev, av tinimbi-matanám. Ezoqa ndigu, manqa-zapazapa matanam-te neka Saitan-qa bazaføgakh mokho-te ndu:gu, yaq Yesu-te tizav, ndego génqovotáz, khandi ndakinak vøzø-etoám. (Luk 2:30; 3:6; Kel 28:28; Tait 3:4-5)

Ezoqam ndego, ni ndekhandi:nat, ndego *khandi etoam ezoqám.

Khøuwa kandakanda (Festival, Feast)

Zu ezoqam, ndigu viav kopo mokho-te ndøgu, khøuwa kandakanda vinivinimbá ndøzøgo. Ta khøuwa-te ndøgo, ndigu Mbumbukiam-qá matev mbomømboma mbo-matavupatún, ndego bugukhokhof khøuwa gezøgo. Zu ezoqam-gi khøuwa kandakanda, taqa yaq-te *Niu Testamen ndæmanqate, nqáneq:

1) Pasova khøuwa kandambaqape (Festival of the Passover) (Met 26:1-5, 17-19)

Pasova khøuwa, khøuwa ùnime-kandambaqapé, Zu ezoqam-te. Ndøgo løvøyak Mas (March) o Eiplil (April) mokho-té qanu:gu. Ate av-té, niqa Ista (Easter) khøuwa ndægo. Pasova, taqa manqa mokho, 'løvuám'. Ta khøuwa-te ndøgo, Zu ezoqam timbøe-matavupatún ndøgo, av tigi atanakha-zapazapa-za, Izip manqei-te gindi-khokhoz, ma nupøkhan mba, ande pingim-ak, Izip ezoqam-qa sasae gigoam. Ta khøuwa-te ndøgo, Mbumbukiam, ekeza enzol ezoqam ndøkhofotáv. Izip ezoqam-gi nakhei angana, bugukhokhof giganat, zitøge nonqó. Geté Zu ezoqam, Mbumbukiam, av gezømbe-eín nqægo: Ndigu ekeza khoev vinivinimba-te, *sip nakhasam belaemát. Yaq tuqa kouk, mboqog-té giabenø-gi:mát. (Nqovønqova taqa yaq-te, *Iblu 11:28* avønin-té qonøqéiv.) Yaq Mbumbukiam-ge enzol ezoqam, nqanéq kouk geqeivin, ndego nqanéq khoev, sège-løvuín, yaq Izrael ezoqam-gi nakhei angana bugukhokhof qaniap, pakhaezetáv, Izip ezoqam-gi angana bugukhokhof qaniap ate gi:goam namba.

Yaq nakémbá, Pasova khøuwa-te ndøgo, Zu ezoqam, tiqa khoev vinivinimba-te, sip nakhasam ndølaemín. Yaq sùgumu-loutøvemín.

Yesu genanim neka nqawa vøkhandi:v, ta khøuwa-te ndøgo, Pasova khøuwa ndøgoám. Ta mokho-te ndøgo, Mbumbukiam ezoqa av genezømás nqægo: Sip nakhasam eqeieqi-qape, ezoqa løvøte-te tekhandi:z, Yesú. Yaq nakémbá, Yesu iz nøme, *Mbumbukiam-gé Sip Nakhasam mbo-akhayám.

2) Flawa poponøvemav louzi matev (Festival of Unleavened Bread) (Met 26:17)

*Pasova khøuwa kandambaqape-qa zita-te, Zu ezoqam, tigi flawa, poponøvemav ndølouzatún, pula kopo até vømū-navøemin. Yaq ndøgo timbo-matavupatún, tigi atanakha-zapazapa-za, Izip manqei-te gindi-khokhoz. Zapa ndøgo, ta khøuwa-te ndøgo, Mbumbukiam ge:nqovotaz, yaq ndigu gè:ngetøgeapám. Yaq tigi flawa kopømba mbain, tipopoez. Yaq nakémbá, Zu ezoqam, ta khøuwa gimbo-matavupatun, ndigu flawa poponøvemav ndølouzatún.

3) Pentikos (Festival of Pentecost) (Kel 2:1; 20:16; 1 Ko 16:8)

Até Pentikos khøuwá-ya, khøuwa kandambaqapé, Zu ezoqam-te. Pentikos, taqa manqa mokho, fifti. Zapa ndøgo, *Pasova khøuwa tømø-navøem, yaq khøuwa fifti-qa zita-te, Pentikos khøuwa ndøgo tønøndáp.

Ta khøuwa-te ndøgo, Zu ezoqam Mbumbukiam ike manqat mbómanqatát. Zapa ndøgo, ndøgo tiqá *wit qogøzat viáv. Neka ndigu até ndøgo timbó-matavupát, Mbumbukiam tigi atanakha-zapazapa-za, Mozes mokho-te, teqa guguna manqat gezø-etoam.

Até ni Klisten ezoqam-té-a, Pentikos ndøgo, khøuwa kandambaqapé. Ta khøuwa-te ndøgo, ni ndøgo tizimbo-matavupatún, Mbumbukiam tege Nqova Mbomambaqape, Klisten ezoqam-te ande gende-khofotav (*Kel 2:1-4*). Pentikos khøuwa ndøgo tønøndáp, Ista (Easter) khøuwa tømø-navøem, khøuwa fifti-qa zita-te.

4) Zu ezoqam-qa khøuwa kandakanda, ndøgo khoev-qasis gipuanumatun (Festival of shelters, tabernacles, or booths) (Zion 7:2-52)

Nqanek khøuwa kandakanda, Zu ezoqam-qá khanakhanakh khøuwá. Zapa ndógo, ta khøuwa-te ndógo, tiqa avøe gigiap pewat khøuwa, gêmøzø-navøemín.

Ta khøuwa-te ndógo, Zu ezoqam, khoev-qasis ndøpuanumatún. Ibu-ibus nonqó. Neka pula kopo-te, ndógo tiyageapét. Yaq ta khøuwa-te, ndógo timbó-matavupát, av tigi atanakha-zapazapa-za, viav foti, leg-av manqei-te giyageapam neka khoev egeieqei goneav vøzøgoam.

5) **Khøuwa kandambaqape, ma Mbumbukiam-qa khoev mboqoat khøuwa gimbøe-matavupatun** (*Festival of the Dedication of the Temple*)

(*Zion 10:22*)

Ta khøuwa-te ndógo, Zu ezoqam timbo-matavupatún ndógo, ibugukhokhof ezoqa nøme, iz Zudas Makabeus qambogoam, gigiap soqøsoqa ate qægoam, *Mbumbukiam-qa khoev-te qøugoam, gekhøfoe, neka Mbumbukiam-qa khoev, nqawa teqa zenda-te vøve. Zapa ndógo, Mbumbukiam-qa khoev-te, bugukhokhof manqei vini-ak ndø-ozín, neka ekeza mbumbuk-te, iz eqawat matev vømø-gonemín. Geté Mbumbukiam-qa khoev nqawa teqa zenda-te giveem, yaq Zu ezoqam kopømbaqapé, nqawa ti-onimat, Mbumbukiam-qa iz vø-egatát.

Zu ezoqam, nqanek khøuwa kandambaqape, iz nøme, 'Waev-qá Khøuwa Kandambaqape' mbo-akhayám. Yaq nakémbá, khøuwa nøme, Zu ezoqam nqanek khøuwa kandambaqape gindapem, Yesu áv gene-eín nqægo, "Manqei-qape-qa waev, nó." (*Zion 9:5*)

L

Layon (*Lion*)

Layon ndego, gigiap khobos-qapé. Møe-ús. Teqa avønin-te toqofaqakh, yaq segé-loutáq.

Leg-av manqei (*Desert, Wilderness*)

Leg-av manqei-te ndógo, tae kandakanda mbaín neka gagayag mbaín. Ndivind mbá neka tae khasøkhasis kopokopo mba mú:pøét. Neka leg-av manqei-te ndógo, ibøkha andé mbaín.

Leiab (*Rahab*)

Leiab ndugu, Zeliko taon-té guyagám. Ngunuk mambe sævam ndøgoám. Tuqa khoev, taon uta-qape-té qawevám. Izlael ezoqam-gi bøibøi-anim, Zeliko taon-te gizav, yaq taon megetapak, møndøyogém. Yaq ndigu gavem-qa ndøgoám. Geté Leiab, gekhøonáb, yaq ndigu vøkhokhoz. Ngunuk tuni-matanám ndógo: Ndugu áv guni-unimanqatintám nqægo: Izlael ezoqam-ge Mbumbukiam, ndego Mbumbukiam-aním, neka teqa bazaføgakh, ekeza mbumbuk-qa bazaføgakh, únime-løvúám. Ndego Mbumbukiam, Izlael ezoqam gezøtøké, yaq ndigu Zeliko ezoqam vópitáz. Yaq Izlael ezoqam, Zeliko taon-te gizav, ndigu ngunuk Leiab, tegi evøndipakha neka namba qazan namba, zitøgeáv. Yaq ndigu kopømbaqapé, Izlael ezoqam namba tiyagat. Vaev-te ndógo, ngunuk Leiab, Izlael ezoqam ndøndáf. Yaq ndugu møndømø-Deivid-gú-zupuka-zapa-év, yaq te mokho-te, até Yesú-a, vømø-tegu-zupuka-zapa-ev.

(*Joshua 2 neka 6; Met 1:5; Iblu 11:31; Zems 2:25*)

Livai (*Levi*)

*Niu Testamen mokho-te, ezoqa menás, iz Livai ndøzøgo.

1) **Livai ndego, Zekop neka Leia, tige yo.**

Ngenek Livai, namba-qaniap ilévén gimbogoam. Nginik evenap tuelv, vaev-te, møndømø-Izlael-ezoqam-qa-khagua-bawan-tuelv-éz. *Mozes neka *Elon, Livai-gi zi ndøgoám. Mbumbukiam Izlael ezoqam, teqa guguna manqat gezø-etoam neka manqa vøzø-vøovam, palai khoev timbøwem, yaq ndego Elon-za ndøveatáz, *Mbumbukiam-gi iziz ezoqam tigoat. Vaev-te, Livai-gi zi, Livai ezoqam zø-akhaemám. Até nginík-a, Mbumbukiam-qá sasae ndøgoám, Mbumbukiam-gi iziz ezoqa namba, neka Izlael ezoqam, Mozes-qa guguna manqat vøe-zømesimam. Mbumbukiam Izlael ezoqam, *Keinan manqei gezø-etoam, ndego Livai ezoqam, manqei etopøteáv, tiyagat. Geté ndego taon vinivinimba zø-etoám. 48 ate qægoam. Ta taon ndógo, møndø-panqavøém, Izlael manqei ate qægoam. Yaq Izlael ezoqa nøme ate gi-goam, ndigu ekeza manqei gi-upøgim, ndigu nginik Livai ezoqam, bézøtøké, neka ekeza avøe gigiap vinivinimba, qaqageap nøme bezø-etoam. (*Iblu 7:5*)

2) **Livai, ndego teks moni upøgim ezoqam.**

Ngenek ezoqam, iz nøme qambogoam, Metiú. Khøuwa nøme, Yesu ndego paev manqat mbo-eín. Yaq ndego até gendego, vømbøpaev. Ezoqa ndégo, ta mbuk ndógo, Metiú ndimbo-akhayám, gepeawam. Ovøyam manqat nøme, Metiú-qa yaq-te, ta mbuk-qa megeat manqat-qase mokho-té qonøqev. (*Mak 2:14, Luk 5:27-29*)

Lom (Rome)

Lom ndøgo, taon kandambaqape-qá iz. Itali manqei-té qagó. Ta khøuwa-te ndøgo, *Niu Testamen gipeaumam, gaman kawakawa-za, ndøgo tiyagám. Até *Sizá-ya, ndego Lom ezoqam-gi kawa kandambaqape, ndøgo vøyagam. Nginik Lom ezoqam, bawan vinivinimba-qá manqei ndø-upøgimám, neka ezoqa vözømbō-kawaeztam. Até Izlael manqei-a, vøndapem. Yaq ndigu ezoqam, ma nqanek manqei vinivinimba gi-yageapam, Lom ezoqam, teks moni bezø-etoám. Kandambá. Até Izlael manqei-té-a, Lom nakhag ezoqam neka gaman ezoqam, kandambá gigoam. (*Met 8:5-13; 22:17; Zion 18:28*)

Pol, ndego Keliso-ge u-anem, Zu ezoqam ndøgoám, geté ndego até Lom mo-manqei-anem vøgoam. (*Kel 16:37-39; 22:25-28*)

Pol-qa pepa nøme, ndego Lom ezoqam-té genø-peawám. (*Lom 1:7*)

Vaev-te, Pol gimøvøinam, Lom gaman ezoqam, Lom taon-té ginøndafém. Yaq ndøgo, ndego ndimbula ezoqam ndøgoám. Geté unimanqatín, ndego ekezan, Lom taon-te gone-qa ndøgoám. (*Kel 19:21; 23:11; 28:14; Filip 1:13*)

Ta taon-te ndøgo, Pol pepa nøme ndøpeaumám, Kliten bawan vinivinimba-te vøkhofotumam. Pepa Lom taon-te gepeaumam nqánek: Efesus neka Filipaí neka Kolosí neka 2 Timoti.

Lot (Lot)

Lot ndego, Eibleem-gé eveqase-gé yó. Ndego *Sodom taon-té geyagám. Mbumbukiam Sodom neka Gomola taon gengiu, ezoqam-qa manqa-zapazapa zapaya, yaq Lot zas neka tegi nakhei mbasi menas namba, gèkhokhóz. Geté Lot-gu zas, møndø-qambún, taon-te vøkewag. Yaq ndugu gèmə-ngalam-év. Andé uk me:wuøeám. Sège-føgakh-év.

(*Gen 12:5; 13:5-13; 19:1-38; Luk 17:28-32; 2 Pita 2:7*)

Lou logemav matev (Fasting)

Lou logemav matev ndøgo, lou logemav toqogoat, yaq khøuwa vøqágoát, Mbumbukiam-te toqo-guligulimat. Geté leg-te toqo-okhoat neka khokho matev vinivinimba voqógoát, ndøgo ambá av nqægo, lou logemav matev, av Mbumbukiam ndømbøe-poev.

Zu ezoqam, lou logemav matev, ndøgo tigonemín, tiqa manqa-zapazapa zapaya, mutøkhop giwanimín, neka Mbumbukiam-qa bøi-te, nqawa egeieqei gone-qa gigonemín (*Neh 9:1-3*). Nøme ndøgo, ndigu lou logemav matev, khøuwa kopo mba me:gonemín, qanaqanus atema khagus, neka ndøgo, khøuwa andé møe-mbá tigoat.

Yesu teqa sasae ande ge:ngaz, ndego leg-av manqei-té genøwáv, lou logemav matev vømøgo. Khøuwa fotí, ate gi:goam. Yaq Saitan ge:khamasimam, ndego tatak vitiáv (*Met 4:1-2, Luk 4:1-2*).

Taqa zita-te, Yesu-qa yaq-te, manqat nøme mbaín, av nqægo, ndego lou logemav matev ndøgō. Yaq ezoqa gimbo-bevupam, av nqægo, gekha zapā ndego tegi paev ezoqam namba lou logemav matev gonemav gigoam, ndego av gezømbe-eín nqægo: Vaev-te ndøgo, ndigu lou logemav matev ndøgoát, gete ndego ti namba ate te:goat, ndigu khanakhanakh mba ndøgoát, neka kopømba mbaín, lou logemav matev tigoat neka mutøkhop vøwaniapāt. (*Met 9:14-15; Luk 5:33-35*)

Yesu-qa khøuwa-te, Zu ezoqa nøme, lou logemav matev, Tusde-Tusde neka Tesde-Tesde ndøgoám. Geté Yesu khanakhanakh mbaín, Felisi ezoqam-qa lou logemav matev-qa yaq-te. Zapa ndøgo, ndigu oskia, gè:khambuvupám. (*Met 6:16-18*)

Bugukhokhof Kliten ezoqam, lou logemav matev, tigonemín ndøgo, Kliten megetapak neka nømendim ezoqam, sasae-te gi-abin (*Kel 13:2-3; 14:23*), o matavap loloakh-qa o ezoqa zapaya gi:guligulimemín, o Mbumbukiam gekha matev nøme-qa yaq-te gimbøe-vi:memín (*Kel 12:5; 27:1-38*), o sasae ndakinak nonqo, gi:khakheinømemín.

Lou-qase, Mbumbukiam-te etoam matev gone nonqo (Altar)

Lou-qasis ndøgo, ma Mbumbukiam-te *etoam matev gi:goam, kopoav ndøgo, nandí gini-khakheinumám. Geté nøme ndøgo, auli gigiap o gól gini-khakheinumám. *Mbumbukiam-gi iziz ezoqam mbá, kopømba ndigu, Mbumbukiam-te etoam matev av nqægo tigoat. Ezoqa nøme-te, khafeáp. Geté ezoqa nøme kopømbaqapé, gigiap ti-upøgimat ti-te, Mbumbukiam-te etoam matev gone nonqo.

Lou-qasis vinivinimba, Mbumbukiam-te etoam matev gone nonqo, nqánek:

1) Lou-qasis ndøgo, ma Mbumbukiam-te, søvakha gigiap go:løvusumam. Matev av nqægo, Mbumbukiam-gi iziz ezoqam, ezoqam-qa manqa-zapazapa evzøzam nonqo ndømatønumám. Nqovønqova taqa yaq-te, *Iblu 5:1* avønín-té qonóqeví.

2) Lou-qasis nøme, ma Mbumbukiam-te etoam matev gi:goam, ndøgo khasøkhasís. Ndøgo gigiap sisip mbomømboma mboqotam nonqó. Matev av nqægo, Mbumbukiam-gi iziz ezoqam, Mbumbukiam-qá iz eqawat nonqo ndøgoám.

M**Magog** (*Magog*)

Ovøyam manqat taqa yaq-te, toqonóqeiv ndógo: *Gog neka Magog.

Mana (*Manna*)

Mana ndógo, lou ndógo, *Izrael ezoqam, *leg-av manqei-te gilogam, ndógo Mbumbukiam gezø-etoumam. Ndógo khasøkhasis neka papaqa-papaqá. Bugug andé nangaqasís. Ndógo khaiya-té qando-o-eám. Lovølová. Yaq qanaqanus qando-nqoein, Izrael ezoqam, manqei-té ginø-møvøememín. (*Exo 16:14-21; Num 11:7-9, Zion 6:31, 49; Iblu 9:4; Veve 2:17*)

Manqa-sisi (*Magic, Sorcery*)

Mbumbukiam-qa Manqat, manqa-sisi-qa yaq-te ndæmanqate, ndógo até nqáneq qanemanqaté: Bevem matev neka løvøyap matev neka wanda matev neka kha somømbem matev neka mbasønakhei manqa-sisi matev neka kхоfoe matev neka nqeia matev neka yakhva vøqeizam matev neka mapøisøkha upøgim matev neka gekha matev av nqægo nøme ndøgot. Nqanek matev ate ndægo, ùnime-soqá, Mbumbukiam-qa bøi-te. Ndego yaq-fia, ndótá, ezoqam-te ndigu, matev av nqægo ndimatanam, ndigu Mbumbukiam-te qambuzaneav tigoat. Zapa ndógo, gekha ezoqám ndigu, matev av nqægo ndigut, ndigu ambá av nqægo, Mbumbukiam-té gonotazá, geté ndigu *Saitan neka tegi *nqova soqøsoqa-té gonotazá, ndigu Mbumbukiam-gi qaqa ezoqam ndigu. Qo matev av nqægo toqogo, yaq qo Saitan-qá bazaføgakh-té qonø-óq.

Gekha ezoqám ndigu, matev av nqægo gigonem, ndigu zitá giabiti-wuøém, neka áv giabiti-matøvemém nqægo, matev av nqægo, ùnime-soqá, Mbumbukiam-qa bøi-te. Yaq tiqa manqa-zapazapa tivøndøzem, neka Mbumbukiam tanakh manqat timbo-einim, yaq ndego nqanek manqa-zapazapa, segembøé-navøém. Yesu até ta nonqo ndógó-a, tenenaním.

Até nqáneq-a, ùnime-soqá, ezoqam-te toqo-løvøyap, av nqægo, ndigu manqa-sisi ndøgoném. Neka nøme nqáneq: Gekha ezoqám ndigu, Yesu ndi-unimanqatinat, ndigu kopømbaqapé, møe mbaín segéyagát, manqa-sisi-qa yaq-te. Zapa ndógo, ni mizi:nøtén, Mbumbukiam-qa bazaføgakh, ùnime-løvvuám, *Saitan-qa bazaføgakh.

(*Lev 19:31; Deut 18:10-13; Isa 8:19; Jer 27:9; Zech 10:2; 1 Chr 10:13; Kel 8:9-25; 19:17-20; Veve 21:8; 22:15*)

Manqat Mbomambaqape (*Gospel, Good News*)

Manqat Mbomambaqape, ndógo tønemanqaté, matev ndógo, Mbumbukiam ibugukhokhof gematønnumam, neka ndakin ndematanam, neka megemege-te ndogo, tematanam. Neka ndógo Yesu-qá emanqát. Yaq nakémbá, até ta mbuk foa ndógó-a, Metiu neka Mak neka Luk neka Zion gipeaomem, 'gospel' mbo-akhayám. Yesu tegi pæv ezoqam, áv gezømbe-eín nqægo, "Manqei-qape ate nqægo, sozó-okhoát, ezoqa ewaqape, Manqat Mbomambaqape vømē-zømesim."

(*Met 4:23; 24:14; Mak 1:1, 15; 16:15; Kel 8:4; Lom 1:16*)

Manqa-zapa (*Sin*)

Manqa-zapa toqogo, qo Mbumbukiam-qá Manqat qósanqáo. Qo ambá av nqægo, teqa manqat qó-ewagát neka o-mba voqotó-ndapát. Gekha ezoqám ndego, manqa-zapa ndego, ndego unimanqatinteáv, av nqægo, Mbumbukiam-qa keoge eqeieqei-qapē te-te. Geté ndego ekeza kawa ezoqam gone-qa ndógó, ekeza yage-qa yaq-te. Ambá ndógo, Mbumbukiam tembøe-kawaevtat. Yaq ta mokho-te ndógo, manqa-zapa matanam ndófakhán.

*Adam neka *Iv, Mbumbukiam-qa manqat, unimanqatinteáv. Gè-ogíim. Yaq ta mokho-te ndógo, manqei-qape-te, manqa-zapa matanam matev ndo-oé, neka løvøte vøndø-oe (*Lom 5:12*). Zapa ndógo, manqa-zapa-qa yaq-fia, løvøté (*Lom 6:23*). Mbumbukiam, ndego ezoqa eqeieqei-qapē. Manqa-zapa matanam matev, kopømba mbaín, teqa avønin-te tøgoat. Yaq nakémbá, Mbumbukiam Adam neka Iv, gèngeasám, Iden manqei-te, ma teqa avønin-te gi-goam (*Gen 3*).

Manqei-qape-te nqanek, ezoqa kopo mbaín, ndego manqa-zapa-qase goneav qagoam. Yaq nakémbá, ezoqa ewaqape, manqa-zapa-ús. (*Lom 3:9-20*)

Ni ezoqam, nakhoa mbaín, niqa manqa-zapazapa tizi-evzømem. Ni mizi-soqoén. Geté nakhoa, Mbumbukiam ekezan ndømboqoá, Yesu niqa manqa-zapazapa evøzam nonqo, tae mutui-te genanim. Yaq ndakin, gekha ezoqám ndigu, Yesu tigi khandi etoam ezoqam tindafem, gékhandi:z. Nakhoa khandi-te, sa nqáneq. Nakhoa nøme mbaín. (*Lom 5:18-19; 6:23; Zion 1:12*)

Masted tae nanga (*Mustard seed*)

Masted tae nanga ndigu, ùnime-khasøkhasis-ezám. Geté toqo-zøgeakh, yaq ndigu andé kandambá segé-khouwéz. Andé taé. Nginik tae nanga-qa et, ezoqa lou-té ginø-

qouzumatún, taqa mokhov, vø-eqeieqei-in. Yesu masted tae nanga, Mbumbukiam-qá Megeat Matev me:khamasimám, neka ezoqam-qa unimanqatin, matev vøe-khamasimam.

(Met 13:31-32; 17:20; Mak 4:30-32; Luk 13:18-19; 17:6)

Megeat matev (Kingdom)

Taqa yaq-te, toqonóqeiv ndógo: *Mbumbukiam-qa Megeat Matev

Mel (Myrrh)

Mel ndógo, tae et sisip mbomambaqapé. Taqa fia kandambá. Ezoqa ekeza kha-té ginøgi:mám. Neka ezoqa genanimin, ndigu mel, aloé namba me:tøkuanemín, neka løvøte ezoqam-qa kha-te vø:gi:min. Até alóe-a, tae ét. Neka ezoqa nøme, nqosøgeap giyogemin, mel, *wáen namba me:tøkuanemín, vø-izamin.

Yesu geqan, yaq nduku gevezoat ezoqam, okha ginduzav, ndigu *gol neka gigiap sisip mbomømboma, mboqotam nonqo, neka mel ndø-upatavún.

(Met 2:9-11).

Yaq Yesu tae mutui-te gitøkewem, Lom nakhag ezoqam, bugukhokhof, ambá waen mbo-etømemín. Mél namba me:tøkuaném. Geté Yesu gèmbøeqasí. Neka izeáv. (Mak 15:22-24)

Yesu manqei-pakha-te gi-oeinam, Nikodemus tae etet sisip mbomømboma ndø-upatavún. Tae etet menas tøkúat, mel neka aloe. Yaq Yesu-qa kha, tae etet sisip mbomømboma namba, ndabua papaqa vøe-gutøvem. (Zion 19:39-40)

Meli (Mary)

*Niu Testamen mokho-te, sakheis síks, tiqa iz Meli ndøzøgo. Ezoqa nginik:

1) **Meli, Yesu-gu evo**

(Met 1:16-18; 13:55; Luk 2:2-7; Zion 19:25-27; Kel 1:14)

2) **Meli, Magdala vemia-ak**

Ngunuk Meli, Gelili manqei-ák. Ngunuk sævam ndúgu, ibugukhokhof nqova soqøsoqa seven gimboigoam, Yesu gumbo-ngeasam. Taqa zita-te, ngunuk Yesu sasae-té gunømbo-tøkeám.

(Met 27:56, 61; 28:1; Mak 15:40, 47; 16:1, 9; Luk 8:2; Zion 20:1-2, 11-18)

3) **Meli, Betani vemia-ak**

Ngunuk Meli, tugu zan, Matá, neka tuge anganøm-yo, Lazalés. Nginik ate gi-goam, Yesu-gi zifuap ndøgoám. Khøuwa nøme, Yesu Betani vemia-ak-te gegoam, ti namba lou gilog, Meli até gundigu, tae et sisip mbomambaqape, fia kandambaqape, ndondáp, yaq Yesu-qa zenda tokhotapak-te, sasa mo:qouz. (Luk 10:38-42; Zion 11:1-46; 12:1-7)

4) **Meli, Zems neka Zosef, tigu evo**

Ngunuk Meli, sakhei nøme namba, Yesu mbopavám, vømbø-tøkeam. Yaq Yesu genanim, neka vø-oeinam, ndugu até ndøgó-a, vøgoam.

(Met 27:56; 28:1; Mak 15:40-41, 47)

5) **Meli, Zion Mak-gu evo**

Klisten ezoqam, Zelusalem taon-te ndógo, tuqá khoev-té ginø-pindumám. Pita ndimbula-te gegoam, yaq enzol ezoqam genqovotav, ndego bugukhokhof ndógo tenøwáv, nginik Klisten ezoqam, emanqat vøzømbø-votot.

(Kel 12:12-13)

6) **Meli nømu, Lom taon-te guyagam**

Ngunuk Meli, sasae kandambá gugoam, Klisten bawan ezoqam mokho-te. (Lom 16:6)

Melkizedek (Melchizedek)

Ngenek Melkizedek, *Eibleem-qá khøuwa-té geyagam. Ndego Salem taon-ak-gé kawa ezoqam ndøgoám. Vaev-te ndógo, nqanek Salem taon, møndømø-Zelusalem-táon. Melkizedek ndego, *Mbumbukiam-gé iziz ezoqam ndøgoám. Ndego khandi miav-ak Mbumbukiam-qá iz ndø-eqatám. Khøuwa nøme, Eibleem nakhag-te gendoqavan, ndógo kawa ezoqa foa gezøkhana, ndigu *Lot-za gi-upozo, Melkizedek gèmqát. Yaq Melkizedek, zenda mbøevé, vømbø-guligulim. Yaq Eibleem gigiap ate ndægo, nakhag-te gendo-upøgim, gèqqaqá, qaqageap vømbø-ten, yaq qatoat kopo, Melkizedek vømbø-etoam. (Gen 14:11-20; Iblu 7:1-28)

Iblu pepa-te, áv qane-peawáp nqægo: Melkizedek, ndego *Mbumbukiam-gé iziz ezoqa kandambaqape ndøgoám. Teqa matev møndø-løvuám, ndigu Mbumbukiam-gi iziz ezoqam, ndigu *Elon-gi zi gigoam, tiqa matev. Neka nøme ndógo, áv qane-peawáp nqægo: Mbumbukiam-ge iziz ezoqa kandambaqape nøme, av Melkizedek ge-goam, Yesú. (Iblu 5:6-10; 6:20)

Mesaya (Messiah)

Mesaya, ndøgo Iblu manqát. Taqa manqa mokho nqáneq, “Ezoqam ndego, oil gimbøe-qouzim.” *Ol Testamen khøuwa-te, *Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam, Zu ezoqam-gi kawakawa-za neka *Mbumbukiam-gi iziz ezoqa kandakanda, tiqa kawa-te, oil mo:qouzin, ndigu sasae gingazemin. Ndøgo khakhatáp, av nqægo, ngenek ezoqam, Mbumbukiam ekezan ndøvé, iz av te:ndap.

Mbumbukiam, Zu bawan-ak-te, manqa mbusa, āv genevé nqægo: Vaev-te, ndego tigi ezoqa kopo ndókhofotáv, kawa tezømo-goat. Ngenek *Deivid-gé zeo ndógoat. Ndego gezømbó-megé neka vønqovotáz. Yaq Zu ezoqam, ngenek ezoqam, Mesaya mbo-akhaemám. Ngenek ezoqam, møndø-fakhán: Yesú. Geté Zu ezoqam kopoáv, ndigu Yesu, gebi:nám. Ndigu matavapøteáv, av nqægo, ndego Mesayā. Yaq ndigu Mesaya-qa, zua mo:keogé.

(Met 2:4; 16:13-16, Mak 8:27-29; 14:61-62)

Ovøyam manqat nøme, taqa yaq-te, toqonøqeiv ndøgo: *Keliso

Mozes neka Mozes-qa guguna manqat (*Moses and the Law of Moses*)

Mozes ndego, Izlael ezoqam-gé megeat ezoqam kandambaqape ndøgoám. Ezoqam ndégo, Izlael ezoqam, Izip manqei-te gendo-itub, atema ta manqei-qa iziz-te ndøgo, taqa yaq-te Mbumbukiam manqa mbusa gezømbeve, tezø-etoam. Izlael ezoqam, leg-av manqei-te gigoam, Mbumbukiam Mozes, Sainai lolol-te, guguna manqat ten mbo-etoám, guguna manqat nøme namba, Izlael ezoqam nonqo. (Exo 24:12-18)

Ta lolol-te ndøgo, Mbumbukiam Mozes até ndøgó-a, tene-omát, av *Mbumbukiam-qa palai khøev ti:wevem neka *mboges ndøgo, ma Mbumbukiam ti namba, poev ge-unimanqatin, ti:khakheinømem. (Exo 25:1-8; 26:1-37; Kel 7:44-45)

Bugukhokhof mbuk faev, Baebol mokho-te nqapeawap, Mozes ndøpeawám. Ta mbuk nqáneq: Genesis neka Exodus neka Leviticus neka Numbers neka Deuteronomy.

Mozes ndego, zapikia møndømo-goám. Teqa iz *Elón. Neka sævømiu vømbøgoam. Tuqa iz Miliám.

Mozes Izip manqei-té geqán. Ta khøuwa-te ndøgo, Izlael ezoqam, Izip ezoqam-gí yaq-fia mbain sasae ezoqam ndøgoám. Andé pingim-ák. *Felo, ndego Izip-ak-ge kawa, Izlael opønakhais ndakinak qaniap, zitøge-qa ndøgoám. Geté Mozes geqan, tegi evøndipakha, gèkhonøwém. Yaq vaev-te, ava-té gunu-utøvém, kea avønin-te vø-ivøvem. Yaq kawa-gú yu ndø-omét. Yaq ndugu, gè-anqó, neka kopømba ande av ekeza nakhasam nde:go, vø-okef. Yaq Mozes Felo-qá khøev-té gekhouwév. (Exo 2:1-10; Kel 7:17-22; Iblu 11:23)

Mozes viav foti qamømo-ndap, ndego Midian manqei-té genø-khokhón. Zapa ndógo, Izip manqei-te ndøgo, ndego teqeiv ndøgo, Izip ezoqam, Izlael ezoqam ndøfemát. Yaq Mozes até gendego, vømbótøke, ngenek Izip ezoqam pakhapakha vømbø-khana. (Exo 2:11-25; Kel 7:23-29)

Yaq Mozes viav foti nøme, Midian manqei-té geyagám. Ta manqei-te ndøgo, ndego sip keoge ezoqam ndøgoám. Yaq khøuwa nøme, Mbumbukiam Mozes manqat mbo-eín. Manqat, tae-qase wageap-us mokho-té genømo-eín. Yaq Mbumbukiam Mozes nqawa Izip manqei-té genø-khofotáv. Yaq ngenek, ta manqei-te ndøgo, Izlael ezoqam-gé megeat ezoqam begó, neka ndigu Izip manqei-te ndigu, betøndø-itub. (Exo 3:1-4:17; Mak 12:26-27; Kel 7:30-35)

Yaq viav foti nøme, Izlael ezoqam, ndégo tezømo-megé, Izip manqei vø-ivøvem. Mbumbukiam, Mozes mokho-te, umingiap matev kandambá gegoat, até Izip manqei-té-a neka ndaola-te ndøgo, *Ndaola Køkouk ndimbo-akhayam, neka ta viav foti ndøgo, ndigu leg-av manqei-te gigoam. Vaev-te, Izlael ezoqam, ta manqei ndøgo gikhanøzem, taqa yaq-te Mbumbukiam manqa mbusa geve, tezø-etoam, Mozes viav 120 qamømo-ndap. Yaq ndego lolol-té genøqavíg, ta manqei vømqøqeiv, sasa ndønanim. (Nqaneq emanqat ndøgo tøngáz: Exo 4:18; neka manqat nøme taqa yaq-te nqáneq: Deut 34:1-12; Kel 7:36-45; Iblu 11:24-28)

Manqat-qasis nøme, Mozes neka teqa guguna manqat-qa yaq-te nqáneq: Met 5:17; Mak 9:2-4; Luk 24:44; Lom 3:19-20; Iblu 3:1-3; Veve 15:3-4

Mozes-qa guguna manqat nømendim ezoqam (*Teachers of the Law, Scribes*)

Mozes-qa guguna manqat nømendim ezoqam, ezoqa kandakanda ndøgoám, Zu ezoqam mokho-te. Ndigu Mozes-qa guguna manqat neka Zu atanakha-zapazapa-za-qa guguna manqat, ùnime:-zøté, neka ezoqa vøe-zømesimam. Neka ndigu *Zu ezoqam-gí manqa ovøyam megetapak mokho-té gunu:goám.

Vaev-te, nginik Mozes-qa guguna manqat nømendim ezoqam neka *Felisi ezoqam, Yesu, løvøwe-qa ndøgoám. Zapa ndógo, ndego tiqa manqat nøme unimanqatin-teáv, ndigu Mozes-qa guguna manqat namba gi:tøkugimam neka ezoqa vøe-zømesimam.

(Met 2:4; 5:20; Mak 7:1; Luk 19:47; Zion 8:3)

N

Nandi wagovap-us (*Sulfur, Brimstone*)

Nandi wagovap-us ndógo, Inglis manqat-te 'Salfa' o 'Brimston' ndimbo-akhayam. 'Brimston' ndógo, awenege iz. Geté 'Salfa' ndógo, av ezoqa ndakin ndimbøe-akhayam. Nginik, bugug andé nandi khasøkhasís. Geté menanqíg. Khagi, khakhavá. Manqei mokho-té gunu:gu. Tiwagøvem, yaq tiqa wageap-qa waev kandambá neka tiqa sisip soqaqapé. Tiqa avønin-te, mbøni fokeam, føgákh.

(Luk 17:29; Veve 9:17; 14:10; 19:20; 20:10; 21:8)

Nakeamo zenda-te (*At the right hand side*)

Mbumbukiam Yesu yan-te ge-egeiu, yaq teqa nakeamo zenda-te, qonam nonqo gembo-etoam, taqa manqa mokho av nqægo: Baebol khøuwa-te, qo ezoqa qoqa nakeamo zenda-te toqove, qo ndego qombóvázám neka iz kandambaqape voqombø-etoám.

(Ef 1:20; Kol 3:1; Iblu 1:3, 13; 8:1; 10:12; 12:2)

Niniva (*Nineveh*)

Niniva, taon kandambaqape ndøgoám. Mesopotemia manqei-té qagó. Taiglis kea-té.

Mbumbukiam Niniva taon-te, tege manqa vevezam ezoqam Ziona ndøkhotátáv. Zapa ndógo, tiqa manqa-zapazapa, khápumu-khouwév. Yaq Mbumbukiam ndigu ambá gengiæzoín. Geté ndigu Ziona-qa manqat giyogem, yaq mutøkhop ndøwaním, tiqa manqa-zapazapa zapaya, neka Mbumbukiam-te vøqambuz. Yaq Mbumbukiam nqanek Niniva taon ngi:wateáv, ezoqa ewaqape namba.

(Jona 1-4, Met 12:41, Luk 11:32)

Niu Testamen (*New Testament*)

Niu Testamen, taqa manqa mokho nqáneq, "Poev matev ndakinak, Mbumbukiam ezoqa namba ge-unimanqatin." Taqa yaq-te, ovøyam manqat nøme toqonøqeív ndógo: *Poev matev, Mbumbukiam ge-unimanqatintam (4).

Noa (*Noah*)

Noa nupøkhán mbá geyagam. Ta khøuwa-te ndógo, ezoqa ewaqape, manqei-qape-te, tiqa manqa-zapazapa, khápumu-khouwév. Yaq Mbumbukiam, gëmbo-ewéz, taqa yaq-te. Yaq ndego matavap áv genevé nqægo: Ezoqa ewaqape, gèngiæzó. Ibøkha segé-qavigít. Yaq ezoqa gégeoním, vøpakhaéz. Geté Noa, ndego ezoqa mbomambaqapé. Yaq Mbumbukiam áv gembøe-eín nqægo: Ndego khagua kandambaqape bekhakheinám. Yaq ta mokho-te ndógo, Noa tegu sævam neka tegi nakhei angana misika neka tigi sakheis namba gékhandí:z. Yaq até søvakha gigiap vinivinimbá-ya, bemø-oz, bemø-khandi:z. Yaq Mbumbukiam qæ-qape ndøkhotátáv, neka até manqei-té-a, ibøkha vøndø-fakhanam. Yaq ezoqa ewaqape, gégeoním, vøpakhaez. Noa-za mba ndøkhandí:z. Noa-qa emanqat nqáneq: Genesis 6 atema 9.

(Met 24:37-39; Luk 3:36; 17:26-27; Iblu 11:7; 1 Pita 3:20; 2 Pita 2:5)

O

Ol Testamen (*Old Testament*)

Ol Testamen, taqa manqa mokho nqáneq, "Awenege poev matev, Mbumbukiam ezoqa namba ge-unimanqatin." Taqa yaq-te, ovøyam manqat nøme toqonøqeív ndógo: *Poev matev, Mbumbukiam ge-unimanqatintam (2).

Oliv (*Olive*)

Oliv ndigu, táe neka tae nangá. Nginik tae nanga, khandin tigoat, tiqa khagi andé esokho khagi. Yaq gikhatøkhatøezamin, ndigu gèkisezín, neka ndigu ndøkek-ús.

Izrael manqei-te, oliv tae qanimáv sege-fakhanín. Oliv tae kopo-te, tae nanga kopoáv tivi:pat. Viav kandambá tivi:pat.

Zu ezoqam-te, oliv ndigu, gigiap-qapé. Gikhatøkhatøezamin, ezoqa, nøme sègelouzín. Geté nøme ndigu, nandí gini-pesegememín, oil sasa ndøwain. Yaq ta oil ndógo, nøme lou løvutam nonqo ndøyogemín. Geté nøme lampa-té ginø-qouzamin. Andé kelesén. Zapa ndógo, ta khøuwa-te ndógo, kelesen mbaín. Neka ndigu oil nøme, kha-té o nqamav-té ginøgi:mám. Andé mulømulá.

(Met 25:1-4; Kel 1:12; Veve 18:13)

Nqovønqova, oliv tae neka oliv pesegim-qa yaq-te, nqovønqova khagi-us mokho-té qanu:guí.

Yesu Zelusalem taon-te gegoam, ndego tegi paev ezoqam namba, ta manqei-te ndógo tinø-pindamín, Oliv manqei pøyat gimbo-akhaemam. Ta manqei pøyat-te ndógo, oliv tae khæe ndøgoám. Zelusalem taon avønin-té qagoám.

(Met 21:1; 24:3; 26:30; Mak 13:3; 14:26; Kel 1:12; Veve 18:13)

P

Pailöt (*Pilate*)

Ovøyam manqat Paladais462Ovøyam manqat Poev matev ndakinak, Mbumbukiam ezoqa namba, ge-unimanqatin.

Pailøt, ndøgo ezoqam-qá iz. Ndøgo ambá av nqægo, plen nøzøgim ezoqam me:manqaté. Ta khøuwa-te ndøgo, gigiap av nqægo mbaín. Geté ndego Pailøt, Izlael manqei-te, Lom kawa ezoqam ndøgoám.

Ezoqam ndégo, manqa gevøovam, Yesu tae mutui-te gitøkewem, oskiá ndøgo, ndego teqa manqa-zapa qeiviav qagoam.

Paladais (Paradise)

Paladais, taqa manqa mokho, “Khae bugug eqeieqei-qapé.” Iden manqei mbomam-baqape, ndøgo Mbumbukiam ibugukhokhof *Adam neka *Iv tiqa yage nonqo gezø-etoam, ezoqa nøme, iz nøme, Paladais manqei mbo-akhayám. Geté *Niu Testamen mokho-te, Paladais manqei, ndøgo tønè-manqaté, ma ezoqa tizav, ndigu Yesu Keliso ndi-unimanqatinat, ndigu tipakhaez, taqa zita-te.

(Luk 23:43; 2 Ko 12:3; Veve 2:7)

Palai Khagua (Ship, Sailing boat)

Palai khagua ndøgo, andé katá. Geté palai ginibøitám. Ta khøuwa-te ndøgo, enzín o mota mbaín. Khamøe ndøsøkuzám. Palai khagua ndøgo, táe gini-khakheinumám. Nøme ndøgo, khasøkhasís. Nøme kandakandá.

Palai khagua kandakanda, Meditelenien ndaola-té ginøbøitám. Pol-za palai khagua av nqægo ginø-ketabín, manqei vinivinimba-te gi-okhoam, ezoqa Mbumbukiam-qa Manqat gi-zømesimam. Yaq Pol Lom taon-te gemat, ta palai khagua-te ndøgo, ezoqa andé kandambá, gu:guvat. Ate gi:goam, 276 (Kel 27:37).

Geté Gelili kewan-te ndøgo, palai khagua khasøkhasís mbá qabøitam. Ezoqa tuelv mba kopømbá, giguvín, ta palai khagua-te, av nqægo.

Pasova (Passover)

Ovøyam manqat taqa yaq-te, toqonøqeív ndøgo:

*Khøuwa kandakanda, 1) Pasova khøuwa kandambaqape.

Pentikos (Pentecost)

Ovøyam manqat taqa yaq-te, toqonøqeív ndøgo:

*Khøuwa kandakanda, 3) Pentikos

Pepa løvøyat (Scroll)

Baebol khøuwa-te neka até taqa zita-té-a, nupøkhán mbá, ezoqa pepa neka mbuk mbaín, av ndakin nqazi-qeivi. Ezoqa tiqa pepa neka mbuk nøme, søvakra gigiap-gí ngusum-té gono-peaumám. Neka pepa nøme, ande peføpefá gini-khakheinumám, vøtøkubumam. Yaq ndøgo tino-peomemín. Ta gigiap-qa iz, papaelés (papyrus). Yaq ngínik søvakra gigiap-gí ngusum neka papaeles, gèløvønøvemám. Ndøgo tiqá mbúk. (Veve 5 neka 6 neka 8 neka 10)

Yesu ekeza Nazalet vemíav-te, guliguli khoev-te gegoam, ndego pepa løvøyat mbuk av nqægo gimbo-etøomém, yaq ndego Mbumbukiam-qa Manqat vøgeveam (Luk 4:16-21).

Poev matev, Mbumbukiam ge-unimanqatintam (Covenant)

Poev toqo-unimanqatin, ezoqa namba, ndøgo gigiap-qapé. Manqa mbusá, yaqyaq-a. Toqonqawa, qo nøfu matev qøngiú. Yaq qaqá ndøfakhán. Baebol mokho-te, Mbumbukiam ezoqa namba, poev matev foá, ge-unimanqatintam:

1) Poev matev ndøgo, Mbumbukiam Eibleem namba, ge-unimanqatin.

Nqanek poev matev-te, Mbumbukiam *Eibleem-te, manqa mbusa, áv genevé nqægo: Ndego Eibleem neka tegi zi, matev mbomømboma zømatønnumát, neka Eibleem mokho-te, ezoqa ewaqape manqei-qape-te, matev mbomømboma vøzø-matønnumát. (Gen 12:2-3; Kel 3:25; 7:8; Gal 3:8)

2) Poev matev ndøgo, Mbumbukiam Izlael ezoqa namba, ge-unimanqatin.

Mbumbukiam *Izlael ezoqa namba, nqanek poev ge-unimanqatin, ndego Mozes mokho-te, teqa guguna manqat ten zø-etoám, neka nømendim manqat vinivinimba vøzø-etoam, ndigu áv kíníyagát, ndigu ekeza bawan ezoqam ndigu, ndigu khandi miav-ak Mbumbukiam ndimbovizap. (Exo 19:5-8)

3) Poev matev ndøgo, Mbumbukiam Deivid namba, ge-unimanqatin.

Nqanek poev matev-te, Mbumbukiam *Deivid-te, manqa mbusa áv genevé nqægo: Tegi zi, ezoqa kopo, kawa ezoqam oskia ndøgoát. Nqanek manqat, møndø-unimanqatin. Zapa ndøgo, *Deivid-ge zeo nøme, Yesú. Yaq ndego kawa ezoqam oskia ndøgoát. (2 Sam 7:16, 28)

4) Poev matev ndakinak, Mbumbukiam ezoqa namba, ge-unimanqatin.

*Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam Zelemaya neka Ezekiel, é-møndø-manqatám, Mbumbukiam ezoqa namba, poev ndakinak ndø-unimanqatin. Ndøgo unimé-viní, av poev matev nøme, ibugukhokhof ezoqa namba ge-unimanqatintat. Ta poev matev ndakinak-te, Mbumbukiam manqa mbusa, áv genevé nqægo: Ndego ezoqam-qa manqa-zapazapa, segembøé-navøém. Yaq ndego ezoqa gé-enénd, tiqá

mokho-té, ambá ndõgo, ngusum-te mbā. Nqanek manqa mbusa, Mbumbukiam ibugukhokhof, Zu ezoqam-té genõvé. Yaq Yesu tae mutui-te genanim, nqanek manqa mbusa, møndõ-unimanqatín. Yaq ta mokho-te, Mbumbukiam-qa manqa mbusa, ezoqa ewaqape-té qanõfakhán, gekha ezoqám ndigu, Mbumbukiam-te tiotabat neka *Yesu *Keliso vó-unimanqatintát.

(Met 26:28; Luk 22:20; 1 Ko 11:25; Iblu 8:7-13)

Nq

Nqova Mbomambaqape (Holy Spirit)

Nqova Mbomambaqape, ndego Mbumbukiam ekezan-gé Nqová. Ndego ni mokho-té gunu-yagé, gekha ezoqám ndigu, Yesu ndi-unimanqatinat. Ndego ni unimanqatin manqat-té genõ-ituná (Zion 16:13). Neka ndego ni guligulim-té genõni-tõkéé, neka ni zapaya, Mbumbukiam ndëmbõviám (Lom 8:26-27). Neka ndego ni Mbumbukiam-qa poev ni-ovøyám (Kel 13:2; 16:6-7), neka ni Mbumbukiam-qa Manqat manqate-te ndñi-tõkéé (1 Ko 2:4-5), neka ni Kliten nõfuand tõe nonqo, etoam matev vinivinimba ndñi-etoám (1 Ko 12 neka 14). Neka ndego ni até niqa yage matev-té-a, ginitõkéé, ni tiziyagát, av Mbumbukiam ndõmbõe-poev (Gal 5:22-23).

Yesu yan-te geqavig, ndego bugukhokhof, manqa mbusa é-mõndõvé, av nqægo: Ndego tegi paev ezoqam-te, tõe ezoqam ndõkhofotáv. Ngenek tõe ezoqam, Nqova Mbomambaqapé (Zion 14:26, Kel 1:5, 8; 2:1-4).

Gekha ezoqám ndigu, Mbumbukiam, Nqova Mbomambaqape-qa yaq-te timbõ-eviõmem, ndego segezõ-etoám (Luk 11:13).

Nqova soqaqape (Devil)

Manqat teqa yaq-te, toqonõqeiv ndõgo: *Saitan

Nqova soqõsoqa (Evil spirits, Demons)

Nqova soqõsoqa, *Saitan-gí nqová. Nginik ambá av nqægo, lõvõte ezoqam-gí nqová. Av taoká. Ezoqa tipakhaetat, tigi nqova, nango Mbumbukiam-té ginõ-vesezát (Eccl 12:7). Nginik ambá av nqægo, manqei-qape-té ginõ-okhoát. Vaev-te, ndigu ezoqam, Yesu gi-unimanqatintam, te namba mé-yagát. Geté ndigu, gisanqawam, gõinam-té ginõ-nqagivém.

Geté nqova soqõsoqa, viní. Nginik Saitan-gí nqova, ezoqa ngenõgim-té ginõ-abumatún. Tiqa poev kandambaqape nqánek: Ezoqa gétubumat, yaq ndigu Mbumbukiam vósanqawëm-a, Saitan võmbõpavát. Nõme ndõgo, nqova soqa, ezoqam-té genõ-tõkewín, yaq ndego ezoqam, manqa-zapazapa vinivinimba võgonin. Neka nõme, nqova soqa, ezoqam-té genõ-onín. Yaq ngenek ezoqam-qa yage, ùnime-soqain. Yesu manqei-qape-te geyagam, ndego nqova soqõsoqa kopoáv gengeasumam, ezoqam-qa mokho-te gu-goam. Até ndakin-a, Yesu kopõmbaqapé, ezoqa tinqovotaz, ndigu nqova soqõsoqa ndizõmbõigu o tiqa mokho-te ndu-yage.

Gekha ezoqám ndigu, Yesu ndi-unimanqatinat, ndigu kopõmbaqapé, mõe mbain segéyagát, nqova soqõsoqa-qa yaq-te. Zapa ndõgo, ni mízi-nõtén, Mbumbukiam-qa bazafõgakh, ùnime-lõvú, *Saitan-qa bazafõgakh. Neka Yesu, Saitan møndõpitáv. Neka te namba, até ní-a, kopõmbaqapé, Saitan, tegi nqova soqõsoqa namba, tizi-tõmbuzat.

(Met 4:24; 17:14-20; Mak 7:29-30; Luk 4:33-36; Zion 10:19-21; Kol 2:10; 1 Ti 4:1; Zems 2:19; 1 Zion 4:4)

S

Sabat (Sabbath)

Sabat, taqa manqa mokho, “Pusúp”.

Sabat khõuwa, Mbumbukiam ndõvé. Ndego khõuwa siks gesasaetam, manqei-qape gekhakheinam, yaq sasae qamõbo-navõem, ndego khõuwa seven-te, pusup ndõqóm. Yaq Mbumbukiam, av gene-eín nqægo: Ezoqa tiqa sasae, khõuwa siks mokho-té giabenõ-sasaeát. Geté khõuwa seven-te ndõgo, ndigu pusup beqõvezát, Mbumbukiam bembõ-vizumemat (Gen 2:1-3).

Zu ezoqam, tiqa khõuwa, khagus ndõngazín. Siks oklók. Yaq nakémbá, até tiqa Sabat khõuwá-ya, Fraide khagus ndõngazín, yaq nõme pave ndõgo, khagus, võmõ-navõemin. Khamasim, Yesu tae mutui-te gitõkewem, võnanim, yaq ndigu ezoqam, gi-eoeinam, gènggetõgeapát. Zapa ndõgo, tiqa Sabat, avonín gèngáz.

Zu ezoqam, Sabat khõuwa-qa yaq-te, khafeap vinivinimbá qazõgoam. Sabat khõuwa-te, ezoqa ùnime-kopõmba-mbain, sasae-qase tigoat. Yaq ndigu qaqa ndõgonemín, ezoqa nqanek khafeap ginqõnemín. Yaq nakémbá, ndigu até Yesú-a, qaqa mbogonemín, ndego Sabat khõuwa-te, ezoqa gekhakheinõvemín o tegi paev ezoqam, Sabat khõuwa nõme-te, wit nanga-qasi givingsõmem, võlouz. Ndigu av gini-manqatám nqægo: Matev av nqægo, sasáe. Yaq khafeap, Sabat khõuwa-te toqogo.

(Met 12:1-2; 28:1; Mak 2:28; Luk 4:16; 23:56; Zion 19:31; Kel 1:12; 18:4; 1 Ko 16:2)

Sadusi ezoqam (Sadducees)

Nginik Sadusi ezoqam, iz akhayapák nómé, Zu ezoqam-qa mokho-te. Ndigu ezoqa áv gini-zómesimám nqægo: Ndigu Mozes-qa guguna manqat neka manqat nôme, Zu ezoqam-gi atanakha-zapazapa-za oskia gimbojavam, ùni bembøepáev. Geté tiqa unimanqatin matev, viní. Yaq ta zapaya nqanek, Sadusi ezoqam neka Felisi ezoqam, khøuwa kopoáv, manqa ndø-itumbumám. Felisi ezoqam, áv gini-unimanqatintám nqægo: Ezoqa tipakhaetat, ndigu nqawa ndøkhandi:tát. Geté Sadusi ezoqam gimanqatam: Ezoqa tenanim, vaev sa nqánek. Khandi nôme mbaín, løvøte-qa zita-te. Neka ndigu unimanqatinteáv, av nqægo, nqova nôme ndígū. Ndigu áv gini-manqatám nqægo: Mbumbukiam yakhapús, nqova, neka nqova nôme mbaín, kopømba ande av enzol ezoqam neka nqova soqøsoqa ndi:gu.

(Met 3:7; 16:1; 22:23; Mak 12:18; Kel 23:6-11)

Sainai (Sinai)

Sainai ndøgo, lolol-qá iz. Mbumbukiam teqa guguna manqat, *Mozes ndógo temboetoám, Izlael ezoqam nonqo.

(Kel 7:38; Gal 4:24-26; Iblu 12:18-24; Veve 14:1)

Saitan (Satan, Devil)

Saitan, taqa manqa mokho, “Qaqa ezoqám.” Ndego *nqova soqøsoqa-gé megeat ezoqám. Iz nôme, ndego nqova soqaqape neka manqei-qape-gé megeat ezoqam mboakhayám. Ibugukhokhof, ndego Mbumbukiam-gé enzol ezoqam ndøgoám. Geté ndego Mbumbukiam-qa manqat, gësanqáo, vø-Mbumbukiam-ge-qaqa-ezoqam-ev.

Saitan, ndego até ni ezoqam-gé qaqa ezoqám. Ndego ezoqa oskia tubam-qa neka khamasim-qa ndøgó, ndigu manqa-zapazapa vinivinimba betē-matanam. Neka ndego meakha manqat ate ndægo-gé evé. Neka ndego ni Klisten ezoqam, oskia niqa manqa-zapazapa-qa yaq-te manqa mate eim-qa nigú, ni bugukhokhof qazi-matønumam. Zapa ndógo, ndego poeveáv, ni tizi-unimanqatintat, av nqægo, Mbumbukiam niqa manqa-zapazapa, sègembøe-navøēm.

(Met 4:1; Mak 4:15; Luk 22:3; Zion 8:44; 2 Ko 2:11; 1 Pita 5:8; 1 Zion 3:8; 5:18)

Yesu løvøte-te gekhandi:v, ndego ezoqa neka nqova ate ndi:gu, áv genezómás nqægo: Teqa bazaføgakh ùnime-løvuuám, Saitan-qa bazaføgakh. Yaq vaev-te, Yesu Saitan uniméngiú. (Iblu 2:14; Veve 20)

Samalia (Samaria)

Samalia, manqei-qá iz. Nqanek manqei, e Zudia plovins-a, e Gelili plovins, livinqasé qanu:gu. Samalia ezoqam, uni Zu ezoqam-in mbá. Zapa ndógo, ibugukhokhof *Bebilon ezoqam-ge kawa, Samalia manqei møndøndáp. Yaq ezoqa nôme, ma gi:søkhoam ndøgo, Bebilon manqei-té ginø-upøzó. Pingim-ák. Yaq ndego manqei vini-ak ndø-upøgim, Samalia manqei-te tiyagat, yaq ndigu Zu ezoqam namba, vøe-tøkuatam. Ngínik ezoqam, khandi Mbumbukiam mbovizupám, geté até ekeza mbumbúk-a vøzø-vizupam. Emanqat taqa yaq-te nqánek: 2 King 24-41. Yaq nakémbá, Zu ezoqam, Samalia ezoqam, gësanqabám. Geté Yesu até ti-té-a, kuku mbogoám.

(Luk 9:51-56; 10:30-37; 17:11-19; Zion 4:1-26, 39-42; Kel 1:8; 8:5-8; 9:31; 15:3)

Sams (Psalms)

Sams mbuk ndøgo, ouv mbúk. Ta ouv ndøgo, Mbumbukiam-qá iz eqawat nonqó. Ouv kopoáv, Sams mbuk mokho-te, *Deivid ndøqaqaemám, vøpeaumam, neka ouv nôme ndøgo, ezoqa vinivinimba nôme, vø-qaqaemam.

(Luk 20:42; 24:44; Kel 2:29-35; 13:33-35, Lom 4:6-7; Ef 5:19; Kol 3:16; Iblu 1:10)

*Meli, Yesu-gu ovo, Elizabet-te okha guwav, yaq Mbumbukiam-qa iz gu-eqa, tuqa manqat ndøgo, andé Sáms. (Luk 1:46-54)

Samuel (Samuel)

Samuel ndego, *Mbumbukiam-gé manqa vevezam ezoqam kandambaqape ndøgoám, neka ndego *Izlael ezoqam-ge megeat ezoqam mbomambaqape vøgoam. Ezoqam ndégo, Izlael ezoqam-ge kawa *Deivid oil gembøe-qouz, Mbumbukiam ngenek kawa ezoqam geveatav.

Samuel-qa emanqat, *Ol Testamen mokho-te, 1 Samuel 1 qanøngáz.

(Kel 3:24; 13:20; Iblu 11:32)

Sande (Sunday, First day of the week)

Sande ndøgo, pula-qá bugukhokhof khøuwá. Yesu genanim, manqei-pakha-te vøgoam, yaq ndego Sande qanaqanus ndøkhandi:v (Met 28:1, Mak 16:2, 9; Luk 24:1; Zion 20:1). Yaq nakémbá, Klisten ezoqam, Sande khøuwa, Evezøza-qá khøuwa mbo-akhaemám (Veve 1:10).

Yesu lõvøte-te gekhandi:v, ndego tegi paev ezoqam, ma gi:pindam, bugukhokhof, Sande khagus zøfakhán, neka pula kopo-qa zita-te, Sande khøuwa nõme, nqawa vøzøfakhan (*Zion 20:19-22, 26*).

Vaev-te, Klisten ezoqa nõme, Sande khøuwa ndøpindumám (*Kel 20:7, 1 Ko 16:2*).

Yesu Zion-te, manqat geveaz neka umingiap vinivinimba ge-omat, ta matev ndøgo, Sande khøuwa-té qanøfakhán. Evezøza-qá khøuwa-té (*Veve 1:10*).

Klisten ezoqam, Sabat khøuwa-te o Sande khøuwa-te tiguligulimat, taqa yaq-te, Pol äv gene-peawám nqægo: Qo matev ùnime:gó, av ndoqote-unimanqatinat (*Lom 14:5*), neka ni bizi-ponqømbáp, unimanqatin matev vinivinimba-qa yaq-te (*Lom 14:1*).

Sæla (*Sarah*)

Sæla ndugu, *Eibleem-gú zás. Ngunuk sog ndøgoám. Nupøkhán mbá. Geté gumu-
ngæpuka-ev, ndugu nakhasam me-ová, anganeám, *Aezek vøqan.

(*Lom 4:19; 9:9; Iblu 11:11; 1 Pita 3:6*)

Silva (*Silver*)

Silva ndøgo, *auli gigiáp. Momotap-ús. Taqa fia andé kandambá. Geté *gol-qa fia, gò:megeát.

Sip (*Sheep*)

Sip ndugu, søvakha gigiap nanák. Gagayag ndølogatún. Baebol khøuwa-te ndøgo, sip ndigu, gigiap-qapé, Zu ezoqam-te. Sip su ndøgo, ndabua me:khakheinumám, neka sip-qa tete vø-izumam, neka sip-kha vølogam.

Sip ndigu, *sip keoge ezoqam bezøgó. Mbain tøgoat, ndigu gésoqoéz.

Khøuwa kopoáv, Zu ezoqam, Mbumbukiam-te, sip nakheis ndølovusumám (*Mak 14:12*). Taqa yaq-te, ovøyam manqat nõme toqonøqeív ndøgo, *Mbumbukiam-gi iziz ezoqam neka *Mbumbukiam-ge Sip Nakhasam, ta manqat-qa mokho-te.

Baebol, äv qane-ein nqægo: Ni ezoqam, andé sip, neka Yesu, nigí sip keoge ezoqám. (*Met 9:36; Zion 10:1-16*)

Sip keoge ezoqam (*Shepherd*)

Sip keoge ezoqam, sip zøkewagatún. Nginik, sip, manqei eqeieqei-té ginø-itubatún, ma gagayag kopoav tøgoat, tiqa loge nonqo. Sip keoge ezoqam ndigu, tigi sip, ùni møndæ-zøtezín, neka iziz vøzø-akhaematun. Neka sip ndigu, tigi keoge ezoqam-qa manqa wag, vøezøtezin. Nginik sip keoge ezoqam, uta ndønqagimatún. (Nqovønqova taqa yaq-te, *Zion 10:6* avønin-té qonøqeív.) Neka lova, ndigu sip ndøgo tunu-møvabín. Yaq mboqog-té ginø-buvín, tigi sip vøzømbø-khazin. Soqain ndøgo, matev soqøsoqa tønøfakhan. Ndigu ta uta-te o sip-qa khoev-te, mboqog-té ginø-onimatún. Geté aqona ezoqam, uta-té genø-qavigín, sip vø-aqonøvemín. Ni ezoqam, andé sip, neka Yesu, nigí sip keoge ezoqám. (*Met 9:36; 12:11-12; 18:12; Luk 2:8; Zion 10:1-16, 25-27*)

Pol, ndego Keliso-ge u-anem, äv gene-ein nqægo: Klisten bawan megetapak, ndigu andé sip keoge ezoqam eqeieqei betegó. Neka ndigu Mbumbukiam-gi bawan ezoqam, mbomambá sa bezø-keogé, ndego ekeza kouk ge:wi (*Kel 20:28*).

Sip nakhasam (*Lamb*)

Zu ezoqam, tiqa manqa-zapazapa evøzam nonqo, Mbumbukiam-te sip nakheis ndølovusumám. Nqanek matev, *Mbumbukiam-gi iziz ezoqam ndømatønumám. Taqa yaq-te, manqat nõme toqonøqeív ndøgo: *Mbumbukiam-ge Sip Nakhasam neka *Søvakha gigiap lõvusam matev.

Manqat Qandoveveam mokho-te, Zion Sip Nakhasam nde:manqate, ndego Yesu me:manqaté. (*Veve 5:6-14; 6:1; 7:9*)

Siza (*Ceasar*)

Siza ndøgo, *Lom kawa ezoqam kandambaqape-qá íz, ezoqa gimbo-akhaemam. Yesu-qa khøuwa-te, Lom ezoqam, manqei vinivinimbá gi-upøgimam. Até *Izlael manqei-a, vøndap. Yaq ta mokho-te ndøgo, ngenek Siza, até Izlael ezoqam-gé kawa ezoqam kandambaqape ndøgoám. (*Met 22:15-21, Kel 17:7; 25:8-12; Filip 4:22*)

*Niu Testamen mokho-te, ezoqa vinivinimbá, iz Siza gindapem, gikawawat. Nøme Siza Ogastés (*Luk 2:1*), neka nõme Siza Taibilíés (*Luk 3:1*), neka nõme Siza Klodiés (*Kel 11:28; 18:2*)

Ezoqa nõme, nginik Siza, andé mbumbuk me:zæbám.

Sodom neka Gomola (*Sodom and Gomorrah*)

Sodom neka Gomola, taon menas-qá izíz. Mbumbukiam nqanek taon menas, gèngiú, ezoqa ewaqape namba. Zapa ndøgo, nginik taon-ak, tiqa manqa-zapazapa, khápumu-khouév. Gøinam neka *nandi tatas wagøvap-us ndø-o:áz. Andé qæ me me:lanqá, ezoqa ewaqape vøngiæzo. *Lot-za mba ndøkhokhóz, ndigu Sodom taon-te giyagam.

(*Gen 18:1-19:29; Met 10:15; 11:23-24; Luk 17:29; Lom 9:29; 2 Pita 2:6; Zud 1:7; Veve 11:8*)

Solomon (Solomon)

Solomon ndego, Deivid-gé yó, ndego Izrael ezoqam-ge kawa, tegu sævam nømu namba, tuqa iz Batseba. Deivid genanim, yaq kawa iz, Solomon ndøndáp.

Khøuwa nøme, Solomon, Mbumbukiam mbofakhán. Venanqei-tam-té. Yaq Mbumbukiam, áv gembøbeváp nqægo: Qo gekha gigiap o matev qápoev, tøtaqa-etoam? Yaq Solomon Mbumbukiam matavap loloakh-qa mboviám. Yaq ndego kopømba ndøgoát. Izrael ezoqam egeieqei zømbó-megetát. Yaq Mbumbukiam Solomon matavap loloakh kandambá gembo-etoam. Teqa matavap loloakh, kawakawa-za ate ndi:gu-qa matavap loloakh, møndø-løvúám. Neka Mbumbukiam Solomon até gigiap kopoav vømbø-etoam. Yaq Solomon, gigiap kandamba tantáv, qambogoam.

Bugukhokhof *Mbumbukiam-qa khoev egeieqei, manqat, Solomon ndøvøovám, tiw-evem. Ta khoev ndøgo, qanimav tantáv. Ibugukhokhof, Mbumbukiam-qa khoev, palai khoev mba ndøgoám, ma Izrael ezoqam, Mbumbukiam-qa iz gi-eqatam. (Taqa yaq-te, ovøyam manqat toqonóqéiv ndøgo: *Mbumbukiam-qa palai khøev.)

Geté matev nøme, Solomon gematanam, soqáin. Ndego manqei vini-ak sakheis ndøzøkím. Kopoav-qapé. Yaq ndigu ekeza mbumbuk vinivinimba-té ginø-ituím, yaq Solomon até nginik mbumbúk-a, iz vøzø-eqatam, neka lou-qasis løvønám, ti-te etoam matev gone nonqo, manqat vøvøovam.

Solomon até mbuk ndøpeaumám. Ta mbuk ndøgo, *Ol Testamen mokho-té qanu:gu. Mbuk nqáne: Ecclesiastēs, neka manqat vinivinimba, Proverbs mbuk-te ndøugu, neka Song of Sōngs neka Sams menas.

(Met 1:6-7; 6:29; 12:42; Luk 11:31; 12:27; Kel 7:47)

Søvakha gigiap løvusam matev Mbumbukiam-te (Sacrifice)

Zu ezoqam, Mbumbukiam-te søvakha gigiap, tini-løvøsumám ndøgo: Nøme ndøgo, ike manqat nonqó, Mbumbukiam-te, neka nøme, ekeza manqa-zapazapa zapayá. Søvakha gigiap Mbumbukiam-te, *Mbumbukiam-gi iziz ezoqam mba ndølvøsumám, ezoqam-qa iz-te. Ezoqa nøme-te, matev av nqægo, khafeap ndøgoám (Luk 2:24).

Yesu-qa khøuwa-te, Zu ezoqam, søvakha gigiap løvusam matev av nqægo, *Mbumbukiam-qa khoev-té ginøgoám, Zelusalem taon-te ndøgo. Geté ndakin, kopømba mbaín, av ti:matønumat ndægo, zapa ndøgo: Ndakin Mbumbukiam-qa khoev mbaín, Zelusalem taon-te. Lom ezoqam ndøngi:nám.

Yesu søvakha gigiap løvusam matev-qa yaq-te Mbumbukiam-te, áv gene-eín nqægo: Gigiap-qape Mbumbukiam-qa bøi-te, tanakh matév neka kuku matév neka teqa manqat o-mba ndape matév, ambá ndøgo, ezoqa søvakha gigiap timbo-løvusumat. (Met 9:13; 12:7; Mak 12:33)

Yesu ekeza kha, ande søvakha gigiap løvusam matev, Mbumbukiam-te gembo-etoam, yaq ni ndakin søvakha gigiap løvusam matev binígú, niqa manqa-zapazapa zapaya. Kopømbaqapé, mbain tøgoat. Zapa ndøgo, Yesu niqa manqa-zapazapa, é-møndø-evøzám. (Iblu 10:18, Ef5:2)

Pol, ndego Keliso-ge u-anem, áv gene-eín nqægo: Av Mbumbukiam-gi iziz ezoqam, søvakha gigiap gi:løvøsumam te-te, ni nikeza kha neka yage, Mbumbukiam áv tabizimbø-etøomém (Lom 12:1)

Søvakha ngusum, waen nonqo (Wine skin)

Taqa yaq-te, ovøyam manqat, toqonóqéiv ndøgo: *Waen

T

Tae etet sisip mbomømboma, mboqotam nonqo (Incense)

Tae etet av nqægo toqo-mboqotam, taqa sisip andé fimakh-ús. Gigiap av nqægo nøme, tae-anim-qá etét gini-khakheinumátún, neka nøme, esokho o lu vøe-khakheinumátún. *Mbumbukiam-qa khoev-te, tae etet av nqægo, *lou-qase-té ginø-mboqotumám, ma Mbumbukiam-te *etoam matev gi:goam. Ta lou-qase ndøgo, gol khakheitáp.

Viav kopo-te, khøuwa kopo, *Mbumbukiam-ge iziz ezoqa kandambaqape, kouwat uni khafeap-qape-in mokho-té genø-onín. Ndego søvakha gigiap-qá kouk ndøndapín neka tae etet mboqotam nonqo vøndapin.

Zu ezoqam, Mbumbukiam-te, tae etet sisip mbomømboma mboqotam matev, teqa iz eqawat nonqo neka ike manqat gone nonqo ndøgoám.

(Met 2:11; Luk 1:9-11; Ef5:2; Veve 8:3-4; 18:13)

Tae mutui (Cross)

Lom gaman ezoqam, pepen ezoqam, tiqa løvøte etoam nonqo, tae mutui-té ginø-potosamín. Ndøgo ùnime-soqá, av toqote-naqanim. Neka ezoqa, tae mutui-te gifløbamin, ndigu mivi kandambá gindapemín. Ezoqa tae mutui-te tøkëbam matev, Lom ezoqam, taon bavokhó ginø-gonemín.

Yesu tae mutui-te genanim, nqosøgeap kandambaqape vøndap-a, mivi kandambaqape vøndap, ndego ni me-gó. Ndego ni nqawa Mbumbukiam-te ituna-qa ndøgoám. Soqain ndøgo, ezoqa ewaqape tisoqoez.

Yesu tae mutui-qa yaq-te, äv gene-ein nqægo: Gekha ezoqam ndego, te-te paev-qa ndego, ndego ekeza tae mutui be-eqá, bembøpaev. Nqanek manqat, yaya etæ manqát. Taqa manqa mokho nqánek: Gekha ezoqam ndego, te-te paev-qa ndego, ndego ekeza poev matev, zitá geabetewuá, neka Mbumbukiam-qa poev matev bembøpaev. Yesu matev, äv tenegó. Até ndøgó-a, tae mutui-te gitøkewem. (*Luk 9:23; Met 16:24; Mak 8:34; Filip 2:5-8*)

Teks moni upøgim ezoqam (Tax collector)

Teks moni upøgim ezoqam, Izrael manqei-te ndøgo, Zu ezoqam ndøgoám. Geté ndigu Lom gaman-qa ndøsasaetám. Ta khøuwa-te ndøgo, Zu ezoqam, teks moni kopoáv gi-abumam, Lom ezoqam-te, ndigu gizømbo-kawaeztam. Teks moni upøgim ezoqam, ndigu nginik moni, Lom ezoqam nonqo ndø-upøgimám. Ndigu taon mboqog avønin-te, khoev-qasis zøgoám. Yaq gekha ezoqam ndigu, taon-te gi-ozin, ndigu moni be-abám. Ezoqa nginik teks moni upøgim ezoqam, gésanqabám. Zapa ndøgo, ndigu Lom ezoqam-qa sasae ndøgoám, neka khøuwa kopoáv, ndigu ezoqam-te, moni khápumu-upøgimám, ambá sa nqánek, av teks moni upøgim egeieqei ndægo.

Neka nøme nqánek: Nginik teks moni upøgim ezoqam, oskia *bawan vini-ák namba me:khokhombupám. Yaq ezoqa ndigu ta zapaya ndøgo, khavim-us me:zæbám, Mbumbukiam-qa bøi-te, neka ezoqa soqosøqa manqa-zapazapa-us vøezæbam. Geté teks moni upøgim ezoqa nøme, Mbumbukiam-té ginøqambúz, ambá av nqægo, av *Felisi ezoqa nøme ndi-gu, ndigu gimatavupam av nqægo, tiqa yage egeieqei, neka kopømbaqapæ, Mbumbukiam-te qambuzaneav tigoat. (*Met 9:9-11; Mak 2:15-16; Luk 18:10-13*)

W

Waen (Wine)

Waen ndøgo, waen tae nanga ét. Baebol khøuwa-te ndøgo, waen äv gini-khakheinumám nqægo: Waen tae nanga, gleips (*Grapes*) ndimbo-akhayam, gèpeseğimemín. Yaq et ndøgo, qawain, bugukhokhof ganda pot-té ginø-zivømemín. Yaq sège-ivøvemín. Yaq et ndøgo, sège-qambuín, vømø-waen-in. Yaq vaev-te nqanek waen, søvakha ngusum-té ginø-zivømemín. Zapa ndøgo, ta khøuwa-te ndøgo, botol mbaín. Geté nginik søvakha ngusum, ndakinak begó. Zapa ndøgo, awenege ngusum-te toqoziaiv, yaq waen tōpopon, ndigu gékeqáz. Yaq waen vøqouvøem-a, søvakha ngusum vøsoqoez (*Met 9:17, Mak 2:22*).

Søvakha ngusum-qa nqovønqova, *Metiu 9:17* avønin-té qonøqei.

Izrael manqei-te, waen khæ kopoáv. Gleips gikhatøkhatøezamin, yaq nøme, ezoqa khandin ndølouzatún. Nøme ndigu, khøuwa tatas-té ginø-abamín, vøpapevemín. Yaq vaev-te, äv tini-louzatún. Neka nøme ndigu, waen me:khakheinumátún.

Ezoqa waen, khøuwa kandakanda-té ginø-izumám. Khamasim, *Pasova khøuwa-té o sakhei etoam lou loge-té. Neka khøuwa nøme, ndigu waen, ibøkha namba me:nokhogimám, tiqa lou namba, vøe-izumam (*Met 21:33; Mak 14:25; Zion 2:1-10; 15:1-8; 1 Ko 11:25; 1 Tim 5:23*).

Neka Yesu-qa khøuwa-te, ezoqa waen nøme, *oliv oíl namba me:nokhogimám, neka nqamav-te vøqouzamin. Ndøgo tiqá nqamav mulømulá (*Luk 10:34*).

Baebol mokho-te, manqat mbaín, av nqægo, khæfæp, waen toqo-iz. Geté soqain ndøgo, khæpe toqote-iz, yaq kawa taqa-oki. Yaq nakémbá, waen o bia o gekha ibøkha føgakh av nqægo, izumam toqogoat, qanimáv. (*Lom 14:21; Ef 5:18; 1 Tim 3:8; Tait 2:3*)

Nqovønqova, waen khæ neka gleips-qa yaq-te, nqovønqova khagi-us mokho-té qanu-gú.

Wit neka Bali (Wheat and Barley, Grain)

Wit neka Bali, loge gigiáp. Bugug andé eketóp. Zu ezoqam, gèzøgeakhæmatún. Yaq giqatazin, gumu-papevømin, ndigu gèqogazín, sasa ndøløvnønevemín. Yaq gètítítazín, sasa ndø-evememín, wit nanga, nandi pot kandakanda-te sasa ndønqeisamin. Yaq vaev-te, nandi gini-mivitøzemín, vømø-flawæzin. Yaq ndøgo tiqá lóu.

Wit neka Bali, tiqa bugug neka mokhov elavøqase vinivininimbá. Wit ndigu, tiqa fia andé kandambá. Geté bali-qa fia andé khapémbá. Bali nøme, ezoqa *hos neka søvakha gigiap nanak me:zøkefemám.

Nqovønqova, wit neka bali-qa yaq-te, nqovønqova khagi-us mokho-té qanu-gú.

Y

Yaq-fia mbain sasae ezoqam (Slave)

Baebol khøuwa-te ndøgo, ezoqa nøme, yaq-fia mbain sasae ezoqam ndøgoám. Nøme, ndigu pingim-ak. Nakhag-té gi-upøgimám. Neka nøme ndigu, gigiap-av ezoqám, ndigu kopømba mbain qagoam, yaq-fia tigunem. Yaq ndigu ezoqa nøme-te, ekeza nakheis o ekeza kha ndøwiám, vø-tegi-yaq-fia-mbain-sasae-ezoqam-ezin neka ti namba vømøyagin. Nginik yaq-fia mbain sasae ezoqam, tigi kawakawa-za-qa manqat, o-mba bezømbøe-ndapé. Ndigu kopømba mbain, matev timatønumat, av ekezan qazømbø-pøovam. Ndigu khokho ezoqám. Iz mbaín, neka gisasaetam, yaq-fia mbain. Ezoqa nøme ndigu, tigi kawakawa-za, ezoqa eqeieqei gigoam, tiqa yage andé kopømbá, geté ezoqa nøme-qa yage, ùnime:-føgákh.

Yesu (Jesus)

Yesu, taqa manqa mokho nqáneq, “Mbumbukiam, khandi etoam ezoqám.” Yesu-qa iz, Iblu manqat-te, Zosua mbo-akhaemám. Geté Glik manqat-te ndøgo, Yesú. Até ezoqa nømé-a, iz Yesu vøzøgoam.

Mbumbukiam-ge Yo, manqei-qape-te gefakhan, nakhasa nqonqonam geqan, iz Yesu mbo-akhaém, ate av-té, *enzol ezoqam, tegu evo Meli gumbøe-ein (*Luk 1:31; 2:21*).

Yesu-ge unimanqatin eve, Mbumbukiám. Geté ezoqa kopoáv, áv gini-matavupám nqægo: Yesu-ge eve, Zoséf, ndego Meli-ge zivis (*Luk 3:23, Mak 6:3*).

Yesu, ndego yo-khøuwá. Teqa zita-te, Meli nakheis nøme, møndømbø-fakház. Yesu-gi emekheis. Angana-qa iziz nqáneq: *Zems neka *Zosef neka Saemon neka *Zudas. (Ngenek Zudas ambá ndego, Yesu sa gembøqambun.) Yesu até sænakheis-a, vømbøgoam. Geté tiqa iziz, Baebol mokho-te peawapøteáv (*Mak 6:3*).

Yesu ndego, Deivid ndomanazám (*Met 1:1*).

Vaev-te, Yesu, iz nøme *Keliso neka *Mesaya mbo-akhaém. Zapa ndøgo, ezoqa ndégo, teqa yaq-te, Mbumbukiam nupøkhan mba, manqa mbusa geve, tendo-khofotav.

Yesu-gi paev ezoqam (Disciples, Followers)

Yesu-gi paev ezoqam ndigu, Yesu gimbopavam, ndego nqanek manqei-qape-te geyagam. Ndigu paev ezoqam tuelv, Yesu ibugukhokhof gevevesam, timbo-paevem, ndigu iz nøme, Keliso-gi u-anim zø-akhaemám. Geté paev ezoqa nøme, møndømbø-goám. Ezoqa andé kandambá. Yaq Yesu yan-te ge-eqan, taqa zita-te, até ezoqa ewaqapé-a, Yesu gi-unimanqatintam, iz Yesu-gi paev ezoqam zø-akhaemám. Yaq ndakin, até ní-a, ni Klisten ezoqam, ni Yesu-gi paev ezoqám.

(*Met 8:23; 10:1-4; Mak 3:13-19; Luk 6:12-16; Kel 6:7*)

Z

Zayon (Zion)

Zayon ndøgo, manqei pøyat-qá iz. Zelusalem taon-té qagó. Ibugukhokhof, Zayon Zebusait ezoqam-qá manqei ndøgoám. Yaq vaev, Deivid ndøndáp, tegi ezoqam namba. Nakhag-té ginøndapé. Yaq taqa zita-te, nqanek manqei, iz nøme, Deivid-qá taon mbo-akhaemám (*2 Sam 5:6-10*). Deivid genanim, yaq tege yo Solomon kawa ezoqam-qa iziz gendap. *Mbumbukiam-qa khoev, teqa manqa vøovam-te, Zayon manqei pøyat avønin-té ginøwewém. Yaq ta zapaya ndøgo, ezoqa até Mbumbukiam-qá khoev-qá manqei-a, Zayon mbo-akhaemám.

Manqat nøme, Zayon manqei ndæmanqate, Zelusalem taon ate ndægo me-manqaté (*Met 21:5; Zion 12:15; Lom 9:33; 11:26; 1 Pita 2:6*).

Neka manqat nøme, Zayon-qa yaq-te, Zelusalem ndakinak me-manqaté, yan-te nqo-go. Ndøgo Mbumbukiam-qá manqei (*Iblu 12:22; Veve 14:1*).

Zekop (Jacob)

Zekop ndego, *Aezek neka Lebeka, tigé yó. Tege atanakha, Eibleem ndøgoám. Baebol mokho-te, manqat kopoáv, áv qane-manqaté nqægo: Mbumbukiam, ndego Eibleem neka Aezek neka Zekop, tigi Mbumbukiám (*Exo 3:6; Met 22:32; Mak 12:26; Luk 20:37; Kel 7:32*).

Zekop-ge zapikia, *Isáo. Nginik ezoqa menas, qaqangeáp. Zu ezoqam-qa matev, áv qanegoám nqægo: Eve løvøte avønin-te gemø-itanin, ndego yo-khøuwa-te, zenda mo-awamín, vømbø-guligulimin. Yaq Mbumbukiam, ngenek yo-khøuwa, matev mbomømboma bembø-matanam. Zekop Eve-qa guliguli manqat neka ta matev mbomømboma, ta guliguli manqat mokho-te ndøndo-fakhate, upøgim-qa oskia ndøgoám. Yaq khøuwa nøme, Isao søvakra fouzu-te gendoqavan, ifin qambovin, yaq Zekop lou-qa gemboviam, ngenek áv gembøe-ein nqægo, “No lou naqanøká nøtaqá-etoamák. Geté qo yo-khøuwa iz, vønømbøkhe-etoám, tat-qa guliguli matev tændap.” Yaq Isao sègembø-etoám, yaq Zekop lou vømbø-etoam. Yaq vaev-te, Zekop tege eve, gètubám, teqa guliguli manqat vøndap, ndego Isao etoam-qa gegoam (*Gen 25:19-34; 27:1-40; Lom 9:10-13; Iblu 11:20*).

Zekop sakhei menás, gezøkím. Tiqa iziz, Leiá neka Laisól. Taqa zita-te, ndego até tigi tóke ezoqa menás-a, vözøkím. Zekop ndego, nakhei angana tuélv gimboogam. Tiqa iziz nqáneq: Lubēn neka Simeōn neka Livaí neka Zudā neka Dēn neka Naftali neka Gād neka Asā neka Isakā neka Zebulōn neka Zosēf neka Benzamin. Nginik ezoqam, Izlael khagua bawan-ak-gi atanakha-zapazapa-zá. Mbumbukiam, Zekop-qa iz, vaev-te, *Izlael mbo-akhá, yaq ndego vømθ-Izlael-ezoqam-gi-atanakha-zapa-ev (*Met 1:2; Luk 1:33*).

Sika verniav-te ndøgo, ibøkha ozu møndøgoám. Ndøgo Zekop-qá ibøkha ozu mbo-akhaemám. Zapa ndøgo, Zekop-za ndø-ozém. Yesu-qa khøuwa-te ndøgo, ta ibøkha ozu zua ndøgoám (*Zion 4:5-6, 12*). Até ndakín-a, zua ndøgó.

Zelemaya (Jeremiah)

Zelemaya ndego, *Ol Testamen khøuwa-té geyagám. Ndego *Mbumbukiam-gé manqa vevezam ezoqam kandambaqape ndøgoám. Zelusalem taon-té geyagám. Ta khøuwa-te ndøgo, Izlael ezoqam-gi kawakawa-za, tiqa matev soqain. Neka ezoqa manqa-zapazapa ndøgoám. Yaq Zelemaya nginik é-møndøzø-maqqátam, av nqægo: *Bebilon ezoqam ndøzáv, yaq tigi nakhag ezoqam, Izlael ezoqam, pingim-ak ndø-upozó, tiqa manqa-zapazapa matanam zapaya. Yaq Izlael-ak, Bebilon manqei-té gíyagát. Viav 70, ndøgo tiyagat. Zelemaya até geyagám, Bebilon ezoqam-ge kawa vøndøwav, tegi nakhag ezoqa namba, Zelusalem taon vøngi-nam-a, Izlael ezoqam, pingim-ak vø-upozo. Geté Zelemaya ekezan, Bebilon manqei-te ndafeáv. Ndego Zelusalem taon-te, até gegoám, ezoqa kopokopo nøme namba, ndigu manqei keoge nonqo gizuvaz. Geté vaev-te, nginik ezoqam, Zelemaya *Izip manqei-té ginø-ituím, oskiá ndøgo, ndego poeveav qagoam. Yaq gemø-lawaqape-ev, ndego ta manqei-te ndøgo tenaním.

Zelemaya ndégo, ta *Ol Testamen mbuk gepeawam, Zelemaya (*Jeremiah*) ndimbo-akhayam. (*Met 2:17; 16:14; 27:9*)

Zelot (Zealot)

Yesu-qa khøuwa-te, Zu ezoqa nøme, Izlael manqei-te, Lom ezoqam ngeasam-qa ndøgoám, ndigu gizømbo-kawæztam. Nakhag-ús. Yaq nginik ezoqam, Zelot ezoqam zø-akhaemám. Yesu-ge paev ezoqa nøme, ndego ibugukhokhof Zelot ezoqam ndøgoám. (*Met 10:4; Mak 3:18; Luk 6:14-16*)

Zems (James)

*Niu Testamen mokho-te, ezoqa vinivinimbá, iz Zems ndøzøgo. Ezoqa nginik:

1) Zems, ndego Yesu-ge eveqase

Ibugukhokhof, Yesu-gi emekheis unimanqatinteáv av nqægo, Yesu, Mbumbukiam ndokhofotáv (*Zion 7:5*). Geté vaev-te, até ndigú-a, ti mokho-té gunu-goám, Yesu gi-unimanqatintam (*Kel 1:14*). Ngenek Zems, Zelusalem Klisten bawan ezoqam-gé megeat ezoqam ndøgoám (*Kel 12:17; 15:13; 21:18; Gal 1:19; 2:9, 12*). Ngenek ta pepa ndøgo tepeawám, Zems ndimbo-akhayam.

2) Zems, ndego Zebedi-ge yo

Ngenek Zems, tege namba qawan, Zión (*Zion 2). Yesu-gi paev ezoqa tuelv nøme ndégo. (*Met 4:21; 10:2; 17:1; 26:37; Mak 3:17; Luk 6:14; 8:51; Kel 1:13*)

3) Zems, ndego Alfius-ge yo

Até ngenék-a, Yesu-gi paev ezoqa tuelv nøme vøgoam. (*Met 10:3; Mak 3:18; Luk 6:15; Kel 1:13*)

4) Zems, ndego Zudas-ge eve

Ngenek Zems, Zudas-gé évé, ngenek Yesu-ge paev ezoqa tuelv nøme gegoam. Ngenek Zudas, ezoqa viní, ambá ndego, Yesu sa gembøqambun. (*Luk 6:16; Kel 1:13*)

Zesi (Jesse)

Zesi ndego, Deivid-gé évé, ndego Izlael kawa ezoqam kandambaqape. Neka Zesi, Yesu-gé atanakha-zapá.

(*Met 1:5-6; Luk 3:32; Kel 13:22; Lom 15:12*)

Zion (John)

*Niu Testamen mokho-te, ezoqa vinivinimbá, iz Zion ndøzøgo. Ezoqa nginik:

1) Zion, ndego ezoqa ibøkha iz gezø-etoumam (John the Baptist)

Ngenek Zion, Zekalaya neka Elizabet, tigé yó. Mbumbukiam tene-khofotáv ndøgo: Ndego *Mesaya-qá nakhoa ndøkhaheinám. Ndego ezoqa, áv gezømbe-manqátam nqægo: Ndigu Mbumbukiam-té giabenø-qambúz, neka *ibøkha iz bëndapem. Ndøgo tiqá khakhatáp, av nqægo, ndigu unimanqatín møndø-qambúz. (*Met 3:1-2; 11:2-18; 14:1-12; Luk 1:13-17, 57-63; 7:24-30; Zion 1:6-40; Kel 1:5; 13:24-25*)

2) Zion, ndego Keliso-ge u-anem (John the Apostle)

Ngenek Zion, Zebedi-gé yó. Tege namba qawan, Zéms (*Zems 2). Até ngenék-a, Yesu-gé paev ezoqam ndøgoám. Zion ndégo, ta Baebol mbuk gepeawam, Zion ndimbo-akhayam, neka ta pepa misika ndøgo, 1 Zion neka 2 Zion neka 3 Zion ndimbo-akhayam.

Neka ndego até Manqat Qandoveveám-a, vøpeawam. Ovøyam manqat nøme, ngenek Zion-qa yaq-te, nqanek mbuk vinivinimba-qa megeat manqat-qasis-té qonóqeív
(*Met 10:2; Mak 3:17; 5:37; Luk 9:28; Kel 1:13; 3:1-4:23*)

3) **Zion-Mak** (*John Mark*)

Ngenek Zion-Mak, iz nøme Mak mba mbo-akhaemám. Ezoqam ndégo, ta mbuk ndøgo, Mak, ndimbo-akhayam, gepeawam. Pol neka Banabas, bugukhokhof khøuwa manqei vinivinimba-te gi-okhoam, ezoqa Mbumbukiam-qa Manqat gi:zømesimam, ndego møndøgoám. Ovøyam manqat nøme, teqa yaq-te, Mak mbuk megeat manqat-qase-té qonóqeív. (*Kel 12:12, 25; 15:36-39*)

4) **Zion, ndego Pita-ge eve** (*John, Peter's father*)

Ngenek Zion, Pita-ge eve, iz nøme Ziona mbo-akhaemám.
(*Zion 1:42; 21:15-17; Met 16:17*)

5) **Zion nøme** (*John*)

Ngenek Zion, *Mbumbukiam-gé iziz ezoqam kandambaqape-gé ezoqa nøme ndøgoám. (*Kel 4:6*)

Ziona (*Jonah*)

Ziona ndego, *Mbumbukiam-gé manqa vevezam ezoqam ndøgoám. *Ol Testamen khøuwa-té geyagám. Ziona-qa emanqat toqonóqeív ndøgo, ta mbuk-te ndøgo, Ziona (*Jonah*) ndimbo-akhayam.

(*Met 12:39-41; 16:4; Luk 11:29-32*)

Zosef (*Joseph*)

Baebol mokho-te, ezoqa vinivinimbá, iz Zosef ndøzøgo.

1) **Zosef, ndego Zekop-ge yo**

Ngenek Zosef, *Zekop-ge yo, *Ol Testamen khøuwa-té geyagám. Tegu evo, Laisól. Evenap 11 namba me:khouwév. Tege eveqase, *Benzamín. Até ngenék-a, Zosef neka Laisól, tigé yó. Zekop poev kandambá, Zosef-te. Yaq tegi namba-qaniap, ova mbo-einím, ta zapaya. Yaq Izip manqei-té ginøwím. Ta manqei-te ndøgo, ndego yaq-fia mbain sasae ezoqam ndøgoát. Geté khøuwa nøme, *Felo venanqei ndøtám. Ta venanqei-tam ndøgo, nqova mbondáf. Yaq ezoqa kopømba mbaín, taqa mokho timbo-ovøyømem. Geté yaq Zosef kopømba qagoam, taqa mokho temboveaz, yaq Felo ndego vesøteve iz mbo-akhá. Yaq vaev-te, vikia seke qamat, Zosef tege eve neka namba-qaniap, lóu gezømbe-tøkeám. Yaq ndigu pakhaezateáv. Nqanek emanqat toqonóqeív ndøgo: *Genesis 37 neka 39-47*.

(*Zion 4:5; Kel 7:9, 13-14, 18*)

2) **Zosef, Meli-ge zivis**

Ngenek Zosef, *Meli-gé zivis, ndugu *Yesu-gu evo. Ndego khoev puanam ezoqam ndøgoám. Deivid ndomanazám, ndego Izlael ezoqam-ge kawa ezoqam kandambaqape. Zosef Yesu-ge eve-aním mbá. Tege eve Mbumbukiám. Nqova Mbomambaqape-qá mokho-té genøfakhán. Geté Zosef gev-anqó. Yaq ezoqa, áv gini-matavupám nqægo: Zosef, Yesu-gé evé.

(*Met 1:16, 18-25; 2:13-15, 19; Luk 1:26-27; 3:23; 4:22; Zion 1:45; 6:42*)

3) **Zosef, Yesu-ge eveqase**

(*Met 13:55*)

4) **Zosef, ndego Alimatea vemíav-ak**

Ngenek Zosef, gigiap kopoav ezoqam ndøgoám. Ndego Yesu-gé paev ezoqam nøme ndøgoám, neka manqa ovøyam ezoqam kandambaqape vøgoam. Manqa givøovømem, av nqægo, Yesu tae mutui-te titøkewem, ndego poev mbaín. Yaq Yesu genanim, ndego teqa kha, manqei-pakha ndakinak-té genø-utáv, ndøgo ekeza ezoqam nonqo, nandi-te ge-oz, av tiqa matev qazømbe-goam (*Met 27:57-60; Mak 15:42-46; Luk 23:50-53; Zion 19:38-42*).

5) **Zosef, iz nøme qambogoam, Basabas neka Ziastes**

Ngenek Yesu-gé paev ezoqam ndøgoám. Keliso-gi u-aním, ezoqam-qa givawam, ndego Zudas Iskaliot-qa iziz tendap, ndigu ngenek Zosef neka Matias ndø-upozó, tí mokho-te, ezoqa kopo teqa iziz tendap (*Kel 1:23*).

6) **Zosef Banabas**

Ngenek ezoqam, teqa iz-aním, Zoséf. Geté Keliso-gi u-aním, iz Banabas mbo-akhaemám. Taqa manqa mokho, "Ezoqa zita tøpøzu ezoqám." Ngenek Zosef Banabas, Zu Kliten ezoqám. Saíples manqei bawá geqán. Pol bugukhokhof khøuwa, manqei vinivinimba-te ge-okhoam, ezoqa Mbumbukiam-qa Manqat ge:zømesimam, ngenek møndøgoám, teqa sasae-te vømbø-tøkeam. (*Kel 4:36; 9:27; 11:22-30; 12:25; 13-15*)

7) **Zosef, Zems-ge zapikia**

Ngenek Zosef, Zems-gé zapikiá, ndego ezoqa ndakinak gegoam. Iz nøme qambo-goam, Zosés. Tigu evo-qa iz, *Melí (*Met 27:56, Mak 15:40*)

Zosua (Joshua)

*Mozes genanim, yaq iziz Zosua mbondáp, Izlael ezoqam tezømbo-megetat. Ezoqa ndégo, Izlael ezoqam, Keinan manqei-te ge-itub, ta manqei ndøgo, taqa yaq-te Mbumbukiam manqa mbusa beve, tezø-etoam. Zosua-qa megeat matev eqeieqei. Ndego Mbumbukiam-te poev mbogoám neka teqa nakhoa oskia vømbøpavam. Ndego Izlael ezoqam, äv gene-gugubám nqægo: Ndigu oskia Mbumbukiam-té giabeno-tøkezá, neka khape mbumbuk, zitá giabiti-wuøezá. Zosua-qa emanqat toqonøqeív ndøgo, ta mbuk ndøgo, Zosua (*Joshua*) ndimbo-akhayam. (*Kel 7:45; Iblu 4:8*)

Zu bawan-ak (Jews)

Zu ezoqam ndigu, Mbumbukiam ibugukhokhof geveataz, tegi ezoqam tigoat. Iz nøme, ndigu *Izlael ezoqam zø-akhayám. Ndøgo tønøngáz, *Eibleem U taon-te gegoam, yaq Mbumbukiam gembo-akha, manqei vini-te tewav. Yaq Keinan manqei-te gemøfakhan, Mbumbukiam Eibleem namba, poev ndø-unimanqatín. Neka manqa mbusa, äv genevé nqægo: Ndego ndømbo-kewagát neka bawan-qaqe vømøvø. Neka manqat nøme, äv gembøe-eín nqægo: Angana ate tigoat, *ngusu bezøqogáz. Ndøgo tiqá khakhatáp av nqægo, ndigu Mbumbukiam-gi.

Eibleem gemanaz, Aezek vøfakhan. Yaq Aezek gemanaz, Isao neka Zekop vøfakhas. Yaq Mbumbukiam, *Zekop ndøveatáv, ndego tegi ezoqam namba, Mbumbukiam-gi tigoat. Vaev-te, Mbumbukiam Zekop, iz ndakinak mbo-akha: Izlael. Yaq Zekop gemanaz, nakhei angana tuélv gimbo-fakhas. Nginik angana, Izlael ezoqam-qa khagua bawan-ak tuelv-gí atanakha-zapazapa-zá.

Mbumbukiam teqa guguna manqat, Zu bawan-ak zø-etoám, Mozes mokho-te. Ibugukhokhof, bawan vinivinimba nøme zøtezateáv, Mbumbukiam-anim-qa yaq-te. Zu ezoqam mba me-zøtéz. Zapa ndøgo, Mbumbukiam ibugukhokhof sa ndigu teveatáz, tegi ezoqam tigoat.

Ibugukhokhof, iz Zu, Zuda-gí zi mba zø-akhaemám, ndego Zekop-ge yo nøme gegoam. Geté vaev-te, iz Zu, Izlael ezoqam ate ndigu tizø-akhaemám.

Yesu ndego ekezan, Zu bawan-ak ndøgoám. Neka até tegi paev ezoqám-a, Zu bawan-ak vøgoam.

Até ndakín-a, Zu bawan-ak, Mbumbukiam-gí ezoqám. Geté Yesu mokho-te, ate ní-a, ni *bawan vini-ak, kopømbaqapé tizi-Mbumbukiam-gi-ezoqam-en, ni ndego tizi-unimanqatinim.

Zu ezoqam-gi manqa ovøyam megetapak (Council, Sanhedrin)

Nginik manqa ovøyam megetapak, Zu ezoqam-gí iz-akhayapak ndøgoám. Manqa ovøyam-te, ndøgo tini-pindumám, ezoqa Mozes-qa guguna manqat o ekeza manqat nøme, go-aumam, gimøkuimam. Vemiav o taon vinivinimba, ekeza manqa ovøyam ezoqam zøgoám. Ezoqa khapekhapémbá. Geté manqa ovøyam kandambaqaqe, Zelusalem taon-te qagoám. Ndøgo manqa ovøyam ezoqam 71 gisokhoam. Ta manqa ovøyam mokho-te, *Mbumbukiam-gí iziz ezoqa kandakanda mu-goám neka Mozes-qa guguna manqat nømendim ezoqam vøgoam. Ti mokho-te, ezoqa nøme, *Felisi ezoqám neka nøme *Sadusi ezoqám. Neka tigi manqa ovøyam megeat ezoqam, *Mbumbukiam-gé iziz ezoqam kandambaqaqe ndøgoám.

Lom ezoqam-qa gaman mokho-te, Zu ezoqam, ekeza manqa ovøyam matev zua zøgoám. Geté Lom ezoqam ndigu takeapáv, ezoqa løvøte-te ti-ab. Lom gaman ezoqam mbá, kopømba ndøgo, ezoqa løvøte-te ti-ab. Yaq nakémbá, ndigu Zu manqa ovøyam megetapak, Yesu *Pailøt-té ginø-ituím, ndego Lom gaman ezoqam, ndigu Yesu løvøwe-qa gigoam.

(*Met 26:59; 27:2, 11-14; Mak 14:55; 15:1; Luk 22:66; 23:1; Zion 11:47; Kel 4:15; 5:21; 6:12; 23:1; 24:20*)

Zu ezoqam-qa guliguli khoev (Synagogue)

Zu ezoqam-qa manqei-te, vemiav neka taon vinivinimba ate qægoam, ekeza guliguli khoev zøpuatát. Zu ezoqam, Sabat khøuwa-te, tiqa guligulim-te, ndøgo tinø-pindupám. Guligulim-qa neka Mbumbukiam-qa iz eqawat-qa neka teqa Manqat geveam neka ovøyam-qa ndøpindupám. Neka khøuwa nøme, ta khoev kopø-te ndøgo, ndigu manqa ovøyam zøgoám.

Neka Zu ezoqam-gi nakheis, tiqa skul até ndøgo tøzøgoám, ma geveam neka peawam matev neka zøtezat Mbumbukiam-qa yaq-te gi-upøgimam.

Vaev-te, Izlael ezoqam, manqei nøme-te gipanqanim, ndigu até ndøgó-a, taon vinivinimba-te, ekeza guliguli khoev ndøpuanumám. Até ndakín-a, Izlael manqei-te neka manqei vinivinimba-te, ndigu tiqa guliguli khoev, zua zøpuatét.

(Met 4:23; 6:5; 13:54; Luk 4:16; Kel 13:5, 14; 14:1; 17:1, 10; 18:4)

Zuda (Judah)

Zuda, ndego *Zekop-gé yó. Tegu evo, Leiá. Ndego namba-qaniap ate gi-goam, ilevén, gimbogoam. Ngenek Zuda, Zuda khagua bawan-ak-gé atanakha-zapá. Ezoqa nòme gendomanaz, *Deivid. Neka até *Yesú-a, Zuda khagua bawan-ak ndøgoám. Deivid neka Yesu, tiqa vemiyav, Betliém. Zudia manqei-té qagó. Ta manqei ndøgo, Zuda bawan-ak-qá manqéi.

(Met 1:2-3; Iblu 7:14; Veve 5:5)

Zudas (Judas)

*Niu Testamen mokho-te, ezoqa síks, iz Zudas ndøzøgo. Ezoqa ngínik:

1) **Zudas, ndego Lom ezoqam ngeasam-qa gegoam.**

Ngenek ezoqam, Gelili plovins-ák. Ndego Lom gaman namba, nakhag ndøngáz. Geté gèlaém, yaq tegi paev ezoqam ate gi-goam, sège-panqanimát (Kel 5:37).

2) **Zudas, Yesu-ge eveqase**

Ngenek Zudas, Yesu-gé eveqasé, neka até Zems-gé eveqasé. Zudas, iz nòme Zud mbo-akhaemám. Ezoqa ndégo, ta pepa ndøgo gepeawam, Zud ndimbo-akhayam. Ovøyam manqat nòme, teqa yaq-te, ta pepa-qá megeat manqat-qase-té qonóqeiv (Met 13:55; Mak 6:3).

3) **Zudas, Zems nòme-ge yo**

Ngenek Zudas, Yesu-gí paev ezoqam tuelv ndøgoám. Teqa iz nòme, Tadies atøgó.

(Met 10:3; Mak 3:18; Luk 6:16; Zion 14:22; Kel 1:13)

4) **Zudas, Iskaliot**

Até ngenék-a, Yesu-gí paev ezoqam tuelv ndøgoám. Geté vaev-te, ndego sègembo-qambún, tegi qaqa ezoqam-qa zenda-te vøve. Geté geqeiv av nqægo, ndigu Yesu løvøwe-qa gimbogoam, yaq mbøni mbová. Yaq tenøwáv ndøgo, ekeza monqo vømøfok, vønanim.

(Met 10:4; Mak 3:19; Luk 6:16; Met 26:14-16, 20-25, 47-50; Met 27:3-10; Kel 1:16-25)

5) **Zudas, Damaskus taon-ak**

Ngenek Zudas, Damaskus taon-té geyagám. Pol teqá khoev-té geqotám, ndego Damaskus taon-te gemat, yaq ta nakhóa-te ndøgo, Yesu gembo-fakhan, yaq bøi waev vømbø-navøem. Yaq Ananayas ndowáv, Pol vømbø-guligulim. Yaq taqa zita-te, Pol bøi waev nqawa vøndap. (Kel 9:11)

6) **Zudas Basabas**

Ngenek ezoqam, Klisten bawan mokho-te, Zelusalem taon-te, *Mbumbukiam-gé manqa vevezam ezoqa nòme ndøgoám. Yaq Klisten bawan megetapak, Zelusalem taon-te ndøgo, Zudas Basabas neká Sailes tivevesám, Pol neka Banabas namba, Antiok taon-te tizav, tiqa pepa tindapet, *bawan vini-ak Klisten ezoqam-qa yaq-te. (Kel 15:22-32)

Klisten ezoqam-qa Khøuwa Kandakanda

Klismes (Christmas)

Klismes khøuwa-te, ni ndøgo tizimbo-matavupatún, Mbumbukiam-ge Yo, Yesu Keliso, nqanek manqei-qape-te geqan, ge-ezoqam-ev.

Emanqat taqa yaq-te, nqánek:

Met 1:18-2:18; Luk 1:26-56; 2:1-40.

Epek fege Sande (Palm Sunday)

Ta Sande ndøgo, taqa zita-te, Sande nòme Ista khøuwa tøndap, ni ndøgo tizimbo-matavupatún, Yesu ande kawa ezoqam me, Zelusalem taon-te ge-on. Ta khøuwa-te ndøgo, ezoqa epek ndø-upøgim, vømbøe-qatøzem. Yaq äv gini-akhaemát nqægo, “Hosána! Iké: Mbumbukiam-te. Ndego ngenek ezoqam bèkhakheinøvém, Evezøza-qa iz-te ngegeav, ngenek Izlael ezoqam-ge kawa.”

Emanqat taqa yaq-te, nqánek:

Met 21:1-11; Mak 11:1-11; Luk 19:28-40; Zion 12:12-19

Tesde ndøgo, ta khagus, Yesu tegi paev ezoqam namba, lou gilog (Maundy Thursday)

Ta Tesde ndøgo, taqa zita-te, Ista khøuwa tøndap, ni ndøgo tizimbo-matavupatún, Yesu tegi paev ezoqam namba, vaev khøuwa-te *Pasova lou gilog, yaq ndego *Evezøza-qa lou loge matev (Communion) gengaz.

Até ta Tesde ndøgo tøgoám, Yesu Getsemani manqei-te, Mbumbukiam-te gemø-guligulim, yaq Zudas ndego tegi qaqa ezoqam-qa zenda-te geve, vø-møvøinam-a, manqa ovøyam-te vøndafem.

Emanqat taqa yaq-te, nqánek:

Met 26:17-75; Mak 14:12-72; Luk 22:7-23, 31-65; Zion 13:1-38; 18:1-27

Fraide Mbomambaqape (*Good Friday*)

Ta Fraide ndøgo, taqa zita-te, Ista khøuwa tøndap, ni ndøgo tizimbo-matavupatún, Yesu niqa manqa-zapazapa evøzam nonqo, nqosøgeap neka mivi gendap, neka tae mutui-te vønanim.

Emanqat taqa yaq-te, nqáneq:

Met 27:1-66; Mak 15:1-47; Luk 22:66-23:56; Zion 18:28-19:42

Ista khøuwa (*Easter*)

Ni Ista khøuwa, ndøgo tizimbo-matavupatún, Yesu lõvøte-te gendo-khandi:v. Taqa yaq-te, Pol 1 *Kolin 15:17* mokho-te, av gene-eín nqægo, “Keliso lõvøte-te amba khandi:vateav tøgonin, zoqa unimanqatin matev, ambá mokho mbaín. Ambá khokhó. Neka zo manqa-zapa-te, ambá zua zogonín.” Unimanqatín. Yesu ndego lõvøte-te gendo-khandi:v, ndøgo gigiap-qape kandamba tantáv, niqa Klisten unimanqatin matev mokho-te.

Emanqat taqa yaq-te, nqáneq:

Met 28:1-20; Mak 16:1-18; Luk 24:1-49; Zion 20:1-23

Tesde ndøgo, Yesu yan-te geqavig (*Ascension Day*)

Yesu lõvøte-te gendo-khandi:v, yaq ndego khøuwa foti-qa zita-te, yan-té genøqavíg. Yaq nakémbá, Ista khøuwa-te, khøuwa gevebam toqongaz, yaq khøuwa foti toqomø-khantaz, kopømbaqapé, ta Tesde ndøgo, tizimbo-matavupat, ndego yan-te geqavig.

Emanqat taqa yaq-te, nqáneq:

Mak 16:19-20; Luk 24:50-53; Kel 1:3, 9-11

Pentikos khøuwa (*Pentecost*)

Pentikos, taqa manqa mokho, “Fiftí.” Ezoqa ta khøuwa ndøgo, Pentikos khøuwa, timbøe-akhayám ndøgo: Yesu lõvøte-te gendo-khandi:v, yaq khøuwa fifti-qa zita-te, ndego Nqova Mbomambaqape ndokhofotáv. Ate av-té, ibugukhokhof tegi paev ezoqam-te, manqa mbusa ge:ve.

Emanqat taqa yaq-te, nqáneq:

Kel 2:1-41

Baebol manqat vinivinimba, gekham-tē qonøqeiv

Mbumbukiam-qa yaq-te

Mbumbukiam, ndego Tat, teqa yaq-te

Mak 10:27
 Mak 12:29-30
 Luk 1:37
 Luk 6:35-36
 Zion 4:23-24
 Kel 14:14-17
 Kel 17:22-31
 Lom 1:18-23
 Lom 11:33-36
 1 Ko 8:4-6
 2 Ko 1:3
 1 Tim 1:17
 1 Tim 6:15-16
 Iblu 4:13
 Iblu 10:30-31
 Zems 1:17
 1 Pita 1:14-17
 1 Zion 1:5
 1 Zion 4:7-12, 16
 Zud 24-25
 Veve 4:8-11
 Veve 15:3-4

Mbumbukiam-ge Yo-qa yaq-te, ndego Yesu Keliso

Yesu Keliso, ndego unimanqatin Mbumbukiam-gé yø

Met 11:27-30
 Met 16:13-17
 Mak 1:9-11
 Luk 1:35
 Luk 3:21-22
 Zion 1:1-18
 Zion 5:19-29
 Zion 6:35-40
 Zion 8:48-58
 Zion 11:25-27
 Zion 14:5-11
 Zion 17:1-5
 Zion 20:26-31
 Kel 3:13-18
 Lom 1:3-4
 2 Ko 4:4-6
 Gal 4:4-5
 Filip 2:5-11
 Kol 1:15-20
 Kol 2:9-10
 Iblu 1:1-14
 Iblu 7:26-28
 1 Zion 5:20
 Veve 1:12-18

Yesu, ndego Mbumbukiam-ge Yo, geqan, gemø-ezoqam-ev

Zion 1:14
 Luk 1:26-38
 Met 1:18-25
 Luk 2:1-20
 Met 2:1-23
 Gal 4:4-5

Filip 2:6-7
Iblu 2:14-18

Yesu ezoqa Mbumbukiam-qa Manqat ge:zømesimam neka enqoni-us ezoqam vøkhakheinøvemam

Met 4:23-25
Met 7:28-29
Met 9:35-36
Met 11:1-6
Luk 4:14-44
Kel 10:36-38
Zion 20:30-31

Yesu umingiap matev vinivinimba gematønumam

Met 8:1-15, 23-34
Met 9:1-7, 18-34
Met 12:9-14, 22-23
Met 14:15-33
Met 15:22-28, 32-38
Met 17:14-18
Met 20:29-34
Met 21:18-22
Mak 1:21-28
Mak 7:32-37
Mak 8:22-25
Luk 5:4-10
Luk 7:11-17
Luk 13:10-13
Luk 14:1-4
Luk 17:12-17
Luk 22:50-51
Zion 2:1-11
Zion 4:46-54
Zion 5:1-9
Zion 9:1-7
Zion 11:11-44
Zion 21:4-6
Kel 2:22

Zu Megetapak, Yesu gimøvøinam neka løvøte-te vøveem

Met 26:47-68
Met 27:1-2, 11-31
Mak 14:43-65
Mak 15:1-20
Luk 22:47-53
Luk 22:63-23:25
Zion 18:1-14, 19-24
Zion 18:28-19:16

Yesu tae mutui-te gitøkewem

Met 27:32-56
Mak 15:21-41
Luk 23:26-49
Zion 19:17-37

Yesu manqei ozu-te gi-oeinam

Met 27:57-66
Mak 15:42-47
Luk 23:50-56
Zion 19:38-42

Yesu løvøte-te gendo-khandiv neka ezoqa vinivinimba-te vøfakhanumam

Met 28:1-20
Mak 16:1-8
Luk 24:1-49

Zion 20:1-21:14
 Kel 1:3-8
 Kel 2:24-32
 Kel 3:15
 Kel 4:10, 33
 Kel 10:39-41
 Kel 13:29-37
 Kel 17:2-3, 30-31
 Lom 1:4
 Lom 4:24-25
 1 Ko 15:3-8, 12-21
 Veve 1:18

Yesu yan-te geqavig neka Mbumbukiam-qa nakeamo zenda-te vømøqom

Luk 24:50-51
 Kel 1:9-11
 Kel 2:32-36
 Kel 5:30-31
 Lom 8:34
 Ef 1:20-23
 Filip 2:9-11
 Iblu 1:3
 Iblu 2:9
 Iblu 4:14-16
 Iblu 7:25-26
 Iblu 10:12-13
 1 Pita 3:22
 1 Zion 3:21-22

Nqova Mbomambaqape-qa yaq-te

Met 28:19
 Mak 1:9-11
 Mak 3:28-29
 Luk 1:35
 Luk 3:16
 Luk 4:1
 Luk 11:13
 Luk 12:12
 Zion 1:32-34
 Zion 3:5-8
 Zion 7:37-39
 Zion 14:15-17, 26
 Zion 15:26
 Zion 16:7-15
 Zion 20:19-23
 Kel 1:4-5, 8
 Kel 2:1-18, 38-39
 Kel 4:31
 Kel 5:3-4
 Kel 8:14-17
 Kel 10:44-48
 Kel 13:2-4
 Kel 15:28
 Kel 16:7-10
 Kel 19:1-7
 Lom 5:5
 Lom 7:6
 Lom 8:9-16, 26-27
 1 Ko 2:4, 6-16
 1 Ko 3:16
 1 Ko 6:11, 19
 1 Ko 12:1-13
 2 Ko 1:21-22

2 Ko 5:5
 2 Ko 13:13
 Gal 3:2-5
 Gal 4:6
 Gal 5:16-18, 22-25
 Ef 1:13-14, 17
 Ef 3:16
 Ef 4:3-4, 30
 Ef 5:18-20
 Ef 6:17-18
 1 Tes 1:5-6
 1 Tes 5:19-20
 2 Tes 2:13
 Tait 3:5-6
 Iblu 2:4
 Iblu 9:14
 1 Pita 1:2, 11
 2 Pita 1:20-21
 1 Zion 2:20
 1 Zion 3:24
 1 Zion 4:13
 1 Zion 5:6-8

Mbumbukiam manqei-qape neka gigiap ate ndægo gekhakheinam

Met 19:4
 Zion 1:1-3
 Kel 14:15
 Kel 17:24-26
 1 Ko 8:6
 Kol 1:15-16
 Iblu 1:2
 Iblu 11:3
 Veve 4:11

Mbumbukiam-qa keoge matev-qa yaq-te

Met 6:25-34
 Met 10:29-31
 Kel 14:15-17
 Lom 8:28
 Lom 11:36
 Kol 1:17
 Iblu 1:3
 Zems 4:13-16

Ezoqam-qa yaq-te

Ezoqa ewaqape, manqa-zapazapa-ús

Zion 8:7-9
 Lom 3:9-20, 23
 Lom 5:12
 Gal 3:22
 1 Zion 1:8-10

Gekha matëv ndøgo, manqa-zapa

Lom 1:18-32
 Lom 8:5-8
 Gal 5:19-21
 Ef 2:1-3
 Ef 5:3-5
 Kol 3:5-10
 Zems 4:17
 1 Pita 4:3
 1 Zion 3:4-5

Mbumbukiam-qa yaq-fia-qa yaq-te, ezoqa manqa-zapazapa-us-te

Met 10:28
 Met 13:41-42
 Zion 3:18-20, 36
 Kel 17:30-31
 Lom 1:18-19
 Lom 6:23
 Gal 6:7-8
 Kol 3:5-6
 2 Tes 1:7-9
 Iblu 9:27
 Iblu 10:26-31
 1 Pita 1:17
 1 Pita 4:3-5
 Zud 1:7
 Veve 20:11-15

Khandi Miavmiav ndape-qa yaq-te

Mbumbukiam, kuki, ezoqa ewaqape-te, neka khandi:zat-qa ndøgó

Zion 3:16-17
 Lom 5:8
 Ef 2:4-9
 1 Tim 2:4-6
 2 Pita 3:9
 1 Zion 4:9-10

Mbumbukiam-ge Yo, Yesu Keliso, ni khandi:nat-qa menaním

Mak 10:45
 Zion 3:16
 Lom 4:25
 Lom 5:8
 1 Ko 15:3-4
 2 Ko 5:19-21
 Gal 3:13
 1 Tim 1:15
 1 Tim 2:4-6
 Iblu 2:9
 Iblu 9:28
 1 Pita 1:3-5
 1 Pita 1:18-20
 1 Pita 2:24-25
 1 Pita 3:18
 1 Zion 2:2
 Veve 5:8-10

Yesu-qa kouk, niqa manqa-zapazapa, gè-evøzám

Met 26:26-29
 Lom 3:25
 Lom 5:9-10
 Ef 1:7
 Iblu 9:11-14
 1 Zion 1:6-7
 Veve 7:14-17

Mbumbukiam, niqa manqa-zapazapa, segembøé-navøém

Met 26:28
 Kel 5:29-31
 Kel 10:43
 Kel 26:15-18
 Ef 1:7
 Kol 1:13-14
 Kol 2:13-14
 Iblu 10:17-18
 1 Zion 1:8-2:2

Ni Mbumbukiam-qa bøi-te, Yesu-qa kóuk qazi-ndaføyamba-én

Kel 13:38-39

Lom 1:16-17

Lom 3:21-26

Lom 5:1, 9-10, 18-19

2 Ko 5:21

Gal 2:16

Gal 3:6-9

Tait 3:7

1 Zion 2:1-2

Mbumbukiam, ni khandi miavmiav ni-etoám

Met 19:16-30

Luk 10:25-28

Zion 3:1-16

Zion 5:19-29

Zion 10:10

Zion 11:25-26

Zion 14:6

Zion 17:2-3

Zion 20:31

Kel 4:12

Lom 5:21

Lom 6:5-14

Lom 8:10-17

2 Ko 5:17

Gal 2:19-20

Ef 2:1-6, 8

Kol 2:13

Kol 3:1-4

2 Tim 1:10

Tait 3:4-7

1 Pita 1:23

1 Zion 5:11-13

Mbumbukiam, ni møndø-ekeza-nakheis-én

Zion 1:12-13

Lom 8:14-17

Gal 4:6-7

Ef 1:13

Iblu 12:5-11

1 Zion 3:1-2

Ni qazinøsten, av nqægo, Mbumbukiam ni khandi:nat-qa ndøgō, yaq gekha matev zigonēm?

Ni Mbumbukiam-té qazinø-qambiún neka manqa-zapazapa matanam, zi-ivøvé

Met 4:17

Mak 6:12

Luk 13:1-5

Luk 15:1-31

Luk 24:45-47

Kel 2:37-40

Kel 3:19-20

Kel 17:29-31

Kel 20:21

Kel 26:19-20

2 Ko 7:8-11

2 Pita 3:9

Veve 9:20-21

Ni Yesu ðv qazi-unimanqatintm nqægo: Ndego ni khandi miavmiav ni-etoám

Zion 1:12

Zion 3:15-18, 36

Zion 6:47

Zion 14:6

Zion 20:31
 Kel 4:11-12
 Kel 16:30-31
 Lom 3:20-22
 Lom 10:9-13
 Gal 2:16
 Ef 2:8-9

Ni Baebol ndøgo, Mbumbukiam-qa Manqat, zigeveømém, yaq nøtenat zindapém, Mbumbukiam-qa yaq-te neka teqa poev-qa yaq-te

Met 4:1-4
 Met 5:17-20
 Met 22:29
 Zion 8:31-32
 Zion 20:31
 Kel 20:32
 Lom 15:4
 Lom 16:26
 Kol 3:16
 1 Tes 2:13
 1 Tim 4:13
 2 Tim 3:14-17
 Iblu 4:12
 1 Pita 1:22-25
 2 Pita 1:19-21
 2 Zion 9-10
 Veve 1:3

Ni ibøkha iz zindapém

Met 3:1-2, 5-6
 Met 28:18-20
 Zion 3:22
 Zion 4:1-2
 Kel 2:37-42
 Kel 8:12, 36-38
 Kel 10:44-48
 Kel 16:14-15, 31-33
 Kel 19:1-7
 Kel 22:12-16
 Lom 6:1-4
 Gal 3:26-27
 Kol 2:12
 1 Pita 3:20-22

Ni Kliten ezoqa nøme namba, zipindumát, vizi-guligulimát-a, Mbumbukiam-qa Manqat vizi-ewagát

Kel 2:41-47
 Kel 12:12
 Kel 20:7
 Lom 12:4-8
 1 Ko 14:26
 Ef 4:11-16
 Kol 3:15-17
 1 Tim 4:13
 Iblu 10:24-25

Ni Kliten ezoqa nøme namba, Evezøza-qá lou loge matev zigoát

Met 26:26-30
 Mak 14:22-26
 Luk 22:14-20
 1 Ko 10:14-22
 1 Ko 11:17-34

Kliten Ezoqam-qa yage equeieqi-qa yaq-te

Gekha matēv ndægo, tønifakhanumat, ni Mbumbukiam zi-unimanqatintát

Mak 11:22-26
 Luk 17:5-6
 Zion 14:1
 Lom 5:1-11
 Lom 14:22-23
 1 Ko 13:13
 2 Ko 5:6-7
 Gal 5:6
 Iblu 11:1-40
 Zems 1:2-8
 Zems 2:14-16
 1 Pita 1:3-9

Ni Mbumbukiam, nigī Tat, neka Yesu Keliso, nigī Evezøza, tiqa manqat o-mba ziondapát

Zion 14:15, 21, 23-24
 Zion 15:10-17
 Lom 13:8-10
 1 Pita 1:14
 1 Zion 2:3-6
 1 Zion 3:22-24
 2 Zion 5-6

Ni Mbumbukiam-te nekā ezoqa ewaqape-te, kuku nigodt

Met 5:43-48
 Met 22:37-40
 Mak 12:28-33
 Luk 10:25-37
 Zion 14:21
 Zion 13:34-35
 Zion 15:12-17
 Lom 12:9-10
 Lom 13:8-10
 1 Ko 13:1-8
 1 Ko 16:14
 Gal 5:13-14
 1 Tes 4:9-10
 Zems 2:1-9
 1 Pita 1:8
 1 Pita 4:8
 1 Zion 2:9-11
 1 Zion 3:11-19
 1 Zion 4:7-2
 1 Zion 5:3

Niqa matev av tønégodt, av Yesu-qa matev ndægo

Zion 13:34-35
 Zion 14:27
 Lom 12:9-16
 Gal 5:22-26
 Filip 1:27
 Kol 3:11-17
 1 Tes 5:16-18

*Ni ziguligulimát**Av qazl-guligulimát nqægo:*

Met 6:5-13
 Met 7:7-11
 Met 18:19-20
 Mak 11:24-25
 Luk 11:1-13
 Luk 18:1-8
 Luk 21:36
 Zion 14:13-14

Zion 15:7
 Zion 16:23-24
 Lom 8:26-27
 Lom 12:12
 Ef 6:18
 Filip 4:6-7
 Kol 4:2
 1 Tes 5:17
 1 Tim 2:1-4, 8
 1 Tim 4:4-5
 Iblu 4:16
 Iblu 10:19-22
 Zems 1:5-8
 Zems 4:2-3
 Zems 5:13-18
 1 Pita 4:7
 1 Zion 3:21-22
 1 Zion 5:14-15

Ezoqa vinivinimba-qa guliguli matev, Baebol mokho-te

Met 11:25-26
 Met 14:23
 Met 19:13-15
 Mak 1:35
 Luk 5:16
 Luk 6:12
 Luk 22:32, 39-46
 Zion 11:41-42
 Zion 17:1-26
 Kel 4:24-31
 Kel 16:25-26
 Kel 20:36
 Kel 21:5
 Lom 1:9-10
 Lom 10:1-2
 Lom 15:30-33
 2 Ko 12:7-10
 Ef 1:15-20
 Ef 3:14-21
 Ef 6:19-20
 Filip 1:3-5, 9-11
 Kol 1:9-12
 Kol 4:3-4
 1 Tes 3:9-12
 2 Tes 1:11-12
 2 Tes 3:1-5
 Iblu 5:7
 Iblu 7:25

Lou logemav matev-qa yaq-te

Met 1:16-18
 Mak 2:18-20
 Kel 13:1-3
 Kel 14:23

Ni ike manqat zimanqatát, Mbumbukiam-te

Luk 17:11-19
 Zion 6:11
 Lom 1:21
 Ef 5:20
 Filip 4:4-7
 Kol 2:7
 Kol 3:17

Kol 4:2
 1 Tes 5:18
 1 Tim 2:1
 1 Tim 4:4-5

Ni ezoqa nøme, zizø-tøkeát

Met 6:1-4
 Met 7:12
 Met 25:31-40
 Luk 3:10-11
 Luk 6:38
 Kel 11:27-30
 1 Ko 10:24
 2 Ko 8:1-15
 2 Ko 9:1-15
 Gal 6:9-10
 Filip 4:14-19
 Iblu 10:24
 Iblu 13:1-3, 16
 Zems 1:27
 Zems 2:15-16, 26
 1 Zion 3:16-18

Ni ezoqam-qa manqa-zapazapa, ni-te ndimatanam, segenimbó-navupát

Met 6:12, 14-15
 Met 18:21-35
 Mak 11:25-26
 Luk 6:37
 Luk 17:3-4
 2 Ko 2:5-11
 Ef 4:31-32
 Kol 3:13

Ni yaq-fia zitawatak, ezoqam-te

Met 5:38-42
 Luk 6:27-28
 Lom 12:19-21
 1 Tes 5:15
 Iblu 10:30
 1 Pita 2:23
 1 Pita 3:9

Ni nikeza kha, zi-eqawatak

Met 5:3-12
 Met 18:1-5
 Luk 14:7-11
 Luk 18:9-14
 Ef 4:2
 Filip 2:3-11
 Kol 3:12-13
 Zems 4:6, 10
 1 Pita 5:5-6

Moni neka gigiap-qa yaq-te

Met 6:19-21, 24-34
 Luk 12:13-21, 32-34
 Kel 20:35
 1 Tim 6:6-10, 17-19
 Iblu 13:5-6
 Zems 2:1-9
 Zems 5:1-6

Manqa ovøyam-qa yaq-te, ezoqa nøme namba

Met 5:25-26, 38-42
 Met 18:15-17

Lom 12:14-21
1 Ko 6:1-8

Ni gaman ezoqam, zizø-vizupdt

Met 22:15-22

Kel 5:27-29

Lom 13:1-7

1 Tim 2:1-2

Tait 3:1

1 Pita 2:13-14, 17

Ni khape mbumbuk neka batae-te, ziguligulimdk neka zizø-vizapdk

Met 4:10

Kel 17:16, 29-31

1 Ko 5:11

1 Ko 6:9-11

1 Ko 8:1-13

1 Ko 10:6-7, 14-22

2 Ko 6:14-18

Gal 5:19-21

1 Tes 1:9-10

1 Pita 4:3

1 Zion 5:21

Veve 21:8

Veve 22:15

Ni manqa-sisi matev, zigodk neka zi-unimanqatinimdk

Kel 13:4-12

Kel 19:11-20

Gal 5:19-21

Veve 21:8

Veve 22:15

Ni Mbumbukiam-te o khape mbumbuk-te, søvakha gi giap løvusam matev, zigodk

Met 9:13

Mak 12:33

Lom 12:1

Iblu 9:6-10:18

Ni mambe okho matev, zigodk

Met 5:27-30

Zion 8:2-11

Lom 13:9

1 Ko 5:9-12

1 Ko 6:9-20

Gal 5:19

Ef 5:3-6

Kol 3:5-6

1 Tes 4:1-8

Iblu 13:4

Zud 1:7

Ni ibøkha soqa, khapekhape zi-izamdk

Lom 13:13

1 Ko 5:11

1 Ko 6:9-11

Gal 5:19-21

Ef 5:18

1 Tim 3:1-3

Tait 1:7

1 Pita 4:3-5

Klisten Bawan-qa yaq-te

Klisten bawan ezoqam-qa yaq-te

Kel 2:41-47

Lom 12:4-8
 1 Ko 12:12-31
 1 Ko 14:26
 Ef 1:22-23
 Ef 2:19-22
 Ef 4:1-16
 Kol 1:18
 Iblu 10:24-25
 1 Pita 2:4-10
 Veve 19:5-9

Klisten megetapak-qa yaq-te

Kel 6:1-6
 Kel 14:23
 1 Tim 3:1-13
 Tait 1:5-9

Guguna manqat, Klisten megetapak-te

Met 28:18-20
 Luk 22:24-27
 Kel 20:17-35
 1 Tes 2:3-9
 1 Tim 4:6-16
 2 Tim 2:1-2, 14-19, 22-24
 2 Tim 4:1-5
 Tait 2:7-8
 1 Pita 5:1-4

Vizap matev, Klisten megetapak-te

1 Ko 9:14
 Gal 6:6
 1 Tes 5:12-13
 1 Tim 5:17-19, 22
 Iblu 13:7, 17

Yage-qa yaq-te, nigi ezoqam namba

Zivis neka zas, tiqa yaq-te

Met 19:4-6
 1 Ko 7:1-16
 Ef 5:21-33
 Kol 3:18-19
 Tait 2:1-5
 Iblu 13:4
 1 Pita 3:1-7

Nakheis-qa yaq-te

Met 15:3-6
 Luk 2:51
 Ef 6:1-3
 Kol 3:20
 1 Tim 5:4, 8
 Iblu 12:7-11

Evøndipakha-qa yaq-te

Ef 6:4
 Kol 3:21
 1 Tim 3:4-5

Ngængæm-qa yaq-te

Kel 6:1-3
 Lom 7:2-3
 1 Ko 7:39-40
 1 Tim 5:3-16
 Zems 1:27

Sakhei neka angana zøuvis-qa yaq-te

Met 5:31-32
 Met 19:3-9
 Luk 16:18
 Lom 7:1-3
 1 Ko 7:10-16

Ni Klisten ezoqam, yage føgakh tøni-fakhanumat

Yage føgakh-qa yaq-te

Lom 8:18-25, 28
 2 Ko 1:4
 2 Ko 4:16-18
 Zems 1:2-4
 1 Pita 1:6-9
 1 Pita 2:19-21
 1 Pita 5:8-10

Klisten ezoqam-te, potonam matev neka ngenøgim matev tøndo-okhoat

Met 5:10-12
 Mak 13:9-13
 Luk 12:4-9
 Zion 15:18-21
 Zion 16:1-4
 Kel 5:41
 Lom 8:35-37
 Lom 12:12-14, 17-21
 1 Ko 4:11-14
 2 Ko 4:8-11
 2 Ko 12:10
 Filip 1:28-29
 2 Tes 1:4-8
 2 Tes 3:2-5
 2 Tim 3:10-14
 Iblu 10:32-39
 Iblu 12:3-7
 1 Pita 3:13-17
 1 Pita 4:12-19
 Veve 2:10

Ni Klisten ezoqam, kopømbaqapé, løvøte-qa yaq-te, møe mbain, siziyagåt

Zion 6:39-40
 Zion 11:17-27
 Zion 14:1-4
 Lom 8:10-11, 38-39
 Lom 14:7-9
 1 Ko 15:12-58
 2 Ko 5:1-10
 Filip 1:20-24
 1 Tes 4:13-18
 Iblu 2:14-15
 Veve 14:13
 Veve 21:1-4
 Veve 22:1-5

Mbumbukiam, Klisten ezoqa namba, ndøgøt, neka vøzø-tøkeät

Met 18:19-20
 Met 28:19-20
 Zion 14:16-23
 Lom 8:35-39
 2 Ko 6:16-18
 Ef 3:17-19
 Filip 4:13
 Kol 2:6-7
 2 Tes 3:16
 Iblu 13:5-6

Nqova soqaqape, ni ngiænoat-qa ndøgó

Met 13:19
 Met 25:41
 Luk 4:1-13
 Luk 22:3-4
 Zion 8:42-44
 2 Ko 2:10-11
 2 Ko 4:4
 2 Ko 11:13-15
 Ef 2:2
 1 Tes 2:18
 2 Tes 2:9-12
 1 Pita 5:8-9
 1 Zion 3:8-10
 Veve 12:7-12
 Veve 20:1-3, 10

Mbumbukiam-qa bazaføgakh mokho-te, ni Saitan-qa khamasim matev, zitømbuatát

Met 4:1-11
 Met 6:13
 Luk 22:31-32
 Zion 17:14-19
 Lom 8:31-39
 Lom 12:12
 Lom 16:19-20
 1 Ko 10:12-13
 1 Ko 16:13
 2 Ko 12:7-10
 Ef 3:20-21
 Ef 6:10-18
 Filip 4:13
 1 Tes 3:5-8
 2 Tes 3:3
 2 Tim 1:7-8
 Iblu 2:18
 Iblu 4:14-16
 Iblu 12:1-2
 Zems 4:7
 1 Pita 1:5
 1 Pita 5:8-11
 1 Zion 4:4
 1 Zion 5:3-5
 Veve 12:7-12

Enqoni-us ezoqam khakheinøvem-qa yaq-te

Met 4:23-25
 Met 9:35
 Met 11:2-5
 Kel 3:1-8
 Kel 8:4-8
 Kel 19:11-12
 Kel 28:8-9
 1 Ko 12:9
 2 Ko 12:7-10
 1 Tim 5:23
 2 Tim 4:20
 Zems 5:14-15

*Matev vinivinimba, megemege-te ndøgo, tøfakhanumit**Yesu nqanek manqei-qape-te, nango tendoqavan*

Met 24:29-44
 Zion 14:1-3
 Kel 1:10-11

Kel 3:19-21
 Filip 3:20
 Kol 3:4
 1 Tes 1:9-10
 1 Tes 3:13
 1 Tes 4:13-5:11
 2 Tes 1:6-10
 2 Tes 2:1-3
 1 Tim 6:13-15
 2 Tim 4:8
 Iblu 9:28
 2 Pita 3:1-13
 1 Zion 3:1-3
 Veve 1:7
 Veve 22:12-13

Ezoqa ewaqape, Mbumbukiam-qa manqa ovøyam-te, tiowanim

Met 7:21-23
 Met 16:24-27
 Met 25:31-46
 Zion 3:18-21
 Zion 5:24-30
 Kel 17:30-31
 Lom 2:1-11
 Lom 14:10-12
 1 Ko 3:10-15
 1 Ko 4:5
 2 Ko 5:9-10
 2 Tes 1:5-10
 Iblu 9:27-28
 Iblu 10:26-31
 1 Pita 1:17
 1 Pita 4:3-5
 Veve 19: 11-16
 Veve 20:11-15

Ezoqa ndigu, Mbumbukiam gekhandi:z, te namba miavmiav ndøyagdt

Luk 12:32-34
 Zion 14:1-3
 2 Ko 5:1-8
 Filip 1:23
 Kol 3:1
 1 Pita 1:4-5
 Veve 4:1-11
 Veve 7:9-17
 Veve 21:1-4
 Veve 21:9-22:5
 Veve 22:14-15

Gøina manqei-qa yaq-te

Met 10:28
 Met 13:41-42, 47-50
 Met 25:41
 Luk 16:23-26
 2 Tes 1:7-9
 Veve 20:10-15
 Veve 21:8